Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

Clars. 141

HOMERI OPERA GRAECO-latina, quæ quidem nunc extant, omnia.

HOC EST:

ILIAS, ODYSSEA, BATRACHO MYOMACHIA, ET HYMNI: PRÆTEREA Homeri uita ex Plutarcho, cum Latina item interpretatione, locis communibus ubiq; in margine notatis.

In hæc operam suam contulit SEBASTIANVS CASTALIO, *sicuti in Præfatione uerso mox folio uidere licet.*

Editio tertia, superioribus longè & emendatior, & auctior: adiectis etiam, qui in prioribus alicubi desiderabantur, uersibus aliquot, & uaria lectione: ad fidem postremæ editionis Henrici Stephani diligenter expressa.

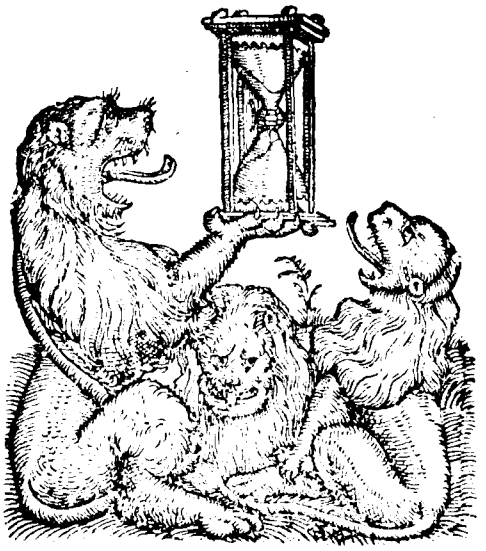

BASILEÆ, PER HÆREDES Nicolai Brylingeri. 1567.

HENRICI PANTALEONIS IN HOMERVM GRAECA PHRASI LATINE LOQVENTEM, ad Reuerendum & illustrem uirum D. CASPARVM, celeberrimi monasterij S. Blasij Abbatem, Epigramma.

GRAECIA Musarum cultrix, bellisq; superba,
Magnanimos duces, lumina clara, tulit.
Hæc Oratores, Medicos, celebresq; Poetas
Protulit, & Pallas quotquot amare solet.
Ingenio hæc nitidos: ast unum misit Homerum,
Credite qui solus mille referre potest:
Omnia quæ retinent illustria scripta Sophorum:
Magniloqui Vatis sic monumenta canunt.
Omnibus hic doctis pater est, & fons, & origo:
Gentibus hicq; dedit dogmata sancta simul.
Lingua orare docet facili Colophonius heros:
Quo sinè, quæ nosti, nil tamen esse putes.
Per Vatem rerum sollers Natura locuta,
Dicere quæ multos, aut agitare uetat.
Cœlorum, Solisq; uias, & sidera monstrat,
Monstrat inauditæ plurima regna plagæ.
Clarius hic alijs uirtutis præmia certa
Explicat, & Diuûm munera magna docet.
Pandit quid pulchrum, quid turpe, quid utile pandit,
Mittat & ut nobis maxima dona Deus.
Hinc noster Vates reliquis excelluit unus,
Huius ut è cœlo carmina lapsa putes.
Vnde huîc si qua potest præclaras ulla per artes
Gloria sumima dari, gloria summa data est.
Zoilus haud poterit clamosa scindere lingua,
Laudatoreq; opus nec Cicerone puto.
Præsto semper adest, à quo (ceu fonte perenni
Vatum Pierijs ora rigantur aquis:
Semper adest idem diuinus semper Homerus:
Profeciſſe sciat, cui ille Poeta placet.
Propterea toto nunc decantatur in orbe,
Quamuis terra grauis corpus inane premat.
Hunc Reuerende Pater, Græco ore Latina loquentem,
Vt uerbum uerbo reddere quisque queat,
Grato animo offerimus: labor utilis, æstimo cunctis
Qui optatam metam tangere mente uolunt.
Nunc dociles pueri, iuuenes, tremula atque senectus,
Difficiles libros perleget: Abba uale.

SEBASTIANI CASTELLIONIS
DE SVA IN HOMERVM OPERA, *Præfatio.*

EFFLAGITAVIT à me Oporinus, primùm ut in Homerũ operam aliquam nauarem: deinde, ut eidem meum nomẽ apponi paterer. id quod equidem utrunq; ei cõcessi: sed, si uerum fatẽdum est, ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ, ut ipsius Homeri uerbis utar. maluissem enim in meliora operam impendere. Igitur quid præstiterim, paucis percipe. Primum, in Iliadem nihil nisi locos cõmunes in margine signaui. Quoniam enim opus illud Græcè & Latinè superiore anno impresserat Crispinus Gencuẽsis typographus, nos illius diligẽtiæ confidentes (quam singularem solent alioquin adhibere illius urbis typographi) eius exemplar nobis imitandum duximus. In Odyssea uerò, & cæteris quæ in titulo commemorantur, ego hanc operã præstiti. Græca infinitis locis deprauata, emendaui. Latina uerò ita correxi, ut innumeris in locis non tam correctorem, quàm interpretem præstiterim, præsertim in tota Odyssea: exceptis paucis libris ultimis, quorum erat translatio aliquanto melior, sicut & cæterorum deinceps operum. Neq; tamen (ut uerum fatear) tantum præstiti, quantum res ipsa postulare uidebatur: fuisset enim alioquin noua planè cudenda translatio. sed certè eam operam nauaui, quam omnes æquos iudices approbaturos esse confido. Ingressus eram præterea scribere in eiusdem Homeri dicta quædam & sententias Animaduersiones, & quidem iam ad undeuigesimum Odyssææ librum perueneram: sed extitit causa quædam, quæ mihi abortum intulit. Restat ut sanioris iudicij hominibus, & religionis amantioribus (quorum potissimùm rationẽ habeo) huius mei facti (ne fortè offendantur) causam reddam. Mirabuntur enim forsitan, uel potius mirabuntur omnino, & quidem non ab re mirabuntur, me, qui sacrarum literarum studium hactenus usqueadeò euexerim, ut profanas si non nihili, at certè non magni (si cum illis conferãtur) fecisse uidear, nunc etiam Homericis fabulis manum admouere sustinuisse. Verùm, si quod iam dicturus sum, penitus perspexerint, spero eos pro sua æquitate non solùm ueniam mihi, sed etiam misericordiam esse tributuros. Ego ante annos circiter uigintiduos, adolescens, Homeri celebritate nominis & orationis cultu illectus, in eius lectionem diligentius quàm debebam incubui: & sacris literis (earum inculta offensus, quamuis alioquin in eas propẽsus essem) segnius quàm par erat operam dedi. Nunc, cum iam animus superiore Christi luce collustratus meliora, & ea sola tractare cupit, in eam deuentũ est conditionẽ, ut quam iuuenis artem didici, ea exercenda sit adulto. Atq; ita mihi usuuenit, quod

Israëlitis, qui cum Chaldæis uolẽtes seruiuissent, ijsdem postea seruire coacti sunt. Hæc est nimirum diuina iusticia, ut in quo quisq; genere peccauit, in eodem plerunq; pœnas luat. Hæc ego hanc ob causam commemoro, ut exemplo meo discant adolescentes ea obiter tractare, quæ obiter tractari debent: & ijs ex professo operam dare, quibus ex professo opera dari debet, ne fortè ex ancilla dominam, & ex domina faciam ancillam: hoc est, ne humanis disciplinis ex professo, diuinis obiter operam nauent. nam diuinas humanis imperare, humanas diuinis seruire par est.

RERVM ET VERBORVM IN HOMERI ILIADE MEMORABILIVM INDEX. CVIVS numerus prior paginam, alter uerò lineam denotat.

A

Camas occiſo Bœotio Græcis etiam conuitia dicit, pagina 166.49

Achilles immaniſſ. uir 4.2

achilles fortißimus ille Græcorum lachrymat, & cauſam fletus ſuæ materculæ refert 7.40

achilles Hectorẽ ſibi inimiciorẽ ait habere portis infernorum 99.53

achilles gloriatur Hectorẽ ſibi nunquam congredi auſum 100.38

achilles Agamemnonis renuit omnia oblata munera 101.10

achilles mauult apud Troiam cum honore perire, quàm ſaluus ſine gloria in patriam redire 101.42

achilles ſuperbus 106.50

achilles ſperat Græcos ad genua eius caſuros, ut illis ſit auxilio 129.22

achilles Patroclum uoti atq; precis compotem facit, inſuper illi multum ſucceſſus in prælio optat 182.37

achilles uidens iam Græcorum naues flagrare, hortatur Patroclũ ut ſe quàm celerrimè ad pugnã expediat 184.2

achilles armat Myrmidones ad bellum 184.33

achilles libans Ioui, precatur ut ſocio Patroclo magnũ det robur, & facultatẽ hoſtes à nauibus repellendi 185.43

achilles uetuit Patroclum cum Hectore prælium committere, expertus ſcilicet eum Hectori non ſore parem 212.7

achillis ingẽs luctus ob mortẽ Patrocli deſcribitur 212.15. 217.33

achilles timet ne corpus Patrocli muſcæ corrumpãt, Thetis ei ambroſiam infundit 223.27

achilles concionem Græcorũ conuocat, exprobratq; Agamẽnoni quã ſibi iniuriam intulerit: Agamemnon errorẽ in Iouem & Vrnnem Aten reiecit 224.10

achilles dum luget interitum Patrocli, recordãtur et alij reges ſuarũ miſeriarum, & Minerua, ne Achilles ieiunus ad bellum proficiſcatur, cœleſtem ambroſiam inſtillat 229.16

achilles maxime deſiderat Hectorem, contra ipſum uerò Aeneam concitat Apollo 232.36

achilles Græcos hortatur ad pugnã ualde ſæuiens: Hector è cõtra Achillem ne timeãt Troiani, non enim ei omnia ad uotum ſuceſſura 237.38

achilles incipit multos mactare uiros, quos uide 238.12. 239.31

achilles dæmoni ſimilis 240.14. 244.45

achilles et Myrmidones rurſum Patrocli mortem lugent, luctuſq; præſes ipſa Thetis eſt 261.10

achilles ipſe Hectorem prius bene purgatum et lotum pheretro imponit, precaturq; Patroclum ne hoc ægrè uelit ferre. ob hoc enim dona accepiſſe quibus eum non expertem uelit ſinere 288.33

achilles Priamo cœnam inſuauem præbet 288.25

achilles præmijs in medium conſtitutis uaria certamina adornat in honorem demortui Patrocli 166.21

achillis oratio ad Agamemnonem pro auerſione peſtis ab exercitu Græcorum 2.24

achillis, Xantiq; equi ſui, confabulatio 230.35

achillis currus totus ſanguine occiſorum fœdatus, tantus hominũ mactator fuit ſecundum Homerum, at facilè apũd Athenienſes, Athenienſes laudare 240.19

achillis crudelitas in Lycaonem filium Priami 241.17

achillis & Græcorum in Hectoris mortuũ corpus crudelitas 258.40

adreſtus à Menelao uiuus capitur 65.40

aeneas Pandarum incitat ut aliud iaculũ Diomedi immittat 51.7

aeneæ acris pugna cum Idomeneo 151.30

aeneas à Diomede grauiter lapide petitur, Venus eum eripit 53.30

aeneas à ſuo uulnere reulauit, rediens ad prælium, Græcorum multos occidit 57.23

aeneas ueluti Deus à Troianis honoratur 119.22

aeneas ab Apolline fortificatur, irruit in hoſtes, Liocritũq; ſtatim trucidat 20.42

aeneas Achillem haſta aggreditur: Neptunus aũt eum è manibus Achillis eripit, atq; admonet ne ei poſthac in bello occurrat 236.1

aeneæ & Achillis in certamine hoſtilis fabulatio, & geneologia 134.29

aeribæa Martis nouerca 55.10

aeſymnus ab Hectore occiſus 123.47

agamede filia Augeæ regis 131.42

agamemnon auarus 3.33

agamemnon ebrius 5.26 cerui num cor habet Ibid. rex de uoratior populi 5.32

agamẽnoni à Ioue immittitur pernicioſum ſomnium 13.10

agamemnon hortatur Græcos ſomnio deceptus, ut in patriam rena uigent 15.6

Agamemnon Græcorũ duces ad cõuiuium uocat 20.23

agamemnon Græcos hortatur ad fugam in patriam 94.20

agamemnon aureos mõtes promittit Achilli, ſi ſe iterũ iuuerit ad uerſus Troianos pugnare 96.20

agamemnon & Menelaus conſulunt de ſalute exercitus 108.1

agamẽnonis armatura 118.20

agamemnon ſolùm non ſeſe defendentes ſæuo animo occidit 120. per totum

agamẽnon à Neptuno ignauus dicitur 144.40

agamemnon ualde angitur ne minæ Hectoris ſibi uerè eueniant, atq;

cum Neſtore conſulit de fuga 158.44. & ſeq.
agamemnonis fortia facta 120. per totum
agamemnonis & Achillis amicitiæ redintegratio 227.36
agamemnonem non cepit ſomnus præ officio boni magiſtratus 107.3 (84.26
agaſtrophus à Diomede occiſus
agenor ſubornatur ab Apolline contra Achillem, ut ipſum remoretur à captione Ilij, ille uincit, Apollo eripit, doloq; ab urbe auertit Achillem 250.32
Aiax Telamonius interficit Acamantem Thracem Enſori filium 65.3
aiax Græcorum munimen 28.20 78.39
aiacis et Hect. monomachia 78.40
aiax cogitur à Troianis in fugam 128.10
aiax ſecundum Homerũ Hectorem lapide miſerè proſternit, ita ut ſe mimortuum à ſocijs ſit ſubtrahendus 164.36
aiax Hectorem prouocat (cui tamẽ nõ ſæpe occurrit, licet Homerus ualde mẽtiatur, Aiacem Hectore præſtãtiorẽ fuiſſe) atq; ab eo blaterator, qualis procul dubio fuit, uocatur 157.25
aiax patruelem Hectoris Clytium haſta transfigit, et propter hunc fit acris pugna 175.32
aiax quàm pulchrè ſuos hortatur ad pugnam 177.4. & 187.16
aiax non poteſt amplius Troianorum telis reſiſtere, & inclytæ Hectoris ui, & fugit. Troiani naues incendunt 183.45
aiax Cleobulum capite obtrũcauit 187.43
aiax acclamat Menelao ſe abſque mortis periculo Patrocli cadauer non poſſe defendere, atq; iubet ut fortiſſimos quoſq; iubeat ſibi opẽ ferre 202.1
aiacis in Troianos uehemens impetus atq; cædes multorum 172.10
aiaces duo non potuerunt Hectorẽ à mortui Patrocli cadauere repellere 214.46
aiacum adhortatio ut Græci pugnent 138.44
alcathous Aeſyeti filius traſmittitur ab Idomeneo 150.30
althea Meleagri mater 104.17
alceſtis filia Peliæ 26.8
alexander ab Hectore fratre turpiter increpatur ob mulieroſitatẽ 70.33
alexander confitetur quidẽ ſe uelle omnia Menelao reddere quæ abſtulerit, at uxorem non 81.
alexander triſulco telo uerberat Machaonem 117.30
alexandri & Menelai certamen 29.18.35.16
amiſodarus Chimæræ educator 187.41
amphimachus ab Hectore occiditur 146.7. nepos Neptuni
amyntor Phœnicis pater 102.24
amythaon Hyppaſides à Lycomede ſoluitur 204.4
andromache filia Aetionis 72.5 Hectorem maritum deprecatur, ne eam cum filio paruulo deſeratibid. 17
anima ſemel amiſſa nulla recuperabilis præda 101.30
anteia uxor Prœti furtiuum concubitum à Bellerophonte petit 67.45
antenor ſuadet Troianis ut Helenam reddant Atridis 81
antilochus Neſtoris filius occidit Mydonem aurigam 58.36
antilochus Menalippum ſpolians, ut uidit uenientem Hectorem, ſtatim in pedes ſeſe conijcit 178.30
antilochus nũciat Achilli mortem Patrocli 211.50
antimachus bellicoſus 120.47 eiuſdem bonum conſilium ſine obſequutione 120.47
aphareus Caletorides ab Aenea occiditur 152.33
apiſaon Phauſiades occiditur ab Eurypylo 128.46
Apollo mittitur à Ioue ad Hectorẽ ut ipſum à iactu ſanet, & ad bellum eum præparans poſtea quoq; in bello defendat 172.15
Apollo ſpecie formoſi iuuenis aſtat Hectori, atq; admonet, ne bello deſiſtat, hic perſuaſus ruit uerũ recta in Patroclum: ille uerò Cebrionem Hectoris aurigã lapide equo deturbat, in eumq; ſaxeta quidem ſcõmata iacit, fitq; acris pugna circa eius cadauer, atq; tandem ab Hectore fortiter occiditur 196.10 & ſequentib.
apollo aſtat Aeneæ Periphanti ſimilis, atq; hunc obiurgat quòd bellum deſerat 203.38
apollo, qua uidebatur cõtra factionem ſuam Hectoris miſereri, ab Iunone malorum ſodalis & perfidus dicitur 279.20
archelochus Antenoris filius occiditur ab Aiace 166.36
areilycus proſternitur à Patroclo 187.21
arma Achillis quæ ei Vulcanus fabricauit deſcribuntur 220.21
arne uitifera 22.20
aſcalaphus filius martis 22.25
aſcalaphus à Deiphobo percutitur 152.10 (149.40
Aſius occciditur ab Idomeneo
aſius non abſq; comite ad inferos pergit 150.17
aſſæus ab Hectore occiſus 123.45
aſteropæi et Achillis pugna 143.13
atymnius ab Antilocho occiditur 187.30
augurium quoddam euenit Troianis ab aquila deterrente eos demiſſo ſerpente à pugna, quod tamen Hector ut uanum cõtemnit 137.34
augurium optimum pro patria pugnare 138.21
aulæ ſiue arcis deſcriptio Priami 69.17
aurigandi ſcientia & certamen 267.16
Automedon auxilio Alcimedontis regit Achillis equos et currũ, atq; traijcit Aretum haſta 206.14
axilus Theutrantis filius interficitur à Diomede 65.7

B

Bellerophon filius Glauci 67.40
boum pelles ueterum ſtrata 110.14.
Bryſeis adducitur Agamemnoni ab Achille ui 7.11. & 36
bryſeis ut mortem Patrocli deflcat 228.25

C

Cadauera cæſorũ ſepeliũtur 80.45
Caneus 6.10
Caſti

ceſtuum pugna 273. 30
caiſtri cygni 21. 26
calydonis aper 104. 1
camander quem alij Aſtyanacta uocant 72. 12
capis pater Anch:ſæ 235. 35
cebriones Hectorem hortatur ut Troianis ſuccurrat aduerſis Aiacem 127. 45
certaminum uarias ſpecies quære libro nigeſimo tertio, fólio 266. 21 & deinceps
chalcas Græcorũ uates 2. 35. ab Agamemnone uates malorum cultur 3. 17
Chalcis aliàs Cymindis auis 163. 29
charops Hippaſides ab Vlyſſe uulneratur 126. 5
cherſidamas ab Vlyſſe occiſus eſt 126. 1
chimæræ deſcriptio 68. 9
choon Antenorides Agamemnonẽ lancea uulnerauit 224. 16
chryſes ſacerdos petẽs ſuam filiam redimere, ab Agamemnone, duram eſt paſſus repulſam 1. 14
chryſeis remittitur ad patrem 7. 1 & 9. 20
cinguli Veneris deſcriptio 162. 7
cinyres thorace hoſpitali munere Agamemnonem donauit 118. 21
ciſſeus Iphidamãta educauit 122. 22
clonius ab Agenore occiſus 174. 8
conſiliarium uirum non conuenit integram dormire noctem 13. 26
coon tranſuerberat haſta manum Agamemnonis 122. 47
coon occiditur ab Agam. 123. 1
chrithon ab Aena occiſus 57. 52
curetes et Aetoli pugnaces 103. 46
currus Achillis mortalibus difficiles conſcenſu eſſe 114. 40
curſus pugna 275. 8
cycio 129. 54

D

Damaſus occiditur à Polypete 137. 16.
dardani pater Iupiter 235. 11
deorum maris nomina 212. 30
deiochũ Paris telo trãsfixit 174. 9
deiphobus à Merione percutitur 145. 36
deiphobus accipit uulnus in brachium à Merione 152
deipyron ab Heleno occiditur 153. 13
delphos petricoſa 102. 37
deo inuito quod fit firmum non eſt 134. 6
dij panem non edunt, neq; uinum bibũt, idcirco exangues ſunt 54. 17
dij minimè nobis omnia noſtra conſilia rata faciunt 109. 8
deorum conſilium de perdẽdo Ilio 38. 1
deorũ pugna in bell. Troian. 232. 17
deorum contẽtionem magnã propter perditionem Troianorum ridet Iupiter. Mars Palladem haſta petit: illa lapidem corripiens Martem humi poſternit 247. 44
deorum ingens negotiũ quo Hectorem cuius tum omnes miſerabantur, è manibus Achillis eripiant, & cõdonetur Priamo ad deflendum & ſepulturam 278. 19. & in ſequentibus
diana à Minerua diuerſa 231. 41. ſoror Apollinis 232. 33
diana agreſtis Apollinẽ fratrem obiurgat quòd ſe adeò facilem Neptuno præbuerit in auertẽdo auxiliandi Troianis 249. 13
diomeda cõcupina Achillis 106. 16
diomedes uulneratur 49. 49
diomedes et Pandarus prælio committuntur 53. 8
diomedes potitur Aneæ ſpolijs 53. 50
diomedes ſeruator Græcorũ 62. 50
diomedes laudatur ab Hectore 66. 36
diomedis allocutio ad Glaucũ 67. 7
diomedis & Glauci permutatio 69. 10
diomedis fugam Homerus quã honorificis excuſationibus deſcribat uide 86. 20
diomedes Agamemnoni Græcos ad fugam hortanti contradicit 94. 38
diomedes atq; Vlyſſes eunt exploratum Troianorum caſtra 111. 50
diomedes precatur Tritoniam ut ſibi adſtet quemadmodum etiam ſuo parenti 112. 33
diomedes horret Hectoris præſentiam 124. 34.
diomedes uulneratur à Paride 125. 10
diomedes Paridi contumelioſa uerba dicit 125. 18
diomedes gloriatur à ſua genealogia, ſubijcitq; Græcis cor, ne tam inhoneſtam capiant fugam 160. 12
diomedis fortitudo inſignis 48. 1. 50. 30
dione mater Veneris 54. 46
dolia bonorum & malorum in limine Iouis 287. 44.
dolops Clytides ab Hectore occiſus 123. 46
dolon Eumedei filius ſemet exponit exploratorẽ fore rerum hoſtilium 113. 8.
dolon petit ab Hectore ut ſibi pro explorationis præmio Achillis currum promittat 113. 15
dolon inſcius deprehenditur ab Vlyſſe 113. 34. cogitur ad caſtra Græcorum 114. 2
dolon non ſolum, non Græcorum res indagat, uerumetiam Troianorum ſecreta prodit 115. 10
dolon accipit explorationis & proditionis mercedem 115. 39
dolops à Megide & Menelao interficitur, fitq; acris pugna circa corpus eius 177. 28
dona deſcribũtur quæ Priamus dedit Achilli pro redemptione filij ſui 282. 20

E

Eniſpe uentoſa 24. 9
epicles ab Aiace aſpero marmore proſternitur 149. 46
epigus Agaclei Myrmidonis filius ab Hectore lapide conteritur 192. 8
erychthonij regis pater Dardanus 235. 15

erynnes flagellant hominũ animos ob perpetrata facinora 102.30
eurypylus ſagitta percutitur ab Alexandro 128.50
euchenor Corinthius à Paride telo tranſuerberatur 154.45
eurybates 7.11
exadius 6.10

F

fœderis feriendi modus 34.12
fœdifragis Iuppiter non auxiliatur 40.11
funus deflere donum eſt quod mortuis poſſit dari 261.11

G

ganymedes à Dijs raptus ut ſit Iouis pocillator 237.28
glauci genealogia 67.29
glaucus uulneratur à Teucro 140 55
glaucus hortatur Troianos ut pugnent pro cadauere fidi Sarpedonis, ne præda fiat Myrmidonibus 191.7
glaucus obiurgat Hectorem ut ſuarum rerum non ſatagentem, & ingratum erga ſocios 200.18
græci luſtrantur 7.4
græci ad concionem ueniunt 14.1
græci et Troiani fœdus percutiunt 34.1
græci cũ Troianis committunt prælium 46.1
græci non fugiunt ſed recedunt 66.47
græci preces fundunt ad Iouem ne Hector ipſos perimat 78.20
græci ſua uirtute frangunt ordines 119.54
græci omnes quos ex Troianis occidunt etiam ſpolijs exuunt: Troiani uerò nullos Græcorum 137.38
græci conſumenti igni cõparantur 12.99
græci dormiente Ioue uires recipiunt, magnoq; impetu Troianos adoriuntur 164.47
græci Hectore rurſus cõſpecto animos de triſtantur, & parant ſe ad fugam 172.2
græci certiorem faciũt Achillem de morte Patrocli, ut mortem eius ulciſcatur poſtquã Hectoris impetum ſuſtinere non poſſunt 209.10
græcorum & Troianorum primus congreſſus 29.1
græcorum res in acie nouaculæ cõſtituta 110.32
græcorum deſperata fuga 90.1. 94.10
græcorum equeſtris pugna 267.16 & ſequentibus.
græcos magna peſtis inuaſit, et qua cauſa 1.2
græcos Homerus laudibus ad cœlos quidẽ euehit, quemadmodum fortiter pugnarint aduerſus Troianos, at tandem eorum fortitudinem fuga claudit 201.40

H

haliartos herboſa 226
harpalion aggreditur Menelaum, & ab Merione occiditur 154.26
haſtam Achillis nemo alius præter quàm ipſe Achilles Græcorum mouere potuit 230.22
hecabe Hectorẽ per mamillas quas ſuxerit precatur ut ſeſe in tutum recipiat, ſed nihil efficit 253.30.
hecabes atque Andromaches uxoris Hectoris miſerabilis luctus & planctus ob Hectorem occiſum 259.50
hecamede Arſinoti filia Neſtori ob præſtantiam conſiliorum donata 129.37
hecatombes peractæ apud Chryſam ſacerdotem deſcriptio 9.28
hector Alexandrum obiurgat 30.1
hector obiurgatur à Sarpedone 56.37
hector occidit Meneſten Anchialumq; 59.10
hector multos Græcorum trucidat 60.30
hector fugitiuos Troianos iterũ ad bellum incitat 66.56
hector matrem adhortatur ut Mineruæ ſacrificet pro auerſione Diomedis 69.38
hector ſuũ fatũ ipſe præuidit, enarrans uxori omnia euẽtura 73.1
hector lugetur adhuc uiuens in ſua domo 73.54 (90.12
hector gorgoneos oculos habet
hector ſollicitus ſuarũ rerum Dolonẽ mittit exploratum quid agatur in Græcorum caſtris 112.48
hector proſternitur à Diomede 124.44
hector cum Neſtore & Idomeneo pugnat 127.26
hector potitur Græcorũ munimento 141.50
hector lapidi qui à torrente fertur adſimilatur 145.14
hector omnibus Græcis inuitis lacerat et perrumpit eorum munitiones, atq; ad naues penetrat ignem iecturus 155.6
hector quocunq; ingreditur, ibi uictoria atq; defenſio ſuorũ 157.8
hector telum quidem in Aiacem iecit, ſed Homerus debilitauit ut ei minime nocuerit 165.30
hector fugientes Græcos uſq; ad naues perſequitur 174.14.
hector Græcos in tantam ſolutis deſperationẽ cogit, ut ſupplices dijs manus tendant ibid. 45
hector Aiacem rurſus aggreditur, atq; circa nauem quandam acerrimè pugnant 175.28
hector ſuos hortatur ut ſtrenuè pugnent, etſi moriendum ſit, nec ullum mortis genus honeſtius eſſe quàm pro patria mori 176.42
hector præcidit gladio Aiacis haſtam, atq; Barbarum hunc in fugam cogit 183.45
hector Achillis arma induit, atque ſuos omnes admonet ut ſecum ruant in hoſtes, gloriã aut mortem relaturi 201.20
hector robore & impetu flammæ ſimilis, & leoni compar 414.37
hector truci aſpectu intuetur Polydamanta ſuadentem Troianis ut ſeſe in urbem recipiant 217.2

hectoris precatio ad Iouem & reli quos deos pro incremẽto filij 72. 31
hectoris atq; Aiacis munera quibus ſe inuicem donant 80. 20
hectoris prouocatio ad Troianos 67. 4
ctoris egregia perſecutio in Græ cos 90. 1.
hectoris ad Dardanos concio 92. 30
hectoris laus, etiam ab inimicis 108. 16
hectoris præſtantia deſcribitur 199. 25
hectoris in hoſtes ſæuitia 123. 39
hectoris egregia laus 134. 37
hectoris generoſum cor nunquam territum eſt 134. 4
hectoris furor et impetus incompa rabilis in perfringendii munimẽ ti ualuis 142. 10
hectoris aduentu omnes timidi atq; laſſati reuiuiſcunt, & fiũt alacres ad pugnandum 157. 5
hectoris trux aſpectus, & furor pu gnandi contra Græcos apud na ues 178. 53 & ſequentibus
hectoris audax cõſiliũ uim obtinet ſibi atq; omnibus Troianis perni tioſum 217. 2
hectoris ſera pœnitentia, quòd non Polydamantis bono conſilio pa ruerit 233. 47 eiuſdem fatũ atq; interitum lege ibidem
hectoris corpus à canibus Achillis defenditur, atq; ungitur roſaceo oleo 265. 2
hectoris miſerentur omnes ferè dij, & præſertim Apollo, qui maxime condẽnat Achillis in mortuũ ſu perbam crudelitatem 278. 19
hectorem animoſitas perdidit 134. 44
hectorem omnes Græci timent, atq; ipſe etiam Achilles ibid.
hectore uiuente Troia incolumis erat 134. 8
hectore deiecto ualdè exclamant at que gratulantur Græci 258. 54
helena exprobrat Paridi fugã 37. 1
helena Hectorẽ leuirũ uocat 71. 9
helenes ſera pœnitẽtia 32. 26. et 36. 29. 71. 9
helenus augurum præſtantiſſimus. 66. 16
helenus à Menelão uulneratur 153. 29
hideus ſuo tẽpore fortiſſimus 104. 28
hippocoon Thracum conſiliarius experrectus à ſomno, ut uidit ſuo rũ cædem, magnum in Troiano rum caſtris tumultum excitauit 116. 47
hippodamus ab Vlyſſe occiſus 142. 24
hippolochus. Glauci pater & Belle rophontis filius 68. 38
hippomachus trucidatur à Leon teo 137. 21
hipponous ab hectore occiſus 123. 47
hippothious Lithij filius conatur cadauer Patrocli è Græcorũ ma nibus trahere, ſucceſſibus carens traijcitur haſta ab Aiace 203. 1
Hiſtiæa uitifera 22. 50
Homerus inuocat deos deaſq; ut ſi bi res incertiores ut geſtæ ſint ma niſeſtent 31. 50
hominẽ eruditioſius nihil uſquam 105. 43
horæ cœli ianitrices 31. 1
hypſenor hippaſides telo tranſuer beratur à Deiphobo 150. 15
hypſipile mater Eunei 83. 20
hypothebæ oppidum 22. 18
hyrtacides dux Aſius ſuo malo dã mno non obtẽperat Polydaman tis conſilio 13. 53
hyrtacides occiditur à Lapithis 136. 50
hyrtion Gyrtiades uulneratur ab aiace 167. 29

I

Iahmenus filius Martis 22. 25
Ida mons ualde aquoſus & multa rum ferarum productor 163. 21 & 84. 40
Idomeneus apro ſimilis 42. 29
Idomeneus Cretenſiũ dux 146. 41
Idomeneus gloriatur à genere ſuo 150. 53 uocat cõmilitones ſuos ut ſe iuuent contra Aeneam pu gnare 151. 13
ilioneus à Peneleo iaculo pereptus 167. 5
illi Aſſãracis & Ganymedis pater Tros 295. 27
illithyæ Iunonis filiæ parturientibus dolorẽm facientes 123. 13
imbrius Priami gener ualde honora tus 145. 47
impij à filijs non uocantur patres 55. 29
inferni Baratri deſcriptio 84. 6
inflati ſi rogentur inflationes fiunt 106. 52
iniopeus filius Thebæi, auriga Hec toris de equo cadit 86. 3
in bello non uerbis ſed ſtrenuis uer beribus opus eſt 193. 13
in neceſſitatibus uir apparet 147. 40
iouis cum Iunone et Minerua expo ſtulatio 91. 50
iphidamas Thrax ab Agamẽnone occiditur 122. 20
iphidamas centum bobus ſponſam emit, mille promiſit 12. 43
iphis concubina Patrocli 106. 18
iphitis Archeptolemos Hectoris auriga 86. 11
iris ſola pugnæ Græc. atq; Troianõ rum ſpectatrix 119. 37
iris it nuncia Iouis ad Neptunum, et mandata illi uerba à Ioue dicit, niſi deſiſtat auxiliari Græcis. 179. 46
iris eadem aliis dijs à Iunone mitti tur ad Achillem, ut uel tantũ Tro ianos ſuo aſpectu terreat, ne ira ſeuiant in Græcos 214. 50. Con cio Troianorum de uitando ad uentu Achillis 216. 19
iris mittitur à Ioue ad Priamum, ut bet atq; ut ab Achille redimat cor pus filij ſui Hectoris 281. 8
Iuno ſubornat Mineruã quæ dehor tetur Græcos nauigare in patriã 15. 52
Iuno in maxillã uulnerata 55. 13
Iuno Græcis fugam improperat 62. 20
Iuno miſeratur Græcos fugientes et miſere pereuntes, acclamat fortiſ ſimis ex ijs magna exprobratiõe ut ſeſe defendant 87. 26
Iuno et Minerua Græcorum fugam ualdè miſerantur, & ni Iuppiter ipſas prohiberet ipſi auxilium ferrent 90. 15
Iuno Iouis conſilia ſemper impedit 91. 30 Iuno

Iuno accepta occasione ab auxilijs Neptuni, & ipsa conatur Græcis opem ferre contra Troianos, pulchrè se ornat, et deceptione à Venere cingulum amoris impetrat, pergit ad Iouem, pelliciens eum ad concubitum, & pòst inducit somnum Troianis perniciosissimum 161.1

Iunonis profectio ad Sommum, ab eo petentis eius munera ad sopiendum Iouem 162.25

Iuno ab Ida reuertitur ad cælum, et dijs narrat Iouis institutum, & nunciat Marti suũ filium in bello esse occisum. Iridẽq; atq; Apollini, ut pergant ad Iouem in Ida sedentem 169.22

Iuno quemadmodum Iouem deceperit circa partum Herculis 225.3

Iuno Xanthum equum Achillis loquẽtẽ fecit, ut prædiceret ei iam instantem mortem 230.38

Iuno obiurgat Dianam uenatricem, quòd ausit ei resistere atq; comprehẽsis illius manibus, raptisq; ab humeris illius arcubus bene contundit illi capillos 249.22

Iupiter à dijs ligatus, reſoluitur à Thetide 8.34

Iupiter cominatum abijt ad Aethiopes 9.4

Iupiter uxorem Iunonem timet. 10.42.

Iupiter Martem acriter obiurgat 64.13

Iupiter omnibus dijs deabusq; uerbera minatur, ni abstineant aut Græcis aut Troianis auxiliari. 83.50

Iupiter à Iunone & Minerua subsannatur 92.10

Iupiter iubet Hectorẽ cedere Agamemnoni, donec saucietur: tum ei daturum se robur Græcos fugandi usq; ad naues 121.40

Iupiter apud Iunonẽ gloriatur, quibus cum concubuerit 164.1

Iupiter somno & amore domitus dormit, Troiani miserè pereunt 164.37

Iupiter è somno expertectus, & uidens Troianorum grauem afflictionem, ualde Iunoni iratcitur: & per Iridẽ præcipit Neptuno, ut à bello desistat 168.2

Iupiter Troianis pauorem immittit ut fugiãt: Sarpedonis arma detrahũtur, cadauer abluit Apollo, misitq; sepeliendũ in Lycia 192.39

Iupiter in bello fortes uiros sæpe terret, & uictoriam aufert: & contrà timidos fortes reddit, & largitur eis egregiã uictoriam 200.55

Iupiter hominibus non omnia uota rata facit 217.46

Iupiter conuocat cẽs Deos, deasq; datq; illis potestatem, ut quisque cui nam faueat parti, possit huic auxilio esse 231.1

Iupiter omnia & minuit & auget 235.38

Iupiter accersit Thetim, atque iubet ut præcipiat Achilli reddere corpus Hectoris Priamo 279.31

Iuramenti ueteris modus 228.1

L

Laodamas Antenoris, filius occiditur ab Aiace 177.19

Laogonus Iouis Idei sacerdos à Meriõe sacerdotio absoluitur 192.41

Laomedontis pater Illus. 235.32. eiusdem filij ibid. 34.

lapides ac tela cadentis niuis instar uolant utrinq; 139.1

laus Vlyssis 111.40

legati ad Achillem, ut hunc precentur sibi auxilio futurum ad bellum 97.24.

lingua mortaliũ uersatilis 235.44

luctationis pugna 274.23

Lycophron Mastoris filius & famulus Aiacis, ab Hectore morti datus: eius casum Aiax ualde horret, & conuocat Teucrũ ut possit Hectori resistere 175.43

Lycurgus Dryantis filius; deorum expugnator 67.14.

M

Machaon Æsculapij filius 42.24. 26.25

Machaon medicus peritiss. uulneratur à Paride telo trisulco 127.30

magistratus boni officium describitur 107.3

Malum fugere, reprehẽsione carere 259.38

malum effugere melius quàm capi. ibidem

Mars à Thrasymede perimitur 187.32

mars uinctus ab Otho & Ephialte 55.6

mars Troianos ad bellum concitat 56.20

mars ignarus omnis iusticiæ 61.52

mars Palladem apud patrem Iouem accusat impietatis erga Deos 63.53

martis impetuositas 63.40

meciſtem Polydamas interficit 174.7

medeon urbs Græciæ instructissima 22.14.

medicina ueterum ualde rudis, & dura 133.36

Medon & Iasus ab Aenea spoliantur 173.55

meleager homo bellicosus

menelaus uulneratur 40.20

menelaus ira furit in Hectorẽ 76.36. uerùm sedatur ab Agamem.

menelaus, ut par est, ualde anxius est pro salute sibi gratificantiũ Græcorum 107.27

menelaus graniter in Troianos inuehitur 154.2

menelaus & Euphorbus pugnant de cadauere Patrocli, et Euphorbus à Menelao occiditur 197.1 & sequentibus

menelaus nõ quidẽ diu moratur cadauer Patrocli, aduenièteq; Hectore fugiẽs cõuocat Aiaces, ut se iuuent corpus ex hostib. trahere: et deferre ad Achillẽ 199.7. et seq.

menelaus mollis bellator 208.26

meneptolemus armat Diomedẽ ad exploraturam 212.2

meneſtheus horret Sarpedonis atq; Glauci impetum, atq; mittit nuncium uocatũ Aiaces ut sibi subueniant 139.54.

mercurius uenit ad Priamũ, ut ipsũ deducat securè per exercitũ Græcorũ ad Achillis tẽtoria 284.21

moriones armat Vlyssem ad exploraturam 111.9

moriones atq; Idomeneus ualde gloriantur de spolijs quæ Troianis abstraxerint, si non mẽtitur Homerus, qui omnia ad Græcorum

fauorem

fauorem scripta torquet 147.13
Merops artis uaticinandi peritissimus 124.18
Minerua Iunoq; armatur aduersus uim Hectoris, ne Græcos prorsus perimat 61.5
minerua Diomedem in Martem incitat, & uulneratur 63.6
minerua Menelaum ad bellum incitat, datq; ei in pectus audaciam muscæ 208.1
minyeus fluuius prope Arenã 131.25
moliones 131.12 & 53
moneta qua utebantur Græci apud Troiam 83.25
mors & somnus gemelli 194.10
mortuorum crematio 82.30
mortuorum nulla cura 82.16
munera recensentur quæ Agamemnon Achilli promisit, si se iuuet contra Troianos 99.4

N

Nauium Græcorum numerus, ac Præfecti eorum 225. 158.33
naues Achillis cum ducibus earum describuntur, quos hortatur ut strenue sese gerant, ne nomini suo sint dedecori 184.46
nelei filij omnes excepto Nestore ab Hercule occisi 130
neptunus miseretur Græcos oppressos atq; illis clàm auxilium fert. 143.2 Hortatur Aiaces ut suæ fortitudinis sint memores. ibid. 31. alios etiam Græcorum increpat, atq; ad bellum excitat 144.20
neptunus magnum robur Græcis oppressis iam immisit, atque hortatur altum clamans ut pugnent 160.38
neptunus grauiter fert Iouis imperium 171.17
neptunus adeò terræ fundamenta quatit, ut Pluto timeat ne regna sua inferna corruant 232.18
neptunus & Pallas Achilli Hectoris animã promittunt 246.4
neptunus Apollinem leuitatis accusat, ut qui iã oblitus sit iniuriarũ quas eis sæuus Laomedon pro mercede intulerit 248.33
nereus formo ſissimus uir qui ad Ilium peruenit 25.19
nestor duarum ætatum senex immẽ sam Agamemnonis & Achillis contentionem sermonis sui melli fluentis grauitate sedat 5.48
nestor Hectori nouẽ ex Græcis antagonistas excitat 77.5
nestor & Diomedes cõmittunt prælium cum Hectore 85.40 & 50
nestor indefatigabilis senex 110.22
nestor magna pollicetur præmia si quis Troianorum castra explorator accedat 111.8
nestor recenset Patroclo sua iuuenilia & egregia facta aduersus Eleos, & quãtum inde prædæ abegerit 130.13
nestor exprobrat Patroclo quòd ipse & Achilles adeò non curent parentũ suorũ mandata 132.10
nestor procedit ad uidendũ quid geratur cum tanto clamore apud naues Græcorum 158.1
nestoris prudentia cõsilia 95.14.
nestoris poculum quantæ magnitudinis 129.45
nestori Diomedes mortem auertit. 85.20
niobes fabula 289.9
nomina equorũ Achillis, Xanthus Balius & Pedasus 184.27
nestor manus ad cœlum extendit, Iouem implorans ut ipsum incolumem seruet 174.37

O

Oenomaus ab Idomeneo percutitur 151.53
onobnestus lucus 22.19
opheltius & Agelaus ab Hectore occisi 123.46
opites & Antinous ab Hectore occisi 123.45
orchomenus pecorosus 24.8
ordeum album 51.37
orionis sydus febrem hominibus affert 252.30
orsilochus ab Aenea occisus 57.52
orus ab Hectore occisus 123.47
otrioneus, cui Priamus filiam suam spoponderat ob commilitiam ad uersus Græcos, occiditur ab Idomeneo 149.19
otus Cyllenius spoliatur à Polydamante 177.21

P

Pæonides spoliatur à Diomede 125.2
pallas Achillis iram sedat 4.53
pandarus à Diomede occiditur 53.21
paridis armatura 35.16
patroclus Menœtij filius mittitur ad tentoriũ Nestoris exploratũ, quis ex Græcorum principibus uulneratus sit 129.20
patroclus à Nestore dimissus occurrit Eurypilo uulneratus uenienti è bello, à quo rogatur ut sibi medeatur 133.2
patroclus relicto Eurypylo quem fabulis mulcebat ad Achillem pergit tentatũ an ipsum ad pugnam posſit concitare 175.3
patroclus lacrymans orat Achillem ut descendat ad pugnam, aut si nolit uel saltem ipsum dimittat pugnare 182.8
patroclus fortiter hortatur suos ut Achilli dignum pugnent, atque ipse primus Pyregmen occidit 186.37
patroclus naues ardentes iterum extinguit 187.6
patroclus duos Aiaces inuocat ut sibi sint auxilio in deplorãdo Sarpedone 191.47
patroclus post mortẽ ingens Græcis & Troianis concitauit prælium utri nam cadauere suo potirentur 204.14. 207.36
patrocli armatura 184.8
patrocli præstãtiam & cædes supra cœlos Homerus extollit 194.12
patrocli cadauer lauatur 218.6
patrocli manes Achilli apparent, ac quid illi commendent 262.48
patrocli corpus crematur 263.31 265.10
patroclo auxiliante magna fit Troianorũ strages & fugiunt urbẽ uersus 187.20 & sequentib.
pedasus Achillis equus perit 190.15
phœnix Achillis alumus 103.3
phœnix concubuit cum patris sui pellice 102.27 & qua pœna puniatur uide

phœnix ab exẽplo Meleagri perſuadet Achilli ut Græcis nunc gratificans ad bellum procedat, non poſtea fortè accepta magna rerum iactura cogente neceßitate 104.1
phœnici ſternitur lectus in Achillis tentorio 106.11
phthia gleboſa & mater ouiũ 102.51
pirithous 6.9
piſander à Menelao occiditur 153.38
piſander & Hippolochus filij Antimachi occiduntur ab Agamemnone 120.30
pluto telo per humerum percuſſus 55.16
plutonis & Neptuni opera Idomeneus & Meriones Troianos fortiter aggrediuntur 148.40 & ſequenti
poculo honorare 42.35
polydamas dat conſilium utile Troianis, ſed ei non obtemperarunt. 216.19
polydamantis ſalutare conſilium apud foßam Græcorum 135 3
polydamantis ſalúbre conſiliũ, quo furentem Hectorem hortatur ut diſperſorum militum per naues Græcorum receptum canat 155.52. & ſequenti
polypoetes filius Perithoi 136.17
polyphemus 6.10
pylon atq; Ormeneus occiduntur à Polypoete 137.20
python ſaxoſa 22.32
priamus quãtum poteſt maximè filium ſuum Hectorem adhortatur ut ſeſe in urbem recipiat. ſeruaturus omnem Troianorum ſalutem, neq; expectet Achillis ad urbem aduentum, et pereat 252.27
priamus ultrò inducias ab Achille ſepeliendi filij aſſequitur, it cubitum, & excitatur iterum à Mercurio, ab eoq; uſq; ad Xanthum fluuium comitatur 290.1
priam. impetrato filij ſui Hectoris corpore, uenit tãdẽ ad urbẽ, fitq; illi à populo magnus occurſus, magnusq; luctus: & præſertim deflent Hectorẽ uxor, mater, Helena: comburitur, ſepelitur, & conuiuatur populus 291.1
priamus quomodo filios ſuos adhuc ſuperſtites obiurget 282.40
priami & Mercurij in itinere confabulatio 284.40
priami aduẽtus ad Achillis tẽtoria, et eorum mutuus luctus, et de miſerabili rerum humanarum conditione confabulatio 286 40
proethus rex Bellerophontẽ in Lyciam mittit ut ibi pereat 67.51
prothoenor Areilyci filius à Polydamante occiditur 166.22

R

Rheſus rex, Eionis filius, proditur 115.19
rheſus & Antipho filij Priami ab Agamem. occiduntur 120.10

S

Sanguine pluit 119.17
ſarpedon propugnaculum Græcorum manibus perfringit atq; humi proſternit 141.10
ſarpedon ut uidit Patroclum tot egregios uiros neci dare, non tulit, atq; cum Patroclo in certamen deſcẽdit, ab eoq; occiſus eſt 189.22
ſarpedon accepto iam letali uulnere, hortatur Glaucum ne ſe ſinat à Græcis ſpoliari 190.40
ſarpedonis & Tlepolemi certamen 59 30
ſarpedonis filij Iouis præſtantia in capiendo munimẽto Græcorum 136.15 141.20
ſatnius Enopides trucidatur ab Aiace 166.15
ſcamander 21.33
ſcamandri irati ad Achillem oratio 244.30 eiuſdem ad Apollinem obiurgatio 46. eiuſdẽ in Achillem mundatio, quó ne Troiã cum omnibus qui eam inhabitabant deuoraret 243.9
ſchedius Epiſtri filius Nlocenſis ab Hectore traijcitur 203.17
ſchedius dux Phocenſium ab Hectore interficitur 177.18
ſerpens qui nouem paſſerculos deuorauerat 18.40
ſiligo 51.37
ſimois atq; Scamandrus cõmiſcentur 62.10
ſiſyphus Aeoli filius & Glauci pater ex Epyra 67.37
ſocus ab Vlyſſe haſta tranſuerberatur 126.20
ſomnus mortis frater 126.25
ſomnus Iunoni non libenter obtemperat, enarrans ſe etiam prius ab ea deceptum non ſine ſuo magno periculo 162.35
ſomnus ſeſe occultat ſub frondibus altißmæ in Ida abietis 163.25
ſtenelus Diomedẽ dehortatur à pugna 52.27
ſtentoris ærea uox 62.21
ſtichius & Arceſilaus ab Hectore occiduntur 173.52

T

Talthybius Agamemnonis præco 7.11
teucer ab Hectore lapide proſternitur 89.40
teucer Imbrium occidit 145.47
teucer Clitum Piſenoris filium iaculo fixit 176.1
teucri egregia certamina 88.39
thebe Aetonis deuaſtatæ 8.2
therſites 26 53
theſeus 6.11
thetis Ioui ſupplicat pro ulciſcenda ignominia filioli Achillis 10.29
thetis cum comitatu Dearum uenit ad Achillem filium, ac conſolatur eum, ne tantopere triſtetur ob mortem ſocij, cum ipſe quoq; non diu poſt Hectoris fatum uiturus ſit 212.45
thetis ad cœlum aſcendit deprecans Vulcanum, ut Achilli alia fabricet arma 214.21.218.32
thetis Achilli fert arma, qualia non ullus unquam habuit 223.1
thisbe columbis abundat 22.15
thoas à Menelao uulneratur 187.24
thoon ab Antilocho occiditur 152.37
thoones atque Ennomus ab Vlyſſe occiduntur 126.1
thracia Græci exercitꝰ nutrix 95.33

thymbræus à Diomede de curru ſuo deturbatur 124. 9
titareſius amnis Peneo non miſcetur 26. 4
tlepolemi & Sarpedonis duellum 59. 30
troiani fœdifragi 4. 01
troiani Græcos fortiter pellũt, Minerua & Apollo dirimunt bellũ 75. 1
troiani Græcos fugant uſq; ad foſſam 89. 54
troianorum & Græcorum uehemens pugna 119. 30
troianorum ingens fuga & cædes 121. 13
troianorum atq; equorum eorum furor in tranſiliendo munimẽto Græcorum 134. 44
trois pater Erychthonius 235. 26
tydeus apud Thebas ſepultus 160. 17
tydeus paruus corpore, ſed ualde pugnax 62. 37

V

Venus Paridi auxilium fert 36. 13
uenus Helenam obiurgat 36. 46
uenus uulneratur à Diomede 54. 6
uenus Martem proſtratum humo leuat, atq; grauiter adflictum abducit, eos pro ſequitur Minerua, atq; ambos præcipitat 248. 14
ueneri non ſunt tradita bellica opera 55. 49
uentre ieiuno mortui non lugendi 227. 23
uerbum quale dixeris, tale audies 235. 46
ueterum ſuperſtitio dijs ſacrificandi 98. 15
ueterum regum diuitiæ in pecoribus conſiſtebat 230. 30
uirum robur eſt & fortitudo 226 14
uir fortis & uir timidus deſcribuntur 147. 40
uirum omnem bonum amare ſuam coniugem 100. 25
ulyſſes patri reſtituta Chryſeide reuertitur ad Græcorũ caſtra 10. 4
ulyſſes continet Græcos ſua facundia ne in patriã renauigẽt, & ſedat Therſiten regũ conuiciatorem 17. 30
ulyſſes refert Agamemnoni legationis ad Achillem reſponſum 106. 28
ulyſſes gratias agit pro rebus bene geſtis 115. 46
ulyßes ac Diomedes inuadunt Thracẽſium caſtra, latrocinãtur eos, atq; omnia diripiunt 115. 54
ulyſſes ac Diomedes redeũt magnis ſpolijs ad Græcorum caſtra, atq; ut res geſtæ ſint Neſtori narrant 117. 7
ulyſſes hortatur Diomedem ut fortiter reſiſtat inſecutioni Hectoris 124. 1
ulyſſes alloquitur ſuum mẽgnũ animum ne fugiat 125. 36
ulyſſes uulneratur à Soco Charopi fratre 126. 7
ulyſſes Agamemnoni grauia conuicia dicit propter ignauiã & meditationem fugæ 159. 40
ulyſſes ſuadet Græcos in bellum ieiunos nõ abducendos, Agamemnonemq; iubet ut in medium ferat, quæ ſe legato Achilli promiſerat 226. 7
ulyßis deſcriptio 33. 1
ulyßis fortitudo 60. 20
ulyßis turpis fuga 85. 30
ulyßis precatio ad Mineruam, ut ſit ſibi profectionis comes 112. 27
ulyßis fortitudo, ſolius ſuſtinet totum Troianorum exercitum 125. 46
ulyſſem ex hoſtibus eripiunt Aiax & Menelaus 126. 40
uulcanus inundationem Scamandri in Achillẽ igni combuſt, neque mirum eſt Achillem tam ingentia facinora perpetraſſe, cùm omnes dij illi ſemper præſto & auxilio fuerint 246. 32
uulcanũ Eurynome & Thetis quõdam abiectum uiuum ſeruarunt 219. 1

X

Xanthus Baliuſq; filij Podargæ 230. 33

FINIS.

INDEX IN ODYSSEAM ET RELIQVA

HOMERI OPERA COPIOSISSIMVS. IN QVO

prior numerus paginam, posterior uersum denotat.

A

Accipitris augurium 144. 43
accipiter timendus muribus 227. 30
acaſtus rex 131. 23
acheron 95. 24
achilles 19. 36
achillis anima 105. 13
achillis exequiæ 217. 37
achiuorũ reditus à Troia cantu celebratus 7. 13
achiui conuocati 9. 40
acroneus 66. 37
actor ancillæ 213. 43
adomas filius Alcinoi 61. 11
adreſta 29. 10
adulterium Aegiſthi 22. 26
æa ſoror Circe 88. 33
ægida filius Iouis 78. 17
ægyptus fertilis 31. 6
ægyptius heros 9. 47
ægiochi monſtrũ 151. 20. et 139. 37
æolus 86. 7
æolia inſula 86. 5
æneas ex Venere ortus 256. 9
ægiſthi adulterium 22. 126
ægiſthi ſæuities 86. 31
ægiſtus occiſus 1. 33
æthiopum ſitus 1. 26
æthonem ſe uocat Vlyſſes 177. 13
ætolus deceptor 132. 11
æſculapius medicus 260. 44
affectuum cauſa 294. 20
agamedes amicus deorum 237. 26
agamemnon 20. mors 21
agamẽnonis mors 23. 11. 36. 104. 10
agamemnonis anima 103. 43
agelaus procus 190. 41
agni cornuti 28. 26
aiax occiſus 19. 36
aiacis Oilei exitus 36. 11
aiacis anima irata 106. 35
alcandre 29. 13
alcinous Phæacenſium dux 51. 54
alcin. Vlyß. generũ optat 63. 44
alcippe 29. 11
alcmena 11. 42
alcmenæ anima 101. 32
alitherſes ſenex 12. 74. et 224. 42
alector 27. 7
allegoria fabularum 285. 30
alpheus 26. 31
amicitia paterna 138. 45
cum Amicis non pugnandũ 68. 24
amor coniugum ex liberis 178. 30
amoris exemplum 145. 48
amor ſeruorum in Vlyſſem 188. 35
amphiaraus populus 139. 36
amphimedon interfectus 205. 27
amphialus ſaltator optimus 66. 55
amphinomus 151. 51. procorum optimus à Telemacho occiſus 172. 202. 1
amphion 101. 28
amphitea 181. 16
amphitrita Dea 233. 44
amphitrite 50. 13
amphitrio 101. 32
anchialus Mentis filius 8. 50. & 66. 38
ancilla Vlyſſem obiurgat 171. & 174. 37
ancillæ libidinoſæ ſuſpẽſæ 208. 143
anabeſmeus 19. 66
animalia Venere delectantur 253
anima qualis 293. 14
animarum apparitio 97. 24
animæ tangi nequeunt 103. 49. & 100. 28
animæ procorũ ad inferos 216. 42
anchiſes cum Venere congreſſus. 253. 28. & 255. 24
annulus ſagitta tangendus 184. 113
annos 4. proci eluſi 11. 12
anopea auis 7. 7
anſeribus collati proci 183. 26
anticlus 32. 8
anticlea mater Vlyßis 98. 17
antilochus 30. 19
antilochus filius Neſtoris 19. 39
antilochi anima 105. 14
antinous procus 8. & 10. 15
antinoi dolus 153. 28
antinoi ſuperbia 161. 53. et 195. 17
antinous ſagitta traiectus 200. 33
antiph. 139. 36. rex Læſtryg. 88. 10
antiphus bellator 9. 52 amicus Vlyßis 155. 43
antrum polyphemi 78. 45
apollo Dijs terrori 232. 9
apollo rex 80. 29
apollo augur 22. 41
apollo iratus Mercurio 246. 37
apollinis natiuitas 234. 15
apollinis templum 237. 24
apparitio animarum 97. 24
aper uulnerat Vlyſſem 181. 50
aphidas rex 222. 5
aquilæ uolatus 12. 13
aquilæ Aug. 138. 9
arbores pueris donatæ 222. 40
arcadia dux pecorum 242. 7
arciſius 128. 34 pater Laert. 147. 38
arcus Vlyßis 192. 26 à ſolo Vlyſſe tenſus 199. 37
arete uxor Alcinoi 59. 5
arethuſa fons 124. 20
arginecator nũcius inferni 218
argonauta 109. 38
ariadna filia Minois 102. 32
aries liberat Vlyſſem 83. 20
aritus filius Neſtoris 25. 11
arma Vlyßis 202. 30
arneus qui & Irus 165. 46
ars exercituũ et Muſa ſimul 250. 7
artacia fons 88. 4
artebibulus mus 231. 16
artophagus mus 230. 25
aſteus inſula 42. 18
aſtutia Vlyßis 83. 14. & 121. & 122 & 124. 129. 150. 29
aſtutia Penelopes 11. 12. & 176. 14.
aſtutia Vulcani 70. 4
aſtutia Mercurij 243. 23
athenæ 59. 31. & 232. 15
atrides 20. 36. & 21. 11
augurium aquilæ 12. 13. & 189. 18
aurora 25. 1. uxor Tithanis 42. 30
anthiopis anima 101. 26
autolicus auus Vlyßis 180. 49
autonoe ancilla Penelopæ 169. 2
auxilium promiſſum Vlyßi 63. 51
azameda puella 235. 49

B

Bacchi forma 258. 24
Bœotes ſtella 47. 28
bouis mactatio 25. 47
borborocætes 230. 43
Boreas 47. 52
boues ſolis 115. 3
boues Deorum ubi 243. 17

C

Cæcus cantor 65. 45
cœna tempeſtiua bona 157. 40
calypſo detentus Vlyſſes 1. 17

calypſo

calypſo Dea amat Vlyſſem 44. 50
calypſo Atlantis filia 62. 31
calypſus deſcriptio 43. 38
callirhoe fluxum ſiſtit 50. 42
calaminthius 230. 38
canis Vlyſſem redeuntem cognouit 159. 55. 46
canes ad cuſtodiam pecoris nutriti 125. 46
cantilenas Deus inſpirat 206. 35
cantilena ex uirtute orta 220. 8
cantus ornamentum conuiuij 4. 4
cantus ex commoto animo 65. 44
cantus non omnib. gratus 74. 24
cantus laudatus 75. 33
cantus poſt conuiuium 65. 48
cantus Deo curæ 251. 4
capra Iouem nutriuit 28
capra Palladem nutriuit 40. 34
caſſandræ cædes 104. 21
caucanes 24. 18
carpathus Inſula 232. 49
caſtor Hylacides 129. 1
caſtor filius Pindari 102. 11
caſtor & Pollux 260. 50. & 265 30
centauri 197. 34
centaurorum exercitus 229. 41
ceres amica Iaſonis 44. 46
ceres dea 260. 20
certamina propoſita 66. 26
cerua confixa ab Vlyſſe 89. 3
certamen procis propoſitũ 192. 17
cetheus 101. 28
charybdis deſcriptio 110. & 112
chius 20 44
chius fœcundiſſima Inſularum 232. 43
chromius 101 52
chloria uxor Nelei 101. 47
chorearum ſaltus 69. 214
choreæ amabiles 259. 30
cicones pugnant cũ Græcis 76 20
cicatrix prodidit Vlyſſẽ 188. & 182
cimmerij populi 97. 1
circe 12 44
circea Dea 88. & 90. 32
circe futura dicit Vlyſſi 109. 17
circe uenefica 90. et 91. & 95
circus accipitris genus 118. 38
clymenis anima 102. 37
clytæmneſtra adultera 22. 28
clytæmneſtræ ſcelus 104. 27
clytoneus filius Alcinoi curſor 66. 145
clytus ab aurora raptus 139. 43
colum curent mulieres, nõ alia 198. 35
comparatio elegans 205. 42
concordiæ bonum 55. 4
concubitus Vlyſſis & Penelopes 215. 5
concubitus deſcriptio 255. 24
cocytus fluuius 92. 25
coniugium bonam famã parat 52. 6
coniuges ſint concordes 55. 4
coniugum amor 213. 22
conſilium Deorũ inſcrutabile 211. 7
conſilium Vlyſſis 212. 4
conſilium ſenis 22. 4. 42
conuiuij deſcriptio 3 40 & 28. 7
coronis mater Aeſculapij 260. 146
crambophagus 230. 32
craugaſides 231. 2
creta 22. 55. triginta habet ciuitates 176. 49
creteus mater Scyllæ 110. 47
cretẽſes cultores Apollinis 240. 35
ctetenſium Pæones 241. 28
criſſa inſula 240. 2
chryſodioctes 230. 45
cteſippus procus impius occiſus 190. 8. 205 28
cteſius Ormenides 142. 41
cura hortum fœcundum efficit 221. 3
cubiculi deſcriptio 22 19
cura Vlyſſis 185. 5
currus ſtella 47. 24
curſu certatum 66. 46
cauea ſaxa 109. 37
cyclopum Inſula 77. 24
cyclopes contemptores Deorum 80. 28
cylones 22. 54. in Creta 176. 51
cyllenes Deus 244. 33
cynthius collis 232. 22
cypariſſus 43 40
cypri Domina Venus 257. 52
cythara Mercurij 249. 40

D

Dæmon illuſtris 245. 14
dalia ſerua Penelopes 40. 17
deas contemnere obeſt 256 1
decipula mures capti 228. 42
deiphobus 31. 53
delphino ſimilis Apollo 238. 20. & 241. 5
Deus Apollinem ſuſcepit 233. 11
delphuſa 256. 29
demoptolemus interfectus 25. 9
deus conſulendus in factis noſtris 185. 38
deus non tentandus 258. 45
deo uolente nihil difficile 21. 48
deus optimus auxiliator 150. 15
deorum mens non mutatur 20. 19
deos iniuſtè in malis accuſamus 1. 36
dijs inuitis nil conandum 36. 6
dij omnia ſciunt 33. 46
dij ſibi inuicem noti 43. 55
dij non omnia uni dant 67. 37
dij non ab omnibus uidentur 148. 26
dijs grata quæ cito fiunt 23. 43
dijs omnia poſsibilia 149. 12
diana Dea 233. 43
diana qualis 259. 45
diana filia Latonæ 232. 20
dianæ ſtudium 53. 34. & 263. 20
dicendi genera 280. 50
dictio Homeri quæ 270. 21
difficile nihil Deo 21. 48
dryopeus filius Orſilochi 138. 34.
diomedes 20. 53
diſcordiæ malum 20. 8
diſco certatum antiquis 68. 2
diſſidium Græcorum 20. 8
diuitiæ Vlyſſis 127. 6
dodoneus Iupiter 179. 6
dolium 171. 32 ſenex 223. 23
dolores ad mortem adigunt 100. 10
domus Vlyſſis irreprehẽſibilis 5. 29
domus aduentui procorum parata 18. 36
domus ſubulci deſcriptio 125. 23
domus deſcriptio 56. & 59. 30
domi eſſe optimum 242. 37
donum non reſpuendum 270. 52
dona Dei uaria 67. 37
dorenſes in Creta 176. 52
draco occiſus 237. 29
dulichium 5. 47

E

Ebrietas Cyclopi obeſt 82. 17
ebrius perijt 96 & 97
etheneus 102. 53 ſenex 60. 51
ecl ephrus filius Neſtoris 25. 10
echetus rex 167. 15
elatreus 66. 37
elatus interfectus 205. 10
elementa quatuor 285. 25
eleemoſyna pij cognoſcũtur 161 7
elpenor ebrius perijt 96. 8

elyſius campus 37.10
embaſichytrus mus 229.7
enceladus ligatus 231.37
enepeus fluuius 101.4
enſis donatus Vlyßi 7.2
epæana canere 241.10
eberitus Vlyſſes dictus 222.7
epeus fabricator equi 106.14
ephialtes 102.19
epicaſtes anima 101.37
epij lectores Elidæ 122.6
equus Troianus 31.49
equus Troianus cantu celebratus 73.44
erembi 28.26
erethmeus 66.38
eridanus 227.1
eryunis dea 139.27
eriphylis anima 102.37
eſopus 101.26
eteoneus ſeruus 27.19
euboea 10.46
eubola 63.52
eumelus 41.25
eumæus Subulcus 125.30
euphimediæ anima 102.16
eupithes dux hoſtium Vlyßis 225.5
eupithes à Laerte occiſus 216.4
euryades interfectus 205.10
euryalus optimus luctator 66.41
eurybates præco Vlyßis 178.12
euriclea nutrix 9.6
euriclea cuſtos theſauri 15.46
euriclea ut agnouerit Vlyß. 180.45
euridice uxor Neſtoris 25.49
euridamas occiſus 205.26
eurylochus dux ſociorũ Vlyſ. 89.48
eurymachi inclementia 172.49
eurylochus perdit conſilio Vlyßis ſocios 114.42
eurymachus procus 8.31
eurymachus optimus procorũ 135.130
eurymachus occiditur 261.45
eurymedon 59.9
eurymeduſa nutrix 58.14
eurynome gubernatrix 163.29
eurynomus procus 9.24
euryphaeſſa mater Solis 264.43
eurytiona à Nio leſus 197.34
euryto ſagittarius 68.40
europæ raptus 228.4
eurus uentus 47.51
exequiarum ritus 217.24
exercitia corpor. honeſta 66.68.2

F

Fabularum allegoria 285.30
fabulis cur utatur Homer. 269.44
fames ſociorum Vlyß:s 114.31
farina medulla uirorum 14.47
fatum omnia regit 61.38
felem timent mures 227.30
figura quid 274.26.
figuræ Homero familiares 27.5
filiæ Pandari 186.6
filius unicus generationem ſernat 147.138
filij pauci ſimiles patribus 14.33
flamma ardenti Minerua apparet 174.10
fluctuum maris uis 50.19
forma mulieris uenuſta quæ 159.15
formam Minerua mutat 3.25
formam mutat Pallas 14.25
fratribus ſorores nubunt 86.13
fruges ſua ſponte proueniunt 77.28

G

ganymedes 256.13
genitalia homini extracta 208.54
gerenius eques 19.51
gereſtum 20.49
glandes ſues nutriunt 124.30
gorgonis caput 108.15
gratiæ 235.34.
gratiæ lauãt uenerem 71.15
gratitudo 73.6
græci beati qui occiſi ad Troiam 48.7
græcorum ad Troiã diſſidium 20
gyreæ petræ 86.9

H

habitacula Iouis immortalia 28.21
halius tripudiator 71.22
halius filius Alcinoi 66.45
harmonia 235.35
haſta Minerua 3.11
hebe filia Iouis 107.39
hebe puella 256.35
hecatombæ gratæ dijs 99.8 & 62.43 & 18.42 & 155. & 180.21 & 214.39. & 236.34 & 237.19 & 238.42
helena augurij interpretatur 138.20
helenæ ornatus 29.8
helenæ liberalitas 137.29
helenæ unica filia 27.12
helenæ genus pernitioſum 126.30
helicone 226.35
hercules quantus 260.34
hercules proditor hoſpitij 192.42
herculis mater 101.32
herculis idolum 107.37
hermione unica filia Helenæ 27.12
heros Aegyptius 9.47
heſperus niger 8.55
hippodamia ancilla 196.2
homeri nomen unde 266.48
homeri patria incerta 266.12
homerus quando uixerit 267.45
homerus cæcus 235.12
homerus author ornatus 272.10
homerus phyſicus 287.32
homerus orator 305.14
homeri modeſtia 266.6
homicida aufugere ſolet 212.45
homo ſibi cauſa malorum 1.10
hominis fragilitas 168.5
homines indigent dijs 18.31
homines comeſti à Cyclope 80.45
homines in porcos uerſi 98.29
horæ ſapientes 235.34
horæ deæ 258.8
hortus Alcinoi 60.9
hoſpes non tentandus 68.24
hoſpes præſens diligendus, nolens dimittendus 136.32
hoſpites à Ioue ſunt 55.30. et 126.19
hoſpitalis Iupiter 80.24.
hoſpitalitas 61.10 & 126.7
hoſpitalitas grata dijs 132.28
hoſpitalitas Neſtoris 24.40
humanitatis exemplum 126.8
humilitatis exemplum 146.19
hydrocharis 230.40
hydromeduſa rana 226.55
hydrus 228.7
hymni in Apollinem 232.2

I

Iaones populi 234.42.
iaſida 101.49.
iaſon fulmine preceuſſus 44.46
iaſon Charus 109.50.
icmalius faber 174.42
ida mons 232.39 & 253.43
idomeneus 21.8 rex 177.1
idothea filia Protei 33.32
igne luſtrantur ædes 209.5
igne mortuorũ corpora conſumpta. 217.47.
ilij excidium 31.22 (
ilium non nominandum 209.54.

imbrus insula 232.42.
immortalitas promissa Vlyssi 46 20
impietas filiæ in parentē 34.52
incantationis usus 182.2
inclementiæ exemplum 162.52
infantium studium 246.46
inhumanitatis exemplum 162.52. et 190.19
ino Cadmi filia 48.34
insulæ Græcorum 232.40
iouis oratio 1.33
iouis dicta seruanda 44 & 45.25
iouis adulteriū 101. 34 uide Iupiter
iphiclea 102.1
iphitus Eurytides 192.29
iphtima filia Icarij 41.24
ira Vlyssis in socium 94.9
ira cohibenda 158.47
iris Deus 234.2
irus mēdicus 165.47
ismarus urbs uastata 76.13
ithaca insula 8.27
ithacæ insulæ æqualitas 37.50
ithacensis terra 121.26
ithacenses uicti ab Vlysse 216.9
itilus filius Zethi 183
iuno quæ 260.14
iuno pulcherrima Deorum 253.15 & 233.45
iuno irata Ioui 238.19
iuniores desipiunt 63.25
iupiter bona et mala distribuit 55.10
iupiter omniscius 186.15
iupiter plectit peccantes 20.55
iupiter Venere delectatur 153.11
iuramentum magnum quod 45.44 & 16.24 & 114 et 143.10. & 233.33 & 246.55 & 251.21
iustitia Deorum 174.28
iustitia senum 221.11

L

Labores Vlyssis 62.30
laborum Vlyssis repetitio 215.12
lacedæmona diuina 23.33
laconica terra 239.30
laerces aurifex 25.22
laertes pater Vlyssis 147.39
laertis paupertas 100.9 & 4.42
laertes agnoscit filium 222.48
laertis austera uita 220.39
lachia 235.37
lampetea nuncius solis 115.23
lampus equus Auroræ 214.6
latona mater Apollinis 232.19 102.29
laodamas optimus luctator 67.1
latrones capiunt Bacchum 258.34
lectus Vlyssis coniugalis 213.4
laudare seipsum turpe 194.15
leda uxor Pindari 102.9
leonis robur 707.35 & 33.2
lesbus 20.43
læstrygones 87.31
leucippus 235.52
leucothea iuuat Vlyssem 48.45
liberalitatis exemplum 37.39
liberi causa amoris coniugum 178.30
lichenor mus 230.18
lichomyle mus 227.10
lichopinax mus 228.25
liocritus procus 13.50
liocritus occisus 201.37
l odes Oenopis filius 194.49
liodes occisus 206.17
loti herbæ uis 77.11
lotophagi 77.2
lucinæ spelunca 177.8
lucina dea parturientium 233.46
luctus satietas molesti 28.45
lugere semper obest 168.49
luctus honos mortuorum 220.1
luctus certamen 66.52
lunæ Pallantis filia 243.46
lunæ studium 265.10
lybia 28.27
lycia 235.19
lymusius 230.37
lyra Mercurij 243.10

M

Meræ anima 102.37
maia mater Mercurij 242.2
malearum mons 22.40
malorum sibi homo causa 1.10
mantius 139.38
marathona 59.3
mare debilitat homines 67.9
mariti mandata retinenda 170.24
maron sacerdos 79.5
mars qualis 259.27
mars uentrem comprimit 70.2
mars uelocissimus deorum 70.37
martis officium 252.40
mater Deorum quæ 260.25
mater filio nupta 101.39
medon præco 39.17 seruatus 206.46
megaræ anima 101.35
megapenthis 27.8
megapenthes 157.3
melanthius custos caprarum 158.28
melanthius uinctus à subulcis 203.42 occisus 208.55
melantho ancilla 171.38
melesigenes Homer. dictus 266.25
melicratus 95.30
membrorum Vlyssis robur 166.53
memnonis pulchritudo 106.13
memoriæ donum 37.39
mendacium Vlyssis 162 et 176.177
mendacium abfit à prudente 23.35
mendacium officiosum 150.43
mendacium opportunū 80 & 82.35
mendacium astutum 122.22 & 221.30
mendax ab hoste non differt 128.8
mendici descriptio 125.2
mendici laborare nolunt 172.12
mēdico inutilis pudor 160.51
mendicorum certamen 166.8
mendicorum locus 154.40
menelaus flauus 6.27
menelai familia 27.20
menelai humanitas 137.23
menelai labores 28.25
menta dux 3.12
mentori similis Minerua 225.39
mentor Vlyssis socius 13.40
meonia 235.19
mercurius 95.261.3
mercurius nuncius Iouis 243.5
mercurius Maiæ filius 42.1
mercurij descriptio 43.20
mercurij opera 242.15
mercurij astutia 249.5
mercurius seruat Vlyssem 91.12
mercurio ultimo libatum 60.34
mercurij Imperium in quæ 252.14.
meridarpax mus 231.17
mesaulius seruus subulci 133
miletus urbs 235.20
mimanta insula 20.43
minæ dominorum difficiles 157.53
minerua intercedit pro Vlysse 2.10
minerua disparet 24.23
minerua formam mutat 41.23. & 3.25
minerua apparet Vlyssi 122.32 & 121.7
minerua pro Vlysse pugnat 204.4 & 225.39 & 185.31
minerua mutat formā 58.25 & 329
minerua seruatrix Telemachi. 16
minos filius Iouis 107.4 (46
minos rex Cretæ 176.53

mirmidones 21. 5
molæ à mulieribus actæ 186. 51. & 59. 55
molus herba ueneficium fallit 91. 36
mors moleſta 21. 53
mortui res uiuentium norũt. 99. 24
mortuis omnibus ſacrificatũ 97. 13
mortuorum bonos 221. 52
mortuos deflere bonor 30. 28
muliebris aſtutia 176. 14
mulier non ſola uiris aſtet 169. 4
mulieres colum curent 198. 35
mulieres non interſint uiris 7. 44
mulieres molas agunt 186. 51
mulius famulus Amphinomi 173. 23
munera facilius plures dant quàm unus 117. 21
murium cibus 227. 18
murium arma 228. 50
murium cum ranis pugna 226. 42
mus à rana per aquam lata 227. 48
muſarum cantus 235. 30
muſarum poteſtas 262. 50
muſa, ars & exercitium ſimul exiſtunt 250. 7
muſæ inuocatio 1. 2
muſices conſideratio 300. 4
muſica laudata 65. & 69. 14
muſici alijs hominibus præferendi. 73. 20
mycala Inſula 232. 47
mycenæ 11. 43

N

Naiades nymphæ 118. 55
naubolides Phæacũ fortiſſ. 66. 42
nauigatio celerrima 118. 54
nauis in ſaxum mutata 120. 4
nauſicaa fil a Alcinoi 52. 4
nauſithous 51. 49 & 59. 7
naues paratæ ab Vlyſſe 46. 45
naufragium Vlyſsis 48. 20
nauigatio Græcorũ diſcors 20. 29
nauteus 66. 38
naxus inſula 232. 49
nebula tegit Vlyſſem 58. 47
nectar potus Deorũ 44. 14
neæra ſolis uxor 11. 1
neleus filius Neptuni 101. 20. conſiliarius. 25. 6
neoptolemus fortis 106
neptuni odium unde 85. 15
neptunus infenſus Vlyſsi 1. 23 & 49. 12
neptuni officium 262. 31
neptuni adulterium 101. 7
nericum captum à Laerte 223. 15
neritus mons 123. 37. & 75. 50
neſtor 18. & 19. 15
neſtoris ætas 22. 7
niſus Dulichius 168. 2
nium liquefactio unde 177. 31
noemon nauẽ dedit Telemacho 38. 22
nomen omni homini datur 74. 38
nomen uirtute æternum paratur 218. 16
notus 47. 51
nox perpetua Cimmerijs 97. 3
nymphæ quales 257. 13

O

Oceanus 27. 30
ocyolus 66. 37
oculus effoſſus Polyphemo 82. 29
odygia inſula 2. 47
œſtrus doloſus 205. 43
ogygia inſula 62. 30
oicleus 139. 36
oleo ungendi mos 27. 6 & 212. 24
olympus 102. 26
onchęſtus lucus Deorum 245. 22
operatio bona melior mala 207. 7
oratio Telemachi 10. 17
oratio Alcinoi 65. 7
oratio omnis duplex 281. 23
orchilochus 26. 31
oreſtes occidit Aegiſthum 1. 33
oreſtes ulciſcitur patrem 23. 14
orion à Diana peremptus 44. 45
orionis magnitudo 102 & 107
orſiloehus filius Idomenei 121. 46
ortilochus bellicoſiſſimus 192. 31
oſſa mortuorum ſeruata 217. 50
othus 102. 19
oſtripelles quid 231. 48
otreus rex Phrygiæ 254. 31

P

Pæones Cretenſium 241. 28
pallas formam mutat 14. 25
pallas ſe declarat Vlyſſi 122. 32
pallas Vlyſſi fauit 125. 7
palladis ſtudium 26. 8 & 252. 38
palma ad aram orta 54. 40
pandarus 183. 8
parcæ 61. 38
parcæ dea 707. 46
parcæ quales 251. 55
parcam nemo effugit 217. 7
pan Deus paſtoralis 261. 16
parnaſſus 181. 11
paphus ſacra Veneri 71. 14
pater ſenex dictus. 164. 52 & 167. 5
parentem ſuum nemo nouit 5. 13
patria nil dulcius 76. 7
patroclus bellator 10. 36
patrocli anima 105. 4
pauper in ciuitate mẽdicet. 154. 49
pauperes à Ioue ſunt 55. 30
peccatores Deus punit 120. 55
pedũ lotione Vlyſſes agnitus. 18. 45
pelaſgi in Creta 176. 52
peleas filius Neptuni 101. 20
peleus 105. 51
peleus rana 226. 55
pelionis anima 217. 2
pelobates 230. 50
peloponneſius 239. 39
peluſius 230. 48
penelope filia Icarij 7. 16
penelopes pulchritudo 169. 15
penelopes tela 7. 44
penelopes aſtutia 21. 22
penelopes fletus 855. 58
penelopes dolor ob filij diſceſſum. 39. 40
penelopes ſomnium 183. 26
penelope irata Antinoo 153. 22
penelope filium Telemachum ſuſcipit 255. 12
penelopes matrimonium qua conditione procis propoſitum 195. 37
penelope aduentum Vlyſsis credere nequit 210. 4
penelope cum ignoto marito loquitur 175. 34
penelope agnoſcentis Vlyſſem affectio 213. 22
pera Vlyſsis pane repleta 161
pregrinatio famam parat 524. 44
peribœa 59. 8
perimedes ſocius Vlyſsis 97. 10
perſeus filius Neſtoris 25. 11
perſephone 100. 48
phæacenſium origo 51. 45
phæacenſium hoſpitalitas 119. 17
phæaces periſſimi maris 60 4
phœbus cytharœdus 231. 41
phædra 10. 32
phedon rex 178. 52
phœnix ſenex 130. 30
phaeton equus Aurorę 214. 6
phaetuſa filia ſolis 110. 55
pharmacum triſtitiæ abigit 30. 54
pharum inſula 33. 22
phidon rex 131. 3
philetius Bubulcus 188. 20
phemius Cantor ſeruatus 206. 43
phemio Cytharœdus 4. & 7. 6
philo 29. 12

philocletes ſagittarius 68. 35 et 21.7
phorcynis portus 118. 47
phronius 16. 33
pharontis nauclerus 22. 44
phocæ 34. 16
phyſignathus rex ranarum 226. 53
pieria 236. 1
pieriæ montes 243. 16
pietas Vlyßis 2. 23
pilæ luſus 71. 23
Pieleranao 250. 21
pindarus 102. 9
piræus Cotius Telemachus 155. 29
pirithoi umbra 108. 12
piſandrus interfectus 205. 11
piſenor præco 10. 15
piſiſtratus filius Neſtoris 18. 19
pleiades à nautis obſeruãtur 41. 30
plutonis domus 95. 2
poculo ualedicendi mos 118. 9
poetæ non ſui iuris 7. 35
poetæ ex Muſis 262. 49
polycaſte filia Neſtoris 26. 6
polyctor 158. 16
polynicus 66. 40
polybus occiſus 205. 27
polydama uxor Ioüis 36. 5
polyphemus Cyclops 2. 32
polyphemi antrum 78. 45
polyphem. irriſus ab Vlyſſe 84. 37
polyphonus 230. 25
polyphideus 139. 42
polytes ſocius Vlyßis 90. 10
pollux filius Pandari 102. 12
pollux & Caſtor qui 260. 50
& 65. 30
ponteus 66. 39
pontonous præco 61. 25
porci ex hominibus 90 et 93. 11
preces Vlyßis 186. 38
preces exauditæ 57. 40
precationis uis 50. 40
præcepta Deorum retinenda 33. 20
pramneum uinum 90. 21
praſſæus 231. 12
praßiphagus 230. 45
primneus 66. 38
procorum numerus 150. 2
procorum luxuries. 3. 10 et 127. 4
proci contẽnunt Telemachũ 15. 26
proci inſidias ſtruũt Telemac. 42. 5
proci dona offerũt Penelopæ 171. 2
procus certamẽ propoſitum 192. 17
procis penelope coniugiũ ut pro-
miſſum 143. 37
proci dementes redditi 191. 12
procis arma allata 202. 52
procorum mortis cauſa 219. 15
proci ad infernum 216. 42
proci ſepulti 224. 8
procris 120. 32
propinandi mos 18. 24
proſerpina 95. 2 & 260. 21
proteus deus marinus 33. 32 et 66. 39
proteus uarius captus 35. 15
prudẽtẽ ex ſtulto dij faciũt 209. 47
pſycharpax mus 227. 5
pſyria inſula 20. 43
pternoglyphus 230. 38
pternophagus 230. 40
pternotractamus 227. 10
pudor inutilis mendico 160. 51
pudor ruſticus 17. 15
puella nulli nubat inuitis ſuis paren
tibus 57. 54
pugna ranarum & murium 230. 18
pylus 26. 27
pyrenus comes Telemachi 145. 1
pytho ſol 238. 47

R

Radamanthus 37. 11
rana murem portat 227. 48
ranarum et murium pugna 226. 42
ranarum arma 229. 31
rea Dea 233. 43
reditus Vlyßis prædicitur 4. 51
reduplicatio 275. 7
reges ex Ioue 262. 52
reges decet miſericordia 162. 10
regreßio 275. 23
relatio 275. 15
res familiaris claros filios facit
rexenor 59. 14 (129. 20

S

Sacrificatum dijs 233. 10
ſacrificatum mortuis 97. 13
ſacrificandi mos 25. 26
ſacrificium 17. 24 & 24. 34
ſacrificatum Ioui 85. 30
ſacrificium Mineruæ 25. 40
ſacrificia oblata Palladi 40. 43
ſagittãdi ars in uſu antiquis 184.
13 & 199. 50
ſaltatio eſt ornamentum conuiuij.
4. 4
ſaltatio puellarum 171. 14
ſaltus certamen 66. 54
ſamus 5. 43
ſchematũ autor Homerus 273. 10
ſcheria fertilis 43. 10
ſcuta Pallas inuenit 252. 43
ſcyllæ deſcriptio 109 & 710. 5
ſemeles filius 25. 826
ſenectus unde 180. 2
ſenectus abeſt à cõtemptoribus deo-
rum 255. 55
ſenectus odioſa omnibus 257 2
ſenex pater dictus 188. 28 (39
ſenex facile iuuene uincitur 166.
ſenes prudentes 22. 6 & 60. 51
ſenes bellatores neceſſarij 225. 35
ſenum iuſtitia 221. 11
ſepulturam curant animæ 98. 7
ſepulchralium uſus 13. 35
ſepulchrorum apparatus 218. 3
ſerui duo tantum Vlyßis manſere fi
deles 196. 5
ſeruitus tollit ingenium 100. 22
ſeritlæus 230. 24
ſirdoniorum rex 38. 10
ſignum de cœlo datũ Vlyßi 186.
43
ſignum agnitionis Vlyßis 213. 40
ſigna coniugum abſcondita 211. 35
ſilentij uſus 32. 11
ſilenus 257. 18
ſimulachra Deorum 22. 36
ſirenum cantus 109 & 111. 52
ſiſamida 227. 17
ſiſyphonis pœna 107. 30
ſitophagus 231. 5
ſocius bonus non inferior fratre.
75. 15
ſocij 6. Vlyßis abſorpti 113. 4
ſocij Vlyßis omnes pereunt 116. 10
cur perierint 1. 11
ſolis habitus 164. 49
ſolis officium 17. 30
ſolis boues uiolati 114. 46
ſolyma mons 47. 39
ſomnium Penelopes 183. 26
ſomnus omnib. neceſſarius 184. 26
ſomnus abigit curas 186. 25
ſomnus multus dolor 142. 21
ſomnũ captare parantis deſcriptio
9. 12
ſtellæ inſeruiunt nauigantiũ. 47. 28
ſtratius filius Neſtoris 25. 10
ſtygia palus 45. 51
ſuillinum dorſum in precio 73. 18
& 133. 14
ſunium promontorium 22. 40

T

Tæda prælata coniugib. 214. 54
tantali dolores 107. 18
taphij 8. 51
tartarus 238. 11

tela Penelopes 11. 16 & 176. 14 & 218. 51
telemachus filius Vlyßis 3. 15
telemachus iuſſus inueſtigare patrem 6. 23
telemachi oratio 10. 17
telemachi fortitudo 190. 26 et 194. 24.
telemacho inſidiæ paratæ 39. 6 & 152. 30 & 189. 16
telemachus reuocatur domũ 136. 3
telemachus patrem Vlyſſ. agnoſcit. 199. 23
telemus uates 84. 43
tempeſtatis deſcriptio 47. 48 & 116. 3
templum Delphicum 257. 24.
tenedus 20. 31
teocretes in Creta 176. 51
teſtudinẽ Mercurius inuenit 242. 25
theba urbs 236. 11
thebarum fundatores 101. 29
themis dea 10. 15
theſauri cuſtos 15. 46
theſei umbra 108. 12
theſproti 131. 2
theoclymenus uates 139. 49 et 144. 46
theoclymenus procus effugit malũ 191. 26
theoſa nympha 2. 33
theſei uxor 102. 33
Thoas Adræmonis filius 134. 21
thoon 66. 39
thraſimedes filius Neſtoris 18. 22 & 52. 11
thyeſtes 36. 19
tibana occiſus 231. 36
tityus terræ filius 63. 55
terra mater omnium 264. 23
tireſia Thebanus 98. 22
tithan 42. 30
tolerantiæ exemplum 162. 54.
trichaices in Creta 176. 52
trinacrium 98. 38
trinacria inſula 110. 50
triopus 235. 53
triſticia potu ſemota 30. 53
troglodyteſmus 230. 21
troia non nominanda Græcis 178. 184. 25
troiæ excidium cantu celebratum. 66. 14.
ad Troiam occiſi beati 48. 7
troiani belli occaſio 267. 50
troiani belli pericula 11. 43
troiani belli ſeries 268. 16
troiani dijs proximi 256. 11
trophonius amicus Deorum 237. 2
troxartemus 227. 9
tumultus in Ithaca ortus 224. 7
tycius filius Terræ 107. 12
tydeus 20. 39
tyro Crythei uxor 101. 2
tyroglyphus unus 219. 7 et 230. 37

V

Valedicendi mos 177. 45
uaticinium 157. 15 et 109. 17 & 98. & 100
uaticinium contemptum 12. 45
uaticinium Circes 95 2
uenationis deſcriptio 181. 31
uenter cauſa malorũ 163 & 150. 41
uentorum cauſa 288. 34.
uẽtorũ utrem Vlyſſes capit. 86. 26
uenus à Marte uitiata 70. 2
uenus omnibus grata 253. 7
ueneris pulchritudo 254. 5
ueneris opera 252. 33
ueneris illicitæ pœna 208. 22
ueſpertilio 216. 39
ueſta dea inuocata 262. 42
ueſtæ ueneris opera diſplicẽt 252. 52
ueſta dea intereſt conuiuijs 264. 9
ueſtes ornant hominem 52. 13
ueſtes precioſas contemnit Vlyſſes. 179. 47
ueſtitus Vlyßis ad Troiam abiens 177. 45
uiaticum Telemachi 16. 2
uigiliæ dolores pariunt 185. 48
uinum immodicè ſumptum malorũ cauſa 197. 33
uinum memorabile 79. 16
uinum rubrum 45. 31
uinum nigrum laudatum 223. 10
uinum Polyphemum perdidit 81. 151
uinum uetus 24. 44.
uini effectus 133. 40
uir fortis ubiq; clarus 59. 2
uirga Mercurio data 151. 32
uirga Mercurij quæ 43. 23
uiſa omnia non dicenda 245. 37
uita beatior morte 105. 35
uitis orta in naui 259. 3
ulyßis nomen unde 181. 9
ulyßis fortitudo & agilitas 68. 6
ulyſſes cognoſcit ſimiliæ ſuæ ſtatum 100. 2
ulyſſes Deo ſimilis 148. 49
ulyſſes 20. annos à patria 149. 16
ulyſſes nudus puellis uiſus 54. 15
ulyſſes exponit Alcinoo ſuas calamitates perpeſſas 75. 30
ulyſſes 7. an. in Calypſo fuit 62. 45
ulyſſes Telemacho ſe prodit 148. 53
ulyſſes ab uxore agnitus 213 22
ulyſſes à nutrice agnitus 180. 45
ulyſſes commiſcetur Circe 92. 23
ulyſſes ſe patri prodit 222. 24
ulyſſes mendicus 158. 11
ulyſſ. patrẽ ignotũ alloquitur 221. 2
ulyſſ. ſe ſeruis ſuis manifeſtat 196. 6
ulyſſes mutatur 124. 51
ulyß. dormiẽs in Ithacã redijt 119. 51
ulyſſes dormit cum Penelope 215. 5
ulyſſes ad inferos 97 & 108
ulyſſes ignotus Penelopẽ alloquitur 175. 34
ulyſſes cedit ſocijs 113. 55
ulyſſes ſocius Neſtoris 19. 38
ulyſſes Irum proſtrauit 167. 38
ulyßis prudentia 212. 4
ulyßis aſtutia 150. 29 & 121 & 129
ulyßis labores 1. 21
ulyßis à procis periculum 190. 20
ulyßis in procos ira 200. 33
ulyßis in mare periculum 98. 29
ulyßis uerſutia 31. 22
ulyßis periculum 88 & 91. 14. & (116. 22
ulyßis uictoria 226
ulyßis pietas 2. 23
ulyßis captiuitas filio indicata 37. 5
uotum Vlyßis 97. 15
uulcanus filius Iunonis 236. 46
uulcanus domorum inuctor 262. 12
uulcani labores 69. 15
uulcan. inſidias ſtruit Veneri 70. 4
uulnera incantari ſolita 181. 2
uultures Tycium uexant 107. 14
uxorib. nõ temere credẽdũ 104. 42

X

Xenia data Vlyßi 72. 12
Xenia data Telemacho 58. 5

Z

Zacynthus 5. 43
zephyrus 47. 51
zetus rex 183. 12

FINIS.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

HOMERI ODYSSEA

ODYSSEAE HOMERI PRIMAE RAPSODIAE argumentum.

Deorum concilium fit de Vlysse in Ithacam mittendo à Calypsus Insula: post quod Pallas in Ithacam proficiscitur ad Telemachum, similis facta Mentae regi Taphiorum. Facto autem colloquio, Pallas adhortata Telemachum ut proficisceretur ad patrii inquisitionem, in Pylum quidem ad Nestorem, in Spartam uerò ad Menelaum discedit, iudicio dato quòd dea esset. & procorum fit conuiuium.

ODYSSEAE HOMERI A. RAPSODIA.

In prima libro est Deorum concio, Vlyssea Palladi confidentia.

IRVM dic mihi Musa uersutũ, qui ualde multum erravit, postquã Troiae sacram urbem euertit: multorum autẽ hominum uidit urbes, & mentem cognouit. plurimos uerò ille ĩ mari passus est dolores suo in animo, magna cura seruans suamq́ animã & reditum sociorum: sed neq́ sic seruauit socios tametsi cupiens.

Malorum suorum ipsi sibi causa.

sua enim ipsorum insipientia perierunt, stulti, qui boues sublimi solis comederunt: ille uerò eis abstulit reditus diem. hæc aliqua ex parte dea filia Iouis dic & nobis.

Iam alij quidẽ oẽs quotquot effugerant sæuam mortẽ, domi erant, belloq́ elapsi atq́ mari: hunc solum reditus indigentem atq́ uxoris, nympha uenerandа detinebat Calypso diua Dearum in specubus cauis, cupiens maritum esse: sed quando tempus uenit circumeuntibus annis, quo ei destinarunt dij domum redire in Ithacam, neq́ tum expers erat certaminum, etiam inter suos amicos. dij uerò miserebantur omnes,

Neptunus solus Vlyßi diuino Vlyssi infensus.

præter Neptunum: ille uerò indesinenter irascebatur diuino Vlyssi, antequam suam in terram uenisset. sed ille quidem Æthiopas acceſſerat longè semotos, (Æthiopas qui bifariam diuisi sunt, ultimi hominum, alij quidem occidentalis solis, alij uerò orientalis,) adfuturus taurorumq́ & agnorum sacrificio. hic ille delectabatur conuiuio assidens: at alij Iouis in regia Olympij congregati erant. his autem sermones cœpit pater hominumq́ deorumq́: recordabatur enim in animo boni Ægisti, quem Agamemnonides inclytus occiderat Orestes: huius ille memor inter immortales orationem habuit:

Iouis uerba in deorum concilio.

Eheu, ut deos mortales culpant. ex nobis enim aiunt mala esse: quin uerò ipsi sua insipientia præter fatum calamitates patiuntur.

Iniustè in malis deos accusamus.

quemadmodum & nunc Ægistus præter fatum, Atridæ duxit uxorem sponsam, ipsumq́ occidit reuersum, sciens grauem mortem. quoniam illi prædiximus nos, Mercurium mittentes speculatorem Argicidam,

neq́

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Α

ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τῆς Ὀδυσσέως εἰς Ἰθάκην νοστήσεως ἀπὸ τῆς Καλυψοῦς νήσου· μεθ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ἐμπνεύσασα Μέντῃ βασιλεῖ Ταφίων γενομένῃ ἑταίρᾳ. παραινέσασα δὲ Ἀθηνᾶ Τηλεμάχῳ παραγενέσθαι διὰ τῶν τε πρὸς Νέστορα, εἰς Πύλον μὲν, καὶ πρὸς Μενέλαον, εἰς Σπάρτην ἢ πρὸς Μενέλαον, ἀπαίρει, ἐμφασιν δόσα ὑπὸ θεῶν εἰκὸς τοῖς μνηστῆρσι γίνεσθαι συνεχῆ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Α. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ἄλφα, θεῶν ἀγορήν, Ὀδυσηΐδι πασαν λάβε δῖος Ὅμηρος.

ΑΝΔΡΑ μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε· πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω. πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν, ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων· ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱεμένους περ. αὐτῇσιν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο, νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος Ἠελίοιο ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ. τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θυγάτηρ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν.

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον, οἴκοι ἔσαν, πολέμου τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν· τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς, νύμφη πότνι' ἐρύκεκε Καλυψὼ δῖα θεάων γείτων ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι· ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν, τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε νέεσθαι εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων, καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες, νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι. ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας, (Αἰθίοπες τοὶ δίχθα δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,) ταύρων καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. ἔνθ' ὅγε τερπόμενος δαιτὶ ἧστ' ἠμάθοεντι· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι ζώουσ' ἐν μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν. τοῖσιν δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε· μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο, τόν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τε πολύκλυτος ἔκτανε δῖος Ὀρέστης· τοῦ γ' ὃ γ' ἰῶν μνησθείς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα.

Ὢ πόποι, οἷον δὴ νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται. ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν. ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, ἀτρεΐδαο γῆμ' ἄλοχον μνησιθῶ, τὸν δ' ἔκτανε νοσφισσαντα, εἰδὼς ὠς ἀπιὼν ὀλέθρου, ἐπεὶ πρό οἱ ἔπεμψα ἡμεῖς, Ἑρμείαν ὠμφαντὸν εὐσκοπον ἀργεϊφόντην,

μήτ'

μήτ' αὐτὸν κτεῖνε μήτε μνάσασθαι ἀκοίτιν,
ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο,
ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
ὣς ἔφαθ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρεσὶν Αἰγίσθοιο
πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἄθρόα πάντ' ἀπέλυσε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
ἦ μάλα κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ·
ὣς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,
νῆσος δ' ὑλήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώματα ναίει
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακρὰς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει·
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἱέμενον καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νυ σοί πὼ
γουνοῦμαι φίλον υἱόν, ὃ τοι πολὺ φίλτατος Ὀδυσεύς
ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζεο ἱερὰ ῥέζων
Τρώων· τί νύ οἱ τόσσον ὠδύσαο Ζεῦ; (Ζεὺς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;
ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσι
ἀθανάτοισιν ἔδωκε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
αὐτίθεον Πολύφημον, ὃς κράτος ἐστὶ μέγιστος
πᾶσι Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
γείνατο δ' ἐν σπείεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων γαιοσίχθων
οὐκ κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἄγε δή, πάντες βουλεύσομεν ὧδε νέεσθαι,
νόστον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δ' ἐκμενέτω·
οὐ γὰρ ὅ γε μούνωθεν ἐριδαίνειν ὀΐω
ἀθανάτοισι θεοῖσιν· ἐπεὶ ἦ ῥεῖα γε πολλοὶ
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα ὄνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργεϊφόντην
πέμψομεν εἰς Ὠγυγίην νήσον, ὄφρα τάχιστα
νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλὴν,
νόστον Ὀδυσσῆος τλασίφρονος, ὥς κε νέηται·
αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρά οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
πᾶσι μνηστῆρσιν ἀπειπέμεν, οἵτε οἱ αἰεὶ
μῆλ' ἀλιτὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἑλίκας βοῦς.
πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,

neq; ipsum occide, nec duc uxorem.
ex Oreste enim erit ultio Atridæ,
postquam pubuerit & suam desiderabit terram.
sic ait Mercurius: sed non mentem Ægisthi
persuasit bona sentiens: nunc simul omnia luit.
Huic respondit postea dea cæsia Pallas:
ô pater noster Saturnie, summe regum, **Minerua pro Vlysse Iouẽ orat.**
& ualde ille quidem decenti iacet morte:
sic pereat & alius quicunq; talia fecerit.
uerùm mihi pro Vlysse bellicoso cruciatur cor
infelice; qui sanè diu procul ab amicis calamitates patitur
insula in circumflua, ubi umbilicus est maris,
insula syluosa: dea uerò intra domum habitat
Atlantis filia multiscij, quiq; maris
omnis profunditates nouit, sustinet aũt columnas ipse
longas, quæ terramq; & cœlum disterminant:
eius filia infortunatum lugentem detinet:
semper enim mollibus & dulcibus sermonibus
demulcet, ut Ithacæ obliuiscatur: uerùm Vlysses
cupiens uel fumum exilientem uidere
suæ terræ, mori cupit. an non tibi tandem
curat charum cor Olympie. nonne Vlysses
Argiuorum apud naues gratificabatur sacrificando
Troia in lata? quid illi tantum iraſceris ô Iupiter?
Huic respondens alloquutus est nubium congreg. **Iupiter Mineruæ respondet.**
mea filia, qualis tibi sermo excidit septum dentium?
quomodo unquam ego Vlyssis diuini obliuiscerer?
qui superat quidem mente mortales, præq; sacra dijs
immortalibus dedit qui cœlum latum inhabitant?
sed Neptunus terram continens incessanter semper
ob Cyclopem iraſcitur, quem oculo obcæcauit,
diuinum Polyphemum, cuius robur est maximum **Polyphemus Neptuni filius.**
inter oẽs Cyclopas: Thoosa autẽ eum peperit Nympha;
Phorcynis filia maris irrequieti regis,
in specubus cauis Neptuno mixta.
ex eo tempore Vlyssem Neptunus terræ quassator
neutiquam occidit, sed summouet à patria terra.
sed agite, nos uerò consultemus omnes
reditum, quo pacto contingat, Neptunus autem deponat
suam iram. neq; enim poterit contra omnes
immortales, inuitis dijs contendere solus.
Huic respondit deinde dea cæsia Minerua:
ô pater noster Saturnie, supreme regnantium,
si quidem nunc hoc gratum beatis dijs,
redire Vlyssem prudentem ad suam domum,
Mercurium quidem internuncium Argicidam
insulam in Ogygiam incitemus, ut celerrimè
Nymphæ pulchricomæ edicat certum consilium,
reditum Vlyssis prudentis, quo pacto redeat:
porrò ego in Ithacam proficiscar, ut ei filium
magis excitem, & illi robur in mente ponam,
ut in concionem uocatis comatis Achiuis,
omnibus procis interdicat, qui ei semper
pecora pinguia maclant, & flexipedes nigras boues.
mittam autem in Spartam & in Pylum arenosam,

νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ. Hypallage ẽ, *Insulam circumfluam dixit, pro Insulæ ambitæ mari.*

καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι. Proverb. *Patriæ fumus ignis alieno lucus lentior, & locus de patriæ amore, de quo Lucian. Enco.*

νόστον reditum

reditum scisciturum patris chari, si cubi audierit,
atq; ut eum gloria insignis inter homines habeat.
Sic fata, pedibus subligauit pulchra talaria,
immortalia, aurea, quæ ipsam ferebant super mare
& super ingentem terram simul cum flatu uenti:
sumpsit autem fortem hastam, acutam acuto ferro,
grauem, magnam, validam, qua domat acies uirorum
heroum quibus uti q; irascitur fortem patrem habens:
descendit autem ab olympi uerticibus ruens:
stetit q; Ithacæ in populo, ad uestibulum Vlyssis,
paulumĕto in aulico: in manu aũt gerebat ferreã hastam,
assimilata hospiti Taphiorum duci Mentæ.
inuenit autem proces superbos: qui quidem deinde
talis ante ianuam animum oblectabant,
sedentes in pellibus boum quos occiderant ipsi.
præcones autem ipsis & sedulí famuli,
alij quidem uinum miscebant in crateribus & aquam,
alij rursum spongijs foraminosis mensas (bant.
abstergebãt, & præparabãt, atq; carnes multas diuide-
hanc uerò longè primus uidit Telemachus Deo similis:
sedebat enim inter proces chæro dolens corde,
cogitans patrem eximium in mente, si cubi ueniens
procorum quidem dispersionem per domos faceret,
honorem autem ipse haberet, & bonis suis imperaret.
Miner. Mĕtæ regis habitum mentita ad Telemachũ hospitio excipitur. hæc cogitans, procis edidens, uidit Palladem:
initq; rectà foras, indignatus est autem animo
hospitem diu ad ianuam stare. propè autem astans
manum prehendit dextram, & accepit ferream hastam:
& ipsam alloquutus uerba alata dicebat:
Salue hospes: apud nos hospitio accipieris, ac deinde
conuiuio refectus loquere quid tibi opus sit.
Sic fatus præibat, atq; sequebatur Pallas Minerua:
illi uerò ubi intra domum uenerunt excelsam,
hastam quidem statuit ferens ad columnam longam,
intra armarium bene politum, ubi uti q; aliæ
hastæ Vlyssis prudentis stabant multæ: (nens
ipsam uerò in thorũ collocauit ducens, stragulũ subster-
pulchrũ, ingeniosè factum, sub aũt pedib. scabellũ erat.
ipsi autem sellam apposuit mariegatam, seorsum ab alijs
procis, ne hospes offensus tumultu,
conuiuium fastidiret, inter superbos conuersans,
atq; ut ipsum de patre absente interrogaret.
aquam uerò ancilla ex gutturnio infundebat ferens
pulchro, aureo, super argenteum lebetem,
ad lauandum: iuxta autem politam strauit mensam.
panem uerò ueneranda proma apposuit ferens,
fercula multa apponens, gratificans præsentibus.
coquus autem carnium lances apposuit tollens
omnigenum, ipsis autem apponebat aurea pocula.
præco autem eos sedulò obibat uinum fundens.
Proci Penelopes epulantur. ingressi autem sunt proci superbi: qui continuò quidem
ordine sedebant per sedilia thoros q;:
his uerò præcones quidem aquam manibus infundebãt,
panem autem ancillæ acernabant in canistris,
illi antĕ ad edulia apposita parata manus protenderunt

νόσφι ωδυσόμενον πατρὸς φίλου, εἰ ποῦ ἀπύσσῃ,
ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχησιν.
Ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε ποδοῖν ἐυήκεα καλὰ πεδίλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀὐτμοιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέι χαλκῷ,
βριθὺ, μέγα, στιβαρόν, τῷ δαμνᾷσι σίχας ἀνδρῶν
ἡρώων τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη·
βῆ δ' ἐκατ' ὀλύμποιο καρήατα βαῖνε θύραζε·
στὰς δ' ἰθάκης ἐν δήμῳ, ὑδὲ πρόθυρος ὀ'δ' ὑσηΐ,
ἐν δὲ ὃ ἐπ' αὐλείῃ· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκειον ἔγχος,
ἐν δ' ὁμάδῳ ξείνῳ Ταφίῳ ἀγάσσατο Μέντῃ.
εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγαλλομένους· οἱ μὲν ἔπειτα
πρόσθε θύρας προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν ὃς ἔκτανον αὐτοί.
κήρυκες δ' αὐτοῖσι κατ' ὀτρηροὶ θεράποντες,
οἱ μὲν ἄρ' εἶνον ἔμισγον ἐν κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
νίζον, καὶ πρότιθεντο, δαὶς κρέα πολλὰ δάσαντο.
τὸν δὲ πολὺ πρῶτον εἶδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ,
ὀσσόμενος θατέρῳ· ἐνδὸν ἐν φρεσίν, εἴ ποθεν ἐλθὼν
μνηστῆρας σὺν πᾶσιν κατὰ δώματα θείη,
τιμὴν δ' αὖτος ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἶσιδ' Ἀθήνην·
βῆ δ' ἴθυς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δ' ἆρα
χεῖρ' ἔλε δεξιτερὴν, καὶ δέξατο χάλκειον ἔγχος·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
χαῖρε ξεῖνε· πάρος μὲν ἔπειτα φίλησαι, αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι ὅττι σε χρή.
Ὡς εἰπὼν ἡγεῖτ', ἡ δ' ἕσπετο παλλὰς Ἀθήνη·
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
ἔγχος μὲν ῥ' ἕστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν
δόρυσσι πλήκτις ἐν τοσθεν ἐϋξέσι, ἔνθά περ ἄλλα
ἔγχε' ὀδυσσῆος πολυκάρπου ἵσαντο πολέμια·
αὐτὴν δ' ὅ γε θρόνον ἔσσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πιτύσας
καλὸν, δαιδάλεον, ὑπὸ δ' ἐρρίνυς ποσὶν ἧκεν.
παρὰ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἐκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων, μή ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
πλέπνῳ ἀδήσασθαι, ὑπερφιάλοισι μετελθών,
ἠδ' ἵνα μιν πυθοί πατρὸς ἀποιχομένοιο βροτοῖτο.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος ποχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δ' ἕστιλπε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
ἔδμεναι πολλ' ὠπυίουσα, χαριζομένη παρεόντων.
δαιτρὸς δ' ἡρείων πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
κῆρυξ δ' αὐτοῖσι θαμ' ἐπτώχιζε οἰνοχοεύων.
ἂν δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγαλλόμενοι· οἱ μὲν ἔπειτα
ἑξείης ἵζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
σῖτον δ' ἁμαὶ παρέθηκαν ἐυξόοισι, οἱ δ' ἐπ' ἐδωδὴ ἑτοῖμα πρόκεινθ' ἑτοίμων χεῖρας ἴαλλον.

olim lumen. Rius prisaus bibendi, nõ uerum, sed diluũ hic à poeta exhibetur.

κῆρυς δ' ἐρυσσάμενος ἐπισχερὼ πορὼν ποτῆα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆλτο φίλον κῆρ
μνησάσθην, τοῖσιν μὲν ἐπὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
μολπή τ' ὀρχηστύς τε (τὰ γάρ τ' αὐλήματα δαιτὸς)
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν πορὶ παλλίζε θῆκε
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἄεδε κλυτὰ μνησάσθαι ἀνάγκῃ·
αὐτὰρ ὁ φορμίζων αὐλὰς καλὸν ἐξάλλατο.

Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἆγχι κύμ' κεφαλὴν, ἵνα μὴ πολυοίκαδ' οἱ ἄλλοι,
Ξεῖνε φίλ', ἐπεί μοι νημερτέα μυθήσαι ὄφρα εἰδῶ;
τέπτυσι μὲν τοῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδὴ,
ἕως· ἐπεὶ ἀθέσφατον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
ἀνέρος ὅς τ' ἀπ' ἄπτα λάβῃ, ὅσσα τ' ἀνίπτοισιν ὀμῳῇ,
κάμψῃ δ' ἐπ' ἄπτα, ἅ οἱ ἄλλοι κῦμα κυλίνδῃ·
οἱ κείνου γ' Ἰθάκην δὲ ἑλέσθαι νοεῖσασιν,
τοῦτόν κ' ἐρρωσάμην ἐλαφρόπορον πόδ' ἐόντα
ἠὲ ἀφνειότερον χρυσοῖό τε εἰδήτός τε.
νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὴν μόρον, ὄφρ' ἔτι καὶ ἡμῖν
θαλπωρὴ, ἔπέρ τις ἴῃ χθονίων ἀνθρώπων
φησὶν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ἤδη νόσιμον ἦμαρ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁππόθι δ' ἤλυθες ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον ἐς Ἰθάκην; τίνα θ' ἵκμενται ἀγυιεύειν;
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι γε δεδέσθαι·
καί μοι τόδε εἰπὲ νεμεσσητὸν, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
εἰ νέος μεθίεις, ἦ καὶ πατρώιός ἐσσι
ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοὶ ἔσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ πατὴρ ἐμὸς ἐπιδήμιος ἦεν ἀνθρώποις.
Τὸν δ' αὖτε πρόσφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
τοιγάρ ἐγώ τοι τοῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιλήρετμοισιν ἀνάσσω.
νῦν δ' ἄνδρες ξυνὼ νηὶ κατέλυθον ἀνδρ' ἐτάροισι,
πλόον οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
ἐς Τεμέσσην μετὰ χαλκόν· ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
νηῦς δέ μοι ἥδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος,
πρὸ λιμένος ῥέεθρον, ὑπὸ νηΐῳ ὕλήεντι.
ξεῖνοι δ' ἀλλήλοισι πατρώιοι ὀχθήσασθ' εἰν
ἠοῖ ἀρχῆς, ἔπέρ τε γέροντ' ἔροιτο ἐπιλέκτην
Λαέρτην ἥρωα· τὸν ἐκπάτοι φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἐπὶ δηθὸν ἐπ' ἀγροῦ πήματα πάσχειν
χηρὶ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρώσιν τε πόσιν τε
παρτίθη, ἥτ' ἄρ μιν κάματος κατὰ γῆρα λάβῃσι,
ἕρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
νῦν δ' ἦλθον δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἰέναι πάλιν εἶναι
σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου.
ὃ γάρ που τέθνηκεν ἐὼν χθονὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
ἄγριοι, οἵ τινα κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς νοὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω,
οὔτέ τι μάντις ἐὼν, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
οὔτι ἔτι δηρὸν γε φίλης ἔσται πατρίδος αἴης

pueri verò crateres ad summum implerunt potu.
sed postquam potus & escæ desiderium exemerunt
proci, ipsis verò alia in mente curæ erant,
cantus saltatioq; (hæc enim sunt ornamenta convivij)
præco autem in manus cytharam perpulchram posuit
Phemio, qui quidem canebat inter procos necessitate:
videlicet ille fides pulsans cœpit pulchrè canere.

At Telemachus alloquutus est glaucis oculis Palladē,
propè admonens caput, ut non audirent alij:
Hospes chare, nunquid mihi irascēris si quid dixero? Telemachi & Minervæ hospitis colloquiū.
his quidem hæc curæ sunt, cythara & cantus,
facilè: quoniam alienum cibum impunè absumunt
viri cuius certè alicubi alba ossa putrescunt imbre,
iacentis in continente, aut in mari fluctus volvit:
si illum vidiq; in Ithacam viderent reversum,
omnes optarent celeriores pedibus esse
quàm ditiores auroq; vestēq;.
nunc verò ille sic perijt malo fato, neq; ulla nobis
spes est, etiam si quis terrestrium hominum
dicat rediturum esse: eius verò perijt reditionis dies.
sed age mihi hoc dic & verè enarra,
quis, unde es hominum? ubi tibi urbs atq; parentes?
quali autem in navi adveneristi? quo pacto te nautæ
duxerunt in Ithacam? quinam esse se profitentur?
neq; enim ullo pacto te peditem existimo huc venisse:
& mihi hoc dic verè ut bene cognoscam
an recens veneris, aut paternus es
hospes, quoniam multi adierunt viri nostram domum
alij, quoniam etiam ille versabatur inter homines.

Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerva:
enimuero ego tibi hæc valde verè narrabo,
Mentes Anchialis prudentis glorior esse
filius, cæterum Taphis navigandi peritis impero.
nunc verò huc cum navi veni atq; sōcijs,
navigans per obscurū pontū ad alienæ linguæ homines,
ad Temesen ad æs: duco autem splendidum ferrum.
navis autem mihi stat ad agrum ante urbem,
in portu fluctisono, sub Neio sylvoso.
hospites autem invicem paterni nos profitemur esse
ab initio, si modò senem interroges aggressus
Laertem heroem: quem non amplius aiunt in urbem
venire, sed seorsim in agro dolores pati
vetula cum ancilla, quæ illi cibum & potum
apponit, quandocunq; labor membra invadit,
serpentem per fertilitatem soli viniferi.
nunc autem veni: sed ipsum aiunt peregrè esse
tuum patrem: verùm hunc dij impediunt in itinere.
nō enim adhuc mortuus est super terrā divinus Vlysses,
sed adhuc alicubi vivus detinetur in lato ponto
insula in circumflua: fœni autem ipsum viri detinent
agrestes, qui alicubi illum arcent invitum.
porrò nunc tibi ego vaticinabor quemadmodū in animo
immortales suggerūt, & quēadmodū perfectū iri puto,
neutiquam natus existens, neq; augurioru clarè peritus:
non iam diu chara à patria terra

erit,

erit, neq; si etiam ferrea uincula detinerent:
uidebit ut redeat, quoniam uersutus est.
sed age mihi hoc dic & uerè enarrato,
num ex ipso tantus filius sis Vlysse,
uehementer enim & capite & oculis pulchris similis es
illi: quoniam frequẽter ad eũ modum uersabamur inuicẽ
antequam in Troiam conscenderet, quo utiq; alij
Græcorum optimates ierunt cunis in nauibus:
ex hoc tempore neq; Vlyssem ego uidi, neq; me ille.
Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur:
enimuero ego tibi ô hospes nalde uerè enarrabo,
mater inquit me eius esse: cæterùm ego
Nulli sum unquam notus est pater. nescio: nõ n. ullo pacto quisquã suũ parẽtem ipse cognouit
utinam ego beati alicuius essem filius (uir.
uiri, quem in suis bonis senectus inuenisset:
nunc uerò ille infelicissimus est mortalium hominum,
ex hoc me dicũt natũ esse: quoniã tu me hoc interrogas.
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
non sanè tibi natiuitatẽ utiq; dij ignobilem in posterum
fecerunt: postquam te talem peperit Penelope.
sed age mihi hoc dic & uerè enarrato,
quæ epulæ, quæ uerò hæc turba? quid uerò tibi opus est?
conuiuiũ, an nuptiæ? quoniam non symbolum hæc sunt:
quàm mihi supra modum contumeliose uidentur
continuari per domum. indignè ferat uir
turpia multa uidẽs, quicũq; intelligẽs utiq; interuenerit.
Hæc u, rursum Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
ô hospes, quando certè me hæc interrogas atq; percõtaris,
solebat quidem quondam domus hæc diues & integra
esse, quamdiu adhuc ille uir superstes erat:
nunc uerò aliter uisum est dijs, mala machinantibus,
qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
homines: siquidem non ob mortuum utiq; sic lugerem,
si inter suos socios occisus fuisset Troianorũ in populo,
aut amicorũ in manib. postq; bellũ egregiè administrasset
atq; ei tumulum fecissent omnes Græci, (uit:
atq; etiã suo filio ingentẽ gloriã reportasset in posterum:
nunc uerò ipsum sine gloria Harpyæ discerpserunt:
perijt inuẽtu difficilis, inglorius, mihi u. dolores luctũq;
reliquit. neq; amplius illum lugens defleo
solum, quoniam mihi alia dij tristia mala conciliarunt.
quotquot enim insulis dominantur optimates,
Dulichioq; Samoq; & syluoso Zacyntho,
atq; quotquot asperæ Ithacæ dominantur,
tot matrẽ meam in connubium petunt, mexant a. domum.
illa uerò neq; abnuit odiosas nuptias, neq; finem
facere potest: hi uerò corrumpunt epulantes
domum meam: fortassis me discerpent & ipsum.
Hunc dolore adflicta alloquebatur Pallas Minerua:
Papæ, næ tu multum absentis Vlyssis
indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.
si enim nunc ueniens, domus in primis foribus
staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,
talis existens qualem ipsum ego primum cognoui
domo in nostra bibentemq; gaudentemq;,

ἔοικεν, οὐδ' εἰπέρ τε σιδήρια δ' ἔσματ' ἔχῃσι·
φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δή ἑ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος.
αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
κείνῳ· ἐπεὶ δαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι
πρόσθεν γε τὸν δὴ Τροίῃ αὐάσσεμεναι, ἔνθά περ ἄλλοι
ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν·
ἐκ τοῦ δ', ἔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, οὐδ' ἐμὲ κεῖνος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
τοὶ γάρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδ'· ὁ γὰρ πὼ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀΐσσει.
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρος νύ τοι ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὅν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμε·
νῦν δ' ὃς ἀπροτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
τόν μ' ἐκ φασὶ γεγάσσθαι· ἐπεὶ σύ μ' ἔτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὀ μὲν τοι γεραιέ γε θεοὶ νώνυμον ὀπάσσω
δῆκαν· ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς δαὶς, τίς δ' ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο; τίπτε δὲ σε χρεώ;
εἰλαπίνη, ἦε γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἔσίν·
ὥς τέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δαίνυσθαι
δαίνυνθα κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτο κεν ἀνὴρ
αἴσχε' ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα.
ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ταῦτά μ' ἀείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
μέλλω μὲν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς νῆ ἀμύμων
ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ὧδ' ἦμι ἧσιν·
νῦν δ' ἔτερως † ἐβάλοντο θεοί, κακὰ μητιόωντες, al. βάλοντο
οἳ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν πέρι πάντων
ἀνθρώπων· ἐπεὶ ὅ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δαμεὶς τρώων ἐνὶ δήμῳ,
ἢ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπυρον
ἔφθη κεν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
καὶ δέ κε νἱῷ πατρὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἐμὲ ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο. ἅρπυιαι. De harpyis Virg. lib. iij. Ocypore, Aello, Celeno. Hoc loco tamen interpres significari ἀνέμους ἀπαρκτους admonet.
οἴχεται ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδυσσάς τε γόον τε
κάλλιπεν, οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος σχεθοίμην
οἷον, ἐπεὶ νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατὰ κοιρανέουσι,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
ἣ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγήρυν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δ' ὀφθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα θαλερὰς Ἀθήνη,
ὤ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένῳ Ὀδυσῆος
δηθύνῃ, ὅ κε μνησῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν, δόμα γ' ἀμφὶς πρώτοισι θύρῃσι
σαίῃ, ἔχων πλῆκτιν ἀκαμάτην ἠδὲ δύο δοῦρε,
τοῖόν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐφόρησα
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,

ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα πῆγ' Ἰλαχομβρίδαο,
(ᾤχετο γὰρ κἀκεῖσε θοὴν ἐπὶ νῆα Ὀδυσσεύς,
φάρμακον. Medium est uocabulum, malũ & bonum. Infr. li. iiij. φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλά, μιμιγμένα πολλὰ δ' ἀκεσσά.
φάρμακον ἀνδροφόνον· ἁλιήμενος, ὄφρά οἱ εἴη
ἰὸς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ
ἔδωκεν, ἐπεὶ ῥα θεοὺς νεμεσίζετο ἀγχόθι ἐόντας·
ἀλλὰ πατὴρ οἱ ἔδωκεν ἐμός· φίλεεσκε γὰρ αἰνῶς)
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμίλησειν Ὀδυσσεύς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γάμοι τοῖσιν πικρόγαμοί τε.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ἤκεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἠὲ μὴ οἰκί,
οἶσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ ἦ φράζεσθαι ἄνωγα·
ὅππως κεν μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο,
εἰδ' ἄγε νῦν ξυνίει, μὴ ἐμεῦ ἐπιπάλιον μῦθον,
αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιούς,
μῦθον τ' ἔφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἔμ μάρτυροι ἔστων·
μνηστῆρας μὲν ὦδε σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι·
μητέρα δ' εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἅψ ἴτω ἐς μεγάροιο πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε φίλης ἀπὸ παιδὸς ἕπεσθαι.
σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, ἄνεκ πίθηαι·
νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν εἰκοσίμ ἥτις ἀρίστη,
ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δηὶν οἰχομένοιο,
εἴ τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὅσσαν ἀκούσῃς
ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθέ, μετ' εἴρεο Νεστορα δῖον·
κεῖθι γὰρ αὖ Σπάρτηνδ' ἐλθὲ ξανθὸν Μενέλαον·
ὃς γὰρ ὀϊστατος ἦλθεν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης γέ ἁυτόν·
εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσῃς, μηδέ τ' ἐόντος,
νοσφισθεὶς δ' ἤπειτα φίλῳ ὄν πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεῦσαι, καὶ ἐπὶ πλείστας κτερέϊξαι
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε· καὶ ἀνέρι μητέρα δόμεναι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε μετ' ὄρξας,
φράζεσθαι δ' ἤπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ὅππως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τοῖσι
κτείνῃς, ἢὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν· οὐδέ τι σεχρὴ
νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσσί.
ἦ οὐκ ἄϊεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖος Ὀρέστης
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφόνηα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
μὴ σὺ φίλος, (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὐ ἔπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτὴ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἂδ',
ἀδ' ἑτάρους, οἵ τοι μάλ' ἀχαλόωσι μένοντά περ.
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, μὴ ἐμεῦ ἐπιπάλιον μῦθον.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
ξεῖν' ἦτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥστε πατὴρ ὤ παιδί, μὴ ὄπποτε λήσομαι αὐτῶν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμενον, ἐπεὶ γόμῳ πόρ δ' οἷόν,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, πεπαρπόμενός τε φίλῃ κῆρ,
δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίοις, χαίρῃσι δὲ θυμῷ,
τιμῆεν, μάλα καλόν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
ἐξ ἐμεῦ· οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι δόσασι.

ex Ephyro reuersum ab Ilo Mermerida,
(profectus enim erat illuc celeri in naui Vlysses;
uenenum mortiferum inquirens, ut posset
sagittas ungere ferreas: sed ille quidem non illi
dedit, quoniam deos uerebatur semper entes:
sed pater illi dedit meus: amabat enim uehementer)
talis ens inter procos uersaretur Vlysses,
omnes & breuis fati fierent & amaris nuptijs.
uerùm enimuero hæc deorum in genibus posita sunt;
utrum reuersus ulciscatur, an non,
suis in ædibus: te autem considerare iubeo
quo modo procos expellas ex ædibus.
sed age nunc intellige, & meam cura orationem,
eras in concionem ut uocaueris Heroes Achiuos,
orationem proloquere omnibus, diji uerò testes sint:
procos quidem ad sua abire iube:
matrem autem si ipsi animus impellit nubere,
rursus eat ad domum patris multum potentis:
hi uerò nuptias perficient, & apparabunt dotem
sanè eximiam, quantam decet charam in filiam erogarè.
tibi autem ipsi prudenter consulam, si quidem parueris,
nauem componens remigibus uiginti quæ optima est,
proficiscere interrogaturus de patre diu absente,
si quis tibi dicat mortalium, aut famam audieris
ex Ioue, quæ potissimum gloriam adfert hominibus.
primùm quidẽ ad Pylũ abi, & interroga Nestorẽ diuũ:
illinc in Spartam ad flauum Menelaum:
hic uerò nouissimus uenit Achiuorum loricatorum.
si quidem patris uitam & reditum audieris,
sanè quantumuis tristis adhuc sustinebis annum:
si uerò mortuum audieris, neq; amplius uiuentem,
reuersus continuò charam in patriam terram,
monimentum illi erige, & parentalia perfice
eximia ualde, qualia decet: & uiro matrem dato.
porrò postquam certè hæc finieris & perfeceris,
considera deinde in mente & in animo
quo pacto procos intra ædes tuas
interficias, siue dolo, siue palàm, neq; te conuenit
puerilia sequi, siquidem non amplius pueres.
an non audisti qualem gloriam ceperit diuus Orestes
omnes per homines, postquam interfecit patris occisorẽ
Ægisthũ dolosum, qui illi patrẽ inclytum interemerat?
& tu amice, (te enim uideo eximium q; magnum q;)
strenuus fis, ut aliquis te etiam posterorum laudet.
eaterùm ego ad nauem celerem descendam iam,
atq; ad socios, qui fortassis me plurimũ expectant manẽ.
tibi autem ipsi curæ sit, & meos serua sermones. (tes.
Hanc rursus Telemachus prudens contrà adloq. est:
ô hospes profectò hoc amico animo dicis,
perinde atq; pater suo filio, & nunquã obliuiscar illorũ:
sed age nunc expecta, tametsi acceleras ad iter,
ut & lotus, & oblectatus amicam cor,
donum habens ad nauem eas, gaudens in animo,
precioſum, ualde eximiũ, quod tibi uelut thesaurus erit
ex me: qualia amici hospites hospitibus dant.

Minerua iubet Telemachum inuestigare patrem.

Telemachi in loquẽdo uerecũdia.

πειμήλιον. Res preciosæ, pecuniæ

Huic respondebat deinde dea cæsia Minerua:
ne me amplius detine, cupidum aditer:
donum autem quodcunq; mihi dare charum cor iubet,
rursus redeunti dato domum ferre,
& sanè eximiũ excipiens: tibi aũt digna erit retributio.
Illa quidem sic loquuta abijt cæsia Minerua,
auis autem ut Anopea auolauit: huicq; in animo
indidit robur & audaciam, recordariq; sui patris
magis longè quàm antea. hic aũt mente sua considerans,
obstupuit in animo: putauit enim deum esse.
continuò autem procos adibat deo æquandus uir:
illis autem cantor canebat insignis, hi uerò tacitè
sedebant audientes: ille uerò reditũ Achiuorum canebat
difficilem, quem ex Troia præbuissent Pallas Minerua.
huius è supernis mente intellexit diuinam cantilenam
filia Icari prudens Penelope:
scalas uerò altas descendit suæ domus,
non sola, unà cum hac ancillæ duæ sequebantur.
illa uerò quãdo iam ad procos peruenisset diua mulierũ,
stetit sanè iuxta limen aulæ bene fabricatæ,
ante maxillas habens tenues uittas:
ancilla uerò ei pudibunda utrinq; adstabat.
lachrymãs uerò statim alloquebatur diuinum cantorem:
ὦ Phemie, multa sanè alia mortaliũ oblectamenta noui-
gesta hominumq; deorumq;, quæ celebrant poetæ, (sti,
horum unum ipsis cane adsidens: illi autem silentio
uinum bibant. ab hac uerò quiesce cantilena
molesta, quæ mihi perpetuò in pectoribus charum cor
affligit: quando me imprimis uexat dolor immensus.
tale enim caput desidero, memor semper
uiri cuius lata est gloria per Græciam & mediũ Argos.
Hanc rursus Telem. prudens contra alloquutus est:
mater mea, quid sanè rursum inuides iucundum cantorẽ
oblectare quocunq; illi mens impellitur? non sanè poetæ
in causa sunt, sed interdum Iup. in causa est, qui suggerit
uiris ingeniosis ita ut uult singulis.
huic autem non reprehensio quòd Græc. aduersa canit.
eam enim cantilenam magis celebrant homines
quæcunq; auditoribus recentissima existat.
tibi uerò sustineat cor & animus audire.
non enim Vlysses solus perdidit reditus diem
in Troia, multi uerò alij uiri pericrunt.
sed in domum profecta tua opera administra,
telamq; columq;, & ancillis impera
opus accelerare: oratio uerò uiris curæ erit
omnib. potissimũ uerò mihi: cuius imperiũ est in domo.
Illa quidem attonita rursus in domum iuit:
filij enim dictum prudens ponebat in animo.
ad superioraq; conscendens cum ancillis mulieribus,
flebat deinde Vlyss. dilectũ maritum, donec illi somnum
dulcem palpebris immisit cæsia Minerua.
Proci autem tumultuabantur per domum obscuram,
omnes autem cupiebant lectulis dormire:
illis autem Telemachus prudens incepit sermonem:
Matris meæ proci immensa iniuria præditi,

Phemium cantorem Achiuorũ.

Penelope Phemio.

Telemachus matrem reprehendit.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
μή μ' ἔτι νῦν κατόρυπε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο·
δῶρον δ' ὅ, τι κέ μοι δῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
αὖθις ἀνερχομένῳ δόμνδε οἴκονδε φέρεσθαι,
κεῖμαι καλὸν ἐλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὄρνις δ' ὣς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τε ἑ πατρὸς
μᾶλλον ἔτ' ἢ πάροιθεν. ὁ δ', φρεσὶν ἣσι νοήσας,
θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐετο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δ' μνηστῆρας ἐπῴχετο δῖος ἀοιδός·
τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός, οἱ δ' ἄρα σιωπῇ
εἵατ' ἀκουάζοντο· ὁ δ' ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
λυγρόν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετέλλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σιθὼν θέσπιν ἀοιδὴν
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια·
κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύο ἕποντο.
ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποικίλον αἶψα
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε πάρεστον.
δακρύσασα δ' ἔπειτα πόσιν δέον ἀοιδὸν ἔειπε·
Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί,
τῶν ἓν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος· οἱ δ' σιωπῇ
οἶνον πινόντων. παύεσθ' δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἥτέ μοι αἰεὶ φίλον κῆρ
τείρει ἐπεί μ' μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.
τοίλιν γὰρ κεφαλὴν πόθεν, μεμνημένη αἰεὶ
ἀνδρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρ' αὖ φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
πέρπειν ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; ὐ νύ τ' ἀοιδοὶ
αἴτιοι, ἀλλά που Ζεὺς αἴτιος, ὅστε δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν ὅπως ἐθέλησιν ἑκάστῳ.
τόττῳ δ' ὀνείδισσαι Δαναῶν πακὸν οἶτον ἀείδειν.
τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ὐ κλείουσ' ἄνθρωποι
ἥτις ἀκροτάτην ἀκούουσι νεωστὶ ἀμφιπέλονται.
σοὶ δ' ὦν τολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκοῦσαι.
ὀ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
ὐ Τροίῃ, πολλοὶ δ' ἠ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσι μελήσει
πᾶσι, μάλισθ' δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔσ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἦ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον ἐπετνυμένον ἐνὶ θυμῷ.
ἂψ δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
πάντες δ' ἠρήσαντο κατὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.
τοῖσι δ' Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχε μύθων,
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,

nisi & rei reponendæ, dicuntur, ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι, id est, reponendo.

μὴ ϝ βοντὸς. Prouerb. Absit clamor in conuiuio.

νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
ἔστω· (ἑπεὶ τόγε καλὸν ἀκούειν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ' οἵ περ ἐγὼ δὴν, θεοῖς φάλιγκι δ' αὐδὴν)
ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεθα πάντες,
ὡς αὐτοῦ, ἵν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
βήτω δὲ μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
εἰ δ' ὔμμιν δοκέει τόδε λωΐτερον νόος εἶναι
ἔμμεναι, αὐδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
κείρετ', ἐγὼ ϝὸ θεοὺς ἀμύξομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴκε ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γένηται,
νήποινοι κεν ἔπειτα δόμων ἔνδοθεν ὀλοιθε.

χέλισι. Gestus et imago iracundi, de quo Prouerb. Mordere labrum. Et Mordicus tenere. Didy. φασὶ τοὺς χείλεσι, ἀντὶ τοῦ χείλη, exponit, &c.

Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φῶτα
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε· (tes,
Τὸν δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε δι' ἀσκησιν θεοὶ αὐτοὶ
ὑψαγόρους τ' ἔμμεναι, ἠδ θαρσαλέως ἀγορεύειν,
μή σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
ποιήσειεν· ὅ τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα, 20
Ἀντίνοε, εἴπερ μοι σὺ ἀγάσσεαι ὅ, τι κεν εἴπω;
καί κεν τ' ἐθέλοιμι Διός γε δίδοντος ἀρέσθαι.
ἦ φῂς οὖν κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
ὃ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλεύεμεν· ἄψ δέ τοι οἴῳ
ἀφνειὸν τέλεται, καὶ τιμήεντα μάλιστα.
ἀλλ' ἄνοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί,
τῶν κέν τις τόδε πάντες ἔχωσιν, ἐπεὶ θανάτοιο Ὀδυσσεὺς
αὖαξ ἦεν ἐμοῖο πατρὸς ἐν οἴκοισι ἄναξ ἔσομ', ἡμετέροισι,
καὶ δμῶας ὃς μοι λήϊσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

αὖαξ ἦεν. Prouerb. Rex in suo regno. Etymologi αὖαντα dici scribunt, quasi ἀναυαλῶ, quòd regis interfit, populi et rorib. mederi, & imbecillitati subuenire, unde et ἀναξ ἀνὰ σωλὼν dictus rex, quasi βάσις λάος.

Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ὅστις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει ἀχαιῶν·
κτήματά δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.
μὴ γάρ οὔ τ' ἔλθοι αἰνὴ ὅστις ἀέκοντα βίηφι
κτήματ' ἀποῤῥαίσει, Ἰθάκης ἔτι ναιετάοντος.
ἀλλ' ἐθέλω σε φέριστε περὶ ξείνοιο ἔρεσθαι,
ὁππόθεν ὅτ' ἀνὴρ, ποίης δ' ἀζαλέαι τέτυκται
γαίης· πῶ ϝ ἦ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα·
ἦέ τοι ἀγγελίῃ πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
ἢ ἑὸν αὖτ' χρεῖος ἐλεληλόμενος τόδ' ἱκάνει.
οἷος ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινε
γνώμεναι· ὃ μὲν γάρ τι καπῷ εἰς ὦπα ἐώκει.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἤτοι νόος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο,
ὅτ' οὐκ ἀγγελίης ἔτι πείθομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
οὔτε θεοπροπίῃς ἐμπάζομαι, ὧν τινα μήτηρ
ἧσι μεγάρων καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
ξεῖνος δ' ὅτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστὶν,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος ὄϊεται εἶναι
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιλήρετμοισιν ἀνάσσει.
ὣς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτῃ θεὸν ἔγνω.
οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρέψαμενοι τέρποντο· μένον δ' ἠῶθι ἔασι.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἔσπερος ἦλθε.

nunc quidem conuiuantes delectemur, neq; clamor
adsit: (nam hoc honestum est audire cantorem
talem qualis hic est, dijs assimilis uoce)
mane uerò ad concionem sedeamus uenientes
omnes, ut uobis sermonem audenter renunciem,
exire ex ædibus: aliasq; sequimini dapes,
uestra bona absumentes, uicissim per domos.
si uerò uobis uidetur hoc satius & melius
esse, uiri unius uictum impunè perdere,
absumite, ego uerò deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter det uicissitudinaria opera fieri,
multi deinde intra ædes peribitis.

Sic ait. illi uerò omnes mordicus labia prehendentes,
Telemachũ admirabãtur, quòd audacter loquutus esset:
Hunc a. rursus Antinous alloquutus est Epithei filius: Antinous Telemacho
ô Telemache, quàm sanè te docuerunt dij ipsi
sublimiloquum esse, & audenter concionari,
ne te utiq; in circumflua Ithaca regem Iupiter
constituat: quod tibi genere paternum est.
Hũc rursum Telemachus prudẽs cõtra alloquutus est:
Antinoe, tametsi mihi irascaris si quid dixero?
& sanè hoc uellem Ioue utiq; concedente accipere.
an putas hoc pessimum inter homines esse?
non enim ullo pacto malum est regnare: statim ei domus
diues fit, & honoratior ipse fi rex.
sed certè reges Achiuorum sunt etiam alij
multi in circumflua Ithaca, iuuenes & ueteres,
horũ aliquis hoc habere poterit, postq; mortuus est diuus
cæterùm ego domus rex ero nostræ, (Vlysses.
& mancipiorum quæ mihi ex spolijs reliquit diu. Vlyss.
Hunc statim Eurymachus Polybi fil. contra alloq. est: Eurymachus Telemacho.
ô Telemache, certè hæc deorum in genibus posita sunt,
quisnam circumfluæ Ithacæ dominabitur Græcorum:
bona uerò ipse habeas, & domui tuæ imperes.
non enim ille ueniat uir qui inuitum ui
bonis deprædaturus sit, Ithaca adhuc habitata.
sed uolo te optimè de hospite interrogare,
unde ille uir, quali autem gloriatur esse
è terra: ubinam ei genus & patria tellus:
an tibi nuncium patris adfert uenientis,
an suum ipsius debitum expetens huc uenit.
ut facto impetu statim abijt, neq; sustinuit (erat.
ut cognosceretur: non enim ullo pacto ignau. aspectu fim.
Hunc auẽ rursus Telemachus prudens alloquutus est: Telemachus Eurymacho.
Eurymache, certè reditus perijt patris mei,
certè nec nuncium amplius audio, sicunde ueniat,
neq; uaticinium curo, si quem mater
in regiam uocans diuinatorem scisciteturi.
hospes uerò hic meus paternus è Tapho est,
Mentes Anchialides cordati gloriatur esse
filius, cæterùm Taphijs nauigandi peritis imperat.
Sic ait Telemachus: mẽte uerò immortalẽ deũ cognohi uerò ad saltationem & suauem cantum (uit.
cõuersi oblectabantur: expectabant a. uesperũ aduenire.
his autem se oblectantibus niger uesperus superuenit.

iam tum dormituri ibant ad domum singuli.
Telemachus autem ubi ipsi thalamus perpulchra aulæ
sublimis ædificatus erat, cooperto in loco,
illuc init in lectum, multa mente reputans.
simul cum eo ardentes faces ferebat pudica docta
Eurycleæ nutrix. *Eurycleæ, Opis filia Piseneridæ:*
quam olim Laertes emerat facultatibus suis
impubis cũ adhuc esset, precioq; viginti boum dederat.
ex æquo autẽ ipsam pudicæ uxori honorabat domi suæ:
ẽ lectulo u.nũq; cõgressus est, irã scilicet fugiebat uxoris:
hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maximè
ancillarum amabat, & enutrierat paruulum existentem.
aperuit autem ianuas thalami benefacti:
sedebatq; in lecto, molle autem exuit indusium:
& id quidem aniculæ sedulæ imposuit in manus.
illa quidem plicans & aptans indusium,
paxillo suspendens iuxta perforatum lectum,
festina instititit ire ex thalamo: ianuam a.attraxit annulo
argenteo: insuper autem pessulum obtendit loro.
hic ille pernox, tectus ouis florida lana,
consultabat mentibus suis uiam quam dixerat Minerua.

ODYSSEAE HOMERI II.

Rapsodiæ argumentum.

Congregato concilio Telemachus denunciat procis exire è domo Vlyssis. Acceptis autem ab Eurycleæ quæ ad peregrinationem necessaria erãt, à Pallade socijs & naui ad nauigationem, soluit post solis occasum.

ODYSSEAE HOMERI B.

RAPSODIA.

Secundus Liber concionem habet, nauticæ autem, nauigationem cum Pallade.

VAndo uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo Vlyssis dilectus filius,
uestibus indutus: gladium uerò suspendit ab humeris.
pedibus uerò sub splendidis ligauit pulchra sandalia,
institititq; exire è cubiculo deo similis occursu:
continuò autem præconibus acutisonis imperauit
conuocare ad concionem comatos Græcos.
Conuocantur Achiui. *bi uerò conuocarunt, illi autẽ congregabantur celerrimè.*
porrò postquam congregati sunt, in unum conuenerunt,
iuit autẽ ad concionẽ, manu autẽ tenebat ferreã hastam:
non solus, simul cum hoc duo canes albi sequebantur:
diuinam certè huic gratiam circumfudit Pallas.
Hunc sanè omnes populi aduenientem admirabantur.
sedebat autem in patris sella, cesserunt autem senes.
Heros Aegyptius. *bis uerò continuò heros Ægyptius cœpit concionari,*
qui ob senectutem incuruus erat, & multa sciebat:
etenim huius dilectus filius cum diuino Vlysse
ad Ilium equosum conscenderat canis in nauibus,
Antiphus bellator: illum uerò sæuus interfecit Cyclops
in spelunca cana, ultimamq; paranit cœnam.
tres autem illi alij erant, & unus inter procos uersabatur
Eurynomus, duo aũt perpetuò exercebãt paterna opera:
sed neq; sic illius oblitus erat lugens & dolens.

bis

ναυδοτήθ. *Vetba in au, apud Græcos desiderĩ denotãt quodammodo, quemadmodum apud nos in Rio. Sic πολεμοάω, bellaturio, & ναυαὰω dormiturio: pro ναυεταάω per syncopen.*

ἑάστη. *Guidas tegmen interpretatur, ex molli lana.* πορθήσασαν ἢ ἀπαλὴν ἐρίων.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Β.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος, παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσι βίαιον αὐτὸν ἐξ Ὀδυσσέως. λαβὼν δὲ παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ἑταίρους καὶ ναῦν, εἰς πλοῦν ἀνάγεται ἅμα δύσεσι.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Β.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Εἰς ἀγορὴν ἴχα, ἵνα γνοίη, πλεῖν
μετ' Ἀθήνας.

HΜος δ' ἀριγνώτη φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρτο δ' ἄρ' ὀξὺ βυνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
εἵματα εἰσάμενος· περὶ δ' ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἀτάλῃσι μετῶπα,
ἄντα δ' ἧ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἀγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος·
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνε ἀργοὶ ἕποντο.
θαυμάσιον δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχυθεν Ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δ' γέροντες.
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως ἀγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην, πολέων δὲ πεπύστο.
καὶ γὰρ ἔ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς εὐπωλον ἔβη κοίλῃσι νέεσσιν,
Ἀντιφος αἰχμητὴς τ' ἠδ' ἄγριος ἔκταν' Κύκλωψ·
ὑν αὐτῇ γλαφυρῇ, θύμακτον δ' ἄπλισσατο δόρπον.
τρεῖς δὲ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
Εὐρύνομος, πλέον δ' αἰεν ἔχον πατρώϊα ἔργα·
ἀλλ' ἐπὶ ὃς ἔ λάθετ' ἐλυεσθαι καὶ ἀχεύειν.

naudotyb. Vetba in au, apud Græcos desiderĩ denotãt quodammodo, quemadmodum apud nos in Rio. Sic πολεμοάω, bellaturio, & ναυαὰω dormiturio; pro ναυεταάω per syncopen.

ἠγερθεν. *Beoti. persona, pro ἠγέρθησαν, tertia pluralis, indefiniti primi. congregati sunt, collecti sunt, ab ἀγείρω. Hæc syncopata.*

γήραϊ κυφὸς ἔην, *Attributa senectutis, incuruum esse, multarumq; rerum cognitionem claram.*

τοῖς

τοῖς ὄγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δή νυν μοι Ἰθακήσιοι ὅ, τι κεν εἶπω,
οὐδ' ἐπὶ πρὸ ἀμετέρη ἀγορὴ γένετ' οὐδὲ θόωκος,
ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσί·
νῦν ἦ τίς νύδ' ἄγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
ἠὲ νέων αὐτῶν, ἢ οἱ πυθμένες εἰσιν;
ἤ τιν' ἀγγελίην σπερχθεὶς ἐκλυεν ἐρχομένοιο,
ὅν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
ἢ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· εἴθε οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ, τι φρεσὶν οἶσι μενοινᾷ.
Ὡς φάτο, χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
οὐδ' ἄρ' ἔτι δηρὸν μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν·
ἐς μέσην ἀγορὴν· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
κῆρυξ Πεισήνωρ πινυτὰ μήδε' εἰδὼς.
πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπε,
Ὦ γέρον. Oratio elegantissima Telemachi, in qua orditurà persona ἀδιηγησίᾳ.
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς ὄσσε ἀνὴρ, (τάχα δ' ἔσεται αὐτὸς)
ὃς λαὸν ἄγερα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει·
οὔτέ τιν' ἀγγελίην σπερχθεὶς ἐκλυον ἐρχομένοιο,
ὅν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
οὔτέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι ἠδ' ἀγορεύω·
ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρέος, ὄφρ' ἔμπεσον οἴκῳ,
ὅσσά τε μ' πατρὶ ἑῷ λύσειν ἐπιώλεσε, ὅς που ἐν ὑμῖν
τοῖσδ' ἥοσιν βασίλευε, πατὴρ δ' ὡς ἄπιθι ἔγνω.
νῦν δ' αὖ τὸ πολὺ μᾶλλον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ διαρρήσειε, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσῃ·
μητρί μοι μνηστῆρσιν ἐπιχρεον ὀκ ἐθέλουσα,
τῶν αὐτῇ φίλοι υἷες ὀΐ σφιν θάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
οἳ πατρὸς μὲν δὴν οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὡς κ' αὐτὸς ἑοῦ γήσαιτο θυγατρὸς,
ὅστις κ' αὐτοῖς ἐνδυκέως ἐθέλῃσι δόμεναι,
ὅσσα τε κουριδίης ἀλόχου φίλα πάντα πέλονται·
σοὶ δ' ἐς ἀμέτερον ὦ γηθήσομαι ἄμματα πάντα
βῶς ἰδρύοντος καὶ ὄϊς πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζοισι, πίνοισί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ γὰρ πολλὰ καταύεται, ὃς γὰρ ἔπ' αὐτῷ
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρεῖν ἀπὸ οἶκον ἀμῦναι·
ἡμεῖς δ' ὲ νύ τοι αὖτε μαχήμεθ' ἠδὲ καὶ ἔπειτα
ἀλλοτριοεπέων τ' ἐσόμεσθα, καὶ ὃ δὴ ἐλάχιστόν γε ἀλιτρόν.
ἦ τ' αὖ ἀμυναίμην, εἴ μοι δυνάμις γε πέλοιτο.
ἦ γὰρ ἔτ' αὐχηταὶ ὄργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς
οἴκῳ ἡμῶν διάλαλε. νεμεσήθητε καὶ αὐτοί,
ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους
οἳ πολυαικέσιν θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
μή τι μετασπόμενοι ἀγασάμενοι κακὰ ὄργα.
λίσσομαι ὑμὲ Διὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
ἥ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἀνιεῖ ἠδὲ καθίζει,
σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πωφέτι λυγρῷ
τείρειν· εἰ μή που τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
ἀργαλέους ἀνὰ δῆμον ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε μυθεόντων,
τοὺς ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δὲ κε κέρδιον εἴη
ὑμέας ἐδμεναι κεἀμείλιξ τε πρόβασίν τε·
εἰ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἂν ποτε μισθὸν τίσις εἴη.
τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτύοιμεν μύθῳ,
χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.

bis ille lachrymans concionatus eſt & fatus:
Audite ſanè nunc me Ithacenſes quodcunq; dixero,
nunquã noſtrum concilium factum eſt neq; cõgregatio,
ex quo Vlyſſes diuinus abijt canis in nauibus:
nũc aũt quis huc cõgreganit? quẽ neceſſitas tantũ urget
ſiue ex iunioribus uiris, aut qui ſeniores ſunt?
an aliquem nuncium exercitus audiuit uenientis,
quẽ nobis palàm dicere queat quoniam prior audinerit?
an quippiam publicum aliud dicturus eſt aut loquetur?
honeſtus mihi uidetur eſſe, adiutor: utinam illi ipſi
Iupiter bene uertat quæcunq; mente ſua cogitat.
Sic ait. gaudebat autem laude Vlyſsis charus filius,
neq; amplius diu ſedit, aggreſſusq; eſt concionari:
ſtetit aũt in media cõcione: ſceptrũ a. ei impoſuit manui
præco Piſenor prudentia conſilia edoctus.
primum deinde ad ſenem conuerſus loquutus eſt:
O ſenex, nõ procul abeſt ille uir (ſtatim a. ipſe cognoſces)
qui populum congregauit: potiſſimum me dolor urget.
neq; ullum nuncium exercitus audiui uenientis,
quem uobis palàm enarrem, quòd prior audinerim,
neq; quicquam publici aliud enarro neq; dico:
ſed meũ ipſius negotiũ, quod mihi malũ incidit domui,
duplex eſt: alterũ q patrẽ eximiũ pdidi, qui quõdã inter
ipſos imperabat, erat autem uelut pater mitis. (nos
nunc antẽ longè maius, quod mox citò domũ uniuerſam
funditus euertet, nihilumq; omnino perdet:
matri meæ proci inſtant nolenti,
eorum uirorum chari filij qui hic utiq; ſunt optimi:
qui patris quidem in domum horrent proficiſci
Icarij, ut ipſe dotet filiam,
detq; cui uoluerit & qui ipſi gratus uenerit:
illi uerò in noſtram uentitantes quotidie,
boues ſacrificantes & oues & pingues capras,
ſplendidè conuiuantur, bibuntq; atrum uinum
gratis: plurima uerò abſumunt. non enim adeſt uir
qualis Vlyſſes erat, qui detrimentum à domo arceat:
nos uerò nentiquam qui auertere queamus: præterea
imbelles q; ſumus, & neq; periti pugnandi.
nam ſanè auerterem, ſi mihi uis adeſſet.
non enim iam tolerabilia facinora fiunt, neq; honeſtè
domus mea perit. indignamini & ipſi,
alios q; reueremini uicinos homines
qui circum habitant: deorum uerò timete iram,
ne quid mutentur irati ob mala facinora.
oro ſanè Iouem Olympium aut Themidem,
quæ hominum conciones & ſoluit & conſtituit,
abſtinete amici, & me ſolum ſinite dolore moleſto
affligi: ſi unquam pater meus bonus Vlyſſes
hoſtilibus malis affecit fortes Græcos:
ob hæc mihi talionẽ reddentes malè afficite hoſtiliter a-
iſtos incitantes: mihi uerò ſatius eſſet (gentes,
uos abſumere poſſeſſionem q; prouentum q;:
quod ſi uos comederitis, fortaſsis aliquãdo etiam ſolutio
tandiu enim per urbẽ cõueniremus colloquio, fieret.
bona repetentes, donec omnia perſoluerentur.

Piſenor præco, Telemachi conciona-tur, & ſuã fortunã Achiuis expo-nit.

νῦν nunc

tunc uerò mihi irritos dolores iniicitis animo.
Sic ait fratus, fleptum uero iecit in terram,
lachrymas distillans. cõmiseratio uerò inuasit pop.oẽm.
tunc alij quidẽ oẽs in filẽtio erant: neq; quisquã ausus est
Telemacho uerbis respondere molestis:
Antinous autem ipsum solus respondens alloquutus est:

Antinoi responsio.

Telemache altiloque, uirib. impotens, qd loquutus es,
nos dedecorans? uis autem maculam injcere:
tibi uerò neutiquam proci Græcorum culpandi sunt,
sed chara mater, quæ sunè uersutias callet,
iam enim tertius est annus, statim autem aderit quartus,
ex quo dementat animum intra præcordia Achiuorum:

Penelopes erga procos doli.

omnes quidem sperare facit, & promittit uiris singulis,
nuncios mittens, mens autem illi alia cogitat:
illa uerò dolum hunc alium in mente deliberauit:
statutam magnam telam in ædibus texuit,
subtilem & immensam: cæterùm nobis uerba fecit:
iuuenes mei proci, postquã mortuus est diuinus Vlysses,
sustimete urgentes meas nuptias, donec textum
perfecero, (ne mihi nana fila pereant)
Laerti Heroi sepulchrale, quando tandem ipsum
fatum malum tollet asperæ mortis:
ne aliqua me in populo mulierum Achiuarum culpet;
siquidem absq; tegumento iacuerit, multa possidens.
Sic ait. nobis uerò statim persuasus est animus generosum uerò in die quidem texebat magnam telam, (sus.
noctu uerò soluebat, postquam faces adhibuerat.
sic triennio quidem latuit dolo, & persuasit Achiuis:
sed cum quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
& tunc certè aliqua dixit mulierum quæ bene sciebat,
& ipsam soluentem inuenimus pulchram telam.
sic illa quidem perfecit etiam nolens præ necessitate.
tibi uerò sic proci respondent, ut scius
ipse tuo animo, sciant & omnes Achiui:
matrem tuam dimitte, iube autem ipsam nubere
illi cuicunq; pater iusserit, & placuerit ipsi.
si uerò amplius uexabit multo tẽpore filios Achiuorum,
hæc agitans in animo quæ ei abundè dedit Pallas,
operaq; scire insignia, & mentem bonam,
uersutias quales nunq; aliquãdo audiuimus neq; ueteri,
earum quæ olim fuerunt pulchricomæ Achiuæ,
Tyroq;, Alcmenaq;, pulchricomaq; Mycena:
harum nulla similia commenta Penelopæ
sciebat. sed hoc quidem non conducibile excogitauit.
tamdiu enim uictum tuum & bona consument,
donec illa hoc habebit propositum quod quidẽ nunc illi
in pectoribus posuerunt Dij: magna quidem gloria ipsi
fit, cæterum tibi desiderium multi uictus.
nos u. nec ad negot. nostra antè ibimus, neq; aliquo aliò,
antequam ipsa nubat Græcorum cuicunq; uoluerit.

Telemach. Antinoo.

Hunc rursum Telemachus prudens contra alloq. est:
Antinoe, nullo modo licet è domo inuitam expellere
quæ me peperit, quæ me enutriuit: pat. aũt meus alicubi
uiuit siue mortuus est. durũ a. me multa reddere (terr.
Icario, siquidem ipse ego matrem dimisero.

νωῖ δ' ἐμοὶ ἀπρήκτους ὀδυσσὰς ἐμβάλλετε θυμῷ.
Ὡς φάτο χωόμενος, ποτὶ δ' σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
δάκρυ' ἀφαπρήσας. οἶκτος δ' ἔλε λαὸν ἅπαντα.
γῶθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν· ὅτε τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δ' ἔμιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Oratio ei respondentis Antinoi qua Telemachi accusationem confutat, transferendo culpam in Penelopen.

Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μενεπτόλεμε, ποῖον ἔπος σε,
ἡμέας ἀεικίσσῃ; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
σοὶ δ' ὅτι μνηστῆρες ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ τοι περὶ κέρδεα οἶδεν,
δεύτερον γὰρ τρίτον δῆν ἔτος, τάχα δ' εἴσι τέταρτον,
ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἀχαιῶν·
πάντας μὲν ῥ' ἔλπει, νημερτέα μυθήσασθαι ἑκάστῳ,
ἀγγελίας πρόϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
δόλον δὲ δόλῳ τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
λεπτὸν καὶ πόριμητον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν,
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴκεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτε πιθήσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα κε ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔλυθε δόλῳ, κὴ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, κὴ ἐπὶ ἥλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἠδὲ καὶ αὐτή,
καὶ τὴν γ' ἀλύσασαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
σοὶ δ' ὧδ', μνηστῆρες, ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῆτε
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
ᾧ κε πατὴρ κέλεται, κὴ ἀνδάνῃ αὐτῇ.

Insignis locus de copulandis coniugibus autoritate & consensu parentum.

εἰ δ' ἔτ' ἀνήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν ἃ οἱ περὶ δῶκεν Ἀθήνη,
ἔργα τ' ἐπίσασθαι πολυκαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλὰς,
κερδοσύνας θ' οἵας τ' οὔπω τιν' ἀκούομεν ἀνδρῶν περὶ
τάων αἳ πάρος ἦσαν εὐπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
Τυρώ τ', Ἀλκμήνη τε, εὐπλόκαμός τε Μυκήνη·
τάων ὅτις ὁμοῖα νοήματα πολυμηχανέοιτο
ἥδη. ἀτὰρ μὲν τό γ' ἀπαίσιμον οὐκ ἀγορεύω.
τόφρα γὰρ οὐ βιότου τε πόνου κὴ κτήματ' ἔδονται,
ὄφρά κε κεῖνα τέτυκται ἐνὶ νόον ὄντινά οἱ νῦν
ἐν στήθεσι τιθεῖσι θεοί· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε πολὺν πολέος βιότοιο.
ἡμεῖς δ' οὐ τινα τόνδε γ' ἴομεν, ὅτε περ ἄλλη,
πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλησιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ἀντίνοε, πῶς ὄρσι δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι
ἣ μ' ἔτεκ', ἣ μ' ἔθρεψε; πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δέ με πολλὸν ἀποτίνειν
πατρίω, αἶψ' αὐτὸς ἐγὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.

ex ἐκ γὰρ

ἐκ γὰρ τ' πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δ' ἀέμων
δ' ωσει· ἐπεὶ μήτηρ συγερὰς ἀρήσετ' ἐριννῦς
οἴκῳ ἀποῤχομένη, νέμεσις δ' ἐμοὶ ὀξ ἀνθρώπων
ἔσεται. ὡς δὲ ἔπος ἐγώ ποτε μῦθον γήσω.
ὑμέτερο δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῆ,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγώετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους·
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδ' ἐλωΐτερον νέμεν ἄμεινον
ἔμμεναι, αὐτὰρ ὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
κέρτετ'· ἐγὼ δ' θεὸς ὧδε βοήσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴκέ ποτε Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γένεσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔνδοθεν ὀλοίδε.
Ως φάτο Τηλέμαχο. τοῖσι δ' αἰετὼ ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεο πρόηκε πέτεσθαι.
τὼ δ' ἔως μὲν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῆς ἀέμοιο,
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσῃ ἀγορῇ πολύφημον ἵκεσθην,
ἔνθ' ὧ γε δινηθέντε τινάξεσθην πτερὰ πολλὰ,
δὴ δ' ἐπὶ πᾶσι κάρηνα κακὸν δέρκοντο θέοντε·
δρυφαμένω δ' ὀνύχεσσι παρηίδας ἀμφὶ τ' ἀρηὰς,
δεξιὼ ἤιξαν δόμα τ' οἰκία τε πόλιν αὐτῶν.
θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ὥρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν ἄπορ τελέεσθαι ἔμελλον.
Τοῖσι δὲ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης,
Μασορίδης. ὃ γὰρ οἷος ὁμηλικίην ἐκέκαστο,
ὅσφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι ὅ, τι κε εἴπω·
μνηστῆρσιν δὴ μάλιστα ἐπαφασκόμενο τάδε εἴρω,
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· ὃ γὰρ Ὀδυσεὺς
δηρὸν ἀπὸ φίλων ἔσεσθαι, ἀλλὰ που ἤδη
ἐγγὺς ἐών, τοῖσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
πᾶσιν πολλοῖσιν καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσσαι,
οἳ νεμόμεθ' Ἰθάκην δυσηέα. ἀλλὰ πολὺ πρίν
φραζώμεθ' ὡς κεν κατάπαυσομεν, δὲ καὶ αὐτοί
παυέσθων· καὶ γὰρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊον ἔσται.
ὃ γὰρ ἀπείρητο μαντεύσομαι, ἀλλ' εὖ ἐδώς·
καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελεσσιβίην ἔπαντα
ὧς οἱ ἐμυθεόμην ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
φλῶ κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἀπὸ πάντας
ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ (ἑταίρους,
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς αὐτίον υἱὸν
ὦ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν, (δ' α,
οἴκαδ' ἰὼν, μή πως τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσω·
πρῶτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
ὄρνιθες δὴ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
φοιτῶσ', δ' τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ὤλετο τῆλ'. ὡς κὴ σὺ κατακφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
ὤφελες· δὴ κεν τόσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
δόμῳ τε Τηλεμάχοιο κεχολωμένῳ ὧδ' αὖ εἴης,
σῷ οἴκῳ δ' ὧρον πρὸ τιδ' ἐγμεν· ἄκης πόρησιν·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε κὴ τετελεσμένον ἔσται,
αἴκε νεώτερον ἄνδρα, πολλά τε καὶ ἐπίηρα,

πτερόφα-

Argumentum à pietate matris.

κέρτετ' ἐγὼ δ' θεὸς Amarulētia per missionē, cum commination. diuinæ ultionis. Quo loco prouerbium Deus ulciscetur, consule.

ex patre siquidem mala patiar, alia autem deus
dabit: postquam mater odiosas imprecata fuerit furias
à domo discedens, inuidia autem mihi ex hominibus
erit. sic itaq; hunc ego sermonem nunquam dicam.
uestrum uerò siquidem animus indignatur his,
exite è domo mea, alias autem curate dapes,
uestra bona absumentes, uicissim per domos:
si uerò uobis uidetur satius & melius
esse, uiri unius uictum impunè perdere,
corrodite: ego uero deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter dabit talionis opera fieri:
inulti deinde intra domum pereatis.
Sic ait Telemachus. huic aquilas latè uidens Iupiter **Augurium.**
ex alto à uertice montis misit uolare.
hæ usq; quidem uolabant ad flatum uenti,
propinquæ inuicem extendentes alas:
sed cum iam ad mediam concionē celebrē peruenissent,
hic conuersæ quatiebant alas densas,
aspexerunt aūt omniū capita, portendebant autē mortē:
laniantes uerò unguibus maxillas circum autem colla,
ad dextram uolarunt & per ædes & per urbē ipsorum.
admirati sunt autem aues postquam uiderunt oculis,
agitabant autem in animo quæ perficienda erant.
His uerò interfatus est senex heros Alitherses, **Alitherses uates.**
Mastorides. hic enim solus coæuos uincebat,
in auibus dijudicandis, & utilia proloquendo,
qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit:
audite nunc me Ithacenses quodcunq; dixero:
procis autem potissimum præsagiens ista dico,
illis enim ingens periculum imminet: non enim Vlysses
diu seorsim à suis amicis aberit, sed alicubi iam
propè ens, ipsis cædem & fatum conflat
omnibus: pluribus etiam alijs malè erit,
qui habitamus Ithacam claram. sed longè antea
consideremus ut quiescamus, aut etiam ipsi
quiescant: etenim ipsis statim hoc utilius est.
non enim inexpertus uaticinor, sed bene doctus:
etenim illi puto perfecta esse omnia
quēadmodū illi prædixerā quādo ad Iliū conscenderunt
Græci, cum ipsis etiam conscendit uersutus Vlysses.
dixi postq; mala multa passus esset, amisissetq; oēs socios,
incognitum ab omnibus uicesimo demum anno
domum uenturum: hæc autem omnia perficiuntur.
Hūc rursus Eurymachus Polybi filius contra loq. est: **Eurymachus uaticiniū eleuat.**
ô senex, age nunc uaticinare tuis liberis,
domū profectus, ne fortè quid mali patiātur in posterū:
in his autem ego te longè melior sum ad uaticinandum.
aues sanè multæ sub radijs solis
uolitant, neq; omnes augurales: cæterùm Vlysses
perijt longè. utinam etiam tu perijsses cum illo,
non tanta uaticinans diceres,
neq; Telemachum iratum sic incitaret,
sua in domo donum expectans si quod præbeat:
sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
si iuuenem uirum, ueteraq; multaq; doctus,

decipiens

ἀλλὰ πολὺ πρίν. post expositionē augurij, consiliū & dehortationē subiungit. prouer. In tēpore cauenda pœna mali.

ἐπίηνα, ἐπίνα, præstabat, superabat, ἀπάσομαι.

decipiens uerbis incitaueris ad iracundum,
illi quidem ipsi primum perniciosius erit,
efficere tamen nihil poteris horum gratia,
tibi uerò ô senex pœnam infligemus, quam in animo
luens indignè feras: grauis autem tibi erit dolor.
Telemacho autem in primis ego suadebo ipse,
matrem suam ad patrem iubeat redire,
illi uerò nuptias facient, & component dotem
insignem, qualem conuenit charam in filiam expendere.
non enim antea quieturos puto filios Achiuorum
à procatione molesta: quoniã neminẽ timemus omnino,
neq; sanè Telemachum tametsi multiloquus sit:
neq; uaticinium curamus quod tu senex
loqueris imperfectũ, in odium aũt ducêris adhuc magis.
bona uerò rursus malè absumet, neq; unquam sors par
erit, donec hæc impedierit Achiuos
suis nuptijs: nos uerò rursus expectãtes diebus omnibus,
gratia eius uirtutis contendimus, neq; ad alias
ibimus quas decens ducere est unicuiq.

Telemach. procis. Hunc autẽ rursum Telemach. prudens contra loq. est:
Eurymache, necnon alij quotquot proci generosi,
ista quidem non nos amplius precor, neq; obtundam:
iam enim hæc sciunt dij & omnes Achiui.
sed age mihi date nauem celerem & uiginti socios,
qui mihi binc atq; binc perficiant iter.
proficiscor enim in Spartam & Pylum arenosam,
reditum interrogaturus patris diu absentis,
si aliquis mihi dicat mortalium, aut famam audiam
ex Ioue, quæ potissimum fert gloriam hominibus.
si quidem patris uitam & reditum audiuero,
sanè quantumuis adflictus adhuc sustinebo annum:
si uerò mortuum audiuero neq; amplius superstitem,
reuersus continuò charam ad patriam terram,
sepulchrum illi condam, & sepulchralia celebrabo
eximia qualia conuenit: & uiro matrem dabo.
Igitur ille sic loquutus consedit: bis autem surrexit
Mentor, qui Vlyssis inculpati erat socius,
& illi cum proficisceretur commisit totam familiam,
obedire q; seni, & firma omnia custodire.
qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit:

Mentor Telemachum tueri studet. Audite certè me nunc Ithacenses quodcunq; dixero.
nec quisquam amplius benignus, mansuetus & mitis sit
sceptriger rex, neq; in mente utilia discernens;
sed semper grauis sit, & iniqua faciat.
quandoquidem nullus recordatur Vlyssis diuini
populorũ quib. præfuit, & uelut pater mansuetus erat.
nerumenimuero procos oneroſos haud inuideo
committere facinora uiolenta, malis consilijs mentis:
sua enim obiectantes capita, consumunt uiolenter
domum Vlyssis, quẽ non amplius putant rediturum esse:
nunc autem alij populo succenseo: ut omnes
sedetis muti, ac non redarguentes uerbis,
pauciores procos compescitis cum sitis plures.

Liocritus Mentori. Hùc uerò Eucnorides Liocritus contra alloquebatur:
Mentor conuiciator, ingenio stolide, ut loquutus es,

ἦ φάμην ἐπίεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν, — ϖ. λλὰ τὶ ἀϊδὼς. Prouerb. Scitum prudentia.
αὐτῷ μήτοι πρῶτον ἀνιηρὸν ἔσεσθαι,
πρῆξαι δ' ἔμπης ὅττι δυνήσεαι εἵνεκα τῶνδε,
σοὶ δ' ἤγερον θοὸν ἂμ βήσομεν ἠῶ π' ἐπὶ δυμὸν
πάντων ἀχαλλὴς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσεται ἄλγος.
Τηλεμάχῳ δ' ἐγὼν ἐπιτέλλομαι αὐτὸς, — ἐπιβήσομαι. Eurymachus hic æquitatem simulat homo perditus.
μητρὸν ἣν δὸν πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι,
οἱ δ' γάμον τελέσσει, & ἄρτια πάντα πέσσει
πολλὰ μάλ', ὅσα τοικε φίλης ἀνδὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
ὐ γὰρ πρίν μ' οἴομαι ὐϊας ἀχαιῶν — ἀδίημι, & ἀδίαμι, ἀ ἀδίαω ut, uel ἀδία, &c.
μνησῦ· ἀργαλέης· ἐπὶ ὔτινα δ' εἰδίμεν ἔμπης,
ὅτ' δν Τηλέμαχον μάλα πρ πολύμυθον ἐόντα·
ὅτε θεοπροπίης ἐμπάζομεθ' ἣν σὺ γεραιὲ
μύθεαι ἀπρήκτων, ἀπεχθαίρει δ' ἔτι μᾶλλον.
χρήματα δ' αὖτε πανῶς βεβρώσεται, δέ ποτ' ἴσαι
ἔσεται, ὄφρά κεν ἣ γε πατρὸς ἀγαθοῖο ἀκοίτις
ὀν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα,
εἵνεκα δ' ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, δέ μετ' ἄλλας
ἐχόμεθ' ἃς ὤϊεται ὀπυίεμεν δῆμον ἕκαστος.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
Εὐρύμαχ', ἠδὲ κἀ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρδν ἀγαυοί,
τοῦτο μὲν ἤδη ἔπος ὑμέας ἔτι λίσσομαι, δέ δ' ἀγορεύω·
ἤδη γὰρ τό γ' ἴσασι θεοὶ κὰ πάντες ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν κὰ εἴκοσ' ἑτοίρους,
οἵ κέ μοι φῶτα & φῶτα δαπρήσουσι κέλευθον.
εἶμι γὰρ ὅς Σπάρτηνδε τε κὰ ὅς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς δ' ἣν οἰχομένοιο,
ἤν τις μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὅσσαν ἀκούσω
ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος & ἀνθρώποισι.
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον κὰ νόστον ἀκούσω,
ἦτ' ἂν τρυχόμενός πρ ἔτι τλαίην φέριστον·
εἰ δέ κε τεθνειῶτος & ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος, — τίθνημι, ἀ θνήσκω, τίθνεια & τίθνεα Ion.
νοσήσας δ' ἅπειτα φίλην δν πατρίδ' ἀγαίαν,
σῆμά τε οἱ χεύω, & οἱ κτέρεα κτερέϊξω
πολλὰ μάλ' ὅσα τοικε· & αὖέρι μητέρα δώσω.
Ἦ τοιοῦτ' ὦς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' αὖεστη
Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος & ἀμύμονος ἦν ἑταῖρος,
καί οἱ ἐὼν ϖ νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
πείθεσθαί τε γέροντι, κὰ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.
ὅσφιν ἐὐφρονέων ἀγορήσατο κὰ μετέειπε,

Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι ὅ, τι κεν εἴπω.
μήτις ἔτι πρόφερων, ἀγανὸς κὰ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος Βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν ἄσιμα εἰδὼς,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, κὰ ἄσυλα ῥέζοι.
ὡς ὅτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν,
ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγλαΐζω ὁρᾶσθαι
ὄρδ' ἔργα βίαια, κακοῤῥαφίῃσι νοήσας·
σφὰς γὰρ κῆδε μέλουσι κεφαλὰς, κατέδουσι βιαίως
οἶκον Ὀδυσῆος, τὸν δ' ὀκέτι φασὶ νεεσθαι·
νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι· οἷον ἅπαντες
ἥδ' ἄνεω, ἀτὰρ ὔτοι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν,
ἧσθε μνηστῆρας κατερύκετε πολλοὶ ἐόντες.

Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος αὐτίον ηὔδα·
Μέντορ ἀτάρβητε, φρεγῶν ἀλίη, ποῖον ἔειπες,

μᾶλλα τὶ ἀϊδὼς. Prouerb. Scitum prudentia.

ἐπιβήσομαι. Eurymachus hic æquitatem simulat homo perditus.

ἀδίημι, & ἀδίαμι, ἀ ἀδίαω ut, uel ἀδία, &c.

ἡμέας ὀτρύνων κατὰ πάντα μεμυκὼς ἀργαλέον ἦ
ἀνδράσι νηλεέσσι μαχήσασθαι πολὺ δ' αὖτε.
εἰ περ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπέλθῃ
δυσμενέων κατὰ δῶμα ἑὸν μνησῆρας ἀγαυοὺς
βλῆλάσαι μεγάροιο μνωομένῃσι γυναιξὶ θυμῷ,
οὔ κεν ἐοὶ κεχάροιτο γυνή, μάλα περ χατέουσα,
ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνανθ' ὧδε ἕργα ἕκαστος,
τόν τῳ δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ' Ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἔξ ἀρχῆς πατρώιοι εἰσὶν ἑταῖροι.
ἀλλ' (οἶμαι) μὴ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν ὅππότε ταῦτα.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, λῦσεν δ' ἀγορὴν ἀνερείων·
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο κατὰ πτόλιν ἔνθα καὶ ἔνθα·
μνηστῆρες δ' αὖτε δόμον δίον εἰσανέβαινον.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ὑπὲρ οἴνοπα πόντον,
χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς εὔχετ' Ἀθήνῃ,
κλῦθί μοι ὅς χθιζὸς θεὸς ἦλυθες ἠμετέρῳ δόμῳ,
καί μ' ἐκέλευσας ἐπ' ἀτρυγέτην πόντον
νόσφι νηὶ κελεύσας ἐπ' ἀνδράσι δαῖτα πένεσθαι
μνηστῆρσιν δυσφήμοις, κακὰ μηχανόωσιν.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. πελάσθη δέ οἱ ἆλτο Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τηλέμαχ', ἤδη ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἠδ' ἀνοήμων·
εἰ δή τοι σῷ πατρὸς ἐνήνεται μένος ἥυ,
οἷόν κεῖνον ἔλω τελέσαι ῥήγνυντά τε ἔπος τε,
τῷ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, οὐδ' ἀτέλεστος·
εἰ δ' ὅ κείνου γ' ἐστὶ νόος καὶ θυμὸς ἐν υἱῷ,
τῷ σ' ἦτ' ἔπειτα ἔοικε πεπαλτίσσειν ἅ μνωομένῃσι.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ τέλονται·
οἱ πλέονες δὲ κακίονες· παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους·
ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὅπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀνοήμων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσῆος πεπάληπται,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελεσσῆσαι τάδε ἔργα.
τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε
ἄφρονα νηπύτιον, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἴσασιν θανάτου, τὸν κῆρα μέλαιναν,
ὅς σφιν ἐφίσταται ἤδη ἐπ' ἤματι παύσεσθαι.
σοὶ δ' οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἧμος σὺ μνωομένῃσι·
τοῖο γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώιός εἰμι,
ὅς τοι νῆα θοὴν κελέω, νὴ ἄμ' ἕψομαι αὐτός.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δῶμα ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
ὁπλίσσαί τ' ἤια, τὰ δ' ἄγγεσιν ἔρσον ἅπαντα,
οἶνον μὲν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν αὖ ῥῶν,
βρίαμασιν γὰρ τυκινεῖσιν· ἐγὼ δ' αὐτίκα δημόθεν ἑταίρους
ἄφθιτ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι. εἰσὶ δὲ νῆες
πολλαὶ μὲν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἠδὲ παλαιαί·
τάων μέν τοι ἐγὼν ὄψομαι ἥτις ἀρίστη·
τὴν δ' ἐφοπλίσαντε θοὴν γήσομεν ἁλὸς ἐπ' εὐρείῃ πόντῳ.
Ὡς ἔφατ' Ἀθηναίη κούρη Διός, αὐτὰρ ἔπειτα
Τηλέμαχος θεὸν ἔκμηνεν, ἐπεὶ θεὸν ἔκλυεν αὐδήν.
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·

nos adhortans desistere? difficile autem erit
cum uiris pluribus pugnare in conuiuio.
etiamsi enim Vlysses Ithacensis ipse aduenient
conuiuantes per domum suam procos eximios
expellere è domo cogitauerit in animo,
non sanè illius lætabitur uxor, quantumuis ualde egens,
uenientis, sed hic sæuam mortem inuenerit,
si pluribus pugnarit: tu uerò non ex officio es loquutus.
sed age, populi quidem dispergantur ad opera quinis,
huic autem disponat Mentor uiam & Alitherses,
qui illi à principio paterni sunt amici.
sed (puto) & aliquandiu sedens, nuncios
audiet in Ithaca, perficietq; uiam nunquam hanc.
Sic ille loquutus: soluit concionem celerem.
hi quidem dispergebantur ad domum quisq; suam:
proci autem ad domum ibant diuini Vlyssis.
Telemachus autẽ seorsim profectus est ad littus maris, Telemach.
manibus lotis è cano mari supplicauit Palladi: Mineruam
audi me qui heri deus aduenisti ad domum meam, precatur.
& me in naui iussisti per obscurum pontum
reditum interrogaturum patris diu absentis,
ire: hæc autem omnia impediunt Græci,
proci autem potissimum, malè superbientes.
Sic ait precatus, propè autem illum uenit Pallas, Minerua
Mentori similis facta tum corpore tum etiam uoce, sub Mẽto-
& ipsum compellans uerba uolatilia alloquuta est: ris persona
Telemache, neq; in posterũ ignauus eris, neq; stolidus: iter prope-
si quidem tibi tui patris instillatum est robur bonum, rare horta-
qualis ille erat ad perficiendum opusq; dictumq; tur.
non sanè deinde uanum iter erit, neq; imperfectum:
si uerò non illius esses filius & Penelopes,
non sanè deinde sperarẽ te perfecturum esse quæ moliris.
pauci enim filij similes patri sunt: Perpauci fi-
plerique peiores, pauci uerò parentibus meliores: lij patrũ si-
sed quoniam neq; in posterum ignauus eris, neq; stolidus, miles sunt.
neq; te penitus consilium Vlyssis reliquit,
spes deinde tibi est te perfecturum esse hæc opera.
ideo nunc procorum sine consiliumq; mentemq;
insipientium, quoniam neutiquam prudentes, neq; iusti:
neq; ullo pacto sciunt mortem, & fatum nigrum,
quæ illis imminet die uno omnes perire.
tibi uerò uia non amplius aberit quam tu cogitas:
talis enim tibi socius ego paternus sum,
qui tibi nauem celerem parabo, & simul sequar ipse.
sed tu quidem ad domum uadens procis colloquere,
apparaq; uiatica, & nauis conde singula,
uinum in amphoris, & farinam medullam hominum,
utribus in densis: ego autem per populum socios
statim uoluntarios colligam. sunt autem naues
multæ in circumflua Ithaca nouæ necnon ueteres:
harum quidem ego despiciam quæcunq; optima est:
statimq; paratas immittemus lato mari.
Sic ait Pallas filia Iouis. neq; amplius diu
Telemachus immoratur, postquam deæ audiuit uocem.
festinabat ire ad domum, charo tristatus corde:

inuenit

inuenit autem procos superbos in ædibus
capras excoriantes, porcosq́ glabrantes in atrio.
Antinous *Antinous autē rectà ridens obuiā ueniebat Telemacho,*
Telema- *mannisq́ illius inhæsit, uerbūq́ dixit, & nomine nomina*
chus. *Telemache altiloque, indomite, ne tibi aliud (uit:*
in præcordijs malum sit curæ uel opus uel uerbum,
sed egregiè comede & bibe, ut antea:
ista enim omnino omnia perficient tibi Græci,
nauem & electos remiges, ut ocyus uenias
ad Pylum diuinam ad inclyti parentis famam.
Respondit Telemach. *Hunc autem rursus Telemachus prudēs cōtra loc. est:*
Antinoe, neutiquam decet cum uobis superbis
conuiuari inuitum, & lætari quietum.
un non satis quòd antea quidem absumpsistis eximia
bona mea proci, ego autem paruulus eram?
nūc aūt quādo grādior sum, & aliorū orationē audiens
disco, & sanè mihi intus augescit animus,
Minæ Telemachi ad uersus procos. *tentabo ut uobis malam mortem inferam,*
siue ad Pylum profectus, aut hic in populo.
(uado quidem, neq́ uana uia erit quam dico)
mercator. neq́ enim nauis rector neq́ remigum
fio, ut uobis uisum est melius esse.
dixit, & ex manu manum auulsit Antinoi
facilè. proci autem per domum conuiuium apparabant,
hi uerò cauillabantur & incessebant uerbis,
tum uerò aliquis dicebat iuuenum superbientium:
Cauilla procorum in Telemachum nauigaturum. *Næ sanè Telemachus cædem nobis cogitat:*
aut aliquos ex Pylo ducet ultores arenosa,
aut ex Sparta: quandoquidem sanè cupit uehementer.
aut & in Ephyrum uult fertilem terram
proficisci, ut inde mortifera uenena afferat,
injiciatq́ in craterem, & nos omnes perdat.
Alius rursus dicebat iuuenum excellentium:
quis scit si etiam ipse profectus cana in naue,
longè ab amicis peribit, errans ut Vlysses?
hic & magis angere poterit nobis laborem.
bona enim omnia diuidemus, domum uerò
illius matri dabimus habere, aut illi cui nubet.
Sic dicebat. ille u. excelsum thalamū intrabat parētis
latum, ubi cumulatum aurum & æs iacebat,
uestisq́ in cistis, abundeq́ odoriferum oleum.
intus etiam dolia uini ueteris dulcis
stabant, merum diuinum potum habentia,
ordine ad murum aptata, si quando Vlysses
in patriam reuerteretur, etiam dolores multos passus.
clausa uerò erant portæ ingeniosè aptatæ,
bifores: intus autem mulier custos noctesq́ diesq́
erat, quæ omnia asservabat mentis solertia,
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ: (catam:
hanc tunc Telemachus alloquutus est in thalamum uo-
Telemach. Eurycleæ nutrici. *Nutrix, age mihi uinum in amphoris hauri*
suaue, quod quidem post illud dulcius est quod tu seruas,
illum expectans infelicissimum, si quando ueneris
generosus Vlysses, mortem & fatum fugiens.
duodecim uerò imple, & operculis obduc omnes.

mihi

εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλαΐορας ἐν μεγάροισιν
αἶγας ἀπηυρᾶντας, σιάλους δ' ἰθύοντας ἐν αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ' ἄρ' ἐβὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,
χεῖρ' ἄρα οἱ φῦ χερί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μῦθος ἄσχετε, μήτι τοι ἄλλο
φὼς σήθεσι πακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
ἀλλὰ μάλ' ἐδέμεν τε πιέμεν τε, ὡς τὸ πάρος περ·
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοί,
νῆα γὰρ ὄφρα τοι ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
ὀς Πύλον ἠγαθέην μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', ἦ πως ὄβριν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαίνυσθαί τ' ἀέκοντα, καὶ οὐ φραέσσασθαι ἔκηλον.
ἦ ὀχ ἅλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ γὰ ἐδλὰ
κτήματ' ἐμὰ μνηστῆρες, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα;
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμί, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
πευθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται φίλοθι θυμός,
πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ὤδε κῆρας ἐπίλω,
ἦε Πύλον δ' ἐλθὼν, ἦ αὖθ' ὁπὶ δῆμον ἐνὶ δήμῳ.
(εἶμι μὲν, οὐδ' ἀλίην ὁδὸν ἔσεσθαι φημὶ ἀγορεύω)
ἔμπορος· οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων
γίνομαι, ὡς νύ πρὸ ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.
ἦ ῥά, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσεν Ἀντινόοιο
ῥεῖα. μνηστῆρες δ' ἄρα δόμον κατὰ δαῖτα πένοντο,
οἱ δ' ἐπελώβεον αὖτε καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν,
ὧδε δ' ἔτις εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλων,
Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύμονας ἠμαθόεντος,
ἢ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν· ἐπεὶ νύ οἱ πόρ ἐστι μάλιστα.
ἦε καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πείραν ἀρέσθαι
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
ἐν δ' ἔβαλε κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλων,
τίς δ' οἶδ' εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς,
πῆλε φίλων ἀπόλῃ, ἀλώμενος ὥς περ Ὀδυσσεύς;
ἄστω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμι.
κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
τόδε μητρὶ δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅς τις ὀπυίοι. (τρὸς
Ὡς φάτ'. ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατέβησετο πα
θυρὼν, ὅθι νηὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο,
ἐδῆς τ' ἐν κλισίῃσιν, ἅλις τ' ἐυῶδες ἔλαιον.
ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον πότον ἐν δὲ καὶ ὧδε
ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότο, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
οἰκαδὲ νοστήσειε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κληῖσαὶ δ' ἔπεσαν σανίδες δικτυωτοῖσιν ἀραρυῖαι,
δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἤματα
ἔσκεν ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόῳ πολυϊδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
τὴν τότε Τηλέμαχος πρόσφη θαλαμόνδε καλέσας,
Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
ἡδὺν, ὅστις μετὰ τὸν λαρώτερος ὃν σὺ φυλάσσεις,
κεῖνον ὀϊόμενος τὸν ἄμμορον, αἴ ποθεν ἔλθοι
διογενὴς Ὀδυσεὺς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ' ἄμπλησον, καὶ πώματα πάντα κάπαυλας.

δύοντας. ἰέναι τὸ μανδαῦ ὕδατι ζέοντι, ἤγουν ἰύντα ἐν γαστέρι, ἢ ἐν χοΐ ἐν ἰύντα, id est, deglubere, uel glabrare feruida aqua.

Μαῖα. Patris, matris uel mater, nutrix, & est honesta appellatio ad uetus grandiorē natu.

ϕὼ δέ μοι ἄλφιτα χεύῃ ἐϋῤῥαφέεσσι λοροῖσιν·
ἄλφιτα δ' ἔστω μίτρα μυλῳάστα ἀλφίτα ἀνδρί.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ δῆμον ἰὼν ἐρέω ἐπὶ πᾶσι.
ἀγγελίην δ' οἴῃ ἴδε· τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω.
ἑσπερίῃ γὰρ ἐγὼν ἀείρεσθαι, ὅππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ, κοίτου τε μέδηται.
οὐ γὰρ ὀΐω Σπάρτηνδε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου εἴ που ἀκούσω.

Ὡς φάτο, κώκυσεν δ' ἀπαμείβετο φίλα τροφὸς Εὐρύκλεια,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, φρεσὶ βάλλεται οὖρος;
πῆ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀλήτην,
μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὄλβιος τλόθι πάτρης
δίογενὴς Ὀδυσεύς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ·
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράζοντο ὀπίσσω,
ὡς κε δόλῳ φθίμενον, τά δὲ σ' αὐτοὶ πάντα δάσωνται.
ἀλλὰ μὺ αὖθ' ὑπὸ σοῖσι καθήμενος· ἀνδός τι σε χρὴ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, ὀδύρεσθαι.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
θάρσησον μαῖα· ἐπὶ οὔτοι ἄνευθέ γε βουλῆς
ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ πρόσθε μυθήσασθαι
πρίν γ' ὅτ' ἂν ἕνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
ἢ αὐτὴν πύθηται, ἢ ἀφορμηθέντος ἀκούσαι
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἴαπτῃ.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὤμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
αὐτίκ' ἔπειτ' οἰνοχόει κατὰ δέπαϊ ἀμφιφορῆος,
ἐν δ' ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι λοροῖσιν.
Τηλέμαχος δ' ὅγ' ἄμαθ' ἱερὰ μνησῆρσιν ὁμίλει.
ἔνθ' αὖ ἄλλ' φρονέουσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' ἀκέα κατὰ πτόλιν ὤχετο πάντα,
παύρους ἑκάστῳ φωτὶ πιφαυσκομένη φάτο μῦθον,
ἠὼς δ' ἐρίτιμος νήεσθαι ἐπὶ γλαφυρὴν ἅλα νηῦν.
ὣς δ' αὖτε φρονίοιο νόημονα παῖδ' ἐκέλευε
ἔντε νῆα θοὴν· ὁ δ' ἑοὶ πρόφρων ὑπέκλυεν αὐδῆς.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐκ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἵρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
ὅπλ' ἐτίθει τά τε νῆες ἐϋσσέλμοι φορέουσιν.
στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος· περὶ δ' ἔθλοι ἑταῖροι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' φρονέουσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
βῆ δ' ἴμεν' οἴκαδε πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἔνθα μνηστῆρσιν ὕπνον γλυκὺν ἐπιδοῦσα,
πλάζε μεθυσκομένους· ἐκ δ' ἔβαλε κύπελλα.
οἱ δ' οὐκέτι κῶας ἀνὰ πτόλιν ἔνδον ἔμιμνον,
ἀλλ' ἐπὶ σφίσιν ὕπνος ἔπιπτεν βλεφάροισιν ἐέρσην.
αὐτὰρ Τηλέμαχον προθέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἐκ θαλάμου ἐκάλεσσε μιγάρου δυναιετάοντος,
Μέντορι εἰδομένη καὶ μήδεα· ἆλτο δ' ἔπειτα
Τηλέμαχ', ἦ ῥα νύ τοι ἐΰκνήμιδες ἑταῖροι
εἶσιν ἐπήρετμοι, τοὺς σοὶ πόθος ἐγρεμέμεν δή·
ἀλλ' ἴομεν, μὴ πολὺν ἀγείρωμεν δι' οἶο.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
παρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε νεὸν κατὰ πόντιον ἠδὲ θάλασσαν,
εὗρον ἔπειτ' ἐν νηῒ κατηρτεμένους ἑτάρους·

mihi uerò farinam infunde bene tonſutis utribus: Viaticũ parat̃ naui gaturo Telemacho.
niginti autem ſint menſuræ molitæ farinæ cibi.
ipſa uerò ſola ſcias: hæcq́ congregata omnia ſint.
ſub noctem enim ego accipiam, quando certè iam
mater ad ſuperiora domus conſcenderit, lectiq́ curam ha
uerit. nado enim ad Spartam & Pylum arenoſam,
reditum interrogaturus patris chari ſicubi audiero.

Sic dixit. eiulauit uerò chara nutrix Euryclea, Euryclea reſpõdit.
& ſanè lugens uerba uolatilia dixit:
cur uerò tibi, chare fili, in mente hæc ſententia
eſt? quoniam uis ire multam per terram,
ſolus exiſtens dilectus? periit uerò longè à patria terra
generoſus Vlyſſes, ignoto in populo:
illi u. tibi ſtatim profecto mala machinabuntur poſthac,
ut dolo pereas, hæc uerò ipſi omnia diuidant:
ſed mane hic apud tuos ſedens: neq́ te oportet
per pontum indomitum mala pati, neq́ errare.

Hanc u. rurſus Telemachus prudens contra alloq. eſt: Solatur Telemachum Euryclea.
confide nutrix: quoniã neutiquã abſq́ deo hoc cõſilium:
ſed iura ne matri charæ hæc dixeris
priuſquam undecimaq́ duodecimaq́ dies aderit,
aut ipſa deſideret, & abeuntem reſciuerit:
uidelicet ne flens pulchrum corpus deformet.

Sic dixit. anus uerò deorũ magnũ iuramẽtum iuranit.
cæterum poſtquam iuranit perfecitq́ iuſiurandum,
ſtatim poſtea illi uinum in amphoras hauſit,
farinam autem illi infudit bene conſutis in utribus.
Telemachus a. domũ ingreſſus cũ procis colloquebatur.
tum rurſus alia excogitauit dea cæſia Minerua,
Telemacho autem aſſimulata per urbem obibat,
& ſingulis uiris adſtans dicebat ſermonem,
ſub noctem uerò ad nauem celerem congregari iubebat.
ipſa rurſus Phronij prudentem fortem filium
poſcebat nauem celerẽ: illi uerò ipſi beneuolus promiſit.
occiditq́ ſol, obumbrabanturq́ omnes uiæ.
& tunc nauem celerẽ in mare protraxit, omniaq́ in ipſa
arma poſuit quæ naues bene tabulatæ ferunt.
ſtatuitq́ in extremum portum: circum autem eximij ſocij
frequẽtes congregabantur: dea uerò concitauit ſingulos.
tunc alia cogitauit dea cæſia Minerua,
contulit ſe ad domum Vlyſſis diuini:
hic procis dulcem ſomnum infudit,
decepit autem bibentes: è manibuq́ excuſſit pocula.
hi uerò dormitũ feſtinabant per urbem: neq́ amplius diu
ſedebant, poſtquam ipſis ſomnus palpebris incidit.
cæterùm Telemachum allocuta eſt cæſia Minerua,
euocatum ex ædibus bene habitatis,
Mentori ſimilis facta tum corpore tum uoce: Minerua ſolicitudo.
Telemache, iam ſanè fortes ſocij
ſedent remiges, illam tuam expectantes alacritatem,
ſed eamus, ne diutius differamus iter.

Sic certè locuta præceſſit Pallas Minerua
ſubitò: ille autem continuò ad ueſtigia ſecutus eſt deæ:
cæterùm poſtquam ad nauem peruenerunt atq́ mare,
inuenerunt continuò ad littus comatos ſocios:

his uerò interfatus eſt diuus Telemachus:

Telemachꝰ ſocijs. *Adeſte amici, uiatica feramus: omnia enim iam congregata ſunt in ædibus: mater uerò neutiquam ſcit, neq; aliæ ancillæ: unica ſola orationem audiuit.*

Sic uerò loquutus præceſſit: illi ſimul ſequebantur. ipſi uerò ſimul omnia ferentes, pulchrè tabulata in naui depoſuerunt ut præcepit Vlyſſis charus filius. Telemachus uerò nauem conſcẽdit, duxit aũt Minerua. nauis autem in puppe conſedit: prope autem eam ſedebat Telemachus. ipſi uerò rudentes ſoluerunt. etiam ipſi aſcendentes, per tranſtra ſederunt: his uerò ſecundum uentum miſit cæſia Minerua, in ſuperficie flantẽ zephyrũ, reſonantẽ p obſcurũ põtũ.

Telemach. nauigat Pylum. *Telemachus autem ſocios hortatus iuſſit arma aptare. hi uerò adhortantem audiuerunt, malum autem abiegnum canam intra baſem conſtituerunt elenantes: rudentibus autem colligarunt, traxeruntq; uela alba bene tortis loris. implenit autem uentus medium uelum: circa aũt fluctus proram purpureus inſonabat naue eunte: illa uerò currebat per fluctus conficiens iter. ligantes autem arma celerem per nauem nigram, conſtituerunt crateras plenos uini. libabant autem dijs immortalibus ſempiternis: ex omnibus autem potiſſimum Iouis glaucis oculis filiæ, per totam noctem quidem illa & aurora fecit iter.*

ODYSSEAE HOMERI III.

Rapſodiæ argumentum.

Telemachum uenientem cum Pallade hoſpitio ſuſcipit Neſtor, & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troia nauigationem. ut autem audiuit ea quæ de procis dixit, & cognoſcens Palladem diſcedentem, ſacrificium illi facit. ut accepit autem Telemachus currum cum Piſiſt. Neſt. filio in Spartam diſcedit. nocte autem facta hoſpitio excipitur apud Dioclem in Pheris.

ODYSSEAE HOMERI γ.

RAPSODIA.

In tertio Libro Neſtor excepit, abijt uerò hic cum filio. Dea uerò uolauit.

SOL uerò ſurrexit, linquens pulchrum lacum, cœlum ad firmum, ut immortalibus illuce ſceret, & mortalibus hominibus ſuper fertilem terram: illi uerò ad Pylum, Nelei bene ædificatum oppidum, peruenerunt: ipſi uerò in littore maris ſacra faciebant, tauros totos nigros Neptuno cœrulea cæſarie. nouem autem ſedilia erant, quingenti q; in ſingulis ſedebant, & præbebant ſingulis nouem boues. hic illi uiſcera comederũt, deo autẽ femora incẽderunt, ipſi uerò reflà appellunt, atq; uela nauis æquæ contrahunt tollẽtes, illãq; applicãt: ipſi uerò egreſſi ſunt, è uerò Telemachus naue exiuit: ducebat uerò Pallas. illum prior alloquuta eſt dea cæſia Minerua:

Minerua Telemacho. *Telemache, non quidem te decet amplius pudor: eius enim gratia & pontum pernauigaſti ut audires patrem, ubi occultet terra, & quodnam fatum obierit. ſed age nunc reflà uade ad Neſtorẽ equorum domitorẽ: uideamus*

τοῖσι δ' ἐπιμετέφη ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,

Δεῦτε φίλοι, ἥια φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
ἀθρόα κεῖται μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμὴ ὅττι πίπυσαι,
δμῳὴ ἄλλαι ἠμωαί· μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
οἱ δ' ἅμα πάντα φέροντο, θεὸς δ' ἐυόσμῳ ἐνὶ νηῒ
πάντῃσιν ὡς ἐκέλευσεν ὀπάζων φίλος υἱός.
ὣ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἕπετο δ' Ἀθήνη.
νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῇ
ἕζετο Τηλέμαχος. τοὶ δ' πρυμνήσι' ἔλυσαν.
ὣ δ' ἐς θάλασσαν βάντες, ὑδὶ κλησὶν πάθιζον·
τοῖσιν δ' ἴκμενον ἔρον ἰεν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀκραῆ ζέφυρον, κελάδοντ' ἀϋδὶ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐπιτρωπᾶς ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
ἰσὸν δ' ἐλάτινον κοίλης ἐντὸς θέσαν ἰμισόλμης
σῆσιν ἀείραντες· κατὰ δ' πασσάλοισιν ἔδησαν,
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοείοις.
ἔπρησεν δ' ἀνέμου μέσον ἱστίον· ἀμφὶ δ' ἄρα κῦμα
σείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
ἤιε δ' ἔθνηον κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
δὴ τότε μιν λιμένος δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
ἕσσαντο κρητῆρας ἰῶν στεφάνας οἴνοιο,
λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀγαγυιέπησιν
ἐκ πάντων δ' μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ,
πασσυχίη μυδ' ἦ γε κιὼν πεῖρε κέλευθον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ γ.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον ἐπιδήμια συὼ Ἀθηνᾶ ξυνίησι Νέστωρ, ἠμφιάζεται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς ἄλλοις, ἠμᾶν τὸν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν. συνίμενος δὲ τὰ περὶ τὸν μνηστῆρας, ἠγνοεῖσας τὸν Ἀθηνᾶν ἀπιέναι, θυσίαν αὐτῇ ὁπτιλᾶ. λαβὼν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἅρμα συὸ Πεισιστράτου Νέστορος υἱᾶ, εἰς Σπάρτην ἀπάρει. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης ξενίζονται παρὰ Διοκλεῖ ἐν Φηραῖς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' γ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Γάμμ', υἱὸν Νέστορ' ἔκτο, συῶρα δ' ἐς ἰῆα· διὰ δ' ἔπλω.

ΗΕλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἀϋδὶ ζείδωρον ἄρουραν·
οἱ δ' ἵκανον Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον,
ἵζον· τοὶ δ' ἀϋδὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
εἵατο, καὶ πρόχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
καὶ θ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ὤμοιν μηρία καῖον,
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἰδ' ἱστία νηὸς ἐΐσης
στεῖλαν ἀείραντες, τ' δ' ὥρμισαν· ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν'· ἕπετο δ' Ἀθήνη.
τὴν δ' πρότερη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Τηλέμαχ', ὀμὼ σε χρὴ ἔτ' αἰδεῖσθαι δὴ ἀκαιόν·
τοὔνεκα γὰρ νῦ πόντον ἐπέπλως ὄφρα πύθηαι
πατρὸς, ὅπῃ κύθε γαῖα, θ' ὁντινα πότμον ἐπέσπεν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορα ἱπποδάμοιο·

ἰφθὸν ἰς. Periphraſticũs, pro Telemachõ. Et eſt Heroum blandimentum ſiue palpum. Porrò ἰφθὸν appellarunt ueteres, quicquid ingens ac præclarũ haberi uidebant. Prouerb. Sacer piſcis.

ἔδομεν λῷστινά μὴ τιμὴν φίλοι ἀθέσμιον πέκλυθε.
λίσσεσθαι δ' ἐμιν αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπῃ.
ψεῦδος δ' ὄκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτὸν
δόλιε τι πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν· (τὸν;
αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ οἴω
σε θεῶν ἀέκητι γεγένθαι τετραφέμεν τε.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαίνε θεοῖο.
ἷξον δ' ὅθι Πυλίων αὐδρῶν ἀγυιὰς ἵκανεν.
ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
δαῖτ' ἐτίθεσαν πολλοί, πρήσσον δ' ὀπτῶν, ἄλλα τ' ἔπειρον.
οἱ δ' ὡς οὖν ξεῖνοι εἶδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ εἶσ' ἀρίζεσθαι ἄνωγον.
πρῶτος δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν πὰρ δαιτί
κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατρὶ ᾧ.
δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχυτο
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ· λειβόμενος δὲ προσηύδα
Διὶ πάτρ Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο,
σπένδεο νῦν ὦ ξεῖνε Ποσειδάωνι ἄνακτι·
τοῦ γὰρ καὶ σὺ δαῖτος ἐλήλυθας ἠδὲ θέμιστος.
αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι ἠδὲ θέμις ἔστι,
δὸς δὲ καὶ τῷ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ τὸν οἴομαι ἀθανάτοισιν
σπένδεσθαι. πάντες γὰρ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
τοὔνεκά τοι πρότερος δώσω χρύσειον ἄλεισον.
Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου,
χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ αὐδρὶ δικαίῳ,
οὕνεκά οἱ πρότερος δῶκε χρύσειον ἄλεισον·
αὐτίκα δ' εὐχετόωντο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε, μηδέ μεγήνας
ἡμῖν εὐχομένοισι τελεσσιφόρητα τάδε ἔργα.
Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβὴν,
σύμπασι Πυλίοισιν, ἀγακλειτὴς ἑκατόμβης.
δὸς δ' ἔτι Τηλεμάχῳ τε καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι
οὕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὡς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο, τὰ δ' αὐτὴ πάντα τελεύτα,
δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
ὣς δ' αὖτως ἠρᾶτο Ὀρέστου φίλος υἱός.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπασαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἔντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέεσθαι
ξείνους οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἐδωδῆς.
ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἦ τί κατὰ πρῆξιν, ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε

uideamus si quod consilium in præcordijs absconditũ habeat. precare uerò ipsum ut uera dicat. (bene. mendacium enim non dicet: ualde enim prudens est.

Hanc rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est: Mentor, quo pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum? neq; adhuc sermonũ experimentum habeo prudentium: pudor etiam iuuenem uirum seniorem interrogare. Telem. Minerua.

Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua: Telemache, alia quidem in mente tua dispicies, alia uerò & deus suggeret. non enim puto te dijs inuitis natum esse nutritumue.

Sic locuta præiuit Pallas Minerua celeriter: ille uerò continuò uestigia secutus est deæ. uenerũt a. in Pyliorũ uirorũ cõgregationẽ et consessum. hic Nestor sedebat cum filijs: circum autem socij conuiuiũ apparãtes, carnes assabãt, aliasq; transfigebãt. illi u. ut igitur hospites uiderũt, conglobati uenerũt oẽs, manibusq; amplectebantur, & considere iusserunt. primus Nestorides Pisistratus propè accedens utrorumq; prehendit manum, & collocauit ad epulas pellibus in mollibus, in arenis marinis, iuxtaq; fratrem Thrasymedem & patrem suum. præbuit autem uiscerum partes, infundebatq; uinum aureo in poculo: propinans autem allocutus est Palladem Mineruam filiam Iouis à capra nutriti: supplica nunc ô hospes Neptuno regi: huius enim in epulas incidistis huc profecti. cæterum postquã libaueris & supplicaueris ut decẽs est, da & huic statim poculum dulcis uini libare: quoniam etiam hunc puto immortalibus supplicare. omnes uerò dijs indigent homines. sed iunior est, ætate similis mihi ipsi: propterea tibi priori dabo aureum poculum. Pisistrati erga peregrinos humanitas.

Sic locutus, in manibus ponit poculum dulcis uini, gauisa est autem Pallas propter prudẽtem uirum iustum, eo quòd ipsi priori præbuisset aureum poculum: statimq; supplicauit multa Neptuno regi: audi Neptune terram continens, neue inuideas nobis supplicantibus perficere hæc opera. Nestori quidem primo & filijs gloriam præbe, deinde alijs da dignam gratiam, omnibus Pylijs, ob inclytam Hecatombam. da insuper Telemachum & me re confecta redire cuius gratia huc uenimus celeri cum naue nigra.

Sic deinde precabatur, & ipsa omnia perficiebat, dedit uerò Telemacho pulchrum poculum rotundum. itidemq; supplicauit Vlyssis charus filius. hi postquam assarunt carnes superiores & abtraxerant, in partes diuidentes, celebrabant splendidum conuiuiũ. at postquam potus & cibi desiderium exemerunt, his sermones cœpit Gerenius eques Nestor: nunc certè satius est inquirere & interrogare hospites quinam sint, postquam saturati sunt cibo. ô hospites, quinam estis? unde nauigatis humidas uias? an ob aliquod negotium, aut temerè erratis Nestor aduenis.

tanquam

Prouerb. Dijs facientes adiuuãt, et industriam adiuuat deus. Plat. lib. iij. de legibus.

ἄλεισον. Ampliũ & capax poculi genus significat, Pollux lib. vi. ca. xxvi. ab ἅλις ἠὲ πιεῖν. etymon scribit.

γερήνιος. Nestor Gerenius dictus à Gerenia urbe ubi qua educatus fertur. Paus. in Laco. circa finem sic refert. ναῦσιν

οὐκ τε

tanquam prædones per mare? qui errant
animas exponentes, malam alienis ferentes.
Hunc rursus Telemachus prudēs contra loquutus est,
confidens. ipsa in intra præcordia confidētiam Minerua
posuit, ut ipsum de patre absente interrogaret:
Telemach. respōdet, et interrogat Nestorem.
ô Nestor Neleide, ingens gloria Achiuorum,
interrogas unde simus: ego uerò tibi enarrabo:
nos ex Ithaca subnetia uenimus,
negotiū aūt hoc priuatum est, non publicū, quod dicam.
patris mei gloriam magnam inquiro si cubi audiero,
diui Vlyssis patientis: quem pridem aiunt
unà tecum pugnantem Troianorum urbem euertisse.
alios quidem omnes quotquot cum Troianis pugnarūt,
audiuimus quo in loco unusquisq; perierit sæua morte:
illius uerò mortem incognitam fecit Iupiter.
neq; quisquam potest clarè dicere ubinam perierit,
an ille in continente domitus sit à uiris hostibus,
an in pelago inter fluctus maris.
eius gratia nunc ad tua genua uenio, si uelis
illius sæuam mortem dicere, si cubi uideris
oculis tuis, an alterius orationem audieris
errantis, perquā enim ipsum ærumnosum peperit mater.
neq; ullo pacto me ueritus blandire, neq; misertus;
sed planè mihi narrato utcunq; contigit uidere:
supplico, si unquam tibi pater meus bonus Vlysses
siue dictum siue factum pollicitus perfecit
populo in Troianorum, ubi passi estis clades Achiui,
horum nunc mihi memor sis, & mihi ueritatem dicas.
Nestor Telemacho.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor:
ô amice, quoniam me mones calamitatis quam in illo
populo passi sumus robore indomabiles filij Achiuorum,
siue quæcunq; cum nauibus per obscurum pontum
errantes ad prædam quo dux erat Achilles,
siue quæcunq; circa urbem magnam Priami regis
pugnauimus, ibi deinde occisi sunt quotquot optimi:
illic quidem Aiax iacet Martius, illic Achilles;
illic uerò Patroclus dijs autor æquiparandus,
illic meus dilectus filius simul fortis & inculpatus,
Antilochus, admodum currendo uelox, atq; pugnator.
aliaq; multa præterea passi sumus mala. quis illa
omnia utiq; enarraret inter mortales homines?
neq; si quinquennio utiq; & sexennio hic permanens
interrogaueris quæ illic passi sunt mala diui Achiui:
prius tristatus tuam ad patriam terram perueneris.
nouennio enim ipsis mala machinati sumus enixi
omnigenis dolis: uix tandem finem dedit Iupiter.
ibi nullus unquam prudentia æquari contra
potuit, nam ualde multum uincebat diuus Vlysses
omnimodis dolis, pater tuus: si uerò quidem
illius filius es: admiratio me tenet aspicientem:
profectò enim sermones quidem similes, neq; tu diceres
uirum iuniorem usq; adeo similia loqui.
ibi sanè hactenus ego & diuus Vlysses
unquā in cōcione diuersum dicebamus, neq; in cōsilio,
sed eundē animum habētes, mente & prudenti consilio
consul-

οἷά τε λαῖτμα πολυ ὑπείρ ἅλας· τοί γ' ἀλόωντο
ψυχὰς ἀγόμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
θαρσήσας· αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
θῆκε, ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἕροιτο,
ὦ Νέσωρ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὁππόθεν εἰμί· ἐγὼ δέ κε τοι κατὰ λέξω·
ἡμεῖς δ' ἐξ Ἰθάκης ὑπονίου ἐληλάθαμεν,
πρῆξις δ' ἥδ' ἰδίη, ἀ δ' ἠμίν, ἣν ἀγορεύσω.
πατρὸς ἐμοῦ κλέος οὖρυ μετέρχομαι εἴπερ ἀκούσω,
δίου Ὀδυσῆος τλασίφρονος· ὅν ποτέ φασιν
σοὶ σοί μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
ἄλλους μὲν γὰρ πάντας ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
πευθόμεθ' ἔκπαγλον ἀπώλεσε λυγρῷ ὀλέθρῳ·
κεῖνον δ' αὖ Κρονίδης ὀλέθρου ἀπριάτοιο θῆκε.
τὸν γάρ τις λιώσαιτο σάφα εἰπέμεν ὅππόθ' ὅλωλεν,
εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠπείρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
εἴτε κῦ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
τὼνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴκε θέλῃσθα
κεῖνα λυγρὸν ὀλέθρον ἐνίσπειν, ἤ πῃ ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου. περὶ γάρ μιν ὀιζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' ἐν μοι κατάλεξον ὅπως ἴδες ὀφθαλμοῖσιν·
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοι ἢ πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς ὀδύσσευς
ἢ ἔπος ἢ τι ἔργον ὑποσχὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε κήματ' Ἀχαιοί,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἐμνήσω ὀϊζύος ἣν ἐκεῖνος
δήμῳ ἐνὶ ἐτλημεν μυρί' ἄχεα υἷες Ἀχαιῶν,
ἦ μὲν ὅσα ξυνὼ νυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
πλαζόμενοι κατὰ λῆἴδ' ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
ἠδ' ὅσα περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ', ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι·
ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
ἔνθα δὲ Πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα πρατὸς ἠμὲ μέμονα,
Ἀντίλοχος, ποδὶ μὲν θέειν ταχύς, ἠδὲ μαχητής.
ἄλλα τε πολλὰ ἴδομεν κακά. τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο κατὰ δαῖτα ἀνθρώπων;
εἰ δ' αὖ πεντάετές γε τὰ ἔκαστα πεπαμίμνων
ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθομεν κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
πρίν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
ἐννέα γὰρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
παντοίοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
ἔνθ' ἔστις ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐγίκα δῖος Ὀδυσσεύς
παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός· εἰ ἐτεόν γε
κεῖνος ἐκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
αὐτοῖ γὰρ μῦθοί γε ἐοικότα δὴν ἔπε φαίης
οὐδέ κε νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.
ἔνθ' αὖτοί εἶμεν μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
ὄφρ' ἐν ἀγορῇ ἅλις ἐβάζομεν, ὅττι φρεσὶ βουλὴ
ἀλλ' ἔνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ δ' ἐπίφρονι βουλὴν

λῶσιν ἰφ' ἡμῖν γόμφωσιν. ἐν τῷ τῇ πλατεῖ τὸ πρόσω οἱ μὲν τραφῦναι λέγουσιν, οἱ δὲ ὅτι τὰ ἐλάττω φύγοντα τὸ χαρίεν, ἵνα μὴ πύλῃ ἐλέσκετο τῷ Ἡρακλεῖ.

Ἀμφιτρίτης. Fulgent. lib. 2. Amphitritem Nept. coniugem deputat, eo quod ἀμφὶ, circum significet, & aqua reliquis tribus elementis cōclusa sit.

al. ἐξαίτιος ἐ ἀραμίμνων

ἀνάιτιε. Narratio Nestoris. Prouerb. Ne quid suo suat capiti.

φραζόμεθ' ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν ἀκτήν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς·
νῦ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήσατο νόστον
ἀργείοις· ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι (ἦσαν,
πάντες ἔσαν· τῷ σφέων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέμπλη
Παλλὰς Ἀθηναίη γλαυκώπις Ὀλυμπόθεν ἄστρων,
ἥ τ' ὄβριν ἀτρεΐδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν.
τὼ μὲν καλεσαμένω ἀγορῇδε θὸν πάντας Ἀχαιοὺς
μᾶλα, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ὅθ' ἠέλιος κατέδυνε,
(οἱ δ' ἦλθον οἰνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν)
μῦθον μυθέεσθην ἕνεκα λαὸν ἀγεῖραν.
ἔνθ' ἦτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐλώβητο· βούλετο γὰρ ἅ γε
λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέζειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἱλάσσαιτο.
νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν·
οὐ γάρ τ' ἄφαρ θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
ἕσαντο· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐυκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἀχῇ θεσπεσίῃ· λίχα δ' ἐσφίσιν ἷζε ἕκαστος.
νύκτα μὲν ἄεσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις· (ὣδε γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο)
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας εἵλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
κτήματά τ' ἐντιθέμεθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας·
ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
αὖθι πὰρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
ἡμίσεες δ' αὖ βαῖνες ἐλαύνομεν. αἶψα δ' ἔπλεον· ἐσόρεσσεν
γὰρ θεὸς μεγάλην πόντου.
ἔνθ' Τένεδον δὴ ἐλθόντες ἐρίξαμεν ἱερὰ θεοῖσιν,
οἴκαδε ἱέμενοι. Ζεὺς δ' οὔπω μήδετο νόστον,
λοίτιος, ὅς ῥ' ὄβριν ὤρσε κακὴν ὧν δ' ὀδύσσετο θυμὸς
οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
αὖτις ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι πῆρα φέροντες.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νυσὶν ἀολλίσιν αἵ μοι ἕποντο,
φεῦγον, ἐπεὶ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς ἀρήιος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
ὃν Λέσβῳ δ' ἔκιχον δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντες,
ἦ καθύπερθε Χίοιο νοήμεναι πετραέσσης,
πρὸς νῆσον Ψυρίην, αὐτοῦ ἐπ' ἀριστερὰ ἔχοντες,
ἦ ὑπὸ κνώδαλα Χίου, πρὸς ἰωειμόεντα Μίμαντα.
ἠρόμεθα δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅ γ' ἡμῖν
δεῖξε, νῆ ἰώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν
τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπεκπροφύγοιμεν ἀνάγκην.
ὦρτο δ' ὄπιν λιγὺς ζέφυρος ἀήμεναι· αἶψα δ' ἔπειτα
ἐνθύμιον κέλσθαι Γερήστιον, ἔνθα δὲ πολλοὶ
νύχιοι κατέγουσι. Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
πολλοὺς μηρὶ ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
τέτρατον ἦμαρ ἔην ὅτ' ἐς Ἄργεϊ νῆας ἔσαν
Τυδείδεω ἑταροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
ἕσσαν. αὐτὰρ ἐγὼ γε Πύλον δὲ ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
ζέφυρος ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς πνεύσειεν ἀέλλας.

consultabamus Achiuis ut quàm optimè fieret.
at postquam Priami urbem depopulati sumus excelsam,
abiuimusq; in nauibus: deusq; dispersit Achiuos:
& tũc sanè Iupiter tristẽ in mẽte machinabatur reditũ De Achiorum dissidio.
Achiuis: nam neq; prudentes neq; iusti
omnes erant: ideoq; ipsorũ plures malum fatũ obierant,
ira ex perniciosa Minervæ fortem patrem habentis,
quæ contentionem Atridas inter ambos fecit.
hi nocatis ad concionem omnibus Achiuis
frustra, ac non ritè, ad solem occidentem,
(illi verò venerunt vino gravati filij Achivorum)
sermones explicabant cuius gratia populũ cõgregarant.
ibi tum Menelaus iubebat omnes Græcos
reditus memores esse super lata dorsa maris.
neq; Agamemnoni penitus placebat: nolebat enim
populum detinere, facereq; sacras hecatombas,
ut Palladis vehementem iram placaret.
stultus, neq; istud noverat quòd non persuasurus erat.
non enim statim deorum vertitur mens sempiternorum.
sic hi molestis vicissim contendentes verbis
stabant. ipsi verò surrexerunt ocreati Achiui
clamore diro: bifariam autem ipsis placebat consilium,
per noctem quidem dormivimus tristia mẽte cogitantes
invicem: (insuper Iupiter parabat damnum mali)
mane autem quidem naves traximus in mare divinum,
resq; imposuimus, profundas zonas habẽtes q; mulieres:
dimidij autem populi retenti sunt manentes
ibi apud Atridem Agamemnonem pastorẽ populorum:
dimidij a. cõscendẽtes remigavimus. hi a. valde velociter
navigabant: strauit autem deus vastum pontum.
in Tenedum autem venientes, sacrificavimus sacra dijs,
domum cupientes. Iupiter aũt nõdum curabat reditum,
infestus, qui contentionẽ cõcitavit malam secũdò iterũ.
hi q. avertẽtes ascẽderunt naves remis utrinq; impulsas,
qui circa Vlyssem erant regem cordatum varij consilij,
rursus Atridæ Agamemnoni grata ferentes.
sed ego cum navibus congregatis quæ me sequebantur,
fugi, quoniã cognoscebã q; iam malá meditabatur deus.
fugit & Tydei filius bellicosus, excitavitq; socios.
serò autem ad nos venit flavus Menelaus,
in Lesbo a. offendit longã navigationẽ animo moliẽtes,
an supra Chium iremus asperam,
ad insulam Psyriam, ipsam à sinistris habentes,
an sub Chio, ad ventosum Mimantem.
rogabamus autem deum ostendere signum: sed hic nobis
ostendit, & iussit pelagus medium in Eubœam
sulcare, ut quàm celerrimè infortunium effugeremus.
cœpit a. stridulus ventus spirare: hæ autẽ valde velociter
piscosas vias percurrerunt, & ad Gerestum
nocturnæ deductæ sunt. Neptuno autem taurorum
multa femora posuimus, pelagus magnum mensi.
quartus dies erat quando in Argis naves æquales
Tydidæ socij Diomedis bellicosi (desiit
cõstituere. sed ego Pylũ versus cursum tenui: nec unquã
ventus postquam primum deus misit flare.

sic

si uenit dilecte fili instius: nec scio
illorum qui seruati sint Achiuorum quid perierint.
quæcunq; autem in domibus sedens nostris
audio, quatenus fas est scies, neq; te celabo.
bene quidem Myrmidonas dicunt iisse lanceatos,
quos duxit Achillis magnanimi præclarus filius:
bene autem Philoctetem Paantis illustrem filium:
omnes autem Idomeneus in Cretam duxit socios
qui fugerunt ex bello, pontus autem ipsi nullum abstulit:
Atridem autem & ipsi auditis procul existentes,
utq; uenit, utq; Ægisthus molitus est tristem mortem.
sed ille quidem etiam inuitus persolsit,
quàm benum & filium interempti relictum esse
uiri: quoniam & ille ultus est parricidam,
Ægisthũ dolosum, qui eius patrẽ inclytum interfecerat.
& tu amice (valde enim te uideo bonum & magnum)
fortis sis, ut aliquis tibi & posterorum bene dicat.

Telem. Nestori. Hũc rursus Telemachus prudẽs contra alloquutus est:
ô Nestor Neleide, magna gloria Achiuorum,
& iure ille quidem ultus est, & ei Achiui
ferent gloriam latam, & posteris præconium.
utinam enim mihi tantam dij uim dedissent
ulciscì in procos iniuriam molestam,
qui me contumelia afficientes iniqua machinantur.
sed neutiquam mihi huiusmodi destinarũt dij felicitatẽ
patriq; meo & mihi: nunc autem opus est pati tamen.

Nestor Telemacho. Hunc autem excepit Gerenius eques Nestor:
ô amice, quandoquidẽ de his me admones et loquutus es,
ferunt procos tuam matrem propter multos
domi te inuito mala machinari:
dic mihi an lubens uictus es, an te ciues
odio habeant publicè, sequentes dei uaticinium.
quis nouit an aliquando eos uiribus ulciscatur ueniens
siue ille solus existens, siue uniuersi Achiui?
si enim te sic uellet amare cæsia Minerua (glorioſum
quemadmodum Vlyssem quondam supra modũ curabat
populo in Troianorum, ubi passi sumus dolores Achiui.
non enim unquam uidi usq; adeò deos manifestè amantes
quemadmodum illi manifestè astitit Pallas Minerua.
si te adeo uellet amare, curareq; in animo,
sanè quispiam illorum utiq; obliuisceretur nuptiarum.

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:
ô senex, nunquam hunc sermonẽ perfectum iri existimo.
supra modũ n. magna dixisti: stupor me tenet: neq; mibi
speranti ea contingerent, neq; si dij sic uellent.

Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
Telemache, quod tibi dictum effugit septum dentium?
Volẽte deo nihil est dif ficile. facilè deus sanè potest uel ex longinquo uirum seruare.
mallem uerò ego etiam dolores multos passus,
domum redire & reditus diem uidere,
potiùs quàm ueniens perire incola, ueluti Agamemnon
periit ab Ægisthi fraude & suæ uxoris.
uerùm enimuerò mortem omnibus molestam neq; dij ipsi
etiam ab amato uiro possunt arcere, quandocũq; tandem
fatum pernicioſum corripuerit asperæ mortis.

Hunc

ὡς ἤλθον φίλε τέκνον ἀπόλεθρος, ὀδύσσατο δὲ τι οἷσιν
κείνων οἵ τ' ἐσάωθεν ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο.
ὅσσα δ' ἐγὼ μεγάροισι καθήμενος ἀμετρόποισι
πεύθομαι, ἤδιστος δὲ λελάσεται, ὀδύσσεται δέ σε κῆδος. Claudit narrationem, et transit ad nouam narrãtiunculam, ἰσάνεμος ἐφ' ἑκάτερα.
εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
οὕς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
εὖ δ' ἐὺ φιλοκτήτεω Ποιαντίου ἀγλαὸν υἱόν·
πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους
οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ ἑ οἶος ἔπυρσε.
Ἀτρεΐδην δ' αὐτόν τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰόντα,
οὐδ' ἔλαθ', οὐδ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον,
ἀλλ' ἄτοι κεῖνός μὲν ὁμοσπορέων ἐπέτισεν,
ὡς ἀγαθὸν κὴ πᾶσιν καταφθιμένοισι λιπέσθαι
οὐδρός· ἐπεὶ κεῖνος τίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα. ἐκτα pro ἔκτανε, apocop. talia sunt & δῶ pro δῶμα, λίπα φ λιπαρῷ, πρὸ pro πρίν, uel πρίν.
κὴ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
ἀλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε κὴ ὀψιγόνοισιν ἐὐξῃ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς αὐτίον ηὔδα,
ὦ Νέστορ Νηλεϊάδη, μέγα κῦδος ἀχαιῶν,
κὴ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καί οἱ ἀοιδὴν
θήσουσι πλῆθος δυρὶ, βροτοὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδήν.
αἲ γάρ οἱ μοι τοσσήνδε θεοὶ δόσαν ἐν μεγάροισιν
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίας ἀλιτεμφεῖς,
οἳ κέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωντο. ἀτάσθαλα pro ἀτασθαλάων, indefinit. secundum opinionem.
ἀλλ' ἄμοι τοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον
πατρί τ' ἐμῷ θ' ἑμοί· νῦν δ' ἦχρη πεπλάμεν ἔμπης.
Τὸν δ' ἀμέβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ τοῦτό μ' ἀνέμνησας θ' ἕπεσθαι,
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητρὸς εἵνεκα πολλὰς
ἐν μεγάροις ἄεικτα σέθεν κακὰ μηχανάασθαι·
ἀπό μοι πίε ἑκὼν νόον ὀδυσσάμενος, εἴ σε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' αὐτὰρ δῆμον, ὥς τις ὁμόφρων
τίς δ' οἶδ' εἴ κε ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθών
ἢ ὅ γε μὲν θ' εἷς ὤν, ἢ κὴ σύμπαντες ἀχαιοί;
εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη
ὡς τό τ' Ὀδυσῆα πολυπήδεα κυδαλίμοισι
δίζημαι γὰρ τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί.
εἴ γάρ πω ἴσλον ὧδε θεὸς αὐάφανδὰ φιλειῦσα
ὡς κείνῳ αὐάφανδὰ παρίστατο παλλὰς Ἀθήνη.
εἴ σ' ὅτως γ' ἐθέλοι φιλέειν, κήδοιτό τε θυμῷ,
τῶν κέν τις κείνων γε θ' ἑπιλελάθοιτο γάμοιο. ἐπιλέλαθοντο. Ionicum est, usurpare augmẽta perfectorum in aoristis, φ ἐπιλάθετο.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς αὐτίον ηὔδα,
ὦ γέρον, ἦ που σῷ ἐπὶ θυμῷ τέλεσθαι οἴω.
λίην γάρ μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδ' ἂν ἔμοιγε
ἔλπομαί γε τὰ γοῦν, οὐδ' εἰ θεοὶ ὧς ἐθέλοιεν.
Τὸν δ' αὖτε πρόσφατα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων θ' Τηλόθεν αὖ δ' ἄρα σάωσαι.
βουλοίμην δ' ἂν ἔπειτα πολὺν μόγησας,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι κὴ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφετμήσασιν, ὡς Ἀγαμέμνων
ἤλυθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ κὴ ἧς ἀλόχοιο.
ἀλλ' ἄτοι θανάτου μὲν ὁμοίου οὐδέ θεοί πρ δμοίου, Prouerb. Ne Dij quidem à morte liberare.
κὴ φίλῳ αὐτῷ δ' ὠὰ σαῶσαι ἀλαλκέμεν, ὁπποτε κεν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανυλείου θανάτοιο. (δὲ
Τὸν

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγοίμεθα, κηδόμενοί περ.
κείνῳ δ' ὀκνηρὸν ἔτι νόστον ἐτεκτήνατο, ἀλλὰ οἱ ἤδη
φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ' ἐπεὶ πρέπει οἱ μάλιστα ἅλιξ ἀνὴρ φρόνιμ' ἄλλων.
τρεῖς γὰρ δὴ μιν φασὶν ἀνάξασθαι γενεάων·
ὥς τέ μοι ἀθανάτοις ἴδμεν' ἄμετα εἰσορόασθαι.
ὦ Νέστορ Νηλήϊάδη, σὺ δ' ἀληθέα εἰπὲ νοῆσαι,
πῶς ἔθανε κρείων Ἀγαμέμνων; 10
ποῦ Μενέλαος ἔην; τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
ἦ ὅ γε Ἀργείων ἦεν ἀχαϊκὸς, ἀλλά που ἄλλη
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὅ ἑ θαρσήσας κατέπεφνε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἄσσα μάλ' ἤδη κεν αὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη·
εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμε
Ἀτρεΐδης τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς Μενέλαος, 20
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτλὸν ἀμφὶς ἔχευαν,
ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
κείμενον ἐν προμολῇσιν Ἀργείης· οὐδέ κε τίς μιν
κλαῦσεν ἀχαϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολίας τελέοντε ἀέθλους
ἤμεθ'· ὁ δ' οὔκηλος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
πολλ' Ἀγαμεμνονίῃ ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν,
ἄλλοθεν ἄλλοθεν αἰεί· 30
ἣ δ' ἄτοι τοπρίν μὲν ἀνοίστως ἔργον ἀείκης
δῖα Κλυταιμνήστρη (φρεσὶ γὰρ κέχυτ' ἀγαθῇσι·
πὰρ γὰρ ἔβη Φανότης ἀοιδὸς ἀνὴρ ᾧ πολλ' ἐπέτελλον
Ἀτρεΐδης τροίηνδε νέεσθαι, εὖ ἐρύσσαι ἀκοίτιν)
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε λαμεῖν,
δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ὀνοτήτον ἐρήμου,
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ· ἡ δ' ἤρμα γυάσσατο·
τὼ δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν οἶκόνδε δόμονδε. 40
πολλὰ δὲ μηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς. (τε,
πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆπτεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε
ἐκτελέσσας μέγα ἔργον, ὃ δὴ πολὺ ἔλπετο θυμῷ.
ἡμῖν μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν τροίηθεν ἰόντε
Ἀτρεΐδης τε κἀγὼ, φίλα εἰδότε ἀλλήλοισιν·
ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱερὸν ἀφικόμεθ' ἄκρον Ἀθηνῶν,
τῇ θανε κυβερνήτην Μενελάου φοῖβος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε,
τῷ δ' ἅλιον μετὰ χερσὶ δέρσης νηὸς ἔχοντα, 50
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνῆσαι ὅτε πνοιαὶ πίπτωσι θυέλλαι.
ὣς ὃ μὲν ἔνθα κατέσχεθ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρ' ἕτερον θάπτοι, μὴ ὑπὸ κτερέα κτερίσειεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνον ἰὼν ὑπὸ οἴνοπα πόντον
γνώσεσθ' ἀλαφύξῃσι, μαλεάων ὄρος αἰπὺ
ἵξει θοῦρος, πόντῳ δ' ἐν συέργιον ὁλὸν ὄλυσσε Ζεὺς
ἔφρασατο, λιγέως δ' ἀνέμοιν ἐπ' ἀντιόωσι χεῦεν,
κύματά τε τροφόεντα, μεγαλήϊα, ἶσα ὄρεσσιν.
ἔνθα δ' ἀτιμήξας, τὰς μὲν Κρήτην ἐπέλασσεν,
ἔνθι Κυδωνίη γάιαν, ἵ' ἀρδμὸς ἀμφὶ ῥέεθρα.
ἔστι δ' ἐτὶς λιστὴ αἰπεῖά τε ἐς ἅλα πέτρη

nunc morti, nunc bello cõueniens. V. erg. æquũ Martem libro vij. appellat.

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra alloquitur est:
Mentor, ne amplius hæc dicamus, tristes quamuis.
illi uerò non amplius reditus uerus, sed ei iam
destinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
nunc uerò nolo dictum aliud inquirere & interrogare
Nestorem: quoniam plus iura nouit & prudẽtiam alijs.
ter enim ipsum dicunt regnasse secula uirorum:
itaq; mihi immortalibus æquiparatur aspectu.
ô Nestor Neleide, tu uerò uerum dic,
quomodo mortuus est Atrides latè imperãs Agamẽnon?
ubi Menelaus erat? quam uerò illi machinatus est mortẽ
Ægisthus dolosus? quandoquidem occidit se multo præ
an nõ in Argo erat Achaico, an alicubi alibi (stantiorẽ.
errabat apud homines, ille u. sumpto animo interfecit?
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor:
profectò ego tibi fili uera omnia dicam.
equidẽ hoc ipse quoq; suspicaris quemadmodum accidit:
si uiuentem Ægisthum in ædibus inuenisset — Aegisthi adulterium.
Atrides à Troia profectus flauus Menelaus,
sanè ei neq; mortuo fusilem terram infudissent,
sed certè canesq; & aues comedissent
iacentem in campo procul ab Argis: neq; ulla ipsum
deplorasset Achiuarum. ualdè n. nequã admisit facinus:
nos etenim illic multa obeuntes certamina (tis
sedebamus: ille u. desidiosus in secessu Argi equos pascẽ-
crebrò Agamemnoniam uxorem demulcebat uerbis,
& illa quidem primò abnuebat facinus indignum — Agamẽnonis exitium narrat Nestor.
diua Clytæmnestra (mente enim utebatur bona:
præterea n. aderat præcentor uir cui plurimũ mandarat
Atrides ad Troiam proficiscens, seruare uxorem)
sed cum iam ipsum fatum deorum irretiuit perire,
tum uerò ipsum poetam ductum ad insulam desertam,
dereliquit auibus laceratione & rapinam fieri:
ipsam uerò uolens uolentem duxit suam domum.
multos uerò armos adolebat deorum super sacra altaria.
multa simulachra suspendit, uestemq; aurumq;
q; perfecisset magnũ negotiũ, quod nũquam sperasset in
nos quidẽ simul nauigabamus à Troia profecti (animo.
Atrides & ego, amicè affecti inuicem:
sed cum ad Suniũ sacrũ puenimus promõtoriũ Athenarũ,
illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo — Phrontis naucleri obitus.
suis suauibus telis superueniens occidit,
clauum in manibus currentis nauis habentem,
Phrontem Onetoriden, qui uincebat genera hominum
in nauem gubernando quoties ingruebant procellæ.
sic ille quidem illic detentus, festinans licet ad iter,
ut socium sepeliret, & parentalia parentaret.
sed quando etiam ille profectus in obscurum pontum
in nauibus cauis, Malearum montem excelsum
peruenit currens, tum certè inuisum iter latè tonãs Iup.
destinauit, stridulorumq; uentorum flatum immisit,
fluctusq; nutritos, ingentes, æquales montibus.
illic separatus, partem quidem Cretæ admouit,
ubi Cydones habitant, Iardani circa fluenta.
est autem quædam plana excelsaq; in mari petra

Φρόντιν. Attende qualem Menelai fingas nauclerũ. solliciti nemo pe et uigilantem. Didy. παρὰ τὸ ὄνησιν ἄγειν, καὶ φροντίσαι κέλευε τὰ ἐνίματα. Pausanias in Phoc.

in finibus Gortynæ, in obscuro ponto, (lebat
huc Auster ingentẽ fluctũ ad finistrũ promontoriũ pele
ad Phæstiũ parvulus aũt scopulus ingẽtẽ fluctũ diuidit.
illi quidem huc venerunt, vix autem effugerunt mortem
viri, at naves sanè ad saxa fregerunt
fluctus: at quinq; naues caeruleis proris
Ægypto admouit ferens ventumq; & aqua.
sic ille quidẽ illic plurimũ auctum & aurũ congregans,
errabat cum nauibus apud alterius linguæ homines.
interea verò illa Ægisthus molitus est domi tristia,
Agamẽnonis interitus. occiso Atrida: subactus est autem populus sub illo.
septennio verò imperauit diuitibus Mycenis.
ei verò ipsi octauo in perniciem venit diuus Orestes
Orestes patrem ulciscitur. rursus ab Athenis, occidit autem patris interfectorem
Ægisthum doloſum, qui illi patrẽ inclytũ interfecerat.
at q; illo occiso dedit cœnam sepulchralem Argiuis
matrisq; inuisæ & imbecillis Ægisthi.
in ipsa verò die superuenit uoce bonus Menelaus,
plurima dona ducẽs, quãta illi naues pondera portabãt.
at tu amice ne diutius à domo longè aberres,
bonis relictis, virisq; in tuis ædibus
sic superbientibus, ne tibi omnia absumant
bona diuidentes, tu verò vanum iter feceris.
sed ad Menelaum quidem ego adhortor & inbeo
proficiſci. ille enim nuper alicunde uenit
ex eis hominibus, unde non sperares in animo
redire, quemcunq; primum abegerint procellæ
in pelagus tam magnum, unde utiq; nec aues
intra annum uenire possunt, quoniam ingens horrẽdũq;
sed uade nunc cum naue tua & tuis soeijs.
si verò uelis pedes, aderit tibi currusq; & equi,
aderunt tibi etiam filij mei, qui tibi duces erunt
ad Lacedæmonem diuinam, ubi flauus Menelaus.
precare autem eum ipsum ut uera dicat.
mendacium autem non dicet: ualde enim prudens est.
Sic ait. Sol autem occubuit & tenebræ aduenerunt:
his verò & dixit dea cæsia Minerua:
Minerua Nestori. O senex, profectò hæc ex officio dixisti:
sed agite diuidite quidem linguas, miſcete q; uinum,
ut Neptuno & alijs immortalibus
libantes, lectum curemus: eius enim hora adest.
iam enim lumen iniit sub tenebras: neq; decet
diu deorum in epulis sedere, sed reuerti.
dixit sanè Iouis filia, hi verò audiuerunt admonentem.
bis quidem præcones aquam manibus infuderunt,
iuuenes autem crateres coronarunt potu:
diuiſerunt autem omnibus exorſi poculis.
linguas autem in ignem cõiecerunt, surgẽtes q; libarunt.
at poſtquã libarũt biberũtq; quãtũ desiderabat animus,
tum Minerua & Telemachus deo similis
ambo desiderabant eauam ad nauem redire.
Nestor autem statim detinuit reprehendens uerbis:
Iupiter hoc prohibeat & immortales dij alij,
ut uos à me celerem ad nauem eatis,
tanquam ab aliquo uel prorsus pannoso uel pauperculo,
qui neq;

ἠχατιῇ Γόρτυνος, ἐὺ ναιόμενος κατὰ πόντον,
ἔνθα νότος μέγα κῦμα προτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ
ὑπὸ Φαιστοῦ· μικρὸς δ' ἄρα λίθος μέγα κῦμα ἀποέργει.
οἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἵκοντο, μόγις δὲ σφῶϊ γ' ἄλυξαν ὀλέθρου
ἄνδρες· ἀτὰρ νῆας γε πρὸτι σπιλάδεσσιν ἔαξεν
κύματι· τὰς δὲ γυῶτε νέας κυανοπρῳρίδας
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
ὧς ὅ μὲν ἔνθα πολλὰ βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
ἀλᾶτο ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
τόφρα δ' ἄρα τοῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἰκοθι λυγρά,
κτείνας ἀτρεΐδαο· δάεδ' μυρί' ἄρ' λαὸς ὑπ' αὐτῷ,
ἑπτάετες δ' ἄνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης.
τῷ δὲ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλυθε δῖος Ὀρέστης
ἐξ Ἀθενάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
ἦτοι ὃ τὸν κτείνας δαῖτα τάφον ἀργείοισιν
μητρός τε συγοῦσῆς καὶ ἀκάλλιδος αἰγίθοιο.
αὐτῆμαρ δὲ οἱ ἦλθε βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσσά οἱ νῆες ἄχθος ἄειραν.
καὶ νύ φίλος μὴ δῆθα δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,
κτήματά τε πτολίπων, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισι
ὅττω ὑπερφιάλως, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δαεσάμενοι, σὺν δὲ τριβὴν ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ἴθι μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι νῦ ἄνωγα
ἐλθεῖν. κῆν γὰρ νέον ἄλλοθεν ἐλπάλιθθεν
ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλπετό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὅν τινα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
ἐν πελάγει μέγα τοῖον, ὅθεν τε πρὶν οἰόνοι
αὐτόεσθεν οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
ἀλλ' ἴθι νῦν σὺ νηί τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
πάρ δέ τοι υἱὸν ἐμοί, οἵ τοι πομπῆα ἔσονται
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐείπῃ.
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ περ νημερτέα εἰδώς.
Ὣς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ γέρον, ἦτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κιρνάσθε δ' οἶνον,
ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
σπείσαντες, ποίητο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη,
ἅδην γὰρ φάος οἰχετ' ὑπὸ ζόφον· οὐδέ τι ἔοικε
δαῖτα θεῶν δαῖνυσθαι ἐπιδήμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.
ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, τοὶ δ' ἔκλυον αὐδήσαντος.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιβρέξαντες δ' ἐπάσσαν·
γλώσσας δ' ὑ πυρὶ βάλλον, ἀνίσταντο δ' ἐπ' ἔλεα-
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
δὴ τότ' Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἄμφω ἐπὶ λαὸν κοίλην ὦρτο νῆα νέεσθαι.
Νέστωρ δ' υἱὸν ἄνωγε καθαπτόμενος ἐπέεσσι,
Ζεὺς τόν γ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὃς ὑμεῖς πρῶτ' ἐμεῖο δόμῳ ὦρτ' ἐν νῆα κίοντε,
ὥστέ τιν' ἄπρηκτα πάμπαν ἀνήμονα πὲ πωλικῶς,

ἀείτοιο μεδώμεθα. Mos fuit priſcis mortalibus, ut paulo antequã cubitum irent, meſcerent libarentq; & Mercurio præſidi somni, linguas ſacrificantes igni injicerent. De quo lib. vij.

ᾧ ὅτε χλαῖναι τε ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
ὅστ' αὐτῷ μαλακῶς ὅτε ξείνοισιν ἑῴσ'.
αὐτὰρ ἐμοί γε πάρα μὲν χλαῖναι τε ῥήγεα καλὰ,
τὼ θλιὼ δὴ δ' αὖ ῥὸς ὀ δυσηνορίης φίλος υἱὸς
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλείψεται, ὄφρ' αὖ ἔγωγε
ζώω, ἔπειτα ἵ πᾶσ' ὀϊω ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται,
ξείνους ξεινίζειν, ὅστις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα γέρον φίλε· σοὶ ἔ ἔοικε
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὅτω·
ἀλλ' ὅτω μὲν νῶϊ σὺν ἅμ' εἵψεται, ὄφρά κεν εὖδ' ἡ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἂψ νῆα μέλαιναν
ἅμ', ἵνα θαρσύνω τ' ἐπάρους, ἔπος τε ἕκαστα.
οἷος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος ἔσσομαι ἔνδον,
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρα ἕκαστα
ταύτῃσιν ὁμηλικίῃ μεγαθύμῳ Τηλεμάχοιο·
ἔνθά κε λεξαίμην νοίην τ' ἐπὶ νηὶ μελαίνῃ
νηῒ· ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καυκώνας μεγαθύμους
εἶμι, ἔνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται, οὐδέ τι νέον γε
οὐδ' ὀλίγον. σὺ δ' ἤτορ (ἐπεὶ τόδε ἴκελον ἔλεαι)
πέμψον σὺν σῷ τε φρεσὶ καὶ ἑῷ· ἔστι δέ οἱ ἵππους
οἵ τοι ἐλαφρότατοι θέειν, καὶ κάρτει ἄριστοι.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
φλὴν εἰς ὀμφήν. θάμβησε δ' ἔλε πάντας ἰδόντας·
θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς ὅπως ἴδ' ἔγνω ὀφθαλμοῖσιν.
Τηλεμάχῳ δ' ἔλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμα-
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν νήϊν ἄλκιμ' ἔσεσθαι, (ζωὸν,
εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆσι ἕπονται.
ἦ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος ὀλύμπια δώματ' ἔχόντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
ἣ τοι τε πατρὸς ἐσθλὸν ἐν ἀργείοισι τίετο.
ἀλλὰ ἄναξ ἵλαθι, δίδ' ὦθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν,
αὐτῷ νῦ παίδεσσι νῦ ἀλόχοιο πεπαρκεῖν,
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἰωὴν, εὐρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν ὄπιν ζυγὸν ἤγαγε οὐπω.
τὴν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν περάσω πόδε ἰχθύας.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη.
τοῖσι δ' ἡγεμόνευε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
υἱάσι τε γαμβροῖσιν ἐὰς πρὸς δώματα καλά.
ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν αὐὰ κρητῆρα πέρασσεν
οἴνου ἡδὺν ὑπότροον, τὸν ἔν δεκάτῳ ἐνιαυτῷ
ᾤιξε ταμίη, νῦ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε.
τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κόρασσατο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντ' εὖ ἔβαν οἶκόνδ' ἕκαστος,
τὸν δ' αὖτ' κοίμησε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Τηλέμαχον φίλον υἱὸν ὑπ' αἰθούσῃ ἠδὲ θύρῃσι·
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἠχήεντι·
πὰρ δ' ἄρ' ἐύμμελίην Πεισίστρατον ὄρχαμον ἀνδρῶν,
ὃς οἱ ἔτ' οἰκία παίδων ἔν μεγάροισιν·
αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
τῷ δ' ἄλοχος δ' εὐποίνα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνάς.

ἦμος

ὄφρ' ἀν ἴγνυμαι. Prouerb. Quoad uixero, quam formam sic expressit Verg. Dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus.

τριτογένεια. Apollonij Cõmentarius lib. 4 sic habet: Trionem genita palude Africæ, uerba sic habent, τρίτωνίδος λίμνης, θαλάσσης, ὑφ' ἣ τῇ κατὰ λυβίην ἐτίχθη ἡ ἀθηνᾶ.

eui neq; uestes & operimenta multa in domo,
neq; ipsi molliter neq; hospitibus dormiendi copia.
at mihi adsunt uestes & operimenta pulchra,
nunquam certè huius uiri Vlyssis charus filius
nauibus in tabulatis pernoctauerit, donec ego
uixero, donec liberi in regia linquentur,
qui hospites suscipiant, quicunq; domum meam uenerit.
Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
bene sanè hæc dixisti senex amice: te uerò decet
Telemacho persuadere, quoniam longè melius sic:
sed hic quidem nunc te sequatur, ut dormiat
domi tuæ: ego autem ad nauem nigram
uadam, ut confirmem socios, præcipiamq; singula.
solus enim inter illos senior glorior esse,
alij uerò ob amicitiam iuniores uiri sequuti sunt
omnes coæui magnanimi Telemachi:
illic cubabo cana in naui nigra
nunc: sed mane ad Cauconas magnanimos
uadam, ubi debitum mihi dabunt, neq; nouum
neq; parum. tu uerò hunc (postquã tuam pernenit domũ)
mitte cum curru & filio: da autem illi equos
qui tibi celerrimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certè loquuta abijt cæsijs oculis Minerua, Disparet Minerua.
aquilæ similis. stupor autem inuasit omnes uidentes:
admiratus etiam est senex postquam uidit oculis.
Telemachiq; prehendit manũ, uerbũq; dixit, & loq. est:
O amice, neq; te spero ignauum & imbellem fore, Nestor Telemacho.
siquidem te iuuenem sic dij ductores sequuntur.
nõ enim quisquã hic est alius cœlestes domos habitãtiũ,
sed Iouis filia prædatrix Pallas,
quæ tibi & patrem bonum inter Argiuos honorabat.
quare regina propitia sis, da autẽ mihi gloriam bonam,
mihi ipsi & filijs & uenerandæ uxori,
tibi autem sacrificabo bouem legitimam, lata fronte,
indomitam, quam nullus sub iugum duxit uir.
hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic ait supplicans. hunc a. audiuit Pallas Minerua.
illis autem dux erat Gerenius eques Nestor,
filijs & generis suam ad domum pulchrum.
sed postquam ad domum uenerunt inclytam regis,
ordine sedebant per sediliaq; sellasq;.
his uerò senex uenientibus craterem miscuit
uini dulcis, quod undecimo anno
aperuit proma, & operculum remouit.
huius senex craterem miscuit: plurimùm uerò Palladi
supplicauit libans, filiæ Iouis ægidem habentis.
at postquam libarũt biberũtq; quantum uoluit animus,
hi quidem dormiturientes abierunt ad domum singuli, Itur cubitum.
illic uerò cubitum iuit Gerenius eques Nestor
Telemachum charum filium Vlyssis diuini,
perforatis in lectis, sub porticu sonora:
iuxta eum uerò bellicosum Pisistratum ducem uirorum,
qui ei adhuc adolescens filiorum erat in regia:
ipse uerò rursus dormiuit in secessu domus excelsæ,
huic uerò coniux lectum præparauit & cubile.

quando

quando aũt manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit sanè ex lecto Gerenius eques Nestor.
egressus autem sedit super politos lapides,
qui illi erant ante fores excelsas,
albi, resplendentes unguento: quibus quidem antea
Neleus sedebat, dijs consiliarius æquiparandus:
at ille quidem iam fato domitus ad inferos descenderat,
Nestor autẽ tum insidebat Gerenius, custos Achiuorum,
sceptrũ habens. undiq; a. filij frequẽtes cõgregabantur,
ex thalamis egressi, Echephronq;, Stratiusq;,
Perseusq;, Aretusq;, & diuinus Thrasymedes:
his uerò continuò sextus Pisistratus uenit heros:
iuxta u. Telemachum deo similem collocarunt ducentes.
illis uerò loqui cæpit Gerenius eques Nestor:

Nestoris filij iussu patris Mineruæ sacrum apparant.

E uestigiò mihi filij chari perficite desiderium,
ut certè primam deorum placem Mineruam,
quæ mihi palàm uenit dei ad conuiuium celebre.
sed alius quidem rus ad bouem eat, ut celerrimè
ueniat, adducat autem bouem bubulcus uir:
unus autem ad Telemachi magnanimi nauem nigram
omnes profectus socios adducat, relinquat a. duos solos:

Laerces aurarius fiber.

unus rursum aurificem Laerceum huc iubeat
uenire, ut bouis aurum cornibus circumfundat.
nos uerò alij manete hic uniuersi sedulò, dicite aũt intus
ancillis per domum celebre conuiuium apparare,
sedilia q; lignaq; undiq; & limpidam ferre aquam.
Sic ait. illi a. omnes administrabant: uenit quidem bos
ex agro, uenerunt etiam celeri à naue æquata
Telemachi socij magnanimi: uenit autem faber,
arma in manibus tenens fabrilia, summæ artis,
incudemque, malleumque, benefactamque forcipem,
quibus scilicet aurum faciebat. uenit autem Minerua
sacris participans. senex autem eques Nestor
aurũ dedit: ille uerò deinde bouis cornibus circumfudit
aptans, ut simulacbrum dea gauderet uidens:
bouẽ a. ducebant cornib. Stratius & diuus Echephron:
aquam autem ipsis Aretus in florido lebete
uenit ex thalamo ferens: altera uerò gestabat molas
in canistro. securim autem bellicosus Thrasymedes
acutam gestans in manu astabat, bouem cæsurus.
Perseus autem lagenam tenebat: senex a. eques Nestor
aquam q; molas q; accepit: multis autem Minerue
supplicabat incipiens, capitis pilos in ignem mijciens.
caterùm postquam precati sunt, & molas porrexerunt,
statim Nestoris filius generosus Thrasymedes

Bouis mactatio.

percussit propè stans: securis autem abscidit neruos
cernicales, soluit autem bouis robur. ipsæ uerò ululabant
filiæq; nurusq;, & pudica uxor

Eurydice Nestoris uxor.

Nestoris Eurydice, maxima natu Clymeni filiarum.
hi quidem deum attollentes à terra spacioſa
tenebant: at iugulauit Pisistratus præclarus uirorum.
ex illa postq; niger sanguis fluxit, reliquit q; ossa animus,
celeriter ipsam diuiserunt: statim autem ossa exciderunt
omnia de more, insuper pinguedine cooperuerunt,
bifariam facientes. super ea uerò cruda posuerunt,

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὄρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
ἐκ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἳ οἱ ἔσαν πρόπαροιθε θυράων ὑψηλάων,
λευκοί, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς ἔνι μοῖρα
Νηλεὺς ἴζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη πρὶν λαμὸς ἄϊδόσδε βεβήκει,
Νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερήνιος, ὄρχαμος ἀχαιῶν,
σκῆπτρον ἔχων. πρόδε δ' υἱοὶ ἀολλέες ἠγερέθοντο,
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στρατίός τε,
Γέρσενίς τ', Ἄρητός τε, Περσεύς τε, διὰ αὐτῷθεν Θρασυμήδης·
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἦλυθ' ἄνωγε·
τὼς δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον ἕσαν ἄγοντες.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,

Καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρηήναθ' ἑκάστως,
ὄφρ' ἥτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνην,
ἣ μοι φαίνεται ἦλθε θεὸς ὀφθαλμοῖσι φανήναι.
ἀλλά γ' ὁ μὲν πεδ' ἴτω βοῦν ἴτυν, ὄφρα τάχιστα
ἔλθησιν, ἐλάσσῃ δὲ βοῶν ὁ βουκόλος αὐτῆς·
εἷς δ' αὖ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο καλείσθω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
οἱ δ' ἄλλοι μίμνετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' ἔσω
δμῳῇσιν κατὰ δ' ὦμα δαΐζεσθαι δ' αἴτε πίνεσθαι,
ἔδμεναί τε ἔπειτα καὶ ἀγλαὸν οἰνέμεν ὕδωρ.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπόρουσαν· ἦλθε δὲ μετὰ ἔσσυτο (βοῦς
ἐκ πεδίου, ἦλθον δ' ἠθεῖαι νηὸς ἔσω
Τηλεμάχου ἕταροι μεγαλήτορος. ἦλθε δὲ χαλκεύς,
ὅπλα γ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, τέχνης
ἄκμονά τε, σφῦράν τ', ἐϋποίητόν τε πυράγρην,
οἷσίν τε χρυσὸν ἐργάζετο. ἦλθε δὲ Ἀθήνη
ἱερῶν αὐτόθωσε. γέρων δ' ἵππων λάτα Νέστωρ
χρυσὸν ἔδωκε· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεύῃ
ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ περιχάροιτο ἰδοῦσα.
βοῦν δ' ἀγέτην κεράων Στράτιος καὶ δῖος Ἐχέφρων·
χέρνιβα δὲ σφ' Ἄρητος ἐν αὐθετόῳντι λέβητι
ἦλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων· ἑτέρῃ δ' ἔχεν ὀλὰς
ἐν κανέῳ. πέλεκυν ἄρ' ἐυθυμος πολεμόκτονος Θρασυμήδης
ὀξὺν ἔχων ἐν χειρὶ πάρίστατο, βοὸς ἰνόφιν.
Γέρσενις δ' ἄμμιν ἔχε· γέρων δ' ἵππων λάτα Νέστωρ
χέρνιβά τ' ὀλοχύτας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὐχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς θρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, νίψαντ' ὀλοχύτας τε βάλοντο,
αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπερθυμος Θρασυμήδης
πέλασσεν ἄγχι σὰς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
αὐχένιους, λῦσεν δ' ἄρα βοὸς μένος. αἰὰ δ' ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη πρόμος εὐρὺς
Νέστορος Εὐρυδίκη, πρεσβὺς Κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνέλοντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυσθένης
ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος ὄχαμος ἀνδρῶν.
τοῦ δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός,
αἶψ' ἄρα μιν δ' ἐκύλισαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία πάντα
πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δὶς δ' ἐπ' ἄχα ποιήσαντες. ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν,

ἄμμιν. Didy. uide de non negligenter significat ἀγγεῖον, in quo sacrificatorũ sanguis excapitur, quasi ἀμνίον, quod. s. etymon ab a. priuatiua, & μένος. Nam Att. σφάγιον appellant.

καῖε δ' ἀδὴ χόλος ὁ γέρων, ὧδή δ' ἄϋσε οἶνον
λεῖβε. νέοι δ' ἦ τὸ πάρος ἔχον πεμπώβολα χερσίν,
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν ἐκάη, κὴ ἀπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, κὴ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν δ', ἀπρόπαρος δὲ βέλος χερσὶν ἔχοντες.
τόφρα δὴ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, χρῖσέν τ' ἔλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλετ' ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δ' ἔμμαπα ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
πὰρ δ' ἄρα Νέστορ' ἵζε ποιμένι λαῶν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπείρεπον, ἐν δαῖσαντο,
δαίνυντ' ἐζόμενοι· ὧδε δ' αὖ ἐσθλοὶ ὄρνυν
οἶνον ἐοικότα ἐπιχεύοντες ἐν χρυσέοις δ' ἔπασσον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος μὲν ἐπὶ τὸ ἔβαν ὄρος ἔντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
παῖδ' ὃν ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαθ' ὑφ' ἅρμαθ' ἅγοντες, ἵνα τῷδε νοήσομεν ὁδοῖο.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὴ κλύον ἀλλ' ἐπίθοντο·
καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
al. ἴλιγξε, ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σίτου καὶ οἴνου τ' ἔχευεν,
ὄψά τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.
αὐτὰρ ἔπειτα Τηλέμαχος πὰρ καλὰ βήσετο δίφρου·
πὰρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν
ἔβη δίφρου τ' αὐτόσε, καὶ ἰδίοις λάζετο χερσί·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ πόλιν αἰπὺ πολίεθρον.
οἱ δ', πανημέριοι σεῦον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Λύσιτο, fortasse Verg. hoc exprimere voluit, cum diceret: Vertitur interea cœlum, et ruit oceano nox. Inuoluēs umbra magnā terrā̄q; ἐν δὲ φέρας δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα
υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δὴ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δ' ἤτοιμα πάρ ξείνια θῆκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ἵππους τ' ἐζεύγνυσαν, ἀνὰ δ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν πυθμένι θυρείου καὶ αὐθάσιος ἐρίδουπα·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
ἵξον δ' ἐς πεδίον πυροφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
τῶον ὁδὸν τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Δ. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Παρὰ Μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν Πεισιστράτῳ Τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα. ἔπειτα ἀπαγγέλλει αὐτῷ ὁ Μενέλαος τὸν περὶ τῶν νόστων τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὴν Πρωτέως μαντείαν, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος καὶ Θυέστου, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ Τηλεμάχου κτείνειν. παραμυθεῖται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ διὰ ὀνείρου τὴν Πηνελόπην, ὡς τὴν τοῦ παιδὸς ἀποδημίαν δυσχερώσασαν, καὶ αὐθάδη, ἐμπλήσασα θράσους τὴν καὶ Πηνελόπης ἀδελφήν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Δ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Δίλιτα μάδ' ἀμφὶ πατρὸς πολὺ ἀστράπτα λεχόμενος ὑὸς.

Ἱ δ' ἵξον κοίλην Λακεδαίμονα πετώεσσαν·
πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἑῆσιν,
υἱέι

torrebat a. super ligna senex, nigrumq; uinum (manib.
libabat. iuuenes u. iuxta eū tenebāt uerua quinquetripl.
sed postquam armi cōbusti sunt, & uiscera comederunt,
minutatim dissecuerunt, aliaq; uerubus transfixerunt,
assarunt autem, acuta uerua in manibus tenentes.
interea uerò Telemachum lauit pulchra Polycaste,
Nestoris minima natu filia Neleidæ.
at postquam lauit, & unxit pingui oleo,
circa ipsum autē induſium pulchrum iecit atq; tunicam,
è lauacro exijt corpore immortalibus similis:
apud Nestorem u. profectus resedit pastorē populorum.
hi u. postquā assarunt carnes exteriores, & detraxerunt,
epulabantur sedentes: deinde uiri boni surgebant
uinum infundentes in aureis poculis:
at ubi potus & cibi desiderium posuerunt,
inter illos sermonem cœpit Gerenius eques Nestor:
filij mei, agite Telemacho pulchros crines habētes equos
coniungite sub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic ait. hi uerò illum statim audierunt atq; paruerūt:
celeriter autem iunxerunt sub currum celeres equos.
mulier uerò proma panem & uinum infudit,
obsoniaq; qualia edunt à Ioue nutriti reges.
Telemachus autem perpulchrum conscendit currum: Telemachi proficiscitur ad Menelaum.
iuxta eum uerò Nestorides Pisistratus dux uirorum
in currumq; conscendit, & habenas cepit manu:
uerberauit ut impellerentur: illi uerò non inuiti uolabāt
ad campum, reliquerunt autem Pyli arduam urbem.
illi uerò tota die quatiebant iugum utrinq; tenentes:
occiditq; sol, obumbrataq; sunt omnes uiæ.
ad Pheras autem uenerunt, Dioclei ad domum
filij Ortilochi, quem Alpheus genuit filium.
ibi per noctem quieuerūt: ille u. illis hospitalia apposuit.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
equosq; iunxerunt, currusq; pulchros conscenderunt:
extra limen duxerunt & porticum sonoram:
flagellauit autem ut irent: illi uerò non inuiti uolabant.
uenerūt autem in campum frugiferum: hinc aūt deinde
perficiebant iter: usqueadeo ferebant ueloces equi.
occiditq; sol, inumbrataq; sunt omnes uiæ.

ODYSSEAE HOMERI IIII. Rapsodiæ argumentum.

Apud Menelaum hospitio exceptus cum Pisistrato Telemachus, nunciat ea quæ in Ithaca à procis fiebant. Deinde narrat ipsi Menelao de reditu Græcorum, & Protei uaticinio, per quod cognouit Agamemnonis mortem, & quo pacto Vlysses apud Calypsō esset. consilium autem fit procorum de Telemacho occidendo. Consolatur autem Pallas per somnium Penelopen, de filij profectione grauiter mœstam, per simulachrum, similis facta Iphthimæ Penelopes sorori.

ODYSSEAE HOMERI Δ. RAPSODIA.

In quarto, discit de patre ab Atride insidijs circundato filium.

Ἱ δ' ἵξον κοίλην Λακεδαίμονα πετώεσσαν· Telemach: Spartā uenit.
πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἑῆσιν,
filij

filij atq; filiæ inculpatæ, sua in domo.
hanc quidem Achillis truculenti filio mittebat:
(in Troia enim primum spoponderat atq; annuerat
dare: illis uerò dij nuptias efficiebant.
eam ipse illuc cum equis & curribus mittebat ire
Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.)
filio autem ex Sparta Alectoris tradidit filiam,
qui ei in senectute natus erat fortis Megapenthes
è serua: Helenæ aũt dij prolem non amplius exhibebant,
ex quo semel genuerat filiam amabilem
Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.
sic hi quidem epulabantur per sublimem altam domum
uicini & cines Menelai glorioſi,
oblectãtes se. inter eos autem cantabat diuinus cantor,
cythara m pulsans: duo autem saltatores inter eos
cantum moderantes saltabant in medio.
hic rursus in uestibulo ædium ipsiq; & equi,
Telemachus heros & Nestoris inclytus filius
steterunt: ipse uerò procurrens uidit potens Eteoneus,
sedulus famulus Menelai glorioſi:
initq; annuncians per domos pastori populorum:
prope autem stans uerba alata dixit:

Hoſpites quidam adsunt à Ioue nutrite Menelae,
uiri duo, proli uerò Iouis magni similes sunt:
sed dic si ipsis soluere debeamus ueloces equos,
aut ad alium mittamus ire qui eos amplectatur.

Iubet Menelaus aduenas hoſpitio ſuſcipi.

Hunc graniter ingemiscẽs allocutus est flauus Menelaus:
non quidem stultus eras Boethides Eteonee (laus:
antea, at nunc quidem puer ueluti puerilia facis.
utiq; nos hoſpitalibus multis epis
aliorum uirorum huc uenimus, si cubi Iupiter
in posterum saltem liberaret ab ærumna. sed solue equos
hoſpitum, ipsos uerò deinde introduc ad epulandum.

Sic ait, ille uerò ex ædibus prorsit, uocabat autem alios
fidos famulos unà sequi ipsum.
hi uerò equos quidem soluerunt sub iugo sudantes:
& hos quidem alligarunt ad equina præsepia,
apponebãt aũt auenas, & ordeum albũ commiscuerunt:
currus uerò posuerunt ad parietem splendidum,
ipsos aũt duxerunt diuinam domum. hi autem uidentes
admirabantur per domum à Ioue nutriti regis.
instar enim solis splendor erat atq; lunæ
domum per excelsam Menelai glorioſi.
cæterum postquam saturati sunt uidendo oculis,
ad labra descendentes perpolita l uabant.
hos postquam igitur ancillæ lauarunt, & unxerunt oleo,
circa uerò ueſtes uilloſas posuerunt atq; tunicas,
in sellas collocarunt prope Atridem Menelaum.
aquam autem ancilla in gutturnio fudit ferens
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
lauare: iuxtq; uerò politam extendit mensam.
cibum uerò uenerandæ proma apposuit ferens,
fercula multa imponens, gratificans præsentibus:
structos autem carnium lances proposuit tollens
diuersarum: ipsis autem apposuit aurea pocula.

ἡμὲν ἄρ' Ἑρμιόνη θυγατρὸς ἀμύμονος, ἣν ῥ' Ἀχιλῆος
τῷ μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱέι πέμπειν·
(ἦ Τροίην γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
δώσεμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
τῷ ἄρ' ὄγ' ἐς δῆμον τε καὶ ἱππους εὖ ἄρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων πρὸς ἄστυ, ὁ οἱσιν ἄνασσεν.)
ἡμὲν δὴ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἄγε κόρῳ,
ἣς οἱ τηλύγετον γήρᾳ κρατερὸς Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκ ἔτ' ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
ὣς οἱ μὲν δ' αἰνυντο κατ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
γείτονες ἠδ' ἑταῖροι Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι. μετὰ δ' ἐσφι ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντε δι' ἐλίνδετον κατὰ μέσσον.
τὼ δ' αὖτ' ἐν σθένεσι δόμων ἀντώ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχος θ' ἅμα καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἕστασαν· ὁ δὲ πρόμολον ἴδε κρείων Ἐτεωνεύς,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο·
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δὲ διὰ δώματα ποιμένι λαῶν
ἀγχοῦ δ' ἱσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ξεῖνω δ' ἥτινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γένναι δὲ Διὸς μεγάλοιο τ' εἰκτὸν· al. ἴσασιν.
ἀλλ' ἐπ' εἰ σφῶιν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἦ ἄλλον πέμπωμεν ἰκανέμεν ὅς κε φιλήσῃ.

Τὸν δὴ μεγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὦ μὲν νήπιος ἦσθα Βοηθοίδη Ἐτεονεῦ
πρόσθεν, ἀτὰρ μὲν νῦν γε νήπια βάζεις.
ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεσθ', αἴκε ποθι Ζεὺς
ὀψὲ πίσω πόρῃ ταύσῃ οἴζυν. ἀλλὰ λύ' ἵππους
ξείνων, ἄγε δ' αὐτοὺς πρὸς δόρπον ἄγε θοινηθῆναι.

Ὡς φάτ'. ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
ὀτρηρὸς θεράποντας ἅμ' ἑπτέσθαι ἑοῖ αὐτῷ. (λοὺς
οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγὸν ἱδρώοντας·
κὴν σφῶϊ μὲν κατέδησαν ἐφ' ἵππείοισι κάπῃσι,
πᾶρ δ' ἔβαλον ζειὰς, ἀνὰ δ' ἤρεῖ λεύκοιο ἔμιξαν·
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς φαίσιμα παμφανόωντα,
αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δ', ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη ἢ ἐσελήνης
δῶμα κατ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἐς ῥα τ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέσας λόσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ ἓν δμῳαὶ λόσαν, κὴν χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ὅλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἕς ῥα θρόνους ἕζοντο παῤ ἀτρεΐδῃ Μενέλαῳ.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δ' ἧξε λιὴν ἐτανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ὧν θῆκε, χαριζομένη παρεόντων·
δαιτρὸς δ' ἄρα κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα·

τὼ δ' ἀριζήλως προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
σίτου ἅμ' ἅπτεσθον, καὶ χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσαμένω, ἐρησόμεθ' οἵτινές ἐσθ'
ἀνδρῶν. ἦ γὰρ σφῶϊν γε γενὴ οὐκ ἀπόλωλε τοκῆων,
ἀλλ' ἀνδρῶν γενέη ἐστὲ διοτρεφέων βασιλήων,
σκηπτοῦχων· ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιοίσδε τέκοιεν.

Ὡς φάτο· καὶ σφιν νῶτα βοὸς πρὰ πίονα θῆκεν
ὀπταλέ', ἣν χρήσιν ἔλων, τά ῥά οἱ γέρα παρθέσαν αὐτῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἧντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νεστορος υἱόν,
ἄγχι κάρη κεφαλῇσιν ἵνα μὴ πολυποιά δ' οἱ ἄλλοι,

Φράζεο Νεστορίδη τῷ μοι κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκόν τε στροπάλιγγα καὶ ἄλματα ἠχήεντα,
χρυσόν τ', ἠλέκτρου τε, καὶ ἀργύρου, ἠδ' ἐλέφαντος.
Ζηνὸς πω τοιήδ' ἐγ' ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.
ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλὰ σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
τὸν δ' ἀγορεύοντος ξανθὸς Μενέλαος,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Τέκνα φίλ', ἤτοι ζωὸς βροτῶν οὐκ ἂν τις ἐρίζοι·
(ἀθάνατοι γὰρ τ' γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν)
ἀνδρῶν δ' ἤ κεν τις μοι ἐρίσσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πολλ' ἐπαληθεὶς
ἤγαγόμην ἐνὶ νηυσί, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλῆλυθα,
Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβούς,
καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν·
ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ αὐτὸς βλέπει, οὔτέ τι ποιμὴν
τυρὸν καὶ κρειῶν, οὐδ' ἐγλυκεροῖο γάλακτος·
ἀλλ' αἰεὶ πρόσχυσιν ἔπι τανύουσι γάλακτος θήσασθαι.
ἕως ἐγὼ πολλὰ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων
πλάζόμην, τέως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε,
λάθρη, αὐωῒ σύν, δόλῳ ὀλομένης ἀλόχοιο·
ὥς οὔτοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
πᾶσι δὲ τοῦτο πατρὸς ἐμέλλετ' ἀκουέμεν, οἵτινες ὑμεῖς
ἐστέ· ἔπει μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
ᾧ μάλα ναιετάοντα, κεχαρισμένα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
τῶν ὄφελον τριτάτῳ γε χαρεὶς γ' ἐνὶ δώμασι μοῖραν
ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ γ' ἐν δυρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδύρομαι ἠχθύμενός περ,
πολλάκις γ' ἐν μεγάροισι καθήμενος ἤματα πάντα,
ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι· αἶψα δὲ κόρος κραιπνοῖο γόοιο,
τῷ πάντων ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπέχεται καὶ ἐδωδὴν
μνωομένῳ· ἐπεὶ οὔτις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν
ὅσσ' Ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κεῖνος, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται. οὐδέ τι ἴδμεν
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκεν· ὀδύρονται νύ που αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλιπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.

Ὡς φάθ'. ὄρθη δ' ἄρα παῖδος ὑφ' ἱμερον ὦρσε γόοιο.

δάκρυ

hos etiam data dextrà alloquuntur eſt flauus Menelaus:
cibum ſimul attingite, & gaudete: cæterùm deinde
cibo ſaturati, interrogemus quinam ſitis
uirorum. non enim ueſtrorũ utiq; genus periit parẽtum,
ſed uirorum genus eſtis à Ioue nutritorum regum,
ſceptriferorũ: ſiquidẽ neutiquã ignaui huiuſmodi genus
Sic ait: & ipſis terga bouis pinguia appoſuit (erunt.
aſſata in manibus capiẽs, quæ ei munera appoſuerãt ipſi.
hi uerò ad edulia parata appoſita manus extenderunt.
cæterum poſtquam potus & cibi deſiderium ademerunt,
tum Telemachus alloquutus eſt Neſtoris filium,
propè admouens caput, ut ne audirent alij:
Conſidera Neſtoride meo gratiſſime animo, Telemach. Piſiſtrato.
æriſq; ſplendorem & domum ſonoram,
auriq;, electriq;, & argenti, atq; eboris.
Iouis nimirum talis eſt olympij intus aula. (entẽ.
quãta hæc infinita multa: admiratio me occupat inſpici
hunc autem alloquentem intellexit flauus Menelaus,
& ipſos compellans uerba uolatilia dixit:
Filij chari, equidẽ cum Ioue mortaliũ nemo cõtẽderit: Menelaus Telemachò labores ſuos narrat.
(immortalia enim huius habitacula & facultates ſunt)
hominũ uerò an aliquis mihi contend. poſſit, an minus,
facultatibus. certè multa paſſus & multum errans
ueſtus in nauibus, & octauo demum anno ueni
Cyprum Phœnicemq;: & Ægyptios oberrans,
Æthiopesq; adij, & Sidonios, & Erembos,
& Lybiam, ubi agni protinus cornuti ſunt.
ter enim pariunt oues per annum perfectum:
ibi enim neq; herus indigens eſt, neq; paſtor,
caſei & carnium, neq; dulcis lactis:
ſed ſemper præbẽt durantes in totũ annum lac mulgere.
interea dum ego circa illa multum uectum congregans
errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,
clam, inſperatò, dolo pernicioſæ uxoris:
ſic non gaudens iſtis facultatibus impero.
& ex patribus iſta debebatis audiuiſſe, qui quidẽ uobis
ſunt: quãdoquidẽ ualde multa paſſus ſum, et pdidi domũ,
perquam bene habitatam, capientẽ multa & precioſa.
quorum utinam uel tertiam habens in domo partem
habitarem, illi uerò uiri ſalui eſſent qui tum perierunt
Troia in lata, longè ab Argis equos paſcentibus.
ſed tamen omnes quidem lugens & deſiens,
crebrò domi deſidens noſtræ,
interdum quidẽ luctu mentem oblector, interdum rurſus
quieſco. breuis autem ſatietas moleſti luctus,
horum omnia non tantum lugeo, tametſi triſtis,
ut unius gratia, q; mihi ſomnũ inuiſum facit & cibum
recordanti. quoniam nullus Græcorum tanta elaborauit
quot Vlyſſes elaborauit & ſuſtulit: huic futuri erant
ipſi dolores fieri, mihi uerò triſtitia ſemper inceſſabilis
ob illum, quoniam diu longè abeſt. neq; ſcimus
an uiuat ille an mortuus ſit: deſlent utiq; illum
Laertes q; ſenex & prudens Penelope,
Telemachus q;, quem reliquit recens natum in domo.
Sic ait. huic antẽ ob patris deſiderium excitauit luctus.

lacry-

lachrymas uerò à palpebris humi fudit patrem audiens,
ueſtem purpuream oculis obtendens
utraq; manu: agnouit autem Menelaus ipſum.
deliberauit uerò deinde in mente & in animo,
an ipſum patris ſineret meminiſſe,
an prior interrogaret, ſingulaq; diceret.
interim dum ille iſta deliberabat in mente & in animo,

Helenæ or natus.

Helena uerò ex thalamo odorifero excelſo
egreſſa eſt, Dianæ aureum arcum habenti ſimilis:
huic ſtatim Adraſta ſellam benefactam appoſuit:
Alcippe uerò tapetem ferebat mollis lanæ:
Phylo autem argẽteum talarum ferebat, quem illi dedit
Alcandre Polybij uxor, qui habitabat in Thebis
Ægyptiacis, ubi plurima in ædibus bona iacent.
qui Menelao dedit duo argentea labra,
geminos uerò tripodas, decem uerò auri talenta:
priuatim uerò rurſus Helenæ uxor dedit pulchra dona,
auream q; colum, ciſtellam q; rotundam præbuit,
argenteam, auro uerò labia immixta erant:
hanc ſanè ei ancilla Phylo appoſuit ferens,
filo pulchrè elaborato repletam: cæterùm ſuper eam
colus extenſa erat uiolaceam lanam habens.
ſedit uerò in ſella, ſcabellum uerò ſub pedibus erat:
continuò autem illa uerbis mariti interrogabat ſingula.

Helena cũ Menelao de aduentis fabulatur.

Scimus ne Menelae dilecte qui nam hi
uiri glorientur uenisſe noſtram domum?
mentiar, an uerum dicam: iubet me animus.
nullum enim unquam puto ſimilem adeò uidiſſe
neq; uirũ, neq; mulierẽ, (admiratio me tenet aſpiciẽtem)
ut iſte Vlyſſis magnanimi filio ſimilis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi ſuæ
ille uir, quando mei impudentis gratia Achiui
uenistis ad Troiam, bellum ingens excitantes.
Hãc uicißim reſpondẽs allocutus eſt flauus Menelaus:
ſic nunc ego quoq; cogito uxor ut tu putas.
illius enim eiuſmodi pedes, eiuſmodiq; manus,
oculorumq; iactus, caputq;, & ſuperne comæ.
& nunc ſanè ego recordatus de Vlyſſe,
loquebar quantas ille ærumnas patiens tolerauit
pro me: at hic amaras à palpebris lachrymas ſtillauit,
ueſtem purpuream oculis prætendens.
Hũc rurſus Neſtorides Piſiſtratus cõtra allocutus eſt:
Atride Menelae à Ioue nutrite, dux populorum,
illius uerò hic filius eſt uerè, quemadmodum dicis:
ſed pudens eſt, indignumq; putat in animo,
huc ueniens primum, iactationes uerborum oſtentare
coram te, cuius nos dei tanquam delectamur uoce.
cæterùm me miſit Gerenius eques Neſtor
hunc ſimul comes ſequerer. cupit enim te uidere,
ut ei aut uerbis conſulas, ſiue re ipſa.
plurimos enim dolores patitur ob patrẽ filius abſentem,
domi ſuæ, cui non multi auxiliatores ſunt:
ſic nunc Telemacho: hic quidem abeſt, neq; ei alij
ſunt qui per populum auertant malum. (laus:

Hunc a. nicißim reſpondẽs allocutus eſt flauus Menelaus:

pape

δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε παρὸς ἀκὺ
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖϊν ἀνασχών (σας,
ἀμφοτέρῃσι χερσί· νόησε δὲ μιν Μενέλαος·
μορμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἠὲ μιν αὐτὸν πατρὸς † ἐάσειε μνησάμεναι, al. ἐάσει ἐπιμνησ-
ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε μυθήσαιτο. θῶν.
ἕως ὃ τὰ ὃ' ὧρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἐκ δ' Ἐλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐϊκυῖα·
τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην ἐΰτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δ' ἤνεγκε φέρεν μαλακὸν ἐρίοιο
Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκε
Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβῃς
Αἰγυπτίῃσι, θῦι πλεῖσα δ' ὁμοῦ κτήματα κεῖται.
ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δ' ἔκπαγλ' χρυσοῖο τάλαντα·
χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα,
χρυσείην τ' ἠλακάτην, τάλαρον δ' ὑποκυκλον ὅπασ-
ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ὑπὲρ χείλεα κεκράανται. (σεν,
τὸν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ πρὸ ἔθηκε φέρουσα,
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τανύσθη ἰοδνεφὲς ἔριον ἔχουσα.
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
αὐτίκα δ' ἤγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρεείνεν ἕκασα,

Ἤδειμεν δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς οἵ τινε φῶτε
αὐθρώπων ὄυχετόωνται ἐκανώμεν ἐμέτερον δ' ἦν;
ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω· κέλεται δέ με θυμός.
οὔ γάρ πω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδεῖν
ὄφθαλμοῖσιν ἐμοῖσιν, οὔτε γυναῖκα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
ὡς ὅδε· ὅ δ' ἀνδρ', ὅτε παῖδα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
ὡς ὅδε· ὅ δ' ἀνδρ', ὅτε παῖδα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
κεῖνος αὖ ἥρως, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' ἀχαιοὶ
ἤλυθεν Τροίλῳ, πόλεμον θρασὺν ὄρμαίνοντες.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὅτω νῦν νῷ ἐγὼ νόεω γύναι ὡς σὺ εἰίσκεις.
κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες, τοιοίδε τε χεῖρες,
ὀφθαλμῶν τε δολαί, κεφαλή τ', ἐφύπερθέ τε χαῖται.
νῦ νῦν αὖτε ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆϊ,
μυθέομαι ὅσσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖϊν ἀνασχών.
Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα,
ἀτρέως Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
κεῖνος μὲν τοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σταφέρων δείδι, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
ὧδ' ἐλθὼν τοτρῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
ἄντα σέθεν, σὺ δὲ νῶϊ θεὸν ὣς τέρπόμεθ' αὐδῇ.
αὐτάρ ἐμὲ πρόεηκε γερηνίου ἱππότα Νέστωρ
ὥς † ἅμα † πομπὸν ἕπεσθαι. ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι, al. πομπὸν
ὄφρά οἱ ἤ τι ἔπος ὑποθήσεαι, ἢ τι ῥέξαι.
πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο,
ᾧ μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀρηγόνες ἔασιν·
ὣς νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἴχεται, ὀλλὲ οἱ ἄλλοι
εἶσ' οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,

ὦ πό-

ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλα εὐνέρος υἷος ἐμοῦ δῶ
ἵκετ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολεῖς ἐμόγησεν ἀέθλους.
καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόσφιν ἑταῖρε
νηυσὶ θοῇσι γένοιτο Διὸς τερπικέραυνος.
καί κεν Ἄργεϊ ναῖον ἐν εὐρείῃ πόλιν, ἠδ' ὤμοσ' ἐτεύξας,
ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἳ κέν οἱ ναιετάωσιν, ἀνάξομεν αὖτε ἑταῖροι·
καί κε δὴν ἐνθάδε ἤμενοι ἀλλήλοισιν ὁμίλεον, οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκριν' φιλέοντά τε τερπόμενόν τε, (ἦμος
πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν·
ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτὸς,
ὃς κεῖνον δύσλιον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.

Ὡς φάτο. τοῖσιν δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρέος υἱὸς Μενέλαος·
ὀδύρετο δ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδμήτου κατὰ δάκρυα χεύων.
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
τὸν ῥ' Ἠὼς ἐκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.
τοῦ γ' ὧν μνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,

Ἀτρέΐδη, περὶ μέν σε βροτῶν ἐὺ δοκέεσκεν
Νέστωρ φάσκ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐν ἡμῖν σῇσι δόμοισιν
οἵσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλοισι μιγείμεν.
νῦν ὄφελ' ἔτι πρὸς ὄβριμον, πίθοιό μοι· ὡς γὰρ ἔγωγε
κλαύσομαι ὀδυρόμενος μετὰ δώματα· οὐδὲ γὰρ ἄλλως
ἔστι τοι ἀρηγμένα. νεμεσσῶμαί γε μὲν ὀδμὴν
κλαίειν ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
τόν νυ καὶ γέρας οἷον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν·
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, ὅστις ἄριστος
Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι· ἀγχοῦ γὰρ ἔγωγε
λύτησ', οὐδέ τιν' ἄλλον περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀντίλοχον, ποδέων μὲν ἀρὴν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες ἅ τ' οὐ πεπνυμένος ἀνὴρ
εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς πολὺ πρόσθε γένοιτο·
τοίη γὰρ καὶ πατρὸς ὁ μὲν πεπνυμένα βάζεις·
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος υἱέος ᾧ τε Κρονίωνι
ὄλβον ὀπάζει ἀμφὶς ἐόντι τε γαμέοντί τε γενομένῳ τε·
ὡς νῦν Νέστορι δῶκε δαμάσσαι πάντα κατ' ἄκρην,
αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ᾧ μεγάροισιν,
υἷας δ' ἀπνύοντας τε καὶ ἐγχείῃ εὖ ἀρίστους)
ἡμεῖς δὴ κλαυθμὸν μὲν ἐπασσύμεθ', ὃς πρίν ἐτύχθη·
αὖθις δ' ἀψαύτις μνησώμεθα, χόρσε δ' ἐφ' ὕδωρ
χεύωμεν· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθεν πόρ ἔσονται
Τηλεμάχῳ τε καὶ ἐμοί, δμῳῇσι μνησάμενοι ἀλλήλοισιν. (φι,

Ὡς ἔφατ'. Ἀσφάλιων δ' ἄρ' ὕδωρ ἀπὸ χεῖρας ἔχυτο
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
ἂψ δ' αὖτ' ἄλλ' φάσθ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα.
αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ὄφρα κε πίνων,
νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
ὃς τὸ καταβρόξειεν ἐπὶ κρητῆρι μιγέν,
οὐκ αὖ ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,

οὐδ' εἴ

pape, quàm certè amici viri filius meam domum
venit, qui mei gratia plurima subijt certamina.
atq; ipsum putabam reuersum amaturum esse præcipuè
Argiuorum, si nobis super mare reditum dedisset
nauibus uelocibus fieri Olympius latè uidens Iupiter:
& sanè ei in Argo habitassem urbẽ, et ædes ædificassem,
ex Ithaca adducto cum facultatibus & filio suo,
& omni populo, unam urbium euacuans,
quæ circum habitabantur, regnantur autem mihi ipsi:
& sanè crebrò hic existẽtes consuetudinẽ habuissemus
aliud separasset amantes q; oblectantes q;, (neq; nos
donec certè iam mortis nigra nebula obruisset.
sed hæc fortassè inuisurus erat deus ipse,
qui illum infelicem absq; reditu solum reddidit.

Sic ait. his uerò omnibus desiderium excitauit luctum.
flebat quidem Argiua Helena ex Ioue nata,
flebat etiam Telemachus q; & Atrides Menelaus:
neq; sanè Nestoris filius absq; lachrymis habebat oculos:
recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
quem sanè Auroræ interfecit splendida inclytus filius: Antilochꝰ à Memnone occisus.
huius ille recordatus uerba nolatilia dixit:

Atride, supra alios mortales te prudentem esse
Nestor dicebat ille senex, quando recordaremur tui
suis in domibus, & nos mutuò loqueremur.
quare nunc si fortè licet, pare mihi: non enim ego
delector flens posti cœnam: sed cum aurora
erit manegenita. indignor nec quicquam
flere quicũq; mortuus fuerit mortaliũ & fatum obierit.
hoc nimirum munus est solum miseris mortalibus,
tondere q; comam, profundere q; lacrymas à maxillis:
etenim meus mortuus est frater, neutiquã ignauissimus
Argiuorum: debes autem scire. non enim ego
obuiam fui, neq; uidi: supra autem alios ferunt fuisse
Antilochũ, supra alios qdẽ currẽdo uelocẽ, & bellatorẽ.

Hunc autem excipiẽs allocutus est flauus Menelaus:
ô amice, quandoquidẽ talia dixisti quæcunq; prudẽs uir
diceret & faceret, & qui maior natu esset:
(eius etenim patris qui etiam prudentiam loqueris:
facilis autem cognitu proles uiri cui Saturnius
opes destinat & uxorem ducenti & nascenti:
quẽadmodũ nũc Nestori dedit assiduè diebus omnibus,
ipsum quidem molliter senescere domi suæ,
filios rursus prudentes & hasta esse optimos)
nos uerò fletum relinquemus, qui prius incidit:
cœnæ autẽ rursus memores simus, manibus uerò aquam
infundant: sermones autem etiam mane erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum inuicem.

Sic ait. Asphalio uerò aquam manibus infudit,
sedulus famulus Menelai glorioſi.
hi uerò ad edulia parata appoſita manus mittebant.
ibi tum alia excogitauit Helena à Ioue nata.
protinus sanè in uinũ misit medicamentũ unde bibebãt, Pharmacũ Helenæ dis-
luctus iræq; sedans, malorum obliuificum omnium. ſcutiens trì-
qui illud biberit poſtquam crateri mixtum est, ſticiam.
non utiq; tota die profuderit lacrymas à palpebris,

οὐδ' εἴ

neq; si ei mortui fuerint mater q; pater q;
neq; si ei coram fratrem aut charum filium
ferro trucidarent, ipse uerò oculis uideret.
talia Iouis filia habebat pharmaca utilia
bona, quæ illi Polydama præbuerat Thonis uxor
Ægyptia, qua plurima producit fertilis terra
pharmaca, plurima quidem bona mixta, multaq; mala.
medicus uerò unusquisq; peritus supra omnes
homines: sanè enim Paonis sunt generis.
cæterum postquam immisit, insitq; animum infundere,
denuo uerbis excipiens allocuta est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, atq; etiam hi
uirorum bonorum filij, (enimuero deus aliàs alij
Iupiter bonumq; malumq; dat: potest enim omnia)
quare nunc conuiuamini sedentes in domibus,
& sermonibus delectamini: decētia enim ordine dicam.
Helena de Vlysse et filij excidio. omnia quidem non ego enarrare queam neq; nominare
quot Vlyssis patientis sunt certamina:
sed qualiter istud fecit & sustinuit durus uir
populo in Troianorum, ubi passi estis ærumnas Achiui:
seipsum plagis indecentibus domans,
laceras uestes circumijciens humeris, seruo similis,
uirorum hostilium ingressus est urbem latam:
alij uerò seipsum uiro dissimulans assimilauit
mendico, qui neutiquā talis erat apud naues Achiuorū:
huic similis ingressus est Troian. urbē. illi u. ignorabant
omnes: ego uerò ipsum sola agnoui talem entem,
& ipsum interrogabā: ille uerò astutia tergiuersabatur.
sed quando certè ipsum laui & unxi oleo,
uestibus autem indui, & iurani nalidum iuramentum,
non prius Vlyssem apud Troianos ostensurum
prius quam is ad naues ueloces tentoriaq; uenisset:
& tunc mihi omnem mentem aperuit Achiuorum.
plurimos autē Troianorū cum interfecisset longo ferrō,
uenit ad Argiuos: despectum uerò induxit multum.
ibi alia Troiana stridulè eiulabant: sed meum pectus
gaudebat, nam iam mihi cor uersum erat redire
rursus domum: damnum uerò deflebam, quod Venus
dederat quando me duxit hinc chara à patria terra,
filiamq; meam priuans, thalamumq;, maritumq;,
nullius indigentem, neq; mente, neq; forma.
Hanc u. dictis excipiēs allocutus est flauus Menelaus:
certè hæc omnia uxor ut decet dixisti:
iam quidem multorum cognoui consilium q; mentem q;
uirorum Heroum, multamq; peragrani terrum:
sed nondum talem ego uidi oculis
Vlysses in equo Troiano. qualis Vlyssis patientis erat charum cor.
quale etiam illud fecit & sustinuit fortis uir,
equo in polito, ubi insidebamus omnes optimi
Argiuorum, Troianis cædem & fatum ferentes:
uenisti deinde illuc: iusserat nimirum te
deus, qui Troianis uolebat gloriam præbuisse,
& te Deiphobus deo similis sequebatur uadentem:
ter autem circumlustrasti cauas insidias attrectans,
nominatim uerò Danaorum nominabas optimos,

ὀδ' ἔ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
ὄδ' ἔ οἱ πρὸ πάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
χαλκῷ δηϊόωντα, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόωντα
ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ' ἀλυ-
γρὰ. (γρὰ.
ἰητρὸς δ' ἦεν ὀπάων ὃς πάντων ἐπιδέξιος ἀνθρώπων· ἢ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ γείνατο, κέλευσέ τε οἰνοχόησαι,
ἔζετο δ' ἐν θρόνῳ ἀμείβετο δὲ μύθοισιν ἑκάστους,
ἐς δὲ καὶ Μενέλαον ἀμύμονα ποδώκεα εἶπεν,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ἀρχὸ λαῶν
αὐτοὺς ἐσθλοὺς πεύθεις, (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε δίδοι· δύναται γὰρ ἅπαν-
τα) ἄτοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι, (τα)
καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω·
πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος εἰσὶν ἄεθλοι·
ἀλλ' οἷόν τόδ' ἔρεξε κὰρ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δῆμῳ ἐν Τρώων, ὅτι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί·
αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίοισι δαμάσας,
ἀμφὶ δέ οἱ ῥῶγας βάλεν, οἰκῆϊ ἐοικώς,
καὶ δμῳῇσιν ἐοικὼς κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν·
ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύψας ἰάσκε
δμῳῇ, ὃς δὴ τῷ γε μάλιστ' ἐθέλων ὑπέρνισεν ἀχαιῶν·
τῷδε ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀβάκησαν
πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων τοῖόν ἐόντα,
καί μιν ἀνειρόμην· ὁ δ' ἀκερδοσύνῃ ἀλέεινεν.
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼν ἐλόουν ἠδ' ἔχριον ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μή πρίν γ' Ὀδυσσῆα μητρὸς Τρώιος' αὐδήσειν
πρίν γε δὴ οὔ μοι πάντα νόον κατέλεξεν ἀχαιῶν.
πολλοὺς δὴ Τρώων κτείνας ταναήκεϊ χαλκῷ,
ἦλθε μετ' ἀργείους κατὰ δὴ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
γήθησ' Ἀργαῖοι· κατὰ δὴ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
ἔνθ' ἄλλαι τρῳαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
γήθεε, πρὶν ἐπὶ ἦδη μοι πραπίδων τέρπεσθαι ἔερδε
ἄτην οἰκόνδ'· ἄτλην δὲ μετέστενον, ἣν ἀφροδίτη
δῶχ' ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισαμένην, θάλαμόν τε, πόσιν τε
ἔτ' οὐ μεμφόμενον, οὔτ' ἂρ φρεσὶν, οὔτέ τι εἶδος. (τε,
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα νύμφα κατὰ μοῖραν ἔφπες·
οὐδέ πω πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
ἀλλ' οὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οἷον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλοιο κῆρ.
οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ,
ἵππῳ ἐνὶ ξεστῷ, ἵν' ἡμεῖς πάντες ἄριστοι
ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κέλευσέ σε δαίμων
δῆμον Τρώιον ἐθέλων κῦδος ὀρέξαι,
καί τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰόντι.
τρὶς δὲ πόρισε ἕξας κοίλου λόχου ἀμφαφόωντα,
ἐκ δ' ὀνομακλήδην δ' ἀνακῶν ὀνόμαζε ἄρίστους,

καί τοι Δηΐφοβος, ἐπὶ τετυκτύσατο τοῖχ ἅλιξ δ' ἀμφὶ
τῷ φιλοπτόητον, δηιφίβῳ ἐγκαθίδρυε ἡ ἐλένη.

πάντων ἀργείων φωνὴν ἴσκων' ἀλόχοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ μὴ Τυδέος υἱὸς δῖος Ὀδυσσεὺς
ἥμενοι ἐν μέσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντε
ἢ ὀρθὲ ἐμμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἶψ' ὑπακοῦσαι·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν † ἱεμένω περ.
πάντες δ' ἄλλοι μὲν παύροι ἅμα πάντες Ἀχαιοὶ
Ἄντικλος ἦ σέ γ' οἷος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ὦδι μάσασκε χέρσι πίεζε
νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς· (νηυσὶ
τόφρα δ' ἔχ' ὄφρά σε νόσφιν ἀπήγαγε παλλὰς Ἀθήνη
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἄλγιον· ἦ γάρ οἱ τι τάχ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
οὐδ' εἰ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν·
ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τρέπετ' ἐμέας, ὄφρα κεν ἤδη
ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ τερπώμεθα κοιμηθέντε.
Ὡς ἔφατ'· ἀργείη δ' Ἑλένη δμωῇσι κέλευσε
δμῶας ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ἔλας καθυπέρθεν ἐσασθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάδα μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
στόρεσαν δὲ λέχεα· ἐκ δ' ξείνους ἄγε κῆρυξ.
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Τηλέμαχος θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
ἀτρεΐδης δὲ καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
παρὰ δ' Ἑλένη ταναύπεπλος ἐλέξατο δῖα γυναικῶν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρνυτ' ἄρ' ὀξὺ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δ' ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐπαλίγκιος ὕπνῳ,
Τηλεμάχῳ δ' ἦρχε Πεισήνορι κυδαλίμῳ,
τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἄγαγε Τηλέμαχ' ἥρως,
δῆν' ἐπὶ λαιψηρὰς νῆας θαλάσσης;
δήμιον, ἢ ἰδίην; τέκε μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἤλυθον εἴ τινά μοι κλυτὸν ὄνατο πατρὸς ἐνίσποις·
ἐδίετάν μοι οἶκος, ὀλώλεσαν δ' ἐρίηρα
δυσμενέων δ' αὖ δῶμα πλεῖος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἑλίκας βοῦς,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπερβασίην ὑβρίζοντες.
τὼνεκα νῦν τὰ σὰ γούνατ' ἱκάνομαι αἴ κ' ἐθέλῃσθα
κέδν' ὀλοὸν μόρον εἰπεῖν, ἔπος ὅπ τοι ἐπόπτας
ὀφθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένῳ. περὶ γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τι μ' αἰδόμενος μηδὲ λιτοίατο μηδ' ἐλεαίρῃς,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδες ὀφθαλμοῖσιν.
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοι τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσ-
ἢ ἔπος ἢ ἔτι ἔργον ὑποσχόμενος ἐξετέλεσσε (σεῦ
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
Τὸν δ' μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὤ πόπον, ἢ μάλα δὴ κρατερόφρονος εὐνὴν ἐνὸς ἐν θυνὶ
ἤθελον

omnium Argiuorum uoce assimilata uxoribus:
cæterùm ego & Diomedes & diuus Vlysses
sedentes inter medios, audiuimus ut uocasti.
nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
aut exire, aut protinus respondere intus:
sed Vlysses prohibuit & cõtinuit quantumuis cupidos.
ibi alij quidem omnes tariti erant filij Achiuorum:
Anticlus uerò te solus exeipere uerbis
uolebat: sed Vlysses os manibus premebat
indesinenter fortibus, seruauit uerò omnes Achiuos:
tãdiuq; detinuit donec te seorsim abduxit Pallas Miner. Helena quo inclusos nominatim uocauit

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, dux populorum,
durum est: non enim ei ista depulerunt tristem mortem,
neq; si ei cor ferreum intus esset.
sed agite ad cubile ducite nos, ut iam
somno à dulci delectemur dormientes. Telem. Menelao.

Sic ait. Argiua autem Helena ancillis præcepit
cubilia sub porticu ponere, & strata pulchra
purpurea injicere, sternereq; supernè tapetas,
uestesq; imponere crissas supernè cooperire.
illæ uerò iuerunt ex ædibus, facem in manibus habẽtes:
cubilia uerò strauerunt. hospites uerò induxit præco.
hi quidem in uestibulo domus illic dormiebant
Telemachusq; heros & Nestoris inclytus filius:
Atrides uerò dormiuit in recessu domus excelsæ,
iuxtaq; Helena prolixo peplo cubauit diua mulierum.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo uoce bonus Menelaus (mero,
uestibus indutis: acutum uerò gladium circum posuit hu
pedibus uerò mollibus subligauit pulchra sandalia.
institititq; irerex thalamo deo similis occursu,
Telemacho assidebat, sermonẽq; habuit, et nominauit:
& quid te incitans huc egit Telemache heros,
ad Lacedæmonem diuinam, per lata dorsa maris?
publicum, an priuatum? hoc mihi uerè dic. Itur cubitum. Querit Menelaus ex Telemacho causam profectionis.

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, rex populorum,
ueni si aliquam mihi famam de patre diceres:
comestur mihi domus, perierunt uerò pinguia opera:
hostiumq; uirorum plena est domus, qui mihi perpetuò
oues frequentes mactant & flexipedes tortiles boues,
matris meæ proci uiolatam iniuriam habentes.
propterea nunc ad tua genua uenio si quidem uelis
illius sæuam mortem dicere, si ubi uidisti
oculis tuis, aut alterius sermonibus audiuisti
errãtis. supra modũ enim ipsum ærũnosa peperit mater.
neq; quicquam me ueritus blandiaris neq; misertus,
sed planè mihi enarra quomodo obuius fuisti aspectu.
precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Vlysses
aut dictum aut etiam factum pollicitus effecit
populo in Troianorum, ubi passi sunt ærumnas Achiui,
horum nunc mihi memento, & mihi uerum dic.

Hunc multum suspirãs allocutus est flauus Menelaus:
pape, certè ualde sanè duri uiri in cubili

uoluerunt

uoluerunt cubare imbecilles ipſi entes.
quemadmodum ſi quando in luſtro cerua fortis leonis
bimnulos collocans nuper genitos lactantes,
colles inueſtigat & nalles herboſas
paſcens, hic deinde ſuum ingreditur cubile,
& utriſq; illis indecentem mortem immittit:
ita Vlyſſes illis immite fatum immittet.
utinam Iupiterq; pater & Minerua & Apollo,
talis ens qualis olim bene condita in Leſbo,
contentione cum Philomelide luctatus eſt inſurgens,
proſtrauit uerò fortiter, gauiſiq; ſunt omnes Achiui:
talis ens cum procis uerſaretur Vlyſſes,
omnes ſanè breuis uitæ fierent amariq; matrimonij:
iſta uerò ſimul interrogas & precaris, non equidem
alia extra dixero declmando, neq; decipiam:
ſed quæ mihi dixit ſenex marinus uerax,
horum nullum te ego celabo dictum neq; occultabo.
Menelai nauigatio. in Ægypto me adhuc huc dij cupidum redire
detinuerunt, quoniã nõ ipſis exhibuerã ꝓfecta ſacrificia:
ipſi uerò ſemper uolebant dij memores eſſe præceptorum.
inſula deinde quædam eſt ualde undoſo in ponto,
Ægyptum ante (Pharum uerò ipſam uocant)
tantum ſemota quantum tota die cana nauis
confecit cui ſtridulus uentus aſpirat à puppi:
in ea autem portus opportunus, unde naues æquales
in pontum deducunt, poſtquam hauſerunt nigram aquã.
illic me uiginti dieb. detinuerũt dij: neq; unq; uẽti ſecũdi
ſpirantes apparuerunt marini, qui ſanè nauium
ductores ſunt ſupra lata dorſa maris. (rorum,
& fortaſſis uiatica omnia conſumpta eſſent & robur ui
niſi me aliqua dearum reſpexiſſet & mei miſerta eſſet,
Protei glorioſi filia marini ſenis,
Idothea, huic enim maximè animum commoui,
quæ mihi ſoli inter eundum occurrit ſeorſim à ſocijs.
ſemper enim circa inſulam errantes piſcabantur
curuis hamis: domabat uerò uentrem fames.
Hæc me prope aſtans uerbum dixit, & prolocuta eſt:
Idothea Menelao erranti dat conſilium. ſtultus es ô hoſpes uſqueadeo, aut fatuus,
an ſponte ceſſas, & delectaris dolores ferens,
qui diu in inſula detineris, neq; ullum finem
inuenire potes, minuitur autem tibi cor ſociorum.
Sic ait. at ego ipſam mutuis excipiens allocutus ſum:
ſanè tibi dicam, quæcunq; tandem ſis dearum,
quod ego neutiquam uoluntarius detineor, ſed fortaſſis
immortales offendi qui cælum latum habitant,
ſed tu mihi dic (dij enim omnia ſciunt)
quis'nam me immortalium impedit & moratur iter:
reditumq; ut in pontum deueniam piſcoſum.
Sic dicebam. illa uerò ſtatim reſpõdebat diua dearum:
enimuerò ego tibi ô hoſpes ualde uerè enarrabo,
habitat quiſpiam hic ſenex marinus uerax,
immortalis Proteus Ægyptius, quiq; maris
totius profunditates nouit, Neptuni ſubminiſter:
hunc meum inquiunt patrem eſſe, atq; genuiſſe:
quem ſi quo pacto tu poteris exinſidijs capere,

qui

ἤθελον δυσηθῆναι αὐτάλκιδες αὖτοι ἐόντες.
ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφον κρατεροῖο λέοντος
νεβρὸς κοιμήσασα νεογνὰς γαλαθηνὰς,
κνημοὺς ἀζαίνουσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑλὼ εἰσήλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς ὅ γ' Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ,
ὄρθη Φιλομηλείδῃ ἐπάλασσον ἀνασσάς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσεύς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γένοιατο πικρόγαμοί τε·
ταῦτα δ' ἅμ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ ἔσπουσι πραπίδεσσιν ὀδὰξ ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής,
τὴν ὄλεθρόν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ὑπερύσω.
Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δῖον ἐόντα θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἑκηβόλα τελείοσας ἑκατόμβας·
οἱ δ' αἰεὶ βάλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
νῆσός ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτου πρόπαροιθε (Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι)
τόσσον ἄνδιχ' ὅσσον τε διαπρήσσουσα γλαφυπρὴς νηῦς
ἠὺσσῃ ἢ λιγὺς ὄρνυσι πνείουσα οὖριος αὔρη·
ἔνθα λιμένες ἔασι καλοί, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἑίσας
ἂν πόντον βάλλουσιν, ἀφυσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
ἔνθά μ' εἰκοσίην ἤματ' ἔχον θεοὶ οὐδέ ποτ' αὖραι
πνείοντες λιγέες φαίνονθ' ἁλιάετον, οἵ ῥά τε νηῶν
πομπῆσιν γίνονται ἐπ' ὠκέα νῶτα θαλάσσης.
νῦ νύ κεν ἤια πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' αὐτῇ,
εἰ μήτις με θεῶν ὀλοφύσατο καί μ' ἐλέησε,
Πρωτέος Εἰδοθέην θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη. τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,
ἥ μ' οἴῳ ἐρέοντι συναντόμενον κάτα φῶτα.
αἰεὶ γὰρ πρὸς νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔθειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Ἡ δ' ἐμοὶ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε·
νήπιος εἶς ὦ ξεῖνε λίην τόσσον, ἠὲ χαλίφρων,
ἠὲ ἑκὼν μεθίης, καὶ τόρπεαι ἄλγεα πάσχων,
ὡς δὴν δή θ' ἥνπερ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ τοι ἔνδοθι θυμός.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἐκ μέν τοι ἐρέω, ὅστις σύ γε δῖα θεάων,
ὡς ἐγὼ οὐκ ἐθέλων ἔνθ' ἔσσυμαι, ἀλλά νυ μᾶλλον
ἀθανάτους ἀλιτέσθαι οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἀλλὰ σύ πόρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
ὅστις μ' ἀθανάτων ποδαρκὴς ἔδησε κελεύθου·
νόστον θ', ὡς οἱ ἔπειτα τελεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοι γάρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατὰ λέξω,
πωλεῖται τις δ' ἔνθα γέρων ἅλιος νημερτής,
ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, θεοσείδεος ὑπὸ μώνυξ·
τόνδε τ' ἐμὸν φασὶ πατρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·
τόν γ' εἴπως σὺ δ' ἐπαυρὼν λοχησάμενος λελάβεσθαι,

ὅς κεν

ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν νῆϊ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἂν πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα,
νῆϊ· ἦ γάρ τοι εἴπῃσι διοτρεφὲς, αἶψα δ' ἐθέλῃσθα,
ὅ, τι τοι κὲν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμοιβόμενος προσέειπον,
αὐτὴν νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μήπως μ' προϊδὼν ἢ πεφραδὼν ἀλέηται.
ἀργαλέος γάρ τ' ἔστ' θεὸς βροτῷ αὐδήεντι δαμῆναι.

Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατὰ λέξω·
ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκῃ,
τῆμος ἄρ' ἁλὸς ἔκ γέρων ἅλιος νημερτὴς,
πνοιῇ ὑπὸ ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσι γλαφυροῖσιν.
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νηποινάδες καλῆς ἁλοσύδνης
ἁθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
ἔνθά σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
δύνασαι ἐξείης· σὺ δ' εὖ κρίνασθαι ἑτοῖμος
τρεῖς, οἵ τοι πᾶσι νηυσὶν ἐϋσταμόοισιν ἄριστοι.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος.
φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, ἔπειτα
αὐτὰρ ἐπὴν πάσας τε μετ' ἄσσοντας ἴδηται,
λέξεται ἐν μέσσῃσι νομεὺς ὡς πώεσι μήλων·
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
τόφρ' ἔπειτ' ὔμμιν μελέτω κάρτος τε βίη τε,
αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτε· μὴ ἐσύμενον πόρ ἀλύξαι.
πάντα δ' ἑ γινόμενον πειρήσεται ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
ἕρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδατι, καὶ θεσπεσίῃσι πυρί.
ὑμεῖς δ' ἀσφαλέως ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅ τε κέν σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν,
τοῖόν οἱ εἶδος κατὰ σύνθετα εἵματα θέντες,
μὴ τόν γ' ἠπεδανά τε βίης, λῦσαί τε γέροντα
πρίν· ἔρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
νόστον θ', ὡς κεν πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.

Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐλύσατο κυμαίνοντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ὕδωρ νῆας, ὅθ' ἔασαν ἐπ' ψαμάθοισιν,
ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὕδωρ νῆα κατὰ λύθρον ἄγαγε θάλασσαν,
ὅρπον δ' ὁπλισάμεθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ὕδωρ ἐγγὺς θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆ τότε δὴ πρὸς θῖνα θαλάσσης δύρυπόροιο
ἦϊα, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.
τόφρα δ' ἄρ' ἦγ' ὑποδῦσα θαλάσσης δύρεα κόλπου
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου πέρματ' ἐνεικε· (πον,
πάντα δ' ἔσαν νεόλαρτα. δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί·
δύνασ' δ' ἐν ψαμάθοισι δαγλάφασ' ἁλίπεπλον, (τρί·
ἧσο μύσασ'. ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῇ·
ἔξείης δ' εὖνασε, βάλεν δ' ὑπὸ δέρμα ἑκάστῳ.
κεῖθι δὲ δὴ αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τέρας γὰρ αἰνὸν
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατον ὀδμὴν·
τίς γὰρ κ' ἐναλίῳ πλησίον κοιμηθείη;

qui tibi dicat uiam & modum itineris,
reditumq́, ut per mare proficiscaris piscosum,
atq; præterea tibi dicet diuinè, si modò uelis,
quodcunq; tibi in domibus malumq́ bonumq́ accidit,
absente te per longam uiam difficilemq́.

Sic ait. at ego ipsam uicissim allotutus sum:
ipsa nunc explica tu diuini insidias senis,
ne quo pacto me præuidens aut præscius effugiat.
difficilis enim est deus mortali homini domari.

Sic dicebam. ipsa u. continuò respondit diua dearum:
enimuerò ego tibi hospes ualde uerè ordine dicam: Idotheæ de patre Prothei capiẽdo consilium.
quando uerò sol medium cœlum transcenderit,
tum certè è mari emergit senex marinus uerax,
flatu sub zephyri, nigra procella obtectus,
egressus uerò dormit sub specubus canis.
circa ipsum u. Phocæ natatilibus pedibus pulchri maris
frequentes dormiunt, è cauo mari egressæ,
acerbum spirantes maris profundi odorem.
illuc te ego ducens simul aurora illucescente,
collocabo ex ordine: tu uerò probè elige socios
tres, qui tibi apud naues transtratas optimi sunt.
omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis.
Phocas quidem primum numerabit, & inspiciet:
at postq́ oẽs quinquenario numerauerit, atq; inspexerit,
cubabit in medio pastor ueluti in grege ouium:
hunc postquam primum sopitum uideritis,
tum deinde uobis curæ sit robur & uis,
illic uerò tenete promptum & cupidum elabendi.
omnia autem fiens tentabit quæcunq; in terra
reptilia sunt, & aqua, & diuinitus ardens ignis.
uos autem firmiter tenete, magis & premite.
sed quando te ipse interrogauerit uerbis,
talis ens qualem consopitum uideritis,
tum uerò desiste à ui, solueq́ senem
heros: interroga uerò deorum quisnam te affligat,
reditumq́, ut per pontum proficiscaris piscosum.

Sic locuta, sub pontum subijt fluctuantem:
at ego ad naues, ubi stabant in arena,
ibam: plurima uerò mihi cor agitabat eunti.
cæterum postquam ad nauem ueni atq; mare,
cœnam apparauimus, deinde accessit diuina nox,
ac tum obdormiuimus in littore maris.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ad littus maris latum transitum habentis
ibam, plurima dijs supplicans: ac socios
tres ducebã, quibus potissimũ confidebam ad omnẽ uim:
interea uerò illa egressa maris latum sinum, Idotheæ dolii in patrẽ.
quatuor Phocarum ex ponto pelles attulit:
omnes uerò erant recentes. dolum autem struebat patri:
cubilia autem in arena exculpens marina,
sedebat expectans. nos uerò ualde prope uenimus eam:
ex ordine u. collocauit, iniecit autem corium unicuiq.
illic q̃dẽ molestissimæ insidiæ erãt: affligebat n. grauiter
Phocarum in mare nutritarum teterrimus odor:
quis etenim marinum apud cetum cubet?

ſed ipſa ſeruauit, & excogitauit magnam utilitatem:
ambroſiam ad nares unicuiq; poſuit afferens,
dulce nalde ſpirantem: fugauitq; ceti odorem.
totum a. matutinũ tempus expectauimus patiẽti animo:
Phocæ a. è mari uenerunt frequentes: illæ quidẽ deinde
ordine ſopiebantur iuxta littus maris.
meridianus antẽ ſenex uenit è mari, inuenit aũt Phocas
obeſas: omnes uerò adibat, recenſuit autem numerum.
Protem ea nos autem primos recenſuit inter cetos, neq; animo
ptus à Me patauit dolum eſſe: deinde cubuit & ipſe.
nelao. *nos u. protinus uociferantes irruimus: circũ aũt manus*
iacimus. neq; ipſe ſenex doloſæ oblitus eſt artis,
ſed primum leo factus eſt bene barbatus,
deinde draco, & pardalis, atq; ingens ſus:
factus eſt etiam liquida aqua, & arbor altis foliis.
nos uerò firmiter tenebamus patienti animo.
ſed cum iam anguſtabatur ſenex uerſutias ſciens,
tunc uerò me uerbis interrogans allocutus eſt:
quis ſanè tibi Atrei fili deorum conſuluit conſilia,
ut me caperes inuitum inſidijs? cuius rei opus habes?
Sic ait. at ego ipſum excipiens alloquutus ſum:
ſcis ſenex: quid me iſta decipiens interrogas?
quòd iam diu in inſula detineor, neq; ullo pacto finem
inuenire queo, minuitur autem mihi intus cor.
ſed tu utiq; mihi dic (dij uerò omnia ſciunt)
quiſnam me mortalium impediat & auertat à uia,
reditumq;, ut per pontum uadam piſcoſum.
Sic dicebam. ille uerò rurſus reſpondens allocutus eſt:
enim uero prorſus debebas Ioniq; alijs q; dijs
prius litare quàm ſolueres, ut uelociſſimè
tuam ad patriam uenires, nauigans per nigrum pontum.
nõ enim tibi antea fatum eſt amicos q; uidere, & uenire
ad domum bene ædificatam & tuam ad patriam terram,
donec Ægypti à Ioue fluentis fluuij
rurſus ad aquas redieris, feceris q; ſacras Hecatombas
immortalibus dijs qui cœlum latum tenent:
& tunc tibi dabunt uiam dij quam tu deſideras.
Sic ait. cæterum mihi fractum eſt charum cor,
eo quòd me rurſus iubebas per obſcurum pontum
Ægyptum ire, longam uiam difficilemq;.
uerum etiam ſic ipſum uerbis excipiens allocutus ſum:
iſta quidem ſic perficiam ſenex ut tu præcipis:
ſed age mihi hoc dic & uerè ordine recenſe,
num omnes cum nauibus illæſi redierint Achiui
quos Neſtor & ego reliquimus à Troia profecti,
num quiſpiam perijt morte inopinata ſua in naue,
aut amicorũ in manibus, poſtquã bellũ adminiſtraſſet.
Sic dicebam. ille u. me rurſus excipiens allocutus eſt:
Atride, ne me iſta interroga, neutiquam te conuenit
ſcire, neq; diſcere meam mentem: neq; te puto
diu abſq; lachrymis fore, poſtquam bene omnia audieris.
multi quidem iſtorum domiti ſunt, plurimi uerò relicti.
duces autem duo ſoli Græcorum loricatorum,
in reditu perierunt: pugnæ quidem & tu interfuiſti:
unus autem adhuc aliquibi uiuus detinetur lato in ponto.

Aiax

ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίην μὲν ἔπειτα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα,
ἧδὺ μάλα πνείουσαν· ὀλίγος δ' ἦεν πόνος αὐτῇ.
πᾶσαν δ' ἠοίην μιμνόμεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς κυνάζοντο πεδὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἠῶθι δ' ὅ γ' ἐλθὼν ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
ζατρεφέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπώχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
ἡμέας πρώτους λέγε πάντα νοήσας, ὅδε τι θυμῷ
οἰόθη· δόλον οὖν ἔπεσε· λέκτο δ' αὐτός.
ἡμεῖς δ' ἀΐξαντες ἐπεσύμεθ' ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν. ὁδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
ἀλλ' ἅτε πρώτισε λέων γένετ' ἄκριν ἔχων,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς·
γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
ἡμεῖς δ' ἀσφαλέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' αὐτάς' ὁ γέρων ὀλοφώια εἰδὼς,
νῦ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπεν,
τίς νύ τοι ἀτρεΐδη ξυνέθηκε θεῶν συμφράσσατο βουλὰς,
ὄφρά μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
οἶσθα γέρον· τί μὲ ταῦτα πάρος περ ἐρείνεις;
ὡς δὴ δηθὰ μέμηλε νέεσθαι, ὀδύρομαι, ὅδε τι κέκμηκα
εὐρέμεναι δ' ὤαμαι, μινύθει δέ μοι φίλον ἦτορ,
ἀλλὰ σύ πού μοι εἶπε (θεοὶ δ' ἴσασι τε πάντα ἴδασιν)
ὅς τις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόσφι δ', ὡς ὄφελόν γε λελύσομαι ἰχθυόωντα.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμὲ μύθοις ἀμειβόμενος προσέφη·
ἀλλὰ μάλ' οὔ σε ἔολπα Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
σὴν ὅδε πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
ἦ γάρ τοι πρόμοιρα φίλας τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ὅδε πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέζῃς δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
καὶ τότε τοι δώσουσιν ὅδον θεοὶ ἣν σὺ μενοινᾷς.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
ὃ πρίν μ' αὖτις ἄνωγε πὶ πρόρεα δίεα πόντου
Αἴγυπτόν δ' ἰφθαι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
ἀλλὰ καὶ ὣς μιν ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπον,
ταῦτα μὲν δὴ πάντα τελεῖν γέρον ὡς σὺ κελεύεις·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ πάντες σὺν νυσὶν ἐπήμονες ἦλθον ἀχαιοὶ
οὓς Νέστωρ τε ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀεικέϊ ἧς ὑπὸ νηὸς,
ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπονον.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμὲ μύθοις ἀμειβόμενος προσέφη,
ἀτρεΐδη, † μὴ ταῦτα διείρεαι, ὅδε τι σε χρὴ ἴδ. νῦ μὴ ταῦτά διείρεαι;
ἴδμεναι, ὅδε δαλιῶσαι ἐμὸν νόον ὅδε τε φρένε
ἦλυ ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὴν εὖ πάντα πύθηαι.
πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δάμεν, πολλοὶ δ' λίποντο,
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τε καὶ σὺ πάρησθα·
ὃς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.

Aiax

Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δ' ἄμυν δολιχηρέτμοισι.
γυρῆσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
πέτρῃσι μεγάλῃσι, κὴ ἐξέσάωσε θαλάσσης.
κὴ νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, κὴ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη.
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης·
τὸν ῥ' ἄρα Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντα.
αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
πλῆσε γυραίλιν πέτρην, ἀπὸ δ' ἔξεσεν αὐτήν·
μία τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ ἧς τρύφος ἔμπεσε πόντῳ·
ὣς ῥ' Αἴας τοπρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη,
τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
ὡς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
σὸς δὲ κασίγνητος φύγε κῆρας ἀδελφειὸς ἁδ' ὑπάλυξεν,
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε γὰρ πότνια Ἥρη.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μαλεάων ὄρος αἰπὺ
ἵξεσθαι, τόθι δὴ μιν ἀνάρπαξασα θύελλα
πόντου ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα στενάχοντα,
ἀγρὸν ἐπ' ἐσχατιὴν· ὅθι δ' ὤμασε ναῖε Θυέστης
πατρίῃ, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
αὖτις ἂ θεοὶ ὄρσε πρέψαν, καὶ οἶκαδ' ἵκοντο.
αὐτὸς ὁ μὲν χαίρων ἐπέβη πατρίδος αἴης,
καὶ κύσε ἀσπάσιος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῆς
βλέφαρα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὅν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος πολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἔκλαγε μισθόν,
χρυσῶ δ' οἰκία τάλαντα. φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
μή ἑ λάθοι παριών, μνήσαιτο ἧ θέριδος ἀλκῆς.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς ἄνακτα ποιμένι λαῶν·
αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἑείκοσι φῶτας ἀρίστους,
ἔστι λόχον, ἑτέρωθι δ' αὖ ὤτρυνε δαῖτα πρῆναι.
αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
τὸν δ' ἀνὴρ εἰσῆλθ' ὀλέθρου ἀνάγαγε καὶ κατέπεφνε
δειπνίσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἀγέλης.
ἀδμὴς τις ἀτρεΐδαο ἑταίρων λίπεθ' οἵ οἱ ἕποντο,
ἀδμὴς τις Αἰγίσθου· ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
κλαῖον δ' ἐν λαμάθοισι καθήμενος· οὐδέ νυ μοι κῆρ
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
δὴ τότε μοι πρόσφη γέρων ἅλιος νημερτής,

Μηκέτι Ἄτρεϊδον ἴε πολλὸν χρόνον ἀσκελὲς ἔτω
κλαῖε, ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δ' ὁμὸν· ἀλλὰ τάχιστα
πείρεο ὅπως κεν δὴ σὸν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι ἦ κεν Ὀρέστης
κτείνῃ ὑποφθάμενος· σὺ δὲ κεν τάφου αὐτιβολήσῃς.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοί κραδίη μοι θυμὸς ἀγαίων
αὖτις ἐνὶ στήθεσι, μὴ ἀχνυμένῳ περ, ἰαύθη,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
τέτορας μὲν δὴ οἶδα σὺ γ' τρίτον ἄνδρ' ὀνομάζεις
ὅστις ἔτι ζωὸς κατερύκεται ὐρείῃ πόντῳ,
πὶ θανών. ἐθέλω γ' ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.

Aiax quidē in nauibus domitus eſt longos remos habens
ad Gyras quidem primum Neptunus aduexit (tibus.
petras ingentes, & ſeruauit è mari.
& ſanè effugiſſet mortem, quantumuis inuiſus Palladi,
niſi impiū dictum protuliſſet, & plurimū læſus fuiſſet.
dixit inuitis dijs effugere ingentes fluctus maris:
hunc Neptunus magnifica audiuit iactantem.
ſtatim deinde tridentem arripiens manu forti,
percuſſit Gyream petram, abſcidit̄q; ipſam:
& unum quidē illic manſit, alterū fruſtum incidit mari:
huic ſanè Aiax primum inſidens ualde læſus eſt, Aiacis Oi-
hunc autem detruſit in mare ingens undoſum. leī exitus.
ſic ille quidem ibi perijt, poſtquam bibit ſalſam aquam:
tuus uerò utiq; effugit mortem frater atq; elapſus eſt,
in nani contana: ſeruauit uerò uenerāda Iuno.
ſed quando ſtatim erat ad Malearum montem arduum
peruenturus, tum ipſum abripiens procella
pontum per piſcoſum tulit, ualde ingemiſcentem,
agri ad extremam oram: ubi domos habitabat Thyeſtes
prius, cæterum tunc habitabat Thyeſtiades Ægiſthus.
ſed cum iam & illinc apparebat reditus illæſus,
retro uerò dij uentum uerterunt, & domum uenerunt.
ille quidem gaudens conſcendit in patriam terram,
& oſculabatur attingens ſuam patriam: multæq; ab ipſo
lacrymæ calētes effundebātur, poſtq; libēter uidit terrā.
hunc ſanè à ſpecula conſpexit ſpeculator, quē cōſtituerat
Ægiſthus doloſus ducens: promiſit autem mercedem
auri duo talenta. cuſtodiuit uerò hic toto anno,
ne ipſum lateret p̄teriēs, reminiſceretur̄q; impet. roboris.
inſtitit autem ire annunciaturus ad domos paſt. popul.
ſtatim Ægiſthus doloſam excogitauit artem:
electis ex plebe uiginti uiris eximijs,
conſtituit inſidias, alibi autē inſsit conuiuium apparari.
at ipſe iuit inuitans Agamemnonē paſtorē populorum,
equis & curribus, nefanda deliberans.
hunc imprudentem mortem deduxit & trucidauit Agamēno-
cœna exceptum, ut ſi quis interficiat bouem ad præſepe. nis exitus.
neq; quiſq; Atridæ ſociorū relictus eſt q eū ſequebantur,
neq; quiſquam Ægiſthi: ſed trucidati ſunt in regia.

Sic ait. at mihi concuſſus eſt charus animus.
flebam autem arenis ſedens: neq; mihi cor
uolebat amplius uiuere & uidere lumen ſolis.
ſed poſtquam flens̄q; uolutando q̄ ſaturatus ſum,
tum me allocutus eſt ſenex marinus uerax:

Ne amplius Atrei filī longo tempore continenter fle
fleas, quoniā nō remediū aliquod inueniemus: ſed citiſſi
tēta quo pacto iā tuā ad patriā terram peruenias. (mē
aut enim ipſum uiuum deprehendes, aut Oreſtes
interfecit præueniens: tu uerò ſepulturæ intereris.

Sic ait. at mihi cor & animus generoſus
rurſus intra pectus, etiam dolenti, refloruit,
& ipſum alloquutus uerba uolatilia dixi:
iſtos quidem noui: tu uerò tertium uirum nomina
qui adhuc uiuus detinetur in lato mari,
aut mortuus. uolo autem quamuis dolens audire.

Sic dicebam. ille u. me rursus excipiens allocutus est:
filius Laertæ in Ithaca domos habitans.
hunc uidi in insula lachrymas uberes fundentem
nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
detinet: illeq; nõ potest suam patriam terram peruenire.
non enim ei adsunt naues remiges, & socij
qui ipsum reducant per lata dorsa maris.
tibi uerò non à fato decretum est diuine ô Menelae
in Argo equos pascente mortem & fatum obire.
Campus Elysius. sed te ad Elysium campum & fines terræ
immortales mittent, (ubi flauus Radamanthus est:
ubi uitæ facillima uiuendi ratio est hominibus,
non nix, neq; hyems multa, neq; unquam imber:
sed semper zephyri suauiter spirantes auras
Oceanus immittit, ad refrigerandum homines)
eo quòd habes Helenam, & ipsis Ionis gener es.
Proteus disparet. Sic loquutus, sibijt in pontum fluctuosum.
at ego ad naues simul cum diuinis socijs
ibam: multaq; mihi cor deliberabat incedenti.
cæterum postquam ad nauem uenimus atq; mare,
cænamq; apparauimus, superuenit immortalis nox,
ibi tum dormiuimus in littore maris.
quando aũt manegenita apparuit roseis digitis aurora,
naues quidem ante omnia deduximus ad mare diuinum,
malos autem imposuimus & uela nauibus aquis:
ipsi etiam ingressi super transtra sederunt,
ordine a. considẽtes spumosum mare uerberabant remis.
rursus ad Ægyptum à Ioue fluens flumen
constituimus naues, & perfeci legitimas hecatombas.
at postquam sedaui deorum iram semper entium,
dedi Agamemnoni tumulum, ut inextincta gloria esset.
hæc ut perfeci redij: dederunt aũt mihi uentum secundũ
Dij, qui me celeriter charam ad patriam miserunt:
sed age nunc mane in ædibus meis
donec undecimaq; duodecimaq; fiat dies:
& tunc te bene mittam, dabo autẽ tibi splendida dona,
tres equos & currum bene politum: ac postea
dabo pulchrum poculum, ut libes dijs
immortalibus, mei memor diebus omnibus.
Telem. Menelao. Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est: 40
Atride, ne sanè me multo tempore hic detine.
etenim ad annum ego apud te utiq; sustinerem
sedens, neq; me domus caperet desideriũ, neq; parentum:
(uehementer enim uerbis sermonibusq; tuis audiens
oblector) sed iam mihi affliguntur socij
in Pylo diuina, tu autem me aliquandiu hic detines.
donum autem quodcunq; mihi dabis, thesaurus sit:
equos autem in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi
hic relinquam in delicijs: tu enim campo imperas
lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
triticum, speltæ, atq; latè germinans hordeum album.
Ithacæ insula qualitas. in Ithaca autem neq; sanè curricula lata, neq; pratum
est capripascua, & magis amœna quàm equipascua.
nulla enim insularum est equis idonea, neq; bonis pratis,
quæ mari clauduntur: Ithaca etiam supra omnes.

Ως ἐφάμην. ὁ δ' ἐμὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπε
διὸς Λαερτιάδη πολύμητα γένος Διὸς (πάγ-
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψόος, ἥ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὁ δ' ἀδύνατα ἦν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆδυν ἐπήρτυμοι, ἠὲ ἑταῖροι
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' οὐρεα νῶτα θαλάσσης.
σοὶ δ' ὦ θέσφατόν ὄδ' ἀποτρεφὲς ὦ Μενέλαε
ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἀμεῖψαι.
ἀλλά σ' οὐ Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν, (ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
τῇπερ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος·
ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀΐσσειν, ἀνάψυχειν ἀνθρώπους)
οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
Ως ἐπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
αὐτὰρ ἐγὼν ὦν νῆας ἅμ' αὐτιθέοις ἑτάροισιν
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι πραπίδων πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὦν νῆας κατὰ βλῶμα νδ' ἐς θάλασσαν,
λόρτον θ' ὁπλίσσαμεν, ἐπί τ' ἤλυθον ἀμβροσίην νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ὦν ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἴστοὺς τιθέμεθα καὶ ἱσία νηυσὶν ἔΐσης·
ἐν ᾗ δ' αὐτοὶ βαῖνον ὦδι κλισίῃσι κάθιζον,
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἂψ δ' ἐς Αἰγύπτιον δ' ἰήπετόν ποταμοῖο
σῆσα νέας, κὴ δρῆξα τελήσσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χδὴ Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
ταῦτα τελευτήσας νέομην· ἐδόσαν δέ μοι ὄρσον
ἀθάνατοι, τέ μ' ὦκα φίλην δὴν πατρίδ' ἐπέμψαν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ὄφρά κεν ἑνδεκάτην τε δυωδεκάτην τε γένηται·
κὴ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
τρεῖς ἵππους θ' ἁδίφρον εὐξέστην· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα, 40
ἀτρεΐδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐν θάδ' ἔρυκε.
κὴ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' αὐτοχόλιμι
ἤμενος, δδ' ἐπὶ μ' οἶκος ἔλοι πόθος, δδ' ἐτοκήων·
(αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσί τε σοῖσιν ἀκούω
πορόμαι) ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ μ' ἐνθάδε χρόνον ἐρύκεις.
δῶρον δ' ὅ, τί κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω·
ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος, ᾧ ἐνὶ μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον,
πυροί τε, ζειαί τε, ἠδ' εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν.
ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες, οὔτέ τι λειμὼν
αἰγίβοτον, κὴ μᾶλλον ἐπήρατον ἱπποβότοιο.
οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος, οὐδ' εὐλείμων,
αἵ θ' ἁλὶ κεκλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ περὶ πάντων.

Sic

Ως φάτο· μείδησεν δ' ἄρα Βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
χερί τέ μιν κατὰ ἔξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
αἷματος εἶς ἀγαθοῖο φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
τοι γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· μάλα μὲν γάρ.
μάλα μὲν δ' ὅσσ' αὐτὸς ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
μάλα δὲ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστιν·
μάλα τοι κρητῆρα τετυγμένον ἀργύρεον δώ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' οὖλα χείλεα κεκράανται·
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἄμφεκάλυψεν
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεὸν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.

Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀμφιτυμόνδε δ' ἵκανον ἐΐσαν θείου βασιλῆος,
οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' ὑπήνορα οἶνον·
σῖτον δ' ἐσφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ὤϊσαν.

Ως οἱ μὲν τόδε δαῖτα γέρι μεγάροισι πονοῦντο.
μνηστῆρες δ' ἔμπαροιθεν Ὀδυσῆος μεγάροιο
δίσκοισι τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἰάπτοντ',
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι πρὶν ὑβρις ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δ' ἦν καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τοῖς δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἦλθεν,
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν,

Ἀντίνο', ἦ ῥά τι δίομεν φρεσὶν ἠδὲ καὶ ἐνί,
ὁππότε Τηλέμαχος νεῖται ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
νῆά μοι οἴχεται ἄγων· ἐμεῦ δ' χρειὼ γίνεται αὖθι
Ἠλίδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι· τῇ μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, τῶν δ' ἡμίονοι ταλαθυμοι
ἀδμῆτες, τὴν κέν τιν' ἐλαύνοις ἄμματα δησάμενος.

Ως ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα θυμὸν ἐθάμβεον· ἀΐ γὰρ ἔφαντο
εἶναι Πύλου οἰχέσθαι νηλείην, ἀλλά που αὐτοῦ
ἀγροῦ ἢ μήλοισι πεφημέναι, ἦε συβώτῃ.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
νημερτές μοι τοῦτο πέλει, σὺ δέ τινα θυμὸν ἀνώγει
κοῦροι ἕπωνται· Ἰθάκης δ' ἐξαίρετοι, ἠδὲ καὶ αὐτὸς
θῆτές τε δμῶές τε. μάλα τόδε γε κέν τοι τελέσαιεν
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρα εὖ εἰδῶ,
ἦ σε βίη ἀέκοντος ἀπούρατο νῆα μέλαιναν,
ἦε ἑκών οἱ δῶκας, ἐπεὶ πρόσπτυξατο μῦθῳ.

Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων αὖτίον ηὔδα,
αὐτὸς ἑκών οἱ δῶκα. τίκεν ῥέξειεν ἄλλος,
ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχῃ μελεδήματα θυμῷ
αὐτίξαι· χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι μάλα εἶπε.
κοῦροι δ' οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μετ' ἡμέας,
οἵ οἱ ἕποντ'· ἐγὼ δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἦε θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐΐκτην.
ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον γὰρ θοὰς μετὰ Μέντορα δοῦ
χθιζὸν ὑπ' ἠοῖον, τότε δ' ἔμβην νηὶ Πύλονδε.

Ως ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
ἀχνύμενος· μένος δέ οἱ ἔνδοθεν ἀμφιμέλαινα
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.

Ὠπόπον, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμά-

Sic ait. risit uerò uoce bonus Menelaus:
manuq; ipsum prehẽdit, uerbumq; dixit, atq; nominauit:
sanguinis es boni chare fili, qualia loqueris: Xenia dantur Telemacho.
atq; ego tibi talia commutabo: possum enim.
donorum autem quicunq; in mea domo thesauri iacent,
dabo quod pulcherrimum & pretiosissimum est:
dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem
est totus, auro autem labra immixta sunt:
opus a. est Vulcani. dedit aũt ipsum glorioſissimus heros
Sidoniorum rex, quando eius domus suscepit
illuc me profectum: tibi autem uolo id præbere.

Sic hi quidem huiusce modi inter sese loquebantur.
conuiuæ uerò in domum ierunt diuini regis.
illi uerò adducebant oues, afferebantq; forte uinum:
panem uerò ipsis uxores pulchris uittis attulerunt.
Sic illi quidem circa cœnam in domo laborabant.
proci autem ante Vlyssis ædes
discis delectabantur & amentis caprinis iaculantes,
in apparato animẽto, ubi antea insolẽtiam exercebant.
Antinous u. cõsederat & Eurymachus deo forma simi- Proci de
duces procorum, uirtute n. erant longè optimi. lis, Telemachi
his filius Phronij Noemon propè accedens, colloquuntur.
Antinoum uerbis interrogans alloquebatur:

Antinoe, an quid scimus in mente nostra an non,
quando Telemachus redit ex Pylo arenosa?
nauem mihi abijt abducens: mihi uerò opus sit illius
Elidem in spaciosam traijcere: ubi mihi equæ
duodecim fœminæ, subtus autem muli patientes operis
indomiti, ex quibus aliquem adigens subingarem.
Sic ait. hi u. in animo obstupescebant: non n. putabant
ad Pylum abijsse Neleiam, sed alicubi in ipsius
agris aut ouibus adesse, aut subulco.
Hunc rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
uerè mihi dic quando abijt, & quinam illum
iuuenes sequuntur: ex Ithaca electi, an suijpsius
mercenarijq; mancipiaq;. posset aũtẽ hoc etiam perficere.
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
an te per uim inuitum priuauit nane nigra,
an lubens ei dedisti, postquam conuenit te sermone.
Hunc a. filius Phronij Noemon contra allocutus est:
ipse sponte ei dedi. quid faceret etiam alius,
quando uir talis habens curas in animo
peteret? difficile sanè abnegare dationem esset.
iuuenes autem qui in populo optimates apud nos,
illi eum sequuntur: ducẽ uerò ego conscendentem agnoui
Mentorem, aut deum, huic n. ipsi omnimodo similis erat.
sed hoc admiror: uidi hic Mentorem diuinum
heri sub aurora, tunc autem conscẽdit nauem ad Pylum.
Sic locutus abijt ad domum patris.
his uerò utrisq; compulsus est animus generosus.
proci uerò simul sederunt, & quieuerũt à certaminibus.
his uerò Antinous interfatus est Eupithei filius,
dolens: furore uerò multum mens obtenebrata
implebatur, oculi uerò ei igni splendenti similes erant.
Eheu, quàm ingens facinus superbè factum est

Tele-

Telem. profectio isthæc: putabamus ei non perfectũ iri.
ex tot uerò inuitis ætate puer abijt impunè
naue deducta, electisq; per populum optimis.
incipiet & ulterius malum esse: sed illi ipsi
Iupiter perdat uim antequam nobis malum fiat.

Procorum de occidendo Telemachō filiũ.

sed agite mihi date nauem celerem & uiginti socios,
ut eum ipsum uenientem insidijs excipiam atq; obseruem
in freto Ithacæq; Samijq; asperæ:
ut laborioſe nauiget propter patrem.

Sic ait. illi uerò omnes laudabant, atq; iubebant.
statim deinde exurgentes ibant in domum Vlyssis.

Neq; sanè Penelope longo tempore erat insciа
sermonum quos proci in mente profundè cogitabant.
præco enim illi dixit Medo, qui audierat consilia,
extra aulam ens: illi uerò interius consilium texebant.
festinabat uerò ire annuncians per domum Penelopæ:
hunc autem à limine euntem alloquebatur Penelope:

Penelope Medoni dat procũ.

Præco, cur te præmiserunt proci inclyti?
an dicere ancillis Vlyssis diuini
à labore cessare, his ipsis autem conuiuium apparare?
ne procati, neq; unquam conuersati,
ultima & postrema nunc hic utinam cœnarent.
qui simul congregati, uictum absumitis multum,
facultatẽ Telemachi prudentis: neq; unquam à patribus
uestris antea audistis pueri entes
qualis Vlysses erat inter uestros parentes:
neq; ullum tractans iniquè, neq; quicquam locutus
publicè: quæ consuetudo est diuinorum regum,
alium odêre mortalium, alium amant.
ille uerò nunquam prorsus improbè cuiquam fecit.
sed ille quidem uester animus & indigna facinora
apparent, neq; ulla est gratia post beneficia.

Medon Penelopæ Telemachum nunciat nauigasse.

Hanc rursus allocutus est Medon prudentia doctus:
utinam sanè ô regina hoc maximum malum esset:
sed multo maiusq; & perniciosius aliud
proci tentant, quod non perficiat Saturnius:
Telemachum cupiunt interficere acuto ferro,
domũ reuertentem: ille uerò profectus est ad patris famã
ad Pylum sacram, atq; ad Lacedæmonem diuinam.

Penelope dolet clàm se filiũ esse profectum.

Sic ait. eius illic soluta sunt genua & amicum cor:
diuq; ipsam silentium uerborum cepit, ipsius uerò oculi
lachrymis impleti sunt, tenella autem ei detenta est uox:
tandem uerò ipsum uerbis excipiens allocuta est:
præco, cur mihi filius abijt? neq; ipsum necessitas erat
naues celeres conscendere, quæ maris equi
hominibus sunt, penetrant a. immensum humidũ mare,
an ut ne quidem nomen eius inter homines relinquatur?

Hanc uerò excepit deinde Medon prudentia doctus:
haud scio an aliquis ipsum deus impulit, an ipsius
animus impulsus ire ad Pylum, ut audiat
patris sui aut reditum, aut quod nam fatum obierit.

Sic locutus abijt ad domum Vlyssis: (sustinuit
hanc a. dolor circumfudit animũ crucians, neq; amplius
in sella sedere, pluribus in domo entibus:
uerùm super limen sedebat elaborati thalami,

Τηλεμάχῳ ὁδ' ὄρσε θεὸς ἢ αὐτὸς ὀΐσατο θυμός.
ἐκ τόσσων δ' ἀέκητι νέῳ πάϊς οἴχεται αὖτως
νῆα ἐρυσσάμενον, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
ἄρξει μὴ πρότερόν κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίλυ πρίν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν μὴ εἴκοσ' ἑταίρους,
ὄφρά μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε πετραήεσσης·
ὡς ἂν ὧν σμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον,
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀναστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.

Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἔπυθε βουλάς,
αὐλῆς ἐκτὸς ἰών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δμῳὰς δ' ὤμαστε Πηνελόπειαν·
τὸν ἦ κατ' ὀδὸν ἔβαν πεπνυμένα Πηνελόπεια,

Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
ἦ εἰπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πενέσθαι;
μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες ὅσσα τε θυμὸς ἔνι φρεσὶν ἠδὲ πέλεσθαι.
οἱ θάμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλόν,
κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· ἤδη τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε παῖδες ἐόντες
εἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν·
ἔτ' τινα ῥέξας δίκαιον, ἔτ' τι εἰπὼν
ἐν δήμῳ· πάντ' ἴδμεν ἀνὴρ θεῖος βασιλῆας,
ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
κεῖνος δ' ὅπποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς νέα ἔργα φαίνεται, οὐδέ τις ἔστι χάρις μετόπισθ' ὀνοτῆσιν.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
αἲ γὰρ δὴ βασιλεῦ τόδε πλεῖον κακὸν εἴη· (δοίη,
ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὁ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
οἰκαδ' ἐνεισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκοὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.

Ὡς φάτο. τῇ δ' αὖτε λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
δηρὸν δὲ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλήσθην, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχε φωνή·
ὀψὲ δ' ἄρ' ἀμφιπολεύουσαν ἀμειβομένη προσέειπε,

κῆρυξ, τίπτε δέ μοι πάϊς οἴχεται; οὐδέ τι μιν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵθ' ἅλὸς ἵπποι
ἀνδράσι γίγνονται, πόρόωσι δὲ πάντα κέλευθα,
ἦ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὖτε ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
οὐκ οἶδ' εἴ τις μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτὸς (δοίη,
θυμὸς ἐφωρμήθη ἰέμεν δὲς Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑοῦ ἢ νόστον, ἢ ὅν τινα πότμον ἐπέσπεν.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος·
τὼ δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδέ τ' ἔτλη
λίφρων ἐφεζέσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,

οἰκτρῶ ὀλοφυρομένη. περὶ δ' ἄλλαι μινύριζον
πᾶσαι ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδ' παλαιαί.
τῆς ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα περίφρων Πηνελόπεια. (καὶ
Κλῦτε φίλαι· περί μοι ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν
ἐκ πασέων ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφον ἠδ' ἐγένοντο·
ἦ περίμ μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
εὐρὺν κλέος οὐρανὸν ἀνά Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν
ἀπλεῖα ἐκ μεγάροιο δόμ' ὀρμηθέντ' οὐδ' ἄκουσα.
τῷ τλῖαι, ὅδ' ὑμεῖς πρὸς φρένα θεσπεσίην περ
ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ὅτις σάμασαι σάφα θυμῷ,
ὁππότ' ἐκεῖνον ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
τῷ κε μάλ' οὐκ ἐθέλοντα καὶ ἀχνύμενόν περ ὀλοῖο,
ἢ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισι λέλειπτο.
ἀλλά τις ὀτρηρὸς Δολίου καλέσειε γέροντα,
δμῳὸν ἐμόν, (ὅς μοι ἅδ' ὦκε πατρὸς ἔτι δῶρον ἐδώσει,
καί μοι κήπου ἔχει πολυδένδρεος) ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα παρεζόμενος κατὰ μοῖραν εἴπῃ,
εἴ κ' ἐπὶ τινὰ βῆσιν ἐνὶ φρεσὶ μητίσεται ὑφήνας,
ἔγκοτον ἀνθρώπων ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν
οὐ μὴ Διὸς υἱωνῶν φθίσαι γόνον αὐτιδέοιο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ μ' ἀπάτησον νηλεῖ χαλκῷ,
ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δ' ἔτι τοῦτον ἀκούσῃ.
ἴδμεν ἐγὼ τάδε πάντα· πόρον δέ οἱ ὅσσ' ἐκέλευσε,
σῖτον μὴ μέθυ πάρ· ὑπὲμ δὲ μέγαν ὅρκον,
μή πρίν σοι ἱερῆϊ πρίν δώδεκάτην τε γενέσθαι,
ἢ σ' αὐτοῦ ποθέσαι, ἠὲ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
εὔχεο Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
ἣ γάρ κέν μιν ἔπειτα μὴ ἐκ θανάτοιο σαώσει.
μηδὲ γέροντα κάκως κεκακωμένον. οὐ γάρ οἴω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
ἔχθεσθ', ἀλλ' ἔτι που τῆς ἐπίσσεται ὅς κεν ἔχῃσι
δώματά θ' ὑψερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.
Ὡς φάτο, τοὶ δ' ὄνησε γόον, κέχαρε δ' ὅσοι γοάοιο.
ἣ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
χεῦτο δ' ἔπειτ' ὀλοχύτας κανέῳ. ἠρᾶτο δ' Ἀθήνην,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλον υἷα σάωσον,
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερφιάλους ἐόντας.
Ὡς ἐπέσ' ὀλόλυξεν· θεὰ δ' ἔκλυεν ἠρῆς.
μνηστῆρσι δ' ὁμάδησαν ἀν' ἀμφίαλα σκιόωντο·
δῖλε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερφιάλων·
ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη Βασίλεια
ἀρτύει· οὐδέ τι οἶδεν ὃ οἱ φόνος υἷι τέτυκται.
ὣς ἄρα τις εἶπεσκε. τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσι δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,

δαμό-

miserabiliter lugens. undiq; autem ancillæ eiulabant
omnes quotquot in domo erant iuuenculæ atq; uetulæ.
illas uehementer lugens alloquebatur Penelope:
Audite amicæ: supra modũ mihi cœlites dolores dedere
ex oĩb. quotquot unà mecũ nutritæ atq; natæ sunt: (runt
quæ antea quidem maritum bonum amisi animosum,
omnibus uirtutibus ornatum inter Græcos,
eximiũ, cuius gloria lata per Græciã & mediũ Argos:
nunc rursus filium dilectum occidere cupiunt
inglorium ex ædibus: neq; abeuntem audiui.
improbæ, neq; uos quidem in mente induxistis singulæ
è lectulo me suscitare, scientes manifestè in animo,
quando ille conscendit canam ad nauem nigram.
si enim ego audiuissem istam profectionem molientem,
sanè statim aut mansisset, quantumuis festinans ad iter,
aut mè mortuam in domo reliquisset.
sed aliquis famulus Dalium uocet senem, Dalium Penelopes fa-
mancipium meum, (quẽ mihi dedit pater iam huc eũti, mulus.
& mihi hortum habet arboriferum) ut celerrimè
Laertæ hæc omnia assidens ex ordine dicat,
si fortassis aliquod ille in mente consilium excogitans,
progressus à uulgo lugeat, qui cupit
suam & Vlyssis perdere prolem diuini.
Hanc rursus allocuta est chara nutrix Eurycleæ:
domina chara, tu quidem me interfice crudeli ferro,
siue relinquas in ædibus: sermonem certè non celabo.
noui ego ista omnia: præbui aũt illi quæcũq; postulauit,
panem & uinum dulce: mei autẽ magnum iuramentum,
non prius tibi dicerem quàm duodecimaq; adesset dies,
aut te ipsum desiderare, & digressum audisse:
ut non flens corpus pulchrum læderes:
sed lota, puras corpori uestes induens,
ad solarium conscendens cum ancillis mulieribus,
uota fac Palladi filiæ Iouis ægidis nutriti:
hæc enim ipsum deinde & à morte seruabit.
neq; senem afflige afflictum. non enim existimo
penitus dijs beatis sobolem Laertæ
inuisam esse: sed alicubi aliquis supererit qui possideat
domos excelsas & porrectos fertiles agros.
Sic ait. huius a. sedauit luctũ, cohibuit q; oculos à luctu:
ipsa uerò lota, puras corpori uestes induens,
in superiora conscendit cum seruis ancillis.
imposuit q; molas canistris. supplicauit q; Palladi:
Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita:
si unquam tibi uersutus in ædibus Vlysses
aut bouis aut ouis pinguia femora adoleuit,
horum nunc memor sis, & mihi charum filium serua,
procos uerò auerte malè superbientes.
Sic locuta eiulauit, dea autem illius audiuit preces.
proci autem tumultuabantur per atria obscura:
tum uerò aliquis dicebat iuuenum superbientium:
profectò iam nuptias nobis à multis cupita regina
apparet: neq; ullo pacto nouit q suo cædes fil. cõstituta sit.
sic quispiam dicebat. ea autem nesciebant ut acta erant.
illis uerò Antinous concionatus est & interfatus:

infelices

Antinoum procis.

ὦ felices, ſermones quidem arrogantes fugite,
omnes pariter, ne forte quiſpiam annũciet etiam intus.
ſed age ſilentio hic exurgentes perficiamus
conſilium quod etiam omnibus in mente placuit nobis.

Proci parant nauẽ ad inſidias Telemacho ſtruendas.

Sic locutus, elegit uiginti uiros optimos:
feſtinantes uerò profecti ad nauẽ uelocẽ & littus maris.
nauem quidem principio maris in altum traxerunt:
malum uerò impoſuerunt & uela naui in nigra:
aptabant autem remos ſcalmis è corio factis,
omnes decorè. ac uela alba expanderunt.
arma uerò ipſis tulerunt generoſi famuli.

Proci ena/ligant.

alte in humidum hanc traxerunt: ingreſſiq́ ſunt ipſi,
illic cœnã ſumpſerunt, expectarunt. a. ueſperi aduentum.

In ſolario uerò illic prudens Penelope
iacebat ſane ieiuna, non guſtans cibum neq́ potum,
cogitans an eius mortem fugeret filius innocens,
an ipſe ſub procis impijs domaretur.
quantaq́ cogitat leo uirorum in turba
timens, cùm ipſum doloſo in circulo agitant:
tanta ipſam cogitantem corripuit dulcis ſomnus.
dormit uerò recumbẽs: ſolutaq́ ſunt ei compages omnes.
ibi tum alia excogitauit dea cæſia Minerua:

Minerua ſub Iphthimæ perſona ſolatur Penelopen in ſomnis.

idolum effinxit, corpore autem aſſimilatũ erat mulieri,
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarij,
hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.
miſit uerò ipſam ad domum Vlyſſis diuini,
ſi quo pacto Penelopen lamentantem lugentem
compeſceret à luctu, fletuq́ lachrymoſo:
in thalamum uerò ingreſſa eſt ſeræ ad lorum.
ſtetit aũt ſupra caput, & ipſam ſermone allocuta eſt:

Dormis Penelope charo afflicta corde?
nequaquam te ſinunt dij facile uiuentes
flere, neq́ triſtem eſſe, quoniam adhuc rediturus eſt
tuus filius: minime enim quicquam deorum offenſor eſt.

Hanc uerò excepit deinde prudens Penelope,
ualde ſuauiter dormiens in ſomniorum portis:
cur ô ſoror huc ueniſti? non antea quidem
aderas, quãdoquidem ualde multũ longe domũ habitas:
& me iubes ceſſare ærumna, & doloribus
multis, qui me irritant in mente & in animo.
quæ ante quidem maritum bonum amiſi magnanimum,
omnibus uirtutibus ornatum inter Græcos,
eximium: cuius gloria lata per Græciã et mediũ Argos:
nunc rurſus filius dilectiſſimus abijt caua in naue
ſtultus, neq́ laborum probè gnarus, neq́ commerciorum.
huius cauſa iam ego etiam magis lugeo quàm illius.
ob hunc undiq́ tremiſco & timeo ne quid patiatur,
aut is horum in populo quo abijt, aut in ponto.
hoſtes enim multi in ipſum moliuntur,
cupientes occidere antequam ad patriam terram ueniat.

Hanc reſpondens allocutus eſt ſimulachrũ obſcurum:
confide, neq́ prorſus in mente timeas tantopere,
talis enim comes una ſequitur, quam etiam alij
uiri optarint adeſſe, (poteſt enim)
Pallas Minerua: te uerò lamentantem miſeretur.

δαιμόνιοι, μύθος μὲν ὑπερφιάλως ἀλίασθε
πάντας ὁμῶς, μή πως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ ἔσσω.
ἀλλ' ἄγε σιγῇ † τοῖον ἀνασάντος τελέωμεν al. τοῖσιν
μῦθον ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.
Ὡς εἰπὼν, ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους·
βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἁλὸς βένθος δ' ἐρύσαν·
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ·
ἐρτὼ δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
πάντα κατὰ μοῖραν. αὐὰρ δ' ἱστία λεύκ' ἐπέτασσαν.
τεύχεα δὲ σφιν ἔνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
ὑψοῦ δ' ἐνὶ στίῳ τὴν γ' ὥρμισαν· ἐν δ' ἔβαν αὐτοί,
ἔνθα ἑ δ' ὅρπον ἔλοντο, μενοεικέα δ' ὦδι ἕασαν ἐλθεῖν.
Ἡ δ' † ὑπερῴῳ αὖθι περίφρων Πηνελόπεια al. ὑπερῷ' αὖτε
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος, βᾶσε περίφρ.
ὁρμαίνουσ' εἴ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
ἦ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
ὅσσα δ' ἐμβρίμησε λέων ἀὶζηῶν ἐν ὁμίλῳ
δῃώσας, ὅπποτε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι·
τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπέλλαβε νήδυμος ὕπνος,
εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἄψεα πάντα.
ἐν δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἴκτο γυναικὶ
ἰφθίμῃ κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
τὴν Εὔμηλος ὄπυιε Φερῆς ἐνὶ οἰκία ναίων.
πέμπε δὲ μιν πρὸς δῶμα θεοπροπίοιο Ὀδυσῆος,
εἴπως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δ' ἀκρυόεντος·
ἐν θαλάμου δ' εἰσῆλθε διὰ πλινθὸς ἱμάντα.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὕδεις Πηνελόπεια φίλον τετιημένον ἦτορ;
οὐ μέν σ' ἔδει ἔωσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντε
κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεὶ ῥ' ἔτι νόσφιν ὄλεσσε
σὸς πάϊς· ὃ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστιν.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
ἦλθες μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσι,
τίπτε, κασιγνήτη δ' οὔ πω ἔπλυθες; ἔστι γάρ γε
πάλαι, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπέπλαθε δ' ὤματα καλά·
καί με κέλη παύσασθαι ὀϊζύος, ἠδ' ὀδυάων
πολλέων, αἵ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἣ πρίν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
πάντοθεν ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν δ' Ἀναοῖσιν,
ἐσθλόν· τοῦ κλέος εὐρὺ κατ' Ἐλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν δ' αὖ πάϊς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ὑπὲρ νηὸς
νήπιος, ὅστε πόνων ἐὺ εἰδώς, ὅτ' ἀγοράων.
τὸν δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἢπερ ἐκεῖνα.
τὸν δ' ἀμφιτρομέω καὶ δείδια μήτι πάθῃσιν,
ἢ ὅγε τὴν ἐνὶ δήμῳ ἴν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
δυσμενέες γὰρ πολλοί ἑπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ἔμμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν,
θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην,
τοίη γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ὀρχεται, ὣν τε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο πεδέσθαι, δύναται γὰρ)
παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει.

qua

ἅ νῦ μι πθέῳκι τεῖν τάδι μυθήσασθαι.
Τὴν δ' αὖτε πθοσέειπε πορίφρων Πηνελόπεια,
εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
εἰ δ' ἄγε μοι κἠκεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος πθοσέφη εἶδωλον ἀμαυρόν,
οὐ μὲν τοι κεῖνόν γε διλωκείως ἀγορεύσω,
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Ὡς εἰπὼν, σαθμοῖο πάρ' κληῖδα λιάσθη
δι πνοιὰς αὐέμων. ἡ δ' ἷξ ὕπνα αὐόησε
κέρκη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἐώθη,
ὡς οἱ ζωρεῖς ὄνειρον ἐπέστυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.
μνησῆρδι δ' αὖ βάντες ἐπ' ἤπειρον ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αὖπιὼ φὶ φρεσίν ὁρμαίνοντε δι.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
μεσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλόεσσης,
Ἀστερίς, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μύνον λοχόωντε δι ἄχαιοί.

νυκτὸς ἀμολγῷ. ἐν τῇ τ μὲν νυκτὸς ἐστὶ ὥρα. ἡ ἔστι κατὰ τὸ ἔτυμον καθ' ὃ ὥραν συμβέβηκεν μὴ ἀμέλγεσθαι ζῶα.

Proci Telemacho insidiaturi nauigant.

quæ nunc me præmisit, tibi hæc dicere.
Hanc rursus allocuta est prudens Penelope:
siquidem tu dea es, deaq; audiuisti uocem,
age mihi & illum ærumnosum enarra,
si fortasse adhuc uiuit, & uidet lumen solis,
an iam mortuus est, & in Plutonis ædibus.
Hanc respondens alloquutum est idolum obscurum:
non quidem tibi illum continuò dicam,
uiuat ille an mortuus sit. malum uerò uana loqui.
Sic loquutum, postium apud seram euanuit
in flatus uentorum. ipsa uerò ex somno prorupit
filia Icarij: amicum autem illi pectus refloruit,
ut ipsam euidens somnium adijt noctis in conticinio.
proci uerò conscensa naue nauigabant humidas uias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
est autem quædam insula medio mari petricosa,
inter Ithacam & Samum & asperam,
Asteris, non magna: portus uerò ad insidias apti in ipsa
ab utroq; latere ituri. habetes: ibi hunc expect. insi. Ach.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ε. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐκκλησίαν τῶν θεῶν λαβὼν Ἑρμῆν πέμπει ὁ Ζεὺς πρὸς τὴν Καλυψὼ, κελεύων ἀπολῦσαι τὸν Ὀδυσσέα. ἡ δὲ τὰ κελευσθεὶς ποιεῖ. τῇ δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, πρὸς χολωθεὶς, λύει τὸν σχεδίαν. ἵνα δὲ αὐτῷ λάβωσι πρόλιμνον, ἐπιπλαμένῃ ἐπιβαίνει δὲ γῆς ἀποβρίψας αὐτόν. καὶ πολλὰ παθὼν, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἐρχεται διασωθείς.

ODYSSEÆ HOMERI V. *Rapsodiæ argumentum.*

Concilio deorum secundo facto, Iupiter Mercurium mittit ad Calypsonem, iubens dimittere Vlyssem. Ipsa uerò iussum facit. Decima uerò octaua die uidens eum Neptunus, & indignatus, soluit ratem. Ino uerò ei dat uittam, præcipiens ut postquam terram appulisset, abijceret eam. & multa passus, in Phæacum regionem uenit seruatus.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ε. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ε, πλαθεῖσα σχεδίης Ὀδυσεὺς κακὰ πόντῳ πάσσεται.

ΗΩΣ δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὄρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ θῶκον δὴ καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὅ τε κάρτ' ὄβριμος ἐστίν.
τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πολλ' Ὀδυσῆος
μνησαμένη· κέλετο γάρ οἱ ἐὼν φίλα μήδεα νύμφης.
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔσται
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' ἦεν, καὶ αἴσυλα ῥέζοι·
ὡς ὅττις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο
λαῶν οἵσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν·
ἀλλ' ὁ μὲν φθίσθω κεῖται κρατερὸν ἄλγεα πάσχων,
νύμφης φθ μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
ἔχει, ὁ δ' ὀλώατο ἦν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆας ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
νῦν αὖ πῶς δὴ ἄγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασι,
οἱ πάρος νεισόμενον. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος πθοσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
οὐ γάρ δὴ τόν γε μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὸς,
ὡς ἧρι κάρτος Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;

quæ nunc me præmisit, tibi hæc dicere.
Hanc rursus allocuta est prudens Penelope:
siquidem tu dea es, deaq; audiuisti uocem,
age mihi & illum ærumnosum enarra,
si fortasse adhuc uiuit, & uidet lumen solis,
an iam mortuus est, & in Plutonis ædibus.
Hanc respondens alloquutum est idolum obscurum:
non quidem tibi illum continuò dicam,
uiuat ille an mortuus sit. malum uerò uana loqui.
Sic loquutum, postium apud seram euanuit
in flatus uentorum. ipsa uerò ex somno prorupit
filia Icarij: amicum autem illi pectus refloruit,
ut ipsam euidens somnium adijt noctis in conticinio.
proci uerò conscensa naue nauigabant humidas uias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
est autem quædam insula medio mari petricosa,
inter Ithacam & Samum & asperam,
Asteris, non magna: portus uerò ad insidias apti in ipsa
ab utroq; latere ituri. habetes: ibi hunc expect. insi. Ach.

ODYSSEÆ HOMERI E. *RAPSODIA.*

E, nauigat in rate Vlysses fracta mari.

AVRORA autem ex lectis ab generoso Tithono
surrexit, ut immortalibus lumen ferret atq; mortalibus:
ipsi uerò dij ad consessum consederant, inter illos & Iupiter altitonans, cuius potentia est maxima.
illis autem Pallas dicebat pericula multa Vlyssis memor: cura enim ei erat ens in domo Nymphæ.
Iupiter pater, atq; alij beati dij semper entes, Minerua cælitibus.
nullus amplius benignus mitis & mansuetus sit
sceptrifer rex, neq; mente iusta doctus,
sed semper durus sit, & iniusta faciat:
quoniam nullus memor est Vlyssis diuini
populorũ quibus præfuit, pater aũt ceu mansuetus erat:
sed ille quidem in insula iacet graues dolores patiens,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum ui
detinet, hic uerò nõ potest suam in patriã terram uenire.
non enim ei adsunt naues remiges, & socij,
qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.
nunc rursum filium dilectissimum occidere cupiunt,
domum reuertentem. ille uerò abijt ad patris famam
ad Pylum diuinam atq; ad Lacedæmonem claram.
Hanc excipiens alloquutus est nubicogus Iupiter:
filia mea, quale tibi dictum excidit septum dentium?
an non iam hoc quidem consultasti mente ipsa,
ut sanè illas Vlysses ulciscereturreuersus?

Τηλε-

Τέλεμα-

Telemachum autem tu deduc accurate, (potes enim)
ut illæsus in patriam terram ueniat,
proci uerò in naui retrogradè redeant.

Dixit sane, & Mercurium dilectum filium alloquebatur:
Mercurius mittitur ad Calypso.
Mercuri (tu enim in alijs nuncius es)
Nymphæ pulchricomæ dicito uerum consilium,
reditum Vlyssis patientis, ut redeat,
neq; deorum ductu, neq; mortalium hominum:
sed ipse in rate colligata dolores patiens
die uicesima ad Scheriam fertilem perueniat,
Phæacum ad terram, qui propinqui dijs sunt,
qui ipsum ex animo deum ueluti honorabunt:
mittent autem in naui charam in patriam terram,
æs q; aurum q; abundè uestem q; exhibentes,
plurima quanta nunquam ex Troia sustulisset Vlysses,
etiamsi illæsus uenisset, portionem ex præda sortitus.
sic enim ei fatatum est amicos q; uidere, & adire
domum ad excelsam & suam in patriam terram.

Sic ait. neq; renuit internuncius Mercurius:
Descriptio Mercurij.
statim deinde pedibus subligauit pulchra sandalia,
immortalia, aurea: quæ ipsum ferebant siue per mare,
siue per immensam terram, pariter cum flatibus uenti.
cepit autem uirgam qua uirorum oculos demulcet
quorumcunq; uult, eos autem ipsos sopitos excitat.
hanc in manibus tenens uolabat fortis Mercurius.
ad Pieriam autem appulsus, ex æthere incidit in mare.
ruit autem deinde super fluctus, laro aui similis,
quæ circum magnos sinus maris irrequieti
pisces uenans, densas alas mergit salsugine:
huic similis plurimis uectus est fluctibus Mercurius.
sed quando iam in insulam peruenisset longe sitam,
tum ex ponto conscendens cæruleo, ad continentem
ibat: donec ad ingentẽ specũ peruenit, in qua Nympha
habitabat pulchricoma. hanc uerò intus inuenit entem:
ignis quidem ad focum ingens ardebat, procul uerò odor
cedri q; fragilis thuris q; per insulam olebat,
ardentium. ipsa uerò intus cantillans uoce pulchra,
telam percurrens, aureo radio textorio texebat,
Descriptio specus Calypsus.
sylua autem specum circumcreuerat uirescens,
clethra q; populus q;, & odorata cyparissus,
ibi quoq; aues extensas alas habentes nidulabantur,
bubones, accipitres q;, latas q; linguas habentes cornices
marinæ, quibus q; marina opera curæ sunt.
atq; illic extensa erat per speluncam cauam,
uitis pubescens, florebat uerò uuis:
quatuor uerò ex ordine fontes fluebant aqua limpida,
uicini inter se uersi alius aliò:
circum uerò prata mollia uiolæ atq; apij
uirebant: ibi tametsi immortalis accedens
admiraretur uidens, & oblectaretur mente sua:
illic stans admirabatur fortis internuncius Mercurius:
cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
statim in latam speluncam perrexit: neq; ipsum coram
ignorauit conspicata Calypso diua dearum.
(non enim ignoti utiq; dij inuicem exsistunt

Τηλέμαχον δ' σὺ πέμψον ὁδὸν κατὰ κῆδος ἑλέσθαι,
ὡς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἵκηται πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι, (αἰ γὰρ)
μνηστῆρες δὲ σφῶϊ παλίμπετες ἀπονέωνται.
Ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀὐτίον ηὔδα,
Ἑρμεία (σὺ γάρ αὖτε τάδ' ἄλλα πόρ' ἄγγελος ἐσσί)
νυμφῃ εὐπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλὴν
νόστον ὀϊζυροῖσιν ἅλα σίφρονα, ὥς κε νέηται,
ὅττε θεῶν πομπῇ, ὅττε θνητὴν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ὅγ' ὑδὲ σχεδίης πολυδίσμοι πήματα πάσχων
ἤματι κ' εἰκοστῷ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο,
Φαιήκων δὲ γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν,
οἵ κέν μιν πρὸς κῆρ θεὸν ὣς τιμήσουσιν·
πέμψουσί δ' κέ νηῒ φίλῃ ἐπὶ πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις εἰδῆτά τε πολλά,
πολλ' ὅσ' ἂν δὴ ἔποτ' ἐκ Τροίης ἤρατ' Ὀδυσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ λῆϊδος αἶσαν.
ὣς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον δὲ ὑψόροφον καὶ ἑὴν πατρίδα γαῖαν.
Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργοφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶ βάλετο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀὐέμοιο.
εἵλετο δ' ῥάβδον τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, οὓς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργοφόντης.
Πιερίην δ' ὖν βὰς, ἀπ' αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ.
σεύατ' ἔπειτ' ὖν κῦμα, λάρῳ ὀρνιθι ἐοικώς,
ὅς τε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων, πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·
τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰὼν ἐπὶ γαῖαν ἔβαινε,
μέχρι μέγα σπέος ἷκε, τό ῥά μιν νύμφη
ναῖεν ἐυπλόκαμος. τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν·
πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, † τηλόσε δ' ὀδ- al. τηλοῦ
μὴ δαιομένων. ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ,
ἰσὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὕφαινεν,
ὕλη δ' ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ' αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος.
ἔνθα δὲ τ' ὀρνίθων ταναυσίπτερων εὐνάζοντο,
σκῶπές τ' ἴρηκές τε, ταναύγλωσσοί τε κορῶναι
εἰνάλιαι, πίσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
ἡ δ' αὖ περὶ τραίνυτο πολυκμήτου γλαφυροῖο,
ἥμερος ἁδρώσας, τεθήλει δὲ σταφυλῇσι·
κρηῶναι δ' ἐξῆς πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλῃσι τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη·
ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴον ἁδὲ σέλινον
θήλεον· ἔνθά κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός πὴ ἐπελθὼν
θήσαιτο ἰδὼν, καὶ τερφθείη φρεσὶν ἧσιν·
ἔνθα σὰς θηεῖτο διάκτορος Ἀργεϊφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα κατὰ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθε· τὸν δ' ἐμὶν ἄντην
γνῶ οἰήσασ' ἰδέσθαι καλυπτὼ δῖα θεάων.
(οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες γε θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται

σχεδίῃ. σχεδία ἐκαλεῖτο ἡ νῦν τῶν φασήλων. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐκλάθη περικύρα. τὸ δ' ἀρχαιότατον ἐκαλεῖτο ἁρπαύη.

ἅλιτο δ' ῥάβδον· λέγει ἀφίστατο τοῦτον τὸν ἑρμοῦ ῥάβδον, ἅστις ψυχὰς μὲν τετραγμένας πάσας, ἐκλελυμένας δὲ διεγείρει.

ἀθανάτοισι, δδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει)
ὃν δ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα γῆθεν ἔτετμεν,
ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος· ἦθι πάρος περ
δ' ἄκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δ' ἄκρυα λείβων.
Ἐρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψὼ δῖα θεάων,
χρυσόθρονος ἀγλαόμορφος, ἐπεὶ πύθετο φωνῆσαι φαεινῇ σιγαλόεντι,

Τίπτε μοι Ἑρμεία χρυσόρραπι εἰλήλουθας,
αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
αὖδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δυνάμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν·
ἀλλ' ἕπεο πρόσσω, ἵνα τοι παρξείνια θείω.

Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ προθέηκε τράπεζαν,
ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασσε δ' ἐρυθρὸν νέκταρ.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἤδε διάκτορος Ἀργεϊφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤρκεσε θυμὸν ἐδωδῇ,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπειτα προσηύδα καὶ μετέειπεν,

Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτάρ ἐγώ τοι
νημερτέως τὸν μῦθον ἐνίσπω· κέλεαι γάρ.
Ζεὺς ἐμ' ἰδώγει ἀδῦρ ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
τίς δ' ἂν ἑκὼν ἁλὸς εὐρὺν ἀφέλκεται ἀμέτρητον ὕδωρ,
ἄστυ δ'; ὅθι τίς ἄγχι βροτῶν πόλις οἵτε θεοῖσιν
ἱρὰ τελεῖσι καὶ ἀγλαὸς ἑκατόμβας.
ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
ἔκτοθι πρὸ ἐξελθεῖν ἄλλον θεόν, οὐδ' ἁλιῶσαι,
φησί τοι ἄνδρα πάρ εἶναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
τῶν αὖ ἀνδρῶν οἳ ἄστυ περὶ Πριάμοιο μάχοντο
ἐνάτῳ δ', ἐκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντε δ' ἔβησαν
οἴκαδ'· ἀτὰρ φὼ νόσῳ Ἀθηναίῃ ἀλίγοντο,
ἣ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
φὼ δ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε,
τὸν νῦν σ' ἰδώγει ἀποπεμπέμεν ὧδε, θεᾶσθαι τάχιστα.
ὃ γάρ οἱ πῆμ' αἶσα φίλων ἄπο νόσφιν ὀλέσθαι,
ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον δὺ ὑψόροφον καὶ ἐὴν πατρίδα γαῖαν.

Ὡς φάτο. ῥίγησεν δ' Καλυψὼ δῖα θεάων,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
σχέτλιοι ἐστὲ θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵ τε θεαῖς ἀγάασθε πάρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἤ τις τε φίλην ποιήσετ' ἀκοίτην.
ὡς μὲν ὅτ' Ὠρίωνα ἕλον ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
ἕως μιν ὑπ' Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
ὡς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
ᾧ θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ· οὐδὲ μᾶλ' ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
ὡς δ' αὖ νῦν μοι ἄγαασθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα πάρ εἶναι,
τὸν μὲν ἐγὼ ἐσάωσα πολὺ τρόπον βεβαῶτα
οἷον, ἐπεὶ οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
al. ἴλασε Ζεὺς † ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
φὼ δ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.

τὸν

immortales, neq; si quis longè procul domos habitet)
neq; uerò Vlyssem magnanimum intus offendit,
sed ipse ad littus flebat sedens: ubi ante etiam
lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerãs,
pontum in irrequietum prospiciebat lacrymas stillans.
Mercurium antem interrogabat Calypso diua dearum,
in throno collocatum splendido stupendo:

Cur ad me Mercuri aurea uirga ueniſti, — Calypso ad Mercuriũ.
uenerande & chare? ante quidem neutiquam solebas.
loquere quodcunq; cupis: perficere. a. me animus iubet,
si possum perficere, & si perficiendum est:
sed sequere ulterius, ut tibi hospitalia apponam.

Sic locuta dea apposuit mensam,
ambrosia impletam: miscuit autem nectar rubrum. (rius.
cæterùm ipse bibebat & comedebat internũcius Mercu
at postquam cœnauit, & exhilarauit animum cibo,
& tum ipsam uerbis excipiens allocutus est:

Interrogas me uenientẽ dea deum? cæterum ego tibi — Mercurius Calypso.
uerè sermonem enarrabo: iubes enim.
Iupiter me iussit huc ire inuitum.
quis enim uolens tantam percurreret salsam aquam,
immensam? neq; ulla propè mortalium urbs quiq; dijs
sacra faciant & legitimas hecatombas.
sed nullo modo fas est Iouis mentem ægida habentis
neq; prætergredi alium deum, neq; uanam facere,
ait tibi uirum adesse ærumnosissimum aliorum
uirorum qui intra urbem Priami pugnarunt
nouennio, decimo uerò urbem depopulati conscenderunt
domum: cæterum in reditu Palladem offenderunt,
quæ ipsis excitauit uentumq; malum & fluctus ingẽtes.
ibi alij quidem omnes perierunt boni socij,
hunc uerò huc uentusq; ferens & fluctus appulit,
hunc nunc te iubet dimittere quàm celerrimè.
non enim ei hic fatale est ab amicis seorsim perire,
sed adhuc ei fatale est amicosq; uidere, & peruenire
ad domum excelsam, & suam patriam ad terram.

Sic ait. extimuit uerò Calypso diua dearum, — Calypso indignatur in deos.
& ipsum compellans uoce, uerba alata dixit:
improbi estis dij, inuidi præ alijs,
quiq; deabus inuidetis cum uiris dormire
palàm, si qua charum fecerit maritum.
sic quidem cùm Orionem cœpit roseis digitis aurora, — Oriõ à Diana peremptus.
tamdiu illi inuidebatis dij facile uiuentes,
donec ipsum in Ortygia aurea sella Diana casta
suis miris sagittis aggrediens occidit:
sic etiam quando Iasioni pulchricoma Ceres,
suo animo cedens, commixta est in amicitia & lectulo,
nouali in tertiato: neq; diu erat ignarus
Iupiter, qui ipsum occidit fericns candenti fulmine. — Iason à Ioue percussus fulmine.
sic rursum nunc mihi inuidetis dij mortalẽ uirũ adesse,
illum quidem ego seruaui à carina susceptum
solum: quoniam illi nauem celerem coruſco fulmine
Iupiter ictam diffidit medio in nigro ponto.
tum alij quidem omnes perierunt boni socij,
hunc uerò huc uentusq; ferens & fluctus adegit.

hunc

hunc ego annuã & enutriui, aliq promiseram
facere immortalem & absq senio diebus omnibus:
uerũ quãdoquidẽ nullo pacto fas est Iouis mẽtẽ agiochi
nec prætergredi alium denm, neq uanum facere,
ualeat, si illum ipse excitat & iubet
pontum per irrequietum: dimisero uerò ipsum nunq ego,
non enim mihi præsto sunt naues remiges, & socij
qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
ceterum ei lubens consulam, neq celabo,
ut planè illæsus suam in patriam terram perueniat.

Hanc statim allocutus est internuncius Mercurius:
sic nunc dimitte, Iouis autem euita iram,
ne fortaßis tibi in posterum iratus succenseat.

Sic locutus auolauit fortis Mercurius:
ipsa uerò ad Vlyssem magnanimum ueneranda nympha
ibat, postquam Iouis audierat mandata.
hunc a. in littore inuenit sedentem: neq unquam oculi
à lachrymis siccabantur: consumebatur q dulcis ætas
ob reditũ lugẽti, quoniã non amplius placebat nympha.
Vlysses in- sed nocte quidem dormiebat etiam coactus
uitus à Ca- in speluncis cauis apud nolens uolentem:
lypso deten- dies uerò in petris & littoribus sedens,
tus. lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
pontum in irrequietum prospiciebat, lacrymas stillans.
propè autem astans allocuta est diua dearum:

Calypso ad Vlyssem. Infelix, ne amplius hic lugeas, neq tibi ætas
consumatur: iam enim te ualde prompta dimittam.
sed age, ligna longa abscindens, apta ferro
latam ratem, at tabulata fige super eam
sublime, ut te ferat per obscurum pontum.
porro ego panem & aquam & uinum rubrum
imponam abundè, quæ tibi famem arceant.
uestes q induam: mittam q tibi uentum à tergo,
ut oppido illæsus tuam in patriam terram perueniας,
si modò dij utiq uoluerint qui cœlum latum habitant,
qui me fortiores sunt in cognoscendo q indicando q.

Sic ait. exhorruit autem patiens diuus Vlysses,
& ipsam allocutus uerba alata dixit: (lionem,
aliud quippe sanè in dea hoc moliris, neutiquam profe-
quæ me iubes rate traijcere ingentes undas maris,
horrendas difficiles q: quas neq naues æquales
ueloces traijciunt, lætantes Iouis uento.
non ego te inuita ratem conscenderim,
nisi mihi digneris dea magnum iusiurandum iurare,
ne ullum mihi ipsi damnum malum consulere aliud.

Sic ait. risit uerò Calypso diua dearum,
manu q ipsum demulsit, uerbum q dixit, & compellauit:
profectò improbus es, & non incauta sciens:
qualem certè hunc sermonem excogitasti proloqui.
Calypso iu- sciat nunc hoc terra & cœlum latum supernè,
randum. & ipsa subterlabens stygis aqua, (quod maximum
Iurare Sty- iuramentum grauissimum q est beatis dijs)
gia paludẽ non ullum tibi ipsi damnum malum consulere aliud:
grauissimũ sed ea quidem cogito & suadeo, quæcunq mihi ipsi
dijs iuramẽ- utiq suaderem si me necessitas tantopere urgeret.
tum.

etenim

τὴν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἤτριφον, ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐπεὶ οὔπως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
ἄλλον τε ἐξελθεῖν ἄλλου θεόν, ὅς κ' ἀλιώσαι,
ἐρρέτω, εἴ μιν κῆνον ἐποτρύνει γε μάλα νῶϊ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· τῷ μὲν θοὴ οὐκ ἔνι νῆες
ἠδ' ἑταῖροι ἔασιν ἐπ' ὀρθμὸν πομπεύσουσιν
ἀπήμονα πόντον ἐπ' εὐρύν· τῷ μὲν ἔγωγε
αὐτίκα μάλα πρόφρων ὑποθήσομαι, ὄφρ' ἐῢ κιόντα
ὦς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἦμεν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη κρατερὸς Ἀργειφόντης·
ἔστω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐκπροφύγοις μῆνιν,
μή πως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
ἣ δ' ἐπ' Ὠγυγίην μεγαλήτορα πότνια νύμφη
ᾔει, ἐπειδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
τὴν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον· ὄφρα ποτ' ἔσκε
δακρυόφιν τέρσοντο κατείβετο γ' ἡγλυκὺς αἰὼν
νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι οἱ γλυκὺ νύμφη.
ἀλλ' ἤτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν ἠνώγεα
τῷ ἀεκούσῃ γλαφυροῖσι πὰρ' οὐκ ἐθέλοντι ἑταίρῃ
ἤματα δ' ὠκείῃσι καὶ ἠϊόνεσι καθίζων,
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρείχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσεφώνεε δῖα θεάων.

Κάμμορε, μή μοι ἔτ' ὧδε ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασς' ἀποπέμψω.
ἀλλ' ἄγε, δ' ὄρεια μακρὰ ταμὼν, ἁρμόζεο χαλκῷ
δουρείῳ καὶ σίλλα, ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῇ
ὑψόσ', ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠρόεσσαν ἅλα πόντου.
αὐτὰρ ἐγὼ σίτου τε ὕδατός τε οἴνου ἐρυθρὸν
θήσω μυρεσίης, ἃ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι.
εἵματά τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι ὄπιθεν οὖρον,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὸν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι,
αἴ κε θεοί γ' ἐθέλωσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οἵ μοι φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.

Ὣς φάτο. ῥίγησεν δ' ἠπολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπτα πτερόεντα προσηύδα,
ἄλλό τι δὴ σὺ θεὰ τόδε μήδεαι, οὐδέ τι πομπῆι,
ὅς με κέλεαι σχεδίην πόρσαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ὑπὲρ νῆες ἐΐσαι
ὠκύποροι πορόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς οὖρῳ.
τῷ οὐκ ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδίης ὑπερβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.

Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσι, νὺ οὐκ ἀποφώλια εἰδώς·
οἷον δὴ μῦθον ἐπιφράσαο ἀγορεῦσαι.
ἴσω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον ὕδωρ, (ὅστε μέγιστος καὶ
ὅρκος καὶ δεινότατός τε τέλεται μακάρεσσι θεοῖσι)
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο·
ἀλλὰ τά μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ἅσσα οἱ ἐμοί περ
αὐτῇ μηδομένῳ ὅτε μοι χρειὼ τόσον ἵκοι.

ἠδὲ

κὴ γὰρ ἐμοὶ νόος ἔστιν ἀμείλιχος, οὐδέ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.

Ὡς ἄρα φωνήσας' ἡγήσατο δῖα θεάων
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἷξον δ' αὖτε θοὴν γλαφυρὴν θεὸς ἀμφὶς ἀνήρ·
καὶ ῥ' ὁ μὲν ἔνθα κάθιζεν ἀφ' ἕδρόνος ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας· νύμφη δ' ἐτίθει παρὰ πᾶσαν ἐδωδὴν,
ἔδμεναι κὴ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·
αὐτὴ δ' αὖτ' ἰέζετο δῖ' ἀντίον Ὀδυσῆϊ θείοιο,
τῇ δ' ἄρ' ἀμβροσίην μετὰ κὴ νέκταρ ἔθηκαν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πάρποθεν ἔδον καὶ πότον ἠδὲ ποτῆτα,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ δῖα θεάων,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ τω δὴ οἰκόνδ' ἐφίλῃς ἄψ' πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δ' ἴχαρε καὶ ἔμπης.
εἴ γε μὲν ἐν σῇσι φρεσὶν ἤδεα ἠδὲ τοι αἶσα
κήδε' ἀναπλῆσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
γήθοι κεν μίμνων σὺν ἐμοὶ δόμον ἠδὲ γουνοῖς
ἀθανάτης τ' ἔπῃς· ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
σὴν ἄλοχον, τῇ αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.
ἀλλά μιν οὔ πη φημὶ χερείων εἶδος ἔγωγε
εἶναι, ἐπεὶ θνητοῖσι γυναιξὶν οὐκ ἐναρίζω
δυσμενέσσ', οἳ τ' ἐνθάδε πολυμήχανοι ὀλοὸν ἔργον.
τῇ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πότνια θεά, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς (σεῦς,
πάντα μάλ' ὄφρα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη, μεγέθος τ', εἰς ὄπτα ἰδέσθαι.
(ἡ μὲν γὰρ, βροτὸς ἔσκε, σὺ δ' ἀθανάτης καὶ ἀγήρως)
ἀλλὰ καὶ ὣς, ἐθέλω γε καὶ ἐλπομαι ἦμαρ ἰδέσθαι
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
εἰ δ' αὖ τίς μοι δαίσῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπα πόντῳ,
τλήσομαι, ἐν στήθεσσι ἔχων τετληότα θυμόν.
πολλὰ γὰρ ἤδη μόχλα πολ' ἔπαθον καὶ πολ' ἐμόγησα
ἀνδράσι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.

Ὡς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἤλυθε κνέφας ἐλθὸν·
ἐλθόντε δ' ἄρα τώ γε μυχῷ ἀντρήεντος ἐρήτυν,
τέρπεσθην φιλότητι πρὸς ἀλλήλοισι μένοντε.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖναν τε χιτῶνά τε ἕννυτ' Ὀδυσσεύς,
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξύϊ
καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·
καὶ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήσατο πομπήν·
δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
χάλκεον, ἀμφοτόρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
σκηλείου περικαλλὲς, ἐλάϊνον, εὖ † ἐπαρηρός·
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐΰξοον. ἦρχε δ' ὁδοῖο
νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δὴ δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἴγειρός τ', ἐλάτη τ' οὐρανομήκης,
αὖα πάλαι, πόρῃσι λαφραὶ οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ' ὅθι δὴ δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
ἦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψὼ δῖα θεάων·
αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δέ οἱ ἴαυτο ἔργον.
εἴκοσι δ' ἐκβαλε πάντα· πελέκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,

etenim mihi mens eſt æqua, neq; mihi ipſe
animus intra præcordia ferreus, ſed miſericors.

Sic loquuta præceſſit diua dearum
celeriter: ille deinde poſt veſtigia iuit deæ.
peruenerunt autem ad ſpeluncam canam dea atq; uir:
& ille quidem illic reſedit in ſolio unde ſurrexerat
Mercurius: Nympha uerò apposuit omnem cibum, Prandetur in ſpelũca.
edere & bibere, qualia mortales uiri edunt:
ipſa uerò è regione ſedit Vlyſſis diuini,
huic uerò ambroſiam ancillæ & nectar apposuerunt.
hi uerò ad fercula parata apposita manus extenderunt.
cæterùm poſtquam ſaturati ſunt cibo & potu,
his ſermones cœpit Calypſo diua dearum:

O inclyte Laertiade uerſute Vlyſſes,
ſiccine domum charam ad patriam terram
protinus nũc uis proficiſci? tu uerò gaude nihilominus.
ſi quidem ſcires tua mente quantos tibi fatale
dolores implere priuſquam ad patriã terram perueniας,
tum certè hic manẽs unà mecum hanc domũ cuſtodires,
immortalisq; eſſes: quantumuis cupidus ſis uidere Calypſo ſpondet Vlyſſi immortalitatem.
tuam uxorem, cuius uſq; deſiderio teneris dies omnes.
non quidem certè illa inferior glorior eſſe,
nec corpore, neq; indole. quandoquidẽ nequaquam decet
mortales cum immortalibus corpore & forma certare.

Hanc reſpondens allocutus eſt uerſutus Vlyſſes:
uenerãda dea, ne mihi ob hoc ſuccenſeas: ſcio enim ipſe
omnia planè quod te prudens Penelope
forma inferior eſt, magnitudineq; conam aſpectu.
(illa quidẽ mortalis eſt, tu u. immortalis & inſeneſcens)
ſed etiam ſic uolo & deſidero diebus omnibus
domumq; redire, & reditus diem uidere.
quod ſi quiſpiam ſeuierit deorum in nigro ponto,
patiar, in pectore habens patientem animum.
iam enim ualde multa paſſus ſum & multa laboraui
fluctibus & bello: poſt illa hoc quoq; fiat.

Sic ait. ſol autem occidit & tenebræ aduenerunt:
uenientes autem hi in ſeceſſum ſpelunca canæ,
oblectati ſunt amore alter apud alterum manentes.
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
continuò ille pallium q; tunicam q; induit Vlyſſes,
ipſa uerò candidam ſtolam ingentem induit Nympha,
tenuem & gratioſam, zonam autẽ circumpoſuit lumbis
pulchram, auream: capiti autem impoſuit calanticam:
& tum tandẽ Vlyſſi magnanimo molita eſt pfectionẽ:
dedit quidem ei ſecurim magnam, habilem in manus, Parat nauẽ Vlyſſes.
ferream, utrimq; acutam. cæterum in ipſa
manubrium perpulchrum, oleagineum, fabrefactum:
dedit uerò deinde aſciam politam. dux uerò uiæ erat
inſulæ ad extremã oram, ubi arbores proceræ ſuccreuerũt,
clethraq; populusq; abieſq; in cælum pertingens,
aridæ pridem uehementer, quæ ei nauigarent leuiter.
cæterùm poſtquam oſtẽdit ubi arbores longæ creuiſſent,
rediit quidem ad domum Calypſo diua dearum:
at ipſe ſcindebat ligna: celeriterq; ei abſolutum eſt opus.
uiginti autem deiecit omnino: dolauitq; ſanè ferro,

ξεσε

poliuit

polinit uerò scitè, & ad normam direxit.
interim autem attulit terebras Calypso diua dearum,
terebrauit uerò omnes, & composuit inter sese:
clauis autem hanc & compagibus aptauit.
quantum quisq; fundum nauis circumscribit faber
onerariæ latæ, bene peritus fabrilium,
tantam latam ratem confecit Vlysses.
tabulata uerò erigens, coaptans frequentibus trabibus,
faciebat, cæterum longis asseribus perficiebat.
in uerò malum fecit, & antennas congruentes ei.
præterea sanè temonem fecit, ut gubernaret.
obsepsit uerò ipsam uirgis undiq; salignis,
fluctuũ propugnaculum esse: multamq; ingessit syluam.
interea uerò linteum attulit Calypso diua dearum,
uela conficere: ille uerò bene confecit & ista.
in autem funes q; tudentes q; pedes q; ligauit in ipsa:
uectibus q; hanc deduxit in mare diuinum.
quarta dies erat, & ei perfecta erant omnia:
quinta uerò dimisit ab insula diua Calypso,
uestes q; amiciens odoratas, & lauans.
in uerò ei urnam posuit dea nigri uini
aliam, aliam uerò aquæ magnam: & uiatica
in peram, in uerò ei obsonia posuit fortia plurima,
uentum uerò dimisit innocuum mollem q;.
lætus uerò uento extendit uela diuus Vlysses:
cæterùm ipse temonem gubernabat artificiosè
sedens: neq; ei somnus per palpebras cadebat
Pleiades q; contemplanti & serò occidentem Booten,
ursam q;, quam & currum cognomento uocant,
quæ ibidem uertitur, atq; Orionem obseruat:
sola uerò expers est lauacrorum Oceani.
hanc enim eum iussit Calypso diua dearum
ponto nauigare ad sinistram manum habentem.
Septendecim quidem nauigabat dies iter faciens,
octodecima uerò apparuerunt montes umbrosi
terræ Phæacum, qua proximum erat illi:
apparuit autem ueluti scutum in obscuro ponto.

Hũc u. ex Æthiopibus rediẽs imperator Neptunus,
procul ex Solymorum montibus uidit: apparuit enim ei
pontum nauigans. ille efferbuit ex corde magis:
mouens autem caput ad suum dixit animum:
heu, profectò consultarunt dij aliter
de Vlysse, me apud Æthiopas ente:
& iam Phæacum terram prope, ubi ei fatum est
effugere magnã metam ærumnarum quæ ipsum occupat.
sed adhuc quidem eum dico affatim passurum mali.

Nept. Vlyssem tẽpestate quatit. Sic fatus, collegit nubes, & commouit pontum,
manibus tridẽtem capiens: omnes a. concitauit procellas
omnium uentorum: nubibus autem operuit
terram simul & pontum: ruit autem è cælo nox.
simul Eurus q; Notus q; incidit, Zephyrus q; uehemens,
& Boreas serenus, ingentem fluctum prouoluens.
& tunc Vlyssis soluta sunt genua & amicum cor:
tristatus sanè dixit ad suum magnanimum animum:
heu me miserum, quid mihi tandem restat.

ξεινος δ' ὣς ταμύως, νὴ ὧδι κάθμενος ἦσται.
τόφρα δ' ἐγεικε τόρετρα Καλυψὼ δῖα θεάων,
τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα, νὴ πρέμνοσιν ἀλλήλοισι·
γόμφοισι δ' ἄρα τιὼ γε νὴ ἁρμονίῃσιν ἄρηρεν.
ὅσσον τίς τ' ἐδάφους νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
τόσσον ἐπ' εὐρείῃ σχεδίῃ ποιήσατ' ὀδυσσεύς.
ἴκρια δ' ἐκ στήσας, ἀραρὼν θαμέσι σανίδεσσι,
ποίει, ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τέλευτα.
ἐν δ' ἱστὸν ποίει, νὴ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ.
πῶς δ' ἄρα οἱ πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἰθύοι,
φράξε δὲ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσι,
κύματος εἰλαρ ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
τόφρα δὲ φάρε' ἐγεικε Καλυψὼ δῖα θεάων,
ἰσία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο νὴ τά. (πῆ·
ἐν δ' ὑπέρας τε κάλους τε πόδας τ' ἐνέθηκεν ἐν αὐ-
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τιὼ γε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν.
τέτρατον ἦμαρ ἔην, νὴ δὴ τότε τέλεσε πάντα·
τῇ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψὼ,
εἵματά τ' ἀμφιέσασα θυώδεα, νὴ λάσασα.
ἐν δ' ἐ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανα οἴνοιο
μέγ' ἔτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὲ νὴ πῖσα
κωρύκῳ, ἐν δ' ἐ οἱ ὄψα τίθει μυρoεικέα πολλά.
ἔρον δὲ πνοιὴν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
γηθόσυνος δ' ὄρῳ πέτασε δῖος ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθὺν τεχνήετο νώτοις
ἥμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπίπτε
πληϊάδας τ' ἐσορῶντι νὴ ὀψὲ δύοντα βοώτην,
ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' ὠρίωνα δοκεύει·
οἴη δ' ἄμμορος ἔσκε λοετρῶν ὠκεανοῖο.
τιὼ γὰρ δή μιν ἄνωγε Καλυψὼ δῖα θεάων
πεντοπορεύεμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
ἑπτὰ δ' ἐπ' ἐκαίδεκα μὲν πλεῖεν ἤματα πεντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ·
εἴσατο δ' ὡς ὅτε εἶνον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.

Τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων αὖτε κρείων Ἐνοσίχθων,
τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων εἰδέν· ἔσατο γὰρ οἱ
πόντον ὧι πλείων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον·
κινήσας ἧ κάρη πρὸς τὸν μυθήσατο θυμόν,
ὤ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβάλλετο δῖα θεοῖσιν ἄλλως
ἀμφ' Ὀδυσῆϊ, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
ἐν δὴ φαίηκων γαίῃς σχεδόν, ἔνθά οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πῆρας ὀϊζύος ἣ μιν ἱκάνει.
ἀλλ' ἔτι μὲν μιν φημὶ ἄλλῃ ἐλάαν κακότητος.

Ὡς ἐπὼν, σώαγχε νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,
χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
παντοίων ἀνέμων· σκὺ δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμῶς καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἐρεμνὸς νύξ.
σκὺ δ' εὖρός τ' νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσαὴς,
νὴ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
νὴ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
ὤμοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.

δείδω

μειδιόων μιν δ' ἠμείβετα δῖα θεάων,
ὦ μ' ἔφατ' ὦ πόντῳ, πρίν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
οἷοισι νεφέεσι πόδισφιν ἀρούρας δύρμὼ
Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ὦν ἀπέχησι δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
τρὶς μάκαρες δ' Ἀναοὶ καὶ τετράκις οἵ τότ' ὄλοντο
Τροίηφι δυρείῃ, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
ἤματι τῷ ὅτε μοι πλεῖοι χαλκήρεα δοῦρα
τρῶες ἐπ' ἐρρίψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι·
τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μοι κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
νῦν δέ με λυγαλέῳ θανάτῳ εἱμάρτο ἁλῶναι.

Ὡς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης
δηνὸν ἐπεσσύμενον, πόδι ἴῃ σχεδίην ἐλέλιξεν. (κρης,
τῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ
ἐκ χειρῶν πέφυκε· μέσον δ' ἐὸ ἶσον ἔαξε
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
πηλῷ δ' αὖτε πολὺν κὴ ἐπήρισεν ἔμπεσε πόντῳ.
τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδ' ἀναάδη
εὖ ψα μάλ' ἀψορρόον μεγάλα ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
εἵματα γάρ ῥ' ἔβάρυνε τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
ὀψὲ δὲ δὴ ῥ' ἀνέδυ, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἁλμυρὸν
πικρὸν, ὅ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυσσεν.
ἀλλ' οὐδ' ὣς σχεδίης ἐπελήθετο τειρόμενός περ,
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἀνέμοισιν, ἐλάβετ' αὖθι·
ἐν μέσσῳ δὲ κάθιζε, τέλος θανάτοιο ἀλύων·
τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέῃσιν ἀκάνθας
ἀν πεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
ὣς τὴν ἀν πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ἄλλοτε μὲν τε νότος Βορέῃ πρόβαλέσκε φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' εὖρος ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.
τὴν δὲ ἴδ' ἐν Κάδμου θυγάτηρ παλάμης φυγέτιν νὼ
Λευκοθέη, ἣ πρίν μὲν ἦεν βροτὸς αὐδήεσσα,
νῦν δ' ἅλὸς ἐν πελάγεσι θεῶν ἔχει ἔμμορε τιμῆς,
ἣ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης·
al. πολύδισμον, ἀπό τι μῦθον. ἵζε δ' ἐὴν σχεδίην, † καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,

Κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
ὃ μὲν δή σε κατα φθίσει μάλα περ μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξαι, (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσῃ)
εἵματα ταῦτ' ἀποδὺς, σχεδίην δὲ ἀνέμοισι φέρεσθαι
κάλλιπ'· ἀτὰρ χείρεσι νέων, ἐπὶ γαίης
γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἄλυξαι.
τῇ δ' τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
ἄμβροτον· † οὐδέ τι τοι παθέειν δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
ἔκ ἀποδυσάμενος βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον,
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι.

Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
αὐτὴ δ' ἔκ ὃν πόντῳ ἐδύσατο κυμαίνοντι,
αἰθυίῃ εἰκυῖα· μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν.
αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,

ὀχθήσας

uereor ne omnia dea uera dixerit, (uenirem,
quæ me dicebat in mari, priusquã ad patriã terram per-
dolores impleturũ esse: ea certè nũc omnia perficiuntur.
qualibus nubibus operuit cælum latum
Iupiter, cõmonuit autem mare, irruunt uerò procellæ
omniũ uentorũ: nunc mihi præsens est grauis pernicies.
ter beati Danai & quater qui quondam perierunt
Troia in lata, gratiam Atridis ferentes.
utinam ego mortuus fuissem & fatum obijssem
die illo quando mihi plurimi ferratas hastas
Troiani iniecerunt circa Atridem mortuum:
tum sortitus essem parẽtalia, & meã gloriã celebrassent
nunc me tristi morte fatatum est perire. (*Achiui:*
Sic ipsum loquutum pepulit ingens fluctus à uertice,
horrendum irruens, concussit autem ratem.
longè uerò à rate ipse excidit, clauus autem Vlyss. excutitur rate utẽpestatis.
ex manibus excidit: medium autem malum ei fregit
horrenda commixtorum uentorum irruens procella.
longè autem uelum & antenna incidit ponto.
illum uerò sub aqua detinuit longo tempore, neq; potuit
ualde statim emergere magni sub fluctus impetu.
uestes enim grauabant quas illi præbuerat diua Calypso.
serò tandem emersit, ex ore autem euomuit salsuginem
amaram, quæ ei copiosa ab capite defluebat.
sed neq; sic ratis oblitus est tametsi afflictus,
sed impetu facto in fluctibus, apprehendit eam:
in medio autem sedit, finem mortis euitans:
hanc aũt ferebat ingens fluctus per fluẽta huc atq; illuc.
quemadmodum quoties autumnalis Boreas fert spinas
per campum, densæ autem inuicem hærent:
sic illam per mare uenti ferebant huc atq; illuc.
interdum quidem uentus Boreæ præbebat ut ferret,
interdũ u. rursus Eurus Zephyro cedebat ut psequeretur.
hunc autem uidit Cadmi filia pulchris talis Ino
Leucothea, quæ antè quidem erat mortalis uocalis,
nunc uerò maris in Pelago deorum sortita erat honorẽ,
hæc Vlyssem miserta est uagabundum, dolores habẽtem,
mergo uerò adsimilis uolatu emersit è gurgite:
sedit autem in rate, & ipsum sermone allocuta est:
Infelix, quid tibi sic Neptunus terram concutiens
iratus est uehementer, quòd tibi mala multa serit?
non tamen te corrumpet quantumuis insaniens.
sed certè sic fac, (uideris autem mihi non stultus esse)
uestes istas exuens, ratem uentis ferre Vlyss. naufragus à Leucothea iuuatur.
relinque: cæterùm manibus natans, quære reditum
in terra Phæacum, ubi tibi fatale est effugere.
accipe autem hanc uittam & sub pectore extendas
immortalem: neq; quicquam tibi pati timor, neq; perire.
porro postquam manibus contigeris littus,
rursus exutus proijce in nigrum pontum,
longè à littore, ipse autem aliò te conuertas.
Sic loquuta dea uittam dedit,
ipsa uerò rursus in pontum ingressa est fluctuantem,
mergo adsimilis: niger uerò ipsam fluctus obtexit.
cæterùm ipse cogitabat patiens diuus Vlysses,

ingemi-

ac ingemiſcens dixit ad ſuum magnanimum animum:
Heĩ mihi, ne quis mihi ſtruat dolum rurſus
immortalium, quando me à rate deſcendere iubet.
ſed omnino nondum parebo: quoniam longè oculis
terram ego uidi ubi mihi dixit effugium eſſe:
ſed omnino ſic faciam, uidetur uerò mihi eſſe optimum:
quamdiu ſanè ligna in compagibus hærebunt,
tamdiu hic manebo & ſuſtinebo dolores patiens:
at poſtquam mihi ratem fluctus diſperſerit,
natabo: quandoquidem nihil adeſt proſpectu melius.

Neptunus in Vlyſſem ſæuit.

Dum ille hæc cogitabat in mente & in animo,
immiſit ingentem fluctum Neptunus terræ quaſſator,
horrendumq́ moleſtumq́ ex imo: impulit autem ipſum.
ueluti autem uentus uehementer ſpirans aceruũ diſſipat
ſtipularum, quas quidem diſſipat ultro citroq́:
ſic ipſius ligna longa diſperſit. porro Vlyſſes
in unum lignũ conſcẽdit, ſolum ueluti equum impellẽs,
neſtes autem exuit quas ei præbuerat diua Calypſo.
ſtatim autem uittam ſub pectus extendit:
ipſe autem pronus in mare cecidit manus extendens,
natare cupidus. uidit uerò imperator Neptunus,
mouens uerò caput ad ſuum locutus eſt animum:
Sic nunc mala plurima paſſus erra in mare,
donec hominibus à Ioue nutritis appuleris:
ſed neq́ ſic te ſpero uilipenſurum malum.
Sic locutus, impulit pulchricomos equos,
uenit autem ad Ægas ubi ei inclytæ domus ſunt.
At Pallas filia Iouis alia cogitauit:
illa quidem aliorum uentorum obſtruxit uias,
quieſcere uerò iuſſit & conſopitos eſſe omnes:
excitauit autem uelocem Boream, fluctus autem fregit,
donec ipſe Phæacenſibus remigandi ſtudioſis miſceretur
inclytus Vlyſſes, mortem & fatum effugiens,
hic duas noctes duosq́ dies fluctu uaſto
errabat: plurimum uerò ei cor præuidebat perniciem.
ſed quando iam tertiã diẽ pulchricoma adduxit aurora,
& tunc ſtatim uentus quidem quieuit, atq́ ſerenitas
erat tranquilla: ipſe uerò propè conſpexit terram,
ualde acutè proſpiciens, è magno fluctu leuatus.
quemadmodum autẽ cum iucũda ualetudo filijs apparet
patris, qui in morbo decumbit immẽſos dolores patiens,
diu contabeſcens, odioſus uerò ei ingruit dæmon,
gratè uerò hunc dij à morbo liberarunt:
ſic Vlyſſi gratè apparuit terra & ſylua:
natabat uerò nitens pedibus littus ut conſcenderet.

Vlyſſes ad Phæacẽſes defertur.

ſed cum tantum abeſſet quantum auditur clamans,
ſanè ſonitum audiuit ad ſcopulos maris.
murmurabat enim ingens fluctus ad aridam continentis
horrẽdum eructans, operuit autem omnia maris aſpergo.
non enim erant nauium portus capaces, neq́ ſeceſſus,
ſed littore proiectæ erant, ſcopuliq́ ſaxaq́.
& tunc Vlyſſi ſoluta ſunt genua & charum cor,
ingemiſcens uerò dixit ad ſuum magnanimum animum:
hei mihi: poſtquam terram inſperatam dedit uidere
Iupiter, & ſanè has undas ſulcans penetraui,

egreſſus

ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγὼ, μή τις μοι ὑφαίνησι δόλον † αὖτε al. ἄλλην
ἀθανάτων, ὅτε με χεδόνης ἀποβλῶσαι ἀὐήσει.
ἀλλὰ μάλ' ὄπωπεύσομ', ἐπεὶ ἐκὰς ὀφθαλμοῖσι
γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι·
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ὀρέξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
ὄφρ' ἂν μὴ πω δῆρα τ' ἐμοὶ κρατερὴ ἀρμονίησιν ἀρήρῃ,
τόφρ' αὖτ' μίμνων κῆ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι χεδρὶλίω δῖα κῦμα τινάξῃ,
νήχομ'· ἐπεὶ ὀ μήν τι πάρα πρόνοησαι ἄμεινον.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὧρσε δ' ὑδὴ μέγα κῦμα ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηρεφὲς· ἤλασε δ' αὐτόν.
ὡς δ' ἄνεμος ζαὴς πίλνῃ θημῶνα τινάξῃ
παρφαλίωνα, τὰ μὲν ἄρ τε δ' ἱεσπέδασ' ἄλλυδις ἄλλη·
ὣς τὸ δέρρατα μακρὰ δ' ἱεσπέδασ'. αὐτὰρ ὁ δ' ὄστεύς
ἀμφ' ἑνὶ δόρατι βαῖνε, πέλεθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων,
εἵματα δ' ἀζαπέδυνε τὰ οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
αὐτίκα δ' ἧκε κέλευθον ἐπὶ σφέτερον τάνυσσεν·
αὐτὸς δ' ἠρίων ἀλὶ κάππεσε χεῖρε πετάσας,
νηχέμεναι μεμαώς. ἴδε δ' ἀκρέων Ἐνοσίχθων,
κινήσας δ' ἄρα ποτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν,
Οὕτω νῦν πολλὰ παθὼν ἀλάω κατὰ πόντον,
ἐσόκεν ἀνθρώποισι δ' ἰστρεφέεσσι μιγείης·
ἀλλ' ὀδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσεσθαι κακότητος.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους,
ἵκετο δ' ἐς Αἰγὰς ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἄλλ' φρόνησεν·
ἄκρους μὲν ἄνεμων κατέδησε, κέλευθος,
πάσασθαι δ' ἐκέλευσε δυσηχέα πάντας·
ὧρσε δ' ὑδὴ κραιπνὸν βορέην, πρὸ δ' ἄκμας ἔαξεν,
ἕως ὅγε φαίηκεσι φιληρέτμοισι μιγείη
δυσμενὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας,
ἦλθε δ' ὑὼ νύκτας δύο δ' ἤματα κύματι πηγῷ
πλάζετο πολλὰ δέ οἱ κραδίῃ πεπτηότι ὄλεθρον
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐὐπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, δὴ ἐγάλαιον
ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἶδε γαίας,
ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βίοτος πατρὸς φανείη
παιδὶ νοσοφίσαντι, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατερῇ· ἄλγεα πάσχων,
δηρὸν τηκόμενος, συνεχὲς δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
ἀσπασίως δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
ὣς Ὀδυσῆι ἀσπασὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη·
νῆχε δ' ἐπειγόμενος προσιὼν ἠπείρου ἐπιβῆναι.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ δὴ ὄπτευε πατὶ ἀπιλάδεσι θαλάσσης.
βόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
δεινὸν ἐρεύγόμενον, ἕλυτο δὲ πάντ' ἀλὸς ἄχνη.
ἤ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχοι, οὐδ' ἀποβῆναι,
ἀλλ' ἀκταὶ πρόβλῆτες ἔσαν, ἀπιλάδες τε πάγοι τε.
καὶ τότ' Ὀδυσῆι λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
ὤμοι ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀέλπτως δ' ὦκα ἰδόντα
Ζεὺς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,

ἐκβασις

ἔκβασις ὅ τιν φαίνηθ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε.
ἔκτοθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξεῖαι, ἀμφὶ δὴ κῦμα
βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' αὖτε δέδρομε πέτρη,
ἀγχιβαθὴς δ' ἥ θάλασσα· νὴ ἔπος ὄδε ποσσὶν ἔπειτα
στῆναι ἀμφοτέροισι, νὴ ἐκφυγέειν κακὸν ὦκα,
μήπως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίβα κῦμα ποτὶ πέτρῃ
κῦμα μέγ' ἀρπάξαν, μέλεα δέ μοι ἔσσεται ἔργα.
εἰ δ' ἔκ' ἔτι πόντοφιν ἔτι πλώσομαι, εἴπερ ἐφεύροι
ἠϊόνας τε πλατείας λιμένας τε θαλάσσης,
δείδια μή μ' ἔτι καὶ τῆς αὐτις ἁρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα,
ἢ ἔτι μοι καὶ κῆτος ὀφέλλῃ μέγα δαίμων
ἐξ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει πλυτὸς Ἀμφιτρίτη.
οἶδα γὰρ ὥς μοι ὀδύσσατο πλυτὸς Ἐννοσίγαιος.

Ἑως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρων ἤνεικεν ἐπ' ἀκτήν.
ἦθι δ' ἀπὸ ῥινός τε δύφθη, σάρξ τ' ὀστέ' ἀράχθη,
εἰ μὴ ἄρ' ὧδε φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφοτέρῃσι χερσὶν ἐπειτ' ἐρύσατο πέτρης,
ᾗ ἔχε, στενάχων, εἷως μέγα κῦμα παρῆλθε.
καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε· πάλιν δ' ῥόθιον δέ μιν αὖτις
πλῆξεν ἐπειτύμενον, πρὸς δὲ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ' ὅτε πολύποδι θαλάμης ἐρεπτομένοιο
πρὸς κοτυληδόνα φῦσιν ἁνυσταὶ λάϊγγες ἔχονται·
ὣς τῇ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ῥῖνοί ἀπεδρύφθην, τὴν δ' ἄρ μέγα κῦμα κάλυψεν.
ἔνθά κε δὴ λύσην ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσεύς,
εἰ μὴ ἐῦ φρονέουσ' ἦκε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κύματος ἐξαναδὺς τά τ' ἐρύγεται ἤπειρόνδε,
νῆχε παρὲξ ὄθι γαῖαν ὁρώμενος, ἔπτο ἐφεύροι
ἠϊόνας τε πλατείας λιμένας τε θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐΰσκοπος χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπήρατος ἦεν ἄυλμος·
ἔγνω ἥ πρόρροντα, κὴ εὔξατο ὃν κατὰ θυμόν,
κλῦθι ἄναξ ὅστις τις ἐσσί· πολύλλιστος δέ σ' ἱκάνω,
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος φίλιπάς.
αἰδοῖος μὲν γάρ τ' ὅδε κὴ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ὃς δή τις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον σά τε γούναθ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας·
ἀλλ' ἐλέαιρε ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι.

Ὡς φάθ'· ὁ δ' αὐτίκα πάυσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα·
πρόδε δέ οἱ ποίησε γαληλύην, τὸν δ' ἐσάωσεν
ἐς ποταμὸν πρόχοάς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε.
χεῖράς τε σθένεϊ· ἁλὶ γὰρ δεδμητο φίλον κῆρ.
ὠδύνετο δὲ χρόα πάντα· θάλασσα δὲ κήκιε πολλὴ
ἀν στόμα τε ῥῖνάς τε· ὁ δ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγοπτελέως, κάματος δέ μιν ἀινὸς ἱκάνων.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυτο, κὴ ὃν φρεσὶ θυμὸς ἀγέρθη,
κὴ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο·
καὶ τὸ μὲν ὃν ποταμοῦ ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν,
ἄψ δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αἶψα δ' ἄρ' Ἰνὼ
δέξατο χερσὶ φίλῃσιν. ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
ψοίνῳ ὑπεκλίνθη, νύσσε δὲ ζώστωρ ἄρουραν.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,

egressus nusquam apparet ex mari cano foras.
extra enim saxa acuta, undiq; autem fluctus
fremit murmurans, plana uerò eminet petra,
prope antè profundum mare: & nullo modo licet pedib.
consistere ambol & effugere malum,
ne fortasse me egredientem proijciat lubricam ad petram
fluctus magnus abripiens, manus uerò mihi erit conatus.
si uerò adhuc ultra natabo, si alicubi inuenio
littora procurrentia portusq; maris,
uereor ne me rursus abripiens procella
pontum in piscosum ferat graniter ingemiscentem,
aut etiam mihi & cete immittat magnus deus
ex mari, qualia multa nutrit inclyta Amphitrite.
noui enim quàm mihi infensus sit inclytus Neptunus.

Dum ille hoc deliberabat in mente & in animo,
interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.
ibi sanè cutem lacerasset, simulq; ossa confregisset,
nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerua:
ambabus uerò manibus irruens apprehendit petram,
huic adhæsit ingemiscès, donec ingens fluctus præterijsset
& hunc sic effugit: sed refluus ipsum rursus (set.
percussit irruens, longè autem ipsum iecit ponto.
ut autem dum polypus ex cubili extrahitur
capillamentis crebri calculi adhærescunt:
sic huius ad scopulos fortibus à manibus
cutis lacerata erat, hunc uerò ingens fluctus obtexit.
ibi tandem infelix præter fatum obijsset Vlysses,
nisi prudentiam indidisset cæsia Minerua:
ex fluctu emergens qui eructantur ad littus,
præternatabat in terram, obseruans sicubi inueniret
littoraq; depressa portusq; maris.
sed quando certè fluuij ad ostia pulchrifluentis
peruenit natans, illic ei uisus est locus optimus,
lauis petris, & tectus erat à uentis:
agnouit autem profluentem, & uota fecit suo in animo:
audi rex quisquis es: ualde supplex autem ad te uenio,
fugiens ex ponto Neptuni iras.
uenerabilis quidem est etiam immortalibus dijs
ex hominib. quicũq; uenit errans, quẽadmodum ego nũc
ad tuum fluentum tuaq; genua accedo plurima passus:
sed miserere rex, fateor tibi supplicem esse. (fluctus:

Sic ait. ille u. continuò sedauit suũ fluentũ, cõtinuit et Ad naufra-
ante eum fecit tranquillitatem: hunc autem seruauit gi Vlyßis
in fluuij hostia: ille uerò utrunq; genu contraxit. preces Cal-
manusq; fortes: mari enim afflictus charo corde erat. liore fluxũ
tumebat uerò corpore toto: mare autẽ manabat copiosum fistit.
per os & nares: ille uerò absq; anhelitu & uoce
iacebat debilis, uehemens autem ipsum labor inuaserat.
sed postquam respirauit, & ad præcordia animus coiit,
tum sanè uittam à se soluit deæ:
& ipsam ad fluuium mare fluentem immisit, (Ino
rursus autẽ ferebat ingens fluctus per flumen: statim aũt
suscepit manibus charis. ille uerò ex fluuio secedens Vlysses ex-
in iunco recubuit, osculatus uerò est almam tellurem. ponitur ter-
ingemiscens q; dixit ad suum magnanimum animum: re.

hem

heu mihi, quid agam, quid mihi deniq; reſtat.
ſi etenim in fluuio difficilem per noctem excubuero,
ne me ſimul frigus malum & fœmineus ros
ex imbecillitate conficiat afflictum animum.
aura autem ex fluuio frigida ſpirat matutino tempore.
ſi uerò ad aliam conſcendens & umbroſam ſyluam,
arbuſtis in denſis dormiero, etiam ſi remiſerit
frigus & labor, iucundus uerò mihi ſomnus irrepat,
uereor ne feris laceratio & præda fiam.
Sic ſanè ei deliberanti uiſum eſt ſatius eſſe:
inſtitit ire in ſyluam: hanc autem prope aquam inuenit
in circumſpicuo loco, duo autem ſubijt arbuſta
ex uno loco enata: hoc quidem oleaſtri, alterum a. oleæ.
hic neq; uentorum perflat uis humida ſpirantium,
neq; unquam ſol lucens radijs percuſſit:
neq; imber penetrarat penitus: ſic ſanè denſa
inuicem creuerant contiguè: quæ Vlyſſes
ſubijt. ſtatim uerò cubile meſſuit manibus charis
latum. foliorum enim erat copia aſſatim ingens,
quantumq; duos aut tres uiros tegeret
tempore hiberno: etiamſi admodum ſæuiat.
illam quidem uidens lætatus eſt patiens diuus Vlyſſes:
in medio a. procubuit, copiã uerò ſuperingeſſit foliorũ.
utq; cum quiſpiam torrem cinere abſcondit nigro,
agro in extimo, cui non adſunt uicini alij,
ſemen ignis ſeruans, ut ne aliunde intendat:
ſic Vlyſſes foliis abſconditus erat. huic ſanè Pallas
ſomnum in oculis fudit, ut ipſum quieſcere faceret citò
ab difficili labore, charas palpebras abſcondens.

ODYSSEAE HOMERI VI.
RAPSODIAE
argumentum.

Minerua inſtillans ſomnium Nauſicaæ Alcinoi filiæ, iubet illi
ueſtes ad flumen ducenti lauare: inſtare enim ei nuptias. Illa uerò
iuſſa facit: deinde ludit cum ancillis. Audiens autem ipſas Vlyſſes
expergiſcitur, & precatus Nauſicaam, ueſtem & cibum ab ipſa ac-
cipiens, ſequutus eſt eam in urbem.

ODYSSEAE HOMERI Z.
RAPSODIA.

Sexto libro Nauſicaa excipit in Scheria Vlyſſem.

SIC quidẽ illic dormiebat patiẽs diuus Vlyſſes,
ſomno & labore grauatus: interea Minerua
ibat ad Phæacum uirorum populumq; urbemq;:
Phæacũ origo. *qui antea quidem habitabant in ſpacioſa Hyperia,*
prope Cyclopas uiros ſuperbientes,
qui ipſos prædabantur, uiribus enim potiores erant.
hinc exurgens abduxit Nauſithous deo ſimilis,
conſedit uerò in Scheria procul ab hominib. ingenioſis:
circum uerò murum duxit ciuitati, & domos ædificauit,
etiam templa fecit deorum, & diuiſit agros.
ſed hic iam fato domitus ad inferos deſcenderat:
Alcinous uerò tunc imperabat, à dijs conſilia doctus:
huius quidem perrexit ad domum dea cæſia Minerua,
redi-

ὣς μοι ἐγὼ, τί πάθω, τί νύ μοι μήνισε γρύνται.
εἰ μὲν κ' ἐν ποταμῷ δυσκυδέα νύκτα φυλάξω,
μή μ' ἄμυδις σίβη τε κακὴ ⟨?⟩ θῆλυς ἔέρση
ἄξῃ ὀλιγοπελίης λαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν.
αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνείει πρὸς ἠῶθι πρό.
εἰ δὲ κεν ὀν κλιτιὰ ἀναβὰς ἠ λάσιον ὕλην,
θάμνοις ἐν πυκινοῖσι κατα δραθῶ, εἴ κε μεθείη
ῥίγος ⟨?⟩ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
δείδια μὴ θηρεσιν ἕλωρ ⟨?⟩ κύρμα γένωμαι.
Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δόασατο κέρδιον εἶναι.
βῆ ῥ' ἴμεν ὀν ὕλην· τὴν δ' εὗδ' ὀπὶ θάμνοις ὕδατος εὖργε
ἐν πρόφαι νομένῳ, δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπὲκ λυθε θάμνους
ἐζομόθεν πεφυῶτας· ὁ μὲν, φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
τοὺς μὲν ἄρ' ὅτ' ἀνέμων δύαι μάλα πολλὸν ὑγρὸν ἀγύρτων,
οὐδέ ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν·
οὐδ' ὄμβρος πράσκει διαμπερές· ὡς ἄρα πυκνοὶ
ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς· τοὺς ὑπ' Ὀδυσεὺς
λύσε τ'. ἄφαρ δ' ὄνυξι ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
ὕλης εἶαν. φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἄλιθα πολλή,
ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ὀρύσσαι
ὥρῃ χειμερίῃ· εἰ μὴ μάλα πῦρ χαλεπαίνοι.
τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ἐν δ' ἄρα μέσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ,
ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μὴ πόθεν ἄλλοθεν αὖοι·
ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ, ἵνα μιν τάχα σαῦσειε τάχιστα
δύαντούς καμάτοιο, φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ζ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑποθεσις.

Αθηνᾶ ὕπνον ἄσασα ἐπὶ Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ, κελεύει αὐτῇ πλύνειν ἐσθῆτα ἐπὶ ποταμὸν ἀγαγέσθαι· γαμεῖσθαι γὰρ αὐτῇ ἐνιαυτὸν ὕστερον. ἡ δὲ κελεύσασα ποιεῖ· ἐπειτα παίζουσα μετὰ τῶν θεραπαινῶν. ἀνίσασα δ' αὐτὴ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐγκρύπτεται, καὶ λιτόμενος Ναυσικάαν, ἐδέσματα καὶ τροφὴν παρ' αὐτῆς λαβὼν, ἐπειτα αὐτῇ ἀπέρχεται εἰς τὴν πόλιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Δ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ζῆτα ἡ Ναυσικάα πέμπει ἐν σχερίῃ Ὀδυσῆα.

ΩΣ ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς φαιήκων αὐδρῶν δήμου τε πόλιν τε.
οἱ πρίν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρείῃ πορείῃ,
ἀγχοῦ Κυκλώπων αὐδρῶν ὑπερφιάλων τῶν,
οἵ σφεας σινέσκοντο, βίηφι ἧς φέρτεροι ἦσαν.
ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοον θεοειδὴς,
ἔισεν δ' ἐν Σχερίῃ ἑκὰς αὐδρῶν ἀλφηστάων·
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδάσσατο οἴκους,
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κῆρι δαμεὶς ἤϊε δόμον Ἀΐδος·
Ἀλκίνοος δ' ἄρα τότ' ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς·
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

νόσου ὀ'λυσσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα.
βῆ δ' ἴμεν ὄφρα θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
κοιμᾶτ', ἀθανάτῃσι φυὴν εἰδομένη, ἠδ' ὁμοίην,
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
τὼ παρ' ἰὼ δύ' ἄμφίπολοι χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι
σταθμοῖιν ἑκάτερθε, θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
ἡ δ' ὡς οὖν ἄνεμος ὤρνυτο ἐπήτριμος ἀμφιπολεύειν
ἐς δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
ἥ οἱ ὁμηλικίη μάλα ἔπλετο, κηχάρισο δ' θυμῷ·
τίπτε μιν ἐσπαμένη προφυγὼν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ναυσικάα, τίνυ σ' ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα·
σοὶ δ' γάμος ἀγλαὸς ὧδε, ἵνα χρὴ καλὰ μέν τ' αὐτὴν
φάσθαι, τά δ' τοῖσι παρέχειν οἵ κε σ' ἄγωνται.
ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή· χαίρουσιν δ' πατρὸς μὴ πότνια μήτηρ.
ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ' ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
φῶτ' ὑμῶν ἐπεὶ ἔτι σοὶ πρόφρων ἔσεται·
ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
πάντων Φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
ἀλλ' ἄγε δὴν ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πῶλον
ἡμιόνους τ' ἄμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄνῃσι
ζώστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
ὁρμᾶσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰπὸν ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ὄλυμπόν δ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἔμμεναι. οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπαμφιχυτὸν ἄγλαη
ταύτῃ γὴθόσυνοι μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα·
ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ δμῳῇσι πόρῃσι.
αὐτίκα δ' ἦλθε δόμονδε θοὸν, ἣν μιν ἔγειρε
Ναυσικάαν εὐπέπλου. ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασσ' ὄνειρον,
βῆ δ' ἰέναι δὰ δ' ὁμαδ', ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσι,
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί. κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας·
ἣ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἥστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
νήματα τρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα· τὸν δ' θύρῃζε
ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοῦς Βασιλῆας
δὴν βουλήν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
ἣ δ' μάλ' ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε,
Πάππα φίλ' ὄκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσειας ἀπήμονα
ὑψηλὸν, δύκυκλον; ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται.
καὶ δέ σοι αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντι
βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα·
πατέρι δέ τοι φίλοι υἷες ἐν μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δύ' ὀπηδοντε, τρεῖς δ' ἄβιοι θαλέθοντε·
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντε
δὴν χορὸν ὀρχεῖσθαι· τὰ δ' ἐμῆ φρονὶ πάντα μεμηλεν.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἄρα λάθρον γάμον ὄζοντο ἔειπεν
πατρὶ φίλῳ· ὁ δ' ἤδη πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
ὅτι μιν ἡμιόνους φθονέοι τέκος, ὅτε τὸ πρίν.

reditum Vlyſſi magnanimo molientẽ.
inſtitit autem ire ad thalamũ uarie factũ, in quo puella
dormiebat, immortalibus indole & forma ſimilis;
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi:
aderant duæ ancillæ à gratijs pulchritudinem habentes
à poſtibus utrinq, fores uerò admotæ erant lucidæ.
illa uerò uenti neluti flatus acceßit ad cubilia puellæ.
ſtetitq ſupra caput, & ipſam ſermone alloquuta eſt;
aßimilata filiæ excellentis nautæ Dymantis,
quæ ei æqualis quidem erat, grataq ex animo:
huic ſeipſam aßimilans alloquuta eſt cæſia Minerua:
Nauſicaa, quid te ſic negligentem peperit mater? Minerua
neſtes etenim tibi iacent neglectæ ſtupendæ: Nauſicaam
tibi uerò nuptiæ inſtant, ubi oportet pulchras teipſam alloquitur:
induere, alias uerò illis præbere qui te ducent.
etenim ex his fama hominibus naſcitur
bona: gaudent uero pater & ueneranda mater.
ſed eamus lotura ſimul cum aurora apparente,
& ego adiutrix ſimul ſequar, ut celerrime
comaris, quoniam non diu uirgo eris:
iam enim te in matrimonium ambiunt optimi in populo
omnium Phæacum, ubi tibi genus eſt etiam ipſi.
ſed age incita patrem inclytum matutino tempore
mulos & currum apparare, qui uehere queat
cingulaq & peplos & pallia ſtupenda.
quippe tibi ſic ipſi multo honeſtius eſt quàm pedibus
ire: multum enim abſunt lauacra ab urbe.
Ipſa quidem ſic loquuta abijt cæſia Minerua
ad Olympum, ubi aiunt deorum ſedem tutam ſemper
eſſe. neq uentis concutitur, neq unquam imbre
rigatur, neq nix aſpergitur: ſed potius ſerenitas
uolat abſq nube, lucidus uerò circumfulget ſplendor:
in quo delectantur beati dij diebus omnibus:
huc abijt Pallas, poſtquam allocuta eſt puellam.
cõtinuò aurora aderat pulchriſella, quæ ipſam excitabat
Nauſicaam pulchro peplo. ſubitoq admirata eſt ſomniũ.
inſtitit autem ire per domos, ut annunciaret parentibus,
patri charo & matri. nacta autem eſt intus entes:
illa quidem ad focum ſedebat cum ancillis fœminis,
penſum uerſans purpureum: huic autem extrà
egredienti incidit ad inclytos reges
ad conſilium, quo ipſum uocabant Phæaceniſes generoſi.
hæc ualde propè aſtans charum patrem alloquuta eſt:
Pater chare uelis'ne mihi apparare currum Nauſicaa
excelſum, rotundum? ut pulchras neſtes ducam Alcinoo
ad flumen lotura, quæ mihi ſordidatæ iacent. patri.
etenim tibi ipſi conuenit inter primores uerſanti
conſilium conſulere pulchras corpori neſtes habentem:
quinq autem tibi chari filij in regia ſunt,
quorum duo in matrimonio, tres autẽ cœlibes uirentes:
hi ſemper uolunt recens lotis neſtibus induti
ad ſaltationem ire: hæc meæ menti omnia curæ ſunt.
Sic ait. uerebatur enim florentes nuptias nominare
patri charo: ille u. omnia intelligebat, et reſpõdit ſermõe:
neq tibi mulos inuideo filia, neq quicquam aliud.

ὀρχεῖσθ'

abit

abi: cæterùm tibi famuli apparabunt currum
altum, rotundum, contabulatione instructum.
Sic locutus, seruis præcepit: hi uerò paruerunt.
illi quidem extrà currum uelocem mulinum
instruebant, mulos uerò subegerũt, iunxerũtq; sub curru:
filia uerò è thalamo ferebat uestem splendidam,
& eam quidem composuit bene polito in curru:
mater uerò in cista collocabat iucundum cibum,
multifarium, obsonia autẽ imposuit, uinum uerò infudit
utre in caprino: (puella uerò conscendit currum)
dedit uerò aureo in lecytho humidum oleum,
ut ungeretur cum mancipijs fœminis.
illa uerò cepit flagellum & habenas stupendas,
flagellauit a. ut currerent: strepitus autem fiebat à mulis.
bi a. continẽter extendebantur. ferebãtq; uestẽ & ipsam,
non solam: simul cum illa ibant ancillæ aliæ.
illæ uerò quando iam fluuij ad alueum peruenerunt,
ibi lauacra erant perennia, multa autem aqua
pulchra profluebat, ad persordida purganda:
ibi illæ mulos quidem soluerunt à curru,
& eos quidem egerunt fluuium ad uorticosum,
Nauſicaa ut ederent gramen dulce: ipsæ uerò à curru
et miniſtra uestes manibus ceperunt, & afferebant nigram aquam.
ſimul lauã- calcabant autem in alueis celeriter certamen proferẽtes.
tur. at postquam lauaruntq; purgaruntq; sordes omnes,
ex ordine extenderunt ad littus maris, ubi potissimum
lapillos ad littus abluebat mare.
illæ uerò lotæ, & unctæ pingui oleo,
prandium deinde sumpserunt ad littus fluuij:
uestes autem solis præstolabantur siccari splendore.
cæterùm postquam cibo saturatæ ancillæq; & ipsa,
pila ipsæ ludebant redimiculis depositis.
bis autem Nauſicaa pulchris ulnis incepit cantilenam.
Compara- qualis autẽ Diana incedit per montana sagittis gandẽs,
tur Dianæ aut per Taygetum arduum, aut Erymanthum,
Nauſicaæ. oblectans se capris & uelocibus ceruis,
simul cum illa Nymphæ filiæ Iouis Ægiochi
agrestes ludunt: gaudet uerò mente Latona,
omnes uerò ipsa capite superemimet atq; fronte,
facilis uerò cognitu est, pulchræ uerò omnes:
sic illa inter ancillas excellebat uirgo indomita.
sed quando iam reditura retro domum erat,
iungens mulos, plicansq; uestes pulchras,
tum statim alia excogitauit dea cæsia Minerua,
ut Vlysses excitaretur, uideretq; pulchris oculis puellam,
quæ illum ad Phæacum uirorum urbem duceret.
pilam deinde iecit ad ancillam regina:
ab ancilla quidẽ erranit, profundũ a. incidit in uorticẽ:
illæ uerò altè clamarunt. & excitatus est diuus Vlysses:
sedens autem deliberabat in mente & in animo:
hei mihi, quorum' nam hominum ad terram deueni?
an sunt petulantes & agrestes, neq; iusti,
an hospitales, & ipsis est mens deum timens?
ut me puellarum circumuenit fœminea uox
Nympharum, quæ habitant montium summos uertices,

ὄρχου· ἀτὰρ τοί σ' ὦδε ἐφοπλίσσουσιν ἀπήλω
ὑψηλώ, δύκυκλον, ὑπερτερίην ἀραρυῖαν.
Ὡς εἰπὼν, σημάτεσιν ἐπέκλετο· τοὶ δ' ἐπίθοντο·
οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
ὄπλεον, ἡμίονους δ' ὑπαγον, ζεῦξαν δ' ὑπ' ἀπήνῃ·
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρον ἐσθῆτα φαεινὴν,
τὴν τῷ μὲν κατέθηκεν ἐϋξέσῳ ἐπ' ἀπήνῃ·
μήτηρ δ' οἱ πίσυρα ἐτίθει μενοεικέ' ἐδωδήν,
παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· (κούρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης)
δῶκε δ' ἄρ' ἐν χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
εἶπεν τ' ἐγχρίμψασα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἠϊθέοντα τάνυσσεν,
μάστιξεν δ' ἐλάαν· ταναχὴ δ' ὦρτ' ἡμιόνοιϊν.
αἱ δ' ἅμοτον τανύοντο, φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτὴν,
οὐκ οἴην· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον ἠδ' ἀκαλὰ ῥέεθρα
ἵκοντο, ἔνθ' ἅπτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπερθορέει, μάλα κε ῥυπόωντα καθῆραι·
ἔνθ' αἳ γ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης,
καὶ σφὺ μὲν σθέναα ποταμοῦ πρὸς δινήεντα,
τρώγλῃ ἄγρωσιν μελιηδέα· ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ἐσφόρεσν μέλαν ὕδωρ.
σεῦον δ' ἐν βόθροισι θοῶς ὀρίδια πρὸ φέρουσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πλυνάς τε κάθηραν ῥύπα πάντα,
ἐξείης πέτασαν παρὰ θῖν' ἁλός, ᾗχι μάλιστα
λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.
αἱ δ', λοεσσάμεναι, καὶ χρισσάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,
δὴ ἔπειτ' ἐν νάπῃ ἐσθῆτι ἕσθεν παρὰ ποταμοῖο·
εἵματα δ' ἠελίοιο μένος σήνασαν αὐγῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθη δ' ἀνὰ θυμὸν ἀνίη,
σφαίρῃ τοί γ' ἄρ' ἔπαιζον ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι,
τῇσι δ' Ναυσικάα λευκώλενος ἦρχε μολπῆς.
οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' ὄρεα ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ Τηΰγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
τέρπομαι ἐν κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
τῇ δέ θ' ἅμα νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ,
πασάων δ' ὑπέρ ἠγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
ὡς ἥγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἁδμής.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε παλίντονος οἶκόνδε νέεσθαι,
ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλὰ,
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐφράσσατο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' ὀθνείην ἀκούρην,
ἥ οἱ Φαιήκων αὐδήσεται ἀντιάνειραν.
σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον Βασίλειαν·
ἀμφιπόλου μὲν ἅμαρτε, βαθείην δ' ἔμπεσε δίνην·
αἱ δ' ὐδὴ μακρὸν ἄϋσαν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
ἕζετο δ' ὧδε μένεινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὤ μοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἵκω γαῖαν ἰκάνω;
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής;
ὥς τε μιν κραδίην ἀμφήλυθε παῖς ἀϋτὴ
νυμφάων, αἳ ἔχον' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,

καὶ πηγὰς ποταμῶν, ἵν' ἄσσα ποιήεντα·
ἦ νύ τι καὶ ἀνδρώπων ἐμὶ γειτόνων αὐδήσετον;
ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
Ὡς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πίσυρθεν κλάσε χειρὶ παχείῃ
φύλλων, ὡς ῥύσαιτο πόδι χροὶ μήδεα φωτός.
βῆ δ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
ὅστ' εἶσ' ὑόμενόν τε καὶ ἀνεμώδεα, φῶτε δέ οἱ ὄσσε
δαίεται· αὐτὰρ ὁ † βουσὶν ἐπέρχεται ἠὲ οἰέεσσιν,
ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
μήλων πειρήσοντα καὶ ὔδυ πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε
μίξεσθαι, γυμνός περ ἐὼν· χρειὼ γὰρ ἵκανε.
σμερδαλέος δ' ἁλέεσσι φάνη, κεκακωμένος ἁλμῇ·
τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας προβλῆτας·
οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἷλετο γυίων·
στῆ δ' αὐτοσχεδόν, ὁ δ' ἐμεμήριζεν Ὀδυσεύς
ἢ γόνυ λισσοίτο λαβὼν ἐυώπιδα κούρην,
ἢ αὔτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
λισσοίτ', εἰ δέξειε πόλιν, καὶ εἵματα δοίη.
ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοκέσσατο κέρδιον εἶναι
λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
μή οἱ γόνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον·
Γουνοῦμαί σε ἄνασσα· θεός νύ τις ἢ βροτός ἐσσι,
εἰ μέν τις θεός ἐσσι τοί οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο
εἶδός τε μέγεθός τε φυὴν τ' ἄγχιστα ἐοίκω·
εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν τοὶ ὧι χθονὶ ναιετάουσι,
τρισμάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
τρισμάκαρες δ' ἓ κασίγνητοι· μάλα πού σφίσι θυμὸς
αἰεὶ ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσιχνεῦσαν.
κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων
ὅς κέ σ' ἐεδνοίσι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
ὡς γάρ πω τοιοῦτον ἐΐσκομαι ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δ' ἤ ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ὄρνυθ' ἀνερχόμενον ἐνόησα·
(ἦλθον γὰρ καὶ κεῖσε, πολὺς δέ μοι † ἕσπετο λαὸς
τὴν ὁδὸν ἣ δὴ ἔμελλεν ἐμοὶ κακὰ πάσχειν ἔσεσθαι)
ὡς δ' αὔτως κεῖνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
δηρόν· ἐπεὶ ἔπφνε τοῖον αὐήλυθεν ἐκ δέρυ γαίης·
ὣς σε γύναι ἄγαμαί τε τέθηπά τε, δείδια τ' αἰνῶς
γούνων ἅψασθαι. χαλεπὸν δέ με πῆμα πέλονται.
χθιζὸς εἰκοστῷ φύγον ἤματι οἶνοπα πόντον,
τόφρα δέ μ' ἀεὶ κῦμα φόρει κραιπναί τε θύελλαι
νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ὧδέ με κάββαλε δαίμων
ὀφρ' ἔτι που καὶ τῇδε πάθω κακόν· οὐ γὰρ οἴω (μοι,
πω παύσεσθ'· ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέσουσι πάροιθεν.
ἀλλὰ ἄνασσ' ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
πρώτην εἰσανύω· τὴν δ' ἄλλων οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων οἵ τ' ἴφθι πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
ἄσσυ δέ μοι δὸς εἶδος, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,

& fontes fluuiorum, & paluſtria loca herboſa:
an fortaſsis homines ſum prope uocales?
quin ego ipſe experiar atq; uidebo.
Sic locutus arbuſtum clam egreditur diuus Vlyſſes:
ex denſa autem ſylua ramum fregit manu craſſa
foliis, ut tegerentur circa corpus pudenda uiri.
inſtititq; ire ueluti leo montanus, uiribus fidens,
qui incedit pluuiam & uentos paſſus, intus ei oculi
ardent: at ipſe boues inuadit aut oues,
aut agreſtiores ceruas: iubet uerò eum uenter
pecudes tentaturum etiam ad denſam domum ire:
ita Vlyſſes puellis pulchricomis erat
congreſſurus, nudus quãuis ens: neceſsitas enim urgebat.
horrendè autem ipſis apparuit, afflictus ſalſugine: Terrentur puellæ uiſo nudo Vlyſſe.
diffugerunt autem huc atq; illuc per littora prominẽtia:
ſola autem Alcinoi filia manſit. ipſi enim Pallas
audaciã in mẽte indidit, & formidinẽ ademit è mẽbris:
ſtetit autem contra. hic cogitabat Vlyſſes
an ſupplicaret genibus prehenſis pulchris oculis puellæ,
an alioquin uerbis longe ſtans blandis
precaretur, ſi oſtenderet urbem, & ueſtes impertiret.
ſic ſane ei cogitanti uiſum eſt ſatius eſſe,
precari uerbis eminus ſtantem blandis,
ne ei genua prehendenti iraſceretur mente puella.
protinus blandum & aſtutum dixit ſermonem:
Suppliciter te oro regina: deus utiq; es aut mortalis es. Vlyſſ. Naſicaam ſupplex alloquitur.
ſi quidem deus es qui latum cœlum incolunt,
Dianæ te ego Iouis filiæ magni
formam̃q; magnitudinẽq;, indoleq; quam proxime aſsimilo:
ſiue aliquis es hominum qui ſuper terram habitant,
ter beati tibi pater & ueneranda mater,
ter beati fratres: ualde nimirum ipſorum animus
uſq; lætitijs lætatur tui gratia,
uidentibus tale germen ad choream te euntem.
porro rurſum ille ex animo feliciſsimus præter cæteros
quicunq; te dote uictor domum duxerit.
nondum enim talem uidi mortalem oculis,
neq; uirũ, neq; mulierẽ. admiratio me tenet aſpicientem.
iam nuper in Delo tale Apollinis iuxta aram
palmæ recens germen ſuccreſcens uidi:
(ueni enim illuc quoq;, multus autem mihi erat populus
in ea profectione quæ mihi malum infortunium erat)
ſimiliter & illud conſpicatus, obſtupui animo
diu: quãdoquidẽ nunquã tale ſuccreuerat lignũ è terra:
ſic te mulier admiror, obſtupeo, & uereor uehementer
genua prehendere. difficilisq; me dolor occupat.
heri uigeſimo effugi die nigrum pontum,
interea me uſq; fluctus ferebat & celeres procellæ
inſula ab Ogygia: nunc uerò me huc appulit deus,
ut adhuc fortaſſe & hic patiar malum. non enim puto
finem fore. uerùm adhuc multa dij efficiunt ante.
uerùm regina miſerere. te enim mala multa paſſus
ad primam ueni: aliorum autem neminem noui
hominum qui hanc urbem & terram incolunt.
urbem mihi oſtende, daq; laceram neſtem ad induendum,

al. βυσὶ μετὰ φρεσὶ θῆκε

al. ἵπετο

ſi aliquod fortaſſe tegmẽ pannorũ habebas huc ueniẽs.
tibi uerò dij tanta dent quanta animo concupiſcis,
maritum & familiam & concordiam præbeant,
bonam.nou enim hoc quicquam præſtantius & melius
quàm cùm concordes conſilijs rẽ familiarẽ adminiſtrant
uir atq; coniunx:multi dolores oſoribus,
gaudia autem benenolis:maximè autem exaudiunt ipſi.

Nauſicaa reſpondet Vlyßi.

Hunc a.rurſus Nauſicaa albis ulnis contra allocuta:
hoſpes,quãdoquidẽ nõ ignauo nec ſtulto uiro ſimilis es,
Iupiter ipſe diſtribuit felicitatem hominibus
bonis atq; malis,prout uult unicuiq;
& fortaſſe tibi iſtbaec dedit, te autem oportet pati tamẽ.
nunc poſtquam ad noſtram & terram & urbem uenis,
neq; ueſtium indigebis,neq; alterius alicuius rei
quæ decent ſupplicem multa expertum obuiantem.
urbem antẽ tibi oſtendam, & dicam nomen populorum.
Phæacenſes hanc urbem & terram habitant:
ſum autem ego filia magnanimi Alcinoi,
cuius inter Phæaces ſupereminet et imperiũ & potẽtia.
dixit,& ancillis pulchricomis imperauit: (ſpexiſtis?
ſiſtite mihi gradũ ancillæ:quo fugitis poſtquã uirũ con-
an ſcilicet aliquem hoſtium putatis eſſe uirorum?
non eſt hic uir uiuus homo,neq; naſcetur,
qui Phæacum ad terram ueniat
hoſtilia inferens:ualde enim chari ſunt dijs:
habitamus autem ſeorſum undoſo in mari
extremi,neq; aliqs nobiſcũ homo cõmerciũ habet alius,
uerùm hic aliquis infelix errans huc uenit:
quem nunc oportet curare.à Ioue enim ſunt omnes
hoſpites & egeni.donum aũt & exiguum & gratũ eſt.
quare date ancillæ hoſpiti cibum & potum:
& lauate in fluuio ubi apricum eſt à uento.

Sic ait.illæ uerò ſtabant & inuicem uocabant.
Vlyſſemq; collocarunt in aprico, quemadmodum inſſerat
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi:
eiq; pallium & tunicam ueſtesq; apposuerunt:
dederunt uerò ei aurea in ampulla liquidum oleum.
duxerunt uerò ipſum lauare in fluuij fluento.
tunc cum ancillis locutus eſt diuus Vlyſſes:

Ancillæ ſtate ſic ſeorſim,ut ego ipſe
ſalſuginem ab humeris abluam,circum autem oleo
ungar.iam enim diu à corpore eſt unctio.
coram uerò non ego lauero:uereor enim
nudari,inter puellas pulchricomas uerſans.

Sic ait.illæ uerò ſeceſſerunt,retuleruntq; puellæ.
at ipſe ex flumine à corpore lauabat diuus Vlyſſes
ſalſuginem,quæ ei terga & latos tegebat humeros.
à capite autem exterſit maris ſordes ſterilis.
cæterum poſtquam omnia lauit & oleo unxit,
ueſtes autem induit quas illi præbuerat uirgo intacta:
hunc quidem Minerua reddidit ex Ioue nata
maioremq; aſpectu & ſpißiorem:in capite uerò
criſpas demiſit comas,hyacinthino flori ſimiles.
utq; quis aurum circumfundit argento uir
ſolers,quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua

artem

εἴ τι τῳ ἕλυμα καταίρῳ ἔχθ' ὑφάδι ἐσσαι·
σοὶ ἦ θεοὶ τόσα δ' οἷσιν ὅσα φρεσὶ σῇσι μνοιναῖς,
αὐδ' ρά τε οἶκον τε ὁμοφροσυνήν τε παρασχεῖν,
ἐσθλήν. ὃ μὲν γὰρ τ' γε κρεῖσσον τε ἄρειον
ἢ ὅδ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πολλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
χάρματα δ' ὐμμενέῃσι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτώ.

Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα·
ξεῖν', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἐοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον ὀλύμπιος ἀνδράσιν ἠμὲν
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἑκάστῳ ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ·
καί σε σοὶ τάδ' ἔδωκε, σὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης·
νῦν δ' ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
οὔτ' ἔν τοι δεῖτε δυσηαι, οὔτέ τοι ἄλλου
ὧν ἐπέοικ' ἰκέτῃ τε ταλαπείριον αὐτιάσαντι.
ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.
Φαίηκες μὲν τοὶ δε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν·
εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
τῆς δ' ἐκ Φαίηκες ἔχετον κράτος τε βίη τε.
ἦ ῥα, νὺ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε,
στῆτέ μοι ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδοῦσαι;
ἦ μή πού τινα δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι αὐδρῶν;
οὐκ ἔσθ' ὅστις ἀνὴρ δυσερὸς βροτὸς, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Φαίηκων αὐδρῶν δῆν γαῖαν ἵκηται
δηϊοπῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν
οἰκέομεν, πανάπυθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν μίσγεται ἄλλος. al. βροτῶν
ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει·
τὸν νῦν χρὴ κομέειν. πάντες γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. διδοῖς δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρώσιν τε πόσιν τε·
λοῦσαί τ' ἐν ποταμῷ ὅθι ὕδωρ σκέπας ἐς ἀνέμοιο.

Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλοισι κέλευσαν·
καὶδ δ' ἄρ' Ὀδυσῆα εἶσαν ὑπὲκ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
παρὰ δ' ἄρα οἱ φάρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν.
δῶκαν δ' οἱ χρυσείῃ ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
ἐν ποταμοῦ δ' ἄρα μὴν λοῦσαν ποταμοῖο ῥοῇσι.
δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσεύς·
Ἀμφίπολοι στῆθ' ὅττῳ ἀπὸ πῶμα θῶμαι, ὅφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἅλμην ὤμοιϊν ἀποπλύσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
χρίσομαι. ἦ γὰρ δὴ νέρθε χροὸς δύσιν ἐλαιφὴ.
οὐκ ἂν ἔγωγε λοήσομαι αἰδόμενος γὰρ
γυμνὸν ἔσεσθαι, κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών. (ρια.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἀπανεύθεν ἴσαν, εἶπον δ' ἄρα πρὸς
αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσεύς
ἅλμην, ἣ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους.
ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοήσατο καὶ λίπ' ἄλειφαρ,
ἀμφὶ εἵματα ἕσσατ' ἃ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής·
τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δ' ἤκαρτο
ὄλας ἥκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὅν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη

τέχνην

τέχνῃσι πεπόνθει, χαρίεντα δ' ἔργα τελείει·
ὣς ἄρα οἱ κατέχυτο χάρις κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
κάλλεϊ καὶ χάρισι σέλας. θηεῖτο δὲ κούρη·
εἶτα ἔπειτα τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα,

Κλῦτέ μοι ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρά τι εἴπω·
οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ὧι μίσγεται αὐτιθέοισι.
πρόσθεν μὲν γάρ μοι ἀεικέλιος δόκει εἶναι,
νῦν αὖ θεοῖσιν ἔοικε τοί οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αἴ γάρ ἐμοί τοῖός γε πόσις κεκλημένος εἴη
ναιετάων, καί οἱ ἀρέσοι αὐτόθι μίμνειν.
ἀλλὰ δότε ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.

Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τ' ἄκουσαν ἠδὲ νόησαν,
πὰρ δ' ἄρ' ὀ' Ὀδυσῆι θέσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
ἤτοι ὁ πῖνε καὶ ἤσθιε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ἅρπαλέως· λιμὸν γὰρ ἐδ' ἀπύρου ἦεν ἅπαντος.
αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐφράσατ'·
εἵματα καλὰ πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,
ζεῦξεν δ' ἡμιόνους πρατοφώνυχας· αὐτὰρ ἔπειτα
αὐτή γ' ἐς δίφρους βεβαυῖα προσέειπε πατέρα·

Ὄρσο δὴ νῦν ξεῖνε· πόλινδ' ἴμεν, ὄφρά σε πέμψω
πατρός ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος· ἔνθά σε φημὶ
πάντων Φαιήκων εὖ πεσέμεν ὅσσοι ἄριστοι.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδ' ἁμόν· (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)
ὄφρ' αὖ μὲν κ' ἀγρούς τε ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων,
τόφρα σὺ ἀμφιπόλοισι μετ' ἠμιόνους καὶ ἄμαξαν
πατρὶ ἐμῷ ἐπιμίμνοις, ὅ τοι πολὺ κέρδιον ἔσται·
αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος τῆσδ' ἐγγὺς ἴωμεν, ἵν' ἦ περὶ τοῖχος
ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
λεπτὴ δ' εἴσοδος νηυσὶν δι' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίσιον ὅρμον ἑκάστῳ·
ἔνθα δὲ τε σφ' ἀγορή, καλὸν περιδέδμηται ἀμφὶς,
ξυνοῖσιν λάεσσι κατωρυχέος· ἀραρυῖα.
ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
πείσματα καὶ † πανίστρους, καὶ ἀποξύουσιν ἐρετμά.
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιός, οὐδὲ φαρέτρη,
ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐΐσαι,
ἠμὲν ἀγαλλόμενοι πολιὴν πρόρωσι θάλασσαν.
τὴν ἀλεείνω φῆμιν ἀδηλήτεα, μή τις ὀπίσσω
μωμεύῃ· (μάλα δὲ εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον)
καὶ νύ τις ὧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας,
τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ τοι ἔσσεται αὐτῇ.
ἤ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηός,
αὐδηέντ' ἀπὸ γαίης· ἐπεὶ οὔ τινα γείτονα οἴσιν·
ἦ τις οἱ ἠρήσαθ' ὑπερφιάλου δι' ἀγωνῆς
οὐρανόθεν καταβάς· ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
βέλτερον εἴ κ' αὐτή γε πορὼν ἐποιχομένη πόσιν εὕρῃ
ἄλλοθεν. ἦ γὰρ τόσσε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
ὣς ἐρέουσιν, ἐμοί δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο·
καὶ δ' ἄλλην νεμεσῶ ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.

ξεῖνε

artem omnifariam, elegantia uerò opera perficit:
ſic huic infudit gratiam capitiq; & humeris.
ſedit autem deinde ſeorſim incedens ad littus maris,
pulchritud. & gratijs ſplendens. admirabatur a. puella:
ac tunc ad ancillas pulchricomas loquebatur:

Audite me ancillæ candidis lacertis, ut aliquid dicam:
non omnibus inuitis dijs qui cœlum tenent,
ad Phæacas hic uir peruenit dijs æquiparandos.
antea certè mihi nihili uidebatur eſſe,
nunc uerò dijs ſimilis qui cœlum latum inhabitant.
utinam mihi talis maritus uocatus eſſet
hic habitans, & ipſi placeret ibidem manere.
ſed date ancillæ hoſpiti cibum & potum.

Sic ait. illæ u. hãc diligẽter audiuerunt, & parerunt.
Vlyſſi uerò appoſuerunt cibum & potum.
atq; ille bibebat & edebat prudens diuus Vlyſſes
rapaciter: diu enim à cibo erat ieiunus.
cæterùm Nauſicaa albis lacertis alia egit:
ueſtes certè plicans poſuit pulchrum in currum,
iunxitq; mulos fortibus ungulis: conſcendit aũt & ipſa:
adhortataq; eſt Vlyſſem, uerbumq; dixit, & compellauit:

Surge nunc hoſpes: ad urbem ire, ut te mittam
patris mei ad domum prudentis: ubi te puto
omnes Phæacas uiſurum eſſe quotquot optimi.
ſed omnino ſic facito: (uideris a. mihi nõ parum ſapere)
donec quidem per agros iuerimus & culturas hominum,
tamdiu cum ancillis poſt mulos & currum
celeriter ambula, ego uerò uiam ducam:
cæterũ poſtquã ad urbẽ conſcẽderimus circa quã murus
altus, pulcher autem portus utrinq; urbis,
arctus autem introitus: naues per uiam utrinq; agitatæ
ſubductæ ſunt, omnibus enim ſua ſtatio eſt unicuiq;:
ibi uerò ipſis forum eſt, pulchrũ Neptuni circa templũ,
ueſtitijs lapidibus exciſis aptum.
ibi uerò nauium armamenta nigrarum reſeruant,
rudentes & catenas, & poliunt remos.
non enim Phæacibus curæ eſt arcus neq; pharetra,
ſed mali & remi nauium, & naues æquatæ,
quibus freti penetrant ſpumoſum mare:
horum enim famam amaram, ne quis poſt
carpat: (ualde enim ſunt ſuperbi uulgò)
& fortaſſis quis ſic diceret malignior obuiam factus:
quis ille qui Nauſicaam ſequitur pulcherá magnusq;
hoſpes? ubi illum nacta eſt? maritus utiq; erit ipſi.
aut aliquem errantem excepit à ſua naui,
uirorum externorum: quandoquidem nulli propè ſunt:
aut quiſpiam ſupplicanti multis exoratus Deus uenit,
è cœlo digreſſus: habebit uerò dies omnes.
rectius ſi ipſa adiens maritum inuenit
aliunde. nam hos quidem ſpernit in populo
Phæacas qui ipſam ambiunt multi & nobiles.
ſic dicent, mihi uerò probroſa hæc fierent:
atq; alij ſuccenſerem quæcunq; talia faceret,
quæ inuitis charis patre & matre uiuentibus
uiris miſeretur, priuſquam palàm nuptiæ aduenirent.

Nauſicaa ſe ſecuturo Vlyſſi patris domũ deſcribit.

hoſpes

hospes, tu autem sic meum percipe sermonẽ, ut celerrimè
deductum & reditum assequaris à patre meo:
inueniemus pulchrum lucum Palladis prope uiam
ex populis: fons autem effluit, circa autem pratum.
ibi uerò patris mei & prædium & florentes horti,
tantum ab urbe quantum auditur clamans:
ibi desidens præstolare aliquandiu donec nos
ad urbem uenerimus, & peruenerimus ad ædes patris:
caterùm postquam nos speraueris ad ædes peruenisse,
& tum Phæacum eas ad urbem, atq; require
ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
faciles autem cognitu sunt, etsi puer duceret
infans. neq; enim similes illis sunt
ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi
Herois. sed postquam te ædes celauerint & aula;
ualde celeriter ex regia penetra, ut peruenias
ad matrẽ meã: hæc aũt sedet ad focũ in ignis splendore;
pensum uersans purpureum, mirabile uisu,
columnæ recumbens, ancillæ uerò sedent pone illam.
hic uerò patris mei solium incumbit ei,
quo ille conuiuatur insidens immortalis ceu:
hoc præterito, matris ad genua manus
extende nostræ, ut reditionis die fruaris
gaudens, statim, etiamsi ualde procul hinc es.
si quidem tibi illa utiq; bene uolet in animo,
spes tibi deinde amicosq; uidere, & peruenire
domum ad pulchrè ædificatã & tuam in patriã terram.

Sic loquuta, flagellauit flagello lucido
mulos. hi uerò celeriter reliquerunt fluuij fluenta:
illi scitè quidẽ currebant, & pulchrè penetrabãt pedib:
illa a. sanè aurigabatur, quomodo simul sequerẽtur pedi-
ancillæ Vlyssesq;: arte uerò impegit flagellum: (tes
occidit autẽ sol, & illi inclytũ ad delubrũ peruenerunt
sacrum Palladis, ubi sedit diuus Vlysses:
statim deinde supplicauit Iouis filiæ magni:

Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita,
nunc sanè me exaudi, quoniã antea nũquam exaudiuisti
iactatum, quando me iactabat inclytus Neptunus.
da me ad Phæacas gratum uenire atq; miserabilem.

Sic ait supplicans, hunc autẽ audiuit Pallas Minerua.
ipsi uerò nequaquam apparebat palàm: uerebatur enim
patruum. is uerò uehementer irascebatur
diuino Vlyssi, antequam suam ad terram ueniret.

ξεῖνε, σὺ δ' ὦδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς τ' ἠδ' νόστοιο τύχῃς πρὸς πατρὸς ἐμεῖο·
δ' ἠμῶν ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθηναίης ἀγχι κελεύθου
ἀγέρωχ' ἐκ δ' κρήνη νάει, ἀμφὶ δ' λειμών.
γνθά τε πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλωή,
τόσσον ἀπὸ πόλιος ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
γνθα καθεζόμενος μένε μοι χρόνον εἰσόκεν ἄμμες
ἄστυ δὲ ἐλθωμεν, δὲ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ἡμέας ἔλπῃ που δώματ' ἀφῖχθαι,
τότε Φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν, δ' ἐρέεσθαι
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἴδοι, δὲ αὔ παῖς νήπιος ἔπλετο
νήπιος· μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
ἥρως· ἀλλ' ὅπότ' ἄν σε δόμοι κεύθωσι καὶ αὐλή, al. κευθάνει
δὴ μάλ' ἐς μέγαρον διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
μητέρ' ἐμήν· δὲ δέ σφι ἕδρῃ ἐφ' ἑστίῃ πυρὸς αὐγῇ,
πάλλακα τροφόεσσ' ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη, δμωαὶ δ' ἑαὶ εἵαται ὄπιθεν.
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ θρόνος πτοιημένος αὐτῇ,
ᾧ δ' γε οἰνοποτάζει ἐφήμενος, ἀθάνατος ὥς·
τὸν παμφαινόωντα, μητρός που γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἠμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἰδοίμην
χάρμῃ, καρπαλίμως, εἰ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἄρα φωνήσασ', ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
ἡμιόνους. δὲ ἐν μὲν τρόχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν·
δὲ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν,
ἥ δὲ μάλ' ἰθύσχοληφ, ὅπως ἅμ' ἕποιατο πεζοὶ
ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσεύς τε· νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἰμάς·
δύσετό τ' ἠέλιος, δὴ τοι κλυτὸν ἄλσος ἵκανε (δλλιν'
ἱερὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἆρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτίκ' ἔπειτ' ἧστο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,

Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
νῦν δή πού μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας
ῥαισμήνου, ὅτε μ' ἔρραισε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
δός μ' δν Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.

Ὡς ἔφατ' ὐχόμενος. δ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη·
αὐτῷ δ' ὔπω φαίνετ' γαντίον· αἰδὼς γάρ ῥα
πατροκασίγνητον. ὀδ' ὠϊζαφελῶς μενεαίνων
αὐτιθέῳ Ὀδυσῆι, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

ODYSSEAE HOMERI VII.
RAPSODIAE
argumentum.

Nausicaa in urbem peruenit, & paulo pòst Vlysses supplicauit Areten Alcinoi regis uxorem. Et post cœnam interrogante unde uestimenta haberet, (cognouit enim ea) omnia quæ acciderant illi in nauigatione ab Ogygia usque ad Phæacum terram narrat.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Η΄
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑπόθεσις.

Ναυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει τὴν Ἀρήτην Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως γυναῖκα. ἣ μετὰ τὸ δεῖπνον πυνθανομένου παρ' αὐτῆς τὴν ἐσθῆτα ἱσχύν, (ἐγνώρισε γὰρ αὐτὴν) τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὸν πλοῦν ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Η. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ηται δ' ὐφρύνισσ' Ὀδυσῆι θεσπεσίη βασιλῆϊ.

Ὣς ὃ μὲν ὣδ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
κέρσε δὲ ποτὶ ἄστυ φέρεν μύθῳ ἠμιονοιΐῳ.
ἠ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκανεν,
στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
ἔσαντ' ἀθανάτοις φαλίγκιοι, οἵ ῥ' ἀπ' ἀπλοίης
ἠμιόνους ἔλυον, ἐδάπτα τε ἔσφορον ἔσω.
αὐτὴ δ' ἂρ θάλαμον ἐὸν ἤιεν· δμῳαὶ δέ οἱ πῦρ
κῆαν Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
τήν ποτ' Ἀπειρηθεν νέον ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτῷ γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι
Φαίηκεσσιν ἄνασσε, θεὸν δ' ὡς δήμος ἄκουεν·
ἣ τρέφε Ναυσικάαν λιπαρώλενον ἐν μεγάροισιν·
ἣ οἱ πῦρ αὐέκαιε, καὶ ἔσσω δόρπον ἐκόσμει.
καί τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν, ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆϊ, (νη
μή τις Φαιήκων μεγαθύμων αὐτιβολήσας
κερτομέοι τ' ἐπέεσσι, καὶ ὀζυρέοιτ' ὅτις εἴη.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐμέλλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννὴν,
στῆ ῥ' οἱ αὐτοβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι κάλπιν ἐχούσῃ·
στῆ δ' ἀντία δ' αὐτοῦ. ὁ δ' αὐείρετο δῖος Ὀδυσσεύς,

Ὦ τέκος, ἦ μ' ἂν οἱ δόμον αὐτοῦ ἤγησαο
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος τηλαπέρης γαίης ἱκάνω
τηλόθεν· ὀλ ἀπίης γαίης· τῷ ὄτινα οἶδα
ἀνθρώπων οἵ τ' ἀμφὶς πόλιν ἠδὲ γαῖαν ἔχουσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὄν με κελεύεις
δείξω· ἐπεὶ μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
ξείνους γὰρ οἵδε μάλ' ἀνθρώπους οὐ φέροντες,
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
νηυσὶ θοῇσιν τοί γε πεποιθότες ὠκείῃσιν, (ωρ
λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωσιν, ἐπεὶ σφισι τ δῶκε Κρονίων
τὴν νέον ὠκείαι ὥδε πτερὸν ἠὲ νόημα.

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο φαιδίμη Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ' ἄρα Φαίηκες νωμησιάρχται θὲν φῶτα
ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ δι' εὐρείας σφείας. ἐν γὰρ Ἀθήνη
εἶσε ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἦ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχυτο, φίλα φρονέουσ' ἀνδὶ ἑῷ.
θαύμαζον δ' Ὀδυσῆα λιμένας ἠδὲ νῆας εἰσάς,
αὐτῆν θ' ἡρώων ἀγορὰς ἠδὲ τείχεα μακρὰ,
ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκοντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὅτος δή τοι ξεῖνε πάτερ δόμος ὄν με κελεύεις
φραδμήν, δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας

δαίτην

ODYSSEAE HOMERI H. RAPSODIA.

Septimo libro bene uolunt Vlyßi Schariæ reges.

SIC quidem illic ſupplicabat prudens diuus *Vlyſſes*,
puellam uerò ad urbem ferebat robur mulorum.
illa uerò quãdo iam ad ſui patris inclytas ædes peruenit,
conſtitit in neſtibulo: fratres uerò ipſam undiq;
circumſtabant immortalibus ſimiles, qui ſanè à curru
mulos ſoluebant, neſtemq; portarunt intro.
ipſa uerò ad thalamũ ſuũ ibat: accẽdebat aũt illi ignem
anus Apiræa cubicularia Eurymeduſa,
quam olim ex Apira naues duxerant biremes:
Alcinoo autem in donum elegerunt, eo quòd omnibus
Phæacibus imperabat, ei ueluti deum populus audiebat:
quæ enutriuit Nauſicaam pulchris ulnis in regia:
quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
& tunc *Vlyſſes* ſurrexit ad urbem ire, at Pallas
multam caliginem circumfudit bene uolens *Vlyßi*,
ne quis Phæacum inſolentium obuiam factus
conuitiaretur uerbis, & interrogaret quis nam eſſet.
ſed cum iam urbem ingreſſurus erat amabilem,
hic ei obuiam facta eſt dea cæſia Minerua,
uirgini ſimilis iuuenculæ urnam geſtanti:
ſtetit uerò ante eum. interrogabat autem diuus *Vlyſſes*:

Eurymedu ſa nutrix Nauſicaæ.

Vlyßi Minerua fœmã mẽtita Neenidis fit obuiam.

O filia, an non mihi domum uiri oſtendere poteris
Alcinoi, qui inter hoſce homines imperat?
etenim ego hoſpes multa paſſus huc uenio
procul ex aliena terra: quare nullum noui
hominum qui hanc urbem & terram inhabitant.
Hunc contra allocuta eſt dea cæſia Minerua:
equidem tibi hoſpes pater domum quam me iubes
monſtrabo: quoniã mihi patrẽ inculpatũ iuxta habitat.
ſed eas tacitè ſic: ego uerò uiam monſtrabo.
neq; quenquam hominum alloquere, neq; interroga.
non enim hoſpites hi admodum ferunt,
nec amantes diligunt quicunq; aliunde uenerit.
nauibus uelocibus iſti freti uelocibus
undas ingentes tranant, nam ipſis dedit Saturnius:
horum naues ueloces ueluti penna & cogitatio.
Sic ſanè locuta præibat Pallas Minerua
celeriter: ipſe deinde poſt ueſtigia ibat deæ.
hunc autem Phæaces inclyti nauigandi non nouerunt
uadentem per urbem per ipſos. non enim Pallas
ſinebat pulchricoma uenerandæ deæ, quæ ei caliginem
diuinam infudit, bene uolens in animo.
mirabatur autem *Vlyſſes* portus & naues æquatas,
ipſorumq; Heroum fora & muros longos,
ſublimes, uallis, munitos, mirabile uiſu.
ſed quando iam regis ad inclytam domum peruenerunt,
his uerò ſermonibus cœpit dea cæſia Minerua:
hæc ſanè tibi hoſpes pater domus quam me iubes
indicare, inuenies uerò à Ioue nutritos reges

Vlyſſes à Minerua in ædes Alcinoi perducitur ſeptus nebula.

epulã

al. δῶκε Ἐνοσίχθων.

ephilas ephilantes. tu uerò intro eas, neue quid animo
timeus: audens enim uir in omnibus potior
rebus est, etiam si alicunde aliunde ueniat.
reginam quidem primò inuenies in regia,
Arete uxor Alcinoi. Arete uerò nomen est cognomine: ex parentibus autem
eisdem est qui quidem genuerunt Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
genuit & Peribœa, mulierum forma pulcherrima,
minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
qui olim superbis gigantibus imperitabat.
sed hic quidem perdidit populum stultum, periit & ipse.
cum hac uerò Neptunus congressus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phæacas rexit.
Nausithous uerò genuit Rhexenorem & Alcinoum:
hunc autem prole carentem peremit argentarius Apollo
sponsum in regia, unicam solam filiam relinquentem
Aretam: hanc Alcinous fecit uxorem,
& ipsam honorauit ut nulla super terra honoratur alia,
quotquot nunc mulieres sub uiris domum habent,
quemadmodum illa ex animo honorata est & est,
& charis liberis & ipso Alcinoo,
& ciuibus, qui ipsam sanè ueluti deam suspicientes,
excipiunt uerbis, cum incedit per urbem.
minimè enim mente etiam ipsa eget bona,
quibus bene uult etiam uiris lites soluit.
si tibi illa bene uolet ex animo,
spes est tibi posthea amicos & uidere, & peruenire
domum in excelsam & tuam in patriam terram.
Sic loquuta abijt cæsia Minerua
pontum per infructuosum: deseruit & Scheriam amabilem: uenit autem ad Marathonem & latiuicas Athenas,
ingressa & est Erechthei bene munitã domũ. sed Vlysses
Alcinoi ad domum ibat inclytam. plurima uerò illi cor
cogitabat stãti, prius quàm ad æreũ pauimentũ uenisset.
Alcinoi regia describitur. instar enim solis splendor erat aut lunæ
domum per excelsam magnanimi Alcinoi.
ærei etenim muri firmati sunt hinc atq; hinc,
in penetrale à limine: pinnaculum autem ex Cyano.
aureæ uerò fores firmam domum intus claudebant:
argentei autem postes in æreo stabant limine,
argenteum uerò superius limen, aureus autem circulus.
aurei autem utrinq; & argentei canes erant,
quos Vulcanus fecerat peritis præcordijs,
domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,
immortales existentes & insenescentes dies omnes.
intus sedilia circa murum firmata erant hinc & hinc,
ad infimum secessum à limine penitus: ibi pepli
tenues bene neti reconditi erant, opera mulierum.
hic autem Phæacum primates sedebant,
bibentes & edentes: toto anno enim habebant.
aurei uerò iuuenes fabrefactas ad aras
stabant, ardentes faces in manibus gestantes,
illucentes nocte per domum conuiuantibus.
quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ:
alia quidem molunt sub mola flauum fructum,

Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον· ἐκ γὰρ τοκήων
αὐτῶν οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων γουόσιχθων
γείνατο Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
ὃς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγάντεσσιν βασίλευεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
τῇ δὲ Ποσειδάωνι μίγη, τῷ γείνατο παῖδα
ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς Φαίηκεσσιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥῆξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε·
τὸν μὲν ἄκοιτιν ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴῳ παῖδα λιπόντα
Ἀρήτην τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
καί μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν·
ὥς κείνη πολὺ κῆρι τετίμηταί τε νῦ ἔδῃσι
ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτῆ Ἀλκινόοιο,
καὶ λαῶν, οἵ μιν ῥα θεὸν ὡς εἰσορόωντες
μειδιόωσιν ἔπεσσιν· ἐπεὶ χάρις οὐδὲ μάτην νῦ
ἐν μεγάροις ἐπέχει· φρεσὶ δὲ ξυνήϊα βάζει
οἷσίν τ' εὖ φρονέῃσι νῦ ἀνδράσι νείκεα λύσαι.
εἰ κείνη γοί κεῖνα γε φίλα φρονέησ' ἐνὶ θυμῷ,
ἔλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, νῦ ἰκέσθαι
οἶκον ἐὺ ὑψόροφον νῦ σὴν ἐὺ πατρίδα γαῖαν.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· λίπε δ' Σχερίην ἐρατεινήν·
ἦλθε δ' ἐς Μαραθῶνα νῦ εὐρυάγυιάν Ἀθήνην,
καὶ δῦν δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε πλυτά. πολλὰ δ' ὅ γε κῆρ
ὥρμαιν' ἰσαμόωντι πρὶν χάλκειον ὐδὸν ἱκέσθαι.
ὡς γὰρ ἠέλιος αἴγλη ἢ εἰσελήνης
δῶμα κατ' ὑψηρεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
χάλκειοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐρηρέδαται' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὄβρ' μυχόν· ὄβ ὐδὸς· πόδι δ' θριγκὸς πυκάοιτο.
χρύσειαι δ' θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
ἀργύρειοι δ' σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἑστασαν ὐδῷ,
ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσείη δ' πόρπη.
χρύσειοι δ' ἑκάτερθε νῦ ἀργυρέοι κύνες ἦσαν,
ὃς Ἥφαιστος ἔτυξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
δῶμα φυλακοιέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας νῦ ἀγήρως ἤματα πάντα.
ἐν δ' θρόνοι πολὺ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα νῦ ἔνθα,
ὄβ μυχόν· ὄβ ὐδὸς ὁδοῖο διαμπερές· ἔνθ' ἐνὶ τοῖσι
λεπτοὶ δύνητοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
ἔνθα νῦ Φαιήκων ἡγήτορες ἐδριόωντο,
πίνοντές νῦ ἔδοντές· ἐπιτειανὸν γὰρ ἔχεσκον.
χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτῳ ἐπὶ βωμῷ
ἕστασαν, αἰθομένας δ' αἶσ' ἀς μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δ' ἔσαν δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναικῶν·
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἐπὶ μήλοπα καρπόν,

αἱ δ' ἱστὸς ὑφόωσι νὴ πλάκα τε σφωΐσιν
ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
κραιροσέων δ' ὀθονίων ἀπολάβετον ὑγρὸν ἔλαιον·
τόσσον Φαίηκες πέρι πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐλάαν ἐνὶ πόντῳ ἠλαυνέμεν, ὥς ῥ' ὑφάσσειν
ἱστὸν τεχνῆσαι· περὶ γὰρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίσασθαι πολυκερδίας, ἠδὲ φρένας ἐσθλάς.
ἐκτοθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος· πρὸς δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτόθεν θε.
ἔνθα ἓ δενδρεόων μακραὶ πεφύκεσι τηλεθόωσαι,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει
χείματος οὐδὲ θέρευς ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
τῆς ἕτερον μὲν, θεινόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἕτεραι δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
ἄλλας δὲ τραπέουσι πάροιθε δίζ' ὄμφακες εἰσὶν,
ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπορφύρουσι.
ἔνθα δὲ κασμηταὶ πρασιαὶ πρὸ νείατον ὄρχου
παντοίαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
τῇ δὲ δύω πρηεῖαι, ἡ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
πρὸς δόμου ὑψηλοῖο, ὅθεν τ ὑδρεύοντο πολῖται.
τοῖ' ἄρ' ἔσαν Ἀλκινόοιο θεοῦ ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα,
ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῷ θήσατο θυμῷ,
παρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δώματος ἔσω.
εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας λευκώλενον Ἀργειφόντῃ,
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον ὅτε μνήσαιτο κοίτου.
αὐτὰρ ὃ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
πολλὴν ἠέρ' ἔχων ἣν οἱ περίχυτο Παλλὰς Ἀθήνη,
ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτῃ βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε δὴ ῥ' ἀπὸ τοῖο πάλιν χύτο θεσπέσιος ἀὴρ.
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμου κατὰ φῶτα ἰδόντες·
θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δ' ἐλιτάνευε Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτην προσπτύξας Ῥηξήνορος αὐτιθέοιο
σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
τούς δέ τε δαιτυμόνας τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἑὸν τρίψειαν ἕκαστα
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας θ' ὅ, τι δῆμος ἔδωκεν·
αὐτάρ ἐμοὶ πομπὴν στείλαι ὅτι μάτρὶ δ' ἱκέσθαι
θᾶσσον· ἐπεὶ δὴ μάλα φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὡς ἐπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἰσχάρεω πυρὸς αὖθι
πὰρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὄψὲ δ' ἄρ' μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαιήκων αὐδήεντα πρόγονός ἐστιν,
μύθοισι κέκασε, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὅσσοι ἐὺ φρονέουσιν ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνοε, ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον, οὐδὲ ἔοικε,

ξείνου

aliæ telas nent & penſum uerſant.
ſedentes, qualia folia excelſæ populi:
bene textis autem à limteis diſtillat humidum oleum:
quantum Phæaces ſupra omnes periti ſunt homines
nauem celerem per pontum agere, tantum mulieres
telam texere: ſupra modum enim illis dedit Pallas
operaq; ſcire perpulchra, & ingenium bonum.
extra uerò aulam ingens hortus prope ianuas Hortum Alcinoi.
quatuor iugerum: circa aũt ſeptum deductum eſt utrinq;.
ibi uerò arbores proceræ creuerant florentes,
pirus & malus punica, & mali pulchrũ fructũ ferẽtes,
ficusq; dulces, & oleæ uireſcentes:
ex ijs fructus nunquam perit, neq; deficit
hyeme neq; æſtate perennans, ſed ſanè ſemper
zephyrus ſpirans hæc creſcere facit, aliaq; matureſcere.
pirum poſt pirum ſeneſcit, malum poſt malum,
ac poſt uuam una, ficus autem poſt ficum.
ibi autem ei fructuoſa uinea ſata eſt:
huius alterum quidem ſolum lato in loco
areſcit ſole, alias autem uindemiant,
alias autem calcant: antè autem uuæ immaturæ ſunt,
florem immittentes, nonnullæ uerò matureſcunt.
ibi exculti puluini ad extremum ordinem
omnis generis conſiti ſunt, toto anno uirentes:
duo autem fontes, alter quidem per hortum omnem
diſpergitur, alter a ex altera parte ſub aulæ limen uadit
ad domum excelſam, unde aquantur ciues. (na,
talia uidelicet in Alcinoi domo deorũ erant ſplẽdida do
ibi ſtans admirabatur patiens diuus Vlyſſes.
cæterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
celeriter ſuper limen ingreſſus eſt domum intra.
inuenit autem Phæacum duces atq; conſiliarios
libantes poculis ſpeculatori Mercurio,
cui ultimo libabant quando cogitabant de lecto. Mercurio ultimo libari cõſuetũ.
cæterùm ipſe iuit per domum patiens diuus Vlyſſes,
multam caliginẽ habẽs quam ei circumfuderat Pallas,
donec peruenit ad Areten & Alcinoum regem.
Aretæ autem circumiecit genua manus Vlyſſes: Areten Vlyſſes ſupplex orat.
& tum rurſus ab ipſo decidit diuinus aer.
hi uerò muti facti per domum ut uirum conſpexerunt:
admirabantur a. uidentes. ipſe aũt ſupplicauit Vlyſſes:
Arete filia Rhexenoris diuini,
ad tuum maritum & ad tua genua uenio, multa paſſus,
& ad hoſce conuinas: quibus dij feliciter dent
uiuere, & liberis committant ſingula
bona domi, honoremq; quemcunq; populus dederit:
cæterum mihi deductionem parate ad patriã peruenitẽdi
otyus: quoniam diu procul ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus, reſedit ad focum in puluere
iuxta ignem. illi uerò omnes muti facti ſunt ſilentio.
ſerò tandem fatus eſt ſenex heros Echeneus,
qui ſanè Phæacum uirorum maximus natu erat,
& eloquentia pollebat, priſcaq; & plurima doctus:
qui eis bene ſapiens concionatus eſt & fatus:
Alcinoe, non ſanè hoc honeſtum, neq; conuenit,

hoſpitem

al. ὑδρεύοντ'

al. ἐπιτρίψειαν
ἕκαστα

hoſpitem quidem humi ſedere ad focum in pulueribus,
iſti uerò tuum inſſum expectantes cunctantur.
ſed age certè hoſpitem in ſede argenteis clauis diſtincta
collocа erigens: tu autem præconibus impera
uinum infundere, ut & Ioui fulminatori
libemus, qui ſupplices uenerandos comitatur.
cænam uerò hoſpiti proma det de penu.

At poſtquam hoc audiuit ſacrum robur Alcinoi,
Vlyſſes cle menter ab Alcinoo ex cipitur. manu prehenſum Vlyſſem prudentem uarium conſilio,
leuauit à foco, & in ſedem locauit ſplendidam,
filium exuſcitans humanum Laodamantem,
qui ei proximus ſedebat, maximè autem ipſum amabat.
aquam autem ancilla gutturnio ſuper infudit ferens
pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,
lauare: iuxta autem poſtam extendit menſam.
panem uerò uenerunda proma appoſuit ferens,
fercula multa inferens, gratificans præſentibus rebus.
cæterũ ipſe bibebat & comedebat prudens diuus Vlyſſ.
& tum præconem alloquutum eſt robur Alcinoi:
Pontonoe, craterem miſcens uinum diſtribue
omnibus per domum, ut Ioui fulminatori
libemus, qui ſupplices honoratos comitatur.

Sic ait. Pontonous autem dulce uinum miſcebat:
diſtribuit autem omnibus propinans poculis.
cæterũ poſtq̃ libarũt, biberũtq̃ quãtũ cupiebat animus,
his uerò Alcinous concionatus eſt & fatus:
Alcinous Phæacibus de hoſpite. audite Phæacum duces atq̃ conſiliarij,
ut dicam quæ me animus in pectore iubet.
nunc quidem paſti dormiatis ad domum uadentes:
mane autem ſenibus pluribus aduocatis,
hoſpitem in ædibus hoſpitaliter tractabimus, atq̃ dijs
faciemus ſacra pulchra: deinde etiam de reductione
cogitabimus, ut hic hoſpes abſq̃ labore & triſtitia
reductione ſub noſtra ſuam in patriam terram deueniat
gaudens, celeriter, etiam ſi ualde procul ſit:
neq̃ quicquam interea mali & damni patiatur
antequam ipſe ſuam terrã conſcendat. hic autẽ deinceps
patiatur quæcunq̃ ei fatum parcæq̃ graues
naſcenti nerunt filo, quando ipſum peperit mater.
quod ſi quis immortalium utiq̃ de cælo uenit,
aliud quippiam hoc utiq̃ dij meditantur.
ſemper enim etiam antea dij apparent manifeſti
nobis, quando facimus inclytas hecatombas:
conuiuanturq̃ apud nos ſedentes ubi & nos.
ſi autem aliquis & ſolus iens occurrerit uiator,
haud occultant: quoniam ipſos prope ſumus,
quemadmodum Cyclopesq̃ & agreſtes gẽtes giganum.

Vlyſſes interrogatus Aretæ ſuos labores exponit. Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudẽs Vlyſſes:
Alcinoe, aliud quid tibi curæ ſit mentibus. non enim ego
immortalibus ſimilis ſum qui cælum latum habitant,
neq̃ corpore neq̃ indole, ſed mortalibus hominibus.
quos uos ſcitis maximè portantes ærumnam
hominum, quibus in doloribus æqualis ſum:
& adhuc etiam plura ego mala dicerem,
quæ quidem omnia deorum uoluntate paſſus ſum.

ſed

ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἥσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ φθινούσῃσιν,
οἰγε ἦ σόν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ὑπὸ θρόνα ἀργυρόπλω
ἧσον ἀναστήσας· σὺ δ' κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ὑπὸ κρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
δόρπον δ' ἦ ξείνῳ ταμίη ἐπιτοσσάδιον ἔντω.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἑλὼν ὀπάσσε δαΐφρονα ποικιλομήτην,
ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ὑπὸ θρόνα εἶσε φαεινά,
υἱὸν ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φίλεεσκε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πρὸ δ' ἧεν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη πρόφερεν φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ὤπασα, χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἤσθιε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μύθῳ Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα περάσας ἄμυδις μέθυ πᾶσιν
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Ὡς φάτο. Ποντόνοος δ' μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ', ἔπιον δ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ' Ἀλκινόος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
κέκλυτε Φαίηκες μήστορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δ' αἰσάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες·
ἠῶθεν δ' γερόντας ὑπὸ πλείονας καλέσαντες,
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσομεν, ἠδὲ θοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά· ἔπειτα δὲ καὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ᾗ πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χαίρων, καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα πολλὸν ἐσίῃ·
μηδέ τι μείονα γύα κακὸν μέμονεν πάθοι
πρίν γε τὸν ἧς γαίης ὄψεσθαι ἑμεῖο. φύεσκε δ' ἔπειτα
πρῆσσόμεν ἅσσά οἱ ἔασι κατακλῶθές τε βαρεῖαι
γεινομένῳ νῆσαν τε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ ἐλήλαθεν,
ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ πορίμεν ἀνόωτοι.
ἀεὶ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται ὑπαργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἐρδόμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
δαινῦνταί τε πὰρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθά περ ἡμεῖς,
εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβλητο ὁδίτης,
ὅττι κατακρύπτουσιν· ἐπεὶ σφίσιν ἐγγύθεν εἰμέν,
ὥσπερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα γιγάντων.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε, ἄλλό τοι μελέτω φρεσίν. οὐ γὰρ ἐγώγε σοὶ
ἀθανάτοισιν ἐοικα τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐδ' εἶμας οὐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.
οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀίζυν
ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην·
καὶ δ' ἔτι κεν πλείω ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

ἀλλ'

ἀλλ' ἐμὲ μὲν δόρπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ.
ὦ γάρ τι στυγερῇ ὣς γαστέρι κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ἥ τ' ἐκέλευσεν ἐοῦ μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
καί μάλα τειρόμενον, νῦ φρεσί πωθέοντα.
ὣς καὶ ἐγὼ πωθέω μὲν ἔχω φρεσίν, αὐτὰρ ἔδηδε
ἐδμεναι αἰὲν ἀνώγει καὶ πινέμεν· ἐκ δέ με πάντων
λήθεται ὅσσ' ἔπαθον, καὶ γὰρ πάσασθαι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθε ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
ὥς κέμε τὸν δύσμορον ἐμῆς ἐν πατρίδος αἴσης
καὶ πολλὰ παθόντα. ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
κῆσιν ἐμοὶ καὶ μοῖρα τελευτήσασα μάλ' ὠκύ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κατκείοντο δόμον ἔβαν οἰκάδε ἕκαστος.
αὐτὰρ ὁ γε μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
παρὰ δὲ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἥατο· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔνθεν ἅλεντο.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
καλά, τά ῥ' αὐτὴ δμῳῇσι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτήν,
τίς; πόθεν εἰς ἀνθρώπων; τίς σοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
ἦ δ' οὐ φῂς ἀλάλησθαι ὁμόν τε θαλάσσῃ;
Τὴν δ' αὖτε μεμνημένος πεπνυμένως Ὀδυσσεὺς
ἀργαλέον βασίλεια διηνεκέως ἀγορεῦσαι (σεῦς,
πάσῃ, ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
ὅππῃ δέ με ἱέμενον κέλεαι καὶ μετάλλᾶς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
τῇ μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύσμορον ἐφέσσατο δαίμονι τῷ γε
οἶον, ἐπεὶ μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἅμ' ἑσπομένοισιν ἑταῖροι
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νηὸς ἀμφιελίσσης,
ἐννῆμαρ φορόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός. ἣ μ' ἐλεαίρουσα
ἔνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήρων ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μύνον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
δάκρυσι λιβύεσκον τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ὧν πλόμενον ἔτος ἦλθε,
καὶ τότε δή μ' ἐκέλευσε καὶ ἐπετρώσατο νίεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῇ·
πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκε,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
οὖρον δ' ἠθείωσεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
ἑπτακαίδεκα μὲν πλόον ἤματα πόντον ἀρούρων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ

δυσμε-

sed me quidem cœnare sinite dolentem quamuis,
non enim odioso uentre impudentius aliud
est, qui iubet sui recordari necessitate, (*bentem.*
etiam ualde afflictum aliquẽ, & in mentibus dolorẽ ha-
sic et ego luctũ quidẽ habeo mentibus, hic a. ualde semp
comedere iubet & bibere: & me omnium
obliuisci facit quæcunq; passus sum, & repleri iubet.
nos autem festinate simul atq; aurora apparuerit,
ut me infelicem meam imponatis in patriam,
quãuis multa passũ. ubi cõspicatũ me uel uita relinquat
possessionẽ meam; famulos q;, & altam magnam domum.
Sic dixit. hi autem omnes laudabant, & hortabantur
deducere hospitem, quoniam rectè dixisset.
sed postquã libarunt biberunt q; quantũ uoluit animus,
hi quidem dormituri inierunt domum unusquisq;.
sed in domo relictus est diuus Vlysses,
apud a. ipsum Aretẽq; & Alcinous diuina specie pditus
sederunt: famulæ autem auferebant nasa conuiuij,
his autem Arete albiulna incepit uerba,
agnouit enim pallium & tunicam, uestimenta uidens
pulchra, quæ ipsa fecerat cum ancillis mulieribus:
& ipsum alloquens uerba pennata dixit:
Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa,
quis? unde uenis uirorũ? quis tibi hæc uestimẽta dedit?
an non dicis in mare errans huc uenisse?
Hanc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
difficile regina perpetuò dicere
dolores, quandoquidẽ mihi multos dederunt dij cœlestes:
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam insula longè in mari iacet, Vlysses Al-
ubi Atlantis filia dolosa Calypso cinoi casus nar-
habitat pulchricoma grauis dea: neq; aliquis ipsi rat.
miscetur neq; deorum neq; mortalium hominum:
sed me infelicem peregrinum duxit fortuna
solum, postquam mihi nauem uelocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus fregit medio in nigro mari.
ubi alij quidem omnes periere boni socij:
at ego carinã ulnis capiens nauis utrinq; remis agitatæ,
nouem diebus ferebar: decima autem me nocte nigræ
insulam Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypso
habitat pulchricoma grauis dea. quæ me suscipiens
accurate excepit & alebat, & dicebat (*omnibus:*
facturam immortalem & nunquam senescentem diebus
sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit.
illic quidẽ septẽ annos pmãsi firmiter, uestimẽta a. semper
lachrymis madefaciebã quæ mihi immortalis dedit Ca-
sed quando iam octauus reuolutus annus uenit, (*lypso:*
& tunc iam me iussit concitans redire,
Iouis ex iussu, siue etiam animus mutatus ipsius est:
misit autem in rate colligata: multa autem dedit,
panem & suaue uinum: & diuinas uestes induit:
uentum autem immisit innocuum suauemq;.
septendecim quidem nauigabam dies mare sulcans,
decimaoctaua uerò apparuerunt montes umbrosi
terræ uestræ: lætatum est uerò mihi charum cor

infeli-

infelici. certè enim conflictaturus eram adhuc errumna
multa, quam mihi immisit Neptunus terræ quassator,
qui mihi excitans ventos, impediuit iter,
commouit uerò mare immensum: neq; fluctus
sinebat in rate uehementer ingemiscentem ferri.
hanc quidem deinde procella dispersit, cæterum ego
natans has undas transnaui: donec me terræ
uestræ adegit ferens uentus q; & aqua.
ibi me egredientem coegisset fluctus ad terram,
petras ad magnas iaciens & inamabilem locum.
sed resiliens natani rursus, donec uenì
ad fluuium, qui mihi uisus est locus optimus,
expers petrarum, & apricum erat à uento.
excidi autem animum colligens: diuina uerò nox
aduenit: ego autem seorsim à Ioniſſuo fluuio
egressus in arbustis dormiui: circumquaq; autem folia
congessi: somnum autem deus immensum infudit.
hic quidem in foliis dilecto adflictus corde,
dormiui tota nocte usq; ad auroram & meridiem.
inclinabatq; sol, & me dulcis somnus dereliquit.
ancillas uerò in littus tuæ agnoni filiæ
ludentes, inter eas autem ipsa erat similis diis:
ei supplicaui: illa uerò neutiquã ab indole abfuit bona,
ut non sperare posses iuniorem obuiantem
facturum. semper enim iuniores desipiunt.
quæ mihi cibum dedit affatim & ardens uinum,
& lauit in flumine, & mihi has uestes dedit.
hæc tibi tametsi afflictus uerè enarraui.

Huic rursus Alcinous respondit dixitq;:
hospes, certè quidem hoc decens non considerauit
filia mea, quòd te neutiquam cum ancillis fœminis
duxit in nostram domum, tu uerò prima supplicasti.

Hunc excipiens allocutus est uersutus Vlysses:
heros, ne mihi ideo insontem reprehende quellam.
hæc quidem me iussit cum ancillis subsequi:
sed ego nolui, timens, reueritusq;,
ne fortasse tibi animus commoueretur aidenti.
suspicaces enim sumus supra terram genus hominum.

Huic rursus Alcinous respondit, dixitq;:
hospes, non mihi huiusmodi in præcordijs eharum cor,
temerè irascî: potiora autem honesta omnia.
utinam Iupiter pater & Minerua & Apollo,
talis existens qualis es, eaq; sapiens quæ ego utiq;,
filiam meam habeas, & meus gener uocearis,
hic manens: domum autem ego & bona darem,
si modò uolens maneas. inuitum enim te nullus retinebit
Phæacum: neq; sic gratum Ioui esset.
reductionẽ uerò in hoc ego perficiam (ut bene intelligas)
cras: in id temporis autem tu quidem domitus somno
dormias: illi captabunt tranquillitatem, ut peruenias
in patriam tuam & domum, & si fortè quid gratum est:
& si omnino multo longius est Eubœa.
eam enim longissimè aiunt abesse qui eam uiderunt
ex populo nostro, quando flauum Radamanthum
duxerunt inuisurum Tytium terræ filium:

Alcinous optat Vlyssem sibi generum.

Alcinous promittit Vlyssi auxilium.

ad quę

Ὣς μὲν οἱ ἐνδ' ἄλεθον, ἀγὴρ δ' ἔστη παμάτοιο τέλεσσαν
ἅματι θοῇ αὐτῷ, νῆ' ἀπάγαγον εἰναλί' ὀπίσσω.
εἰδήσεις δ' αὐτὸς φρεσὶν ὅσσον ἄρισαι
cf. κεν ἐρέσσῃσιν νῆυς ἐμαὶ νὴ κῦροι † ἀναρρίπτῃσιν ἅλα πηδῷ.
Ὡς φάτο. γήθησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
Ζεῦ πάτερ, αἲθ' ὅσα εἶπε τελευτήσειε Φαίηξ
Ἀλκινόου· τοῦ μὲν κεν ὐπὸ ζείδωρον ἄρουραν
ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
κὰκλε δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ἄλας, καθύπερθεν ἔσασθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάκε μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
ὄτρυνον δ' Ὀδυσῆα πρόσαυδα καὶ ἐπέεσσιν,
ὄρσο πάλιν δὴ ξεῖνε, πεποίηται δέ τοι εὐνή·
Ὡς φάν· τῷ δ' ἀσπασὸν ἐγένετο κοιμηθῆναι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ἔντοσθεν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἠρισθένεϊ·
Ἀλκινόος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
παρὰ δὲ γυνὴ δέσπουνα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Θ.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν Φαιάκων περὶ τῆς ξένης, ἣν αὐτοῖς παρέλαβεν παρὰ ἐκπομπῶν τοῦ Ἀναύσου· καὶ ἀφικνεῖται παρὰ τὸν Ἀλκίνοον τῶν Φαιάκων οἱ ἄριστοι· καὶ μετὰ ταῦτα δίσκου ἀγωνίσματα Φαιάκων καὶ ὁ Ἀνάσσων. καὶ ὁ Δημόδοκος ᾄδων, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τῶν μοιχείων Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τῶν ἀσεφηνῶν τοῦ ἵππου τοῦ Ἀναύσου πλαίσαντος, ἐνθαῦτα ἐπὶ τὴν πόλιν εἶδεν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Θ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Θῆτα δ' ἄθλοις Φαίηκες· Ὀδυσσῆι δ' ἀνὰ θέρμη.

ΗΜΟ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο.
καὶ δ' ἄρα σὺν σφῇσιν ἐὺ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
τοῖσιν δ' ἡγεμονεύων ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορὴν δ', ἣν σφίσι πὰρ νυσὶ τέτυκτο.
ἐλθόντες δ' ἕζοντο καθιζόμενοι ἐὺ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον· ἦλθε δ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονι Ἀλκινόοιο,
νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
πασέων γὰρ ἑκάστῳ φωτὶ πρόσω ἐμάνη μῦθον,
Δεῦτε ἄγε Φαίηκες ἀγήνορες ἡδὲ μέδοντες
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἂν πλαγχθείς, ἠὲ βροτῶν ἀνθρώποισιν ὁμοῖος.
Ὡς ἔφαθ', ὦρσε δὲ θυμὸν ἑκάστου καὶ ἐκέλευε.
πὰρ πάλιμος δ' ἐπλήθε βροτῶν ἀγορή τε καὶ ἕδρη
ἀγρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθηήσαντο ἰδόντες
υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίῃ κατέχυτε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·

ναί

atq; illi quidē illuc uenerunt, & abſq; labore tranſnarūt
die eodem, & abduxerunt domum retro.
cognoſces etiam ipſe in mente quàm optimæ
naues meæ & iuuenes in ſulcando mare remis.
Sic ait: gauiſus eſt autem ærumnoſus diuus Vlyſſes:
ſupplicans uerò dixit uerbum, orationemq; habuit:
Iupiter pater, utinam quæcunq; dixit perficiat omnia
Alcinous: huius quidem per almam terram
immortalis gloria ſit, ego autem in patriam ueniam.
Sic illi quidem huiuſmodi inuicem colloquebantur.
iuſſit autem Arete albis lacertis ancillis
cubilia ſub porticum ponere, & ſtragula pulchra
purpurea ut iniycerent, inſternerentq; deſuper tapetas,
chlænasq; imponere uilloſas, deſuper induere.
illæ uerò ibant ex ædibus facem in manibus geſtantes:
caterūm poſtquā ſtrauerūt pulchrū lectulū accelerantes,
excitarunt Vlyſſem aſtantes uerbis:
ſurge dormiturus hoſpes, paratus eſt tibi lectus:
Sic dicebant: huic uerò gratum uiſum eſt dormire.
ſic ille quidem illic dormiit diuus Vlyſſes
teſſellatis in lectis, ſub porticu ſonante.
Alcinous uerò cubuit in penetrali domus excelſæ:
iuxta uerò mulier regina lectum paranit & cubile.

ODYSSEAE HOMERI VIII.

Rapſodiæ argumentum.

Concio fit Phæacum de hoſpite, & nauis deducitur ad reductionem Vlyſſis: & conuiuio ſuſcipiuntur ab Alcinoo Phæacum optimates. Et poſthæc diſco certant Phæaces & Vlyſſes. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ acciderunt circa adulterium Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem lignei equi: & Vlyſſe flente, interrogauit quis & unde ſit.

ODYSSEAE HOMERI Θ.

RAPSODIA.

Octaua ex certaminibus Phæaces de Vlyſſe experimentum ſumpſerunt.

VAndo uerò manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
ſurrexit ex lecto ſacrum robur Alcinoi.
præterea inclytus ſurrexit urbium euerſor Vlyſſes:
illis uerò præibat ſacrum robur Alcinoi
Phæacū ad cōcionē, quæ ipſis apud nauē cōſtituta erat.
uenientes uerò conſidebant in politis lapidibus
propè: ipſa uerò per urbem obibat Pallas Minerua,
aſſimilata præconi prudentis Alcinoi,
reditum Vlyſſi magnanimo meditans.
& ſanè cuiq; uiro aſſiſtens dixit uerbum:
Huc age Phæacum principes atq; rectores
ad concionem ite, ut hoſpitem audiatis,
qui recens Alcinoi prudentis uenit ad domum,
ponto pererrato, corpore immortalibus ſimili.
Sic loquuta, incitauit robur & animum ſingulorum.
citò uerò implebantur hominibus forumq; & ſedilia
congregatis. multi enim admirati ſunt uidentes
filium Laertæ prudentem. huic autem Minerua
diuinam ſuper infudit gratiam capitiq; & humeris:

&

& ipſum longiorem & craſſiorem reddidit aſpectu,
ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
grauisq; & uenerabilis, & ut perficeret certamina
multa, quibus Phæaces experirentur Vlyſſem.
cæterum poſtquam conuenerunt congregatiq; erant,
illis Alcinous concionatus eſt & locutus:

Alcinous Phæaces in concione hortatur, ut Vlyſſem iuuent.

Audite Phæacum duces atq; principes,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet,
hoſpes hic haud ſcio quis nam errando uenit meã domũ,
ſiue ab Eois ſiue Heſperijs hominibus:
deductionem flagitat, & precatur ratem eſſe.
nos uerò ut antea quidem maturemus deductionem.
neq; enim quiſquã alius quicunq; meã domũ peruenerit,
hic lugens diu manet propter deductionem.
ſed age nauem nigram deducamus in mare diuinum
recentem: iuuenes autem duo & quinquaginta
eligantur è populo quicunq; antea ſunt optimi.
ligatis autem bene omnes ad ſcalmos remis

Alcinous parat conuiuium.

exite. ac deinde ſubitum apparate conuiuium,
ad noſtrã domũ profecti: ego aũt lautè omnib. præbebo.
iuuenibus uerò hæc præcipio: cæterùm cæteri
ſceptrigeri reges ad meam domum pulchram
ueniatis, ut hoſpitem in regia amplectamur.
neq; quiſquam recuſet. aduocate uerò diuinum cantorem
Demodocũ: huic quidẽ deus excellenter dedit cantilenã
oblectare, quoties animus incitat ad cantandum.

Sic loquutus præibat. illi uerò ſimul ſequebantur
ſceptrigeri: præco uerò cucurrit ad diuinum muſicum.
iuuenes uerò electi duo & quinquaginta
ibant ut præceperat ad littus maris infructuoſi.
ac poſtquam ad nauem deſcenderunt atq; mare,
nauẽ quidẽ ipſi nigram in maris profundũ deduxerunt,
malumq; impoſuerunt & uela naui nigra.
aptarunt autem remos uincula per coriaria
omnia ut decebat, uela autem alba extenderunt:
altè uerò in humidum hanc protraxerunt. ac poſtea
contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domũ.
implebantur autem porticusq; & ſepta & domus uiris
congregatis, multi autem erant iuuenes atq; ſenes.
illis uerò Alcinous duodecim oues immolauit,
octo autem albis dentibus ſues, duosq; flexipedes boues:
quos deglubertũt curarũtq;, & apparartũt conuiuiũ ama-

Demodocus cantor.

præco aũt propè uenit ducens amabilẽ cantorem, (bile.
quẽ ſupra modũ Muſa dilexit, dedit uerò bonũq; malũq;:
oculis quidẽ priuauit, dedit autem dulcem cantilenam.
huic ſanè præco poſuit ſedem argẽtei clauis diſtinctam
in medio conuiuantium, columnæ longæ innixam.
ex paxillo autem ſuſpendit cytharam ſonoram (deret
ipſius ſupra caput, & mõſtrat quo pacto manibus pre-
præco: iuxta aũt apponebat caniſtrũ pulchrãq; menſam,
iuxta aũt poculum uini, ut biberet quoties animus iube-
illi u. ad edulia parata appoſita manus mittebant. (ret.
cæterùm poſtquam potus & cibi deſideriũ expulerunt,
Muſa cantorem excitauit ut caneret gloriam uirorum,
cantilena cuius tunc gloria ad cælum latum ibat:

καί μιν μακρότορον κὴ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
ὅς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
σ' εἰνός τ' αἰδοῖός τε, κὴ ἐκτελέσειαν ἀέθλους
πολλούς, οὕς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆϊ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγειρεν ὁμηγερέας τ' ἐγέροντε,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο κὴ μετέειπε,

Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει,
ξεῖνον μὲν δὴ ἔπ οἶδ' ὅστις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμοὶ δῶ,
ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
πομπὴν δ' ὀτρύνει, κὴ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
ἡμεῖς δ' ὡς τὸ πάρος πρὸ ἑπότρωμεν πομπήν·
οὐδείς γὰρ δείδιε τις ἄλλος ὅτις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται,
ᾧ θάσσ' ὀλυρόμενος δ' ἡμὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτόπλοον· κόρω δ' ἐρύω κὴ πεντήκοντα
ἠϊθέους κατὰ δῆμον ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ὑπὸ κληῖσιν ἑρετμὰ
ἔκβητ'. αὐτὰρ ἔπειτα δόλῳ ἀλεγύνετε δαῖτα,
ἡμέτερόν δ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
κούροισι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν.
μηδέ τις ἀρνείσθω. καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πολὺ δῶκεν ἀοιδῇ
τέρπειν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δ' ἦε μετὰ μέγα θεῖον ἀοιδόν.
κόρω δ' ἠρίθμησε δύω κὴ πεντήκοντα
βήτην ὡς ἐκέλευσ' ὑπὸ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὑπὸ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
ἐν δ' ἱστόν τ' ἔτίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἤρτυναν δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τὰ γ' ὤρμισαν. αὐτὰρ ἔπειτα
βαῖν' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ὀξὺ μέγα δῶμα.
πλῶτο δ' ἄρ' ἀέθλοισί τε κὴ ἔρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
ἀγρομένων, πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς·
τοὺς δέρον ἀμφί θ' ἔπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινὴν.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν, (νέμων.
τὸν περὶ μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
μέσσῳ δ' αὐτυμόνῳ, πρὸς κίονα μακρὸν ἐείσας.
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασεν φόρμιγγα λιγεῖαν
αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, κὴ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι (αν
κῆρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον καλὴν τετράπεζαν,
πὰρ δ' ἔπας οἶνον, πεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος κὴ ἐδητύος ἆλτο φίλον κῆρ,
μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀείδεμεναι κλέα ἀνδρῶν,
οἵμης δὴ τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε·

νεικ῀ Ο'δυσσῆ῀ Θ' Πηλέϊδαο ἀχιλῆ῀,
ὣς ποτε δ' ἠρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλοις ἐπέεσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ ὅτ' ἄρισοι ἀχαιῶν δηριόωντο.
ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο φοῖβ῀ Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅτ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμεν῀· τότε γάρ ῥα κυλίνδ῀ πήματος ἀρχὴ
τρωσί τε καὶ δαναοῖσι, Διὸς μεγάλα δι᾽ βουλάς.
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδ' ἐρικλυτός. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρ῀ ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
κὰπ πεφαλῆς ἔρυσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα.
αἴδ῀ γὰρ φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
ἤτοι ὅτε λήξειν ἀείδων θεῖ῀ ἀοιδὸς,
δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φᾶρος ἔλεσκε,
Θ' δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν·
αὐτὰρ ὅτ' ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειεν ἀείδειν
φαίηκων οἱ ἄρισοι, (ἐπεὶ τέρπουτ' ἐπέεσσιν)
ἄψ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
λῆθε δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλαύνων δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνο῀ δέ μιν οἶ῀ ἐπέφρασατ' ἆσσον ἐόντα,
πρῶτο῀ ἄγχ' αὐτ῀· βαρὺ γὰρ ἐσήκουε῀ ἄκουε῀·
αὐτίκα δ' φαίηξι φιλήρετμοισι μετηύδα,
κέκλυτε φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐίσης,
φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ σύνοχος δῖν θαλείῃ·
νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
πάντων· ὡς κ' ὁ ξεῖνο῀ γείσατο οἷσι φίλοισιν,
οἰκάδε νοστήσας, ὅσσον περ γινόμεθ' ἄλλων
πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, Θ' ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο· (στιχ.
πὰρ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγεῖαν
Δημοδόκου δ' ἕλε χεῖρα, καὶ ἐξάγαγεν ἐκ μεγάροιο (αυ.
κῆρυξ· ἦρχε δ' ὁδοῦ αὐτῷ ὁδὸν ὣπερ οἱ ἄλλοι
φαίηκων οἱ ἄρισοι, ἀέθλια θαυμαίοντο δν.
βαὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πολὺς ὅμιλος,
μυρίοι· ἀν δ' ἴσαντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
ὦρτο μὲν Ἀκρονέός τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεύς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, Θ' Ἐρετμεύς,
Πόντεύς τε, Πρωτεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεός τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνῆος Τεκτονίδαο.
ἀν δ' Θ' Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἶσο῀ ἄρηϊ,
Ναυβολίδη῀ δ' ὃς ἄριστο῀ ἔην εἶδός τε δ' ἐμεῖο τε
πάντων φαίηκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
ἀμύμονδ᾽ ἀν δ' ἔσαν τρεῖς παῖδες † ἀμύμονος Ἀλκινόοιο;
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ αὐτίθε῀ Κλυτόνεω῀·
οἱ δ' ἤ τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν·
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
παρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
τῶν δ' ἦρχε θέειν ὄχ' ἄριστο῀ ἔην Κλυτόνεος ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ ὄρυγ῀ τέλεε ἡμιόνοιϊν,
τόσσον ὑπεκπροθέων λαὸς ἵκετ', οἱ δ' ἐλίποντο.
οἱ δ' παλαισμοσύνῃς ἐλεγεινὰς πειρήσαντο,
τῇσι δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστερο῀ ἦεν·
δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν Ἐλατρεύς,

contentionem Vlyſsis & Pelidæ Achillis;
ut quondam contenderunt deorum in conuiuio celebri
ſæuis uerbis: rex autem uirorum Agamemnon
gaudebat animo cum optimi Achiuorum contenderent.
ſic enim illi naticinans prædixerat Phœbus Apollo
in Pythia diuina, quando ingreſſus eſt lapideum limen
oraculum petiturus: tunc n. uerſabatur mali principium
Troianis q. & Danais, Iouis magni per conſilia.
iſta ſanè cantor cantabat inclytus. at Vlyſſes
purpureã ingentẽ ueſtẽ prehenſam manibus grauibus,
in caput traxit, obtexitq. pulchram faciem.
uerebatur n. Phæaces, ſub ſupercilijs lacrymas ſtillans. Vlyßi mo/uetur fletus
ſed quando deſinebat canere diuinus cantor,
lacrymis abſterſis, à capite ueſtẽ demebat,
& poculum rotundum accipiens, libabat dijs:
at quando rurſus incipiebat, & incitabant ut caneret
Phæacum optimates, (quippe qui oblectabantur uerbis)
rurſus Vlyſſes capite obuoluto lugebat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas ſtillans,
Alcinous uerò ſolus ipſum aduertit atq. animaduertit,
ſedens prope ipſum: grauiterq. ſuſpirantem audiuit:
continuò aũt Phæacibus ſtudioſis remorum loquebatur:
audite Phæacum duces atq. rectores, Alcinoi hortatur Phæacas ad certamen.
iam quidem conuiuio ſaturauimus animum æquali,
citharaq. quæ conuiuio congruens eſt celebri:
nunc autem exeamus, & certamina experiamur
omnia: ut hoſpes narret ſuis amicis,
domum reuerſus, quantum ſuperemus alios
cæſtibus q. luctaq. & ſaltibus, atq. pedibus.
Sic locutus præibat: illi uerò unà ſequebantur:
ad paxillum autem ſuſpendit citharam ſtridulam:
Demodoci uerò prehendit manum, & eduxit ædibus
præco: præibat uerò huic eandem uiam qua & alij
Phæacum optimates, certamina admiraturi.
inſtiterunt a. ire ad forũ: ſimulq. ſequebatur ingẽs turba,
infiniti: ſurrexerunt autem iuuenes multiq. & boni.
ſurrexit quidem Acronius, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteusq. Prymneusq. & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteusq. Proteusq. Thoon, Anabeſineusq.
Amphialusq. filius Polyci Tectonidæ:
ſurrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Marti,
Naubolidesq. qui optimus erat corporeq. ſpecieq.
omnium Phæacum poſt inculpatum Laodamantem:
ſurrexerunt & tres filij boni Alcinoi,
Laodamas, & Halius, & diuinus Clytoneus:
hi quidem primum periculum fecerunt pedibus: Certamen curſus, & cætera.
eisq. à carceribus extenſus eſt curſus, hi ſimul omnes
celeriter uolabant puluerem excitantes in campo.
horũ currẽdo longè optimus erat Clytoneus inculpatus:
quantumq. in nouali ſpacium eſt mularum,
tantũ præcurrens ad populũ uenit, alij u. relinquebãtur.
alij uerò luctæ moleſtæ periculum fecerunt,
in hac rurſus Euryalus uicit omnes optimos:
ſaltu uerò Amphialus omnium optimus erat:
diſco autem omnium præſtantiſſimus erat Elatreus,

πυξ῀
pugnis

pugnis rursus Laodamas, eximius filius Alcinoi.
cæterũ postquam omnes oblectarunt animũ certaminib.
his Laodamas locutus est filius Alcinoi:

Agite amici, hunc hospitem rogemus si quod certamẽ
& scit & didicit. indole sanè non malus est,
fœmoribus q̃ cruribus q̃, & utraq; manu desuper,
ceruice q̃ firma, ingentiq; robore: neq; uigoris
caret, sed malis debilitatus est multis.
non enim ego existimo peius aliud mari
ad hominem affligendum, etiam si ualde fortis sit,

Hunc rursus Euryalus excepit, dixitq;:
Laodama, sanè hunc sermonem ritè dixisti:
tu ipse nunc prouoca uadens, & conueni sermone.
at postquam hoc audiuit bonus filius Alcinoi,
stetit in medium profectus, & Vlyssem allocutus est:
Laodamas prouocat Vlyssem ad certamen. huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum,
si aliqd fortassis didicisti. conuenit n. te scire certamina.
neq; enim maior gloria hominis quoad fuerit,
quàm quod pedibus præstiterit & manibus suis.
sed age tenta, pelle autem mœstitiam ab animo.
tibi uerò profectio non iam diutius aberit, sed tibi iam
& nauis deducta est, & præparati sunt socij.

Hunc excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Laodama, quid me ista iubetis taxantes?
dolores mihi etiã magis in præcordijs quàm certamina,
qui antea ualde multa passus sim, & multa pertulerim:
nunc uerò in uestro consessu reditu indigens
sedeo, precans regemq; omnemq; populum.

Euryalus Vlyssi. Huic rursus Euryalus respondit, obiurgauitq; contra:
minimè te hospes perito uiro assimilo
certaminum, qualia multa inter homines sunt:
sed huic qui simul naui transtrata frequens,
princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
nec̃turæq; memor, & speculator est uiaticorum,
lucriq; rapacis acquisiti. neq; athleta similis es.

Vlysses importuno Euryalo succenset. Hunc aũt toruè intuitus allocutus est prudens Vlysses:
hospes, non honestè dixisti: stulto uiro similis es:
ex æquo non omnibus dij munera dederunt
uiris, neq; indolem, neq; prudentiam, neq; eloquentiam.
alius quidem forma inferior est uir,
uerùm deus formam uerbis ornat: alij uerò in ipsum
oblectati aspiciunt: is uerò securè loquitur
modestia suaui, eminet autem in multitudine:
incedentem autem per urbem, ueluti deum aspiciunt.
alius autem rursus forma quidem similis immortalibus:
sed non ei gratia uersatur in sermonibus.
sed & tibi species quidem decora, neq; aliter
neq; deus fecerit: sed mente imperitus es.
lacessisti mihi animum in præcordijs charis,
locutus non ut decet: ego uerò non ignarus certaminum,
ut tu loqueris, uerùm inter primos puto
esse, donec iuuenta fretus fui uiribusq; meis.
nunc aũt teneor malo & doloribus. multa n. passus sum,
uirorumq; bella, sæuosq; fluctus penetrans.
sed etiam sic, ualde multa passus, experiar certamina.

mordax

ὡὐξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαλλὸς παῖς Ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πᾶσιν τέρφθησαν φρεσὶν ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς Ἀλκινόοιο,

Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἀέθλων
οἶδε τε καὶ δεδάηκε. φυὴν γε μὲν ὁ κακὸς ἄλλη,
μηρώ τε κνήμας τε, ἠδ' ἄμφω χεῖρας ὑπέρθεν,
αὐχένα τε στιβαρὸν, μέγα τε σθένος· οὐδέ τι λώβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνήρατο πολλέεσσιν.
ὀὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
ἀνδρά τε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Λαοδάμα, μάλα τόν γ' ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν, καὶ μῦθον ἀφαυδᾷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε δαΐφρων δῖος Ἀλκινόοιο,
στὰς ῥ' ἐν μέσσῳ ἰὼν, καὶ ὁ' ἀνόστησε προέειπεν,
δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ στῆσαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δεδάηκας. ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
τὸ μὲν γὰρ μέζον κλέος ἀνέρος ὄφρά κεν ἦσιν,
ἠ ὅτι ποσσίν τε ῥέξει καὶ χερσὶν ἔῃσιν.
ἀλλ' ἄγε πεῖρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κῆδεα θυμοῦ·
σοὶ δ' ὁδὸς οὐκ ἔτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἑταῖροι ἐπαρτέες εἰσὶν ἑτοῖμοι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Λαοδάμα, τί μ' ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
πένθεά μοι μᾶλλον φρεσὶν ἢπερ ἄεθλοι,
ὃς πρίν μὲν μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ πολλ' ἐμόγησα·
νῦν δ' ὑμετέρην ἀγορὴν νόστοιο χατίζων
ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' αὖτις·
ὀὐ γάρ σ' ὀΐω ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐοίκειν
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται·
ἀλλὰ θοῇ ὅσσ' ἄμα νηῒ πολυκλήϊδι θαμίζων,
ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασιν,
φόρτου τε μνήμων, ἠδ' ἐπίσκοπος ἠνὶ κομίσσῃ,
κερδέων θ' ἁρπαλέων. ὀὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.

Τὸν δ' ἄρ' ὑποδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ξεῖν', ἦ καλὸν ἔειπες, ἀτασθάλῳ ἀνδὶ ἐοικώς. (σεῦς,
ὅτως ὁ πάντεσσι θεοὶ χαρίσαντο δόσιν
ἀνδράσιν, ὅτε φυὴν, ὅτε μὲν φρεσὶν, ὅτε μὲν ἀγορητύν·
ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος τελέει ἀνὴρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπισιν στέφει· οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δ' ἠρίπε ἀγρομένοισιν·
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·
ἀλλ' ὅ οἱ χάρις ἀμφιπεδοῦται ἐπέεσσιν.
ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιος ἐσσί.
ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
ἀπὼν ὀὐδὲ κατὰ κόσμον ἐγὼ δ' ὀὐ νῆϊς ἀέθλων,
ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβη τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι, καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην,
ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα περήσας.
ἀλλὰ καὶ ὧς, κακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων·

θυμοδακὴς γὰρ μῦθος ἐπώτρυνας δί μ' ἀπτῶν.
Η ῥα νιν αὐτῷ φάρει ἀϊξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ παχύτερον, στιβαρώτερον ὀκ ὀλίγον πρὸ
ἢ οἱῳ Φαίηκες ὐδ' ἴσκειον ἀλλήλοισι.
τὸν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός·
βόμβησεν δ' ἄρα λίθος· κατὰ δ' ἔπτυξεν ποτὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς. ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντων,
ῥίμφα θεὼν ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
ἀνδρὶ δ' ὁμοίη ἐπιβᾶ κήρυκι φέρτ' ἔμεναι καὶ ἐπίστασθαι,
καί κ' ἀλαὸς τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφαφάων· ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον ἔπλετο δήμῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον·
ὔτις Φαίηκων τόν γ' ἴξεται, οὐδ' ὑπορήσει.
Ως φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων οὕνεκ' ἔταῖρον ἐν ἀϊθέοις λιτὸν ἐν ἀγῶνι.
καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαίηκεσσι,
τὸν νῦν ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἔσεσθ' ἢ τοσσοῦτον ὀΐομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
τῷ δ' ἄλλῳ ὅν τινα κραδίη θυμός τε κελεύῃ,
δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω· ἐπεὶ μ' ἐχολώσατε λίην.
ἢ πυξ, ἢ πάλῃ, ἢ καὶ ποσίν, ὅττι μεγαίρω
πάντων Φαίηξιν, πλήν γ' αὐτῷ Λαοδάμαντι·
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐσί. τίς κ' φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δ' ἠ κεῖνός γε νέηται ὅττιδ' ἀνώγῃ
ὅστις ξεινοδόκῳ δριδαίνεται ἀέθλων
δήμῳ γε ἀλλοδαπῷ· ἕο τ' αὐτῷ πάντα κολύει.
τῷ δ' ἄλλῳ ὅτιέρ τιν' ἀναίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω ἰδέμεν καὶ πειρηθῆναι ἄνωθεν.
πάντα γὰρ ὃ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι·
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων· εἰ καί μάλα πολλοί ἑταῖροι
ἄγχι πεφασσαίγν, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
οἰω δ' ἠ μὲ Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' ἀχαιοί·
τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ πρόφρων εἶναι
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι δ' ὀπιδέσσασθαι ἐρίζειμεν οὐκ ἐθέλοιμι,
οὐδ' Ἡρακλῆϊ, οὔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
οἳ καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον πόδι τόξῳ.
τῷ καὶ κὴν ἀίψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ὑπὸ γῆρας
ἵκετ' ἐν μεγάροισι. χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλωνι
ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
ἄκρῃ δ' ἀκοντίζω ὅσσον τε ἄλλος τις ἰΐσῳ.
οἷόσιν δέδοικα ποσὶν μή τίς με προθέλθῃ
Φαίηκων. λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδάμασθεν
κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
ἦν ἐπιτηδές. τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.
Ως ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δ' ἐμιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπε,
ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάρισα μετ' ἐμῖν τάδ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν ἥ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενος ὅτι σ' ἔτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι πεφασὰς
νείκεσεν, ὡς ἄν σὴν ἀρετὴν βροτὸς ὅττις ὀνοίτο,

mordax eſt enim ſermo: irritaſti autem me locutus.
Dixit ſanè, & cũ ipſa ueſte impetũ faciẽs prendit la- Vlyſſes di-
maiorem & craſſum, grauioremq; non paulo (pidem ſco omnes
quàm quali Phæaces lndebant inuicem. ſuperat.
hunc circumrotans miſit ualida à manu:
inſonuit autem lapis: reflexerunt autem ſe ad terram
Phæaces longis remis utentes, nauigandi periti uiri,
lapidis ab impetu. ille uerò ſuperuolauit ſigna omnium,
leuiter currens à manu. fixit uerò ſignum Pallas
uiro corpore aſſimilata: uerbumq; dixit, & locuta eſt:
etiam cæcus tibi hoſpes poſſet diſcernere ſignum
palpando: quãdoquidẽ neutiquã mixtũ eſt multitudini,
ſed longè primum. tu autem confide hoc utiq; certamen:
nullus Phæacum ad hoc perueniet, neq; tranſmittet.
Sic ait. gauiſus autem eſt patiens diuus Vlyſſes,
gaudẽs eo quòd ſocium benignum uidiſſet in certamine.
& tum lenius allocutus eſt Phæacas:
hunc nunc aſſequimini iuuenes: breui denuo alium
me miſſurum eſſe tantum puto, aut adhuc longiorem.
ex alijs autem quemcunq; cor animusq; inuitat
huc age periculum faciat. quoniam me irritaſtis ualde.
aut cæſtu, aut lucta, aut etiam curſu, nullum recuſo
omnium Phæacum, præter ipſum Laodamantem.
hoſpes enim mihi ille eſt. quis cum amico pugnet?
inſipiens ille & nullius precij eſt uir
quicunq; cum hoſpite contentionem mouet certaminum
populo in alienigeno: ſuiq; ipſius omnia perturbat.
aliorum utiq; nullum recuſo, neq; deſpicio,
ſed uolo ſcire & periculum facere palàm.
in omnib. n. nõ ignauus ſum inter hoiẽs quotquot certa- Vlyſſis pe-
bene quidẽ arcũ noui bene politũ tractare: (mina ſunt. ritia.
primus uirum contingerem iaculatus in turba
uirorum hoſtilium: etiam ſi ualde multi ſocij
iuxta aſtarent, & iacularentur in uiros.
ſolus quidem me Philoctetes uincebat arcu
populo in Troianorum, quoties iaculabamur Achiui:
aliorum me dico longè præſtantiſſimum eſſe
quales nunc mortales ſunt in terra pane ueſcentes.
cum uiris autem priſcis contendere haud uolo,
neq; cum Hercule, neq; cum Euryto Oechalienſi,
qui etiam cum dijs contendebant de arte iaculandi.
itaq; etiã ſtatim mortuus eſt ingẽs Eurytus, neq; ad ſene- (ctutem
peruenit in ædibus. iratus enim Apollo
occidit, eo quòd ipſum prouocarat ad iaculandum.
haſta aũt iaculor quantũ nullus alius quiſquam ſagitta.
ſolis timeo pedibus ne aliquis me ſuperet
Phæacum. nimium enim malè domitus ſum
fluctibus in multis: quoniam non commeatus in nauì
erat aſſiduus: ideoq; mihi chara membra ſaluta ſunt.
Sic ait. illi uerò omnes taciti fuerunt ſilentio:
Alcinous autem ipſum ſolus reſpondens allocutus eſt: Alcinous
hoſpes, quãdoquidẽ nõ ingrata inter nos hæc cõcionaris, Vlyſſi.
ſed uis uirtutem tuam oſtendere quæ te ſequitur,
iratus quòd te hic uir in certamine aſtans (rit,
obiurgauit, utiq; tuã uirtutẽ mortalis nullus uituperaue-

ὅστις

quicunq;

quicunq; scit sua mente commoda dicere:
sed age, nunc meum intellige sermonem, ut etiam alij
dicas Heroum, quando tuis in ædibus
epulaberis apud tuamq; uxorem & tuos liberos,
nostræ uirtutis memor, qualia etiam nobis
Iupiter opera imponat perpetuò iam inde à maioribus.
non n. pugiles sumus irreprehensibiles, neq; palæstritæ,
sed pedibus celeriter currimus, & nauib. optimi sumus.
semper autẽ nobis conuiuiumq; gratũ, citharaq;, choriq;,
uestesq; mutatoriæ, lauacraq; calida, & cubilia.
sed age Phæacum saltatores quotquot optimi,
ludite: ut hospes dicat suis amicis,
domum reuersus, quantum superemus alios
arte nauigandi & pedibus & saltatione & cantu.
Demodoco u. aliquis statim profectus cytharam sonorã
afferat, quæ alicubi iacet in nostris ædibus.

Sic ait Alcinous deo similis. surrexit autem præco
laturus citharam sonoram domo ex regis.
præfecti autem ludorum nouem omnes surrexerunt
publici, qui in certaminibus administrabant singula:
complanarunt aũt locum, pulchrumq; dilatarunt q; ludũ.
præco autem propè uenit ferens citharam sonoram
Demodoco: ille a. deinde ibat in mediũ. circũ a. iuuenes
iam pubescentes stabant, docti saltationis:
quatiebant autem diuinum locum pedibus. at Vlysses
motus admirabatur pedum, obstupescebatq; animo.
Demodocus canit fabulam de Veneris & Martis amplexu.
caterùm ipse citharam pulsans cœpit pulchrè canere
de Martis amore pulchreq; coronatæ Veneris,
ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
clam: plurima autẽ dedit, lectumq; deturpauit & cubile
Vulcani regis. statim autem illi nuncius uenit
Sol, qui ipsos animaduertit commixtos amore.
Vulcanus autem ubi tristem sermonem audiuit,
institit ire ad officinã, mala animo profundè cogitans:
imposuit autẽ basi ingentẽ incudem, cudit autẽ uincula
infracta, insoluta, ut firmiter illic manerent.
deinde postquam struxit dolum iratus Marti,
institit ire in thalamum ubi ei chara cubilia stabant:
circum autem fulcra fudit uincula undiq; omnia:
multa autem & superiore parte domus fusa sunt
perinde atq; tela araneæ subtilis, quã nemo uidere queat
neq; ex dijs beatis: sic enim dolosa facta erant.
caterùm postquam omnem dolum circa lectum fecit,
simulauit se ire in Lemnũ pulchrè fabricatũ oppidum,
quod illi terrarum multo charissimum est omnium.
neq; nanam uigiliam tenuit aurato freno utens Mars,
ut q; uidit Vulcanum inclytum arte seorsim euntem:
institit ire ad domum inclyti Vulcani,
cupidus amoris pulchrè coronatæ Veneris.
illa uerò iam recens à patre præpotente Ioue
ueniens resedit: ille uerò intra domum iuit,
illiusq; manui inhæsit, uerbumq; dixit atq; compellauit:
age chara, ad lectulum diuertamus dormituri.
non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi
proficiscitur in Lemnum ad Sintinas barbaros.

ὅς τις ἐπίσαιτο ἦσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
δαινύῃ ἠδὲ σὴν τ' ἀλόχῳ καὶ τοῖσι τέκεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἵα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ὠδὶ ὄργια τίθησι διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν.
ὀ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονοι, οὐδ' ἐπαλαισταί,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν, καὶ νηυσὶν ἄρισοι
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαὶς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε,
εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.
ἀλλ' ἄγε Φαίηκων βητάρμονες ὅσσοι ἄρισοι,
παίσατε· ὡς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
οἷκαδ' ἐνοσπήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δ' ἴτυς ἀψὰ κιὼν φόρμιγγα λιγείαν
εἰσέτω, ἥν τινα κεῖθι παρὰ μνηστῆρσι δόμοισιν.

Ὡς ἔφαθ' Ἀλκίνοος θεοείκελος. ὦρτο δ' ἠρυξ
εἴσω φόρμιγγα λιγυρὴν διὰ μοῦσ' ἐκ βασιλῆος.
αἰσυμνῆται δ' ἠρίστοι ἐνὶ κρητῆρι φανέντα
δὴ μιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐὺπρόσεσκον ἔπασαν·
λείηναν δ' χορὸν, καλὸν δ' ὄρεσαντο ἀγῶνα.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κι' ὀν μέσον. ἀμφὶ δ' ἄρα σφε
παρστάδες ἵσαντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
πλῆγον δ' χορὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δ θυμῷ.
αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
λάθρῃ· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ἤχρειε Κυθήρη
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δὲ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἠελίος, ὃ σφ' ἐνόησε μιγησομένους φιλότητι.
Ἡφαιστος δ' ὡς ὃν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ' ἴμεν ὀν χαλκειῶνα, κακὰ φρεσὶ δυσοδομεύων·
ἐν δ' ἔθετ' ἄκμοβέτῳ μέγαν ἄκμονα, πόπτε δ' ἀλύσας
ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦξε δόλον κεχολωμένῳ Ἄρει,
βῆ ῥ' ἴμεν ὀν θάλαμον ὅθι οἱ φίλα δ' ἐμνήσατ' ἐκεῖτο·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα πύκλῳ ἅπαντῃ
πολλὰ δὴ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο
νήτ' ἀράχνια λεπτά, τά κ' οὐ κέτις ὀδλὲ ἴδοιτο
οὐδὲ θεῶν μακάρων· τόσσι γὰρ δόλον ἐπτύκτεσε.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δ' ἔμπεσε θῆκεν,
εἶσατ' ἴμεν ὀν Λῆμνον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἦ οἱ γαίῃ πολὺ φίλτατα δῖν' ἐπάσθην.
δδὲ ἀλάοσκοπιὴν ἔχε χρυσάορος Ἄρης,
ὡς δ' ἴδεν Ἡφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι ἰόντα·
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτὴ Ἡφαίστοιο,
ἐρασσάμενος φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
ἥδδ' ἔτι νέον ἦλθε πατρὸς ἐριδωβόλου Κρονίωνος
ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἔζετ'· ὁ δ' ἔσσυτο δ' ὁμάρτησε τε χειρί,
φῶτ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
δδὸν φίλην, λίκτρον δὲ τραπέσθην δυναθόντες.
ἤ γὰρ ἔδ' Ἡφαιστον μετὰ δμῳὸν, ἀλλὰ πολὺ πρὸ
εἶχετο ὀν Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.

Sic

Ως

Ὡς φάτο. τῇ δ' ἀασάσθην ἐύσσελμον ἐς πόντον
τὼ δ' ἐς Λῆμνιαν βάτην κατὰ δ' ῥαθὸν ἀμφὶ ἑῷ δῶμα
τετεύχατο ἔκλυον πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
βῆ δέ τις ἐκπάγλως μελέων λίην, βῆ δ' αὐάασθαι·
οὐ τότε δ' οὐ γίνωσκον ὅτ' ἐγγύθεν εἰλήλουθεν.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
οὕνεκ' ἐπορσάλυξε περὶ μήτηρ γαίαν ἰκέσθαι.
Ἦλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, ἐκ δέ τε μῦθον
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
ἕστο δ' ἐν προθύροισι· χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει,
σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦτ' ἴνα ἔργα γελασσάμενοι ἴδησθε
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰεὶ ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀίδηλον Ἄρηα·
οὕνεκ' ὁ μὲν, καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἔγωγε
ἀπηλεγέως γεγόμην. ἀτὰρ ἔστι μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δ' οὐκ τὼ μὰ γείνασθαι ὄφελον.
ἀλλ' ὄφελ' ἴνα τόν γε κατὰ δόλον εὗρε φιλότητι,
εἰς ἐμὰ δέμνια βαίνων· ἐγὼ δ' ὀρόων ἀκάχημαι.
οὐ μέν σφας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κείμενω ἔτι,
καίπερ μάλα πόθ φιλέοντε. τάχ' οὐκ ἐθέλοντε γε ἄμφω
εὐνάσειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
αἰψά κε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδοίσει ἃ δέδηε
ὅσσά οἱ ἐγγυάλιξα κυωπίδος εἵνεκα κούρης.
ἥνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐρίηνυς
Ἑρμείας, ἦλθεν δ' ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
θῆλύτεραι δ' ἔμειναν ἐνὶ μεγάροισι ἕκαστα
αἰδοῖαι· τὰ δὲ δῶρα θεοὶ δόσαν εὐπατέρειαι.
ἕστασαν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἐάων·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ὀρώρετο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
ὧδέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
οὐκ ἀγαθὰ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
ὡς νῦν αὖ Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς ἔλλαβεν Ἄρηα,
ὠκύτατον πόρ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
χωλὸς ἐών, τέχνῃσι· τὸ δὲ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμεῖαν δ' ἐπόσειπεν ἄναξ Διὸς Ἀπόλλων,
Ἑρμεία Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἑάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι θελοις κρατεροῖσι πεδήσας
εὐδέμεν ἐν λεκτροισι παὰ χρυσῆ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργεϊφόντης,
εἰ γὰρ τῶδε γένοιτο, ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσοι ἀπείρονα δὴν ἀμφὶς ἔχοιεν,
ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοί, πᾶσαί τε θέαιναι,
αὐτὰρ ἐγὼν εὐδοίμι παὰ χρυσῆ Ἀφροδίτῃ.
Ὡς ἔφαθ'. ὧρτο δὲ γέλως ἄφαρ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα·
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸ ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,

Sic ait. huic autem gratum uisum est dormire.
illi u. in lectum ut conscenderunt dormierũt: uincula &
fabre facta circumfundebantur prudentis Vulcani.
neq; ullum mouere membrum erat, neq; attollere:
& tum quidẽ agnouerũt quòd non iam effugia patebãt.
propè autem eis uenit inclytus Vulcanus,
rursus reuersus antequam ad Lemni terram uenisset.
Sol enim illi custodiam habuit, dixitq; orationem.
contendit autem ire ad domum, charo afflictus corde:
stetit autem in uestibulo: ira autem ipsum dira cepit,
horrendum autem clamauit, audireq; fecit omnes deos:
Iupiter pater, atq; alij dij beati semper uiuentes,
uenite ut opera ridicula & non tolerabilia uideatis.
ut me claudum entem Iouis filia Venus
semper deboneſtat, amat autem perniciosum Martem:
eo quòd ille quidem pulcher & sanus pedibus, sed ego
imbellis factus sum. at neutiquam mihi causa alia est,
quàm parentes duo: qui non genuisse debebant.
sed uidete ut illi dormiunt in amore,
meo conscenso lecto: ego autem aspiciens tristor.
non tamen eos iam spero paulisper iacere sic,
licet admodum amantes. fortasse nolent ambo
dormire: sed ipsos dolus & uinculum detinebit,
donec mihi omnia pater reddat dotalia
quæcunq; illi præbui impudentem ob puellam.
quòd illi pulchra filia, sed non pudica.
Sic ait. ipsi aũt congregati sunt dij æream per domum.
uenit Neptunus terræ quassator, uenit & utilis deus
Mercurius, uenit autem rex iaculator Apollo.
fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ.
stabant autem in uestibulo dij datores bonorum:
immensus autem risus excitatus est dijs beatis,
artes inspicientibus prudentis Vulcani.
tum uerò quispiam dicebat uidens in proximum alium:
non sunt uirtuti mala opera: assequitur tardus celerem:
ut nunc Vulcanus ens tardus cepit Martem,
uelocissimum licet deorũ entem qui Olympum tenent,
claudus ens, technis: ppter quod & adulterij mulctã de-
Sic illi quidem talia inuicem dicebant. (bet:
Mercurium autem allocutus est rex Iouis filius Apollo:
Mercuri Iouis fili, internuncie, dator bonorum,
num in uinculis uelles fortibus compressus
dormire in lectulo iuxta auream Venerem?
Huic respondit deinde internuncius Mercurius:
utinam fieret rex iaculator Apollo:
uincula quidem ter tot infinita circumfusa essent,
uos autem inspiceretis dij, omnesq; deæ,
at ego dormirem apud auream Venerem.
Sic ait. risus autem excitatus est immortalibus dijs.
neq; Neptunus risum tenebat, precabatur autem semper
Vulcanum inclytum artificem ut solueret Martem:
& ipsum allocutus uerba alata dicebat:
Solue: ego autem tibi ipsum promitto (ut tu iubes)
soluturum esse æqua omnia inter immortales deos.
Huic rursus allocutus est inclytus artifex ambiclaudus:

ne me Neptune terræ quassator hæc iube:
miseræ pro miseris etiã sponsiones sunt ad spondendum.
quo pacto ego te uincire possem inter immortales deos,
si quidem Mars abierit debitum & uincula effugiens?

Huic rursus allocutus est Neptunus terræ quassator:
Vulcane, etiam si Mars debitum renuens
abierit fugiens, ipse tibi ego hæc persoluam.

Huic respondit continuò inclytus ambiclaudus:
non est neq; decet tuam orationem abnuere.

Sic locutus, uincula soluit robur Vulcani.
illi postquam è uinculo soluti sunt forti licet ente,
statim impetu facto, ille quidem in Thraciam iuit,
illa uerò ad Cyprum peruenit libenter ridens Venus,
in Paphum, ubi illi lucus araq; odorata:
hic autem ipsam Gratiæ lauarunt, & unxerunt oleo
immortali, qualia deos refrigerant semper entes:
uestes autem induerunt amabiles, mirabile uisu.

Hæc certè cantor cantabat inclytus: cæterùm Vlysses
oblectabatur mente sua audiens, atq; etiam alij
Phæaces longorum remorum, nauibus inclyti uiri.
Alcinous autem Halium & Laomedontem iussit
solos tripudiare, quoniam ipsis nemo contendebat.
Lusus pilæ. hi igitur postquã pilam pulchrã in manibus acceperunt
purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens,
hanc alter iaciebat ad nebulas umbrosas,
flexus retro. alter autem à terra in altum eleuatus,
facilè accipiebat, antequã pedib. ad pauimentũ ueniisset.
Saltatio. at postquam pilam in rectum experti sunt,
saltauerunt postea in terra pascenti multa,
frequenter alternantes: iuuenes antè applaudebant alij
stantes in certamine: multus autem strepitus ortus est.
tunc Alcinoum allocutus est diuus Vlysses:

Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
utiq; pollicitus es tripudiatores esse optimos,
utiq; planè factum est: stupor me habet inspicientem.

Sic dixit. lætata autem est sacra uis Alcinoi:
statimq; Phæaces amantes remorum allocutus est:

Alcinous Phæacibus. Audite Phæacum ductores ac principes,
hospes mihi ualde uidetur prudens esse:
sed agite ei demus hospitale munus uti decet.
duodecim enim in populo præclari reges
principes imperant, tertius decimus autem ego ipse:
ex his ei singuli uestem bene lotam & tunicam,
& auri talentum ferte preciosi:
statim autem omnia portemus cõgregati, ut in manibus
hospes habens, ad cœnam ueniat lætus in animo.
Eurylus autem seipsum conciliet uerbis
& dono, quoniam nequaquam ut decuit locutus est.

Sic dixit. omnes autem laudauerunt, & iusserunt:
dona autem ut ferret præmiserunt præconem singuli:
huic autem rursus Eurylus respondit locutusq; est:

Eurylus Vlyssem ense donat. Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
tibi equidem hunc hospitem conciliabo sicut tu iubes,
dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
argenteum, magina autem recens secti eboris

circum

μή μι Ποσιδάων γαιήοχος ταῦτα κελεύῃ·
δείλαί τοι λείλῶμ γε νὴ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
πῶς κέν ἐγώ σε δοίμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
εἴκων Ἄρεος οἴχεται χρεῖῳ ὑπαλύξας;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων γουνοῖχθων·
Ἥφαες, εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖῳ ὑπαλύξας
οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύμητις Ἀμφιγυήεις,
ἀνήνασθαι· οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.

Ὡς εἰπών, † διεσμῶν αὐτίκα μάλ' Ἡφαίστοιο. al. διεσμῷ
τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν κρατερὸν πόρ' ἐόντε,
αὐτίκ' ἀναίξαντε, ὁ μὲν Θρήικνδε βεβήκει,
ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἐς Πάφον. ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, νηχρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπιχρώσσουσιν ἐόντας·
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.

Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄδε κλυτὸς· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τέρπετ' ἔνι φρεσὶν ἦσιν ἀκούων, ἠδ' ἑτάροισι (σεὺς
Φαίηκεσσι δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ἀλκίνοος δ' Ἄλιον ἠδὲ Λαοδάμαντα κέλευσεν
μοῦνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν οὔτις ὄριζεν.
οἱ δ' ἐπεὶ ἂν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἔλοντο
πορφυρέην, τὴν ῥά σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθείς,
ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν ἅλλας ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐπειδὴ † σφαῖραν ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο, al. σφαίρῃ
ἀρχέδολον δὴ πεῖτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
παρφὶ ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκιον ἄλλοι
ἑσταότες κατ' ἀγῶνα· πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.
δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσεύς,

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ μὲν ἀπειλήσας Βηρμονας ἔμμεν ἀρίστους,
ἦ δ' ἔτυμον· θηεῦμαι ἐπισταμένως ἐρέοντα.

Ὡς φάτο. γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
αὐτίκα δὴ Φαίηξι φιληρέτμοισι μετηύδα,

Κέκλυτε Φαίηκες ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὃ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένῳ εἶναι·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον ὡς ἐπιεικές.
δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἀρχοὶ πραέουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
τῷ οἱ ἕκαστος φάρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
καὶ χρυσοῦ τάλαντον ὠκέα τιμήσαντες·
αὐτὰ δὴ πάντα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ' ὑπὸ χερσὶ
ξεῖνος ἔχων, ἵνα δόρπον ἰὼν χάρῃ ὑπὸ θυμῷ.
Εὐρύαλος δ' ἑκάτερθε πρέσσει καὶ μύθῳ καὶ δώρῳ·
οὐ γάρ ὥρῳ, ἐπεὰ ὄτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήινεον, ἠδ' ἐκέλευον·
δῶρα δὴ δ' ἄρ' ἔπειτα ἑκάστου κήρυκα ἔκαστος·
τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι ὡς σὺ κελεύεις,
δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
ἀργυρέη, κολεὸν δ' ἠυκόμοιο ἐλέφαντος

ἀμφὶς ε

ἀμφιδ᾽ ἐδύνηται· πολλῷ δ᾽ ἔοι ἄξιον ἔσαι.
Ὡς ἐπὼν, γὼ χρόσι τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπτεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ᾽ εἴπέρ τι βέβακεν
δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι·
σοὶ δ᾽ θεοὶ ἄλοχόν τ᾽ ἰδέειν καὶ πατρίδ᾽ ἱκέσθαι
δοῖεν ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν· (σεύς·
μηδέ τι τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο (γε 10
τόσσον ὅ δή μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ᾽ ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
δύσετό τ᾽ ἠέλιος, καὶ δὴ κλυτὰ δῶρα πέφηνε.
τὰ τὰ γ᾽ ὄγε Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
ἐξάρχοι δ᾽ ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
μητρὶ πὰρ᾽ αἰδοίῃ ἔθεσαν πολυκαλλέα δῶρα.
τοῖσιν δ᾽ ἡγεμόνευε ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
ἐλθόντες δ᾽ ἕζοντο κάθιζον δ᾽ ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
δὴ ῥα τότ᾽ Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Δεῦρο γύναι, φέρε κιστὸν ἀριπρεπέ᾽ ἥτις ἄρίστη· 20
σὺ δ᾽ αὐτῇ θὲς φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα·
ἀμφὶ δὲ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ᾽ ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδὼν τ᾽ ἐῢ κείμενα πάντα
δῶρα τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες δῶκαν, ἔδηται
δαιτί τε τέρπηται, κὴ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούσῃ·
καί οἱ ἐγὼ τόδ᾽ ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
χρύσεον, ὄφρ᾽ ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδῃ καὶ μεγάρῳ Διί τ᾽ ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὡς ἔφατ᾽. Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ σῆσαι τρίποδα μέγαν ὀφρὰ τάχιστα.
αἶψα δὲ λοετροχόον τρίποδ᾽ ἵσασαν πῦρι καλέῳ· λίησαν
πῦρ δ᾽ ἄρ᾽ ὑπὸ ξύλα δαῖον ἔκαιε δὲ μέσσον ἐλοῦσα.
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ᾽ ὕδωρ.
τόφρα δ᾽ ἄρ᾽ Ἀρήτη ξείνῳ πολυκαλλέα κιστὸν
ἔξέφερον θαλάμοιο, τίθει δ᾽ ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
εἵματα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
ἐν δ᾽ αὐτῇ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
καί μιν φωνήσασ᾽ ἔπτεα πτερόεντα προσηύδα,
αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ᾽ ὑπὲρ δέσμον ἴπλευ,
μή τις τοι καθ᾽ ὁδὸν δήλήσεται, ὁππότε κεν αὖτε
εὕδῃσθα γλυκερὼ ὕπνον ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ. (σεύς,
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ᾽ ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
αὐτίκ᾽ ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ᾽ ὑπὲρ δέσμον ἴγλε
ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δὴ εὖ αἰ φρεσὶ πότνια Κίρκη.
αὐτόδιον δ᾽ ἄρα μιν ταμίη λόεσ᾽ ὠδάνασά τε
ἔς ῥ᾽ ἀσαμίνθου βάνδ᾽. ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
θερμὰ λοέτρ᾽· ἐπεὶ οὔτι κομιζόμενός γ᾽ ἐθάμιζεν
ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
τόφρα δέ οἱ πομπὴ γε θεῷ ὡς ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δ᾽ ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λόεσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ἦλθ᾽ ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
εἶδε. Ναυσικάα δ᾽ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
σῦ ῥὰ πρὸς σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο·
θαύμαζεν δ᾽ Ὀδυσῆα· γὼ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα,

circumuoluta eſt: multo autem ei dignus erit.
Sic dicens, in manibus ponit enſem argenticlauium, & ipſum alloquens uerba pennata dixit:
Gaude pater ô hoſpes, uerbum ſi aliquod effutitũ eſt graue, ſtatim ferant rapientes turbines:
tibi autem dij uxorem uidere, & in patriam redire dent: quando diu ab amicis mala pateris.
Hunc aũt reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
& tu amice ualde gaude, dij autem tibi fœlicia dent:
neq; amplius tibi enſis deſiderium in futurum fiat
huius, quem iam mihi dediſti concilians uerbis.
Dixit, & circa humeros poſuit enſem argẽticlauiũ.
occidit autem ſol, & huic inelyta dona affuerunt. Afferuntur Vlyſſi à Phæacibus xenia.
& hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illuſtres:
ſuſcipientes autem filij eximij Alcinoi
matrem iuxta uenerandam poſuerunt perpulchra dona.
illis autem præibat ſacra uis Alcinoi:
uenientes uerò ſederunt in altis ſolijs.
tunc Areten allocuta eſt uis Alcinoi:
Age mulier, fer arcam pulchram quæ optima:
impone autem ueſtem bene lotam & tunicam:
circa ignẽ autẽ lebetem calefacite, calefacite a. aquam,
ut lotus, nidenſq; bene poſita omnia
dona quæ ei Phæaces eximij huc tulerunt,
& conuiuio oblectetur & cantilenæ laudem audiens:
atq; ei ego hoc poculum meum pulchrum præbebo,
aureum, ut mei memor diebus omnibus
libet domi ſuæ Iouiq; alijſq; dijs.
Sic ait. Arete autem ancillis dixit
ut ad ignem ahenum poneret magnum quàm celerrimè.
hæ aũt lauacrum abenum locarunt ad ignem ardentem:
aquã u. infuderũt, ſubtus aũt ligna accendebãt ſumpta.
aluũ quidẽ tripodis ignis circũdedit, calefiebat a. aqua.
interea uerò Arete hoſpiti pulchram ciſtam
exulit è thalamo, impoſuit uerò pulchra dona,
ueſtem, aurumq;, quæ ei Phæaces dederant:
ipſa uerò pallium poſuit, pulchramq; tunicam,
& ipſum alloquuta uerba uolatilia dixit:
ipſe nunc uide operculũ, ſtatim uerò uinculũ circũliga,
ne quis tibi in itinere damnum afferát, cum fortè
dormieris dulcem ſomnum profectus in naue nigra.
At poſtquam hoc audiuit prudens diuus Vlyſſes,
ſtatim aptauit operculũ, celeriter autẽ uinculum ligauit
uarium, quod olim docuit ingenio ueneranda Circe.
è ueſtigio autem ipſum ancilla lauari iuſsit
in lauacrum ingreſſum. ille uerò libenter uidit animo
calida lauacra: quoniam neutiquam curari ſolitus fuerat
ex quo reliquerat domum Calypſus pulchricomæ:
interea ei commeatus tanquam deo præſto erat.
hunc poſtquam ancillæ lauarunt & unxerunt oleo,
circa ipſum pallium pulchrum iecerunt atq; tunicam,
ex labro egreſſus uiros ad potores
ibat. Nauſicaa autem à dijs pulchritudinem habens
ſtetit iuxta poſtes tecti pulchrè fabricati:
admirata autem eſt Vlyſſem oculis aſpiciens,

καί μιν

& ipſum alloquuta uerba alata dicebat:
Salue hoſpes, ut etiam olim ens in patria terra
memor ſis mei, quòd mihi primæ precium uitæ debes.
Vlyſſ. Naufi-cæ grati as agit. *Hanc mutuis dictis alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes:*
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi,
ſic nunc Iupiter faciat altitonans maritus Iunonis,
domumq́ uenire, & reditionis diem uidere.
certè tibi etiam illic uelut deo uota faciam
ſemper diebus omnibus. tu enim me ſeruaſti puella.
Dixit, & in thronum ſedit ad Alcinoum regem.
bi uerò iam oſſas diuidebant, miſcebantq́ uinum.
Præco uerò propè uenit, ducens amabilem cantorem
Demodocum, populo uenerandum: collocauit aũt ipſum
in medio conuiuantium, ad columnã longam inclinans.
ac tunc præconem alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes,
de tergo abſcindens fruſtum: multumq́ ſupererat
albidentis ſuis, multa autem erat circum pinguedo:
Præco, iam hanc præbe carnem ut comedat
Demodoco, & ipſum complector tametſi triſtis.
omnibus enim hominibus terreſtribus cantores
honore digni ſunt & reuerentia, eo quòd ipſos
cautus Muſa docuit: amat autem genus cantorum.
Sic ait. præco autem ferens in manibus poſuit
Heroi Demodoco. ille ſuſcepit: gaudebat autem animo.
illi uerò ad fercula apparata apposita manus extẽderũt.
cæterùm poſtquam potus & cibi eſuriem poſuerunt,
tunc Demodocum alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes:
Demodoce, longè te ſupra mortales laudo omnes,
ſiue te muſa docuit Iouis filia, ſiue Apollo.
ualde enim ornatè Græcorum fatum canis,
quãta fecerint paſſiq́ ſunt, et quanta laborarint Achiui:
tanquã alicubi aut tu ipſe præſens, aut ex alio audiueris.
ſed ſanè tranſi, & equi apparatum canta,
lignei, quem Epeus fecit auxilio Palladis,
quẽ quondam in arcem per dolum duxit diuus Vlyſſes,
uiris implens qui Ilium euerterunt.
ſi quidem mihi hæc ritè enarraueris,
tum ego omnibus pronunciabo hominibus
quòd tibi benignus deus præbuit diuinam cantilenam.
Sic ait. ille u. aggreſſus à deo cœpit, exhibuitq́ carmen,
Demodocus equum Troianum cantat. *inde exorſus, quo pacto illi quidem bene tabulatis nauib.*
conſcenſi nauigabant, igne in tentoria iniecto
Argiui: alij uerò iam inclytum circum Vlyſſem
ſedebant in Troianorum foro tecti equo:
ipſi enim eum Troiani in arcem protraxerant.
ſic ille quidẽ ſtabat: illi uerò inconſiderata multa dicebãt
ſedẽtes circa ipſum: trifariam aũt ipſis placuit conſiliũ,
aut perſcindere cauum lignum ſæuo ferro,
aut de rupe dejicere tractum in arcem,
aut ſinere ingens ſimulachrum deorum miraculum eſſe,
ſic ſanè & poſtea perficiendum erat.
fatale enim erat perire, poſtquã urbs intra ſe obtexiſſet
ligneum ingentem equum, ubi ſedebãt omnes optimates
Argiuorum, Troianis cædem & mortem ferentes.
cecinit etiam ut urbem depopulati ſint filij Achiuorum

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν γαῖαν πατρίδ' ἱκάνῃ
μνήσῃ ἐμεῖο, ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύμητις δῖος Ὀδυσσεὺς
Ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο, (σεύς,
ὄφρα νεῦ Ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
οἶκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
τῷ κέν τοι κἀκεῖθι θεῷ ὡς δύχετο μᾶλλον
αἰεὶ νήματα ταῦτα. σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο κούρη.
Ἦ ῥα, καὶ ἑζόμενος θρόνου ἴζετο δῖος Ἀλκίνοος βασιλῆα.
οἱ δ' ἄλλοι μοίρας τ' ἔνεμον, κρητῆρά τε οἶνον.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἶσε δ' ἄρ' αὐτὸν
μέσσῳ δ' αὖτυμόνων, πὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
νώτου ἀποπροταμών· ἀδὶς ἦ πλεῖον ἐλέλειπτο
ἀργιόδοντος ὑὸς, θαλερῇ δ' ἐνὶ λιπφὶς ἀλοιφῇ·
Κῆρυξ, τῇ δὴ τόνδε φορεῖς κρέας ὄφρα φάγησι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσαυτύζομαι ἀχνύμενός περ.
πᾶσι γὰρ αὐθρώποισιν ὅσοι χθονίοισιν ἀοιδοὶ
τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
οἶμας μοῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε γὰρ φῦλον ἀοιδῶν.
Ὡς ἄρ' ἔφη. κῆρυξ δ' ἄρα σὶν χερσὶν ἔθηκεν
ἥρωϊ Δημοδόκῳ. ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δ' ὑμῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆντο βροτοῖο,
δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δημόδοκ', ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἅπαντων,
ἢ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς πάϊς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.
λίην γὰρ κατὰ κόσμον ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσα δρέξαν τ' ἔπαθόν τε, καὶ ὅσα ἐμόγησαν ἀχαιοί·
ὥς τέ που ἢ αὐτὸς πάρῃσθα, ἢ ἄλλου ἀκούσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι, καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον,
δουράτεον, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἄγαγε δῖος Ὀδυσσεύς,
αὐδρῶν ἐμπλήσας οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
αἴκεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι αὐθρώποισιν
ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεσπέσιον ἄρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδὴν
ἐκ θείου ἐλών, ὡς οἱ μὲν ἐϋσσέλμοιο θοῖο νηὸς (δήν,
βάντες ἀπ' ἐπλειον, πῦρ δὲ κλισίῃσι βάλοντο
ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἄλλοι ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
εἵατ' ἐνὶ τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
αὐτοὶ γάρ μιν τρῶες ὅλον πρόλιν ἐρύσαντο.
ὣς ὁ μὲν εἰσέπεσε· τοὶ δ' ἄντρῳτε πόλιν ἀγόρευον
ἥμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δ' ἔσφιγν ἰδέσθαι βουλή,
ἢ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλεῖ χαλκῷ,
ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης, al. ἐπ' ἄκρας,
ἢ ἐάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
ᾗπερ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
ἦσαν γὰρ ἰδέσθαι, ἐπεὶ πόλις ἀμφικαλύψῃ
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
ἀργείων, τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
εἶδεν δ' ὡς ἄσυ δὴ ἐπράθετ' υἱῶν ἀχαιῶν

ἐκ πόθεν ἐκχύμενοι, κοίλου λόχου ἐκπολιπόντες.
ἄλλου δ' ἄλλη ἄεισε πόλιν περαΐζεμεν αἰπήν·
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα πρὸς δώματα Δηϊφόβοιο
βήμεναι αὖτ' Ἄρηϊ, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
νικῆσαι δὲ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην. (σὺς
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄεισε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσ-
σεὺς θάλαρον δ' ἐσιδὼν ἐνὶ οἰνοπι βλεφάροισι πέρηιας.
ὡς δ' ὅτε κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅστε οἱ πρόσθεν πόλιος λαῶν τε θάσσῃσιν,
ἄστεϊ ὃ πεπτεῶσιν ἀμυνόωσ' ὀλετῆρας ἦμαρ·
ἀμφὶ δὲ τὸν θνήσκοντα λιγαίνουσ' ἐσιδοῦσα,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λιγέως κωκύει· οἱ δ' ὄπιθεν
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
εἴρερον εἰσαγάγωσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·
τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί·
ὡς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
τοὺς δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοον δ' ἐ μοῦνον ὀπιφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
ἆσπα δ' ἄγχι' αὐτοῦ, βαρὺ δ' ἐστενάχοντο ἄκουσεν·
αἶψα δ' Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,

Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκος μὲν δὴ νῦν κιθαρίζων ἐρατεινὴν
ἐξ ἔτι παύσασθω· οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
ἐξ οὗ γὰρ δεῖπνόν τε καὶ ὀρμηθεὶς ἐρατεινὸς
ἐν τοῦτ' ἔπαυσε θεοπέσιος ἀοιδός,
οὐ τοῦ γε λήγει ἀκάμας πολυπενθὴς ἵμερος ἀνδρί·
τοῦ γὰρ δή τοι ἐγὼ κραδίην καὶ θυμὸν ἀπαμῦναι
ἐλπομένη μᾶλλον τόδε μοι κρήγυον ἔπλετο πάντως,
ἐξ οὗ δὴ φίλον ἦτορ ἐνὶ στήθεσσιν ἐρύκει
μή τι μεταλλήσειν ἐπιμὺξ καὶ ἐπήτορα θέσθαι.
ἦμος γὰρ κεν ἔγωγε καὶ ἀμφαδὸν ἐξερεείνω,
πάντες ἔπειτ' ἐπιμᾶλλον ἐμοὶ ἐπιτετράφαται ἔσσονται τε
ξείνου τιμήσειν τε καὶ αἰδέσσεσθαι ἀνάγκῃ.
ἐκ γὰρ δὴ πάντων ἐξέφατο κλυτὰ ἔργα γυναικῶν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτὸς ἔγνω, ἐπεὶ ἐμὸν ἐξεγένοντο·
ἀμφὶ δέ μοι χροΐ εἶμα καὶ ὑμενὶ κεδνὸν ἔθηκεν.
ἐκ δὲ καὶ ἀγρόμενον μετεφώνεον ἐκ δὲ καὶ ἔπεα
πτερόεντ' ἐκ δὲ καὶ ἔργον ἐπήρατον ἐκτελέεσθαι
ἐκ δὲ καὶ ἐκ νηὸς κατὰ κόσμον ἐρετμοῖσιν ἐρέσσειν
ἐκ δὲ καὶ ἐκ νηὸς κατὰ κόσμον ἐρετμοῖσιν ἐρέσσειν
ἐκ δὲ καὶ ἐκ νηὸς κατὰ κόσμον ἐρετμοῖσιν ἐρέσσειν

ex quo effusi, cauas insidias relinquentes.
alium autem alibi cecinit urbem nastare celsam:
cæterùm Vlyssem ad domum Deiphobi
iniisse tanquam Martem, cum diuino Menelao.
illic iam grauissimum bellum dicebat ausum fuisse,
uicisse etiam continuò per magnanimam Palladem.
hæc cantor cantabat eximius: at Vlysses
tabescebat: lachrymaq; irrigabat sub palpebris genas.
ut fœmina flet dilectum uirum complectens, Cõparatio
qui suam ante urbem populumq; ceciderit,
urbi & liberis arcens sœuam diem:
aut illum morientem & palpitantem uidens,
super illum fusa querulum ululat: illi uerò retro
cædentes hastis tergum atq; etiam humeros,
manicipium adducũt laboremq; habere & calamitatem:
huius autem mirabilissimo dolore tabescunt gena:
sic Vlysses miserabiles sub palpebris lacrymas stillabat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas fundens,
Alcinous aũt ipsum solus cõsiderauit atq; animaduertit,
sedẽs propè ipsum, uehemẽter aũt ingemiscẽtẽ audiuit:
statim autem Phœacibus nauigandi peritis dicebat:
Audite Phœacum duces & rectores,
Demodocus iam cohibeat citharam sonoram.
non enim fortassis omnibus gratificans hæc cantat.
ex quo cœnamusq; & cœpit diuinus cantor,
ex hoc nunquam cessauit ab œrumnoso luctu
hospes: nalde fortassis ipsi dolor mentem circundedit.
sed age, ille quidem cesset, ut simul oblectemur omnes,
hospitio suscipiẽtes hospitesq; quoniã multo melius est.
nam ob hospitem hæc uenerandum parata sunt,
celebritas & amica dona, quæ illi damus amantes.
pro fratre hospesq; supplexq; est
uiro qui etiam paululum sapit mente.
ideoq; nunc ne tu cela ingenio nafro,
quodcunq; interrogauero: dicere autem te melius est.
dic nomine quo te illic uocabant materq; paterq; Alcin. quærit omnes Vlyssis conditiones & fortunas.
aliiq; qui in urbe & qui circumhabitant.
non enim quisquam omnino absq; nomine est hominum,
neq; ignauus, neq; eximius, postquam primum natus sit:
sed omnibus imponuntur, simul atq; genuerint parentes.
dic etiam mihi terramq; tuam populumq; urbemq;:
ut te illuc mittant meditatæ mente naues.
non enim Phœacibus gubernatores sunt,
neq; ullo pacto gubernacula sunt quæ aliæ naues habent:
sed ipsæ sciunt cogitationes & mentem uirorum. Phœacum naues sensiles sunt.
& omnium sciunt urbes & pingues agros
hominum: & undas celerrimè maris tranant,
caligine & nebulis obtectæ. neq; unquam ipsis
neq; detrimentum patiendi est metus, neq; pereundi.
sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audiui
Nausithoum, qui dicebat Neptunum succensere
nobis quòd ductores inculpati sumus omnium:
dicebat aliquando Phœacum uirorum benefactã nauem
ex ductione redeuntem in obscuro ponto
peritũrã esse, ingentẽ aũt nobis montẽ urbi incubiturũ.

sic dicebat senex. ea uerò deus uel perficiat,
uel imperfecta sint, ut illi placitum est in animo.
sed age mihi hoc dic & uerè enarra,
ubi nam aberraueris, et ad quã nam perueneris regionẽ
hominum: ad ipsos q̃, urbes q̃ bene habitatas.
siue quot difficiles q̃ & agrestes, neq; iusti:
quiq̃ hospitales, & quibus mens est deo placens.
dic quid nam fleas & lugeas intra animum
Argiuorum, Danaorum atq; Ilij fatum audiens.
hoc autẽ dij quidem constarunt, destinaruntq̃ interitum
hominibus, ut sit & posteris cantilena.
an aliquis tibi cognatus perijt ante Ilium,
qui eximius erat gener aut socer, aut qui maximè
curæ sunt post sanguinem & genus uestrum.
an aliquis fortasse socius uir familiaritate iunctus
eximius. quoniam non sanè fratre inferior
est qui socius ens prudentia sciat.

ODYSSEAE HOMERI IX.

Rapsodiæ argumentum.

Principium Vlyssis narrationum, in quo ait se bellasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos appulisse, & ad Cyclopem Polyphemum uenisse, & eum postquam comedisset sex iam socios exoculasse.

ODYSSEAE HOMERI I.

RAPSODIA.

In ista cum Lotophagis & Ciconibus Cyclops est.

VNc excipiens alloquutus est prudens Vlysses:
Alcinoe imperator, omnium præstantissime populorum,
equidem hoc honestum est, audire cantorem
talem qualis hic est, dijs adsimilis uoce.
non enim ego quippiam puto tandem elegantius esse
quàm quum lætitia quidẽ detinet populum uniuersum,
conuiuantes autem per domum audiunt cantorem,
sedentes ordine: iuxta autem plenæ sunt mensæ
pane & carnibus: uinum autem ex cratere hauriens
pincerna adfert & infundit poculis:
hoc quidem mihi pulcherrimum in mente uidetur esse.
tibi uerò meos dolores animus instituit lachrymosos
interrogare, ut etiam magis lugens ingemiscam.
quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo?
dolores quandoquidẽ mihi multos dederunt dij cœlestes.
nunc uerò nomen primum dicam, ut & uos
sciatis: ego aũt deinde postquam effugero sæuum fatum,
uobis hospes sim, etiam longè domum habitans.
sum Vlysses Laertiades, qui omnibus dolis
hominibus curæ sum, & mea gloria cœlum uenit.
Habito aũt Ithacam meridianam: in ipsa aũt mons est
Neritus, multis arboribus: circum autem insulæ
multæ habitantur ualde propè inuicem,
Dulichium q̃, Same q̃, & nemorosa Zacynthus:
ipsa autem humilis longè suprema in mari iacet
ad septentr. (illæ uerò seorsum ad auroram solemq̃)
aspera, sed bona iuuenum altrix. non quicquam ego

Vlyss. labores suos incipit narrare.

ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων. τὰ δ' ἐκ θεὸς ἤ τελέσειεν,
ἤ κ' ἀτέλες' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδ' ἔειπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ὅππη ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἅς τινας ἵκεο χώρας
ἀνθρώπων· αὐτούς τε, πόλεις τ' ἐῢ ναιετάοντας.
ἦ μὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἔστι θεουδής.
εἰπὲ δ' ὅ, τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι κῆδε' Ἀχαιῶν
Ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
τὴν ἦ θεοὶ μὲν τεύξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποισιν, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.
ἦ τίς τοι καὶ σῶς ἀπώλεσ' ἐνὶ Τροίῃ πρόθι,
ἐσθλὸς ἐὼν γαμβρὸς ἢ πενθερός, οἵ τε μάλιστα
κήδεσι τετίεσι μετ' αἰμά τε καὶ γένος αὐτῆς·
ἦ τίς τοι καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ πεπνυμένα εἰδὼς
ἐσθλός. ἐπεὶ ὅ γε μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
γίνεται ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ι.

ῥαψῳδίας ὑποθεσις.

Ἀρχὴ τῶν Ὀδυσσέως διηγημάτων, ἐν ᾗ φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκωσι, καὶ πρὸς τοὺς Λωτοφάγους παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον παραβάλλειν· καὶ τοὺς μὲν φαγόντας ἐξ οὗ ἐτάφησαν ἀπολέσθαι.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ι.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ἰθάκη, Λωτοφάγων Κικόνων καὶ Κύκλωψ ἐστίν.

ΤΟΝ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ τοι μὲν τόδε καλὸν, ἀκουέμεν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ' οἷος ὅδ', θεοῖς φάληκι αὐδήν.
οὐ γάρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅταν δύφροσυνὴ μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἐξείης· παρὰ δ' πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν· μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπιτρέπει ὀνόσσασθαι
εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω.
τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ ὀρανίωνες.
νυῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ'· ἐγὼ δ' αὖ ἔπειτα φυγὼν αἶσαν νηλεέα ἦμαρ,
ὑμῖν ξεῖνος ἔω, νήσου ἀπόπροθι δώματα ναίων.
εἰμὶ Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Ναιετάω δ' Ἰθάκην ἶφι δ' ὄρος αὐπὴ
Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπὲς· ἀμφὶ δ' ἄρα νῆσοι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
αὐτὴ δ' χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον· (αἱ δ' ἐτ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔτι ἔγωγε

ὣς γαίης δυώεσθαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδ' ἐσθαι.
ἣ μύν μ' αὐτόθ' ἔρυκε καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν κοίλοισι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυε μ' ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπεισεν.
ὡς οὐδὲν γλυκίον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπὸ πρόθι πίονα οἶκον
γαίης ἐν ἀλλοδαπῆς ναίει ἀπὸ σεῦ δυθε τοκήων.
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν μέ φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν, (τόσσ
Ἰσμάρῳ. ἔνθα δ' ἐγὼν πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐ
ἐκ πόλιος δ' ἄλοχός τε κτήματα πολλὰ λαβόντες
δασάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτερμόμενος κίοι ἴσης.
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ δι' ἐρῶ πόδ' ἐφυγέμεν ἤμιας
ὠὼγα· τοὶ δ' οὐ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
ἔνθα δὴ οἶνον μὲν μέθυ πίνον, πολλὰ δὴ μῆλα
ἔσφαζον πὰρ θῖνα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γείτονες, (al. γιγάσιν)
οἵ σφισι γείτονες ἦσαν ἅμα πλείονες καὶ ἀρείους,
ἤπειρον ναίοντες· ἴσαν δ' ἅμοι μὲν ἀφ' ἵππων
ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὀβριμοι ἔγχεϊ χαλκῷ
πολλοὶ ἔπειθ' ἅμα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ,
πέρι οἱ. τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς ἄισα πρὸς ἡμῖν
ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
στάντες δ' ἐμάχοντο μάχην πρὸ νηυσὶ θοῇσι·
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν, καὶ ἐξ ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλείονας περ ἐόντες·
ἦμος δ' ἠέλιος μετανίσσετο βουλυτόνδε,
τότε δὴ Κίκονας κλῖναν δαμάσαντες ἀχαιοί.
ἐξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι
ὤλοντ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
ἔνθεν ἴμεν πρόθεν πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐδ' ἄρα μοι πρόσθεν νῆες ἔον ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τὴν δειλῶν ἑτάροιν τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι,
οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑπὸ δηϊοτῆτι.
νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δ' ἤνεφε γαῖαν ὁμοῦ ἠδὲ θάλασσαν,
οὐρανόθεν δ' ἔπεσε νύξ.
αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ὦκα πέρασαι, ἱστία δὲ σφιν
τρίχθά τε καὶ τετραχθὰ διεκρίθη ἶς ἀνέμοιο.
καὶ τὰ μὲν ὃν νῆας κάτθεμεν δείσαντες ὀλέθρον,
αὐτὰς δ' ἐσυμβλήσας πρὸ ῥύσαμεν ἤπειρόνδε.
ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα σιτοδίης ἀεὶ
κήδε', ὁμῶς καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντε.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
ἱστοὺς στήσάμενοι αὐτὰρ θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
νῦ νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐὸν πατρίδα γαῖαν,
ἀλλά με κῦμα ῥόδε τε πολυγνάμπτοντα Μέλειαν
καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρὲκ πλάξας ὁδὸν Κυθήρων.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι

πόντου

ſua cuiuſq; terra poſſum dulcius aliud uidere.
enimuero me illic detinuit Calypſo diua dearum
in ſpecubus cauis, cupida maritum eſſe:
conſimiliter Circe detinuit domi ſuæ
Ææa, doloſa, cupiens maritum eſſe:
ſed meo nunquam animo intra præcordia perſuaſerunt.
ut nihil dulcius ſua patria neq; parentibus De amore patriæ.
eſt, etiamſi & quis procul dimitem domum
terra in aliena habitet ſeorſum à parentibus.
age uerò tibi & reditum meum lachrymoſum dicam,
quem mihi Iupiter immiſit à Troia profecto.
ab Ilio me ferens uentus Ciconibus appulit,
ad Iſmarũ. ibi ego urbẽ depopulatus ſum, occidi q. ipſos,
ex urbe autem uxores & bona multa capta
diuiſimus, ut non aliquis mihi expers abierit ſua parte.
tum quidem ego celeri pede fugere nos
iuſſi: hi uerò plurimum ſtulti non paruerunt.
hic uerò multũ quidem uini bibitũ eſt, multas autẽ oues
maclarũt ad littus, & flexipedes nigros boues.
interea uerò digreſſi Cicones Ciconibus acclamabant, Infelix prælium cũ Ciconibus.
qui ipſis uicini erant ſimul plures & meliores,
continentem habitantes: docti quidem ab equis
hominibus pugnare, & cum opus eſſet pedites.
uenerunt deinde quot folia & flores creſcunt in uere,
prima luce. tunc ſanè malum Iouis fatum affuit
nobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
conſiſtentes autem pugnabant pugna ad naues uelocet:
feriebant autem inuicem æreis haſtis.
quamdiu quidem mane erat, & augebatur ſacra dies,
tamdiu inuicem ſuſtinebamus plures licet entes:
quando uerò ſol ibat ad ueſperam,
tum uerò Cicones uicerunt domitos Achiuos.
ſex autem à ſingulis nauibus bene armati ſocij
perierunt: alij effugerunt mortem q. fatum q.
illinc uerò ulterius nauigamus triſtes corde
lubentes ex morte, charis amiſſis ſocijs.
neq; u. mihi ulterius naues procedebant utrinq; agitatæ,
priuſquam aliquẽ miſerorum ſocierũ ter quiſq; uocaſſet,
qui perierant in campo à Ciconibus trucidati.
nauibus autem immiſit uentum Boream nubic. Iupiter
cum turbine diuinitus immiſſo, nubibus q. cooperuit
terram ſimul & pontum: ruit uerò è cælo nox.
hæ quidem deinde ferebant ut obliquæ, ac uela ipſis
in tres quatuor q. partes diſcidit uis uenti.
& hæc quidem in naues depoſuimus timẽtes interitum,
ipſas uerò tertatim ſubduximus ad continentem.
hic duas noctes & duos dies continenter ſemper
iacebamus, ſimul labore & doloribus animũ macerãtes.
ſed quãdo iam tertiã diem pulchricoma præbuit aurora,
malis erectis uelis q. albis tractis
ſedimus: illas uentus q. gubernatores q. dirigebant.
& fortaſsis illæſus peruenieſſem in patriam terram,
ſed me unda æſtus q. circumflectentem Maleam
& Boreas repulit, aberrare q. fecit Cytherio.
hinc nouem diebus ferebar aduerſis uentis

pontum

Vlysses defertur ad Lotophagos.

pontum per piscosum. cæterùm decima die conscẽdimus
terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
hic littus conscendimus, & hausimus aquam.
statim autẽ prandium ceperunt celeres apud naues socij.
at postquam cibum gustauimus & potum,
tunc ego socios prætermisi iussitatum,
(uiris duobus selectis, tertium præconem simul præbens)
qui nam uiri essent in terra cibum comedentes.
hi statim digressi conuenerunt uiros Lotophagos.
neq; sanè Lotophagi parabant socijs mali quippiam
nostris, sed ipsis præbuerunt lotum gustare.

Loti herbæ mirãda uis.

horum quicunq; loti comedissent dulcissimum fructum,
non iam renunciare rursum uolebat, neq; redire:
sed illic uolebant cum uiris Lotophagis
lotum edentes manere, reditusq; obliuisci.
hos quidem ego ad naues ducebam flentes ui,
nauibusq; in cauis sub transtra ligans trahens.
cæterùm alios iussi iucundos socios
festinantes naues conscendere celeres,
ne fortassis quis loto comesa reditus obliuisceretur.
hi uerò statim ingressi sunt, & per transtra sederunt:
ordine uerò sedentes canum mare tundebant remis.
illinc autem ulterius naniganimus tristes corde:
Cyclopum autem ad terram superborum nefariorum
uenimus, qui sanè dijs freti immortalibus
neq; plantant manibus stirpem, neq; arant:

Cyclopum ĩsula fertilis.

sed hæc inseminata & inarata omnia proueniunt,
triticum & ordeum, atq; uites, quæ quidem ferunt
uinũ magnis uuis, & ipsis Iouis imber incremẽtum dat.
illis uerò neq; conciones consiliariæ neq; institutæ:
sed ipsi celsorum montium inhabitant cacumina
in speluncis cauis. ius autem dat unusquisq;
liberis atq; uxoribus: neq; se inuicem curant.
insula deinde mollis è portu obtenditur
terræ Cyclopum, non propè, neq; remota,
syluosa: in ea uerò capræ innumeræ nascuntur
syluestres. neq; enim semita hominum probibet:
neq; ipsam inuestigant uenatores, qui per syluam
dolores patiuntur, iuga montium lustrantes.
neq; gregibus colitur, neq; aratoribus,
sed ipsa inseminata & inarata diebus omnibus,
uiris caret, pascit uerò balantes capras.
non enim Cyclopibus naues adsunt maculatæ,
neq; uiri insunt nauium fabri, qui fabricent
naues transtratas, quæ perficiant singula,
ad urbes hominum ire: meluti crebrò
uiri ad se inuicem nauibus transmittunt mare,
quiq; ipsis & insulam bene habitatam colant.
neq; enim mala, ferret uerò tempestiua omnia.
insunt enim prata maris cani ad littus
irrigua, mollia. in primis inuitiatæ uites essent.
inest aruum læue: admodum profunda seges esset
suo tempore messa: quandoquidem nalde pingue solũ est.
in ea portus opportunus, ut non opus fune sit,
neq; anchoras iacere, neq; rudentes alligare,

πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'· αὐτὰρ ὅ γ' ἐκπάγλως ἐπέκυρσε
γαίης Λωτοφάγων, οἵ τ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφύσσαμεθ' ὕδωρ.
αἶψα δ' ἔπι δεῖπνον ἕλοντο θοὴν παρὰ νῆα ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐην πευθέσθαι ἰόντας,
(ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας)
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν αὐτοῖσιν Λωτοφάγοισιν.
οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδοντ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν,
οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
τοὺς μὲν ἐγὼν ὑπὸ νῆας ἄγον κλαίοντας, ἀνάγκῃ
νυσὶ δ' ὑφ' γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας.
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
καρχομένους νηῶν ὠκυβαινέμεν ὠκεάων,
μή πως τις λωτοῖο φαγὼν, νόστοιο λάθηται.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον, καὶ ὑπὸ κληῖσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν ἴμεν πρόφρων πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ·
Κυκλώπων δ' ὀλοὴν γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
ἱκόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν·
ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα νὴ ἀνήροτα πάντα φύονται,
πυροί τε κριθαί, ἠδ' ἄμπελοι, αἵ τε φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι εἰσὶν ἀνάγκαι·
ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων νάουσι κάρηνα
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι. θεμιστεύει δ' ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
νῆσος δ' ἔπειτα λάχεια πρὸς ἠιόνος τετάνυσται
γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποτηλοῦ,
ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι. οὐ μὲν γὰρ πάτος αὐθρώπων ἀπορύνει·
οὐδέ μιν εἰσοιχνεύσι κυνηγέται, οἵ τε καθ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν κατατέθραπται, οὔτ' ἀρότοισιν,
ἀλλ' ἦγ' ἄσπαρτοι καὶ ἀνήροτοι ἤματα πάντα,
αὐδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ Κυκλώπεσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἐνὶ τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέεσκον ἕκαστα,
ἅσσ' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεῖται μυρία· οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νυσὶν πορόωσι θάλασσαν,
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα.
ἐν μὲν γὰρ λειμῶσιν ἁλὸς πολιοῖο πάρ' ὄχθας
ὑδρηλοί, μαλακοί· μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον † εἴη
εἰς ὥρας ἀμέων· ἐπεὶ μάλα πίαρ ὑπ' ὄδμας.
ἐν δ' ἧ λιμὴν εὐόρμος, ἵν' ὄχεύ πείσματός ἐστιν,
οὔτ' ὀὐνὰς βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,

sed

ἀλλ' ἔμπ' κέλσαντες μένομεν χρόνον, εἰσόκε ναυτίλων
θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ οἱ πνοιὰς ἀνῆται.
αὐτὰρ ὑπὲρ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
κρήνη ἐύδμητος· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
νύκτα διὰ ὀρφναίην· ὑπὸ δὲ πρὸ φαίνετ' ἰδέσθαι.
ἀὴρ γὰρ πυκινοῖσι βαθεῖ' ἐκάλυπτο νεφέλῃσι,
οὐρανόθεν τε πρὸ φαινε· κατείχετο γὰρ νεφέεσσιν.
οὔδ' ἄστιν τὰν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
οὔτε δὲ κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
εἰσίδομεν πρίν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπὶ κέλσαι.
κελσάσῃσι δ' ἔπειτα νέας ἐξέλομεν ἐπὶ κέλσαι.
ἐκ δ' αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆσον θαυμάζοντες ἐπῃνομεθα κατ' αὐτήν.
ὦρσαν δ' νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δεῖπνόν γε ἑταῖροι.
αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰχμὰς δολιχαύλους
εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν· δίξα δ' τρίχα κοσμηθέντες
βάλλομεν. ἄψορρον δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
νῆά μοι ἕπονθ' δυώδεκα, δὴν δ' ἐπάσσω
ἐννέα λαγχάνομεν αἶγας· ἐμοὶ δ' δέκ' ἔξελον οἶον.
Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ δὴν ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
οὐ γὰρ πω νηῶν ἀπεφθίτο οἶνος ἐρυθρός,
ἀλλ' ἔτι πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
ἀφύσσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
ἐλθὼν, τῶνδ' αὐδρῶν πειρήσομαι οἵτινές εἰσιν,
ἤ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
ἢὲ φιλόξεινοι, καί σφι νόος θεοσδής.
Ὡς ἐπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσα δ' ἑταίρους,
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ ἐσβαινον, καὶ ἕδρῃσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν ἄγχι θαλάσσης,
ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὴ πολλὰ
μῆλ' ἔνδον τε καὶ αἰγὸς ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσι λίθοισι,
μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ᾤκεν τερατώδης, ὃς ῥά τε μῆλα
οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
ὠμίλει, ἀλλ' ἀπάνευθεν ἑὸν ἀθεμίστια ἤδη.
καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο περιώσιον· οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
ὑψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶος ἀπ' ἄλλων.

sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautis
animus nolit, & aſpirent uenti.
cæterùm ad initium portus fluit ſplendida aqua,
fons ſub ſpecu: circum autem alnus naſcitur.
huc appulimus, atq; aliquis deus uix uia fuit
noctem per obſcuram: neq; licebat uidere.
caligo enim circa naues denſa erat, neq; luna
è cælo lucebat: detimebatur enim nubibus.
hic nullus inſulam uidit oculis:
neq; ſanè fluctus magnos prouolutos ad littus
uidimus antequam naues bene tabulatas appuliſſemus,
appulſis autem nauibus, collegimus uela omnia:
ipſi etiam egreſſi ſumus in littus maris,
tum uerò quieſcentes expectauimus auroram diuinam.
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
inſulam admirantes obambulabamus per eam.
excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis ægida habentis
capras montanas, ut prandium ſumerent ſocij.
continuò incuruos arcus & haſtas longo ferro
cepimus ex nauibus: trifariam uerò inſtructi
petimus: ſtatim autem dedit deus commodam ferinam.
naues quidẽ me ſequebantur duodecim, in unãquãq; aũt
nouem ſortitus ſum capras: mihi uerò decẽ elegerũt ſoli.
Sic tum tota die ad ſolem occidentem
ſedebamus comedentes carnes multas & uinum dulce.
non enim adhuc nauium abſumptum erat uinum rubrũ,
ſed ſuppetebat: multum enim in amphoris ſinguli
hauſeramus, Ciconum ſacro oppido capto.
Cyclopum autem ad terram proſpicimus propè entem,
fumumq́, ipſorumq́ ſonitum ouiumq́ & caprarum.
quando autem ſol occidit & tenebræ aduenerant,
tunc dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
tunc ego concione aduocata, omnes alloquutus ſum:
alij quidem nunc manete mihi dilecti ſocij:
at ego cum naui mea & cum meis ſocijs
profectus, hos homines explorabo qui nam ſint,
an illi contumelioſi & agreſtes, neq; iuſti:
an hoſpitales, & ipſis mens deo placens.
Sic fatus, ad nauem conſcendi: iuſſi uerò ſocios,
ipſosq́, conſcendere, & rudentes ſoluere.
illi continuò conſcenderunt, & per tranſtra ſederunt.
ordine autem ſedentes canum mare uerberabant remis.
ſed cum iam in locum peruenimus propè entem,
hic extrema parte ſpeluncam uidimus prope mare, Antrũ Polyphemi.
excelſam, lauris opacam: hic autem multa
pecora ouesq́ & capræ quieſcebant: circum autem cors
excelſa ædificata erat exciſis lapidibus,
longisque pinis, & quercubus alticomis.
hic uir habitabat ingens, qui quidem pecora
ſolus paſcebat longè: neq; cum alijs
uerſabatur, ſed ſeorſim ens infanda ſciebat.
etenim monſtrum erat horrendum: neq; ſimilis erat
homini humano, ſed cacumini ſyluoſo
excelſorum montium, quando apparet ſolum ab alijs.

δὴν τότε.

& tum alios iussi dilectos socios
illuc apud nauem manere & nauem custodire:
porro ego eligens sociorum duodecim optimos
ibam: caterùm caprinum utrem habebam nigri uini
suauis, quod mihi dederat Maron Euanthei filius
sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuetur:
quod ipsum cum liberis defendissemus atq; uxore
reuerentia moti: habitabat enim in luco arborifero
Phœbi Apollinis. ille uerò mihi dedit pulchra dona:
auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta:
dedit autem mihi craterem totum argenteum: ac deinde
uinum in amphoris duodecim omnibus haustum,
suaue incorruptibile, diuinũ potum: neq; quisquam illud
nouerat famulorum neq; ancillarum in domo,
sed ipse, uxorq; chara, promaq; una sola.
Vinũ Maronei memorabile.
hoc quoties biberent dulce uinum rubrum,
uno poculo impleto, aquæ uiginti mensuras
infundebat: dulcis autem odor ab cratere spirabat,
diuinus: tum non abstinuisse gratum erat.
huius ferebam impletum utrem magnum, uiatica autem
in pera: statim autẽ mihi excitabatur animus generosus
uirum adire ingenti præditum fortitudine,
agrestem, neq; iura bene scientem neq; leges.
Vlysses ingreditur antrum Polyphemi.
celeriter autem in antrum uenimus, neq; ipsum intus
inuenimus, sed pascebat pascua per pinguia pecora.
uenientes autem in antrum admirabamur singula:
calathi quidem caseis granabantur, repleta erant stabula
agnorum atq; hedorum, separatæ uerò singulæ
inclusæ erãt, separatĩ quidẽ grãdiores, seorsim iuniores,
separatim recens natæ: nutabant sero uasa omnia,
mulctraliaq; scaphæq; factæ, quibus mulgebat.
tum me primum socij precabantur uerbis
ut sumptis caseis iremus retro: ac deinde
celeriter ad nauem celerem bœdisq; & agnis
à stabulis abactis nauigaremus salsam aquam:
sed ego non parui, (certè multo satius fuisset)
donec ipsum uiderem, & si mihi hospitalia daret.
neq; sanè futurus erat socijs uisus amabilis.
tum autem igne accenso manimus, & ipsi
caseo sumpto comedimus: expectauimusq; ipsum intus,
sedentes donec uenit pascẽs. ferebat aũt ingentem fasciẽ
ligni aridi, ut illi ad cœnam esset.
extra autem antrum deijciens strepitum fecit.
nos autem perterriti nos conijcimus in recessum antri.
deterùm ille in latam spelunca egit pinguia pecora
oĩa prorsum quæcũq; mulgebat: mares aũt reliquit foris,
arietesque hircosque altam extra cortem.
deinde admouit ostium ingens altè leuans,
grane: non illud duo & uiginti currus
fortes quadrijugi à solo dimouere potuissent:
tantam excelsam petram admouit ianuæ.
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ritè, & fœtum submisit singulis.
statim autem dimidium coagulans albi lactis,
flexis in calathis constringens reposuit:

δλὶ τότε τοὺς ἄλλους κελόμλὶ ἑρίπρας ἑτάρους
αὐτοῦ παρνηί τε μλύειν & νῆα δρυόφα·
αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δλυοκαίδεκ' ἀρίστους
βλὶ ἀτὰρ ἄγγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
ἡδλέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων Εὐάνθεος υἱὸς
ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβέβηκει.
ὕνεκά μιν σὺν παισὶ πορὶ χόμεθ' ἠδλὲ γυναικὶ
ἁζόμλοι· ὄπκι γὰρ γε ἄλσεϊ δλφδλήεντι
φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δλέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δλῶρα·
χρυσοῦ μλὺ μοι δῶκ' ὀλυεγέος ἑπτὰ τάλαντα·
δλῶκε δλέ μοι πρηῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
οἶνον γ' ἀμφιφορεῦσι δλυώδλεκα πᾶσιν ἀφύσας,
ἁδλὺ ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· ὃδλ' ἔτις αὐτὸν
οἶκοδλε δλμώων ὃδλ' ἀμφιπόλων γνῖ οἴκῳ,
ἀλλ' αὐτός τ', ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴῃ.
τὸν δλ' ὅτε πίνοιεν μελιηδλέα οἶνον ἐρυθρόν,
ἓν δλέπας ἐμπλήσας, ὕδλατος ἂν ἀκὰ ἔικοσι μέτρα
χεῦ'· ὀδλμὴ δλ' ἡδλεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδλώδλει,
θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, γνῶ δὲ καὶ αὐτὸς
κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐοστο θυμὸς ἀγλαΐῃσι
αὐδλὴρ ἐπελδλύσεσθαι μεγάλῳ τ' ἐνὶ μθυμῷ ἀλκλῇ,
ἄγριον, οὔτε δλίκας εὖ εἰδλότα οὔτε θέμιστας.
παρπαλίμως δλ' εἰς ἄντρον ἀφικόμλεθ', οὐδλὲ μιν εὕδλομεν
ἔνδλον, ἀλλ' γόμδλε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα.
ἐλθόντες δλ' εἰς ἄντρον ἐθηδλύμεθα ἔπασαι·
ταρσοὶ μλὲν τυρῶν βρῖθον, σέσανθο δὲ σηκοὶ
ἀρνῶν ἠδλ' ἐρίφων, δλιακεκριμλέναι δὲ ἕπασαι
ὥρχατο, χωρὶς μλὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέσσαι,
χωρὶς δλ' αὖθ' ἕρσαι· νᾶες δλ' ὁρῷ ἄγγεα πάντα,
γαυλοί τε σκαφίδλες τε τετυγμλένα, τοῖς γάμελγθον
γῶθ' ἐμὲ μλὲν πρώτιδλ' ἕταροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
τυρῶν αἰνυμλένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
καρπαλίμως ὦθι νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
σηκῶν δλζελάσαντας ἐπὶ πλεῖν ἁλμυρὸν ὕδλωρ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμλην, (ἦτ' ἂν πολὺ κέρδλιον ἦεν)
ὄφρ' αὐτόν τε ἴδλοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δλοίη.
οὐδλ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔεσθαι.
γνῶ δὲ καὶ πῦρ κέαντες τ' ἐμέναμλεν, δλὴ καὶ αὐτοὶ
τυρῶν αἰνύμλενοι φάγομλεν· μλύομλεν τέ μιν γνῶλον,
ἥμλενοι ἕως ἐπέπλεν ἐνέμων. φέρε δλ' ὄβριμον ἄχθος
ὕλης ἁζαλέης, ἵνά οἱ ποτὶ δλόρπον εἴη.
ἔκτοδλεν δλ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδλὸν ἔθηκεν.
ἡμεῖς δὲ δλείσαντες ἀπεστυμλέν' ἂν μυχὸν ἄντρου.
αὐτὰρ ὅγ' εἰς ὀρυὸν αὐλὴν ἤλασε πίονα μῆλα (φι,
πάντα μάλ' ὅσσ' ἤμελγε· τὰ δλ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφι
ἀρνειούς τε τράγους τε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ὄβριμον· οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι
ἐδλλαὸ τετράκυκλοι ἀπ' οὐδλέος ὀχλίσειαν·
τόσσην ἀλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.
ἕζόμλενος δλ' ἤμελγε οἷς μληκάδας αἰγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, μλῆ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἑκάστῃ.
αὐτίκα δλ' ἥμισυ μλὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος
πλεκτοῖς ἐν πελάροισιν ἀμησάμλενος κατέθηκε·

dimi-

ἥμισυ δ' αὖτ' ἔπασσεν ὑπ' ἀγγιστῃ, ὄφρά οἱ εἴη
πίνειν δ' αἰνυμένῳ, καί οἱ ποτιδ' ὄρπιον εἶπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσι δόσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
καὶ τότε δὴ ῥ' ἀνέκαιε, καὶ ἔσπετο, εἶρε δ' ἡμέας,

Ω ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἦ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε λῃστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωντα
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;

Ὡς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
δείσαντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον·
ἀλλὰ καὶ ὣς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες ἀχαιοί
παντοίοις ἀέλλῃσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλῃ ὁδόν, ἄλλα κέλευθα
al. μητιάασθαι ἤλθομεν· ὧς πῃ που Ζεὺς ἤθελε † μητίσασθαι.
λαοὶ δ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος εὔχομεθ' εἶναι,
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·
τόσσην γὰρ δὴ ἔπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήιον, ἢ καὶ ἄλλως
δώῃς δ' ὡτίνα, ἅττε ξείνων θεμὶς ἐσίν.
ἀλλ' αἰδοῖοι φέρεσθε θεοί· ἱκέται δέ τοι ἐμοί.
Ζεὺς δ' ὧν τιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε
ξεινίου, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ,
νήπιος ὃς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
al. δαΐμων ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ † δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι.
οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροι εἰμὲν.
οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος τοφίδ' οἴμην,
οὔτε σεῦ, οὔθ' ἑτάρων, εἰ μή θυμός με κελεύοι.
ἀλλά μοι εἰπὲ πόθι ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
ἦ πού ἐπ' ἐσχατιῇς, ἢ ἐγγὺς ὄφρα δαείω.

Ὡς φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοισιν ἐπέεσσι·
νέα μέν μοι κατέαξε ποσειδάων ἐνοσίχθων,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἀπὸ πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπεκφυγον ἀκτὴ ὄλεθρον.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ·
ἀλλ' ὅγ' ἀναίξας ἑτάροις ἀπὸ χεῖρας ἴαλλε·
συνὸν δ' ἐδύπασε προτὶ γαῖαν
κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεύετο δ' ἔδαφος.
τοὺς μὲν ἔπειτα δάμασσε κατὰ μέλεα σιν ἑλόντες,
ἤδιε δ' ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διῒ χεῖρας,
εἴσιδον ἔργ' ὀδυνηρὰ· κακὸν δ' ἐμμάτην ἔχε θυμόν.
al. ἐπλήσατο αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην † ἐμπλήσατο νηδύν,
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων·
τὸν μὲν ἐγὼ βάλόμην κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,
ἆσσον ἰών, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
στήθεα παλάμῃσι κατιθύνων, ὅθι φρένες ἦπαρ ἔχουσιν,
χειρὶ δὲ μαστήσας· ἕτερος δέ μοι θυμὸς ὄρουσεν.

dimidium autem rursus conflituit in uasis, ut ei esset
potare comedenti, & ei ad cœnam esset.
at postquam fessinauit expediens sua opera,
tum ignem accendit, & aspexit, interroganitq; nos:
O hospites, qui nam estis? unde nauigatis humidũ ma Polyphem.
nunc ad negotiationem, aut temerè erratis, (re? aduenas in-
ut piratæ super mare, qui errant terrogat.
animas periculo obijcientes, malum alienigenis ferẽtes?
Sic ait. nobis autẽ statim exanimatum est charum cor,
timentibus sonitumq; grauem, ipsumq; monstrum:
uerùm tamen ipsum uerbis excipiens alloquutus sum:
nos tibi à Troia aberrantes Achiui Vlysses re-
diuersis uentis super ingentes fluctus maris, spondet.
domum tendentes, alia uia, alijs itineribus
uenimus: sic fortassis Iupiter uoluit consulere.
milites autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
cuius sanè nunc maxima ad cœlum gloria est:
tantam enim euertit urbem, & perdidit populos
multos. nos autem rursus procumbentes ad tua genua
supplicamus, si quod præbeas hospitale, siue alioquin
donum des, qui hospitum mos est.
sed uerere optime deos: supplices autem tibi sumus.
Iupiter autem ultor est supplicumq; hospitumq; Iupiter ho-
hospitalis, qui hospites simul uenerandos comitatur. spitalis.
Sic loquutus sum. ille u. mihi rursus respõdit sæuo ani
stultus es ô hospes, aut procul aduenisti, (mo:
qui me deos inbes aut timere aut obseruare.
non enim Cyclopes Iouem à capra nutritum curant, Cyclopes
neq; deos beatos: quoniam multo præstantiores sumus. deorum cõ
neq; ego Ionis inimicitias euitans pepercero, temptores.
neq; tibi, neq; socijs, nisi animus me inbeat.
sed mihi dic ubi habes huc profectus benefactam nauẽ,
an alicubi in ora, an potius propè: ut sciam.
Sic ait tentans. me autẽ non latuit scientem plurima,
sed ipsum uicissim alloquutus sum dolosis uerbis:
nauem quidem mihi fregit Neptunus terræ quassator,
ad petram iaciens uestræ ad fines terræ,
scopulo impactam: uentus autem ex ponto tulit.
at ego cum hisce effugi arduam perniciem.
Sic loquutus sum. ille aũt nihil respondit sæuo animo:
sed ipse irruens socijs manus intulit:
duos autem correptos, quemadmodum catulos ad terram Cyclops
illisit: cerebrum autẽ humi fluebat, irrigabat aũt terram. duos socios
his autem membratim sectis apparauit cœnam. Vlyßis de-
deuorabat aũt quemadmodũ leo mõtanus, neq; reliquit uorans.
inteſtina q; carnes q; & ossa medullosa.
nos autem flentes sustulimus Ioui manus,
miseram rem uidentes: æstus autem inuasit animum.
cæterum postquam Cyclops magnũ impleuerat uẽtrem,
humanas carnes comedens, & ad hæc merum lac bibẽs,
iacuit intra antrum extensus inter pecora:
hunc quidem ego uolui magnanimo animo
propius accedens, gladio acuto stricto ab femore,
uulnerare ad pectus ubi præcordia epar circundant,
manus admouens: aliud autem me consilium impediuit.

sic enim etiam nos perijssemus sæua morte:
non enim potuissemus ab ianua excelsa
manibus mouere saxum graue quod admouerat.
itaq; tum ingemiscẽtes expectauimus auroram diuinam.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ignem accendit, & mulsit inclyta pecora
omnia ritè, & fœtum submisit singulis.
porro postquam festinauit perficiens sua opera,
simul ille rursus duobus prehensis apparauit prandium:
ut prandit autem ex antro egit pinguia pecora,
facilè amoto ostio ingenti: ac deinde
rursus admouit uelut si pharetræ operculum imponeret:
plurimo autem sibilo ad montem egit pinguia pecora
Cyclops, sed ego relictus sum mala profundè cogitans,
si quo pacto ulciscerer, daret aũt mihi uictoriam Pallas.
Odyssis cõ- illud autẽ mihi in animo optimum apparebat consilium:
silium. Cyclopis enim iacebat ingens claua ad stabulum,
uiridis, oleagina, hanc quidem inciderat ut ferret
arefactam: hãc quidem nos assimulabamus inspicientes
quanta est malus nauis uiginti remis agitatæ nigræ,
onerariæ latæ, quæ penetrat ingentes fluctus:
tanta erat longitudo, tanta spissitudo aspectu:
huius circiter ulnam ego abscidi astans,
& apposui socijs, acuere autem iussi.
hi uerò læuem fecerunt: ego autem acui astans
summum, statim aũt apprehẽdens torrui in igne ardẽte:
& hanc quidem bene deposui abscondens sub stertore,
quod per speluncam fusum erat latè admodum multum.
ut alios sorte sortiri iussi,
qui nam auderet mecum nectem sublatum
interere in oculũ, quando illũ dulcis somnus occuparet.
illi sortitis sunt quos utiq; noluissem ipse eligere
quatuor, cæterum ego quintus cum ijs electus sum.
uespertinus autem rediit pulchripila pecora pascens:
continuo uerò in latam speluncam egit pinguia pecora
ita diligẽter: neq; ullum reliquit profundã extra cortem,
siue suspicatus, siue etiam deus sic iussit.
porro deinde admouit ostium ingens altè sublatum,
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ritè, & fœtus submisit singulis.
at postquam festinauit perficiens sua opera,
ille rursus duobus correptis apparauit cœnam:
& tum ego Cyclopem alloquebar prope astans,
poculum in manibus tenens nigri uini,
Vlysses Po- Cyclops accipe, bibe uinũ, postquam comedisti humanas
lyphemo ui- ut scias quale utiq; potum nauis occultauerat (carnes:
num offert. nostra: tibi autem rursus libamẽ ferebã, ut mei misertus
domum mittas. tu autem furis non iam tolerabiliter.
improbe, quomodo quisquã ad te ĩ posterũ alius accedat
ex hominibus plurimis, postquam non ex officio egisti.
Sic dixit. ille accepit et bibit: delectatus q̃ est uehemẽter
dulcem potum bibens: & me rogauit secundario rursus:
da mihi adhuc benigne, & mihi tuum nomen dic]
statim nunc, ut tibi dem hospitale quo tu gaudeas.
etenim Cyclopibus fert alma terra

ninum

αὐτὰρ γάρ κε καὶ ἄμμιν ἀπωλόμεθ' αὖτις ὄλεθρον·
οὐ γὰρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον ὃν προσέθηκεν.
ὣς τότε μὲν στεγέοντο δι' ἠμέναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότε δὴ πῦρ αἴθεσκε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
συὼ δ' ὄγε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὑπέδεκτο † δ' εἰ- al. δίφρου
δ' ἐπὶ νώτοισι δ' ἄντρου ὀξὺλασε πίονα μῆλα, (πνοῦ.
ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἆψ ἐπέθη χ' ὡς ἄτε φαρέτρης πῶμ' ἰωβόλου.
πολλῇ ἰῇ ῥοίζῳ πρὸς ὄρεσ τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βουλοδομεύων,
εἴπως τισαίμην, δώῃ δέ μοι εὐχωλὴν Ἀθήνη.
δὴ δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
χλωρὸν, ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φορείη
αὖανθές· τὸ μὲν ἄμμιν ἐΐσκομεν εὐρυόωντι
ὅσσον τ' ἰσὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
φορτίδος εὐρείης, ἥτ' ἐκπρὸ ἅλα μακρὰ λαῖτμα·
τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσορόασθαι.
τοῦ μὲν ὅσσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παρασὰς,
καὶ μὲν ἔθηκ' ἐπάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα.
οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐδόησα παρασὰς
ἄκρον, ἄφαρ δ' ἄρα λαβὼν ἐπυράκτεον φὼ πυρὶ καλέῳ·
καὶ μὲν εὖ κατέθηκα πεπαρμένον ἔνδοθι κόπρου,
πολλῆς κατὰ σταθμοὺς κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
αὐτὰρ ὅ γ' ἄλλους κλῆρῳ ἐπαλάχβαι ἄνωγον,
ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
τρῖψαι φὼ ὀφθαλμῷ ὅτε κεν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
οἱ δ' ἔλαχον οὓς αὖ κε καὶ αὐτὸς ἐλέσθαι
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ τετάρτοις μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
ἑσπέριος δ' ἦλθε καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
αὐτίκα δ' εἰς ὄρεα εὐρέα πάσσυδ' ἤλασε πίονα μῆλα
πάντα μάλ'· οὐδέ τι λῆπε βαθείης ἐντὸς αὐλῆς,
ἤτοι ὀϊόστάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσε.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ἐζόμενος δ' ἤμελγε ὀΐς τε καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ' ὄγε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὑπέδεκτο δ' ὀρπὸν·
καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παστὰς,
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μείλανος οἴνοιο,
Κύκλωψ, πῖ, πίνε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι πεπώκοι νηῦς ἐπικρύβδην
ἄμμιν φ'· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
οἴκαδε πέμψειας. σὺ δ' μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς.
ὦ ἄτλη, πῶς κέν τις σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἱκοιτο
ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἕδεκτο καὶ ἔπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
ἡδὺ ποτὸν πίνων καὶ μ' αὖτις δεύτερον αἰτεῖ·
δός μοι ἔτι προφέρων, καί μοι τεὸν ὄνομα εἰπὲ
αὐτίκα νυῦν, ὄφρα τοι δῶρον ξεινήϊον ὧ κε σὺ χαίρῃς.
καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα

οἶνον

οἶνον ἐρυσάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἄεξεν·
ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀποῤῥώξ.
Ὣς ἔφαθ'. αὐτὰρ ὁ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον·
τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδέως ἰσον.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἆλυθεν οἶνος,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπειτα προσηύδων μειλιχίοισι,
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς με ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ ὑπέστης.
Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομ' ἔστι· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
μήτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείλιχον νηλεὲι θυμῷ,
Οὖτιν ἐγὼ τύμματον ἔσομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι.
τοῦ δ' ἄλλους πρόσθεν τόδε τοι ξεινήιον ἔσται.
ἦ, καὶ ἀναπλιγθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· καδ δέ μιν ὕπνος
πᾶσι δαμάσσας. φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος, (πνοὸς
ἐμοί τ' αὐδήσαντι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
καὶ τότ' ἐγὼ τὴν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
εἷως θερμαίνοιτο· ἔπειόν τε πάντας ἑτοίμους
θάρσυνον, μήτις μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ὣς πυρὶ μέλλων
ἄψαυστος χλωρός περ ἦεν, δὴ εἶφαινόμην δ' αἰνῶς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἄορον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἵσαντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
οἱ μὲν, μοχλὸν ἐλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ
ὀφθαλμῷ ἔνερεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀείρας
δίνεον. ὡς δ' ὅτε τις τερπὼν τόρνῳ νήϊον αὐλὸν
τρυπάᾳ, οἱ δ' ἔτ' ἔνερθεν ἔχουσι ἱμάντι
ἀμφοτέρωθεν ἑλόντες, τὸ δ' ἤτρεχε μώνυχες αἰεί·
ὣς τὸ μὲν ὀφθαλμῷ πυρινήϊα μοχλὸν ἐλόντες
δίνεομεν, τοῦ δ' αἷμα περιῤῥέεται θερμὸν ἐόντα.
πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὖσεν ἀΰτμη,
γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκιν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
ἐν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα, (νομ
φορμάσσων· (τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου τε κράτος ἐστίν)
ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαΐνεος περὶ μοχλῷ.
σμερδαλέον δ' ἤμυξε· περὶ δὲ ἴαχε πέτρη.
ἡμεῖς δ' ἐσάαντες ἀπεσύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἐρρῖψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἳ ῥά μιν ἀμφὶς
ᾤκεον ἀν σπήεσι κατ' ἄκριας ἰὼ μοῖσας.
οἱ δ', βοῆς ἀΐοντες, ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
ἱστάμενοι δ' εἴροντο πόδεν σφέας ὄρσεν ἀνίη,
Τίπτε τόσον Πολύφημ' ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
ἦ μή τις σεῦ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
ἦ μή τις σ' αὐτὸν κτείνει δόλῳ ἠὲ βίηφι; (μος,
τοῦ δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφη-
Ὦ φίλοι, Οὖτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται οἶον ἐόντα,
νοῦσόν γ' οὔπως ὄν Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

ninum copioſis uuis, & ipſis Iouis imber dat incremẽtũ:
uerùm hoc ambroſiæ & nectaris eſt corrugus.
Sic ait. at ei rurſus ego dedi ardens uinum:
ter quidem præbui, ter autem ebibit inſipientia.
at poſtquam Cyclopem circa mentem occupauit uinum,
tunc ipſum uerbis alloquebar blandis:
Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi
dicam: tu autẽ mihi da hoſpitale munus, ut pollicitus es:
Nemo mihi nomen eſt: Neminem autem me uocant
mater atq; pater, atq; omnes alij ſocij.
ſic dicebam. ille autem me rurſus excepit ſæuo animo:
Neminem ego extremum edam poſt ſuos ſocios.
alios quidem prius: hoc tibi hoſpitale munus erit.
dixit, & recumbens cecidit ſupinus: cæterùm deinde
iacebat inflexus craſſam cernicem: & illum ſomnus
cepit omnia domans. è gutture eq; effluit uinum,
fruſtaq; humanæ carnis: hic a. eructabat uino grauatus.
tunc ego uectem ſub cinere conieci multum,
ut calefieret: uerbisq; omnes ſocios
confirmaui, ne aliquis mihi ſubueritus refugeret.
ſed cum mox uectis oleaginus in igne erat
arſurus uiridis licet, candebatq; uehementer,
tunc ego propius attuli ex igne, circum autem ſocij
ſtabant: cæterum audaciam inſpiranit ingentem deus.
hi quidẽ uectem ſumptum oleaginum acutum in ſummo Polyphemo ob meritũ ſtertenti eruitur oculus.
oculo infixerunt: ego autem infernè innixus
uerſabam. ueluti quis terebrat lignum uir nauale
terebro, illi uerò infra torquent loro
tenentes utrinq; illud circumuoluitur aſſiduè ſemper:
ſic eius in oculo ignitum uectem ſumptum
uerſabamus, hunc autẽ ſanguis circumfluebat calidum:
oẽs aũt ei palpebras circũ & ſupercilia cremauit napor,
pupilla ardente: crepitabant autem ei ignem radices.
ueluti cum uir faber ſecurim magnam aut aſciam
in aqua frigida mergit multum ſtridentem,
medicans: (hoc enim ferri utiq; robur eſt)
ſic huius ſtridebat oculus oleaginum circa uectem.
horrendè autẽ magnum eiulauit: inſonuit autem rupes.
nos autem perterriti receſſimus. at ille uectem
exemit oculo fædatum ſanguine multo:
illum quidem deinde abiecit à ſe manibus prædolens.
at ipſe Cyclopas altè uocauit, illi circa ipſum Polyphemus Cyclopas aduocat.
habitabant in ſpeluncis per cacumina uentoſa.
illi autem uocem audientes accurrebant aliunde alius:
ſtãtes a. interrogabãt circa ſpeluncã quid ipſum affligeret:
Cur tantum Polypheme læſus ſic clamaſti
noctem per diuinam, & inſomnes nos facis?
num quis à te ones mortalium inuito abigit?
an ne aliquis teipſum occidit dolo aut ui?
hos rurſus ex antro alloquutus eſt fortis Polyphemus:
Amici, Nemo me occidit dolo, neq; uiribus.
illi uerò reſpondentes uerba uolatilia dixerunt:
ſi quidem Nemo tibi uim infert ſoli enti,
morbum quidem nullo modo licet Iouis magni effugere:
ſed tu ſupplica patri Neptuno regi.

Sic dixerunt abeuntes. meum autem risit charum cor
quòd nomen decepisset meum & consilium inculpatum.
Cyclops autem ingemiscens & dolens doloribus,
manibus palpitans, lapidem quidem amouit à ianua.
ipse autem intra ianuam sedebat manus extendens,
si aliquem fortassis inter oues caperet exeuntem foras.
sic enim me putabat in mente stultum esse.
cæterum ego deliberabam quid factu optimum esset,
si quam socijs mortis solutionem atq; mihi ipsi
inuenirem: omnes dolos & consilium texebam,
ut ob uitam, ingens enim malum præsens erat.
illud autẽ mihi in animo optimum apparebat consilium:
Vlyßis astutia. *Mares oues erant bene nutriti lanosi*
pulchri magniq; uiolaceam lanam habentes:
hos tacitè colligaui bene tortis funibus,
in quibus Cyclops dormiebat monstrum, infanda sciẽs.
tres unà constringẽs: qui quidẽ in medio uirum ferebat,
duo autem alij utrinq; ibant seruantes socios.
tres autem singulos uiros oues ferebant: at ego
(aries enim erat pecudum longè optimus omnium)
huius tergum arripiens, uillosum sub uentrem uolutus
iacebam. at manibus lana preciosissima
firmiter implicitus hærebam audaci animo.
sic tũ quidẽ ingemiscentes expectauimus auroræ diuinæ.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum uerò ad pascua exegit mascula pecora.
fœminæ uerò balabant immulctæ per stabula.
ubera enim grauabantur: custos uerò doloribus multis
afflictus, omnium ouium palpitabat terga
rectè stantium. illud autem stultus non animaduertit
ut illi sub lanigerarum ouium pectoribus ligati essent.
ultimus aries pecorum exibat foras,
uellere grauatus, & me astuta cogitante.
Polyphem. arieti. *Hunc palpitans alloquutus est fortis Polyphemus:*
mi aries, quid mihi per speluncam exis ouium
ultimus? neutiquam antea relictus ibas ab ouibus,
sed multo primus pascebaris teneros flores herbæ,
magnificè incedens: primus ad fluẽta fluuiorũ peruenis.
primus autem ad caulam desiderabas redire
uespertinus: nunc rursus ultimus. num tu regis
oculum desideras, quem uir malus eruit,
cum molestis socijs, postquam domuit mentem uino,
Nemo? quem nondum existimo elapsum esse mortem,
utinam idem sentires, uocalisq; fieres,
ut diceres ubi nam ille meum robur uitet:
profectò ei cerebrum per speluncam huc & illuc
uerberato flueret ad solum: meumq; cor
quiesceret è malis quæ mihi nihili precij uir intulit Ne-
Sic loquutus, arietem ab se misit foras. (mo.
profecti autem paululum à speluncaq; & corte,
primus ab ariete soluebar, solui autem socios.
celeriter autem pecora rectipeda pinguia pinguedine
multa auertentes abigimus, donec ad nauem
peruenimus: desiderati autem charis socijs uisi sumus,
qui effugimus mortem. quos illi ingemiscebant flentes.

Ὡς ἄρ᾽ ἔφαν ἀπόντες. ἐμὸν δ᾽ ἐγέλασσε φίλον κῆρ
ὡς ὄνομ᾽ ἆρα πάτησεν ἐμὸν νὴ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δ᾽ ἤ σφάχων τε νὴ ἀδμῖνας ὀδύρετο,
χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἶλε θυράων.
αὐτὸς δ᾽ ἀνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
εἴ τινά ὥ μετ᾽ ὄεσσι λάβοι σείχοντα θύραζε.
ὅτω γάρ ὥ μ᾽ ἤλπετ᾽ ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶν.
αὐτὰρ ἐγὼ βάλλομ ὅπως ὄχ᾽ ἄρισα γήροιτο,
εἴ τιν᾽ ἑταίροισι θανάτῳ λύσιν ἠδ᾽ ἐμοὶ αὐτῷ
εὑροίμην· πάντας δ᾽ ὁλοὰς νὴ μῆτιν ὕφαινον,
ὥστε περὶ ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ὧδ᾽ ἐδόκει μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεσθαι βουλή·
Ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐϋτρεφέες λασιόμαλλοι
καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
τοὺς ἀκέως σιγάλοιγον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισι,
τῇς ἔπι Κύκλωψ εὐδίε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς.
σιτοφάγος ἀνύμονος· ὁ μὲν, φὴν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
τὼ δ᾽ ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους.
τρεῖς ἦ ἕκαστον φῶτ᾽ ὄϊδε φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε
(ἀρνειὸς γὰρ ἦεν μήλων ὄχ᾽ ἄριστος ἁπάντων)
ἦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίῃσιν ὑπὸ γαστέρ᾽ ἑλυθεὶς
κείμην. αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
νωλεμέως σταφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
ὣς τότε μὲν σφάχοντες ἐμέναμεν ἠῶ δῖαν.
ἡμῖν δ᾽ ἀριγνώτια φαίνε ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
αἶ τότ᾽ ἔπειτα νομόνδ᾽ ἐΐσσοντο ἄρσενα μῆλα.
θήλειαι δ᾽ ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι πρὸ σηκοῦ.
οὖθατα γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δ᾽ ὀδύνῃσι κακῇσι
τειρόμενος, πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νώτῳ
ὀρθῶν ἑσταότων. ὁ δ᾽ νήπιος ἀκ φρένας ἧσιν
ὡς οἱ ὑπ᾽ εἰροπόκων ὀΐων εἴρεσι λέλεντο.
ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔσεχε θύραζε,
λαχμῷ εἰνόμενος, νὴ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.
Τὸν δ᾽ ὧν μαστάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφη-
μος· τίπτε, κριὲ, τὸν ἄνδρα τὸν οὐδέ σε ἶσον ἔοντα μήλων (μος,
ὕστατος; ὅττι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τόρ᾽ ἄνθεα ποίης,
μακρὰ βιβᾶς· πρῶτος ἦ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις.
πρῶτος ἦ σαλεύεαι λιλαίεαι ἑσπερίεσθαι
ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ᾽ ἄνακτος
ὀφθαλμὸν πεύθεις, τὸν αὐτῆς κακὸς ἐξαλάωσε,
σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρεσὶν ἄτῃ
Οὖτις· ὃν ἤ ὅπω φημὶ πεφυγμένον εἶμεν ὀλέθρου,
εἰ δ᾽ ἐνὶ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήσας τε γένοιο
ἐκπαγλοτέρῃ κεῖνος ἐμοὶ μένος ἠλασκάζοι.
τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε δι᾽ ἀντροῦ ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινομένῳ ῥαίοιτο· πόθος δέ κεν ἦεκ᾽ ἐμοῦ κῆρ
λωφήσειε κακῶν τά μοι ὀτρηρὸς Οὖτις.
Ὡς ἐπὼν, τὸν κριὸν ἀπὸ εο πέμπε θύραζε.
ἑλβόντος δ᾽ ἠβαιὸν ἀπὸ σπέος τε καὶ αὐλῆς,
πρῶτος ὑπ᾽ ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ᾽ ἑταίρους.
καρπαλίμως δ᾽ τὰ μῆλα τανύτριχα πίονα δημῷ
πολλὰ πορὶ τρέποντες ἐλαύνομεν, ὄφρ᾽ ἐπὶ νῆα
ἱκόμεθ᾽· ἀσπάσιοι δ᾽ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
οἳ φύγομεν θάνατον. τοὺς δ᾽ ἐκλαίομεν οἰωθόν.

sed

ἀλλ᾽

ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔων, αὐτὰρ ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
πολλ' ἐνὶ νηῒ βαλόντας ἐπὶ πλῶμεν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
οἱ δ' ἄνεψ' εἰσέβαινον, ἐὺ δὲ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
τὸν τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ πρατοφῶφι βίηφι·
νήλιτα σή γε μέλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
σχέτλι' ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἐδμῆναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔτι τα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
ἦκε δ' ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο.
καὶ δ' ἔβαλε πρὸ πάροιθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
τυτθὸν ἐδ' οὐρὸν ἵκανε δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
ἐκλύδων ἦ θάλασσα κατορχομένης ὑπὸ πέτρης.
τὴν δ' αὖψ' ἦπειρόνδε πελάσσατο φέρε κῦμα
πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δ' ἵκεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν πολυμήκεα κοντὸν
ὦσα πάλιξ. ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃσι, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν,
κρατί κατανεύων. οἱ δ', πρηνέσσιν δὲ βρέτεσσιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
τὸν τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθίζεμεν ἄγριον ἄνδρα,
ὃς νῆα πρώην πόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε πᾶσαν
αὖτις δὲ ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
εἰ δ' ἦ φθεγξαμένῳ τεῦ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
σὺν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα,
μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.

Ὡς φάσαν. ἀλλ' ὁ τεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ,
Κύκλωψ, αἴκ' τίς σε κατὰ δυνατὸν ἀνθρώπων
ὀφθαλμῶν ἔρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
υἱὸν Λαέρταο, Ἰθάκην ἔνι οἰκί' ἔχοντα.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
ὤ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει.
ἔσκε τις ἔνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε, (νεῖ.
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐνέκασσε,
καὶ μαντεύόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδ' ἐσθλὸν
ἔνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλῃ ἰῇ ἐνδεδυκότα δουρὶ·
νῦν δέ μ', ἐὸν δὴ ὀλίγον τε καὶ οὐτιδανὸν καὶ ἄκικυν,
ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἐδ' ἐμάσσατο οἴνῳ.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι ξενίην θείω,
πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
υἱὸς γὰρ ἐγώ εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
αὐτὸς δ' αἴκ' ἐθέλῃσιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·

αἲ γὰρ

sed ego non ſinebam, ſuperciliȝs aũt innuebam ſingulis
lugere: ſed iuſſi celeriter pulchripila pecora
multa in nauem recipientes nauigare ſalſam aquam.
illi ſtatim conſcenderunt, & per tranſtra ſederunt.
ordine autem ſedentes canum mare uerberabant remis.
ſed quãdo tantũ aberãt quantũ audiri poteſt clamitans,
& tunc ego Cyclopem alloquebar conuitijs: Vlyſſ. Polyphemo inſultat.
Cyclops, non eras imbellis uiri ſocios
comeſurus in ſpelunca cana forti ui:
utiq; te correpturæ erant malæ res,
improbe: quãdoquidẽ hoſpites nõ uerebaris tua in domo
abſumere: ideoq; te Iupiter ultus eſt & alij dij.
Sic dicebãm. ille a. cõtinuò iraſcebatur ex corde magis.
miſit autem abruptum uerticem montis magni.
deiecit autem ante nauem nigram proram habentem,
paululum autẽ abfuit gubernaculũ extremũ pertingere.
inundauit autem mare deueniente ab petra.
hancq; ſtatim ad terram reflua ferebat fluctus
inundatio ex mari, propeq; terram pertigit.
at ego manibus apprehendens ingentem contum
detruſi ab littore. ſocijs autem excitans imperaui
incumbere remis, ut malum fugeremus,
capite annuens. hi autem incumbentes remigabant.
ſed quando bis tantum mare ſulcantes aberamus,
tunc ego Cyclopem alloquebar, circum autem ſocij
blandis uerbis prohibebant diuerſi:
improbe, cur uis irritare agreſtem uirum,
qui etiam nunc in pontum iaciens telum, deduxit nauem
rurſus ad cõtinentẽ? et ſanè exiſtimabamus illic perituros.
ſi uerò ſonantem te aut loquentem audiuiſſet,
colliſiſſet noſtra capita & naualia ligna,
ſaxo aſpero iacto: tantum enim iaculatur.
Sic dicebãt. ſed non perſuaſerunt meo generoſ. animo:
ſed ipſum rurſus alloquutus ſum irato animo:
Cyclops, ſi quis te inter mortales homines
oculi interrogauerit diram priuationem,
dic Vlyſſem urbium euerſorem priuaſſe,
filium Laertæ, in Ithaca domum habentem.
Sic dicebam. ille mihi eiulans reſpondebat ſermone:
eheu, utiq; mihi priſca uaticinia accidunt.
erat quidam hic uates uir bonus & magnus,
Telemus Eurymides, qui uaticinijs pollebat, Telemus Cyclopum uates.
& uaticinans conſeneſcebat inter Cyclopas:
qui mihi dixit hæc omnia perfectum iri in poſterum,
manibus ex Vlyſſis priuatum iri uiſu.
ſed ſemper quendã uirũ ingentẽ & pulchrũ exiſtimabãt
huc uenturum eſſe, magna præditum uirtute:
nunc autem me parum & nihili & imbellis,
oculo priuauit, poſtquam domuit me uino.
ſed age huc ueni Vlyſſes, ut tibi hoſpitalia præbeam,
reditionemq; rogem dare inclytum Neptunum.
huius n. ego filius ſum, pater autem meus gloriatur eſſe:
ipſe autem ſiquidẽ uoluerit ſanabit, neq; quiſquam alius
neq; deorum immortalium, neq; mortalium hominum.
Sic ait. at ego ipſum excipiens alloquebar:

utinam

utinam enim anima & uita te possem
priuatum faciens mittere intra Plutonis domum:
nam non oculum utiq; sanabit neq; Neptunus.
Sic dicebam. ille deinde Neptuno regi
supplicabat manus extendens in cœlum stelliferum:
Imprecatur Vlyßi Polyphemus. *Audi Neptune terram continens nigra cæsarie.*
si utiq; tuus sum, pater autem meus gloriaris esse,
da ut non Vlysses urbium euersor in patriam ueniat
filius Laertæ, in Ithaca domum habens.
at si illi fatale est amicosq; uidere, & peruenire
domum ad bene ædificatam & suam in patriam terram,
serò malè ueniat, postquam perdiderit omnes socios,
naue in aliena, inueniat autem detrimenta domi.
Sic ait precans. hunc autem audiuit Neptunus.
cæterùm ille secundò multo maiorem lapidem tollens,
misit circumrotans: intendit autem magna ui.
deiecit autem post nauim nigro rostro,
paululũ defuit aũt ut gubernaculũ summum attingeret:
inundauit autem mare ueniente ab saxo.
hanc aũt ulterius ferebat fluctus, ac prope terrã pertigit.
sed quando ad insulam peruenimus ubi aliæ
naues bene tabulatæ stabant densæ, circumq; socij
sedebant lugentes, nos expectantes semper,
nauem quidem illuc uenientes subduximus in arenas,
ipsi autem exiuimus ad littus maris.
pecora autem Cyclopis cana ex naui deducentes
diuisimus, ut nullus mihi priuatus abiret sua portione.
arietem autem mihi soli fortes socij
diuidendis ouibus dederunt præ alijs. eum uerò in littore
Ioui nigricanti nubes Saturnio qui omnibus imperat,
sacrificio offerẽs, femora incẽdi. ille u. nõ curabat sacra,
sed deliberabat quo pacto perirent omnes
naues bene tabulatæ, & mihi dilecti socij.
sic tunc quidem tota die donec sol occidit
sedebamus epulantes carnes immensas & uinum dulce.
quando autem sol occidit, & tenebræ superuenerunt,
tunc dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum ego socijs excitans imperaui,
& ipsos conscendere, & rudentes soluere.
illi uerò statim ingressi sunt & per transtra sederunt.
ordine autem sedentes canum mare uerberabant remis.
hinc uerò ulterius nauigamus tristati corde,
lubentes ex morte, postquam charos amisimus socios.

ODYSSEAE HOMERI X.

Rapsodiæ argumentum.

Ea quæ apud Æolum acciderunt narrat uentorum custodem, ut dederit Vlyßi secundum uentum Zephyrum, alijs uentis inclusis in utre: quem socij soluentes dormiente Vlysse, uidelicet in ipso autũ esse existimantes, redeunt ad Æolum. Sed non recipiente Æolo Vlyssem, illinc nauigans ad Læstrygonas peruenit: apud quos undecim nauibus amißis, una Æeæ insulã proficiscitur. Et cũ Eurylocho dimidiũ sociorũ sorte electũ emisit, interrogaturos qui nam essent inhabitatores. Transformatis autem illis in sues à Circe præter Eurylochum, ipse ad inquisitionem egressus, accepto à Mercurio medicamento moly non læsus est, sed etiam socijs pristinam naturam adeptis, postquam annum mansit apud Circen, ad inferos descendit.

αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
ἐνναίειν ποιήσας ὠκέμορα δόμον Ἄϊδος εἴσω·
ὡς ὄκ ὀφθαλμόν γ' ἑὸν ἕξεται ὀδ' Ἐνοσίχθων.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
δύχετο χεῖρε ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δέ τ' ἐμὸς δύκεαι εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι
ἡμὸν Λαέρτεω, ὅ τ' ἄκης ἐνὶ οἰκί' ἔχοντα.
ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
αὐτὰρ ὅγ' ἄχθετο πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
ἧκε δ' ἀπολυσσας· ἐπέρεισε δ' ἰν' ἀπέλεθρον.
καδ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
τυπτὸν ἐὸ δύπουρον· οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι·
ἐκλύδην δ' ἁλὸς ἅτε κατορχομένης ὑπὸ πέτρης.
τὴν δ' ὄρσεν φέρε κῦμα, θέμωσε δ' ἐς χέρσον ἱκέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα πορ ἄλλαι
νῆες ἐϋσσελμοι μίνυον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί,
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
ἐκ δὲ κατ' αὐτοὶ βᾶμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
δασσάμεθ', ὡς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
μῆλων δ' αἰομένων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ' ὑπὲρ θινὶ
Διὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
ῥέξας, μηρί' ἔκηον. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
νῆες ἐϋσσελμοι, ἠδ' ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὃν ἠέλιον κατὰ δῦπτε
ἥμενοι δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ὑπὲρ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δ' ἠϊόθεν πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Κ.

ῥαψῳδίας ὑποθεσις.

Τὰ περὶ τὴν Αἰόλου ἀπαγγέλλει τὴν τῶν ἀνέμων φύλακα, ὡς ἐλαύνων Ὀδυσσεῖα ἄρτιον ζέφυρον, τοὺς ἄλλους ἀνέμους ἐγκαθείρξας ἐν ἀσκῷ· ὧν οἱ ἑταῖροι λύσαντες κοιμωμένου Ὀδυσσέως, ἅτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν εἶναι νομίσαντες, ἐφοδεύουσι πρὸς Αἰόλον. ὁ προσιμένων ἦ τε Αἶολος τὸν Ὀδυσσέα, ἐκβάλλει ἀποπλέοντα, ὡς Λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται· παρ' οἷς ἐνδεκα τῶν ἀπολέσας, μιᾷ σὺν Αἰαίᾳ τῇ νήσῳ παραγίνεται. ἔνθα σὺν Εὐρυλόχῳ τοὺς ἡμίσεας τῶν ἑταίρων πλὴν ἑνὸς λαχόντας ἐκπέμπει, πολυσιμάλους τινὰς οἰκοῦντες. μεταμορφωθέντων δὲ ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ δὲ Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχου, αὐτὸς ἐπὶ ᾠκησιν ἐλθὼν, λαβὼν παρὰ τῆ Ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, ἐδὲν βλάπτεται· ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμένας παρὰ τῇ Κίρκῃ, εἰς ᾅδου κατέρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Κ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Κάππα δ' ἰχ' Αἶολος, Λαιστρυγόνων, καὶ Κίρκης ἔργα.

Αἰολίην δ' ἤν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἴολος Ἱππόταδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
πλωτῇ γὴ νήσῳ. πᾶσαν δέ τε μιν περὶ τεῖχος
χάλκειον, ἄῤῥηκτον· λισσὰς δ' αὐαδὲς δρόμος ἕστηκε.
τοῦ μὲν δώδεκα παῖδες ἐν μεγάροις γεγάασιν·
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ', ἡβάοντες υἱεῖς.
ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν ἡᾶσιν ἔπι ἀκοίτας.
οἱ δ' αἰεὶ πὰρ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι πεδνῇ
δαίνυνται· πὰρ δὲ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται.
κνισῇ δ' ἐν τε δόμος θοάζεται αὐλὴ
ἤματα, νύκτας δ' αὖτε πὰρ' αἰδοίοις ἀλόχοισι
εὕδουσ' ἔν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.
καὶ μὲν τὴν ἱκόμεθα πόλιν καὶ δώματα καλά.
μῆνα δὴ παύτε φίλει με, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόστον Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεύχε' ὀπάσσαι,
δῶκε δέ μοι δέρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο·
ἔνθα δὴ Βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα.
κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλῃσι.
νηῒ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδησε μέρμιθι φαεινῇ
ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι πνοιὴ ὀλίγον περ.
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου πρόεηκεν ἀέλλας,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς. ὃν δ' ἄρ' ἔμελλον
ἐκτελέειν· αὐτὴν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα·
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντας.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐώμεσθ' ὃ δέ τῳ ἄλλῳ
δῶκ' ἑτάρῳ, ἵνα θᾶσσον ἐποίμεθα πατρίδα γαῖαν.
οἱ δ' ἕταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
δῶρα πὰρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.
ὧδέ δ' ἕτις εἴπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
ὦ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
ἀνθρώποις ὁτέῳ τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγετ' ἄκεα κειμήλια καλὰ
λαιφηρὴ· ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
οἴκαδε νισόμεθα πρηεῖς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
καὶ νῦ οἱ τάχ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα ὅ, τί τάδ' ἐστίν,
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ὡς ἔφασαν. βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρους.
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
τοὺς δ' αὖθ' ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας γαίης ἄπο πατρίδος. αὐτὰρ ἐγώγε
ἐχόμην,

ODYSSEAE HOMERI K. RAPSODIA.

Decimus habet Æoli, Læstrygonum, & Circes gesta.

IN Æoliam autẽ insulam peruenimus: ubi habitabat
Æolus Hippotades, charus immortalibus diis;
natanti in insula. totam uerò ipsam circundat murus
ferreus, infra ictus: plana uerò circumcurrit petra.
huius duodecim liberi in ædibus nati sunt:
sex quidem filiæ, sex uerò filij pubescentes.
hic filias coniunxit filijs ut essent uxores.
hi semper iuxta patrem charum & matrem uenerandam
conuiuantur: eisque cibaria uaria appositа sunt.
odorata autem domus circumsonatur aula die, nocte uerò rursus apud pudicas uxores
dormiunt inque tapetis & in perforatis lectis:
equidem ad horũ peruenimus urbem et domos pulchras.
mensem uerò totum amabat me, & interrogabat singula,
Ilium, Argiuorumque naues, & reditum Achiuorum.
at ego ei omnia ritè enarraui.
sed quando & ego iter postulabam, atq; admonebam
dimittere, nihil eqquã ille abnuit, parauit a. deductionẽ.
dedit autẽ mihi excoriatum utrem bouis nouem annorũ:
in quo procellosorum uentorum ligauit flatus.
illum enim promum uentorum fecit Saturnius,
uel mulcere, uel tollere quemcunq; uelit.
naue uerò in cana alligauit fune splendido
argenteo, ut non quicquam præterflaret nec paululum.
cæterùm mihi flatum Zephyri immisit ut flaret,
ut ferret naues q; & nos. neq; erat
perfecturus: ipsorum enim perijmus insipientiã.
nouem tamen dies nauigauimus noctesq; & dies:
decima uerò iam apparebat patria tellus:
& iam ignem accendentes uidebamus propè entes.
ibi me dulcis somnus occupauit defessum.
semper enim pedem nauis mouebam: neq; cuiquam alij
dedi sociorum, ut citò peruenirem us in patriam terram.
socij autem uerbis ad se inuicem loquebantur,
& me dicebant aurum q; & argentum domum portare,
dona ab Æolo magnanimo Hippotada.
sic aliquis dicebat intuens in proximum alium:
heu ut hic omnibus gratus est & magni precij
hominibus ad quorumcunq; urbem & terram uenit.
multa quidem ex Troia ducit preciosa pulchra
ex præda: nos uerò rursus idem iter emensi,
in patriam redimus uacuas manus habentes.
& nunc ipsi hæc dedit gratificans ob amicitiam
Æolus. sed age citò uideamus quæ nam hæc sint,
quantum auriq; & argenti utri insit.
Sic dicebant. consilium autem uicit sociorum.
utrem quidem soluerunt, uenti autem omnes eruperunt.
hos statim raptos ferebat in pontum procella
flentes terra à patria. at ego

Aeolia regia.

Aeolus Vlyssi dat utrẽ uentorũ.

Vlyss. amittit uentos per imprudentiã utre à socijs soluto experiũtes.

experrectus, in animo eximio deliberabam
utrum lapsus ex naui perirem in ponto,
an tacitus sustinerem, & adhuc uiuis interessem.
sed sustinui & mansi: tectus autem in naui
iacebam: illæ uerò ferebantur malo uenti turbine
rursus ad Æoliam insulam: gemebant autem socij.
ibi terram conscendimus, & hausimus aquam.
statim prandium ceperunt celeres apud naues socij.
cæterùm postquam cibum & gustauimus atq; potum,
tum ego præconem in comitem eligens & socium,
iui ad Æoli inclytas ædes: hunc uerò inueni
conuiuantem apud suam uxorem & suos liberos.
ut uenimus autem in domum, ad fores in limine
sedebamus: illi u. in animo obstupescebãt, iterrogabãtq;:
quomodo uenisti Vlysses? quis tibi malus cõstauit deus?
equidem te accuratè dimisimus, ut peruenires
in patriam terram, & domum, et sicubi quid gratum est.
Sic dicebant. at ego alloquebar tristatus corde:
læserunt me socij mali, & præterea somnus
improbus. sed subuenite amici: potentia enim penes uos.
Sic locutus sum, blandis demulcens uerbis.
illi uerò conticuerunt, pater autem excepit sermone:
Aeolus re- *naleas ex insula ocyus pessime uiuentium:*
uersum Vly- *neq; enim mihi fas est excipere neq; dimittere*
dignabun- *uirum hunc qui dijs inuisus est beatis.*
dus expel- *abeas, quoniam certè dijs inuisus huc uenisti.*
lit. *Sic locutus, dimisit domo grauiter suspirantem.*
hinc uerò ulterius nauigamus afflicti corde.
fatigabatur autem uirorũ animus à remigatione molesta
nostra uanitate: quoniã non amplius apparebat reditus.
sex dierũ quidem cõtinuè nauigauimus noctesq; et dies:
Vlysses ue- *septima uerò uenimus Lami ad excelsam urbem,*
nit ad Læ- *lõgè distãtes portas habẽtem Læstryg, ubi pastorẽ pastor*
stryg. *euocat intrans, alter uerò exiens audit.*
ibi uerò insomnis uir pastor duplicem capit mercedem,
unum pascendis bobus, alterum pascendis pecoribus.
propè enim noctis & & diei sunt uiæ.
ibi postquã ad portũ inclytũ uenimus, quem circũ petra
excelsa erat continenter utrinq;:
littora autem prominentia contrariè sibi inuicem
in hostijs procurrunt. angustus autem introitus est,
ibi illi intus omnes tenebant naues uersatiles.
ipsæ quidem intra portum concauum ligabantur
propinquæ. nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
neq; magnus, neq; paruus: cãdida erat circũ trãquillitas.
cæterùm ego solus tenui extrà nauem nigram,
illic in extrema parte, petræ funes alligans.
stabam uerò specula aspera conscensa:
ibi quidem neq; boum neq; uirorum apparebant opera,
fumum autem solum uidebamus à terra erumpentem.
sanè tunc ego socios præmisi sciscitatum profectos
qui nam uiri essent supra terram pane uescentes:
uiros duos eligens, tertiũ præconem unà comitem eligẽs.
illi iuerunt egressi planam uiam, qua currus utiq;
ad urbem ab excelsis montibus uehebant materiam.

ἐγρόμην, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα
ἢ τως ὲν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην φίλῳ ὄντῳ,
ἢ ἀέκων τλαίην, μὴ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ' ἔτλην μὴ ἔμεινα· καλυψάμην δ' ἐνὶ νηῒ
κείμην· αἱ δ' ἐφέροντο κακὴ ἀνέμοιο θύελλη
αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον· ϛενάχοντο δ' ἑταῖροι.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσάμεθ' ὕδωρ.
αἶψα δ' ἕπειτ' ἐπὶ σίτον ἕλοντο θοῆς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε καὶ ποτῆτος ἐπάσθην,
δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκά τ' ἕπασάμην καὶ ἑταῖρον,
βῶ εἰς Αἰόλου πλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐνέπαρον
δαινύμενον παρά τ' ἄλοχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα, παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' ὀδὸν
ἑζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἐκ τ' ἐρέοντο,
πῶς ἦλθες Ὀδυσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔσχεν ἀλάλκων;
ἦ μάλ' σ' εὖ δὴ νῶϊν ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ ἥν τινα φίλον ἐσίν.
Ὣς φάσαν· ἀτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ,
ἄασάν μ' ἑταροί τε κακοί, πρὸς δ' ὕπνος ἐφέσσε
χείριος. ἀλλ' ἀνίσασθε φίλοι· δμῳάμις γὰρ ἐν ὑμῖν
Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν.
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγήροντο. πατὴρ δ' ἀμείβετο μύθῳ,
ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλεγχιστὲ ζωόντων·
ὡς γάρ μοι θέμις οὐκ ὀμιχθέμεν οὐδ' ἀποπέμπειν
ἄνδρα γὰρ ὅς τε θεοῖσιν ἀπεχθήσεται μακάρεσσιν.
ἔρρε, ἐπεὶ ἆρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμων βαρέα ϛενάχοντα.
ἔνθεν ἦ πόντόρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
τάρφε δ' αὐδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
ἡμετέρῃ ματίῃ· ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε μεθ' ἡμαρ·
ἑβδομάτῃ δ' ἱκόμεσθα λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴ
ἠπύει εἰσελάων, ὁ δὲ τ' ἀγελάων ὑπακούει.
ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιὼ δρήσατο μισθὼ,
νομῆι μὲν, βουκολέωι, τὸν δ', ἀργυφα μῆλα νομεύων.
ἐγγὺς γὰρ νυκτὸς τε μεθ' ἡματός εἰσι κέλευθοι.
ἔνθ' ἐπεὶ ὖν λιμένα κλυτὸν ἅλεθομεν, ὃν περὶ πέτρη
ἀλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν·
ἀκταὶ δ' προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
ἐν στόματι προέχουσιν. ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν,
ἔνθ' οἵγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
αἱ μὲν ἄρ' ἐν κοίλοιο λιμένος πολὺν δ' ἐδέδμητο
πλησίαι. ἐν μὲν γάρ ποτ' ἀέξεται κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
ὔτε μέγ', ὔτ' ὀλίγον· λιπαρὴ δ' ἐπιγίγνεται ἠὼς
αὐτὰρ ἐγὼν οἶος νῆα μέλαιναν,
αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.
ἔσλην ἐς σκοπιὴν ὃν παπταλόεσσαν ἀνῆλθον·
ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν ἔτ' ἀρώντων φαίνετο ἔργα,
καπνὸν δ' οἶον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πρόφρασθαι ἰόντας
οἵτινες αὐέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
οἱ δ' ἴσαν ἐκβαίνοντες λείην ὁδὸν, ἥπερ ἅμαξαι
ἄσυλ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων κατεφόρεον ὕλην.

puellæ

κήρυκι ἶ ξύμβλητο πόλιν ἄσεο ὑψηλόδωμον,
θυγατρὶ ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάτεω.
ἣ μὲν ἄρ' ὃν κρείων κατεβήσατο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· ὕδωρ γὰρ ὑδ' ὧρ πότι ἄστυ φέρεσκον,
οἱ ἶ πλησιάοντες πυθοιάτην, ἐκ τ' ἐρέοντο
ὅστις τῆν εἴη βασιλεύς, κῆ οἵσιν ἀνάσσοι.
ἣ ἶ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδε ὑψιφανῆ δῶ.
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τῇ δ' ἐν γυναῖκα
εὗρον ὄσσην τ' ὄρεος κορυφήν, καὶ δ' ἔνυγον αὐτοί.
ἣ δ' αἶψ' ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
ὅν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
αὐτίκ' ἕνα μέρψας ἑτάρων, ὤπλίσατο δ' ὄρπην.
τὼ ἶ δεύτ' ἀίξαντε φυγῇ ἶδον νῆας ἰκέσθην.
αὐτὰρ ὃ τεύχε βοῶν δῆσε ἄσειε. οἱ δ' ἀίοντες
φοίτων ἰφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλοι,
μυρίοι, οὐκ ἀνδρεσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασιν·
οἱ ῥ' ἀπὸ πετράων αὐδρηχδὸν χερμαδίοισι
βάλλον. ἄφαρ ἶ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
ἀνδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμένάων.
ἰχθῦς δ' ὣς πείροντες, ἀτρπὶν δαῖτα φέροντο.
ἄφρῳ οἱ δῶρ ὄλεκον λιμένα πολυβενθέα γῶνος,
τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῷ,
τῷ δ' ἀπὸ πάσματ' ἔκοψα νεὼς κυανοπρῴρου.
αἶψα δ' ἑμοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃσ', ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
οἱ δ' ἅμα πάντες ἐπέρριψαν, δέσαντο δ' ὀλέθρου.
ἀσπασίως δ' ὃν πόντου ἐπὶ πρηῢς φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.
ἔνθεν ἶ πρόσω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ὃν νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιε
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε πῶλα.
ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεθα σιωπῇ
ναύλοχον ὃν λιμένα· καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότ' ἐκβάντες, δύο τ' ἤματα κῆ δύο νύκτας
κείμεθ' ὁμῶ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντε.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἐλὼν κῆ φάσγανον ὀξύ,
καρπαλίμως βῆν ἀνὰ νηὸς ἐπίουρον ἰοῦσαν,
ἔπτως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν, ἠὲ κλύοιμι τε μυθείσθην.
ἔστην ἶ σκοπιὴν ὃν παπταλόεσσαν ἐλθών,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ κῆ ὕλην.
μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα κῆ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν κῆ θεῖνα θαλάσσης,
δεῖπνον ἑταίροισι δόμεναι, πρόμυθόν τε πυθέσθαι.
ἀλλ' ἄρ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα νεὸς ἀμφιελίσσης,
τόφρα τίς μοι θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
ὅς ῥά μοι ὑψικέρων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτῷ
ἧκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατήιεν ἐκ νομοῦ ὕλης,

πόμεν.

puellæ uerò obuiam factis sunt ante urbem aquanti,
filiæ fortis Læstrygonis Antiphatæ.
hæc quidem ad fontem descenderat limpidum
Artaciam: hinc enim aquam ad urbem ferebant. Fons Artacia.
illi uerò astantes alloquebantur, interrogabantq;
quisnam eorum esset rex, & quibus imperaret.
illa ualde statim patris indicauit excelsam domum.
illi postquã ingressi inclytam domũ, ipsam uerò mulierẽ
inuenerunt uelut montis uerticem, horruerunt q; ipsam.
illa uerò continuò è foro euocabat inclytũ Antiphatem, Antiphates
suum maritum, qui illis conflauit sæuam mortem: rex Læstry
statim unum corripiens sociorum, apparauit cœnam. gonum.
duo uerò ruentes fuga ad naues peruenerunt.
cæterùm ille clamorẽ excitauit per urbem. illi audientes
ibant fortes Læstrygones aliunde alius,
innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus:
illi à petris grauibus lapidibus
iaciebant. statiũ a. malus strepitus per naues excitatus est
uirorum pereuntium, nauium q; simul fractarum.
pisces uerò sicut transfigentes, tristes epulas ferebant.
dum illi hos perdebant profundum portum intra,
interea ego gladium acutum extraxi à femore,
eo funes abscidi nauis nigræ proræ.
statim autem meos socios excitans iussi
incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
illi simul omnes incumbunt, timentes mortem.
libenter autem in pontum altas effugit petras
nauis mea: cæterùm reliquæ uniuersæ illic perierunt:
hinc autem ulterius nauigamus tristes corde,
lubentes ex morte, postquam dilectos amisimus socios.
Ææam autẽ ad insulam peruenimus: ibi autẽ habitabat
Circe pulchricoma, ueneranda dea, uocalis, Vlysses ad
germana soror prudentis Æætæ: Circen di-
ambo enim nati sunt hominibus lucẽ præbente ex Sole, uertit.
matreq; ex Persa, quam Oceanus genuit filiam.
hic uerò in littore naui appulimus silentio
naualem in portum: & deus aliquis dux erat.
ibi tum exeuntes, duos dies & duas nocles (rantes.
iacebamus pariter & labore & doloribus animũ macera-
sed quando tertiam diem pulchricoma perfecit aurora,
tunc ego meam hastam capiens & gladium acutum,
celeriter ab naue ascendo in speculam,
si cubi opera uiderem mortalium, uocemq; audirem.
steti autem specula prærupta conscensa,
& mihi uisus est fumus à terra lata,
Circes in ædibus, per arbores densas & syluam.
deliberabam autem deinde in mente & in animo
proficisci atq; scisciatari, postquam uidi calidum fumum.
sic autem mihi reputanti uisum est satius esse,
primum profectum ad nauem celerem & littus maris,
ientaculum socijs dare, præmittereq; ad sciscitandum.
sed quando iam propè eram ualde ad nauem uersatilem,
tum aliquis me deorum misertus est solum entem,
qui mihi excelsis cornibus cerũ magnũ in uiam ipsam
misit, qui ad flumen descendebat ex pascuis syluæ,

potaturus

potaturus: (certè enim ipsum ceperat uis solis)
Vlysses cer- hunc ego egredientem per spinam medio tergo
uum confi- percussi: ipsum autem penitus hastile ferreum transiit:
git. decidit autem in pulueres halans, & euolauit animus.
eo ego conscenso, hastam ferream ex uulnere
extraxi: illam quidem illic reclinans in terra
reliqui. cæterùm ego euulsi uirgultaq; uiminaq:
funemq; ad ulnæ longitudinem bene tortum utrimq;
flectens, colligaui pedes ingentis monstri.
descendi autem in ceruice gerens ad nauem nigram,
hasta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
manu ferre altera: nalde enim magnum animal erat:
deieci autem ante nauem: excitauiq; socios
blandis uerbis, astando uiros singulos:
O amici, non enim descendemus, tametsi tristes,
in Plutonis domum, antequam fatalis dies uenerit:
sed agite quandiu in mani celeri cibusq; potusq;
memores simus escæ, neq; uexemur fame.
Sic dicebam. illi uerò celeriter meis uerbis parebant:
egressi autem ad littus maris infructuosi
admirabantur cetum: nalde enim magna bestia erat.
cæterùm postquam oblectati sunt uidentes oculis,
manibus lotis apparabant eximium conuiuium.
sic tum quidem totum diem ad solis occasum (ce:
sedebamus comedẽtes carnes copiosissimas & uinũ dul-
quando autem sol descendit, & tenebræ uenerunt,
tunc sanè dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ego concione instituta sic uerba feci:
Audite meos sermones mala etsi patientes socij.
ô amici, non enim scimus ubi occasus, neq; ubi aurora,
neq; ubi sol hominibus lucem præstãs uadit sub terram,
neq; ubi surgit: sed consideremus celeriter
num quod adhuc sit consilium. ego non existimo esse.
uidi enim, specula conscensa aspera,
insulam, quam pontus infinitus circundat:
ipsa uerò humilis iacet, fumum autem in medio
uidi oculis per arbores densas & syluam.
Sic dicebam. his uerò fractum est amicum cor,
recordantibus facinorum Læstrygonis Antiphatæ,
Cyclopisq; uiolentiæ magnanimi uiros deuorantis.
flebãt aũt miserabiliter, tenellas lacrymas profundẽtes.
sed nullus profectus fiebat lugentibus.
at ego bipartitò omnes fortes socios
numerabam, ducem autem utrisq; præbui.
alterorũ ego dux eram, alterorũ Eurylochus deo similis.
sortes autem in galea ferrea concussimus celeriter,
exilijt autem sors magnanimi Eurylochi.
festinabat autem ire, unà cum eo duo & uiginti socij
flentes: nos autem reliquerunt lugentes post eos.
inuenerunt autem in conualle ædificatam domum Circes
politis lapidibus, ædito in loco.
circa ipsam autem lupi erant montani, atq; leones,
quos illa domuerat, postquam mala pharmaca dederat.
neq; illi irruerunt in uiros, sed ipsi

candis

πόμην· (δὴ γάρ μιν ἔχεν μενεδηΐου ἠελίοιο)
τὴν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνημα μέσα νῶτα
πλῆξα· τὸ δ' αὐτίκρυ διόρυ χάλκειον δι' ἔπηρσε·
καὶ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμὸς
δὴ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκειον δι' ὠτειλῆς (μός.
ἐρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
ἔασα. αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπάς τε λύγους τε·
πεῖσμα δ' ὅσον τ' ὄργυιαν ἐϋστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
πλεξάμην, σφυρὰ δῆσα πόδας δ' εἰνοσίγαιος.
Βλῶ δ' ἰὴ κατὰ λαφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὔπως ἦεν ἐπ' ὤμῳ
χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·
καὶ δ' ἔβαλον πρόπαροιθε νεὸς· ἀνὰ δ' ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσι, πάρος περ ὀϊζυροί περ, (ρους
ὦ φίλοι, οὐ γάρ πως κατὰ δυσόμεθ', ἀχνύμενοί περ,
εἰς Ἀΐδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ·
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἔτι νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης, μηδ' ἑτρυχώμεθα λιμῷ.
Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
ἐκ δὴ καλυψάμενοι πᾶν ἀθῖν' ἄλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὃν ἠέλιον καταδύντα
ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
αὖτμὸς δ' ἠέλιος κατέδυ, κὴ εἰν νύκτας ἦλθε,
δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ξυμβλῆνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
κὴ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ μῦθον ἔειπον,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακὰ περ πάσχοντες ἑταῖροι·
ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἠώς,
οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
οὐδ' ὅπῃ ἀνίησι· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον
εἴτις ἔτ' ἔσται μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
εἶδον γάρ, σκοπιὴν δὲ περιπλόμενος ἀνέλυσα,
νῆσον, τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐσκαφόωται·
αὐτὴ δ' χθαμαλὴ κεῖται, καπνὸν δ' ἐν μέσῃ
εἶδον ἀφ' ὑλήεντος διὰ δρυμὰ τυκνὰ καλύπτων.
Ὡς ἐφάμην τοῖσιν δ' κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο.
κλαῖον δ' λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἀλλ' ὀδύρεσθαι μὲν ἐγὼν μυρομένοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
ἠρίθμεον, ἀρχὸν δ' μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασα.
τὴν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τὴν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής.
κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρει βάλλομεν ὦκα,
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
Βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντες ὀπίσθεν.
εὗρον δ' ἐν Βήσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης
ξεστοῖσι λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἀμφὶ δὲ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες,
οὕς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
οὐδ' οἵ γ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε

ἐρῆσι μακρῆσι ποδῶν ὀρέγοντες ἀΐσσαν.
ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κυὼν δαΐτυθεν ἰόντα
σαίνωσ'· (αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμῷ)
ὣς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κραταρώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον. τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα,
ἔσαν δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Κίρκης δ' ὀπὸν ἄκουον ἀείδοντος ὀπὶ καλῇ,
ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον· οἷαι θεάων
λεπτά τε νήγρετά τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε Πολίτης ἔρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἑταίρων ἦν, καὶ ἐνὶ φρεσὶν ἔζετο τοῖσι,

Ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστόν,
καλὸν ἀοιδιάει, (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν)
ἢ θεός, ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.

Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἤδη δ' ἐξελθοῦσα θύρας οἴξε φαεινὰς,
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊόσατο δόλον εἶναι.
εἶσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
ἐν δὲ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ πραμνείῳ ἐνίκα· αὐτὰρ μίσγε ἢ σίτῳ
φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ὦκεν τε καὶ ἐκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα, κατὰ συφεοῖσιν ἔέργνυ.
οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε μέλας τε,
καὶ τρίχας· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος πρίν.
ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τε ἔβαλε, καρπόν τε κρανείης,
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' ἂψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδινὰ κέαδα μογέων.
οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἱέμενός περ,
κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· ὄσσε δὲ οἱ ἔου
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐρεῖνοντες,
καὶ τότε τὴν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον,

Μῦθον, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὕρομεν γὰρ βόσκησι τετυγμένα δώματα καλὰ
ξεστοῖσι λάεσσι, πολυσκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν,
ἢ θεός, ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἣ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας οἴξε φαεινὰς,
καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊόσατο δόλον εἶναι.
οἱ δ' ἅμ' ἀΐσθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὖτὴν
ὄψιν ἐφαάνθη· λιπὸν δ' ἕδος καθέζετο δίφρου.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα, χάλκειον· ἀμφὶ δὲ τόξα.
τὸν δ' αἶψ' ἰὼν ὤτρυνα αὐτῷ ὁδὸν ἡγήσασθαι.
αὐτὰρ ὅ γ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλίσσετο γούνω,
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Μή μ' ἄγε κῆδ' ἀέκοντα διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
οἶδα γὰρ ὡς ὅτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, οὔτέ τιν' ἄλλον
ἄξεις σῶν ἑτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.

caudis longis adulantes assurrexerunt:
ac uelut cùm circum regem canes à conuiuio uenientem
adulantur: (semper enim fert quæ mulceant animum)
sic circa hos lupi fortibus unguibus atq; leones
adulabãtur. hi u. timuerũt postq; uiderũt grania mõstra,
steterunt autem in ianuis deæ pulchricomæ:
Circen autem intus audiebant cantantem uoce pulchra,
telam percurrentem ingentem, diuinam: qualia dearum
subtilia & uenusta & splendida opera fiunt.
his uerò uerba facere cœpit Polites princeps uirorum,
qui mihi charissimus sociorum erat, uenerabilissimus q;

O socij, intus sanè aliqua texens ingentem telam,
pulchrè canit, (pauimentum autem totum resonat)
aut dea, aut femina: quare loquamur ocyus.

Sic dixit: illi uerò loquuti sunt uocantes.
illa continuò egressa ianuas aperuit lucidas,
& inuitabat: illi unà omnes imprudenter sequebantur:
Eurylochus autem remansit, suspicatus fraudem esse.
collocauit autem introductos per sediliaq; sellaq;:
ipsis autem caseumq; & farinam & mel nidere
uino miti confudit: commiscuit autem pani
uenena nocentia, ut prorsus obliuiscerẽtur patriæ terræ.
cæterùm postquã porrexit q; & ebiberunt, statim deinde
uirgula percutiens, intra haras conclusit.
illi uerò suum habebant caput uocemq; corpusq;, Circes pharmaco in porcos uertuntur Vlyssis so-cij.
& setas: cæterùm mens erat firma, ut antea.
sic hi quidem flentes concluſi sunt: his autem Circe
glandem iuglandemq; apposuit, fructumq; corni,
edere, sicut sues humi cubantes semper edunt.
Eurylochus autẽ continuò uenit celerẽ ad nauẽ nigram,
nuncium de socijs relaturus & amarum fatum:
sed neq; proloqui quibat uerbum, cupidus licet,
cor dolore ingenti perculsus. eiq; oculi
lacrymis implebantur, luctum uerò arguebat animus.
sed cùm ei omnes instaremus interrogantes,
tunc aliorum socionum narrauit exitium:

Iuimus, ut iusseras, per uirgulta, inclyte Vlysses:
inuenimus in uallibus fabricatas ædes pulchras
politis lapidibus, ædito in loco.
illic quædam magnam telam texens stridulè canebat,
aut dea, aut mulier: hi uerò loquebantur uocantes.
illa continuò egressa fores aperuit splendidas,
& uocat. simul omnes illi imperitia sequebantur:
at ego subsilui, ratus dolum esse.
illi simul euanuerunt uniuersi, neq; quisquam eorum
apparuit: diu autem desidens speculabam.

Sic ait. at ego quidẽ gladium argẽteis clauis cõfixum
humeris apposui, ingẽtem, ferreum: circum autẽ arcum.
illumq; continuò iussi eandem uiam ducere.
at ille utraq; prehensis precabatur genibus,
& me lugens uerbis alatis alloquebatur:

Ne me duc illuc inuitum ô generose, sed relinque hic.
noui enim quòd neq; ipse redibis, neq; quenquã aliorum
abduces tuorum sociorum: sed cum istis ocyus
fugiamus: adhuc enim effugere poterimus malam diem.

Sic ait: at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Eurylоche, equidem tu mane iſthic huc in loco
edens & bibens canam apud nauem nigram:
at ego nadam, ingens autem mihi adeſt neceſſitas.
ſic fatus ab naue ego diſcedebam atq; mari.
ſed cum iam eram pergens ſacras per ualles
Circes peruenturus ueneficæ ad magnam domum,
ibi mihi Mercurius aureo caduceo obuiam uenit
incedenti ad domum, adoleſcenti uiro ſimilis
primum pubeſcenti, cuius uenuſtiſſima eſt pubertas:
manuiq; mihi inhæſit, uerbumq; dixit, & prolocutus eſt:
quorſum ô infelix peruiga incedis ſolus,
locorum ignarus? ſocij autem tibi illi in Circes
clauduntur, ut ſues bene munita latibula inhabitantes.
an hos liberaturus huc uenis? neq; te puto
ipſum rediturum eſſe, manebis autem tu ubi utiq; alij.
ſed age certè te ex malis ſoluam atq; ſeruabo:
Mercurij remedium contra Circes Pharmaca. *accipe hoc remedium bonum, retinens ad domũ Circes*
made, quod tibi à capite auertet malum diem.
omnia autem tibi explanabo perniciosa conſilia Circes:
apparabit tibi potionem, mittet uerò uenena in panem.
ſed neq; ſic domare poterit: non enim permittet
remedium bonum quod tibi dabo. dicam uerò ſingula:
quando Circe te percutiet prælonga uirga,
tum ſanè tu gladio acuto extracto è femore,
in Circen irrue, perinde atq; interficere cupidus.
illa te ſubtimeſcens inuitabit ad concubitum:
ibi tu nequiquam deinde abnega deæ lectum,
ut tibi ſoluatq; ſocios, ipſumq; benignè excipiat:
ſed iube ipſam beatorum magnum iuramentum iurare,
ne ullum tibijpſi detrimentum malum paret aliud,
ne te nudatum malum & effœminatum faciat.

Sic locutus præbuit medicamentum Mercurius,
ex terra euulſum, & mihi naturam eius monſtrauit.
radix quidem nigra erat, lacti uerò ſimilis flos:
Moly herba. *Moly autem ipſum uocant dij. difficile autem effoſſu*
uiris utiq; mortalibus: dij autem omnia poſſunt.
Mercurius quidem diſceſſit ad magnum olympum,
per inſulam ſylnoſam: ego autem ad domum Circes
ibam, multa autem mihi cor cogitabat eunti.
conſtiti autem pro foribus deæ pulchricomæ:
ibi ſtans uocaui, dea autem meam exaudiuit uocem.
illa ſtatim egreſſa fores aperuit ſplendidas,
Vlyſſes ad Circen ingreditur. *& inuitabat: & ego ſequutus ſum triſtatus corde.*
collocauit aũt me introductum in ſedili argenteis clauis,
pulchro, fabrefacto: ſcabellum uerò ſub pedibus erat.
adornauit autẽ mihi potionem aureo poculo ut biberem:
& medicamentum miſit, mala meditans in animo.
ſed poſtquam dedit, & ebibi, neq; me domuit,
uirgula feriens, uerbumq; dixit, & prolocuta eſt:
abi nunc in haram, cum alijs cuba ſocijs.

Sic ait, ego autem gladio acuto ſtricto à femore,
in Circen irrui, tanquam occidere cogitans.
illa u. magnũ exclamãs ſubtercurrit, & prebẽdit genua,
& me lamentans uerbis uolatilibus allocuta eſt:

quis?

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
Εὐρύλοχ', ἦτοι μὲν σὺ μὲν' αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
ἔδῶρ καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀὐήτου ἁλὸς θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς κατὰ βήσεσθαι
Κίρκης ἰξεσθαι πολυφαρμάκου δῶ μέγα δῶμα,
ἔνθά μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις αὐτεβόλησεν
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ αὐδήεντι
πρωτοπόρῳ ὑπολήνῃ, τῷ περ χαριεστάτη ἥβη·
ἔν τ' ἄρα μοι φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
πῆ δ' αὖτ' ὦ δύστηνε δι' ἄκριας ὄρχεαι οἶος,
χώρου ἄιδρις ἐών; ἕταροι δέ τοι οἵδ' ἔνι Κίρκης
ὄρχατα, ὧδε συβῶται πυκινοὺς κολυμῶνας ἔχοντες.
ἦ ὀΐεαι λύσοντα δόμῳ ὄρχεα; ὀΐδ' ἔσεσθαι
αὐτὸν νοσήσειν, μυρίεις ἢ σὺ ἔνθά περ ἄλλοι.
ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω· (καὶ
πῆ τόδε φάρμακον ἐσθλόν, ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρ- alij habent
κρυ, ὅ κέν τοι κρατὸς ἀλαλκήσῃσι κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια δήνεα Κίρκης·
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ.
ἀλλ' οὐδ' ὡς θέλξαι σε δυνήσεται· ἐσθλὸν γὰρ ἔδωσω
φάρμακον, ἐσθλὸν ὅ τοι δώσω· ἐρέω δ' ἔπος αὖτε·
ὁππότε κέν Κίρκη σ' ἐλάσσῃ πορὶ μακρὸν ἱεῖσα ῥάβδον,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπαΐξας, ὥστε κταμένῃσι μενεαίνων.
αὐτίκ' ἔσεσθαι ἐπισσομένη σε κέλεσθαι δυνηθῆναι·
φῆσα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεὸν εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτέρους, σὺν τόν τε κομίσσῃ·
ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τι τοι αὐτῷ σῶμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο,
μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήορα θείη.

Ὡς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
ἐκ γαίης ἐρύσσας, καί μοι φύσιν αὐτὸς ἔδειξεν.
ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δ' εἴκελον ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί. χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἴα δώματα Κίρκης
πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
ἔστην δ' ἐνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
στῆσα δ' ἐπιβρίσας, θεὰ δέ μου ἔκλυεν αὐδῆς.
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας οἴξασ' ἀνέφξε,
κὴ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐϋθρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
τεῦξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαϊ, ὄφρα πίοιμι·
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἔκπιον, δὴ ἔκπαγλον, δὲ μ' ἔθελξεν,
ῥάβδῳ τε πλῆξε, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
ὄρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλοισι λέξεο ἑτοίμως.

Ὡς φάτ'. ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπήϊξα, ὥστε κταμένῃσι μενεαίνων.
ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε, κὴ λάβε γούνω,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμα μ' ἔχει ὡς ὄττι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
ὃς γὰρ δὴ τάδε πάντα φαγὼν καὶ φάρμακ' ἀνέτλη
ὅς κε πίῃ, μὴ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις ἀργεϊφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
δυνάς ἀμετέρης εὐνῆς ἐπιβήσομεν, ὄφρα μιγέντε
δούνῃ μὴ φιλότητι, πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κελεύεις σοί γ' ἤπιον εἶναι;
ἦ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
δὺν θάλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς εὐνῆφιν ἐπιβῆναι δυνάς,
ὄφρά με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀνήνορα θείνῃς;
δὴ οὐκ ἔγωγ' ἐθέλοιμι τῆς εὐνῆφιν ἐπιβῆναι δυνάς,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.
Ὣς ἐφάμην. ἦ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην εὐπέπλου δυνάς.
ἀμφίπολοι δ' ἄρα τέως ἦ ἐνὶ μεγάροισι πόνον τό γε τέσσαρες, αἳ οἱ δῶμα κάτα δρήσσεραι ἔασι. (πον,
γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἐκ τε κρηνέων, ἀπό τ' ἀλσέων ἐκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ' εἰς ἅλα δε πορέωσι.
τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἐνὶ ῥήγεα καλά,
πορφύρεα καθύπερθε, ὑπὲκ δ' ἔβαλ' ἐν λινὰ πρῶτα·
ἡ δ' ἑτέρη πρόπαρ οἷσι θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δὲ σφι τίθει χρύσεια κανεῖα·
ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δ' ἐν χρύσεια κύπελλα·
ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ αἰθαλόεν κάε πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ λουτρὸν ἐλαύνῳ χαλκῷ,
ἐς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα, λόεν δ' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
θυμῆρες κεράσσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρά μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυίων.
αὐτὰρ ἐπεὶ λόεσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλε καὶ χιτῶνα·
εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα διὰ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πρὸ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη παρέθηκε φέρουσα,
ἔδμεναι πολλ' ἐπιθοῦσα, χαριζομένη παρεόντων.
ἤθελε δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' οὐκ ἤνωγε θυμῷ.
ἄλλα μάλα ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὡς γνώσσεν ἐμ' ἥμενον, οὐδ' ὑπὸ σίτῳ
χεῖρας ἰάλλοντα, συνερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
αὖχι πεπισαμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τίφθ' οὕτως Ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀνάσσῳ,
θυμὸν ἔδων; βρώμης δ' οὔ πω ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;

quis? cuias es hominum? ubi tibi urbs atq; parentes?
ſtupor me tenet q̃ non epotis his medicaminib. domitus
nõ es. quiſquã alius uir hæc medicamina ſuſtinuit (es.
quicunq; hauſerit, & primũ tranſmiſerit septũ dẽtium.
tibi uerò aliqua in pectoribus immutabilis mens eſt.
nimirum tu Vlyſſes es uerſutus, quem mihi ſemper
prædixit uenturum aurea uirga Mercurius,
ex Troia reuerſum celeri cum naue nigra.
ſed age ſanè in uaginam gladium pone, nos uerò deinde
lectum meum conſcendamus, ut commixti
lecto & amore, confidamus inuicem.
Sic ait, at ego ipſam excipiens alloquebar: Vlyſſes Circe.
ô Circe, quo pacto me iubes tibi mitem eſſe?
quæ mihi ſues quidem feciſti in domibus ſocios:
ipſum autem hic detinens, doloſa iubes
ad thalamum ire, & tuum conſcendere lectum,
ut me nudatum, malum & effœminatum facias?
non ſanè ego uolo tuum conſcendere lectum,
niſi mihi ſuſtineas dea magnum iuramentum iurare,
ne ullum mihi detrimentum malum machineris aliud.
Sic dicebam. illa uerò continuè iuranit ut iubebam.
ac poſtquam iuranit perfecitq; iuſiurandum,
tum ego Circes conſcendi perpulchrum lectum.
ancillæ autem interea quidem intra domum ſatagebant
quatuor, quæ ei domi operoſæ erant.
natæ autem hæ erant ex fontibus, & à ſylvis,
& ex ſacris fluminibus, quæ ad mare profluunt.
harum una quidem iniecit ſedilibus ſtragula pulchra,
purpurea ſupernè, internè lintea tenuia ſubiecit:
altera uerò ante ſedilia extendit menſas
argenteas, his autem apposuit aureas lances:
tertia uerò in cratere melliſſimum uinum miſcebat
dulce in argenteo, diſtribuit autem aurata pocula:
quarta uerò aquam ferebat, & ſuccendit ignem
magnum ſub tripode magno: caleſiebat autem aqua.
caterùm poſtquam ferbuit aqua in ſplendido aheno,
in labrum collocatum, lauit ex tripode magno,
gratè fundens per caputq; & humeros,
ut mihi laborem animi corruptorẽ demeret ex membris.
porrò poſteaquam lauit, & unxit pingui oleo,
meq; pallio pulchro induit atq; tunica:
collocauit autem me introductum in ſedili argenteo,
pulchro, fabrefacto: ſcabellum autem ſub pedibus erat.
aquam autem ancilla aquali infundebat ferens
pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
lauare: iuxta autem politam extendit menſam.
panem autem ueneranda proma apposuit ferens,
edulia multa apponens, gratificans præſentibus.
edere autem iuſſit: meo autem non placebat animo.
ſed ſedebam alia cogitans, mala aũt prouidebat animus.
Circe autem ut agnouit me ſedentem, neq; ad cibum
manum extendentẽ, grauem autẽ me dolorem habẽtem,
propè aſtans uerba uolatilia dixit:
Quid ſic Vlyſſes ſedes ſimilis muto, Circe V-
animum macerans? cibum aũt non attingis neq; potum? lyſſi.

ἦ τινά

an

ne aliquem dolum alium timeas, neq; te oporteat
timere: iam enim iurauí fortè iuramentum.
Sic ait. at ego ipsam excipiens dixi:
ô Circe, quis sanè uir qui æquus & iustus sit,
prius sustineat gustare cibum atq; potum,
antequam soluerit socios & in oculis uiderit?
sed si sanè benigna bibere edereq; iubes,
solue, ut oculis uideam dilectos socios.
Sic dicebam. Circe autem ex ædibus ibat
uirgam tenens in manu, fores autem apernit haræ
exegitq; porcis similes nouem annorum.
illi quidem continuò stabant contrarij: illa autem per eos
Circe Vlyssis socios restituit prima fortima. incedens adunxit unicuiq; medicamen aliud.
horum q. è mẽbris pili defluebant, quos antè produxerat
medicamen perniciosum, quod ipsis dederat Circe:
uiri aũt cõtinuò reddebantur iuniores q̃ antea fuerant,
& multo pulchriores & maiores aspectu.
agnouerũt autẽ me illi, mq; bæserunt in manibus quisq;:
omnibus a. suauis subortus est luctus, per domum autem
horrendum resonabat. dea uerò miserta est & ipsa:
illa autem prope me stans locuta est diua dearum:
generose Laertiade multiscie Vlysses,
nade nunc ad nauem celerem & ad littus maris:
nauem quidẽ omnium primũ subducite ad continentem,
facultates uerò in speluncis deponite, armaq; omnia:
ipse autem statim reuertere, & adduc dilectos socios.
Vlysses redit ad nauẽ. Sic ait. at mihi persuasus est animus generosus.
institiq; ire ad nauem celerem & littus maris:
inueni deinde iuxta nauem celerem dilectos socios
miserabiliter lugentes, tenellas lacrymas profundentes:
ac ueluti uillaticæ uitulæ circum uaccas armentales
uenientes ad mandram, postquam herbæ saturæ sunt,
omnes simul uitulantur oppositæ: neq; ipsa stabula
detinent, sed multum mugientes circum currunt
matres: sic me illi postquam uiderunt oculis,
lacrymantes circundabãt, uidebatur aũt ipsorũ animus
fic esse ueluti in patriam uenissent & urbem suam
asperæ Ithacæ, ubi nutriti sunt atq; nati:
& me lugentes uerbis uolatilibus alloquebantur:
tibi quidem redeunti generose sic gratulamur
perinde atq; si in Ithacam uenissemus patriam terram:
sed age aliorum sociorum narra interitum.
Sic dicebant. & ego alloquebar blandis uerbis:
nauem quidem omnium primum subducamus in littus,
bonaq; in speluncis reponamus, armaq; omnia.
uos autem accelerate me una uniuersi sequi,
ut uideatis socios sacris in ædibus Circes
bibentes & comedentes. copiam enim habent.
Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis obediebant.
Eurylochus autem solus mihi detinebat omnes socios,
& ipsos alloquutus, uerba uolucria proloquutus est:
ah miseri, quò imus? quid mala desideratis ista,
Circes ad ædes descendere? quæ omnes
aut sues aut lupos reddet, aut leones,
qui ei magnam domum custodiamus etiam ui,

ἤ τινά τως δόλον ἄλλον ὀΐεται, ὅς σε κελεύει
εἰσιέμεν· ἦλιν γάρ τοι ἀπώμοσε καρτερὸν ὅρκον,

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ ὃς ἐναίσιμος ἔῃ,
πρίν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
πρίν λύσασθ' ἑτάρους τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἐμὸν ἰδέωσιν ἑταίρους.

Ὡς ἐφάμην. Κίρκη δ' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
ῥάβδον ἔχουσ' ἐνὶ χερσί, θύρας δ' ἀνέῳξε συφειοῦ
ἐκ δ' ἔλασεν σάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἣ δ' ἐς ἕκαστον
ἐρχομένη πρόσθ' ἄλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρίν ἔφυσεν
φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
ἄνδρες δ' αὖτ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
πολὺ καλλίονες μείζονές θ' εἰσορόασθαι.
ἔγνωσάν δέ μ' ἔπειτα, ἕκαστος δ' ἐμὸν ἔλλαβε γούνων·
πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε. θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή.
ἤδη δ' ἐμοὶ ἄγχι κάσις προσπύδα θείη,
δολιχὴν λαερτιάδην πολυμήχαν' Ὀδυσσῆ,
ὄρχεο νηῦν ὠκὺν καὶ δολιχὴν θοὸν ἐς θαλάσσης·
νῆα μὲν ἐς πάμπρωτον ἐρύσατε πὸν παρόδε,
κτήματα δ' ἐν σπέεσι πελάσατε, ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ' α἖ψ' ἰθύσας, καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἑταίρους.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοιγ' ἐπεπείθιεν θυμὸς ἀγήνωρ·
βλῆν δ' ἰθὺς νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
εὗρον ἔπειτ' ἐνὶ νηῒ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους
οἰκτρῶς ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
ὡς δ' ὅταν ἀγραῦλοι πόρτιες πὸν βοὸς ἀγελαίης
ἐλθόντας δι' κόπον, ἐπὶ σταθμοὺς βοτάνης κορέσωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· ἀθρέει δὲ σηκοὺς
ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
μητέρας· ὣς ἐμὲ κῆνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόωντες ἔχυντο. δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
ὡς ἔμεν ὡς ἐ πατρίδ' ἰκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ' ἐγένοντο·
καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

σοὶ μὲν νοσφισσαντι δι' ὀτρηφὲς ὡς ἐχάρημεν
ὡς ὅτ' ἐς Ἰθάκην ἱκόμεθα πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.

Ὡς ἔφαν. αὐτὰρ ἐγὼ πυθόμην μαλακοῖς ἐπέεσσιν·
νῆα μὲν ἐς πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἠπειρόνδε,
κτήματα δ' ἐν σπέεσι πελάσσομεν, ὅπλά τε πάντα·
αὐτοί δ' ὀτρύνω δεῦρο ἅμα πάντας ἑπέσθαι,
ὄφρα ἴδῃ καὶ ἔπειτα ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἐπήετανον γὰρ ἔχουσιν.

Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δ' ἄρα μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους,
καί σφεας φώνησε, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἆ δειλοί, ποῦ ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τόσσων;
Κίρκης δὲ μέγαρον κατὰ βήμεναι, ἤ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς ἢ λύκους ποιήσετα, ἢὲ λέοντας,
οἵ κεν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν κὴ ἀνάγκῃ,

ὅστε

ὡς πρὸ Κύκλωψ ὄρξε, ὅτε οἱ μέγα σαῶλον ἵκανε
ἑταῖροι ἑτάροιο, σὺν δ' ὀθρασὺς εἵπετ' Ὀδυσσεύς.
τοῦτο γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.

Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
ἀσπασάμενος ταναήκεα φάσγανον ὀξὺ μεγαῦρον,
καὶ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν ἀπὸ λάσιον εἶδος πελάσσαι,
καὶ πῃ πρὸ ἐόντι μάλα χαλεπῶς. ἀλλά μ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
δισσύες, ὅττι μοι μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα φυλάσσειν·
ἡμῖν δ' ἡγεμόνευε ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης.

Ὡς φάμενοι, πρὸ νηὸς ἀνήϊον ἠδ' ἁλὸς ὄφρης.
οὐδ' ἐμὲ λεῖπε Εὐρύλοχος ποίλην πρὸ νηὸς ἐλεύσσων,
ἀλλ' ἕπετ'· ἐδδεισεν γὰρ ἐμὸν ἔπος ἀγλαὸν ἦτορ.
τόφρα δὴ οὗτοι ἄλλους ἑτάρους ἐν δώμασι Κίρκης
ἐν κλισίῃς λοῦσάν τε, καὶ ἤρισαν λίπ' ἔλαίῳ.
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας καλὰς βάλον, ἠδὲ χιτῶνας.
δαινυμένους δ' εὗρομεν ἐνὶ μεγάροισιν.
οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἴδον, φράσαντό τε πάντα,
κλαῖον ὀδυρόμενοι, πολὺς δ' ἐνεχείετο γόος.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄγχι σᾶσι παρίσταμεν ἠνορέῃσιν,
δὴ τότε μοι ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε. οἶδα καὶ αὐτὴ
ἃ μὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐνὶ χέρσῳ.
ἀλλ' ἄγετ' ἐδέτε βρώμην, καὶ πίνετε οἶνον,
εἰσόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
οἷόν ποτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέως καὶ ἄθυμοι
αἰεὶ ἄλγεα πάσχετε μεμνημένοι, ἠδὲ ποθ' ὑμῖν
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐπὴν μάλα πολλὰ πεπόνθῃ.
Ὡς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελέσσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τέλεσθεν,
τὸν τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἑρίηρον ἑταῖροι,
δαιμόνι', ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης,
εἴ περ δὴ σέ γε μοῖρα σαώσειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐυκτίμενον καὶ ἐς ἣν ἐυεργέα πατρίδα γαῖαν.
Ὡς ἔφαν. αὐτὰρ ἐμοὶ γε ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον κατερχόμενον
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἠμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόωντα·
αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐϋδμήτους προκαλίδας
γνὰψ ἐλθὼν ἐλιτάνευσα· θεὰ δ' ἐμὸν ἔκλυεν αὐδήν·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,

Ω Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἣν ποτ' ὑπέστης,
οἴκαδε πεμψέμεναι. θυμὸς δέ μοι ἔοσυται ἤδη,
ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἳ μοι φθινύθουσι φίλον κῆρ,
ἀμφ' ἐμὲ δὴ ὀδυρόμενοι, ὅτε σε σύγε νόσφι γένωμαι.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν ἄεκοντι ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·

ut Cyclops fecit, quando eius ad ſtabulum uenerunt noſtri ſocij, cum his audax ſequutus eſt Vlyſſes.
huius enim etiam illi inſipientia perierunt.

Sic ait. at ego in mente deliberani,
extracto longo gladio craſſo à femore,
hoc ei abſciſſum caput ad ſolum deijcere,
tametſi conſanguinitate proximo. ſed me ſocij
mollibus uerbis continuerunt aliunde alius:
diuine, hunc quidem linquamus, ſiquidem tu iubes,
hic iuxta nauem manere & nauem cuſtodire:
nobis autem dux eſto ſatram ad domum Circes.

Sic loquuti, ab naue aſcendebant atq; mari. Vlyſſes ſocios ad Circem ducit.
neq; quidē Eurylochus cauā apud nauē relinquebatur,
ſed ſequebatur: timuit enim meas atroces minas.
interea uerò alios ſocios in domo Circe
ſtudioſe lauitq;, & unxit pingui oleo.
circum autem pulchra pallia induit, atq; tunicas.
epulantes autem pulcbrè omnes inuenimus intra ædes.
hi uerò poſtquā inuicē conſpexerūt, reputarūtq; omnia,
flebant lugentes, undiquaq; autem reſonabat domus.
illa uerò prope me ſtans alloquebatur diua dearum:

Diuine Laertiade uerſute Vlyſſes,
ne amplius nunc tenellū luctū excitetis, ſcio etiam ipſa
uos quæ in ponto paſſi eſtis dolores piſcoſo,
atq; quæcunq; iniuſti uiri nocuerunt in terra.
ſed agite comedite eibum, & bibite uinum,
donec denuo animum intra præcordia receperitis,
qualem quando primum relinquebatis patriam terram
aſperæ Ithacæ: nunc uerò exules & triſtes
ſemper erroris duri memores: neq; unquam uobis (ſtis.
animus eſt in lætitia, quandoquidē nalde multa paſſis e-

Sic ait. nobis aūt continuò paruit animus generoſus.
hic quidem diebus omnibus perfectum in annum
ſedimus conuiuantes carnibus immenſis & ſuaui uino:
ſed quādo certè annus erat, & circumuertebantur horæ,
menſibus exactis, & dies longi perfecti ſunt,
tunc me uocatum allocuti ſunt dilecti ſocij:
infelix, iam nunc memor eſto patriæ terræ,
ſi tibi fatale eſt ſeruari, atq; peruenire
domum ad excelſam & tuam in patriam terram.

Sic dicebant, ac mihi perſuaſus eſt animus generoſus.
ſic tum quidem tota die ad ſolis occaſum
ſedimus conuiuantes carnibus immenſis & ſuaui uino:
quando uerò ſol occidit, & caligo aduenit,
illi quidem dormierunt per ædes obſcuras:
at ego Circes conſcenſo ſplendido lecto,
ad genua ſupplex rogaui: dea uerò meam audiuit uocem:
& ipſam compellans uerba uolatilia dixi:

O Circe, perfice mihi promiſſionem quam promiſiſti,
ad domum miſſuram. animus autē mihi impellitur iam,
atq; aliorum ſociorum, qui mihi affligunt charum cor,
circa me lugentes, quandocunq; tu abes.

Sic dicebam. illa continuò excepit diua dearum, Circe prædicit Vlyſſi iter ad inferos.
diuine Laertiade uerſute Vlyſſes,
ne amplius nunc inuiti mea manete in domo:

ſed

ſed aliam oportet primum uiam perficere, & peruenire
ad Plutonis domum & diræ Proſerpinæ,
animam conſulturos Thebani Tireſia,
uatis cæci, cuius mentes firmæ ſunt.
huic etiam mortuo mentem tribuit Proſerpina
ſoli ſapere: reliqui umbræ feruntur.
Sic ait. at mihi fractum eſt amicum cor:
flebam autem in lecto ſedens, neq; animus
nolebat amplius uiuere & uidere lumen ſolis.
cæterùm poſtquam fleniq; pronolùtusq; ſatur eram,
tunc ipſam uerbis excipiens alloquebar:
ô Circe, quis nam hanc uiam præibit?
ad Plutonem uerò nemo unquam peruenit naue nigra.
Sic dixi. illa continuò reſpondit diua dearum:
diuine Laertiade uerſute Vlyſſes,
minimè tibi ducis deſiderium apud nauem curæ ſit:
quin malo erecta, uelisq; albis expanſis,
ſede: illam uerò tibi flatus Boreæ feret.
ſed cùm iam naue per Oceanum tranſmittes,
hic littus breue & nemora Proſerpinæ,
longæq; populi, & ſalices ſteriles,
nauem quidem illic ſiſte in Oceanum uerticoſum,
ipſe autem in Plutonis eas domum obſcuram.
hic quidem in Acherontem Pyriphlegetonq; confluunt
Cocytusque, qui ſanè Stygis aquæ eſt corrugus,
rupesq;, confluensq; duorum fluuiorum murmurantium.
hic deinde Heros accedens propè, ut te iubeo,
foſſam fode cubitalem quoquouerſum.
ſuper illam libamen funde omnibus mortuis,
primum mulſo, deinde autem ſuaui uino,
tertiùm rurſus aqua: inſuper autem farinam albam miſce.
multa uerò ſupplicato mortuorum imbecillis capitibus,
reuerſum in Ithacam, ſterilem uaccam quæ optima ſit
ſacrificaturũ domi tuæ, pyramq; impleturũ rebus bonis.
Tireſiæ uerò ſeparatim arietem ſacrificaturum ſoli,
prorſus nigrum, qui inter oues excellit ueſtras.
cæterũ poſtquã precib. oraueris inclytas gentes mortuo-
hic ouem marem ſacrifica fœminamq; nigram, (rum,
ad Erebum uerſus, ipſe autem ſeorſim auerſus ſis,
contendens ad fluuij fluenta. ibi uerò multæ
animæ accedent mortuorum defunctorum.
& tum continuò ſocios incita & iube
oues quæ quidem iacebunt mactatæ ſæuo ferro
excoriatas comburere: uota uerò facere dijs,
generoſo Plutoni & diræ Proſerpinæ.
ipſe autem gladio acuto exerto à femore
ſedeas, neq; permitte mortuorum imbecillia capita
ad ſanguinem propè accedere, antequã Tireſiã audieris.
hic tibi ſtatim uates aduenier dux populorum,
qui ſanè tibi dicet uiam & modum itineris,
reditumque, ut per pontum proficiſcaris piſcoſum.
Sic dixit. continuò a. auream ſedẽ habẽs uenit aurora,
me uerò pallio tunicaque ueſtibus induit.
ipſa autem candidam togam ingentem induit Nympha
uenuſtam, zona autem cinxit lumbos,
pulchra,

ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῆς χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
μάντιος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι.
τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
οἴῳ ὤιπνύσθαι· τοὶ δ' σκιαὶ ἀΐσσουσιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
κλαῖον δ' ἧ λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
ἔτλη ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τέρπν τε καὶ ἰμερόεν κοριήθην, al. κλαῖόν τε
καὶ τότε δή μιν ἔπειτα ἀμείβομενος προσέειπον,
ὦ Κίρκη, τίς γὰρ τάνδε ὁδὸν ὄφρα νήσεται;
εἰς Ἄϊδος δ' ὔπω τις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μή τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ πρὸ νηὸς μελέσθω·
ἱστὸν ἧ στήσας, ἀνὰ δ' ἱσία λευκὰ πετάσας,
ἧσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ Βορέαο φέρῃσιν.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νῆ δι' Ὠκεανοῖο πόρῃσθα,
ἠϊόα τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
μακραί τ' αἴγειροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
αὐτὸς δ' εἰς ἀΐδεω ἰέναι δόμον ἠερόεντα.
ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
Κωκυτός θ', ὅς δὴ συγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,
πέτρη τε, ξυνέουσίς τε δύω ποταμῶν ἠριδάπων.
ἔνθα δ' ἐπῆλθ' ἥρως χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ἀμφ' αὐτῷ δ' χολὼ χεῖσθαι πᾶσι νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δ' ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ὕπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πασσύ-
πολλὰ δ' γοῦν εὐχῇσι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, (νειμαι
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, σεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
ἔξειν δ' μεγάροισι, πυρὸν τ' ἐμπλησάμενον ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσασθαι οἴῳ,
πανμέλαιναν, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν,
αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ἔνθ' ὄϊν ἀρνειὸν ῥέζειν θῆλύν τε μέλαιναν,
εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι
ἱέμενον ποταμοῖο ῥοάων. ἔνθα δὴ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων.
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύναι καὶ ἀνώγαι
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἰσφάγμενα νηλεῖ χαλκῷ
δέρραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
αὐτὸς δ' ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧσθαι, μηδὲ ἐᾷν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἰέμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἔνθά τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται ὄρχαμε λαῶν,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν δὴ καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς οὐκ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὡς ἔφατ. αὐτίκα δ' χρυσόθρονος ἦλυθεν ἠώς.
ἀμφὶ δὲ μ' ἐχλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσεν·
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα φῦνεν νύμφη
λιπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δ' ζώνην βάλετ' ἰξυῖ,
καλὴν,

καλὼ, χρυσείῳ· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
αὐτὰρ ἐγὼ δμῳὰς δμώματ' ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους,
μειλιχίοις ἐπέεσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
μηκέτι νῦν εὖδοντα δόμοις ἀκαχήμενον εἶναι·
ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
οὐδὲ μὲν οὐδ' ὣν πάντας ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους·
Ἔλπηνώρ τε γάρ τις ἔην νεώτατος οὐδέ τι λίην
ἄλκιμος οὐδὲ πολέμῳ, ὅτε φρεσὶν ἦσιν ἀρηρώς,
ὅς μοι ἄνωθ' ἑτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
ψύχεος ἱμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείων·
κινυμένων δ' ἑτάρων ὁμάδον τε θόρυβόν τε ἄκουσε,
ἆψα μάλ' ἐξαπίνης ἀνόρουσε, καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ἧσιν
ἄψορρον κατάβασιν ἰὼν ὃν κλίμακα μακρήν·
ἀλλὰ κατανικρὺ τέγεος πέσε, ἐκ δὲ οἱ αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδος δόμον ἷκεν.
ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον,
Φάσθαι νύ πω οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
ὄρχεσθ'· ἄλλην δ' ἦμιν ὁδὸν τέκμηρατο Κίρκη
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
ἑζόμενοι δὲ κατῴθι γόων, τίλλοντό τε χαίτας.
ἀλλ' ὀλοὸν μὲν πῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὠκεῖαν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ ἐπὶ θῖνα θαλάσσης
ἤλυθον ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένην Κίρκην πρὸς νηῒ μελαίνῃ
ἀργεϊφόντης κατέλυσεν, οἷόν τε μέλαιναν,
ῥεῖα πρὸ ἐξελθοῦσα. τίς αὖ θεὸν ὧδε ἐθέλοντα
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ γνῶ' ἢ γνῶθι κιόντα;

pulchra, aurea: capiti uerò imposuit calanticam.
at ego per domum uadens excitabam socios,
mollibus uerbis astando uirum quenq;:
ne amplius nunc dormientes indulgete dulci somno: Vlyssęs socijs.
sed eamus: iam enim mihi edixit ueneranda Circe.
Sic dicebam. illis uerò persuasus est animus generosus.
neq; sanè illinc illæsos abduxi socios:
Elpenor quidam erat minimus natu, neq; ualde Elpenoris casus.
fortis in bello, neq; mente sua aptus,
qui mihi separatim à socijs sacris in ædibus Circes
refrigerium cupiens dormiuit bene potus:
mouentibus autem socijs strepitu & tumultu audito,
repentè surrexit, & oblitus est mente sua
retrograde descendere iens in scalam longam:
sed è regione tecti decidit, eius autem ceruix
ex uertebris fracta est, anima uerò ad inferos descendit.
uenientibus autem his ego sermonem dixi:
Existimatis fortassis domum charam ad patriã terram
uenturos: aliam uerò nobis uiam dixit Circe
ad Plutonis domum & diræ Proserpinæ,
animam consulturis Thebani Tiresiæ.
Sic dixi, illis uerò fractum est charum cor.
sedentes autem illic flebant, euellebantq; capillos.
sedenim nullus profectus fiebat lugentibus.
sed quando ad nauem celerem & littus maris
ibamus tristes, teneras lacrymas profundentes,
interea uadens Circe ad nauem nigram
masculam alligauit ouem, fœminamq; nigram,
facilè prætergressa. quis' nam deum nolentem
oculis uideat, aut huc aut illuc euntem?

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Λ. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἀπαγγέλλει πῶς κατὰ τὰς Κίρκης ἐντολὰς εἰς ᾅδου κατῆλθε· περὶ οὗ ἐνταῦθα Τειρεσίου τοῦ μάντεως ψυχὴ περὶ ἑαυτῆ καὶ τῶν ἄλλων συμφορίας, περὶ τε τὴν Ἥραν καὶ τὰς Ἡρωΐδας εἶδεν ἐν ᾅδου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τῶν ἐν Ἰλίῳ συστρατευσάντων τινάς, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων τινάς.

ODYSSEAE HOMERI XI. *Rapsodiæ argumentum.*

Enarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos descenderit: & quo pacto audiuerit Tiresiam uatem de sua & aliorum salute. Et ut Heroas & Heroidas uiderit apud inferos, & matrem, & eorum qui ad Ilium militarunt, nonnullos: & eorum qui apud inferos puniuntur.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Λ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Λάμβδα δ' ἐν ᾅδαο ψυχᾶς ἐνίτυχε Νεκυίᾳ Ὀδυσσεύς.

ODYSSEAE HOMERI Λ. *RAPSODIA.*

Vndecimo uerò apud inferos ad animas peruenit Vlysses.

ΑΥτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὠκεῖαν ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
ἤκμητον ἔρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
ἥμεθα. τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
πρὶν ἦ τοι μερόπων τέτατ' ἰσία πόντοπόρος νηῦς,
δὴ τότ' ἔπειτα, σκιόων τε πᾶσαι ἀγυιαὶ
ἠδ' ὃν πέρατ' ἵκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο·

AEterum postquam ad nauem deuenimus & mare,
nauem quidem omnium primũ deduximus in mare diuinum,
malum autem imposuimus & uela naui nigræ.
intra autem pecora accipientes ire fecimus, atq; ipsi
conscendimus tristes, uberes lacrymas profundentes.
nobis autem rursus à posteriori parte nauis nigræ prorę
secundũ uentũ immittit implẽtem uelũ, bonum socium,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
nos autem armis singulis compositis per nauem,
sedimus. hanc uentus & gubernator dirigebat. (entis,
huius aũt tota die extendebãtur uela per pontũ iter faci-
occidit autem sol, obscurabantur autem omnes uici.
illa ad fines peruenit profundi Oceani:

Vlysses ad Cimmerios diuertit.

hic uerò Cimmeriorum erat uirorum populusq; ciuitasq;
caligine & nube tecti, neq; unquam eos
sol lucidus aspicit radijs,
neq; cum uadit ad cœlum stelliferum,
neq; cum rursus ad terram de cœlo defertur:
sed nox perniciosa superuolat miseris mortalibus.
nauem quidem illuc profecti subduximus: pecora autem
extraximus. ipsi autem rursus ad fluxum Oceani
ibamus, donec in regionẽ puenimus quã demonstrauerat
hic uictimas quidem Perimedes Eurylochusq; (Circe.
gestabant: ego autem gladium acutũ extrahẽs à femore,

Inferorum locus.

fossam feci cubitalem quoquo uersus:
circa eam autẽ libamina fundebamus omnibus mortuis,
primum melicrato, postea uerò dulci uino,
tertiò uerò aqua: insuper farinam albam commiscui.
multum enim precatus sum mortuorum infirma capita,
ueniens ad Ithacam, sterilem bouem quæ optima
sacrificaturum in ædibus, pyramq; impleturum bonis:
Tiresiæ uerò seorsim ouem sacrificaturum soli
totam nigram, quæ inter pecora excellat nostra. (rum

Vlysses mortuos euocat.

hos postquã supplicationib. libaminibusq; gẽtes mortuo
precatus sum, pecora uerò prehensa ingulaui (bantur
super fossam, fluebat u. sanguis niger: ipsæ aũt congregæ
animæ ex Erebo mortuorum defunctorum,
sponsæq;, iuuenesq;, & multa patientes senes,
uirgunculæq; tenellæ, recentẽ luctum in animo habẽtes:
multi autem uulnerati ferreis hastis
uiri in bello occisi, cruenta arma habentes,
qui multi circa fossam ẽbambulabant aliunde alius
immenso clamore: me uerò pallidus timor cepit:
tunc sanè deinde socios adhortatus iussi,
pecora quæ sanè iacebant mactata sæuo ferro,
deglubere & comburere, supplicare autem dijs,
fortiq; Plutoni & diræ Proserpinæ:
cæterùm ego gladio acuto stricto à femore
sedebam, neq; sinebam mortuorum debilia capita
ad sanguinẽ propè accedere, anteq; Tiresiã interrogassẽ.

Elpenoris umbra Vlyßi appa ret.

prima uerò anima Elpenoris uenit socij.
nondum enim sepultus erat sub terra latas uias habente.
cadauer enim in ædibus Circes reliqueramus nos
indefletum & indefossum, quoniam labor alius urgebat.
illum ego fleui ut uidi, misertusq; sum animo,
& ipsum allocutus uerba alata dixi:
Elpenor, quo pacto ueniisti sub tenebras obscuras?
prius uenisti pedes quàm ego cum naui nigra?
sic dixi. ille me plorans excepit sermone:
inclyte Laertiade ingeniose Vlysses,
læsit me dæmonis fatum malum, & copia uini.
Circes in domo cubans non attendi
retro descendere, iens ad scalam longam,
sed è regione tecti decidi, ceruix autem mihi
ex iunctura fracta est, anima uerò ad inferos deuenit.
nunc te per eos qui post te sunt oro non præsentes,
per uxorem q; & patrem, qui enutriuit parunulum,
Telemachumq; quem unicum in ædibus reliquisti:

ἔνθα ἦ Κιμμερίων αὖ ἀνδρῶν δ' ἦμός τε πόλις τε
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὐδ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οὐδ' ὅταν αὖ πάλιν γαῖαν ἀπ' οὐρανόφιν προτράπηται·
ἀλλ' οὐδὶ νὺξ ὀλοὴ τέτατται δειλοῖσι βροτοῖσι.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν· ἐκ δὲ τὰ μῆλα
εἱλόμεθ'. αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο
ἤομεν, ὄφρ' ὃν χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν φράσε Κίρκη.
ἔνθ' ἱερῆϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
βόθρον ὄρυξα ὅσσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ' αὐτῷ δὴ χοὰς χεόμην πᾶσι νεκύεσσιν,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἄλφιτα λεύκ' ἐπάλφινον.
πολλὰ δὴ γενάμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
ῥέξειν ᾧ μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσεμεν οἴῳ
πάμμελαν, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἠμετέροισι.
τοὺς δ' ὐδὶ ὀλυκωλῆσι λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
ἐλλισάμην, τὰ δὴ μῆλα λαβὼν ἀπεσειρόμησα
ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα πελαινεφές· αὐὰρ ἀγέροντο
ψυχαὶ ἐκ Ἐρέβεσς νεκύων κατατεθνειώτων,
νύμφαι τ', ἠϊθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ', ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
πολλοὶ δ' ὀτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν
ἄνδρες ἀρηϊφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
οἱ πολλοὶ πόδα βόθρου ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δ' ἦ χλωρὸν δέος ἥρει·
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα,
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧμην, οὐδ' ἐῶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἰέναι, πρίν Τειρεσίαο σεύασθαι.
πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου.
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ;
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ, οἶνος θ' ὑπερήφανος οἰνοβαρείων.
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ κατακείμενος οὐκ ἐνόησα
ἄψορρον κατιὼν διὰ κλίμακα μακρὴν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον, ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀσπάγη ἄλῃ, ψυχὴ δ' ἄϊδος δόμον ἦλθε.
νῦν δέ σε τὴν ὄπιθεν γενέην ἀναβαίνομαι ἠδὲ κάλεω,
πρός τ' ἄλοχον καὶ πατρὸς, ὅς ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχην θ' ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·

οἶδα γὰρ ὥς σ' ἐνθένδε νέεσθαι δόμον δέ Αἰόλοιο,
νῆσον ἐς Αἰαίλιν ἐλάσεις δυερὴν ἐπὶ νῆα·
ἔνθά σ' ἔπειτα ἄνακτ' ἐλεύσομαι μνήσασθαι ἐμεῖο,
μή μ' ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλέπειν,
νοσφισθείς, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
ἀλλά μι κακκῆαι σὺν τεύχεσιν ἅσσά μοι ἔστιν,
σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ἀνδρὸς δυσζώοιο, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. (μοι.
τοῦτ' ἐπὶ τέ μοι τέλεσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετ-
ᾗσι νηὸς ἐρέσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελεῦντά γε κῆρ ὀρέξω.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσιν ἀμειβόμενω συνεροῖσιν
ἥμεθ'· ἐγὼ μὲν ἄνωθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἔσχον,
εἶδωλον δ' ἑτέρωθεν ἑταίρου πολλ' ἀγόρευεν.
ἦλθε δ' ἄρ' ἐκ μητρὸς κατατεθνειώσης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια,
τὴν ζωὸν κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱερήν.
τὴν μὲν ἐγὼ λάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ·
ἀλλ' ὀδὸν ὣς ἔτι πρόσθεν, πυκινὸν περ ἀχεύων,
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἦλθε δ' ἐκ Θηβάων Τειρεσίας,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέειπεν,
Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο
ἦλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ' ἀπὸ χάλκεον βόθρον, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξύ,
αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.
ὣς φάτ'. ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος, ξίφος ἀργυρόηλον
κουλεῷ ἐγκατέπηξ'. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσι προσηύδα μαντις ἀμύμων,
Νόστον δίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ οἴω
λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὃ, τοι κότον ἔνθο θυμῷ,
χωόμενον ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἀλάωσας.
ἀλλ' ἔτι μάν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἱκοισθε,
αἴ κ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
ὁππότε κε πρῶτον πελάσῃς δυερὴν ἐπὶ νῆα
Θρινακίην νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον,
βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει·
τῶν εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόστον τε μέδηαι,
καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἱκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
νηί τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νέεαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης. δόμους δ' ἐν πήματα οἶκε,
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα δίδοντες.
ἀλλ' ἦτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
αὐτὰρ ἐπεὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τοῖσι
κτείνῃς ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφασδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ἔρχεσθαι δ' ἄπειτα λαβὼν εὐῆρες ἐρετμόν,
εἰσόκε σὺ ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
οὐδέ θ', ὅδε ἅλεσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,

scio enim quòd hinc profectus ex domo Plutonis,
insulam in Ææam sistes fabrefactam nauem:
ibi te continuò rex iubeo recordari mei,
ne me indefletum insepultum discedens post relinquas,
digressus, ne qua tibi deorum ira fiam:
sed me combure cum armis quæcunq; mihi sunt,
sepulchrumq; mihi erige cani in littore maris,
uiri infelicis, etiam posteris audiendum.
hæc mihi perfice, figeq; super sepulchrum remum,
quo etiam uiuus remigabam, nersans cum meis socijs.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
hæc tibi ô miser perficiam & explebo.
nos quidem sic uerbis excipientes tristibus
sedebamus: ego quidē super sanguine gladium tenebam,
idolum uerò illinc socij multa loquebatur.
aduenit post hæc anima matris demortuæ, Vmbra Anticleæ matris Vlyßis
Autolici filia magnanimi Anticlea,
hanc uiuam reliqui profectus ad Ilium sacrum.
hanc quidem ego defleui uidens miseratus animo:
sed neq; sic permittebam priorem, tametsi mirè tristatus,
ad sanguinē propè accedere, antequā Tiresiam audirem,
superuenit autem anima Thebani Tiresiæ,
aureum sceptrum tenens, me aūt agnouit & allocuta est:
Quid huc ô infelix relicto lumine solis
uenisti, ut uideas mortuos & inamœnam regionem?
sed retrocede à fossa, remone autem gladium acutum,
sanguinem ut bibam, & tibi uera dicam.
sic ait. ego autem retrocedens, gladium argenticlauum
uagina recondi. ille deinde bibit sanguinem nigrum,
& tum sanè me uerbis alloquebatur uates inculpabilis:
Reditum quæris suauem eximie Vlysses: Tiresiæ umbra Vlyßi omnē itineris successū prædicit.
quem tibi difficilem faciet deus. non enim puto
desiturum Neptunum, qui iram reposuit animo,
iratus quòd ei filium charum excæcasti.
sed tamen mala licet patientes peruenietis,
modò uelis tuam animum arcere & sociorum,
eo tempore quando primū appuleris fabrefactam nauē
Thrinaciæ insulæ, effugiens obscurum pontum:
pascentes autem inuenietis boues & pinguia pecora
Solis, qui omnia uidet & omnia audit:
hos si illæsos permiseris, reditumq; cures,
sanè adhuc in Ithacam mala licet patientes peruenietis:
sin læseris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & sodalibus. ipse etiam si effugies,
serò calamitosè redibis, cum perdideris omnes socios,
naui in aliena, inuenies autem mala domi,
uiros superbos, qui tibi uictum consumunt,
ambientes diuinam uxorem & munera dantes.
cæterùm illorum uim ulciscēris aduenies.
at uerò postquam procos domi tua
interfeceris siue dolo, siue palàm acuto ferro,
proficiscere deinde sumpta fabrefacta naui,
donec ad illos perueneris qui non sciunt mare
uiri, neq; sale conditum cibum comedunt.
neq; sanè hi sciunt naues proras purpureas habentes,

neq; fabrefactos remos, quibus alæ nauium sunt.
signũ uerò tibi dicam ualde manifestum, neq; te latebit:
quando tibi obuiam factus alios uiator
apparuerit uentilabrum habens in forti humero,
tum terræ infixo fabrefacto remo,
ubi litaueris Neptuno regi,
ariete, tauroq; suumq; marito uerre,
domum reuertere, faciasq; sacras hecatombas
immortalibus dijs, qui cælum latum habitant,
omnibus sanè ordine. mors uerò tibi ex mari ipsi
debilis sanè talis adueniet, quæ te occidet
senectute sub molli confectum. circum autem populi
felices erunt. hæc sanè tibi certa dico.
Sic dixit. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Tiresia, hæc fortassis scilicet decreuerunt dij ipsi;
sed age mihi hoc dic & uerè enarra,
matris hanc uideo animam demortuæ:
illa tacita sedet prope sanguinem, neq; suum filium
sustinet palàm aspicere, neq; alloqui.
dic rex quo pacto me agnoscet talem.
Sic dicebam. ille me rursus excipiens allocutus est;
facilè tibi uerbum hoc explicabo, & in mente ponam;
quemcunq; quidem fines mortuorum defunctorum
sanguinem prope accedere, ille tibi uerum dicet:
cui uerò inuidebis, ille tibi abibit retro.
Sic locuta anima quidẽ abyit in domum Plutonis intro
Tiresiæ regis, postquam oracula explanauit:
cæterùm ego illic manebam firmiter, donec mater
aduenit, & bibit sanguinem nigrum. statim a. agnouit,
& me lugens uerba alata dixit:

Anticlea mater Vlyssem alloquitur.

Fili mi quo pacto uenisti sub caliginem obscuram
uiuus? difficile uerò hæc uiuentibus uidere.
intersunt enim ingentes fluuij & grauia fluenta.
Oceanus quidem primum, quem non licet transmittere
peditem, nisi quis habeat bene compactam nauem.
num iam à Troia errans huc ueniisti
nauiq; & socijs longo tempore? necdum accessisti
ad Ithacam? neq; uidisti in ædibus uxorem?
Sic ait. at ego ipsam excipiens allocutus sum:
mater mea, necessitas adegit me ad Plutonis ædes,
animam consulturum Thebani Tiresiæ.
non enim dum prope ueni Achaiam, neq; nostram
terram ascendi, sed semper habens erro errumnam,
ex quo primum sequebar Agamemnonem diuum
Ilium ad eximios equos nutriẽs, ut cũ Troianis bellarem.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
quod te fatum edomuit sæuæ mortis?
an diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
suis sæuis iaculis aggrediens occidit?
dic autem mihi de patre & filio quem reliqui,
an adhuc in illorum manibus mea bona, an quisquã iam
uirorũ alius habet, me a. non amplius putãt rediturum.
dic autẽ mihi desponsatæ uxoris consilium & mentem,
an manet cum puero, & salua omnia custodit:
an iam eam duxit Græcorum quispiam optimorum.

Vlyss. quærit ex matre cõditionẽ uxoris, filij, & patris.

Sic

ὀδ' ὀὐήρε' ἐρετμὰ, τά τε πλοῖα νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδέως, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενον ἄλλον ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε δὴ γαίῃ πῆξας ὀὐήρδν ἐρετμὸν,
ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
πᾶσι μάλ' ἐξείης. θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
γήρᾳ ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον. ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσονται. τὰ δέ τοι νημερτέα εἴρω.
Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμφιβόμενος προσέφην,
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ τως ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
μητρὸς τλῆ δ' ὁρόω ψυχὴ κατατεθνειυίης·
ἥδ' ἀκέουσ' ἧσαι σχεδὸν αἵματος, οὐδὲ ὁὸν υἱὸν
ἔτλη ἐσαὺτα ἰδέειν, οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.
εἰπὲ ἄναξ τῶς κεν μ' αὐαγνοίη τοῖον ἐόντα.
Ως ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέφη, ἀνίστη
ῥηΐδιόν τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ὔδῃ φρεσὶ θείω·
ὁντινα μὲν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνειώτων
αἵματος ἆσον ἴμεν, ὅδε τοι νημερτὲς ἐνίψει·
ᾧ δέ κ' ἐπιφθονέῃς, ὅδε τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.
Ως φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν·
αὐτάρ ἐγὼν αὖτ' αὖθι μένων ἔμπεδον, ὄφρ' ὐδὸν μήτηρ
ἦλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές. αὐτίκα δ' ἔγνω,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνον ἐμὸν πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα.
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως ὅδε πορήσαι
πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
ἦ νῦν δὴ τροίηθεν ἀλώμενος ἠθάδ' ἱκάνεις
νηΐ τε σὺν ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες
εἰς Ἰθάκην; οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;
Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἄϊδαο,
ψυχῆς χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδ', οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεν ἔχω ἐλάλημαι ὀίζυν,
ἐξ οὗ τὰ πρώτιστ' ἐπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὐρύπωλον, ἵνα τρώεσι μαχοίμην.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασε ταναηλεγὴς θανάτοιο;
ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος ὃν κατέλειπον,
ἦ ἔτι ταὶ κείνοισιν ἐμὴν γέρας, ἦέ τις ἄλλη
ἀνδρῶν ἄλλον ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκ ἔτι φασὶ νεέσθαι.
εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
ἦε μιμνει πὰρ παιδί, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει·
ἦ ἤδη μιν ἔγημε ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.

Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο ποτνια μήτηρ,
καὶ λίην κείνῃ γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀιζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαι.
σὸν δ' ὄπποτις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἑκηλος
Τηλέμαχος τεμένεα νέμεται, καὶ δαῖτας ἐίσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν·
πάντες γὰρ καλέουσι, πατὴρ δ' ἧς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, ὄφρα μὴ πολίνδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ οὖναι
δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει ὅθι δμῶες καὶ ἐνὶ οἴκῳ,
ἐν κόνι ἄγχι πυρός, κακὰ δ' ἕχροῖ εἵματα ἕστα·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος καὶ τηθαλιὴ τ' ὀπώρη,
πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
φύλλων πεπλήθυῖα χαμαιλαὶ βεβλήαται ὄυναί.
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δ' ἔρριγε φρεσὶ πένθος,
σὸν πότμον γοόων, ἀλεγεινὸν δ' ὦδε γῆρας ἐπαύει.
ὥς γὰρ κἀγὼν ὀλόμην, κὴ πότμον ἐπέσπον.
οὔτ' ἐμ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐϋσκοπος ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
οὔτέ τις ἔν μοι νόσος ἐπήλυθεν, ἥ τε μάλιστα
τηκεδόνι συνερῇ μελέων βιάζεται θυμόν. (σθένει,
ἀλλά με σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ
σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.

Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼν' ἐθέλων φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλθεῖν κατατεθνειώσης,
τρὶς μὲν ἐφορμήθην, ἐλθεῖν τέ με θυμὸς ἄνωγε,
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιὴ ἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γλυκερὸν κραδίην μᾶλλον· Ulyſſes conatu matrẽ amplecti fruſtratur.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἐλθεῖν μεμαῶτα,
ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεθα γόοιο;
ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω;
Ως ἐφάμην. αὐτίκ' ἔπειτα δέ μ' ἀντία μήτηρ, Mater Vlyſſi.
ὤ μοι τέκνον ἐμόν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
οὔτι σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν.
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνα ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μὲν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός,
ψυχὴ δ' αὔτ' ὀνείρῳ ἀποπταμένη πεπότηται.
ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴδμεν, ἵνα κέν μιν ὀπίσσω τῇσι ἐπιφραδέως γυναικί.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
ἦλυθον (ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια)
ὅσσαι ἀρίστων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες.
αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλίσθησαν ἀγερθεῖσαι.
αὐτὰρ ἐγὼ βάλλευον ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην·
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
αὐτοσχεδὸν τανύηκες ἄορ παχέος πεδὰ μηροῦ,
ὀξὺ ἔαγον πτύειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
αἱ δὲ, πόθεν νεῖται ἐπέεσσιν, ἥ δὲ ἑκάστη
ὧν γένος ἐξαγόρευον· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἑκάστας.

Sic dicebam. ipſa ſtatim reſpondit uenerãda mater.
& ſanè illa quidem manet afflicto animo
tuis in ædibus: ærumnæ autem eam ſemper
abſumunt noctes q; dies q; lacrymantem.
tua u. nondũ qui ſi quã poſſidet pulchra bona, ſed quietim
Telemachus poſſeſſionibus utitur, & conuiuia paria
agitat, quæ decet principem uirum curare:
omnes enim nocant. pater autem tuus illic manet
in agro, neq; in urbem concedit: neq; illi lecti
ſtrata & pallia, & ſtragula ſtupenda:
ſed ille hyeme quidem dormit ubi mancipia in domo,
in pulueri. prope focũ, laceras u. corpori neſtes induit:
cæterùm poſtquam uenit æſtas q; uireſcens q; autumnus,
undiq; illi per fertilem partem uineæ uitiferæ
ex foliis delapſis humi ſternitur lectulus.
hic ille iacet triſtis. ingentem a. in mente dolorem anget,
tuum fatum deflens: moleſta autem ſenectus uenit.
ſic enim etiam ego perij, & fatum obij.
neq; me domi iaculandi peritia iaculatrix
ſuis mitibus telis aggrediens interemit,
neq; aliquis me morbus inuaſit, qui maximè
tabe horrenda ex membris tollit animum.
ſed me tui q; deſiderium, tuæ q; curæ, inclyte Vlyſſes,
tuaq; benignitas dulci animo priuarunt.
Sic ait. atq; ego uolui mente deliberans
matris meæ animam prehendere defunctæ.
ter quidem irrui, amplecti q; me animus inuitabat,
ter autem mihi ex manibus inſtar umbræ aut ſomni
auolauit: mihi u. dolor acutus exoriebatur ex animo ma-
& ipſam allocutus uerba uelocia dixi: (gis:
Mater mea, cur me non expectãs amplecti cupidum,
ut etiam apud inferos charis circa manibus amplectẽtes
uterq; ſuo delectetur luctu?
nunquid mihi idolum hoc dira Proſerpina
incitat, ut adhuc magis lugens ingemiſcam?
Sic dicebam. ipſa rurſus reſpondit uenerãda mater:
eheu fili mi, ſuper omnes infelix uiros,
minimè Proſerpina Iouis filia eludit,
ſed ipſa conditio eſt mortalium, cum mortui fuerint.
non enim amplius carnes q; & oſſa nerui habent,
ſed ea quidem ignis forte robur ardentis
abſumit, ſtatim ut primum reliquit alba oſſa anima;
anima uerò tanquam ſomnium auolans euolat.
ſed in lucem uiuentium celerrimè contẽde: hæc a. omnia
ſcias, ut etiam in poſterum tuæ dicas uxori.
noſ quidem ſic uerbis cõfabulabamur: ipſæ antẽ feminæ
acceſſerunt (incitabat enim inclyta Proſerpina)
quotquot optimatum uxores erant atq; filiæ.
illæ a. circa ſanguinẽ nigrum frequẽtes congregabãtur.
cæterùm ego conſultabã quo pacto interrogarẽ ſingulas:
illud autẽ mihi in animo optimum uidebatur conſilium,
ſtricto acuto gladio craſſo à femore,
non ſinebam bibere ſimul omnes ſanguinem nigrum.
illæ uerò deinceps accedebant, unaquæq; autem
ſuum genus narrabat: ego autem interrogabam ſingulas.

Tyro. *hic nideliceet primam Tyro uidi bono patre natam,*
quæ dicebat Salmonei inculpati se filiam esse.
dicebat autem Cretbei se uxorem esse Æolidæ,
Enipeus fl. *quæ fluuium amauit Enipeum diuinum,*
qui multo pulcherrimus fluuiorum per terram labitur:
& iuxta Enipei uersabatur pulchra fluenta:
huic assimulatus Neptunus terram continens
in ostijs fluuij accubuit uorticosi.
cæruleus autem fluctus circumstat monti æqualis
curuatusq́, absconditq́ deam mortalemq́ fœminam.
soluit autem uirgineam Zonam, somnũq́ superinfundit.
cæterùm postquam perfecit deus amatoria opera,
inhæsit sanè manui, uerbumq́ dixit, & prolocutus est:

Gaude mulier amore, circumuoluto autem anno
paries pulchros liberos: quãdoquidẽ non uani cõcubitus
immortalium. tu uerò hos tolle, enutriq́.
nũc autem i domũ, & tibi tempera, ne ut nominaueris:
ego uerò tibi sum Neptunus terræ quassator.

Sic loquutus, pontum subijt fluctuantem.
illa autem grauidata, Peliam peperit & Neleum,
qui inclyti ministri Iouis magni fuere
ambo: Pelias quidem in spacioſa Iaolco
habitabat pecorosus, hic uerò in Pylo arenosa.
alios uerò Cretheo peperit regina fœminarum,
Æsonemq́, atq́ Pheretẽ, Amythaonẽq́ gaudentẽ equis.
Antiopa. *post hanc Antiopam uidi Asopi filiam,*
quæ certè & Iouis gloriabatur in ulnis dormijsse,
& babuit duos filios Amphionemq́ Zetumq́,
qui primi Thebis fundamẽta locarunt septem portarũ,
turribusq́ circũdederũt. postquã non ipsam absq́ turrib.
habitare latã Thebam, quamuis fortes essent. (poterãt
Alcmena. *post hanc autem Alcmenam uidi Amphitrionis uxorẽ,*
quæ Herculem audacem animum leonis habentem
peperit, in complexu Iouis magnanimi congressa.
Megara. *& Megaram Creontis superbi filiam,* (tus.
banc babuit Amphitrionis filius robur semper indomi-
Epicasta. *matremq́ Oedipodis uidi pulchram Epicastam,*
quæ ingens facinus commisit insipientia mentis,
nupta suo filio: ille suo patre perempto
uxorem duxit. statim aũt uulgata dij fecerunt hominib.
sed ille quidem in Theba amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat, deorum dira per consilia:
illa abijt in Plutonis domum ualidas portas habentis,
annexo laqueo sublimi ab alta trabe,
suo dolore correpta. huic dolores reliquit post se
ualde multos, quotquot matris furiæ efficiunt.
Chloris. *& Chlorin uidi perpulchram, hanc olim Neleus*
uxorẽ duxit suã ꝓpter pulchritudinẽ, postq́ dedit copio-
minimã natu puellã Amphionis Iasidæ, (sissimã dotẽ,
qui quõdam in Orchomeno Minyeo fortiter imperauit:
atq́ in Pylo regnauit, peperit aut ẽ illi pulchros liberos,
Nestoremq́, Chromiumq́, Periclymenumq́ superbum.
Pero. *post hos eximiam Pero peperit, miraculum hominibus,*
quam omnes ambiebant uicini: neq́ Neleus
hunc dabat qui non nigras boues latis frontibus

ἣν δ' ἄνοι πρώτιν Τυρὼ ἴδ' ὄλβου θυγατέρων,
ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶν.
φῆν ἦ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
ἣ ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι·
καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος προλέσκετο καλὰ ῥέεθρα·
τὼ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος,
ᾧ πόχος ἦς ποταμοῦ περιλέξατο δινήεντος.
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα πόδι κάθυ ἄρχεϊ ἴσον
κυρτωθὲν, κρύψεν τε θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
λῦσε δ' ἄρα ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσε θεὸς φιλότητα ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,

Χαῖρε γύναι φιλότητι, πολυπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὔ νε ἀπόφωλοι δυνατὶ
ἀθανάτων. σὺ δ' αὖτε κομίσσαι, ἀτιτάλλειν τε.
νῦν δ' ἔρχεο μηδ' ὀνομήνῃς·
αὐτάρ ἐγώ τοι εἰμὶ Ποσειδάων ἐνοσίχθων.

Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐλύσατο κυμαίνοντα.
ἣ δ' ὑπὸ νοσφισθεῖσα, Πελίην τέκετ' ἠΰ Νηλῆα,
τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐν ἀφνειῷ Ἰαωλκῷ
ναῖε πολυμήλῳ, ὁ δ' ἄρ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆι τέκε βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ', ἠδ' Φέρητ', Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.
τὴν δ' αὖτε, Ἀντιόπην εἶδον Ἀσωποῖο θυγατρα,
ἣ δ' εὐνὴ Διὸς δῦνε· τὼ δ' ἀγκοίνησιν ἰαῦσαι,
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ' Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
οἵ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
πύργωσάν τ'. ἐπεὶ οὔ μιν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερὼ περ ἐόντε.
τὴν δ' ἤδη Ἀλκμήνην εἶδον Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἣ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα θυμολέοντα
γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
τὴν Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θυγατρα,
τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος ἀγνὸν ἀτειρὲς.
μητέρα τ' Οἰδιπόδαο εἶδον καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
γημαμένη ᾧ υἷϊ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἄλεσε πήματι.
γῆμεν. ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
Καδμείων ἰφθίμων, θεῶν οὐλὰς διὰ βουλάς·
ἣ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατερὸϊο,
ἀψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ χομένη. τοῖσιν δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσά τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέουσι.
καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε Νηλεὺς
γῆμεν ἑὴν μετὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
ὃς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἣ δὲ Πύλῳ βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέσσορά τε, Χρομίον τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
τοῖσι δ' ἔπ' ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· ἀλλ' ἐτίνυε Νηλεὺς
πᾶσι μνηστῆρσιν ὅς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους

ἐκ φυλάκης ἐλάσσει βίης Ἰφικλείης
ἀργαλέας. τὰς δ' οἰω ὑπέσχ' μαντις ἀμύμων
ῥηξέλαον χαλεπὴν θεῶ κατὰ μοῖρα τέλεσσε,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἤματα ῥέετ' ἐλεῖτο
ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἰφικλείη,
θέσφατα πάντ' ἐπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Εἶδον δὴ καὶ τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονι γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
οὕς ἤδη μάλα πάντας ἀπ' ἀτρυγέτοιο κέλευθα
οἱ μὲν νέρθεν γῆς τιμῆς πέρι ζωὸς ἐόντος,
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.
τὴν δ' μετ', Ἰφιμέδειαν Ἀλωῆος παράκοιτιν
εἰσάλοχον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι.
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε (μινυνθαδίω δὲ γενέσθην)
ὦτόν τ' αὐτίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην,
οὕς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
καὶ πολὺ καλλίστους, † μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
ἐννέωροι γὰρ τοί γε νὴ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννέόργυοι.
οἳ ῥα νὴ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην, ἐν Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο. (Ὄσσαν
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ' ἄλεσεν Διὸς υἱὸς ὃν ἤύκομος τέκε Λητώ,
ἀμφοτέρω, πρίν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι, πυκάσαι τε † γένυς δυανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον, καλήν τ' Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἣν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ὀψὲ γάνυτ' Ἀθηναίων ἱεράων
ἦγε μέν, οὐδ' ἀπόνητο. πάρος δ' ἁμὶν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσι. (λῃ,
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον, συγχρήν τ' Ἐριφύλην
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐλέξατο τιμήεντα.
πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον, οὐδὲ θύγατρας.
πρίν γὰρ κεν νὺξ φθίτ' ἄμβροτος. ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὐδέμεν ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους,
ἢ αὐτοῦ. πομπὴ δ' ἔσσεται ἠδὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅγε φαίνεται εἶδος
εἰσόκε καὶ μέγεθός τε, ἰδὲ φρεσὶν ἔνδοθι μῆτις;
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστι· ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.
μὴ οὖν σπεύδοντες ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
δεύησθε χρῄζοντι πολύσετε. πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματα κεύθι μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχενεύς,
ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν πρωθήβησις ἦεν,

Ω φίλοι, ἦ μὰν ὔμμιν ἄπο σκοπὸν οὐδ' ἄπο δόξης
μυθεῖται

ex custodia abegisset uis Iphicleæ
difficiles. has solus promisit uates inculpatus
abacturum: sæuum autem dei fatum impediuit,
uinculaq; sæua, & pastores agrestes.
sed quando mensesq; & dies perficiebantur
rursus circumuoluto anno, & aduenerunt horæ,
tunc ipsum soluit uis Iphiclea,
uaticinia omnia loquuta: Iouis aũt perficiebatur cõsiliũ.
& Ledam uidi Tyndari uxorem, Leda.
quæ ex Tyndaro duros peperit filios,
Castoremq; equorũ domitorẽ et pugnis nalentẽ Pollucẽ: Castor & Pollux.
hos ambos uiuentes detinet animans terra:
qui etiam infra terram honorem ab Ioue habentes,
modò quidem uiuunt alternis diebus, modò rursus
moriuntur, honorem autem sortiti sunt æqualem dijs.
post hanc, Iphimediam Aloei uxorem Iphimedia.
aspexi, quæ sanè dicebat se cum Neptuno rem habuisse.
& peperit duos filios (breuis autem uitæ fuerunt)
Otumq; uirilem, inclytumq; Ephialtem, Otus et Ephialtes.
quos sanè longissimos enutriuit alma terra,
& longè pulcherrimos, post inclytum Orionem.
nouem annorum enim illi & nouem cubitorum erant
latitudine, at longitudine erant nouem ulnarum.
qui sanè immortalibus minabantur, in cœlis
moturos certamen tumultuosi belli.
Ossam Olympo conati sunt imponere, Ossæ uerò
Pelium frondosum, ut cœlum permeabile esset.
et fortassis perfecissent si ad pubertatis mẽsurã uenissẽt:
sed pdidit Iouis filius quẽ pulchricoma peperit Latona,
ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo
floreret, ornaretur q genu florenti barba.
Phædramq; Procrimq; uidi, pulchramq; Ariadnam, Ariadna.
filiam Minois prudentis, quam olim Theseus
ex Creta in fertilissimam regionem Athenarum
duxit qdẽ, neq; potitus est. ante a. ipsam Diana detinuit
Dia in circumflua, Bacchi monitu.
Mæramq; Clymenem q uidi, mæstamq; Eriphylam, Eriphyla.
quæ aurum dilecti mariti accepit precio sum.
omnes uerò non ego eloqui possum neq; nominare
quotquot Heroum uxores uidi & filias.
antè enim etiam nox periret diuina. sed etiam hora
dormiendi siue ad nauem celerem digressum ad socios,
siue hic. reductio autem dijs uobisq; curæ erit.
Sic ait. at illi omnes quieti facti silentio:
uoluptate autem tenebantur per domum umbrosam.
his uerò Areta albis lacertis cœpit sermonem: Arete Phæacensibus.
Phæaces, qualis uobis uir ille uidetur esse
formaq; magnitudineq;, atq; mente intus par?
hospes sanè meus est: unusquisq; a. particeps est honoris.
ideo non festinantes dimittite, neq; dona
sit egenti prohibete, multa enim uobis
bona in ædibus deorum benignitate iacent.
inter illos autem interfatus est senex Heros Echeneus,
qui sanè Phæacum uirorum maximus natu erat:
O amici, non utiq; nobis ineptè, neq; sine iudicio
loquitur

loquitur regina prudentis. sed obedite:
Alcinoi autem ex hoc sequetur opusq; dictumq;.

Hunc autem rursus Alcinous excepit, dixitq;:
hæc quidem sic erit res, si modò ego
uinus Phæacibus nauigandi peritis imperabo.
bospes autem sustineat, tametsi reditus indigus,
tamen expectet in crastinum, donec totam
donãdi rationem perficiam. deductio aũt uiris curæ erit
omnib. potissimũ a. mihi. huius n. imperiũ est in populo.

Vlysses Alcinoum alloquitur.

Huic respondens allocutus est prudens Vlysses:
Alcinoe rex, omnium gloriosissime populorum,
si me etiam in annum insseritis hic manere,
deductionẽq; apparaueritis, & splẽdida dona dedetitis,
profectò illud mallem, & sanè utilius esset
pleniori cum manu charam ad patriam uenire,
& magis honorandus & charior uiris essem
omnibus quotquot me in Ithacam uiderent reuersum.

Hunc rursus Alcinous allocutus est, dixitq;:
ô Vlysses, equidẽ neutiquam te existimamus aspicientes
impostoremq; & fallacem, ut multos
pascit terra nigra errones homines,
mẽdacia concinnãtes unde quis rẽ nõ intelligere potest.
tibi inest forma uerborum, mentesq; bonæ:
historiam uerò ut musicus scitè recensuisti,
omnium Græcorum, tuiq; ipsius dolores tristes.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
si quosdam eximiorum sociorum uidisti, qui teipsum
ad Ilium simul sequuti sunt, & illic fatum obierunt.
nox hæc ualde longa, immensa: neq; tempus est
dormiendi in ædibus. tu autem mihi dic mira opera,
equidem uel auroram diuinam sustinerem, si mihi tu
uelles domi tuos dolores dicere.

Hunc autem excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Alcinoe rex, omnium gloriosissime populorum,
tempus quidem multa loquendi, tempus & dormiendi.
si adhuc audire utiq; cupis, non sanè ego
hæc tibi abnegaro & miserabiliores uerò alios dicere
dolores meorum sociorum, qui iam postea perierunt.
qui Troianorum quidem effugerunt luctuosum bellum,
in reditu uerò perierunt malæ consilio fœminæ.
exterùm postquã animas quidem dispersit huc atq; illuc
casta Proserpina mulierum fœminarum,
superuenit anima Agamemnonis Atridæ
tristis: circumq; alia congregabantur quæcunq; simul eo
domo in Ægisthi perierunt & fatum obierunt.
agnouit statim me ille postquã bibit sanguinem nigrũ.
fleuit autẽ ille uehementer, teneras lachrymas distillãs,
extendens ad me manus, porrigere cupidus.
sed non amplius ei aderat uis firma, neq; ulla potentia
qualis utiq; antea erat in flexilibus membris.
illum quidem ego fleui ut uidi, misertusq; sum in animo,
& ipsum compellans uerba alata dixi:

Atride gloriosissime rex uirorum Agamemnon,
quòd nam te fatum domuit asperæ mortis?
an te in nauibus Neptunus domuit,

μυθῆται βασίλεια πορίφρων. ἀλλὰ πίθεσθε·
Ἀλκινόῳ δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ὄφρα τε ἔπος τε.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
ξεῖνε μὲν ὅπως δὴ ἔσσεαι ἔπος, αἶψα γ' ἐγώγε
ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
ξεῖνος ἢ τλίητω, μάλα περ νόσου χατίζων,
ἔμπης ὄν ὧδε μένειν ὀψὲ πρὸς ἠῶ χατίσσω
λωτίνῳ τελέσω. πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί. τοῦ γὰρ κράτος ἐς γ' ἐμὸν αἶμον.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφύκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε πρέσβυ, πανίστων ἀριδείκετε λαῶν,
εἴ μεν γὰρ εἰς ἐνιαυτὸν αὖθι μίμνειν,
πομπήν τ' ἐτράποιτε, καὶ ἄγλαὰ δῶρα δίδοῖτε,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι,
καί κ' ἀνδροτέροις τε φίλος τροφός τε μόλοιμι
πᾶσιν ὅσοι μ' ἰδόντες ἐσίοιατο νοστήσαντα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν ὅτί σ' εἴσκομεν εἰσορόωντες
ἠπροπὰ τ' ἔμμεν γ' ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ψεύδεά τ' ἀρτύοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ' ἐνὶ μὲν μορφὴ ἐπέων, ἐνὶ δ' ἦτορ ἐΰφρον ἔθηκε·
μῦθον δ' ὡς ὅτε τ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
πάντων τ' ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ τινας αὐτιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτόθι πότμον ἐπέσπον.
νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρή, ἀδέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
εὐδέμεν ἐν μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
καί κεν ὀΐω καὶ λίην αὐαχοίμην, ὅτε μοι σὺ
πλαγχθῆναι ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσαιο.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφύκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε πρέσβυ, πανίστων ἀριδείκετε λαῶν, (σεύς,
ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.
εἰ δ' ἔτ' ἀκοιμητοί γε λιλαίεαι, ἄλλο καὶ οὔ τι
τόσσων σοι φθονέοιμι καὶ εἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο,
οἳ τρώων μὲν ὑπεξέφυγον σμυερὸν πόλεμον,
ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασε κλυτὸς Ἀργεϊφόντης,
ἦλθε δ' ἰὼν ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἶκῳ ἐν αἰγίσθοιο θανὼν καὶ πότμον ἐπέσπον.
ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
κλαῖε δ' ὀγὲ λιγέως, βαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,
πτῆναι εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦεν ἐνὶ μέλεσιν, οὐδέ τι κῖκυς
οἵη πὸρ τάρφει ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσι.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσά τ' ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπτερα πτερόεντα προσηύδων·

Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασε ταναηλεγέϊ θανάτοιο;
ἦ σε γ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,

ἔρσας

ὄρσας ἀργαλέων αὐτμῶν ἀμείναρτον ἀϋτμήν;
ἦέ σ' ἀϋτόφοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἀδὴν χέρσῳ,
βῶν πωλυτομνόμενον, ἠδ' οἰῶν ὠκέας καλάς;
ἦὲ πόλιν μαχεσόμενον, ἠὲ γυναικῶν; (πρὸ
Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὔτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι ποσὶν δάμασ' ἐλάσαντα,
ὄρσας ἀργαλέων αὐτμῶν ἀμείναρτον ἀϋτμήν,
οὔτέ μ' ἀϋτόφοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἀδὴν χέρσῳ·
ἀλλά μοι Αἴγισθος τὸν ἔξας θανάτου τε μόρου τε,
ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ, οἰκόνδε κάλεσσας,
δαπνίσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἀπὶ φάτνης,
ὥς θανον οἰκτίστῳ θανάτῳ. περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὡς ἀργιόδοντες,
οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
ἢ γάμῳ, ἢ ἐράνῳ, ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
ἤδη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας
μαρνάμενος κταινομένων ἠγρῷ ἠὲ πρὸ ὑσμίνης·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύρατο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πλήθοντας
κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ· λάπτε δὲ πᾶσα δαὶς βοῦς.
οἰκτροτάτῳ δ' ἤκουσα ὀπὰ Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ. ἡ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι πρὸς εἰς Ἀΐδαο
χερσὶ κατ' ὀφθαλμὼς ἑλέειν, σιὼ τε τόμ' ἐρεῖσαι.
ὡς ἐκ παντοίων κακῶν θρέσιν ὄργα βάλητα[ι].
οἷον δή κε κύνα μάστακ' ὀργὴν ἀεικέα,
κυρίδιον τὸν ἔξασι πόσει φόνον. ἄντοι ἔφλων γε
ἀσπάσιος παίδεσσιν ἐδέσσεται ἠμὲν ἐοῖσιν
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἣ δ' ἔξοχα λύγρ' ὀΐσα,
ἥτε κατ' ἔσχε ἔχθε νήποσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσι γυναιξί, νή ἤ κ' ὀδυσσαίμην ὅπιθεν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὦ πόποι, ἦ μάλα δή νόον Ἀτρεΐδῃ ὀδυσσάμενος Ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας δολίας.
ἐξ ἀρχῆς, Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί·
σοὶ δὲ Κλυταιμήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
τῷ σὺ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικὶ πρὶν ἥπιος εἶναι,
μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ τοι κεκρυμμένον εἶναι.
ἀλλ' ἀσοί γ' Ὀδυσῆι φόνος ἔσται ἔκ τε γυναικός.
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
ἦ μὲν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ἐρχόμενοι πολεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦεν ἐπὶ μαζῷ
νήπιος, ὅς τε νῦν γε μετ' ἀνδράσιν ἵζει ἀριθμῷ,
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται ἠδὰ θέμις ἐστίν·
ἦ δ' ἐμὸν υἱὸν ἔφυ πολυδευκὴς ἄκουτις
ὀφθαλμοῖσιν ἴδεσθ', οὐδ' αὐτὸς ἐμὸν πόσιν.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
κρύβδην

ciens ſæuorum uentorum immenſa flabra?
an te iniqui uiri læſerunt in terra,
boues abigentem, atq; ouium greges pulchros?
aut pro urbe pugnantem, atq; fœminis?
Sic dixi. ille autem me ſtatim excipiens allocutus eſt: Agamemnonis umbra ſuũ exitium Vlyſſi refert.
inclyte Laertiade multiſcie Vlyſſes,
neq; me in nauibus Neptunus edomuit,
excitans difficilium uentorum immenſum flatum,
neq; me hoſtiles uiri læſerunt in continente:
ſed mihi Ægiſthus ſtruens mortemq; fatumq;
occidit cum perniciosa uxore, domum uocatum, (pe.
cõuiuio exceptũ, quẽadmodũ quis occidit bouẽ ad præſe
ſic perij miſerabiliſſima morte. circum autem alij ſocij
continenter necabantur, quẽadmodũ ſues albis dẽtibus,
qui ſanè in locupletis uiri multum potentis
aut nuptijs, aut ſymbolis, aut conuiuio celebri.
ſanè multorum uirorum cædibus interfuiſti
ſeparatim interfectorum & in dura pugna.
ſed profectò illa potiſſimum uidens ingemiſce animo,
ut circa craterem menſasq; refertas (debat.
iacebamus in ædibus: panimentũ a. totum ſanguine ma-
miſerabiliſſimam autem audiui uocem Priami filiæ Caſſandræ, quam occidit Clytæmneſtra doloſa Caſſandræ cædes.
prope me: at ego à terra manus eleuans,
inijciebam moriens in gladium. illa aũt impudentiſſima
receſſit, neq; mihi uoluit eunti ad Ditis Clytæmneſtræ ſæuitia.
manibus oculos comprimere, & atq; os componere.
ut non peſtilentius & ſæuius aliud muliere
quæcunq; huiuſmodi mente facinora induxerit.
quale & illa patrauit facinus indigniſſimum,
legitimo ſtruens marito cædem. atqui putabam
iucundum liberis atq; mancipijs atq; ancillis meis
domum uenturum: illa uerò ſceleratiſſima docta,
quæq; turpitudinem aſperſit etiam uenturis in poſterum
mulieribus fœminis, etiam illi quæ benefica erit.
Sic dixit. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
eheu quàm ſanè genus Atrei altitonans Iupiter
uehementer odit fœminæ per conſilia.
ab initio, Helenam quidem perierunt propter multi: Contra uxores.
tibi uerò Clytæmneſtra dolum ſtruxit procul abſenti.
Sic dicebam. ille autẽ me protinus excipiens alloq. eſt:
ideoq; nunc nunquam etiam tu uxori manſuetus ſis, Vxori non temerè credendum.
neq; illi rem omnem reuela quam bene noueris,
ſed aliud quidem dic, aliud celatum eſto.
ſed non tibi Vlyſſes exitium erit ex uxore.
ualde enim prudens & bene in mente conſilia ſcit
puella Icarij prudens Penelope.
profectò ipſam nuptam nouam reliquimus nos,
abeuntes in bellum: filius autem illi erat ad mamillam
paruulus, qui alicubi nunc inter uiros ſedet numero,
beatus: certè enim eum pater charus uidebit ueniens,
& ille patrem amplectetur ita ut fas eſt:
illa autem me neutiquam filio ſaturari uxor
oculis permiſit: prius enim me occidit & ipſum.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde,

clam

tlam non palàm charam in patriam terram
nauem dirige: quoniam non iam fidendum est fœminis.
sed age mihi dic & uerè narra,
an fortassis adhuc manentem audiuistis filium meum,
aut in Orchomeno, aut in Pylo arenosa,
an alicubi apud Menelaum in Sparta lata.
nondum enim mortuus est in terra diuus Orestes.

Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Atride, quid me hæc interrogas? neq; enim scio
uinat ne ille an mortuus sit. malum autem incerta loqui.
nos quidem sic uerbis alternantes tristibus
stabamus tristati, tenellas lacrymas profundentes:
superuenit autem anima Pelidæ Achillis,
& Patrocli, & eximij Antilochi,
Aiacisq; qui optimus erat formaq; corporeq;
aliorum Græcorum post irreprehensibilem Achillem.
agnouit autem me anima pedibus uelocis Æacidæ,
& lugens uerba alata dixit:

Achillis anima Vlyssi. generose Laertiade multiscie Vlysses,
infelix, quid adhuc maius in mente cogitabis facinus?
quo pacto sustinuisti ad inferos uenire, ubi mortui
inscij habitant, mortuorum simulachra miserorum?

Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Achilles Pelei fili, excellentissime Græcorum,
ueni Tiresiæ indigus, si quod consilium
dicat quo pacto Ithacam ad arduam perueniam.
necdum enim propè ueni in Achaiam, necdum nostram
terrã conscendi, sed semper malè habeo. te uerò Achilles
nullus uir maiorum beatior, neq; posteriorum.
antea enim te uiuum honorabamus æqualiter dijs
Argiui, nunc rursus latè imperas mortuis,
hic degens: ideo neutiquam mortuus tristeris Achilles.

Sic dicebam. ille antẽ me protinus excipiẽs alloq. est:
ne sanè mihi de morte loquaris inclyte Vlysses:
mallem rusticus mercede seruire alij
uiro inopi, cui non uictus multus esset,
quàm omnibus mortuis uita defunctis imperare.
sed age mihi de filio generoso historiam dic,
an pergit ad bellum pugnator esse, an non.
dic etiam mihi de Peleo eximio si quid audieris,
an adhuc teneat honorem multis in Myrmidonibus,
an ipsum despiciunt per Græciam Phthiamq;
eo quòd ipsum senium occupat manusq; pedesq;.
non enim ego ultor sub splendore solis,
talis qualis olim in Troia lata
trucidabam exercitum optimum, pugnans pro Argiuis.
si talis uenirem uel paululum in patris domum,
sanè alicubi ostenderem robur & manus intactas,
qui illum uiolant, priuantq; ab honore.

Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
equidem de Peleo inculpato nihil audiui:
sed tibi de filio utiq; Neoptolemo charo
omnem ueritatem dicam, ut me iubes.
ipse enim illum ego cana in naui æquali
duxi ex Scyro ad caligatos Achiuos.

πρύμνην μιν δ' ἀναφανδὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατιχήμεναι· ἐπεὶ οὔ πω πίστα γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νὴ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴπ' ἔτι ζώοντος ἀκούεις παιδὸς ἐμοῖο,
ἤ που ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι;
ἤ που πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ.
ὄφρα γάρ πω τέθνηκεν ἀδῆν χθονὶ δῖος Ὀρέστης.

Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
ἀτρεΐδη, τί μ' ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δ' οὐκ ἠμὼλια βάζειν.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω συνιεροῖσιν
ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντε·
ἦλθε δ' ὦκα ψυχὴ Πηληϊάδαο ἀχιλῆος,
ἠδὲ Πατροκλῆος, Θ' ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
ἠδ' ἄλλων δ' ἀνακὼν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
σχέτλιε, τίπ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης Ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθά τε νεκροὶ
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέος υἱὲ μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, αἴτινα βουλὴν
ἤποι ὁπῶς Ἰθάκην δυσπαλέος ἐσανείμην.
οὐ γάρ πω σχεδόν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχω πάπα. σεῖο δ' Ἀχιλλεῦ
οὔτις ἀνὴρ πρόσθ' ἀρότερος μακάρτατος, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω·
πρίν μὲν γάρ σε ζώοντ' ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
τῷ οὐ νεμεσσητόν σε θανὼν ἀκαχίζεμεν Ἀχιλλεῦ.

Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβομενος προσέφη·
μή δή μοι θανάτου γε παραύδα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολύς εἴη,
ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ' ἄγε μοι περὶ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπες,
ἢ ἕπετ' ἦε μετ' πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἠὲ μὴ ἔπι.
εἰπὲ δέ μοι πηλῆος ἀμύμονος ἔστι πεπυσμαι,
ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χείρές τε πόδας τε.
ὡς γὰρ ἐγὼν ἐπὶ γῆς Τροίης εὐρείης ἀνείην,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τρωϊκῷ δήμῳ
φῶτα λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν.
εἰ τοῖος δ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατρώιον δῶ,
τῷ κε τέῳ σύξημι μάλ' ἐν χείρας ἀάπτους,
οἳ κεῖνον βιόωνται, ἀέργυσίν τ' ἀπὸ τιμῆς.

Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ὅτι πεπυσμαι·
αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὡς με κελεύεις·
αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἑλοῦσα
ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιούς·

ἄτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, καὶ οὐκ ἁμάρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' αὐτίθεος καὶ ἐγὼ τανυσάσκομεν οἶοι.
αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην μαρναίμεθ' Ἀχαιοί,
ἔνθα κε δὴ πληθὺν μὲν ἀνὴρ ἐρύκοι, ὃς ἐνὶ θυμῷ,
ἀλλὰ πολὺ πρόσθιος κίε, ὃν μένος ἐν φρεσὶ θείη·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἐπέφνε καὶ ἀντιβίους ἐνοπῇσι.
πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσον λαὸν ἔπεφνε μενεπτόλεμος Ἀργείοισιν.
ἀλλ' οἷον δὴ Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ
ἥρω' Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
αὐτὰρ ὅτ' ἐς ἵππον κατεβαίνομεν ὃν κάμ' Ἐπειός,
ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ὑπὸ πάντ' ἐτέταλτο,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ὑποθῶναι·
ἔνθ' ἄλλοι δ' ἀνακῶς ἔχον ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Δαναῶν τ' ὠμόργνυντο, τρέμον δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου.
κεῖνον δ' ὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, ὔτε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον. ὁ δέ μ' ἐμάλα πολλ' ἱκέτευεν
ἵππόθεν ὀχμῶσαι, ξίφεϊ δ' ἐπιμαίετο κώπῃ,
καὶ δόρυ χαλκοβαρές· κακὰ δ' ἤρτυσε μενοινᾷ.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν δ' ἐπέρσαμεν αἰπήν,
μοῖραν μὲν γέρας ἐσθλὸν ἔχων οἴκαδε νῆας ἔβαινον
ἀσκηθής, οὔτ' ἄρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
οὔτ' αὐτοσχεδίῃσι τετυγμένος· οἷά τε πολλὰ
γίνεται ἐν πολέμῳ, ὧν μίξ δ' ἔτι μαίνεται Ἄρης.
Ὡς ἐφάμην. ψυχὴ δ' ποδώκεος Αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνη ὅ οἱ ἦρ ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.
αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων
ἵσταντ' ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ πάντ' ἐπέεσσιν.
οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος. ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ·
παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικῆσαι τοιοῦδ' ἐπ' ἄεθλῳ·
τοῖον γὰρ κεφαλὴν ἔσχεν κατὰ τοῦ ἐκάλυψεν,
Αἴανδ', ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα πέλασκε
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλέος υἱόν.
τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν,
Αἶαν παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, ἦ κάρ ἔμελλες
δηρὸν θαυὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλον εἵνεκα τεύχεων
δολομήτεω· τὰ δὴ σῆμα θεοὶ θέσαν ἀργείοισιν.
τοῖς γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ' ἀκοιτὶς
ἴσην Ἀχιλῆϊ κεφαλὴν Πηλείδαο
ἀχνύμεθα φθιμένοιο δάμαρτός. σοὶ δέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεὴν δ' ὑπὸ μοῖραν ἔθηκεν.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, ἦ δ' ὅ γε μετ' ἄλλας
ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνειώτων.

ac quando circa urbem Troiam inibamus conſilia,
ſemper primus dicebat, & non aberrabat oratione:
Neſtorq́ eximius & ego contendebamus ſoli. (*ui-*
cæterũ quotiens circa urbẽ Troiã decerneremus Achi-
nunquã in multitudine manebat uirorum, neq́ in turba,
ſed longe præcurrebat, ſuo robore nulli cedens:
multos autem uiros trucidauit in graui pugna.
omnes uerò non ego eloqui poſſem neq́ nominare
quantum exercitum occiderit defendens Argiuos.
ſed ut Telephiden interfecit ferro
Heroẽ Eurypylum, multi autem circa eum ſodales
Ceteï trucidabantur, mulierum propter dona.
illum ſane pulcherrimum uidi poſt Memnonẽ diuinum.
cæterũ cùm in equũ conſcẽdimus quẽ fabricauit Epeus,
Græcorum optimates, commiſſa aũt mihi erant omnia,
cùm aperire callidas inſidias, tum concludere:
hic alij Græcorum duces atq́ conſiliarij
lacrymas abſtergebant, tremebantq́ membra cuiuſq́.
illum autem nunquam prorſus ego uidi oculis
neq́ palleſcentem corpore pulchro, neq́ à maxillis
lacrymam abſtergentem. ille mihi multum ſupplicabat
ab equo exire: gladij autem quatiebat capulum,
& haſtam granatã ære: mala autẽ Troianis moliebatur.
ſed quando Priami urbem depopulati ſumus celſam,
portionem & donum bonum habens nauem conſcendit
incolumis, neq́ eminus læſus acuto iaculo,
neq́ cominus ulneratus: qualiter ſæpius
fit in bello, permixtim namq́ furit Mars.
Sic dicebam. anima autem pedibus celeris Æacidæ
abibat magnificè incedens per herboſum pratum,
lætitia quòd ei dixiſſem filium excellentem eſſe.
aliæ uerò animæ mortuorum defunctorum
ſtabant triſtes, narrabantur autem pœnæ ab unaquaq́.
ſola autem Aiacis anima Telamoniadæ
longè abſiſtebat, irata propter uictoriam,
qua ipſum ego uiceram litigans apud naues
pro armis Achillis. poſuerat autem uenerandæ matri:
filij autem Troianorum iudicarunt & Pallas Minerua.
quod utinam non uiciſſem tali mercede:
tale enim caput ob iſta terra occupauit,
Aiacẽ, qui præſtãtiſſimus & forma, & rebus geſtis fuit
aliorum Græcorum, poſt bonum Achillem:
illum quidem ego uerbis alloquebar mollibus:
Aiax fili Telamonis boni, ficcine (*ma Vlyſſes ad*
ne mortuus q́dem obliturus eras aduerſum me iræ ob ar- Aiacis um-
pernicioſa: quæ pernicioſa dij fecerunt Argiuis. *bram.*
talis enim ipſis turris periſti: propter te autem Græci
æquè ac propter Achillis caput Pelidæ
dolemus occiſum penitus. neq́ quiſpiam alius
in culpa eſt, ſed Iupiter Danaorum exercitum fortium
duriter odit, tibi autem fatum impoſuit.
ſed age huc ueni rex, ut uerbum & orationem audias
noſtram: doma autem robur & generoſum animum.
Sic dixi. ille aũt mihi nihil reſpondit, ibat aũt ad alias
animas ad Erebum mortuorum defunctorum.

ἔνθα

cum

hic tamen alloquens fuiſſet iratus aut ego ipſum,
ſed mihi volebat animus in pectore charo
aliorum animas videre defunctorum.
Minos. *ibi Minoem vidi Iouis ſplendidum filium,*
aureum ſceptrum geſtantem, ius dicentem mortuis,
ſedentem: alij verò circa ipſum cauſas dicebant regem,
ſedentes ſtatuti per latam Plutonis domum.
Orion. *poſt hunc autem Orionem ingentem animaduerti*
feras ſimul agitantem per floridum pratum,
quas ipſe occidebat in deſertis montibus,
manibus habẽs clauam totam ferreã, ſemper infractam.
Tityus. *& Tityum vidi terræ glorioſæ filium,*
iacentem in pauimento, hic a. in nouem iacebat iugera.
vultures autem ipſum utrinq; aſſiſtentes iecur fodebant,
in viſcera penetrãtes. ille autem non abigebat manibus.
Latona enim traxit Iouis glorioſam coniugem
ad Pytho euntem per amœnum Panopeum.
Tantalus. *& ipſum Tantalum vidi graues dolores patientem,*
ſtantem in lacu, hic accedebat ad mentum.
appetebat autem ſitiens, potũ autem non poterat capere:
quoties enim inclinabat ſenex bibere cupiens,
toties aqua peribat abſorpta: circa autem pedes
terra nigra apparebat, areſcere autem faciebat deus.
arbores autem proceræ à capite fundebant fructum,
pyri, mali punicæ, & aliæ mali egregiũ fructum ferẽtes,
ficuſq; dulces, & oleæ uireſcentes.
quoties rectà pergeret ſenex manibus decerpere,
has uentus iactabat in nubes umbroſas.
Siſyphus. *& ipſum Siſyphum aſpexi, duros dolores patientem,*
lapidem geſtantem ingentem utraq; manu.
& ille quidem innixus manibusq; pedibusq;,
lapidem ſurſum pellebat ad cacumen: ſed quando erat
ſummum ſuperaturus, tunc uertebatur fortis uis,
rurſus deinde in campum uoluebatur lapis aſper:
at ille rurſus pellebat intenſus: ac ſudor
defluebat ex membris, puluis autem ex capite oriebatur.
Hercules. *poſt hunc vidi vim Herculeam,*
ſimulachrum: ipſe verò apud immortales deos
Hebe. *oblectatur in cõuiuijs, & habet pulchrorũ talorũ Hebẽ,*
filiã Iouis magnanimi et Iunõis aurea ſandalia habẽtis.
circa ipſum clamor mortuorum erat, animum ſimilis,
undiq; fugientium. ille verò obſcuræ nocti ſimilis,
nudum arcum habens & ad neruum ſagittam,
horrendum circumſpiciens, ſemper iaculanti ſimilis.
horrendus autem illi circum pectora baltheus,
aureũ erat lorum: in quo miranda opera elaborata erãt,
urſiq́ue, agreſtesq́ue apri, fulmiq́ue leones,
prælia q́ue, pugnæq́ue, cædesq́ue, homicidiaq́ue.
nec aliud fabricatus eſt nec aliud fabricabitur,
qui illud lorum ſua elaborauit arte.
agnouit autem ſtatim ille, poſtquam vidit oculis:
& me miſerans verbis alatis alloquebatur:
Hercules Vlyſſi. *Generoſe Laertiade multiſcie Vlyſſes,*
heu miſer, aliquod & tu malum fatum nactus es,
quale utiq; ego portabam ſub radijs ſolis.

γνῶ χ' ὁμῶς πρόσφω πεχολωμένον· ἦκεν ἐγὼ τὸν·
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι
τὴν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνειώτων.
ἔνθ' ἄτοι Μίνωα ἴδον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νεκύεσσιν,
ἥμενον· οἱ δὲ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
ἥμενοι ἑσάοντές τε κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
τὸν δ' μέγ', Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
θῆρας ὁμοῦ ἐλεῖν στιβαρὸν κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
οὕς αὐτὸς κατέπεφνε νέον οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰεν ἀαγές.
καὶ Τιτυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν δαπέδῳ, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα·
γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
δέρτρον ἔσω δύνοντε· ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσίν·
Λητὼ γὰρ ἄλοχον Διὸς κυδρὴν ἐβίβασκε
βαινέμεν ἐρχομένην ἐς καλλιχόρου Πανοπῆος.
νὺ μὲν Τάνταλον εἰσεῖδον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα,
ἑστεῶτ' ἐν λίμνῃ, ἥ δὲ προσέπλαζε γενείῳ·
ἕστηκεν δ' διψάων, πιέειν δ' οὐκ ἔχεν ἐλέσθαι.
ὁσσάκι γὰρ κύψειε γέρων πιέειν μενεαίνων,
ὅσσάκι δ' ὕδωρ ἀπολέσκετ', ἀναβροχθὲν ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
γαῖαν μέλαιναν φαίνεσκε, κατεζεύασκε δὲ δαίμων.
δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατηκρήθεν χέε καρπὸν,
ὄγχνας, ἠδὲ ῥοιὰς, μηλέας τ' ἀγλαόκαρπους,
συκάς τε γλυκερὰς, ἐλαίας τε τηλεθόωσας.
τὴν ὁπότ' ἰθύσειε γέρων ὑπὲρ χερσὶ μάσασθαι,
τάδε δ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόωντα.
νὺ μὲν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατερὸν ἄλγε' ἔχοντα,
λᾶαν βασάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
ἦτοι ὁ μὲν, σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέψασκε κραταιΐ·
αὖτις ἔπειτα πέδονδε λίνδετο νώλεθρος λᾶας ἀναιδείης·
αὖτὰρ ὅγ' ἄψ ὤσασκε, τιταινόμενος· κατὰ δ' ἱδρὼς
ἐῤῥέεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
τὸν δ' μετ', εἰσαθόωσε βίλιν Ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην
παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.
ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἰὼν, οἰωνῶν ὣς,
πάντοσ' ἀτυζομένων. ὁ δ', ἐρεμνὴ νυκτὶ ἐοικὼς,
γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐϋθὲν νευρῇφιν ὀϊστὸν,
δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
σμερδαλέῳ δὲ οἱ ἀμφὶ πάλῃ τέθωρηκτο χρύσεος ἱμὰς τελαμών· ἵνα θήρεσσι βρύγα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ', ἀγρότεροί τε σύες, χαροποί τε λέοντες,
ὑσμῖναί τε, μάχαί τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε.
μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλό τι τεχνήσαιτο,
ὃς κείνου τελαμῶνα ἓῃ ἐνὶ κάτθετο τέχνῃ.
ἔγνω δ' αὐτίκα κεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν·
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἆ δείλ', ἦ τινα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡμαλάζεις,
ὅν περ ἐγὼν ὑπένερθε ὑπ' ἀγλαὸς Ἠελίοιο.

Iouis

Zωὸς

ζωὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀΐζὺν
ἔσχον ἀπειρεσίην, μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δεδμήμην, ὅ δ' ἐμοὶ χαλεπὸς ἐπετέλλετ' ἄεθλος.
καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ' ὁ γὰρ ἦτ' ἄλλο
φράζετο δηλήτερόν τι μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον. (λοιπὸν μὲν ἐγὼν αὖθις ἄνηγαγον ἐξ Ἀΐδαο
al. ἐπιμὲν δὲ. Ἑρμείας δ' ἐμὲ † ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ὡς ἐπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον εἴσω Ἀΐδαο.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖθ' μίνυον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων οἳ δὴ τοπρόσθεν ὄλοντο.
καὶ νύ κ' ἔτι πλεόνας ἴδον αὐήρας, οὓς ἐθέλον πρό,
Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
ἀλλὰ πρὶν ὧδε ἔθνε' ἀγείρετο μύρια νεκρῶν
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δ' ἦ χλωρὸν δέος ᾕρει
μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ Ἀΐδαο πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐτὰ πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαίνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
τὴν δ' κατ' Ὠκεανοῖο ποταμοῖο φέρε κῦμα ῥόοιο,
ἐρέσσειν, κωπῆσι μὲν ἐρεσσέμεν, μετέπειτα δ' οὖρος ἀκαλλιμος ἔρος.
ἐρέσσειν, παρὰ τὸ ἐρίσσειν τὸ κωπέλατον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Μ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Διηγεῖται τῷ δὲ ἄλλα γεγονέναι αὐτῷ ἐπανόδου πρὸς Κίρκην· καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παρέπλευσεν, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας Σκύλλαν τε καὶ Χάρυβδιν· καὶ τῶν δὲ αὐτοῦ τινὲς καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλεσαν, ἀνειλόντων τινὰς τῶν Ἡλίου βοῶν· καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς Καλυψὼ ἀπενάγη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Μ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Μῦ Σειρῆνας ἰχθυοπλαγκτάς τ', ἰδὲ βῦς Ἀελίου.

ΑΥΤΑΡ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ' ἴκετο κῦμα θαλάσσης βουθοτείρης
νῆσον ἐὺν Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροὶ εἰσι, καὶ αὐτολαὶ Ἠελίοιο.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντα θοὴν ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πομπεύειν εἰς δώματα Κίρκης
εἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνειῶτα.
ξύλα δ' ἀΐξαντες, ὅθ' ἀκροτάτη πρόεχ' ἀκτή,
θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκρῶν,
τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ σήλῳ ἐρύσαντες,
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν. οὐδ' ἄρα Κίρκην
ἐξ Ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἦλθ' εὖ τιταμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
σῖτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἡ δ' ἐν μέσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων·
Σχέτλιοι, οἳ ζώοντε δόμον ὑπήλυθετε δὴ ὦμ' Ἀΐδαο,
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.

Iouis quidem filius eram Saturnij, ſed ærumnam
habebam infinitam: ualde enim longè deteriori uiro
obnoxius eram, qui mihi grauia imperabat certamina.
& aliquãdo me huc miſit ut canẽ ducerẽ: nõ enim aliud
exiſtimabat hoc mihi grauius eſſe certamen.
hunc quidem ego ſubduxi & traxi ex inferis:
Mercurius autem me deducebat atq; cæſia Minerua.
Sic fatus, ipſe quidem rurſus deſcendit in Ditis domũ.
at ego illic manſi firmiter, ſi quis ueniret
uirorum Heroum qui olim perierunt.
& adhuc priſcos uidiſſem uiros, quos uolebam,
Theſeum, Pirithoumq; deorum glorioſos filios:
ſed antè multitudo congregabatur infinita mortuorum
ſonitu immenſo: me autem pallidus timor inuaſit
ne mihi Gorgonium caput horrendi monſtri
ab inferis mitteret inclyta Proſerpina.
ſtatim deinde ad nauem profectus, iuſſi ſocios
& ipſos aſcendere, & rudentes ſoluere.
illi uerò ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt.
illam uerò per Oceanum flumen ferebat fluctus fluenti,
primum quidem remigatio, poſtea autẽ optimus uentus.

ODYSSEAE HOMERI XII. RAPSODIAE argumentum.

Narrat ab inferis factum ſibi reditum ad Circen: & quomodo Sirenes præternauigauerit, & errantes petras Scyllamq; & Charybdim: & ſuæ nauis & ſociorum interitum, qui occiderant quoſdam Solis boues: & ut ſolus in ligno ad Calypſo euaſerit.

ODYSSEAE HOMERI M. RAPSODIA.

Duodecimus Sirenes complectitur, petras, atq; boues.

AETERVM poſtquam fluuij reliquit fluentum Oceani
nauis, abijtque ad fluctus maris latiflui
inſulam ad Æeam, ubi auroræ manegenitæ
domicilium & chori ſunt, & ſolis ortus.
nauem quidem huc digreſſi ſubduximus in arenam,
nos autem egreſſi ſumus ad littus maris.
hic dormientes expectauimus auroram diuinam:
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora, Reditus ab inferis ad Circen.
tunc ego ſocios præmiſi ad domum Circes
efferre mortuum Elpenorem defunctum.
arboribus.u. ſtatim cæſis, qua ſummũ prominebat littus, Elpenor tumulatur.
ſepeliuimus triſtes, tenellas lacrymas profundentes.
at poſtquam cadauer combuſtum eſt & arma mortui,
tumulo congeſto, & inſuper columna erecta,
fiximus in ſummo ſepulchro fabrefactum remum.
nos quidem ſingula adminiſtrauimus. at non Circen
ab inferis regreſſi latuimus, ſed ualde celeriter
uenit feſtinans: ſimul autem ancillæ ferebant cum ipſa
panem & carnes multas, & nigrum uinum.
hæc in medio ſtans alloquebatur diua dearum:
Miſeri, qui uiuentis ſubijſtis domum Plutonis, Circe prædicit futura ſed pericula.
bis mortui, cum alij ſemel duntaxat moriantur homines.

ἀλλ'

ſed agite, edite cibum & bibite uinum
hic tota die: ſimul autem aurora illuceſcente
nauigabitis: at ego monſtrabo uiam, atq; ſingula
ſignificabo, ne quo pacto neſtris malis conſilijs
aut in mari aut in terra doleatis cladem paſſi.
Sic ait. nobisq; perſuadebatur animus generoſus.
ſic tunc quidem tota die ad ſolis occaſum
ſedebamus cõuiuãtes carnes immẽſas & dulce uinum.
quando autem ſol deſcendit & crepuſculum uenit,
illi quidem dormierunt apud rudentes nauis:
illa autem me manu prehenſum dilectis à ſocijs,
locauitq;, & accubuit, & interrogauit ſingula.
at ego illi omnia rite recenſui.
& tunc quidẽ me uerbis alloquebatur uenerãda Circe:
hæc quidem ſic omnia tranſacta tu autem audi
ut tibi ego dicam, in memoriam reducet etiam deus ipſe.
Sirenes. *ad Sirenes quidem primum peruenies, quæ ſanè omnes*
homines faſcinant, quicunq; ad eas peruenerint.
quicunq; imprudentia appulerit & ſonitum audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor & infantes paruuli
domum reuerſo aſtant, neq; lætantur:
ſed Sirenes ſtridula faſcinant cantilena,
ſedentes in prato. ingens circà oſſium acerus
uirorum putrefactorum, circunq; cutes putreſcunt.
ſed præternauigato: inſuper aures obline ſociorum,
cera molli mellita, nequiſquam audiat
aliorum: at ipſe audi ſi quidem uoles,
ligent te in naui ueloci manuſq; pedesq;
erectum in ſtatione mali: ex ea autem funes alligentur:
ut cum uoluptate uocem audias Sirenum.
quod ſi rogaueris ſocios, ſoluereq; iuſſeris,
illi uerò te pluribus uinculis alligent.
cæterùm poſtquam has præternauigauerint ſocij,
hic tibi non iam continuò dicam
utra tibi uia erit, ſed tu ipſe
animo conſidera. dicam autem tibi utrunq;.
Cyanea ſaxa. *hinc quidem petræ excelſæ, ad eas autem*
fluctus ingens reſonat cærulei maris:
erratiles ſanè eas dij beati uocant.
hac neq; uolatilia præteruolant, neq; columbæ
timidæ, quæ ambroſiam Ioui patri ferunt,
ſed ex illis ſemper adimit læuis petra,
ſed aliam ſummittit pater ut in numero ſit.
hac nondũ ulla nauis effugit uirorũ quæ cũq; aaceſſerit,
ſed pariter tabulas nauium & corpora uirorum
fluctus maris ferunt ignisq; pernicioſi procellæ.
ſola utiq; illa præternauiganit mare ſulcans nauis
Argo omnibus cura ab Æeta nauigans:
& fortaſſe hãc hinc celeriter iecißet magnas ad petras,
ſed Iuno præterire fecit, quoniam charus erat Iaſon.
Deſcribitur Scylla à Circe. *duo uerò ſcopuli, hic quidem cœlum latum attingit*
acuto uertice, nubes autem ipſum circumdat
obſcura, quem nunquam tempeſtas, neq; unquã ſerenitas
illius occupat uerticem, neq; in æſtate neq; autumno.
neq; aſcendere poſſit mortalis uir, neq; deſcendere,

ἀλλ' ἄγετ', ἐδίετε βρώμλω & πίνετε οἶνον
αὖθι ωαν ημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
πλόσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δ' εἴξω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκασα
σημανέω, ἵνα μή τι κακοῤῥαφίῃ ἀλεγεινῇ
ἠ ἁλὸς ἠ ὠδῖ γῆς ἀλγήσετε ωῆμα ωαθόντες.
ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθεθ' θυμὸς ἀγλαὸς.
ὣ τότε μὲν ωρόπαν ἦμαρ ὃν ἠέλιον καταδύντα
ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα & μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ὠδὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο ωαρὰ ωρυμνήσια νηός·
ἡδ' ἐμε χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων,
εἴσέ τε, καὶ ωροσέλεκτο, & ψειρήσατο ἕκασα.
αὐτὰρ ἐγὼ τῇ ωάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
& τότε δή μ' ἐπέεσσι ωροσαύδα Κίρκη,
ταῦτα μὲν ὄφρα ωάντα τετέρανται· σὺ δ' ἄκουσον
ὡς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν ωρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε ωάντας
ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅ, τις σφέας εἰσαφίκηται.
ὅς τις ἀϊδρείῃ ωελάσῃ καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' οὔτι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
οἰκαδε νοσφίσσαντι ωαρίσταται, οὐδὲ γαίωνται·
ἀλλά τε Σειρῆσιν λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι. πολὺς δ' ἀμφ' ὀστέοφιν θὶς
ἀνδρῶν ωυθομένων, ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ ωαρὲξ ἐλάαν· ὦδὶ δ' ἄτερ ἀλείψαι ἑταίροις,
κηρὸν δλείψασ μελιηδέα, μήτις ἀκούσῃ
τὴν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴκε ἐθέλῃσθα,
δήσασ αὐτῷ σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε ωόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἰσοπέδλῃ· ἐκ δ' αὐτοῦ ωείρατ' ἀνήφθω·
ὄφρά κε τερωόμενος ὄπ' ἀκούσῃς Σειρήνοῖιν.
αἰ δέ κε λίσσηαι ἑταίρους, λῦσαί τε κελεύῃς,
οἱ δέ σ' ἐν ωλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι δεύντων.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε ωαρῆξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
ἔνθά τοι ἐκ ἔτ' ἔπειτα δ' ἰλυσκέως ἀγορεύσω
ὁππότερῃ δ' ἤ τοι ὁδὸς ἔσεται, ἀλλὰ νῷ αὐτὸς
θυμῷ βαλεύειν. ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθεν μὲν γὰρ ωέτραι ἐπηρεφέες, ωτοτὶ δ' αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπδ & ἀμφιτρίτης·
γλαγκτὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
τῇ μὲν τ' οὐδὲ ποτητὰ ωαρέρχεται, οὐδ' ωέλειαι
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίῳ Διὶ ωατρὶ φέρουσιν,
ἀλλά τε & τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς ωέτρη,
ἀλλ' ἄλλῳ νέῃσι ωατὴρ ἐναρίθμιος ἐῷν.
τῇ δ' οὔπω τις νῆυς φύγεν ἀνδρῶν ἥτις ἵκηται,
ἀλλά θ' ὁμῶ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
κύμαθ' ἁλὸς φορέουσι ωυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
οἴη δὴ πείρη γε ωαρέπλω ωοντοπόρος & νῆυς
ἀργὼ ωασιμέλουσα ωᾶσ' Αἰήταο πλέουσα·
καὶ νύ κε τὰν ῥηΐδ' ὧκα βάλῃ μεγάλας ωοτὶ πέτρας,
ἀλλ' Ἥρη ωαρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
οἱ δ' ἤτοι σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη, τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ, οὐδ' ἐποτ' αἴθρῃ
πείνδ' ἔχει κορυφὴν, οὔτ' ἦρι θέρεος οὔτ' ὀπώρης.
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐ καταβαίη,

δσί' ἔι οἱ χεῖρές γε ἑἑκοπίδι ὠόδ' ἵκῃν.
πέτρη γὰρ λίς ὄδι πόδι ξεσῃ ἐικυῖα.
μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ὄδι αὖ ἠερόεσσα
πρὸς ζόφον εἰς ὄρεος πεταμμένον. ἔσπορ αὖ ὑμεῖς
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
ὀδί κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς ἀνὴρ
τόξῳ ὀϊστεύσας κοίλην ἐπὶ εἰσαφίκοιτο.
ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα·
ἣ ἔτι φωνὴ μὲν ὅσον σκύλακος νεογιλῆς
γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακός· οὐδέ κε τίς μιν
γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς αὐτιάσειεν.
ἣ ἔτοι πόδας αἶσι δυώδεκα πάντες ἄωροι·
ἓξ δέ τε οἱ δειραὶ πολυμήκεες, ἐν δ' ἑκάστῃ
σμερδαλέην κεφαλήν, ἐν δ' τρίστοιχοι ὀδόντες
πυκνοὶ ἰὴν θυμέδε, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μὲν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
ἔξω δ' ἀΐσσει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον περιμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κύνας τε, ἢ εἴποθι μεῖζον ἕλῃσι
κήτεος, ἅ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
τῇ δ' οὔπω ποτε ναῦται ἀκήριοι ὀΐχνεύσαντες
φεύγειν σὺν νηΐ. φέρει δέ τε πρατὶ ἑκάστῳ
φῶτ' ἀζαρπάξασα νεὸς κυανοπρῴροιο. (σεῦ,
τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσ-
πλησίον ἀλλήλων· καί κεν διοϊστεύσειας.
τῷ δ' ἐνὶ ἐρινεός δι μέγας φύλλοισι τεθηλώς·
τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναῤῥοιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναῤῥοιβδεῖ
δεινόν. μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακὸν οὐδ' Ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πελασσάμενος, ἅμα
νῆα παρεξελάαν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους σῇ νηῒ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἐνίσπες,
ἤπως τὸν ὀλοὸν μὴ ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
τὸν δέ κ' ἀμυναίμην ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
ᾤτλιε, καὶ δὴ αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
καὶ πόνος· ὀδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
ἣ δέ τοι οὐ θνητή, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ὄδι,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδὲ μαχητόν.
οὐδέ τις ἔς' ἀλκή· φυγέειν κάρτιστον ἀπ' αὐτῆς.
ἢν γὰρ δηθύνῃσθα, κορυσσόμενος πὰρ πέτρῃ,
μή σ' αὖθις ἐφορμηθεῖσα πάλιν πολλοῖσιν
τόσσοισιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕληται.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βοῶν δ' ἐπιτέλλειν
μητρὶ Κραταιΐδι Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
ἣ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ὀπισσομένη ὀρμηθεῖσαι.
Θρινακίην δ' ὅγε νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὴ πολλαὶ
βόσκονται Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἔσαν ποιμένες αὐτῶν,
νύμφαι ἐυπλόκαμοι, Φαίθουσά τε Λαμπετίη τε,

neq; illi manus utiq; uiginti & pedes essent.
petra enim lenis est circumpolitæ adhimilis.
medio autem in scopulo est spelunca obscura
uersus occasum ad Erebum conuersa. qua uos quidem
nauem præter canam dirigite eximie Vlysses.
neq; ex naui cana iuuenis uir
arcu iaculatus ad canam spelunca peruenerit.
hic autem Scylla inhabitat grauiter uociferans:
huius quidem uox quanta catuli leonis
fit, ipsa autem monstrum ingens: neq; quisquam ipsam
lætatus fuerit aspiciens, neq; si deus obuiam ueniret.
huius quidem pedes sunt duodecim omnes deformes:
sex autem illi colla prælonga, in singulis autem
horrendum caput, oblongi autem dentes
densi & frequentes, pleni nigræ mortis.
media quidem per spelunca canam immergitur:
extra autem porrigit capita sæuum barathrum.
illic autem piscatur scopulum circumlustrans
Delphinasq; canesq;, & sicubi maius capere possit
cete, quæ mille alit sonorum mare.
hac nondum unquam nautæ illæsi gloriantur
præternauigasse cum naue. aufert aũt capitibus singulis
uirum abripiens ex naue nigra prora.
alterum uerò scopulum humiliorem uidebis Vlysses, Charybdis.
propè ad inuicem: & sanè iaculo attingeres.
in hoc caprificus est ingens folijs florens:
sub hoc diua Charybdis absorbet nigram aquam.
ter enim eructat quotidie, ter uerò absorbet
horrendè. ne tu utiq; illuc ueneas quando absorbet.
non enim liberarit te ex illo malo neq; Neptunus.
sed ualde Scylla scopulo appropinquans, celeriter
nauem præterue he: quoniam longè satius est
sex socios in naui desiderare quàm simul omnes.
Sic ait. at ego ipsam excipiens alloquutus sum:
age uerò mihi dic dea & uerè enarra,
si quo pacto pernicioſam quidem effugiam Charybdim,
illam ulciscar quòd mihi læserit socios.
Sic dicebam, illa statim respondit diua dearum:
infelix, adhuc tibi bellica opera curæ sunt
& labor: nec dijs cedes immortalibus?
illa uerò non mortalis, sed immortale malum est,
graueq; difficileq; & immane, neq; expugnabile.
neq; ulla est uirtus: fugere optimum est ab illa.
si enim cunctaberis, arma sumens ad petram,
uereor ne te denuò irruens consequatur
tot capitibus, tot uerò uiros abripiat.
sed ualde celeriter præternauiga, uocã autem Crataim
matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit malum hominibus:
quæ ipsam deinde compescet deinceps irruere.
Thrinacriã autem ad insulam peruenies, hic autẽ multa
pascuntur Solis boues & pinguia pecora,
septem boum armenta, tot ouium pulchri greges,
quinquagima uerò singula: propagatio aũt nõ fit ipsorũ,
neq; unquam moriuntur: deæ uerò pastores sunt,
Nymphæ pulchricomæ, Phaetusaq; Lampetieq;,

ἃς quas

quas peperit Soli ſublimi diua Neæra.
has quidem ut educauit peperitq; ueneranda mater,
Thrinacriam ad inſulam relegauit procul habitare,
oues cuſtodire paternas & nigras boues.
eas ſi quidem illæſas permittes, reditusq; memineris,
ſanè adhuc in Ithacam mala licet paſſi uenietis:
ſin autem læſeris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & ſocijs. ipſe uerò ſi effugies,
ſerò malè redibis, amiſſis omnibus ſocijs.

Sic ait. ſtatim autem aurea ſella aduenit aurora.
illa quidem cõtinuò per inſulã digreſſa eſt diua dearum:
cæterùm ego ad nauem digreſſus, excitabam ſocios
& ipſos aſcendere atq; funes reſoluere.
illi ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt.
ordine uerò ſedentes, canum mare uerberabant remis.
nobis autem in parte poſteriori nauis nigræ proræ
ſecundum uentum immiſit implentẽ uela, fidum comitẽ,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
continuò omnibus armis compoſitis per nauem
conſedimus, hanc uentus & gubernator dirigebat.
tunc ego ſocios allo quebar mœſto corde:

Vlyſſes ſocijs. O amici, non enim oportet unum ſcire neq; duos ſolos
uaticinia quæ mihi Circe prædixit diua dearum:
ſed dicam ego, ut ſcientes uel moriamur,
aut euitata morte & fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum iubebat diuinarum
uocem euitare, & pratum floridum.
ſolum me iubebat uocem audire. ſed me uinculo
ligate in moleſto, (ut firmiter illic maneam)
erectum in baſi mali: ex ipſo autem funes alligentur.
quod ſi ſupplicaro uos, ſolueréq; iubebo,
uos uerò pluribus tum in uinculis conſtringite.
& ego quidem hæc ſingula dicens ſocijs declarabam.
interea autem celeriter uenit nauis fabrefacta
ad inſulam Sirenum. urgebat enim uentus bonus.
ſtatim deinde uentus quieuit, atq; tranquillitas
erat tranquilla, ſopiuit autem fluctus deus.
aſſurgentes autem ſocij nauis uela complicarunt,
& ea quidem in naui cana colloçarunt: illi aũt ad remos
ſedentes, dealbabant aquam politis remis.
cæterùm ego ceræ ingentem orbem acuto ferro
minutatim diſſectum, manibus fortibus premebam.
ſtatim uerò liquefiebat cera, nam iubebat magna uis,
ſolisq; ſplendor ſublimis regis.
ordine autem ſocijs ad aures omnibus illeui.
illi autem in naui me ligarunt pariter manuſq; pedeſq;
erectum in baſi mali, ex eo autem funes alligarunt:
ipſi autem ſedentes ſpumoſum mare uerberabant remis.
ſed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
celeriter penetrantes, illas non latuit uelox nauis
prope impulſa: ſtridulumq; inſtituerunt carmen:

Cantus Sirenum. Huc age profectus laborioſe Vlyſſes, ingẽs gloria Achi
nauem ſiſte, ut noſtram uocem audias. (uorum.
non. n. unquã aliquis huc præternauigauit naue nigra,
quin prius noſtram ſuauem ab ore uocem audiret:

ſed

ἂς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
Θρινακίην δὲ νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν,
μῆλα φυλακοτέμεναι πατρώϊα καὶ ἑλίκας βοῦς.
τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσας, νόστου τε μέδηαι,
ἦ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην καπὰ πόρ' ἀσχόντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὀλέθρου
νηί τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' ἔπι κεν ἀλύξεις,
ὀψὲ κακῶς νέεσαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους.

Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' ἦλθε χρυσόθρονος Ἠὼς.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε δῖα θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ἂν ἦα νέα κιόν, ὄτρυνον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀναβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον, καὶ ἂν κλισίῃσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' ἂν κατόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο
ἴκμενον ὄρσε ἰεῖ πλησίστιον, ἑδλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη δὺ πλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκασα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα, τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,

Ω φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ δύ' οἶοι
θέσφαθ' ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότε θάνωμεν,
ἤ κεν ἀλευάμενοι θανάτου καὶ κῆρα φύγωμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγου ἀλεύασθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
οἶον ἐμ' ἠνώγει ὄπα κέμεν. ἀλλά με δέσμῳ
δῆσαι ἀργαλέῳ, (ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω)
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆφθω.
αἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς γ' ἐπὶ πλέονεσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.
ἄτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον.
τόφρα δὴ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς ὀυεργὴς
νῆσον Σειρήνοιϊν. ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, νήνεμος δὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ πνεύματα δαίμων.
ἀνσάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱσίας μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ βάλον· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι, λεύκαινον ὕδατος ἐξεσίῃς ἐλάτῃσιν.
αὐτὰρ ἐγὼν κηρὸν μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ σιδαρήσι πίεζον.
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἴς,
Ἠελίου τ' ἀνακτος Ὑπερίονίδαο ἄνακτος.
ἐξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' ὄατα πᾶσιν ἄλειφα.
οἱ δ' ἐν νηὶ μ' ἐδησαν ὁμῷ χείράς τε πόδας τε,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆφαν·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
ξίμφα διώκοντο, τὰς δ' ὐ λάθεν ὠκέα νηῦς
ἐγγύθεν ὀρνυμένη· λιγυρὴν δ' ἐν τοῖσιν ἀοιδὴν,

Δεῦρέ ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος ἀχαιῶν
νῆα κατάσχεσον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς.
ὃ γάρ πω τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦ-

ἀλλ' ὄγε τόν γ' ἄμεινον ἔβη, καὶ πλείονα εἰδώς.
ἴδμεν γάρ τοι πάντ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
ἴδμεν δ' ὅσσα γίνεται ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.

Ως φάσαν, ἰάων δὲ ἔπορε κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμοὶ κῆρ
ἤθελ' ἀκηέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
ὀφρύσι νεύσας ἀζαλέῃσι· οἱ δ' ἦ, πολὺ πρόσθεν ὄρουσαν.
αὐτίκ' ἀναστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπίεζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ νῆας μὲν ὑπὲκ νήσου ἐλάσσαμεν, ὄφρ' ἔτι ἔπεστι
φθογγὴν Σειρήνοιν ἠκέομεν ὀξύ τ' ἀοιδήν,
αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι, (σαν.
οὓς σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν † αὖ ἔλυ
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, κὴ δ' ὄπποι ἄκουσα.
τῇ δ' ἄρα δ' εἰσάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἐρετμά.
βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· εἶχε δ' αὐτῆ
νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ πρόπροθεν χερσὶν ἔπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ δι' ἀνὸς ἰὼν ἄτρεμον ἐτάροις
μειλιχίοις ἐπέεσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,

Ω φίλοι, οὐ γάρ πω τι κακῶν ἀδαήμονες ἐμμὲν
ὄφρα δὲ δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
εἶλεν ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι,
ἀλλὰ κἠνθάδε ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
ἐκφύγομεν· καί που καὶ τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
νῦν δ' ἄγετ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε, κλισίῃσιν ἐφήμενοι, αἴκέ ποθι Ζεὺς
δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι.
σοὶ δ' ἦ κυβερνῆθ' ὧδ' ὦπα τέλλομαι, (ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήϊα νωμᾷς)
τόνδε μὲν καπνὸν καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
νῆα, σὺ δ' σκοπέλους ὦμαίεο, μή σε λάθησι
κεῖσ' ὀρμήσασα, καὶ ὧς κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.

Ως ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
μήπως μοι δύσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
ἐρεσσόμενοι, ὑπὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς.
κὴ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ ἔτι μ' αὐόγει θωρήσσεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ δῦσιν κλυτὰ τεύχεα, κὴ δύο δ' ὄρθ'
μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλὼν, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρώρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἣ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
οὐδέ τιν' ἀθρῆσαι δυνάμην, ἔκαμον δέ μοι ὄσσε
πάντη παπταίνοντι πρὸς ἠερόεντα πέτρην.
ἡμεῖς μὲν σεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δ' αὖ Χάρυβδις
δεινὸν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἦτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὣς ἔν πυρὶ πολλῷ,
πᾶσ' ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
ἄμφοιν σκοπέλοιϊν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρη
δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπὸ γῶρυε δὲ γαῖα φαείνη

ψάμμῳ

sed hic delectatus abijt, & plura doctus.
scimus enim tibi omnia quæcunq; in Troia latè
Argiui Troianiq; deorum uoluntate pertulerunt,
scimus etiam quæcunq; fiunt in terra multipascua.

Sic dicebant, edentes uocem dulcem. cæterũ meum cor
uolebat audire, soluereq; iubebam socios,
supercilijs innuens: illi autem annitentes remigabant.
statim surgentes Perimedes Eurylochusq;
pluribus me uinculis ligabant, magisq; premebant.
cæterum postquã illas præternauigauimus, neq; amplius
sonitum Sirenum audiebamus neq; cantilenã, (deinde
continuò ceram dempserunt mei dilecti socij,
quam illis auribus illeueram, meq; ex uinculis soluerunt.
sed quando iam insulam reliquimus, statim deinde
fumum & ingentem fluctum uidi, & sonitum audiui.
his sanè perculsis ex manibus ceciderunt remi.
insonuerunt autem omnes per fluctum: sistebat autẽ illic
nauis, quoniã non amplius remos prolixos manib. urgebãt:
cæterùm ego per nauem iens excitabam socios (bant:
blandis uerbis astans uiros singulos:

O amici, non enim ullo pacto malorum ignari sumus. Exhortatio Vlyssis ad socios.
non equidẽ hoc maius adest malum, quàm cum Cyclops
claudebat in spelunca caua forti ui,
sed & hinc mea uirtute consilioq; prudentiaq;
effugimus: & olim horum recordaturos puto.
nunc agite, quemadmodũ ego dixero obediamus omnes:
nos quidem remis maris fluctus profundos
uerberate, transtris insidentes, si fortè Iupiter
det hanc saltem mortem effugere & enitare.
tibi uerò gubernator hoc præcipio, (sed in animo
reconde, quoniam nauis cauæ gubernacula tenes)
hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
nauem, tu autem scopulum considera, ne te lateat
hinc dilapsa, & in malum nos conijcias.
Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis parebant.
Scyllam autẽ non item dicebã, immedicabilem tristitiã,
ne fortè timentes cessarent socij
à remigando, intra autem constiparent seipsos.
& tum sanè Circes quidem mandatorum tristium
oblitus sum, quoniam neutiquam me insserat armari.
cæterùm ego indutus inclyta arma, & duas hastas
longas in manus arripiẽs, ad superiora nauis cõscendebã
proræ. inde enim ipsam putabam primum appariturã
Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum socijs.
nusquam uidere potui: laborabant autem mihi oculi
undiq; circumspicienti ad obscuram petram.
nos quidem angustum locum transibamus lugentes: Appropinquant Scyllæ & Charybdi.
ab altera enim parte Scylla, ex altera diua Charybdis
horrendum absorbuit maris salsam aquam.
sed quando euomebat, sicut lebes in igne multo,
tota immurmurabat conturbata, in altum autem aspergo
summis scopulis utrinq; irruebat.
sed quando absorbebat maris salsam aquam,
tota intus apparebat mota: circum autem petram
horrendum intonabat, infra autem terra apparebat

arena

arena cerulea. hos autem pallidus timor inuasit.
nos quidem ad hanc uidebamus, timentes interitum.
Sex socij à Scylla deuorati. interea autem mihi Scylla caua ex naui socios
sex abstulit, qui manibus q́ uirtute eq́ præstãtissimi erãt.
aspiciens in nauem uelocem simul q́ ad socios,
iam horum animaduerti pedes & manus supernè
in altum leuatorum: me autem uocabant uocantes
nominatim, tunc postremò, afflicti corde.
quemadmodum quoties in scopulo piscator longa uirga
piscibus ipsis minutis dolum per escam proïciens,
in pontum demittit bonis cornu agrestis,
palpitantem autem deinde corripiens proïcit foras:
sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
illic autem pro foribus depascebatur clamantes,
manus mihi porrigentes in graui calamitate.
miserabilissimum quidem illud meis uidi oculis
omnium quæcunq́ passus sum, nauda maris rimans.
cæterũ postquã petras effugimus, horrẽdãq́ Charybdim,
Thrinacria insula Solis. Scyllamq́, statim deinde deæ ad eximiam insulam
peruenimus: ibi autẽ erant pulchræ boues latis frontib.
multa autem pinguia pecora sublimis Solis.
at tunc ego adhuc in mare in nauí nigra,
mugitum audiui boum stabulantium,
ouiumq́ balatum: & mihi sermo incidit animo
uatis cæci Thebani Tiresiæ,
Circesq́ Æææ, quæ mihi ualde multum præcepit
insulam euitare homines oblectantis Solis.
at tunc socios alloquebar mœsto corde:
audite meos sermones mala quamuis patientes socij,
ut uobis dicam uaticinia Tiresiæ,
Circesq́ Æææ, quæ mihi ualde diligenter præcepit,
insulam effugere lucem hominibus præstantis Solis.
hic enim præsentissimum malum fore nobis dicebat.
sed præter insulam pellite nauem nigram.

Sic dicebã. illis autem confractum est animum pectus.
statim aũt Eurylochus molesto mihi respondit sermone:
Eurylochus Vlyßi. infelix es ô Vlysses: abũdat tibi robur, neq́ unquã mẽbra
defatigaris: planè omnia tibi ferrea sunt,
qui socios labore defatigatos atq́ etiam somno
non permittis terram conscendere, ubi rursus
insula in circumflua lautam paremus cœnam:
sed temerè per noctem celerem errare iubes,
ab insula aberrantes in obscuro ponto.
ex noctibus autem uenti difficiles, pernicies nauium
nascuntur. quis possit effugere sæuam mortem,
si fortè repentè ueniret uenti procella?
aut Noti, aut Zephyri uehemẽter spirãtis, qui potissimũ
nauem uastant dijs inuitis regibus.
uerùm sanè nunc quidem cedamus noctí nigræ,
cœnamq́ apparemus celerem apud nauem manentes:
mane autem conscendentes intremus latum pontum.

Sic ait Eurylochus: comprobarunt autem alij socij.
et tũc certè agnoscebã q́ certè mala machinaretur deus:
Vlysses Eurylocho. & ipsum alloquutus, uerba uolatilia dixi:
Euryloche, utiq́ me cogitis solum.

ϕάμην κυανέην. αὖθι ἡ χλωρὸν δέος ἦρα.
ἡμεῖς μὲν πρὸς τοῖσιν ἴδομεν, δείσαντες ὀλέθρου.
τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἓξ ἕλετ', οἱ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
σκεψάμενος δ' ὀκέως νῆα θοὴν ἅμα καὶ μετ' ἑταίρους,
ἤδη τὴν φώνησα ποδὸς καὶ χεῖρας ὑπερθεν
ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ γὰρ φθέγγοντο καλεῦντε
ὀξυτομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοί περ.
ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πρόβολον ἁλιεὺς πορμάκι ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ ἄγκιστρα βάλλων,
ὄν ποντον πρόϊησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
ἀκὰν αἴροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἐρίπτει θύραζε·
ὣς οἵγ' ἀκὰν αἴροντ' ὄν ἀείροντο προτὶ πέτρας·
αὐτὰρ δ' ἐνὶ θύρῃσι κατηδίκι κικλήσκοντας,
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν ἀργαλέῃσι μάλιστα.
οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
πάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεῶν ὄν ἀμύμονα νῆσον
ἱκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες ὄρυμέτροποι,
πολλὰ δ' ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
μυκηθμῶ τ' ἄκουσα βοῶν αὐλιζομένάων,
οἰῶν τε βληχὴν καί μοι ἐπῆλθε θυμῷ
μάντιος ἀλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν
νῆσον ἀλεύασθαι τορ φυμβρότου Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν ἔπω μαντήια Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν,
νῆσον ἀλεύασθαι τορ φυμβρότου Ἠελίοιο.
ἔνθα γὰρ ἀνώτατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
ἀλλὰ πρὸ ἐξ τῆσι νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος Στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
σχέτλιος ἐσσὶ Ὀδυσεῦ· περὶ τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδμήτους ἠδ' ὑπνῳ
ἐκ ἐάας γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθά κεν αὖτε
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τεκμαίμεθα δόρπον·
ἀλλ' αὖτως ἀλα νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν Ἠεροειδέϊ πόντῳ.
ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν
γίνονται. πῇ κέν τις ὑπεκφύγοι ἀϊπὺ ὄλεθρον,
εἰ ὦρσε θοὸς ἐπιπνὴς ἔλθῃ ἄνεμος θύελλα;
ἢ νότος, ἢ Ζέφυρος δυσπέλεμος, οἵ τε μάλιστα
νῆας ἀάσσῃσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων.
ἀλλ' ἄγε νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπου δ' ὁπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηὶ μένοντες·
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐπήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἤνεσαν ἄλλοι ἑταῖροι.
τὴν τότε δὴ γίνωσκον ὁ δὴ κακὰ μήσετο δαίμων·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή μι βιάζεται μῦθον ἐνίπτε,

ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
εἴ κέ τιν' ἢὲ βοῶν ἀγελείην, ἢ μῆλ' οἰῶν
εὕρωμεν, μήπως τις ἀπασσάλῃσι κακῇσι
ἢ βοῦν ἢ ἔτι μᾶλλον ἀποκταμένῃ· ἀλλὰ ἕκηλοι
ἐδμέναι βρώμην τλῆτε ἀθανάτῃ πόρε Κίρκη.

Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τ' ὅρκον,
στήσαμεν ῥ' εὐμήλοιο γλαφυρῷ λιμένι γλαφυρὰς νῆας
ἄγχι ὕδατος γλυκεροῖο· θοῶς δ' ἐξέπεσον ἑταῖροι
νηός, ἔπειτα δ' ὄρπον ὑπασσάμενοι τετύκοντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ βρώσιος ἐξ ὄρον ἦντο,
μνησάμενοι δ' ἄπεσσα φίλους ἕλεν αἰνὸν ἑταίρους,
οὕς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλοῦσα.
κλαίουσι δ' ἐπὶ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
ἕκτος δ' ἦν τρίχα νυκτὸς ἐλών, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
ὦρσε δὲ καλὸν ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δ' ἠνείκατο κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
ἕμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆας μὲν ὡρμίσαμεν, κοίλην κατὰ εἰσερύσαντες·
ἔνθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδ' ἀγοραί.
κὰδ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ μῦθον ἔειπον,

Ὦ φίλοι, ἦ γάρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
ἔστιν, τῶνδ' ἐ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
λευγαλέη γὰρ θεὸς αἶδ' ἐ βόες ἠδ' ἴφια μῆλα,
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἄη νότος, οὐδ' ἐτις ἄλλος
γίνετ' ἔπειτ' ἀήμεν, εἰμὴ εὖρός τε νότος τε.
οἱ δ', ἔως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαίομενοι βιότοιο·
ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο πᾶτα πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλιτεύοντ' ἀγκύλῃ,
ἰχθῦς ὀρνιθάς τε φίλας, ὅ,τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέσχομαι, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴτίς μοι ὁδὸν φήνειε νοῆσαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νῆσο ἰὼν ἦλυθα ἑταίρους,
χεῖρας νιψάμενοι ὃ' ἀδὴν σκίπασ λιν αἴσιμοι,
ἱερώμην πάντεσσι θεοῖς οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν· (av. 4
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ὑπὸ βλεφάροισιν ἔχυ-
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακὴς ὄτρυνε βουλῆς,
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
πάντες μὲν συγεροὶ θάνατοι λευγαλέοισι βροτοῖσι,
λιμῷ δ' οἰκτίστου θανέειν καὶ πότμον ἀμῦναι.
ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἕξομεν ἀθανάτοισι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κεν Ἠελίῳ ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξομεν, ἔνθά κε θέμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά. 5
εἰ δ' ἦ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων,
νῆ ἐθέλει ὀλέσαι, ὄφρ' ἅμ' ἕωνται θεοὶ ἄλλοι,
βάλοιμ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
ἢ δ' ἁθρόα σποδιγεδὸν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· τῷ δ' ἔπιον ἄλλοι ἑταῖροι.

αὐτ. κα

sed age nunc mihi omnes iurate ſanctum iuramentum,
ſiquidē aliquid ſiue boū armētiū, aut magnū gregē oniū
inueniamus, ne fortaſſis imperitia mala
aut bouem aut etiam pecudem occidat: ſed quieti
comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.

Sic dicebam. illi autem protinus iurarunt ut iuſſi.
porro poſtquam iurarunt q; perfecerunt q; iuſiurandum,
appulimus in portu cauo benefactam nauem
prope aquam dulcem: & exiuerunt ſocij
è naui, deinceps autem cœnam ſcitè apparauerunt.
cæterùm poſtquam potus & cibi ſaturati fuerunt,
recordati nerò deinde charos fleuerunt ſocios,
quos deuorauerat Scylla cana ex naui arripiens.
flentibus autem ijs aduenit dulcis ſomnus.
quando antē tertia pars noctis erat, & aſtra inclinarunt,
immiſit uehementer fortē uentum nubiū congreg. Iup.
nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
terram ſimul & pontum: ingruit autem de cœlo nox.
quando antē manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
nauē quidē ſubduximus, in cauā ſpeluncā introducētes:
hic autem erant Nympharum pulchri loci atq; ſedilia.
& tum ego concionem faciens, ſermone allocutus ſum:

O amici, in naui quidem celeri cibus q; potus q;
eſt, à bobus autem his abſtineamus, ne quid patiamur.
ſaui enim dei hæ boues & eximia pecora,
Solis, qui omnia inſpicit & omnia audit.

Vlyſſes monet ut gregibus Solis abſtineant.

Sic dicebā. illis a. perſuedebatur animus generoſus.
mēſem a. integrū perpetuus ſpirabat Notus, neq; qs alius
ſpirabat deinde uentorum, niſi Eurus q; Notus q;.
illi quoad quidem panem habebant & uinum nigrum,
tamdiu à bobus abſtinebant, deſiderio uitæ:
ſed cum iam è naui perierunt uiatica omnia,
certè prædam ſequebantur uenantes neceſſitate,
piſces aues q; charas, quodcunq; in manus ueniſſet,
curuis hamis: affligebat autem uentrem fames.
certè tum ego per inſulam ſeceſſi, ut dijs
ſupplicarem, ſi quis mihi uiam monſtraret & uiderem.
ſed cum iam per inſulam iens declinaueram à ſocijs,
manus lauans ubi defenſaculum erat à uento,
ſupplicabam omnibus dijs qui cœlum inhabitant:
hi ſanè dulcem ſomnum cilijs infuderunt.
Eurylochus autem ſocijs mali dux erat conſilij:
audite meos ſermones mala quamuis paſſi ſocij.
omnes quidem inuiſæ mortes miſeris mortalibus,
fame autem miſerrimum mori & fatum aſſequi.
ſed agite, Solis ex bobus abripientes optimos,
ſacra faciemus dijs qui cœlum latum inhabitant.
quod ſi in Ithacam peruenerimus ad patriam terram,
ſtatim Soli per ſuperna gradienti diues templum (ſa.
faciemus, illic ſanè ponemus ornamēta multa et precio-
quod ſi iratus aliquo pacto ob boues erecta cornua haben
nauem uolet perdere, ſuffragabuntur dij alij, (tes,
malo ſemel ad fluctus hians uitam perdere,
quàm diutius tabeſcere exiſtens in inſula deſerta.

Violatur præceptū ſuaſu Eurylochi.

Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alij ſocij.

ſtatim

Solis grex ab Vlyßis socijs uiolatur.

ſtatim autem Solis ex bobus abigentes optimas
propè: (non enim longè à naue nigro roſtro
paſcebantur nigræ pulchræ boues latis frontibus)
eas uerò circumſtabant, & uota fecerunt dijs,
folia autem decerpentes tenerrima quercus alticoma:
non enim habebant ordeum albũ in bene tabulata naui.
cæterũ poſtquã precati ſunt, mactarunt & excoriarunt,
femoraq; conciderunt, atq; aruina abſconderunt,
duplicem facientes, deſuper autem cruda poſuerunt:
neq; habebant uinum libare ſuper incenſa ſacra,
ſed aqua libantes aſſabant inteſtina omnia.
cæterũ poſtq; femora incẽſa ſunt, et uiſcera comederunt,
in minuta fruſta ſecuerũt, & alia circa uerubus fixerũt.
& tunc mihi palpebris excidit ſuauis ſomnus.
feſtinabam ire ad nauem uelocem & littus maris.
ſed quando certè prope eram profectus nauem,
& tum mihi nidoris obuenit dulcis flatus.
lugens autem deos ad immortales clamaui:
Iupiter pater, atq; alij beati dij ſemper exiſtentes,
profectò me magnũ in detrimẽtũ ſopiniſtis ſæuo ſomno:
ipſi ſocij magnum facinus perpetrati ſunt manentes.
ſtatim autem Soli per ſuperna meanti nuncius uenit
Lãpeta lato peplo induta, ꝙ ei boues interfecerũt ſocij.
ſtatim autem deos alloquutus eſt iratus corde:

Sol iniuriã Ioui cõqueſtus.

Iupiter pater, atq; alij beati dij ſemper exiſtentes,
ulciſciminí iam ſocios Laertiadi Vlyßis,
qui meas boues occiderunt ſuperbè, quibus ego
gaudebam quidem digreſſus in cælum ſtelliferum,
atq; quando retro ad terram è cælo diuertebam.
quod ſi mihi non luent boum condignam talionem,
deſcendã ad Plutonis domum, & inter mortuos lucebo.
Hunc excipiens alloquutus eſt nubicogus Iupiter:
Sol, certè quidem tu inter immortales lucebis
& mortales homines ad fertilem terram:
horum autem ſtatim nauem celerem candenti fulmine
paululum feriens incendam medio in ſæuo ponto.
hæc ego audiui à Calypſo pulchricoma:
quæ dicebat à Mercurio internuncio audiuiſſe.
cæterùm poſtquam ad nauem perueni atq; mare,
obiurgabam alicunde alium ordine, neq; remedium
inuenire potuimus: boues enim occiſi erant iam.
his continuò deinde dij prodigia oſtendebant:
ſerpebãt quidẽ pelles, carnes aũt ab uerubus mugiebãt,
aſſataq; & crudæ: boum qualis erat uox.
ſex diebus quidem deinde mihi chari ſocij
connimabantur Solis boues mactantes optimos.
ſed quando certè ſeptimum diem Iupiter induxit,
tum uerò uentus quidem ceſſauit turbine ſæuiens,
nos autem ſtatim conſcendentes ferebamur lato mari,
malum erigentes, atq; ad malum alba uela collocantes.
ſed quando certè inſulam deſeruimus, neq; uſpiã aliqua
apparebat terrarum, ſed cælum atq; mare,
tum uerò cæruleam nebulam ſtatuit Saturnius
nauim ſupra cauam, obſcuratus pontuſq; ſub ipſis.
quæ curreba haud ſanè multũ p tempus: ſtatim n. irruit

ſtridens

αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἐγγύθεν· (ὀ γὰρ πλησίον νυσσοπέρηθεν
βοσκέσκοντ' ἐλικῶπες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι)
τὰς ἴδον ἀμφεσάαντο, νέον δὲ τεύχετο θεοῖσι,
φύλλα ἰδὲ λειψάμενοι τανύφυλλον δρυὸς ὑψικόμοιο·
οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσταμνον ἀνὰ νηός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, δάσαν τε ἔσφαξάν τε ἔλειραν,
μηρούς τ' ἐξετάμοντο, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
οὐδ' εἶχον μέλαν αἶθοπι οἴνῳ ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα·
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, νέμον σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρατ' ἄλλα, τὰ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
νῦ πότε μοι βλεφάρῳ ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος.
βλῶν δ' ἰφθίμους νῆα θοὴν νῦν θῖνα θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα νεὸς ἀμφιελίσσης,
τόφρα μοι κνίσης ἀμφ' ἄλυθεν ἠδὺς ἀϋτμή.
οἰμώξας δ' ἄρα θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγάνδυον,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
ἦ μεμάλ' εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλεῖ ὕπνῳ·
οἱ δ' ἕτεροι μέγα ἔργον ἐμήσαντο μνήστιν ὀπίσσω.
αὐτίκα δ' Ἠελίῳ ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκτανε ἑταῖροι.
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τίσασθ' Ἠελίῳ ἑτάρους Λαερτιάδαο Ὀδυσῆος,
οἵ μοι βοῦς ἔκτειναν ὑπερφιάλως, ἣσιν ἔγωγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ἠδ' ὁπότ' αὖ πάλιν οὐδὲ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν τρεπόμην·
εἰ δ' οἱ τίσουσι βοῶν ὧν εἶκε ἀμοιβήν, (μὴν
λύσομαι εἰς Ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ἠέλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φαείνε (Ζεύς,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τῷ δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψὼ ἠϋκόμοιο·
ἠδ' ἔφη Ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐς νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπὶ σταθμόν, ἀδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀποτέθνασαν ἤδη.
τοῖσι δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα πρόφαινον·
ἕρπετα μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,
ὀπταλέα τε καὶ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίνετο φωνή.
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλόωντες ἀρίστας. al. ἐλάσαντες
ἀλλ' ὅτε δὴ ἑβδόμην ἦμαρ ἐπῆλθε Ζεὺς δῶκε Κρονίων,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἡμεῖς δ' αἶψ' ἀναβάντες ἐπήκαμεν ὄφρεϊ πόντῳ,
ἱστὸν στησάμενοι, ἀνὰ δ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
αἶψα δ' ἔπειτ' ἐβόμβησε πολὺν ὑπὸ χόνδρον· ἄελλα γὰρ ἦλθε

κεκλω-

κεκλῆγως ζέφυρος μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων.
ἱστὸν δ' πρότονος ἔρρηξ' ἀνέμοιο θύελλα
ἀμφοτέρωσε· ἱστὸς δ' ὀπίσω φέρετ', ὅπλά τε πάντα
εἰς ἄντλον κατέχυθ'. ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ γε νηὸς
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς. ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' εὐκὰς θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πῦρ δὲ θεείου πλῆτο. πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀπεπαύσατο νόστου.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχου
λῦσε κλύδων τρόπιν· τὴν δ' ψιλὴν φέρε κῦμα·
ἐκ δέ οἱ ἰστὸν ἔαξε πρὸς τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
ἐπίρρον βύβλητο βοὸς ῥινοῖο τετυγμένος.
τοῦ ῥ' ἄμφω συνέδουν ὁμῶς τρόπιν ἠδὲ καὶ ἰστόν.
ἕζόμενος δ' ὑπὸ τοῖς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
τὸν δ' ἔτι ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
ἦλθε δ' ὑπὸ νότος αὖπα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν αὖ μετρήσαιμι Χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνίοντι
ἦλθον ὑπὸ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
ἡ μὲν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
τῷ πῶς φὺς ἐχόμην, ὡς νυκτερίς, ἀλλ' οὔτε πῃ εἶχον
ἔμπεδον οὔτε ποσὶν ἐμπεδίλοις, ὅτ' ἔην βλωθρά.
ῥίζαι γὰρ ἔκας ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
τὴν δ' ὑπομενέμεναι ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσω
ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις. ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθεν
ὄψ'. ἦμος δ' ὑπὸ δόρπον ἀνὴρ ἀγορηθεὶς ἀνέστη,
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων ἀϊζηῶν,
τῆμος δὴ τότε δῆρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
ἔνθα δ' ἐγὼ καθύπερθε ποδὸς καὶ χερὶ φέρεσθαι,
μέσσῳ δ' ὣς δ' ὀπάσατ' ἔπειτ' ἐξ ποδὶ μάκεα δοῦρα,
ἕζόμενος δ' ὑπὸ τοῖσι διήρεσσε χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλῃ δ' οὐκέτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν θεῶν τε
εἰσιδέειν· ὀλέσαιμι γὰρ κεν ὑπ' ἐκφυγον ἀπτεὸν ὄλεθρον.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἵκ' Ὠγυγίην, ὅθι Καλυψὼ
δαίφρων ἠϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
τήν μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω;
οὐδὲ γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἠδ' εἶπον
σοί τε καὶ ἱφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δ' ἐμοὶ ἔστιν,
αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

stridens zephyrus ingenti cum turbine sæviens. *Tempestas ob solis gregem uiolatum.*
mali autem funes rupit uenti procella
utroq; :malus autem retro cecidit, armamentaq; omnia
in sentinam deciderunt. ipse autem extima in naue
percussit gubernatoris caput, ossaq; confregit
omnia uno impetu. ipse autem urinatori similis
decidit ab sede sua, deseruit autē ossa animus generosus.
Iupiter autem simul intonuit, & iniecit fulmen nauí:
ipsa autem contorquebatur tota, Iouis percussa fulmine,
sulphure autem implebatur. cecidērūt autē ex naui socij.
illi autem marinis coruis similes circa nauem nigram
in fluctibus ferebantur: deus autem abstulit reditum.
cæterùm ego per nauim incedebam, donec latera
soluit uis tẽpestatis carinæ: quã inermẽ ferebat fluctus:
euulsum aũt malũ fregit usq; fundũ: cæterùm super ipsũ
lorum reuinctum erat bouis corio factum.
hoc utrunq; colligauí pariter carinam atq; malum.
sedens autem super hæc, ferebar perniciosis uentis.
tum zephyrus quidem cessauit turbine sæviens.
superuenit a. Notus celeriter, ferens meo dolores animo, *Vlysses de nuo in Charybdim impellitur.*
donec rursus pernicioſam meirer Charybdim.
tota nocte ferebar: simul autem sole oriente
ueni ad Scyllæ scopulum, horrendamq; Charybdim.
hæc quidem absorpſit maris salsam aquam:
at ego ad altam caprificum alte leuatus,
huic implicitus tenebar, ueluti nespertilio, neq; usquã po
nec firmare pedem firmiter, neq; ascendere. (teram
radices enim longè erant, distantes autem erant rami,
longiq; ingentesq;, obumbrabant autem Charybdim.
continenter autem hærebam, donec euomeret retrograde
malum & carinam denuò. cupienti autem mihi aduenit
tandem. quando autem ad prandium uir è foro surgit,
iudicans lites multas litigantium iuuenum,
tum tandem ligna ex Charybdi apparebant.
demiſi ego desuper pedes & manus ut ferrentur,
medio autem cum sonitu cecidi extra oblonga ligna,
sedens autem super hæc remigaui manibus meis.
Scyllã aũt nõ amplius permiſit pater hominũq; deorũq;
aspicere: non enim effugere potuiſſem sæuam mortem.
hinc autem nouem diebus ferebar: decima autē me nocte *Vlysses ad Calypsonem fertur.*
insulam in Ogygiam appulerunt diij, ubi Calypso
habitabat pulchricoma uenerandea dea uocalis.
quæ me amauitq; fouitq;, quid tibi hæc dicam?
iam enim heri enarraui in domo
tibiq; & castæ uxori: molestum autem mihi eſt,
rursus planè enarrata recensere.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ν.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑπόθεσις.

Κοιμώμενον Ὀδυσέα μετὰ τῶν δώρων ἐπιθέασιν οἱ Φαίακες ἐπὶ τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων· καὶ τὴν μὲν ναῦν αὐτῶν ὑποστρέφουσαν, λίθον ποιεῖ Ποσειδῶν· Ἀθηνᾶ δὲ διὰ τῆς αἰγιαλοῦ Ὀδυσέα συμβαλοῦσα πρῶτον μὲν μεταμορφοῖ· καὶ τὰ χρήματα ὑφ' ὧν ἐκομίσθη, ἀπὸ πρύμνης, καὶ ὡς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν Ὀδυσέα.

ODYSSEAE HOMERI XIII.
RAPSODIAE
argumentum.

Dormientem Vlyſſem cum donis exponunt Phæaces in terram Ithacenſium. Et nauem quidem ipſorum redeuntem, lapidem fecit Neptunus: Minerua autem in littore Vlyſſi conſulit de pecorum cæde: & res quadam ſpelunca occultat, & in ſenem transformat Vlyſſem.

ΟΔΥΣ-

ODYS-

ODYSSEAE HOMERI N.

RAPSODIA.

Ny, Ithacam ingressus est Phæacum duo clu Vlysses.

SIC dixit. hi autem omnes taciti facti sunt silentio,
oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
huic autem uicissim Alcinous respondit, appellauitq;:
Alcinous Vlyssi & Phæacib. *O Vlysses, quoniam uenisti meam ad aratam domum altam, ideo te non renuagatum puto*
rursus rediturum, etsi ualde multa tulisti.
uestrum autem uiro unicuiq; iubens hæc dico,
quicunq; in ædibus honorarium calidum uinum
semper bibitis meis, auditis autem cantorem:
uestes quidem hospiti pulchra in arca
iacent, & aurum arte laboratum, aliaq; omnia
dona quæcunq; Phæacum senatores huc attulerunt.
sed age ei demus tripodem magnum & lebetem
uiritim. nos autem rursus congregati in populo
exigemus. difficile enim unum largitionem præbere.
Sic dixit Alcinous. his autem placuit sermo.
illi quidem dormiturientes iuerunt domum unusquisq;:
quando autem matutina apparuit roseis digitis Aurora,
ad nauem properabant, ferebantq; generosum æs.
& hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi,
ipse iens per nauem sub transtra, ne aliquem sociorum
læderet mouentium, quando incumberent remis.
hi autem in Alcinoi iuerunt, & conuiuium curauerũt.
his autem bonem mactauit sacra potestas Alcinoi
Ioui nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
femoribus aũt crematis epulabãtur glorioſum cõuiuium
se oblectantes: inter ipsos autem canebat diuinus cantor
Demodocus cantor. *Demodocus, populis honoratus. at Vlysses*
multum ad Solem caput uertebat omnia illustrantem,
occumbere optans: cupiebat enim reuerti.
sicut autem cum uir cœnam concupiscit, cui perdiu
nouale uerterunt boues nigri compactum aratrum,
auenti autem huic occidit lumen Solis,
cœnam ad ineundum, affliguntur autem genua eunti:
sic Vlyssi amicum occidit lumen Solis.
statim autem Bhæacibus studiosis remorum locutus est,
Alcinoo autem maximè appellans dixit sermonem:
Digressus Vlysses ab Alcinoo. *Alcinoe rex, omnium excellentissime populorum,*
mittite me postquã libaueritis illæsum: gaudete aũt ipsi.
iam n. perfecta sunt quæ mihi charus uolebat animus,
comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cœlestes
fortunata faciant: integram autem domi uxorem
reuersus inueniam cum incolumibus amicis.
uos autem hic manentes oblectetis uxores
puellares & liberos: Dei autem uirtutem dent
omnem, & ne quod malum publicum sit.
Sic dixit. illi autem omnes collaudabant, & iubebant
mitti hospitem, quoniam secundum æquum dixisset.
& tunc præconem allocuta est uirtus Alcinoi:

Ponto-

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ν.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Νῦ, Ἰθάκης ἐπίβη Φαιήκων πομπῇ Ὀδυσσεύς.

ΩΣ ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσι δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ω Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκου ἐμὸν πρὸς χαλκοβατὲς δῶ
ὑψιρεφὲς, τῷ σ' ὄφρα μᾶλιμπλαγχθέντα γ' οἴω
ἄλγε' ἀπονοσφίσειν, ἐθέλω μάλα πολλὰ πεπονθώς.
ὑμέων δ' αὖδρὶ ἑκάστῳ ἐφίημι τάδε εἶρω,
ὅσσοι δὴ μεγάροισι γερούσιον αἶθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκούετε δ' ἀοιδοῦ
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ εὐξέστῃ ἐνὶ κλισμῷ
κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλά τε πάντα
δῶρ' ὅσα Φαίηκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
ἀνδρακάς. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγυρόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'. ἀργαλέον γὰρ ἕνα πρὸς πολλὸν χαρίσασθαι.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
οἱ μὲν κακκείοντο κιὼν οἶκόνδε ἕκαστος·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆ' ἄρ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' ὄφρ' ἔμπεδον εἴη.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αὐτὸς ἰὼν δι' ἄρα νηὸς ἔσω ζυγὰ, μήτιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπεύδοιεν ἐρετμοῖς.
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο νέον, κὴν δ' αὖτ' ἀλέγυνον.
τοῖσι δὲ βοῦν ἱερεύσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μηρὰ δὴ κέαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον νεφαλὴν τρέπε, μαφανόωντα,
δύσεσθαι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μνήσασθαι νίεσθαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρπου λιλαίεται, ὥτε πανημαρ
νειὸν ἀρηλήτῃρ βόε οἰνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
ἀσπασίως δ' ἄρα οἱ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
δόρπου ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γόνατ' ἰόντε·
ὡς Ὀδυσῆ' ἀσπασὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αὐτίκα δὴ Φαίηξι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δ' μάλιστα πεφυσκόμενος φάτο μῦθον,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν, (πρό.
σπέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐ-
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
πομπή θ' φίλα δ' ὦρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἀκοίτιν
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ἡμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐὺφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
πᾶσιν τοίλω, καὶ μήτι κακὸν μετὰ δῆμον ἔῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πομπὴν ἔμμεναι τῷ ξείνῳ, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κήρυκα πεφύσθαι μένος Ἀλκινόοιο,

πουτόνου

Ποντόνοε, κρητῆρα κεραε ἄμυδις μέθυ οἶνον
πᾶσιν ἀνὰ μίγαρον, ὄφρ' ὀλόξαμενοι Διὶ πατρί,
τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἐλεύσεσθαι γαῖαν.
Ως φάτο. Ποντόνοε δ' ἡδυόεντα μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπασσεύων κατὰ μοῖραν.
οἱ δ' θεοῖσιν ἔδωσαν μακάρεσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτην δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
καί μιν φωνήσας ἔπτερα πτερόεντα προσηύδα,
χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι τέλονται.
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδε δόμῳ ἐνὶ οἴκῳ,
παισί τε σῷ λαοῖσι θ' Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ως εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς·
τῷ δ' ἅμα κήρυκα πρόεε μολπῆς ἡγεμόνευε Ἀλκινόοιο,
ἄγε δὴ νῆα θοὴν ἐπὶ οἶνοπα πόντον ἴμεν.
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμωὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
τὴν μὲν, φᾶρος ἔχουσαν ἰδὲ πλυτὸν εἵματα καλὰ,
ἄλλη δ' ἐτόρνυν, κηλὸν δυνκινὶν ἅμ' ἔπεμπε κομίζειν·
ἄλλη δ' ἄλλην σῖτόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐς νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
αἶψα τά γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δέξαμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν.
κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς (ἵνα νήχρομ εὕδοι)
πρύμνης· αὐτὴ δὲ αὐτὸς ἐβήσετο, καὶ κατέλεκτο
σιγῇ. τοὶ δ' κάθιζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστοι
κόσμῳ. πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
ἔνθ' οἱ αὐερύσσαντο καθεζόμενοι ἅλα πηδῷ.
τοῖσι δ' ὑπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
νήχρετον, ἥδιστον, θανάτῳ ἀγχιστα ἐοικώς.
ἡ δ' ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἰμάσθης,
ὑψόσ' ἀειρόμενοι, ῥίμφα τρήχουσι κέλευθον·
ὣς ἄρα τῇ πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπιθε
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
ἡ δ' μάλ' ἀσφαλέως δίεν ἔμπεδον. οὐδέ κεν ἴρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἀνδρα φέρουσα θεοῖς φαίδιμον αἰολόμητιν·
ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ παθὼν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλγεινά τε κύματα πείρων·
αὐτὰρ τότε γ' ἀτρέμας εὖδε, λελασμένος οἷον ἐπέπνθει.
εὖτ' ἀστὴρ ὑπορέχει φαεινότατος, ὅς τε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἠριγενείης·
τῇμος δὴ νῆσον προσεπέλασε ποντοπόρος νηῦς.
Φόρκυνος δέ τις ἔστι λιμὴν ἁλίοιο γέροντος
ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δ' ἀκταὶ πρόβλητες ἐν αὐτῷ
ἄκτιαι ἀποβρῶγες, λιμενὸς ποτιπεπτηυῖαι,
αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἐκτοθεν· ἐν τοῖσδε δ' ἄνευθε μὲν ἐσμοὶ μύωσι
νῆες ἐϋσσελμοι, ὅταν ὁρμοῦ μίτρου ἵκωνται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμενὸς τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὖ σπέος, ἄντρον ἐπήρατον, ἠερόεσσες,
ἱρὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.

Pontonẽ, cratere mixto temetum præbe
omnibus in domo, vt precati Iouem patrem,
hospitem mittamus suam in patriam terram.
Sic dixit. Pontonus autem mellitum vnum miscuit:
distribuit autem omnibus scitè. his autem Deis
libauerunt beatis qui cœlum latum habitant,
indidem ex sedibus, surrexit autem diuinus Vlysses,
Arete autem in manibus posuit poculum rotundum,
& ipsam appellans verba volucria dicebat:
gaude mihi ô regina semper, donec senectus
ueniat & mors, quæ hominibus accidunt.
at ego redeo: tu autem delectare hac in domo,
filijs & populis & Alcinoo rege.
Sic dicens per viam iuit diuinus Vlysses:
huic autem simul præconem præmisit virtus Alcinoi,
præcedere ad nauem velocem & littus maris.
Arete autem illi famulas simul misit mulieres,
hanc quidem chlamydem habẽtem puram & tunicam,
alteram autem arcam pictam simul dedit portare:
altera autem panemq; ferebat & vinum rubrum,
at postquam ad nauem peruenerunt & mare,
statim hæc in naui concaua comites læti
accepta deposuerunt, potum & cibum omnem.
sed Vlyssi constrauerunt culcitram q; linteum q;
nauis in subsellijs concaua (vt molliter cubaret)
puppis: ingressus autem & ipse est, & recubuit
silentio. illi autem sederunt in transtris singuli
ordine. funem autem soluerunt à pertuso lapide,
unaq; hi incumbentes iactabant mare remo:
& huic suauis somnus in palpebris incidit, Vlysses dormiens redducitur à Phæacensibus.
inexcitabilis, iucundissimus, morti proximè similis.
illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi,
omnes simul incitati à uerberibus scutica,
altè eleuati, celeriter emetiuntur viam: Cõparatio.
sic quidem huius puppis tollebatur, unda autem ponè
nigra magna ruebat personantis maris.
& valde tutè currebat firmiter. neq; accipiter
Circus assecutus fuisset, citissimus volucrum. Circus accipitris genus.
sic illa celeriter currens maris undas secabat,
virum ferens Deis æqua consilia habentem:
qui antea quidẽ multos passus erat dolores suo in animo,
virorumq; bella molestasq; undas transiens:
at tunc placidè dormiebat, oblitus quæ passus fuerat,
quando stella exitit lucidissima, quæ maximè
uenit nuncians lumen Auroræ manegenitæ:
tum insulæ appulit per mare iens nauis.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis Phorcynis portus descriptio.
in agro Ithacæ: duo autem proiecta in ipso
latera abrupta, in portum uergentia,
hæc aũt uentorum defendunt stridentiũ magnum fluctũ
extrà: intus autem sine vinculo manent
naues bene tabulatæ, cum portus spacium intrauerunt.
at in uertice portus patula oliua:
prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,
sacrum nympharum quæ Naiades uocantur.

intus autem crateres q̃ & amphoræ ſunt
lapideæ: ibi uerò præterea ſuſurrant apes.
intus telæ lapideæ prælongæ, illicq̃ Nymphæ
lintea texunt purpurea, mirabile uiſu.
intus autem aquæ perennes. duæ autem ei ianuæ ſunt:
hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus,
illæ autem rurſus ad Notum ſunt diuiniores, neq̃ illac
uiri intrant, ſed immortalium uia eſt.
Vlyſſes aduehitur Ithacam dormiens.
huc illi egerunt antea periti. hæc quidem poſtea
terræ appulit quantum ad dimidium totius,
concitata. talium enim impellebatur manibus remigum.
hi autem ex naue egreſſi bene tranſtrata in terram,
primum Vlyſſem concaua ex naue ſuſtulerunt
ipſo cumq̃ limeo & culcitra ſtupenda,
atq̃ in arena depoſuerunt captum ſomno.
res autem extulerunt quas Phæaces illuſtres
dederãt domum euntí, propter magnanimã Mineruam.
& has quidẽ igitur apud radicẽ oliuæ uniuerſas poſuerũt
extra uiam, ne aliquis uiatorum hominum,
antequam Vlyſſes expergiſceretur, aggreſſus noceret.
ipſi autem rurſus domum retro iuerunt: neq̃ Neptunus
oblitus eſt minarum quas diuino Vlyſſi
prius minatus fuerat. Iouis autem roganit ſententiam:
Neptunus indignatur Vlyſſem reſtitutum eſſe patriæ.
Iupiter pater, non amplius in mortalibus Deis
honoratus ero, cum me homines non honorent
Phæaces, qui tamen meo orti ſunt genere.
etenim nunc Vlyſſem putabam mala multa paſſum
domum iturum: reditum autem illi nunquam eripui
omnino, quoniam tu primum promiſiſti & annuiſti.
hi autem dormientẽ in naui ueloci in pontum ducentes
depoſuerunt in Ithaca, dederunt autem ei ingẽtia dona,
æs q̃ aurum q̃ multum, ueſtem q̃ textam,
multa, quot nunquam Troia extuliſſet Vlyſſes,
ſi incolumis ueniſſet ſortitus de præda portionem.
Huic anteẽ reſpondens affatus eſt nubicogus Iupiter:
ebo Neptune præpotens quid dixiſti?
non te deſpiciunt Dij. difficile autem eſſet
antiquiſſimum & optimum ignominijs proſequi.
uirorum autem ſi quis te ui & robori cedens
non colit, tibi uerò eſt & poſtea ultio ſemper.
fac ut uis, & tibi placitum eſt animo.
Huic autem reſpondit poſtea quaſſator terræ:
ratim quidem facerem nubilum ſicut dicis.
ſed tuum ſemper animum obſeruo & uereor.
nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
ex reductione redeuntem in nigro ponto
perdere, ut iam abſtineant, deſeſſantq̃ à deductione
hominum: magnumq̃ ipſis montem urbi imponere.
Huic autem reſpondẽs affatus eſt nubicogus Iupiter:
age, ſic quidem meo animo uidetur eſſe optimum,
cum iam omnes incitatam intuebuntur
homines ab urbe, facere lapidem prope terram
naui ueloci ſimilem, (ut admirentur omnes
homines) magnum autem ipſis montem urbi circundare.
At poſtquam hoc audiuit Neptunus quaſſator terræ,
ingreſſus

γὼ δὲ κρυπτήρις τε νὴ ἀμφιφορῆας ἔασιν
λάϊνοι· γνθα δ' ἔπειτα τιβαιβώσουσι μέλισσαι.
γὼ δ' ἰσοὶ λίθοι ποριμήκεες, γνθά τε Νύμφαι
φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
γὼ δ' ὕδατ' ἀγώουσα. δύω δέ τε οἱ θύραι εἰσίν·
αἱ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβατὰ ἀνθρώποισιν,
αἱ δ' αὖ πρὸς νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κέινῃ
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
γνθ' οἵγ' εἰσέλασαν πρίν εἰδότε. ἡ μὲν ἔπειτα
πέρῃ ἐπέκελσεν ὅσσον τ' ὠκὺ ἥμισυ πάσης,
ἀρχομένης. τοίων γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετάων.
οἱ δ' ἐκ νηὸς βαῖνες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε,
πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
αὐτῷ σὺν τε λίνῳ νὴ ῥήγεϊ στορέσαντι,
καὶ δ' ἄρ' ὐδὲ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
ἐκ δ' ἧκτήματ' ἄειραν ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι, δῶρα μεγάθυμον Ἀθήνῃ.
νὴ τὰ μὲν ἔνθα πρηὰ συθμὸν ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πως τις ὁδοιπόων ἀνθρώπων,
πρίν γ' ὀδυσῆ' ἐγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.
αὐτοὶ δ' αὖτ' οἶκόνδε νάλιν κίον· ἀλλ' Ἐνοσίχθων
λήθετ' ἀπειλάων τὰς αὐτίθεν Ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπεπτοίητο. Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν,

Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε μοι βροτοὶ οὐδὲ τίουσι
Φαίηκες, τοί πέρ τοι ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης.
νὴ γάρ νυ Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ πεπάσθαι
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι, νόσον δέ οἱ οὔποτ' ἀπεύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
οἱ δ' εὗδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν ἐν Ἰθάκῃ, πόρον δ' ὅσον οὔ τε καὶ ἠὼ
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις, ἐδνῶτά θ' ὑφαντήν,
πολλά, ὅσ' οὐ δήποτε Τροίης ἔξήρατ' Ὀδυσσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ λαῖδος ἅπασαν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
ὦ πόποι Ἐνοσίγαι' ὀλοόφρονες οἷον ἔειπες; (Ζεύς·
οὔτι σ' ἀτιμάζουσι θεοί. χαλεπὴν δὲ κεν ἔν
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμήσαι ἀΐλλειν.
εἰ δ' ἄρα τίς τε βίῃ καὶ κάρτεϊ ἔπεσιν
οὔτι τίει, σοὶ δ' αἰεὶ ἔπεται μετόπισθε τίσις ἀεί.
ἔρδειν ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων γαιήοχος,
αἶψά κ' ἐγὼν ὄρξαιμι κελαινεφὲς ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλὰ σέβ' αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω πορικαλλέα νῆα
ἐκ πομπῆς αὐτῆσαν ἰὼν ἠερσιδέϊ πόντῳ
ῥαῖσαι, ἵν' ἦ δ' ἀχόν), ἀπολήξωσι δὲ πομπῆς (ψαε.
ἀνθρώποισ· μέγα δέ σφιν ὄρος περικαλύ-

Τὸν δ' ἀπαμείβετο πρόσφη νεφεληγερέτα
ὦ πόπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα, (Ζεύς.
ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην πρόσιδωσιν)
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
νηῒ θοῇ ἴκελον, (ἵνα θαυμάσσωσιν ἅπαντες
ἀνθρωποι) μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων γαιήοχος,

βῆ ῥ'

βῆ ῥ' ἴμεν ὁδὸν Σχερίην ὅθι Φαίηκες ἔγειραν,
ἷζε δ' ἔμενε. νόστου γὰρ ἐπήλυθε πομπὸς ἀκοίτης
ἔκφατο δ' ἰωκομένην· ἡ δ' ἐγγὺς ἔκλυε νηός,
ὃς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθε,
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας. ὁ δ' ἄρ' νόσφι βεβήκει.
οἱ δ' πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
ὥδε τις εἶπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,

Ὤμοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησε φέριστον
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; ἡ δ' ἂν πρὸς φαίνετο πᾶσα.
ὣς ἄρα τίς εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
ὦ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαιὰ φάσθ' ὑποφῆτα
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάωνι χολωθῆναι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες ἐμμεν ἁπάντων.
φῆ ποτε Φαίηκων ἀνδρῶν πολυκαλέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐφ' ἠεροειδέι πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἄμμι ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δ' ἐκ νημὸν πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς αὖ ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες.
πομπῆς μὲν παύσασθε βροτὸν, ὅτε κεν τις ἵκηται
ἡμέτερον πρὸς ἄστυ· Ποσειδάωνι δ' ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ,
μηδ' ἄμμι πρόμολον ὄρεϊ πόλιν ἀμφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιμάσσανθο δὲ ταύρους.
ὣς οἱ μὲν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑσταότες πρὸς βωμόν. ὁ δ' ἐγρόμενος δῖος Ὀδυσσεὺς,
εὗδεν ἐν γαίῃ πατρώῃ. οὐδέ μιν ἔγνω
οὐδ' ἤδη δηρὸν ἐπιόντ'. περὶ γὰρ θεὸς ἤέρα χεῦεν
παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὄφρά μιν αὐτὴν
ἄγνωστον θείῃ, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη, ἀστοί τε φίλοι τε,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
ἀτραπιτούς τε δηϊωτέδας, λιμένας τε πανόρμους,
πέτρας τ' ἠλίβατους, καὶ δηώεντα τεθειάοντα.
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καὶ ῥ' εἰσῄδεε πατρίδα γαῖαν·
ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὥ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ κατὰ πρηνέσσι· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
ὤμοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν δὴν γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἔνδον ἐγείρει;
πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ δ' ἐγὼ αὐτὸς
πλάζομαι; αἲθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
δεύτερον ἱκόμην, ὅς κέν μ' ὑφέλοιτο καὶ ὄπασσε νεεσθαι.
νῦν δ' οὔτ' ἄρ πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδέ μοι αὐτῇ
καλέω, μήπως μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἵ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον. ἤτέ μ' ἔφαντο
ἄξειν εἰς Ἰθάκην ὀλοφώϊον· οὐδ' ἐτέλεσσαν.
Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅστε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καί τίνυται ὅστις ἁμάρτῃ.

ingreſſus eſt iter in Scheriam ubi Phæaces erant,
illic manſit. nalde enim propè uenit nauigatrix nauis
celeriter impulſa: hanc autem prope uenit Neptunus, Phæacũ nauis ſaxũ cõuertitur.
qui ipſam lapidem fecit, & radicauit infernè,
manu prona impellens. ipſe autem receſſit.
hi autem inter ſe uerba uelocia loquebantur
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri:
ſic autem quis dixit intuens in propinquum alium:
Heu, quis iam nauem uelocem ligauit in ponto
domum incitatam? & ſanè extabat tota.
ſic aliquis dicebat: neq; ſciebant ut illa accidiſſent.
his Alcinous concionatus eſt & affatus:
ô uos, certè nalde me antiqua uaticinia aſſequuntur
patris mei, qui dixit Neptunum ſuccenſere
nobis, quoniam comites innocui ſumus omnium.
dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchram nauem
ex deductione redeuntem in nigro ponto
perditurũ, magnumq; nobis montẽ urbi circumdaturũ.
Sic dixit ſenex: hæc autẽ iam nunc omnia finiuntur.
ſed agite, ſicut ego dicam pareamus omnes.
deductione quidẽ ſuperſedete mortaliũ, cũ quis ueniet
noſtram ad urbem: Neptuno autem tauros
duodecim electos ſacrificemus, ſi miſereatur,
neq; nobis ingentem montem urbi circumdet.
Sic dixit. hi autẽ metuerunt, parauerunt aũt tauros.
ſic hi quidem ſupplicabant Neptuno regi
populi Phæacum duces & curatores,
ſtantes circum altare. excitatus autẽ eſt diuinus Vlyſſes,
recubans in terra patria, neq; ipſam cognouit
iam diu abſens. circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua, filia Iouis: ut illum ipſum
ignotum faceret, ſingulaq; profaretur.
ut non ipſum antè uxor cognoſceret, ciuesq; amiciq; Vlyſſes nõ cognoſcit ſe in patriã ueniſſe, nec à ſuis cognoſcitur.
quàm omnem procis iniuriam retaliaſſet.
propterea mutata uidebantur omnia regi,
uiæq; perpetuæ, portusq; ad appellendum,
petræq; altæ, & arbores uirescentes.
ſtetit autem ſurgens, & inſpexit patriam terram:
fleuitq; poſtea, & ſua percuſſit femora
manibus pronis: lugens autem locutus eſt:
ô ego, quorum rurſus hominum in terram uenio?
nunquid iniurioſi & crudeles, neq; iuſti,
an hoſpitales, & ipſis mens eſt ſancta?
quò iam res multas porto has? quò autem & ipſe
erro? utinam manſiſſem apud Phæaces
illic: ego autem ad alium magnanimorum regum
peruenisſẽ, qui me dilexiſſet et comites dediſſet ad rem.
nunc aũt nuſquam ponere ſcio, neq; tamen hic (tendũ.
relinquam, nequando mihi præda alijs fiant.
eheu, non ergo omnia intelligentes neq; iuſti
erant Phæacum duces & curatores,
qui me in aliam terram abduxerunt. nanq; me dicebant
ducturos in Ithacam amœnam: neq; præſtiterunt.
Iupiter ipſos ulciſcatur ſupplicum uindex, qui & alios
homines inſpicit, & plectit quicunq; peccant.

ἀλλ'

ſed

ſed age iam res numerem & nideam,
ne quid mihi diſceſſerint concaua in nani ferentes.
Sic dicens, tripodas perpulchros & lebetes
numerabat, & aurum, textasq; ueſtes pulchras.
horum quidem nihil deſiderabat: hic aũt lugebat patriã
repens ad littus perſonantis maris, (terram,
multum lamentans. prope autem eum uenit Minerua,
uiro corpore ſimilis iuueni paſtori ouium,
permolli, quales regum filij ſunt:
duplicẽ circa humerum babẽs pulchrã ueſtem. (iaculũ.
pedibus autem ſub pinguibus calceos habebat, manu aũt
hanc autem Vlyſſes lætatus eſt uidens, & obuius uenit,
& ipſam appellans, uerba nelocia locutus eſt:
O amice, poſtquam te primum inuenio hoc in loco,
ſalue, & non mihi malo animo occurreris:
ſed ſeruа tum hæc, ſeruа etiam me. tibi enim ego
ſupplico tanquam deo, & ad tua chara genua accedo.
& mihi hæc dic uerè, ut certò ſciam
quæ terra, quis populus, qui uiri hic ſunt:
num qua inſularum amœna, an aliquod littus
iacet ad mare uergens gleboſæ continentis.
Hunc aũt contra affata eſt Dea cæſia oculis Minerua:
ſtultus es ô hoſpes, an longè ueniſti,
qui hanc terram interroges. neq; ualde
ſic ignobilis eſt: norunt autem eam ualde multi,
& quidem quicunq; habitant ad Auroram Solemq;
& quicunq; ponè ad noctem obſcuram.
equidem aſpera & non equitabilis eſt,
neq; ualde ſterilis, at neq; lata eſt.
bene quidem enim ei tritieum copioſum, bene & uinum
fit: ſemper autem pluuia habet, uireſcens q; ros.
capris autem paſcendis bona & bobus: eſt quidem ſylua
omnigena, bene autem aquationes perennes adſunt.
itaq; hoſpes Ithacæ & ad Troiam nomen peruenerit,
quam longè dicunt Achaide eſſe terra.
Sic dixit. lætatus eſt autem patiens diuinus Vlyſſes,
gaudens ſua terra patria, ſicut ei dixit
Pallas Minerua filia Iouis Ægiochi.
& ipſam appellans uelocia uerba dixit,
neq; hic uera dixit, ſed retro conuertit ſermonem,
ſemper in præcordijs mentem peraſtutam monens:
audiebam de Ithaca quidem & in Creta lata
longè trans pontum: nunc autem ueni & ipſe
rebus cum his. linquens autem etiam filijs tantundem
fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orſilochum pedibus uelocem, qui in Creta lata
uiros inuentores uincebat uelocibus pedibus:
quoniam me priuari præda uolebat omni
Troiana, cuius gratia ego paſſus eram dolores animo,
uirorumq; bella moleſtasq; undas tranſiens:
quoniam non ſuo patri gratificans ſeruiebam
agro in Troianorum, ſed alijs imperabam ſocijs:
hunc quidem ego deſcendentem percuſſi ærea lancea
rure, prope uiam inſidians cum ſocio.
nox aũt ualde obſcura occupauerat cælũ, neq; aliquis nos
hominum

Minerua Vlyſſi apparet.

De Ithacæ ſitu terræ natura.

Diſſimulãs ſe eſſe Vlyſſem, fingit cauſam aduentus.

ἀλλ' ἄγε δ' ἀ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι,
μή τι μοι οἰχώνται κοίλης ἐνὶ νηὸς ἄγοντος.
Ὡς εἰπὼν, τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει, καὶ χρυσὸν, ὑφαντά τε εἵματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ' ὅτι πόθει· ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πολλ' ὀλοφυρόμενος. ἐπὶ δ' ὄθρυν ἦλθεν Ἀθήνη,
αὐδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ ἠϋτε ὠϊθέῳ μήλων,
ὠπαπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν·
δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχεν δυερὴν λώπην.
ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐΐδλιε, χειρὶ δ' ἄκοντα
τὼ δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδών, ἐπὶ δ' ἤλυθε,
καί μιν φωνήσας ἔπτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐπεὶ σε πρῶτα κιχάνω τῇδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρε τε, μή μοι τε κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις·
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. τοί γάρ ἔγωγε
δύχομαι ὥστε θεῷ, καί σοι φίλα γνοὺς ἐκάνω.
καί μοι ταῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνος αὖ ἔργ' ἐγγεγάασιν·
ἤπειρός τις νήσῳ ὑδὲ ἐέλδεται, ἥ τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νήπιος εἶς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
εἰ δὴ τοῦδέ γε γαῖαν ἀείρεαι. οὐδέ τι λίην
ὄνομ' ἀνώνυμόν ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
ἠδ' ὅσοι μετόπισθε πρὸς ζόφον ἠερόεντα.
ἦτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐκ ἰππήλατός ἐστιν,
οὐδέ τι λίην λυπρή, ἀτὰρ οὐδ' ἐριβῶλαξ πέφυκται.
εὖ μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, εὖ δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τε ἕρση.
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ βόσκεται· ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη, εὖ δ' ἀρδμοὶ ἐπήτανοι πάρ ἔασιν.
τῷ τοι ξεῖν' Ἰθάκης γε καὶ ὧδε Τροίην ὀνομήκουν,
τηλοῦ πόρ τηλε φασὶν ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης.
Ὡς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
χαίρων ἣν γαῖαν πατρώην, ὡς οἱ ἔειπε
παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς Αἰγιόχοιο.
καί μιν φωνήσας ἔπτερόεντα προσηύδα,
οὐδ' ὅγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ φρεὶ σήθεσι νόον πολυκερδέα νωμῶν·
πωτῶμαι μὲν Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ δυρείῃ
τηλοῦ ὑπερ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα σὺν αὐτὸς (τε
χρήμασι σοῖς τοῖσδε, λιπὼν δ' ἔτι πασσι τοσσοῖς
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἱὸν κατέκτανον Ἰδομενῆος
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ δυρείῃ
ἀνέρας ἀλφήσας νίκα ταχέεσι πόδεσσιν·
ὕνεκά μ' ἐρέεσθαι ἐλεύσετο, πῆμα δὲ θέλγε πάσης
τρωϊάδος, ἐλεινὰ δ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα περήσας·
ὕνεκ' ἄρ' οὐκ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων·
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ λόγχῃ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.
νὺξ ὄμβρον δ' ἀνὰ μέσσον ἔχε, δὴ δὲ τις ἡμέας

ἀνθρώπων γνόησε· λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπόρας.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ὦδε νῆα κιὼν φοίνικας ἀγαυὸς
ἐλλισάμην, καί σφιν μυρί' ἐκέρσατο λαίφεα δῶκα·
τοὺς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε κατασῶσαι τ' ἐφέεσθαι,
ἢ εἰς Ἤλιδα δίαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἀλλ' ἦτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο εἰς ἅλα οἶδμα,
πόλλ' ἀεκαζομένους· δόλον ἄφελον ὀφραπαῆσαι.
κεῖθεν δὴ πλαγχθέντε δι' ἀκάμου ἠθάδε νυκτὸς
ἀσπερχὲς δ' ἴθυν λιμένα πρὸς ἐσαμέλιξε, θεόφιν
αὐτοσχεδὸν δ' ὅτε λιμένα περιέσαμεν, ὀδίτε τις ἡμῖν
δόρπου μνῆσις ἔλθοι, μάλα περ χατέουσιν ἐέλδωρ·
ἀλλ' αὖτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἄπαντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπάλυθε κεκμηῶτα·
οἱ δ', χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντε,
κάτθεσαν ἔνθά περ αὐτὸς ὐπὲρ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ὅτε Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀνέβαινον
οἶχον· ἐμοὶ δ' αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.

Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρί τε μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἴκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἐιδυίῃ·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
κερδαλέον κ' εἶη γε καὶ ἐπίκλοπον ὅς σε παρέλθοι
γ' ἐν παντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς αὐτιάσειε.
σχέτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἄτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες
ἐν σῇ περ γαίῃ λώβην ἀπατάων,
μύθων τε † κλοπίμων, οἵ τοι πρὸς ὀθνεῖον φίλοι εἰσίν.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε'· ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσὶ βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἀπάντων
βουλῇ τε μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· ἤδη σύ γ' ἔγνως
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἥ τοι ἀεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδ' ἐφυλάσσω;
καί σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα·
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἰκόμην ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω,
χρήματά τε κρύψω ὅσά τοι Φαίηκες ἄγαυοι
πάσασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε·
εἰπέω δ' ὅσά τοι δῆσε πρόμοις ἐνὶ μεγάροισι
πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
τλῆθι δ' ἀπαμφασίην μηδὲ προτὶ φωτὸς ὀμεῖραι
ἀργαλέου· σὲ θεὰ γνῶναι βροτῷ αὐτιάσαντι, (σεύς,
ἠμὲν πολλ' ὤϊσμεν· σὺ γὰρ αὐτὴ πάντ' ἐίσκεις.
οἶδα δ' ἐγὼ εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἦπιος ἦσθα
εἰνὶ Τρωϊκῷ πολεμίζομεν υἷσιν Ἀχαιῶν·
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βάντες δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
οὐ σέ γ' ἔπειτα ἴδον κούρην Διός, οὐδ' ἐνόησα
νηὸς ἐμῆς ἰόντα, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀέλποις·
ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων διδαϊγμένον ἦτορ
ἀλώμην, εἰὼς με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
πρίν γ' ὅτε Φαίηκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
θαρσυνάς τ' ἐπέεσι, καὶ ἤγαγες αὐτὴ
νῦν δή σε πρὸς πατρὸς γενεήσομαι, (οὐ γὰρ οἴω

hominum animaduertit: latuit autẽ ipsi animã auferens.
at postquam hunc interfeci acuto ære;
statim ego in nauem iens Phœnices illustres
orani, & ipsis suauem prædam dedi:
hos me iussit Pylum deferre & collocare,
uel in Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
sed ipsos illinc repulit uis uenti,
multum nolentes: neq; uolebant fallere.
illinc autem errantes uenimus huc nocte:
scienter autem in portum appulimus, neq; aliqua nobis
cœnæ mentio erat, ualde licet indigentibus sumere:
sed sic egressi iacebamus naue omnes.
hic me quidem dulcis somnus inuasit defessum:
hi autem fortunas meas concaua ex naui tollentes,
deposuerunt ubi ipse in arenis iacebam.
hi autem in Sidoniam pulchram conscendentes
iuerunt: at ego relictus sum tristis animo.

Sic dixit. risit aũt dea glaucos oculos habens Minerua,
manuq; ipsum demulsit: corpus a. assimulata est mulieri
pulchræq; magnæq;, & illustria opera scienti:
& ipsum appellans uerba uelocia locuta est:
dolosus esset & fallax qui te superaret — Minerua Vlyssem increpat dissimulationis.
in omnibus dolis, etiamsi Deus occurreret.
improbe dolose, ergo non eras
ne in tua quidem terra desiturus fallacijs,
uerbis q; falsis, quæ tibi ab ortu amica sunt.
sed age ne amplius hæc dicamus, scientes ambo
dolos. quoniã tu quidẽ es hominũ quàm optimus omniũ
consilio & uerbis: ego autem in omnibus Deis
consilioq; polleo & dolis: neq; tu cognouisti
Palladem Minernam, filiam Iouis, quæ tibi semper
in omnibus laboribus asto & seruo?
atq; te Phæacibus gratum omnibus reddidi:
nunc uerò rursus huc ueni ut tibi consilium contexam,
resq; abscondam quascunq; tibi Phæaces illustres
dederunt domum eunti meo consilioq; menteq;:
dicamq; quos tibi fatale est in ædibus factis
dolores tolerare. tu autem tolera & necessitate,
neq; alicui eloquere neq; uirorum neq; mulierum
omnium quòd ueneris errans: sed tacendo
patere dolores multos, iniurias sustinens uirorum.

Huic autem respondens locutus est prudens Vlysses: Vlysses Minerua.
difficile te dea cognoscere homini occurrenti,
& ualde scienti. te enim ipsam unicuiq; assimulas.
hoc autem ego certò scio, quòd mihi antea benigna eras
quandiu in Troia pugnabamus filij Achiuorum:
at postquam Priami urbem diripuimus altam,
iuimusq; in nauibus, Deusq; dissipauit Achiuos,
non te postea uidi filia Iouis, neq; animaduerti
nauem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoueres;
sed semper mentibus proprijs habens confectum cor
erraui, quousq; me Dei malo soluerunt.
prius quàm cum Phæacum uirorum in ubere populo
confirmasti uerbis, & in urbem duxisti ipsa:
nunc autem tibi per patrem supplico, (non enim puto

ἄκεω

ueniſſe

ueniſſe in Ithacam amœnam, ſed aliquam aliam
terram repetij: te autem illudentem puto
hæc dicere, ut meas mentes deciperes)
dic mihi ſi uerè dilectam in patriam ueni.
Huic reſpondit poſtea Dea cæſia oculis Minerua:
ſemper tibi talis in præcordijs cogitatio:
propterea & te non poſſum deſerere infelicem,
quoniam facundus es & ingenioſus & prudens.
cupidè enim alius uir errans reuerſus
cuperet in ædibus uidere filiosq; uxoremq;:
tibi autem non gratum eſt ſcire neq; quærere,
antequã tuæ uxoris periculũ feceris, quæ tibi nequicquã
ſedet in ædibus: luctuoſæ autem ei ſemper
pereunt noctes & dies lacrymanti.
at ego hoc quidem nunquam non credidi, ſed in animo
ſciebam quòd rediturus eſſes amiſſis omnibus ſocijs.
ſed non uolui Neptuno obſiſtere
patruo, qui tibi iram induxit in animum,
iratus quòd ei filium dilectum excæcaſſi.
ſed age tibi oſtendam Ithacæ ſedem, ut credas.
Phorcynis quidem hic eſt portus marini ſenis.
hæc autem in uertice portus patula oliua:
prope autem ipſam antrum altum obſcurum,
ſacrarum nympharum quæ Naiades uocantur.
hæc autem ſpelunca lata contecta, ubi tu multas
ſacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
hic autem Neritus eſt mons indutus ſylua.
Sic fata dea diſſipauit nebulam. apparuit autẽ terra,
lætatusq; eſt poſtea patiens diuinus Vlyſſes,
gaudens ſua terra: oſculatus eſt autem almam tellurem.
ſtatim autem Nymphis ſupplicauit manus tollens:
Nymphæ Naiades, filiæ Iouis, nunquam ego
uidere uos dicebam: nunc uocibus lætis
ſaluete. at & dona dabimus ſicuti antea,
ſi finet prompta Iouis filia prædatrix
ipſumq; uiuere, & mihi charum filium augebit.
Hunc autem rurſus affata eſt cæſia oculis Minerua:
confide, ne te hæc in præcordijs tuis ſolicitent.
ſed age, res quidem in intimo antro mirifico
ponamus ſtatim nunc, ubi hæ tibi ſaluæ maneant:
ipſi autem conſultemus quo pacto optimè fiat.
Sic dicens Dea intrauit ſpeluncam obſcuram,
quærens latibulum per ſpeluncam. at Vlyſſes
citò omnia portauit aurum & indomitum æs,
ueſtesq; fabrefactas quas ei Phæaces dederant.
& hæc quidem ritè diſpoſuit: lapidẽ autem impoſuit foribus
Pallas Minerua filia Iouis Ægiochi.
hi autem ſedentes ſacræ apud radicem oliuæ,
deliberabant procis inſolentibus mortem.
tum autem uerba incepit cæſia oculis Minerua:
Generoſe Laertiade prudens Vlyſſes,
cõſidera quomodo procis impudentibus manus inferas,
qui iam tibi triennium domum regunt,
ambientes diuinam uxorem, & dotem dantes.
illa autem, tuum ſemper reditum lugens in animo,

Minerua Vlyſſem docet de procis occidendis.

ἦκεν εἰ Ἰθάκλω νυλώτλον, ἀλλά τιν' ἄλλω
γαῖαν ἀναστρέφομαι· σὲ ἑῷ κρυτομέτιν οἴω
ταῦτ' ἀγορεύεμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἀτρεπὸν ἔσσῃς)
εἰπὲ μοι εἰ ἔτεόν γε φίλλω ἐν πατρίδ' ἱκάνω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσι νόημα·
τῷ σε οὐ δύναμαι πρόλιπεῖν νύστιμον ἐόντα,
ὅτι τ' ἐπιτὰς τ' ἐσσὶ καὶ ἐγχίνῳ καὶ ἐχέφρονι.
ἀτασθαλίῃσιν γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἶετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
σοὶ δ' ὄπιθεν φίλον ἦτορ ἀλάομαι ὀδύσσασθαι,
πρίν γέ τι σῆς ἀλόχου πειρήσασθαι, ἣ τέ τοι αὖτως
ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν· ἀίζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσι.
αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὔποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ᾔδη ὃ νοστήσειν ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
ἀλλά τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνα μάχεσθαι
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ὀφθαλμόωσας.
ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς.
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμὴν, ἁλίοιο γέροντος,
αὐτὰρ ὁ δὴ πρανὲς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὖ σπέος ἠερόεν, ἱερὸν νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
ἔνθ' ἥ τοι κατὰ κρῆθεν ἐρύκακε, φῦθα σὺ πολλὰς
βοῦς ἐκατομβοίας ἐρικυδέας ἐκτέλεσσας.
ἔνθ' ὄρος Νήριτον ὄρνυται ὑλήεν.
Ὣς εἰπὼν θεὰ σκίδνατ' ἠέρα· ἔστη δ' ἄρ' ἔπειτα
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων ἠπείρῳ καὶ νύσσ' ἑῷ ἐρικυδέι κόλπῳ.
αὐτίκα δ' Νύμφας ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών,
Νύμφαι Νηϊάδες, κοῦραι Διός, ὄφρ' ἔτι ὑμέας
ὄψεσθαι φίλον ἦτορ ἐνὶ στήθεσιν μελόντων,
ἀλλ' ἄγε, κήματα μὲν μυχῷ αὐτῷ θεσπεσίοισι
θήσομεν αὐτίκα νῶϊ, ἵνα σῶ τάδε τοι σάα μίμνῃ·
αὐτοὶ δ' φραζώμεθ' ὅπως ὀχ' ἄρισα γένηται.
Ὣς εἰπὼν θεὰ δ' ὤιξε σπέος, ἤρεσε δ' ἴσε,
μαιόμενόν κ' ὄλυμβώνας ἀνάπτερος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔσσυτο πάντ' ἐφόρει χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκόν,
εἵματά τ' ὐποίητα τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
εὖ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι
παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
τὼ δ' καθεζομένω ἱερῆς πρὸ πυθμένα ἐλαίης,
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
φράζεο ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἵ δὴ τοι τρίτατον μέγαρον κατακοιρανέουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, νῆάς τε δολόεντα.
ἤδη, σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμόν,

omnibus

πάντες μὲν ἔ' ἔλπετ', ἐπὶ δ' ἔχεται αὐδὴ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας πθοιῆσα· νόος δ' οἱ ἄλλα μεροιᾷ.

Τὴν δ' ἀπαμβόμενος πθοέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ὤ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος ἀτρέιδαο (σὺς,
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ὑπ' ἐμεῖο μέλλοντος ἔμελλον,
εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπθς.
ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφαινε ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς.
πὰρ δ' ἔμοι αὐτὴ σῆθι, μένος δὲ πολυθαρσὲς ἐνῆσον,
οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ πρόμαχα.
αἲ κέ μοι ὣς μεμαῦῖα πὰρ Ἀθαναίης Γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσι μαχοίμην
σὺν σοί, πότνια θεά, ὅτε μοι πρόφρασς' ἐπάκοις.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νὴ λίην τοι ἔγωγε πάρειμι, καὶ δέ με λήσεις
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πονώμεθα· καί τιν' οἴω
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε πολαξέμεν ἄσσετερ ὄδ' ἂς
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πᾶσι βροτοῖσι·
κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐπὶ γναμπτοῖσι μέλεσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω θρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἕσσω ὅ κεν συὶηισιν ἰδὼν ἀνθρωπος ἔχοντα.
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος πολυκαλλέ' ἐόντε,
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης,
σῇ τ' ἀλόχῳ, ἠδ' παιδὶ τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπθς.
αὐτὸς δ' ὑῶν ἐπίειρος· ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδε,
πᾶιδά τε σὸν φιλέειν ἠδ' ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
δήεις τόν γε σύεσσι πὰρ ἠμενον· αἱ δὲ νέμονται
πὰρ κόρακος πέτρην, ἐπί τε κρήνην Ἀρεθούσης,
ἔδουσαι βάλανον μενοεικέα, ἠδὲ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τά δ' ὕεσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.
ἔνθα μένειν, ἠδ' πάντα πυνθάνεσθαι, ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα,
Τηλέμαχον καλέουσα τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσῆος δῖ-
ὅς τοι δὴ δυσύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
ᾤχετο, πυνθόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴπου ἔτ' εἴης.

Τὴν δ' ἀπαμβόμενος πθοέφη πολύμητις Ὀδυσ-
τίπτε τ' ἄρ' ὄν ἐφέτες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' ἰδυῖαν; (σεύς,
ἵνα πως καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον; βίοτον δ' ἐτέροι ἔδηται;

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην φθύμιος ἔσω.
αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἀροιτο,
κεῖσ' ἐλθών· ἀτὰρ ὄττι ἔχει πόνου. ἀλλὰ ἕκηλος
ἧσαι ἐν ἀτρέκεσσι δόμοις, πὰρ δ' ἄσσετα κεῖται.
ἦ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ,
ἐθέλοντες κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τά γ' ὐκ οἴω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.

Ὡς ἄρα μὲν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη·
πάρψε μὲν οἱ χρόα καλὸν ἐπὶ γναμπτοῖσι μέλεσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλισε θρίχας, ἀμφὶ δὲ δέμας
πάντεσι μελέεσι πάλαιὸν θῆκε γέροντος·
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος πολυκαλλέ' ἐόντε.
ἀμφὶ δ' ἑμὶν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδ' ἐχιτῶνα,
ῥωγαλέα,

omnibus quidem ſpem dat, & pollicetur uiro unicuiq; nuncios mittens: mens autem ei alia uerſat.

Huic autem reſpondens locutus eſt prudens Vlyſſes: eheu, utiq; Agamemnonis Atridæ periturus malo modo domi eram, niſi mihi tu quæq; dea ritè dixiſſes. ſed age conſilium texe quomodo ulciſcar ipſos. apud me autem ipſa aſta, animum perandacẽ imminens, qualem quando Troiæ ſoluimus pinguia ſepta. ſi mihi ſic alacris aſtabis Minerua, uel cum trecentis ego uiris pugnauero tecum, uenerabilis Dea, ſi me prompta adiuueris.

Huic autem reſpõdit poſtea Dea glaucocula Minerua & ualde tibi equidem adero, neq; me falles cum hæc ſtruemus: & aliquem ſpero ſanguine & cerebro perfuſurum magnum ſolum uirorum procorum, qui tibi fortunas edunt. ſed age te incognitum faciam omnibus hominibus: arefaciã quidẽ cutem pulchram in flexilibus membris, flauos aũt ex capite delebo crines, circum autem pallium induam quod auerſetur uidens homo habentem. deformabo autem tibi oculos antea perpulchros, ſic turpis omnibus procis apparebis, tuæq; uxori, & filio quem in ædibus reliquiſti. ipſe autem primum ſubulcum adi, qui tibi ſuum cuſtos: ſimul autem tibi benè uult, filiumq; tuum diligit & prudentem Penelopen. inuenies hunc ſuibus aſſidentem: hæ autem paſcuntur apud Corui petram, & ad fontem Arethuſam, comedentes glandem ſuauem, & nigram aquam bibentes, quæ ſuibus nutriunt florentem pinguedinem. illic mane, & omnia aſſidens interroga, quouſq; ego eam Spartam in pulchris mulieribus, Telemachum uocatura tuum dilectum filium, Vlyſſes: qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum iuit, perſequens tuam famam, ſi cubi adhuc eſſes.

Huic autem reſpondens locutus eſt prudens Vlyſſes: cur non ei dixiſti, in præcordijs omnia ſciens? an ut & ille errans dolores patiatur pontum in ſterilem? fortunas autem ei alij edant?

Huic reſpondit poſtea Dea glaucos oculos habens Mi non iam tibi ille ualde curæ ſit. (nerua: ipſa ipſum miſi, ut famam bonam adipiſcatur, illuc profectus. at non habet aliquem laborẽ. ſed quietus ſedet in Atridæ ædibus, copioſa autem adſunt. atq; equidem illi inſidiantur iuuenes cum naue nigra, cupientes interficere antequam patriam terram ueniat. ſed hæc non puto, prius aliquem terra premet uirorum procorum qui tibi fortunas deuorant.

Sic igitur ipſum alloquens uirga tetigit Minerua: ſiccauit quidẽ ei cutem pulchrã in flexibilibus membris, Mutatur Vlyſſis habitus. *flauos autem ex capite deleuit crines, circum aũt pellem omnibus membris antiqui poſuit ſenis. deformauit autem ei oculos antea perpulchros. circum autem lacernã aliam malam iniecit, & interulã, fractam,*

fractam, sordidam, malo tinctam fumo.
circum autem ipsum magnã pellem uelocis induit cerui nudam: dedit autem ei uirgam & deformem peram, crebris locis laceram. cui tortum inerat lorum.

Minerua atq; illi sic insito consilio dimisi sunt: hæc quidem postea ad Telema in Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyssis.

chum pro- ficiscitur.

ODYSSEAE HOMERI XIIII. RHAPSODIAE argumentum.

Hospitium Vlyssis fit in agro apud Eumæum, & uarium quoddam colloquium. Aliter. Vlyssis aduentus apud Eumæum, & sermones fiunt dissimulantis sciipsum, & facta quædam exponentis.

ODYSSEAE HOMERI Ξ. RHAPSODIA.

Vlixes autem, Vlyssem excepit hospitio Eumæus in agro subulcus.

ATHIC E portu ingressus est asperum iter,
locum per syluosum per iuga, ubi ei Minerua
dixerat diuinum subulcum, hic ei fortunas maximè curabat domesticorũ quos cõparauerat diuinus Vlysses.
hunc autem in uestibulo inuenit sedentem, ubi ei cors
Eumei do- mus ad quẽ diuertit Vlysses, de- scriptio.
ipse ædificauerat suibus absente rege,
sine domina & Laerte sene,
aduectis lapidibus, & cinxerat sepe spinosa:
palos autem extra edegit prorsus hinc & hinc densos & crebros, nigro quercus sciſso.
intra autem aream suilia duodecim fecerat propè inter se, cubilia suibus. in singulis autem quinquaginta sues humi iacentes continebantur fœminæ fœtæ: mares autem foris dormiebant,
multò pauciores. hos enim minuebant comedentes diuini proci: quoniam mittebat subulcus
semper saginatorum pinguium optimum omnium.
hi autem trecentiq; & sexaginta erant.
apud autem canes feris similes semper dormiebant quatuor, quos nutriuerat subulcus princeps uirorum.
ipse autem circa pedes suos aptabat calciamenta, incidens pellem bouinam coloratam: alij autem iuerant aliò alius cum stabulantibus suibus,
tres: quartum autem miserat ad urbem,
suem ducere procis superbis ui,
ut mactato carnibus saturarentur animo.
repentè autem Vlyssem uiderunt canes latratores: qui quidem clamantes accurrerunt. at Vlysses sedit astutia: uirga autem ei excidit manu.
atq; hic suum apud stabulum indignum tulisset dolorem,
sed subulcus celeriter pedibus uelocibus subsequens emicuit per uestibulum: corium autem ei excidit manu,
hos quidem increpando canes pepulit aliò alium crebris lapidibus: ipse autem affatus est regem:

O senex, certè propè te canes læsissent repentè: & mihi probrum conciliasses.

atq;

ἠωγαλέας, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.
ἀμφὶ δὲ μιν μέγα δέρμα τανύπεπλος ἔσ' ἐλάφοιο
ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον κὴ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην. ᾧ ἦ τρόφος ἦκεν ἀοιδὸς
τώ γ' ὡς βλήσαντε μίτεμαγον· ἡ μὲν ἔπαστε
εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἴεν μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ξ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Ξφισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται πρὸς τῷ ἀγρῷ παρ' Εὐμαίῳ, ἢ ποικίλη τις ὁμιλία. Ἄλλως. Ὀδυσσεὺς παρεῖναι πρὸς Εὔμαιον, καὶ λόγοι γίνονται αὐτοπάθειστοι ἑαυτῷ, ἢ πράξεις τινὰς ἐπιδημίας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ξ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Εἰς δ' Ὀδυσσῆα ξένισεν Εὔμαιος ἀγρῷ
ὑφορβός.

ΑΥΤΑΡ ὃ ἐκ λιμένος προέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν,
χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἧ οἱ Ἀθήνη
ὑφρασθεὶς δῖον ὑφορβόν, ὅ οἱ βιότοιο μάλιστα
κήδε' ἐπήμων ὃς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ προθύροιο λίθου ἕδρην εὗρε θύραζε
ὑψηλὴν δεδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλήν τε μεγάλην τε, πορίδρομον· ἣν ἄρα συβώτης
αὐτὸς ἐείσατ' ὕειον ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν ἀπ' αἰσυόων καὶ Λαέρταο γέροντος,
ξυστοῖσι λάεσσι, καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ·
σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν ῥυτοὺς ἀμφικάσασα.
ἐν τοὶ δὴν δ' αὐλὴς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, ὄυνὰς συσίν· ἐν δ' ἑκάεσθα
πεντήκοντα σύες θαλερὸν τέκος ἐγκατόωντο
θήλειαι τὰ δὲ δὴθ' οἱ ἄρσενες ἐκτὸς ἴασιν,
πολλὸν πολὺ μείονες· οὐ γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
αὐτίθεοι μνησῆρες, ἐπεὶ πολὺ φέρτατος συβώτης
αἰεὶ ἐπιτρεφέων σιάλων τοὺς ἄριστον ἀπαύστῳ.
οἱ δ', τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα τέλεντο.
τοὺς δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴασιν
τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης ἄρχαμος ἀνδρῶν.
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
πάμπρωτ' δέρμα βόειον ἐϋχροὲς· οἱ δ' ἄλλοι
ὤχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἄμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
οἱ τρεῖς· τὸν δ' τέταρτον ἀποπνείουσι πέλευθε,
σιῶ ἀγέμεν μνησῆρσιν ὑπόρφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ' ἱερὸν σαώσαντε κρειῶν πορσάσκετο θυμόν.
ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι·
οἱ μὲν, κεκλήγοντες ἐπίδραμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕζετο νεμεσσώων· σκῆπτρον δ' οἱ ἔκπεσε χειρός.
ἔνθά κεν ὤ πρὸ ἕεθεν ἀεικέλιον πάθον ἄλγος,
ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ πραπτοῖσι μεταστὰς
ἔσυτ' αὐλὰ πρόθυρον· σκύτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
αὐτὸς μὲν ὁμοκλήσας σὺν κύνας ἄλλυδις ἄλλη
πυκνὴσι λιθάδεσσιν· ὁ δ' πρόσθεν ἄνακτα,

Ω γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες δεδιδ' πλήσαντο
ἐξαπίνης· μή μοι ἐλεγχέα κατέχυσας.

Ἀλλά μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε.
αὐτίδιος γὰρ ἄνακτα ὀδυρόμενον κατὰ θυμὸν
ἤματα πάντοσιν ἦ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός περ ἐδωδῆς
πλάζεται ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δήμόν τε πόλιν τε,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδε ἴομεν γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
σίτου καὶ οἴνοιο πορὼν ἁμὸν κατὰ θυμόν,
εἴπῃς ὁππόθεν ἐσσί, καὶ ὁππόσα πήδε' ἀνέτλης.

Ὣς ἐπὼν κλισίηνδ' ἤγαγετο δῖος ὑφορβός·
ἔσω δ' εἰσαγαγὼν, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,
ἔνθ' ἐρίου πόκον ἔνθα μέγα καὶ δάσυ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε καὶ ἀθανάτων θεῶν ἄλλων
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι μ' ἐν φρεσὶν ὑπέδεξαι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πολύφρων Εὔμαιε συβῶτα,
ξεῖν', ἔ μοι θέμις ἐστὶν, ὀδ' εἰ κακίονά γ' ἄνδρα ἄνδρα ἄνδρα

Vlyſſis diuitiæ & poſſeſſiones.

unquam unam ſacrificant victimam, neq; duas ſolas:
ninum autem conſumunt immoderate haurientes.
certe enim ei facultates erant magnæ: nulli tantæ
uirorum heroum, neq; continentis nigræ,
neq; ipſius Ithacæ: neq; viginti uirorum
ſunt diuitiæ tantæ: ego autem tibi connumerabo:
duodecim in continente armenta, tot greges ouium,
tot ſuum paſcua, tot ſtabula lata caprarum
paſcunt peregrinique & ipſius paſtores uiri:
illic autem ſtabula lata caprarum undecim omnia
in extremo agri paſcuntur: inſuper uiri boni cuſtodiunt,
quorum ſemper ipſis unuſquiſq; in die pecudem fert,
ſaginatarum caprarum quæcunq; apparet optima:
ut ego ſues has ſeruoq; tueorq;,
& ipſis ſuum optimum electum mitto. (ninum
Sic dixit. ille autē attente carnes comedebat, bibebatq;
amide, dolens: mala autem procis machinabatur.
at poſtquam cenauit & expleuit animum cibo,
& ei explens dedit poculum quo bibebat,
uino plenum, hic autem ſuſcepit: gaviſusq; eſt animo,
& ipſum appellans uerba uolucria locutus eſt:
O amice, quis nam te emit rebus ſuis,
ſic valde dines & fortis ſicut dicis?
dicis autē ipſum periſſe Agamemnonis gratia honoris.
dic mihi ſi fortè cognoſco talem.
Iupiter enim hoc ſcit & immortales Dei alij,
ſi fortè ipſum nunciem uidiſſe: multum autem errant.
Huic autē reſpondit poſtea ſubulcus princeps uirorum:
ô ſenex, nullus illum uir peregrinus ueniens
nuncians perſuaſerit uxoriq; & dilecto filio.
ſed alioquin uictu indigentes uiri peregrini
mentiuntur, neq; uolunt uera loqui.
quicunq; autem peregrinus Ithacæ in agrum uenit,
profectus ad dominam meam, fallacia loquitur.
hæc autē benigne ſuſceptū, diligit & ſingula inquirit,
& ei lugenti palpebris lacrymæ decidunt,
ut fas eſt mulierem, cùm maritus alibi periit.
fortaſſis & tu ſenex uerbum comminiſceris,
ſi quis tibi penulam q; tunicam q; veſtimenta det.
illius autem iam credibile eſt canes ueloces q; alites
cutem ob oſſibus traxiſſe: anima autem deſtituit:
uel illum in ponto comederunt piſces, oſſa autem ipſius
iacent in terra, arena uerſa multa.
ſic ille quidem illic periit: amicis autem dolores poſt
omnib. mihi a. maxime, facti ſunt. non n. amplius alium
humanum ſic regem inueniam quocunque ibo,
neq; ſi ad patris & matris iterum irem
domum, ubi primum ortus ſum, & me educauerunt ipſi.
neq; uerò ob illos tantum lugeo mœſtus quamuis
oculis ut uideam, in patria terra:
ſed me Vlyſſis deſiderium capit abſentis.
hunc quidem ego, ô hoſpes, & non præſentē nominando
reuereor: valde enim me diligebat & curabat animo.
ſed ipſum fratrem maiorem uoco etiam abſentem.
Hunc autē rurſus allocutus eſt patiens diuus Vlyſſes:
ô amis-

ὅππῃ ἴμ' ἱκρόνσο' ἱερήϊον, ἠδὲ καὶ οἴνῳ
οἴνον ἐμφυσίσσῃ ὑπερβίον ἐξαφύσσοντα·
ἦ γάρ οἱ ζωὸς γ' ἰὼν ἄπαντα τόσσα τέτυκται
αὐδρῶν ἠρώων, ὅστ' ἀπείρονα μιλαίνῃς,
ὅστ' αὖ ἐν Ἰθάκῃς· ἔτι ξωικόσι φωτῶν
ἐς' ἄφενος τοσσῶνδε· ἐγὼ δέ κε τοι κατὰ λέξω·
δώδεκ' ἐπ' ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα πώεα οἰῶν,
τόσσα σύων συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοβοτῆρες ἄνδρες.
ἕνδεκα δέ τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἔνδοθε παύτῃ
ἐσχατιῇ βόσκονθ'· ὑδὲ δ' αὐτοῖσιν ἑκάστοις
ἕρσεν αἰεὶ σφιν ἕπεται ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῦ,
ζατρεφέων αἰγῶν ὅστις φαίνηται ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐϋκρίνας ἀποπέμπω.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' ἐν λυκίοις κρέα τ' ἤδιε, πῖνέ τε οἶνον
ἀρπαλέως, ἀκέων· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἄρα δὴ νηὶ ἥρμοσε θυμὸν ἐδωδῇ,
καί οἱ πλησάμενος λάβε σκύφον ἔμπλεον οἴνου,
ὅν ῥ' ἤπλεον, ὁ δ' ἐδέξατο χαῖρε δὲ θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
ὧδε μάλ' ἀφνειόν τε καρτερόν τ' ὡς ἀγορεύεις;
φῂς δ' αὐτὸν φίλον Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
ἀλλά μοι αἶψά πυθὶ γνώμεν τοῦτον ἰόντα.
Ζεύς γάρ τοι καὶ τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδὼν· ἴδμεν πολλὰ δ' ἀλήθω.
Τὸν δ' αὖμείβεθ' ἔπειτα συβώτης ὄρχαμος αὐδρῶν,
Ὦ γέρον, ὅστις ἐκεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσει γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν.
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
φύδονται, οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
ὅς δ' ἂν ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ὀφ δ' ἐσσομένην μιν, ἀπατήλιον βάζει.
ἣ δ' ἐν δεξαμένη, φιλέει κὴ ἔπασε μυταλῇ,
καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
ἣ θήμις ὀδὲ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται·
εἶφά κεν καὶ σύ γεραιὲ ἔπος πτερόεντα κιννύς,
εἴ τις τοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
ἦ δὴ ἄδ' ἢ μάλα κεῖνον ταχέες τ' οἰωνοὶ
ἕλοντο ἀπ' ὀστέφεα ἐρύσαι· ψυχὴ δ' ἤλυθε πόντῳ·
ἢ τόν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὖ
κεῖται ἐπ' ἠπείρῳ, ψαμάθῳ ἐϋλυμένα πολλῇ.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοί δ' ἤμελλε, περιδύχεται. ὁ γὰρ ἔτ' ἄλλου
ἄνδρος ὁδ' εὕρησει χιχήσομαι ὅππόσ' ἐπέλθῃ,
οὐδ' εἴ πεν πατρός τε καὶ μητρὸς αὐτὸς ἵκωμαι
οἶκον, ὅθι πρῶτόν γε γενόμην, καί μ' ἔτρεφον αὐτοί,
οὐδέ τι τοῖν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι ἠχθόμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὸν δὲ πατρίδι γαῖαν·
ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο,
τὸν μὲν ἐγών, ὦ ξεῖνε, καὶ ὀψόμενον περ ὀνομάζω
αὐδήεσσα· πολὺ γάρ μ' ἐφίλησε κηὐδέσσατο θυμῷ.
ἀλλά μιν ἀθεῖον καλέω κῆρί περ ἐόντα. (σινὺς
Τὸν δ' αὖτε πεύσεσθαι πολύτλας δῖος Ὀδυσ-

ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀπαίνεαι ὀδ' ἔτι φῶτα
κείνου ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δ' ἔτι σοὶ ἀγορεύει
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἀίστως μυθήσομαι, ἀλλὰ σοὶ ὄρκῳ,
ὡς νεῖται Ὀδυσεύς, ἀναγγελίην δέ μοι ἔσω,
αὐτίκ' ἐπεὶ κεν ἔλθῃ ἰὼν τὰ ἕ δώμαθ' ἵκηται,
ἕσσαί με χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
πρίν δέ κε, κὴν μάλα πόρ με χρηίζων, ὅττι δεχοίμην
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
γίνεται ὃς πρήσσει ἄκριτα καὶ ἀπάλαια βάζει.
ἴσθι νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξείνη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ μάλ' τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
ἦμος δ' αὖτ' ἀπάμερθε σελήνης ἐννέα δ' ἦδη
ἦμαρ μὲν φθίνοντος, ἔπι δὲ ἰσάμενον ἄλλο,
οἱ κασίγνητοι νοσήσας, ἠδὲ τίσεται ὃς κεν ἑκείνου
ἐνθάδε ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβῶτα·
ὦ γέρον, ὅττ' ἄρ' ἐγὼν ἀναγγέλιον τόδε τίσω, (τε,
ὅττ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται ἀλλὰ ἕκαστος
πίνε, κἄλλα πρὸ ἐξ μεμνώμεθα, μηδέ με τέτμῳ
μίμνοντα. ἦ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἑοῖσιν
ἄχνυμαι ὅππότε τις μνήσῃ κεδνὸν οἶον ἄνακτα.
ἀλλ' ἄγε δὴ ὄρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτάρ Ὀδυσεὺς
ἔλθοι ὅπως μιν ἔγωγ' ἐθέλω καὶ βούλομαι αὐτὸς
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής. (σεῦς,
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι ὃν τέκ' Ὀδυ-
Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ὄβριμον ἔσσον,
καί μιν ἔφην ἔσεσθαι γε ἀνδράσιν ὅττι χερείων
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, φρεσίν ἠὲ δέμας ἠδέ,
ἦ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἐν δὲ οἱ εἶσας,
εἴ τις ἀνθρώπων. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέων. τὸν δ' μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οἶκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὄφρα σπο φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισιάδαο θείοιο.
ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ,
ἦε φύγοι, καί κεν οἱ ὑπερσχεθοι χεῖρα Κρονίων.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραὲ τὰ σαυτῆ πάλιν ἔννεπε,
καί μοι τὸ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες·
ὁππόιην δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες φάσαν εἶμεναι εὐχετόωντο.
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι. (σεύς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
τοιγὰρ ἐγώ τοι τοῦτο μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
αἴθε μὲν νῦν νῆϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐόντα,
ἡδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἐν τοῖχον ἔσσῃ,
δαῖτα δὲ τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἔπι ἔργον ἕποιεν·
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ ἐς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
ὅτι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμῷ,
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἐκ μὲν Κρητάων γένομαι εὐχομαι εὐρειάων,
αὐτῷ ἀφνειὸς πάις· πολλοὶ δ' ἄλλοι
ἔνθεν ἐν μεγάροις ἡμὲν τράφεν ἠδ' ἐγένοντο,
γήσιοι δέ ἀλόχῳ, ἐμὲ δ' ὣς τε τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλά μ' ἴσον ἐβαγγίεσκεν ἐτίμα

Κάστωρ

ô amice, postquam omnino negas neq; dicis
illum uenturum esse, animus quin tibi semper incredulus
sed ego non temere loquar, sed cum iuramento,
quòd redit Vlysses. munus autem læti nuncij mihi sit,
statim postquam ille ueniens suas domos peruenerit,
induere mihi penulam & tunicam, uestimenta pulchra.
ante autem, uel ualde indigens, nihil accipiam.
inimicus enim mihi æque ac portæ Ditis
est qui egestate uictus fallácia loquitur.
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalis; mensæ
penatesq; Vlyssis irreprehensi quos aduenio,
ni hæc omnia perficientur sicut dico.
hoc ipso anno ueniet hus Vlysses:
hoc quidem inclinato mense, illo autem ineunte,
domum reuersus, & puniet quicunq; illius
hic probro afficit uxorem & illustrem filium.

Hunc autè respondens allocutus es Eumæe subulcos
ô senex, neq; profectò ego læticiæ munus solum,
neq; Vlysses iam domum ueniet: sed quietus
bibe, & alia interim memoremus, neq; mihi hæc
memora. certè enim animo in pectore meo
tristor quando aliquis meminit glorioſi regis.
sed iuramentum quidem sinamus: at Vlysses
ueniat ut ipsum ego uolo & Penelope,
Laertesq; senex & Telemachus diuinus.
nunc rursus nati casum lugeo quem genuit Vlysses,
Telemachi: quæ postquã nutrierũt dei uirgulto æqualẽ,
& ipsum dicebam fore in uiris non peiorem
patre suo charo, mente & specie admirabilem,
huius. a. aliquis immortaliũ læsit mentẽ intus æquabilẽ,
uel aliquis hominum. hic aũt iuit ad patris auditionem
in Pylum diuinam. hunc autem proci superbi
domum uenientem obseruant, ut genus pereat
sine nomine ex Ithaca Arcisii diuini.
sed age illum quidem sinamus, siue opprimatur,
siue fugiat, & eum protegat manu Saturnius.
sed age mihi tu senex tua ipsius mala dic,
& mihi hoc eloquere uerum, ut bene intelligam,
quis, unde es uirorum, ubi tibi urbs & parentes:
qua autem in naui ueniſti: quomodo te nautæ
duxerunt in Ithacam, quos esse profitebantur.
non enim te peditem puto huc uenisse.

Hunc autẽ respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
tibi enim ego hæc ualde uere dicam,
si sit quidem nunc nobis in annum & cibus,
& uinum dulce tecta intra manentibus,
epulariq; quiete, alij autem ad opus adeant:
facile posthea & in annum omnia
non percurrerem dicens meos dolores animi,
quoscunq; omnes deorum uoluntate laborani.
ex Cretensibus quidem genus prædico latis,
uiri diuitis filius: multi autem & alij
filij in ædibus & educati & orti sunt,
legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
pellex, sed me pariter eum proprijs charum habebat

Castor

Vlysses diſ simulans nititur Eumæo Vlyſſem redituꝝ perſuadere.

Vlysses pulchre fingit historiã ad uentus ſui.

Castor Hylacides, cuius ego genus prædico esse:
qui quondam in Cretensibus ut Deus colebatur populo,
fortunisq; diuitijs q;, & filijs honestis.
sed illum quidem fata inerunt mortis ferentia
ad Ditis domos: facultates autem diuiserunt
filij magnanimi, & sortes iecerunt:
at mihi ualde pauca dederunt, & propria attribuerunt.
duxi autem uxorem locupletißimorum hominum,
gratia meæ uirtutis: quoniam non contemnendus eram,
neq; timidus, nunc autem iam omnia defecerunt.
sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
cognoscere: certè enim me duritia tenet ualde multa.
certè enim audaciam Mars q; dederunt & Minerua,
& fortitudinem, cum legerem ad insidias
uiros optimos, mala inimicis ferens:
nunquã mihi mortẽ ante oculos ponebat animus uirilis,
sed multo primus adoriens lancea, occidebam
uirorum inimicorum si quis mihi cederet pedibus.
talis eram in bello. opus autem mihi non gratum erat,
neq; res familiaris, quæ nutrit charos filios:
sed mihi semper naues remigabiles gratæ erant,
& bella, & tela lenia, & sagittæ,
tristia, quæq; alijs horrenda sunt.
at mihi grata erant quæ fortè Deus in animo posuit:
alius enim aliis uir delectatur operibus.
ante enim quàm in Troia pedẽ ponerent filij Achiuorũ,
nouies uiris imperator fui & uelocibus nauibus
uiros aduersus externos: & mihi ualde aderant omnia.
quæ optabam iucunda, multa autem post illa
assequebar: statim autem domus augebatur, & postea
grauis q; reuerendus q; inter Cretenses euasi.
sed cum iam odiosum iter magnus Iupiter
decreuit, quod multorum uirorum subtus genua soluit,
tunc me iusserunt & inclytum Idomeneum
naues ducere in Ilium: neq; ulla ratio
erat denegandi, malus autem habebat populi rumor.
ibi quidem nouem annis belligeramus filij Achiuorum,
decimo autem urbem Priami populati iuimus
domum cum nauibus: Deus autem dissecit Achiuos.
at mihi misero mala statuit consiliarius Iupiter.
mensem enim solum manси delectatus filijs,
nouaq; coniuge & bonis: at postea
in Ægyptum me animus impulit nauigare,
naues bene parantem cum diuinis socijs.
nouem naues parаui, citò autem coacta sunt copia.
sex diebus quidem postea mihi dilecti socij
conuiuati sunt: at ego sacra multa præbui,
Deisq; sacrificando, ipsisq; epulas struendo.
septimo conscendentes à Creta lata,
nauigauimus Borea uento secundo, bono,
facilè, ueluti secundo flumine. neq; aliqua mihi
nauium læsa est, sed sospites & incolumes
sedebamus: has autem uentus q; nautæq; gubernabant.
quinto die autem Ægyptum pulchrè irrigatam iuimus:
statui autem in Ægypti flumio naues uersatiles.

Κάστωρ Υλακίδης, τ' ἐγὼ γένος ὀὔχομαι εἶν·
ὅς ποτ' ἐνὶ Κρήτεσι θεὸς ὡς τίετο δήμῳ,
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, & φάσι κυδαλίμοισιν.
ἀλλ' ἤτοι τὸν κῆρες ὑπήνασαν φεραυγέες
εἰς Ἀίδαο δόμους· τοὶ δ' ζωλὼ ἐδάσαντο
παῖδ' ὀὔτερθυμοι, νὴ ὧν πλήρεις ἐβάλοντο·
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα πωῦρα δόσαν, & οἰκί' ἔνειμαν·
ἠγαγόμην δ' γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων,
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
ἀδ' ἐ φυγοπτόλεμος. νυῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπ' ἔγ.
ἀλλ' ἔμπης καλάμῳ γέ σ' ὀΐομαι εὐρόωντα,
γινώσκειν· ἦ γάρ με λύη ἔχει ἤλιθα πολλή.
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν & Ἀθήνη,
νὴ ῥηξηνορίην, ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
ἄνδρας ἀρίστους, κακὰ δυσμενέεσι φυτεύων·
ὄφρά μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ,
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει, † ὀλέσκον alii ἐλίσσων
ἀνδρῶν δυσμενέων ὅ, τε μοι ἐξείσι ποδοῖιν.
τοῖος ἔα γ' πολέμῳ. ἔργον δ' ἐμοὶ ὃ φίλον ἔσκε,
ὀδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
νὴ πόλεμοι, νὴ ἄκοντες εὐξέσοι, νὴ ὀϊστοί,
λυγρά, τά τ' ἄλλοισίν γε καταιγίδα τεύχοντο.
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τά τ' ἐκ θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
πρίν μὲν γὰρ Τροίης εὐκτιμένας ἔβημεναι υἷες Ἀχαιῶν,
εἰνάκις αὐτ' ἄρα σφιν ἡρξα νὴ ἀμφιπόροισι νέεσσιν (τε.
ἀνδρας ὃν ἄλλοσ' ἀπ' ὀὺς· καί μοι μάλα τύχαν πολύ
πρὶν ἀζαρδύμῳ μνησείῃ, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον· αἶψα δ' οἶκος ἐφέλκετο, καί ῥα ἔπειτα
δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσι τετύγμην.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὰ Διὶ συνέρριζε δόλον δύρυοπα Ζεὺς
ἐφράσατ', ἦ πολλῶν αὐδρῶν ἄπο γένετ' ἔλυσε,
δὴ τότε μ' ἰῶν ἐγον νὴ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
νῆας ἐγήσασθαι ὃν Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμιος φήμις.
ἔνθα μὲν ἐννέατες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν,
τῷ δεκάτῳ δὴ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἐβήμεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐπέδασσε Ἀχαιούς.
αὐτὰρ ἐμοὶ δείλῳ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς.
μῆνα γὰρ οἷον ἔμεινα τεταρπόμην τε τέκεσσι,
κουριδίνῃ τ' ἀλόχῳ & κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐϋσσέλμους σὺν αὐτιδέοις ἑτάροισιν.
ἐννέα νῆας σεῖλα, θοῶς δ' ἐπεγείρατο λαός.
ἓξ ἦμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήια πολλὰ πόρῳ ἔχον,
θεοῖσίν τε ῥέζειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πονεῖσθαι.
ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης ὑρείης,
ἐπλόμεθ' Βορέῃ αἴμῳ ἀπραέϊ, καλῷ,
ῥηϊδίως, ὡς εἴτε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις ἔν μοι
νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες νὴ ἄνοσοι
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
πεμπταῖοι δ' Αἰγύπτου ἐϋῤῥείτῳ ἰκόμεθα·
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.

ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἑρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ παρὰ νηυσὶ μένειν, καὶ νῆας ἐρύσσαι.
ὀπτῆρας δ' ἦκα κατὰ σκοπιὰς ἴμεν ἅπαντας·
οἱ δ', ὕβρει εἴξαντες, ἀτασθάλοισι μένεσφι,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων αὐδρῶν πολυκαλλέας ἀγροὺς
πορθέομεν, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγομεν καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ἄστυ πόλις ἐκέκλετο παμπάν.
οἱ δ', ἐπεὶ βοῆς ἀΐοντο, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἱππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· πολλὴ γὰρ κὰκ' ἀμφὶς ἔπεσχεν.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄγαγον ζωοὺς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
al. ἐρίσειν ἦλθ. αὐτάρ ἐμοὶ Ζεὺς αὖτε † φρεσὶ τοῖον νόημα
ποίησ', ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἀπῶσαι
αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, ἔτι γὰρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο.
αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην καὶ θώρηκα δύντα,
καὶ σάκος ὤμοιϊν, δ' ὄρυ δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
καὶ κύσα γούνατ' ἐλὼν, ὁ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλέησεν·
ὄφρ' ὄχεσφιν μ' ἔσας ἄγχι οἰκαδε δάκρυα λείβοντα.
πολλά μοι ἄμπαλε πολλοὶ ἐπήϊσσον μενεαίνοντες,
ἔμμεναι κτεῖναι· (δὴ γὰρ κεχολώατο λίην)
ἀλλ' ἀπὸ κείνους ἔρυκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μετ' αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους· ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες·
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπῆλυθον ἔτος ἐπελθὸν, (τες.
δὴ τότε φοίνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς,
τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κακὰ ἀνθρώποισιν ἐώργει·
ὃς μ' ἄγε πρὸς Φοινίκην ἦσιν φρεσὶν, ὄφρ' ἰκόμεσθα
Φοινίκῃσιν, ὅθι ἦν δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
ἔνθα μὲν αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦτο
ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
ἐς Λιβύην μ' ὑπὸ νηὸς ἐέσσατο πυκνὰ τροπῶντα,
ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
κεῖθι δέ μ' ὡς πράσσοντι, καὶ ἄσπετον ὦνον ἐλοιτο.
τῷ ἑπόμην ὑπὸ νηὸς, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.
τὴν δ' ἔθεον βορέης αὔρῃ μέσῳ ἀκρεΐ καλῷ
μέσσον ὑπὲρ Κρήτης. Ζεὺς δέ σφιν μήδετ' ὄλεθρον.
ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἐμβαλε νηῒ κεραυνόν.
ἣ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πᾶν δὲ θεείου πλῆτο, πεσὸν δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
οἱ δὲ, κορώνῃσιν ἴκελοι, περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο. θεὸς δ' ἀπόαινυτο νόστον.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
ἰσόν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
τὸ ῥα περιπλεχθεὶς, φερόμην ὀλοῇσιν ἀήτῃσιν·

ibi quidem ego iussi charos socios
illic apud naues manere, & naues subducere.
speculatores autem per speculas misi ut irent:
hi autem intemperantia impulsi, insequẽtes robore suo,
statim nalde Ægyptiorum uirorum perpulchros agros
populabãtur, mulieres a. abducebant & infantes natos,
ipsosq́ interficiebant. statim autem in urbem iuit rumor.
illi autem uocem audientes, simul cum Aurora apparente
uenerũt: impletus est a. totus cãpus pediũq́ & equitũ,
aerisq́ fulgore. Iupiter autem fulminator
fugam meis sociis malam intulit, neq́ aliquis sustinuit
manere contra: circum enim mala undiq́ steterant.
ibi nostrũm multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios autem duxerunt uiuos, sibi operari uis.
at mihi Iupiter ipse in mente hoc consilium
creauit, quod utinã mortuus fuissem & fatum obijssem
illic in Ægypto. adhuc enim me malum excepit.
statim de capite galeam fabrefactam deposui,
& scutum humeris: lanceam autem proieci ex manu:
at ego regis obuiam ueni equo, misertus est:
& osculatus sum genua cõplexus. hic a. seruauit, & mecũ
in currum aũt me collocatum duxit domum lacrymantẽ.
equidem me nalde multi adoriebantur fraxineis,
cupientes interficere: (nanq́ irati erant nalde)
sed ille eripuit: Iouis autem ueritus est iram
hospitalis, qui maximè ægrè fert mala opera.
ibi septem annos mansi ibidem, multas autem coegi
pecunias inter Ægyptios uiros: dabant enim omnes.
sed cum iam octauus mihi rediens annus uenit,
tunc Phœnix uenit uir fallacia sciens,
ueterator, qui iam multa mala hominibus fecerat:
qui me duxit persuadens sua mente, ut iremus
in Phœniciam, ubi huius domus & bona erant.
ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
sed quando iam mensesq́ & dies perfecti sunt
uertentis anni, & supernenerunt tempora,
in Lybiam me in naui misit maritima,
falsa consultans, ut ei onus comportarem,
illic aũt me ut uenderet, & magnum precium acciperet.
hunc sequebar in nani, suspicans licet, necessitate.
illa autem currebat Borea uento mero bono (mortem.
per medium supra Cretam. Iupiter autem eis deliberabat
sed quando iam Cretam quidẽ liquimus, neq́ aliqua alia
apparebat terrarum, sed cœlum & mare,
tunc atram nubem statuit Saturnius
nauem supra conuexã: obscuratus est aũt pontus ab ipsa.
Iupiter autem crebrò tonuit, & iniecit naui fulmen.
hæc autem concussa est tota, Iouis percussa fulmine,
nidore autem impleta est, ceciderunt aũt ex naui omnes.
hi autem cornicibus similes, circum nauem nigram
fluctibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
at mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo,
malum longum nauis nigræ proræ
in manibus posuit, ut adhuc malum fugerem.
hunc amplexus, ferebar perniciosis uentis:

γνῦμαξ

nonem

uonem diebus ferebar, decima autem me nocte nigra
terræ Thesprotorum applicuit magna unda uoluens:
tunc me Thesprotorum rex excepit Phidon
heros gratis: huius enim dilectus filius occurrens
frigore & labore afflictum duxit in domum,
manu sublemans: donec uenit ad ædes patris.
circum autem me penulam tunicamq; uelamina induit.
ibi de Vlysse ego audiui: ille enim dixit (terram.
hospitio suscepisse & amâter tractasse euntem in patriâ
& mihi res ostendit quas coegerat Vlysses,
æs q; aurum q; laboratissimum q; ferrum.
& quidẽ in decimam progeniem alterum adhuc aleret.
tot ei in domibus thesauri iacebant regis.
hunc in Dodonem dicebat iuisse, ut Dei
ex quercu procera Iouis mentem audiret,
quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum,
iam diu absens, an palàm, an occultè.
iurauit autem coram me ipsum, libans in domo;
nauem deduxisse, & paratos esse socios,
qui ipsum comitaturi essent dilectam in patriam terrã.
sed me prius misit: contigit enim uentiens nauis
uirorum Thesprotorum in Dulichium frumentariam.
tunc hic me iussit mittere regi Acasto
accuratè. his autem malum mentibus placuit consilium
de me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
sed quando profecta est à terra multũ pontigrada nauis,
statim seruilem diem mihi excogitabant.
me quidem penula tunicaq; uelaminibus exuerunt,
circum añt me rallam aliam malam iecerunt, & tunicã,
laceram, quæ & ipse in oculis uides.
uesperæ autem Ithacæ amœnæ ad agros peruenerunt.
ibi me quidem ligauerunt armata in naui,
fune bene torto arctè: ipsi autem exscensu facto
festimanter ad littus maris cœnam sumpsere.
at mihi uinculum quidem dissoluerunt Dei ipsi
facilè: capite autem panno amicto,
leuis temonis uice degressus applicui mari
pectus: deinde manibus remigani ambabus
natans, ualde autem citò discessi longè ab illis.
tunc ascendens ubi quercetum erat floridæ sylvæ,
iacebam stratus. illi autem ualde suspirantes
ibant. sed non enim ipsis uisum est melius esse
inquirere ulterius. hi quidem iterum rediuerunt
naui in concaua: me autem absconderunt Dei ipsi
facilè, & me stabulo applicuerunt ducentes
uiri prudentis. adhuc enim mihi fatale est uiuere.

Eumæo reditus Vlyss. non persuadetur.

Hunc autẽ respondens allocutus est Eumæus subulcus:
ô miser hospitum, certè ualde animum commouisti,
hæc singula dicens quæ tulisti, & quæ uagatus es.
sed illa non ritè puto, neq; mihi persuadebis,
locutus super Vlysse. quid te oportet talem hominem
temerè mentiri? ego autem certò scio & ipse
reditum mei regis, quòd infestus est omnibus Deis
prorsus, quando ipsum non in Troianis domuerunt,
uel amicorum in manibus, postquam bellum absoluit.

quare

γῶν ἤμαρ φερόμην, δεκάτη δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
γαίῃ Θεσπρωτῶν ἔλασε μέγα κῦμα κυλίνδων.
ἔνθά με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
ἥρως ἀπριάτῳ· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπῆλθεν
αὖθρῳ κὴ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν δὲ δόμονδε,
χειρὸς ἀνασπάσας· ὄφρ' ἐκ μέλεσσι πατρός.
ἀμφὶ δέ με χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσαν.
ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
ξεινίσαι δὴ καὶ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν.
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσεύς,
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
εἰ νύ κεν ὀκτάτῳ γενεῇ ἔτι πόρσω ἔτι βόσκοι·
τόσσά οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
ἐς δ' ὅ γε Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσει ἰθάκης ὀνὸν πίονα δῆμον,
ἤδη δὴ τὸν ἐπεῶν, ἢ ἀμφαδὸν ἠὲ κρυφηδόν.
ὤμοσε δὲ πρὸς ἐμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἑταίρους ἐμμεναι ἑτοίμους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ὀνὰ πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐμὲ πρίν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ὀνὰ Δουλίχιον πολύπυρον.
τὼ δ' ὄγε μ' ὤτρυνε πέμψαι βασιλῆϊ ἀκάστῳ
σὺν λυκίεως. πρῖσιν ἦ κακὰ φρεσὶν ἤδαντε βαλέσθαι
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ὕδι πῆμα γηρυόμενος
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω πόντοπόρος νηῦς,
αὐτίκα δ' ἦλιον ἦμαρ ἐμοὶ πυκάσσαντο.
ἐκ μέν με χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔλυσαν,
ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνας,
ῥωγαλέα, τά περ αὐτὸς ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶαι.
ἐς πείρους δ' ἴθαρ ἵκοντο.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐΰσσελμῳ ἐνὶ νηΐ,
ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἑσσυμένως πρὸς θῖνα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.
αὐτάρ μοι δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως· κεφαλὴν δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
ξεστὸν ἐφολκαῖον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
στῆθος· ἔπειτα δ' ἐχερσὶ διήρεσσα ἀμφοτέρῃσι
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηφ' ἔσαν ἀμφὶς ἑκείνων.
ἔνθ' ἀναβὰς ὤλισθα † δρυὸς ἐν πολυανθέϊ ὕλῃ, al. δρυὶ
κείμην τετληώς. οἱ δ', μεγάλα σφ' ἀχνύοντες
φοίτων. ἀλλ' ὀ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
μᾶλλον ὀπισσόμενοι πεδόθεν. τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
νηὸς ὑπὸ γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί με σχεδὸν ἐπέλασσαν ἄγοντες
αὐλὸς ὑπ' εὐπήκτου. ἔτι γάρ νύ μοι ἦσαν βιῶναι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ἆ δείλ' ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
πάντα ἔπος κατὰ μοῖραν ὅσα δὴ πάθες, ἠδ' ὅσ' ἀλήθης·
ἀλλὰ τά γ' ἐκ κατὰ κόσμον ἐΐσομαι, οὐδέ με πείσεις,
ἐπποῦρ ἀμφ' Ὀδυσῆϊ. τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα κὴ αὐτὸς
νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
πᾶγχυ μάλ', οὔτι μιν ἔκτα μετὰ τρώεσσι δάμασσαν,
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπονον

quare

ὄφρ' κεν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἀλλ' κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἄρατ' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἐ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο.
αὐτὰρ ἐγὼ πᾶσ' ἔνθα καὶ ἔνθα διέπτατο θυμῷ
οὐδὲ πόλινδε
ἔρχομαι, εἰ μή τι παρίφρων Πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθεν ἔλθῃ.
ἀλλ' οἱ μὲν τε ἕκαστα πεπυσμένοι ἵζανόωσιν,
καὶ μὲν οἱ ἄχνυται δ' ἰὼ οἰχομένοιο ἄνακτος,
καὶ δ' οἱ χαίρουσι βίοτον νήποινον ἔδοντες.
ἀλλ' ἐμοί γε φίλον ὅδε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
ἐξ οὗ δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
ὅς τ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ὁδὸν ἀλητεύων,
ἦλυθ' ἐμὰ πρὸς δώματ' ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
φῆ δέ μιν γε Κρήτεσσι πρὸ ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
νὺ φάτ' ἐλθέμεναι ἢ ὀπὸ θέρεος ἢ ὀπὸ ὀπώρης,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν αὐτιθέοις ἑτάροισι.
νῦ σὺ γέρον πολυπενθὲς, ἐπεὶ σέ μοι ἤγαγε λαίμωψ,
μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτέ τι θέλγε.
οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσομαι, οὐδέ φιλήσω,
ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλεήσας.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος, (σεῦς,
οἷόν σ' οὐδ' ὅμοσσας ποτὲ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἕκτορα ποιησόμεθ'. αὐτὰρ ὀπίσσω
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ τοί Ὄλυμπον ἔχουσιν.
εἰ μέν κεν γνώσσῃ ἄναξ τεὸς ὅν τόδε δῶμα,
ἕσσας με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα, πέμψαι
Δουλίχιον δ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεός, ὡς ἀγορεύω,
δμῶας ὧδε κέλευσον, ἐπὶ κρημνὸν δέ κε πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη συφορβὸς ἀγαθός,
ξεῖν', ὅττω γάρ κεν μοι ἐϋκλέα τ' ἀρετήν τε
ἔμπης ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπεὶ ὧδε κλισίηνδε ἄγαγον, τῷ ξείνια δῶκα,
αὖθις ἔπειτα κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοίμην,
πρόφρων κεν δ' ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
νῦν δ' ὥρη δόρποιο. τάχιστά μοι ἔνδοθεν ἔλθοι
ἔσω, ἵν' ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀγχίμολον δ' ἦ σύδε τε νὺ αὖερσε δῆλον ὑφορβοί,
τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
κλαγγὴ δ' ἄσητος ὄρτο συῶν αὐλιζομενάων.
αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός,
ἄξετ' ὑῶν νῦν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
τηλεδαπῷ· πρὸς δ' αὐτοί ὀνησόμεθ', οἵπερ ὀίζυν
δηθὰ ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων
ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.

Ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλέϊ χαλκῷ·
οἱ δ' ὗν εἰσήγαγον μάλα πίονα πῶν τετράετηρον·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ. δὴ δ' ἐ συβώτης
λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν)
ἀλλ' ὅγ' ἀπὸ χόμενος, κεφαλῆς ἔτμησε νωμήσας
ἀργιόδοντος ὑὸς, νῦ ἐπὶ ὄψιν πᾶσι θεοῖσι

νοσῆσαι

quare ei ſepulchrum quidem feciſſent omnes Achiui,
ac etiam ſuo filio magna gloria creuiſſet in poſterum:
nunc autem ipſum ſine gloria harpyiæ dilaniarunt.
at ego apud ſues ſolitarius: neq; ad urbem
eo, niſi forte prudens Penelope
ire iubeat, quando nuncium alicunde uenit.
ſed hi quidem ſingula aſſidentes interrogant,
& illi diu dolent abſente rege,
at hi lætantur uictum impunè edentes.
ſed mihi non gratum eſt inquirere & interrogare
ex quo me Ætolus uir decepit uerbo,
qui uiro interfecto, multas per regiones uagatus,
uenit meas ad ædes: ego autem ipſum amice habui.
dixit autem eum inter Cretẽſes apud Idomeneum uidiſſe
naues reficientem quas ei fregerant procellæ:
& dixit uenturum uel in æſtatem uel in autumnum,
multas opes ducentem, cum diuinis ſocijs.
et tu ſenex multa paſſus, poſtquã te ad me duxit fortuna,
ne mihi mendacijs gratificare, neq; mulceas.
non enim ob id ego te honorabo, neq; diligam,
ſed Iouem hoſpitalem ueritus, teq; ipſum miſeratus.

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes: Vlyſſes ſubulco.
næ quidam tibi animus in pectoribus incredulus,
quod neq; iuratus induxi, neq; tibi perſuadeo.
ſed age nunc pactum faciamus. & poſtea
teſtes ambobus dei qui Olympum habitant.
ſi quidem redibit rex tuus in hanc domum,
indutum me penulamq; tunicam ueſtes, mittes
ad Dulichium ire, quò mihi gratum eſt animo:
ſin non uenerit rex tuus, ut dico,
famulis iube, deijcere magna de rupe.
ut & alius mendicus caueat decipere.

Hunc autẽ reſpondens allocutus eſt diuinus ſubulcus: Subulcus Vlyßi.
hoſpes, ſcilicet ſic mihi bona fama uirtusq;
eſſet inter homines ſimul nunc & in futrum,
qui te poſtquam domum duxi, & xenia dedi,
rurſus interficerem, dilectumq; animum auferrem,
alacer ſcilicet poſtea Ioui Saturnio ſupplicarem.
nunc uerò hora cœnæ. ocyus mihi intus ſocij
ſint, ut in tugurio dulcem præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
mox autem ſuesq; & uiri uenerunt ſubulci,
has quidem igitur incluſerunt de more ad dormiendum:
clamor autem multus ortus eſt ſuum ſtabulantium.
at ſuis ſocijs iußit diuinus ſubulcus:
ducite ſuum optimum, ut hoſpiti ſacrificem
peregrino: unà & ipſi recreabimur, qui ærumnam
diu habemus, patientes ſuũ gratia habentiũ dẽtes albos:
alij autem noſtrum laborem impunè edunt.
Sic locutus ſcidit ligna acuto ferro:
hi autẽ ſuem adduxerunt ualde pinguem quinquennem: Eumæus ſpiti ſacrificaturus ſuẽ mactat.
hunc quidẽ poſtea poſuerunt in craticula. neq; ſubulcus
oblitus eſt immortaliũ: (mẽtibus enim utebatur bonis)
ſed hic incipiens, capitis pilos in ignem iecit
albos habentis dentes ſuis, & precatus eſt omnes Deos

ut

ut redíret Vlyſſes prudens ſuam domum. (niens.
percuſſit a. in altũ tollens talea quercus quã liquerat ue
hunc a. reliquit anima: hi a. iugulauerũt & cõbuſſerunt.
ſtatim a. ipſum diuiſerunt. cruda autem poſuit ſubulcus,
undiq; incipiens à membris, in pinguem adipem.
& partem quidem in ignem iecit, miſcens farinæ flori,
minutatim u. ſecuerunt alia, & circum uerua fixerunt,
aſſauerunt q; ritè, extraxerunt q; omnia:
poſuerunt autem in diſcis ſimul uniuerſa. ſubulcus uerò
ſtetit diuiſurus: (ualde enim mentibus a qua ſciebat)
atq; quidem ſeptifariam omnia partitus eſt diuidens:
partem quidem unam Nymphis & Mercurio Maiæ filio
poſuit ſupplicans, alias diſtribuit ſingulis:
dorſis autem Vlyſſem integris honoraui t
albos dentes habẽtis ſuis: lætificauit a. animũ principis:
& ipſum dicendo allocutus eſt prudens Vlyſſes:
utinam ſic Eumæe dilectus Ioui patri eſſes
ſicut mihi, ſiquidem me talem bonis honoras.

Hunc aũt reſpondẽs allocutus eſt Eumæus ſubulcus:
comede felix hoſpitum, & delectare his
qualia adſunt: deus autẽ hoc quidem dabit, illud a. finet,
quodcunq; ſuo animo uult: poteſt enim omnia.
dixit, & primitias ſacrificauit Deis ſempiternis.
libans autem nigrum uinum, Vlyſſi urbium deſtructori
in manibus poſuit. hic autem ſedebat ſuã iuxta partem.
cibum autem ipſis diſtribuit Meſaulius, quem ſubulcus
ipſe poſſederat ſolus abſente domino,
ſeorſim à domina & Laerte ſene.
ipſum quidem à Taphijs emerat de ſuo:
hi autem in cibos paratos appoſitos manus extendebant:
at poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt,
cibum quidem ab ipſis abſtulit Meſaulius: hi a. in cubile
cibo & carnibus ſaturati inerunt.
nox autem uenit mala obſcura, pluit autem Iupiter (ſuo.
tota nocte: at ſpirabat zephyrus magnus ſemper aquo-
bos autem Vlyſſes allocutus eſt, bubulcum tentans,
ſi quõ ab eo extrã ibi cblanã præberet, uel aliquẽ ſocio-
alium incitaret: ſiquidem ſui curam gerebat ualde: (rũ
audi nunc Eumæe, & alij omnes ſocij,
iactando aliquod uerbum dicam. uinum enim iubet
ſtultum, quod impellit ſapientem etiam ualde cantare:
& leniter ridere, & ſaltare agit,
& aliquod uerbum profatur quod non dictum melius.
ſed poſtquam primum garrulus eſſe cœpi, non celabo,
utinam pubeſcerem, uisq; mihi firma eſſet,
ſicut quando ſub Troia inſidias duximus parantes.
duces erant Vlyſſes & Atrides Menelaus,
cum bis unà tertius dux eram ego: ipſi enim iubebant.
ſed quando iuimus ad urbem altumq; murum,
nos quidem circa urbem in uirgultis denſis,
inter calamos & paludem ſub armis humi
iacebamus: nox autem aduenit mala, Borea orto,
gelida, at poſtea nix facta eſt ueluti pruina
frigida, & ſcutis circumuertebatur cryſtallus.
tunc alij omnes ueſtes habebant & tunicas,

Vlyſſes cõmodè petit lenam.

dormie-

νοσῆσαι· ὁ δ' ὗσπα πολύφρονα ὃν δ' ἐκέκλετο.
κόψε δ' αὐαχόμενος χείρ δ' ἀρυὸς ἧν λίπε κώπη.
τὴν δ' ἔλιπε ψυχή· τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ ἔδσαν.
αὖψα δ' ἐμιν διέχυσαν. ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, λὰρ πίονα θυμόν.
κὴ τὰ μὲν πυρὶ βάλε, πάλυας ἀλφίτου ἀκτῇ,
μίσυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ἅπτησάν τε πόδι φραδίως, ἐρύσαντό τε πάντα·
βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀθλία. αὐ δ συβώτης
ἵσατο δαιτρεύων· (πολὺ γὰρ φρεσὶν ἄσπετα ᾔδη)
κὴ τὰ μὲν ἑπτάχα πάντα διειμοιρᾶτο δαίζων·
τῶν μὲν ἴαν Νύμφῃσι Ε Ἑρμῇ Μαιάδι & † υἱεῖ al. ᾗσι
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν † ἑκάστῳ· al. ἑκάστοις
νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διαπρυσίοισι γέρασεν
ἀργιόδοντος ὑὸς· κύδιανι δ θυμὸν ἄνακτι.
καί μιν φωνήσας πρὸς μῦθον πολύμητις Ὀδυσσεύς,
αὖθ' ὅτως Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅτι μ' τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ἔδαιε δαιμόνι ξεῖνε, κὴ τόδε τοῖσδε
οἷα πάρεστι· θεὸς δ' τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
ὅ, τι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει· δυνατα γὰρ ἅπαντα.
ἦ ῥά, κὴ ἄρχματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι.
σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον, ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
χερσὶν ἔθηκεν. ὁ δ' ἕζετ' ἣ πὰ μοίρη.
σῖτον δ' ἐσφίν ἐμε Μεσαύλιος, ὃν ἅ συβῶται
αὐτὸς κτήσατο οἷος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δ' ἐπονείσατο κὴ λαέρταο γέροντος.
πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίοις πρίασθ' κτεάτεσσιν ἑοῖσιν·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος κὴ ἐδητύος ἐξ δρον ἕντο,
σῖτον μὲν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος· οἱ δ' εἶσι † κοίτης al. εἰσίτων
σίτου κὴ κρειῶν κεκορημένοι ἐος δύοντο.
νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
πάννυχος· αὐτὰρ ἄν ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυσ' ροος.
τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
ἤπως οἱ ἐνδὺς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων
ἄλλον ἐποτρύνειεν· ἐπεὶ ἐο κήδετο λίην·
Κέκλυθι νυῦ Εὔμαιε, & ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω. οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἠλεγέα, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀείσαι·
καί δ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
καί τι ἔπος προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
ἀλλ' ἐπεὶ δὴν τὸ πρῶτον αὖτε προαγορεύσω,
εἴθ' ὡς ἥβωοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅθ' ὑπὸ Τροίῃ λόχον ἤγομεν ἀρτιμάχοντες.
ἡγέετο δ' Ὀδυσεύς τε & Ἀτρέος υἱὸς Μενέλαος,
τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγώ· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἱκόμεθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
ἡμεῖς μὲν πολὶ ἄσυ κατὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
αὐλώνας κὴ ἕλος ὑπὸ τρυχὶ πεπλῆγμεθα
κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ, Βορέαο πνοιάων
πηγυλίς, αὐτὰρ ὕπερθε χιὼν ψύχετ' ὑτε πάχνη
ψυχρὴ, & σάκεσσι πέλετο κρύσταλλος.
ᾗδ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠλὲ χιτῶνας,

m εὐδ' ον

εὗδον δ' Ἀχαιοὶ σάκεσιν ἀλυμβόλοι ὕπνῳ·
αὐτὰρ ἐγὼν χλαῖναν μὲν ἐὴν ἑτάροισιν ἔλειπον
ἀφραδέως, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης·
ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ λάμπετον εἶμα φαεινόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
τόφρ' ἐγὼν Ὀδυσῆα πτολεμόνδε προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα,
ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε)
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ὄφρα ἔτι ζωοῖσι μετέσομαι, ἀλλά με χεῖμα
δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· πάρα μ' ἦπαφε δαίμων,
οἰοχίτωνα ἔμμεν· νεῦ δ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα νόον κίνδε τὸν δ' αὖθι μυθῷ,
οἷόν περ ἔην βουλεύμεναι ἠδὲ μάχεσθαι·
φθεγξάμενος δ' ὀλίγην ὀπὶ μ' ἔπεσι μύθον ἔειπε,
σίγα νῦν, μή τις σεῦ ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν κλίνθη, ἔπος τε μυθήσατο,
Κλῦτε φίλοι, θεός μοι ὑπ' ὀνείρατος ἦλθεν ὄνειρος·
λίην γὰρ νηῶν ἐκὰς ἤλυθομεν, ἀλλά τις εἴη
ἐλθεῖν ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
εἰ πλέονας πρὸς νῆας ἐποτρύνειε νέεσθαι.
Ὡς ἔφατ' ὦρτο δ' ἔπειτα θοὰς Ἀνδραίμονος υἱὸς
καρπαλίμως, ἀπὸ δ' ἧς χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν,
βῆ δὲ θέειν· ἰάνθη δὲ νέεσθαι· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κεῖνα
κείμην ἀσπασίως· φάος δ' ἐπεκέκλετο χρυσόθρονος ἠώς.
ὡς νῦν ἠβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
οἵη κού τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἑταίρου.
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακαὶ χροΐ εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβῶτα,
ὦ γέρον, ἦ νύ τοι ἀμύμων οὔ κατὰ λέξας,
οὐδέ τι νῶϊ πρὸ μοῖραν ἔπος νημερτὲς ἔειπες·
οὔ τοι ἔπειτα δεήσεται οὔτε τοι ἄλλου
εἵματος οὐδὲ χλαίνης ἐπιτέλλεσθαι ἑταίρων,
πρίν γ' αὖτις σὸν δῶμα καὶ εἶδος ἐσιδέσθαι.
ἀλλὰ μάλ' ἐν σταθμοῖσι καὶ ἐν δυσμενέσσι δόμοισι
κεῖσο· χλαῖναν δ' οὔ τις ἀνὴρ ἐθέλει τε δύναται τε
δοῦναι· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δύσεαι ἕσσεις.
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
ἔνθάδ' ἐνύσσαι, μία δ' οἵη φωτὶ ἑκάστῳ.
αὐτὰρ ἐπὴν υἱὸς ἐμὸς ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὡς ἐπὼν αὐόρουσε· πίθεν δ' ἄρα οἱ σύες ἐγγύς
ἔνδιον, ἔνθ' οἱ αὐτῷ τε καὶ ἀγρῶν δίεματ' ἐβάλλην.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δ' ἧς χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὴν καὶ μαλακήν, ἣ οἱ πρόχεσκετ' ἀμοιβάς,
ἔννυθαι ὁππότε τις χειμῶν' ἔκπαγλος ὄροιτο.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δ' ἅμα πάντες
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηλέες, οὐδὲ συβῶτην
λῶβ' ἄνωγε παρὰ σταθμοῖς ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι·
ἀλλ' ὄγ' ἄρ' ἔξω ἦεν ἀνοπλίζεσθαι. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
ὅττι οἱ ἐν σταθμοῖσι πόδεσσί γε νόσφιν ἑοῖο)
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις·
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἕλετο πτυκτὴν ἀλεξαίνεσθαι μάλα πυκνήν,
αὐτὰρ ὑπὸ λαιῷ ἕλετ' αἰγὸς εὐτριφέος μεγάλοιο·
εἶλε δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα δῶ δῶν.
Βῆ δ' ἴμεναι κείων ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πίτνα ὑπὸ γλαφυρῇ ἰνδάλλοντο ὑπ' ἠιόνῃ.

dormiebant autem quieti ſcutis cooperti humeros:
at ego ueſtem quidem diſcedens ſocijs reliqueram
ſtultè, quoniam non putabam futurum ut frigerem:
ſed ſequebar ſcutum ſolum habens & ueſtem nitidam.
ſed quãdo iam tertia pars noctis erat, trans a. aſtra ierãt,
tunc ego Vlyſſem allocutus ſum propè entem,
cubito pungens: (hic autem promptè audiuit)
nobilis Laertiade prudens Vlyſſes,
non amplius cum uiuis ero, ſed me hyems
interficiet: non n. habeo læna apud me. decepit me deus,
una cum tunica ut eſſem: nunc nullum iam effugium eſt.
Sic dixi. hic autẽ poſtea mentem tenuit hãc in animo,
qualis ille erat ad conſultandum & pugnandum:
loquens autem gracili uoce me allocutus eſt:
ſile nunc, ne quis te Achiuorum alius audiat.
dixit & in cubito caput tenuit, dixitq; uerbum:
Audite amici, diuinũ mihi in ſomnis aſtitit ſomniũ.
nam à nanibus longè uenimus. ſed aliquis eat
nunciatum Atridæ Agamemnoni paſtori populorum,
ſi plures à nanibus iubeat uenire.
Sic dixit. motus eſt a. poſtea Thoas Andræmonis fi-
ſubitò, à ſe autem læna iecit purpuream,
perrexitq; ire ad naues: ego autem in ueſte illius
iacui libenter: illuxit a. aureum thronũ habens Aurora.
utinam nunc pubeſcerem, miſiq; mihi firma eſſet,
daret aliquis læna in ſtabulis ſubulcorum,
utrunq;, & amicitia & reuerentia uiri boni.
nunc a. me inhonorãt malæ circa corpus ueſtes habẽtẽ.
Hunc aũt reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
ô ſenex, laus quidem tibi bona quam dixiſti,
neq; ullum adhuc nefarium uerbum inutile dixiſti.
ideo neq; ueſte indigebis neq; alia re
quam conueniat ſupplici ærumnoſo obuiam uenienti
nunc: at mane tuis te pannis amicies.
non enim multæ læna, mutatoriæq; tunicæ
hic ad induendum, una autem ſola uiro cuiq;.
at poſtquam uenerit Vlyſſis dilectus filius,
ipſe tibi lænamq; tunicamq; ueſtes dabit,
mittet & quò te cor animusq; iubet.
Sic locutus ſurrexit: poſuit autem ei ignem prope
lectum, inq; ouium & caprarum pelles iniecit.
ibi Vlyſſes recubuit: inſuper læna iniecit ipſi
denſam & mollem, quæ ei erat mutatoria,
cùm ſe indueret quando aliqua hyẽs terribilis orta eſſet.
ſic hic quidem tunc Vlyſſes dormiuit, apudq; ipſum
uiri dormierunt iuuenes, neq; ſubulco
placuit illic in lecto à ſuibus longè dormire:
ſed hic extrà iens armabatur: (lætabatur autem Vlyſſes
quòd ei facultates curabat abſentis)
primũ quidẽ enſem acutũ circũ fortes poſuit humeros:
circum a. læna induit expellentẽ uentũ ualde denſam,
ac pellem ſumpſit capræ bene nutritæ magnæ:
ſumpſit & acutã lanceã, contra canes & uitricẽ et uiros.
perrexit autem ire dormiturus ubi ſues
rupe ſub concaua dormiebant Boreæ ſub tegmine.

Eumeum Vlyſſi.
Pẽratum ſtratum Vlyſſi.

ΟΔΥΣ-

ODYS-

ODYSSEAE HOMERI XVI.

Rapsodiæ argumentum.

Telemacho Minerua in somnis assistens in Ithacam redire hortatur. qui donis à Menelao acceptis mittitur, & ingressurus in nauim, Theoclymenum quendam Argiuum natem recipit propter cædem exulantem. Et Eumæus Vlyssi narrat uti Phœnices ipsum prædati ex Syria insula, uenundederint Laertæ. Et Telemachi nauis appellitur ad Ithacam, & cum hanc ad urbem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

ODYSSEAE HOMERI O.

RAPSODIA.

Omicron, appulit ad Ithacam Vlyssidos ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmonem Pallas Minerua
accessit, ad Vlyssis magnanimi illustrẽ filium
de reditu admoniturа, & suasura ut rediret.
inuenit autem Telemachũ, & Nestoris inclytum filiũ,
dormientes in uestibulo domus Menelai illustris.
Nestoridem quidem molli domitum somno:
Telemachũ aũt nõ somnus tenebat dulcis, sed in animo
noctem per solitariam curas patris congregabat.
propè a.stãs allocuta est glaucos oculos habẽs Minerua:

Miner. Telemachũ in somnis hortatur, ut Ithacam redeat.

Telemache, non amplius bene domibus diu aberras,
possessiones q́ relinquens uiros q́ in tuis domibus
sic superbos: ne omnia comedant
possessionibus diuisis, tu autem inanem uiam ueniаs.
sed mone citissimè uoce bonum Menelaum,
mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias.
iam enim pater q́ue fratres q́ue iubent
Eurymacho nubere. hic enim superat omnes
procos donis, & auget dotes.
ne te inuito ex domibus res efferatur.
scis enim qualis animus in pectoribus mulieris:
illius uult domum augere quicunq́ duxerit,
filiorum autem priorum & mariti dilecti
non amplius recordatur mortui, neq́ inquirit.
sed tu ueniens ipse committes singula
famularum quæ tibi optima uidebitur esse,
donec præbeant Dei uenerabilem uxorem.
alind autem tibi uerbum dicam: tu uerò repone animo.
procorum tibi diligenter optimi insidiantur
in freto Ithacæ q́ Samiq́ pulueruleutæ,
cupientes occidere antequam in patriam terram ueniаs.
sed hæc non puto: ante quàm aliquem terra detineat
uirorum procorum, qui tibi uictum comedunt.
sed longè ab insulis abstine benefabricatam nauem:
nocte tamen naviga. mittet autem tibi uentum à tergo
immortalium quicunq́ te custodit q́ tuetur q́.
at ut primum littus Ithacæ peruenеris,
nauem quidem in urbem impelle & omnes socios:
ipse autem primum Subulcum adito,
qui tibi suum custos: tamen tibi bene uult.
illic autem noctem dormi. hunc autem mitte urbẽ intra,
nuncium dicturum prudenti Penelopæ,
quòd ei saluus sis, & ex Pylo ueneris.

hæc

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ο.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον Ἀθηνᾶ ὄναρ ἐπιστᾶσα εἰς Ἰθάκην ἐπανιέναι προτρέπεται. ὃς δώροις παρὰ Μενελάου λαβὼν ἀπέρχεται, καὶ ἐμβαίνων εἰς τὴν ναῦν, Θεοκλύμενόν τινα ἀργεῖον μετακομίζεται ἐκ φόνου φεύγοντα τὴν πατρίδα. Εὐμαῖος Ὀδυσσεῖ διηγεῖται ὡς Φοίνικες αὐτὸν ἐλῃσάμενοι ἐκ Συρίας νήσου, ἀπέδοντο Λαέρτῃ. καὶ ὡς Τηλεμάχου ναῦς κατάγεται εἰς Ἰθάκην, καὶ ταύτην εἰς ἄστυ ἀποπέμψας, αὐτὸς πρὸς Εὔμαιον ἔρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ο.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Οὗ ἐπίβολὰ Ἰθάκης Ὀδυσσέως ἐν Λακεδαίμονι.

ΗΔ' ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παλλὰς Ἀθήνη
ᾤχετ', Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου τ' ὀτρύνουσα, καὶ ὀτρωίσασα νέεσθαι.
εὗρε δὲ Τηλέμαχον, καὶ Νέσορος ἀγλαὸν υἱόν,
εὗδοντ' ἐν προθύροισι Μενελάου κυδαλίμοιο.
ἄντην Νεσορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐκ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο δηρὸν ἀλᾶσθαι,
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
ὄφρα μὴ ὑπερφίαλοι· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δασάμενοι, σὺ δὲ τηύσιον ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἶκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς.
ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε καὶ οἰγνυτοι κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὃ γὰρ πολὺ βάλλε ἅπαντας
μνηστῆρας δ' ὤρουσι, κὴν ἀξιόφελλον ἕδνα.
μή νύ τι σοὶ ἄκοντι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἶδα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσι γυναικός·
κείνη βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπίσσω,
παίδων ἠ προτέρων τε καὶ ἀρτιθάλοιο φίλοιο
ὀπίστι μέμνηται τεθνειότος, οὐδέ μεταλλᾷ.
ἀλλὰ σύγ' ἐλθὼν αὐτὸς ὑποτρέψειας ἑκάστῃ
δμωάων, ἥτις τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι,
εἰσόκε τοι φήμῃσι θεοὶ κυδρὸν πόσιν ὀπάσσειν.
ἄλλο δή τοι ἐπὶ εἰρέω· σὺ δὲ σῷσι θυμῷ.
μνηστῆρων σ' αὐτοὶ ἐς ἀριστῆα λοχόωσιν
πρὸ πόρου Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
ἠμὲν οἱ κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τάχ' ἐκ δίων· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
αὐδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι.
ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν δύεργέα νῆα·
νυκτὶ δ' ὁμῶς πλῆσιν. πέμψει δέ τοι ἔρον ὄπιθεν
ἀθανάτων ὅς τις σε φυλάσσει τε ῥύσεταί τε.
αὐτὰρ ἐπὴν πρώτιστα κιχήσιο Ἰθάκης ἀφίκεσθαι,
νῆα μὲν εὖ πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἑταίρους·
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην ἀσπασίασθαι,
ὅς τοι σῦσιν ἐπίσκοπος· ὁμῶς δ' ἐς τοι ἅπαντα οἰδλῳ.
ᾧθα δὲ νύκτ' ἀέσαι, τὴν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω
ἀγγελίην ἐρέοντα πολυφρονι Πηνελοπείῃ,
ὅτι κε σόος ἐσσί, καὶ ἐκ Πύλου ἠλήλυθας.

ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
αὐτὰρ ὁ Νεσορίδῃσιν ὀρὴ ὑπνος ἔγειρεν,
λὰξ ποδὶ κινήσας· καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
ἔγρεο Νεσορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
ζεύξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', οὔπως ὄσσε, ἐπιγομένους περ ὁδοῖο,
νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν, τάχα δ' ἔσσεται ἠώς.
ἀλλὰ μένων εἰσόκε δῶρα φέρων ὤπασσε θύγατρος
ἧος Ἀτρεΐδης ὀρικλειτὸς Μενέλαος,
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι προαυδήσας ἀποπέμψῃ.
τοῦ γάρ τε ξείνου μιμνήσκεται ἄματα πάντα
ἀνδρὸς ξεινοδόκου ὅς οἱ πέλε φιλότητα πρὸς ἄκρην.
Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' χρυσόθρονος ἦλυθεν ἠώς·
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐσὰς δὲ δύνης Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
Τὸν δ' ὡς δὲν γνώσαν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
δῦνε, καὶ μέγα φᾶρος ὤμοις βάλετ' ἄμφω
ἤρως. βῆ δ' θύραζε, πρὸς ἀμφίπολον δ' ἔπεα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ὄφρα νιν μ' ἀποπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐελδέτω οἶκαδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', ὅτι σ' ἔγωγε πολὺν χρόνον ἧδε κιόντα
ἔμμεναι νόσεον. νεμεσῶμαι δ' ἄλλῳ
ὅς τ' ξείνον φιλέοντα φιλεῖσθαι, ὅς κ' ἔχθηται·
ἔσθ' ὅτε τοι κακὸν ἐν δὲ τ' ἄκοιτιν ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνῃ, ὅς τ' ἐσσύμενον κατέρυκε.
χρὴ ξεῖνον πρήσσοντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δ' ἀνιέμεναι.
ἀλλὰ μένων εἰσόκε δῶρα φέρω καὶ ὄπαζα θέω
καλὰ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς ἅπερ ἤν δὲ ἔπειτα
μέλπηαι φρεὶ μεγάροις πεπυκεῖν ἅλις ἔνδοθι ἐόντων.
ἀμφόστορον, κύδιστός τε καὶ ἀγλαΐη, καὶ ὄνειαρ,
δόσκειν πάσασπες ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
εἰ δ' ἐθέλῃς τρηχεῖαν Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
ὄφρά τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑπαζεύξω δέ τοι ἵππους·
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
οὕτως ἀποπέμψει, δώσει δέ τι γέ γε φίλιόν περ,
ἢ τινα τρίποδα λέβητα δύω δ' ἡμιόνους, ἢ χρύσειον ἄλεισον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περίφρων ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι οἶκόνδε νέεσθαι ἐφ' ἡμέτερα· (οὐ γὰρ ὀπίσσω
ἔρρων ἐμὸν κατέλειπον ἀφ' κτεάτεσσιν ἐμοῖσι)
μή πατέρ' ἀντίβιον δίζήμενος αὐτὸς ὀλωμαι,
ἤ τί μοι ἐκ μεγάροιο κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόν γ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ἀμφιπόλοισι κέλευσε δμῳῆσι κέλευσε
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις πεπυκεῖν ἅλις ἔνδοθι ἐόντων.
ἐγχίμολον δὲ οἱ ἦλθε Βοηθοίδης Ἐτεωνεύς,
αὐσὰς δὲ δύνης· ἐπεὶ ὁ πολὺ ναίων ἀπ' αὐτῆς.
τὸν ῥ' ὦρσε κιέναι αὖθι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,

haec quidem sic fata abiit ad longum olympum.
at hic Nestoridem ex dulci somno excitauit,
calce pede mouens: & ad ipsum uerbum dixit:
surge Nestoride Pisistrate, unius unguis equos — Telemach. Pisistrato.
subiunge currui ducens, ut eamus uiam.
Hunc aũt Nestorides Pisistratus contra allocutus est:
Telemáche, nondum licet, festinantes quamuis ad iter, — Pisistratus Telemacho.
noctẽ per tenebrosam ambulare. citò aũt aderit Aurora.
sed mane quousq; dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus,
& uerbis mitibus allocutus remittat.
huius enim hospes recordatur dies omnes
uiri hospitalis qui amicitiam præbuerit.
Sic fatus est, statim autem aurea sedis uenit Aurora
mox autem ipsos adijt uoce bonus Menelaus,
surgens ex lecto Helena à pulchricoma.
Hunc postquam cognouit Vlyssis dilectus filius,
festinans tunicam circa corpus stupendam
induit, & magnum pallium in fortes iecit humeros
heros. iuit autem foras, astans autem allocutus est
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:
Atride Menelae diuine, princeps populorum, — Telemachus Menelao.
iam nunc me remitte dilectam in patriam terram.
iam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem respondit postea uoce bonus Menelaus:
Telemache, non te ego multum tempus hic detinebo — Menelaus Telemacho.
cupientem reditus. irascor autem & alij
uiro hospitali, qui nimis quidem diligit,
nimis & odit. meliora autem modica omnia.
æquale malum est qui & nolentem redire
hospitem impellit, & qui abiturientem detinet. — Hospitẽ in uitũ detinere inhumanum est.
oportet hospitẽ præsentẽ diligere, uolẽtem a. dimittere.
sed mane donec dona ferens in currum ponam
pulchra, tuq; oculis uideas: dicam autem mulieribus
cibum domi ut parent abundè ex ijs quæ intus sunt.
utrunq; gloriaq; & splendor, & utilitas,
ut cœnati eatis multam in infinitam terram.
si autem uis diuertere in Græciam & medium Argos,
ut te ipse sequar, subiungam autem equos:
urbes autem hominum ducam: neq; aliquis nos
frustra remittet, dabit autem aliquid unum ferendum,
uel aliquem tripodem bene æratorum uel lebetem,
uel duos mulos, uel aureum poculum.
Hunc a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
Atride Menelae diuine, princeps populorum, — Telemachus Menelao.
uolo iam redire ad nostra: (non enim à tergo
custodem discedens reliqui facultatibus meis)
ne patrem diuinum quærens ipse peream,
aut aliquid mihi ex domibus precioſi boni pereat.
at postquam hoc audiuit uoce bonus Menelaus,
statim suæ uxori & famulis iussit
cibum domi parare abundè ex ijs quæ intus essent.
mox ipsi uenit Boethides Eteoneus, (ipse.
exurgẽs ex lecto: quoniam non multũ habitabat longè ab
hunc antè ignem ascendere iussit uoce bonus Menelaus,

ἁψάσθαι
assareq;

assareq; carnes. hic autem non neglexit audiens.
ipse autem in thalamum descendit redolentem,
non solus, simul cum ipso Helena ibat & Megapenthes.
sed quando iam peruenerunt ubi ei preciosa iacebant,
Atrides quidem postea poculum cepit rotundum,
filium autem crateram portare Megapenthem iussit
argenteam. Helena autem astitit arcis,
ubi erant ei pepla uariegata, qua laborauerat ipsa:
horum unum sumptū Helena portabat diuina mulierū,
quod pulcherrimum erat uarietatibus, & maximum,
stella a. tanquā resplendebat, iacebat a. ultimū aliorum.
perrexerunt a. ire ulterius per domū, donec peruenerunt
ad Telemachum. hunc a. allocutus est flauus Menelaus:

Telemache, utiq; reditum ut mentibus tuis cognitas,
sic tibi Iupiter perficiat personans maritus Iunonis.
donorum autem quæcunq; in mea domo preciosa iacent,
dabo quod optimum & honoratissimum est.
Menelai donum. *dabo tibi crateram fabricatam: argentea autem*
est tota, auro autem labra perfecta sunt.
opus autem Vulcani: præbuit autem illustris heros
Sidoniorum rex, quando eius domos cooperuit
illic me reuersum. tibi autem uolo hoc præbere.

Sic dicens, in manibus posuit crateram rotundam
heros Atrides. hic autem crateram lucidam
posuit illic coram portans fortis Megapenthes
argenteam. Helena autem astitit pulchrigena,
peplū habens in manibus. uerbumq; dixit, & appellauit:
Helena Telemachum xenijs donat. *donum tibi & ego, fili dilecte, hoc do,*
memoriam Helenæ manuū, optatarū in nuptiarū tempus
tuæ uxori portādum: interim aūt dilectam apud matrem
iaceat in domo. tu autem mihi gaudens abi
domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.

Sic fata in manibus posuit. hic autē suscepit gaudēs.
& hæc quidem in tabulata posuit Pisistratus heros
suscipiens, & omnia suo admiratus est animo.
hos autem duxit ad domum capite flauus Menelaus:
sederunt autem postea in sedibus q; solijs q;.
aquam autem famula gutturtio infudit ferens
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
ad lauandum: apud autem politam extendit mensam.
panem autem honesta famula apposuit ferens,
cibos multos imponens, gratificans de præsentibus.
apud autem Boethœdes carnes incidebat, et distribuebat
ministrabat autem filius Menelai inclyti. (*partes,*
hi autem in cibos paratos appositos manus mittebant.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
tunc Telemachus & Nestoris illustris filius
equos iunxerunt, inq; currus uarios ascenderunt:
extra a. impulerunt uestibulū & porticū ualde sonantē.
cum his autem Atrides ibat flauus Menelaus,
uinum habens in manu dulce dextra,
aurea in patera, ut ubi libassent irent.
stetit autem ante equos: præbibens q; locutus est:

Gaudete ô iuuenes, & Nestori pastori populorum
dicite: certè enim mihi pater tanquam mitis erat,
quamdiu

ὀπτῆσαί τε πρεῶν. ὁ δ' ἄρ' ἐπ' ἀτίθησιν ἀνήσας,
αὐτὸς δ' ὀδὸν θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ελένη κίε νὺ Μεγαπένθης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
ἀτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
υἱὸν δ' ἤρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγε
ἀργύρεον. Ε'λένη δ' ἤϊσατο φωριαμοῖσιν,
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι ποικιλτοίκιλοι, ὅς κάμε αὐτὴ
δῖα γυνὴ ἐν' ἀειραμένη Ε'λένη φέρε δ' ἓν γαιήιον,
ὃς κάλλιστος ἦεν ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
βὰν δ' ἰέναι πρόσθεν δόματος, ἔως ἵκοντο
Τηλέμαχον. τὸν δ' αὖτε προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

Τηλέμαχ', ἦτοι νόσον ὔπνον φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ὥς τοι Ζεὺς τελέσειε γεραιγάμβρῳ· πόσις Ηρης.
δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὅ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστι.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἅπας ἔστιν, χρυσῷ δ' ὐδὲ χείλεα κεκράανται.
ἔργον δ' Ηφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ μ' νοστήσαντα. τεὴν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.

Ως εἰπὼν, χερὶ χεῖρα τίθει δ' ἔπας ἀμφικύπελλον
ἥρως ἀτρεΐδης. ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
υἱὸς ἐὸς πρόπαροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης
ἀργύρεον. Ε'λένη δ' ἐπέσατο καλλιπάρῃος, (ζωὴν
πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν. ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
δῶρόν τοι δέ ἐγώ, τέκνον φίλε, δῶρ' ἀΐδ' ὦμι,
μνῆμ' Ε'λένης χειρῶν, πολυηράτου ὀρ γάμοιο
σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τέως δ' φίλη πρὸς μητρὶ
κέσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δὲ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν πατρίδα γαῖαν.
Ως ἐπόσ' ἐν χερσί τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων,
νὺ τὰ μὲν ὀρ πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος, νὺ πάντα εὖ θυμήσατο θυμῷ.
αὐτὰρ ὅ γε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος
εἰσήϊδλιν δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρείοιο λέβητος,
νίψασθαι· πρὰ δ' ἔξεσσι ἐτανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη πρόθηκε φέρουσα,
ἔδματα πολλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη πρόσθεν ἐόντων.
πὰρ δ' ἔθετο Βοηθοίδης κρέα δαιτός, ἐπὶ μοίρας,
οἰνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆδ' ὄρον ἕντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵππους τ' ἐζεύγνυσθ', ἀνὰ δ' ἅρμαθ' ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐλίου ἠχήεντος.
τοῖσι δὲ μετ' ἀτρεΐδης ἦκε ξανθὸς Μενέλαος,
οἴνου ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δ' ἐξετορήσας,
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κίοιτην. (δαῖτα
στὰς δ' ἵππων πρόπαροιθε δέδυκε κόμενος ἦ πρόσω·
χαίρετον ὦ κοῦροι, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἔμοιγε πατὴρ ὡς ἔπλετο κῆρ,

εἴως γὼ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
καὶ λίην κεῖνό γε, δαιμόνι', ὡς ἀγορεύεις,
πάντα τὰ δ' ἐλθόντες κατὰ λέξομεν, αἴ γὰρ ἐγὼν ὧς
νοστήσας, ἵ' θάκησιν ἐμὴν, ὃν δόμον εἰς γε ἵκωμι
εἰπών, ὡς πᾶσι σέο τυχὼν φιλότητι ἅπασιν
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγων κειμήλια πολλὰ μὲν ἐσθλά.
Ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπὶ δεξιὸς ὄρνις ἐπέπτατο δ' ἐξιὸς ὄρνις, αἰετὸς, ἀργὸν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον, ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰύζοντες ἕποντο ἄνδρες δὲ γυναῖκες. ὁ δὲ σφιν ἐγγύθεν ἐλθὼν δεξιὸς ἦλθε πρόσθ' ἵππων. οἱ δ', ἰδόντες γήθησαν, μὴ πᾶσιν δὲ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Τοῖσι δὲ Νεστορίδης πεισίστρατος ἦρχε μύθων, φράζεο δὴ μοι Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν, εἰ νῶϊν τόδ' ἔφην θεὸς τόρε, ἵετο δ' αὐτῷ.
Ὡς φάτο. μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρήναιτο νοήσας.
τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον, κλῦτέ μευ, αὐτὰρ ἐγὼν μαντεύσομαι ὡς περ ἐμοὶ θυμῷ ἀθανάτοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω.
ὡς ὅδε χὴν ἧρπαξ' ἀπὸ παλλομένην ἐκ οἴκου ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γρυπή τε πάτρη τε· ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πολλ' ἐπαληθείς νοστήσει, καὶ τίσεται· ἦ μὴ ἔτ' ἔστιν (θεὸς, οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὰ πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα, δὸς τῶ νῦν Ζεὺς θέσπιε ῥίγδουπος πόσις Ἥρης, ὄφρ' ἐκεῖ τοι μὴ κεῖθι θεῷ ὡς εὐχετοώμεθα.
ἦ, καὶ ἐφ' ἵπποιϊν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὦκα ἤϊξαν πεδίονδε δι' ἄστεος ἑλκέμεν ἅρμα.
οἱ δὲ, πανημέριοι σείοντ' ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντε.
δὺν δ' ἔστη τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
δὺν Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος πότι δῶμα υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δ' ἐνύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς, ἵππους τε ζεύγνυντ', αὐτὰρ δ' ἄρμαθα ποικίλ' ἔβαινον· ἐκ δ' ἔλασαν πρόθυρον καὶ αὐθαύνης ἐρύσαντο. μάστιξεν δ' ἐλάαν τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην. αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον. καὶ τότε Τηλέμαχος πρὸς φώνεε Νεστορίδην, Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὴ διαπρὸ ἐσόμεσθ' ἐπὶ
al. ἐμῆς. ἐκ πατρῴων φιλότητος· ἀτὰρ καὶ ὁμήλικες ἔσμεν· ἤδη δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνην παρέσεται. μή με πρόσθεν ἄγε νῆα δι' ἀστρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ, μή μ' ὑπερηνορέων ἀέκοντα κατέσχῃ ὧ πατρὶ οἴκῳ, ἔμμεναι φιλέοντι· ἐμὲ δ' ἦρι θοὸν ἐπέεσθαι.
Ὡς φάτο. Νεστορίδης δ' ἄρ' ἑῷ συνεφράσσατο θυμῷ ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν. ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι· στρέψ' ἵππους ὠκὺς νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης· νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ δὴ αἴνυτο κάλλιμα δῶρα, εἵματα, χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε.

quamdiu ad Troiam pugnauimus filij Achiuorum.
Hunc autẽ Telemachus prudens contra allocutus est: & omnino illi, generose, sicut dicis, omnia hæc ut uenerimus narrabimus. utinã enim ego sic reuersus ad Ithacam nactus Vlyssem in domo dicam ut à te consequutus amicitiam omnem uenio, afferoq; precios a multa & bona.
Sic ei dicenti uolauit dextera auis, aquila, album anserem ferens unguibus magnum, domesticum è corte: clamantes autem sequebantur uiri & mulieres. hæc autem ipsos prope ueniens dextera emicuit ante equos. hi autem uidentes lætati sunt, & omnibus in mẽtibus animus lætatus est.
His autem Neslorides Pisistratus incepit sermonem: considera iam Menelae generose, princeps populorum, an nobis hoc ostendit deus ostentum, an tibi ipsi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicosus Menelaus quomodo ei ritè responderet considerata re.
huic autem Helena stolata præueniens dixit uerbum: audite me, at ego uaticinabor sicut in animo immortales iaciunt, sicut perfectum iri puto. sicut hæc anserem rapuit nutritum in domo ueniens ex monte, ubi ei proles & partus: sic Vlysses mala multa passus, & multa uagatus, domum redibit, & puniet: uel & iam domi, at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rursus Telemachus prudens cõtra dixit: sic nunc Iupiter faciat ualde sonans maritus Iunonis, ideo tibi & illic deo tanquam supplicabo.
dixit, & equis flagellum adiecit: bi autẽ ualde celeriter ruerunt in campum per urbem prompti. hi autem toto die quatiebant iugum utrinq; habentes. occidit autem Sol, obscuratæq; sunt omnes uiæ. Pheras autem peruenerunt, Dioclei ad domum filij Orsilochi, quem Alpheus genuit filium. illic nocte dormierũt: hic autem his hospitalia apposuit. quando autem matutina apparuit rosea Aurora, equosq; iunxerunt, currusq; uarios ascenderunt: extra a. impulerunt uestibulum & porticum resonantẽ. uerberauit autem impellere: hi aũt non inuiti uolabant. statim autem postea uenerunt Pyli altam urbem. & tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium: Nestoride, quomodo mihi pollicitus perficies uerbum meum? hospites autem omnino dicimus nos esse ex patrum amicitia: quin & æquales sumus: hæc autem uia & magis concordiam conciliabit. ne me extra duc nauem generose, sed relinque illic, ne me senex inuitum sua detineat in domo, cupiens amanter tractare: me autem opus est citò ire.
Sic dixit. Nestorides autem suo consultauit animo quomodo ei ritè pollicitus perficeret. sic autem ei cogitanti uisum est melius esse: uertit equos in nauem uelocem & littus maris: nauis autem in puppi deprompsit pulcherrima dona, uestem, aurumq; quæ ei Menelaus dederat.

Augurium aquilæ.

Helena interpretatur augurium.

Telemach. proficiscitur à Menelao.

& ipſum hortans uerba uolucria allocutus eſt:
Diſcedũt à feſtinanter nunc aſcende, inbeq; omnes ſocios,
ſe Telema- ante me domum ire, nunciareq; ſeni.
chus & Pi- bene enim ego hoc ſcio in mente & in animo,
ſiſtratus. qualis illius animus immenſus, non te dimittet,
ſed ipſe uocans huc ueniet. neq; te dico
retro iturum uacuum: ualde enim iraſcetur tamen.
Sic fatus impulit pulchrorum crinium equos
retro Pyliorum in urbem, uelociter aũt domos peruenit.
Telemachus autem ſocijs concitans inſſit:
Telemach. parate arma ſocij naui nigræ:
ſocijs. ipſiq; aſcendamus, ut iter faciamus.
Sic dixit. illi u. hũc ualde quidẽ audiuerũt, & obedine
ſtatim a. ingreſſi ſunt, & in ſedibus ſederunt: (runt.
& hic q. hæc laborabat, ſupplicabatq; immolabatq; Mi-
Theocly- nauis apud puppim. prope autem ei uenit uir (neruę
menus ua- peregrinus, extorris ex Argo, uiro interfecto,
tes ad Tele- uates: ac genere Melampodis proles erat,
machi na- qui antea quidẽ quondã habitabat Pylo in matre onĩũ,
uem confu- dines Pylijs ualde egregiè domos habitans:
git. tunc alium populum peruenit, patriam fugiens,
Neleumq; magnanimum, clariſſimum uiuentium,
qui eius opes multas perfectum in annum
habuit ui: hic autem interim quidem in domibus arcis
uinculo in difficili ligatus fuit, duros dolores patiens,
gratia Nelei filiæ, nocumentiq; grauis
quod ei in mentibus poſuit dea perterribilis Erinnys:
ſed hic q. effugit mortẽ, & abegit boues ualde mugiẽtes
in Pylum ex Phylaca, & ſoluit opus infandum,
diuinum Neleum, fratriq; uxorem
duxit ad domos. hic autem aliorum iuit populum;
Argos in equos nutriens: ibi enim ei fatale erat
habitare multis imperantem Argiuis.
ibi autem duxit uxorem, & altam poſuit domum.
genuit autem Antiphatem & Mantium, filios fortes:
Antipha- Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:
tes. at Oicleus populi ſeruatorem Amphiaraum,
Mantius. quem animo dilexit Iupiterq; Ægiochus & Apollo
Oicleus: omni amicitia: neq; peruenit ſenectutis limen,
Amphia- ſed perijt Thebis, mulicbrium gratia donorum.
raus. huius autem filij fuerunt Alcmaon Amphilochusq;.
Alcmaon. Mantius rurſum genuit Polyphidiumq; Clitumq;.
Amphilo- ſed Clitum quidem aureæ ſedis rapuit Aurora,
chus. pulchritudinis gratia eius, ut immortalibus intereſſet.
Polyphi- at magnanimũ Polyphideum uatẽ Apollo (phiarao;
dius. fecit hominum longè optimũ, poſtquã mortuus eſt Am-
Clitus. qui Hipereſiæ peregrinatus eſt patri iratus:
illic habitans uaticinabatur omnibus mortalibus.
Theocly- huius quidẽ filius aduenit, Theoclymenus a. nomẽ erat,
menus. qui Telemachum prope ſtetit: hunc autem inuenit
ſacrificantem ſupplicantemq; uelocẽ apud nauẽ nigram:
& ipſum affans uerba uolucria locutus eſt:
O amice, quoniam te ſacrificantẽ inuenio hoc in loco,
ſupplico per ſacrificia & deum, & deinde
tuum ipſius caput & ſocios qui te ſequuntur;

καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
σπεῦδε νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
σῆμά τι μοὶ οἶκαδ' ἰκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι·
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐδέ σε μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ ἕσεται· ὀδύσσεται ἔμπης.
Ως ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
ἂψ πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δῶμαδ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν,
ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε' ἑταῖροι νηῒ μελαίνῃ·
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο. (τό.
Ως ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὴ πλέον, ἀλλ' ἐπίθοντα-
εἶψα δ' ἆρ' εἰσέβαινον, ἐπὶ ὐδὸν κλισίσι κάθιζον·
ἤτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, κιὴ δύχε θεῖε δ' Ἀθήνῃ
νηῒ πὰρ πρύμνη, σχεδὸν ὄθνη δ' ἐε οἱ ἦλυθεν ἀνὴρ
πτολιέθρου, φεύγων δὲ Ἄργεος, ἀνδρα κατακτάς,
μάντις ἀτὰρ γρηεῖ γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,
ὅς πρίν μὲν πατρὶ ναίε Πύλῳ ἔνι μητέρι μήλων,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δ' ὤματα ναίων.
ἀλλὰ τότε γ' ἄλλον δῆμον ἀφίκεθ', ἁρπίδα φεύγων,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζώντων,
ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
εἶχε βίῃ· ὁ δ' ἧστο μάλ' ἀχνύμενος κατὰ θυμόν,
δεσμῷ ἔνι ἀργαλέῳ δεδεώς, κρατερὰς ἄλγεα πάσχων,
εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης
τὴν οἱ ὐδὲ φρεσὶ θῆκε θεὰ δεινὰ παστάζουσα Ἐρινύς·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐκφυγε κῆρα, κιὴ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους
ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, κιὴ ἐτίσατο ὄργον ἀεικές,
αὐτίβιον Νηλῆα, κασιγνήτῳ τε γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δῶμα· ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργεος ἱπποβότου· τόθι γάρ νυ οἱ ἄσιμον ἦεν
ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' ἀργείοισιν.
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς δέτο δῶμα,
γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Οἰκλῆα μεγάθυμον·
αὐτὰρ Οἰκλέης λαοσσόον Ἀμφιάρηον,
ὃν φῶτες κῆρι φίλεον Ζεύς τ' ἀγίοχος καὶ Ἀπόλλων
πᾶσιν τοῖσι φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
ἀλλ' ὄλεθ' ὑπ Θήβῃσι, γυναίων εἵνεκα δώρων.
τοὶ δ' υἷες ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδεά τε κλυτόν τε.
ἀλλ' ἦρι κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη·
αὐτὰρ ὑπερθυμον Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάρηος,
ὅς ῥ' Ὑπερησίῃ δ' ἀπεχάσσατο πατρὶ χολωθείς·
ᾤκει δ' ὅγε ναιετάων μαντοσύνῃ πᾶσι βροτοῖσι.
τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
ὃς τότε Τηλεμάχῳ πέλας ἵστατο· τὸν δ' ἐνέηκε
πρόσσω δ' ὄντ' ὀχάνδε τε θοὴν πὰρ νῆ μελαίνῃ·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ω φίλ', ἐπεί σε δύοντα νιχάνω ἔνθ' ἀλλ' οὐ χώρῳ
λίσσομ' ὑπὲρ δυεώων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἑπεσθαι
σῆς τ' αὐτῆς κεφαλῆς καὶ ἑταίρων οἵ τοι ἕπονται,

die

εἰπέ μοι ἀρομένῳ νημερτέα, μηδ' ἀποκεύσῃς.
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

dic mihi interroganti uera, neq; occultes.
quis? unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
τοι γάρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοι ὄπλων Ὀδυσεύς,
εἰ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἦδη ἀπ' ἐφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
τὼνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν νῆά τε μέλαιναν,
ἄλληον πεύσόμενος πατρὸς δίον οἰχομένοιο.

Hunc a. Telemachus prudens contra allocutus est:
tibi enim ego hospes ualde uerè dicam.
ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Vlysses,
si quando erat: nunc autẽ iam corruptus est graui morte.
propterea nunc socijs & sumptis & naui nigra,
ueni interrogaturus de patre diu absente.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεοκλύμενος θεοειδὴς,
ἦ τοι κἀγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ γὰρ ἀκοίτεές τε κασίγνητοί τε ἔπειτα
Ἄργεϊ ἀν' ἱππόβοτον, μέγα γὰρ κρατέουσιν Ἀχαιοί·
τὸν ὑπαλδήσας θανάτου μέλανα κῆρα φεύγω· ἐπεὶ νύ μοι εἶσι κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· δίομαι γὰρ ὀΐω.

Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus:
sic tibi & ego ex patria, uiro interfecto
tribule: multi autem fratres & socijq;
Argos per equiferum, multum autem pollent Achiui:
horum fugiens mortem & parcam nigram
exulo: quoniam mihi fatale est inter homines errare.
sed me naui impone, postquam tibi exul supplicani,
ne me interficiant: persequi enim puto.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
εἰ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσομαι νηὸς ἐίσης·
ἀλλ' ἕπεο, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά τ' ἐχώμεθ'.

Theoclymenus orat o/pem.

Hunc a. rursus Telemachus prudẽs contra alloc. est:
non quidem te uolentem expellam naui æquali:
sed sequere, at illic diligeris qualia habemus.

Telemach. suscipit in nauẽ Theoclymenum.

Ὡς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκειον ἔγχος,
νῆ τόδ' ἐπ' ἰκριόφιν τανύσσας νηὸς ἀμφιελίσσης·
αὐτὴ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο.
κὼ πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο· τὼ δὲ οἱ αὐτῷ
εἶσε θεοκλύμενον· τοί γ' πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι. τοί δ' ἐκπεμπεύσαντο ἐπίθοντο.
ἱστὸν δ' ἐλάτινον κοίλης ἐντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες· κατὰ δ' πετόνοισιν ἔδησαν.
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ εὐστρέπτοισι βοείαις.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς αὔσειε θέουσα θαλάσσης ἅλμυρον ὕδωρ.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἡ δ' ἐφερὰς ἐπέβαλλεν, ἐπειγομένη Διὸς ἄγρῃ
ἀθλίῃ πρὸ Ἠλιδος ἠλίβατον, ὅθι περ κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπώκελλε θοῇσιν,
ὁρμαίνων ἢ κεν θανάτου φύγοι, ἢ κεν ἁλώῃ.

Hic autem concitantem uentum mittit cæsia Minerua,
uehementem sonantem per aerem, ut uelocissimè
nauis expediret currens maris salsam aquam.
occidit autem Sol, obscuratæq; sunt omnes uiæ.
& illa Pheras appulit, urgente Iouis uento:
& apud Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
hinc autem rursus insulis immisit acutis,
rucns si mortem fugeret, an caperetur.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δόρπα τέτυκτο· πὰρ δὲ σφιν ἐδάρπτην ἄνδρες ἄλλοι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἔντο,
τοῖς Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ μιν ἔτ' ἐν γλυκέως φιλέοι, μεῖναί τε κελεύοι
αὐτοῦ ἐνὶ εἰαμῷ, ἢ ἐστρώσειε πόλινδε·
κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
εὐχὴν πρῶτά φατι λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
πλωχὸς ὑσυσεύς, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους. (σον,
ἀλλά μοι εὖ δ' ὑπόθου, καὶ ἄμ' ἡγεμόν' ἐνδλον ὄπασ-
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὴ πόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
πλάγξομαι, αἴ κεν τις κοτύλῃ καὶ πυρνὸν ὀρέξῃ.
καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
ἀγγελίην εὖ ποιμι πορὶ φρονι Πηνελοπείῃ·
καί κεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
εἴ μοι δεῖπνον δοίεν, ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.
αἶψά κεν εὖ δ' ῥώοιμι μετὰ σφίσιν ὅ, τῇ θέλοιεν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐμοὶ σάωθι, καὶ μοῦνα ἄκουσον,

dic mihi interroganti uera, neq; occultes.
quis? unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?
Hunc a. Telemachus prudens contra allocutus est:
tibi enim ego hospes ualde uerè dicam.
ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Vlysses,
si quando erat: nunc autẽ iam corruptus est graui morte.
propterea nunc socijs & sumptis & naui nigra,
ueni interrogaturus de patre diu absente.
Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus:
sic tibi & ego ex patria, uiro interfecto
tribule: multi autem fratres & socijq;
Argos per equiferum, multum autem pollent Achiui:
horum fugiens mortem & parcam nigram
exulo: quoniam mihi fatale est inter homines errare.
sed me naui impone, postquam tibi exul supplicani,
ne me interficiant: persequi enim puto.
Hunc a. rursus Telemachus prudẽs contra alloc. est:
non quidem te uolentem expellam naui æquali:
sed sequere, at illic diligeris qualia habemus.
Sic loquutus suscepit æream lanceam,
& hanc in lignis extendit nauis utrinq; uertibilis:
ipse quoq; nauem pontigradam ascendit.
in puppi autem postea sedit: apud autem seipsum
sedere fecit Theoclymenum: illi autem funes soluerunt.
Telemachus autem socijs exhortans iussit
arma tangere. hi autem auidè obediuerunt.
malum autem abiegnum concauam intra basim
statuerunt erigentes: deq; funibus liganerunt.
traxeruntq; uela alba bene tortis loris.
his autem concitantem uentum mittit cæsia Minerua,
uehementem sonantem per aerem, ut uelocissimè
nauis expediret currens maris salsam aquam.
occidit autem Sol, obscuratæq; sunt omnes uiæ.
& illa Pheras appulit, urgente Iouis uento:
& apud Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
hinc autem rursus insulis immisit acutis,
rucns si mortem fugeret, an caperetur.

Hi autem rursus in casa Vlysses & diuinus subulcus cœnabant: apud autem ipsos cœnabant uiri alij.

Poeta redit ad Vlyssem.

at postquam potus & cibi amorem eiecerunt,
his Vlysses dixit, subulcum tentans,
si ipsum adhuc accuratè diligat, manereq; iubeat
illic in statione, an hortetur ad urbem:
audi nunc Eumæe, & alij omnes socij.
mane ad urbem cupio ire
mendicaturus, ut non te uexem & socios.
sed me bene mone, & simul ductorem bonum præbe,
qui me illuc ducat: per autem urbem ipse necessitate
errabo, si quis poculum & panem porrigat.
& profectus ad domos Vlyssis diuini,
nuncium dicam prudenti Penelope:
& procis superbis miscebor,
si mihi cœnam dent, cibos infinitos habentes.
forsan benefaciam inter ipsos quidquid uolent.
etenim tibi dicam, tu autem consule, & me audi,

Eumæi & Vlyssis colloquium.

Ἑρμείαο

Mercurij

Mercurij causa interuncij, qui omnium
hominum operibus gratiam & gloriam præbet:
strenuitate autem non mihi contenderit homo alius,
ignemque bene cumulare, siccaque ligna scindere,
diuidereque & assare & uinum fundere:
qualia bonis præstant deteriores.

Hunc autem ualde iratus allocutus es Eumæe subulce:
hei mihi hospes, cur in mentibus istud consilium
fuit? ui ne omnino cupis illic perire?
si quidem procorum uis ingredi multitudinem,
quorum iniuriaque uisque ad sidereum cœlum uadit.
non tibi tales sunt ministri illorum,
sed iuuenes lænas bene induti & tunicas,
semper autem pingues capita & pulchros uultus,
qui ipsis administrant: bene politæ autem mensæ
pane & carnibus & uino oneratæ sunt.
sed mane, non enim aliquis te dolet præsente,
neq; ego, neq; aliquis alius sociorum qui mihi sunt.
at postquam uenerit Vlyssis dilectus filius,
ille te lænamque tunicamque uestes induet;
mittet autem quò te cor animusque iubet.

Huic a. respondit postea multa patiens diuus Vlysses:
utinam sic Eumæe dilectus Ioui patri fieres (grami.
sicut mihi, quod me quietũ reddidisti ab errore et uruna
errore autem non est peius aliud hominibus.
sed gratia perditi uentris mala consilia habent
uiri, si quem inuadit error & malum & dolor.
nunc autẽ quoniam detines, manereq; me uacuum iubes,
Vlysses quærit de matre & patre Laërte. *die age mihi de matre Vlyssis diuini,*
patreque quem reliquit iens in senectutis limine,
si forte adhuc uiuunt sub splendore Solis,
an iam mortui sunt, & in Ditis domibus.

Hunc a. rursus allocutus est subulcus princeps uirorũ:
tibi enim ego hospes ualde uerè dicam:
Laertes quidem adhuc uiuit, Ioui autẽ supplicat semper
animam à membris perire suis in domibus.
terribiliter enim filio dolet absente,
uirgineq; nupta uxore prudente, quæ ipsum maximè
tristitia affecit pereundo, & in cruda senectute posuit.
quæ dolore sui filij perijt glorioſi,
tristi morte: sic non moriatur quicunq; mihi
hic habitans amicus sit & amica faciat.
quandiu quidem igitur illa erat, dolens licet,
tamdiu aliquid mihi placebat sciscitari & interrogare,
quoniam me ipsa nutriuit unà cum Ctimena stolata
filia eximia, quam postremam peperit natorum:
hac simul nutritus sum, paulo aũt me minus honorabat;
at postquam pubertatẽ multum amatam uenimus ambo,
hanc q. postea in Samũ dederũt, & infinita acceperunt.
at me lænaque tunicaque uestibus illa
pulchris admodum indutum, pedibusq; talceis datis,
ad agrum misit: diligebat autem me corde magis.
nunc autem iam horum indigeo. sed mihi ipsi
opus augent beati Dei cui incumbo.
ex his autem comedi bibiq;, & uenerandis dedi.

Ἐ ρεμάκο ἐκκτι ἀλαπτόρ, ὅτ ῥᾳ τ ϖαύτ ϖν
ἀνθρώπ ϖν ὄργοισ χάρ ιν κῦδ ⊙ ὀπάζ ει·
ἀλκτ ροσωύ ν δ ὐκ ἄν μοι ἐρίσ ειεν βροτὸς ἄλ ⊙,
ϖῦρ τ ἐῢ νπῆσαι, ἀλιά τ ξύλ ε ἀλαὰ κιάσ ι,
δ αιτρθῦσαί τ ⊂ ὀπ ῆσαι ⊂ οἰνοχοῆσαι·
οἷά τ τοῖς ἀγαθοῖσι πῆ ασ ρώωσι χέρ θι.

Τὸν ᾽ μ ιβ᾽ ὀχθήσας πθσίφ ς Εὔμαι συβῶτ ;
ὦμοι ξεῖν , τίν τοι φ ὶ φρσὶ ἰῶ νέμε
ἔπλ ⊙; ἦ σύ γ πάγχυ λιλαίσ αὐτόθ᾽ ὀλέ θ ;
εἰ ἀλὰ μνησάρ ν ἐθέλ ις κατα λιῦσαι ὁμίλ ,
ϖῆ ὕβρις τ βίη τ σ ήρ ν ἀρανὸν ἵκ ι.
ὅ τοι τοιόδ᾽ ἐσ ν ὑ ποδ ρ ηξῆρθ ν ἐκέ ν ,
ἀλλὰ νέοι χλαίν ας ἐῢ εἱμ ύοι ᾽δὲ χιτῶν ας,
αἰὲ ᾽ λιπ οἱ κεφαλὰς ⊂ καλὰ ρόσ ωπα,
εἴ σφι ὑ ποδ ρώ ωσι ᾽ εὖ ρεσοι ᾽ τρέπ ιζαι
σίτ κ κρειῶν ᾽δ᾽ οἴν βιβρίθασι .
ἀλλὰ μλί᾽. ἀ γάρ τις τοι ἀνὶ ᾶτ πρ όντ ,
ὅτ᾽ ἐγ ὅτ᾽ ἄλ ⊙ ἐτ ίρ ν οἳ μοι ἔασι .
αὐτὰρ ἐπ ιὼ ἔλθ σι ὀ δυσῆ ⊙ φίλ ς ὑ ός ,
κεῖν ός σ χλαῖν ᾽ τε χιτῶν᾽ τε εἵμα᾽ ἔσ σι ,
ϖέμ ψ δ᾽ ὅπ τι σ κραδ ίν θυμός τε κελεύ ι.

Τὸν δ᾽ ᾽μείβ ἔπ ᾽ ἀ τα πολύτλας δῖος ὀδυσε ύς ,
ἄῦδ᾽ ὅτ ς Εὔμαι φίλ ς Διὶ ατρὶ γ ήσι
ὡς ἐμοί, ὅτ ι μ᾽ ἔπ αυσ ς ἄλ ς ⊂ ὀϊζ ⊙ αἰν ς.
πλαγκ σωύ ς δ᾽ ὀκ ἔσ ι κατ ά τροπ ν ἄλ ο βροτ ῖσι .
ἀλλ᾽ φ ι᾽ ὀλομέν ς γαστρὸς κατὰ κέδ ᾽ ἔχσι
αἴρ θ , ὅ κ ἴκ ηται ἄλ ⊂ ϖῆμα ⊂ ἄλ ⊙·
νῶ δ᾽ ὐδ ἰχανάας, μεῖν ά τε μ κεῖν ν ἄν ωγας,
ἔπ᾽ ἄγε μοι ϖόθ μ τρὸς ᾽δυσῆ ⊙ θείο ,
ατρὸς δ᾽ ὃ κατέλ κ φ ἰὼν ὐθ ᾽ γήρα ⊙ ὀδ ῷ ,
εἴπ τ ἔτ ζώσι ὑ π᾽ αὐγὰς ηλίοι ,
ἦ δ᾽ κ τεθνᾶσι , ᾽ ὃ αἰδλα δ᾽ όμοισι . (λεῶ ,

Τὸν δ᾽ αὖτ πθσίπ συβώτ ς ὄρχαμ ⊙ αὖ·
τοι γὰρ ἐγ ώ τοι ξεῖν μάλ᾽ ἀτρεκέ ς ἀγορ σ ω·
λαέρτ ς μὲν ἔτ ζ , Διὶ δ᾽ ὀ χετα αἰὲ
θυμὸν ἀ πὸ μελέ ν φθίσ αι οἷς ᾧ μιγάρ σι .
ἐκπάγλ ς γὰρ παιδὸς ὀδ ύρ ται οἰχομέν ο ,
κερδ ίν ς τ᾽ ἀλόχ ο δαΐφρον ⊙, ἥ ἑ μάλ σε
ἄκαχ᾽ ἀ ποφθιμέν , κἀ ᾧ ὠμῷ γήρα ϑῆκ .
ὰδ᾽ ἀχεῖ ὃ παιδὸς ἀ πέφθι κυδαλίμ ο ,
λδυγαλέῳ θανάτῳ· ὡς μὴ θάν ο ὅστις ἔμ ι
ῥθάδ᾽ ναιετάω φίλ ς ἔν ⊂ φίλα δ ό ι.
ὅφρα μὲν δὴ λὰ κεῖν ᾽ἶμ , ἀχέ ν σκ ϖρ ἔμ πν ,
τόφρα τί μοι φίλ ν ἐσ ι μ τελλῆσαι ⊂ δρέ θαι ,
ὅ νκά μ᾽ αὐτὴ τρέ ψ ν ἅμα Κτιμέν ταυ ἐπλ ῷ
θυγατρὸ ἰφθίμ , τῷ ὀπλοτάτ ῳ τέκ ε παίδ ν·
τῇ ὁμῶ ἐτρεφόμ , ὀλίγ ν δ᾽ ἐτ μ᾽ ἦσ ν ἐτίμα .
αὐτὰρ ἐπεί ῥ᾽ ἤβ ν πολυήρατ ν ἱκόμ θ᾽ ἄμφω ,
τῷ μὲν ἔπ α Σάμ ν δ᾽ ἐδ σαν, ᾽ μυρί᾽ ἔλ ντ .
αὐτὰρ ἐμὲ χλαίν ν τε χιτῶν τε εἵμα᾽ ἐκέ η
καλὰ μάλ᾽ ἀμφίσ α , ποσὶν δ᾽ ὑ ποδ ήμα τ δῶ·
ἀγρόν δ᾽ ᾽πέμπ φίλ δ᾽ μὲ κηρόθι μᾶλ ν . (σε ,
νῦ δ᾽ δ᾽ ἤδ τάτ ν ὧν δ᾽ ὄ ομαι. ἀλλά μοι αὐτῷ
ὄργ ν ἀ έξσι μάκαρ θε ἐ ὼ μίμν ν.
τὴν ἐφ γόν τ᾽ ἔπ ν τε, ᾽ ἀδλοίσι ᾽δ ωκε,

ἐκ δ' ἄρα δ' ἐστὶ οἶνος ὃ μείλιχόν ἐστιν ἀκοῦσαι
ἔστ' ἔπος, ἔστέ τι ἔργον. ἐπὴ κακὸν ἔμπεσε οἴκῳ
ἀνδρῶν ὑπερφίαλοι· μέγα δ' ἄμεινον ἐστὶ δμῳῇσιν
αὐτίκα δειπνοίνης φάσθαι, μὴ ἔπασα συδέσθαι·
μὴ φαγέμεν πίμεν τε· ἔπειτα δ' καί τι φέριδθαι
ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ μενοεσιν ἰαίνει. (σὺς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν Εὔμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ δ' ἐπέρθετο πτολίς αὐτῶν δυρυάγυια,
ἣ σῷ ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
ἦ σέ γε μηνωθέντα κατ' οἰοπόλια πρὸ βόεσσιν
ἄνδρες ἐλυσμήνησαν νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασσαν
ἄλλοθ' ἀνέρος ἀντάξιον, ὅ δ' ἄξιον ὧνον ἐλοντο.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη συβώτης ὀχμαλος αὐτῶν,
ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ τοῦτό μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξύνιε καὶ τέρπεο, οἶνον ἔπινε
ἄμμε δ'. αἱ δὲ γὴ νύκτες ἀδίσσαστοι· ἔστι μὲν ὕπνου
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν. οὐδέ τι σε χρὴ
πρὶν ὥρη καταλέχθαι· ἀνίη μὴ πολὺς ὕπνος.
τὴν δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὐδέτω ἐξελθών· ἄμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
δειπνήσας, ἅμ' ὑεσσιν ἀνακτορίοισιν ἑπέσθω.
νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λυγαλέοισι,
μνωομένω. μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ
ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πολλ' ἐπαλήθῃ.
τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, (ἔπτε ἀκούεις)
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
οὔτι πολυπλήθης λίην τόσον ἀλλ' ἀγαθὴ μάν,
βοτὸν, ἀμπελος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος·
πεῖνα δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ὀϊζυρὴ τέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φῦλ' ἀνθρώπων,
ἔλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν,
οἷς ἀγανοῖς βελέεσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
δοιὼ δέ τε πόλιες, δίχα δ' ἔσφισι πάντα δέδασται·
τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτήσιος Ὀρμενίδης, τῷ ἀέκητι ἄλαστα ἀθανάτοισιν·
ἔνθα δὴ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἦλυθον ἄνδρες
τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
ἔσκε δὴ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ
καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἀπροπρόβουλον
πλῶσέν τις τρῶπε μέγα κοίλην πρὸς νῆα
δυνῇ καὶ φιλότητι, τά τε φρένας ἀπροπρόβουλα
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ εἴ κ' ἀγαθὸς ἐπισιν.
εἰρώτα δ' ὅππόθεν εἴη καὶ ὅθεν ἔλθοι.
καὶ μάλ' αὐτίκα παῖδος ἐπέφραδε δῖος ὑφορβός.
ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου δύχομαι αὖθι·
πάρος δ' εἰμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ υἱὸς ἀφνειοῦ·
ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι λῃστῆρες ἄνδρες
ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δῦρε ἄγοντες
ἔνθ' δ'

ex autem domina non dulce eſt audire
neq; uerbum, neq; opus. quoniam malum incidit domui,
uiri ſuperbi: ualde autem famuli indigent
coram domina dicere, & ſingula interrogare:
& comedere bibereq;: deinde & aliquid portare
ad agrum, qualia animum ſemper famulis lætificant.

Hunc aũt reſpondẽs alloc. eſt multũ tolerans Vlyſſes:
papæ, ſic parvulus Eumæe ſubulce,
multum aberraſti tua patria & parentibus. Vlyſſ. quærit ex Eumeo conditionem generis eius.
ſed age mihi hoc die & uerè narra,
an uaſtata eſt urbs uirorum lata uijs,
qua inhabitabat pater & alma mater:
an te derelictum apud oues uel apud boues
uiri inimici nauibus acceperunt, & tranſtulerunt
huius uiri ad domos, hic autem dignum precium dedit.

Hunc aũt rurſus alloc. eſt Subulcus princeps uirorum:
hoſpes, quoniam iam hæc me interrogas & inquiris,
ſilentio nunc percipe & delectare, bibeq; uinum
ſedens. hæ autem noctes magnæ: eſt quidem dormire,
eſt autem ſe obleCtantibus audire. neq; te opertet
ante horam dormire. moleſtia eſt etiam multus ſomnus.
horum autem aliorum quemcunq; cor & animus inbet,
dormiat egreſſus: ſimul autem Aurora apparente
pranſus, ſimul ſues heriles ſequatur.
nos autem in ſtabulo bibentesque comedentesque,
doloribus alter alterius deleCtemur triſtibus,
recordantes. inter enim dolores deleCtatur uir
qui ualde multa paſſus eſt & multa erranit.
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
inſula quædam Syria uocatur, (ſi fortè audiſti)
Ortygiam ſupra, ubi conuerſiones Solis.
non ingens uſq; adeo: ſed bona quidem,
fertilis boum, fertilis ouium, uino plena, multi frumẽti:
fames autẽ nunquam populũ inuaſit, neq; aliquis alius
morbus odioſius eſt miſeris hominibus:
ſed quando ſenuerunt in urbe genera hominum,
ueniens argentei arcus Apollo Diana cum,
ſuis illuſtribus ſagittis aggrediens interficit.
illic duæ urbes, bifariam autem ipſis omnia diviſa ſunt:
his autem ambabus pater meus imperavit
Cteſius Ormenides, ſimilis immortalibus:
illuc autem Phœnices nauibus inclyti uenerunt uiri
uafri, infinita agentes ludicra naue nigra.
erat autem patris mei uxor Phœniſſa in domo
pulchraq; magnaq;, & ſplendida opera ſciens.
hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
eum lauanti quidam primum coijt concana in nauli
lecto & amore: quæ mentes decipiunt
fœminis mulieribus, etiam ſiqua benigna ſit.
interrogabat autem poſtea quæ eſſet & unde ueniret.
hæc autem ualde ſtatim patris dixit altam domum.
ex quidem Sidone multi æris glorior eſſe:
filia autem ſum Arybantis ego abundè diuitis:
ſed me rapuerunt Taphij latrones uiri
ex agro uenientem: tranſtulerunt autem me huc ducẽtes

huius

huius uiri ad domos: hic autem dignum precium dedit.
Hunc a. rursus allocutus est uir qui coiuerat clàm:
enimuerò nunc iterum rursus simul nos domum sequere,
ut nideas patris & matris altam domum,
ipsosq, certè enim adhuc sunt, & diuites uocantur.
Hunc a. rursus allocuta est mulier, & respõdit uerbo:
erit & hoc, si mihi uelitis nautæ
iureiurando fidem dare, me indemnem abducturos.
Sic dixit. hi autem omnes iurauerunt sicut iussit.
at postquam iurauerunt q, perfecerunt q, iusiurandum,
his rursus dixit mulier, & respondit uerbo:
silentio nunc: ne quis me alloquatur uerbis
uestrorum sociorum, occurrens uel in uia,
uel ad fontem: ne quis ad domum seni
profectus dicat: hic autem intelligens liget
uinculo in difficili, nobis autem moliatur mortem.
sed habete in mente uerbum, festinate a. emptionẽ uiatisq,
sed quando iam nauis plena uictu fuerit, (corum.
nuncius mihi postea uelociter ad domos ueniat.
portabo enim & aurum quodcunq, sub manus uenerit:
quin & aliud onus ego uolens dabo.
filium enim uiri mei in domibus nutrio,
quæ luuenosum sanè hoc simul currentem foras,
hunc ducam in nauì: hic uobis infinitum precium
inueniet, quocũq, transfibitis ad diuersilingues homines.
Hæc quidem sic fata abiit ad domos pulchras:
hi autem per annum totum apud nos manentes
in nauì concauæ facultates multas lucrabantur.
sed quando iã concaua nauis granata erat illis ad redeun
tunc nuncium miserunt, qui nunciaret mulieri, (dum,
uenit autem uir multiscius mei ad domos patris,
auream coronam habens, quæ electris cincta erat:
hanc quidem in domo famulæ & honesta mater
manibus tractabant, & oculis uidebant:
precium pollicitæ: ille autem huic innuit tacite.
atq, ubi innuit concauam in nauem iuit.
hæc autem me manu prehensum domibus eduxit foras.
inuenit autem in uestibulo & poculum & mensas
uirorũ conuinarũ, qui circa meum patrem uersabantur.
hi quidem in concionem processerunt, populiq, cœtum.
hæc autem statim tria pocula abscondita in sinu
exportauit: at ego sequebar imperitia.
occidit autem Sol, obscurataq, sunt omnes uiæ.
nos autem in portũ inclytum uenimus celeriter euntes,
ubi Phœnicum erat uirorum uelox in mari nauis.
hi quidẽ postea ascendentes nauigabant humidas uias,
nobis impositis: Iupiter autem uentum immisit.
sex diebus quidem simul nauigauimus nocte & die:
sed quando septimum diem Iupiter fecit Saturnius,
hanc q. postea mulierẽ interfecit Diana sagittis gaudẽs:
sentinæ autem insonuit illapsa sicut marina fulica:
& hanc quidem phocis & piscibus escam futuram
iecerunt: at ego relictus sum dolens animo.
hos autem Ithacæ admouit portans uentusq, & aqua:
ubi me Laertes emit facultatibus suis.

Ὣς δ' αὐδ' ὁδὸς πᾶς δ' ὦμαδ' ὀ δ' ἄρτυε δῶρα ἑλώρια.
Τλῶ δ' αὖτε πρόσφη σὰν ἀνὴρ ὃς ἐμίσγε λάθρῃ,
ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἄμ' ἡμῖν οἶκαδ' ἕποιο,
ὄφρα ἰδ' ἡμε πατρὸς καὶ μητρὸς ὑψερεφὲς δῶ,
αὐτός τ', ἦ γὰρ ἔτ' εἰσί, κ' ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
εἴη κεν κ' ἔπειτα, ἔ μοι ἐθέλοντί γε ταῦτα
ὄρκῳ πιστωθῆναι, ἀπημονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν. (νῆ
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευ-
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
σιγᾶτε νῦν· μήτις με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
ὑμετέρων ἑτάρων, συμβλήμενος ἢ ἀγυιᾶς,
ἅπτε αὐδὲ κρυπτάδια· μήτις ποτί δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἐξείπῃ· ὁ δ' ὀϊόσαμενος κατὰ θυμὸν
θυσμῷ γὰρ ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ὦκ φράσεται· ὀλέθρου.
ἀλλ' ἔχετ' γὰρ φρεσὶ μῦθον, ἐπεύγεσθε δ' ὦκα θοῇσιν
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλέη βιότοιο γέμῃται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἴδ' ὦμαδ' ἰκέσθω.
οἴσω γὰρ κἠχρυσὸν ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
κἠ δέ κεν ἄλλ' ἐπιβαίνον ἐγὼν ἐθέλοντά γε θρέψω.
παῖδα γὰρ αὖ θρέπτορα ἐμὸν γλυκερώτατον ἄλλων,
καρτερὸν ἠδὲ θοὸν τοῖον ἅμα τροχόωντα θύραζε,
τόν κεν ἄγοιμ' ὦδε νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
ἄλφοι, ὅπη πράσσητε πρὸς ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δῶματα καλά·
οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντο
ἐν νηὶ γλαφυρῇ βίοτον πολιὸν ἐμπολόωντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
τὸν τότ' ἄρ' ἄγγελον ἆκαν, ὃς ἀγγελίης μνασαιτο,
ἦλυθ' ἀνὴρ πολυΐδρις ἐμοὶ πρὸς δώματα πατρός,
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔρεπτο·
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ κὴ πότνια μήτηρ
χείρεσιν ἀμφαφόωντο, κὴ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο·
ὦνον ἀποχόμενοι· ὁ δ' ἤη κατανεύσῃ σιωπῇ.
ἤτοι ὃ πανυβάσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει.
ἐκ δ' ἐμὲ χειρὸς ἕλασκε δόμων ἐξῆγε θύραζε.
εὗρε δ' ἐν προθύροισι δέπας καὶ δαῖτες ἑταίρους
αὐτοῦ ἐπιδμήτους, οἱ μὲν πατρὸς ἀμφιπένοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ὃν δῆκον τρόμολον, λιμοῖό τε φῶτας.
ἐκ δ' ἄμυδις τρία ἄλφα κατακρύψας ὑπὸ κόλπῳ
ἐκφέρεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμην ἀφραδίῃσιν.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἡμεῖς δ' ὄν λιμένα κλυτὸν ἄλθομεν ἆσσα μάλιστα,
ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἦν αὐδρῶν ὠκὺς νηῦς.
οἱ μ' ἐπεὶ ἐπιβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νῶϊ ἀνασσάμενοι· ὦδε δ' Ζεὺς ὄρσε θύελλαν.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε μάρ·
ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἑβδομάτην ἦμαρ ὦδε Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὸν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα·
ἄντλῳ δ' ὡς ὅπτησε θοῇσ' ὡς ἀναλίγκιος κάξ·
τὸν μὲν φώκῃσι κὴ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
τοὺς δ' Ἰθάκη ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε πνοιή τε ὕδωρ·
ἔνθά μ' Λαέρτης περίκτητον κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.

ὄτω τλῶ δ' ἐ τὴ γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Τὸν δ' αὖ δι ογμὸς Ο' δυσεὺς ἀμείβε μύθω,
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ μοι φὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκασα λέγων ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἤτοι σοί μὲν πῆ ἀ ε κακῷ ἐδλόν ἔθηκε
Ζεύς, ἐπεὶ αὐδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ὠπίς, ὅς δή τοι πᾶ ἔχει βρῶσίν τε πόσιν τε
φὶλυκίως· ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον. αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ἄδε ἄστε' ἀλώμενο φὶθάδ' ἱκάνω.
Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
καὶ δ' ραδὺ δ' ὁ πολὺν ὧδι χρόνον, ἀλλὰ μίνυθε·
αἶψα γὰρ ἠὼς ἦλθεν ἐύθρονος. οἱ δ' ἄδι χέρσ
Τηλεμάχ ἑταροι λύον ἱστία· καὶ δ' ἕλον ἱστὸν
παρπαλίμως, τὰ δ' εἰς ὅρμον πρήρυσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' ἄγκυρας ἔβαλον, κατὰ δ' ὦρυμνήσ' ἔδησαν.
ἐκ δ' αὐτοὶ βαῖνον ἄδι ξυγμῖνι θαλάσσης,
δ' ἔπνόν τ' φὶτιώοντο, κιρῶντό τε ἄῖσπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆδ ὄρον φὶτο,
τοῖσι δ' Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχε μύθων,
Υ'μεῖς μὲν νῦν ἄσυ δ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγρόν δ' ἐπιλεύσομαι δ' ἐ βοτῆας.
ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδ' ὦν ἐμὰ ἔργα πάτειμι·
πᾶσθαι δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόριον πᾶσαθείμην,
δ' ἔστ' ἀγαθὸν κρειῶν τε καὶ εἶνα ἐδητύοιο.
Τὸν δ' αὖ τε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
ποῖ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; τοῦ λάσθαι δ' ἱκωμαι
αὐδρῶν οἳ κραναλὴν Ἰθάκ κατακοιρανέουσιν;
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴων κὰι σὸν δόμον;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὖτίον ηὔδα,
ἄλλως μέν σ' αὖ ἐγωγε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
ὄρχεσθ'. ὐ γάρ τοι ξεινίων ποθὲ ἀλλά σοι αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσομαι, δ' ἐ σε μήτηρ
ὄψεται. μὲν γάρ τι θαμὰ μνησᾶσ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἄπο τὴν ὑποροφίῳ ἰσὸν ὑφαίνει.
ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὅν κε ἵκηαι,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δ' ἀφραδέως κλυτὸν υἱόν,
ὃν νῦν ἴσα θεῷ Ἰθακήσιοι εὐφρόνουσι.
μὲν γὰρ πολλὸν ἄρις αὐτὰρ μίμνων γέ τε μάλιστα
μητρὸς ἐμὴν γαμέεσθαι, δ' ὃ δυσσῆος γέρας ἕξειν.
ἀλλά τε Ζεὺς οἶδ' ἐν ὀλύμπῳ αὐθέρι ναίων,
εἰ καί σφιν πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.
Ως ἄρα οἱ ἀπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
ἵρηξ, Ἀπόλλων ταχὺς ἄγγελος· ἐν δ' ὄνυξι
τίλε πτίλον ἔχων, κατὰ δ' πτερὰ χεῦεν ὀράζ
μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δ' Θεοκλύμενος ἑτέρωθ ἀπονόσφι καλέσας,
ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χερί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ', ὅτι δὴ θεῷ ἕπετο δεξιὸς ὄρνις.
ἔγνον γὰρ μιν ὅ τ' ἄντα ἰδ' ὦν οἰωνὸν ὀντα.
ὑμετέρ δ' ὀπὶ ἔσι γθόνι βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ Ἰθάκ, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὖτίον ηὔδα,
εἰ γὰρ τόδ ξεῖνε ἐπ τετελεσμένον ἔσ.
τῷ κε πάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὥς ὧν τις σε σωσαντόμενο μακαρίζοι.

sic hanc terram ego uidi oculis. Vlysses Eumaeo.
Huic autem rursus diuinus Vlysses respondit uerbo:
Eumeæ, certe ualde iam mihi in mẽtib. animũ mouisti,
ista singula dicens quod passus sis dolores animo.
sed certe tibi quidem apud etiam malum bonum posuit
Iupiter, quoniam uiri domos peruenisti multa laborans
humani, qui iam tibi præbet cibumq́ potumq́
decenter: degis autem bonam uitam. at ego
multas hominum per urbes errans huc perueni.
Sic hi quidem talia inter sese dicebant:
dormierunt autem non multum tempus, sed paululum:
statim enim aurora uenit pulchræ sedis. at in terra Telemachi.
Telemachi socij soluebant uela: deposuerũt aũt malum
statim, hancq́ in portum protraxerunt remis. Ithacam re dit.
extra autem anchoras iecerunt, funes autem liguerunt.
extra autem & ipsi inerunt in littore maris,
cœnamq́ parabant, miscebantq́ nigrum uinum.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
his autem Telemachus prudens incepit sermonibus:
Vos quidem nunc ad urbem impellite nauem nigram:
at ego ad agrum ibo & ad pastores.
uespertinus autem uiis meis operibus discedam:
mane autem uobis itinericum apponam,
conuiuium bonum carniumq́ & uini dulcis.
Hunc autem allocutus est Theoclymenus diuinus:
quo enim ego dilecti fili ibo? cuius domos perueniam
uirorum qui asperæ Ithacæ dominantur?
an recta ad tuam matrem eam & tuam domum?
Hunc aũt Telemachus prudens contra allocutus est:
alioquin quidem te ego & nostrum iuberem
ire. non enim hospitio careres: sed tibi ipsi
peius esset, quoniam tibi ego quidem abero, neq; te mater
uidebit. non enim frequenter procis in domo
apparet, sed seorsim ab his in tabulato telam texit.
sed tibi alium uirum considero ad quem eas,
Eurymachum, Polybij prudentis inclytum filium,
quem nunc æqualiter Deo Ithacenses suspiciunt.
etenim longè optimus uir est, cupitq́ maximè
matrem meam ducere uxorem, et Vlyssis honorẽ habere.
sed hæc Iupiter scit olympius in æthere habitans,
si & ipsis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic ei locuto uolauit dextera auis, Aquilæ augurium.
accipiter, Apollinis uelox nuncius: in autem pedibus
uellebat columbã tenens, deorsum a pennas fundebat ad
in medis nauisq́ & ipsius Telemachi. (terram
Hunc autẽ Theoclymenus seorsum à socijs uocatum, Theoclymenus uates.
manu prehendit, uerbumq́ dixit, ac nominauit:
Telemache, non sine Deo uolauit dextera auis.
cognoui enim eam contrà intuitus auguralem esse.
uestro autem non est genere dominantius aliud
in populo Ithacæ, sed uos potentes semper.
Hunc a statim Telemachus prudẽs contra allocutus
utinam quidem hoc hospes uerbum perficiatur. (est:
utiq́ citò nosses amicitiamq́ multaq́ dona
à me, adeo ut aliquis te occurrens beatum diceret.

dixis

Piræus Theoclymenũ hoſpitatur.

dixit, & Piræum alloquutus eſt fidum ſocium:
Pirae Clytide, tu quidem mihi in cæteris maximè obedisti meorum ſociorum qui me Pylum inſecuti ſunt:
& nunc mihi hunc hoſpitem ducens in domibus tuis, decenter ama & honora, donec ueniam.
Hunc aũt rurſus Piræus lancea inclyt. cõtra alloq. eſt:
Telemache, ſi quidem tu multo tempore hic manebis:
hunc ego ducam, nec hoſpite carebit.
Sic alloquutus nauem conſcendit, iuſſitque ſocios ipſos aſcendere, atq; funes ſoluere.
hi autem ſtatim aſcenderunt, & in ſedibus ſederunt.

Telemach. ad Eumæũ diuertit.

Telemachus aũt ſub pedib. liganit pulchra ealciamẽta,
ſumpſit autem fortem lanceam acutam acuto ære,
nauis à tabulatis. hi autem funes ſoluerunt.
hi quidem ſoluta naui nauigabant ad urbẽ, ſicut iuſſerat Telemachus dilectus filius Vlyſſis diuini.
hũc aũt celeriter pergentẽ pedes ferebãt, donec uenit in ubi ei erãt ſues ualde multæ, apud quas Subulcus (cortẽ bonus dormiebat, regibus beneuolus.

ODYSSEAE HOMERI XVI.

Rapſodiæ argumentum.

Profecto in agros Telemacho, mittitur Eumæus in urbẽ, debens nunciare domini aduentum. Fit autem deinceps Vlyſſis apud filium agnitio ſecundum uoluntatem Mineruæ, & inſidiæ Telemachi ordinatorum in urbem reuerſio.

ODYSSEAE HOMERI Π.

RAPSODIA.

Pi autem Telemachus agnoſcit patrem ſuum.

N aſa autem Vlyſſes & diuinus Subulcus
parabant prandiũ ſimul aurora, incendentes ignem,
emiſeruntq; paſtores cum coeuntibus ſuibus.
Telemacho autem circumblandiebãtur canes latrantes, neq; oblatrabant aduenienti. intellexit aũt diuus Vlyſſes adulantes canes, circumq; ſonus uenit pedum.
ſtatim autem Eumæum uerba uelocia alloquutus eſt:
Eumae, certè ualde aliquis ueniet huc ſocius,
uel etiam notus alius. quoniam canes non latrant,
ſed circumblandiuntur: pedum autem ſonum audio.
nondũ omne dictũ erat uerbũ quãdo eius dilectus filius ſtetit in ueſtibulis. ſtupefactus autem emicuit Subulcus:
exq; eius manibus ceciderunt uaſa, quibus laborabat miſcens nigrum uinum. hic autem contra uenit regem:

Eumæus Telemachum reducem excipit.

oſculatus eſt a. ipſius caputq; & ambo lumina pulchra,
manusq; ambas. tenera autem ei excidit lachryma.
ſicut autem pater ſuum filium amanter excipit
uenientem ex longinqua terra decimo anno,
ſolũ unicũ in feneclute genitũ, ob quem dolores multos
ſic tunc Telemachũ diuinũ diuus Subulcus (paſſus eſt:
totum oſculatus eſt, amplectẽs tãquã ex morte elapſum.
& lugens uerba uelocia alloquutus eſt:
Veniſti Telemache, dulce lumen. neq; te ego uiſurum putabam poſtquam inſiſti naui ad Pylum:
ſed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo

delecter

Εἶε, Πείραιον πρόσφρονε πῖσον ἑταῖρον,
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δ' ἐμοὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
πάντων ἡμῶν ἑταίρων οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
νῦν νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσι,
ἐνδυκέως φίλεειν καὶ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραιος λιγυπλυτὸς αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνῃς,
τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίῃ δέ οἱ ἐν δόμῳ ἔσται.
Ὡς εἰπὼν, ὤϊδε νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐτὰρ πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' ἕπεν ἔσβαινόν, ἐς ὤϊδε κληῖσι κάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν. λῦσαν δ' ἔρυμνήσι' ἐλύσαν.
οἱ μὲν, ἀνώγοντες πλέειν ὀλίγην, ὡς ἐκέλευσεν
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆϊ θείοιο.
τὸ δ' ὦκα πρόβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν
ἔνθά οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ἦσι συβώτης
ἐσθλὸς ἐὼν ἐπίαινεν, ἀνάκτεσσιν ἧπια εἰδώς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Π.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐλθόντος δὲ τὸν ἀγρὸν Τηλεμάχου, πέμπεται εἰς τὴν πόλιν, ἀγγέλων τοῖς οἰκέταις τὴν παρουσίαν. γίνεται δὲ ἐν τούτῳ Ὀδυσσεὺς πρὸς τῷ ἀναγνωρισμὸν κατὰ βούλησιν Ἀθηνᾶς, καὶ τῶν ἐπὶ τὴν ὑπόδρασιν Τηλεμάχῳ συναγελάντων ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπιστροφή.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Π.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Τῷ δ' ἔρα Τηλεμάχῳ ἀναγνώρισις πατρὸς ἧος.

Ὡς δ' αὖτ' ἐν κλισίῃς Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
ὤτρυνόν τ' ἄρισον ἅμ' ἠοῖ, κεκμηῶτε
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δ' ὑπέρισαινον κύνες ὀλακόμωροι,
δὴ δ' ὕλακον ποσιόντα. νόησε δ' ἐΐσκε δ' ὁ δῖος
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν.
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος,
ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος. ἐπεὶ κύνες οὐκ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ περισαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
ὄππω πω ἔρριπτο ἔπος ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐν προθύροισι. ταφὼν δ' αὐέρσας συβώτης
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πίσεν ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ' αὐτίον ἤλυθ' ἄνακτος
κύσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας. θαλερὸν δ' ἀπὸ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
ὡς δ' ὅτε πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ἔξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ·
ὡς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσσ', ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. ἤ σε τ' ἐγώγε
ὄψεσθαι ἐφάμην ἐπεὶ ὤχεο νηῒ Πύλονδε·
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρά σε θυμῷ

ὀφέλομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ᾧδλον ἑόντα.
ὃ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι ὀδὲ νομῆας,
ἀλλ' ὦϊ δ' ἀμβύεις. ὡς γὰρ νύ τοι εὖαδε θυμῷ,
αὐδρῶν μνηστήρων πεσσορέην ἀϊδηλον ὁμιλον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
ἔσσεται ὅττως ἄτταλ· σέθεν δ' ἕνεκ' ᾠδάδε ἱκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, μῦθον δὲ πύθωμαι,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦε τις ἤδη
αὐδρῶν ἄλλος ἔγημε, δ' εὐνοσέῳ δὲ λέχεσσιν,
χήτει ἐνὶ δυναίῳ κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὀρχαμος αὐ-
τὰρ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ (δρῶν,
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀίζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαι.
Ὡς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴαν, μετὰ δ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τὸν δ' ἧδρησε θύραζε παρημένος ὀξὺς Ὀδυσσεύς.
Τηλέμαχος δ' ἐπόρουσεν ἐρύτυε, φώνησέν τε,
ἔσσ' ὦ ξεῖν'· ἡμεῖς γὴ μὴ ἄλλοθι δ' ἁμμένωμεν ἕδρης
σαθμῷ ἐνὶ ἡμετέρῳ· πάρα δ' αὐτὸς ὅς κατεθήσει.
Ὡς φάτο. τὸ δ' αὖθις ἰὼν παλ' ἄρ' ἔζετο. τῷ δ' ὑποβὰς
χεῦεν ὕπο χλωρὰς ῥῶπας μετὰ κῶας ὑπερθεν,
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπταλέων, ἃ ῥα τῇ πρότερον ὑπέλειπον ἔδοντε·
σῖτον δ' ἐσσυμένως πεφορημένον ἐν κανέοισιν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
αὐτὰρ δ' αὐτίον ἷζεν Ὀδυσσῆι θείοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος μὲν ἐδητύος θ' ἕρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος πρὸς φώνει δῖον ὑφορβόν,
πάπποι, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τι ἑ πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
τοι γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·
φησὶ δ' πολλὰ βροτῶν ὧδ' ἄστεα δ' ἀνθρώπους
πλαζόμενος. ὡς γάρ οἱ ἐπικλώσατο τά γε δ' αἶσαν.
νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν· ἐγὼ δέ σοι ἐγγυαλίξω·
ὅρξον ὅπως ἐθέλεις. ἱκέτης δέ τοι ὧδε γένηται.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιπευμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες,
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ἐπιδέξομαι οἴκῳ;
αὐτὸς μὲν νέος εἰμί, μὴ ὄφρα χερσὶ πεποίθω
ἀνδρὸς ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἦ αὖθ' ἅμ' ἐμοί τε μένῃ, καὶ δῶμα κομίζῃ,
σεβομένη τ' εὐνὴν πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἅμ' ἕπηται ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
ἀλλ' ἦτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ πρὸ ἵκετο δῶμα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
δώσω δ' ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσὶ πέδιλα,

delecter inſpiciens recens aliunde domum reuerſum.
non enim frequenter in agrum uenis neq; ad paſtores,
ſed peregrinaris. ſic enim placuit animo,
uirorum procorum pernicioſam turbam intueri.
Hunc autem rurſus Telem. prudens contra alloc. eſt:
erit ſic pater: tui enim cauſa huc ueni,
ut te uideam oculis, & uerbum audiam,
nũ mihi adhuc in domibus mater maneat, an aliquis iã
uirorum alius duxit uxorem: Vlyſſis autem cubile,
ob nacuitatem cubationis malas araneas iaceat habens.
Hunc autẽ rurſus alloc. eſt Subulcus princeps uirorũ:
& quidem omnino illa manet patienti animo
tuis in domibus: ærumnoſa autem eam ſemper
corrumpunt noctesq; & dies lachrymantem.
Sic utiq; uociferans, eius ſuſcepit æream lanceam.
at hic introiuit, & tranſiuit lapideum limen.
huic autem ſede adeunti pater ceſſit Vlyſſes.
Telemachus autẽ ex altera parte retinuit, locutusq; eſt:
ſede ô hoſpes: nos autem & alibi inueniemus ſedem
tugurio in noſtro: adeſt autem uir qui deponet.
Sic dixit. hic aũt rurſus iuit ſeſſum. huic aũt Subulcus
fudit ſub uiridia uirgulta & pelles deſuper,
illic ſedit poſtea Vlyſſis dilectus filius.
his aut: m rurſus carnium ſcutellas appoſuit Subulcus
aſſatarum, quas priori die reliquerant comedentes:
panem autem feſtinanter cumulauit in caniſtris,
imq; poculo miſcebat dulce uinum.
ipſe contra ſedit Vlyſſem diuinum.
atq; illi in cibos paratos appoſitos manus mittebant.
at poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt,
tunc Telemachus allocutus eſt diuinum Subulcum:
pater, unde hoſpes hic uenit? quomodo aũt ipſum nautæ
duxerunt in Ithacam? qui nam ſe eſſe gloriabantur?
non enim ipſum pedeſtrem puto huc ueniſſe.
Hunc autem reſpondens allocutus es Eumæe Subulce: Telemachꝰ de hoſpite quærit, & patrem nõ agnoſcit.
equidem tibi fili uera omnia dicam.
ex Cretenſibus quidem genus ſuum prædicat latie:
dicit autem multas in hominum urbes diuertiſſe
errans. ſic enim ipſi deſtinauit ea deus.
nunc autẽ rurſus Theſprotorum uirorum ex nane fugiẽs
uenit meum ad tugurium. ego autem tibi præbeho:
fac quomodo uis. ſupplicem autem tibi ſe dicit eſſe.
Hunc autem rurſus Telemachus prudẽs allocutus eſt:
Eumæe, certè hoc uerbum triſte dixiſti,
quomodo enim hoſpitem ego ſuſcipiam domi?
ipſe quidem iuuenis ſum, & nondum manibus auſim
uirum tueri, quando quis prior laceſſat:
matri autem meæ bifariam animus in mẽtibus cogitat,
an illic apud me maneat, & domum curet,
lectum uerens mariti populiq; famam,
an iam ſimul ſequatur Achiuorum quicunq; optimus
procatur in domibus uir & plurima dat.
ſed equidem hoſpitem, quoniam tuam uenit domum,
induam ipſum lænamq; tunicamq; ueſtes pulchras:
dabo autem enſem ancipitem & pedibus calciamenta,

mittamq; quò ipſum cor animusq; iubet.
ſi autem nis tu, curato in ſtabulis detinens:
neſtes autem huc ego mittam & panem omnem,
ad edendum, ne te conſumat & ſocios.
illuc autem non ipſum ego ad procos ſiuero
ire: ualde enim iniuſtam iniuriam habent,
ne ipſi conuicientur, mihi autem dolor erit grauis.
facere autem difficile eſt quid inter plures
uirum etiam fortem: quoniam multo potentiores ſunt.

Hunc a. rurſus alloc. eſt multũ tolerans diuus Vlyſſ.

Vlyſſes Telemacho.

ô amice, quoniam mihi & reſpondere fas eſt,
certè ualde mei laceratur audientis dilectum cor,
qualia dicitis procos iniuſta machinari
in domibus inuito te tali.
dic mihi an uoluntarius domaris, an te populi
oderunt per populum, ſequentes Dei uocem:
an fratres accuſas: quibus uir
pugnantibus confidit, et ſi magna contentio moueatur.
utinam enim ego ſic inuenis eſſem hoc in animo,
uel filius ex Vlyſſe ſtrenuus, uel & ipſe
ueniat errans: (adhuc enim & ſperare fas eſt)
ſtatim poſtea meum caput præcidat alienus uir,
ni ego illis malum omnibus eſſem,
profectus in domum Laertiadæ Vlyſſis.
ſin me multitudine interficerent ſolum,
mallem in meis interfectus domibus
mori, quàm hæc ſemper indigna opera uidere,
hoſpites q; quatientes, famulas q; mulieres
uiolantes indignè in domibus pulchris:
& uinum exhauriri, & cibum comedentes
fruſtra nequicquam, ſine ullo operis profectu.

Hunc a. rurſus Telem. prudens contra allocutus eſt:

Telemach. Vlyſſi hoſpiti ignoto.

tibi enim ego hoſpes ualde uerè dicam,
neq; mihi omnis populus iratus moleſtus eſt,
neq; fratres accuſo, quibus uir
pugnãtibus confidit, etiamſi magna contẽtio moueatur.
ſic enim noſtrum genus ſolum fecit Iupiter:
ſolum Laertem Arciſius filium genuit,
ſolum autem rurſus Vlyſſem pater genuit: at Vlyſſes
ſolum me domibus generatum liquit, neq; fruitus eſt.
his nunc inimici ualde infiniti ſunt in domo.
quotquot enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samoq;, & ſylueſe Zacynthe,
aut quicunq; aſperæ Ithacæ dominantur,
tot matrem meam petunt, conſumunt autem domum.
hæc autem neq; negat odioſas nuptias, neq; finem
facere poteſt. hi autem corrumpunt comedentes
domum meam: citoq; me deſtruent & ipſum.
ſed ea quidem Deorum in genibus iacent.

Telemach. Eumæum mittit ad matrem & Laertem.

pater, tu uerò uade citò, prudenti Penelopæ
dic quod ei ſaluus ſum, & ex Pylo ueni.
at ego hic manebo: tu autem huc redi,
ſoli nunciato: aliorum autem nullus Achiuorum
audiat. multi enim mihi mala moliuntur.

Hunc antè reſpondens allocutus es Eumæe Subulce:

cogno-

τὼ μὲν ὣ ὄτρυνε μιῇ κραδίῃ θυμός τε κελεύει.
εἰ δ' ἐθέλεις σύ, πόμιζον ἐπὶ ταθμοῖσιν ἑρύξας·
εἵματα δ' ἐπτάδι' ἐγὼ τίθεμαι καὶ σῖτον ἅπαντα,
ἔδμεναι, ὥς κεν μή σε πατατρύχῃ καὶ ἑταίρους.
κεῖσε δ' αὖ ὅ μιν ἔγωγε μετὰ μνηστῆρας ἐώμαι
ὄρχεσθαι· λίλιον γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλέοσιν ἐόντα
ἄνδρα καὶ ἴφθιμον· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος ὀδυσεύς·
ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ μοι καὶ ἀμείλιχα θυμὸς ὀΐεται,
ἦ μάλα μὲν κατὰ κόσμον ἀπόντος φίλου ἦτορ,
εἴα φατὲ μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
ἦ μεγάροις ἀέκητι σέθεν τοίδε ἔασιν·
εἴπ' ἐμοὶ ἦε ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' αὐὰ δῆμον, ὅτῳ ἀπόμοροι θεὸς ὀμφῇ·
ἦ τι πασιγνήτοις ὅτι μέμφεαι· οἷσί περ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
αἴ γὰρ ἐγὼν ὅτῳ νέος εἶα ὣς δ' ἐνὶ θυμῷ,
ἦ πάϊς ἠὲ ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦε καὶ αὐτὸς
ἔλθοι ἀλητεύων· (ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα)
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπὸ μεῖο κάρη τάμοι ἄλλοτριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γρυοίμην,
ἐλθὼν ὃν μέγαρον λαρτιάδεω ὀδυσῆος.
εἰ δ' αὖ μ' ἐπλήθυϊ δαμασσάμενοι μένοι ἐν τῷ,
βουλοίμην κ' ἐγὼ οἴκοθι κατακτάμενος μεγάροισι
τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰνὰ ἐείκοσι ὁρᾶσθαι,
ξείνους τε συφορεομένους, δμῳὰς τε γυναῖκας
ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά·
οἶνον δαφοινόωντας, ἐπὶ σῖτον ἔδοντας
μάψ αὔτως ἀτέλεστον, ἀϊδρείῃσιν ἐοργώς.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
τοι γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
ὅττί τοι ὧδε δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
ὅτε κασιγνήτοις ὅτι μέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
ὧδε γὰρ ἡμετέρῃ γρηϋῒ μήνωσε Κρονίων·
μοῦνον λαέρτεω Ἀρκεισιάδην φόον ἔτικτε (σὺς
μοῦνον δ' αὖ ὁ ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ ὁ ὀδυ-
μοῦνον μ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο.
τῶν νῦν δὴ συμμέλεσθε μάλα μυρίοι εἰσ' ἐνὶ οἴκῳ.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὑπερτέρσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναῇσι Ἰθάκῃσι κατοικιόωσιν,
τόσσοι μητρὸς ἐμῆσι μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται. τοὶ δ' ἀφνειόθυμον ἔδουσι
οἶκον ἐμόν· τάχα δ' ἄν με διαρραίσσοιεν καὶ αὐτόν.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
ἄγε, σὺ δ' ὄρχευ θᾶσσον, ἐγγείφρονι μυηστῆρι
εἶπ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι, καὶ ἐκ Πύλου ἐλήλυθα.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω· σὺ δ' ὄψε νέεσθαι,
εἶπ' ἀπαγγείλας· τὸν δ' ἄλλον μή τις ἀχαιῶν
πρόφρασθαι. πολλοί γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὐμαιε συβώτη,

γιγνέ-

γιγνώσκω, φρονέω τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νῦ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ μὴ Λαέρτη αὐτῷ ὁδὸν ἄγγελος ἦλθε
δυσμόρῳ· ὃς τέως μὲν ὀλυσσάνος μὲγ' ἀχεύων,
ἔργά τ' ἐποπτεύεσκε, μετὰ δ' μώων τ' ἠὶ οἴνῳ
τοῖνε δὴ ὅτε θυμὸς ἐὶ στήθεσιν αὐώγοι·
αὐτὰρ νῦν δὴ δ' σύγε ὤχεο νηὶ Πύλονδε,
ὄπτω μιν φασὶν φαγέμεν δὲ πίεμεν αὔτως,
ὀδὲ ὀδὲ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ σοναχῇ τε γόῳ τε
ἧσθαι ὀδυρόμενον, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστέφιν χρώς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος ἐπιφραδὲς ἀντίον ηὔδα,
ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενόν περ.
εἰ γάρ πως ἦεν αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν πατέρος ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλὰ σύ γ' ἀγγέλλας ὀπίσω νέο, μηδὲ κατ' ἀγρὸς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον. ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
ἀμφίπολον ταμίλλιν ὀτρυνέμεν ὀφρίτάχιστα
κρύβδην· καίνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.
ἦ ῥά, καὶ ὦρσε συφορβόν. ὁ δ' εἰλήφει χερσὶ πέδιλα
δήσάμενος δ' ἐπὶ ποσσὶ πόλιν δ' ἴεν. ἀδὲ Ἀθήνη
λήθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὑφορβός· (νέμεν
ἀλλ' ἦγε σχεδόν ἦλθε, δέμας δ' ἴκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
στῆ δὲ κατ' αὐτίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα.
δὲ δ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδε μιν αὐτίον, δὲ δ' ἐνόησεν·
(οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς)
ἀλλ' Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον· καὶ ῥ' ἀχύλακόντο,
κινυρηθμῷ δ' ἐτόρησε λὰξ σταθμοῖο φοβηθέν.
αἶψα δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε νόῳ δ' ἴδε Ὀδυσεύς·
ἐκ δ' ἦλθε μεγάροιο πρὸ ἑὸ μέγα τεῖχος αὐλῆς·
στῆ δὲ παροιθ' αὐτῆ. τὸν δὲ προσέειπε Ἀθήνη,
υἱὲ γενναίου συὸς ἐπιφραδὲς Ἀρκεισιάδαο,
ἐς αὖ μνηστῆρσιν θανάτου καὶ κῆρ' ἀραρόντε
ἔρχεσθον πρὸς ἄστυ πολυκλυτόν. δὲ δ' ἐγὼ αὐτὴ
σπερχομένην ἀπὸ σφῶϊν ἕσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι.
Ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
πρῶτα μὲν οἱ περὶ σώματ' ἐὺ πλυνὲς ἕσσε χιτῶνα
θῆκε δ' ἀμφὶ στήθεσι· μέγας δ' ὤφελε καὶ ἥβην.
ἂψ δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δὲ τανύσθη·
κυάνεαι δ' ἐγένοντο ὑπήνιαι δ' ἀμφὶ γένειον.
αὐτὴ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα, πάλιν κίχε· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔβη ἀν κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
παρβλήσας δ' ἐτόρησε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκέτ' ὁμοῖος.
ἦ μάλα τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλ' ἴλαθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δῶσομεν ἱρὰ,
δὲ ἐ χρύσεα δῶρα τετυγμένα. φείδεο δ' ἡμέων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
οὔτίς τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐίσκεις;
ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ σχαχίζῃ
πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδεγμένος ἀνδρῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καδὲ παρειῶν
δάκρυον

cognosco, sapio: hæc iam intelligenti iubes.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
si & Laerti eadem uia nuncius ueniam
infelici: qui hactenus quidem Vlyssis ualde dolens,
operaq; spectabat, cum famulisq; in domo
bibebat & comedebat quando aïus in pectorib. iubebat:
at nunc ex quo tu iuisti naui ad Pylum,
nondum ipsum dicunt comedisse & bibisse planè,
neq; opera inspexisse, sed suspirioq; luctuq;
sedet lamentans, tabetq; circum ossa corpus.
Hunc autẽ rursus Telem. prudens contra allocutus est:
tristius, sed tamen ipsum sinamus, dolentes licet.
si enim aliquo modo essent arbitrij omnia hominum,
primum patris eligeremus reditus diem.
sed tu ubi nunciaueris redito, neq; agros
erra ad illum. at matri dicito,
famulam promam ut iubeat quàm citissimè
clàm: illa enim nunciabat seni.
dixit, & monit Subulcum. ille cepit manib. calciamẽta
ligatisq; sub pedibus ad urbem iuit. neq; Mineruam
latuit à tugurio iens Eumæus subulcus:
sed hæc propè uenit, corpore autẽ assimulata est mulieri
pulchræq; magnæq;, & splendida opera scienti.
stetit autem in uestibulo stabuli Vlyssi apparens.
neq; Telemachus uidit contrarius, neq; intellexit:
(non enim omnibus Dei apparent manifesti)
sed Vlyssesq; canesq; uiderunt: & non latrarunt,
gemitu autem ex altera parte per tugutium timuere.
hæc autem supercilijs innuit: intellexit autem diu. Vlyss.
exiitq; domo apud magnum murum cortis:
stetit autẽ ante ipsam. hunc autem allocuta est Minerua:
generose Laertiade multiscie Vlysses,
iam nunc tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
ut procis mortem & fatum machinati
eatis ad urbem inclytam. neq; ego ipsa
diu procul à uobis ero prompta pugnare.
Dixit, & aurea uirga palpauit Minerua.
uestem quidem ei prius bene lauatam & interulam
posuit circum pectora: corpus autẽ auxit & pubertatem.
rursumq; niger factus est, genæ autem extensa sunt:
nigri autem facti sunt capilli circum barbam.
illa quidem sic ubi fecit, abiuit: at Vlysses
iuit in tugurium. stupuit autem ipsum dilectus filius.
timens autem ex altera parte iecit oculos, ne Deus esset,
& ipsum alloquens uerba uolucria allocutus est:
alius mihi hospes appares iam quàm antè,
alia autẽ uestimẽta habes, & tibi corpus nõ iã est simile.
certè prorsus aliquis deorum es qui cælũ latum habitãt.
sed placatus sis, ut tibi grata demus sacra,
& aurea dona facta. parceq; nostri.
Huic a. respondit postea pertolerans diuinus Vlysses:
non aliquis Deus sum: cur me Deis assimilas?
sed pater tuus sum, cuius gratia tu suspirans
pateris dolores multos, uiolentias tolerans uirorum.
Sic fatus filium osculatus est, per autem genas
lacbrymæ

Minerua Vlyssem monet ut filio se prodat.

Vlyssis hãbitus immutatus.

Vlysses filio se prodit.

lachryma ibat humum: ille autem tenebat continenter.
Telemachus aũt (nõdũ n. persuasus erat suũ patrẽ esse)
rursus ipsum uerbis respondens alloquutus est:

Telemach. patri. *Non tu Vlysses es pater meus: sed me Deus*
decipit, ut adhuc magis lugens suspirem.
non n. aliquo modo mortalis uir ista machinatus fuerit
suo ipsius animo, nisi Deus ipse aduenies,
facilè uolens faciat iuuenem & senem.
certè enim modò eras senex & indecenter indutus eras,
nunc autem Deis similis es qui cœlum latum habitant.

Vlyss. filio. *Hunc autẽ respondens alloquutus est prudens Vlyss.*
Telemache, non te decet dilectum patrem intus uersantẽ
neq; mirari supra modum neq; admirari.
non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlysses.
sed hic ego talis, passus mala, multa autem tolerans,
ueni uigesimo anno ad patriam terram.
at tibi hoc opus est Mineruæ prædatricis,
quæ me talem fecit quomodocunq; uoluit: (potest enim)
modò mendico similem, modò rursus
uiro iuueni pulchras circum corpus uestes habenti.
facilè est autem Dijs qui cœlum latum habitant,
& honestare mortalem hominem & malo afficere.
Sic fatus sedit. Telemachus autem
circumfusus patrem bonum lugebat lachrymas fundẽs.
ambobus autem his desiderium obortum est luctus:
flebant autem stridulè, abundantius quàm aues
aquilæ uel uultures curuæ unguibus, quibus filios
rustici abstulerunt antequam uolatiles fierent.
Sic hi miserabiliter sub supercilijs lachrymã fundẽ-
& lugentibus occidisset lumen Solis, (bant,
nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim:

Telemach. patrem alloquitur. *quali enim huc pater naui te nautæ*
duxerunt in Ithacam? quos se esse dicebant?
non enim te pedestrem puto huc uenisse.
Hunc aũt rursus alloc. est perstolerãs diuinus Vlysses:
equidem tibi fili ueritatem enarrabo,
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti, qui & alios
homines mittunt, si quis ipsos adit.
& me dormientem naue ueloci in pontum ducentes
deposuerũt in Ithacã. dederunt aũt mihi splẽdida dona,
æs, aurum, abundè, uestemq; textam.
& hæc quidem speluncis deorum consilio iacent:
nunc autem rursus huc ueni admonitionibus Mineruæ,
ut inimicorum de cæde consultemus.
sed age mihi procos numerans narra,
ut sciam quotq; & qui uiri sint.
& meo in animo strenuo cogitans,
considerabo si nos poterimus pares esse
soli sine alijs, an & quæremus alios.
Hunc aũt rursus Telem. prudẽs contra alloquutus est:
ô pater, equidem tuam magnam gloriam semper audiui,
manibusq; bellicosum esse & prudentem consilio.
sed nalde magnum dixisti: stupor me habet: neq; licet
uiros duos multis & fortibus pugnare.
procorum autem neq; decas una, neq; duæ solæ,

sed

ἀλάκρυον ἔκτο χαμᾶζε· πάτερος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰέι.
Τηλέμαχος δ' (ὃ γάρ ῥα μιν ἐπεύθετο ὃν πατέρ' εἶναι)
ἀμφαδίην μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
οὐ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμός· ἀλλά με δαίμων
θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω. (μερ
οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
ὥ αὐτῷ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθών,
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
ἦ γάρ τοι νέον ἧδα γέροντ' ἐνὶ δώμασι ἕεσσο,
νῦν δὲ θεοῖσιν ἐοικὰς οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι. (σεύς,
Τὸν δ' αὖτε πρὸς μῦθον ἔειπε πολύμητις Ὀδυσ
Τηλέμαχ', οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
θαμβεῖν τε ἄγαν τε· σὲ γὰρ οὐκέτι ἄλλος Ἀχαιῶν
ἔσσεται· ἀλλ' ἐγὼ τοιόσδε, πολὺν δ' ἐμὸν ἦτορ ἀνέσχε
πολλά τε πάσχων καὶ πολλὰ μογήσας, νῦν δ' ἐς ἐεικοστὸν
ἄλλον ἐλήλυθα γαῖαν. (λὰς,
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
ἥτέ μ' οἷον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλει· (δύναται γάρ) μεταίχμιον
ἄλλοτε μὲν πτωχῷ γαλόῳ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἀνδρὶ νέῳ καὶ πάλαι πυκὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
ῥηϊδίως δ' θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἢ μάλα κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὡς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δ'
ἀμφιχυθεὶς πατρὶ φίλῳ ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἱμερτὸν ὄρτο γόοιο·
πλαίουν δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἰωνοί
φῶτα ἢ αἰγυπτοί γαμψώνυχοι, οἷσί τε τέκνα
ἀγρόται ἀφείλοντο πάρος πτερὰ γηθήσαι.
Ὡς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
νῦν κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αὖτε,
ποίη γὰρ νῆϊ δ' ὧδε πάτερ φίλε νηί σε ναῦται
ἄγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι ὀχτόωνται; al. ὀχτίωνται
ἦ μὲν γάρ τι σε λίζομαι οὐδὲ πεζὸν ἐόντα. (σεύς,
Τὸν δ' αὖ πρὸς μῦθον ἔειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσ
τοὶ γάρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα κατὰ μοῖραν ἐνίψω,
Φαίηκες μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πομπῆσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
καί μ' εὕδοντ' ἐπὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο φέροντες
κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην, δόσαν δὲ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε, χρυσόν τε πολύν, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.
τὰ μὲν νῦ κατὰ σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἰκόμην φρασσάμενος μετὰ μῆτιν Ἀθήνης,
ὄφρά κε δυσμενέεσσι φόνον πεῖραι βαλέοντε.
ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσασα κατάλεξον,
ὅφρ' εἰδῶ ὅσοι τε καὶ οἵτινες αὐτόθι εἰσί.
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας
φράσομαι εἴκε νῶϊ δυωδεκάμηδ' αὐτιφέρεσθαι
μοῦνω ἄνευθ' ἄλλων, ἢ κὴ δι' ἰζήσομαι ἄλλους.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ὦ πάτερ, ἦτοι σεῖο μέγα κλέος ἀμφὶ ἔκειον,
χεῖράς τ' ἀζηχὲς ἔμμεναι ἠδὲ πέφρασθαι βαλέειν.
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγαι μ' ἔχε θαῦμα κέκασθαι
οὐδὲ δύω πολλοῖσιν ἠφθέμεσθι μάχεσθαι,
μνηστήρων δ' ὅτ' ἄρ' οὐκὶς ἀτρεκὴς, ἀλλὰ μύ' οἷσι,

ἀλλὰ

ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' ἔσεαι γνώσεαι δ' ἀριθμόν,
ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἐξ ἧς ἅμα πομπῆσιν ἕπονται.
ἐκ δὲ Σάμης πίσυρες τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν.
ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι φῶτες ἀχαιῶν.
ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης, δυνατοὶ δ' ἐκ παῖδες ἄριστοι
καί σφιν ἅμ' ἔστι Μέδων κῆρυξ καὶ ἀοιδὸς,
καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
τῶν εἴ κεν σὺ τοῦτον ἀνὴσομεν ἐσθλὸν ἐόντων,
μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσεται ἐλθών.
ἀλλὰ σύ γ' εἰ δύναται τιν' ἀμύτορα μερμηρίξαι,
φράζεο, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύσει προφρονέως θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε πρόσφατε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δ' σύνθεο, καί μευ ἄκουσον,
καὶ φράσαι εἰ καὶ νῶϊν Ἀθηναίη σὺν Διῒ πατρὶ
ἀρκέσει, ἤέ τιν' ἄλλον ἀμύτορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἐσθλὼ τοι τόδε γ' ἐπαμύτορε φῶτε ἀγορεύεις,
εἴ περ γὰρ νεφέεσι καθημένω, ὥστε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι. (σὺς;
Τὸν δ' αὖτε πρόσφατε πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
ὴ μὲν τοι εἶεν γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντε
φυλόπιδι κρατερῇ, ὅτε μνησῆρσι καὶ ἡμῖν
γὰρ μεγάροισιν ἐμοῖσι μιῇ κρίνηται Ἄρηϊ.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ὄρχου ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
οἶκαδε, καὶ μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ πρὸς ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
πτωχῷ λυγαλέῳ φαλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
εἰ δ' ἐμ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω γὰρ ἐγὼν εἰ καὶ κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο,
ἦ πρὸς ἠῶ δῖα δόματα πολλῶν ἕλκωσι θύραζε,
ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
ἦλθ' ἤτοι παύεσθαι ἀνώγεμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσι πρὸς αὐδῶν. οἱ δέ τοι οὐχὶ
πείσονται· δὴ γάρ σφι πρόϊσταται αἴσιμον ἦμαρ.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὅππότε κέν σε πολύβουλος φὴ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη,
νύσσω μιν τοι ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
ὅσσά τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τύχεα κεῖται,
ἐς μυχὸν ὑψηλὸν θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας
πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνησῆρας μαλακοῖς ἐπέεσι
πρὸς φάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν πόθι οὗτος,
ἐς καπνὸν κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐώικει
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεὺς,
ἀλλὰ κατήκισται ὅσσον πυρὸς ἐκπροπάροιθε.
πρὸς δ' ἔτι μοι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
μήπως οἰνωθέντε, ὄριν σύσσαντε πρὸς ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται αὖλις ἀνάγκη.
νῶϊν δ' εἴσιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
παλλιπέα, χὴ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι·
ὡς αὖ ὦν θύσαντες ἑλοίμεθα. σοὶ δὲ κἀπειτα
παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεύς.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
εἰ ἐπιὸν γ' ἐμός ἐσσι, καὶ αἵματος ἀμετέροιο,

sed multo plures: citò autem scies hic numerum
ex quidem Dulichio duo & quinquaginta
iuuenes electi, sex autem famuli sequuntur.
ex Samo quatuorque & uiginti iuuenes sunt.
ex Zacyntho sunt uiri uiginti Achiuorum.
ex ipsa Ithaca, duodecim omnes optimi:
& ipsis simul est Medon præco & diuinus cantor,
& duo serui scientes epulas facere.
his si omnibus congrediemur intus uersantibus,
ne multum amarè & grauiter uiolentias tuas profectus,
sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare,
animaduerte, qui nobis auxilietur prompto animo.
Hunc aũt rursus allocutus est pertolerãs diu. Vlysses:
tibi equidem dicam, tu autem considera, & me audi,
& cogita nam nobis Minerua cum Ioue patre
sufficiat, an adhuc alium adiutorem cogitabo.
Hunc aũt rursus Telem. prudens contrà allocutus est:
boni isti sunt adiutores quos dicis,
aliè in nebulis sedentes, quiq́ & aliis
uiris dominantur & immortalibus Dijs.
Hunc aũt rursus allocutus est pertolerans diu. Vlysses:
non quidem illi multo tempore aberunt
à pugna forti, quando procis & nobis
in domibus meis robur decernetur Martis.
sed tu quidem nunc uade simul aurora apparente
domum, & procis superbis colloquere:
at me ad urbem Subulcus postea ducet,
pauperi tristi similem & seni.
si autem me inhonorabũt in domo, tuus dilectus animus
toleret in pectoribus, malè patiente me,
etiamsi per domum pedibus trahent foras,
uel telis percutient: tu uerò inspiciens tolera.
quanquam cessare iube ab insipientia,
suauibus uerbis alloquens. illi uerò tibi non
parebunt: iam enim ipsis adest fatalis dies.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone tuis:
quando multi consilij in mentibus ponet Minerua,
annuam quidẽ tibi ego capite: tu deinde eo animaduerso
quæcunq́ tibi in domibus Martia arma iacent,
in secessum alti thalami deponito sublata
omnia omnino. at procos mollibus uerbis
alloquere: quando te interrogabunt cupientes:
ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt
qualia quondam ad Tro. proficiscens reliquit Vlysses,
sed fœdata sunt quantum ignis attigit afflatus:
adhuc autẽ mihi hoc maius in mentib. posuit Saturnius,
ne fortè inebriati, contentione excitata in nobis,
inter uos nullneretis, deturpetisq́ conuiuium
& sponsalia: ipsum enim allicit uirum ferrum.
nobis autem solis duos enses & duas lanceas
relinque, & duo scuta manibus capienda:
ut facta re diuina sumamus. hos autem postea
Pallas Minerua decipiet & consiliarius Iupiter.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,
siquidem uerè meus es, & sanguinis nostri,

Telemachus recenset patri numerum procorum.

Vlysses Telemachũ instruit quid faciendum ubi ad procos uenerint.

μήτις

ne quis postea Vlyssem audito intus esse,
ne quidem Laertes sciat hoc, neq; Subulcus,
neq; aliquis domesticorum, neq; ipsa Penelope:
sed soli tuq; egoq; mulierum cognoscamus rectitudinem:
& tui famulos uiros adhuc tentemus,
ecquis nos honoret & timeat animo,
quis item non curet, te autem inhonoret talem.

Hunc autem respondens allocutus est illustris filius:
ô pater, certè meum animum & postea puto
cognosces: neq; enim ignauia me tenet:
sed non hoc utile ego fore puto
nobis ambobus: te autem considerare iubeo.
diu enim per ocium cognosces singulos tentans,
operæ adiens: hi quidem in domibus quieti
res deuorant præter modum, neq; quicquam pereunt.
sed equidem te mulieres ego discere iubeo
quæ te inhonorant & quæ sæuæ sunt:
uiros autem nondum ego in ædibus uellem
nos tentare, sed postea hæc curare,
si uerè adhuc scis Iouis monstrum Ægiochi.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
postea Ithacam appulsa est nauis bene fabricata,
quæ tulerat Telemachum à Pylo & omnes socios.
bi autē quādo iam portū ualde profundū intra uenerunt,
nauem quidem hi nigram in terram traxerunt,
arma autem eorum asportauerunt magnanimi serui:
statim autem in Clytij portarunt perpulchra dona.
at præconem præmiserunt domum ad Vlyssis
nuncium dicturum perprudenti Penelopæ,
quod Telemachus quidem in agro, nauem autē iussisset
ad urbem nauigare: ut non timens in animo
potens regina teneras lachrymas fundat.
bi autē inter se occurrerunt præco & diuinus subulcus,
eiusdem gratia nuncij, dicturi mulieri.
sed quando iam iuerunt domum diuini regis,
præco quidem medijs in ancillis dixit:
iam tibi regina dilectus filius uenit.
Penelopæ autem dixit Subulcus propè astans
omnia quæcunq; ei dilectus filius iusserat loqui.
at postquam omne præceptum perfectè retulit,
institit ire ad sues, liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt, mœstiq; fuerunt in animo:
atq; exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
illic autem ante ianuas sederunt.

His autem Eurymachus Polybi filius incipit dicere:
ô amici, certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho uia hæc: dicebamus autē ei non perfectū iri.
sed agite nauem nigram trahamus quæ optima:
inq; remiges marinos congregemus, qui uelocissimè
illis nuncient uelociter domum redeant.
nōdū omne dictū erat quādo Amphinomus uidit nauē,
uersus ex eo loco portum profundum intra,
uelaq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.
suauiter autem ridens locutus est procis:
ne aliquem nuncium moueamus: adsunt enim.

Nunciatur Telemachum rediisse.

Redeunt ab insidijs proci.

μήτις ἔπειτ' ὀ δυσπὸ ἀκουέτω ὠδ' ἰόντο,
μήτ' ὄν Λαέρτης ἴσω τόγε, μήτε συβώτης,
μήτέ τις οἰκήων, μήτ' αὖτε Πηνελόπεια·
ἀλλ' οἶοι σύτ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
καί κε τέο δμώων αὐδ' ῥῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
ἢ μὲν ὅπως τίς νωϊτέρην δέδιε θυμῷ,
ἀδδ' ὅτις ὀκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός,
ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν μὴ ἔπειτά γ' ὀΐω
γνώσεαι· ὀλίγη γάρ τι χαλιφροσύνη γε μ' ἔχησιν·
ἀλλ' ὅτοι τόδε περ λῷον ἐγὼν ἐσεῴδαι οἴω
ἄμμιν ἀμφοτέροισι· σὲ γὰρ φράζεσθαι ἄνωγα.
πολλὰ γὰρ αὖτως εἴσῃ ἑκάστῳ πειρητίζων,
ὄφρα μετοχθίζωμεν· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἕκηλοι
χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιοι, οὐδ' ἔτι φειδώ·
ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δέδαα ἄνωγα
αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἵ νηλιτέες εἰσίν·
αὐδρῶν δ' ὀκ ἂν ἔγωγε πάρος σκεδμὸς ἐθέλοιμι
ἄμμας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πυθέσθαι,
εἰ ἔτι γ' ἔστι οἶδα Διὸς τόρος Αἰγιόχοιο.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἦ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκλωδε κατήγαγον νηῦς ὠκυάλη,
ἣ φέρε Τηλέμαχον τυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένα πολυβενθέα φῶτες ἵκοντο,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
τεύχεα δ' σφ' ἀπάνευθεν ὑπέρθυμοι θεράποντες
αὐτίκα δ' ὃν Κλυτίοιο φέρον πολυκαλέα δῶρα.
αὐτὰρ κήρυκα πρόσσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
ἀγγελίην ἐρέοντα πορίφρονι Πηνελοπείῃ,
ὅττι Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγρόν, νῆα δ' ἀνώγει
ἄστυδ' ἀποπλέειν, ἵνα μὴ δείσασ' ἀϊδρείῃ θυμῷ
ἰφθίμη Βασίλεια πόρῃ κατὰ δάκρυον εἶδοι,
τὸ ᾧ σωζαντίστιν κήρυξ ἐπὶ δῶμα φορεῦσαι,
ᾗ περ καὶ φράσαι ἀγγελίην, ἐρέοντα γυναικί.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμον θεῖο βασιλῆος,
κῆρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν,
ἤδη τοι βασίλεια φίλος παῖς εἰλήλουθε.
Πηνελόπεια δ' ἔπειτα συβώτην ἄγχι παραστὰς
πάνθ' ὅσσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὦας, λίπε δ' ἕρκιά τε μέγαρόν τε·
μνηστῆρες δ' ἀνάγοντο, κατὰ φρένα σὴν τ' ἐνὶ θυμῷ·
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο πρὸ μέγα τεῖχος αὐλῆς,
αὖτ' ἦ πρὸ πύλαων θυράων ἑδριόωντο.

Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν·
ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ· ὃ δ' ὄς ἦ φάμεν δ' οἱ ὃ τελέεσθαι.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἥτις ἀρίστη·
ὄφρ' ἑτάρους ἁλίπλους ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα
κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἶκόνδε νέεσθαι.
ἔπτω πω εἴρητ' ὀπ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
ἐκ χώρης λιμένος πολυβενθέος φῶτος,
ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
ἤδη δ' ἄρ' ἐκγελάσας † μετεφώνει μνηστῆρεσι· al. μετεφώνησε δὲ ἑτάροισι

μήτ' ἐν ἀγγελίῃ τρεπόμεθ'· οἶδε γὰρ ὀφθαλμοῖσιν.

n 4 ἤ τις

ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ ἔσιδον αὐτοὶ
νῆα πάρ' ὀρχομενὸν, τὴν δ' ἐκ ἐδύσαντο κιχεῖαι.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' αὐτοῦ τε ἴδον θεῖαι θαλάσσης,
ἂν δ' ἄρα ἧς νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο βύσσαν,
τεύχεα δὲ σφ' ἀπὸ νῆα κάτα ὑπὲρ ἐρυμοὶ θεράποντες.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλων
εἴων οὔτε νέων μεταΐξειν οὔτε γερόντων·
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ὦ πόποι, ὡς τὸν δ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
ἤματα μὲν σκοποὶ ἷζον ἐπ' ἄκριας ἰφιμέδοντες
αἰεὶ ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι,
οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσταμεν, ἀλλ' εἰ μὲν ἔπειτα
νηῒ θοῇ πλέοντα δι' ἠμάθοιο νέεσθαι,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες (μοῖραν,
αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τόν γε κατὰ κληῖδα οἰκαδε δαίμων
ἡμῖν δ' αὖθ' οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι. οὐ γὰρ ὀΐω
τόν γε ζώοντ' αὐτοσταδὰ πάντ' ἐρέεσθαι.
αὐτὸς μὲν γὰρ ὑπερφίαλος βουλήν τε νόον τε
λαοὶ δ' οὐκ ἔτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἅρα φέρονται.
ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγερίσασθαι Ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορήν. ὀτρύνει γάρ τι μεθησόμενός γε μιν οἶος,
ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀνάσσας,
ὡς ἕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν.
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα,
μή τι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ὀξέλάσσωσι
γαίης ἡμετέρης, ἄλλον δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
ἀλλὰ φθήωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος,
ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοῖς κτήματ' ἔχωμεν,
δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἶκον δ' αὖτε
κεῖνα μητρὶ δ' οἶμεν ἔχειν ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφαυρὸς αἰνέεται, ἀλλὰ βόλεσθε
αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώια πάντα,
μή οἱ χήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
μνάασθαι ἰδνοῖσι δόλοισ· ἄν δ' αὖ ἕπεσθε
γήμασθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο, τοῖσι δὲ μετέπρεπ',
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος·
ὃς ῥ' ἐξ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
ἦγε μνηστῆρσι· μάλιστα δὲ ἧς Πηνελόπειαν
ᾐδήμων μύθοισι, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
ὅσσα φίλ' ἐὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέπρεπ',
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον· δεινὸν γὰρ ὑπερβασίην βασιλήων
κτείνειν. ἀλλὰ πρῶτα θεῶν ἐρώμεθα βουλάς.
εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλου θέμιστες,
αὐτός τε κτανέω, τοὺς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.
Ὡς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ' ὦρτο δαίμονι μῦθος·
αὐτίκ' ἔπειθ' αὐτοὶ ἴσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἑλόντες δ' ἐπάνιζον ἐϋξέστοισι θρόνοισιν.
ἦ δ' αὖτ' ἄλλ' φρένας πρόφρων Πηνελόπεια,
μνηστῆρσι φανεῖσα ὑπερφίαλον ἦτορ ἔχουσι·

uel aliquis eis hoc dixit deorum, uel uiderunt ipsi
nauem aduenientem, sed eam non potuere consequi.
Sic dixit. bi autem surgentes inierunt in littus maris.
statim autem nauem nigram in terram traxerunt,
arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui.
ipsi autē in concionem inierunt densi, neq; aliquē aliorum
siuerunt neq; iuuenum loqui neq; senum:
bis autem Antinous dixit Eupithei filius:
O amici, ut hunc uirum Dei malo soluerunt. Antinoi uerba.
die quidē speculatores sedebant in cacuminibus uentosis
semper assidui: simul autem Sole occidente,
nunquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
naue ueloci nauigates expectabamus auroram diuinam,
Telemacho insidiantes, ut interficeremus captum
ipsum: hunc aūt interim quidē abduxit domum Dēmō,
nos autem hic ei consultemus grauem mortem
Telemacho: neq; nos subterfugiat. non enim puto
hoc quidem uiuente expeditum iri hac opera.
ipse enim peritus consilioque menteque:
populi autem non iam omnes nobis bene uolunt.
sed agite antequam ille congreget Achiuos
ad concionem. non enim omissurum ipsum puto,
sed irascetur, dicetq; in omnibus surgens,
quòd ei cædem grauem suebamus, neq; assequuti sumus.
hi autem non laudabunt audientes mala opera,
ne quod malum faciant, & nos expellant
terra nostra, aliorum autem adeamus populum.
sed occupemus interficere in agro procul ab urbe, Antinoi cō filiū de Telemacho è medio tollendo.
uel in uia: facultates autem ipsi & res habeamus,
diuidentes ritè inter nos, domestica autem rursus
illius matri dabimus habere & quicunq; duxerit uxorē.
si autem uobis hoc uerbum non placet, sed ultris
ipsum q; uiuere & habere paterna omnia,
ne ei res deinceps affatim animo dulces comedamus
hic congregati, sed ex domo unusquisq;
petat uxorem dotibus inquirens: illa postea
nubat ei qui plurima dabit & fatalis ueniet.
Sic dixit. bi autem omnes quietè facti sunt silentio.
bis autem Amphinomus concionatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
qui ex Dulichio multifrumenti herbosa
dux erat procis: maximè autem Penelopæ
placebat uerbis. mentibus enim utebatur bonis.
qui ipsis prudens concionatus est & dixit:
O amici, non ego interficere uelim Amphinomum procus cæteros à Telemachi nece dehortatur.
Telemachum: ardnum autem genus regium est
interficere. sed primum deorum interrogemus consilia.
si quidem laudabunt Iouis magni iura,
ipsē q; interficiam, alios q; omnes iubebo:
sin auertent Dei, quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus. bis autem placuit uerbum:
statim postea surgentes inerunt domum in Vlyssis,
uenientes autem sederunt in politis sedibus.
alia autem excogitauit prudens Penelope,
procis apparere immensam iniuriam habentibus:

audiuerat

πολίῃσι

audierat enim ſui filij in domibus mortem.
præco enim ei dixerat Medon, qui ſciebat conſilia.
perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus.
ſed quando iam ad procos uenit diuina mulierum,
ſtetit apud limen domus ornatè facta,
contra genas tenens ornata uela.
Antinoum antè taxauit, uerbumq; dixit, ac nominauit:
Antinoe iniuriam habens malè cogitans, at te dicunt
in populo Ithacæ inter coæuos eſſe optimum
conſilio & uerbis, tu uerò non talis es.
inſane, cur autem tu Telemacho cædem q; mortem q;
ſuis, neq; ſupplices curas quibus Iupiter
teſtis? neq; pium eſt mala ſuere mutuo.
an neſcis quando huc pater tuus uenit exterrit
populum ueritus? etenim iratus erat ualde,
quoniam latrones inſequens Taphios
læſerat Theſprotos: hi autem nobis amici erant:
hunc uolebant perdere, & deſtruere dilectum cor,
& facultates conſumere dulces multas:
ſed Vlyſſes prohibuit & cohibuit licet cupientes,
huius nunc domum ingloriam comedis, procasq; uxorẽ,
filiumq; interficis, me autem ualde triſtitia afficis.
ſed te ceſſare iubeo, & iubere alios.
Hæc aũt rurſus Eurymach. Polybi filius cõtra alloc. ẽ:
Eurymachi ſubdola oratio.
filia Icarij prudens Penelope,
confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ ſint.
non eſt hic uir, neq; erit, neq; ſit,
qui Telemacho tuo filio manus inferat
uiuente quidem me & in terra uidente.
ſic enim dicam, idq; perfectum erit,
ſtatim eius ſanguis niger fluet circum lanceam
noſtram: poſtquam & me urbium populator Vlyſſes
ſæpe genibus ſuis impoſito, carnem aſſatam
in manibus poſuit, admouitq; uinum rubrum.
ideo mihi Telemachus omnium multo amiciſſimus eſt
uirorum: neq; ipſum mortem timere iubeo
à procis: à Deo autem non eſt fugere.
Sic dixit hortans, ei autem parabat ipſe mortem.
illa igitur conſcenſit cœnaculis ſtupendis,
flebat poſtea Vlyſſem dilectum maritũ: donec ei ſomnum
dulcem in palpebris poſuit cæſia Minerua.
Veſpertinus autem Vlyſſi & filio diuinus Subulcus
uenit: hi autem cœnam in tugurio parabant,
ſue mactato anniculo. at Minerua
prope ſtans Laertiadem Vlyſſem
uirga percutiens, iterum fecit ſenem:
turpia a. ueſtimẽta induit circũ corpus, ne ipſum Subulc.
cognoſceret contra uidens, & prudenti Penelopæ
iret nunciatum, neq; mentibus contineret:
Hunc & Telemachus prior uerbis allocutus eſt:
ueniſti diuine Eumæe: quæ nam fama eſt in urbe?
num iam proci ſuperbi intra uenerunt
ex inſidijs? an adhuc me rurſus obſeruant domũ euntẽ?
Hunc autem reſpondẽs allocutus eſt Eumæus Subulc.
non curæ fuit mihi hæc inquirere & interrogare

urbem

ὡς δύθ' γὰρ ὁ παιδὸς φίλι μεγάροισιν ὄλεθρον.
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπ δύθ' βουλάς.
βῆ δ' ἰφάλι μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μνησῆρας ἀφίκ θ' δῖα γυναικῶν,
ἔστ ῥὰ πὰ σαθμὸν τέγε θ' ὠύκα ποιητοῖο,
ἄντα πὰ εἰάων χομιὴν λιπὰ κρήδεμνα.
Ἀντίνοον δ' φῶνιπ Γων, ἔπος τ' ἐφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἀντίνο' ὕβριν ἔχων κακομήχανε, & δὴ σε φασὶν
φῶ δ' ἀμῳ Ἰθάκης μετ' ὁμήλικας ἔμμεν' ἄριστον
βουλῇ μὴ μύθοισι. σὺ δ' ἂν ἄρα τοῖ θ' ἔνδα.
μάργε, τίπ ἦ σὺ Τηλεμάχῳ θανάτου τε μόρου τε
ῥάπτεις, ὃς δ' ἱκέτας ἐμπάζεται οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρ θ'; ὃ δ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
ἦ ὄκ οἶδ' ὅτι δὴ οἱ πατὴρ τεὸς ἵκ θ' φόβῳ
δῆμον ὑπὸ δ' λάσας; δὴ γὰρ κιχολώατο λίαν,
ὅνεκα λῃϊσῆρσιν ὧν ἀτομν θ' Ταφίοισιν
ἤπαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
τόν ῥ' ἐθέλον φθῖσαι, & ἀποῤῥᾶϊσαι φίλον ἦτορ,
ἠδ' κατὰ ζωὸν φαγέειν μνοεικέα πολλόν·
ἀλλ' ὀ δ' υσεὺς κατέρυκε, μὴ ἔχειθεν ἱεμένους πρ.
Γυναῖ οἶκον ἄτιμον ἔλαις, μνάᾳ τ' ἦ γυναῖκα,
παῖδ' ἀτ' ἀποκτάνεις, ἐμὲ τ' ἦ μεγάλως ἀπαχίζεις.
ἀλλά σε παύσασθ κέλομαι, μὴ αὐωχέμεν ἄλλους.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος πολύβ πᾶις αὐτίον υἱ-
κόρη ἰκαρίοιο πόρίφρον Γπηλόπεια, (δ' ά,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων,
ὄκ ἔδ' ὅτ θ' αὐήρ, δ' ἔσεται, δ' ἐγγύθεν ἔσται,
ὅς κ Τηλεμάχῳ σῷ ἠϊ χεῖρας ἐποίσει
ζώοντός γ' ἐμέθεν μὴ ὐδὶ χθονὶ δ' ερομνίοιο.
ὣς δ' ἐ γὰρ δὴ ξρέω, & μιν τελεσμνὸν ἔσαι,
αἶψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει πρὸς δ' ρὶ
ἧμετέρῳ· ἐπεὶ & ἐμὲ πολίπορθ θ' Οδυσεὺς
πολλάκι γάνασιν οἷσιν ἐφεσταμνος, κρέας ὀπτὸν
φὶ χέρεσιν ἔβηκεν, ἐπ' ἐχέ τε οἶνον ἐρυθρόν.
Ὣς μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἔσσιν
ὐδ' ρῶν· δὲ τι μιν θανάτου τρομέεσθαι ἄνωγε
ἔκ γε μνησήρων· θεόθεν δ' ὄκ ἔστ' ἀλέασθαι.
Ὡς φάθ θαρσυνέων, δ' ἄρτυνεν αὐτὸς ὄλεθρον·
ἧ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
κλαῖεν ἔπφτ' Οδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρά οἱ ὕπνον
ἡδὺν ὐπὸ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Αθήνη.
Ἐπαύριθ δ' Οδυσῆϊ & ὑῒ δίῳ ὑφορβὸς
ἤλυθεν· οἱ δ' ἄρα δ' ὄρπον ὐδὶ σαθμὸν ὤπλιζοντο,
συῶν ὑρβύσαντε φιαύσιον. αὐτὰρ Αθήνη
ἄγχι πελασαμένη Λαερτιάδην Οδυσῆα
ῥάβδῳ πεπλήγυῖα, πάλιν ποίησε γέροντα·
λυγρὰ δ' εἱμάσατ' ἔστο πρὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
γνοίη ὐσάντα ἰδὼν, μὴ ἐλθὼν πηλόπειαν
ἔλθοι ἀπαγγείλων, μηδ' ἐ φρεσὶν εὐρύσαιτο·
Τὸν δὲ Τηλέμαχος πρότερος πεῦθε μῦθον ἔειπεν·
ἦλθες δεῦρ' Εὔμαιε· τί δ' ἦ πλέθ' ἔσ' ἀνὰ ἄστυ;
ἦ ῥ' ἤδη μνησῆρσιν ἀγλαΐσθην φῶν δ' ἔασιν
ἐν λόχῃ; ἦ ἔτι μ' αὖτ' εὐρύαται οἴκαδ' ἰόντα;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφνέμεναι συβῶτα,
ὄκ ἐμελλόν μοι ταῦτα μετηλλῆσαι μὴ ἐρεῖσθαι

ἄστυ

ἆσυ κατὰ βλώσκοντα. τάχισά με θυμὸς ἄνωγεν,
ἀγγελίην ἐπόντα, πάλιν δόμονδε ἀπονέεσθαι.
ὑμέρησε δέ μοι πᾶς ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἐπὶ στόμα μητρὶ ἔειπεν.
ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ἤδη ὑπὲρ πόλιος ὅθι Ἑρμαῖος λόφος ἐστίν,
ἆκα νιὼν, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
ἂψ λιμένδ' ἁμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ·
βυβρίθει δ' ἀσπίσσι καὶ ἐγχείῃσιν ἀμφιγύοις.
καὶ σφέας αὐτίδιον αὖ ἔμμεναι ὤδ' ἐνόησα.

Ὡς φάτο. μείδησεν δ' ἱρὰ ἰς Τηλεμάχοιο,
ἄλλον πατρὸς ὀφθαλμοῖσιν ἰδόντος· ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ πάντα πάσαντο πόνον, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἦσαν,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος διηγεῖται τῇ μητρὶ πλοῦν δὲ ἀπὸ Δημήτρας τὰ πεφασμένα. ὕστερον δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀχθεὶς ὑπὸ τῶν Εὐμαίου εἰς τὴν βάλανον ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, εἰς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ κυνηγὸς ἀναγνωρίζει τὸν Ὀδυσσέα· καὶ εἰς Εὔμαιος μὲν εἰς τοὺς ἀγροὺς ὑποστρέφει, ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ῥῶ βάλε δι' αἰπόλι μητρός τε κύνα τ' ἐν αὐλίῳ.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ καλάμφιφι ἀρήρει,
ἔσυτο ἰέμενος κίον ἄστυδε, καί ῥ' ἑτάροισι
κῆρυξ, ὃς δή οἱ πιστὸς ἔην μητρὶ εἰκυῖα,
ἄμ' ἕπετ', ἄντα δὲ ἶε μετὰ πτόλιν, ὄφρά μιν μήτηρ
ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν πάυσεσθαι ὀΐω
κλαυθμῷ τε στυγερῷ τε γόοιό τε λακρυόεντος,
πρίν γ' αὐτόν μ' ἐσίδῃσι (ἄτερ σεῦ γ' ὧδ' ὦκα πέλω,
τὸν ξεῖνον πύσεσθαι· ἄγ' ὄρσεο, φῶρ ἀνὰ ἑταίρους
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ οἱ ὅς κε δέληται
πύργον ἐς κοτύλην. ἐμὲ δ' ὄπασε δεῦρ' ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μιλίσσεται, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται. ἦ γὰρ ἐμοί φίλ' ἀλήθεια μυθήσασθαι. (σιὺς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς·
ὦ φίλος, ὄφρά τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἢ κατ' ἀγρούς
δαῖτα πτωχεύειν. δώσει δέ μοι ὅς κε θέλησιν.
οὐ γὰρ ὦδε σαόφρονι μύθῳ ἔτι τηλίκος εἰμί,
ὥστ' ὦν τελαμῶνι σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
ἀλλ' ἔρχου· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
αὐτίκ' ἐπεί κε θερμὸς θερέω, ἀλέη τε γένηται.
αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
σίδηι ὑποίῃ. ἑκαθὲν δέ τοι ἄστυ φάσ' εἶναι.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἄρα σαόφρονι βιβάσκε,

πεμπτὰ

urbem peragrantem. citissimè me animus iussit,
nuncio dicto, rursus huc redire.
obuiam fuit autem mihi à sociis nuncius uelox
præco, qui sanè primus uerbum tuæ matri dixit.
aliud autem tibi hoc scio, hoc enim uidi oculis,
iam super urbe ubi mercurialis tumulus est,
eram iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem
in portum nostrum: multi autem erant uiri in ipsa:
onusta erat autem scutis & lanceis aucipitibus.
& ipsos putaui hos esse: neq; aliquid scio.

Sic dixit. subrisit autem sacra uis Telemachi,
in patrem oculis aspiciens: nitauit autem Subulcum.
hi postquã igitur cessarũt labore, paruerũtq; conuiuiũ,
conuiuati sunt: neq; animus indiguit conuiuio æquali.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
tunc cubitum iuerunt, & somni donum ceperunt.

Eumæus nũciat proeos rediisse.

ODYSSEAE HOMERI XVII. RAPSODIAE argumentum.

In urbem cum uenisset Telemachus enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Postea Vlysses ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad conuiuium Procorum ingreditur. Pecta autem refert quomodo canis agnoscat dominũ. Et ut Eumæus in agros reuertatur, Vlysses autem inter ipsos maneat.

ODYSSEAE HOMERI P. RAPSODIA.

Rho, percussisti capraricq; processq; canis
quem recognouit.

VAndo iam matutina apparuit rosea Aurora,
tunc uerò sub pedibus liganit pulchra calciamenta
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:
cepit aũt fortem lanceam, quæ eius manibus cõgrueret,
ad urbem iturus, & suum allocutus est Subulcum:
pater equidem nado in urbem, ut me mater
uideat: (non enim ipsam antè cessaturum puto
fletuq; odioso luctuq; lachrymoso,
quàm ipsum me inspiciat) sed tibi sic inbeo,
hunc hospitem infelicem duc in urbem, ut illic
cibum mendicet: dabit autem ei quicunq; uoluerit
panem et poculum. me autem handquaquam licet omnes
homines tolerare, habentem dolores animo.
hic hospes autem si ualde irascetur, grauius ipsi
erit. certè mihi amicum est uera loqui.

Hunc autem allocutus est prudens Vlysses:
ô amice, neq; tibi ipse detineri cupio.
mendico melius est in urbe quàm in agris
cibum mendicare. dabit autem mihi quicunq; uoluerit.
non enim ut in prædijs maneam amplius ea ætate sum,
ut imperanti rectori in omnibus paream.
sed nade: me autem ducet uir hic quem tu inbes,
statim postquam igne caluero, altusq; ortus fuerit.
graviter n. hæc uestimenta habeo mala: ne me conficiat
ros matutinus. procul autem urbem dicitis esse.

Sic dixit. Telemachus autem per calas iuit,

Telemach. profectu, rum hospitẽ relinquit.

Vlysses Telemacho.

uelociter

uelociter pedibus protedens: mala aũt procis cogitabat.
sed postquam peruenit domos bene habitatas,
lanceam quidem posuit portans ad columnam longam,
ipse autem intro iuit, & transiuit lapideum limen.
hunc autem multo prima uidit nutrix Euryclea,
pelles sternens sedibus in affabre factis:
lachrymans autem postea recta iuit: circum autem aliæ
ancillæ Vlyssis patientis congregatæ sunt,
& uenerata sunt amplectentes caputq; & humeros.
perrexit autem ire thalamum prudens Penelope,
Dianæ similis & aureæ Veneri.
circum autem filium dilectum iecit brachia lachrymãs.
oscultataq; est eius caput & ambo lumina pulchra,
& lugens uerba uelocia allocuta est:

Telemachus redux excipitur à suis.

Veniſti Telemache dulce lumen: non te equidem
uiſuram putabam, postquam iniſti naue Pylum
clàm me nolente dilecti ad patris auditionem.
sed age mihi narra quidnam tibi contigerit uidere.

Hanc autem rursus Telem. prudens contra alloc. est:
mater mea, ne mihi luctum excita, neq; mihi cor
in pectoribus commoue, postquam effugi graue mortem.
sed lota, puris corpori ueſtimentis captis,
cœnaculo conscensa cum seruis mulieribus,
uouc omnibus dijs perfectas Hecatombas
sacrificaturã, ſicubi Iupiter remuneratoria opera perfe-
at ego ad concionem ibo, ut uocem (ceris.
hoſpitem qui me illinc simul secutus est uenientem.
hunc quidem ego præmiſi cum diuinis socijs:
Piræum autem ipsum iuſſi ad domum ducentem
accuratè tractare & honorare donec ueniſſem.

Sic locutus est, illi autem impennatum fuit uerbum.
hæc autem lota, puris corpori ueſtimentis captis,
uouit omnibus dijs perfectas Hecatombas
sacrificaturã, ſicubi Iupiter remuneratoria opa perfeciſ-
Telemachus autem postea ex domo iuit (set.
lanceã habẽs: simul hũc canes pedib. ueloces sequeban-
diuinam autem huic gratiam infudit Minerua: (tur.
hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
circum autem ipsum proci ſuperbi congregati sunt
bona dicentes, mala autẽ mentibus profunda cogitabãt.
at hic horum quidẽ postea uitauit multam multitudinẽ,
sed ubi Mentor sedebat & Antiphus & Alitherses,
qui ei à principio paterni erant socij,
illic sedit iens: hi autem interrogabant singula.
hos autem Piræus lanceа inclytus iuxta uenit,
hoſpitem ducens ad concionẽ per urbem. neq; adhuc din
Telemachus ab hoſpite longè uersus eſt, sed aſtitit:
quem & Piræus prior uerbum allocutus est:

Piræus Telemacho.

Telemache, ſtatim concita meam ad domũ mulieres,
ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.

Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs contra alloc. eſt:
Piræe, non enim ſcimus quomodo erunt hæc opera:
ſi me Proci ſuperbi in domibus
clàm interfecto, paterna omnia diuident,
ipſum habentem te malo frui quàm aliquem horum:

ſin

κραιπνὰ ποσὶ πεδιβάς· κακὰ δ' ἤ μνησῆρσι φύτδυφ·
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὸν,
αὐτὸς δ' εἴσω ἴφθ, κὴ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τὸν δ' πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
κώεα καθορνῦσα θρόνοις ἐπὶ δαιδαλέοισι·
δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμωαὶ Ο'δυσῆος τλασίφρονος ἠγερέθοντο,
κὴ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
βῆ δ' ἰθύσας θαλάμοιο πορίφρων Πηνελόπεια, Alii δ' ἴφθ' ἴσα
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῆ Ἀφροδίτῃ.
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεα δακρύσασα·
κῦσε δὲ μιν κεφαλὴν κὴ ἄμφω φάεα καλὰ,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· ὄφρ' ἔτ' ἐγώγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ οἶχεο νηὶ πυλόνδε
λάθρη ἐμοῦ ἀέκητι φίλης μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἰδήσατο ὀπωπῆς.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
μῆτερ ἐμὴ, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον.
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήνδε ἐλεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
ξεῖνον ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο νηὶ πόντι.
τὸν μὲν ἐγὼ πρόπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι·
Πείραιον δέ μιν ἤγαγε πρὸς οἶκον ἄγοντα
σπουδῇ φιλέειν κὴ τίειν εἰσόκεν ἔλθω.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο·
θαυμαίνετο δ' ἄρα γε χάριν κατέχυθεν Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπορχόμενον θηεῦντο.
ἀμφὶ δὲ μιν μνησῆρες ἀγακλειτοὶ ἠγερέθοντο
ἔδλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δ' ἤ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
αὐτὰρ ὁ τὴν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πτολιὸν ὁμίλου,
ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἕσο κὴ Ἄντιφος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι,
ἔνθα καθέζετ' ἰὼν· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
τοῖς δ' ὦκα Πείραιος ἀριπρεπὴς ἐγγύθεν ἦλθεν,
ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν
ἦ κὴ Πείραιος πρόσθεν πάντων ἔειπεν, (τας,

Τηλέμαχ', αἶψ' ὄρσωον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖ-
ὄφρα τοι ἃς πόρε δῶρα ἀποπέμψω ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκε.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Πείραι', ὀΐομαι ὅπως ἔσαι τάδε ἔργα·
εἴ κεν ἐμὲ μνησῆρσιν ἀγλαΐεσσι φέρεσσι
λάθρη κτείναντες, πατρώϊα πάντα δάσονται,
αὐτὴν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἤτινα τῶνδε·

ἢ δ'

εἰ δ' ἐκ' ἐγὼ τοῖσιν φόνον & κῆρα φυτεύσω,
ἀλλὰ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.

Ως εἰπὼν, ξεῖνον ταλαπείριον ἦγε δι' οἴκου.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὐναιετάοντας,
χλαῖναν μὲν κατέθηγτο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε
δῦν δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐΰξεσας λόεσθην.
αὐτὰρ ἐπεὶ δμῳαὶ λοῦσαν, & χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἕλκαν βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἦλθ' ἀσαμίνθου βάντες ἐδὲ κλισμοῖσι κάθιζον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πρόχοῳ ἐπέχευε φέρουσα,
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρείοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δ' ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
ἔδματα πολλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
μήτηρ δ' αὐτίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
κλισμῷ κεκλιμένη, λεπτὰ νήκεστα τροφῶσα.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος & ἐδητύος ἐξ ὄρον ἧντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πορίφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγὼν ὑπερῷόν εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ λάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης
πρίν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγλαΐορας εἰς τόδε δῶμα,
νόστον σὸν πατρὸς σάφα εἰπέμεν εἴπτε πύθοιο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὖτίον ηὔδα,
τοιγὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθέα κατὰ λέξω·
ᾠχόμεθ' ἐς τε Πύλον πὺ Νέστορα ποιμένα λαῶν.
δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
φιλοτήτι ἐφίλει, ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἱὸν
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος
φιλοτήτι ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισι.
αὐτὰρ ὀ Δυσῆος ταλασίφρονος οὔπω' ἔφασκε
ζωὸς ὅ γ' ἐξ ἀνέμων ὑπὸ χθονίων τοῦ ἀκοῦσαι,
ἀλλά μ' ὀτρεΐδῃσι δορικλυτὸν Μενέλαον
ἵπποισι προΐαψε & ἅρμασι κολλητοῖσιν.
al. παλαὶ ἐν δ' εἶδον Ἀργείην Ἑλένην, οὗ εἵνεκα † πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
ὥρτο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κραδόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι ἀϋτάλικοί περ ἐόντε. (νῦν
ὣς δ' ὅπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφοι κρατερὸῑο λέοντος
νεβρὼς κοιμήσασα νεηγρέας γαλαθηνὰς,
κνημοὺς διζήσουσ' ἠμὲν ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὅδε δ' ἔπειτα εἰς ἦλυθεν εὐνὴν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐὺκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἆρθ' ἐρισθενὴς Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀνάσσας,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, πεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμίλησειεν Ὀδυσσεύς.

fin ego his eadem & mortem patrauero,
tunc mihi gaudenti portato ad domos gaudens.
Sic loquutus, hospitem miserum duxit in domum.
ut postquam peruenerunt ad domos bene habitatas,
uestem quidem deposuerunt in lectisq; sedibusq;:
inq; solia ingressi bene polita lauati sunt.
hos autem postquam famulæ lauarũt & unxerunt oleo,
circumq; hos uestes pretiosas iecerunt & interulas,
ex solio egressi in sedibus sederunt.
aquam autem serua gutturnio infudit portans,
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
ad lauandum: iuxta autem politam extendit mensam.
panem autem uerenda proma apposuit portans;
cibos multos imponens, gratificans de præsentibus.
mater autem contrà sedit ad parietem domus,
sellæ incumbens, tenues lanas uertens.
hi autem in cibos promptos appositos manus iecerunt.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
his uerbis incepit prudens Penelope:
Telemache, equidem cœnaculo conscenso — Penelope Telemacho.
cubabo in lectum qui mihi miserabilis est,
semper lachrymis meis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit cum Atridis ad Ilium: neq; mihi sustinuisti
antequam uenirent proci superbi in hanc domum,
rẽditum tui patris apertè dicere ficubi audiuisti.
Hanc autẽ rursus Telem. prudens contra allocutus est: Telemach. matri de sua nauigatione.
tibi uerò ego tibi mater ueritatem narrabo:
iuimus inq; Pylum & Nestorem pastorem populorum.
exceptum autem me ille in altis domibus,
amantissimè tractauit, tanquam pater suum filium
reuersum longo post tempore recens aliunde, sic me ille
studiosè curauit cum filiis gloriosis.
at Vlyssem miserum nunquam dixit
uiuum neq; mortuum ex terrestrium nullo audiuisse,
sed me ad Atridem lancea inclytum Menelaum
equis dimisit & curribus conglutinatis.
illic uidi Arginam Helenam, cuius gratia multi
Argini Troianiq; Deorum uoluntate laborauerunt.
interrogauit autem statim postea uoce bonus Menelaus
quo indigens ueniissem Lacedæmonem diuinam.
at ego huic omnem ueritatem dixi.
& tunc me uerbis respondens allocutus est:
Papæ, utiq; ualde fortis uiri in lecto
uoluerunt dormire imbelles ipsi.
sicut quando in saltu cerua fortis leonis
hinnulis cubitum positis inuenibus lactentibus,
colles inquirit & nalles herbosas
pascens, hic autem postea illius ingreditur in cubile,
ambobusq; illis inuitam mortem infert:
sic Vlysses illis turpem mortem inferet.
utinam enim ô Iupiter pater, & Minerua & Apollo,
talis ens qualis olim bene ædificata in Lesbo
ex prouocatione cum Philomelidæ luctatus est surgens,
deiecitq; fortiter, gauisi sunt autem omnes Achiui:
talis ens cum procis uersaretur Vlysses.

omnes

omnes breuis æui fierent & amararum nuptiarum.
hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
alia præter uerum dicam declinando, neq; decipiam.
sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
horum nullum tibi ego occultabo uerbum neq; abscondã.
dixit ipsum hic in insula uidisse duros dolores habẽtem,
Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum ui
tenet: hic a. non potest suam in patriam terram uenire.
non enim ei adsunt naues remigabiles, & socij
qui & ipsum mittant in lata dorsa maris.
Sic dixit Atrides lancea inclytus Menelaus.
bis perfectis redij: dederunt autem mihi uentum
immortales, qui me uelociter dilectã in patriã miserunt.
Sic dixit. huic autem animum in pectoribus mouit.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus:
Theoclymenus uati ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyssis,
iste quidem non apertè scit: meum antè attende uerbum:
cinatur Penelopæ de uerè enim tibi uaticinabor, neq; occultabo:
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalisq; mensa,
Vlysse. domusq; Vlyssis strenui quam aduenj,
quòd equidem Vlysses iam in patria terra
sedens uel serpens, hæc audiens mala opera,
est, at procis malum omnibus molitur.
tale augurium ego bene tabulata in naui
sedens obseruaui, & Telemacho clamaui.
Penelope. Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
utinam hoc hospes uerbum perfectum sit:
næ citò cognosceres amicitiam, multaq; dona
ex me, ut aliquis te occurrens beatum ferret.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
proci autem ante Vlyssis domum
discis delectabantur & iaculis iaculantes
in facto pauimento, ubi antea contumeliam exercebant.
sed quando iam cœnandi tempus erat, & uenerunt oues
undiq; ex agris, hi autem duxerunt qui antea,
tunc ipsis dixit Medon, (hic enim maximè
placebat præconum, & ipsis aderat conuiuio)
Medon ad iuuenes, postq; iã omnes delectati estis mente certamini-
procos. ite ad domos, ut paremus conuiuium. (bus,
non enim malum est suo tempore cœnam capere.
Sic dixit. hi autem surgentes iuerunt domum quisq;
ai postquam iuerunt domos bene habitatas,
uestes quidem deposuerunt in sedibus thronisq;,
hi autẽ sacrificauerunt oues magnas & pingues capras:
sacrificauerunt aũt sues pingues & bonem armẽtalem,
conuiuium parantes. hi autem ex agro ad urbem
contendebant Vlyssesq; ire & diuinus Subulcus.
his autem uerbis incepit Subulcus princeps uirorum:
Hospes, quoniam postea ad urbem ire cupis
hodiè, sicut iussit dominus meus, certè te ego
Vlysses & hic uellem prædij custodem fieri:
Eumæus ad sed uereor & timeo ne me postea
urbem ma- obiurget. difficiles autem dominorum sunt minæ.
turant iter. sed age nunc eamus. iam enim processit maximè
dies, at citò adueſpera frigidius erit.

ϖαῦτες κ' ὠκύμοροί τε γεγοίατο πικρόγαμοί τε.
τοῦτα δ' ἄ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἀὺ ἐγωγε
ἄλλα πάρεξ εἴποιμι πραπίδ' ὀϊόμενος, ὀδ' ἀπατήσω.
ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής,
ὧν ὀδ' ἐγώ τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ὑπολήσω.
φῆ μιν ὅ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατερὰς ἀλγεα ἔχοντα,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψόος, ἥ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὁ δ' ὀ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι
οἵ κέ μιν ὠϊόμενον ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Ὡς ἔφατ' Ἀτρέος υἱὸς ἀγαπλύτος Μενέλαος.
τοῦτα τελευτήσας νιόμην ἐὺ δόσαν δέ μοι ὄρμον
ἀθάνατοι, οἵ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἐπεμψαν.
Ὡς φάτο. τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἦ τοι μὲν δὴ τὰ σάφα οἶδ' ἐμεῖο δὲ σιγάζειν μῦθον·
ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, ὀδὲ τελεύσω·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ὡς ἤτοι Ὀδυσεὺς ἤδη ἔνι πατρίδι γαίῃ
ἥμενος ἠὲ ἕρπων, τάδε τε πεύθεται κακὰ ἔργα,
ἥντιν', ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πᾶσι τεύχει φυτεύει.
οἰωνὸν γὰρ ἐγὼν ἐὺ οἶδα τόδε νηὸς
ἥμενος ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
Τὸν δ' αὖτε πεπύσετο πορίφρων Πηνελόπεια,
ἀὶ γὰρ δὴ ξεῖνος ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμέθεν, ὡς ἄν τις σε σαώσαντόμενον μακαρίζοι.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
μνηστῆρσι δὲ τέρποντο καὶ ἀγλαΐηφιν ἐῴσδ
ἐν τυκτῷ δ' ἀπέδυν, ὅθι πάρ πάρος ὕπνον ἔχεσκον
ἀλλ' ὅτε δὴ δεύτερος ἔην, καὶ ἐπήλυθε μῆλα
πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἱ τὸ πάρος περ,
καὶ τότε δ' ἂ σφιν ἔειπε Μέδων, (ὃς γάρ ῥα μάλιστα
δῶδ' ἀνεπεύκων, καί σφιν πάρεγίνετο δαιτί)
κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτόρφθητε φρένα θέλγω,
ὄρχεσθε πρὸς δώματ', ἵν' ἥδιον ὠμάδ' ἕωμεν.
ὀ μὲν γάρ τι χέρειον ἐνὶ φρεσὶ δεύετον ἕλεσθαι.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' αὖ σαόντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἱ δ' ἱερεύον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας·
ἱερεύον δ' ὗας σίαλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ' ἐνετυκόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
ὤτρυνον Ὀδυσεύς τ' ἰφάνης καὶ δῖος ὑφορβός.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ἔπειτα πόλιν δὲ ἰφάνε μιν αὐτοί
σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός, ἦ σ' ἂν ἐγωγε
αὐτὸν βαλοίμην σαυτῶν ὑπὸ χηρεύεσθαι·
ἀλλὰ τὸν αὐδήσομαι, ὅς μοι δόσκε μάλα πολλά,
νεικέων. χαλεπὰ δ' ἔστ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν. δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἔσσεται ἠγίγενέσθαι.

Hunc

o Τὸν

Τὸν δ' ἀπαμείβομενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
γιγνώσκω, φρονέω τά γε δὴ νοέοντι κελεύδεις. (σεὺς,
ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
δὸς δέ μοι εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ὄζῳ,
σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ φάτ' ἀρισφαλὲς ἔμμεναι ὁδόν.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
πυκνὰ ῥωγαλέην· φῶ δ' ἐρόφδη ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἐδώκεν.
τὼ βήτην· σάθμοὺ δ' ἔκιδυ ἔ Βώτορδε ἄνδρεδε
ῥύατ' ὀπάδε μένοντδε. ὁ δ' ὃν πόλιν ἦγεν ἄνακτα
πτωχῷ λδυγαλέῳ φαλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δ' λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕσο.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
ἄστυ δ' ἐγγὺς ἔσαν, καὶ ὑδρηχρὴν ἀφίκοντο
τυκτὴν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀλγείρων ὑδατοτρεφέων ἦν ἄλσος
πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δ' ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφυπέρθε τέτυκτο
Νυμφάων, ὅθι πάντες ὁδῖται θύεσκον ὁδίτα·
ἔνθά σφεας ἐκίχαν' ἰὼν Δολίοιο Μελανθεύς,
αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστῆρσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆε.
τοὺς δ' ἐσιδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκτ' ὀνόμαζε
ἔκπαγλον καὶ ἀεικές· (ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος)
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγεμονεύει·
ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμείναρτε συβῶτα,
πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
ὅς πολλῇσι φλιῇσι πεφασὰς φλίψεται ὤμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
τὸν κ' εἴ μοι δοίης σαθμοῦσι ῥυτῆρα γενέσθαι,
σηκοκόρον τ' ἔμμναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορεῖσαι,
καί κεν ὀρὸν πίνων, μεγάλῳ ἐνὶ γαστέρα θεῖτο.
ἀλλ' ἐπεὶ δὴ δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
ὀρθὸν ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
πολλά οἱ ἀμφὶ κάρῃ σφέλα αὐδρεῶν ἐκ παλαμάων
πλῆγραι ἀποτρόψουσι, δόμου κάτα βαλλομένοιο.
Ὡς φάτο· τὸν πρὸιὼν λὰξ γνάθοφιν ἀφράδεσσιν
ἐφέλκε· δὸς δὲ μιν οὐκὸς ἀταρπιτοῦ ἐσυφέλιξεν,
ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δ' μορμήριξεν Ὀδυσεύς,
εἰ μεταΐξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
ἦ πρὸς γαῖῃ ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' ὦδ' ἄρας ἀείρας,
ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσί δ' ἔσχε. τὸν δ' συβώτης
νείκεσεν ἄντα ἰδών· μέγα δ' εὐξάτο χεῖρας ἀνασχών,
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, αἴποτ' Ὀδυσεὺς
ὔμμ' ὤπτη μηρί' ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
καί κ' ἦ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
οὐκ ἐθέλων πόλιν κακοὶ φθείρουσι νομῆες.

Hunc autem respondens alloquitur est prudens Vlysses:
cognosco, mente teneo: haec intelligenti iubes.
sed eamus: tu deinde planè duc.
da autem mihi sicubi baculum incisum est,
ad innitendū, quoniam dicitis ualde difficilē esse uiam.
dixit, & circum humeros turpem posuit peram
multis locis lacerum: cui tortum inerat lorum.
Eumaeus autem ei baculum gratum dedit. Vlysses ingreditur mendicus urbem.
hi inierunt. praedium autem canes & pastores uiri
custodiebant à tergo manētes. hic a. in urbē duxit regem
pauperi tristi similem & seni,
innitentem: illaq; tristia circū corpus uestimēta indutus
sed quando iam euntes uiam per asperam (erat.
urbem prope erant, & ad fontem peruenerant
factum, pulchrè fluentem, unde aquabantur ciues,
quem fecerat Ithacus & Neritus & Polyctor:
circum autem alnorum aquaticarum erat nemus
undiq; rotundum, frigida autem defluebat aqua
altè ex petra: ara autem desuper facta erat
Nympharum, ubi omnes sacrificabant uiatores:
illic ipsos inuenit filius Dolij Melantheus,
capras ducens quae omnibus antecellebant gregibus,
caenam procis: duo autem simul sequebantur pastores.
hos uisos obiurgauit, uerbumq; dixit, denominanitq;
terribiliter & indecenter: (monuit antē animum Vlyssis)
nunc quidem omnino malus malum ducit: Melanthij iurgia in Vlyssem.
ut semper similem ducit Deus ad similem.
quò iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
mendicum molestum, conuiuiorum perniciem?
qui multis liminibus astans franget humeros,
petens frusta, non enses neq; lebetes.
hunc si mihi dares stabulorum custodem fieri,
gregisq; speculatorem esse, nutrimentūq; haedis portare,
equidem serum bibens, magnum femur consequeretur,
sed quoniam opera mala didicit, non uolet
opus adire, sed timens in populo
uult petens pascere suum uentrem insatiabilem.
sed edico hoc, & perfectum erit:
si inierit ad domos Vlyssis diuini,
multa ei circum caput scabella uirorum ex manibus
latera excruciabunt per domum percusso.
Sic dixit: & praeteriens calce irruit insipientis Melāthius Vlyssē calce ferit.
coxae: neq; ipsum extra uiam excussit,
sed mansit firmè. cogitauit autem Vlysses,
an irruens baculo animum auferret,
an ad terram deijceret caput, ad solum extollens,
sed duranit, animumq; cohibuit. illum autem Subulcus
increpuit cōtra intuitus: ualde a precatus est manus at-
Nymphae fontanae, filiae Iouis, si unquā Vlysses (tollens:
uobis femora combussit cooperiens pingui adipe
agnorum & haedorum, hoc mihi perficite notum,
ueniat ille uir, ducatq; ipsum deus:
nae tibi laetitias dissiparet omnes,
quas nunc proteruiens fers, errans semper
per urbem: at pecora malī corrumpunt pastores.

Τὸν

Hunc

Hunc autẽ rursus alloc. est Melanthius custos capraru̇m:
papæ, quid dixit canis astutias sciens,
hunc aliquando ego in naui bene tabulata nigra
agam lõgè ab Ithaca, ut mihi uictum multum inueniat.
utinã enim Telemachũ interficiat argẽtei arcus Apollo
hodie in domibus, uel à procis interficiatur,
nam Vlyssi quidem procul perijt reditus dies.
Sic loquutus, hos quidem liquit illic placidè euntes:
at ipse iuit: ualde autem celeriter domos peruenit regis.
statim autem introiuit, cum autem procis sedit
contra Eurymachum: hunc enim amabat maximè.
huic quidẽ carnium partẽ apposuerunt qui laborabant:
panem autem ueneranda proma apposuit ferens,
ad comedendum. propè aũt Vlysses & diuinus Subulcus
steterunt uenientes. circum autem ipsos uenit sonitus
citharæ concauæ: & illis cœpit canere
Phemius. *Phemius. at ille manu capiens allocutus est Subulcum:*
musicus. *Eumæe, utiq; hæ sunt ædes pulchræ Vlyssis,*
faciles autem sunt cognitu etiam inter multas uisu.
ex alijs aliæ sunt: ornatum est autem eis atrium
muro & septis, ianuæ autem bene munitæ sunt
bifores: non aliquis ipsam uir expugnaret.
cognosco autem quòd multi in ipsa conuiuia faciunt
uiri: quoniam nidor quidem ascendit, ac cithara
sonat, quam conuiuio Dei fecerunt sociam.
Hunc autem respondẽs allocutus es Eumæe subulcè:
facilè nosti: siquidem ne cætera quidem es bardus.
sed age iam consultemus quomodo erunt hæc opera.
uel tu primus ingredere domos bene habitatas,
accede autem procos, ego autem remanebo hic:
sin uis, remane, ego autem uadam antè.
neq; tu tarda, ne quis tè extra conspicatus
uel percutiat, uel pellat: hæc te consultare iubeo.
Huic autem respondit postea prudens Vlysses:
scio, teneo: hæc intelligenti iubes:
sed uade antè, ego autem remanebo hic:
non sum enim plagarum inscius, neq; ictuum.
audens mihi animus, quoniam mala multa passus sum
undis & in bello: cum etiam hoc illis fiat.
Vẽter multorũ malorum causa. *uentrem autem haudquaquam est abscondere cupidum*
perditum, qui multa mala hominibus dat.
cuius gratia & naues bene tranſtratæ armantur
pontum in indomitum, mala inimicis portantes.
Vlysses ab Argo cane agnoscitur. *Sic hi quidem talia inter se dicebant:*
canis autem caput & aures iacens eleuauit
Argus Vlyssis calamitosi, quem quondam ipse
nutrierat, neq; fruitus erat: antè autem in Ilium sacrum
iuerat. hunc autem antè ducebant iuuenes uiri
capras in syluestres, & ceruos, & lepores:
tunc iacebat abiectus absente Vlysse,
in multo stercore, quod eius ante ianuas,
mulorum & boum affatim fusum erat: donec ducerent
serui Vlyssis nemus magnum stercorantes.
illic canis iacebat Argus plenus muscarum.
is tunc ut agnouit Vlyssem propè entem,

Τὸν δ' αὖτε προσέφη Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
ὦ πόπoι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδὼς,
τόν ποτ' ἐγὼν ὦδε νηὸς εὐσταλμοιο μελαίνης
ἄξω πὴλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολυὼ ἄλφοι.
αἰ γὰρ Τηλεμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
σήμερον ἢ μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὡς Ὀδυσῆί γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ως εἰπὼν, τὸν μὲν λίπεν αὐτόθι ἧκα κιόντας·
αὐτὰρ ὁ βᾶ· μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἀνακτος.
αὐτίκα δ' εἴσω ἴεν, μετὰ δ' μνηστῆρσι κάθιζεν
αὐτίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
τῷ ῥὰ μὲν κρειῶν μοίρας θέσαν οἱ πονέοντο·
σῖτον δ' αὖ δοίη ταμίη πάρ θέτο φέρουσα,
ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
εἵατ' ἰὼν ἐρχομένω. περὶ δ' ἔσφαζε κλυδ' ἰωὴ (δλειψ
φόρμιγγος γλαφυρῆς· αὐτὰρ δὲ σφισι βάλλετ' ἀείδ- al. γὰρ
φήμιος· ἀὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην,
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἄνδρι καὶ ὀψιμολοῦσιν ἰδέσθαι.
ἄλλ' ἑτέρωμ' ἑτέρ' ἐστὶν ἐπήσκηται δὲ οἱ αὐλὴ
τοίχω καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' ἀμφήριες εἰσὶ
δικλίδες· ὄτι ἄν τις μιν ἀνὴρ ὑπερφιάλοισαιτο.
γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες· ἐπεὶ κνίσην μὲν ἀϋΐομεν, ἐν δ' ἔτι φόρμιγξ
ἄπτυει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρῃ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
ῥεῖ' ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τάτ' ἄλλά πόρρεσ' ἀνόημων.
ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
ἦε σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
λύσετο δ' μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθε.
μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τις σ' ἔκτοθι νοήσας
ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω τὰ γε δὴ φρονέοντι κελεύεις·
ἀλλ' ἔρχου πρόπαροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων, οὐδὲ βολάων.
τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ καπὰ πολλὰ πέπονθα
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
γαστέρα δ' ὅπως οὔτις ἀποκρύψαι μεμαῶτα
ἐλπομένη, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
αἳ γὰρ καὶ νῆάς γε εὐζύγους ὁπλίσσονται
οἴνῳ ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δ' ὑσμίνῃσι φέρουσαι.
Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
αὐ ἡ κύων κεφαλήν τε καὶ οὔατα κείμενος ἔσχεν
Ἄργος Ὀδυσσῆος τλαλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
ὦχετο. τὸν δὴ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας, ἠδὲ πρόκας, ἠδὲ λαγωούς·
δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο Ὀδυσῆος al. ἀποιχομένου
ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ πρόπαροιθε θυράων, ἀϋπτον.
ἡμιόνων τε βοῶν τε ἄλις πέχυτ'· ὄφρ' ἂν ἄγοισιν
δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐπίπλειος κυνοραιστέων.
δὴ τότε γ' ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,

cauda

ἀρὴ μὲν ῥ' ὃγ' ἔσπε, κὺ δ' ἄπτε πάλλαλον ἄμφω·
ἄορσεν δ' ὃπ' ἔτ' ἔπειτα δυώσατο οἷο ἄνακτος·
ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδ' ὧν ἀπομόρξατο δ' ἄκρυ,
ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα, κυνῶν ὅδε κεῖτ' ἐνὶ πόρῳ·
καλὸς μὲν δ' ἐμὰς ὄσσι, ἀτὰρ τόδε γ' ὃ σάφα οἶδε
εἰ δ' ἦ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ὧδ' εἶδ' ἐϊτῶδε,
ἢ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες αὐλῆς
γίγνονται, ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
καὶ λίην αὐδ' ρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος·
εἰ ποιός δ' ἔην ἦ μὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα
οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν τάχος ἠδὲ καὶ ἀλκήν.
ὃ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βήσσης ὕλης
κνώδαλον ὅ, τι ἴδοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ πεπίθητο·
νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄνακτ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ὄλεσσε· τὸν δ' γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσι.
δμῶες δ' εὖτ' οὐ μηκέτ' ὑπερκρατέουσιν ἄνακτες,
οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλησιν.

Ὡς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα εἰκοσάετες γενόμενον.
τὸν δ' πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτιον· αἶψα δ' ἔπειτα
νεῦσ' ὧι οἱ καλέσας. ὁ δέ, παπτήνας ἕλε δίφρον
κέμενον, ᾧθα δ' δαιτρὸς ἐφίζεσκεν κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμου κάτα δαινυμένοισι.
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
αὐτίον· ἧστο δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφίζων. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέην τ' ἐκ σίτον ἀείρας.
ἀγχίμολον δ' μετ' αὐτὸν ἰδύσσετο δώματ' Ὀδυσ-
πλήξ, λυγαλέῳ ἐοικὼς γήραϊ καμπύλος, (σεύς,
σκηπτόμενος· τὰ δ' λυγρὰ πορὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
ἕζετ' δ' ὐδοῖ μελίνου ἐπ' δ' ὀδὸν ἔντοσθε θύρῃφιν,
κλινάμενος σανίῃ κυπαρισσίνῳ, ἥν ποτε τέκτων
ξέσσεν ὶν σαμβλώσας, κὰι ὐθὺς σάνιδας ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ὐδοῖ οἱ καλέσας προσέειπε συβώτην,
ἄρτον δ' ὅλον ἑλὼν πορικαλλέος ἐκ κανέοιο,
καὶ κρέα, ὅσσ οἱ χεῖρες ἐχανδ' ανον ἀμφιβαλόντι,
δός ξεῖνῳ τοῦτα φέρων· αὐτόν τε κέλευε
αὐτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
ἀιδοῖ δ' ἐπ ἀγαθὴ κεχρημένῳ αὐδρὶ † πρέπει εἶναι.

Ὡς φάτο. βῆ δ' συφορβὸς ἰπὲ τὸν μῦθον ἄκουσε·
ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχός τοι ξεῖνε δίδοι τάδε, καί σε κελεύει
αὐτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
αἰδοῖ δ' ἐπ ἀγαθὴ φησ' ἔμμεναι αὐδρὶ πρέπειν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
ζεῦ ἄνα, Τηλεμάχου μοι γ' ἀνδρὸς ὄλβιον εἶναι, σεύς
καί οἱ πάντα γένοιθ' ὅσσα φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν

ἄνδι,

canda quidem hic adulatus est, & aures deiecit ambas:
prope autem non item potuit suum dominum
uenire. at ille eo procul uiso absterſit lacrymam,
facilè latens Eumæũ: statim autem interrogauit uerbo:
Eumæe, certè mirum est, canis hic iacet in fimo:
pulcher quidem corpore est, at hoc non manifestè scio
an etiam uelox fuerit ad currendum in ſpecie hac,
an secus, quales mensarij canes uirorum
ſunt, lætitiæ autem gratia nutriunt reges.

Hunc autem respondẽs allocutus es Eumæe ſubulce:
& ſanè uiri canis hic longè mortui.
ſi talis esſet & corpore & operibus
qualem ipſum ad Troiam iens reliquit Vlyſſes,
ſtatim admirareris uidens uelocitatem & fortitudinem.
non enim fugiebat profundæ in profunditatibus ſyluæ
fera quamcunq; uiderat: & uestigijs enim ſciebat:
nunc aũt tenetur malo, dominus aũt eius extra patriam
perijt: hunc autem mulieres negligentes non curant.
ſerui autem quando non amplius imperant domini,
non amplius poſtea uolunt officium facere.
dimidium enim uirtutis aufert latè ſonans Iupiter Ingenium ſeruitute perit.
uiri, quando ipſum ſeruilis dies occupat.

Sic locutus, ingreſſus est domos benè habitatas:
iuit autem rectà domum ad procos ſuperbos.
Argum autem rurſus parca accepit nigræ mortis,
ſtatim ut uidit Vlyſſem uigeſimo in anno.
primus autem uidit Telemachus diuinus
euntem in domum Subulcum: celeriterq; deinde
annuit ad ſe uocãs. atq; ille cum circũſpexiſſet cepit ſedẽ
iacentem, ibi coquus ſedebat carnes multas
incidens procis in domo conſumantibus.
banc depoſuit portans ad Telemachi menſam
contra: hic autem ipſe ſedit. huic autem præco
partem capiens poſuit, ex caniſtroq; panem ſublatum,
propè autem poſt ipſum intrauit domos Vlyſſes,
pauperi triſti ſimilis & ſeni,
innixus: illaq; triſtia circum corpus ueſtimenta indutus
ſedit autem in fraxineo limine intra ianuas, (erat.
innixus limini cypariſſeo, quod faber
polierat ſcienter, & ad perpendiculum direxerat.
Telemachus autẽ ad ſe uocatum allocutus est ſubuleum,
paneq; toto ſumpto perpulchro ex caniſtro,
& carnib. quantũ eius manus capiebant cõprehẽdentis:
da hoſpiti hæc ferens: ipſumq; iube
mendicare prorſus omnes adeuntem procos.
pudor autem non est bonus indigenti uiro adeſſe. Pudor mendico inutilis.

Sic dixit. iuit aũt ſubulcus poſtquã uerbum audiuit:
propè autem ſtans uerba uelocia allocutus est:
Telemachus tibi hoſpes dat hæc, & te iubet
mendicare prorſus omnes adeuntem procos.
pudorem autem non bonum dicit eſſe uiro mendico.

Hunc autem reſpondens allocutus est prudẽs Vlyſſes:
Iupiter rex, Telemachus mihi in uiris beatus ſit,
& ei omnia fiant quæcunq; mentibus ſuis cogitat.
dixit, & ambabus ſuſcepit, & depoſuit

illic,

illic, pedes ante, indecentiùs pera:
comedit autem sic quando cantor in domibus canebat,
quando hic cenauerat, ille cessauit diuinus cantor,
proci autem tumultuabantur in domibus. at Minerua
prope astans Laertiaden Vlyssem
commonit ut panes à procis congregét,
cognoscéretq́ quinam essent iusti quiq́ iniusti.
sed neq́ sic aliquem exempturus erat malo.

Vlysses mẽdicatum adit procos.

instituit autem ire petiturus commodè à uiro quoq́,
indiq́ manum porrigens, tanquã olim mendicus fuisset.
hi autem miserantes dabant, & admirabantur ipsum:
mutuò autem interrogabant quis esset & unde uenisset,
his autem dixit Melanthius custos caprarum:

Audite me proci inclytæ reginæ
hoc de hospite: certè enim antea ipsum uidi.
equidem hunc huc subulcus duxit,
ipsum autem non apertè scio unde genus dicat esse.

Sic dixit. Antinous aũt uerbis obiurgauit subulcum:

Antinous succẽset Eumæo propter mendicum.

ô ualde cognite subulce, cur tu hunc ad urbem
duxisti? an non satis nobis errantes sunt alij
pauperes tristes, conuiuiorum destructores?
an te pœnitet quòd uitam edunt regio
hic congregati? tu autem & hunc uocasti?

Hune autem respondẽs allocutus es Eumæe subulce:
Antinoe, non quidem bona licet bonus dicis.
quis enim hospitem uocat aliunde ipse adortus
alium nisi eorum qui opifices sunt?
uatem, uel medicum malorum, uel fabrum lignorum,
uel & magnum cantorem, qui dilectet canens?
hi enim inclyti hominum in infinita terra.
at mendicum nemo uocauerit uexaturum seipsum.
sed semper molestus super omnes es procos
seruis Vlyssis, præcipuè autem mihi: at ego
non curo, donec mihi prudens Penelope
uiuit in domibus & Telemachus diuinus.

Huic a. rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est:
tace, ne mihi huic responde multum uerbis.
Antinous autem consueuit malè contendere semper
uerbis molestis, quin incitat etiam alios.
dixit, & Antinoum uerba uelocia allocutus est:

Telemach. insolẽti Antinoo.

Antinoe, certè me bene pater ut curas filium,
qui hospitem iussisti à domo exire
uerbo necessario: non hoc Deus perficiat.
da ei capienti: non inuideo: iubeo enim equidem.
neq́ quid matrem meam uerere in hoc, neq́ aliquẽ alium
seruorum qui in domibus Vlyssis diuini.
sed non tibi talis in præcordijs cogitatio.
ipse enim comedere multo mauis quàm dare alij.

Huic autem rursus Antinous respondit locutusq́ est:
Telemache altiloque, ui irretente, quid dixisti?
si ei tantùm omnes darent proci,
eum ne tres menses longè domus detineret.

Sic dixit, & scabellum capiens ostendit mensæ
iacens, quo tenebat magnos pedes connitens.
ei autem alij omnes dederunt, impleuerunq́ peram

pane

αὖθι, πολλὰν πόρπᾰρε θοὸν, ἀσπελέης ὑπὸ πάρης·
ἤδιε δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐν μεγάροισιν ἄειδ' ὧν,
ἐνδ' οἱ ἐλαπτήνῃσι, ὁ δ' ἐπαύσατο θεῖος ἀοιδός.
μνησῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μεγαρ. αὐτὰρ Ἀθήνη,
ἄγχι πῖσαμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
αὐτῳ' ὡς αὖ πύρνα κατὰ μνησῆρας ἀγείροι,
γνοίη θ' οἵτινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵτ' ἀθέμιστοι.
ἀλλ' οὐδ' ὣς τιν' ἔμελλ' ἀπαλιξήσειν κακότητος.
βῆ δ' ἴμεν αὐτόσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον,
παντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡσεὶ πλωχὸς πάλαι εἴη.
οἱ δ', ἐλεαίροντες δ' ἰδίοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
ἀλλήλους τ' ἔροντο τίς ἔη καὶ πόθεν ἦλθοι,
τοῖσι δὴ καὶ μετέειπε Μελανθεὺς αἰπόλος αἰγῶν,

Κέκλυτέ μευ μνησῆρες ἀγακλειτῆς Βασιλείης
τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
ἤτοι μὲν οἱ δ' ὗρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
αὐτὸν δ' ὃ σάφα οἶδα πόθεν γένος· ἀλλὰ τί οὐχὶ καὶ αὐτὸν
Ὡς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην,
ὦ πέπον ἐξ ἐρίγνωτε συβῶτα, τίπτε σὺ τόνδε πόλινδε
ἦγαγες; ἦ ὄχ ἄλις ἡμῖν ἀλήμονες εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πλωχοὶ αὐτοῖροι, δαιτὸς ἀποδλωσκητῆρες;
ἢ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
ἀθρόοι ἀγειρόμενοι; σὺ δὴ καί τόνδε κάλεσσας;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἀντίνοε, οὐ μὲν καλὰ κακὸς ἐὼν ἀγορεύεις.
τίς γὰρ δὴ ξείνου καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθών
ἄλλου γ' εἰ μὴ τῶν οἳ δημιοεργοί εἰσιν;
μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
ἢ καὶ θεσπιῳδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων;
ὄνται γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
πλωχὸν δ' οὐκ ἂν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς σφέρι πάντων εἰς μνησήρων
δμωσὶν Ὀδυσσῆος, σφέρι δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ ἀλέγω, εἴως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
ζώει σύν μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος προσεφώνεε καὶ προσέειπε;
σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πολλὰ ἐπέεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐώθει κακῶς ἐρεθίζειν ἠμὲν αἰεὶ
μύθοισι χαλεποῖσι, ἐποτρύει δὲ καὶ ἄλλους.
ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντίνοε, ἦ μάλ' καλὰ, πατὴρ ὡς πρόφρασι υἱόν,
ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο διέμδαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
δός οἱ ἑλών· σὸ τοι φθονέω· κέλομαί γε ἔγωγε.
μήτ' ἂν μητρὸς ἐμεῖο ἄζευ τόγε, μήτε τιν' ἄλλου
δμώων οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσεφώνεε καὶ προσέειπε;
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μάλα θαρσαλέως ἀγορεύεις,
εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνησῆρες,
καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπὸ πρόθεν οἴκου ἐρύκοι.
Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῴσκω ἑλὼν ὑπέφρενε τραπέζης
κώπιον, ᾧ ῥ' ἔπιεζον λιπαροὺς πόδας ἐλαπνάζοντες.
οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην

ὁ 3 σίτου

σίτου καὶ κρεῶν. τάχα δ' ἂν καὶ ἐμεῖο γε ὀδυσσῆος
αὖτις ἐπ' ὀφθαλμοῖσι φίλοις καὶ οἴκῳ ἵκηται.
σὺ δ' ἆ πάτ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπες,
δῖος φίλος· ἐ μάν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ' ὄφρις ὣς ἐπὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
τῷ δή σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠὲ πάρ ἄλλοι
εἶσι· ἐγὼ δ' ἄν σε κλέω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ γάρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειός, καὶ πολλάκι δόσκον ἑλίκτῃ
τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτῳ πεχρημένος ἔλθοι·
ἤσαν δ' ἀμφίπολοι μάλα μυρίαι, ἄλλά τε πολλὰ
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων, (ἤθελε γάρ πως)
ὅς μ' ἅμα λῃϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκε
Αἴγυπτόν δ' ἰέναι δολιχὴν ὁδόν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νῆας ἀμφιελίσσας,
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσι μένειν, καὶ νῆας ἐρύσσαι·
ἐς σκοπιὰς δ' ἐκέλευον ἀφίξεσθαι νοήσαι.
οἱ δ' ὕβρει εἵξαντες, ὃ σὺν αὐτοσχεδὸν ἔρδον,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον· ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ἄστυ πόλιν ἵκανε.
οἱ δέ, βοὴν ἐσάντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
ἦλθον. πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς· φῶ δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλε· δὴ τις ἔτλη
στῆναι φαντίβιον. πολλὴ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
τῶν ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔμ' ὃν Κύπρονδε ξείνῳ δόσαν αὐτιάσαντι
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πήματα πάσχων.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
τίς δαίμων τόδε δῶμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀΐδρι;
στῆθ' ὅτι μοι μάλιστα μέσου, ἐμῆς ἀπαυρήσεαι ἀτης
μή τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἴδηαι.
ὡς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδὴς ἐσσὶ καὶ οὐκ τις.
ἐξείης πάντεσσι παρίσασαι· οἱ δὲ διδῶσι
μαψιδίως· ἐπεὶ οὔ τις ἐπίσχησις δόσιος ἔλεντες
ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ. (σιτός,

Τὸν δ' αὖ πολυμήτις ἀναχωρήσας προσέφη Ὀδυσσεύς·
ὦ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ὦδ' εἴδεϊ γε φρένες ἦσαν·
ὃς σύ γ' ἂν οὐδὲ οἷκον ἐμῷ ἐνὶ δαῖτα δοίης,
ὅς νῶϊ ἀλλοτρίοισι πάρ ἤμενον, ὅττι μοι ἔστιν
al. ἔπι πρη- σίτου † ἀποπροθέλων δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.
νὴν

Ὡς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
νῦν δή σ' οὐκ ἔτι καλὰ διὲκ μεγάροιό γ' ὀΐω
ἆψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.

Ὡς ἄρ' ἔφη· τὸν δ' ἕρλῃσιν ἐλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἠΰτε πέτρη
ἔμπεδον· οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο,
ἀλλ' ἀκέως κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. (ρσην
ἆψ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἰὼν κατ' ἄρ' ἴζεν, κὰδ δ' ἄρα πήρην

θῆκεν

pane & carnibus. citò etiam erat Vlysses
rursus ad limen iens mendicus gustaturus Achiuos.
stetit autem apud Antinoum, & ipsum allocutus est:
da amice: non mihi uideris pessimus Achiuorum
esse, sed optimus, quoniam regi similis es.
ideo te oportet dare & melius quàm alij
panis: ego autem te laudabo per infinitam terram.
etenim ego aliquando domum in hominibus habitani
beatus diuitem, & sæpe dedi erratori
tali qualiscunq; esset, & qui cuiuscunq; indigès ueniret
erant autem serui nalde multi, aliaq; multa
quibus q; bene uiuunt & diuites uocantur:
sed Iupiter destruxit Saturnius, (uoluis enim sic)
qui mecum latronibus multum errantibus misit
in Ægyptum ire longam uiam, ut perirem.
stetui autem in Ægypto fluuio naues uersatiles.
tunc quidem ego iussi amabiles socios
illic apud naues manere, & naues tueri:
speculatores autem ad speculas iussi ire.
hi a. incontinentiæ cedètes, sequentes fortitudinẽ suam,
statim nalde Ægyptiorum uirorum perpulchros agros
populabantur: exq; mulieres ducebant & infantes filios,
ipsosq; interficiebant. citò autem in urbem iuit clamor.
illi autem clamorem audientes, simul aurora apparente
uenerũt. impletus est a. omnis cãpus pedestrium et equo-
æriq; splendore: ac Iupiter gaudens fulmine (rum,
fugam meis socijs malam iniecit: neq; aliquis ausus est
stare contra. circum enim mala undiq; stabant.
tunc nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios abduxerunt uiuos ipsis operaturos ui.
at me Cyprum hospiti dederunt occurrenti
Dmetori Iasidæ, qui Cypro fortiter imperabat:
hinc nunc gratuitò huc uenio mala passus.

Huic autem rursus Antinous respondit, fatusq; est,
quis deus hoc nocumentũ adduxit, conuiuij tristiciam? Antinous mendico:
sta sic in medio, mea procul à mensa,
ne citò amaram Ægyptum & Cyprum uideas:
nam quidam audax & impudens es mendicus.
deinceps omnibus asta: hi autem dant (cordia
nequicquã: quandoquidẽ nulla parsimonia neq; misericõ-
prohibet de alieno largiri, siquidem adsunt multa cuiq;.

Hunc autem recedens allocutus est prudens Vlysses:
papæ, non tibi in forma etiam mentes sunt:
non tu ex domo tua instanti neq; salem dares,
nunc alienis assidens, non aliquid mihi sustinueris
sumptum dare: cùm multa adsint.

Sic dixit. Antinous autem iratus est animo magis,
& ipsum torue uidens uerba uolucria allocutus est:
nunc iam te non amplius bene ex domo puto
recessurum, quando etiam opprobria dicis.

Sic dixit: et scabello capto percussit dexterũ humerũ,
ultimum in dorsum. ille autem stetit tanquam rupes
firmiter: neq; ipsum commouit telum Antinoi,
sed tacitè mouit caput, mala profundè cogitans.
rursum autem ad limen iens desedit, peram autem

deposuit

depoſuit plenam. procisq; dixit:
audite me proci perinclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
non quidem neq; dolor eſt in mentibus, neq; luctus,
quando uir pro ſuis pugnans poſſeſſionibus
percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus:
at me Antinous percuſſit uentris gratia mali,
perditi, qui multa mala hominibus dat.
ſed ſicubi mendicorum Dei & Erinnyes ſunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis opprimat.
Hunc autem Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
tume de tacitus hoſpes ſedens, uel abi aliò:
ne te iuuenes per domos trahant, (qui ſic loquaris)
uel pede uel & manu, lacerentq; totum.
Sic dixit. bi autem omnes ſupra modum ſuccẽſuerunt:
ſic autem aliquis dixit iuuenum elatorum:
Antinoe, non quidẽ bene percuſſiſti infelicẽ erratorem.
perdite, ſiquidem forſan aliquis cœleſtis Deus eſt?
& ſanè dei hoſpitibus ſimiles peregrinis,
omnimodi entes, peragrant urbes,
hominum iniuriam & æquitatem inſpicientes.
Sic dixerunt proci. ille autem non curauit uerba.
Telemachus a. in corde quidẽ magnum luctum augebat
percuſſi. neq; lacrymam humum iecit ex palpebris,
ſed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.
hunc autem poſtquam audiuit prudens Penelope
percuſſum in domo, ancillis dixit:
utinam ſic ipſum te percutiat inclytus arcu Apollo.
Hanc autem rurſus Eurynome proma allocuta eſt:
ſi enim in precationibus filia noſtris ſitum eſſet,
non aliquis horum ad bonæ ſedis auroram peruenire.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
nutrix, inimici quidem omnes, quoniam mala excogitãt:
Antinous autem maximè nigræ morti ſimilis eſt.
hoſpes quidam infelix mendicat in domo,
uiros rogans: (egeſtas enim iubet)
hic alij quidem omnes impleuerunt & dederunt:
hic autẽ ſcabello ultimum percuſſit dextrum humerum.
hæc quidem ſic dixit ſeruis mulieribus,
ſedens in thalamo. cœnabat autem diuinus Vlyſſes,
illa ad ſe uocatum allocuta eſt diuinum Subulcum:
uade diuine Eumæe: iens hoſpitem iube
uenire, ut ipſum ſalutem, & interrogem
ſicubi Vlyſſem miſerum uel audiuit,
uel uidit oculis. multum erranti enim ſimilis eſt.
Hanc autem reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
utinam quidem tibi regina tacerent Achiui
qualia hic loquitur, mulceret tibi dilectum cor.
tres enim iam ipſum noctes habui, tres autẽ dies detinui
in tugurio, (primum enim mihi uenit naue aufugiens)
ſed nondum calamitatem explicuit ſuam dicens.
ſicut autem quando cantorem uir aſpicit qui à deis
canit doctus uerba ſuauia hominibus,
quem inſatiabiliter cupiunt audire quando canit:
ſic me ille mulſit aſſidens in domibus.

Vlyſſes queritur proris iniuriã.

Penelope mendicum accerſi iubet.

Θῆκεν ἰὼν πλάϊον. μυτὰ δ᾽ μνηςῆρσιν ἔειπεν,
κέκλυτέ μοῦ μνηςῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ᾽ εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ ςήθεσι κελδέται.
ἐμὰν δὴ᾽ ἄχος ὄδυ μυτὰ φρεσίν, ἐδὲ τι πρῶθος,
ὅπ πότ᾽ αὐτὲρ πρὸ οἷσι μαχεόμενος κτεάτεσι
βλήεται, ἢ πρὸ βυσίν, ἢ ἀρηγμινῆσ᾽ ὀΐεσιν·
αὐτὰρ ἔμ᾽ Ἀντίνοος βάλε γαςὴρ εἵνεκα λυγρῆς,
ἠλεμένης, ἣ πολλὰ κάκ᾽ ἀνθρώποισι δέδωκεν.
ἀλλ᾽ εἴπερ πέλωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσίν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοια κιχεῖν.
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀντίνοος πρόσφη Εὐπείθεος υἱός;
ἴδι᾽ ἔκηλος ξεῖνε καθήμενος, ἢ ἄπιθ᾽ ἄλλη·
μή σε νέοι δῆα δόματ᾽ ἐρύσσωσ᾽, (οἵ᾽ ἀγορεύεις)
ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρὸς, ἐπορ ῥύσωσι ἢ καὶ πάντα.
Ὡς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσσων
δεῖδε δ᾽ τις ἄπτοσε νέων ὑποβλωρεύοντων, (σαν;
Ἀντίνο᾽, ἢ μὴν κάλ᾽ ἔβαλες δύςλωον ἀλήτην.
ἀλόμην, εἰ δ᾽ ἦ πού τις ἐπουράνιος θεός ἐςι;
καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
παντοῖοι πελέονται, ἐπιτροπεύοντες πόληας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ ὄρνυμίλην ἐφορῶντες.
Ὡς ἄρ᾽ ἔφαν μνηςῆρες. ὁ δ᾽ ἐκ μέθας ἔπλετο μύθων.
Τηλέμαχος δ᾽ ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πρῶθος ἄεξε
βλημένῳ. οὐδ᾽ ἄρα δ᾽ ἀκέων χάμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρων
ἀλλ᾽ ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. (ῥοιῖν,
Φ δ᾽ ὡς ἓν ἔκαστα περίφρων Πηνελόπεια
βλημένῳ μὲν μέγα, μετ᾽ ἄρα δ᾽ μωῆσιν ἔειπεν,
αἶψ᾽ ὅτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.
Τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν;
εἰ γὰρ ἐπ᾽ ἀρῆσιν † τέκος ἡμετέρῃσι γένοιτο, ἀντίθ
ὄφρ᾽ οἱ τις τοῦτον γε ἐύθρονον ἠῶ ἵκοιτο.
Τὴν δ᾽ αὖτε πρόσφη περίφρων Πηνελόπεια,
μαῖ᾽, ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δ᾽ μάλιςα μελαίνῃ κηρὶ ἐοικὼς.
ξεῖνός τις δύςλως ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
χρῃὼς αὐτίζων· (ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει)
φῶθ᾽ ἅλλοι μὲν πάντες ἐνὶ πλησὰν τ᾽ ἔδοσάν τε·
ὅτος δ᾽ ἐρεμνὸν βάλε δ᾽ ἐξείης ὦμον.
ἦ μὲν ἔβη ἐς ἀγόρδε μετὰ δ᾽ μωῆσι γυναιξίν,
ἠμὲν ἐν θαλάμῳ. ὁ δ᾽ ἐδαίνυτε δῖος Ὀδυσεύς,
ἦ δ᾽ ὕδη οἱ καλέσασα πρόσφυδα δίῳ ὑφορβῷ,
δρχεο δῖ᾽ Εὔμαιε· πίθι τὴν ξεῖνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρά τι μίν προσπτύξομαι, ἠδ᾽ ἐρέωμαι
αἴ πῃ ὀ δυσῆος πολυπλάγκτου γὰρ ἔοικεν.
Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος πρόσφης Εὔμαιε συβῶτα;
εἰ γάρ τοι βασίλεια σιωπήσασα ἀχαιοὶ
οἵ᾽ ὄγε μυθῆται, δέλγοιτο κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ᾽ ἤματ᾽ ὄρυξε
ἐν κλισίῃ, (πρῶτον γὰρ ἐμ᾽ ἵκετο νηὸς ἀποδρὰς)
ἀλλ᾽ ὅπω πανύστατα δαίσιον ἦν ἀγορεύων.
ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται ὅς τε θεῶν ἐξ
ἐάων δαῖτας ἐπ᾽ ἰμερόεντα βροτοῖσι,
τοῦ δ᾽ ἄμοτον μιμάσκεται ἀκροάμενος ὁππότ᾽ ἀείδῃ·
ὡς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε πάροιθε μεγάροισι.

φησί δ' ὀδυσῆος ξεῖνος πατρώιος εἶναι,
κρήτην ναιετάων, ὅθι Μίνως γείνατο φῶτας.
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
πολλὸν πλαγχθεὶς ἀνέμων· ἑδύσατο δ' ὀδυσῆος ἀπήμων
ἀγχοῦ θεσπρωτῶν· τῷ δ' αὖ ῥῶν ἐν πίονι δήμῳ
ζωὸς· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια οἵδε δόμονδε.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
δρῆσο, δ' ἐσθρὸ κάλεσσον, ἵν' αὐτίον αὐτὸς ἐγείπῃ.
ἄλλοι δ' ἢ ἔνδυσι καθήμενοι ἐψιαάδων,
ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπεὶ σφίσι θυμὸς ἐὔφρων.
αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
σῖτος καὶ μέθυ δοῦπτὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
al. ἐμιτίγη οἱ δ' εἰς † ἡμέτερον πωλεύμενοι, ἤματα πάντα
βοῦς ἱερεύοντες καὶ οἰῶς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ γὰρ πολλὰ καταίνυται, οἷος ἐπ' αὐτῇ
οἶος ὀδυσσεὺς ἔσκεν ἀρεῖω ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
εἰ δ' ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ὀνὸν πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται αὐτῶν.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' μέγ' ἔπταρεν· ἀμφὶ δ' ὦμαι 20
al. κονάβησε. σμερδαλέον † κονάχησε· γέλασσε δ' Πηνελόπεια·
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἔρχεό μοι, δῖον ξεῖνον φάντινον δὸς ἐκάλεσσον.
οὐχ ὁράᾳς ὅ μοι υἱὸς ἐπ' ἐπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν;
τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξοι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσω μιν χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Ὡς φάτο. Βῆ δ' συφορβὸς ἐπεὶ τ' μῦθον ἄκουσεν· 30
ἀγχοῦ δ' ἱσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ξεῖνε πάτερ, καλέει σε πολύφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαι τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ πάθεϊ πέρι πεπαθυίῃ.
εἰ δ' ἐνὶ σὺ γνοίην νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσει σε χλαῖναν τε χιτῶνά τε, τὼ σὺ μάλιστα
χρῄζεις. σῖτον δ' ἐκ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον,
γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλησιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος ὀδυσεύς,
Εὔμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι 40
πέρκ' Ἰκαρίοιο πολύφρονι Πηνελοπείῃ.
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κεῖνα, ὁμῶς δ' αὐτὸς μογέω περ.
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπὼν ὑποδείδια θυμόν,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
καὶ γάρ νῦν ὅτε μ' ὅδε ἀνὴρ κατὰ δώματα νίσσετ'
ὄφρα πανύ ῥίξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
οὔτέ τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεν, οὔτε τις ἄλλος.
τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
μεῖναι, ἐπειγομένῳ περ, ἐμὸν δὲ πέλεσθαι ἄνωγε
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσις ἠδὲ φίλων ὑποδμώων, 50
ἀσοσποδέω καθίσασα πρὸς αὐγὰς εἵματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω. οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σέ γε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὡς φάτο. Βῆ δ' συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπερ οὐδὸν βάντα πολύφρων Πηνελόπεια,
ὃ σύ γ' ἄγες Εὔμαιε, τί τόνδ' ἐνόησε καλέσσας;

ἢ τινές

dicit autem Vlyſsis amicum paternum eſſe ſeſe,
in Creta habitantem, ubi Minois genus eſt.
hinc nunc uenit malis patiens,
prouolutus: affirmat autem Vlyſſem audiuiſſe
propè Theſprotorum uirorum in pingui populo
uiuum: multa autem ducit precioſa ſuam domum.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelopea,
uade, huc uoca, ut coram ipſe dicat.
hi autem uel in ianuis ſedentes delectentur,
uel illic in domibus: poſtquam ipſis animus lætus eſt.
ipſorum quidẽ enim poſſeſſiones intactæ iacent in domo,
panis & uinum dulce: quæ quidem domeſtici comedunt:
at ipſi in noſtro uerſantes, dies omnes
bones ſacrificantes & oues & pingues capras,
conuiuantur, bibuntq́ nigrum uinum
incaſſum: hæc aũt multa peſſundãtur. non enim adeſt uir
qualis Vlyſſes erat qui nocumentum à domo expellat.
ſi autem Vlyſſes ueniret et applicaret in patriam terram,
ſtatim cum ſuo filio uiolentias puniret uirorum.
Sic dixit. Telem. autẽ altè ſternutauit. circumq́ domus
terribiliter reſonuit, riſit autem Penelope:
ſtatim autem Eumæum uerba uelocia allocuta eſt:
uade mihi, hoſpitem coràm huc uoca.
non uides quòd mihi filius ſternutauit omnibus uerbis?
ideo & non irrita mors procis fiet
omnibus ualde, neq́ quiſquam mortẽ & fatum uitabit.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,
ſi ipſum cognouero uera omnia loquutum,
induam ipſum læna & tunicamq́, meſtimenta pulchra.
Sic dixit. iuit aũt Subulcus poſtquam uerbum audiuit:
propè autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt:
hoſpes pater, uocat te prudens Penelope,
mater Telemachi: inquirere aliquid ipſam animus
circa maritum iubet, quamuis dolores paſſa.
ſi autem te cognouerit uera omnia loquutum,
induet te læna & tunicamq́, quorum tu maximè
indiges. panem autem & petens in populo,
uentrem paſces, dabit autem tibi quicunq́ uoluerit.
Hũc autem rurſus allocutus eſt multa paſſus diu. Vlyſſ.
Eumæe, ſtatim ego uera omnia dicam
filiæ Icarij perprudenti Penelopæ.
ſcio enim bene de illo, ſimul autem tulimus ærumnam.
ſed procorum difficilium timeo multitudinem,
quorum ſuperbiaq́ uisq́ fidereum cælum iniit.
etenim nunc quando me hic uir per domum euntem
non aliquid malũ facientẽ percutiens doloribus delit,
neq́ aliquid Telem. hoc prohibuit, neq́ aliquis alius.
ideo nunc Penelopen in domibus iube
manere, feſtinantem licet, in Solem occidentem.
& tunc me interroget mariti de reditus die,
propius ſedens apud ignem. meſtimenta enim
mala habeo. ſcis & ipſe, quoniam te prius oraui.
Sic dixit. iuit autẽ Subulcus, poſtquam uerbũ audiuit.
hunc autem ſuper limen euntem allocuta eſt Penelope:
non tu dicis Eumæe? quid animi habet erro?

an

in aliquem timens iniquum? an aliter
uerecũdatur in domo? malus eſt uerecundus peregrinus.
Hanc autem reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
loquiſtur rectè, quæ putaret etiam alius,
petulantiam nitandam eſſe uirorum potentium.
ſed te manere inſſit in ſolem occidentem.
& uerò tibi ſic ipſi multo melius, ô regina,
ſolam ad hoſpitem loqui uerbum, & audire.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
non inſipiens hoſpes putat, ſicut eſt.
non enim ulli ſic mortalium hominum
uiri petulantes iniuſta cogitant.
illa quidem ſic dixit. inſit autem diuinus Subulcus
procorum in cœtum, poſtquam dixit omnia.
ſtatim autem Telemachum uerba uolucria allocutus eſt,
propè tenens caput, ut non audirent alij:
O dilecte, ego quidem abeo ſues & illa cuſtoditurus,
tuum & meum miſtum: tibi autem hic omnia curæ ſint.
ipſum quidem te primum ſerua, & conſidera animo
ne quid patiaris. multi autem mala cogitant Achiuorũ:
quos Iupiter perdat antequam nobis malum fiat.
Hũc autem rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt:
erit ſic pater: tu autem nade timens:
mane autem ueni & duc miſtimas pulchras.
at mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.
Sic dixit. ipſe autem rurſus ſedit bene polita in ſede,
impletus autem animum cibi & potus,
perrexit ire ad ſues: liquit autem ſeptaq; domumq;
plenam conuiuarum. bi autem ſaltu & cantu
delectabantur: iam enim aduenerat pomeridianus dies.

τίνά τιν' ἄλλοθεν ἀγαίεσθον; ἦε καὶ ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοίῳ ἀλήτης.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
μυθεῦται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,
ὕβριν † ἀλυσκάζειν αὐδῇσιν ὑποδρηωρεόντων. al. ἀλυσκάζων
ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ὀν πέλιον καταδύντα.
καὶ δή σοι ἔπος αὐτὴ πολὺ κάλλιον, ὃ βασίλεια,
εἴλιν πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πόρις φρεσὶ πευκαλίμῃσι·
ὀπ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὅσσος ἀν ἔπ.
οὐ γάρ πω τινὲς ἦσαν καταθνητῶν ἀνθρώπων
αὐτόθεν ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
ἀεὶ μὲν ἔπ' ἀεικέα ἀγόρευε. ὁ δ' ἔχθιος ὑμὲ γε πάντας
μνηστήρων ὅν ὄμιλον, ἐπεὶ λιπερήφανά τε φρονέουσι.
ἔλφα γὰρ Τηλέμαχον ἐπὶ πρόφρονα πότμον ὀφύσα,
ἄγχι γὰρ ἑστήκει κεφαλήν, ἵνα μὴ θορυβοίατο οἱ ἄλλοι·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἔπειτα σύας καὶ πῶνα φυλάξω,
σὸν θ' ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ὧδέ τε πάντα μελόντων,
αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ
μή τι πάθῃς. πολλοὶ γὰρ κακὰ φρονέουσιν ἀχαιῶν·
τοὺς Ζεὺς ὀλέσειε πρίν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
ἔστιν ταῦτ' ἄπα· σὺ δ' ὄρχεο δειλίσας·
πάσθων δ' ἐγρεο καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά.
αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστῃ ἐπὶ δίφρῳ,
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδ' ἠτύ· ἦλθε ποτῆτα,
βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὗας· λίπε δ' ἕρκιά τε μέγαρόν τε
πλεῖον δ' αὐτυμόνῳ. τοὶ δ' ὀχνεύοι καὶ ἀοιδῇ
τόφρα τ' ἔσαν· ἦμος γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελος ἤμαρ.

ODYSSEAE HOMERI XVIII.

RAPSODIAE

argumentum.

Vlyſſis & Iri pugna fit. Apparet autem & Penelopæ Procis, & ab ipſis dona accipit. Fit & quædam colloquio deinceps Vlyſſis cũ Eurymacho.

ODYSSEAE HOMERI Σ.

RAPSODIA.

Signũ autem contentionem Iri gloriũ Vlyſſi, dona regum.

ENIT autem pauper popularis, qui in urbe
mendicabat Ithacæ, excellebat autem uentre edaci
continenter comedere & bibere: neq; ei erat uis,
neq; robur: forma autem ualde magnus erat uiſu.
Arnæus aũt nomine erat: hoc n. impoſuerat alma mater
ex natiuitate: Irum autem iuuenes uocabant omnes,
quoniam renunciatum ibat quando aliquis iubebat.
qui ueniens Vlyſſem expellebat ſua domo,
& ipſum obiurgans uerba uolucria allocutus eſt:
recede ſenex neſtibulo, ne citò & pede traharis.
non audis quòd mihi innuunt omnes,
trahere autem iubent? ego autem uerecundor tamen.
ſed ſurge, ne citò nobis contentio & manibus fiat.
hunc autem torue inſpiciẽs allocutus eſt aſtutus Vlyſſes:

Irus Vlyſſẽ iurgijs incęſſit.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Σ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ Σ

ὑπόθεσις.

Ὁ Ἀναίνε καὶ ἴρε πυγμὴ γίνεται. φαίνεται δὲ καὶ Πηνελόπη τοῖς μνηστῆρσι, καὶ παρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνει. γίνεται δὲ καί τις παιγνιώδης διὰ τῶν ἐπῶν Ὁ Ἀναίνε πρὸς Εὐρύμαχον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Σ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Σῆμα δ' ἴρου ἴρι, ἴυγξ Ὁ Ἀναίνε, δῶρα τ' ἀνάκτων.

ΗΛΘΕ δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' Ἰθάκῃσι, μετὰ δ' ἔπεσι γαστέρι μάργῳ,
ἐδμεναι ἠδὲ πιέμεν· ἐπὶ οἱ λίην ἔις,
ἐπὶ βίην· εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
Ἀρνεῖος δ' ὄνομ' ἦσκε· τὸν γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς· Ἴρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
ὅνεκ' ἀπαγγέλλεσκε, κιὼν ὅτε κέν τις ἀνώγοι.
ὃς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα λίην ἐξ οἴκου ἐλόμοιο,
καί μιν νειόφιν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἔκπεμ γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ
ὀφθαλμοῖσιν ὅτι δή μοι ὧδε μίζεσθαι ἄπειρον·
ἐλκέμεναι δὲ κέλονται· ἐγὼ δ' αἰδοίομαι ἔμπης.
ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ὄρις ἐκ χερσὶ γήρᾳ. (σεύς·
τὸν δ' αὖ ἐπόδρα ἰδὼν πρόφρων πολυμήτις Ὀδυσ-

Δαιμόνι'

Δαιμόνι', ὅττί τι σε ῥέζω κακὸν, ὅττ' ἀγορεύω,
ὅττί τινα φθονέω δ' ὀμῶναι καὶ πολλ' ἀνελόντα.
ὀδὸς δ' ἀμφοτέρῃσι ὁδὸν χείσεται· ὀδύσσεαί τι σε χρὴ
ἀλλοτρίων φθονέειν, δ' οἰκῆας δύσι μοι εἶεν ἀλήτης,
ὥσπερ ἐγώ. ὄλβον γὰρ ὑποδείδιθι καὶ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν,
χερσί τ' ἐμῇσι λίην πεπαλίζεο, μή με χολώσῃς,
μή σε, γέρων περ ἐών, σηθῷ καὶ χείλεα φύρσω
αἵματι· πάσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
ἄυριον. ἀμφὶς γάρ τι σ' ὑποδρήσεσθαι ὀΐω
αὖτις ἔσω μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
τὸν δ' ἄρα χωσάμενος προσέφη Ἶρος ἀλήτης·
Ὦ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ὑπερφιάλως ἀγορεύει,
γρηῒ καμινοῖ ἴσος· τὸν ἄν κακὰ μητισαίμην,
κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δ' ἐκ πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι, συὸς ὡς λωβητῆρας.
ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ὑπ' γνώωσι καὶ οἵδε
μαρναμένους. πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;
ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
δόμου ἐϋδμήτοιο δαήμονες ἀντεβόλησαν.
τοῖσιν δ' ἐκγελάσας μετεφώνεε μνησήρεσσιν·
Ὦ φίλοι, ἦ μάν πω τοιόνδε ἐπύθεσθε ἕκαστοι·
οἷον τόνδε θεὸς ἄγαγε δῶμα τόδε ἐς ὠμά·
ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐριζέμεν ἀλλήλοιιν
χερσὶ μαχήσασθαι. ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήλυθον γελόωντες,
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοῖς κακοείμοσιν ἠγερέθοντο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός·
κέκλυτέ μευ μνησῆρες ἀγαυοί, ὄφρά τι εἴπω.
γαστέρες αἴδε ἀλεωμένῃ κέαται πυρὶ ἔνδον ἐν αὐλῇ
κατθέμενοι κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες·
ὁππότερος δὲ κε νικήσῃ καὶ φέρτερος ἔλθῃσιν,
πάσῃ λώϊ' ἑλέσθω ἀνάσσας αὐτὸς ἑλεσθαι·
ἀεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, ὅς τιν' ἄλλον
πτωχὸν ἔασω μίσγεσθαι ἑκάστοθι δαιτὸς ἐούσης.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἀγαλὸν δαπέδοιο μῦθος.
τοῖς δ' ὀλοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ φίλοι, ὅπως δὴ γέροντι δύσμορι μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα δύη ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
ἀτρεμίζειν κακόεργος ἵνα πληγῇσι δαμείω.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
μή τις ἐπ' Ἰρῳ ἥρῳ φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
πλήξῃ ἀπατήλωρ, τὸν δέ με ἶφι δαμάσσῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον ὡς ἐκέλευσε.
τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο·
Ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
τὸν ἀλέξασθαι· τὸν δ' ἄλλων μή τιν' ἀχαιῶν
δείδιθι· ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται ὅς κε σὲ θείνῃ.
ξεινοδόκος μὲν ἐγών, τὼ δ' ἀγλαὼ ἄμφω ἄνακτε
δυρυμαχός τε τὸν Ἀντίνοος, φρένας ἔμπλειος ἐσθλῆς.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεσαν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν, περὶ μήδεα, φαῖνε δ' ὑπὲρ γοὺς
καλούς τε μεγάλους τε, φάνη δέ οἱ εὐρέε ὦμοι,
στήθεά τε, σίβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μείζω ἄλλα τε ποιμένι λαῶν.

μνησῆρες

Miſer, neq; aliquid tibi facio malum, neq; dico,
neq; aliquem inuideo dare & multa accipientem.
pauimentum autem ambos hoc capiet: neq; te oportet
alienis inuidere. uideris autem mihi eſſe erro,
ſicut ego. opulentiam autem Dei ſuppeditaturi ſunt.
manibus autem ne ualde prouoca, ne me iraſci facias,
ne tibi, licet ſenex ſim, pectus & labra fœdem
ſanguine: quies autem mihi & magis adhuc erit
cras. non enim te reuerſurum puto
iterum intra domum Laertiadæ Vlyſſis.
hunc autem iratus allocutus eſt Irus erro:
Papæ, ut balatro ſuccinctè dicit,
uetulæ fornacinæ ſimilis: quem malè num puniam,
percutiens ambabus, in terram autem omnes dentes
maxillis expellam, porci ſicut ſegetem paſcentis.
accingere iam, ut omnes cognoſcant & hi
pugnantes. quomodo autem tu iuniori uiro pugnabis?
ſic hi quidem ante ianuas altas
pauimento in polito toto animo litigabant.
hos autem intellexit ſacrum robur Antinoi,
ſuauiter autem ridens allocutus eſt procos:
O amici, non quidem aliquid antea tale factum eſt:
qualem delectationem Deus duxit in hanc domum:
hoſpesq; & Irus contendunt mutuò
manibus pugnare. ſed committamus citò.
Sic dixit. hi autem omnes ſurrexerunt ridentes,
circum autem mendicos pannoſos congregati ſunt.
his autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
audite me proci egregij, ut aliquid dicam.
uentres hi caprarum iacent in igne: hos autem in cœna
depoſuimus pinguedine & ſanguine impletos:
uter autem uincet potentiorq; erit,
harum quam uoluerit ſurgens ipſe eligat:
ſemper aũt rurſus nobiſcũ cõuiuabitur, neq; aliquẽ aliũ
mendicum intus miſceri ſinemus mendicaturum.
Sic dixit Antinous, his autem placuit ſermo.
hos autem aſtutus allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô amici, nequaquam eſt iuniori uiro pugnare
uirum ſenem dolore læſum: ſed me uenter
mouet maleficus ut plagis domer.
ſed age nunc mihi omnes iurate forte iuramentum,
ne quis Iro gratificans me manu forti
percutiat improbè, hoc autem me fortiter domet.
ſic dixit. hi autem omnes iurauerunt ſicut iuſſerat.
hos autem rurſus allocuta eſt ſacra uis Telemachi:
Hoſpes, ſi te mouet cor & animus fortis,
iſtum protelato: reliquorum quidẽ nemĩẽ Achiuorum
time. quoniam pluribus pugnabit qui te pulſabit;
hoſpes quidem ego, laudant autem reges
Eurymachusq; & Antinous, prudentes ambo.
ſic dixit. hi autem omnes laudauerunt. at Vlyſſes
cinxit quidẽ pannis circũ genitalia, oſtendit aũt femora
pulchraq; magnaq;, apparuerunt autem ei lati humeri,
pectoraq; fortiaq; brachia: at Minerua
propè aſtans membra auxit paſtori populorum.

Vlyſſes prouocat Irum in certamẽ.

Victori certaminis à procis præmium conſtituitur.

procũ

proci autem omnes uehementißimè admirati ſunt:
ſic autem aliquis dixit intuens propinquum alium:
certè citò Irus non Irus contractum malum habebit.
qualem ex neſtimentis ſenex coxam oſtendit.
Vlyſſes Irũ vincit. Sic dixerunt. Iro autem malè motus eſt animus.
ſed tamen famuli duxerunt cingentes ui,
timentem, carnes autem circum tremebant membra.
Antinous autẽ dixit, uerbũq; locutus eſt, atq; nominauit:
Nunc quidem neq; eſſes iactator, neq; natus eſſes,
ſi quidem hunc tremis & times grauiter,
uirum ſenem, miſeria peſſundatum quæ ipſum inuaſit.
ſed tibi edico hoc, & perfectum erit,
ſi te hic uincet potentiorq; erit,
mittam te in Epirum conijciamq; in naui nigra,
Echetus rex. ad Echetum regem, hominum peſtem omnium,
qui narem abſcindet & aures ſæuo ære,
genitaliaq; detracta, dabit canibus cruda comedenda.
Sic dixit. huic a. adhuc magis tremor ſubiuit mẽbra.
in mediũ aũt duxerũt: illi aũt ambas manus eleuauerũt.
tunc cogitauit multum tolerans diuinus Vlyſſes,
an percuteret ut ipſum anima linqueret illic lapſum,
an ipſum remißius percuteret, extenderetq; in terram.
ſic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe,
quietè percutere, ut non ipſum animaduerterẽt Achiui.
tunc eleuanti, hic quidem percuſſit dextrum humerum
Irus, ille autem ceruicẽ percuſſit ſub aure, oſſa autẽ intus
fregit: ſtatim autem uenit in os ruber ſanguis,
decidit autem in pulueribus protenſus, colliſitq; dentes,
calcitrans pedibus terram. at proci ſuperbi
manus eleuantes riſu emori. at Vlyſſes
traxit ex neſtibulo, prehenſum pede: quouſq; iuit ad atriũ
porticusq; ianuas. & ipſum ad ſeptum atrij
ſtatuit reclinans: baculum autem eius impoſuit manni,
& ipſum alloquens uerba uolucria allocutus eſt:
Hic nunc ſede canesq; ſuesq; arcens,
neq; tu hoſpitum & pauperum dominus ſis,
malus ens: ne fortè aliquod malum & maius accipias.
dixit, & circum humeros ſordidam iecit peram,
multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
iterũ aũt hic in paumẽtũ iẽs reſedit. hi aũt iuerũt intro
lnauiter ridentes, & allocuti ſunt uerbis:
Iupiter tibi det hoſpes & immortales Dei alij
quodcunq; maximè uis, & tibi dilectum eſt animo,
qui hunc inſatiabilem à mendicando cohibuiſti
in populo. citò enim ipſum ducemus in Epirum
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.
Vlyſſes ob victoriam laudatus dona accipit à proci. Sic dixerũt. gauiſus eſt autem gloria diuinus Vlyſſes.
Antinous autem ei magnum uentrem appoſuit
plenum pinguedine & ſanguine. Amphinomus uerò
panes ex caniſtro duos appoſuit ſublatos,
& poculo aureo præbibit, dixitq;:
Salue pater ô hoſpes: fiat tibi ſicut antea
opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
Amphinome, certè ualde mihi uideris prudens eſſe.

μνηςῆρδν δ' ἄρα πάντες ὑπορφιάλως ἀγάσαντο·
ὧδέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐν πλησίον ἄλλον,
ἦ τάχα Ἶρος ἄϊρος ἐπίασεν κακὸν ἕξει.
οἷλιν ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ὤπυγα φαίνει.
Ὡς ἄρ' ἔφαν. Ἶρον δ' κακὸν ὤρινε θυμός.
ἀλλὰ καὶ ὣς δρῳῆδν ἄγον ζώσαντδν ἀνάγκῃ,
δειδιότα, σάρκδν δ' πάλλετρομέοντο μέλεσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐγέλασσε, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Νῦν μὲν μήτ' ἔς βοτάνην, μήτε γένοιο,
εἰ δὴ τόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς,
ἄνδρα γέροντα, δύης ἀρημένον ἣν μιν ἐκάνει.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τόδε, τὶ τετελεσμένον ἔσται,
αἴκ' ἐγώ σ' ὅτε νικήσω κρείοσσόν τε γένηται,
πέμψω σ' Ἠπειρόνδε βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
ὅς τ' ἀπὸ ῥῖνα τάμησι καὶ ὦατα νηλεῖ χαλκῷ,
μήδεά τ' ἐξερύσας, δώσῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὡς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ δρόμος ἦλυθε γυίων·
δὴ μέσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέχοντε
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἦ ἐλάσει ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἦε μιν ἦκ' ἐλάσειε, ταμύσειέν τ' ὠδὶ γαίῃ.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἦ κ' ἐλάσας, ἵνα μή μιν ὤπυγα φράσσαιατ' ἀχαιοί.
δὴ τότ' ἀναχόμενόν, ὁ μὲν ἦλασε δεξιὸν ὦμον
Ἶρος, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασσεν ὑπ' ὦατος, ὀξέα δ' εἴσω
ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας
λακτίζων ποσὶ γαῖαν. ἀτὰρ μνηςῆρες ἀγαυοὶ (τες,
χεῖρας ἀναχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εἷλκε δι' ἐκ προθύροιο, λαβὼν ποδὸς ὄφρ' ἵκετ' αὐ-
ἀλθούσης τε θύρας. κὰδ μιν ποτὶ ἕρκιον αὐλῆς (λιὼ
εἶσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἐμβαλε χειρί,
καὶ μιν φωνήσας ἔπτερα πρόφρων πτοσκύδα,
Ἔνταυθοῖ νῦν ἧσο κιάας τε σύας τ' ἀποδρύπων,
μνηστὴν σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος ἔσσο,
λυγρὸς ἐών· μή πως τι κακὸν καὶ μᾶζον ἐπαύρῃς.
ἦ ῥά, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἑοῖσιν βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δ' ἧρτο θῆρ ἀορτήρ.
ἂψ δ' ὅγ' ἐπ' ὀδὸν ἰὼν καθ' ἕζετο. δῖ δ' ἴσαν εἴσω
ἡδὺ γελώοντδν, καί ἑ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν·
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ὅς τόν γε ἄναλτον ἀλητρεύειν ἀπέπαυσας
ἐν δήμῳ. τάχα γάρ μιν ἀνάξεται ἤπειρόνδε
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.
Ὡς ἄρ' ἔφαν. χαῖρεν δ' ἥκλεδδόνι θεῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην πρὸς γαστέρα θῆκεν
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος. Ἀμφίνομος δὲ
δ' ἄρτους ἐκ ταλάροιο δύω πρόθηκεν ἀείρας,
καὶ δ' ἐπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτο τοι ὥσπερ ὀπίσσω
ὄλβος, ἀτὰρ μὰ νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι. (σεύς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμηλος Ὀδυσ
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένῳ εἶναι.

talis

τοιόσδε

τοίστος γὰρ πατρός· ἐπεὶ κλέος ἐσλὸν ἄκουε,
Νίσου Δουλιχίοιο εὐρύ τ' ἔμμεν ἀφνειόν τε.
ἔφη σ' ἐκ φάσι γνήσθαι. ἐπιπρὸ δ' αὖ δρί ἔοικας,
τὴνεκά τοι ἐρέω· σὺ δ' ἐμοῦ σάωσον ἄκουσον·
ἀλλ' ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει αὐθρώποιο
πάντων ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
οὐ μὲν γάρ ποτε φησὶ κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γόνατ' ὀρώρῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίοισιν ἀνθρώποις,
οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀφνειοῖσιν ἔσεσθαι,
πολλὰ δ' ἀτασθάλ' ὄργα βίηφι καὶ κάρτει ἔεργον,
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖς κασιγνήτοισι.
τῷ μή τις τοι πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ, τι δώσιν.
οἵ' ὁρόω μνηστῆρας ἀτασθάλα μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας, καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ὃν οὐκ ἔτι φημὶ φίλων νέεσθαι πατρίδ' αἶψα
πληρὸν ἀπειρεσίης· μάλα γ' ἀχεδόν. ἀλλά σε λαίμωπ
οἵκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' αὐτιάσειας ἐκείνῳ,
ὁππότε νοσήσει φίλων δι πατρίδα γαῖαν,
ὃ γὰρ αὐαιμωτί γε δοκεύσειεν δίω
μνησῆρας κἀκείνου, ἐπεὶ κε μέλαθρον ἐπέλθῃ.
Ὡς φάτο· καὶ ποσὶν ἔπειγε μελιηδέα οἶνον.
ἂψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
αὐτὰρ ὁ βῆ δι' ὅμοιο, φίλον τετιημένος ἦτορ,
νύσσων κεφαλὴν· δολίη γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
ἀλλ' οὐδ' ὣς φύγε κῆρα· πέδησε γὰρ καὶ τὸν Ἀθήνη
Τηλεμάχου θρασὺν χερσὶ καὶ ἔγχεϊ δῖφι δαμῆναι.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐὸν θρόνον ἔνθεν ἀνέστη.
Τῇ δ' ἄρ' ἐνὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ
μνηστῆρσι φανῆναι, ὅπως σφετέρῃσι μάλιστα
θυμὸν μνηστῆρων, ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Εὐρωνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, ὅττι πάρος γε,
μνηστῆρσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης.
παιδί γε δίῃ κεν ἐποίμι ἔπος τό κε κέρδιον εἴη,
μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὀπίσω φρονέουσιν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρωνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἴθι, νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκλυθε,
χρῶτ' ἀπονιψαμένη, καὶ ἐπὶ χρίσασα παρειάς.
μηδ' ὅτω δ' ἀκρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
ἔρχευ. ἐπεὶ κάκιον πωθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
οὐδέ μὲν γὰρ τοί παῖς τηλίκος, ὅν σὺ μάλιστα
ἠρῶ ἀθανάτοισι γενείσασθαι ἰδέσθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρωνόμη, μὴ ταῦτα παρ' αὐδᾶν κηδομένῃ πάρ,
χρῶτ' ἀπονίψασθαι, καὶ ἐπὶ χρίεσθαι ἀλοιφῇ.
ἀγλαΐην γὰρ ἔμοιγε θεοὶ τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν
ὤλεσαν,

talis enim es patris: siquidem gloriam bonam audiui,
Nisum Dulichium bonum esse diuitemq́.
ex hoc te dicunt natum esse, prudenti autẽ uiro similis es.
propter hoc tibi dico: tu autem intellige, & me audi:
nihil imbecillius terra nutrit homine — De hominis frogilitate.
omnium quæcunq́ in terra spirantq́ & serpunt.
nõ enim unquã dicit malũ se passurum esse in futurum,
quousq́ uirtutem prabent dei & genua mouentur: — Vlysses Amphimoum præmonet infortunij.
sed quando & mala dei beati perficiunt,
& hæc suffert nolens patienti animo.
talis enim mens est terrestrium hominum,
qualem diem adducit pater uirorumq́ Deorumq́.
etenim ego quondam scilicet in uiris beatus eram,
multa autem iniusta feci, ui & roberi obediens,
patriq́ meo confidens & meis fratribus.
quocirca non aliquis omnino uir iniustus sit,
sed hic silentio dona Deorum habeat, quodcunq́ dent.
qualia uideo procos iniusta machinantes,
possessiones consumentes, & inhonorantes uxorem
uiri quem non amplius dico amicis & patria terra
diu abfore: ualde autem propè. sed te deus
domum subducat, ne occurras illi,
quando redibit dilectam in patriam terram.
non enim sine cruore decreturos puto
procos & illum, postquam in ædes uenerit.
Sic dixit: & ubi libauit bibit dulce uinum.
iterũ autẽ in manibus posuit poculum rectori populorũ.
at ille iuit per domum, dilectum cruciatus cor,
quatiens caput: etenim malum augurabatur animus.
sed neq́ sic fugit mortem: irretiuit autẽ & hunc Miner.
Telemachi à manibus & basta fortiter ut domaretur.
rursus autem iterum sedit in sede unde surrexerat.
In mentibus autem posuit dea cælia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ
procis apparere, ut extenderet maximè
animum procorum, & honorata fieret
magis à uiroq́ & filio quàm antea erat.
inusitatè autem risit: uerbumq́ dixit, denominauitq́:
Eurynoma, animus mihi cupit, non antea, — Penelope ad procos itura.
procis apparere, inuisis licet tamen.
filio autem dicam uerbum quod utile erit,
ne omnino procorum superborum familiaritate utatur,
qui bene quidem dicunt, malè autem retro cogitant.
Hanc autem rursus Eurynoma proma alloquuta est: — Eurynome Penelopæ ministra.
næ ista quidem omnia filia ritè dixisti.
sed uade, & tuo filio uerbum dic, neq́ occulta,
corpore loto, & unctis genis.
neq́ sic lachrymis fædata circum faciem
uade. quoniam malum perpetuò lugere semper.
iam quidem enim tibi filius tantus, quem tu maximè
supplicabas Deis barbatum uidere.
Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope:
Eurynoma, ne ista hæc loquere dolens licet,
corpusq́ lauare, & ungi unguento.
splendorem enim mihi Dei qui Olympum habitant
perdide-

perdiderunt, ex quo ille iniit concubitus in nauibus.
sed mihi Autonoenq; & Hippodamiam iube
uenire, ut mihi adsint in domibus.
sola autem non illuc uado ad uiros: uerecundor enim.
Sic dixit. uetula autem è domo exiuit,
nunciatura mulieribus, & incitatura ad eundum.
tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua:
filiæ Icarij dulcem somnum infudit.
dormiuit a. reclinata: soluta sunt autē ei membra omnia
illic in lecto. tunc igitur diuina dearum
immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achiui.
pulchritudine quidem ei primò uultuq; bene purganit
immortali, quali bene coronata Venus
iungitur quando it chorum in amabilem Gratiarum.
& ipsam longiorem & crassiorem fecit uideri:
albiorem autem ipsam fecit secto elephante.
sic bis factis abiuit diuina dearum.
uenerunt autem famulæ albiulnæ ex domo,
cum strepitu uenientes. hanc aūt dulcis somnus dimisit,
& abstersit manibus genas, dixitque:
certè me ualde grauia patientē mollis somnus cooperuit.
utinam sic mihi mollem mortem daret Diana casta
statim nunc, ut non amplius lugens in animo
æuum corrumperem, mariti desiderans dilecti
omnem uirtutem. quoniam eximius erat Achiuorum.
Sic loquens descendit de cœnaculo stupendo,
non sola: simul hanc & famulæ duæ sequebantur.
hæc autem quādo ad procos peruenit diuina mulierum,
stetit in limine domus ornatè factæ,
contra genas tenens subtilia uela.
famula autem ei prudens utrinq; astitit.
Proci mirā tur Penelo pæ pulchri tudinem.
horum a. illic soluebātur genua, amore a. animū domiti
omnes a. precati sunt apud in lectis dormire. (sunt:
hæc autē rursus Telemachum allocuta est suum filium:
Penelope increpat Telemachū ob cæsum hospitem.
Telemache non amplius tibi mētes firmæ, neq; cogita-
puer adhuc etiā magis mēte prudētia uersabas: (tio.
nunc a. quando iā magnus es, & ad pubertatis mensurā
ita ut aliquis dicat filium esse beati uiri, (peruenisti,
in magnitudinem & pulchritudinē intuens alienus uir,
non amplius tibi mentes sunt iustæ, neq; cogitatio.
quale iam hoc opus in domibus factum est,
qui hospitem finisti iniuria affici sic.
quomodo nunc? si quis hospes in nostris domibus
sedens, sic patēretur nexatione ex dira,
tibi dedecus nocumentumq; hominibus esset.
Hanc a. rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est:
mater mea, istud quidē non tibi indignor quòd irascaris:
at ego animo intelligo & scio singula,
bonaq; & peiora: (antea autem adhuc infans eram:)
sed non possum prudentia omnia intelligere.
nam me perterrent, assidentes aliunde alius,
hi mala cogitantes: mihi autem non sunt auxiliatores.
non tamen hospitis & Iri pugna facta est
procorum consilio: fortitudine autem hic potentior fuit.
utinam enim Iupiterque pater & Minerua & Apollo,

ὤλεσαν, ἐξ ὅκεν ἔβη κοίλας ἐπὶ νησίν.
ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι πρὸς ἤματα πάντα μεγάροισιν.
οἴη δ' ἀπ' ἄλλας εἶμι μετ' αἴθερας· αἰδέομαι γάρ.
Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηὺς δ' ἐξ ἐγέλασσε μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐφόνησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κάρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχυτο.
εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δ' ἐπὶ οἱ ἅπαντα
αὐτῇ ἐπὶ κλιντῆρι, τέως δ' ἄρα δῖα θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θηήσαιτ' Ἀχαιοί.
κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ πάθησεν
ἀμβροσίῳ, οἷόν πορ ἐϋστέφανος Κυθέρεια
χρίεται εὖτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα.
καὶ μιν μακροτέρην τε καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι·
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκεν πρισσοῦ ἐλέφαντος.
ἣ μὲν ἄρ' ὣς ὄρξασ' ἀπέβησαν δῖα θεάων.
ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
φθόγγῳ ἐπορχόμεναι. τὴν δ' γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειάς, φώνησέν τε,
ἣ μεμάλ' αἰνοπαθὴς μαλακὸν θάνατον κατακοιμᾶν ἐκάλυψεν.
αἴθέ μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιν ὃν πόθεσκε φίλοιο
παντοίην ἀρετὴν εἰδυῖ'· ἐπὶ ἔξοχον ἦεν ἀχαιῶν.
Ὡς φαμένη κατέβαιν' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκανε δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα πρὸς σταθμὸν τέγεος πύκα ποικίλον,
ἄντα πρὸ εἰσάων χροιῇ λιπαρὰ κρήδεμνα.
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκατέρωθε πέσευε.
τὼ δ' αὐτὼ λύτο γυῖα, ὁρῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐθέλχθην·
πάντες δ' ἠρήσαντο πρὸς λεχέεσι κλιθῆναι.
ἣ δ' αὖ Τηλέμαχον πρόσφωνεῖν ὦρτο φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ' ἐκέτι τοι φρεσὶν ἔμπεδοι, οὐδὲ νόημα,
πρίν ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ πέρδ' ἐνόησας·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσι, καὶ ἄνδρε μέτρον ἐπαύρεις,
καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου αὐδρός,
ὃν μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενον ἀλλοτρίοφὼς,
ἐκέτι τοι φρεσὶν ὧσιν ἐναίσιμοι, οὐδ' ἐνόημα.
οἷον δὴ τόδ' ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὅς τὸν ξεῖνον ἑκὰς ἀεικιδέ' ἤλυθε δῶτω.
πῶς νύ τις; ἔστις ξεῖνον ἐνὶ μετόροισι δόμοισιν
ἤλυθον, οὐδέ κε πάμπαν ἐϋσακτύν ἐξ ἀλεγεινῆς,
σοί κ' ἄλκαρ λάβε τε μετ' ἀνθρώποισι πέλεσθαι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
αὐτάρ ἐγὼ θυμῷ νοέω ἠδ' οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε κἠκὰ τά γε πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα·
ἀλλά τοι οὐ δύναμαι περιφραδέα πάντα νοῆσαι.
ἐκ γάρ μ' ἔπλασσον, πρόμνηστροι ἄλλοθεν ἄλλος,
εἰς ἔριδα κακὰ φρονέοντες· ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
ἀλλ' ἐμὲ μὲν ξεῖνός γε καὶ Ἶρος μῶλον ἐτύχθη
μνησήρων ἰότητι· βίη δ' ὅγε φέρτερος ἦεν.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,

ὅτω νωῖν μνησῆρδε φίλ' ἀμφιπόροισι δόμοισι
νδύοιεν κεφαλὰς λιδ μεμιλύοι, οἱ μὲν φ' ἐὰλῆ,
οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λέλυντο δ' ἴγύα ἑκάστε·
ὡς νῦν Ιρ⊙ ἐκεῖν⊙ ἐπ' αὐλείοισι θύρησιν
ἧσαι νδυσάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικὼς,
οὐδ' ὀρθὸς δύναται· σθένεα, ποσίν, οὐδ' ἐνὶ χερσὶν
οἷκαδ' ὅπ᾽ οἱ νόσ⊙· ἐπεὶ φίλα γύα λέλυνται.

Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχ⊙ δ' ἐπέεσι πρόσφυδα Πηνελόπειαν,
κέρη Ἰκαρίοιο πρόφρων Πηνελόπεια,
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' ἴασον Αργ⊙ ἀχαιοί,
πλείονες κεν μνησῆρδε φίλοισι δόμοισιν
ἠῶθεν δαινύιτε· ἐπεὶ πρέπεσι γυναιξὶν
εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρεσὶν ἔνδοθεν ἐσθλὴ.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πρόφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμοὶ ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ιλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι· μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέ⊙ εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον ὅτω. (μοι
νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσυται κακὰ δαίμων
ὄφρ' ἐμὲ μὲν δ' ἂ ὅτε τ' ἦεν λιπὼν κατὰ πατρίδα γαῖαν,
δεξιτερὴν ὦδε καρπῷ ἑλὼν ἐμὸ χεῖρα πρόσφατο φωνήσας·
ὦ γύναι, ὀ γὰρ οἴω εὐπνήμιδας ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀριπρεπέας ἀπονέεσθαι.
καὶ γὰρ Τρῶας φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
οἳ μὲν ἀκοντιστὰς δὲ ἐυτεύκτους ὀϊστῶν,
ἵππων τ' ὠκυπόδων ὧνπερ κράτιστα, οἵ κε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκ⊙ ὁμοίιος πολέμοιο.
Ὣς δὲ κε οἶδ' εἴ κ' μ' αὖτις θεὸς, ἤ κεν ἄλοιτο
αὖθί γε Τροίη. σοὶ δ' γήθαδε πάντα μελόντων.
μνήσεσθαι πατρὸς καὶ μητρὸ⊙ φ' μεγάροισιν,
ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμοῦ ἀπονόσφιν ἐόντ⊙.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γένειόωντα ἴδηαι,
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιπόντα.
κεῖνός δ' ὣς ἀγόρευε· τὰ δ' ἤδη τάδε τέλεται.
νὺξ δ' ἔσται ὅτε δὴ συγδὸς γάμ⊙ αὐτιβολήσῃ
ἀλομένης ἐμέθεν, τὴν τε Ζεὺς ὄλβον ἀπήμονα.
ἀλλὰ τόδ' αὖτον ἄχ⊙ καδίλιε καὶ θυμὸν ἰκάνει.
μνησήρων δὴ πάλε δ' ἴκετο πρόπαροιθε τέτυκτο,
οἵτ' ἀγαθὴν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειὸν θύγατρα
μνησθύειν ἐθέλωσι, καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.
αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγεσι βόας καὶ ἴφια μῆλα,
κέρνης δαῖτα φίλοισι, τὰ ἀγλαὰ δῶρα δίδοσιν·
ἀλλ' ἐκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν.

Ως φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὅνεκα ἧν μὲν δῶρα παρέλκ⊙, θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσι, νόο⊙ δὲ οἱ ἄλλα μενοίνα.
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνο⊙ προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
al. Πρόφρων κέρη Ἰκαρίοιο † πρόφρον Πηνελόπεια,
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλησιν ἀχαιῶν φέρηται, δ' ἀνέωμαι,
δ' ἔξεσθ'· ὰ γὰρ καλὸν ἀπήνηθεν λόσιν εἶναι.
ἡμεῖς δ' οὔτ' οὖν ἔργα παρέ⊙ γ' ἴμεν, οὔτέ κ ἄλλη,
πρίν γέ σε δὴ γήμασθαι ἀχαιῶν ὅστις ἄριστ⊙.

Ως ἔφατ' Ἀντίνοος. ἔπεσιν δ' ἐπιμύθιον ἔπλετο.

sic nunc proci in noſtris domibus
nutarent capita domiti, hi quidem in atrio,
hi autem intra domum, ſolutaq; eſſent membra cuiuſq;:
ſicut nunc Irus ille in atrienſibus ianuis
ſedet nutans capite, ebrio ſimilis,
neq; rectus poteſt ſtare pedibus, neq; reuerti (ſunt.
domũ quo ei reditus eſt: quoniã ei dilecta mẽbra ſoluta
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Eurymachus autem uerbis allocutus eſt Penelopen:
filia Icarij prudens Penelope, — Eurymachus ad Penelopen.
ſi omnes te uiderent in ſalubri Argo Achiui,
plures proci in noſtris domibus
mane conuiuarentur. quoniam præſtas mulieribus
ſpecieq; magnitudineq;, & mentibus intus æquabilibus.
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope:
Eurymache, certè meam uirtutem ſpeciemq; corpusq;
perdiderunt immortales, quando Ilium inierunt
Argiui: cum his autem meus maritus erat Vlyſſes.
ſi ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria eſſet mea & melior ſic. — Vlyſſis diſcedẽtis ad Troiã uerba ad uxorem.
nunc autẽ triſtior: tot enim mihi conflauit mala fortuna.
equidem quando iuit relinquens patriam terram,
dextra in palma capiens me manu allocutus eſt:
ô mulier, non puto bellicoſos Achiuos
ex Troia bene omnes illæſos redituros.
etenim Troianos dicunt pugnaces eſſe uiros,
& iaculatores & extenſores ſagittarum,
equorumq; uelociũ pedibus equitatores, qui uelociſſimè
diſcernunt magnam contentionem grauis belli.
ideo neſcio ſi me remittet Deus, an capiar
illic ad Troiam. tibi autem hic omnia curæ ſint.
recordari patris & matris in domibus,
ſicut nunc, uel etiam magis me abſente.
at poſt quam iam filium barbatum nidebis,
nubito cui uoles, tuam domum relinquens.
ille ſic dixit: quæ nunc omnia perficiuntur.
nox autem erit quando odioſæ nuptiæ uenient
perditæ mei, cuius Iupiter beatitudinem abſtulit.
ſed hic grauis dolor cor & animum cepit.
procorum non hic mos olim fuit,
qui bonam q; mulierem & diuitis filiam
capere uxorem uellent, & inter ſe contenderent.
ipſi adducunt boues & pingues oues,
ſponſæ conuiuium amicis, & ſplendida dona dant:
ſed non alienum uictum impunè edunt.
Sic dixit. lætatus eſt autẽ pertolerans diuinus Vlyſſes,
quoniã horũ quidẽ dona attrahebantur, mulcebãtq; aniſuauibus uerbis, mens autem eius alia cogitabat. (mĩt
Hanc a. rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
filia Icarij prudens Penelope,
dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferte,
ſuſcipe. non enim bonum renuere dationem eſt.
nos autem neq; in opera antè imus, neq; alibi,
antequam tu alicui nubas Achiuorum quicũq; optimus.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.

dona

Procorum quisq; donum adfert Penelopæ.

dona autem portatum miserunt præconem quisq.
Antinoo quidē portauit magnum perpulchrum peplum
uarium: intus autem erant fibulæ duodecim omnes
aureæ, inclusuris bene flexibilibus congruentes.
monile autem Eurymacho pernarium statim portauit
aureum, electris fulgens, Solem sicuti.
inaures autem Eurydamanti duo serui portauerunt,
perspectabiles, laboratas: gratia autem splēdebat multa.
ex autem Pisandro Polyctoride rege
monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.
aliud autem alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
hæc quidem postea ascēdit cœnaculum diuina mulierū:
huic autem simul famulæ portabant perpulchra dona.
hi autem in saltationem & suauem cantum
uersi delectabantur: manebantq; donec uesper ueniret.
his autem se delectantibus niger uesper uenit:
statim lampades tres statuerunt in domibus,
ut lucerent: circum autem ligna arida posuerunt
sicca pridem, valde dura, nuper scissa ferro:
& lampades miscuerunt, per uices autem prælucebant
famulæ Vlyssis talamitosi. at illis
ipse generosus locutus est prudens Vlysses:
Famulæ Vlyssis diu absentis regis,
ite ad domos, ubi ueneranda regina.
hanc autem apud lanas uertite: delectate autem ipsam
sedentes in domo, uel lanas aptate manibus.
at ego his lumen omnibus præbebo.
si enim uoluerint bonæ sedis Auroram expectare,
non me uincent. perpatiens autem valde sum.
Sic dixit. hæ aūt riserunt, inter se autem aspiciebāt.
eumq; turpiter allocuta est Melantho pulchra genis,
hanc Dolius quidem genuit, nutriuit autem Penelope,
filiam autem tanquam nutriuit: dabat autē ludos animo,
sed neq; sic tenuit dolorem in mentibus Penelopes.
sed hæc cum Eurymacho rem habebat, & amabat:
hæc Vlyssem allocuta est contumeliosis uerbis:

Melantho lacessit Vlyssem.

Hospes miser, tu aliquis mente captus es,
neq; uis dormire ream in domum ueniens,
uel alicubi in communē diuersorium: sed hic multa dicis
confidenter multos inter uiros. neq; quid animo
times. certè tuam uinum habet mentem, uel tibi semper
talis mens est, qui & uana nugaris:
an exultas quod Irum uicisti erronem.
ne quis tibi citò Iro melior alius surgat,
qui te in capite percutiens manibus fortibus,
domo emittat, fœdatum sanguine multo.
Hanc torue aspiciens allocutus est prudens Vlysses:
certè citò Telemacho dicam canis qualia dicas,
illuc profectus, ut te illic membratim incidat.
Sic fatus, uerbis perterruit mulieres.
perrexerūt a. ire per domū: soluta sunt a. membra cuiusq;
timore. dixerunt enim ipsum uera dicere.
at hic apud lampades prælucens accensas
stabat omnes aspiciens: alia autem eius animus
cogitabat mentibus, quæ sanè non irrita fuerunt.

δῶρα δ' ἄρ' οἰσόμενον προέσαν κήρυκα ἔκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔπειτα μέγαν πολυκαλλέα πέπλον
ποικίλον· ἐν δ' ἄρα οἱ ἔσαν πόρπαι δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσειαι, κλισίηι εὐγναμπτοισ' ἀραρυῖαι.
ὅρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔπειτε
χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἐρμήνον, ἠέλιον ὥς.
ἐνώτα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔχηκαν,
τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἴδμιον ὑῶεικον θεράπων πολυκαλλὲς ἄγαλμα.
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος ἄωρον ἀχαιῶν καλὸν ἔδωκεν.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερῴϊα δῖα γυναικῶν·
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι ἔφερον πολυκαλλέα δῶρα.
οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τερπόμενοι τέρποντο· μένον δ' ὀδὶ ἔασπερον ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ὀδὶ ἔασπερος ἦλθεν·
αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἔσασαν ἐν μεγάροισιν,
ὄφρα φαείνοιεν· πυρὶ δὲ ξύλα κάππανα θῆκαν
αὖα πάλαι, πορέκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ·
μιγδαλίας δ' ἐτέμισγον. ἀμοιβηδὶς δ' αὖ ἔφαινον
δμωαὶ Ὀδυσῆος θαλασσίφρονος. αὐτὰρ ὁ τοῖσιν
αὐτὸς δ' ἰοχέαιρα μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δμωαὶ Ὀδυσῆος δηΐου οἰχομένοιο ἄνακτος,
βῆτε δόμονδε πρὸς μητέρα· ἶν' ἀείδοιτε βασίλεια.
τῇ δὲ πάρα πλάκα τροφαλίζετε, τέρπετε δ' αὐτὴν
ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ ἐρίον τε εἴκετε χερσίν.
αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πᾶσι πρέξω.
εἰ περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐυθρόνου ἠῶ μίμνειν,
ὅτι μενεήνορες εἰσί, πολυτλήμων δέ μάλ' εἰμί.
Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐγέλασσαν, ὀρὰ δ' ἀλλήλας ἴδοντο·
τὴν δὲ αἰσχρῶς ἐνένιπτε Μελανθὼ καλλιπάρηος,
τὴν Δόλιος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
παῖδά τε ὡς ἀτίταλλε· δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ,
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀχέθεν πρὸ θυμῷ φρεσὶ Πηνελοπείης.
ἀλλ' ἥγ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, καὶ φιλέεσκεν·
ἣ ῥ' Ὀδυσῆα νέον ἐνένιπεν ὀνειδείοις ἐπέεσσι,
Ξεῖνε πάλαι, σὺ γὲ λῖς φρεσὶν ἐκπεπαταγμένος
ὅδ' ἐθέλεις εὕδειν ἐν δαὶ χαλκείῳ ὀρ δόμον ἐλθών, (ἔοσι,
ἔνθ' ὥς τε λέχιλιοι· ἀλλ' ἐνθάδε πολλ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν· οὐδέ τι θυμῷ
πεφρῆς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρεσίν, ὅς νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὅ τε μεταμώλια βάζεις·
ἢ ἀλύεις ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
μή τις τοι τάχα Ἶρος ἀμείνων ἄλλος ἐπαστῇ,
ὅστις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ σιδαρῇσι,
δώματος ἐκπέμψῃσι, φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὴν δ' αὖ χωόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω νύον οἷ ἀγορεύεις, Ὀδυσεύς,
κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι διαμελέϊσι τάμησιν.
Ὡς ἐπὼν, ἐπέεσσι δ' ἰθπτοίησε γυναῖκας.
βὰν δ' ἴμεναι δόμα δῶμα· λύθη δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
ταρβοσυνήν. φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρσι φαεινομένοισιν ἀθρώσσων
εἰσάκεε δὲ πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
ὥρμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.

μνησῆρας δ' ὃ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
al. λαερτιάδαο δύσῃ ἄχος κραδίῃσιν † Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάις ἦρχ' ἀγορεύειν,
al. ἐτάροισιν † ἔτυξε. κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλων δ' ἐτάροισιν † ἔτυξε.

Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
μὴ ἀπὸ εἰ ὃδ' ἀνὴρ Ὀδυσήϊον ἷξε δόμονδε,
ἔμπης μοι δοκέει λαῖδ' ὧδε σέλας ἐμμεναι αὐτῆ
καὶ κεφαλῇ· ἐπεὶ οὔ οἱ ἐνὶ τρίχες οὐδ' ἀραιαί.
ἦ ῥ', ἅμα τε προέειπε Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·
ξεῖνε, ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητεύεμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
ἀγρῷ ἔπ' ἐσχατιῇ, (μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται)
αἱμασιάς τε λέγων, καὶ ὀλώϊα μακρὰ φυτεύων;
ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι,
εἵματά τ' ἀμφήσαιμι, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοίην.
ἀλλ' ἐπεὶ δὴ δ' ἔργα κάκ' ἐμμάθες, οὐκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐπιέχεσθαι· ἀλλὰ πλώσειν κατὰ δῆμον
βούλεαι, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἄναλτον.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργου γένοιτο
ὥρῃ ἐν ἐαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται,
ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν ὐκαμπὲς ἔχοιμι,
καὶ ἣν σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργῳ
ἠῶθεν ἄχρι μάλα νύφα, ποίη δ' ἦεν ἅπασα.
εἰ δ' αὖ καὶ βοῦς ἔχον ἐλαυνέμεν οἵπερ ἄριστοι,
αἴθωνε, μεγάλω, ἄμφω νεκρώσετε ποίης,
ἄλκιμω, ἰσοφόρω, τώ τε δρώς ἐστ' ἀλαπαδνόν,
τετράγυον δ' εἴη, εἴκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ,
τῷ κέ μ' ἴδοις εἰ ὧλκα δαΐξειν πειρητιόωντα.
εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε,
καὶ κυνέη ποδάγχαλκος ἐύπρεπὴς ἀραρυῖα·
τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,
οὐδ' ἂν μοι τὴν γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἆσσον ἔπεσσιν·
καί πως τίς δοκέεις μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταιός,
ὀλίγα τε παρὰ παύροισι καὶ ἀκαλλέεσσιν ὁμιλεῖς·
εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐὸν πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κέ τοι τὰ θύρετρα, καίπερ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα,
φεύγοντι σύνοδος δι' ἐκ προθύροιο θύραζε.

Ὡς ἔφαθ'. Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄ δειλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακόν, οἳ ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' αὐδήεσσι· δὴ ἐ τι θυμῷ
παρβέβις. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
ἢ ἀλύεις ὅτι ἴρηα γένηπας τὸν ἀλήτην.

al. ἰλλαβε. Ὡς ἄρα φωνήσας, σφέλας † εἴλετο. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
Ἀμφινόμου πρὸς γοῦνα καθέζετο δεξιτερῆφι,
Εὐρύμαχον δ' ἔσσευε. ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χεῖρα
δεξιτερὴν πρόχοος δ' ἠχμὴ βόμβησε πεσοῦσα.
αὐτὰρ ὃ γ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
ἄλλος δέ τις ἔπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,

procos autem non omnino ſuperbos finebat Minerua
contumelia abſtinere dira, ut adhuc magis
ingrederetur dolor cor Laertiadæ Vlyſſis.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
notans Vlyſſem: riſum autem ſocijs fecit.

Audite me proci inclytæ regiæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
non ſine Deo hic uir Vlyſſeam in domum uenit,
tamen mihi uidetur factum ſplendor eſſe ipſius
etiam capitis: quoniam non ei ſunt capilli neq; pauci.
dixit, ſimulq; allocutus eſt Vlyſſem urbium deſtructorē:
hoſpes, nunquid uis ſeruire, ſi te ſuſcipiam,
agri in extremitate, (merces autem tibi ſufficiens erit)
ſepesq; colligens, & arbores longas plantans?
illic autem ego panem quidem aſſiduum dabo,
ueſtimentaq; circumdatā, pedibusq; calciamenta dabo.
ſed quoniam opera mala didiciſti, non uoles
opus adire: ſed trepidare in populo
uis, ut poſſis paſcere tuum uentrem inſatiabilem.

Hunc autē reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
Eurymache, ſiquidem nobis contentio operis eſſet
tempore in uerno, quando dies longi ſunt,
in herba, falcem quidem ego bene flexam haberem,
tu quoq; talem haberes, ut experiremur opus
ieiuni uſq; ualde ad tenebras, herba autem adeſſet.
ſin rurſus & boues eſſent agendi qui optimi,
ardentes, magni, ambo ſaturati herba,
coæni, æqualiter portantes, quorum robur nō minueretur,
aratrum autem eſſet, cederetq; gleba aratro,
tunc me uideres ſi ſulcum longum proſcinderem.
ſin rurſus & bellum alicubi moueret Saturnius
hodie, & mihi ſcutum eſſet & duæ lanceæ,
& galea totaærea in temporibus congruens:
tunc me uideres primis in propugnatoribus mixtum,
neq; mihi uentrem improperans loquereris.
ſed ualde iniuria afficis, & tibi mens crudelis:
& aliquo modo quidam uideris magnus eſſe, & fortis,
quoniam cum paucis & non bonis uerſaris:
at ſi Vlyſſes uenerit & appelleret in patriam terram,
ſtatim tibi portæ, licet latiſſimæ,
fugienti arctarentur per ueſtibulum foras.

Sic dixit. Eurymachus autē iratus eſt animo magis,
& ipſum toruè intuens, uerba uolucria locutus eſt:
ah miſer, certò citò tibi perficiam malum, qui ſic loquare
confidenter multos inter uiros: neq; quid animo
times. utiq; aut uinū tuam habet mētem, aut tibi ſemper
talis mens eſt, qui & uana nugaris:
aut exultas quod Irum uiciſti ſcurram.

Sic uociferans ſcabellum cepit. at Vlyſſes
Amphinomi ad genua ſedit Dulichij, Vlyſſē Eurymachus ſcabello petit.
Eurymachum timēs. hic a. pincernam percuſſit in manu
dextram: gutturnium autem humum ſonuit cadens.
at ille plorans cecidit reſupinus in pulueribus.
proci autem tumultuati ſunt in domibus umbroſis.
ſic autem aliquis dixit aſpiciens propinquum alium:

utinam hospes errans alibi periisset,
antequam ueniret: quo non tantum strepitum fecisset.
nunc aut de mendico contendimus: neq; aliqua communi
boni est uoluptas, quoniam peiora uincunt.
illis autem dixit uis Telemachi:
Miseri, insanitis, & non iam occultatis animo
cibum, neq; potum. Deorum aliquis uos concitat.
sed bene conuiuati dormite domum profecti,
quando animus iubet: cogo autem neminem ego.
Sic dixit. illi autem omnes mordicus labris prehẽsis,
Telemachum admirabantur qui audacter locutus esset.
illis Amphinomus fatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
ô amici, non aliquis in dictum iustum
contrarijs uerbis carpens sæuiat.
neq; hospitem uerberate, neq; aliquem alium
famulorum qui sunt in domibus Vlyssis diuini.
sed agite, pincerna incipiat poculis,
ut postquam libauerimus cubitũ eamus domũ profecti:
hospitem autem finamus in domibus Vlyssis
Telemacho curæ esse. huius n. dilectã peruenit domum.
Sic dixit. illis autẽ omnibus placitum uerbum dixit:
his crateram miscuit Mulius heros,
præco Dulichius: famulus autem erat Amphinomi.
distribuit autem omnibus scitè: his autem, Deis
libato beatis, biberunt dulce uinum.
at postquam libarũt biberuntq; quantum uoluit animus,
perrexerunt ire cubituri suas ad ædes quisq.

ODYSSEAE HOMERI XIX.

RHAPSODIAE argumentum.

Cum Telemacho depromit arma Vlysses, & ad Penelopen ex Creta se esse fingit. Fit autem ipsius per cicatricem agnitio ad Eurycleam, pedes ipsius lauantem. Et per digressionem poeta narrat quo pacto in Parnaso uulneratus fuerit ab apro.

ODYSSEAE HOMERI T.

RHAPSODIA.

Te autem, agnouit ex cicatrice uetula
Vlyssem.

AT IN domo remansit diuinus Vlysses,
procis cædem cum Minerua cogitans.
statim autem Telemachum uerbis uolucribus allocutus est:

Vlysses Telemacho iubet ut arma depromat.

Telemache, oportet arma martialia deponere intus
omnia prorsus: at procos mollibus uerbis
alloquere, quando à te inquirent cupientes:
ex fumo deposui: quoniam non his similia sunt
qualia quondam ad Troiã proficiscens reliquit Vlysses,
sed consumpta sunt quantum ignis attigit afflatus.
adhuc a mihi et hoc maius in mẽtibus posuit Saturnius,
ne inebriati, contentio excitata in uobis,
inter uos uulneretis, deturpetisq; conuiuium,
& sponsalia. ipsum enim attrahit uirum ferrum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
extra autem uocans allocutus est nutricem Eurycleam:
nutrix,

ἀλλ' ἄφαλλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμεθα δῖος ἀλήτης,
πρίν γ' ἐλθεῖν· τῷ κ' ἔτι τόσσον κέλαδον μενοεικὲς
νωϊν ἢ πόρε πῶμα ἐρισθενέος ἐνοσιχθων
ἐνθλῆς ἔσεσθαι ἀνδρός, ἐπεὶ τά γε χερείονα νικᾷ.
τοῖσι δ' ἀχὲ μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,

Δαιμόνιοι, μαίνεσθε, καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
βρωτιὸν, οὐδέ ποθεν τε· θεῶν νύ τις ὔμμ' ὀροθύνει.
ἀλλ' εὖ δ' αἰσάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες,
ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· δύω δ' ὅτιν' ἔγωγε (τε,
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ φῶτ χείλεσι φύ-
Τηλεμάχου θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσι δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσετ φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
ὦ φίλοι, ὄφρ' αὖ μήτις ὧδε ῥηθέντι δικαίῳ
αὐτιβίοις ἐπέεσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτέ τι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπιῤῥαδὸν σπεῖσαι ἔησιν,
ὄφρα καὶ σπείσαντες κατακείομεν οἶκαδ' ἰόντες·
τὸν ξεῖνον δ' ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσσῆος
Τηλεμάχῳ μελέμεν. τὸ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
Ὡς φάτο. τοῖσι δ' ἅπασιν ἀδὸν ὅτα μῦθον ἔειπε.
τοῖσιν δ' κρητῆρα κεράσατο Μόλιος ἥρως,
κήρυξ Δουλιχιεύς· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο.
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ὧν σασθόν. οἱ δ', θεοῖσι
σπείσαντες μακάρεσσι, πίον μελιηδέα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἔπιόν θ' ὅσσον ἤθελε θυμός,
βαν ῥ' ἴμεναι κέατο δὲ πρὸς δώματ' ἕκαστος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Συὼ Τηλεμάχῳ ἐμφανῆ τὰ ὅπλων Ὀδυσσεὺς, ἢ πρὸς Πηνελόπην ἐν Κρήτῃ εἶναι ὑποφαίνεται. γίγνεται δ' αὐτῷ ἀναγνωρισμὸς πρὸς Εὐρύκλειαν, τὸν πόδας αὐτῷ νίπτουσαν. ἢ κατὰ παράβασιν ὁ ποιητὴς διηγεῖται ὡς ἐν Παρνασσῷ ἐπλήγη ὑπὸ συὸς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Τ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Τὰ δ' ἀναγνώρισιν ᾗ ἐλθεῖν γραῦς
Ὀδυσσέα.

ΑΥΤΑΡ ὁ γ' ἐν μεγάρῳ ὑπολείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς,
μνησάμενος φόνου σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἀρήϊα κατθέμεν ἔσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσι
πρὸφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἐν κάπνῃ κατέθηκ'· ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐώκει
οἷά ποτε Τροίηνδε νέων κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήνισαι ὅσσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή. (μων,
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαί-
μήπως οἰνωθέντες, ὄριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, κατασχήῃ τ' ἦδε τάδε,
καὶ μνηστῆ. αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί.
ἐκ δ' καλέσατο Εὐρύκλειαν τροφὸν Εὐρύκλειαν,

μαῖ', ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρά κεν ἐν θαλάμῳ κατατεθείομαι ὄντα πατρὸς
παλαὰ, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδίᾳ καπνὸς ἀμέρδει,
πατρὸς ἀποιχομένοιο. ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ' ἐθέλω κατατεθῆναι ἵν' ὁ πυρὸς ἴζεται αὐτμή.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
εἰ γὰρ δή ποτε τέκνον ὕπ' ἀφροσυνάς ἀνέλοιο,
οἵκου πάντα ἰδυῖα, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσοις,
ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος εἵσει;
δμῳὰς δ' ὀπὶ ἔασε παρεκλυσκέμεν, αἳ κεν ἔφαινον.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ξεῖνος ὅδ'· ὀλίγον γὰρ ἀεργὸν ἀνέξεται ὅς κεν ἐμεῖο
χείνιον ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλῄσεν ἔπειτα θύρας μεγάρων εὐναιετάντων.
τὼ δ' ἄρ' ἀνὰ ξανθὸς Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
ἐσφόρτιον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,
ἔγχεά τ' ὀξύοντα. πάροιθε δὲ παλλὰς Ἀθήνη,
χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἐποίει.
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὀπτῆρα πατρὸς,
ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἤμπεπε μοι τοῖχοι μεγάρων, καλαί τε μισόδμαι,
ἐλάτιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσ' ἐχοντες
φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.
ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
σίγα, μὴ κατὰ σὸν νόον ἔλκεο, μηδ' ἐρέεινε. (σεῦς,
αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι ἐγὼ δ' ὑποπαλέφομαι αὐτὸς,
ὄφρά κ' ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
αἵ δ' ἐμ' ὀδυρομένην ἐρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἐξ' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
κήαιν' ὃν θάλαμον, λαιδ' ὦν ὑποπαλαμπομένᾳσιν,
ἔνθα πάρος ποιμᾶν' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
αὐτὰρ ὁ γε μεγάρῳ ὑπελέπτετο δίῳ Ὀδυσεύς,
μνησάρεσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
ἦλθ' ἴσαν ἐκ θαλάμοιο πορίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδ' ἐξοχὴν Ἀφροδίτῃ.
τῇ ῥ' ἔνθ' ἄρ' ἕδος κλισίῃ ἔνι κάββεσαν, ἔνθα δ' ἔφιζε,
ἐν ὠτῷ ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ· ἷ ποτε τέκτων
ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
ποδανιπτῆρ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἥδη μέγα βάλλετο κῆας.
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πορίφρων Πηνελόπεια.
ἦλθον δ' ἀμφὶ δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
αἳ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἄρεσαν ἠδὲ τραπέζας,
καὶ δέπαα ἔνθεν ἔρεπτον ἀνέρες ὑπερμενέοντες ἐπῖνον.
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπήνεσσι βάλον, ἄλλαι δ' ὑπέρθυσαν ξύλα πολλὰ, φόως ἅμα καὶ θέρμην δίεσαν. (ἐπ' αὐτῇ
ἦλθ' Ὀδυσῆι ἐπίπλεε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις,
ξεῖνε, ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδε παννύχιος δρήσεις
δινεύων κατὰ οἶκον; ὀπιπεύσεις γυναῖκας;
ἀλλ' ἔξελθε θύραζε τάλαν, καὶ δαῖτα πάσσο·
ἢ τάχα γ' ἐν δαλῷ βεβλημένος ἔνδα βύρσῃ. (δυσεύς,
Τὴν δ' ἄρ' ὑποδρακὼν προσέφη πολύμητις Ὀ-

nutrix, age mihi contine domi feminas,
donec in thalamum reponam arma patris
bona, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat,
patre absente. ego autem adhuc parvulus eram:
nunc autem volo deponere ut non ignis eat flatus.

Hunc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleæ:
utinam verò tandem fili prudentiam suscipias,
domum curandi, & res omnes servandi.
sed age, quæ tibi postea adiens lumen portabit?
famulas autem non finis adire, quæ prælucent.

Hanc a. rursus Telemachus prudēs contra locutus est:
hospes hic, non enim otiosum tolerabo qui meum
modium attingit, licet & procul venerit.

Sic autem dixit. illi autem impennatum fuit verbum:
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
hi autem festinantes Vlysses & illustris filius
intro portarunt galeasque & scuta umbilicosa,
lanceasque acutas. ante autem Pallas Minerva,
auream lucernam tenens, lumen perpulchrum faciebat.
tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim:
ô pater, certè magnum miraculum hoc oculis video:
enimuero mihi parietes domorum, pulchræq; sedes,
abiegnæq; trabes, & columnæ altitudinem habentes
lucent oculis tanquam igne ardente.
omnino aliquis Deus intus est, qui cœlū latum habitat.

Hunc autem respondēs allocutus est prudens Vlysses:
tace, & tuam mentem retine, neq; interroga.
hic tibi mos est Deorum qui olympum habitant.
sed tu quidem dormi: ego autem remanebo hic,
ut adhuc famulas & matrem tuam irritem.
hæc me dolens interrogabit de singulis.

Sic dixit. Telemachus autem ex domo discessit
cubiturus in cubiculum, lampadibus lucentibus,
ubi antea dormiebat quādo ipsū dulcis somnus capiebat.
illic igitur & tunc cubuit, & Aurorum expectabat.
at in domo relictus est divinus Vlysses,
procis cædem cum Minerva cogitans.
ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis vel aureæ Veneri.
huic apud quidē sedem ignē deposuerūt, illic a. sedebat,
rotundum ebore & argento: quam quondam faber
fecerat Icmalius, & sub scabellum pedibus misit,
aptum ex ipsa, ubi magnam iniecit pellem.
illic sedit postea prudens Penelope.
venerunt autem famulæ albæulnis ex domo:
hæ a. longè quidē panē multum asportanerūt & mēsas,
& pocula unde viri superbi bibebant.
ignem a. è faculis ad terram iecerunt, alia a. supra ipsas
congregarunt ligna, ut lumen essent & calefacerent.
ipsa autem Vlyssem carpsit Melantho secundò rursus:
hospes, adhuc & nunc hic molestus eris per noctem
obversans in domo? aspicis autem mulieres?
sed exi foras miser, & convivio iuvare:
aut citò & torre percussus ibis foras.

Hanc a. torvè aspiciens allocutus est prudens Vlysses:

Domum Telemacho instar ardentis flammæ adparet.

Melantho minatur Vlyssi ut vera nisi exeat domo.

misera-

miſere,cur in me ſit mutaberis iratio animo? (ſum?
num quòd tibi ſordeo? malaq; corpori neſtimẽta indutus
mendico autem in populo? neceſsitas enim urget.
tales mendici & erronei uiri ſunt.
etenim ego quondam dõmum in hominibus habitabam
beatus diuitem,& ſæpe dedi erroni
tali qualis eſſet,& ciuiſcunq; indigens ueniret.
erant autem ſerui nalde multi,aliaque multa
quibus bene uiuunt & diuites uocantur:
ſed Iupiter deſtruxit Saturnius:uoluit enim.
ideo nunc ne aliquando & tu mulier longè omnẽ perdas
laticiam qua nunc inter ancillas ornata es,
ne tibi aliquo modo domina irata ſeniat,
uel Vlyſſes ueniat.adhuc enim & ſperare fas eſt.
ſin ille quidẽ omnino periit & nõ amplius rediturus eſt,
at iam filius talis Apollinis conſilio
Telemachus:hunc autem nulla in domibus mulierum
latet improbè agens:quoniam non amplius ea ætate eſt.

Sic dixit.hunc autem audiuit prudens Penelope:
ancillam aũt allocuta eſt,uerbumq; dixit,denominauitq;
omnino audax canis intrepida non me lates
faciens magnum opus,quod tuo capiti infringes.
omnino enim bene ſcis,quoniam à me audiuiſti ipſa,
quòd hoſpitem eram in domibus meis
de marito interrogatura:quoniam frequenter triſtor
dixãt,& Eurynomen promam alloquuta eſt:
Eurynoma,porta ſedem & pellem ſuper ipſa,
ut ſedens dicat uerbum & audiat
hoſpes me.uolo autem ipſum interrogare.

Sic dixit.illa ualde feſtinanter depoſuit portans
ſedem bene politam,& ſuper ipſa pellem iecit:
illic ſedit poſtea multum tolerans diuinus Vlyſſes.
bis autem uerbis incepit prudens Penelope:
Penelopes & Vlyſſis ignoti colloquium.
hoſpes,de hoc quidem te primum ego interrogabo ipſa,
quis?unde es uirorum?ubi tibi urbs & parentes?

Hunc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô mulier,non aliquis te hominum in infinita terra
uituperauerit:certè enim tua gloria cœlũ latũ peruenit.
ſicut alicuius regis ſtrenui,qui Deum tolens
uiris in multis & fortibus regnans,
iura reddit:fert autem terra nigra
triticum & hordeum,grauantur autem arbores fructu:
pariunt autem firma pecora:mare autem præbet piſces
ex felicitate:uirtutem exercent autem populi ſub ipſo.
ideo me nunc alia quidem inquire tua in domo.
ne meum interroga genus & patriam terram,
ne mihi magis animum impleas doloribus
recordãti,nalde aũt ſum erũoſus:neq; aliquid me decet
domo in aliena lugentem̃q; flentem̃q;
ſedere.quoniam malum eſt lugere ualde ſemper.
ne aliqua mihi ancillarum iraſcatur,uel tu ipſa:
dicat a.lachrymas ſpargere granatũ me mentibus uino.

Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope:
hoſpes,certè quidem meam uirtutem ſpeciem̃q; corpus̃q;
perdiderunt immortales,quando Ilium profecti ſunt
Argini;

λαμονέη,τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κῆπτοτ' ὀνυμῷ;
ἦ ὅτι † τοι ῥυπόω;κακὰ δ' χροΐ εἵματα ἕσμαι; al.ὲ λίπλη
πῶλχόν δ' ἀὰ δ'ἤμου;αὐαγκαίη γὰρ ἐπέγει.
τοιοῦτοι πτωχοί κὰι ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
κὰι γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν αὐθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιον ἀφνειόν,κὰι πολλάκι δ'ὄσκον ἀλήτη
τοίῳ ὁππο῀ον ἔοι,καὸτ ὀν κεχρημένον ἔλθοι.
ἄσσαν δ' μῶες μάλα μυρίοι,ἄλλά τε πολλὰ
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι κὰι ἀφνειοὶ καλέονται·
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ ὡς.
ὣ δ'νῶ μή ποτε νῷ σὺ γύναι ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
ἀγλαΐην τὴν νῦν γε μετὰ δμῳῆσι κέκασαι,
μή πως τοι δ'ἔπειτα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
ἄ Ο'δυσεὺς ἔλθη.ἔτι γὰρ κὰι ἐλπίδος ἧπαρ.
ἀλλ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε κὰι ὀκέτι νόσιμός ἔσσιν,
ἀλλ' ἄδ' πῶς τοῖο Α'πόλλωνός γε ἕκητι
Τηλέμαχο· τὸν δ' ὅτις γε μεγάροισι γυναικῶν
λάθεται ἀτρεθάλως·ἐπεὶ ὀκέτι τηλίκο῀ ἐσίν.

Ὡς φάτο.τ δ' ἄκουσε πορίφρων Πηνελόπεια·
ἀμφίπολον δ' ὀνόμηνε προσηύδα τ' ἔφατ',ἔκτ' ὀνόμαζε
πάντως θαρσαλέην κύον ἀδηλιὲς ὅττι με λήθῃς (ζῳ,
ὄρδ'σσα μέγα ὄργον,ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
πάντα γὰρ εὖ ἴσθηθα,ἐπεὶ δ' ἐμοῦ ἔκλυθι αὐτῆ,
ὡς τὸν ξεῖνον ἐμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει ἕρεσθαι·ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
ἦ ῥά,κὰι Εὐρυνόμῃ ταμίῃ πῶς μῦθον ἔειπεν,
Εὐρυνόμη,φέρε δ' ἠ δίφρον κὰι κῶας ἐπ' αὐτ',
ὄφρα καθεζόμενο῀ εἴπω ἔπο῀ πὸ' ἐπακόσῃ
ὁ ξεῖνο῀ ἐμέθεν.ἐθέλω δέ μιν ἔξερέεσθαι.

Ὡς ἔφαθ'. ἡ δ' μάλ' ὀτρηρῶς κατέθηκε φέρουσα
δίφρον ἐϋξέσσον,κὰι ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ο'δυσσεύς.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε πορίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε,τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτή,
τίς;πόθεν εἰς ἀνδρῶν;ποθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμηχος Οδυσσεὺς
ὦ γύναι,ὀκ ἄν τις σε βροτῶν ἐπὶ αἶσαν γαῖαν (σεὺς,
νεικέοι·ἦ γάρ σεῦ κλέο῀ οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει.
ὥστε τεῦ ἢ βασιλῆο῀ ἀμύμονο῀,ὅστε θεὸς ὣς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι κὰι ἰφθίμοισιν ἀνάσσων,
ἴσλικίας ἀνέχησι·φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα
πυρὸν κὰι κριθάς,βρίθησι δ' ὀπώρεα καρπῷ·
τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα·θάλασσα δ' πρέχει ἰχθῦς
ἐξ εὐπηγισίης·ἀρητῆσι δ' λαοὶ ὑπ' αὐτ'.
Τῶ δ'ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
μηδ'ἐμὸν ἐξερέεινε γένο῀ κὰι πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνὶ πλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ.πάλαι δ' ἐμὶ πολύσονο῀·ὀδ'ἐλ μεχρὶ
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοάοντά τε μυρόμενόν τε
ἤδαι,ἐπεὶ πάντιον ὠγυθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
μή τίς μοι δμωῶν νεμεσήσεται,ἠὲ σύ γ' αὐτή·
φῶ † δ'ἄκρυ πλώειν βεβαρυόντα με φρένας οἴνῳ. al.ἀκρίδι πλώειν
Τὸν δ'αὖ μείβετ' ἔπειτα πορίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖν',ἤτοι μὲν ἐμὶν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ἄλλοσε ἀθανάτοι,ὅτε Ἴλιον ἀσαν̈έβαινον

ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδυσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὴν ἐμὴν βίοτον ἀμφιπολεύοι,
μείζων κεν κλέος ἔη ἐμὸν καὶ κάλλιον ὅττω.
al. ἰπίασιν νῦν δ' ἄχομαι· τόσσ' γάρ μοι ἐπέκλωσεν κακὰ δαίμων
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, (μων.
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην ἐῢ δι' εἰλήλουθα μένοντες,
οἵ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
τῷ δ' οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι, οὐδ' ἱκετάων,
οὔτέ τι κηρύκων, οἵ δημιοεργοί τε τέτυκται·
ἀλλ' ὀδύσσῆα ποθέουσα, φίλον κατατήκομαι ἦτορ,
οἵ δ' γάμον ἀσσύτερον ἐμὸν ὄρσασθαι· ἐγὼ δ' ὀλοὰς τολυπεύω.
φᾶρος μὲν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
λεπτὸν καὶ πολύμιτρον. ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέφην·
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι γὰρ ἐμὸν γάμον· εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰσότε κῆρ μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρης κῆτα, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὡς ἐφάμην· τοῖσι δ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθά κεν ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, πολλὰ δ' ἤματα πάλλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή μ', ἅτε δμῳὰς κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
εἶδον ἐπελθόντες, καὶ ὁμοκλήσαντ' ἐπέεσσιν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
νῦν δ' ὔτ' ἐκφυγέμεν δύναμαι γάμον, ὅτέ τιν' ἄλλην
μῆτιν ἐφευρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
γήμασθ'. ἀχαλάσω δ' υἱὸς βίοτον κατεδόντων,
al. μάλιστα γιγνώσκων· ἤδη γὰρ αὐτῆς οἷός τε † μίγας τε
οἶκον κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὥς μοι εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος πεπύσεται πολύμητις ὀδυσ
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω ὀδυσῆος, (σεύς,
ὄφρ' ἔτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ὀξερέεσσι·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μάλ' ἀχέσεσί γε δώσεις
πλείοσιν ἢ ἔχομαι. ἦ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
ἧς ἀπέησιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτὸν ἀνὰ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω ὅ μ' αὐτίκα δὴ μετέλλας.
Κρήτη τις γαῖ' ὄδι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πίειρα, περιῤῥύτη· ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.
τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθά τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου Δευκαλίωνος.

Argiui, cum his autem meus maritus iuit Vlyſſes.
ſi ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria eſſet mea & melior ſic.
nunc autem doleo: tot enim mihi nenis mala fortuna.
quicunq; enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samæq; & ſyluoſæ Zacyntho,
quiq; ipſam Ithacam temperatam tenent,
hi me nolentem petunt uxorem, uexantiq; domum.
ideo neq; hoſpites curo, neq; ſupplicantes,
neq; præcones, qui publici operarij ſunt:
ſed Vlyſſem deſiderans, dilecto intabeſco animo.
illi autem nuptias feſtinant: ego autem dolos cogito. Penelope narrat hoſpiti Vlyſſi ut proces ſeſſerit.
ueſtem quidem mihi primum inſpirauit mētibus Deus
ſtatuta magna tela in domibus texere,
tenuem & immenſam. ſtatim autem ipſis dixi:
iuuenes mei proci, quoniam mortuus eſt diuinus Vlyſſes,
expectate feſtinantes meas nuptias: donec ueſtem
perfeciam, (ne mihi nana fila pereant)
Laerti heroi funebrem, quando ipſum
parca pernicioſa capiet ualde dormientis mortis.
ne aliqua mihi in populo Græcarum iraſcatur,
ſi ſine ueſte iacet, multa qui poſſiderit.
Sic dixi: his autem perſuaſus eſt animus ſuperbus.
tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
noctes aũt reſoluebam poſtquam lampades appoſuerem.
ſic triennium quidẽ latui ego & perſuadebam Achiuis
ſed quando quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
mẽſibus intereũtibus, circum a. dies multi perfecti ſunt,
tunc me, per famulas canes non curantes,
deprehenderunt ingreſſi, & obiurgauere uerbis.
ſic eam perfeci & non uolens per uim:
nũc aũt neq; effugere poſſum nuptias, neq; aliquid aliud
conſilium inuenio. malde autem incitant parentes
nubere. ægrefert autem filius uictum edentibus,
cognoſcens: iam enim uir eſt tantus tumq; magnus ut
domum curet, huicq; Iupiter gloriam præbeat.
ſed & ſic mihi dic tuum genus unde ſis. Penelope quærit ex hoſpite genus.
non enim à quercu es antiqua, neq; à petra.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyſſis,
non amplius ceſſabis meum genus interrogans:
ſed age tibi dicam: certè quidem me doloribus dabis
pluribus quàm teneor. ſic enim ſolet, quando patria
ſua abeſt uir tanto tempore quanto ego nunc,
multas hominum ad urbes errans, dolores patiens.
ſed tamen dicam quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra eſt medio in nigro ponto, Deſcriptio Cretæ, unde Vlyſſes fingit ſe eſſe oriundũ.
pulchra & pinguis, circumflua: in hac autem homines
multi, infiniti, & nonaginta urbes.
alia autem aliorum lingua mixta: ſunt quidem Achiui,
ſunt & Theocretes magnanimi, ſunt & Cydones,
Dorenſesq; & Trichaices, diuiniq; Pelaſgi,
his eſt Gnoſos magna urbs, ubi Minos
nouennis regnauit Iouis magni familiaris,
patris mei pater magnanimi Deucalionis.

Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem:
sed hic quidem in nauibus rostratis Ilium ad
iuit simul cum Atridis: mihi a.nomen inclytum Æthon,
iunior natu: hic autem prior & melior.
sic Vlyssem ego uidi, & hospitalia dedi.
etenim hunc ad Cretam deduxit uis uenti,
euntem ad Troiam, percutiens Maleas.
statuit autem in Amniso, ubi spelunca Lucinæ,
in portibus difficilibus: uix autem euasit procellas.
statim aũt Idomeneum interrogabat ad urbẽ profectus:
hospitem n. ipsum dicebat dilectumq́ esse reuerendumq́.
huic autem iam decima uel undecima erat aurora
cunti cum nauibus rostratis Ilium intro.
hunc quidem ego ad domos ducens bene excepi,
peramanter tractans, abundante domo.
& ei, alijsq́ socijs qui simul ipsum sequebantur,
à populo farinas dedi & nigrum uinum congregans,
& boues mactandos: ut impleret animum.
illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui:
(flabat enim Boreæ uentus magnus, neq́ in terra
sinebat stare: sæuus autem aliquis mouerat deus)
ipsa autẽ tertiadecima die uẽtus cecidit: illi a. soluerunt.
Simulabat mendacia multa dicens ueris similia.
illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatq́ corpus.
sicut autem nix liquefit in altis montibus,
quam Eurus liquefecit postquam Zephyrus defusus est,
liquescenteq́ ea fluuij implentur fluentes,
sic huius liquefiebant pulchræ genæ lacrymantis,
flentis suum uirum assidentem. at Vlysses
animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem,
oculi autem tanquam cornua stabant, uel ferrum,
tacitè in palpebris. dolo autem hic lacrymas occultabat.
illa igitur postquam satiata multarum lacrymarũ luctu,
iterum ipsum uerbis respondens allocuta est:
nunc te hospes puto tentatum iri
an uerè illic eum diuinis socijs
exceperis in domibus meum maritum, sicut dicis.
dic mihi qualia quæ circa corpus uestimenta induxit e-
ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur. (rat,
Hanc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
ô mulier, difficile tanto tempore seorsum absentem
dicere. iam enim ei uigesimus annus est
ex quo illinc iuit, & mea abijt patria.
at ego dicam sicut mihi uidetur animo:
uestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses,
duplicem: at ei fibula auro facta erat
calamis duplicibus: ante autem uaria erant:
in prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes,
ut illi aurei, hic quidem uidebat hinnulum suffocans,
at ille effugere cupiens palpitabat pedibus.
interulam autem animaduerti circa corpus stupendam,
qualis est cepæ membrana sub tegmine.
sic quidem erat mollis, splendida autem erat sol sicut.
equidem multæ ipsam admirabantur mulieres.

Δολικαλίων δέ μ' ἔτικτε, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
ἔσχετ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα, πρότερος καὶ ἀρείων.
ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἐσλόμην, καὶ ξείνια δῶκα.
καὶ γάρ μιν Κρήτηνδε κατήγαγε νηυσὶν ἀέλλαι,
ἐκμηνον Τροίηνδε, παρὰ πλάξασκε Μαλειῶν.
ἔσχε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος εἰλήθυιης,
ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετάλλα ἄστυ δ' ἀνέβαινε·
ξεῖνον γάρ μιν ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν ἠδὲ τοκῆος·
τῷ δ' ἤδη δεκάτη ἢ ἑνδεκάτη πέλεν ἠὼς
οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ δεξάμενος,
ἐν δ' ἐπέων φιλίων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις οἳ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
δημόθεν ἄλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
καὶ βοῦς ἱερεῦσαι ἐπώτρυνα, ὄφρα πλησαίατο θυμόν.
ἔνθα δυώδεκα μὲν μίνυθ' ἥματα δῖοι Ἀχαιοί·
(ἔλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, ὃν οὐδὲ γαῖα
ἔμπεδον ἔσχεθε· χαλεπός δέ τις ὦρορε δαίμων)
τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο.
Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
τοῦ δ' ἀκούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς.
ὡς δ' ὑπὸ χιὼν τήκεται ἐν ὀρεσσιν ὄρεσφι,
ἣν τε Εὖρος κατέτηξεν ἐπιπλὼ Ζεφύρου καταχεύσας,
τηκομένης δ' ἄρα τε ποταμοὶ πίμπλανται ῥεόντων,
ὣς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχεόντος,
κλαιούσης ἑὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
θυμῷ μὲν γοόωσαν ἐλεαίρεν γυναῖκα,
ὀφθαλμοὶ δ' ὥσει κέρα ἕστασαν, ἢὲ σίδηρος,
ἄκριτα γὰρ βλεφάροισι. δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεύθε.
ἣ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
δεξαμένη μιν ἔπειτα ἀμειβομένη προσέειπεν,
νῦν μὲν δή σ' ξεῖνε γ' ὀΐω πειρήσεσθαι
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν αὐτιδέοις ἑτάροισιν
ξείνισας γε μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕσσο,
αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους οἵ οἱ ἕποντο. (σεῦ,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
εἰπέμεν. ἤδη γάρ οἱ εἰκοστὸν ἔτος δύσιν
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·
αὐτάρ ἐγὼν ἐρέω ὡς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
χλαῖναν πορφυρέην δίπλακα ἕλετο ἔσσο θ' ὑφαντήν·
ἐν δὲ πλεκτὴ ἦεν ἐπιπλὼς· αὐτὰρ οἱ πρόσθεν χρυσοῖο πέτυκτο
αὐλοῖσιν διδύμοισιν· θαύμαζον δὲ ἕκαστα νοῆσαι·
ἐν ποδοφόροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἔλλόν
ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
αὐτὰρ ὃ, ἐκφυγέειν μεμαὼς, ἅπασαιρε πόδεσσι·
τὴν δ' ἐσιδὼν ἐθάμβησα πόδεσσι σιγαλόεσσα,
οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κατὰ ἰσχαλέοιο.
τὼς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρῶς δ' ὣ ἠελίῳ ὣς·
ἣ μὲν πολλαὶ δ' αὐτὴν ἐθήσαντο γυναῖκες·

aliud

ἄλλο

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
οὐκ οἶδ' εἰ τάδε ἕσσο περὶ χροΐ οἷκόθ' ὁ δῖος Ὀδυσεύς,
ἤ τις ἑταίρων δ' ὧκα θοῆς ἅμα νηὸς ἰόντι,
ἦ τίς πως καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσεὺς
ἔσκε φίλος· πωλεῦντο γὰρ ἀχαιῶν ἧσαν ὁμοῖοι.
καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλὴν, πορφυρέην, καὶ τορμόεντα χιτῶνα.
αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηΐ.
καὶ μήν οἱ κῆρυξ ἀλίγου πεφιγνέστερος αὐτοῦ
εἵπετο· καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷος ἔην περ.
γυρὸς ἔην ὤμοισιν, μελανόχροος, ὀλοκάρηνος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίον δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
ὧν ἑτάρων Ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη.

Ὡς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
σήματ' ἀναγνόντι τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ αἰδοῖός τε.
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον οἷ' ἀγορεύεις,
πτύξασ' ἐκ θαλάμου· πρόνλω τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
κόσμον ἄγαλμ' ἐΐσκειν. τὸν δ' οὐκ ὀπάσομαι αὖτις
οἶκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοείλιον οὐκ ὀνομαστήν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαρτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρειο, μηδέ τι θυμὸν
πῆχε, πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαι γέ μὲν οὐδ' ἐγώ.
καὶ γάρ τις τ' ἄλλοιον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα
καρδίοιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόα μὲν παῦσαι, ἐμεῦ δ' ἤ σεύθεο † μύθων.
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ὑπερκύσω,
ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ πρὸς νόστον ἄκουσα
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν αὐδηέντων ἐν πίονι δήμῳ
ζωὸν. αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐδλά,
αἰτίζων αὐὰς δ' ἦμον. ἀτὰρ ἑρίηρας ἑταίρους
ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐν οἴνοπι πόντῳ,
ὁρμηθεὶς ἀπὸ νήσου ἰών. ὀλύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος. τῷ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐν πόντῳ·
τὸν δ' ἄρα θὴν τρόπις νηὸς ἔκβαλε κύμα δίῳ χέρσου
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἵ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
οἵ δή μιν πολὺ κῆρι θεὸν ὡς τίμησαντο,
καί οἱ πολλὰ δόσαν, ὤφελλόν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ' ἀπήμαντον. καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
ἦλθε· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἴσατο θυμῷ,
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ κατηπεφάτο ἀνθρώποισιν
οἷος Ὀδυσσεὺς· τοῦ δ' οὔ τις ἐρίσσεται βροτὸς ἄλλος,
ὡς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων.
ὤμνυε δ' πρὸς ἐμοὶ αὐτῷ ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἑπὴ πέμπειν ἑταίρους
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone tuis:
neſcio ſi hæc indutus fuerit circa corpus domi Vlyſſes,
an aliquis ſociorum dederit ueloci in naui euntι,
an aliquis alicubi hoſpes. quoniam multis Vlyſſes
fuit amicus. pauci enim Achiuorum erant ſimiles.
& ei ego æreum enſem & duplicem dedi
pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
honoratè autem dimiſi benetabulata in naui.
& quidem ei præco paulo grandior ipſo
ſequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
gibboſus in humeris, magnι corporis, criſpo capite:
Eurybates a nomen fuit, honorabat a ipſum præ ceteris Eurybates
ſuis ſocijs Vlyſſes, quòd mentibus æqualia ſciebat. præco Vlyſſis.

Sic dixit. huic a adhuc magis deſideriũ mouit luctus,
ſigna agnoſcenti quæ ei certa dixit Vlyſſes.
hæc igitur poſtquã ſatiata eſt multũ lachrymabili luctu,
tunc ipſum uerbis reſpondens allocutus eſt:
nunc quidem mihi hoſpes, antea miſerabilis
in domibus meis, amicusq; eris honorabilisq;.
ipſa enim illa ueſtimenta ego præbui qualia dicis,
plicans ex cubiculo: fibulamq; impoſui lucidam,
illi ornamentum eſſe. hunc autem non ſuſcipiam rurſus
domum reuerſum dilectam in patriam terram.
ideo mala parca concaua in naui Vlyſſes
iuit inſpecturus malam Troiam non nominabilem.

Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyſſis,
non amplius nunc corpus pulchrum deſtrue, neq; animũ
tabefac uirum lugens, reprehendo quidem nihil.
etenim aliqua alienum luget uirum quem perdidit
iuuenem, cui filios peperit amore mixta,
quanto magis Vlyſſem, quem dicunt Deis ſimilem eſſe.
ſed luctu quidem ceſſa, mei autem intellige uerba.
uerè enim tibi loquar, neq; occultabo,
quod iam Vlyſſis ego de reditu audiui
prope Theſprotos populos in pingui populo
uiui. at ducit theſauros multos & bonos,
petens in populo. ſed amabiles ſocios
perdidit & nauem concauam in nigro ponto,
Thrinacria ab inſula ueniens. irati ſunt enim ipſi
Iupiterq; & Sol. huius enim boues interfecerunt ſocij.
illi quidem omnes perierunt undoſo in ponto:
hunc autem in carina nauis iecit unda in continentem
Phæacum in terram, qui deorum proximi ſunt.
qui quidem eum ex animo cen deum honorarunt,
& ei multa dederunt, mittereq; ipſum uolebant ipſi
domum illæſum. & iam diu huc Vlyſſes
ueniſſet: ſed ei hoc utilius niſum eſt animo,
res congregare multam in terram eundo.
ſic aſtutias multas præ mortalibus hominibus
nouit Vlyſſes: neq; aliquis contenderit homo alius,
ſic mihi Theſprotorum rex locutus eſt Phidon.
iurauit autem ad me ipſum libans in domo,
nauem detraxiſſe, & paratos eſſe ſocios.
hi autem ipſum mittent dilectam in patriam terram.

al. μῦθον.

ἀλλ'

ſed

ſed me prius miſit: contigit enim veniens nauis
uirorum Theſprotorum in Dulichium multi frumenti.
& mihi res oſtendit quaſcunq; congregauerat Vlyſſes:
& quidem in decimum genus alterum adhuc paſcerent
quæcunq; ei in ædibus opes iacent regis.
hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei
ex querceto alta Iouis conſilium audiret,
quomodo rediret dilectam in patriam terram,
iam diu abſens, uel manifeſtè uel clàm.
ſic quidem hic eſt ſaluus, & ueniet iam
breui omnino: nec amplius lõgè ab amicis et patria terra
diu aberit. tamen tibi iuramenta dabo:
ſciat nunc Iupiter primùm deorum eximius et optimus,
domusq; Vlyſſis boni, quam perueni,
certè tibi hæc omnia perficientur ſicut dico,
hoc ipſo anno ueniet huc Vlyſſes,
intra finem huius menſis, & initium ſequentis.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
utinam iſtud quidem hoſpes uerbum perficiatur.
equidem citò cognoſceres amicitiamq; multaq; dona
ex me: ut aliquis te occurrens beatum dicat.
ſed mihi ſic in animo putatur ſicut erit:
neq; Vlyſſes amplius domum ueniet, neq; tu reductionem
aſſequeris: quandoquidem nõ tibi rectores ſunt in domo,
qualis Vlyſſes fuit inter uiros, (ſi eſſet quidem)
hoſpites uenerandos dimittere & excipere.
ſed ipſum famulæ lauate, & ponite lectum,
ſtramenta & lænas & lodices ſtupendos,
ut bene calefactus aureæ ſedis auroram perueniat.
mane autem valde mane lauate ungiteq;,
ut intus apud Telemachum cœnã curetur
ſedens in domo. quòd ſit ei grauius qui illorum
huic moleſtus fuerit, neq; tantillum
hic iam profieret, valde quamuis iratus graniter.
quomodo enim me tu hoſpes ſcies ecquid meliores
alias ſupero mente & prudenti conſilio,
ſi ueſte carens malè indutus in domibus
conuiueris? homines autem parum durantes ſunt.
qui quidem ſæuus ipſe eſt & crudeliter affectus,
huic impreecantur omnes homines dolores ante
mimo, at mortuo maledicunt omnes:
qui autem bonus ipſe eſt & bene affectus,
huius quidem gloriam latam hoſpites ferunt
omnes in homines, multiq; ipſum bonum dicunt.

Hanc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô uxor uenerãda Laertiadæ Vlyſſis,
certè mihi indumenta & lodices ſtupendi
odio fuerunt, quando primum Cretæ montes niuales
reliqui in naui proficiſcens longos remos habenti.
cuboq; ſicut antea inſomnes noctes iacebam.
multas enim noctes ſordida in domo
dormiui, & expectaui bonæ ſedis auroram diuinam.
neq; mihi peluis pedum amabilis in animo
eſt: neq; mulier pedem tanget noſtrum
harum quæ tibi domi miniſtræ ſunt,

ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν· ὃ δ' Δουλίχιον πολύπυρον.
καί μοι πτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξεναγείρατ' Ὀδυσσεύς·
καὶ νύ κεν ὃ δ' ἐπάτλω γενεὴν ἔτι τέρπε γ' ἔχοντα
ὅσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτι·
τὸν δ' ὃ γε Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δὴ λιπὼν ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.
ὣς ὁ μὲν ὅττως ὄβριμος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
ἄγχι μάλ'· ἀλλ' ἔτι πάλαι φίλων ἄμμ πατρίδ' ἀπούρας
δηρὸν ἀπέσσεῖται. ἔμπης δέ τοι ὄρκια δώσω·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἰσίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἤ μάλ' τοι τάδε πάντα τελεύεται ὡς ἀγορεύω,
ἦμος αὖτε νεήσατος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσεύς,
ἢ μὲν φθίνοντος μηνὸς, ἢ δ' ἰσαμένοιο.

Τὸν δ' αὖτε πεπύσεσθαι πορίφρων Πηνελόπεια·
αἴ γὰρ δὴ ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
τῷ κέ τοι ἀγνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμέθεν· ὡς οὔ τις σε σαώσειε μακαρίζοι·
ἀλλά μοι ὧδ' αὐτὰ θυμὸν ὀίεται ὡς ἔσεται περ·
οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ· ἐπεὶ οὔτοι σημάντορες εἰσὶν ἐν οἴκῳ,
οἷος Ὀδυσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (εἴποτ' ἔην γε)
ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,
δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' ἐῢ θαλπιόων χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
ἠῶθεν δὲ μάλ' ἠρι λοέσσαί τε χρῖσαί τε,
ὥς κ' ἔνδοθι πὰρ Τηλεμάχῳ δαῖτα τετυκται
ἥμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνῳ
ἔτερον αὐτάρ ἢ θυμοφθόρον, ὅς τέ τιν ὄρχον
ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα πρὶν κεχολωμένῳ αἰνῶς·
πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ ξεῖνε δέκεσθαι ἔτι μνωόεσσιν
ἀλλάων πρίεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
ἤ κεν ἀϋσαλέῳ πακτὰ ἐμεῖο ἐνὶ μεγάροισι
δμῳαὶ ἠὲ αὐθρωποὶ ἰὴ μινυώδεσι πλέεσθαι.
ὃς μὲν ἀπλοΐης τ' αὐτὸς ἔη καὶ ἀπλοΐα εἰδῇ,
τῷδέ κατηρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
ζωῷ, ἀτὰρ τεθνηῶτί γ' ἐφιλόωνται ἅπαντες·
ὃς δ' αὖ ἀμύμων αὐτὸς ἔη καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
πάντες ἐπ' αὐθρώπους, πολλοὶ δέ μιν ἐσθλὸν ἐέπουσι.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδῃ Ὀδυσῆϊ, (σεῦ)
ἦτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἔχθιστ', ἐπεὶ Κρήτηνδε ὄρεα νιφόεντα
νηὶ θοῇ λίπον εὐήρει νηὸς ἐπ' ὁλκάδος ἐρσήεν.
κείων δ' ὡς τὸ πάρος πολυάρατος νύκτας ἰαύων.
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ οἴκῳ ἀλ. νοΐῃ
ἄεσα, καί τ' αὐέρεια εὐθρονον ἠῶ ἔλεον.
δηλή τι μοι ποτ' ἀνιπτόποδα πολλῶν † ἐπιπρὸ αὐτὰ θυμοῦ ἀλ. ἐπιῤῥαῶ
γίγνεται· δή ῥ' γυνὴ πολιὸς ἅψεται ἠμετέροιο θυμῷ
πόνῳ αἵ τοι δῶμα κάτα δρήσεσθαι ἔασιν;

ἐμὲ

ὡ μήτις γρηῢς ὧδε παλαιὸν νόον ἐνθάδ' ἔγῃσι,
ἥτις τοι τλήκῃ τόσα φρεσὶν ὅσσά τ' ἐγὼ περ
πτώσσω δ' αὖ ὁ φθονέομι ποδὸς ἅψασθαι ἐμείο.

Τὴν δ' αὖτε πρόσεφη πολύφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε φίλ', ἦ μάλα τοι νόος αὐτὸς ὑποθήσεται ἐσθλός
ξείνων τοι μάλα πῶς φίλιος ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
ὡς σὺ μάλ' ὀφρα δ' ἔως περιπευκέα πάντ' ἀγορεύεις.
ἔστι δέ μοι γρηῢς πυκινὰ φρεσὶ μήδεα εἰδυῖα,
ἣ κεῖνον δύστηνον ἐϋτρεφὲς ἀνδρὶ τιτήναι,
δεξαμένη χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
ἥσι ποδάς νίψῃ, ἁλιγκιοτέλεστά περ ἔμπης.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνάστηθι πόρισφρον Εὐρύκλεια,
νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που ὀΐομαι
ἤδη τοιόσδ' ὅδε πόδας, τοῖός δέ τε χεῖρας.
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ κατὰ γήρασκουσιν.

Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δ' ἄρα χερσὶ πρόσωπα,
λάκρυα δ' ἐκβάλετο θερμά· ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε·
δαιμοι ἐγὼ στέο τέκνον, ἀμήχανος ἦ σε μάλιστα Ζεὺς (πτύ-
ἀνθρώπων ἔχθηρε θεοσδίεα θυμὸν ἔχοντα.
ἦ γάρ πω τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
κῖονα μηρί' ἔκηε, δὴ ἐξαίτους Ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους, ἀρήμεν' ἔως ἱκοιο
γῆράς τε λιπρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δέ τοι ὧδέ σε πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ,
ὥς τῳ καὶ κείνῳ ἐφεπτιόωντο γυναῖκες
ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο,
ὡς σέθεν αἰὲν ἀνώγει ἀολλέας καθεπτιόωνται ἅπασαι,
τάων νῦν λώβην τε κακὰ αἴσχεα τ' ὄλλ' ἀλέεινων,
δμῳὰς οὐκ ἐάας νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἄκοντα ἀνώγει
κούρη Ἰκαρίοιο πόρισφρον Πηνελόπεια.
τοῦ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
κηὐθέλω εἶναι· ἐπεὶ μοι ὀρώρεται ὧδε ἕκαστα θυμὸς
κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅ, τοι κεν ἔπω·
πολλοὶ δὴ ξεῖνοι τηλαπετέες ἱκάνουσι
ἀλλ' ὅπωπα τινὰ φημὶ τοιοῦτόν τε οἷόν τε ἰδεῖν
ὡς σὺ δέμας φωνήν τε ποδὰς τ' Ὀδυσῆι ἐοικας.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γρηῢ, ὅτω φασὶν ὅσοι ἴδμεν ὀφθαλμοῖσιν (σὺν,
ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα ἐκπαγλω ἀλλήλοιιν
ἐμμεναι· ὡς σύ περ αὐτὴ ὧδε φρονέουσ' ἀγορεύεις.

Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δ' λέβητ' ἔλε παμφανόωντε
τῷ πόδας ἐξαπνίζεν, ὕδωρ δ' ὡς ἐγχεύατο πολλὺ
ψυχρόν· ἔπφατο δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. Ὀδυσεὺς δὲ
ἕζετ' ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αὖτις·
αἶψα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο μή ἑ λαβοῦσα
ὀλλῃ ἀμφράσσαιτο, νόῳ ἀμφασθεῖσα ἔργα γνοίητε.
νίζε δ' ἄρ' ἆσσον ἰοῦσα ἄνακτ' ἑὸν· αὐτίκα δ' ἔγνω
ὀλλῃ τλῆ ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ἐδόντι
Παρνησόν δ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
μητρὸς ἑῆς πατρὸς τε ἑοῦ, ὃς κάρτει τε δόλῳ τε
κλεπτοσύνῃ τ' ὄρκῳ τε. θεὸς δ' ὁ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία κάῃ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων. ὁ δὲ οἱ παρόφρων ἅμ' ὀπάδει.
Αὐτόλυκος δ' Ἰθάκηνδ' ἐλθὼν εὗρε προγόνοιο
παῖδα νέον γεγαῶτα· κιχήσατο δ' ὑμετέρῳ ἐν

nisi aliqua uetula eſt antiqua prudentia ſciens,
quæ tolerauerit tot mente quot ego:
huic non inuidero pedes tangere meos.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
hoſpes dilecte, non enim aliquis uir prudens ſic
hoſpitiũ peregrinorum amabiliũ meam peruenit domũ,
ſicut tu nalde ſcitè prudentia omnia dicis.
eſt autem mihi anus prudentia mente conſilia habens,
quæ illum infelicem bene nutriuit & eduxauit,
ſuſceptum manibus quãdo ipſum primũ peperit mater,
quæ tibi pedes lauabit, parua licet.
ſed age nunc ſurgens prudens Euryclea, Accerſitur Euryclea ut hoſpitis corpus lauet.
lauat uis regis coæuum: & fortè Vlyſſes
iam talis pedes, & talis manus.
ſtatim enim in malo homines ſeneſcunt.

Sic dixit. uetula autem operuit manibus uultum,
lacrymas autẽ emiſit calidas: uerbum q́ luctuoſum dixit:
hei mihi fili, improbus certè te ſupra Iupiter
homines odit pium animum habentem.
non enim aliquis tot hominum Ioui fulminatori
pinguia femora combuſſit, neq́ electas Hecatombas,
quot tu huic dediſti, precans quo peruenires
ad ſenectutem maturum, nutriresq́ illuſtrem filium:
nunc autem ſic tibi omnino abſtulit redeundi diem.
ſic alicubi illi illudunt mulieres
hoſpitiũ peregrinorũ, quãdo ad inclytas domos peruenit,
ut tibi ſenex canes hæ illudunt omnes,
quarũ nunc contumeliã & turpitudines multas fugiẽs,
non ſinis lauare: me autem non inuitam iubet
filia Icarij prudens Penelope.
ideo tibi pedes lauabo, ſimulq́ ipſius Penelopes
& tui gratia: quoniam mihi monetur intus animus
doloribus, ſed age nunc intellige uerbum quod dicam:
multi ſanè hoſpites miſeri huc peruenerunt,
ſed nondum aliquem dico ſimilem ſic uidiſſe
ſicut tu corpore uoceq́ue pedibuſq́ue Vlyſſi ſimilis es.

Hanc reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô uetula, ſic dicunt quicunq́ uiderunt oculis
nos ambos, malde ſimiles inter nos
eſſe: ſicut tu ipſa prudens dicis.

Sic dixit. uetula autem lebetem accepit ſplendidum Vlyſſes agnoſcitur ab Euryclea ex cicatrice.
quo pedes lauabat, aquam autem infudit multam
frigidam: poſtea autem calidam exhauſit. at Vlyſſes
ſedit in foco, ad autem tenebras uerſus eſt ſtatim.
ſubitò enim in animo cogitauit ne ipſum accipiens
cicatricem animaduerteret, & manifeſta res fierent.
lauabat autẽ propè iens regẽ ſuum: ſtatim autẽ cognouit
cicatricem quem aliquando aper inflixerat albo dente
in Parnaſum profectum ad Autolicum q́ & filios,
matris ſuæ ad patrem bonum, qui homines ſuperabat De Autolyco Vlyſſis auo.
aſtu q́ iuramento q́. Deus autem ei ipſe dederat
Mercurius. huic enim grata femora comburebat
agnorum & hœdorũ. hic a. promptus ſimul ſequebatur.
Autolicus autem Ithacæ ueniens in pinguem populum,
filium recens natum inuenit filiæ ſuæ:

hunc

hunc eius Euryclea dilectis in genibus posuit
finienti cænam: uerbumq́ dixit, denominauitq́:
Autolyce, ipse nunc nomen inueni quod ponas
filiæ filio. optatissimus autem tibi est.
Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitq́:
Vnde nomen Vlyßi indiderit auus. *gener meus filiaq́ ponite nomen quodcunq́ dicam.*
multis enim ego inuisus huc ueni
uiris & mulieribus supra terram multapascentem:
huic Vlysses nomen sit cognomen. at ego,
quando pubescens maternam in magnam domum
uenerit Parnasum, ubi mihi res sunt,
harum ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
horũ gratia uenit Vlysses, ut ei præberet splẽdida dona,
hunc quidem Autolycus q́ & filij Autolyci
manibus q́ salutauerunt, uerbis q́ suauibus.
mater autem Amphithea matris complexa Vlyssem,
osculata est ipsum caput q́ & ambo lumina pulchra.
Autolycus autem filijs iussit glorioſis,
cænam parare. hi autem monentem audiuerunt.
statim autẽ induxerunt bouem masculum quinquẽnem:
quem deglubentes curaruntq́, & ipsum fuderunt omnẽ.
minutimq́ inciderunt scienter, fixeruntq́ uerubus,
assaueruntque peritè, diuiseruntque partes.
sic tunc quidem toto die ad Solem occumbentem
conuiuabantur. neq́ animus indigebat conuiuio æquali.
quando autem Sol descendit, & tenebræ uenerunt,
tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.
Descriptio uenationis. *quando autem mancgenita apparuit rosea Aurora,*
perrexerunt ire in uenationem & canes & ipſi
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
iuit. altum autem montem ascenderunt indutum sylua
Parnasi: citò autem peruenerunt in recessus uentoſos.
Sol quidem postea recens percußit arua,
ex tacitè fluenti profundiſluo Oceano.
in uallem autem peruenerũt uenatores: ante autem ipsos
uestigia scrutantes canes ibant. at retro
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
ibat prope canes, uibrans longam hastam.
hic in sylua densa iacebat magnus aper:
quã quidẽ neq́ uẽtorũ penetrabat uis humida spirantiũ,
neq́ ipsam Sol lucens radijs percutiebat,
neq́ imber penetrabat prorsus: sic densa
erat, at foliorum inerat fusio ualde multa.
hunc aũt uirorum q́ canum q́ sonus circumuenit pedum,
ut inuadentes aderant. hic autem contrarius ex sylua
horrens bene ceruicem, igne autem oculis aſpiciens,
stetit ipsos prope. ipse autem primus Vlysses
iuit eleuans longam lanceam manu forti,
Vlysses adhuc adoleſcens ab apro uulneratus. *uulnerare cupiens. ille a. ipsum præueniẽs percußit aper*
genu super: multum autem extraxit carnis dente
obliquè ruens, neq́ os peruenit uiri.
hunc Vlysses uulnerauit in dextro armo,
transfadatla q́ est lucidæ lanceæ cuſpis.
cecidit autẽ in pulueribus protensus: auolauitq́ animus.
hunc quidem Autolyci filij dilecti curabant,

uulnus

τὸν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
παυομένῳ δ' ὀρτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, τόν κε θάμιστα
παιδὸς παιδὶ φίλῳ. πολυάρητος δέ τοι ἐσσί.
Τὸν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ', ὅτι κεν εἴπω
πολλοῖσιν γὰρ ἐγὼν ἐδύνασάμην τόδ' ἱκάνω (πω.
αὐδᾶσιν δὲ γυναιξίν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔσται ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἐγώγε,
ὁππότ' ἂν ἥβησας μητρώϊον ὑψόσε δῶμα
ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι τοι κτήματ' ἔασιν,
τῶν οἵ ἐγὼ δώσω, καί μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.
τοῦ γάριν ἦλθ' Ὀδυσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
χερσίν τ' ἀσπάζοντο, ἔπεσί τε μειλιχίοισι.
μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς πολιφῦσ' Ὀδυσῆϊ,
κῦσ' ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι,
δεῖπνον ἐφοπλίσσαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτορον·
τὸν ἱερὸν ἀμφὶ δ' ἕπον, καί μιν δαίχθαν ἅπαντα,
μίστυλλόν τ' ἄρα τῶς ἀμύμονα, πεῖραν τ' ὀβελοῖσιν,
ἄπτησάν τε πολιφραδέως, δάσαντό τε μοίρας.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὁμῶς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
ἦμος δ' ἠέλιος καταδύσετο, καὶ ὑπὸ νέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
βὰν ῥ' ἴμεν ἅμ θηρσὶ καὶ ἀνδράσι κύνας ἠδὲ καὶ αὐτοί
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δ' ἕπετο Ὀδυσεύς
ἴχνια. αἶψα δ' ὄρος πεδίοιο κατεικυῖαν ὕλην
Παρνησσὸν πάσαν τε κατὰ κνημούς τε λάβοσαν.
ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον πεδόθεν βάλλεν ἀρούρας,
ἐξ ἁπαλαῖ ῥεέθροιο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
οἱ δ' ὅτε βῆσαν ἵκανον ἐπακτῆρας· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
ἴχνη ἐρευνῶντος κύνες ἦϊσαν. αὐτὰρ ὄπισθεν
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσεὺς
ἦϊεν ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ συκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάεν μιν ὑγρὸν ἀφύσσων,
οὔτέ μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος πόρασκε διαμπρές· ὡς ἄρα συκινὴ
ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἔκλιθα πολλή.
τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε πρὶν κέλευθος ἦλθε, πρὸ οἷο ἵη,
ὡς ἐπάγοντ' ὀδόν· ἐπῆσαν. ὁ δ' αὐτίος ἐκ ξυλόχοιο
φρίξας ἐν λοφιῇ, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρώτιστος Ὀδυσεὺς
ἔσυτ' ἀναχαζόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
ὀτάμναι μεμαώς. ὁ δ' ἐν μιν φθάμενος ἔλασσε σῦς
γνὸς ὕπερ· πολλὸν δὲ λιὴν ἔφυσε σαρκὸς ὀδόντι
λικριφὶς ἀΐξας, ὀδὰξ δ' ὀστέον ἐκ φύετο.
τὸν δ' Ὀδυσεὺς ὄτρησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
αὐτικρὺ δ' ἐλήλυθε φαεινὸν δόρυ ἀκωκή.
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών· ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφιπένοντο,

ὠτειλὼ δ' ὁ δῖος ὑπ' ἀμύμονος αὐτοδίοιο
δῆσαν ὧκα μάλ' ὡς· ἐπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
ἔσχεθον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλα πρὸς δώματα πατρός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
εὖ ἰησάμενοι, πολλὰ δ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες,
καρπαλίμως χάρεντα φίλην χάρεντες ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην. τὸν δὲ μέγα θατέρω ἠδὲ καὶ αὐτὼ
χαῖρον νοσήσαντι, καὶ ἀθρήσαντες ἕκαστα,
δαῆναι ὅπη πάθοι. ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
ὡς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
τὸν γρηὺς χείρεσσι καταπρηΰνασα λαβοῦσα,
γνῶ ῥ' ὠμοσαμένη· πόδα δ' ἧκε φέρεσθαι.
γνὺξ δ' ἕλετο κνήμην, καναχήσατο δ' ἄρ χαλκός. (δ' ὥρ.
ἄψ δ' ἔτρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἀθέσφατ' ὑπ-
δ' ἅμα χάρμα τε ἄλγος ἔλε φρένα· τὼ δὲ οἱ ὄσσε
δ' ἀκρυόφιν πλῆντο θαλερὴ δὲ οἱ ἔσχε φωνή.
ἅψαμένη δ' γνάθου Ὀδυσῆα προσέειπεν,
ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
πρὶν ἔγνων πρίν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἰσάλρακεν ὀφθαλμοῖσι,
πέφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἐγγὺς ἐόντα.
ἀλλ' οὔ τ' ἀθρῆσαι δύνατ' αὐτίν, ὅτε νοῆσαι·
τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
χεῖρ' ἀμφὶ μάσσατο, φάρυγος λάβε δεξιτερῇφι·
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔθεν ἄσσον ἐρύσσατο, φώνησέν τε,
μαῖα, τίπτε με σοῖσι μάζῳ. νηῒ δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
ἄλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράδθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα, μήτις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
σὲ τροφὸν ὄσσης σοῦ ἀφείσομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείναιμι γυναῖκας.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
οἶδα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, ὄφρα κε τύχῃσι·
ἔξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος, ἢ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
δή τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
αἳ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτέες εἰσίν. (σὺς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
μαῖα, τίφ ἦ σὺ τάς μυθήσεαι; οὐδέ τι σε χρή·
εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ ἔσομαι ἐπάκουος.
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δ' θεοῖσιν.

Ὡς ἄρ' ἔφη· γρηὺς δ' ἐξ μεγάροιο βεβήκει,
ὀϊσομένη πόδ' ἄνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερ' ἐχύθη πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ νίψαν τε καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ, (τα.
αὖτις ἄρ' ἄσσον ἕρως τυρὸς ἕλκεν ἕδρηφιν Ὀδυσῆος
θερσόμενον, ἀλλὰ δ' κατὰ ῥακέεσσι κάλυπτε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πολύφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτή·
al. τάχ' ἐστὶ τὰ ἄνωθεν ὦμε, καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο † τάχ' ἤδ' ἔσσεται ὥρη,

nulnus autem Vlyſsis optimi diuini
ligauerunt ſcienter: inuocatione aũt ſanguinem nigrum Vulnera in
ſtiterunt: ſtatim autem iuerunt dilecti ad domos patris. cantari ſo-
hunc quidem Autolycus q́ & filij Autolyci lita.
bene ſanatum, & ſplendidis donis præbitis,
ſtatim gaudentem dilectam gaudentes miſerunt
in Ithacam. eo quidem pater & ueneranda mater
gauiſi ſunt reuerſo, & interrogauerunt ſingula,
cicatricem quod accepiſſet: hic autẽ ipſis bene narrauit,
ſic ipſum uenantem percuſſit aper albo dente
Parnaſum profectum cum filijs Autolyci.
hoc anus manibus pronis accipiens,
agnouit extergens: pedem autem ſinit ferri.
in autem lebete cecidit ſura, ſonuit autem æs. (eſt aqua.
rurſum u. in partẽ alterã inclinata eſt: at in terram effuſa
huius a. ſimul gaudiũ & dolor inuaſit mẽtẽ: eius u. oculi
lachrymis impleti ſunt: dulcis uerò ipſi hæſit uox.
contingens autem mentum Vlyſſem allocuta eſt:
certè Vlyſſes es, chare fili: neq́ equidem te
prius agnoui quàm totum regem meum contrectami.
dixit, & Penelopem inſpexit oculis,
indicare uolens dilectum maritum intus eſſe.
at illa neq́ uidere potuit contra, neq́ animaduertere:
huic enim Minerua mentem uertit. at Vlyſſes Vlyſſes Eu-
manu prehenſum guttur cepit dextra: rycleam co-
altera propius ſe traxit, dixit q́: bibet ne ſe
nutrix, cur me uis perdere? tu autem me nutriuiſti ipſa prodat.
ipſo tuo in ubere. nunc autem dolores multos perpeſſus,
ueni uigeſimo anno in patriam terram.
ſed poſtquam intellexiſti & tibi Deus iniecit animo,
tace, ne quis alius in domo diſcat.
ſic enim dico, id quod & perfectum erit,
ſi mihi Deus domuerit Procos ſuperbos,
neq́ à nutrice te abſtinebo, quando alias
famulas in domibus meis interficiam mulieres.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Eurycleа:
fili mi, quale tibi uerbum fugit ſeptum dentium?
ſcis quidem qualis mea fortitudo firma, neq́ inconſtans:
tenebo uerò ſicut aliquis durus lapis, uel ferrum.
aliud autem tibi dicam, tu autem mentibus pone tuis:
ſi tibi Deus domuerit Procos ſuperbos,
tunc tibi narrabo in domibus mulieres
quæ te inhonorant & quæ peccantes ſunt.

Hanc autem reſpondẽs allocutus eſt prudens Vlyſſes:
nutrix, cur tu eas indices? nihil te oportet:
bene & ipſe ego intelligam & cognoſcam quamq́.
ſed tene ſilentio uerbum, committeq́ Deis.

Sic dixit. anus autem per domum exiuit,
portans lauacra. pricra enim effuderat omnia.
ſed poſtquam lauit q́ & unxit pingui oleo,
iterum prope ignem traxit ſedem Vlyſſes
calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
his autem uerbis incepit prudens Penelope:
hoſpes, hoc quidem te adhuc paulum interrogabo ipſa:
etenim iam cubatus citò dulcis erit hora,

quem somnus capit dulcis licet dolentem:
sed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
dies quidem enim delector lamentans, lugens,
in mea opera inspiciens & ancillarum, in domo:
at postquam nox uenit, cepitq; somnus omnes,
iaceo in lecto, densæ autem mihi circa ualde cor
acutæ cogitationes lugentem lacessunt.
sicut autem quando Pandarei filia chloreis luscinia
bene canit, uere recens orto,
arborum in foliis sedens densis,
quæ frequenter uertens fundit personantem uocem,
filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ferro
interfecit per insanias, filium Zethi regis:
sic & mihi bifariam animus monetur huc & illuc,
utrum maneam apud filium, & firma omnia seruem,
possessionem meam, famulasq; & altã magnam domum,
lectumq; reuerens mariti, populiq; famam:
an iam simul sequar Achiuorum qui optimus
procit in domibus, præbens infinitas dotes.
filius a. meus, donec quidẽ fuit adhuc infans et ignauus,
nubere non me sinebat, mariti domum derelinquentem:
nunc aũt quãdo iã magnus est & ad pubertatis mẽsurã
& iam me precatur iterum ire ex domo, (peruenit,
possessione iratus quam ei consumunt Achiui.
Penelope narrat Vlyßi suum somnium coniectandum. sed age mihi somnium dijudica, & audi:
anseres mihi in domo uiginti triticum edunt
ex aqua, & ipsis lætor inspiciens:
ueniens autem ex monte magna aquila adunco rostro
omnibus in ceruices ruit, & interfecit. hi autẽ fusi sunt
congregati in domib. illa a. in æthera diminũ elenata est.
at ego flebam & lugebam in somnio.
circũ aũt me cõgregatæ sunt pulchræ crinibus Achiuæ,
miserabiliter lugẽtẽ q; mihi aquila interfecisset anseres.
rursus autem ueniens desedit in prominenti domo:
uoce autem mortali detinuit, dixitq;:
confide Icarij filia ualde inclyti:
non somnium, sed uera res, quæ perficitur.
anseres quidem proci: ego autem auis
fui antea, nunc rursus tuus maritus ueni,
qui omnibus procis fœdam mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis somnus dimisit.
aspiciens autem, anseres in domibus intellexi
triticum comedentes apud scyphum, ubi antea.
Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô mulier, nequaquam licet declarare somnium
aliò reclinantem. quandoquidem tibi ipse Vlysses
dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes
omnibus prorsus: neq; aliquis mortem & fatum fugiet.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
hospes, certè quidem somnia difficilia inexplanabilia
sunt, neq; omnia perficiuntur hominibus.
Somni portæ. duæ enim portæ debilium sunt somniorum:
unæ quidem enim cornibus factæ sunt, aliæ aũt ebore:
horum qui quidem egressi fuerint per sectum ebur,
hi læduntur uerba irrita portantes:

ὀντινά γ' ὕπνος ἵλοι γλυκερὸς· κακὰ πολλὰ μόγησα·
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πηγθ⊙ ἀμέτρητον πόρε δαίμων.
ἤματα μὲν γὰρ τόσσον' ὀλυρομένη, γοάασσα,
ἕς τ' ἠμὰ ὄρν' ὀρόωσα καὶ ἀμφιπόλων, αἵ οἱ οἶκω·
αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἐλυσί τε κοῖτ⊙ ἄπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρω, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένῳ ἐρέθουσιν.
ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρηὶς ἀηδὼν
καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρ⊙ νέον ἑσταμυῖα,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτ⊙·
ὡς εἰ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἧδε καὶ ἧδε,
ἦε μιμνάω παὰ παῖδί, καὶ ἐμπεδία πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμὴν, δμῳάς τε εἰ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
δύνηαί τ' αἰδομένη πόσι⊙, δήμοιό τε φῆμιν·
ἢ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι ἀχαιῶν ὅστις ἄριστ⊙
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
παῖς δ' ἐμὸς, ἕως μὲν ἔην ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
γήμασθαί μ' οὐκ εἴα, πόσι⊙ κατὰ δῶμα λιπέσθαι·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ὄσσε καὶ ἥβης μέτρον ἐπαύει,
καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
κτῆσι⊙ ἀχαλόωσι τὰ οἱ κατέδουσιν ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑποκρίνασαι, καὶ ἄκουσον·
χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατ⊙, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρε⊙ μέγας ἀετὸς ἀγκυλοχείλης
πᾶσι κατ' αὐχένας ἧξε, μὴ ἔκταν⊙. οἱ δ' ἐκέχυντο
ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ὐδ' αὖθι δῖαν ἐέρθη.
αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἰκάνυον ἐν πόρ ὀνείρῳ.
ἀμφί δ' ἐμ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμίδες ἀχαιαὶ,
οἰκτρὸ ὀλοφυρομένῳ ὅ μοι ἀετὸς ἔκταν⊙ χῆνας.
ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ὑπὲρ πρόχυντι μελάθρῳ·
φωνῇ δ' ἀνθρωπέῃ κατερήτυε, φώνησέν τε,
θάρσει † Ἰκαρίου κούρη τηλεπλεκέτοιο· al. Ἰκαρίου κούρη
οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
χῆνες μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
ἦα πάρ⊙, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
ὅς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπν⊙ ἀνῆκε,
ἐγρόμενος δ', ἐνόησα παρὰ πυέλῳ, ἔνι πάρ⊙ πόρ.
τὼ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ὦ γύναι, ὄφρα σὺ μὴν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον (σεύς,
ἄλλη ἀποκλίναντ'. ἐπεὶ ῥά τοι αὐτὸς Ὀλυσσεὺς
τέκφατ' ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὴ φαίνετ' ὀλέθρ⊙
πᾶσι μάλ'· οὐδέ κε τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε πεπύσεσθε περίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖν', ἤτοι μὲν ὀνείροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
γίνονται, οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
τὴν οἵ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντ⊙,
οἵ δ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·

οἳ ᾗ ἄλλοι ξεινῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτὸν ὅτε κῆρ τις ἴδηται.
ἀλλ' ἐμοί γε φίλον θῦμον ὀΐομαι ἀνὴρ ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ μ' ἄασεν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ἤδη ἠὼς εἶσι δυσώνυμος, ἥ μ' ὀλυσσῆος
οἴκου ἀποιχήσει. νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
σὺν πελέκεσσιν οὓς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἔοισιν
ἑσταχ' ἑξείης, δρυόχους ὥς, δώδεκα πάντας,
στὰς δ' ὄγε πολλὸν ἄνευθε, διαρρήσσασκεν ὀϊστόν·
νῦν ἦ μνηστῆρσιν ἄεθλον τόνδε προθήσω.
ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κεν ἅμ' ἑσπόμενος, νοσφισσαμένην τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλόν, πλήθοντα βιότοιο·
τὴν ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἐν πόρ ὀνείρῳ.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
γύναι ἀιδρείῃσιν ἐνὶ μεγάροισι Λαερτιάδαο (σιώ,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἐνὶ τοῖσδ' ἄεθλον·
πρίν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς
πρίν τόξον εὐξόου ἀμφαφόωντας,
νευρήν τ' ἐντανύσαι διοϊστεύσαί τε σιδήρῳ.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύφρων Ἰκμαλόπεια,
εἰ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε παρήμενος ἐν μεγάροισι
τέρπειν, οὔ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼν ὑπερῴϊον εἰσαναβᾶσα,
λέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι συνέεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δ' ἀκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοῖλιον, ὄν κ' ὀνομάσσω.
ἔνθά κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο ἐνθάδ' ἐνὶ οἴκῳ,
ἢ χαμάδις στορέσας, ἢ τοι κατὰ δ' ἐμνιὰ θήσω.

Ὡς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
εὖ δ' ὑπερῷ' ἀνάβασα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρά οἱ ὕπνον
γλαυκῶπις Ἀθήνη.

qui autem per polita cornua eunt foras,
hi uera perficiunt, hominum quando aliquis uidet:
at mihi non hinc puto graue somnium
uenisse: certè iucundum mihi & filio esset.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:
hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Vlyssis
domo separabit. nunc enim deponam certamen,
secures quas ille in domibus suis
statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,
stans ille multum longè, iaciebat sagittam:
nunc autem procis certamen hoc immittam.
qui autem facillimè extenderit arcum in manibus,
& iaculabitur per secures duodecim omnes,
hunc sequar, linquens hanc domum
maritalem, perpulchram, plenam uitæ:
cuius aliquando recordaturam me puto salte in somnio.

Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyssis,
non amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
antè enim prudens ueniet huc Vlysses
quàm illi unquam arcum bene politum tractantes,
neruum extendant iaculenturq́ per ferrum.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
si uelis mihi hospes assidens in domibus
delectare, non mihi somnus in palpebris fundetur.
sed nequaquam licet insomnes esse semper
homines: cuiq́ enim parcam posuerunt
immortales mortalibus supra fertilem terram.
sed ego quidem cœnaculo conscenso,
cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus est,
semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit uisurus malum Ilium neq́ nominandum.
illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
uel humi sternens, uel tibi lectos ponant.

Sic dicens ascendit in cœnaculum stupendum,
non sola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
in cœnaculoq́ conscenso cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectũ maritũ: donec ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Υ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Βαλοῦσα αὐτὰς Ὀδυσσεὺς τὰς μνηστῆρσι δόμα παιδίσκας, καὶ μιταγνὺς, διὰ τῶν ἐξῆς πρὸς Εὔμαιον καὶ Φιλοίτιον διαλέγεται. ἐν ᾧ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ἐμπαιγμός.

ODYSSEAE HOMERI XX. RAPSODIAE argumentum.

Volens interficere Vlysses mixtas procis ancillas, & mutatâ sententia, exinde cum Eumæo & Philœtio colloquitur. In quo & Procorum fit collocutio.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Υ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Υ βροντᾶς ἐξ Διὸς θάρσει Ὀδυσεῦ, καὶ σχεδὸν ἀχαιούς.

ODYSSEAE HOMERI Y. RAPSODIA.

Ypsilon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyssem, & tenuit Achiuos.

ΑΥΤΑΡ ὁ γε πρόδομον δυνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
καμμὲν ἀδιψητον βόεον σόρεσ', αὐτὰρ ὕπερθε
κῶα πολλ' οἰῶν τοῖ ἱερεύεσκον ἀχαιοί·
Εὐρινόμη δ' ἄρ' ὕδη χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
κεῖτ'

ATIPSE in uestibulo dormiuit diuinus Vlysses:
subter quidem crudam bouinam strauit, sed desuper
pelles multas ouium quas sacrificauerant Achiui:
Eurynoma autem super indumentum iniecit dormienti.
illic Vlysses procis mala cogitans in animo,

iacebat

iacebat uigilans, ex domo autem mulieres
iuerunt quæ procis coibant anteà,
mutuò risum & lætitiam præbentes.
huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis:
Vlysses uaria noctu se cũ uersans. multa autem cogitabat mente & in animo,
an irruens mortem conflaret cuiq;,
an sineret cum procis superbis coire
extremò & ultimò. cor autem ei intus latrabat.
sicut autem canis teneros circum catulos iens,
uirum ignorans latrat, cupitq; pugnare:
sic hunc intus latrabat irati ob mala opera.
pectus autem percutiens, cor increpuit uerbo:
tolera utiq; cor: & peius aliud aliquando tolerasti,
die illo quando tibi robore inuictus comedit Cyclops
fortes socios: tu autem ausus es, quousq; te prudentia
eduxit ex antro, prope mortuum.

Sic dixit, in pectoribus morsus dilectum cor.
huic ualde in passione cor manebat tolerans
indesinenter: at ipse uertebatur huc & illuc.
sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti
plenum pinguedineq; & sanguine huc & illuc
monet, ualde autem citò cupit assare:
sic ille huc & illuc uertebatur, cogitans
quomodo iam procis impudentibus manus inijceret,
solus multis. prope autem ipsum uenit Minerua,
cœlitus descendens: corpore aũt assimilata erat mulieri.
stetit igitur super capite, & ipsum allocuta est:
cur rursus uigilas omnes supra infortunate uiros?
domus quidem tibi hæc est, uxor autem tibi hac in domo,
& filius qualem aliquis cuperet esse filium.

Minerua. Vlyssem animat in procorum cædem. Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
equidem ista omnia Dea recte dixisti.
sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat,
quomodo iam procis impudentibus manus inijciam
solus: hi autem semper congregati intus sunt.
præterea & hoc maius in mentibus cogito,
siquidem enim interficiam Ioueq; teq; nolente,
quò subterfugiam? hoc autem consultare iubeo.

Hunc autem rursus allocuta est dea cæsia Minerua:
miser, & quidem aliquis peiori confidit socio,
qui mortalis est & non tot consilia uidet:
at egò Dea sum prorsus, quæ te custodio
in omnibus laboribus: dicam autem tibi clarè:
siquidẽ quinquaginta agmina diuersilinguium hominũ
nos circumstarent, interficere cupientes Marte,
& horum abigeres boues & pingues oues.
sed capiat te & somnus. molestum est etiam excubare
tota nocte uigilantem: à malis autem recedes iam.

Sic dixit: & ei somnum in palpebris fudit.
ipsa autem retro in olympum abiuit diuina dearum,
quando hunc somnus cepit soluens curas animi,
soluens membra. uxor autem surrexit prudentia fœtus:
flebat autem in lectis sedens mollibus.
at postquam flens satiata est suo in animo,
Dianæ primum supplicauit diuina fœminarum:

Diana, q 3 Ἄρτεμι,

κεῖτ' ἐγρηγορόων. τοὺς δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
ἤϊσαν αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
ἀλλήλῃσι γελόωσα καὶ ὀφροσυίλῳ πεφίκυσαι.
τῇ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι·
πολλὰ ἰ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἦε μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
ἦ ἔτ' ἐῶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὕστατα καὶ πύματα. κραδίη δέ οἱ ἔνδοθεν ὑλάκτει.
ὡς δ' ἥ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μέμονέν τε μάχεσθαι·
ὣς ἔφαθ' ἣ ἔνδοθι κραδίῃ· μάλα δὲ στυφελιζεν.
στῆθος δ' ἰ πλήξας, κραδίῃ μάλα λιπαρτε μύθῳ,
τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
ἤματι τῷ δ' ὅτε τοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
ἰφθίμους ἑτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρά σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, ὀϊόμενον θανέεσθαι.

Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσι κατεπλήγη φίλον ἦτορ·
τῇ δ' ἐμάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὖτος ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτε γαστὴρ ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο
ἐμπλείῃ πίσσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
κεῖται, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἐλίσσετο, μερμηρίζων
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσιν. σχεδὸν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἴκτο γυναικί.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
τίπτ' αὖτ' ἐγρήσεις παντῶν περὶ κάμμορε φωτῶν;
οἶκος μὲν τοι ὅδ' ἐστί, γυνὴ δέ τοι ἥδ' ἐν οἴκῳ,
καὶ παῖς οἷόν τις ἐελδέτω ἔμμεναι υἱὸς.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλά τι μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσσι χεῖρας ἐφήσω
μοῦνος ἐὼν· οἱ δ' αἰὲν ὁμοῦ κατὰ δῶμα ἔαται.
πρὸς δ' ἔτι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
εἴπερ γάρ κτείνω με Διός τε σέθεν τε ἑκητι,
πῇ κεν ὑπεκφεύγοιμι; τὸ σὸν φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ᾧ κέτλιε, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
ὅστις θνητός τ' ἔῃσι καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν·
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, φυλάσσουσά σε πάντοσι πόνοισι·
ἐρέω δέ τοι ἔξαναφανδόν·
εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισταῖεν, κτεῖναι μεμαῶτες ἄρηϊ,
καί κεν σὺν σοὶ ἔλασσαι βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος. ἀϊνὲς καὶ τὸ φυλάσσειν
παννύχιον ἐγρήσοντα· κακῶν δ' ὑπὸ δύσεαι ἦδη.

Ὣς φάτο· τῷ ῥά οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχυθεν.
αὐτὴ δ' ἂψ ἐς ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
ἔνθα τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
λυσιμελής. ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδνὰ εἰδυῖα·
κλαῖε δ' ἄρ' γ' ἐν λεκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν,

Ἄρτεμι,

Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἴθε μοι ἤδη
ἰὸν ἐνὶ στήθεσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο
αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο πρὸφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
ἐν πρόχοας ὑ βάλοι ἀψορρόας Ὠκεανοῖο.
ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας αὐέλοντο θύελλαι,
τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί, αἱ δ' ὑπολίποντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, πόμισε δ' αὐτάρ Ἀφροδίτη
τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἁδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὐτῇσιν πολὺ πασάων ὤπασε μορφήν
εἶδος καὶ πινυτήν, μάκαρ δ' ἔπορε Πάρτεμις ἁγνή,
ἔργα δ' Ἀθηναίη δαίδαλα κλυτὰ ἐργάζεσθαι·
ἔνθ' Ἀφροδίτη δῖα πρὸς ὑψόθι μακρὸν Ὄλυμπον
κούρης αὐτήσασα τέλος γλυκεροῖο γάμοιο,
ὄφρ' Δία τοι πρήκτηρα νόον θείωμεν ἅπαντα,
μοῖραν τ' ἀμμορίην τε κατὰ θνητοὺς ἀνθρώπους)
ἦ τὰς κούρας ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο,
καί ῥ' ἔδοσαν συνάρῃσιν ἐριννύσιν ἀμφιπολεύειν·
ὣς ἔμ' ἀΐσσειεν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ἦε μ', εὐπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα
ὀσσομένη, καὶ γαῖαν ὑπὸ συγερὸν ἀφικοίμην,
μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.
ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀεκητὶ ἔχει κακόν, ὅππότε κῆρ τις
ἤματα μὲν κλαίῃ τυτθὸν ἀπαχήμενος ἦτορ, (τας.
νύκτας δ' ὕπνος ἔχησιν· (ὃ γάρ τ' ἐπέλησεν ἅπαν
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ)
αὐτάρ μοι καὶ ὀνείρατ' ἐπέσπον λυγρὰ κακὰ δαίμων.
τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρ' ἀνδράσιν εἴκελος αὐτῷ
τοίῳ οἷον ἔσχε φάλαγγι· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρε, ἐπεὶ δὴ ἐφάμην ὄναρ ἐμμεμαέναι, ἀλλ' ὕστερ δὴ καὶ
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δ' χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἠώς.
τῇ δ' ἄρα κλαιούσης ὄπα σιμβλήϊος Ὀδυσεύς
μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γιγνώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῇφι.
χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα τοῖσιν ἑῴδεν,
ἐν μὲν ἄκερον κατέθηκεν ὑπὲρ θρόνου· ἐκ δ' βοείην
ἔθηκε θύραζε φέρων. Διὶ δ' ὄφρ' ὄψιν ἀνασχών,
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ὑπὲρ ἁφρηλίν τε γῆν τε
ἤγετ' ἐμὴν ἐν γαῖαν, ἐπεὶ μ' ἐκάκωσατε λίην,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν, ἐκ δὲ θύρηφι Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
Ὣς ἔφατ' ἐνχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου
ὑψόθεν ἐκ νεφέων, γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ πάρεκυρε θύραζε
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι ἔασιν ποιμένι λαῶν·
τῇσι δ' ἐλάσιμα πᾶσαι ἐπηρώρεον γυναῖκες,
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ πρὸ πυρὸν ἄλεσαν·
μία δέ μι' οὔπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
ἥ ῥα μύλην στήσασα, ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι,
Ζεῦ πάτερ, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' ἀστερόεντος οὐρανοῦ,
οὐδέ που νέφεσί γε ἔσ· τέρας νύ που τόδε φαίνεις.
κρῆνον νῦν καὶ ἐμοί γε δειλῇ ἔπος, ᾧπερ κεν ἄπω·

μνησῆρδε

Diana, uenerāda dea, filia Iouis, utinam mihi iam Penelope
sagittam in pectoribus iaciens extra animam capias Dianā pre-
statim nunc, uel postea me discerpens procella catur.
eat portans in obscuras uias,
in ostijs autem iaciat retrogradi Oceani.
sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ, Pandari
quib. parētes quidē perdiderant Dei, hæ aūt relictæ sunt filiæ.
orphanæ in domibus, nutriebat autem diuina Venus
caseo & melle dulci & suaui uino:
Iuno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
speciē et prudētiā, magnitudinē a. præbuit Diana casta,
opera autem Minerua docuit inclyta operari:
quando Venus diuina adiit altum olympum
puellis petitura finem dulcium nuptiarum,
ad Iouē gaudentē fulmine: (hic enim bene nouit omnia,
fortunamq́ infortuniumq́ in mortalibus hominibus)
interim autem puellas harpyiæ arripuerunt,
& dederunt odiosis Erinnybus seruire:
sic me destruant olympias domos habitantes,
uel me pulchra crinibus percutiat Diana, ut Vlyssem
uisura, & terram sub odiosam abeam,
ne ue peiori uiro lætificem mentem.
sed hoc quidē & tolerabile habet malum, quādo aliqua
dies quidem flet frequenter dolens cor,
noctes aūt somnus habet: (hic n. obliuisci facit oēs hoīes
bonorū & malorum, postquam palpebras amplexus est)
at mihi & insomnia immisit mala deus.
hac enim me nocte apud dorminit similis ipsi,
talis existens qualis iuit cum exercitu: at meum cor
lætatū est, quoniā nō putabā somniū esse, sed uerū iam.
Sic dixit. statim autem aurea sede uenit Aurora.
huius autem flentis uocem audiuit diuinus Vlysses:
cogitauit autem postea, missaq́ est ei in animo
iam cognoscens astare capiti.
uestē quidē simul capiens & pelles quibus indormiebat,
in domum deposuit in sede: extra autem bouinam
posuit foras portans. Iouia. precatus est manus extollēs:
Iupiter pater, si me uolentes ficcamq́ & humidam Vlysses Io-
duxistis meā in terram, postquā mihi malefecistis ualde, uem orat.
uocem aliquis mihi dicat excitatorum hominum
intus, extra autem Ionis monstrum aliud appareat.
Sic dixit precatus. hūc a. audiuit cōsiliarius Iupiter:
statim autem tonuit à splendido olympo Dat signū
ab alto ex nebulis. lætatus est autem diuinus Vlysses. cœlo Iupi-
uocem autem è domo mulier præmisit moletrinaria ter.
propè, ubi molæ erant pastori populorum:
bis autem duodecim omnino irruebant mulieres,
farinas facientes & oleum, medullam uirorum.
& quidē aliæ dormiebant, postquam triticū moluerant:
hæc autem una nondum cessarat, debilissima autem erat:
hæc igitur molam statuens, uerbum dixit, signum regis:
Iupiter pater, qui Deis & hominibus imperas, Famula
certè ualde intonuisti à cœlo stellato, prodigij
neq́ usquā nubes est: monstrum utiq́ alicui hoc ostendis. coniectrix.
perfice nunc & mihi miserę uerbum quod dicam:

proci

proci postremoq; & extremo die hoc
in domibus Vlyssis capiant conuiuium desiderabile:
qui iam mihi labore tristi genua soluerunt
farinas facienti, nunc ultimò cœnent.

Sic dixit. lætatus est autem noce diuus Vlysses,
louisq; tonitru: dixit enim ultorum sontes.
aliæ autem famulæ in domos pulchras Vlyssis
congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lecto surrexit diuinus uir,
uestes indutus: circum autem ensem posuit humerum.
pedibus autem sub fortibus liganit pulchra calciamẽta,
accepit autem fortem lanceam acutam acuto ferro:
steterit autẽ in pauimentum iens, ad aũt Eurycleam dixit:

Telemach. monet Eurycleam ne hospitẽ negligat.

Nutrix dilecta, hunc hospitem honoratis in domo
lecto & cibo? an sic iacet neglectus?
talis enim mihi mater prudens,
admirabiliter alterum honorat diuersilinguiũ hominum
minorem, hunc autem meliorem inhonoratum dimittit.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Eurydea:
non ipsam nunc fili insontem accuses.
uinum enim bibit sedens, donec noluit ipse:
cibo aũt nõ amplius dixit esurire: interrogauit n. ipsum.
sed quando iam lecti & somni meminit,
hæc quidem lectos iussit substernere ancillis:
at hic, tãquã aliquis omnino ærũnosus & infortunatus,
noluit in lectis & in lodicibus dormire,
sed in cruda bouina & pellibus ouium
dormiuit in uestibulo: lænam autem iniecimus nos:

Sic dixit. Telemachus autem ex domo transiuit,
lãceã habẽs: simul hũc canes pedib. ueloces sequebãtur.
perrexit autem ire in concionem ad fortes Achiuos.
rursus autem ancillis iussit diua mulierum,
Eurydea Opis filia Pisenoridæ:

Instruitur domus aduentui procorum.

agite, partim quidem domum ornate festinantes,
aspergite& inq; sedibus benefactis tapetes
iacite purpureos, partim autem spongijs mensas
omnes aspergite, purgate autem crateras,
& pocula rotunda facta: partim autem ad aquam
ite ad fontem, & portate cito euntes.
non enim iam proci aberunt domo,
sed ualde mane uenient, quoniam et omnib. conuiuium.

Sic dixit. illæ eam omnino audierunt & obedierunt.
uiginti quidem ierunt ad fontem nigræ aquæ:
reliquæ illic in domo scienter laborabant.
intro autem uenerunt proci superbi. hi quidem postea
bene & scienter scindebant ligna: aliæ autem mulieres
uenerunt à fonte. post autem ipsas uenit Subulcus,
tres procos adducens qui erant inter omnes optimi.
& hos quidem finit in septis bene pascere,
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est suauibus:
hospes, nunquid igitur te magis Achiui inspiciunt,
an te inhonorant in ædibus, sicut antea?

Hunc antẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
utinam quidem Eumæe Dei puniant hanc contumeliã,
quam hi petulantes, fedè perpetrant

domo

μνησῆρσι νύματον πεν ὐσατον ἤματι τῷδε
ᾧ μεγάροις Ο᾽δυσῆος ἐλοίατο δαῖτ᾽ ἐρατεινὴν
οἰδ᾽ ἐμοὶ καμάτῳ θυμαλγέϊ γόνατ᾽ ἔλυσαν
ἄλφιτα τυλοέσσι, νιφὰς ὕσατα δ᾽ εἰπνήσειαν.

Ὡς ἄρ᾽ ἔφη. χαῖρε δ᾽ ἄρα κλυτὸς ἀντίθεος Ο᾽δυσεύς,
ζλιός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτας.
αἱ δ᾽ ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα καλὰ Ο᾽δυσῆος
ἀγρόμεναι αὐηκμον ἐπ᾽ ἐχάρη ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχος δ᾽ ὄνυνθεν αὐίσατο ἰσόθεος φὼς,
εἵματα ἑσσάμενος· πρὸ δ᾽ ἄρ᾽ ξίφος ὀξὺ θέτ᾽ ὤμῳ.
ποσσὶ δ᾽ ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ᾽ Ἀλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
στῆ δ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ οὐδὸν ἰὼν, πρὸς δ᾽ Εὐρύκλειαν ἔειπεν,

Μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ᾽ ᾧ οἴκῳ
δυνῇ καὶ σίτῳ; ἢ αὖτως κεῖται ἀπυστί;
τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πινυτὴ πάρ ἐοῦσα,
ἐμπλήγδην ἕτορόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δ᾽ ἐτ᾽ ἀρείον᾽ ἀτιμήσασ᾽ ἀποπέμπει.

Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε πολύφρων Εὐρύκλεια,
ὄκ ἂν μιν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόῳο.
οἶνον μὲν γὰρ τῖνε καθήμενον, ὅσσον ἔθελε· αὐτὸς
σίτου δ᾽ ὀκέτ᾽ ἔφη πεινήμεναι. εἴρετο γάρ μιν.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
ἡμῖν μὲν μέμνη᾽ ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμωῇσιν.
αὐτὰρ ὅγ᾽, ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος,
ὄκ ἔθελ᾽ ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσι καθεύδειν,
ἀλλ᾽ ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ πόκῃσιν οἰῶν
ἐδράθη ἐν προδόμῳ· χλαῖναν δ᾽ ἐπὶ οἱ βάλομεν ἡμεῖς.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ᾽ ἰθὺ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες ποδὰς ἀργοὶ ἕποντο.
βῆ δ᾽ ἴμεν εἰς ἀγορήν μετ᾽ εὐκνήμιδας ἀχαιούς.
αἱ δ᾽ αὖτε δμῳῇσιν ἐπέκλετο δῖα γυναικῶν
Εὐρύκλεϊ Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
ἀρχεῖθ᾽, αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιήσασαι,
ῥάσσατέ τ᾽· ἐν δ᾽ ἕδροισι σύμπαντα τάπητας
βάλλετε πορφυρέους· αἱ δ᾽ αὖ σπόγγοισι τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δ᾽ κρητῆρας,
ἠδ᾽ ἐπὶ ἀμφικύπελλα τετυγμένα· τοὶ δ᾽ ἐμὲ δ᾽ ὕδωρ
ἔρχεσθε κρήνηνδε, καὶ οἷσετε θᾶσσον ἐοῦσαι.
ἦ γὰρ δὴ μνηστῆρες ἀπὸ σφέων ἔσσονται μεγάροιο,
ἀλλὰ μάλ᾽ ἠρὶ νίονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή. (το.

Ὡς ἔφαθ᾽. αἱ δ᾽ ἄρα τ᾽ μάλα μὴ κλύον ἠδ᾽ ἐπίθοντο.
αἱ μὲν εἴκοσι βῆσαν ἰὼν ἐπὶ κρήνην μελαύδρου·
αἱ δ᾽ αὖθ᾽ κατὰ δῶμα πονεύντως περίοντο.
ὄφρ᾽ δ᾽ ἄλλοι μνηστῆρες ἀγλαΐαφοι ἔσαν εὖ μὲν ἔπειτα
εὖ τε ξυδδισαμένως κέασαν ξύλα· αἱ δ᾽ ὑπὸ κρήνης
ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ὦδε δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης,
τρεῖς σάλους κατάγων οἳ ἔσαν ἐν πᾶσιν ἄριστοι.
τοὺς μὲν ἔ᾽ ἔασε καθ᾽ ἕρκια καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸς δ᾽ αὖτ᾽ αὖθ᾽ Ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι,
ξεῖν᾽, ἦ ἄρτι σε μᾶλλον ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
ἦε σ᾽ ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ᾽, ὡς τὸ πάρ᾽ πρίν;

Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· (σεύς,
ἦ γὰρ δὴ νέμεσις θεοὶ τισαίατο λώβην,
ἣν οἵδ᾽ ὑβρίζοντες, ἀεικέα μηχανόωντα

οἶκῳ

οἶκῳ γὼ ἀλλοτρίῳ, ὀδ' αἰδ' ὅς μοῖραν ἔχουσιν.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δ' ἐσῆλθε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστῆρσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆε,
τὼ τὰς μὲν κατέδησαν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι,
ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν γῆθι δαΐσεις κατὰ δῶμα
αὖερας αἰτίζων; ἀτὰρ οὐκ ἐξειδα θύραζε;
φαίνεαι οὐκέτι νῶϊ διακριδὸν εἰδότι οἴῳ
χρῆϊ χερῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σύ περ ἀκτὰ κόσμου
αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλοι δαῆτορ ἀχαιῶν.

Ὡς φάτο. τὸ δ' ὅτι πρόφρων πολύμηλος Ὀδυσσεὺς
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
τοῖσι δ' ὕστατος ἦλθε φιλοίτιος ἡγήτωρ αὖ δρῶν,
βοῦν στείρην μηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
(πορθμῆες δ' ἄρα τοὺς γε διήγαγον, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅστις σφέας εἰσαφίκηται)
δῆσαν δὲ καλὰ ἐῢ κατὰ δ' ἔσχεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἆγχι παστὰς,
τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον ἐλήλυθε συβῶτα
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἰδύγεται εἶναι
αὐδρῶν; ποῦ δή νύ οἱ γῆν καὶ πατρὶς ἄρουρα;
δύσμορος, ἦτε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
ἀλλὰ θεοὶ δύνουσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ὑπερκλώσωνται ὀϊζύν·
ἦ, καὶ δεξιτερῇ λειβόμενος χειρὶ πάρασχε·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γήθοιτό τοι ἐσπόρ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσιν.
Ζεῦ πάτερ, ἄλλος σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτὸς,
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λυγαλέοισιν.
ἤδη ὡς γνώσῃ, λιτὼ δάκρυα θέρμ' ἀνέτειλε
μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ καὶ κεῖνον ἔοικε
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
εἰ δ' ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
ὤμοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς ῥ' ἔτι βοσὶν
εἶσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων ἠνὶ λήμῳ·
νῦν δ' αἳ μὲν, γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
ἀνδρί γ' ὑποσχόμενος βοῶν γόνος οὐρεσιφοίτων·
τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἔνι μεγάροις ἀλέγουσιν,
οὐδ' ὁπόσα τρομέουσι θεῶν. μεμάασι γὰρ ἤδη
κτήματα δασσάσθαι δίου οἰχομένοιο ἄνακτος.
αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἔνὶ στήθεσι φίλοισι
πολλὸν ἄριστα μάλα μὲν κακὸν, υἷος ἐόντος,
ἄλλων δ' ἦμος ἰκέσθαι, ἰόντ' αὐτῆσι βόεσσιν
ἄλλους δὲ ἀλλοδαπούς· τὸ δ' ῥίγιον, αὖθι μένοντα
βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίοισι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἵκοίμην φεύγων· (ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται)
ἀλλ' ἔτι τὸν δύομαι, εἴποθεν ἐλθὼν
αὖδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δῶμα πέσῃ.

Τὸν

domo in aliena, neq; pudore præditi ſunt.

Sic hi quidem talia mutuò loquebantur:
prope autem ipſos uenit Melanthius cuſtos caprarum,
capras ducens quæ omnes inter excellebant greges,
cœnam procis: duo autem ſimul ſequebantur paſtores,
& has quidem religauit ſub porticu ualde ſonanti,
ipſe autem rurſus Vlyſſem allocutus eſt conuitijs:
hoſpes, adhuc & nunc hic triſtia affers in domo — Melãthius inſolens ad Vlyſſem.
uiros poſcens? an non exis foras?
omnino non amplius nos diremptum iri puto
antequã manus conſeruerimus. quandoquidẽ tu nõ rite
petis: ſunt autem & alia conuiuia Achiuorum.

Sic dixit. hũc a, nõ aliquid alloc. eſt prudens Vlyſſes,
ſed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.
hos autem poſt tertius uenit Philœtius princeps uirorũ,
bouem ſterilem procis ducens & pingues capras.
(portitores autem hos duxerunt, qui & alios
homines mittunt, qui ipſos accedit)
& hæc quidem religauerunt ſub porticu reſonanti:
ipſe autem rurſus interrogauit Subulcum propè aſtans:
quis iam hic hoſpes nuper uenit Subulce — Philœtius Eumeo & Vlyſſi.
noſtram ad domum? ex quibus ſe dicit eſſe
uiris? ubi ei genus & patria terra?
infelix, certè ſimilis es corpore regi imperanti.
ſed Dei ſummergunt multum errantes homines,
quando regibus nent ærumnam.
dixit, & dextram porrexit manum aſtans:
& ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt:
Salue pater ô hoſpes, fiat tibi ut antea
opulentia: at nunc quidem malis teneris multis.
Iupiter pater, nullus te Deorum perditior alius:
non miſereris uiros, poſtquam generaſti ipſe,
miſceri malo & doloribus triſtibus.
propriè ut intellexi, lachrymantur mihi oculi — Dolet propter heros fortunam.
recordanti Vlyſſis: quoniam & illum puto
tales ueſtes habentem inter homines errare,
ſicubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
ſi autem iam mortuus eſt, & in inferni domibus,
hei mihi poſtea Vlyſſem bonum, qui me bobus
præfecit adhuc paruulum Caphallenorum in populo.
nunc autem hæ quidem fiunt immenſæ, neq; aliter
uiro fœtificet boum genus latarum frontium:
has autem alij me iubent ducere ſibiipſis
edere: neq; filium in ædibus curant,
neq; curam timent Deorum. cupiunt enim iam
res comedere diu abſentis regis.
at mihi hoc animus in pectoribus dilectis
multum uoluit: ualde quidem malo, filio ente,
aliorum populum ire, euntem eum ipſis bobus
uiros in alienos: hoc autem peius eſt, hic manentem
bobus alienis præfectum dolores pati.
& iam diu alium ſuperborum regum
diſceſſi fugiens: (quoniam non iam tolerabilia ſunt)
ſed adhuc illum infelicem puto, ſicunde ueniens
uirorum procorum proſligationem domi faciat.

Hunc

Vlysses Phi lætio.

Hunc autem respondẽs allocutus est prudens Vlysses:
bubulce, quoniã neq; malo neq; insipienti uiro similis es,
cognosco autẽ ipse quod tibi prudentia in mentes uenit,
ideo tibi dico, & magnum iuramentum iuro:
sciat nunc Iupiter primum Deorum, hospitalisq; mẽsa,
domusq; Vlyssis boni quam perueni,
certè te hic ente ueniet domum Vlysses:
tuis autem oculis uidebis, si uolueris,
interfici procos qui hic dominantur.

Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus uir:
utinam quidẽ istuc hospes uerbum perficiat Saturnius:
cognosceres qualis mea potẽtia & manus sequerentur:
sic similiter Eumæus supplicabat omnibus Deis
redire Vlyssem cordatum suam domum.
sic hi quidem talia inter se confabulabantur.
proci autem Telemacho interitum q; mortem q;
Proci sinistro omine à Telemachi cæde deterrentur.
parabant. at illis sinistra uenit auis,
aquila altiuolans, tenebat autem timidam columbam.
his autem Amphinomus locutus est & dixit:
O amici, non nobis perficietur hoc consilium,
Telemachi cædes: sed recordemur consiuij.

Sic dixit Amphinomus. bis autem placuit uerbum.
uenientes autem in domos Vlysßis diuini,
pallia quidem deposuerunt in lecticis q; sedibus q;:
ipsi autem sacrificabant oues magnas & pingues capras,
sacrificabant & porcos & bouem indomitam:
uiscera autem assantes distribuebant: & uinum
crateris miscebant. pocula autem distribuebat Subulcus.
panẽ autẽ ipsis distribuebat Philœtius eximius uirorum
pulchris in canistris: potũ uerò ministrabat Melãthius.
ipsi in cibos paratos appositos manus mittebant.
Telemachus autẽ Vlyssem sedere fecit astutias cogitãs,
intra bene ordinatam domũ, apud lapideũ pauimẽtum:
sede sordida apposita, paruaq; mensa:
apud autem posuit uiscerum partes, infudit autẽ ninum
in poculo aureo, & ipsum allocutus est:
hic nunc sede cum uiris uinum bibens:
conuicia autem tibi ipse ego & manus arcebo
omnium procorum. quoniam non popularis est
domus hæc, sed Vlyssis: mihi autem ædificauit ille.
Telem. procis ne hospitẽ infestẽt.
uos autem proci continete animum conuitio
& manus, ut non aliqua lis & contentio oriatur.

Sic dixit. illi autem omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabãtur quod audacter locutus esset.
bis autem Antinous locutus est Eupithei filius:
licet molestum feramus uerbum Achiuũ
Telemachi: ualde autem nobis minans locutus est.
non enim Iupiter fiuit Saturnius: ideo ipsum iam
sedauissemus in domibus, canorum licet concionatorem.

Sic dixit Antinous. ipse autem non curauit uerbum.
præcones autem per ciuitatem sacram hecatomben
duxerunt. ipsi autem congregati sunt comati Achiui
nemore sub umbroso longè iaculantis Apollinis.
ut postquam assauerunt carnes superiores & traxerunt,
partibus diuisis conuiuabantur glorioſum conuiuium.

Τὸν δ' ἀπαμείβομενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
βουκόλ', ἐπεὶ ὄτε κακῷ ὄτ' ἄφρονι φωτὶ ἐοικας, (σεὺ,
γινώσκω ἠδ' αὐτὸς ὅ τοι πινυτὴ φρὴν φάσ' ἵκει,
τοὔνεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ἴσω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ σέθεν ἐν θαλάμοισι τόδ' ἐλεύσεται οἶκαδ' Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
κτεινομένους μνηστῆρας ὅσοι θάδε κοιρανέουσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ὦπιβουκόλος ἀνήρ·
αἴθ' ἐκ γὰρ τόδ' ἔπος τελέσειε Κρονίων·
γνοίης οἷόν κεν ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕποιντο.
ὡς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα οἶκόνδε δόμονδε.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
μνηστῆρσι δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θανάτου τε μόρου τε
ἤρτυον. αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἦλυθεν ὄρνις,
αἰητὸς ὑψιπέτης, ἔχε δ' ἰρήρονα πέλειαν.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν σοωθήσεται ἥδε γε βουλὴ,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.

Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ' ἐπιμὺδ' ἄνεμυθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
οἱ δ' ἱερεύον ὄϊς † μεγάλας καὶ πίονας αἶγας, al. μιγάλαι
ἱερεύον δὲ σύας σίαλος καὶ βοῦν ἀγελαίην·
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐδαίνυον· ἐν δὲ δ' ἄρα οἶνον
κρητῆρσι † κέρασσαν, κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης. al. κεράσσαντο.
σῖτον δὲ σφ' ἐπέφνειμε Φιλοίτιος ὄχα μάλ' ἀνδρῶν
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἐωνοχόει δὲ Μελανθεύς.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καδίδρυε, κέρδε' ἀνωμῶν,
ἐν τοῖς εὐσαδέος μεγάρου, πὰρ λάϊνον οὐδόν·
δίφρον δ' ἀσκήσειν προσαθείς, ὀλίγην τε τράπεζαν·
παρὰ δ' ἔτιθει ἀπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοπάζων·
κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
πάντων μνηστήρων. ἐπεὶ ὄτοι δήμιός ὅδε
οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος· ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
ὑμεῖς δ' μνηστῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἐφ' ἵππῃ
καὶ χεῖρας, ἵνα μή τις ὀρίς καὶ νεῖκος ὄρηται.

Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φῦσαν
Τηλεμάχου θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
καὶ χαλεπόν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον ἀχαιοί
Τηλεμάχου· μάλα δ' ἡμῖν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
ἦ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων· ἦ κέ μιν ἤδη
παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγὺν περ ἐόντ' ἀγορητήν.

Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. ὁ δ' ἄρ' ὄγε μῦθον ἐπέμπαζε μύθων.
κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
ἦγον. τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί
ἄλσος ὑπὸ σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.

al. οἱ παρίστατο, παρ δ' ἄρ' Ο'δυσῆι μοῖραν δέσαν † οἵ ῥ' ἐπρώτοι,
ἴσην ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον. ὡς γὰρ αὐώγει
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ο'δυσῆος θείοιο.
μνηστῆρας δ' ὃ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δύνῃ ἄχος κραδίῃσι λαοσσόον Ο'δυσῆα.
ἦν δ' ἔτις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
al. ναίων (Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμηι δ' ἐνὶ οἰκία † ναίων
ὄλβον δή τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο, (ωι)
μνάσκετ' Ο'δυσῆος δηρὸν οἰχομένοιο δάμαρτα·
ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·

Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρά τι εἴπω.
μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
ἴσην· ὀὐ γὰρ καλὸν ἀτιμήειν ὀδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχοιο, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
εἰ λοετροχόῳ δώῃ γέρας, ἤ τεῳ ἄλλῳ
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ο'δυσῆος θείοιο.

Ὡς εἰπὼν, ἐρρίψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐκ κανέοιο λαβών, ὁ δ' ἀλύσατ' Ο'δυσεύς,
ἦκα περ ἀκλίνας κεφαλήν· μείδησε δ' ὀλοιὸν
σαρδάνιον μάλα τοῖον, ὁ δ' ὀὔδμησεν βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ,
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ.
ὃν ἔβαλες τὸν ξεῖνον. ἀλύσατο γὰρ βέλος αὐτός.
ἦ γάρ κέν σε μέσσον βάλον ἐγχεῖ ὀξυόεντι,
καί κε τοι αὐτὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφιπονεῖτο
ἐνθάδε. τῷ μή τις μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω. ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τἀνάλκαντα· πάρος δέ τι νήπιος ἦα.
ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν τετληότες εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων, οἴνοιό τε πινομένοιο,
σίτου, χαλεπὸν γὰρ ἰσοκαπέειν ἕνα πολλούς.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες.
εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν ἢ τάδε αἰεὶ ἀεικέα δρῆν' ὁράασθαι,
ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
ἑλκηθμοῖσι ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τὸν δ' ἦ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
ὦ φίλοι, οὐκ ἄν δή τις ὑπὲρ δίκην ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτ' ἔτι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ο'δυσῆος θείοιο.
Τηλεμάχῳ δ' ἔτι καὶ μῦθον ἐγὼ μητρὶ φαίην
ἔπος, αἴ σφωΐν κραδίην ἆδ' οἱ ἀμφοτέροισιν.
ὄφρα μὲν ἡμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νοστῆσαι Ο'δυσῆα πολύφρονα οἶκόνδε δόμονδε,
τόφρ' οὔτις νέμεσις μιήνασθαι τ' ἔην ἐχέμεναί τε
μνηστῆρας κατὰ δώματ'· (ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστησ' Ο'δυσεὺς καὶ ἐπότροπος ἵκετο δῶμα)
νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον,
γήμαθ' ὅστις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖσα πόρηισιν,

apud autem Vlyſſem partem poſuerũt qui miniſtrabãt,
æqualem ſicut ipſi ſortiti ſunt. ſic enim iuſſerat
Telemachus dilectus filius Vlyſſis diuini.
procos autem non omnino ſuperbos ſinit Minerua
contumelia abſtinere triſti: ut adhuc magis
intraret dolor in corde Laertiadem Vlyſſem.
erat autem quidam in procis uir iniuſta ſciens,
(Cteſippus autem nomen erat, in Samo domũ habitans)
qui poſſeſſionibus fretus patris ſui,
petebat Vlyſſis diu abſentis uxorem:
qui tunc procos ſuperbos allocutus eſt:
Audite me proci ſtrenui, ut quid dicam.
partem quidem iam hoſpes habet dudum, ſicut decet,
æqualem. non enim bonum eſt priuare neq; iuſtum
hoſpites Telemachi, quicunq; ad has domos peruenerit.
ſed age ei & ego dabo hoſpitium: ut & ipſe
uel balneatori det munus, uel alicui alij
famulorum qui ſunt in domibus Vlyſſis diuini.

Sic locutus, proiecit bouis pedem manu forti,
iacentem ex caniſtro capiens. ipſe autẽ euitauit Vlyſſes,
placidè inclinans caput: ſubriſit autem animo
Sardaniũ omnino talẽ. ille bene ædificatũ percuſſit mu-
Cteſippum autem Telemachus increpuit uerbo: (rum.
Cteſippe, certè omnino tibi hoc utilius fuit animo. Telem. Cteſippum minitabundus obiurgat.
non percuſſiſti hoſpitem. euitauit enim telum ipſe.
certè enim te medium percuſſiſſem lancea acuta,
& tibi pro nuptijs pater ſepulchrum curaſſet
hic. quare ne quis mihi iniquitates in domo
oſtendat. iam enim intelligo & ſcio quæq;
bonaq; & peiora: antea autem infans eram.
ſed tamen hæc quidem toleramus inſpicientes,
dum oues iugulantur, uinumq; bibitur,
& panis. difficile enim cohibere unum multos.
ſed agite non amplius mihi mala facite hoſtiliter.
ſi iam me ipſum interficere cupitis ferro,
& hoc uellem, & multo utilius eſſet
mori quàm hæc ſemper iniqua opera uidere,
hoſpites uerberari, famulasq; mulieres
uiolari turpiter in domibus bonis.

Sic dixit. illi autem omnes quieti facti ſunt ſilentio.
tandem locutus eſt Damaſtorides Agelaus:
ô amici, non iam aliquis in indictum iuſtum Agelaus procis ut nuptias maturent.
contrarijs uerbis carpens ſæuiat.
neq; amplius hoſpitem uerberate, neq; aliquem alium
ſeruorum qui ſunt in domibus Vlyſſis diuini.
Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
mite, ſi ipſis corde placeat ambobus.
quandiu quidem uobis animus in pectoribus ſperabat
rediturum Vlyſſem perprudentem ſuam domum,
tamdiu nihil prohibebat manere q; teneri q;
procos in domibus: (quoniam hoc utilius erat,
ſi rediiſſet Vlyſſes & redux neniſſet domum)
nũc a. iã hoc manifeſtũ quod nõ amplius reuerſurus eſt.
ſed age tuæ hæc matri aſſidens narra,
nubat quicunq; optimus uir & plurima præbet,

ut tu quidem gaudens paterna omnia possideas,
edens & bibens: illa verò alterius domum curet.
Hunc autem Telem. prudens contra allocutus est:
non per Iouem Agelae & dolores patris mei,
qui alicubi longè Ithaca vel mortuus est vel errat,
non remoror matris nuptias: sed iubeo
nubere cuicunq; velit, quin & plurima dona do.
erubesco autem nolentem à domo amouere
oratione violenta. non hoc Deus perficiat.

Miner. procos dementes reddit.

Sic dixit Telemachus. procis autem Pallas Minerua
inextinctum risum mouit, errare fecit autem mentem.
illi autem iam maxillis ridebant alienis:
cruentatas autem carnes comedebant: oculiq; ipsorum
lachrymis impleti erant: luctumq; cogitabat animus.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus:

Dira portenta in procos.

ah miseri quid malum hoc patimini? nocte quidē uestra
cooperiuntur capitaq; facies q; infraq; genua.
ululatus autem diuisus est, lachrymantur autem genæ:
sanguine autem fluunt parietes pulchræque mediæ.
simulachris verò plenū est vestibulū, plena verò & aula,
euntibus Erebusque sub tenebris. Sol autem
ex cœlo perijt, malaq; incessit caligo.
Sic dixit. illi autem omnes de eo suauiter riserunt.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere:
desipit hospes nuper aliunde huc profectus.
sed ipsum statim iuuenes domo emittite foras
in forum ire: quoniam hæc nocti assimilat.
Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus:
Eurymache non te iubeo mihi comites dare.
sunt mihi oculiq; & aures & pedes ambo,
& mens in pectoribus facta neq; iniqua:
his exibo foras, quoniam intelligo malum nobis
imminens, quod non aliquis subterfugiet neq; euitabit
procorum, qui domo in diuini Vlyssis
uiros iniuria afficientes iniusta operamini.
Sic locutus, exiuit domibus bene habitatis.
iuit autem ad Piræum, qui ipsum alacris suscepit.
proci autem omnes inter se aspicientes,
Telemachum irritabant, de hospitibus ridentes.
sic autem aliquis dixit iuuenum superborum:
Telemache, non te peior hospitator alius:
qui talem istum habeas famelicum erronem,
panis & uini indigentem: neq; operum
scientem, neq; fortitudinis, sed nequicquā pondus terræ.
alius autem rursus aliquis hic surrexit diuinatum,
sed si quid obtemperes, quod multo utilius esset:
hospites in naui multiseda collocatos
in Siculos mittamus, unde tibi præmium inueniatur.
Sic dixerunt proci. ille autem non curauit uerba:
sed tacitè patrem aspiciebat, expectans semper
quando procis impudentibus manus iniiceret.
è regione cubiculi posita pulchra sella
filia Icarij prudens Penelope,
uirorum in domibus uniuscuiusq; uerbum audiebat.
tenuinum enim ridentes parabant

suauiterque

ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώϊα πάντα νέμηαι,
ἔδων καὶ πίνων· ἡ δ' ἄλλου δῶμα † κομίζῃ, al. inepte.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς ἀντίον ηὔδα,
εἰ μὰ ζεῦ Ἀγέλαε καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
ὅς ποτε τῆλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται,
ὅττι δηθύνω μητρὸς γάμον· ἀλλὰ κελεύω
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃ, πολλοὺς δ' ἄπασεν δ' ὦραι δίδωμι, al. δίδωσι.
αὐτὸς δ' οἰκήσω ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ. μὴ οὔ τοι θεὸς τελέσειεν.
Ὡς φάτο Τηλέμαχος. μνησῆρσι δὲ πάλλας Ἀθήνη
ἄσβεστον γέρον ὦρσε, παρὲξ ἐπλαγξε δὲ νόημα.
οἱ δ' ἄλλη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν·
ἀμοφόρυκτα δὴ κρέα ἤδιον· ὄστε δ' ἄρα σφέων
δακρυόφιν πίμπλαντο· γόον δ' ἀΐετο θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεοκλύμενος θεοειδής,
ἆ δειλοί τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα,
οἰμωγὴ δ' ἐδάην, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι,
εἰδώλων δ' πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή,
ἐρεμνὼν ὀρνυμένων Ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον. ἠέλιος δὲ
οὐρανῷ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γελάασαν.
τοῖσι δὲ Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλοθεν εἰληλουθώς.
ἀλλά μιν ὦκα νέοι δόμου ἐκπέμψαθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ὅππη ἐθέλει καὶ τάδε νυκτὶ ἐίσκειν.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεοκλύμενος θεοειδής·
Εὐρύμαχ' ἤτοι σ' οὔτω γε ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ ἴατα καὶ πόδες ἄμφω,
καὶ νόος ἐν στήθεσι τετυγμένος οὐδ' ἀεικής·
τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν οὔμιν
ἐρχόμενον, τό κεν οὔτις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
μνησήρων, οἳ δῶμα κατ' αὐτιδίην Ὀδυσῆος
αὖτε ἄνδρας ὑβριζοντας ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὡς εἰπὼν, ἐξῆλθε δόμων εὖ ναιεταόντων.
οὐκ ἐπὶ δ' ὀτρηρῶς, ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
μνησῆρας δ' ἄρα πάντες ἐν ἀλλήλοις ὁρόωντο,
Τηλέμαχον ἐρεθίζον, ὑπὲρ ξείνοις γελόωντες.
ὧδέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Τηλέμαχ', ὅττις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
οἷον μάν τινα σῖτον ἔχεις ἐπίμασσον ἀλήτην,
οἵτε καὶ οἴνου κεχρημένον· ὅδε τι δῆγον
ἔμπαιον, δόλε βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.
ἄλλος δ' αὖτέ τις ὧδε νεώτερος μαντεύεσθαι.
ἀλλ' † εἰ δή τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη· al. εἰ μή πιθοιο,
σοὶ δὲ ξείνους ἐν νηῒ πολυκληῖδι βάλοντε
δεῦρο Σικελοὺς πεμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἅλφοι.
Ὡς ἔφασαν μνησῆρες. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεὶ
ὁππότε δὴ μνησῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
ἥδε κατ' αὐτόθι θεμένη πολυκαλέα δίφρον
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
αὐλείῳ ἐν μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουε.
δαῖτα γὰρ οἱ μὲν γε γελοίωντες τετύκοντο

ἔπειτα

ἠδύ τε Φ μιγήσεικες, ἐπεὶ μάλα πολλ' ἐρύσσαν·
δόρπα δ' ὀπ' ἐκ ἔων ὡς ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ κρατερὸς ἀνὴρ
ὀτσέμεναι. πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

suaviterq; & placidè, siquidem valde multa macharant: conuiuio autem nullum aliud inamœnius fieri posſit, quàm quod mox erat Dea & fortis uir facturus. priores enim iniqua patrabant.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Φ. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Πηνελόπη τῷ τένοντι τὸ τόξον ἐπιδείκνυσι τὸν ἑαυτῆς γάμον. Ὀδυσσεὺς δὲ ὑπὸ Εὐμαίου καὶ Φιλοιτίου ἐπιτηρεῖται μόνος περὶ τὰ τῶν αὐλῶν φυλάγματα, αὐτὸς δὲ ἀφίησι τὸ βέλος διὰ τῶν κρίκων, ἄλλος τένοντα τὸ τόξον μὴ δυνάμενος.

Penelope tendenti arcum pollicetur ſui coniugium. Vlyſſes autem Eumæo & Philœtio mandans de ianuarum cuſtodia, ipſe multis ſagittam per annulos, alio tendere arcum non ualente.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Φ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

φῖ ἢ βίλν προτίθησιν ἄεθλον Πηνελοπείη.

ODYSSEAE HOMERI Φ.

RAPSODIA.

Phi autem arcum proponit certamen Penelope.

Η. δ' ἄρ' ἐν φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ,
τόξον μνησαμένοισι δέμας πολιόν τε σίδηρον
γῇ μιγεροις Ὀδυσῆϊ, ἄεθλια, καὶ φόνε ἀρχὴν.
κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο οἷο δόμοιο·
εἵλετο δ' ἐν κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλὴν, † χαλκείην, κώπῃ δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν·
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἔσχατον, ἔνθα δὲ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος.
ἔνθα δὴ τόξον ἔκειτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί·
δῶρα τά οἱ ξεῖνος ἐκείνετο δῶκε τυχήσας
Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἰῶϊ ἐίκελος ἀθανάτοισι.
τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοϊιν,
οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος· ἦτοι Ὀδυσσεὺς
ἦλθε μετὰ χρεῖος τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος † ὄφελλε·
πολλὰ γὰρ ἔβη Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρα δίωσαν
νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσιοι, ἠδὲ νομῆας.
τῶν ἕνεκ' ἔβη πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς
παῖδα νέον ἐών. πρὸ γὰρ ἦεν πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἴφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος ἀῢ οἱ ὄλοντο,
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί,
αἳ δὴ οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸς ἀφίκετο καρτερόθυμον
φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ὠΐστορα ἔργων,
ὃς μιν ξεῖνον ἑὸν τὰ πάρος κατέκτανεν ὧ ἐνὶ οἴκῳ·
σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ἔδδεισεν, οὐδὲ τράπεζαν
τὴν οἱ πὰρ θῆκεν· ἔπειτα δὲ φείνετο καὶ αὐτόν·
ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερὼ ὀνύχας ἐν μεγάροισι.
τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ σωλήτην· δὴ ὧκα ἔβη τόξον,
τὸ πρίν μιν φορέεσκε μέγας Εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παῖδι
κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
τὸν δὴ Ὀδυσσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
ἀρχὴν ξεινοσύνης πρόσκηδ' ἐσθλὴ τραπέζη
γνώτην † ἀλλήλω. πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἴφιτον Εὐρυτίδην, ἰῶϊ ἐίκελον ἀθανάτοισιν,
ὃς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' ὄπποτε δὴν Ὀδυσσεὺς
ἐρχόμενος πολεμόνδε μελαινάων ὑπὲρ νηῶν
ἧκεν', ἀλλ' αὐτῇ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο

Iphitus Eurytides, ſimilis immortalibus.
hi autem in Meſſena occurrerunt inuicem,
domo in Ortilochi cordati. cæterum Vlyſſes
iuit ad debitum quod ei omnis populus debebat:
oues enim ex Ithaca Meſenij uiri extulerant
nauibus multiſedis trecentas, & paſtores.
horum gratia legationem multam uiam uenit Vlyſſes
parumulus. miſit enim pater alijq; ſenes.
Iphitus rurſus equas quærens quæ ei perditæ erant,
duodecim fœminæ, poſt autem mulæ patientes operum,
quæ ei & poſtea cædes & fatum factæ ſunt,
poſtquam ad Iouis filium peruenit magnanimum
uirum Herculem, magnorum author operum,
qui ipſum hoſpitem interfecit domi ſuæ:
improbus, neq; Deorum nocem ueneratus, neq; menſam
illam quam ei appoſuit: poſtea autem occidit & ipſum:
equas autem ipſe tenuit fortes unguibus in domibus.
quas quærens Vlyſſi recurrit: dedit autem arcum,
quem antea quidē portabat magnus Eurytus, at hic filio
reliquit moriens in domibus altis.
huic Vlyſſes enſem acutum & fortem lanceam dedit,
principium hoſpitalitatis calamitoſæ. neq; in menſa
cogniti ſunt inter ſe. antè enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem, ſimilem immortalibus,
qui ei arcum dedit. hunc autem nunquam diu Vlyſſes
iens ad bellum nigris in nauibus
portauit, ſed ibi monimentum hoſpitis dilecti

Penelope procis certamen proponit.

De arcu Vlyſſis.

Iphitus Eurytides.

Hercules proditor hoſpitij.

κέσκετ'

ſemper

tenuit in domibus: gestabat autem sua in terra.
ipsa a. quando iam thalamum peruenit diuina mulierũ,
pauimentumq; quernum ascendit, quod quondam faber
poliuerat scitè, & ad normam direxerat,
in aũt limina aptauerat, ianuas a. imposuerat splẽdidas:
statim hæc lorum uelociter absoluit annulo,
immq; clauem misit, ianuarum autem superincidit seras
contra obseruans. hæ autem resonuerunt uelut taurus
pascens prato: tantum sonuerunt pulchræ portæ
percussæ claui, apertæq; sunt ei citò.
ipsa in alta tabulata iuit, illic autem capsæ
stabant, in quibus odoriferæ uestes iacebant.
hinc extensa à clauo accepit arcum
cum ipsa uagina, quæ ei adiacebat lucida.
sedens autem illic dilectis genibus eo imposito,
flebat ualde stridulè: excepit autem arcum regis.
ac postquam satiata est multarum lacrymarum luctu,
perrexit ire domum ad procos superbos,
arcum tenens in manu curuum, & pharetram
sagittiferam: multæ autem inerant lethiferæ sagittæ.
ei autem simul ancillæ portabant arcam, ubi ferrum
iacebat multum & æs, certamina regis.
quando autem iam ad procos peruenit diuina mulierum,
stetit apud limen domus benefactæ,
contra genas tenens tenues calanticas:
ancilla autem ei utrinq; astitit.
statim autem procis locuta est, & dixit uerbum:

Penelope deprom it Vlyßis arma certami ni proco rum.

audite proci superbi, qui hac domo
utimini comedendo & bibendo assiduè semper
uiro absente multo tempore, neq; aliquam aliam
uerbi facere continentiam potuistis,
sed me cupientes ducere facereq; uxorem.
sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
ponam enim magnum arcum Vlyßis diuini:
quicunq; autem facillimè extendet arcum in manibus,
& iaculabitur per annulos duodecim omnes,
hunc simul sequar, linquens hanc domum
maritalem, pulchram, plenam uictu,
cuius aliquando recordaturam me puto uel in somnio.
Sic dixit: & Eumæum iussit diuinum subulcum
arcum procis ponere albumq; ferrum.
lacrymans autem Eumæus suscepit, & deposuit.
flenit autem bubulcus alibi, postquam uidit arcum regis.
Antinous autẽ increpuit, uerbũq; dixit, denominanitq;:
stulti rustici, caduca cogitantes,
ah miseri, cur lacrymas funditis, & mulieri
animum in pectoribus mouetis? cui alioquin
iacet in dolorib. animus, postq; dilectũ perdidit maritũ.
sed tacitè comedite sedentes, uel foras
flete istbic egressi, arcus linquentes,

Arcum Vlyßis.

Procis certamen difficile. non enim puto
facilè hunc arcum politum tendi.
non enim aliquis adest talis uir in his omnibus
qualis Vlysses fuit. ego autem eum ipse uidi:
(etenim memor sum) puer autem parus eram.

Sic

πέσκετ' ἀνὰ μεγάροισι· φόρει δ' ἐμιν ἧς ἀνὰ γαίης.
ἤδη δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκανε δία γυναικῶν,
ἔνθ' ὅ γε δρύϊνον πτυκτὸν βήσατο, τόν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἀμφαδόν, καὶ ἐπὶ σανίδμον ἴθυνεν,
ἀν δὲ σανίδας ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
αὐτίκ' ἄρ' ἧν γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε † κορώνης, al. κορώνη
ἔνθ' ὅ γε κληῖδ' ἧκε, θυρέων δ' αὐλοπτρον ὀχῆας
ἔντα τιτυσκομένη. τὰ δ' ἀνέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
πληγέντα κληῖδι, ταχὰ δὲ πτὰντες ἀνέῳξαν.
ἤδη δ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ, γνῶ δὲ κιόντες
ἕζοντ', ἀν δ' ἄρα πῆσι θυώδεα εἵματα κεῖτο.
γνῶ δ' ὅγε βὰς ἀπὸ θαλάμου ἄλετο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ πάρικειτο φαεινός.
ἕζομένη δ', κατ' ἀνῦθι φίλοις ἐνὶ γούνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως· ἐκ δ' ἧρε τόξον ἄνακτος.
ἤδη δ' ἐπεὶ δὴν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ῥ' ἴμεναι μεγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδ' ἐφαρέτρην
ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἐν σταθμοῖσι ὀϊστοί.
τὴ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
ἤδη δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκανε δία γυναικῶν,
στῆ ῥὰ παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἔντα πρηέσσων φαεινὴν λιπὲν ἀκρόδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε πάρεστη.
αὐτίκα δ' μνηστῆρσι μετηύδα, καὶ φάτο μῦθον,
κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγλαΐορες, οἳ τόδε δῶμα
ἐχέκτην ἐδιέμην καὶ πίνεμεν ἐμμενὲς αἰεί
αὐδρὸς ἀποιχομένοιο πολλὼ χρόνου, ἠδὲ τιν' ἄλλην
μύθῳ ποιήσασθαι ἔπι χρεί ἐδμεναι ἔμπης
ἀλλ' ἐμὲ ἐμμενοὶ γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον.
θήσω γὰρ μέγα τόξον ὀδυσσῆος θείοιο·
ὅς δέ κε ῥηϊδίστα τανύσσῃ βιὸν ἠδὲ καλάμοιο,
καὶ διοϊσθύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
ὣς κε ἄμ' ἑσπόμενος, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλόν, πλέον βιότοιο,
τ' ποτε μεμνήσεσθαι οἴομαι ἔμπης ὀνείρου.
Ὣς φάτο· καί ῥ' Εὔμαιον ἀγωγεὶ δῖον ὑφορβὸν
τόξον μνηστῆρσιν θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
δακρύσας δ' Εὔμαιος ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν.
κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες,
ἆ δειλοί, τίνυ δάκρυ κατείβετον, ἠδὲ γυναικὶ
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ἦ τε καὶ ἄλλως
κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
ἀλλ' ἀκέων δ' αἰνῦσθε καθήμενοι, μὲ θύραζε
κλαίοντε ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
μνηστήρεσιν ἄεθλον ἀάατον. ὀ γὰρ οἴω
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.
ὅ γάρ τις μετὰ τοῖο ἀνὴρ ἐν τοῖσδε πᾶσιν
οἷος ὀδυσσεὺς ἔσκεν. ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα
καὶ γὰρ μνήμων εἰμί, πάις δ' ἔτι νήπιος ἦα.

Ως

Ως φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἰάλπτω
νδυερὼ φὴ τανύσειν, διὰ ϊοῖς δύσειν τε σίδηρον.
ἤτοι ὃ ἴεσ̃ γε πρῶτ⊙ γεύσεσθαι ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆ⊙ ἀμύμον⊙, ὃν τότ' ἀτίμα
ἥμεν⊙ φ̀ μεγάρῳ, ὦδί δ' ὤρνυε πάντας ἑταίρους.
τοῖσι δ' ἅμα καὶ μετέφη' ἱερὴ ἰὴς Τηλεμάχοιο,
ὦ πόποι, ἦ μάλα μὲ Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
μήτηρ μέν μοι φησὶ φίλη, πινυτὴ πόρ ἐοῦσα,
ἄλλῳ ἅμ' ἑψεσθαι, νοσφισαμένην τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελόων νὺ τόν̓ πομαι ἄφρονι θυμῷ.
ἀλλ' ἄγετε μνησ̃ησθε, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
οἷον πω̃ ἐκ ἔστι γυνὴ κατ' ἀχαιίδα γαῖαν,
οὔτε Πύλῳ ἱερῇ, οὔτ' Ἄργει⊙, οὔτε Μυκήνῃς,
οὔτ' αὐτῇ Ἰθάκῃ, οὔτ' Ἠπείροιο μελαίνης.
νὺ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε τί μὲ χρὴ μητέρ⊙ ἄεσθαι;
ἀλλ' ἄγε μὴ μύθοισι παλίντιτα, μηδέ τι τόξ⊙
δηρὸν ἀπὸ τρωπᾶσθε τανυσσόν⊙, ὄφρα ἴδωμαι.
καί δέ κε κἀγὼ αὐτὸς ἐγὼν ἐ τόξα πειρησαίμην·
εἰ δ' ἐκ̃ἀγὼ φὴ τανύσω, διὰ ϊοῖς δύσω τε σίδηρον,
ὄ κέ μοι ἀχνυμένῳ πάῤ ἐλάσσατα πότνια μήτηρ
λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
οἷός τ' ἦδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.
ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
ὀρθὸς ἀνασ̃ας· ἀπὸ δ' ξίφ⊙ ὀξὺ θέτ' ὤμω̃ν.
πρῶτον μὲν πελέκεας σήσας, στὰ πάφρῳ ὀρύξας
πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν·
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔχεε. πάφος δ' ἔλε πάντας, ἰδόντας
ὡς ἐὺ κόσμησεν σήσας. πάρ⊙ δ' ὃ πρώτιστ' ὀπτήσας.
πᾶ δ' ἄρ' ἐπ' ἀστὸν ἰὼν, καὶ τόξα πειρήτιζεν·
τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ὧν ἐλπόμεν⊙ τόγε θυμῷ,
νδυερὼ φὴ τανύσειν, διὰ ϊοῖς δύσειν τε σίδηρον.
Ἦ νύ κε δὴ ῥ' ἐτάνυσε βίῃ τρίτατον αὖ ἕλκων,
ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνένευε, καὶ ἔσχεθε ἱέμενόν περ.
τοῖς δ' αὖτις μετέφη' ἱερὴ ἰὴς Τηλεμάχοιο,
ὦ πόποι, ἢ Ἦ ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
ἠὲ νεώτερός εἰμι, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἀμύνασθαι, ὅτε τις πρότερ⊙ χαλεπήνῃ.
ἀλλ' ἄγετε, οἵπερ ἐμεῖο βίῃ πολὺ φέρτεροί ἐστε,
τόξα πειράσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ως ἐφάμην, τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν·
αὐτὴ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ πρὸ ἕκλινε κορώνῃ.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἔνθα θρόνος ἔνθεν ἀνέστη.
τοῖσιν δ' Ἀντίνο⊙ μετέφη Εὐπείθε⊙ υἱός,
ὄρνυθ' ἑξείης ὧν δίκεια πάντα ἑταῖροι,
ἀρξάμενοι τ' χόρης ὄθεν τε πρὸ οἰνοχοεύει.
Ως ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἐὺ μῦθος ἄνωγε.
Λειώδης δ' πρῶτ⊙ ἀνίστατο οἰνοπ⊙ υἱός,
ὅσφι θυοσκόο⊙ ἔσκε, πὰρ κρητῆρα δ' καλὸν
ἵζε μυχοίτατ⊙ ἀεί. ἀτασθαλίαι δ' οἱ οἶῳ
ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσι δ' νεμέσσατο μνηστῆρσιν.
ὅς ῥα τότε πρῶτ⊙ τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ·
στὰς δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, καὶ τόξα πειρήτιζεν.
οὐδέ μιν φήτανύσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνίλκων,
πρὶν

Sic dixit. huic autem animus in pectoribus ſperabat
arcum tendere, periacularique ferrum.
& quidem ſagittam primus guſtaturus erat
ex manibus Vlyſſis boni, quem tunc inhonorabat
ſedens in domo, incitabatque omnes ſocios.
his autem & dixit ſacra uis Telemachi:
ô amici, certè ualde me Iupiter demẽtẽ fecit Saturnius.
mater quidem mihi dicit dilecta, prudens licet,
alium ſimul ſequuturam, linquens hanc domum:
at ego rideo & delector inſano animo.
ſed agite proci, quoniam hoc apparet certamen,
qualis nunc non eſt mulier in Achaica terra,
neq; Pyli ſacræ, neq; Argi, neq; Mycenæ,
neq; ipſius Ithacæ, neq; Epiri nigræ.
& quidẽ ipſi hoc ſcitis: quid me oportet matrẽ laudare?
ſed agite non excuſationes trahite, neq; arcus
diu auerſamini tentionem, ut ſciamus.
& quidem ipſe ego hunc arcum experiar:
ſi autem tendam, periaculaborq; ferrum,
non mihi dolenti has domos ueneranda mater
linquet cum alio iens, cum ego retro relinquerer,
ualens iam patris certamina pulchra obtinere.
dixit, & ab humeris pallium poſuit purpureum,
rectus ſurgens: ab autem enſem acutum poſuit humeris. Telemach. experitur uires ſuas arcu.
prius quidem annulos ſtatuit, foſſa ducta
omnibus una longa, & ad amuſſim directa:
circum-a terrã induxit. ſtupor aũt cepit omnes, nidentes
ut bene ornatè ſtatuit. antea autem nunquam uiderat.
ſtetit autem in panimentum iens, & arcum tentauit:
ter quidem ipſum admouit, trahere cupiens,
ter remiſit uires, ſperans hoc animo,
neruum tendere, periacularique ferrum.
& ſanè tendiſſet ui quartò attrahens,
ſed Vlyſſes abnuit, & tenuit cupientem licet.
his autem rurſus locutus eſt magna uis Telemachi:
ô amici, uel poſtea malus, ero & ignauus,
uel iunior ſum, & nondum manibus confido
uirum propulſare, quando aliquis prior moleſtius ſit.
ſed agite, qui me ui multo potentiores eſtis,
arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic locutus, arcum quidem à ſe poſuit humum,
acclinans conglutinatis politis tabulis:
illic autem citum telum pulchro acclinauit annulo.
retro autem itrum deſedit in ſede unde ſurrexerat.
his autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
mouemini ordinatim decenter omnes ſocij,
incipientes à loco unde uinum miniſtratur.
Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo.
Liodes autem primus ſurrexit Oenopis filius,
qui ipſis uates erat, apud autem crateram pulchram
ſedebat ſemotiſſimus ſemper. improbitates autem ei ſoli
inimicæ erant, omnibus autem ſuccenſebat procis.
qui tunc primus arcum accepit & telum uelox: Liodes arcum tendere nequit.
ſtetit a. in panimentum iens, & arcum tentabat. (hẽs,
neq; ipſum intẽdit: prius n. fatigauit manus ſurſum tra-
inſue-

inſuetas, teneras. procisq́ dixit:
O amici, nõ quidẽ ego intẽdo: capiat autem & alius.
multos enim hic arcus optimos priuabit
animo & anima. quoniam multo melius eſt
mori, quàm uinos non id aſſequi cuius gratia ſemper
hic uerſamur expectantes dies omnes.
nunc quidem aliquis & ſperat in mentibus & cogitat
ductarum Penelopen Vlyſsis uxorem:
at poſtquam arcum tentauerit, & uiderit,
aliam iam aliquam poſtea Græcarum bene indutarum
prociat dotibus quærens: hæc autem poſtea
nubat qui plurima det & fatalis ueniat.
Sic dixit, & à ſe arcum poſuit,
acclinans conglutinatis politis tabulis,
illic autem citam ſagittam pulchro acclinauit annulo:
retro autem iterum deſedit in ſede unde ſurrexerat.
Antinous autẽ increpuit, uerbũq́ dixit, denominauitq́:
Liodes, quale te uerbum fugit ſeptum dentium,
graueq́ moleſtumq́? iraſcor autem tibi audienti,
ſi hic arcus optimos priuabit
animo & anima: quoniam non potes tu intendere.
non enim te talem genuit alma mater
ut extenſor arcusq́ eſſes & ſagittarum:
ſed alij tendent fortè proci inclyti.
Sic dixit: & iuſsit Melanthium cuſtodem caprarum:
age ignem accende in domibus Melanthie,
apud autem pone ſedemq́ magnam & pelles in ipſa,
effer autem adipis magnum orbem intus entis,
ut iuuenes calefacientes, ungentes pingui,
arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit, ille aſtati accẽdit Melãthius magnũ ignẽ,
apud autem portans ſedem poſuit et pellem ſuper ipſam,
& adipis extulit magnum orbem intus entis,
ideo iuuenes calefaciendo tentarunt: neq́ poterant
tendere, multum enim fortitudinis expertes erant.
Proci uiribus impares arcui tẽdendo.
Antinous adhuc abſtinebat & Eurymachus diuinus,
principes procorum: uirtute autem erant facilè optimi.
Illi autem ex domo inierunt ſimul ambo
bubulcus & ſubulcus Vlyſsis diuini:
ipſe autem poſt hos domo exiuit diuus Vlyſſes.
ſed quando extra ianuas erant & atrium,
loquens ipſos uerbis allocutus eſt ſuauibus:
bubulce & tu ſubulce, uerbum aliquod dicam,
an celem? dicere autem me animus iubet.
quales eſſetis ad Vlyſsi auxiliandum, ſi cunde ueniat
ſic ualde repentè, & aliquis Deus ipſum afferat?
num procis auxiliaremini, an Vlyſsi?
dicite quomodo uos cor animusq́ iubet.
Hunc autem rurſus allocutus eſt boum bubulcus uir:
Iupiter pater, utinam quidem hoc perficias uotum,
utinam ueniat quidem ille uir, ducatq́ eum deus,
cognoſceres qualis mea potentia & manus ſequerentur.
ſimiliter Eumæus ſupplicauit omnibus Deis
redire Vlyſſem prudentem ſuam domum.
at poſtquam horum mentem ueram cognouit,

ἀτρίπτους, ἀπαλάς. μετὰ δ' ἄμυδις ἔπειτα,
Ὦ φίλοι, ἤ μάν ἐγὼ ταύτῃ λαβέτω ἢ κῆ ἄλλος.
πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀρισσάων κεκάδησε
θυμῶ καὶ ψυχῆς. ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστι
τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἀμαρτεῖν τοῦδ' ἕνεκ' αἰεί
ἐνθάδ' ὁμιλεύμεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
νῦν μέν τις κῆ ἔλπεται ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μένοινα
γήμασ' Ἰφιανάσσαν Ὀδυσσῆος προφανοῦσαν·
αὐτὰρ ἐπὴν τόξῳ πειρήσεται, ἠδὲ ἴδηται,
ἄλλην δή τιν' ἔπειτα ἀγαλλομένην ἐυπέπλοις
μνᾶσθαι ἐέδνοισιν ἀρίζηλον· τὴν δὲ κέλευε
γήμασθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἑο τόξον ἔθηκε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν,
αὐτὰρ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ πρόσκλινε κορώνῃ·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐϋδμήτου ἐπὶ θρόνου ἕνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνέπιπτε, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Λειώδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δηνόν τ' ἀργαλέον τε; νεμεσσῶμαί δ' ἔτ' ἀκούων,
εἰ δὴ τόδε γε τόξον ἀρισσάων κεκάδησε
θυμῶ καὶ ψυχῆς· ἐπεὶ ἀδμήσασα σὺ τανύσσαι
ἀλλ' ἄλλοι ταύσουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί. (γὰρ
ἐμοί γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
οἷόν τε ῥηϊτῆρα βιὸν τ' ἐμεναι καὶ ὀϊστῶν·
Ὡς φάτο· καί ῥ' ἐκέλευσε Μελανθίου αἰπόλον αἰγῶν
ἄγρει νῦν δή μοι πῦρ ἐνὶ μεγάροισι Μελανθεῦ,
παρὰ δὲ τίθει δίφρόν τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
ἐκ δὲ σίατον ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντα·
ὄφρα νέοι θάλποντο, ἄνω χρίοντό τ' ἀλοιφῇ,
τόξα πειρώμεσθα, τέλος τ' ἐκτελέσωμεν ἄεθλον. (πῦρ δ'
Ὡς φάτο· τοῦ δ' αὖτ' αὐτίκα Μελάνθιος ἀκάματον πὺρ
παρὰ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
ἐκ δὲ σίατον ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντα,
τῷ δ' ἅρα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· οὐδ' ἐδύναντο
γὰρ τανύσαι, πολλοῦ δὲ βίης ἄνω δεύοντο ἔσαν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῶσαν ὁμαρτήσαντε ἅμ' ἄμφω
βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆϊ θείοιο·
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοῦς δ' ὁμοῦ ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενος σφ' ἐπέεσι προσηύδα μειλιχίοισι,
βουκόλε καὶ σὺ συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἢ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
ποῖοί κ' ἔστ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἀνώγοι;
ἦκα μνηστῆρεσιν ἀμύνοιτ', ἢ Ὀδυσῆϊ;
εἴπατ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη βοῶν ὦκα βουκόλος ἀνήρ,
Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ δὴ τελεύτησειας ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων,
γνοίης χ' οἷόν ἐμὶ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὡς δ' αὕτως Εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
νοσφίσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γνώη νόῳ ἐνδοθὶ φωτὸς,

iterum

ἀλλ' ἄγε δή μοι ταῦτα ἔπος πρὸς μῦθον ἐνίσπω,
ὦ φίλος, ἦ δ' οὐ δή τι σὺ νῦν γε νεώτερος ἔπλευ
ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἀλλὰ πρόσθεν γε γέροντος.
ἀλλ' ἐμοὶ αὖτε δόμος τε ἄριστος ἔπλετο νίκης
ἐν μεγάροις, ἐν δ' ἔμπεδος ἦεν ἀνὴρ ἐπιεικής,
ἐν δὲ τέκνα φίλα καὶ ἀρετὴ περιώσιος αἰεί.
νῦν δ' οὐκ ἔστ' ἐν δώμασιν ἐμοῖσιν ἐπιεικής,
ὃς τόδε γ' ἀντὶ κακοῦ ἀγαθὸν ἐμοὶ ἔμμεν' ὀπάσσαι.
ἀλλ' ἐμοὶ αὖτε δόμος τε ἄριστος ἔπλετο νίκης
ἐν μεγάροις, ἐν δ' ἔμπεδος ἦεν ἀνὴρ ἐπιεικής,
ἐν δὲ τέκνα φίλα καὶ ἀρετὴ περιώσιος αἰεί.
νῦν δ' οὐκ ἔστ' ἐν δώμασιν ἐμοῖσιν ἐπιεικής,
ὃς τόδε γ' ἀντὶ κακοῦ ἀγαθὸν ἐμοὶ ἔμμεν' ὀπάσσαι.
ἀλλ' ἐμοὶ αὖτε δόμος τε ἄριστος ἔπλετο νίκης
ἐν μεγάροις, ἐν δ' ἔμπεδος ἦεν ἀνὴρ ἐπιεικής,
ἐν δὲ τέκνα φίλα καὶ ἀρετὴ περιώσιος αἰεί.
νῦν δ' οὐκ ἔστ' ἐν δώμασιν ἐμοῖσιν ἐπιεικής,
ὃς τόδε γ' ἀντὶ κακοῦ ἀγαθὸν ἐμοὶ ἔμμεν' ὀπάσσαι.

iterum ipsos uerbis respondens allocutus est:
intus quidem iam hic ipse ego: mala multa passus,
ueni uigesimo anno in patriam terram.
cognosco autem quod uobis cupientibus ueni
solis seruorum: aliorum autem aliquem non audiui
precantem me iterum reducem domum uenire.
uobis autem sicut erit, ueritatem dicam:
si mihi Deus domuerit procos superbos,
dabo ambobus uxores, & res præbebo,
domosq́ propè me ædificatas: & mihi posteà
Telemacho socijq́ fratresq́ eritis.
age uerò & signum manifestum aliud ostendam,
(ut me bene cognoscatis, credatisq́ esse in animo)
cicatricem quam quondam mihi sus inflixit albo dente,
ad Parnasum profectum cum filijs Autolyci.

Sic locutus, pannos magna separauit à cicatrice. **Vlysses seruis manifestat.**
bi a. postquam inspexerunt, beneq́ cognouerunt singula,
fleuerunt circa Vlyssem prudentem manus mittentes,
& osculati sunt amplectentes caputq́ & humeros:
eodem modo Vlysses capita & manus osculatus est.
& sanè lugentibus occidisset lumen solis,
nisi Vlysses ipse prohibuisset, locutusq́ fuisset:
cessate fletu luctuq́: ne quis uideat
egressus domo, at dicat intus.
sed parati intrate, neq́ simul omnes:
primus ego, pòst autem uos. at hoc signum fiat:
alij enim omnes quicunq́ proci superbi,
non finent mihi dari arcum & pharetram:
sed tu diuine Eumæe portans per domos arcum,
in manibus mihi dato: dicitoq́ mulieribus
claudant domus ianuas firmiter factas.
si autem aliquis uel gemitum uel strepitum intus audiat
uirorum nostris in septis, non foras
exeant, sed illinc quietè sint ad opus.
tibi autem Philætie diuine fores mando atrij **Philætio mandatur ianuæ custodia.**
claudas clauì, citò autem ligamen apponas.
Sic dicens, intrauit domos bene habitatas.
sedit posteà in sede iens unde surrexerat.
tum etiam famuli ingressi sunt diuini Vlyssis.
Eurymachus autem iam arcum in manibus mouebat,
calefaciēs hinc & hinc splēdore ignis: sed ipsum neq́ sic
tendere potuit. ualde autem suspirauit gloriosum cor:
suspiransq́ locutus est, uerbumq́ dixit, denominauitq́: **Eurymachus arcui imparem dolet.**
eheu, certè mihi dolor de me ipso & de omnibus.
non nuptias tantum lugeo tristis:
(sunt & aliæ multæ Achiuæ, partim in ipsa
circum mare Ithaca, & alijs urbibus)
sed si tantum fortitudinis inferiores sumus
diuo Vlysse, ut non possimus tendere
arcum. turpe est & posteris auditu.

Hùc a. rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
Eurymache, non sic erit: intelligis autem & ipse.
nunc quidem enim in populo festum Dei
purum: quis arcus tendat? sed quieti
deponite. at fecures & tacitè sinamus omnes

stare,

ſtare, non quidem enim aliquem obtenturum puto,
uenientem in domum Laertiadæ Vlyſsis.
ſed age: pincerna quidem incipiat pocŭlis,
ut libantes deponamus curuos arcus:
mane autem iubete Melanthium cuſtodem caprarum
capras ducere quæ in omnib. excellĕtiſsimæ ſunt gregib.
ut femoribus impoſitis Apollinis inclyto arcu,
arcum tentemus, & perficiamus certamen.

Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo.
eis autem præcones quidem aquam in manus fuderunt,
iuuenes autem crateras coronauerunt potu:
diuiſerunt autem omnibus incipientes poculis.
bina. poſtquã libarũt, biberũtq; quantum noluit animus,
eos callidè allocutus eſt prudens Vlyſſes:

Vlyſſes petit experiri uires arcus

audite me proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Eurymachum autem maximè & Antinoum regem
oro, quoniam & hoc uerbum ritè dixit:
mane autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit.
ſed age mihi date arcum bene politum, ut cum nobis
manus & robur experiar, ſi mihi adhuc eſt
uis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
an iam mihi perdiderit error&q; inculturs&q;.

Sic dixit. illi autem omnes ualde irati ſunt,
timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous aũt increpuit, uerbumq; dixit, denominanitq;:
ah miſer hoſpitum, inſunt tibi mentes neq; tantulæ.
non boni conſulis quòd quietus in menſis cum nobis
conuiuaris? neq; conuiuio priuaris, at audis
uerba noſtra & locutionem? neq; aliquis alius
uerba noſtra hoſpes & pauper audit.

Vinum immodicũ malorũ cauſa.

uinum te lædit dulce, quod & alios
lædit, quicũq; ipſum abũdanter capit, neq; decĕter bibit.
uinum & centaurum ualde inclytum Eurytionem
læſit in domo magnanimi Pirithoi,
ad Lapithas profectum. hic a. quoniã mentes læſit uino,
inſaniens malè fecit domo in Pirithoi.
heroas autem dolor cepit, ex ueſtibulo autem foras
traxerunt inſurgentes, auribus ſæuo ære
naribusq; demeßis. hic autem mentibus ſuis læſus,
iuit ſuum malum portans inſano animo,
ex quo centauris & uiris contentio facta eſt,
ſibiq; ipſi primo malum inuenit uino granatus.
ſic & tibi magnum malum dico, ſi hunc arcum
tendes. non enim ullum cibum obtinebis
noſtro in populo. ſtatim autem te naui nigra
ad Echetum regem, hominum peſtem omnium,
mittemus: hinc autem non euades. ſed quietus
bibeq;, neq; contende cum uiris iunioribus.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:

Penelope Antinoum obiurgat.

Antinoe, non quidem bonum lædere neq; iuſtum
hoſpites Telemachi, quicunq; has domos peruenit.
exiſtimas, ſi hoſpes Vlyſſis magnum arcum
tendet, manibusq; ſuis fretus,
domum me ducturum, & ſuam facturum uxorem?

ἐσάμην, ὃ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι οἴῳ,
ἐλθόντ' ἂν μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἀλλ' ἄγετ' οἰνοχόος μὲν ἐπιδέξαδω δ' ἑπάεσιν,
ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
αἰῶθεν δ' ἡκέστα Μελανθίου αἰπόλον αἰγῶν
αἶγας ἄγειν αἳ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
ὄφρ' ἂν δὴ μηρία δώτω Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
τόξα πειρώμεθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.

Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἂμ μῦθος ἄνωγε.
τοῖσι μὲν κήρυκες μὲν ὕδωρ ἂμ χεῖρας ἔχυναν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιδέξαμενοι δ' ἑπάεσιν.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ σπείσαν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσι δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Εὐρύμαχον μὲν μάλιστα καὶ Ἀντίνοον † βασιλῆα al. δαιμόνιε
λίσσομ', ἐπεὶ καὶ δῖα ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε·
πάντων μὲν θεὸς δώσει κράτος· ὧ κ' ἐθέλῃσιν.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἔνεστιν
ἦ οἷόν περ ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ' ἀπομίσγετε (σαν,

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν
δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον γήσαιμι.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
ὦ δειλὲ ξείνων, νῆι τοι φρένες οὐδ' ἠβαιαί.
οὐκ ἀγαπᾷς ὅτ' ἔκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
δαίνυσαι; οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ὅστε καὶ ἄλλους
βλάπτει, ὃς ἂν μιν χανδὸν ἔλῃ, μηδ' αἶσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ κενταύρου ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
ὃν Λαπίθαι ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
μαινόμενος κάκ' ὄρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δι' ἐς πρόθυρον δ' ἴεν Θύρας
ἕλκον ἀϊξαντες, ἀπ' ἄατος νηλεῖ χαλκῷ
ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες. ὁ δ', φρεσὶν ἧσιν ἀασθείς,
ἤιεν ἂψ ἄτλω ὀχέων ἀπὸ φρένα θυμῷ,
ἐξ ὃ κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
οἵ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὗρε οἰνοβαρείων.
ὣς καί σοι μέγα πῆμα πεφάσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον
γήσαιμι. σὺ γάρ τοι ἐνὶ στύῃ αὐτιβολήσεις
ἡμετέρῳ γήι δ' ἡμῷ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
εἰς Ἐχέτου βασιλῆα, βροτῶν δ' ὀλέμονα πάντων,
πεμψόμεθ'· ἔνθεν δ' οὔ τι σαώσεαι, ἀλλὰ ἔκηλος
πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχοιο, ὅς κεν πάρ δόμον ἵκηται.
ἔλπεαι, αἴ κ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
γήσαιτο, χερσίν τε βίηφί τε ἧισι πίθοιτο,
οἴκαδέ μ' ἔξειδον, καὶ ἐμὸν δήσεσθαι ἀκοίτην;

οὐδ' αὐτὸς ὧδε †τό γ' ἐνὶ φρεσὶν εἰδήσειν ἔολπε,
μνηστήρων τις ὑμείων †τ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
φθάσ' ἐνὶ μεγάροισι ἔπος εἰπεῖν ἠδ' ἐπιτεῖλαι.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάις αὐτίον ηὔδα
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
ἔστι σε τόν γ' ἄξεσθαι οἰόμεθ' οὐδέ ἔοικεν·
ἀλλ' αἰδομένοι φάτιν αὐδρῶν ἠδ' ἐπιποίνους,
μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἀχαιῶν,
ἧ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος αὐδρὸς ἄκοιτιν
μνῶνται· ὅτ' οὐδέ τι τόξον ἐϋξοον φέρτατοί περ
ἀλλ' ἄλλός τις πλωτὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βίον, διὰ δ' ἧκε σίδηρον.
ὣς ἐρέουσ'· ἡμῖν δ' ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὴν δ' αὖτε πρόσεφη πόρις Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ὅππως δῆμον ἐϋκλείας κατὰ δῆμον
ἔμμεναι, οἵ δ' ἀνοῖκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
αὐδρὸς ἀρισῆος. τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
ὅτος ἥξειος, μάλα μὲν μεγας ἠδ' ὀπιπνής,
αὐδρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός·
ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐϋξοον, ὄφρα ἴδωμαι.
εἴδε γὰρ ἐξερέω, τό γ' ἢ κεν τετελεσμένον ἔσται·
εἴ κέ μιν γνητανύσω, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,
ἕσσω μιν χλαῖναί τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ αὐδρῶν,
ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα·
πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
μῆτερ ἐμή, τόξον μὲν ἀχαιῶν ὅττις ἐμεῖο
κρείσσων ὧν κ' ἐθέλω δόμεναί τε σὺ ἀρνήσασθαι,
ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατὰ κοιρανέουσιν,
ὅσσοι ναίουσι πρὸς Ἤλιδος ἱπποβότοιο·
τῶν ὅττις μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἴ κε θέλωμι
καὶ δάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέριστα.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἰστόν τ' ἠλακάτην τε· καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσι μελήσει
πᾶσι, μάλισθ' ἐμοί· ἐμὸς γὰρ κράτος ἔσκε δόμοισιν.
ἣ μάλ', θαμβήσασα, πάλιν οἰκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένου ἔνθετο θυμῷ.
ἂν δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρά οἱ ὕπνον
γλαυκῶπις Ἀθήνη βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
ὧδέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλως ἀγορώντων,
ὦ πόποι ἦ καμπύλα τόξα φέρεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὑεσσι κύσις ταχέες κατέδοιεν
οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν ἀπόλωμεν Ζεύς θ'
ἡμῖν ἱλήκοι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὡς φάσαν· αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτοῦ ἐνὶ χώρῳ,
δείσας, ἄνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει,
ἄπσα, πρόσω φέρε τόξα (τάχ' ἐκ σοὶ πᾶσι πιθήσει)
μή σε, καὶ ὁπλοτέρος πόρ ἐὼν, ἀγρόνδε διώσω
βάλλων χερμαδίοισι· βίηφι γὰρ φέρτερός εἰμι.
αἴ γὰρ

neq; ipse hoc in pectoribus existima,
neq; aliquis uestrûm huius gratia animo dolens
hic commoretur: quoniam neq; quidem decet.
Hanc. a. rursus Eurymachus Polybi filius cõtra locutus est:
filia Icarij prudens Penelope,
non te hunc ducturum putamus: neq; decet:
sed uerentes famam uirorum & mulierum,
ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuũ:
certe multo peiores uiri strenui uiri uxorem
prociunt: quòd neq; arcum politum tendunt,
sed alius quidam mendicus uir errans ueniens,
facile tendit arcum, per autem misit ferrum.
sic dicent: nobis autem probra hæc fuerint.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Eurymache, neq; unquam est inclytos in populo
esse, qui domum inhonorantes edunt
uiri optimi. cur autem probra ista ducitis?
ipse aũt hospes, ualde quidem magnus et bene cõpactus,
uiri autem ex boni genere gloriatur esse filius:
sed age ei date arcum politum: ut uideamus.
sic enim edicã, idq; perfectum erit:
si ipsum tendet, dabit̃q; ei gloriam Apollo,
induam ipsum lænamq; tunicamq;, uestimenta pulchra:
dabo. a. acutũ iaculum canũ propulsatorem & uirorum,
& ensem ancipitem: dabo aũt sub pedibus calciamenta:
mittamq; quo ipsum cor animusq; iubebit.
Hanc. a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est: Telemach. matri.
mater mea, arcum quidem Achiuorum nullus me
potentior cui uolo dareq; & negare,
neq; quicunq; asperæ Itacæ dominantur,
neq; quicunq; habitant in Elide equos pascente:
horum nullus me inuitum coget, si uoluero
& omnino hospiti dare hoc arcus ferre.
sed in domum iens ipsa tui ipsius opera cura,
telamq; columq; & ancillis iube
opus adire: sermo autem uiris curæ erit
omnib. maximè a. mihi. mea enim potentia est in domo.
illa quidem stupefacta, iterum domum iuit:
filij enim uerbum prudens imposuit animo.
in q; cœnaculum ascendens cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectũ maritũ: quousq; ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.
at arcum capiens portabat curuum diuus subulcus.
proci autẽm omnes increpabant in domibus:
sic autem aliquis dixit iuuenum fortium:
quò iam curuum arcum portas uaste subulce,
erro? forte apud sues canes ueloces edent
solum ab hominibus, quos nutriuisti, si quidem Apollo
nobis propitius erit & immortales dei alij.
Sic dixerunt. at ille posuit ferens ipsũ in loco,
timens, quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minatus clamabat:
heus, ulterius porta arcũ (citò nõ bene omnib. obedies)
ne te, iunior licet, in agrum expellam
percutiens saxis. ui autem fortior sum.

utinam

utinam enim omnibus tanto quicunq; in domibus sunt,
procis manibus nic̃ fortior essem:
næ citò fœde aliquem ego mitterem ire
nostra ex domo: quoniam mala operantur.
Sic dixit. illi autem omnes de ipso dulciter riserunt
proci: & iam cessarunt graui ira
Affertur Vlyßi tandem arcus. Telemacho. arcum autem ferens in domum subulcus
in manibus Vlyssi prudenti posuit astans.
enocatamq; allocutus est nutricem Eurycleam:
claude domus ianuas fortiter compactas:
si autem aliquis uel gemitum uel sonum intus audiat
uirorum nostris in septis, non foras
eant, sed illic tacitè sint apud opus.
Sic dixit. illi autem impennatum fuit uerbum:
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
tacitè autem ex domo Philœtius saliuit foras,
clausit autem postea ianuas septi aulæ.
iacebat autẽ sub porticu lignum nauis circumagitabilis
byblinum, quo obseranit ianuas, introiuit autem ipse.
sedit postea in sede iens unde surrexerat,
inspiciens Vlyssem. hic autem iam arcum mouebat,
undiq; uersans, tentans hinc atq; hinc
ne cornua uermes edissent absente rege.
sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium,
certè aliquis admirator & raptor furit arcuum.
nimirum tales & ipsi domi iacent,
uel molitur facere: sic in manibus
mouet huc & illuc malorum sciens erro:
alius autem rursus dicebat iuuenum superborum:
utinam enim tantum utilitatis adsit,
ut iste hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci. at prudens Vlysses,
statim postquã magnum arcũ portauit, & uidit undiq;
sicut quando uir citharæ peritus & cantus
facilè extendit nouo clauo chordam,
tangens utrinq; bene tortum intestinum ouis,
Vlysses tendit arcum. sic sine nixu tendit magnum arcum Vlysses.
dextera autem manu capiens tentauit nerum.
hic autem bene sonuit, birundini similis uoce.
procis autem dolor factus est magnus, omnisq; color
mutatus est: Iupiter autem ualde sonuit signa ostendens.
lætatus est postea pertolerans diuus Vlysses
quòd ei monstrum misisset Saturni filius uersuti.
accepit a. uelocem sagittam, quæ ei apud iacebat mẽsam
nudam: aliæ autem concauam intra pharetram
iacebant, quas mox erant Achiui experturi.
hanc in brachio capiens, traxit nerum crenasq;
illic ex sede sedens: misit autem sagittam
contrà collineans: securim autem non errauit omnium
primo foramine; transiuit autem penitus foras
sagitta æræ grauis. ipse autẽ Telemachum allocutus est:
Telemache, non te hic hospes in domibus dedecorat
sedens: neq; scopo aberraui, neq; arcum
diu laborans tendens: adhuc mihi robur firmum est,
non sicut me proci inhonorantes uituperabant.

αἴ γὰρ πάντων τόσσον ὅσον κατὰ δῶματ' ἔασι,
μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἴην·
τῷ κέ τάχα συγερῶσιν ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
ἡμέτερόν δ' ἔξ οἶκον· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
μνηστῆρες· νὴ δὴ μεθίεν χαλεπὸν χόλον (σὰν
Τηλεμάχῳ. τὰ δ' ὀϊστὸν φέρων αὐὰ δῶμα συβώτης
ἐν χείρεσ' Ὀδυσῆϊ δ' αἴφρονι θῆκε πεδάσας.
ἐκ δ' καλέσας ἄμωνος πφοσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
κλῆισαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
ἦμ δέ τις ἢ σοναχῆς ἢε κτύπον ἔνδοθεν ἀκούσῃ
αὐλείων ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μήτι θύραζε
πεφυλάσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκλὼ ἔμμεναι πρὸς ὄργα.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. πτὶ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλῆισεν δ' ἄρα θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
σιγῇ δ' ἔξ οἴκοιο φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
κλῆισεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας δύο ῥικνὸς αὐλῆς.
κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
βύβλινον, ᾧ ῥ' ἔπεδησε θύρας, ὃν δ' ἔκιεν αὐτός.
ἕζετ' ἔπειτ' ὦδι δ' ἴφθιμον ἰὼν ἐνθένδε νόησεν,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα,
πάντῃ † ἀναστρόφεων, πειρώμενος ἤνθα καὶ ἤνθα al. ἀναστρωφῶν,
μὴ κέρα ἶπες ἔδοισιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
ἦ τις ϑηητὴρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
ἦ ῥα νύ πω τοιαῦτα κατὰ οἴκους οἷσι ἄνακτι
ἦ ὅγ' ἐφορμᾶται ποιήσεμεν· ὡς νῦν χρῄ
νωμᾶν ἔνθα κἀκεῖθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοεόντων,
αἲ γὰρ δὴ τοσσόνδε ὀνήσαι ἀντιάσειεν,
ὡς ὅδε τόξα ποτὶ ὦμον ἀναπνύσασθαι.
Ὡς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες. ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσεύς,
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἴδε πάντα,
ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐὺς ἀμφὶν καὶ ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ ἐνὶ κόλλοπι χορδὴν,
ἄψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἷος,
ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσε μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς.
ἤδη δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἀρειὼν
ἐτράπε Διὸς δ' ἐρικυδέος ἔκτυπε σήματα φαίνων.
γήθησεν δ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς
ὅτι ῥά οἱ τέρας ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστόν, ὃς οἱ παρὲκειτο τραπέζῃ
γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλῃς ἐν νηυσὶ φαρέτρης
κέατο, τήν ῥ' αὖτε μέλλον ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
τόν ῥ' ὦδι πὴξ ἑλὼν, ἕλκεν νευρὴν γλυφίδας τε
αὐτόθεν ἐξ ἑδρηίου καθήμενος· ἧκε δ' ὀϊστὸν
αὐτὰ τιτυσκόμενος· πελέκεων δ' ὀκ ἅμβροτε πάν
τῶν ὠτῆτας ἐλεινὰς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε (των
ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δ' Τηλέμαχον προσέειπεν,
Τηλέμαχ', ὄ σ' ὀ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
ἥμενος· οὐδέ τι τ' σκοπὸς ἅμβροτος, οὐδέ τι τόξον
δηρὸν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντ' ὀνόμηνα.

nunc

νωῖ δ' ὥρη καὶ δόρπον ἐπὶ κλισίῃσι τανύσσαι
ἡδὺν ἀπ' ὀφθαλμῶν ὕπνον μελιηδέα δέγμενοι.
ἄλλοι μὲν γὰρ τ' αὐλὸν ἐρατεινὸν δαιτὸς ἔχουσιν,
ἄλλοι δὲ κλαγγὴν φόρμιγγος· τὰ γάρ τ' ἀνθήματα δαιτός.
ἀλλὰ σὺ μὴ ἐπ' ἐρχὺν νόον ἔσσεο· ὀφρύσι νεῦσον.
ὁ δ' ἀμφίβροτον ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
ἀμφὶ ἑῇσι φίλῃσι βάλ' ἔγχεϊ· ἆγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
παρ θρόνῳ εἰσάκις κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Χ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑπόθεσις.

Τὰ περὶ τὸν μνηστηροφόνιον ἐργασάμενος Ὀδυσσεὺς παρίσησι Ἀθηνᾶς, ἐν τοῖς ἔξω τὰς ἡμιπαίδας διὰ Τηλεμάχου καὶ τῶν οἰκείων πολάσῃ, ἅμα Μελανθίῳ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Χ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.
Χὶ Ὀδυσεὺς μνηστῆρας ἰδὼν τέτληότι θυμῷ
κτείνει.

AὐΤΑΡ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἐὼν ὀυπλείην· ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δ' ἤμυσεν ἔπεσιν,
ὅτ⊙ μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατ⊙ ἐκτετέλεσται·
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔπω τις βάλεν ἀνὴρ,
εἴσομαι εἴ κε τύχοιμι, πόρῃ δέ μοι ὖδος Ἀπόλλων.
ἦ καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθὺν ⊙ πικρὸν ὀϊστὸν.
αὐτὸς ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
χρύσειον, ἄμφωτον· νὴ δὴ μετὰ χερσὶν ἔμελλε,
οἴφρα πίοι οἴνοιο· φόν⊙ δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
μέμβλ⊙. τίς κ' οἴοιό μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
μοῦνον ἐπὶ πλείοσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
οἷ τλίην θανάτου τε κακοῦ καὶ κῆρα μέλαιναν;
τῷ δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἀνὴ ὁμφαλὸν βάλεν ἰῷ,
αὐτικρὺ δ' ἐπάλοιο διὰ αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δ' ἔπεσε δὲ οἱ ἐκ χειρὸς
βλημένῳ· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
αἵματ⊙ ἀνδρομέοιο. θοῶς δ' ἀπὸ οἷο τραπέζης
ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε·
σῖτός τε κρέατ' ὀπτὰ φορεύ⊙. τοὶ δ' ὁμάδησαν
μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ἰδόντες ἄνδρα πεσόντα.
ἐκ θρόνων ἀνόρουσαν ὁρινθέντες κατὰ λῶμα,
πάντοσε παπταίνοντες ἐϋτμήτους πυκινὸν τοίχους·
οὐδέ πω ἀσπὶς ἔην, οὐδ' ἀρήϊον ἔγχος ἐλέσθαι.
νείκεον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,

Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι ὀυδὲ τὸ λοιπὸν
ἄλλων αὐτάσεις· νῦν τοι σόως ἀμφὶς ὀλίσθ⊙.
καὶ γάρ δὴ νῦν φῶτε κατέκτανες, ὃς μὲγ' ἄρι⊙
πάντων ἐν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἦ μάλα γῦπες ὀδόντας.

ἔσκεν ἔκας⊙ αὖθι, ἐπεὶ φέσσαν ἐκ ὠδέεσσιν
ἄνδρα κατακτεῖναι· ἦ γὰρ τοῖσι γε φῶτες
ὡς δὴ σφιν νὺ πᾶσιν ὀλίζερα πείρατ' ἐφῆπτο. (σεύε,
αὐτὰρ ὁ τοῦδ' ἄρα ἰδὼν πρὸς φῶτα πολύμητις Ὀδυσ-

Ὦ κύνες, ὄ μ' ἔτ' ἐφάσκετ' ἐνὶ τροπέεσσιν ἑκάστοτε οἴκαδ' ἰκέσθαι
δὴν ἀπὸ τοῦ πόσιος, ὅτι μοι κατεπήρατε οἶκον,
αὐτή τε ζώοντ⊙ ἁρπάζεσθε γυναῖκας

δ' ἐμωῆσιν

nunc autem hora & cœnam Achiuis præparare
in luce, at postea & alioquin delectari
cantu & cithara. hæc enim donaria sunt conuiuij.
dixit, & supercilijs annuit. ipse a. circũposuit ensem acu-
Telemachus, dilectus filius Vlyssis diuini. (*tum*
circum a. manum dilectam posuit lanceã: propeq; ipsum
apud sedem stetit armatus splendido ære.

ODYSSEAE HOMERI XXII.
RAPSODIAE
argumentum.

Procorum cædem cum peregisset Vlysses præsente Minerua,
exinde ancillas per Telemachum & familiares punit, cum Me-
lantho.

ODYSSEAE HOMERI X.
RAPSODIA.
Qui Vlysses Procos abfulsit sæuo
ferro.

SED ipse exutus est pannis prudens Vlysses:
insiluit autem magno limini, habẽs arcum
& pharetram
sagittis plenam: celeres uerò effudit sagittas
ibi ante pedes: procisq; dixit:
hoc quidem iam certamen difficile perfectum est:
nũc rursus scopũ aliũ, quẽ nondũ aliquis percussit meus,
uidebo an consequar, præbeatq; mihi gloriam Apollo.
dixit: & in Antinoum direxit amaram sagittam. Procorum cædes.
ille quidem pulchrum poculum eleuare uolebat
aureum, utrinq; ansatum: & iam manibus mouebat,
ut biberet uinum: cædes autem ei non in animo
cogitabatur. quis putasset inter uiros conuiuium,
solum in pluribus, etsi ualde fortis esset,
sibi illaturum cædem uilem & mortem nigram?
hunc rũt Vlysses in gutturẽ detentum percussit sagitta, Vlysses Antinoum sagitta interficit.
trans autem tenerum per ceruicem iuit cuspis.
declinatus est autem alio, poculum ei excidit manibus
percusso: statim autem fistula adnares crassa sanguinis uirilis, citò autem à se mensam
impulit pedib. percutiẽs, longè a. cibos fudit ad terrem.
panisq; caroq; assata fœdata est. strepuerunt autem
proci in domo, ut uiderunt uirum cadentem.
exq; sedibus surrexerunt turbati in domo,
undiq; aspicientes bene incisos ad parietes:
neq; alicubi scutum erat, neq; fortis lancea ad capiendã.
increpabant autem Vlyssem iratis uerbis: (*bos*

Hospes, malè in uiros iacularis: nõ amplius certaminis
alijs intereris: nunc tibi adest altus interitus.
etenim nunc uirum interfecisti qui longè optimus
iuuenum in Ithacasiõde te hic uultures edent.
simulabat quisq; uir, siquidem putabant non uolentem
uirum interfecisse: hos autem stulti non cognouerunt
quòd iam ipsis & omnibus mortis fines aderant.
eos autem torue aspiciens alloc⁹ est prudens Vlysses:

Canes, nõ me amplius existimabatis redeũte domũ nẽ- Vlysses procis se manifestat.
populo à Troianeris q; mihi cõsumebatis domũ, (tum
ipsius q; uiuentis procurabatis uxorem,

ancil-

encillas autem mulieres apud dormiebatis uiolenter,
neq; Deos timentes qui cælum latum habitant,
neq; aliquam hominum indignationẽ in posterum fore:
nunc uobis & omnibus mortis fines adsunt.
Sic dixit.illos autem omnes pallidus timor cepit:
aspiciebat autem quisq; quò fugeret altam mortem.
Eurymachus autem ipsum solus respondẽs allocutus est:
si quidem Vlysses Ithacensis uenisti,
hæc quidem decenter dixisti,quæcunq; fecerunt Achiui,
multa quidem in domibus iniusta,multa autem in agro.
sed hic quidem iam iacet qui causa fuit omnium,
Antinous.hic enim conflauit hæc opera,
non nuptiarum tantùm indigens neq; cupiens,
sed alia cogitans,quæ ei non perfecit Saturnius:
ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
ipse,at tuum filium interficeret insidians. (pulorum
nũc a.hic qdẽ in parca interfectus est: tu a.miserere po-
uorum.at nos in futurum resarcientes in populo,
quæcunq; tibi ebibita sunt & comesta in domibus,
pretium seperatim ducentes uiginti boues quisq;,
æs,q; aurum,q; reddemus,donec tuum cor
lætum fuerit:antè autem non indignum est irasci.
Hunc a.torue uidens allocutus est prudens Vlysses:
Eurymache,neq; si mihi paterna omnia redderetis,
quæcunq; & nunc uobis sunt,& ficunde alia adderetis,
neq; sic adhuc manus meas cohiberem à cæde,
antequam omne proci delictum luant.
nunc uobis propositum est contra uel pugnare,
uel fugere,qui mortem & parcam euitauerit.
sed aliquem non fugiturum puto altam mortem.
Sic dixit.illorum autem ibi soluta sunt genua.
eos autem Eurymachus allocutus est secundò rursus:
ô amici, non abstinebit uir hic manus intactas:
sed postquam accepit arcum politum & pharetram,
pauimento à polito iaculabitur,donec omnes
nos interfecerit:sed recordemur pugnæ:
enses,q; trahite,& contra tenete mensas
sagittas neloces.contra autem ipsum omnes simus
congregati,si ipsum limine expellemus & ianuis:
eamus,q; in urbem,clamorq; citissimè fiet:
& ideo citò hic uir nunc ultimò iaculetur.
Sic locutus,traxit ensem acutum,
æreum,utrinq; acutum: saltauit autem in ipsum
terribiliter sonans.at ipse simul diuus Vlysses
sagittam emisit,percussit autem pectus apud mammam;
inq; ei hepate fixit uelox telum:exq; manu
ensem misit humum,impactusq; mensæ
decidit uolutus:aquasq; fudit humum,
& poculũ circum anfatũ.ipse a.terrã uerberauit fronte;
animo dolens:pedibus autem sedile ambobus
calcitrans concussit.in oculis autem fusa est caligo.
Amphinomus autem Vlyssi iuit glorioso
contrarius ruens:traxit autem ensem acutum,
si quo modo sibi cederet ianuis:sed ipsum præueni,
Telemachus à tergo percutiens ærea lancea

Eurymachus supplex Antinoo impu/tat omnia.

Eurymachus pro/cis.

Eurymachus occidi/tur.

humeros

ἀμωῶσιν ἠ γυναιξὶ πὰρ δυναῖξὶ δε βιαίως,
ὅτε θεὸς δώσαντο οἱ ἀρωὴν δύρωι ἔχουσιν,
ὅτί τιν' ἀνθρώπων νήποινα κατὰ πόλιν ἴσασι al.ἰδυῖαι
νωῖ ὑμῖν ἠὲ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆψαι. (λγν'
Ὡς φάθ'. τῶν δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷ-
πάπτηνεν ἠ ἔκαστος ὅπη φύγοι ἀπτὴν ὀλεθρον.
Εὐρύμαχος δ' ἐμὸν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν,
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
τοῦτα μὲν αἶσιμα εἶπες, ὅσα ῥέξεσκον ἀχαιοί,
πολλὰ μὴ ἠν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀ-
γρῶι· ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖ ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων, (χρῆ
Ἀντίνοος. ὅτος γὰρ ἐπήλυθε πάντα ἔργα,
ὅτι γάμου τόσσου περιμενὸς ὅτε χατίζων,
ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύηι
αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνηι λοχήσας.
νωῖ δ' ὁ μὲν ἠν μοῖρα πέφατται· σὺ δ' ἠ φίλε λαῶν
σῶν, ἀτὰρ ἄμμες ὁπίσσω ἀρησάμενοι κατὰ δῆμον,
ὅσσά τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἠν μεγάροισιν,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντ' ὀπὶ εἰκοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰόκε σὸν κῆρ
ἐανθῆι· πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κοχολῶσθαι. (δυσεύς,
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν πολυμήτις Ὀ-
Εὐρύμαχ', ὀδ' εἴ μοι πατρώια πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσσά τε νῦν ὔμμ' ὄνε, εἴ τε πόθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδ' ἠν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
πρὶν πᾶσαν μνησῆρας ὑπορθασίλω ἀποτῖσαι.
νωῖ ὑμῖν πρόκειται ἀναντίον ἠὲ μάχεσθαι,
ἠ φεύγειν, ὅς κεν θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξηι.
ἀλλά τιν' ὀφθύξεσθαι ὀΐομαι ἀπτὴν ὀλεθρον.
Ὡς φάτο. τῶν δ' αὐτῶν λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος πάλιν αὖτις φώνει ὀδύρετο·
ὦ φίλοι, ὀ γὰρ ἥσει ἀνὴρ ὀλέας χεῖρας ἀάπτους·
ἀλλ' ἐπεὶ ἕλλαβε τόξον ἐϋξοον ἠδὲ φαρέτρην,
ὀδὸν ἀπὸ ξεστὸν πτάσεται, εἰόκε πάντας
ἄμμε κατακτείνηι· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης·
φάσγανά τε σπάσασθε, καὶ αὐτίχ' ὑπερθε τραπέζας
ἰῶν ὠκυμόρων ἀμπρέπετε· πρὸς δ' αὐτὸν πάντες ἴωμεν
ἀθρόοι, εἴ κέ μιν ὀδοῦ ἀπώσομεν ὀδὲ θύρηφιν.
ἐλθόμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὄρνυσθ' ἀγορήνδε·
ὧς κε τάχ' ὄστος αὐτὸν νῦν ὕστατα πτέσσεται.
Ὡς ἄρα φωνήσας, ἐρύσατο φάσγανον ὀξύ,
χάλκειον, ἀμφοτόμωθεν ἀκαχμένον· ἔλθ δ' ἐπ' ἀυτῆι
σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ὁμάρτει δῖος Ὀδυσεύς
ἰὸν ἀπὸ πτολίων, ἐκ δὲ βάλε δῖος Ὀδυσεύς, al.βάλλε τῶι
ἐν δ' ἧι ἧπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, πολυῤῥήνης δ' ἀνὰ πῖνα
πάπτωσε δινηθείς· ἀπὸ δ' εἴλατο χθόνα τύπτε μετώπωι,
ἐν δ' ἐπάτασε ἀμφικύπελλον, ὁ ἠχθόνα τύπτε μετώπωι,
θυμῶι ἀνιάζων, ποσὶ ἠ θρόνον ἀμφοτέροισι
λακτίζων ἐτίναξε. κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐσάατο κυδαλίμοιο
αὐτίος ἀΐξας· ἔρυτο ἠ φάσγανον ὀξύ,
ἔπως οἱ ἔξει θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθὴ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρει δουρὶ
ὦμων

ὦμων μεσσηγύς, ἆλτο δ' ἐν εἰθυσφιν ἔλασεν.
ἄσπασον δ' ὤμοιο, χθόνα δ' ἵκανε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
αὐτῷ γὰρ Ἀμφινόμῳ· ποδὶ γὰρ δίε μή τις Ἀχαιῶν
ἔγχος ἀειρόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
φασγάνῳ ἀίξας, ἢ πρόπρο νείατον τύψας.
ἔκπαγλον δ' ἤριπε μάλα δ' ὦκα φίλον πατρὸς ἐπεφήκεν,
ἄγχι δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἷόν κε δύο δόρε,
καὶ κυνέην δύχαλκον ἐΰ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
αὐτὸς τ' ἀμφιβαλοῦμαι ἰών· δώσω δ' ὑσὶ συβώτῃ
καὶ βουκόλῳ ἄλλα. τετεύχαδαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
οἶσι δίεμαι, εἴως μοι ἀμυνέμεν ἀμφὶς ἔασιν,
μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μέσσον ἐόντα.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί·
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμον, ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἤειρε, δόρατα δ' ὀκτώ,
καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱππιοδασείας.
βῆ δ' ἴμεν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατρὸς ἐσαφίκανε·
αὐτὸς δ' πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν·
ὣς δ' αὖτως τεύχε' ἐμῶν δυτῆρες ἔχον καλά,
ἕσαν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δίφρονα ποικιλομήτην.
αὐτὰρ ὅγ', ὅφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ὧ γὰρ ἐνὶ οἴκῳ
βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον·
αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
τόξον μὲν πρὸς σανίδ' ἰθυσμὸν ἐΰσσελμον μεγάροιο
ἔκλινεν ἐσάμενος πρὸς φῶτα παμφανόωντα·
αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον,
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην ἐΰτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἐνεύευ.
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
ὀρσοθύρη δ' ἐτέτυκτο ἐΰδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ·
ἀκρότατον δ' ἦεν ἐΰσσελμον μεγάροιο
τῷ ὅς ῥ' ὄν λαύρην, σανίδι δ' ἐπ' ἔχον εὐ ἀραρυῖαι·
τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
ἔσκατ' ἀγχοῦ αὐλῆς· μία δ' οἴη γίνετ' ἐφορμή.
Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἦ κε τις δή τις ἀνὴρ ὀρσοθύρην ἀναβαίη,
καὶ κέ ποι λαοῖσι βοὴν ἀγαγοίατο;
τῷ κε τάχ' ὄστε θοὴν νῆα ὕσσατο πεξάσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
ὄπως ἔσ' Ἀγέλαε διοτρεφές. ἄγχι γὰρ αὐλῆς
αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον σόμα λαύρης.
καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ ὅστ' ἄλκιμος ἔῃσι.
ἀλλ' ἄγετ' ὑμῖν τεύχε' ἐγὼ δώωμι φέρεσθαι
ἐκ θαλάμου. ἔνθ' οἶμαι (ὀΐομαι) οὐδέ πῃ ἄλλῃ
τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὡς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος· ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἤειρε, τόσα δ' ὄρεα,
καὶ τόσας κυνέας χαλκήρεας ἱππιοδασείας·
βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκε.
καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,

ὡς

humerorum medio, per autem pectora penetrauit. Telemach. Amphino. mũ interfi. cit.
sonuit autem cadens, terram autem percussit fronte.
Telemachus autem ruit linquens longam lanceam
illic in Amphinomo: ualde n. timebat ne quis Achiuorũ
lanceam trahentem longam uel transadigeret
ense ruens, uel cæsim feriens.
iuit aũt currens: ualde aũt citò dilectum patrẽ pernenit,
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
ô pater, iam tibi scutum portabo & duas lanceas,
& galeam bene æream in temporibus aptam,
ipseq; induar iens: dabo autem subulco
& bubulco alia. armari enim melius.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
porta currẽs, quãdiu mihi ad propugnãdũ adsunt sagi- (ta,
ne me amoueant ianuis solum entem.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri:
perrexit a. ire in thalamũ ubi ei inclyta arma iacebant.
hinc quatuor quidem scuta cepit, lanceas autem octo,
& quatuor galeas æreas densas.
uenit autẽ ferẽs, ualde aũt citò dilectum patrẽ peruenit:
ipse autem primum circa corpus induit ense æs:
eodemq; modo famuli induti sunt arma pulchra,
steterunt autem circum Vlyssem prudentẽ uarij consilij.
at hic, quandiu quidem ad propugnãdum erant sagittæ,
tandiu procorum unum semper in domo
feriebat collineans, atq; illi densi cadebant:
at postquam liquerunt sagittæ iaculantem regem,
arcum quidem ad limen bene firmæ domus
inclinauit stare ad parietes splendidos:
ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex. Vlysses ins procos se armat.
capite autem in forti galeam bene factam posuit
cum equina cauda, graniter autẽ crista desuper nuebat.
cepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
ianua autem quædam erat bene ædificato in pariete:
ultimum autem apud panimentum bene stantis domus
erat uia in ambulacrum, tabulæ aũt erant bene congruæ:
hanc autem Vlysses custodire iussit diuinum subulcum
stantem prope ipsam: una autem sola erat uia.
his autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians:
O amici, nullus ne in superiorem ianuam ascendet, Agelaus procis.
& dicet populis? clamorq; citissimè fiat?
ideo citò hic uir nunc postremo iaculetur.
Hũc a. rursus allocutus est Melãthius custos caprarũ:
nullo modo licet Agelae diuine. propè enim graniter
aulæ pulchræ fores, & difficile os ambulacri.
uel unus omnes prohibebit uir qui fortis sit.
sed age uobis arma portabo armari
ex thalamo. illic enim (puto) neq; aliò
arma deposuerunt Vlysses & illustris filius.
Sic locutus ascendit Melanthius custos caprarum
in thalamum Vlyssis supra scalas domus.
ubi duodecim quidem scuta excepit, totidemq; lanceas, Melãthius armis instruit procos.
& tot galeas æreas crinitas:
perrexit autem ire, ualde autem citò portãs procis dedit.
& tunc Vlyssis soluta sunt genua & delectum cor,

ὡς

postquam

poſtquam circũponentes uidit arma, manib. aũt lanceas
longas quatientes: magnum autem ipſi uidebatur opus.
ſtatim autẽ Telemachũ uerbis uolucribus alloquitus eſt:
Telemache, certè omnino aliqua in domibus mulierum
nobis parat bellum malum, uel Melanthius.

Hunc a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt:
ô pater, ipſe ego hoc peccaui, (neq; aliquis alius
cauſa eſt) qui thalami ianuam ſpiſſe congruam
reliqui inclinans: horum autem ſpeculator fuit melior.
ſed nade diuine Eumæe ianuam clande thalami,
& obſerua ſiqua eſt mulierum quæ hæc faciat,
an filius Dolij Melanthius, quem ego puto.
ſic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
iuit a. iterum in thalamum Melãthius cuſtos caprarum,
portaturus arma pulchra. animaduertitque diuus ſubul-
ſtatim autem Vlyſſem allocutus eſt propè entem: (cus,
diuine Laertiade prudens Vlyſſes,
ille rurſus exitioſus uir quem putamus ipſi,
it in thalamum: tu autem mihi uerum dic,
an eum interficiam, ſi potentior ero:
an tibi hunc ducam, ut delicta ſoluat
multa, quæcunq; hic patrauit tua in domò.

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ego quidem & Telemachus procos ſuperbos
retinebimus intra domos, licet percupidos:
nos autem auertentes pedes & manus deſuper,
in thalamum iacite, tabulas autem ligate à tergo:
cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes,
columnam in altam trahite, admouetéq; trabibus,
ut diu uiuus, graues dolores patiatur. (uerunt,

Sic dixit. illi a. hunc ualde quidẽ audiuerunt, & obedi
perrexerunt a. ire in thalamũ: fefellerunt a. ipſum intus
& ille quidẽ in thalami cõclaui arma quærebat: (entẽ.
ibi autem ſteterunt utrinq; apud limina manentes:
quando limen tranſibat Melanthius cuſtos caprarum,
altera quidem manu ferens pulchram galeam,
altera aũt ſcutum latum antiquũ, inquinatum ficcitate,
Laertæ herois, quod iuuenis portabat:
tum quidem iacebat, ſuturæq; ſolutæ erant lorarum.
illi irruentes ceperunt, traxeruntq; ipſum intro
uiriliter: in pauimento a. in terram iecerunt dolẽtes tor-
pedes autem manusq; colligauerunt triſti uinculo, (ſubulei Me
bene auerſas prorſus, ſicut inſſerat (lanthiũ um
filius Laertis pertolerans diuus Vlyſſes. (cinxt.
cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes,
columnam in altam traxerunt, admouerunt; trabibus.

Hunc autem obiurgans allocutus es Eumæe ſubulce:
nũc quidẽ iam ualde omnino Melãthie nocte excubabis
lecto in molli dormiens, ſicut decet:
neq; te aurora ab Oceani fluctibus
latebit ueniens auriſedis, quando adduces
capras procis domum ad conuiuium parandum.
ſic hic quidẽ illic relictus eſt extẽſus pniciſo in uinculo.
illi autem armis indutis, oſtioq; obſerato lucido, (lo-
ierunt ad Vlyſſem prudentem, uerſutum.

ὡς ποθιβαλλομένους ἴδ' ἐτύχεα, χερσί τ' ἄλῆρα
μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
αὐτὰρ τὴ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἠὲ Μελανθώ.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς αὐτίον ηὔδα,
ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἄμβροτον, (οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος) ὀφθαλμοῖο θύρην εὖ πυκινῶς ἀραρυῖαν
κάλλιπον ἀγλαΐνας· φὴν δ' σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
ἀλλ' ἴθι δή· Εὔμαιε θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
καὶ φράσαι εἴτις ἄρ' ὄδε γυναικῶν ἢ τάδ' ἐρίζει,
ἦ υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς, τόν περ ὀΐω.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
βῆ δ' αὖλιν θαλαμόνδε Μελανθίος αἰπόλος αἰγῶν,
οἴσων τεύχεα καλά. νόησε δὲ δῖος ὑφορβός,
αὐτὰρ ὀ' ὀνομήνας πτερόφωνα ἐγγὺς ἐόντα,
δῖον ἀγχοῦ Λαερτιάδην πολυμήχαν' Ὀδυσῆα,
κὴν δ' αὖτ' αἶψ' ἄλλον ἀνέρ' ὃν οἴομεθ' αὐτεί,
ἔρχεται ὃν θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
ἦ μιν ἀποκτείνω, αἴ κέν σε πρόσθεν γε γάσωμαι·
ἦε σοι ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλὰς, ὅσσας δὴ ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ. (σεῦο;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
ἦτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνησώμεθα κούρας
κήδεσιν ἔνδον μεγάροιν, μάλα περ μεμαῶτας·
σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὀπίσθε
σειρῇσιν πλεκτῇσι δεδεμένω, ἐν δ' ἀνέτ' εἰρύσσω,
κίονι δ' ἀν' ὑψηλῷ ἑρύσαι, πελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὄφρα κεν ἐνθάδε ζωὸς ἐὼν, χαλεπὰ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὴ κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον· λαβέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα·
τὼ δ' ἑσαν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
εὖθ' ὑπὲρ οὐδοῦ ἔβαινε Μελανθίος αἰπόλος αἰγῶν,
πὴ ἑτέρῃ μὲν χερὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
πὴ δ' ἑτέρῃ σάκος οὐρὺ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
Λαέρταο ἄνακτος, ὃ κυρίζων φορέεσκε·
δὴ τότε γ' ἁδρὰ πέπυστο, βαφαὶ † ἦ λέλυντο ἑμάντων. al. δ' ἐλέλυντο
τὼ δ' ἄρ' ἐπαίξαντ' ἐλέτην, σύρσάν τε μιν ἔσω
κυρίξ· ὧν δ' ἀπέδησε ἦ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ·
σφῶϊ ἦ πόδας χεῖράς τ' ἐδέησε θυμαλγέϊ δεσμῷ,
εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε δραμπρὶς, ὡς ἐκέλευσε
υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
σειρῇσιν πλεκτῇσι δεδεμένω, ἐν δ' ἀνέτ' εἰρύσσω,
κίονι δ' ἀν' ὑψηλῷ ἕρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσι.
Τὸν δ' αὖ σὺ κερτομέων προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
νῦν μὴ δὴ μάλα πάγχυ Μελανθίη νύκτα φυλάξεις
δυνῇ γέ μαλακῇ κατακείμενος, † ὡς ἐπέοικεν· al. ὡς ἐπιοίκεν
ὄφρ' ἔσθ' ἠριγένεια πὴ Ὠκεανοῖο ῥοάων
λήσεαι ἐπερχομένην χρυσόθρονον, ἰφθίμ' ἀγινεῖς
αἶγας μνηστῆρσι δόμου κάτα δ' αἶτα πρήσεσθαι·
ὡς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο παθὼν ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ.
τὼ δ' ὅγ τεύχεα δύντε, θύρην τ' ἴτην ἐφαενὶ,
βάτην δὲ Ὀδυσῆα δ' αἰφροσύνῃ, ποικιλομήτᾳ.

φῶτε

ϛῶθα μλύ☉ πνέοντ ὃν ἐφίσασαν· οἱ μὲν ἐπ' ὀδ' ὄ,
τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων, πολίες τε καὶ ἐσθλοί.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, εἶπέν τε μῦθον ἔφατε,
Μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοι ἐσσί.
Ὡς ἔφατ', οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν' Ἀθήνην.
μνησῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
πρῶτος τὴν γ' ἐνέπεπε Δαμασορίδης Ἀγέλαος,
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι κυδαίνειν πίθησιν Ὀδυσσεὺς
μνησήρεσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δ' ἐοὶ αὐτῷ.
ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι οἴω·
ὁππότε κεν τοὺς κτείνωμεν, πατρός' ἠδὲ καὶ υἱόν,
σὺ δ' ἦ σὺ τοῖσιν ἔπειτα περήσεαι, οἷα μνοιὴν
ῥέξαι ἐν μεγάροις· σῷ δ' αὐτῇ κράατι τίσεις.
αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
κτήματ' ὁπόσ' ἄλλοι ἔδουσι τά τ' ἔνδοθι καὶ τὰ θύρηφι,
τοῖσιν Ὀδυσῆϊ μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν οὐδὲ θύγατρας,
οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὡς φάθ'. Ἀθηναίη δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
ὄφρα τέλος σοί γ' Ὀδυσεῦ μένος ἠμπεδίον, οὐδὲ τις ἀλκή,
οἵη τ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ δυπετὲς εἶδος
εἰνάετες τρώεσσιν ἐμάρνασο νωλεμὲς αἰεί·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δ' ἰωκῇσι,
σῇ δ' ἅλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
ἀλλ' ὅτε δὴ νῶϊ, ὅτε τὸν δ' ἦμον καὶ κτήματ' ἰκάνεις,
ἄντα μνησήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμον εἶναι;
ἀλλ' ἄγε δεῦρο πίθου πρὸς ἐμ' ἴσασον, μὴ ἴδῃ ἔργον,
ὄφρ' εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.
ὣ ῥα· καὶ οὔπω πάγχυ δίδου ἐτράλικα νίκην,
ἀλλ' ἔτ' ἄρα θρασέος τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
αὐτήν θ' Ὀδυσῆα δ' ἠδ' υἱὸν κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἀναθαλόων ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἀὴρ.
μνησῆρας δ' ὤτρυνε Δαμασορίδης Ἀγέλαος,
Εὐρυνόμους τε καὶ Ἀμφιμέδοντ', Δημοπτόλεμός τε,
Πεισάνδρους τε Πολυκτορίδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
οἱ γὰρ μνησήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
ὅσσοι ἔτ' ἔζωον, πόρε τε ψυχέων ἐμάχοντο·
τοὺς δ' ἤδη ἰὸς ἄμαρτε βιὸς καὶ ταρφέα ἰοί.
τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔφατο, ἔπος πᾶσιν φαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἦ δὴ χεὶρ αὐὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους.
Μέντωρ μὲν δὴ ἔπεα κραὰ δύγματα ἐπτὼ,
οἱ δ' οἷοι λέλοντται ἐϋδμήτοισι θύρῃσι.
τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δ' ἄρατα μακρά·
ἀλλ' ἄγε δ' οἱ ἓξ πρῶτοι ἀκοντίσατ', αἴ κε πόθι Ζεὺς
δώῃ Ὀδυσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι·
τὴν δ' ἄλλων μὲν θαμὰ ἐϋσσέος μεγάροιο
βεβλήκει,

hic robur ſpirantes ſteterunt: hi quidem in limine,
quatuor, illi autem intra domum multiq́ & boni.
hos autem ad filia Iouis uenit Minerua,
Mentori aſſimilata & corpore & uoce. Minerua Mentori aſſimilata.
Hanc antè Vlyſſes lætatus eſt uidens, & uerbũ dixit:
Mentor propulſa Martem, recordare .a. ſocij dilecti,
quæcunq́ bona feci: coæuus autem mihi es.
Sic dixit, putans populorũ ſaluatricẽ eſſe Mineruam.
proci autem ex altera parte minabantur ex domo:
primus hanc increpauit Damaſtorides Agelaus:
Mentor, ne tibi uerbis perſuadeat Vlyſſes Agelaus Mẽtori ne Vlyſſem iuuet.
procis pugnare, auxiliari autem ei ipſi.
ſic enim noſtram mentem perficiendam puto:
quando hos interfecerimus, patrem ac & filium,
inter eos tu poſtea interficieris, qui talia cogites
patrare in ædibus: tuo autem ipſius capite ſolues.
at poſtquam uobis uires abſtulerimus ferro,
poſſeſſiones quot tibi ſunt quæq́ intus & quæ foris,
ipſis Vlyſſis commiſcebimus: neq́ filios
niuere in ædibus ſinemus neq́ filias,
neq́ uxorem prudentem Ithacæ in urbe uerſari.
Sic dixit. Minerua autem irata eſt ex animo magis:
increpuit autem Vlyſſem iratis uerbis: (inde,
non amplius tibi Vlyſſes robur firmũ, neq́ aliqua fortis
qualis quando pro Helena albiulna bono patre nata
nouem annis Troianis pugnaſti perpetuò ſemper:
multos autem uiros interfeciſti in grauí pugna,
tuo autem capta eſt conſilio Priami urbs lata uijs.
quomodo iã nũc, quãdo tuũ populũ & poſſeſſiones per-
contra procos lamẽtabiliter recuſas fortis eſſe? (ueniſti,
ſed age huc amice apud me ſta, & uide opus,
ut uideas qualis tibi in uiris inimicis
Mentor Alcimides beneficia reddet.
dixit: & nondum omnino dabat inclinatam uictoriam,
ſed adhuc potentiamq́ & fortitudinem tentabat
tum Vlyſſis tum filij glorioſi.
ipſa autem ſplendidæ in domus trabem
ſedit ruens, hirundini ſimilis aſpectu.
procos autem concitabat Damaſtorides Agelaus,
Eurynomusq́ & Amphimedon, Demoptolemusq́,
Piſanderq́ue Polyctorides, Polybusq́ue cordatus.
hi enim procorum fortitudine erant facilè optimi,
qui adhuc uiuebant, deq́ue uita pugnabant:
reliquos iam domuerat arcus & frequentes ſagittæ.
his autem Agelaus dixit, uerbum omnibus nuncians:
O amici, iam cohibebit uir hic manus intactas.
& iam ei Mentor quidẽ abit locutus inanes iactationes,
hi autem ſoli relicti ſunt in primis ianuis.
ideo non ſimul omnes immittite lanceas longas:
ſed agite ſex primum iaculamini, ſi fortè Iupiter
det Vlyſſem percuti, & gloriam obtinere:
horum autem aliorum non cura, poſtquam hic ceciderit.
Sic dixit. illi autẽ omnes iaculati ſunt ſicut inſſerat,
cupientes: illa autem omnia uana fecit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus
percuſſit,

al. σὺν γε μίμων

al. Ἀγέλαος μετίεσκε.

percußit,alius autem ianuam denſe congruam:
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære gnauis.
at poſtquam iam lanceas euitauerunt procorum,
his uerbis incepit pertolerans diuus Vlyſſes:
O amici,iam quidem ego dixerim & nobis
Procorum in turbam iaculari,qui cupiunt
nos interficere præter priora mala.
Sic dixit.hi aũt omnes iaculati ſunt acutas lanceas,
contra collineantes.Demoptolemum quidem Vlyſſes,
Euryadem autem Telemachus,Elatum autem Subulc.
Piſandrum autem interfecit boum bubulcus uir:
hi quidẽ poſtea ſimul oẽs mordicus ceperũt magnũ pani
proci autem iuerunt domus intimum: (mentum.
his autem irruerunt,mortuis aũt ex lanceas ceperunt.
rurſus autem proci iaculati ſunt acutas lanceas,
cupientes:multasq́ iritas reddit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus
percußit,alius autem ianuam ſpiſſe congruam:
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære granis.
Amphimedon autẽ Telem.percußit manum in palma
in ſuperficie,extremam autem pellem læſit as.
Cteſippus autem Eumæum ſuper ſcutum lancea longa
humerum extra tetigit:illa aũt ſupernolauit,cecidit aũt
hi aũt rurſus circũ Vlyſſem prudentẽ uerſutũ (humũ.
procorum in turbam iaculati ſunt acutas lanceas. (ſes,
tunc rurſus Eurydamãta percußit urbiũ populator Vlyſ
Amphimedõta aũt Telemachus, Polybũ aũt Subulcus:
Cteſippum autem poſtea boum bubulcus uir
percußit in pectus:iactans autem allocutus eſt:
ô Polytherſide amator conuitiorum, nunquam omnino
omittens præ ſtultitia magniloquentiam,ſed Deis
uerbum committe: quoniam multo potentiores ſunt.
hoc tibi pro pede hoſpitale donum eſt,quem dediſti
diuo Vlyſſi domi mendicanti.
dixit boum nigrarum bubulcus. at Vlyſſes
uulneranit Damaſtoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum percußit
lancea medio uentre,penitus autem æs tranſadegit:
cecidit autẽ pronus,terram autem percußit tota fronte.
tunc Minerua corruptrix hominum Aegida ſuſtulit
alto ex faſtigio:illorum autem mentes expauerunt.
Cõparatio. per itaq́ fugerunt domum,boues tanquam gregariæ,
quas quidem uarius æſtrus irruens agitauit
tempore in uerno,quando dies longæ ſunt.
hi autem ſicut uultures curuæ unguibus uncis chelis
ex montibus uenientes in aues ruunt,
hæ quidem in campo nebulas timentes eunt,
illi autem has perdunt inſilientes, neq́ aliqua fortitudo
fit neq́ fuga,gaudent autem uiri præda:
ſic hi procos irruentes in domum (indecens;
uerberabant promiſcuè.horum autẽ ſuſpiriũ mouebatur
capitibus uerberatis: panimẽtiũ a.totũ ſanguine ſparge-
Liodes ſup plex orat Vlyſſem. Liodes autem Vlyſſis irruens cepit genua, (batur.
& ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt:
oro te Vlyſſes:tu autem me uerere,& mei miſerere.

nunquam

Βεβλήκει,ἄλλῳ δ' ἠ θύρῃσι πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλος δ' γε τοίχῳ μελίη πίσυρες χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντ' ἀλέασαν μνηστῆρες,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὦ φίλοι,ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμε
μνηστήρων ὀλοὸν ὁμίλου ἀκοντίσαι,οἱ μεμάασιν
ἡμέας ἀγχαρίξαι πρὶν πρόσθοισι κακοῖσιν.
ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
ἄντα τιτυσκόμενοι.Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος,Ἔλατον δ' ὑὸς σύβωτης,
Πείσανδρον δ' αὖ βοῶν ὦκυβόλος αὐτὰρ
οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὁμὸν ἐς ἕλον ἄσπετον ὦρ δόμον.
μνηστῆρες δ' † ἀῤ ἐχάρησαν μεγάθυμοι μυχόνδε· al.καὶ χάρησαν
τοῖς δ' ἄῤ ἐπέπτυξαν,νεκύων δ' ἀῤ ἔγχε' ἕλοντο.
αὖτις δὴ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
ἠέμενοι· τὰ δὴ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
τὴν μὲν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει,ἄλλῳ δ' ἠ θύρῃσι πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλος δ' γε τοίχῳ μελίη πίσυρες χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλεμάχου βάλε χεῖρ' ὑπὲρ παρ-
λίγδην,† ἄκρον δὲ ῥινὸν ὀλίσθησε χαλκός. (πὼ al.ὦμον
Κτήσιππος δ' Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχει μακρῷ
ὦμον ἐπέγραψεν· ὁ δ' ὑπέρπλατο,πῖπτε δ' ὄπιζε.
Τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
μνηστῆρας δὴ ὁμίλου ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα. (σεὺς,
τὼ δ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυ-
Ἀμφιμέδοντα δ' ἄῤ ἔπειτα βοῶν ὦκυβόλος αὐτὰρ
Κτήσιππον δ' ἄῤ ἔπειτα βοῶν ὦκυβόλος αὐτὰρ
Βεβλήκει πρὸς σῆθος ἐπιδρομάδην ὑὸς σύβωτης,
ὦ Πολυθερσείδη φιλοκέρτομε,μήποτε πάμπαν
ἔκπαγλα ἀφραδίῃσι,μέγα ἐπιβήσας,ἀλλὰ θεοῖσι
μῦθον ὀπυίειν· πολὺ φέρτεροί εἰσι.
τόδε τοι αὖτι ποδὸς ξεινήϊον,ὅν ποτ' ἔδωκας
αὐτιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κάτ' ἀλητεύοντι.
ἦ ῥα βοῶν ἐλίκων ὦκυβόλος.αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὅτε Δαμασορίδην αὐτοχεδὸν ἔγχει μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον ὅτε
δουρὶ μέσον κῆνεῶνα,δι' ἄπαν δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
ἤριπε δὲ πρηνὴς,χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
δὴ τότ' Ἀθηναίη † φθισίμβροτος αἰγίδ' ἀνέσχεν al.φθισίμβροτον
ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς·τῇ δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον,βόες ὡς ἀγελαῖαι,
τὰς μύδ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐλόησεν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ,ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται.
οἱ δ',ὥστε' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
ἐξ ὀρέων ἐλθόντε ἐπ' ὀρνίθεσι θορῶσι,
τοὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἴενται,
οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι,οὐδέ τις ἀλκὴ
γίνεται οὐδὲ φυγή,χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ὠὴν σφοφάλυξ.τῇ δὲ σόνος ὄφρυσι ἀφκὴς,(θῦον.
κράτων τυπτομένων· δ' ἄπεδον δ' ἅπαν αἵματι
Λειώδης δ' Οἰνοπίδης ἐπεσσύμενος λάβε γόνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ·σὺ δέ μ' αἴδεο,καί μ' ἐλέησον.

5 ὃ γὰρ

ὀ γάρ ποτ' ἔτι τινὰ φῆμι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
εἰπεῖν ὀλίγ' ἔργα δίκαια ἀτὰρ δάλοχόν γε ἑὴν ἐνόησε
γαύρισσον μνησῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι·
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, οὐδέν' ἐοργώς,
κείσομαι· ὡς ὀπίεσσι χάρις μετόπισθ' ὀλόῃ γε.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν πεφιδομένη πολύμητις Ὀ-
δυσσεύς· ἦ μὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος δύχεται εἶναι, (δυστεύς,
πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
τηλὲ μοι νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην αὐτοῦ θαλερήν τε τεκέσθαι·
ὄφρ' ὀκνεῖν οὐ θανάτοιό γε δυσπλειγέα πεφύγοιθα.

Ὡς ἄρα φωνήσας, ξίφεϊ εἴλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπρὸ ἔπηκε χαμᾶζε
κτεινόμενος· τοῦ τόγε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δὲ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
Φήμιος, ὃς ῥ' ἤειδε μετὰ μνησῆρσιν ἀνάγκῃ.
ἕστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἄγχι πυλάων ὀρσοθύρελλον· δίχα δ' ἥρεσε μερμήριξεν,
ἦε κατ' ὦκα μεγάροιο, Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ᾧθι πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἀπὸ μηρί' ἔκηαν·
ἦ γενύων λίσσοιτο πεφιδόμενος Ὀδυσῆα.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γένυν ἀφασθαι Λαρτιάδεω Ὀδυσῆος.
αὐτὰρ ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε
μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
αὐτὰρ ὁ αὖτ' Ὀδυσῆα πεφιδόμενος λάβε γένυν,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
γενοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον,
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
κτείφῃς ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἵμας
παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι πρὸς ἀείδειν
ὥστε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτεμῆσαι.
καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱός,
ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν δῶ σὸν δόμον, ἀλλὰ χατίζων,
πωλεύμενος μνησῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
ἄλλοι πολὺ πλέονες δὴ κὴ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.

Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄκλυε ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
ἆψα δ' ἔπειτα πατρὸς ἀπὸ πτερὸν ἐνὶ χερσὶν ἑοῖσιν,
ἀμπλήτι ἴσχεο, † μηδ' ἔτι σῶν αὐαίτιον ὄτρυνε χαλκῷ.
καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μοι αἰεὶ
οἴκῳ ἐνὶ ἡμετέρῳ κηδίσκετο παιδὸς ἑοῖο·
εἰ δ' ἤ μιν ἔπεφνε φιλήτιος, ἦε συβώτης,
ἦε σοι αὐτεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.

Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνου, ἀμφὶ δ' ἑ δέρμα
ἔσσο βοὸς νεόδαρτον, ἐλύσκων κῆρα μέλαιναν.
αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, δύσας δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσπτύξας λάβε γένυ,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' ἐμί· σὺ δ' ἴσχεο, σπεῦσόν τε πατρὶ
μή μὲ

nunquam enim alicui dicò me mulierum in domibus
dixisse neq; aliquid feciſſe iniuſtum: ſed & alios
ſedabam procos, quicunq; talia faceret.
ſed mihi non obediuerunt ut malis manus abſtinerent:
ideo ob improbitatem fœdum lethum obierunt.
at ego cum his uates, nullo patrato,
iacebo, ſic non eſt gratia in poſterum benefactorum.

Hunc autem toruè uidēs allocutus eſt prudens Vlyſſ:
ſiquidem iam cum his uatem dicis eſſe te,
ſæpe nimirum oraſti in domibus,
longè mihi reditus finem dulcis fieri,
te autem uxoremq; dilectam ſequi & filios parere:
ideo non mortem grauem effugies. Liodes occiditur.

Sic locutus, enſem cepit manu forti
iacentem, quem Agelaus abiecerat humum
interfectus: quo hunc in ceruicem mediam percuſſit.
loquentis autem huius caput pulueribus mixtum eſt:
Terpiades autem cantor declinabat mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis per uim.
ſtabat autem in manibus tenens citharam ſtridulam
ppe apud ſuperiorē ianuā: bifariā aūt mētib. cogitabat,
an egreſſus domo, Iouis magni ad aram
aulæ ſederet factam, ubi multa
Laertes Vlyſſesq; boum femora combuſſerat:
an genibus precaretur aggreſſus Vlyſſem.
ſic autem ei cogitanti niſum eſt melius eſſe,
genua prehendere Laertiadæ Vlyſſis.
atq; hic citharam concauam depoſuit humi
inter crateram & ſedile argenteis clauis:
ipſe autem rurſus Vlyſſis aggreſſus prehendit genua,
& ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt:
oro te Vlyſſes: tu autem me uerere, & mei miſerere. Phemius muſicus Vlyſſi.
ipſi tibi in futurum dolor erit, ſi cantorem
interfeceris qui Deis & hominibus cano.
ipſe per me doctus ſum: Deus aūt mihi in mētibus cūcte
omnes prodixit. uideor autem tibi accimere (nas
tanquam Deo: ideo ne me cupias decollare.
& Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
quòd ego non uoluntarius in tuam domum, neq; indigēs,
ueni procis cantaturus ad conuiuia,
ſed multo plures & potentiores duxerunt per uim.

Sic dixit, hunc autem audiuit ſacra uis Telemachi,
ſtatim autem ſuum patrem allocutus eſt propè entem:
abſtine, neq; item hunc inſontem percute ferro.
& præconem Medontem ſeruemus, qui mei ſemper
domo in noſtra curam habuit pueri entis:
ſi iam non ipſum interfecit Philœtius, uel Subulcus,
uel tibi occurrit ruenti in domo.

Sic dixit, hunc autē audiuit Medon prudentia ſcīēs.
lapſus enim iacebat ſub ſede, circum autem pellem
indutus erat bouis recentem, fugiens mortem nigram.
ſtatim autem à ſedili ſurrexit, citò autem exuit bouinam:
Telemachum autem poſtea aggreſſus cepit genua,
& ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt:
O amice, ego quidē hic ſum: tu cōtine te, dic aūt patri

Phemius et Medon à Telemacho seruantur.

& ne me superans lædat acuto ferro,
uiris procis iratus, qui ei totonderunt
res in domibus, te autem stulti non honorauerunt.
Hunc autem subridens allocutus est prudens Vlysses:
fide, quoniam te hic liberauit & seruauit,
ut noscas in animo, at dicas & alij,
quòd malefacto benefactum est longè melius.
sed egressi domibus sedete foris
ex cæde in atrium, tuq; & celeberrimus cantor,
ut ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit. illi autem exiuerunt domo euntes.
sederunt autem illi Iouis magni ad altare,
undiq; aspicientes, cædem expectantes semper.
circumspiciebat a. Vlysses ad suã domũ, si quis adhuc uiuus sublatereț, fugiens mortem nigram. (rorum
illos autem uidit prorsus oẽs in sanguine & pulueribus
collapsos multos: ac sicut pisces quos piscatores
concauum in littus album extra mare
reti extraxerunt maculoso: hi autem omnes
undas maris cupientes in arenis fusi sunt,
horum quidem Sol lucens abstulit animam.
sic tunc proci crebri fusi erant.
tunc Telemachum allocutus est prudens Vlysses:

Vlysses Eurycleam ad cersiri iubet.

Telemache, eia age mihi uoca nutricem Eurycleam,
ut uerbum dicam quod mihi in animo est:
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri:
motoq; ostio, allocutus est nutricem Eurycleam:
eia monere anus antiqua, quæ mulierum
famulatum speculatrix es in domibus nostris:
ueni, uocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus est. huic autem impẽnatum fuit uerbum:
aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum:
perrexit autem ire: at Telemachus antè præibat.
inuenit postea Vlyssem cum interfectis mortuis,
sanguine & pulnere inquinatum: tanquam leonem,
qui comesto boue uenit armentali,
omne autem ei pectus q; genæq; utrinq;
eruentæ sunt: grauisq; est in multum aspectu.
sic Vlysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
illa aũt postquã mortuos q; & magnũ inspexit sanguinẽ,
aggressa est ululare, quoniam magnum uidit opus:
sed Vlysses probibuit, & tenuit cupientem licet:
& ipsam loquens uerbis uelocibus allocutus est:
in animo anus gaude, & abstine, neq; ulula.
non pietas est interfectis in uiris orare.
hos autem Parca domuit Deorum, & impia opera.
non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
non malum, neq; quidẽ bonum, qui ad ipsos perueniisset:
ideo & peccatis fœdam mortem assecuti sunt.
at age mihi tu mulieres in domibus enumera
quæ me inhonorant & quæ peccantes sunt.
Hunc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleа:
tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam.
quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
famulæ, has quidem opera docuimus operari,

lanasq;

μή μι πρὸ ἀθρόον σ' ὀλέσσετε δξεῖ χαλκῷ,
αὐδ' ἐῶν μνησήρων κεχολωμένοι, οἵ οἱ ἔκειρον
κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δ' νήπιοι οὐδ' ἐνόησαν.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἔσπετο δή σ' ὅτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν, (σὺς,
ὄφρα γνῷς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπῃσθα καὶ ἄλλῳ,
ὡς κακοεργίης ὄφελος μείζων ἀρείνων.
ἀλλ' ἔρχεο δῶν μεγάρων ἔξιθι θύραζε
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε Θ' πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ' αὖ ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό μοι κέ
Ως φάτο. τὼ δ' ἐξῶ βήτην μεγάροιο κίοντε.
ἕζετο δ' ἔπειτα δῖος μεγάλῃ παρὰ βωμῷ,
πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδευομένω κε.
πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἕὸν δόμον, εἴτις ἔτ' αὖ-
ζωὸς ὑποπλοπίοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν. (δρῶν
τοὺς δ' ἴδε δὴν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
πίπτοντας πολλούς· ὥστ' ἰχθύας ὅσσ' ἁλιῆες
κίλλον δι' αἰγιαλόν πολιῆς ἐκτοδι θαλάσσης
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
κύμασθ' ἁλὸς πεδίοντδι ἐδὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
τῶν μέν τ' ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν.
ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρδι ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπ' εἴπωμί τό μοι κατὰ θυμόν ὄτρυν·
Ως φάτο. Τηλέμαχος δ' φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί·
κινήσας δ' θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῦ παλαιγενές, ἥτε γυναικῶν
δμωάων σκοπὸς ἔσσι κατὰ μέγαρ' ἠμετεράων·
ὄρχεο, κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὄφρά τι εἴπῃ.
Ως ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ὤϊξεν δ' θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων·
βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόδδ' ἡγεμόνευεν.
εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσι,
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον· ὥστε λέοντα,
ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
αἱματόεντα πέλε· δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας θ' χεῖρας ὑπέρθεν.
ἦδ' ὡς δὴ νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἶσιδ' ἔσω αἷμα,
ἴθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, κὴ ἔχραθεν ἠμύλίῳ πόρ·
καί μιν φωνήσας ἔπτα πτερόεντα προσηύδα,
ᾧ θυμῷ γρηῦ χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.
οὐ γὰρ ὅσιον κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν ὀλοφύδεσθαι.
τοὺς δ' ἐμοῖς ἐδάμασσε θεῶν, καὶ ἔργα ἔρεξαν.
οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
ὅ τε κακὸν, οὐδ' ἐσθλόν, ὅστις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ καὶ ἀπωδαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον
αἳ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτέες εἰσί.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
τοι γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην κατάλεξω.
πεντήκοντά τοι εἰσὶν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
δμωαὶ, τὰς μὲν τ' ἔργα δ' ἰδιδάξαμεν ἐργάζεσθαι,

ἐρι-

βρια τε ξαίνειν, καὶ δμηδοσύνης αὐέχεσθαι·
τάων δλώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
οὔτ' ἐμὲ τίεσκε οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν.
Τηλέμαχος δ' ἦ νέον μὲν ἄεξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
σημαίνειν ἐάσκεν ἐὼν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε δή τοι ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερῴια σιγαλόεντα,
εἴπω σῇ ἀλόχῳ, πῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε. (σεύς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος πεφύσεται πολύμητις Ὀδυσ
μήπω τοῦτ' ἐπίειρε. σὺ δ' ἐνθάδε εἶπε γυναιξίν
ἐλθέμεν αἳπερ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.

Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ δι' ἐυμεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ Βουκόλον ἠδὲ συβώτην
ὦρσε καλεσσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄρχεσθ' νῦν νέκυας φορέειν, μνᾶ δ' ἄνωχθε γυναῖκας·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους πολυκαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πᾶσαν δόμον κατακοσμήσησθε,
δμῳὰς ἀξαγαγόντες ἐϋσάδεϊ μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰσόκε πάντων
ψυχὰς ἀξαφέλοισθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης
τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρῃ.

Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἁθρόαι γυναῖκες ὀλοὴν ἴσαν ἀΐην,
αἶν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
πρῶτα μὲν ὃν νέκυας φόρεον κατατεθνειῶτας,
καὶδ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν δυερκέος αὐλῆς,
ἀλλήλῃσιν ἐρείδεσθαι. σήμαινε δ' Ὀδυσεύς
αὐτὸς ὧν αὐτέρχων· τὰς δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκη.
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους πολυκαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ Βουκόλος ἠδὲ συβώτης
λίστροισιν δάπεδον πυκνὰ πηκτοῖο δόμοιο
ξύον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῳαί, τίθεσαν δ' ὑπάραξε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμῳὰς ἀξαγαγόντες ἐϋσάδεϊ μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
εἶλεον ἐν σένει, ὅθεν οὔπως ἦεν ἀλύξαι.

Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
τάων αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
μητρί θ' ἠμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.

Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρῴροιο
κίονος ὑψόσ' ἔρυσσε μεγάλης, περίβαλλε θόλοιο,
ὑψόσ' ἐπηγκενίσας, μήτις ποσὶν οὐδὸς ἵκηται.
ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ πτέρυγες τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τόθ' ἑσσάμεναι ἐνὶ δαμνῷ,
αὐλιν ἐσιέμεναι, συαγρὸς δ' ὑπεδέξατο κοίτου·
ὣς αἳγ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πᾶσαις
δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἰκτίστα θάνοιεν.
πάσσαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, ἄσσα μάλα πολλά.
ἐκ δὲ Μελάνθιον ἤγον ἀνὰ προθύρου τε καὶ αὐλήν·
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ ὦατα νηλέϊ χαλκῷ
τάμνον· μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

οἱ μὲν

lanasq́ extendere, & seruitutem tolerare:
harum duodecim omnes impudentias iniuerunt,
neq́ me honorantes neq́ ipsam Penelopen.
Telem. autẽ nuper quidem auctus est, neq́ ipsum mater
imperare sinit in famulis mulieribus.
sed age ego ascendens cœnaculum stupendum,
dicam tuæ uxori, cui aliquis Deus somnum iniecit.

Hanc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
nondum hanc excita. tu autem huc dic mulieribus
uenire quæ antea fœda patrabant.

Sic dixit. anus autem per domum exiuit,
nunciatura mulieribus, & moturа ad eundum.
at ipse Telemachum & Bubulcum & Subulcum
ad se uocans, uerba uelocia allocutus est:
incipite nunc mortuos portare, & iubete mulieres: Vlysses iubet mortuos efferri.
at postea sedilia pulchra & mensas
aqua & spongijs multis foraminibus purgare.
at postquam totam domum ornaueritis,
famulas educentes stabili domo,
inter tholum & bonum septum atrij
ferite ensibus longis, donec omnium
animas auferatis, & obliuiscantur Veneris
quam à procis habebant, coibantq́ clàm.

Sic dixit. mulieres autem congregatæ uenerunt oẽs,
grauiter lugentes, teneram lachrymam fundentes.
primum quidem mortuos portauerunt interfectos,
subq́ porticu deposuerunt benesepti atrij,
ad muicem innitentes. imperabat autem Vlysses
ipse iens: illæ autem exportabant etiam per uim.
at postea sedilia pulchra & mensas
aqua & spongijs multis foraminibus purgarunt.
at Telemachus & Bubulcus & Subulcus
scopis pauimentum prudenter factæ domus
uerrebant: exportabant aũt famulæ, posuerũt aũt foris.
at postquam omnem domum ornauerunt,
famulas educentes stabili domo,
inter tholum & bonum septum atrij,
cogebant in angusto, unde nequaquam licebat effugere.

His autem Telemachus prudens incepit dicere:
non quidem iam pura morte animam auferam
harum quæ meo capiti opprobria fuderunt,
matriq́ meæ, apudq́ procos dormiebant.

Sic dixit: & funem nauis nigræ Impudicæ famulæ laqueo suspẽduntur.
columnæ ex suspendens, magna circumiecit tholo,
altè extendens, ne qua pedibus solam tangeret.
sicut autem quãdo uel turdellæ extensæ alis uel columbæ
septo impingunt, quod stat in luco,
aulam intrantes, odiosum autem suscipit cubile:
sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnibus
collis laquei erant, ut miserrimè morerentur.
palpitabant autem pedibus paululum non ualde diu.
eduxerunt aũt Melanthium in uestibulum & atrium: Melãthius trucidatur.
eiq́ nares & aures sæuo ferro
inciderũt: genitaliaq́ extraxerũt canibus cruda comedẽ
manusq́ & pedes inciderunt irato animo.

da,

bi

hi quidem poſtea ablutè manus q́ pedes q́,
ad Vlyſſem domum uerunt: perfectum eſt autem opus.
at hic allocutus eſt dilectam nutricem Euryclea:
porta ſulfur anus malorũ medelã, porta aũt mihi ignẽ,
ut ſuffiam domum. tu autem Penelopen
uenire huc iube cum ancillis mulieribus:
omnes autem mone famulas per domum uenire.

Hunc aũt rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea:
certè iam hæc fili mi rectè dixiſti.
ſed age lænamq́ tunicamq́ ueſtimenta portabo.
neq́ ſic pannis tectus latos humeros
ſta in domibus. indignum autem eſſet.

Hanc autem rurſus allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ignis nunc mihi primum in domibus fiat.

Igne luſtrãtur ædes.

Sic dixit. neq́ non obediuit dilecta nutrix Euryclea:
portauit autem ignem & ſulfur: at Vlyſſes
bene adolenit domum amplam & domum & aulam.
anus autem rurſus aſcendit per domos pulchras Vlyſſis,
nunciatura mulieribus, & monitura ad eundum.
illæ autem inerunt ex domo, tædas in manibus tenentes.
illæ quidẽ igitur circũfundebãtur & ſaluiabãt Vlyſſem,
& oſculabantur amplectentes caputq́ & humeros,
manusq́ capientes. hunc autem dulce deſiderium cepit
fletus & ſuſpirij: nonerat autem mentibus omnes.

ODYSSEAE HOMERI XXIII.
RHAPSODIAE
argumentum.

Agnitio Vlyſſis apud uxorem, & erroris narrationum ſumma,
& Vlyſſis & Telemachi cum domeſticis exitus.

ODYSSEAE HOMERI Ψ.
RHAPSODIA.
Pſi autem, agnoſcit maritum ſuum tandem Penelope.

ANVS autem in cœnaculum aſcẽdit cachinnans,
here dilectum maritum intus eſſe.
genua autem firma habebat, pedesq́ ſufficientes erant:
ſtetit autem ſuper capite, & ipſam allocuta eſt:

Euryclea nunciat Penelopæ Vlyſſem reuerſum eſſe.

Surge Penelope, dilecta filia, ut uideas
oculis tuis quæ cupis dies omnes.
uenit Vlyſſes, & domum applicuit ſerò licet uenienſ.
procos autem interfecit ſuperbos, qui ſuam domum
deſtruebant, & res comedebant, uiolabantq́ filium.

Penelope Vlyſſem reuerſum eſſe non credit.

Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
nutrix dilecta, inſanam te Dei fecerunt: qui poſſunt
inſipientem facere, & prudentem ualde entem,
& inſipientem prudentiam inire fecerunt:
qui te læſerunt: antea autem mentibus bona eras.
cur me lædis perdolentem animum habentem,
hæc dicens? & ex ſomno ſuſcitas
dulci, qui me ligauit dilectas palpebras complectens?
nunquam enim ſic dormiui, ex quo Vlyſſes
iuit uiſurus malum Ilium non nominandum.
ſed age nunc deſcende, & retro uade domum.

ſi enim

οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
εἰς Ὀδυσῆα δόμον δ' εἶσιν τετέλεστο δὲ ἔργον.
αὐτὰρ ὅγε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρυκλείαν,
οἶσε θεῖον γρηῦ κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θειώσω μέγαρον, σὺ δὲ Πηνελόπειαν
ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
πᾶσάς δ' ὀτρύνειν δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω.
μηδ' ὧδε ῥάκεσιν πεπυκασμένον ὄβριμα γυῖα
ἔσσαι ἐνὶ μεγάροισι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη. (σὺς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
πῦρ νυῦ μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω,
Ὡς ἔφαθ'. ἣ δ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ἤνεγκεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θεῖον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
γρηῦς δ' αὖτ' αἴθουσαν ἴα δμῶας κάλ' Ὀδυσῆος
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρύνουσα νέεσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάδας μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
καὶ κύνεον ἀγαπάζομέναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
χεῖράς τ' ἀείροντο. τὸν δ' ἡδὺς ἵμερος ᾕρει
κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς· γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ψ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑποθεσις.

Ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τοῦ πλάνου διηγήματα· καὶ ἀνακρουσάλκησις, καὶ Ὀδυσσέως καὶ Τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ψ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.
Τὶ δ' ἀναγνώρισις πρώτη ἐγένετο Πηνελόπειαν.

Γρηῦς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καγχαλόωσα,
δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
γοῦνατα δ' ἐλύθησαν, πόδες δ' ὑπερηνορέοντο·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδῃσαι
ὀφθαλμοῖσι τοῖσι τὰ τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνετον, ὀψὲ περ ἐλθών·
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγαυοὺς, οἵ θ' ἑὸν οἶκον
κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε πορίφρων Πηνελόπεια,
μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονα πόρ μάλ' ἐόντα,
καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
οἵ σέ πρὸ ἔβλαψαν· πρὶν μὲν φρένας αἰσίμη ἔνδα.
τίπτέ με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
ταῦτα τ' ἀπαξείρουσα, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
ἁδίνος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
ἦ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ ὅ Ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοείλιον ὄνομα λεύν.
ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ εἰ ἔρχε μεγαρόνδε.

ἐ ξ εἰ γάρ

εἰ γάρ τις μ' ἄλλη γε γυναικῶν αἵ μοι ἔασι,
ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρε,
τῷ κε τάχα συγδρῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὖτις ἔσω μεγάρων· σὲ δὲ τόδ γε γῆρας ἀνέσει.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
οὔτι σε λωβεύω τέκνον φίλον· ἀλλ' ἐτυμόν τοι
ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω.
ὁ ξεῖνος, ὃν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι·
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἔνδοθεν ἔγνω ἑοῖσι
ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἐκύδνου,
ὄφρ' αὐδρῶν τίσαιτο βίλιν ὑπερφιάλων.

Ὡς ἔφατ'. ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῒ πόδι πλέχθη, βλεφάρων δ' ἄπο δάκρυον ἧκε·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
αἰ δ' ἄγε δή μοι μᾶια φίλη νημερτέα εἰποῦσα,
εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
μοῦνος ἐών· οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἷον ἄκουσα
κτεινομένων· ἡμεῖς δ' ἀκηδέες ἥμεθα θαλάμοιο
εὐπήκτοιο μυχῷ πεπυκασμένοι, ἀσπίδα δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
πρίν γ' ὅτε δή μιν υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
ἑσταότ'· οἱ δ' ἀμφὶ κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες,
νεῖαται ἐπ' ἀλλήλοισιν. ἰδὼν δέ κε θυμὸν ἰαύθης
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα.
νῦν οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλές,
πῦρ μέγα κηάμενος. σὲ δέ μ' ἔπεφνε καλέσσαι.
ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ὧδε κῆτον
ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ. ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε,
νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται.
ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
καὶ πάϊδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵπερ μιν ὄρεζον
μνηστῆρες, τῶν πάντες ἐτίσατο ὤ ἐνὶ οἴκῳ.

Τὴν δ' αὖτε προσέφη πορίφρων Πηνελόπεια,
μᾶια φίλη, μή πω μέγ' ἐπ' ὄβριμον καγχαλόωσα.
οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἅπασιν ἐνὶ μεγάροισι φανείη
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἷϊ τῷ τεκόμεσθα.
ἀλλ' οὐκ ἔστ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυούς,
ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
ὅττινα γὰρ τίεσκον ἐπὶ χθονὶ οὐδὲ βροτῶν,
ὃ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτις σφέας ἀσσα φίκοιτο·
τῷ δὴ ἀτασθαλίῃς ἔπαθον κακόν. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
οἶος νόστον ἀπεύδων, ὤλεσε δ' αὐτός.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα πάρ' ἑστίῃ, ὅππότ' ἔφησθα
οἶκαδ' ἐλεύσεσθαι; θυμὸς δή τοι αἰεὶ ἄπιστος.
ἀλλ' ἄγε τοι ἄλλο σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλό τι εἴπω·
οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην. ἐθέλων δέ σοι αὐτὴ
ὤπαζε.

si enim aliqua me alia mulierum quæ mihi sunt,
hæc veniens nunciasset, & ex somno excitasset,
protectò citò odiosè ipsam ego remisissem ire
rursus intra domos: te aũt in hoc quidem senectus iuuat.

Hãc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleat
non te lædo filia dilecta: sed uerè tibi Eurycleæ
uenit Vlysses, & domum peruenit, sicut dico. Penelopæ.
hospes, quem omnes inhonorabant in domibus:
Telemachus quidem eum diu cognouit intus entem,
sed prudentijs cogitationes patris occultabat,
ut uirorum puniret uiolentiam superborum.

Sic dixit. illa autem lætata est, & lecto saltans
anum complexa est, à palpebris autem lachrymas misit:
& ipsam loquens uerbis uelocibus allocuta est:
eia age iam mihi nutrix dilecta uerum dic, Penelope
si uerè iam domum uenit, ut dicis, nutrici.
quomodo iam procis impudentibus manus immisit
solus ens, hi autem semper uniuersi intus manebant.

Hanc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleæ:
non nidi, non audiui. sed suspirium solum audiui Eurycleæ
interfectorũ: nos autẽ in secessu thalamorũ benefactorũ Penelopæ.
sedebamus timentes, tabulæ autẽ tenebant bene cõgruæ:
antea quando me tuus filius à domo uocauit
Telemachus: hunc enim pater præmisit uocare.
inueni postea Vlyssem inter interfectos mortuos
stãtẽ: hi a. ipsũ circũ lapidib. stratũ panimentũ tenẽtes,
iacebant densi. tu uidens autem animum exhilarabis
sanguine & cruore fædatum, tanquam leonem.
nunc hi quidem iam omnes in atrijensibus ianuis
congregati: at hic domum suffit perpulchram,
ignem magnum accendens. te autem me misit uocare.
sed sequere, ut uos lætitia afficiatis
ambo dilectum cor. quoniam mala multa passi estis.
nunc autem iam hoc longum desiderium perfectum est.
uenit quidem ipse uiuus domesticus, inuenit autem et te
& filium in domibus: malè autem qui ei faciebant
proci, eos omnes puniuit sua in domo.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penolope:
nutrix dilecta, nondum ualde contra glorieris ridens. Penelope
scis enim quòd gratus in domo appareret Eurycleæ.
omnibus, maximè autem mihi & filio quem genuimus.
sed non est hoc uerbum uerum, sicut dicis:
sed aliquis immortalium interfecit procos superbos,
iniuriam indignatus tristem & mala opera.
non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
nõ malum neq; quidẽ bonum, quicunq; ipsos aduenerat:
ideo ob iniusticiam passi sunt malum. at Vlysses
perdidit longè reditum Achaiæ, perijt autem ipse.

Huic autẽ postea respondit dilecta nutrix Eurycleæ:
filia mea, quale te uerbum fugit septum dentium?
quæ maritum intus entem in foco, nunquam dicis
domũ esse uenturũ? animus aũt tibi semper incredulus.
sed age tibi & signum permanifestum aliud dicam:
cicatricem, quam quondam ei sus inflixit albo dente,
hanc abluens agnoui, nolebam autem tibi ipsa

dicere

dicere: sed me ille capiens in ore manibus,
non finit dicere prudentijs mentis.
sed sequere: at ego me dedam ipsam,
si te decepero, interficiendam me miserrima morte.

Huic autem respondit postea prudens Penelope:
nutrix dilecta, difficile te est Deorum immortalium
consilia trahere, nalde licet scientem.
sed tamen eamus ad filium, ut ideam
uiros procos interfectos, & qui interfecit.

Penelope subdubitãs accedit Vlyssem.

Sic dicens, descẽdit de cœnaculo: multa autem ei cor
monebat, an eminus dilectum maritum interrogaret,
an astans oscularetur caput & manus capiens.
hæc a. postquã ingressa est & trãsiuit lapideũ pauimẽtũ,
sedit postea Vlyssem contra in ignis splendore,
parietis alterius: ille autem ad columnam longam
sedebat deorsum uidens, expectans si ipsum alloqueretur
fortis uxor, postquam uidit oculis.
hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit.
aspectu autem aliquando ipsum in os aspiciebat,
aliquãdo aũt ignorabat mala corpori uestimẽta habẽtẽ.
Telemachus a. locutus est, uerbũq; dixit, denominansq;:
mater mea, mala mater, sæuum animum habens,
cur sic patre separaris, neq; apud ipsum
sedens uerbis interrogas neq; scrutaris?
non quidem alia sic mulier tolerabili animo
uiro abstineret, qui ei multa mala perpessus
uenisset uigesimo anno in patriam terram.
tibi autem semper cor durius est lapide.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
fili mi, animus mihi in pectoribus stupefactus est.
neq; dicere possum uerbis, neq; interrogare,
neq; in uultum uidere contra. si uerè iam
est Vlysses, & domum uenit, certè pro-sus nos
cognoscemur inter nos & melius. sunt enim nobis
signa quæ iam & nobis abscondita scimus ab alijs.

Sic dixit. risit autem pertolerans diuus Vlyssẽs,
statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est:
Telemache, certè matrem in domibus dimitte
tentare me: forsan autem agnoscet & melius.
nunc a. ꝙ sordeo, mala a. corpori uestimẽta indutus sum,
ideo inhonorat me, & nondum fatetur hunc esse.
nos autem consultemus ut planè optima fiant.
etenim aliquis uno uiro interfecto in populo,
cui non multi sint adiutores retro,
fugit, affinesq; relinquens & patriam terram:
nos autẽ ciuitatis interfecimus, qui erant longè optimi
iuuenum in Ithaca: ideo consulere iubeo.

Hinc a. rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est:
ipse hæc uideas pater dilecte. iuum enim optimum
consilium in hominibus dicunt esse, neq; aliquis tibi
alius uir contendat mortalium hominum.
nos autem prompti simul sequemur, negoq;
fortitudinẽ desideraturam, quanta quidẽ potentia adest.

Hunc aũt respondẽs allocutus est multiconsilij Vlyss.
tibi enim ego dicam ut mihi uidetur esse optimum:

primum

ἐπέμμεν· ἀλλά με κεῖνος ἐλὼν ὧδε μάλισα χόρσιν,
ὄκ ἐα ἐπιμῦναι, πολυϊδρείῃσι νόοιο.
ἀλλ' ἴπθι· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν πρὶν ὤσομαι αὖθι,
αἴκ ἐγὸ σ' ὀξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίσῳ ὀλέθρῳ.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πρόφρων Πηνελόπεια·
μᾶτερ φίλη, χαλεπόν σε θεῶν ἀθανάτων
δόλια εἴρυσθαι, μάλα περ πολυϊδρίην ἐσσαν.
ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἰδ' ὧμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.

Ὡς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερῴοι· πολλὰ δ' ἔ οἱ πῇ
ὥρμαιν', ἢ ἀπανόσθε φίλον πόσιν ὀξερεέινοι,
ἢ πρόσσω πύσειε πάρα καὶ χεῖρε λάβοιτο·
ἀλλ' ὅτε δὴ σπλήγχνῃ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,
ἕζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
τοίχῳ τ' ἐτράπετ'· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὸν
ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη πρόκοιτις, ἐπεὶ ἴδ' ὀφθαλμοῖσιν.
ἀλλ' ἄνεω ἧστο, τάφος δέ οἱ ἵπτορι ἴκαν ῳ.
ὄφρα δ' ἄλλοτε μὲν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,
ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ' ὅτω πατρὸς νόσφιζεαι, οὐδ' ἐπὶ σὸν
ἕζομένην μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
ὃ μὲν κ' ἄλλη γ' οὐδὲ γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφεσαίμην, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πρόφρων Πηνελόπεια·
τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν.
οὐδ' ἔτι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
ἔς' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἢ μάλα νῶϊ
γνώσόμεθ' ἀλλήλω καὶ λώϊον. ἔστι γὰρ ἡμῖν
σήματ' ἃ δὴ κεν νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.

Ὡς φάτο. μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
αἶψα δ' ἄρ' Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', ἦτοι μητρὶ ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δ' ἔσσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ' ὀΐζυν ῥυπόω, κακὰ δ' ἕσσομαι εἵματα εἶμαι,
τὼνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶν.
ἡμεῖς δ' φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄρισα γένηται.
εἴ γάρ τις θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσω,
φεύγει, πολλά τε πεπλιγμένος ἔρχεται αἶαν·
ἡμεῖς δ' ἔρμα πόλης ἀπεκταμεν, οἵ περ ἄριστοι
κούρων εἰς Ἰθάκῃ· τῶν σε φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
αὐτὸς ταῦτά γε λεύσσει πάτερ φίλε. σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κε τίς τοι
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
ἡμεῖς γ' ἤμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ
ἀλκῆς δ' ὑστήσεσθαι, ὅσον δυνάμεις γε πάρεισι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολυμήτις Ὀδυσ-
σεύς· τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·

πρῶτα μὲν ἄρ λύσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
δμωὰς τ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵματ' ἑλέσθαι.
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λιγεῖαν
ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων,
ἢ ἀν' ὁδὸν σχέθωμεν, ἢ οἱ πυθέωνται ἕκαστοι·
μή πρόδε κλέος οὖρον φόνος κατὰ ἄστυ γένηται
αὐδηθῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
φρασσόμεθ', ὅ, τι κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξει.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὴ κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
πρῶτα μὲν οὖν λάσαντο, καὶ ἀμφίεσαντο χιτῶνας·
ὅπλισθεν δ' ἄρα μνηστῆρες· ὁ δ' εἶλετο θεῖος ἀοιδὸς
φόρμιγγα γλαφυρὴν, τῷ δ' ἵετο ἵμερος ὀρμὴν
μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα ποδοκονάχιζε πεσσὶν
ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
ὧδέ τις εἴπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων,
ἤ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
σχέτλιε, οὐδ' ἔτλη πάσης ὃ κεδνὸς ἀοιδὸς
ἔρυσθαι μέγα δῶμα σαώσειν, ὄφρ' αὖ ἵκοιτο.
ὡς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' ἀκριφα ὡς ἐτέτυκτο.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα δῖ' ἀγαθὴ περ
Εὐρυνόμη τ' ἀμίην λάσσε, καὶ χρῖσε ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δὲ μιν φᾶρος καλὸν βάλε καὶ χιτῶνα.
αὐτὰρ κεκλιφαλῆς χθὼν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
ὄλλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δίδαξε καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δ' ἔργα τελείει,
ὡς μὲν τῷ περίχυτο χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δμῳῇσιν ἀθανάτοισιν ὁμοίη·
ἕζετο δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐὺ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη,
ἀντίον ἦλθε δ' ἄλοχος· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,

Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
ἄλλη μὲν κ' ἄλλῳ ὧδ' ἐγνὼ τετληότι θυμῷ
αὐδήεις †ἀποσαίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἄγε μοι μάλα σόρισσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι, ἦ γὰρ τῇγε †σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
δαιμόνι', ὅτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
οὐδὲ λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα
ἐξ Ἰθάκης οὐδὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
ἀλλ' ἄγε οἱ σόρισσον ἀνικίνου λέχος Εὐρύκλεια
ἐκτὸς ἐϋστάθεος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
ἔνθά οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος, ἔμβαλέ τ' ὄνλιν,
κώεα τε ῥῆνάς τε καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Ὡς ἄρ' ἔφη πόσις δὲ περιφραδέως ἀνέμυθον
ὀχθήσας ἄλοχον πρὸς φώνησε δὲ μῦθον ἔειπε·
ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτ' ἔπος ὀξὺ θυμαλγὲς ἔειπες.
τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εὖ
καὶ μάλ' ἐπηπεφνόντι, ὅτῳ μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν

ῥεῖα μάλ'

primum quidem lauamini & induimini ueſtes,
famulasq́ in domibus iubete ueſtimenta capere.
at diuinus cantor tenens citharam ſtridulam
nobis præeat amatricem ludorum ſaltationem,
ut aliquis dicat nuptias eſſe, extra audiens, Simulatur in ædib. nuptiæ propter tumultum.
uel per uiam iens, uel qui circum habitant:
ne antea fama lata cædis in urbe fiat
uirorum procorum, quàm nos exeamus extra
agrum in noſtrum arboriferum: illic autem poſtea
conſultabimus quod utile Olympius præbebit.

Sic dixit. hi a. hunc ualde quidē audierūt et obedi-
primum igitur loti ſunt, & induti ſunt ueſtes: (runt.
paratæ ſunt aūt mulieres. ipſe autē cepit diuinus cantor
citharam concauam, ipſis q́ deſiderium mouit
cantusque duleis & bonæ ſaltationis.
his autem magna domus ſtrepebat pedibus
uirorum ludentium pulchriZonarumque mulierum.
ſic autem aliquis dicebat domos extra audiens:
nimirum aliquis duxit uxorem multis petitam reginam.
improba, non toleranit mariti ſui primi
cuſtodire magnam domum perpetuò, donec ueniret.
ſic igitur aliquis dixit: hæc aūt nō cognouerūt ſicut facta
eſt Vlyſſem magnanimum ſua in domo (ſunt.
Eurynome gubernatrix lauit, & unxit oleo:
circum autem ipſum pallium pulchrum iecit & ueſtem.
poſtbac in capite fuit multā pulchritudinē Minerua,
maioremq́ aſpectu & craſſiorem: in autem capite
tenues miſit comas uiolaceo flori ſimiles.
ſicut aūt quando aliquis aurum circumfundit argēto uir
ſciens, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
artem omnigenam, elegantia autem opera perfecit,
ſic quidē huic circumfudit gratiam capitiq́ & humeris.
è balneo autem exiuit corpore immortalibus ſimilis:
iterum autem rurſus reſedit in ſede unde ſurrexerat,
contra ſuam uxorem: & ipſum allocutus eſt:

Felix, præ tibi mulieribus fœmineis Vlyſſes uxori.
cor durum fecerunt olympias domos habitantes.
non quidem alia ſic mulier tolerabili animo
uiro abſtineret, quis ei mala multa perpeſſus
neniſſet nigeſimo anno in patriam terram.
ſed age mihi nutrix ſterne lectum, ut & ipſe
dormiam. nā huic quidē ferreus in pectoribus animus.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
felix, neq́ magnifio, neq́ parui facio,
neq́ ualde admiror: ualde autem bene ſcio qualis erat
ex Ithaca in naui ens longa remis.
ſed age ei ſterne ſubtilem lectum Euryclea
intra ſtabilem thalamum, quem quidem ipſe fecit.
ubi ei expoſito ſubtili cubili, injicite lectum,
pelles & lænas & lodices ſtupendos.

Sic dixit maritum tentans. at Vlyſſes
iratus uxorem allocutus eſt prudentia ſcientem:
ô mulier, certè ualde hoc uerbum triſte dixiſti.
quis autem mihi alibi poſuit lectum? difficile aūtē eſſet
& ualde ſcienti, niſi Deus ipſe ueniens

facile

al. ἀφιτοιό, al. σιδήριον ἐν φρεσὶν ἦτορ.

facilè uolens ponere̅t alio i̅n loco.
uirorum aut̄e̅ non aliquis uiuus homo, neq; ualde puber,
facilè moueret. quoniam magnum signum factum est
Vlysses lectum suum in lectica laborata: id autem ego feci, neq; aliquis alius.
cōiugalem arbuscula erat extensa foliys oliuæ septum intra,
describit. florens, uirescens: crassa autem erat tanquam columna:
huic autem ego ieci thalamum meum, donec perfeci
densis lapidibus, & bene desuper texi:
compactas autem imposui ianuas spissè factas:
& tunc postea incidit comam frondosæ oliuæ:
truncum autem ex radice incidens, circum poliui ense
bene & scienter, & ad amussim direxi,
fulcrum faciens: terebraui autem omnia terebro.
ab autem hoc incipiens lectica̅m poliui, quousq; perfeci,
uarians auro & argento & ebore,
extra autem extendi pellem bouis purpura splendidam.
sic tibi hoc signum dico: neq; scio
si mihi adhuc firmum est mulier cubile, an aliquis iam
uirorum alibi posuerit succiso fundo oliuæ.
Penelope Vlyssem agnoscit. Sic dixit. eius illic soluta sunt genua & dilectum cor,
signa recognoscentis quæ ei firma dixerat Vlysses.
lachrymans aũt postea rectà cucurrit, circum aũt manus
collum iecit Vlyssi, caput autem osculata est: & dixit:
ne mihi Vlysses irascere, quoniam in alijs maximè
hominum prudens fuisti: Dei autem dederũt aerumnam,
qui nobis inuiderunt unà manentes
iuuentute delectari, & senectutis limen peruenire.
at non nunc mihi hoc irascere neq; agrè fer,
quòd te non primum postquam uidi, sic amplexa sum.
semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
horrebat ne me quis hominum deciperet uerbis
ueniens. multi enim malas astutias cogitant.
neq; Argiua Helena Ione nata
uiro cum altero mixta esset amore & lecto,
si sciuisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
ducturi domum dilectam in patriam essent.
hanc autem facere Deus mouit opus fœdum:
hoc autem nocumentum antea non suo imposuit animo
graue, ex quo primum & ad nos uenit dolor.
nunc autem postquam iam signa ualde manifesta dixisti
lecti nostri, quem non homo alius uidit,
sed soli tuq; ego, & ancilla una sola
Actoris, (quam mihi dedit pater iam huc uenienti,
quæ nobis custodiebat ianuas subtilis cubiculi)
persuades iam meum animum saeuum licet ualde.
Sic dixit. huic adhuc magis desiderium mouit luctus:
flebat aũt babẽs uxorem iucundam, prudentia scientem.
sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
corrupit impulsam uento & unda nigra,
pauci autem effugiunt album mare in terram
natantes, multa autem circa corpus bælit salsugo,
læti autem adierunt terram, malum fugientes:
sic illi gratus erat maritus inspicienti.
collo autem nondum omnino remouebat brachia alba:

ῥωδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ γύναι χώρῃ.
αὐτὰρ σῶν δ' ἐκ ἄν τις ἕως βροτὸς, ὀδὲ μάλ' ἥβων,
ῥεῖα μετοχλίσειεν. ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ πάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκειος ἐντὸς,
ἀκμηνὸς θαλέθων· τάχετος δ' ἦν πύκα κίων·
τὸν δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον †ἐμόν, ὄφρ' ἐτέλεσσα al. ἐμοῦ,
πυκινῇς λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ὄρεψα· (σε
πολλὰς δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης·
κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης πελέκεσσ', ἀμφέξεσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ σταθμὸν ἴθυνα,
ὄρμιν' ἀσκήσας· τέτρηνα δ' ἄρα πάντα τόρευσα.
ἐκ τοῦ δ' ἀρχόμενος λέχος † ἔπτανον, ὄφρ' ἐτέλεσσα, al. ἔξεον
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι,
ἐν δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
ὅττω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα
εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι λέχος, ἦέ τις ἄλλη
αὐδρῶν ἄλλοσε θῆκε τεμὼν ὑπὸ νηδύν' ἐλαίης.
Ὣς φάτο. τῇ δ' αὐτῇ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' †ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσ. al. ἀναγνόσῃ
δακρύσασα δ' ἔπειτα θύεν δ' ἄρα οἱ περὶ χεῖρας
ἀμφὶ δὲ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ'· ἠδὲ προσηύδα,
μή μοι Ὀδυσσεῦ σκύζεο, ἐπεὶ τὰ πρόφαλλα μάλιστα
ἀνθρώπων πέπυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν,
οἵ νῶϊν ἀγάσαντο πάρ' ἀλλήλοισι μένοντε
ἄβλητα παρὰ λῶαι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
αὐτάρ μήν σῷ μοι θύμῳ χόλον μηδ' ἐνεμέσσα,
οὔνεκά σ' οὐ τοπρῶτον ἐπεὶ ἴδον, ὥς περ ἀγάπησα.
ἀλλὰ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἐρρίγει μή τις με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
ἐλθών. πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βάλλονται.
οὐδ' ἐκὼν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
αὐδρὶ πάρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
εἰ ἤδη ὅ μιν αὖτις ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
ἄξεμεναι οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
τὴν †δ' ἤ τοι ῥέξαι θεὸς ὦρορε ὄργον ἀεικές· al. δ' ἔτη
τὴν δ' ἄτην ὃ πρόσθεν ἐγὼ ἐγκάτθετο θυμῷ
λυγρήν, ἀφ' ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.
νῦν δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέως κατέλεξας
εὐνῆς ἡμετέρης, τήν ὁ βροτὸς ἄλλος ὀπάπτει,
ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορίς, (τήν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δῶρα κιόντι,
ἣ νῶϊν ἔρυτο θύρας πυκινὸ θαλάμοιο)
πείθεις δή μ' ἔτι μᾶλλον ὑπὲρ μάλ' ἐόντα.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἱμερον ὦρσε γόοιο·
κλαῖεν δ' ἔχεν ἄλοχον ὁυμαρτέα, κεδνὴν ἀλίτην.
ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανείη,
ὧντε Ποσειδάων ὑδρηγέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
ῥαίσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ,
παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἤπειρόνδε
νηχόμενοι, πολλὴ δὲ χροῒ τέτροφε ἅλμη,
ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
ὡς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔλυ πόσις εἰσορόωσῃ.
δειρὴν δ' οὔπω πάμπαν ἀφίει πήχεε λευκώ·

καὶ νύ κ' ἀλυσκομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
νύκτα μὲν ἐν πόρῳ ὀλιχὴν σχέθεν, ἠῶ δ' αὖτε
ἐνδῦναι' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, ὄφρ' ἔα ἵππους
ζεύγνυθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
Λάμπον καὶ Φαέθοντ', οἵ τ' ἠῶ πωλοι ἄγουσι.
τὴν τότ' ἄρ' ἠμὶ ἄλοχον πρόσφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπιθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται
πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσαι.
ὡς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
ἤματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος ἐσω,
νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
ἀλλ' ἄγε δὴ λέκτρονδε τὸν ἴομεν, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ἥδομεν γλυκερῷ παρπεπιθμένοι κοιμηθῆναι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πόρις Περιλόπεια,
δυνὴ μὲν δὴ σοί γε τόδ' ἔσσεται ὁππότε θυμῷ
σῷ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἐμβάλε θυμῷ,
ἔσπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον. ἐτὼ μὴ ὄπιθεν (ὀΐω)
πεύσομαι· αὐτίκα δ' ὄδε λαὸς μυθήσεται ὅτι χέρειον.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· δαιμονίη, τί τ' ἄρ † ὄν με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, ὃν δ' ὦν κεύσω.
ὦ μοι τοι θυμὸς κεχαρήσεται· ὧδε γὰρ αὐτὸς
χείρω. ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ὧδι ἄστε' ἄνωγε
ἐλθεῖν, ὧ χείρεσσιν ἔχοντ' ἐρετμὸν ἐρητμόν·
εἰς ὅτε σὺ ἀφίκωμαι οἳ ὄκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρας, οὐδὲ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν,
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
οὐδ' ἐρετμὰ, τά τε πτέρὰ νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ μοι τόδ' ἐναργὲς ἀριφραδὲς (οὐδέ σε κεύσω)
ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πῆξαντ' ἐκέλευθον ἐρετμόν,
ἔρξαντ' ἱρὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειόν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα πάπτην,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἱερσῆα δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
πᾶσι μάλ' ἑξείης. θανάτος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα πῆμα πελεῖται, ὅς κέ μι πέφνῃ
γήρᾳ ὑπαὶ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πόρις Περιλόπεια,
εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ὑπνόνδ' ἔβησαν
ἐν δῆτ' μαλακῆσι, δ' αἴθοπα δαῖδα φόωσαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
γρηὺς μὲν κείσσω, θάλιν οἶκόνδε βεβήκει.
τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
ἐρχομένοισι λέχος δέ, δαῖδ' μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
ὃν θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα
ἀσπάσιοι

& sanè lugentibus apparuisset rosea Aurora,
nisi alia cogitasset Dea cæsia Minerua.
noctẽ quidẽ in transitu longã tenuit, Auroraã aũt rursus
custodiuit in Oceano aureæ sedis, neq; sinebat equos
coniungi ueloces pedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaetonta, qui aurorum pulli ducunt. Lampus et
tunc igitur suam uxorem allocutus est prudens Vlysses: Phaeton e-
qui aurorę
O mulier, nondum enim omnium in fines certaminũ
uenimus, sed adhuc in futurum immensus labor est
multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
sic enim mihi anima dixit Tiresiæ
die illo quando descendi domum inferni intra,
reditum sociis quærens & mihi ipsi.
sed ueni, ad lectum eamus uxor, ut & iam
somno sub dulci deiectemur dormientes.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
lectus quidem tibi nunc erit quando animo
tuo uolueris, postquam te Dei fecerunt uenire
domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
sed quoniam cognouisti, & tibi Deus iniecit animo,
dic age mihi certamen, quoniam & in futurum (puto)
audiam: statim autem est scire non peius.
Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
felix, cur igitur me ualde hortans iubes
dicere? at ego dicam, neq; celabo.
non quidem tibi animus lætabitur: neq; enim ipse
lætor. quoniam ualde multas hominum in urbes iubebat
uenire, in manibus habentem aptum remum:
donec bos aduenirem qui nesciunt mare
uiros, neq; salibus mixtum cibum edunt,
neq; sciunt naues purpureas rostris,
neq; aptos remos, qui alæ nauibus sunt.
signũ autẽ mihi hoc dixit permanifestũ: (neq; te celabo)
quando iam mihi occurrens alius uiator
apparebit furcam tenere in illustri humero,
tunc me in terra fixo iussit remo,
sacrificantem sacra bona Neptuno regi,
agnum, taurumq; porcas q; ineuntem uerrem,
domumq; abire, facereq; sacras Hecatombas
immortalibus Deis qui cœlum latum habitant,
omnibus prorsus ordine. mors autem mihi ex mari ipsi
ignaua omnino talis ueniet, quæ me interficiet
senectute sub matura labefactum: circum autem populi
beati erunt. hæc mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
si quidem iam senectutem Dei perficient meliorem,
spes tibi postea malorum fugam fore.
Sic hi quidem talia inter se dicebant,
interim autem Eurynome q & nutrix parabant lectum
ueste molli, tædis subsplendentibus.
at postquam strauerunt subtilem lectum festinantes,
anus quidem iens, iterum domum iuit.
his autem Eurynome cubicularia præibat
euntibus ad lectum, tædam in manibus tenens:
in thalamum autẽ illis ductis, iterum abiuit. illi deinde

lætι

ἐπεὶ λεκτοῖς ἐν ἰδνώμασι συνέμιγεν.
αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δ' ἀγαλάς·
αὐτοὶ δ' ὑπὸ σκιεροῖσι μένον μεγάροισι καθ' αὐτούς.
τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητι καὶ ἐπαρτέϊ μῦθον ἔτευξαν,
πορφύρεον μύθοισι πρὸς ἀλλήλους φάτο δ' ἔμπης
ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέχθετο δῖα γυναικῶν,
αὐλητῆρι μνηστῆρσι τερπωλὴν ὀρέγουσ' ἀϊδηλον ὁμίλῳ,
οἳ ἤδη εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἡφύσσετο οἶνος·
αὐτὰρ ὁ δῖος ὑφ' Ὀδυσεὺς, ὅσα κήδεα ἔθηκε
ἀνθρώποις, ὅσά τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησε,
πάντ' ἔλεγ'. ἡ δ' ἄρα τερπθεῖ' ἄκουσε, δόλον δέ οἱ ὕπνος ἀμφιβεβήκει
πρὶν γλυκερὸν ὕπνον βλεφάροισι πᾶρος καταλέξαι ἅπαντα.
ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
ἦλθ' ὡς Λωτοφάγων αὖθ' ἱερὴν πεῖραν ἄρουραν·
ἔνθ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἄδμητα, δόλῳ δ' ἐλέλειπτο,
ἔνθ' ὡς Αἰόλου ἵκετ', ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
πέμπε δ' ἑῷ οἴκῳδε καὶ οὐ πω πῆμα φίλου δῦν πατρίδ' ἱκέσθαι
ἦλθε, δὲ πάλιν αὖτις ἀνάρπαξε θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρων μεγάλα στενάχοντα.
ἔνθ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκοντο,
οἵ ῥα τ' ὄλεσαν καὶ ὀλυνήμισλας ἑτάρους
πάντας· Ὀδυσεὺς δ' οἴος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ.
καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε,
ἔνθ' ὡς εἰς Ἀΐδαο δόμον ἔλυθε γυρώσοντα,
ψυχὴν χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο
νηὶ πολυκληῖδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους,
μητέρα θ' ἣ μιν ἔτικτε τρέφε τ' ὀψέ ποτ' ἐόντα,
ἔνθ' ὡς Σειρήνων ἀδινὴν φθόγγον ἄκουσε,
ἦλθε δ' ἐπὶ πλαγκτὰς πέτρας, δεινόν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣν ὀ πώποτ' ἀπήμονες ἄνδρες ἄλυξαν.
ἔνθ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
ἔνθ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐνθάδε ἑταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξε.
ὡς δ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψώ,
ἣ δ' ἑ μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
ἐν αὐτόθι γλαφυροῖσι, δὲ ἑτέρφεν, ἔνθ' ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήρων ἤματα πάντα·
ἀλλ' οὔ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθ' ὡς Φαίηκας ἀφίκε πολὰ μογήσας,
οἵ ῥά μιν περὶ κῆρι θεὸν ὡς τίμησαν,
δὲ πάμπαν σὺν νηὶ φίλην δὲ πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἔλιπ' ἐνδέπας τε δόντας,
ἔστ' ἄρα δὴ τάτατον ἔπρεπε ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμῷ.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' φάσθαι θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὁππότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ἧς κατὰ θυμὸν
δύνας ἐς ἀλόχου παρπέμψας δὲ καὶ ὕπνῳ,
αὐτίκ' ἔπ' Ὠκεανὸν χρυσόθρονον ἤριπε φάος
ὄρσῃ, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέρῃ. ὧρτο δὴ Ὀδυσεὺς
δύνας ἐκ μελάθρου, ἀλόχῳ δὲ μῦθον ἔειπεν,
ὦ γύναι, ἦ δὴ μάλ' πολέσιν κεκορήμεθ' ἀέθλοις
ἀμφοτέρω,

ἀμφοτέρω· σὺ μὲν γὰρ δ' ἐμὸν πολυκτήτην ἄνδρα
κλαίεσκ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι κὰδ θεοὶ ἄλλοι
ἤμβλυον ὡς δ' ἄσκοπον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος ἄεθλος.
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἰκόμεθ' ὄυδας,
κτήματα μὲν τά μοι ὧδε κομίζεται ἠδ' ἐνὶ οἴκοις
μῆλα δ' ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ λήσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
δώσουσ', εἰσόκε πάντας ἐπιπλήσωσιν ἑπαύλας·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδενδρήεντος ἀγροῦ ἔπειμι,
ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται.
σοί δ' ἐγὼ αὖτε τάδ' ὧδε τέλω πινυτῇ περ ἐόσσῃ·
αὐτίκα γὰρ φάτις ἔσσεται ἄμ' ἠελίῳ ἀνιόντι
ἀνδρῶν μνηστήρων, οὕς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
οἷς ὑπερῴῃ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἥσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά·
ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βώκολον ἠδὲ συβώτην,
πάντας δ' ὧτε ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
οἱ δὲ οἱ ἐκ ἀπίθησαν· ἐδύσετο δὲ χαλκῷ,
θῦρας, † ἄξε δὲ θύρας † ἤρχε δὲ Ὀδυσεὺς.
πρῶτα μὲν ἔξεσαν ἦγον ὑπὲρ χθόνα· ἕσπετο δ' αὖθις
πολλὰ μὲν φάος ἦεν ὑπὲρ χθόνα· ἕσπετο δ' ἄρ' Ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἄξηγε πόληος.

ambo: tu quidem hic meum multarum curarum reditum
flens: at me Iupiter doloribus & Dei alij
desiderantem impediuerunt mea à patria terra.
nunc aũt postquã ambo per desideratũ uenimus lectum,
res quæ mihi sunt cura in domibus:
oues autem quas mihi proci superbi consumpserunt,
multas quidem ipse ego prædabor, alias autem Achiui
dabunt, donec omnia impleuerint stabula:
sed equidem in arborosum agrum nado,
uisurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet. Vlysses ei
tibi autem uxor hoc mando prudenti licet: greditur ad
statim enim fama ibit simul Sole ascendente patrem.
uirorum procorum, quos interfeci in domibus:
nade in cœnaculum ascendens cum ancillis mulieribus,
ac sedeto, neq; aliquem aspice, neq; interroga.
dixit, & circum humeros indutus est arma pulchra:
monuit autem Telemachum & Bubulcum & Subulcum,
omnes autem arma insisit bellicosa manibus capere.
hi autem ei non inobedierunt: armati sunt autem ferro,
aperuerũt aũt ianuas, & exierũt, præiuit aũt Vlysses.
iam quidem lumen erat in terram: bos autem Minerua
obscuritate coopertos, citò eduxit urbe.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ω. ΡΑΨΩΔΙΑΣ Ψ.

Ὑπόθεσις.

Τὰς τῶν μνηστήρων ψυχὰς Ἑρμῆς εἰς ᾍδου κατάγει· ἡ ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται πρός τε τὸν πατέρα Λαέρτην, καὶ παρὰ τοῖς Ἰθακησίοις γινομένην ἐπὶ τῇ τῶν μνηστήρων ἀναιρέσει λύεται διακοπείσα.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ω. ΡΑΨΩΔΙΑ Η'.

Ὡδὲ Ὀδυσσεὺς σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ μάχετ' ἀγαθείῃ.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ὀρσεκάλεῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσίν
καλὴν, χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, ὅδε δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τὴν ῥ' ἄγε κινήσας· τὰὶ δ' τρίζουσαι ἕποντο.
ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
ὁρμηθεῖσ' ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
ὡς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφῶν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' ὀδρώοντα κέλευθα.
τὰς δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
καὶ τε παρ' ἠελίου πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθά τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.
εὗρον δὲ ψυχὴν Πηλεϊάδεω Ἀχιλῆος,
καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Πηλεΐωνος δ' ἄνακτος, μετ' ἀμύμονα Πηλέωνα.
ὡς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
ἤλυθ' ἀΐδηλος ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραται ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἶκῳ τε Αἰγίσθοιο θανον καὶ πότμον ἐπέσπον.

Mercurius antem animas Cyllenius euocabat
uirorum procorum: tenebat autem uirgã in manibus
pulchram, auream, hac hominum oculos mulcet
quorum uult, hos autem rursus & dormientes suscitat.
hac ducebat mouens: illæ autem stridentes sequebantur.
sicut autem quando uespertiliones secessu atri ingentis
stridentes uolant, postquam aliqua excidit
multitudine à petra, interq; sese hærent:
sic hæ stridentes simul ibant, præibat autem ipsis
Mercurius soporator ad latas uias. Mercurius procorum animas ad inferos deducit.
apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
& apud Solis ianuas & populum somniorum
ibant: statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
ubi habitant animæ, simulachra laborantium.
inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis, Danaũm animæ.
& Patrocli, & boni Antilochi,
Aiacisq;, qui optimus erat specie & corpore
aliorum Danaorum, post bonum Pelionem.
sic illi quidem circa illum uersabantur: propè autem
iuit postea anima Agamemnonis Atridæ
dolẽs: circum aũt aliæ cõgregatæ sunt quæcũq; cum ipso
domo in Ægisthi mortuæ erant & fatum obierant.

ODYSSEAE HOMERI XXIIII. RHAPSODIAE argumentum.

Procorum animas Mercurius ad inferos deducit: Et recognitio Vlyssis fit ad patrem Laertem. Et turbam Ithacensibus factam ob procorum cædem Minerua impedit.

ODYSSEAE HOMERI Ω. RHAPSODIA.

Omega autem Vlysses cum patre & filio pugnat Achiuis.

Mercurius autem animas Cyllenius euocabat
uirorum procorum: tenebat autem uirgã in manibus
pulchram, auream, hac hominum oculos mulcet
quorum uult, hos autem rursus & dormientes suscitat.
hac ducebat mouens: illæ autem stridentes sequebantur.
sicut autem quando uespertiliones secessu atri ingentis
stridentes uolant, postquam aliqua excidit
multitudine à petra, interq; sese hærent:
sic hæ stridentes simul ibant, præibat autem ipsis
Mercurius soporator ad latas uias.
apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
& apud Solis ianuas & populum somniorum
ibant: statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
ubi habitant animæ, simulachra laborantium.
inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
& Patrocli, & boni Antilochi,
Aiacisq;, qui optimus erat specie & corpore
aliorum Danaorum, post bonum Pelionem.
sic illi quidem circa illum uersabantur: propè autem
iuit postea anima Agamemnonis Atridæ
dolẽs: circum aũt aliæ cõgregatæ sunt quæcũq; cum ipso
domo in Ægisthi mortuæ erant & fatum obierant.

Achillis umbra.

hunc prior anima allocuta est Pelionis:
Atride, supra quidē te dicebamus Ioui gaudēti fulmine
uires heroas dilectum esse diebus omnibus,
quoniam multisq; & fortibus imperabas
populo in Troianorum, ubi passi sumus dolores Achiui.
ergo ne te primum adortura erat
Parca pernitiosa, quam nullus fugit, quicunq; natus est.
utinam fuisses honore functus quo imperabas,
populo in Troianorum mortem & fatum obijsses.
nam tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
& tuo quoq; filio magnā gloriam conciliasses in futurū:
nunc te miserrima morte fatale erat capi.

Atridis animas Achilli de eius fine re.

Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ:
beati Pelei fili, Deis similis Achilles,
qui mortuus es in Troia longè Argo, circum autē te alij
interfecti sunt Troianorum & Achiuorum filij optimi,
pugnantes circum te: tu autem in globo pulueris
iacebas magnus, oblitus equitatuum.
nos autem toto die pugnabamus: neq; omnino
cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset.
at postquam te ad naues portauimus ex bello,
deposuimus in lectis, purgantes corpus pulchrum
aquaq; calida & unguento. multas autem te circum
lacrymas calidas fundebāt Danai, totonderūtq; crines.
mater autem ex mari uenit cum immortalibus marinis,
nunciam audiens: nox autem in mare ruerat
magna. cepit autem tremor omnes Achiuos:
& ruentes iuissent concauas in naues,
nisi uir detinuisset antiquaq; multaq; sciens,
Nestor, cuius & antea optimum apparuit consilium,
qui ipsis bene prudens concionatus est & dixit:
sistite Argiui, ne fugite filij Achiuorum.
mater ex mari hæc cum Deabus marinis
uenit, suo filio mortuo occursura.
Sic dixit. cohibuerunt; timore magnanimi Achiui.

Achillis exequiæ.

circum autem te steterunt filiæ marini senis, (runt.
miserabiliter lugentes, circū a. immortales uestes indue-
musæ autem nouem omnes, alternis uoce pulchra,
lamentabantur. hic nullum illachrymem uidisses
Argiuorum: tale enim mouerat musa stridula.
septem & decem quidem te simul noctesq; & dies
flenimus immortales; Dij mortalesq; homines:
octaua & decima aūt dedimus igni, multas antē in ipso
oues ingulauimus ualde pingues & nigras boues.
cremebaris autem in uestē deorum, & unguento multo,
& melle dulci. multi autem heroes Achiui
armis irruerunt pyram circum ardentis,
pedestres; equestres; multus autem strepitus ortus est.
at postquam te flamma confecit Vulcani,
mane tibi collegimus alba ossa Achilles
uino in puro & unguento. dedit autem mater
auream amphoram: Bacchi autem donum
dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
in hac tibi iacent alba ossa illustris Achilles,
mixtim autem, Patrocli Menœtiadæ mortui:

sepa-

τὴν πϐτερὴ ψυχὴ πϐοσεφώνει Πηλέωνος,
ἀτρέϊδη, πέρι μέν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
αὐτ' ἐρῶν Ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα,
ἕνεκα πολλοίσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
Ἀργείοις· τῷ νῦν Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί.
ἦτ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα πεπάσεσθαι ἔμελλε
μοῖρ' ὀλοή, πλὴν ὅττις ἀλύσσεται, ὃς κε γήρᾳ τραπῇ.
ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος ἧσπερ ἄνασσες,
Ἀργείοις νῦν Τρώων θανάτου τε πότμου ἀπῆμεν.
καί κ' ἔτι τύμβου μὲν ἐποίησαν πανάχαιοι,
αὐτῷ τε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίσῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ πϐοσεφώνεεν ἀτρέϊδαο,
ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ὃς θάνες μὲν Τροίῃ ἐκὰς Ἄργεος, ἀμφὶ δὲ ἄλλοι
κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
μαρνάμενοι πϐὶ σεῖο· σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἱπποσυάων.
ἡμεῖς δ' ἠρόπαιον ἦμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
παυσάμεθα πτολέμοιο, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σ' ὦκα νέας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν μὲν λεχέεσσι, νυθήσαντες χρόα καλὸν
ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι. πολλὰ δὲ σ' ἀμφὶς
ἀκρυα θερμὰ χέον Δαναοί, κείροντό τε χαίτας.
μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν,
ἀγγελίης ἀΐσασα· βοὴ δ' ὤρνυτο πόντου ἀρῶρει
θεσπεσίη. τῷ κέν τ' ἔλαβε τρόμος πάντας ἀχαιούς·
καὶ νύ κ' ἀναΐξαντες ἐβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, ὅς καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
ἴστασθ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι ἀχαιῶν.
μήτηρ δ' ἁλὸς ἅδε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν
ὀρχεται, ὃ παιδὸς τεθνειότος αὐτιόωσα.
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἔσχοντο φόβοι μεγάθυμοι ἀχαιοί.
ἀμφὶ δὲ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
θρῆνεον· οὐθά κεν ἔτλη ἀδάκρυτόν γ' ἰδέσθαι
Ἀργείων· τοίην γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
ἑπτακαίδεκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι· (τῷ
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρί, πολλὰ δ' ἐπ' αὐ- al. δ' ἀμφὶ
μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἑλίκας βοῦς.
καίεο δ' ἐν τ' ἐδάπτοι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἥρωες ἀχαιοὶ
τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν περὶ καιομένοιο,
πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
αὐτὰρ ἐπεὶ σὲ δὴ σε φλὸξ ἐδάπτεσκε Ἡφαίστοιο,
πρωθῷ δ' ἦ τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ' Ἀχιλλεῦ
οἴνῳ ἐν ἀκράτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ φᾶρος
φάσκ' ἔμμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὀστέα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
μίγδα δὴ, Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·

ἐ χωρὶς

χωρὶς δ', Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῖεν ἁπάντων
ἦδη ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπεσπε μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
χοὸς ἀμαλὸν ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
ἀκτῇ ἐπὶ πρωχθέσῃ ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ,
ὡς κε τηλεφανὴς ἐκ πόντου φῶτ' ἀνδράσιν εἴη
τοῖς οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
μήτηρ δ' ἀθανάτους θεοὺς πρόσκαλλιε' ἄεθλα,
θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀρίστοισιν ἀχαιῶν.
ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν αὐτεβόλησα
ἡρώων, ὅτε κήδε' ἀποφθιμένῳ βασιλῆϊ
ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπήγνυνται ἄεθλα·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν † θηήσαο θυμῷ,
οἷ' ὦδε σοὶ κατέθηκε θεὰ πρόκαλλιε' ἄεθλα
ἀργυρόπεζα Θέτις. μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
ὣς σὺ μὲν ὀλλυμένων ὄνομ' οὐκ ἀπέβαλες, ἀλλά τοι αἰεὶ
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσται ἠδὲ σὸν Ἀχιλλεῦ.
αὐτάρ ἐμοί τί τόδ' ὄφελος ἐπεὶ πόλεμον πολύπονον;
ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθου τοῦ δόλῳ καὶ ἀλοχοιο.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δ' ἐσάφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργεϕόντης,
ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων.
τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντε ἰδὼν κίον, ὡς ἐσιδέσθην.
ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
πατρὸς Μελανθῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
τὸν πρότερον ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
Ἀμφιμέδον, τί παθόντε δυ' ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
πάντε κεκριμένοι ἠύ· ὁμήλικες· οὐδέ κεν ἄλλως
κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
ἦ ὔμμ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐλάασσεν,
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά;
ἦ πτοι ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐλυμήναντ' ἐπὶ χέρσῳ
βοῦς πορφυρομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
ἦε πρὸ πτόλιος μαχεούμενοι ἠδ' ἐπὶ γυναικῶν;
εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι ὄφρα τάχιστα ἔω.
ἦ ὀ μέμνημ' ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ,
ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν αὐτῷδιῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσέλμῳ ἐπὶ νηῒ;
μῆνα δ' ἀρ' ὅλον πάντα πορήναμεν ὄψεα πόντου,
ὡς δὴ πεπιθόντες Ὀδυσσῆα πτολίπορθον.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ αὐδῶν Ἀγαμέμνον,
μέμνημαι τάδε πάντα διοτρεφὲς ὡς ἀγορεύεις·
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα κατὰ μοῖραν καὶ κατὰ κόσμον
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος οἷον ἐτύχθη.
μνώμεθ' Ὀδυσσῆος δῖου οἰχομένοιο δάμαρτος·
ἐκ δ' ὄπα πάντα ἔειπε συγερὸν γάμον, ὅν τινα τεύχει,
ἡμῖν φραζόμενον θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
ἀλλὰ δόλον τόν γ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
σπασάμενον μέγαν ἰστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε
λεπτὸν καὶ πύκιμον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄλωνται)

separatim a. Antilochi, quæ eximiè honorabat omnium
aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
circum ipsa a. postea magnum & excellens sepulchrum
fudimus Argivorum sacer exercitus bellicosorum
littore in excelso in lato Hellespontο.
ut longè manifestus ex ponto uiris esset
his qui nunc sunt & qui in futurum erunt.
mater autem oratis dijs pulchra certamina,
posuit medio in certamine optimis Achivorum.
iam quidem multorum sepulchro uirorum interfuì
heroum, quando aliquando mortui regis
cinguntur q̃ iuuenes & parant certamina:
sed illa maximè uidens miratus fuisses animo,
qualia de te posuit Dea pulchra certamina
argentea pedibus Thetis. ualde enim amicus eras Deũ.
sic tu q̃dẽ neq; mortuus nomen perdidisti, sed tibi semper
omnes in homines gloria erit bona Achilles:
at mihi quæ hæc utilitas quòd bellum gessi?
in reditu enim mihi Iupiter conflauit malam mortem
Ægisthi à manibus & perditæ uxoris.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
prope autem ipsos uenit internuncius Argicecator,
animas procorum deducens Vlyssi domitorum.
illi igitur stupefacti recta iuerunt, postquam uiderunt,
cognouit autem anima Agamemnonis Atridæ
filium Melanthij perinclytum Amphimedontem:
hospes enim erat, Ithacæ in ædes habitans.
hunc prior anima allocuta est Atrida:
Amphimedõ, quid accidit ut tenebrosam terrã ueneritis Agamẽnonis animæ Amphimedonto proco.
omnes electi & coæui? neq; aliter
discernens elegisset in urbe uiros optimos.
num uos in nauibus Neptunus domuit,
mouens molestos uentos & undas longas?
an iniusti uiri læserunt in terra
boues circa interfectos & ouium greges pulchros?
an pro urbe pugnantes & mulieribus?
dic mihi interroganti: hospitem autem tibi me dico esse.
an non recordaris quando illuc ueni in uestram domum,
inciturus Vlyssem cum dino Menelao
Ilium ad simul sequi bene transtratis in nauibus?
mense autem toto omnem transiuimus latum pontum,
festinanter persuaso Vlysse urbium populatore.

Hunc aũt rursus anima allocuta est Amphimedontis:
Atrides optime rex uirorum Agamemnon,
memini hæc omnia à Ioue nutrite sicut dicis: Amphimedontis proci anima Atridæ interitus fui historiam narrat.
tibi autem ego bene prorsus omnia & uerè narrabo,
nostræ mortis malum finem qualis factus sit.
ambiebamus Vlyssis diu absentis uxorem:
hæc neq; negabat odiosas nuptias, neq; perficiebat,
nobis machinans mortem & parcam nigram.
sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit:
statuens magnam telam in domibus texebat
tenuem & rotundam: statim autem nobis dixit:
iuuenes mei proci, quoniã mortuus est diuinus Vlysses,
manete festinantes meas nuptias, donec uestem
perficiam, (ne mihi uana fila pereant)

al. ἐτιθήνα

μίμνημαι τάδε πάντα, καὶ ἀτρεϊδαι καταλέξω.

Λαέρτῃ
Laer-

Laerti heroi ſepulchralem, in quando ipſum
Parca pernicioſa ſuſtulerit longè dormientis mortis:
ne aliqua in populo Græcarum culpet,
ſi ſine ueſte iacebit qui multa poſſederit.
Sic dixit: nobis autẽ perſuaſus eſt animus ſuperbus.
tunc diurna quidem texebat magnam telam,
noctibus autem diſſoluebat, lampadibus appoſitis.
ſic triennio latuit dolo, & perſuaſit Achiuis.
ſed quando quartus uenit annus, & uenerunt tempora,
menſibus deficientibus, multiq́ dies præterierunt,
tunc aliqua dixit mulierum quæ manifeſtè ſciebat,
& hanc diſſoluentem inuenimus illuſtrem telam,
ſic hanc perfecit & non nolens, per uim.
beneq́ quæ ueſtem oſtendit, texta magna tela,
lota, ſoli ſimili uel lunæ.
tunc Vlyſſem mala aliunde duxit fortuna
agri in extremitate, ubi domos habitabat ſubulcus.
illic uenit dilectus filius Vlyſsis diuini,
ex Pylo arenoſa reuerſus cum naui nigra.
hi autem procis mortem malam parantes,
uenerunt ad urbem ualde inclytam: & Vlyſſes
poſterior, at Telemachus antè præceſſit.
hunc a. ſubulcus duxit mala corpore ueſtimẽta habentẽ,
pauperi triſti ſimilem & ſeni,
innitentem: malas a. circum corpus uiles indutus erat,
neq́ aliquis noſtrûm potuit cognoſcere hunc eſſe,
repentè apparentem, neq́ qui maiores natu erant:
ſed uerbis malis inceſſimus & percuſſionibus.
at hic quidem diu toleranit in ædibus ſuis
percuſſus & iniuria affectus, toleranti animo:
ſed quando iam ipſum ſuſcitauit Iouis mens Ægiochi,
cum quidem Telemacho perpulchra arma ſublata,
in thalamum depoſuit, & clauſit feras:
at hic ſuam uxorem multis aſtutijs iuſsit
arcum procis ponere albumq́ ferrum,
nobis infortunatis certamina & cædis principium.
neq́ aliquis noſtrûm potuit fortis arcus
nernum tendere, longeq́ aberamus:
ſed quando in manus peruenit Vlyſsis magnus arcus,
tunc nos quidem omnes increpabamus uerbis
arcum non dari, neq́ ſi ualde multa diceret:
Telemachus autem ei ſolus incitans iuſsit.
is ipſe cepit manu perpatiens diuus Vlyſſes,
facilè autem tendit arcum, perq́ miſit ferrum.
ſtetit aũt in pauimẽtum iens, ueloceſq́ effudit ſagittas,
graniter circumſpiciens: percuſsit aũt Antinoum regem.
at poſtea alijs immiſit tela lethifera,
contra collineans: hi autem ſimul denſi cadebant.
cognitum a. erat quòd aliquis ipſis Deorũ adiutor eſſet.
ſtatim n. in ædibus ſequẽtes fortitudine ipſorũ (fœdus,
interficiebãt promiſcuè: illorũ aũt gemitus excitabatur
capitibus percuſsis, pauimentũ a. omne ſanguine fluebat.
ſic nos Agamemnon perijmus, quorum adhuc nunc
corpora neglecta iacent in domibus Vlyſsis.
nondum enim ſciunt amici in domibus cuiuſq́,
qui abluto nigro ſanguine ex uulneribus,

Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, † εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγὴς θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ κτεάτων κεῖται πολλὰ κτεατίσας.
Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθεθε θυμὸς ἀγλαΐηφι.
ἡ μὲν γὰρ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔλαθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς.
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, πολλὰ δ' ἤματα πάλη ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή τις εἶπε γυναικῶν ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τὴν δὴ λύσαν ἐφύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν,
ὡς ἐπὶ μὲν ἔργον ἐτέλεσσε μετὰ δὲ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης,
εὖθ' ἣ φάρει ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
πλυνέουσ', ἠελίῳ φαεσιμβρότῳ ἠδὲ σελήνῃ.
καὶ τότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς πόθεν ἤγαγε δαίμων
ἀγρὸν ἐπ' ἔσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης. al. ἰσχατιῇ,
ἦλθε δ' ἔπειτα φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο,
ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ.
τὼ ἤ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
ἵκοντο πρὸς ἄστυ περικλυτόν· αὐτὰρ ὁ μὲν δὴ
ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἐγεμόνευε.
τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα,
πτωχῷ λυγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδ' ἐγέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο,
ὀδμή τις ἡμείων δύσατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
ἀθρήσας πρόφαντ', ἀδ' οἱ πρόγχυσιν ἦσαν·
ἀλλ' ἐπεσίν τε κακοῖσιν ἐΐπτομεν ἠδὲ βολῇσιν.
αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι
βαλλόμενος καὶ ἐνίσσόμενος, τετληότι θυμῷ·
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
σὺν μὲν Τηλεμάχῳ πόρι καλλίεα τεύχε' ἀείρας,
ἐν θάλαμον κατέθηκε, καὶ ἐκλήϊσσεν ὀχῆας·
αὐτὰρ ὅ γ' ἄλοχον πολυκερδέα οἷσιν ἄνωγε
τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
ἡμῖν ἀνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνα ἀρχεῦ.
ὀδμή τις ἡμείων δύσατο κρατερὸν βιὸν
νύμφῃ φησάντων, πολὺ δ' ὤιδίσσε ἥμενον·
ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσῆος μέγα τόξον,
ὣδ' ἡμεῖς μὲν πάντοθ' ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
τόξον μή δόμεναι μηδ' εἰ μάλα πολλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δ' ἐμιν οἷος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ὁ λίξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσσε βιόν, δόσε δ' ἄπτε σιδήρῳ.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχέας δ' ἐκχύδαν' οἰστούς,
δεινὸν παπταίνων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι βέλεα σμερδνὰ τιτύσκων
ἄντα τίτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχίσποροι ἔπιπτον.
γνωτὸν δ' ἦν ὅ τις σφι θεῶν ὣς τάρβησεν ἰόντα.
αὐτίκα γὰρ κατὰ δῶμα τὸν ἀμύμονα μήδεϊ σφῷ
κτεῖνον ὣς προφάδην· τῶν δ' οὔτινος ὤρνυτ' ἀεικὴς
κρατὸς ὑπερθόμενος, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν
ὣς ἡμεῖς Ἀγάμεμνον' ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν (γν.
σώματ' ἀκήδεια κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος·
οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δῶμα ἑκάστου,
οἵ κ' ἀπονιψάμενοι μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,

κατθέμενοι γοάοιεν· ὁ γὰρ μέρας ἐστὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν ἀτρεΐδαο,
ὄλβιε Λαέρταο πάϊ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ ἄρα σῷ μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
ἀνδρὸς κουριδίου. τῷ οἱ κλέος ὄπποτ' ὀλεῖται
ἥς ἀρετῆ· τεύξουσι δ' ὦκα χθονίοισιν ἀοιδὴν
ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
κτείνασα πόσιν· στυγερὴ δέ οἱ ἔσσετ' ἀοιδὴ
ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ κε φῆμιν ὄπασσε
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' ἀγαθὴ τελέσσῃ.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἑσταότ' εἰν Ἀΐδαο δόμοις ἔνδον κεύθεσι γαίης.
οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ μόγησεν·
ἔνθά οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέεν αὐτὴν,
ἔνθα τε δ' ἐσθίσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἰάουον
δμῶες, τοὶ οἱ ἔργα ἐτήτυμα μητιόωντο·
ἔνθ' ἦ γε Σικελὴ γρηὺς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
τῶδ' ἀγρῷ κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος·
ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμῶάς τε καὶ υἱέα μῦθον ἔειπεν,
ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον·
δεῖπνον δ' ἤδη ἔπειτα συῶν ἱερεύσατε ὅττις ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἠμετέροιο,
αἴ κ' ἐμ' ὐπ' ὀφρύσι γνοίη καὶ φράσεται ὀφθαλμοῖσιν,
ἦε κεν ἀγνοίησι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὣς εἰπὼν, δμώεσσιν ἀρήια τεύχε' ἔδωκεν.
οἱ μὲν ἔπειθ' ὁμάδησε δόμονδε θοῶς ἰόντ· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἔσσυτο ἴμεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων·
ὅδε δ' εὗρεν Δολίον μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
ὅδε τινα δμώων, ὅδ' υἱέων· ἀλλ' ἄρα τούγε
αἱμασιὰς λέξοντες ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος,
ἔσχον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.
ἔνθ' ὅ γε δὴ οἶον πατρὸς εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
λισσαίνοντα φυτόν. ῥυπόωντα δ' ἔσω χιτῶνα,
ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δ' κνήμησι βοείας
κνημῖδας ῥαπτὰς δ' ἐδέδει, γραπτοὺς ἀλεείνων·
χειρίδας τ' ὐδὲ χροΐ, βάτων εἵνεκ'· αὐτὰρ ὑπερθεν
αἰγείαν κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πῆμα θυμῷ ἐέξων.
τὸν δ' ὡς οὖν γέροντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
γηραϊ τειρόμενον, μέγα δ' ἔρρισε πῆμα θυμῷ ἔχοντα,
στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δ' ἄκριον εἶδε.
μύρμηκιξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
κῦσαι καὶ προσφῶναι ἕκαστα πατρόθ', ἅδε ἕκαστα
εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἤ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
ὧδε δ' ἑοὶ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρήσασθαι.
τὰ φρονέων ἴθυς ἦλθ' αὐτῷ δῖος Ὀδυσσεύς·
ἄχνυτο δ' ἔνδοθι θυμῷ κατέχων κεφαλὴν, φυτὸν ἀμφελάκατε·
τὸν δ' ἦ τοι πρόσαμα προσεφώνεε φαίδιμος υἱὸς,
ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίῃ σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
ὄρχατον

deponentes ingerent. hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ:
beate Laerte fili prudens Vlysses,
nimirum cum magna uirtute possedisti uxorem.
ut bonæ mentes erant bonæ Penelopæ,
filiæ Icarij, ut bene recordata est Vlyssis,
uiri genialis. ideo ei gloria nunquam peribit
suæ uirtutis: facient autem terrestribus cantilenam
immortales uenustam prudenti Penelopæ.
non sic Tyndari filia mala consultauit opera,
genialem interficiens maritum: odiosa autem cantilena
erit in homines: difficilem autem famam præbuit
fœmineis mulieribus, & quæ benefica erit.
Sic hi quidem talia inuicem loquebantur,
stantes in Ditis domibus sub obscuritatibus terræ.
illi a. postquã ex ciuitate iuerũt, citò in agrũ peruenerũt Vlyssei ad
pulchrum Laertis factum, quem quondam ipse patrẽ con-
Laertes comparauit, postquam ualde multum laborauit: tendit.
illic ei domus erat, circumstante mansione undiq;
in qua comedebant & sedebant & dormiebant
famuli necessarij, qui ei amica operabantur:
in autem mulier Sicula anus erat, quæ senem
diligenter curabat in agro longè ab urbe:
tunc Vlysses pastoribus & filio sermonem dixit:
uos quidem nunc ite bene ædificatum oppidum:
cœnam a. statim porcorum sacrificate quicunq; optimus
at ego patrem tentabo nostrum,
si me agnoscat & animaduertat oculis,
an ignoret, multo tempore absentem.
Sic locutus, seruis bellicosa arma dedit.
hi quidem postea domum uelociter iuerunt: at Vlysses
propius iuit multum fructibus uiridarium tentaturus:
neq; inuenit Dolium magnum uiridariũ in descendens,
neq; aliquem seruorum, neq; filiorum: sed hi
sepes collecturi, quæ uiridarij essent septum,
abiuerant: at eis senex uiam præibat.
solum autem patrem inuenit benefacto in uiridario,
purgãtem plantam. sordidam aũt indutus erat tunicam,
pannosam, fœdam: circum autem tibias bubulas
ocreas pannosas ligauerat, lacerationes euitans:
digitaliaq; in manibus, ruborum gratia: at desuper
caprinum pileum capite habebat, dolorem augens.
hunc autem postquam agnouit perpatiens diuus Vlysses
senectute consumptũ, magnũ a. memb. dolorẽ habẽtem,
stans sub alto pyro lacrymam effudit.
cogitabat autem postea in mente & in animo,
oscultari & amplecti suum patrem, & singula
dicere, quomodò uenisset et peruenisset in patriã terram:
an prius interroget, singulaq; tentet.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse,
primum obiurgatorijs uerbis tentare.
hæc cogitans recta iuit ad eum diuus Vlysses:
& ille quidem demisso capite, stirpem circum fodiebat:
hunc autem astans allocutus est illustris Vlysses:
O senex, non imperitia te tenet gubernare

uirida-

Vlyſſes patrem compellat.

uiridarium: ſed bene tibi cura habet, neq; omnino
non planta, non ficus, non uitis, non quidem oliua,
non pyrus, non ſulcus ſine cura in horto.
aliud aũt tibi dicam, tu autem noli iram impone animo:
ipſum te non bona cura tenet, ſed ſimul ſenectutem
moleſtã habes, ſqualesq; male, & indecenter indutus es.
non quidem pigritiæ dominus gratia te curat,
neq; te ſeruili decet uideri
forma & magnitudine: regi enim uiro ſimilis es.
tali autem ſimilis es, poſtquam lotus eſt comeditq;
dormit molliter. hic enim mos eſt ſenum.
ſed age mihi hoc dic & uerè narra,
cuius ſeruus es uirorum? cuius autem hortum gubernas?
& mihi hoc dic uerè, ut bene ſciam,
ſi uerè Ithacam hanc ueni, ſicut mihi dixit
hic uir nunc obuiam factus huc uenienti,
non ſatis prudens: quoniã non auſus eſt ſingula
dicere, & audire meum uerbum, ſicut interrogabam
de amico meo, ſi cubi uiuit & eſt,
an iam mortuus eſt, & in ditis domibus.
nam tibi dicam, tu autem intellige, & me audi:
uirum aliquando hoſpitio excepi dilecta in patria terra,
noſtram domum uenientẽ: & nondũ aliquis homo alius
hoſpitũ peregrinorum amicorũ meam uenerat domum.
dicebat autem ex Ithaca genus eſſe, & dicebat
Laertem Arciſiadem patrem eſſe ſuum.
hunc quidem ego ad domum ducẽs bene hoſpitio excepi.
peramanter tractans, multis in domo entibus,
& ei dona præbui hoſpitalia qualia decebat:
auri quidem ei dedi benefacti ſeptem talenta,
dedi autem ei pateram totam argenteam floridam,
duodecim autem ſimplices neſtes, totq; tapetas,
tot autem pallia pulchra, tot autem inſuper interulas:
ſeparatim autem rurſus mulieres eximias opera ſcientes
quatuor ſpecioſas, quas uoluit ipſe eligere.
Huic autẽ reſpondit poſtea pater lacrymas fundens:
hoſpes, equidem terram peruenisti quam interrogas,
iniurij autem ipſam & iniuſti uiri habent.
dona autem uana hæc donaſti multa præbens.
ſi enim ipſum uinum inueniſſes Ithacæ in populo,
equidem te bene donis remuneratus dimiſiſſet,
& hoſpitio tutaſſe bona. hoc enim ius eſt, quicũq; caperit.
ſed age mihi hoc dic & uerè narra,
quotus iam annus eſt quando excepiſti illum
tuum amicum infelicem, meum filium? ſiquidem eſſet:
infortunatum, quem longè ab amicis & patria terra,
uel in pontu comederunt pisces, uel in terra
feræ & auibus laniamentũ factus eſt: neq; ipſum mater
fleuit cooperiens, pater q̃, qui ipſum genuimus:
neq; uxor multum dotata prudens Penelope
ploranit in lectis dilectum maritum, ſicut decet,
oculos claudens. hic enim eſt honos mortuorum.
& mihi hoc dic uerè, ut bene ſciam,
quis, unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?
ubi autem nauis ſteteit uelox, quæ te duxit huc,

ὄρχατον· ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν
ὀ φυτόν, ὀ συκῆ, ὀκ ἄμπελος, ὀ μὴν ἐλαίη,
ὀκ ὄγχνη, ὀ τρασιὴ τοι ἄνδυ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
ἄλλο δ' ἐ τοι ἐρέω, σὺ δ' μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
αὐτόν σ' ὀκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
λυγρόν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι.
ὀ μὲν ἀδργίης γε ἄναξ γῶιν' ὅ σε κομίζει,
οὐδέ τι τοι δ' ἄλεισον ὧν πρέπει εἰσορόασθαι
εἰδ' ὃ καὶ μεγέθ· βασιλῆϊ γὰρ αὖ δ' ἐοικας.
τοιόσδε δ' ἐοικας, ἐπεὶ λόσαιτο φάγοι τε,
εὐδ' ἐμμεναι μαλακῶς. ἦ γὰρ δ' ἶκη ὅδε γεράοντως,
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τοῦ δμῶός εἰς αὐδρῶν; τοῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύν-
καί μοι ἔτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ, (εις;
εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τιν' δ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
ὅστ· αὐτὴρ γὼ δ' ἐ ξυμβλήμενος γνῶδ' ἰόντε,
ὅτι μὰλ' ἀρτίφρων· ἐπεὶ ὀ τόλμησεν ἕκαστα
εἰπεῖν, οὐδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνου ἐμῶ, εἴπερ ζώει τε καὶ ὄδε,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν ἀίδαο δόμοισιν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δ' συμβλεο, καί μοι ἄκουσον·
ἀνδρὰ ποτ' ἀξείνοσα φίλην γῆ πατρίδι γαίῃ,
ἡμέτερόν δ' ἐλθόντα· ⁘ ὅπως τις βροτὸς ἄλλο
ξείνων τηλεδαπῶν φιλέων ἐμὸν ἶκτο δ' ὦμα.
δύκτο δ' ἀξ Ἰθάκης γλύος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτῃ Ἀρκεισιάδῃ πατρὶ ἔμμεναι αὐτ.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δ' ὦμα τ' ἄγων εὖ ἀξείνοσα
γῶδ' υἱέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καί οἱ δ' ὧρα πόνου ξεινήια οἷα τύπει·
χρυσὸ μὲν οἱ δ' ὦκ' ἀυδρχ⊖ ἔπλα τάλαντα,
δῶκα δ' οἱ κρητῆρα πανάργυρον αὐθεμόεντα,
δῶδ' ἕκα δ' ἁπλοίδας χλαίνας, τόσσους τ' ἀπήκας,
τόσα τ' φάρεα καλὰ, τόσσους δ' ὧδι τοῖσι χιτῶνας·
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονας δρ' ἐδίλῃας
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελε αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εὖ-
ξεῖν', ἦτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρ ἐ εἰς, (θων,
ὕβρισαὶ δ' αὐτὴν ⊖ ἀτάσθαλοι οὐδ' ἐρύσσι ἔχουσι.
δῶρα δ' ἐτώσια τοῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων.
εἰ γάρ μιν ζωὸν † γε κίχεις Ἰθάκης γῶι δ' ἤμω, al. γ' ἱκάνεις
ζωὸν κ' σ' εὖ δ' ὠρσιον ἀμειψάμενον ἀπέπεμψε,
καὶ ξείνιά γ' ἀγαθῆ. ἦ γὰρ θέμις, ὅστις ὑπάρξῃ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
πόσον δὴ ἔτ· ὀδὸν ἐσσὶ πατρὸς καὶ μητέρος ἧς
σὸν ξεῖνον δύσμορον, ἐμὸν παῖδ'; εἰ ποτ' ἔλω γε
δύσμορον, ὃν ⊖ πόντῳ φάγον ἰχθύσι, ἢ ὑδὶ χέρσῳ
θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἔλωρ γόνυ· δὲ μήτηρ
κλαῦσε πόσιν λαισῆα, πατὴρ δ', οἳ μὲν τεκόμεσθα·
ὀδ' ἄλοχος πολύδωρ⊖ ἐκέφρων Πηλοπεία
κώκυσ' γὼ λεχέεσσι φίλην ποσὶν, ὡς ἐπέοικε,
ὀφθαλμὼς καθελοῦσα. τὸ γὰρ γέρας ὅδι θανόντων.
καί μοι ἔτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν εἰς αὐδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ποῦ δ' νηῦς ἔσχε θοὴ, ἣ σ' ἤγαγε δεῦρο,

ἀὐτιθέης δ' ἑτάρους; ἦ ἔμπορος εἰλήλουθας
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν; (σεῦς,
Τὸν δ' αὖτε μεμβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· τοι γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως κατὰ μοῖραν
ἐρέω· ἐμὶ γὰρ δὴ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίων,
υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος.
αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων
πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δηὖτε ἐλθέμεν ἄκριτα θυμῷ
νηῦς δέ μοι ἔστηκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆι τόδε πέμπτον ἔτος ἐστὶν ἰόντι
δεῦρ' ἐξ Ἰθάκης, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
δύσμορος· ἦ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἑκεῖνον,
χαῖρε δ' ἑκεῖνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νεῖκος ὀΐετο
μίξεσθαι ξείνοις, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα δώσειν.
Ὡς φάτο. τὸν δ' ἄχεος νεφέλη κάλυψε μέλαινα.
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κακκεφαλῆς πολιῆς, ὀδύνην ἐφορίξων.
τοῦ δ' ὠρίνθη θυμός, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἦλθε
δριμὺ μάλ' ὠκέως πατρὸς φίλου εἰσορόωντι,
κύσε δ' ἐμὶν πόδας ἠδὲ καὶ ἀμφὶς ἄμφω παλάμας,
κεῖνος μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ δὲ πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἴαχε κλαυθμοῖο γόοιό τε δ' ἀκρυόεντος·
ἐκ γάρ τοι ἐρέω· (μάλα δὴ χρὴ πάντα δυλίεμεν ἔμπης)
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐνὶ μετόροισι δόμοισι,
λώβην τιννύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς πάις ἐνθάδ' ἱκάνεις,
σῆμά τι μοι νῦν εἶπε ἀριφραδές, ὄφρα πεποίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· οὐλὴν πρῶτον τύδε φράσαι ὀφθαλμοῖσιν (σεύς,
τὴν σῦς λευκῷ ὀδόντι
ἔλασσέ μ' ἐρεύσας ἐλθὼν Παρνησόνδε σὺν υἱάσι μητρὸς ἐμῆς.
ἐσθλὴ γὰρ μήτηρ· ἐπὶ δ' ἐλθέμεν ἤθελε πατρὶ
Αὐτολύκῳ μητρὸς φίλου, ὄφρ' ἂν ἐλοίμην
δῶρα τά οἱ δῦρο μολὼν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ ἐλαίης ἐύκτιμένοιο ἕκαστα
εἴπω, ἃ μοι πάτερ ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἤτεόν σε ἕκαστα,
παῖδος ἐὸν κατὰ κῆπον ἰὼν αὐτόματος ὀπάζων.
ἀμφὶ δ' ἐνεβήσαμεν, σὺ δ' ἀνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, καὶ δέκα μηλέας,
συκέας τεσσαράκοντα· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
πεντήκοντα, ἕκαστον, ἀταρπύγιος ἦ ἔσεσθαι·
ἄλλα δ' ἐνθάδε καρπὸς ἀοίδιμος ἔασιν,
ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.
Ὡς φάτο. τοῦ δ' αὖτ' λυτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντος τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσ-
σεύς· ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ πρὸτι οἷ (σεύς.
εἶλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔμπνυτο, μεθὸν φρεσὶν ἔκφερε θυμός,
δὴ τότε μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
Ζεῦ πάτερ, ἦ ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
εἰ ἐτίσαν μνηστῆρας ὑπερφιάλως ἐτίσαντο.
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μή τάχα πάντες
ἥδε δ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ

diuinosq́ socios? an mercator uenisti
naui in aliena, illi autem te exposito discesserunt?
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
tibi equidem omnia prorsus uerè narrabo.
Sum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habitò,
filius Aphidantis Polypemonidæ regis.
at mihi nomen est Eperitus: sed me fortuna
errare fecit à Sicania huc uenire nolentem:
nauis autem mihi illa stat in agro longè ab urbe.
at Vlyssi hic iam quintus annus est
ex quo illinc iuit, & à mea discessit patria,
infelix: certè ei bonæ erant aues eunti
dextræ, quibus gaudens quidem ego dimisi illum,
gaudebat ille iens: animus autem nobis adhuc sperabat
miscendos hospitalitate, & splendida dona daturos.
Sic dixit. hunc autē doloris nebula cooperuit nigra.
ambabus autem manibus capiens puluerem ardentem
fudit in caput canum; graniter suspirans.
illius autem motus est animus, per nares autem ei iam
acer spiritus prorupit, dilectum patrem inspicienti.
osculatus est a. ipsum amplectens saltas, et alloquens eit:
ille quidem hic ipse ego, pater, quem tu inquiris,
ueni nigesimo anno in patriam terram.
sed tabifime fletu lucluq́ lacrymoso.
etenim tibi dicam: (ualde autem oportet festinare tamē)
procos interfeci in nostris domibus,
nocumentum ulcifcens dirum & mala opera.
Huic autem rursus Laertes respondit, dixitq́:
si quidem Vlysses meus filius huc uenisti,
signum aliquod mihi nūc dic manifestū, ut persuadear.
Hunc aūt respondens allocutus est prudens Vlysses:
cicatricem quidem primum hanc animaduerte oculis
quam in Parnaso mihi inflixit fus albo dente
cùm iuissem: tu autem me miseras & honoranda mater
ad patrem Antolycum matris dilectum, ut caperem
dona quæ huc profectus mihi promiserat & annuerat.
eia age tibi & arbores bene culto in uiridario (gulas,
dicā quas mihi aliquando dedisti, ego a. petebā à te fin-
puer in horto sequens: per autem ipsas
ibamus, tu autem nominasti & dixisti singulas.
piros mihi dedisti tredecim, & decem malos,
ficos quadraginta: sulcos autem mihi sic nominasti
daturum quinquaginta, frugifer autem quisq́
erat: illic uuæ omnigenæ sunt,
quando iam Iouis tempora incumbunt desuper.
Sic dixit. illius a. ubi soluta sunt genua et dilecti cor,
signa recognoscentis quæ ei certa dixerat Vlysses.
circum aūt filium dilectum iecit brachia: eum aūt ad se
cepit exanimatum pertolerans diuus Vlysses. (sus est,
at postquā respirauit, & in præcordia animus congrega
iterum uerbis respondens allocutus est:
Iupiter pater, certè adhuc estis dei in magno Olympo,
si uerè proci improbam procacitatem luerunt.
nunc autem grauiter timeo in mente ne citò omnes
huc irruant Ithacenses, nuncios autem

Vlysses procedit ad patri.

al. ἀτάδαλον

πάντη

omnino immittant Cephallenorum ciuitatibus.

Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
confide, non tibi ista in mentibus tuis curæ sint:
sed eamus ad domum quæ uiridarium prope iacet.
illuc autem Telemachum & bubulcum & Subulcum
præmisi, ut cœnam pararent citissimè.

Sic locuti iuerunt ad domos pulchras.
bi autem quando peruenerunt domos bene habitatas,
inuenerunt Telemachum & bubulcum & subulcum
intidentes carnes bonas, miscentesq; nigrum uinum.
interim autem Laertem magnanimum sua in domo
famula Sicula lauit, & unxit oleo:
circum autem ueslem pulchram iecit. at Minerua
propè astans unxit membra pastori populorum,
maiorem quàm antea & crassiorem fecit uideri.
ex balneo uuit, admiratus est autẽ ipsum dilectus filius,
postquam uidit immortalibus deis similem aspectu:
& ipsum loquens uerbis uelocibus allocutus est:
ô pater, certe omnino aliquis te deorum sempiternorum
formaq; magnitudineq; bonum fecit uideri.

Hunc aũt rursus Laertes prudẽs contra allocutus est:
utinam enim Iupiterq; pater & Minerua & Apollo,
qualis Nericum cepi bene ædificatam urbem,
littus terræ, Cephallenibus imperans,
talis ens hesternus in nostris domibus,
arma habens humeris adfuissem & propulsassem
uiros procos: quo ipsorum genua solui sissem
multorum in domibus, tu aũt mentes intra lætus fuisses.
sic bi quidem talia inuicem dicebant.
bi a. postquã cessarunt à labore, parauerunt q; cõmunem,
ordine sederunt in lectis q; sedibus q;.
tunc bi quidem cœnam aggrediebantur: mox autem
Dolius uenit senex Dolius, simul autem huius filij senis
senex. ex operibus fatigati, siquidem ante ueniens uocauit
materinus Sicula, quæ ipsos nutriuit: & senem
accuratè curauit, postquam senectus cepit.
bi autem ut Vlyssem uiderunt, agnouerunt q; animo,
steterunt in domibus stupefacti. at Vlysses
dulcibus uerbis notans dixit:

O senex, sede ad cœnam, obliuiscimini autẽ superis.
diu enim cibum aggrediendi cupidi
manebamus in domibus, uos expectantes semper.

Sic dixit. Dolius autem recta iuit manus extendens
ambas. Vlysses aũt capies oscultatus est manus in palma,
& ipsum fans uerbis uelocibus allocutus est:
ô amice, quoniam redijsti cupientibus ualde nobis,
nec q; pudentibus, dei autem te duxerunt,
salue q; & ualde gaude, dei autem tibi felicitates dent,
& mihi hoc dic uerum, ut bene sciam,
an iam aperte scit prudens Penelope
reuersum te huc an nuncium mittamus.

Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
Vlysses ô senex, iam scit: quid te oportet hæc laborare?
Dolio. sic dixit. ille autem rursus sedit bene polita in sede.
eodem modo filij Dolij inclytum circa Vlyssem

inter-

ϖαύτ᾽ ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσι. (σεύς,

Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος πρόσφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· μὴ τοῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
ἀλλ᾽ ἴομεν πρὸς οἶκον ὃς ὀρχάτῳ ἐγγύθι κεῖται.
ἔνθα δ᾽ ἐγὼ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
ϖρόπεμψ᾽, ὡς ἂν δεῖπνον ἑτοιμότατον παρέχισα.

Ὡς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
οἱ δ᾽ ὅτε δὴ ῥ᾽ ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
εὗρον Τηλέμαχον τε βοτῆρά θ᾽ ἠδὲ συβώτην
ταμνομένους κρέα πολλὰ, πεφυσμένα τ᾽ αἴθοπα οἶνον.
τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα δῖα θεὰ οἶκῳ
ἀμφιπόλους σπείλῃ λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δ᾽ ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μείζονα ϖοίμνι λαῶν
μείζονα δ᾽ ἠὲ πάρος καὶ ϖάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
ἐκ δ᾽ ἀσαμίνθου βῆ θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱὸς,
ὡς ἴδ᾽ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖς ὑπαλίγκιον ἄντην·
καί μιν φωνήσας ἔπεα ϖτερόεντα ϖροσηύδα,
ὦ ϖάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.

Τὸν δ᾽ αὖ Λαέρτης ϖεπνυμένῳ ἀντίον ηὔδα·
αἴ γὰρ Ζεῦ τε ϖάτερ ἔ Ἀθηναίη καὶ Ἄϖολλον,
οἵῳ Νήριτον εἶλον ἐϋκτίμενον ϖτολίεθρον,
ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοίῳ ἐὼν τοι χθιζὸς γ᾽ ἡμετέροισι δόμοισι,
τεύχε᾽ ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
ἄνδρας μνηστῆρας. ϖολλοὺς κε σφείων γόνατ᾽ ἔλυσε
ϖολλῶν γὲ μεγάροισι, σὺ δ᾽ ἐφρεσὶν γῆθ᾽ ὅρσο ἰάνθης.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα ϖρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
οἱ δ᾽ ἐπεὶ ἔν ϖασσαντο ϖόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
τοῖσι δὲ δεῖπνον ἐπιχείρεον· ἀγχίμολον δὲ
ἦλθ᾽ ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ᾽ υἷες τοῖο γέροντος
ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ ϖομολῦσα κάλεσσεν
μήτηρ γρηῢς Σικελὴ, ἣ σφέας ἔτρεφε· καὶ ῥα γέροντα
γοῦν ὑπέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρϖτο.
οἱ δ᾽ ὡς ἐν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσαντό τε θυμῷ,
ἔσσαν γὰρ μεγάροισι ϖεπυσμένοι ἀμφαδόν τε·
ὦ γέρον, ἦ ῥ᾽ ὦδε δεῖπνον, ἀπεκλελάθεσθε ϖάμ-
πρὶν ἐλθόν γὰρ σίτῳ ὦν χρήσειν μεμαῶτες (βους.
μίμνομεν γὲ μεγάροις, ὑμέας ϖοτιδέγμενοι αἰεί.

Ὣς ἄρ᾽ ἔφη. Δολίος δ᾽ ἴθυς κὰτ χεῖρε ϖετάσας
ἀμφοτέρας. Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ᾽ ὕδη καρ-
καί μιν φωνήσας ἔπεα ϖτερόεντα ϖροσηύδα, (ϖῶ,
ὦ φίλ᾽, ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ᾽ ἡμῖν,
ὀλλὺς τ᾽ οἰομένοισι, θεοὶ δέ σε ἄγαγον αὐτόν,
ὄλβιε τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καί μοι ἔ τ᾽ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ᾽ εὖ εἰδῶ,
ἦ ἄλοχος τάφρε οἷ ἔ ϖορίφρων Ϝιωλόϖεια
νοσήσασ᾽ αὐτή σε ϖόλυν, ἦ ἄγγελον ὀτρύνωμεν. (σεύς,

Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος πρόσφη πολύμητις Ὀδυ-
ὦ γέρον, ἦ δὴ οἶδ᾽ ἐτί σε χρὴ ταῦτα ϖυθέσθαι;
ὣς φάθ᾽. ὁ δ᾽ αὖτις ἄρ᾽ ἕζετ᾽ ἐϋξέστῃ ἐνὶ δίφρῳ.
ὡς δ᾽ αὖτως ϖαῖδες δῖου Δολίου κλυτὸν ἀμφ᾽ Ὀδυσῆα

ἀεικαίουντ' ἐπέεσσι, καὶ οὐ χείρεσσι φύοντο·
ἑξείης δ' ἕζοντο πὰρ αἰθομένῳ πατρὶ σφῷ.
ὣς οἱ μὲν τόθι δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντη,
μνηστήρων συνιόντα θοὰν ἐπὶ μοῖραν ἀκοῦσαι.
οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀίοντες ἐφοίτων ἄλληθεν ἄλλος
μυχῷ τε σοναχῇ τε δόμων πολυπάροιθ' ὀδυσῆος·
ἐκ δ' ἕνεκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι.
al. ἕκαστον οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλάων πολίων οἰκόνδε τις ἕκαστος
πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι, θοοῖς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσι δ' Εὐπείθης ἀνὰ δ' ἵστατο κηδόμενος περ
παιδὸς γὰρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πῆμα τέτυκτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
τοῦ γε δακρυχέοντος, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
al. ἀχαιῶν Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' Ἀχαιοὺς·
οὓς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολίας τε καὶ ἐσθλοὺς,
ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυρὰς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαοὺς·
οὓς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὀχ' ἀρίστους.
ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τόνγε ἢ δὸν Πύλον ὦκα ἱκέσθαι,
ἢ καὶ δὸν Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί,
ἴομεν ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσόμεθ' αἰεί.
λώβη γὰρ τάδε γ', ὅσσοι καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ', ὃς κ' ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἦδὺ γένοιτο
ζώειμεν· ἀλλὰ τάχιστα θανεῖν φθιμένοισι μετεῖναι.
ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι πραιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὡς φάτο δακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
ἀγχίμολον δὴ σφ' ἦλθε Μέδων θ' ἀοιδὸς
ἐκ μεγάροιο Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν
ἔσαν δ' ἐν μέσοισι· πάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων περινήμεα εἰδώς,
Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι· ἦ γὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα.
al. Ὀδυσῆι αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆι
ἐγγύθεν εἰσήκει, καὶ Μέντορι πάντα ἐώκει.
ἀθάνατος δὲ θεός ποτε μὲν πολυπάροιθ' Ὀδυσῆος
φαίνετο θαρσύνων, ποτὲ δὲ μνηστῆρας ὀΐσσων
θοῶς κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Ὡς φάτο. τοῖς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης
Μαστορίδης· ὃ γὰρ οἷος ὄπαζε καὶ ἀπίσω
ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δ' ἐμεῦ νῦν μοι Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γέγονεν.
οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐδὲ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
ὑμετέρους παῖδας κατὰ μαιόμενοι ἀφρονέουσιν·
al. ἐφορᾶν οἳ μέγα ἔργον ὑπερβασίῃσι κακῇσι,
κτήματα πείροντο, καὶ ἀτιμάζοντο ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ἀρίστου· ὃν δ' οὐκ ἔτι φάντο νεεσθαι.
καὶ νῦν ὧδ' ἐρέω· πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω·
μὴ ἴομεν, μή τις οἱ ἐπασσύτερος κακὸν εὕρῃ.
Ὡς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρ' ἀνίαχον μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
ἡμίσεων πλέες· οἱ δ' ἀθρόοι αὖτόθι μεῖναν.

ὃ γὰρ

interrogarunt q́ uerbis, & manus prehenderunt:
ordine autem ſederunt apud Dolium patrem ſuum.
ſic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
uox autem nuncia citò per urbem iuit ubiq́,
procorum odioſam mortem & parcam dicens.
illi autem ſimul audientes iuerunt aliunde alius Exoritur
ſtrepitu q́ ſuſpirioq́ ædes ante Vlyſsis: tumultus
ex a. mortuos ædibus portauerunt, & ſepelierũt ſinguli. ob cædem
qui autem erant ex alijs urbibus domum quiſq́ procorum.
miſerunt ducẽdos piſcatorib. uelocib. in nauib. ponẽtes.
ipſi autem in concionem iuerunt congregati, dolẽtes cor.
at poſtquam coiuerunt congregatiq́ facti ſunt,
his Eupithes ſurrexit & locutus eſt:
filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat
Antinoi, quem primum interfecerat diuus Vlyſſes:
ob eum ille lacrymans, concionatus eſt & dixit: (uis.
O amici, certè magnũ opus uir hic operatus eſt Achi Eupithes
illos quidem cum nauibus ducens multos q́ & bonos, cũ Achæis
perdidit quidem naues concauas, perdidit antẽ populos: cõſpirat in
alios a. ueniẽs interfecit Cephallenorum facilè optimos. Vlyſsi
ſed agite, antequam hic uel in Pylum citò eat, mortem.
uel in Helidem diuinam, ubi dominantur Epei,
eamus: aut poſtea triſtes erimus ſemper,
pudor enim hæc ſunt & futuris auditu.
ſi non filiorum q́ fratrum q́ homicidas
puniemus, non mihi in mentibus dulce fuerit
uiuere: ſed citiſſimè moriens cum defunctis ero.
ſed eamus, ne præueniant tranſeuntes illi.
Sic dixit lacrymans: dolor aũt cepit omnes Achinos.
apud autem ipſos uenit Medon & diuinus cantor
ex domibus Vlyſsis, poſtquam ipſos ſomnus reliquit.
ſteterũt autem in medijs: ſtupor aũt cepit uirum quenq.
his autem & locutus eſt Medon prudentia ſciens:
Audite nunc me Ithacenſes: non enim Vlyſſes
immortalibus inuitis Deis hæc operatus eſt opera.
ipſe ego uidi Deum immortalem, qui Vlyſſem
propè ſtabat, & Mentori omnia ſimilis erat.
immortalis autem Deus aliquando quidem ante Vlyſſem
apparebat audaciam inijciens, aliquando procos ciens
ruebat per domum: illi autem denſi cadebant.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit.
illis autem dixit ſenex heros Alitherſes
Maſtorides: hic enim ſolus uidebat ante & pone:
qui ipſis bene ſapiens concionatus eſt & dixit:
Audite nunc me Ithacenſes quodcunq́ dicam. Alitherſes
ueſtro uitio, amici, hæc opera facta ſunt. diſſuadet.
non enim mihi parebatis, non Mẽtori paſtori populorũ,
ut neſtros filios cohiberetis ab amentia:
qui magnum opus fecerunt iniuſticijs malis,
res conſumentes, & inhonorantes uxorem
uiri optimatis. quem non amplius dicebant rediturum.
& nunc ſic fiat. obtemperate mihi ſicut dico:
ne eamus, ne quis coactum malum inueniat.
Sic dixit. hi autem igitur irruerunt magno clamore,
dimidijs plures: illi autem uniuerſi illic manſerunt.

non

non enim ipsis placebat uerbũ in mẽtibus, sed Eupitheo
parebant. statim autem postea in arma ruerunt.
sed postquam induti sunt circum corpus splendido ære,
uniuersi coiuerunt ante urbem amplam.
his autem Eupithes dux erat stulticijs.
dixit autem hic ulturum filij cædem: neq; fatale erat
retro redire, sed illic mortem obire.
at Minerua Iouem Saturnium allocuta est:

Minerua à Ioue rei euentum sciscitatur.

O pater noster Saturnide, summe dominantium,
dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
nunquid prius bellum̃q; malum & pugnam grauem
facies? an amicitiam cum ambobus conciliabis?

Hũc a. respondẽs allocutus est nebularũ cõgregator Iu
filia mea, cur me hæc interrogas & inquiris? (piter:
non'ne enim hanc quidem consultasti mentem ipsa,
ut illos quidem Vlysses puniret uenientes?
fac ut uis: dicam autem tibi sicut decet.
postquam iam procos punijt diuus Vlysses,
fœderibus fidis percussis, hic quidem regnet semper,
nos autem rursus filiorum fratrumq; cædis
oblitionem faciamus. illi autem inter se diligant
sicut antea: diuitiæ autem & pax abundè sit.

Sic dicens monuit anteà cupidam Mineruam:
uenit autem ab olympi iugumin̄ibus ruens.
hi autem postquam cibi dulcis desiderium eiecerunt,
illis igitur uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses:
egressus aliquis uideat ne propè sint uenientes.

Nunciatur Vlyssi hostiũ aduentus.

Sic dixit. extra autem filius Dolij iuit sicut iussit:
stetit aũt ad limen progressus, illosq; propè uidit omnes.
statim autem Vlyssem uerba uelocia allocutus est:
illi quidem propè sunt. sed armemur citò.

Sic dixit. hi autem moti sunt, & arma induerunt,
quatuor circum Vlyssem, sex autem filij Dolij.
atq; Laertes Dolius q; arma induerunt,
tametsi licet entes, necessarij bellatores.
at postquam induti sunt circum corpus splendido ferro,
aperuerunt portas, extra a. iuerunt, dux erat aũt Vlysses.
his autem mox filia Iouis uenit Minerua,
Mentori similis & corpore & uoce.

Hanc a. uidens lætatus est pertolerans diuus Vlysses:
statim a. Telemachũ allocutus est suum dilectũ filium:
Telemache, iam quidem hoc uidebis ipse aggressus,
uiris pugnantibus, ubi discernuntur optimi,
ne quid dedecores maiorum genus, qui antea
fortitudine uirilitateq; excellimus omnem in terram.

Hũc a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
uidebis, si uolueris, pater dilecte, hoc in animo,
non dedecorantem tuum genus, sicut dicis.

Sic dixit. Laertes autem gauisus est & uerbum dixit:
quæ mihi dies hæc, Dei dilecti? certè ualde gaudeo:
filiusq; nepos q; de uirtute litem habent.

Hunc autem astans allocuta est cæsia Minerua:

Ithacens. pugna cum Vlysse.

ὁ Arcesiade omnium multo dilectissime sociorum,
uotis facilis filiæ cæsiæ & Ioui patri,
statim omnino uibratam iace longam lanceam.

Sic

ὃ γὰρ σφιν ἄδε᾽ ἐμῦθ- γὼ φρετίν, ἀλλ᾽ Εὐπείθεϊ
πείθοντ᾽. ἄλλα δ᾽ ἔπειτ᾽ ὦκ τύχεα ἐοσσύοντε.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ᾽ ἔσσαντο πόδι χρυσείν᾽ ὥροπα χαλκόῳ,
ἀθρόοι ἠγερέσθην πρ- ἄστεϊ- δύρυχόροιο.
τοῖσιν δ᾽ Εὐπείθης ἡγήσατο νηπίεσσιν.
φῆ δ᾽ ὅγε τίσεσθαι παιδὸς φόνον· ὃν δ᾽ ἄρ᾽ ἔμελλεν
ἂψ ἀπονοσφίσειν, ἀλλ᾽ αὐτ- πότμον ἐφεύρειν.
αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζηῒ Κρονίωνα προσηύδα,

ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι ἐρομένῃ, τί νύ τοι νόος- γυάλοθι κεύθει;
ἦ πρότερον πολέμου τε κακοῦ καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξεις; ἦ φιλότητα μετ᾽ ἀμφοτέροισι τίθησθα; (ζεὺς
Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμόν, τί μ᾽ ταῦτα δ᾽ ἰείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
οὐ γὰρ δὴ σῇσιν μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτῇ,
ὡς ἂν νῦν κεῖνος Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπιοικεν.
ἐπεὶ δὴ μνησῇρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
ὅρκια πιστὰ τάμόντε, ὁ μὲν βασιλεύετω αἰεί,
ἡμεῖς δ᾽ αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιό
ἔλησιν † θέομεν. τοὶ δ᾽ ἀλλήλους φιλεόντων al. θέωμεν
ὡς τὸ πάρος· πλοῦτ- ἦ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔσω.

Ὡς ἔφατ᾽· ὦρσε δ᾽ ἄρα μεμαῶτα Ἀθήνην·
βῆ ῥ᾽ ἴμεν κατ᾽ ὀλύμποιο καρήνων αἰγλήεντα.
οἱ δ᾽ ἐπεὶ δὴ σίτοιο μελίφρον- δμῶες ὄρουν᾽ ἔντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
δέλτερόν τις ἴδοι μὲν δὴ ἀγχίθυρον ὧσι πίονται.
ὣς ἔφατ᾽. ἐκ δ᾽ ἔβη Δολίου κίχε δ᾽ ὃς ἐπέλασσεν·
εὗρε δ᾽ ἔπ᾽ αὐλείου ἰὼν, οὗ ῥ᾽ ἀγχίθυρον ἕστηκε παύτας·
ἄλλα δ᾽ Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
εἰδὼς δὴ ἐγγὺς ἔασ᾽. ἀλλ᾽ ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.
ὣς ἔφατ᾽. οἱ δ᾽ ὄρνυντο, νὴ γὼ τεύχεσι δύσαντο,
τέσσαρες ἀμφ᾽ † Ὀδυσῆ, ἓξ δ᾽ υἱέες Δολίοιο. al. Λαέρταο
γὼ δ᾽ ἄρα Λαέρτης Δολί- τ᾽ ὀν τεύχε᾽ ἔδυνον,
καὶ πολιοὶ πρὶν ἐόντε, ἀνάγκαιοι πολεμισταί.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ᾽ ἔσσαντο πόδι χρυσείν᾽ ὥροπα χαλκόῳ,
ὤῖξαν ῥ᾽ θύρας, ἐκ δ᾽ ἦλθον, ἦρχε δ᾽ Ὀδυσσεύς.
τοῖσι δ᾽ ἐπ᾽ ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἤλυθ᾽ Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
τὴν μὲν ἄρ᾽ ὣς ὄσσοντο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
ἂψ᾽ ἰθὺ Τηλεμάχοιο προσφώνεον ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ᾽, ἄδην μὲν τόδε γ᾽ ἔσται αὐτὸς ἐπελθών,
αὐδ᾽ ἐῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
πάτρῃ ἐπαγλαϊεσθον πατρώῃ γ᾽ ἠδ- ὄπασσε,
ἀλλ᾽ τ᾽ ἰωρείῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ᾽ αἶαν.
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ὄψεαι, αἴκ᾽ ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ᾽ γὲ θυμῷ,
ὅτι καταιχμώοντα τὸν γλυκ- ὡς ἀγορεύεις.
Ὡς φάτο. Λαέρτης δ᾽ ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε,
τίπτέ μοι ἦμαρ ἆδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
υἱός θ᾽ υἱωνὸς τ᾽ ἀρετῆ περὶ δ᾽ ἤριν ἔχουσι.
Τὸν δ᾽ ἠβαιμήνη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ Ἀρκεισιάδη πάντων πολὺ φίλτατ᾽ ἑταίρων,
εὔξαι- κ- ἔτι γλαυκώπιδ᾽ καὶ Διὶ πατρὶ,
αἶψα μάλ᾽ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.

Ως

Ως φάτο, καὶ ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη
ὀξέα μῶλος δ' ἄρ' ἔπιφτα Διὸς κούρη μεγάλοιο, (νυ.
αὐτὰρ μάλ' ἀμπεπαλὼν πρὸϊξ δολιχόσκιον ἔγχος,
κὰδ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος δι' χαλκοπαρήου.
οὐδ' ὃν ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δ' ἔσπατο χαλκός.
ἔπεσον δ' ἐν κονίῃσι, ἀράβησε δ' ἄρα τεύχη ἐπ' αὐτῷ.
ἐν δ' ἔπεσον πρωμάχοις Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός·
τύπτον δ' ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
καί νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀόρους,
εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
ἄψορρον φρονέουσα, κατὰ δ' ἔχεθε λαὸν ἅπαντα,
ἔγχεσι πολεμίων Ἰθακησίων ἀργαλέοιο,
ὡς κεν ἀναιμωτεί γε † διακρινθῆτε τάχιστα.
Ως φάτ' Ἀθηναίη. τοὺς δ' ἴχλυσε δῖος Ὀδυσσεύς·
τῶν δ' ἄρα δείσαντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,
πάντα δ' ἄδην χθονὶ πίπτε, θεᾶς ὅπα φωνησάσης·
πρὸς δ' πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
εἴμησεν δ' ἀλκῆς, ὦρτ' ἀϊσσόμενος ὑψιπετήεις.
καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἐφίει φολόεντα κεραυνόν,
καδδ' ἔπεσεν προπάροιθε γλαυκώπιδος ἐγρεκυδέος
τόθ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη. (ξυνε.
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔχεο, παῦε δ' ἔριδος κακοείδεος πολέμοιο,
μήπως τοι Κρονίδης νεχολώσεται ὑψίζυγος Ζεύς.
Ως φάτ' Ἀθηναίη. ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δ' ὀνυμῷ.
ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Sic dixit. & inſpirauit robur magnũ Pallas Minerua.
igitur uotis factis deinde Iouis filiæ magni,
ſtatim omnino uibratam iecit longam lanceam,
& percuſſit Eupithem galeam per æream. Eupithes à Laerte occiſus.
illa u. non lanceã prohibuit, quin tranſadactũ eſt ferrũ.
ſonuit antẽ cadens, reſonuerunt autem arma ſuper ipſo.
in autem ruerunt pugnatores Vlyſſes & illuſtris filius:
uerberabant autem enſibuſq́ & lanceis utrimq́ acutis.
& ſanè omnes perdidiſſẽt & feciſſent reditus expertes,
niſi Minerua filia Iouis Ægiochi
clamaſſet uoce, detinuiſſetq́ populum omnem:
abſtinete à bello Ithacenſes difficili, Minerua dirimit bellũ.
ut ſine cruore ſeparemini citiſſimè.
Sic dixit Minerua. illos autem pallidus timor cepit:
eorumq́ timentium ex manibus uolauerunt arma,
omnia aũt in terram ceciderunt, Dea uocem uociferata:
ad autem urbem reuerſi ſunt, cupientes uitæ.
terribiliter autem clamauit pertolerans diuus Vlyſſes,
ruit autem ſaltans, ſicut aquila altivolans.
& tunc Saturnides miſit ardens fulmen,
decidit autem ante Cæſiam fortitatem.
ac tunc Vlyſſem allocuta eſt cæſia Minerua:
Ione nate Laertiade prudens Vlyſſes,
abſtine, ſeda autem contentionem æqualis belli,
ne Saturnides tibi iraſcatur laſeſonans Iupiter.
Sic dixit Minerua. ille a. obediuit, gauiſus eſt a. animo.
fœdera autem rurſus in futurum cum ambobus fecit
Pallas Minerua, filia Iouis Ægiochi,
Mentori ſimilis & corpore & uoce.

Τέλος τῆς Ὀδυσσείας.

Finis Odyſſeæ Homeri.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενος, πρῶτον, Μουσῶν χορὸν ὄφρ' ἐλιεῦσιν
ἐλθὼν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἶνεκ' ἀοιδῆς.
ἦν γέρας γὰρ δὴ ἐλτοῖσιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκε
δῶρον ἀπειρεσίλυτον, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
ὑψόμενος μερόπεσσιν ὅτ' ἔστη πᾶσι βαλέσθαι·
πῶς μῦες γὰρ βατράχοισιν ἀρισεύσαντες ἔβησαν,
γιγάντων αὐδρῶν μιμήμενοι ἔργα γιγαύντων,
ὡς λόγος γὰρ θνητοῖσιν ἔλυ· τοῖον δ' ἔσχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ λιμναλέος, γαλέης κύνδυνον ἀλύξας,
πλησίον γὰρ λίμνης ἅπαλὸν πόδα βῆκε γρύσιον,
ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ· τὸν δ' ἄρα κατεῖδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον,
Ξεῖνε, τίς εἶς; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
πάντα δ' ἀληθείσιον· μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ὃν δόμον ἄξω,
δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
τιμῶμαι, βατράχων ἡγήτορος ἤματα πάντα·
καί μ' ἁλὸς Πηλεὺς ποτε γείνατο, Ὑδρομεδίσσης

Incipiens, primum, Muſarum cœtũ ex Helicone
uenire in meum cor ſupplico, gratia cantus:
quem nuper in libellis meis ſuper genua poſui
litem immenſam, tumultuoſum opus Martis,
ſupplicans hominibus in aures omnibus mittere:
quomodo mures in ranas egregiè pugnantes inierunt,
terrigenûm uirorum imitantes opera gigantum,
ſic ſermo inter mortales erat: tale autẽ habuit principiũ.
Mus aliquando ſitibundus, felis periculum euitans,
prope in lacum teneram apposuit barbam,
aqua delectatus dulci: hunc autem uidit
Limnocharis obſtrepera, uerbum autem locuta eſt tale: Limnocharis, hoc eſt palude gaudens.
O hoſpes, quis es? unde uenisti ad litus? quis a. quo te
omnia a. uere dic: ne mendacẽ te intellexero. (genuit?
ſi enim te nouero amicum dignum, ad domum ducam,
dona autem tibi dabo hoſpitalia multa & bona.
ſum autem ego rex Phyſignathus, qui per lacum
color, ranarum dux dies omnes:
& me pater Peleus olim genuit, Hydromeduſæ Phyſignathus, ab eo quòd inflet ſe maxillis.
Hydromeduſæ mixtus

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ.

ΕΡιπόν ἴσως δόξει τισι πολυπραγμονεῖν περὶ ὁμήρου, ποίων τε ἦν γονέων, καὶ πόθεν ἐπὶ μὴ δ' αὐτὸς ἠξίωσεν εἰπεῖν τὰ περὶ αὑτοῦ, ἀλλ' ὅτως ἐγκρατῶς ἔχων, ὡς μηδὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὀνόματος ὠνομακέναι. ἐπεὶ ἦν ὡς πρὸς εἰσαγωγὴν τὴν ἀρχομένων παιδεύεσθαι χρήσιμον ἡ πολυπείρια, ᾠόμεθα εἰπεῖν ὅσα ἱστόρηται τοῖς παλαιοῖς περὶ αὐτοῦ.

Εφορος μὲν οὖν ὁ κυμαῖος ἐν σωτάγματι τῷ ὅλῳ γραφομένῳ ὅλων χωρίων, κυμαῖον αὐτὸν ἀποδεικνύναι πειρώμενος, φησὶν ὅτι Ἀτελλᾶς, καὶ Μαίων, καὶ Δῖος ἀδελφοί, κυμαῖοι τὸ γένος· ὧν Δῖος μὲν δὴ χρεία μετώκησεν ὑπ' Ἀσκρίῳ κώμῃ εἰς Βοιωτίας, κἀκεῖ γήμας τὴν Πυκιμήδην, ἐγέννησεν Ἡσίοδον. Ἀτελλᾶς δὲ τελευτήσας ἐν τῇ πατρίδι κύμῃ, καταλιπὼν θυγατέρα κριθηίδα τὄνομα, πρεσπόμενος αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν Μαίονα, ὃς δεκαετοῦς τὴν φθορὰν μὲν τὴν ἀπὸ τῶν πολιτῶν ὑπὲρ γεγονότι δίκας καθαγνωσιν, ἔδωκεν αὐτὴν πρὸς γάμον φημίῳ σμυρναίῳ διδασκάλῳ γραμμάτων. φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ πλουτοῦς, οἱ ἦσαν πρὸ τῆς μέλητος, ἀπεκύησε τὸν ὁμηρον ὑπὸ τὸν ποταμόν, καὶ διὰ τοῦτο μελησιγενὴς ἐκλήθη. μετωνομάσθη δὲ ὅμηρος, ἐπεὶ μὴ τὰς ὄψεις ἐπηρώθη. ὅτω δὲ ἐκάλεσε οἵτε κυμαῖοι, καὶ οἱ ἴωνες τοὺς τὰς ὄψεις πεπηρωμένους, πρὸ τοῦ δεῖσθαι τὸν ὁμηρολογοῦντων, ὃ δὴ ἡγεμόνων. ταῦτα μὲν ἔφορος.

Αριστοτέλης δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐν ἴῳ φησὶ τῇ νήσῳ, καθ' ὃν καιρὸν νηλεὺς ὁ κόδρου τὴν ἰωνικὴν ἀποικίαν ἤγετο, κόρῃ τινὰ τῶν χωρίων ἡγεμόνα ὑπό τινος δαίμονος συγχορδοῦσαν μόσαις ἐγκύμονα, ἀποδεδεῖσαι τὸ συμβὰν διὰ τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς, ἐλθεῖν εἰς τι χωρίον, τὸ καλούμενον Αἴγιναν, εἰς ὃ καταδραμόντας λῃστὰς αὐδραποδίσασθαι τὴν πεφερημένην, μὴ ἀγαγόντας εἰς σμύρναν ὕστερον τοῖς τότε, τῷ βασιλεῖ τῶν λυδῶν ὄντι φίλῳ τὄνομα μαίονι χαρίσασθαι. τὴν δὲ ἀγαπήσαντα τὴν κόρην διὰ τὸ κάλλος γῆμαι, ἣν διατρίβουσαν πρὸ τῶν μελήτου, μὴ συνεθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὠδῖνος, ἔτυχεν ἀποκυήσασαν τὸν ὁμηρον ὑπὸ τῷ ποταμῷ· ὃν ἀναλαβὼν ὁ μαίων, ὡς ἴδιον ἔτρεφε, τὸ κριθηίδος μετὰ τὴν κύησιν εὐθέως τελευτήσασης. χρόνου δὲ πολλοῦ διελθόντος, μὴ αὐτὸς ἐτελεύτησε. τὸν δὲ λυδῶν καταπονεμένων ὑπὸ τῶν αἰολέων, καὶ κηρυξάντων τὴν ἡγεμόνων τὸν βουλόμενον ἀκολουθεῖν, ἐξιέναι τῆς πόλεως, ἔτι νήπιος ὢν ὁμηρος ἔφη καὶ αὐτὸς βαδίζειν ὁμηρεῖν. ὅθεν αὐτὸ μελησιγενὲς, ὁμηρος προσηγορεύθη.

Γνώμων δὲ ἁλιεὺς, μὴ δόξαν ὑπὸ ποιητικὴν κεκτημένον ἄδειν, ἐπηρώτα τὸν θεὸν, τίνων τε εἴη γονέων, καὶ πόθεν. ὁ δὲ, αὐτῷ λέγει ὅτως·

Εσιν ἴος νῆσος μητρὸς πατρὶς, ἥ σε θανόντα
δέξεται, ἀλλὰ νέων αὐδρῶν αἴνιγμα φύλαξαι.
φέρεται καὶ ἕτερος χρησμὸς τοιόσδε·

ολβιε,

PLVTARCHI DE HOMERI VITA.

SVpernacaneum fortasse cuipiã uideatur, nimis anxium esse, ac quærere, ex quibus parẽtibus, & unde Homerus sit ortus: præsertim cùm nec ipse istorum quicquam attingere dignatus sit, imò uerò adeò modestus fuerit, ut neq; originem nominis sui prodiderit. Quoniam uerò ad institutionem eorum, qui erudiri incipiunt, multarũ rerum experiẽtia utilis est, conabimur ea in medium asserre, quæ ueteres historici de illo prodiderunt. Homeri modestia.

Ephorus igitur Cumanus in ea historia, cui titulũ fecit De rebus patrijs, eũ Cumanũ fuisse probare nititur, dicens: Atellem, Mæonẽ, & Dium genere Cumanos, fratres extitisse: quorum Dium quidem obæratũ, in Aſcram Bœotiæ uicum cõmigrasse, & illic ducta in uxorem Pyci mede, Hesiodum genuisse: Atellem uerò in patria Cuma mortuum, filiam nomine Critheidem reliquisse. cui cum Mæonem tutorẽ dedisset, atq; is ob uitium uirgini factũ uereretur ne ciues sui pœnam ab ipso expeterent, eã Phemio, Smyrnẽsi ludimagistro nuptui dedit. Cæterum dum ipsa ad lauacra cõmearet, quæ iuxta Meleten erant, Homerum apud fluuium peperit, eamq; ob causam Melesigenes est appellatus. Cognominatus est autem Homerus, eo quòd cæcus fuerit factus. Sic enim & Cumani, & Iones luminibus captos nuncupant, eo quòd uiæ ductoribus opus habeant. Hæc Ephorus. Homeri patria secũdum Ephorum.

Aristotcles autem in tertio libro de Poetica, In Io dicit insula (quo tempore Neleus Codri filius Ionicam coloniam deduxit) puellam quandam indigenã à dæmone quodam Musarum familiari imprægnatam, & cum eam facti puderet, propter uterum, quẽ gerebat, in regionem nomine Æginam conceſsit. In quam dum latrones irruptionem fecissent, eam in seruitutẽ egerũt, & cùm Smyrnam (quæ tum sub Lydorum potestate erat, duxissent, regi eorundem, nomine Mæoni, amico suo donarunt. Porrò cùm rex puellã ob formæ elegantiã dilexisset, ac in matrimonium accepisset, dum illa apud Meletem uersaretur, & partus doloribus laboraret, forte fortuna Homerum iuxta flumẽ peperit. Quem sublatum Mæon pro suo educabat, utpote Critheide mox post partum extinctã. Tempore autem non multo transacto, & ipse è uita migrauit. Porrò cùm Lydi ab Aeolibus premerentur, & Smyrnam relinquere statuissent, principesq; per præconem edixissent, ut quicunque ipsos sequi uellet, urbe egrederetur, ibi tum Homerus admodum adhuc puer ait, & se uelle homerein, id est sequi. unde pro Melesigene Homerus est uocatus. Cur pro Melesigene Homerus sit appellatus.

Grandiusculus autem factus, & nonnihil gloriæ ob poetices studium iam consecutus, deum consulebat, tum ex quibus parentibus, tum ex qua patria oriundus esset. Is itaq; huiusmodi oraculum edidit: Cur Homerus.

Insula Ios patria est matris, tumuloq; subibis
Isthîc, at caueas moneo scirpos iuueniles.

Fertur autem & alio oraculo sic ei responsum: Deorũ oracula de Homeri patria & parentibus.

Fortunate,

Fortunate miſer (nam ſorte es natus utraq;)
De patria quæris materna eſt, non patris illa
Metropolis, quam continet inſula non procul, ampla
A Creta diſtans, prope nec Minois ab aula:
In qua fatale eſt te uitæ attingere finem,
Quando quod pueri perplexo carmine dictum
Extulerint lingua tu conjectare nequibis.
Duplex namq; manet te ſors, quarum altera tollet
Lumina chara, ſed altera dijs ſimilem faciet te.
Viuens & moriens celebrabere, ſed moriens plus.

Non ita multò poſt ad Ienſeis nauigans, ad Saturnalia (certamen autem hoc Muſicum apud illos habebatur) ad Ium uenit. Ibi cùm in ſaxo cõſideret, piſcatores littori appellenteis interrogabat, nunquid haberent. Illi autem quòd nihil cepiſſent, ſed propter piſcium penuriam, pediculos quærerent, ita reſponderunt,

Quæ nunc cepimus hæc ſinimus, non capta tenemus.

Ænigmate ſignificantes, quòd pediculos captos & occiſos deſeruiſſent, quos uerò non cepiſſent, in ueſtimẽtis geſtarẽt. Quod cum Homerus cõiectando aſſequi nõ poſſet, præ animi dolore mortuus eſt. Quẽ ubi Ienſes magnificè ſepeliſſẽt, eiuſmodi diſtichon ſepulchro inſcripſerunt:

Epithaphium.
Continet hic tumulus uatem cognomine Homerum,
Qui cecinit laudes Heroum, & fortia geſta.

Sunt autem qui & Colophoniũ fuiſſe maxima coniectura, & euidenti argumento probare nitantur, quippe cùm in illius ſtatua talis ſit inſcripta elegia:

Alij aliter de Homeri patria ſentiunt.
Mæonides decus es cunctis & gloria Græcis,
Præcipuè at decoras tu Colophona tuam.
Namq; duas natas diuina mente creaſti,
Semideũm celebras dum benefacta ducum.
Altera enim errores magni deſcribit Vlyſſis,
Altera Troiugenũm bella, Illijq; malum.

Haud iudignum uidetur et Antipatri perquam lepidum epigramma huc adſcribere, quod ſic habet:

Antipatri epigrãma.
Hi te Mæonides aiunt Colophonis alumnum.
Aſt alij Smyrnæ, dein alij eſſe Chij.
Dein alij Claræ Salaminis, Iiq; peramplæ.
Deniq; Theſſaliæ, quæ peperit Lapithas.
Quum uariam uarij aſſignent patriam tibi Homere,
Vatidico dicam carmine uera tibi:
Cælum ingens patria eſt tibi, nec tu matre creatus
Mortali, ſed enim Calliope peperit.

Quãdo floruerit.
Eum autem natum eſſe ipſo tempore Troiani belli, quidam authores ſunt. Quidam uerò centum annis poſt, alij uerò centum & quinquaginta. Cæterum duo poemata ſcripſit, Iliada & Odyſſeam. Nam qui tradunt eum bellum ranarum & murium, & Margitem, exercitij & luſus gratia conſcripſiſſe, falluntur. Troiani autem belli occaſionem quidam hanc fuiſſe perhibent, quòd Alexander de trib. deabus, Iunone, Minerua, & Venere, de formæ elegantia inter ſe contendentibus, ſententiam dixerat, ſic enim poetam canere:

Duo Homeri opera
Troiani belli occaſio.
Condemnaſſe Deas referunt, quando ipſum adiere,
Collaudaſſe ſed hanc, quæ triſtia ſuauia donat.

Ολβιε, καὶ δύσδαιμον (ἔφυς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι)
πατρίδ' ἀρίζηαι, μητρὸς δέ τοι, ὃς πατρός ὄφ.
μητρόπολις γὰρ νήσῳ ἀπὸ κρήτης ὑλήεσσης
μίνῳ θ' γαίης ὄφρα χεδὸν, ὄφρ' ἀπὸ τηλοῦ.
σὺ δὲ τῇ, σὴ μοῖρ' ὄφ τελευτῆσαι βιότοιο,
εὖτ' ἂν ἀπὸ γλώσσης παίδων μὴ γνῶς ἐπακοῦσαι
δυσξύνετον σκολιοῖσι λόγοις ἐρεμνὸν ὕμνον.
δοιὰς γὰρ ζωῆς μοίρας λάχε, ἣν μὲν ἀμαυρὴν
ἠελίου σοφίην, ἣν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον. (ρως.
καὶ ζῶν, καὶ φθίμενος, φθίμενος δ' ἔτι πολλὸν ἀγή-
Μετ' ὀλίγον πολὺν χρόνον πλέων ὁ Θήβας ὑπὸ τὰ κρό
νια (ἀγὼν δ' ὅτι θ' ἄγεται πᾶς' αὐτοῖς μουσικὸς) ἦλθεν
ὁ Ἴος, ἔνθα ὑπὸ πέτρας καθεζόμενος, ἐθεάσατο ἁ-
λιεῖς πλοῖα λέοντας, ὧν ἐπιπωθάζει τι ἔχοιεν. οἱ
δέ, ὦ τῷ θηράσαι μὲν μηδὲν, φθειρίζεσθαι δέ, δι'
ὃ τὴν ἀπορίαν ἡ θήρας, ὅτως ἀπεκρίναντο.

Οσ' ἕλομεν, λιπόμεθα· ὅσ' οὐχ ἕλομεν φερόμεθα.

αἰνιττόμενοι ὡς ἃ μὲν ἔλαβον τ' φθείρων, ἀποκτέ
ναντες κατέλιπον, ὅσ δ' οὐκ ἔλαβον, ἐν τῇ ἐσθῆτι φέ
ροιεν. ὅθεν ὁ Ὅμηρος συμβαλεῖν οὐκ ἴσχυσε τὴν ἀ-
θυμίαν ἐτελεύτησε. θάψαντες δ' αὐτὸν οἱ ἐν Ἴῳ με
γαλοπρεπῶς, τοιόνδε ἐπέγραψαν αὐτοῦ τῷ τάφῳ·

Ἐνθάδε τῆ ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον Ὅμηρον.

Εἰσί δέ οἱ Κολοφώνιον αὐτὸν ἀποδεικνύντες, μεγίστῳ
τεκμηρίῳ χρώμενοι πρὸς ἀπόδειξιν, τῷ ἐν τῇ αὐ-
τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγεγραμμένῳ ἐλεγείῳ. ἔχει δ' ὅτως·

Υἱὲ μέλητος Ὁμήρε, σὺ γὰρ κλεινῇ Ἑλλάδι πάσῃ,
καὶ Κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ὄνειδος.

καὶ τὰς δ' αὐτιθέῳ ψυχῇ γλυνήσατο κόρας
δισσὰς ἡμιθέων γραψάμενος σελίδας.
ὑμνεῖ δ' ἡ μὲν νόσον Ὀδυσῆος πολύπλαγκτον,
ἥδε δὲ μοῦν' ἰλιακὴν δ' αἰνὸν Ἄρη τε πόλεμον.

Ἄξιον δὲ μηδὲ τὸ τοῦτο αὐτιπάτρου γραφὴν ἐπί-
γραμμα παραλιπεῖν, ἔχον δὲ κἀσμίως. ἔχει δ' ὅτως·

Οἱ μέν σοι Κολοφῶνα τιθωπεύουσαν ὄνησε,
οἱ δὲ καλὰν Σμύρναν, οἱ δ' ὑπέρτερον Χίον.
οἱ δ' Ἴον, οἱ δ' ἐβόασαν εὔκλαρον Σαλαμῖνα.
οἱ δ' ἐν Θετταῖ Λαπίθαι ματέρα τεκμαίρον.
ἄλλοι δ' ἄλλο μέλαθρον ἀνίαχον. εἰδέ με φοίβε
χρὴ λέξαι πίνυτα ἀμφαδὰ μαντοσύνῃ,
πάτρῃ τοι τελέθει μέγας οὐρανός, ἐκ δὲ γυναικὸς
οὐ θνατᾶς, μητρὸς δ' ἔπλετο Καλλιόπας.

Γενέσθαι δὲ αὐτὸν φασι τοῖς χρόνοις, οἱ μὲν κατὰ τὸν
Ἰωϊκὸν πόλεμον, ὃν καὶ αὐτόπτην γενέσθαι. οἱ δὲ μετὰ
ἑκατὸν ἔτη τὸν πόλεμον· ἄλλοι δὲ μετὰ πεντήκοντα
καὶ ἑκατόν. ἔγραψε δὲ ποιήματα δύο, Ἰλιάδα, καὶ Ὀ-
δύσσειαν. ὡς δέ τινες οὐκ ἀληθῶς λέγοντες, γυμνασίας μὲν παιδιᾶς ἕνεκα, μὴ βατραχομυομαχίαν πε-
ποιηκέναι, καὶ Μαργίτην. τὸν δὲ τρωϊκὸν πόλεμον καθ' Ὅμη-
ρόν τινες φασιν ἀρχὴν εἶναι τῶν θεῶν κρίσιν, ἅρας,
καὶ ἀθλωτὰς, καὶ ἀφροδίτης πρὸς κάλλος ὑπ' Ἀλεξάν
δρου γυμνωθείσης· λέγειν γὰρ τὸν ποιητὴν,

Ὃς νείκεσε θεὰς ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
τῷ δ' αἶνος' ἦ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

Ἀλλ' ὡς ὁ πρέπον ὑπολαμβάνω θεὸς ὑπὸ ἀνθρώπων κρίνεσθαι, ὅτε ὑπὸ ὁμήρου δι' ἄλλων πεῖσαι ἔστω, ὅθεν δυλόγως ἀθετοῦνται οἱ παρεμβολοι στίχοι. ἄμεινον δὲ λέγειν ὅτι ἀλέξανδρος ὁ πριάμου παῖς ὢν θυμάσας ἑλλάδα καὶ βίου μαθεῖν ἀγωνίᾳ, ἐπλευσεν εἰς σπάρτην, ᾗ ὢν ξενωθεὶς ἑλένῃ μὲν ἐλάθετο κατὰ τὸν οἶκον ὄντος, ἀνέπεισεν αὐτὴν ἀπολαθεῖν. ἐλθὼν δὲ εἰς κρανὰν καλουμένην νῆσον ἐμίγη πρῶτον τῇ γυναικὶ, κἀκεῖθεν πλεύσας εἰς σιδῶνα, ᾗ φοινίκης, ἔκειθεν δὲ ἴλιον. ὧν γνόντες οἱ περὶ ἀγαμέμνονα καὶ μενέλαον τὸ μὲν πραγμένον, σπάρτην ἤθροισαν ἐπ' αὐλίδι πόλει βοιωτίας, ἔνθα καὶ θύοντων αὐτῶν, ἀράκων ὑπὸ τὸ πλησίον ἀνελθὼν ἀγέλαιον, σπαθὸν νεοσσοὺς ὀκτὼ διέφθειρεν, οἷς ἡ μήτηρ ἐνάτη συγκατέλεκτο. ἐμήνυσε δὲ τὸ σημεῖον, ὅτι ἐνέα ἔτη πολεμήσαντες ἕλλησι, δεκάτῳ αἱρήσουσι τὸν ἴλιον.

Ἡνίκα ἡ πλεύσαντες, ἐπέβησαν τῆς τροίας, μετὰ πρώτου συμβολὴν, καθ' ἣν ἀνῃρέθη πρωτεσίλαος, μενέλαός τε καὶ ὀδυσσεὺς πρέσβεις ἀπέστειλαν τὴν ἑλένην ἀπαιτοῦντες. τῆς δὲ τρώων αὐτὴν μὴ διδόντων, πάλιν συμβολὴν ἐποιοῦντο πολέμου, καὶ ὧν κρατήσαντες, τοῦ μὴ ἐᾶσαι αὐτοὺς ἐξελθεῖν τὴν πόλιν, οἱ δὲ στρατηγοῦντος ἀχιλλέως, τὰς προσεχούσας πόλεις ἐπόρθησαν, συμμαχίας ἀφαιρούμενοι τοὺς τρῶας, ἐξ ὧν μίαν ἑλόντες χρύσαν, γέρας ἔδοσαν ἀγαμέμνονι χρυσηίδα χρύσου ἱερέως ἀπόλλωνος θυγατέρα. ὁ δὲ ἐλθὼν ὑπὲρ τῆς ναυσὶ μου, ἵνα λύσῃται τὴν παῖδα, καὶ ὑβριζόμενος ὑπὸ ἀγαμέμνονος, ἠύξατο τῷ ἀπόλλωνι, κολάσαι τοὺς ἕλληνας. ἐπακούσας δὲ τῆς δυχῆς ὁ θεὸς, λοιμὸν ἐπέμψεν αὐτοῖς. καὶ τότ' ἀχιλλέως παινέσαντος ἀποδοῦναι τὴν χρυσηίδα, ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἐπέλευσεν ἀφαιρήσεσθαι τὸν ἀχιλλέως γέρας βρισηίδα. ὁ δὲ τῇ μητρὶ θέτιδι ἐπισχὼν αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ διὸς τιμὴν ἕλλησιν ὑπὲρ τοῦ γενομένου, πάτροκλον πρὸς ἀπατεῖς ὑπὸ νέστορος, ἐπέτρεψεν ἀχιλλέα δοῦναι καὶ ἐπ' ὀλίγον τῇ παρατάξει αὐτῷ, ἵνα τοὺς τρῶας τῶν νεῶν ἀπώσηται. ἐξελθὼν δὲ ὁ πάτροκλος, καὶ γυμναίως ἀρισεύσας, μέχρι τοῦ πολλοὺς ἀνῃρέθη. χαλεπήνας δὲ ὁ ἀχιλλεὺς, ἐπαύσατο μὲν τοῦ πρὸς ἀγαμέμνονα ἔχθρας, λαβὼν δὲ ἡφαιστότευκτον παρὰ νοπλίαν, ἄλλους τε πολλοὺς, καὶ τελευταῖον αὐτῶν ἕκτορα. καὶ μὲν δὴ τάξις τῶν πραγμάτων δεῖν αὐτὸν ὁ ποιητὴς ἀπὸ τῆς γενάτης ἔτους ἄρξασθαι, ἐπεὶ τὰ περὶ τὸν ἀχιλλέως μῆνιν οὐ λίγα ἐστὶ καὶ πάνυ ἐπ' ὀλίγον τῇ παρατάξει ἐκείνου μακρὰς, οὐδὲ ἐπαλλήλους. συμμαχόντος γὰρ ἕλλησιν ἀχιλλέως οὐδέποτε τρῶσι πρὸ πυλῶν ἐστάθη νικήσαντος οἰχνεύσαι. κάνταῦθα γὰρ ἐδέδισαν ὄβριμον ἐγχος. θαρσήσαντες δὲ τότε ἀπεσώθη πολὺν χρόνον, καὶ τὴν μάχης ἴσης γιγνομένης, πολυπρόσωποί τε, καὶ συνεχεῖς τὴν ἥρωων ἀρετὴν κατέσπασαν.

Ὁμηρον τὸν ποιητὴν, χρόνῳ μὲν τῶν πλείστων, οὐ νάμει δὲ πάντων πρώτων γεγόμενον, εἰκότως ἂν αἰνιγνώσκοιμεν πρῶτον, ἀφελόμενοι τὰ μέγιστα, εἴς τε τὴν φωνὴν, καὶ τὴν διανοιαν, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων πολυπειρίαν. λέγωμεν δὲ περὶ τούτου ποίησεως πρότερον μνησθέντες διὰ βραχέων τῆς γῆσεως αὐτῆς.

Ομηρου

Sed profectò indecorum eſſet ſuſpicari, Deos ab hominibus iudicari, præſertim cùm nuſquã alibi Homer. id aſſerat. Quo fit, ut prædicti uerſus merito reiecti ſint. Satius itaq; eſt, ut credamus Alexandrũ Priami filiũ, muliendorũ Græcanicorũ morũ cauſa, Spartã nauigaſſe. Et cùm benigne ab Helena (abſente tũ Menelao) hoſpitio ſuſceptus eſſet, illi perſuaſiſſe, ut ſe ſequeretur. Cùm uerò inſulam nomine Cranaã attigiſſet, ibi cum ea primum concubuiſſe. Et dum illinc ſoluiſſet, per Sidonem & Phœniciam Ilium rediiſſe. Quod facinus ubi Agamẽnon & Menelaus reſciuerunt, exercitũ in Aulide Bœotiæ urbe coegerunt, ubi cùm Dijs ſacrificarent, Draco propinquã arborem conſcendens, octo paſſeris pullos unà cum matre interfecit, quod portendebat fore, ut Græci nouem annis belligerarentur, ac decimo demum Ilium caperent. Aulis.

Cùm itaq; ex Aulide ſoluiſſent, Troiã attigerunt, & poſt primũ conflictum (in quo Protheſilaus occubuit) Menelaum, & Vlyſſem, legatos ad Helenam repoſcendam miſerunt. Troianis autem renuentibus, rurſus prælium commiſerunt, in quo ſuperiores facti, exercitum in duas partes diuiſerunt, unam quidem ad Troiæ obſidionem relinquẽtes, alteram uerò ad proximas urbes uaſtandas duce Achille dimiſerunt, ut ſociorum auxilio Troianos nudarent. Ex quibus una Chryſa capta, Chryſeidem Chryſe ſacerdotis Apollinis filiam, Agamemnoni dono dederunt. Is autem ad nauium ſtationem profectus, ut filiam ſuam redimeret, contumelioſè ab Agamemnone tractatus, Apollinem precatus eſt, ut ipſum de Græcis ulciſceretur. Quod uotum ubi Deus exaudiſſet, peſtem eis immiſit. Ibi tũ Achille ſuadente ut Chryſeis redderetur, Agamemnon id indigne ferens, interminatus eſt, ſe Bryſeidem Achilli donatam ereptурum. Ille autem matri Thetidi perſuaſit, ut à Ioue poſtularet, ut Græci in pugna inferiores redderentur. Quo impetrato, Patroclus Neſtoris auſpicio Achilli ſupplicauit, ut ſibi ſaltem ad breue tempus armaturam ſuam uſui daret, uti Troianos à nauibus pelleret. In pugnam itaq; egreſſus Patroclus, generoſe ac fortiter ſe gerẽs, nõ ita multo pòſt interfectus eſt. Quam rem Achilles moleſtè ferens, Agamemnoni reconciliatus eſt, ſumptaq; armatura à Vulcano fabrefacta, cùm alios multos, tum tandem Hectorem interemit. Hic igitur rerum apud Ilium geſtarum ordo eſt. Cæterum Poeta à nono anno ideo exorſus eſt, quòd ea quæ ante Achillis iram contigerunt, admodum leuia, nec ulla magnanima facta utrinq; ſint geſta. Siquidem Achilles Græcis opem ferret, Dardanidæ portis ſe continuêre recluſis, Pelias incuſſit ſiquidẽ illis haſta timorẽ. Sed eo à pugna abſtinẽte illi ſumpta audacia, prodierũt: ac dũ æquo Marte pugnatur, uaria & continua Heroum bene geſta ædita ſunt. Troiam ge ſtarum ſeries. Chryſa. Chryſeis. Cur à no no demum anno Troiani belli hiſtoriã exor ſus ſit.

Cæterum iure optimo Homerũ legimus, quòd tempo ris quidẽ diuturnitate quàm plurimos, ingenij aũt uiribꝰ oẽs excellat. Etenim maximã ex eo utilitatẽ capere poſſumus, ſiue dicendi artificiũ, ſiue ſententiarum pondus, ſiue multiplicẽ rerum ſcientiã ſpectes. Dicamus itaq; de ipſius poeſi, ubi genus ipſius paucis repetiuerimus.

Homero

Homerum Pindarus & Chium, & Smyrneum fuisse tradit. Simonides Chium: Antimachus et Nicander, Colophonium. Aristoteles autẽ philosophus, Iensem. Ephorus historicus, Cumanum. Nec quosdam piguit eum Salaminium, à Cypro oppido appellare. Quidam uerò Argiuum fuisse asserunt. Aristarchus autem & Dionysius ille Thrax, Athenien sem. Cæterum ab alijs filius Maonis nuncupatur et Critheidis, ab alijs uerò Meletis fluuij.

Porrò quemadmodum de genere ipsius, sic & de tempore de quo uiguit ambigitur. Siqdẽ Aristarchus refert, eum circiter Ionum ductam coloniã (quæ post Heraclidarum reditũ annis sexaginta cõtigit) floruisse. Heraclidarum aũt res gestæ octoginta annis post Troiæ excidium extiterunt. Crates uerò ante Heraclidarũ reditum, illum fuisse tradit, ita ut nõ totis octoginta annis Homeri seculum à Troiano excidio abfuerit. Quin & à plerisq; creditus est, centũ annis post Troianas res esse natus, nõ multò ante Olympicorum certaminum institutionem, ex qua & tempus secundum Olympiades supputatur.

Duo poemata.

Sunt autem illius poemata duo, Ilias & Odyssea: quorum utrunq; iuxta numerum elementorum alphabeti, in uiginti quatuor libros digestum est, non quidem ab ipso poeta, sed ab Aristarcho Grãmatico. Cæterùm in Iliade hæc duo continentur, primum Græcorum & Barbarorum gesta ad Ilium, idq; propter Helenæ raptum. et præcipuè Achillis strenua opera, in hoc bello nauata. In Odyssea autem Vlyssis reditus in patriam ex Troiano bello, & quæcunq; per errores in redeundo perpessus est, describuntur. Ad hæc quomodo de procis domui ipsius insidiantibus pœnas expetierit. Vnde conflat Homerum nobis in Iliade quidem corporis robur expressisse, in Odyssea uerò animi generositatem.

Quòd uerò nõ solũ uirtutes, sed et animi uitia (ut sunt tristicia, gaudiũ, metus, et cupiditas) in hisce poematib. prosequitur poeta, non est accusandus, imo uerò & commodi mores, et incommodi excerpendi sunt, eo quòd sine his admiranda facta non constent: quæ dum quis audit, optima quæq; inde eligenda sunt. Nam quòd Deos cum hominibus commercium habẽteis introducit, non solum delectationis & admirationis causa ab illo factum est, sed etiam ut per hoc innueret, quòd Dij homines adiuuent, & illorum minime negligentes sint.

Et ut summatim dicã, admirabili & fabulosa rerum narratione ideo utitur, quò sedulitatẽ, et admirationem lectoribus incutiat, & auditorẽ suspensum reddat. Quò fit, ut quædam præter decorum dixisse uideatur. Etenim probabilitas semper ex admirandis ac eximijs rebus proposítis sequitur. Quapropter non solum res, sed etiam uerba extollit, & à communi consuetudine transfert. Quòd uerò noua & non omnibus obuia semper admirationi sint, & auditorem demulceant, nemini obscurũ est. Præterea ex fabulosis istis orationibus (si quis nõ oscitanter, sed accuratè singula dicta perpendat) patebit quantus in omni scientiarum et artiũ genere Homer. fuerit, quamq; multas occasiones, et tanquã semina quædã tũ uerborũ, tum

Ομηρον τοίνυν πίνδαρος μὲν ἔφη χῖον τε, καὶ σμυρναῖον γράφειν. σιμωνίδης δὲ χῖον, αὐτίμαχος δὲ κολοφώνιον, ἀριστοτέλης δ' ὁ φιλόσοφος ἰήτην· ἔφορος δὲ ὁ ισοριικὸς κυμαῖον. ὀκνησαν δέ τινες σαλαμίνιον αὐτὸν εἰπεῖν, ἀπὸ κύπρου, τινὲς δ' ἀργεῖον. ἀρίσαρχος δ', καὶ διονύσιος ὁ θρᾷξ ἀθηναῖον. υἱὸς δὲ ὑπ' ἄλλων λέγεται μαίονος, καὶ κριθηίδος, ὑπὸ δέ τινων μέλητος τοῦ ποταμοῦ.

Ωσπερ δὲ τὰ περὶ γένος αὐτῷ διαπορεῖται, ὅτω καὶ τὰ περὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἤκμαζε. τινὲς μὲν γὰρ ἀρίσαρχόν φασιν αὐτὸν γράφειν κατὰ τὴν ἰώνων ἀποικίαν, ἣν λέγουσιν ὑστέρῳ τῶν ἡρακλειδῶν καθόδῳ ἔτεσιν ἑξήκοντα. τὰ δὲ περὶ τοῦτον ἡρακλείδας λέγειν ἔοικεν ἐν τρωϊκῷ ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. οἱ δὲ πρὸ κράτητα, μὴ πρὸ τῆς ἥρας πλειόσιν πεπίσθαι μετὰ ἔτη ἑκατὸν τῶν τρωϊκῶν γεγονέναι, ὁ πολὺ πρὸ θέσεως τῆς ὀλυμπίων, ἀφ' ὃς ὁ κατὰ ὀλυμπιάδας χρόνος ἀριθμεῖται.

Εἰσὶ δὲ αὐτῷ ποιήσεις δύο, ἰλιὰς καὶ ὀδύσσεια· διηρημένη ἑκατέρα εἰς τὸ ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, οὐχ' ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν γραμματικῶν, τῶν περὶ ἀρίσαρχον. ὧν ἡ μὲν ἰλιὰς ἔχει τὰς γ' ἰλίου πράξεις ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων διὰ τὴν ἑλένης ἁρπαγήν, καὶ μάλιστα τὴν ἀχιλλέως γ' τῷ πολέμῳ τότῳ διαδειχθεῖσαν ἀλκήν· ἡ δὲ ὀδύσσεια τὴν ὀδυσσέως ἀνακομιδὴν ἀπὸ τῶν πατρίδα τῆς τροϊκῆς πολέμου, καὶ ὅσα πλανώμενος γ' τῷ νόσῳ ὑπέμεινε, καὶ ὅπως οἱ μνηστῆρες ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐτιμωρήσατο. ἐξ ὧν ἅπαντας ὅτι πρῶτος, διὰ μὲν τὴν ἰλιάδος, αὐθρίαν σώματος, διὰ δὲ ὀδυσσείας, ψυχῆς γενναιότητα.

Εἰ δὲ μὴ μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ κακίας ψυχῆς γε τοῖς ποιήσεσι πρῶτος, λύπας τε, καὶ χαρὰς, καὶ φόβους, καὶ θυμούς, ἃ χρὴ αἰτιᾶσθαι τὸν ποιητὴν, πρόνοιαν δὲ μιμεῖσθαι τὰ μόνον τὰ χρησιμεύοντα ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ τὰ φαῦλα. ἄνδρι γὰρ τότου πρᾴδοξοι πράξεις τὰ σωίσαντα, ὧν ἀκούοντα γνῶσιν αἱρεῖσθαι τὰ βελτίω. πεποίηκε δὲ καὶ θεὸς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, τὰ μόνον ψυχαγωγίας καὶ ἐκπλήξεως χάριν, ἀλλ' ἵνα καὶ γ' τότῳ πρασσῃ, ὅτι κήδονται, καὶ ὀκ ἀμελοῦσι τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοί.

Καὶ τὸ μὲν ὅλον, πρὸ αὐτοῦ δ' ἡ γνῶσις τοῦ πραγμάτου πρᾴδοξος, καὶ μυθώδης κατεσκεύασαι, ὑπὲρ τὴν πληρῆ ἀγωνίας καὶ θαύματος ὃν γ' τυγχάνοντας, μὴ ἐκπληκτικὴν τὴν ἀπρόασιν καθεσάναι. ὅθεν δ' οἰκεῖά τινα πρὰ τὸ εἰκὸς ἀρηκῶναι. καὶ γὰρ αἰεὶ τὸ πιθανὸν ἕπεται, γ' ᾧ τὸ πρᾴδοξον καὶ ἐπηρμένον πρό κειται. διὸ μὴ τὰ μόνον τὰ πράγματα μετεωρίζει, μὴ ἐκτρέπει τ' ἀληθείας, ἀλλὰ μὴ ὅν λόγος. ὅτι δ' αἰεὶ τὰ καινὰ μὴ ἔξω τοῦ πεφυκέναι θαυμάζεται, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἐπάγει, παντὶ δῆλον. πλὴν καὶ γ' τοῖς μυθώδεσι τοῖς λόγοις, εἴ τις μὴ πρόεργως, ἀλλ' ἀκριβῶς ἕκασα τ' εἰρημένων ἐπιλέγοιτο, φανεῖ πάσης λογικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης γ' ὂν γνώμων, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ

πραξεων παντοδαπῶν ζῆς μετ' αὐτὸ πρεχόμενος, μὴ ὁ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ μὴ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέταις, ἱστορικῶν τε, καὶ θεωρηματικῶν. ἵνα οὖν καὶ γὰρ πρόσφορον ἦ τὸ λέξεως αὐτῆς πολυφωνίαν, ἔπειτα μὴ ἦ γὰρ τὴ πραγματείᾳ πολυμαθίαν. πᾶσα μὲν οὖν ποίησις, τάξει τινὶ τῶν λέξεων συντιθεμένων, ῥυθμῷ καὶ μέτρῳ πορεύεται. ἔστι δὲ τὸ λεῖον καὶ ἡδὺ πρὸς, καὶ μόνον ταῖς ἐκπλήξεσι καὶ θελγητροῖς τέρπειν ἐοικὸς, ἀλλὰ καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ὠφελοῦσι πείθεσθαι ῥᾳδίως.

Τὰ δὲ ὁμήρου ἔπη τὸ τελειότατον ἔχει μέτρον, τετράμετρον, ὃ καὶ ἡρῷον καλεῖται. ἑξάμετρον μὲν, ὅτι εἷς ἑκάστῳ εἴκοσι ἔχει πόδας ἓξ, ὧν ὁ μὲν εἷς ἐκ δύο συλλαβῶν μακρῶν σπονδεῖος καλούμενος· ὁ δὲ ἐκ τριῶν, μιᾶς μὲν μακρᾶς, δύο δὲ βραχέων, ὃς λέγεται δάκτυλος. καὶ εἰσὶν ἀλλήλοις ἰσόχρονοι· αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι μιᾶς μακρᾶς χρόνον ἐπέχουσιν, ὅταν δὲ ἀλλήλοις συντιθέμενοι, πληρῶσι τὸ ἑξάμετρον ἔπος. ἡρῷον δὲ λέγεται, ὅτι διὰ τούτου τοὺς τῶν ἡρώων πράξεις ἦσαν ᾄδοντες.

Λέξεως δὲ ποικίλην κεχρημένος, οὐκ ἀπὸ παντὸς διαλέκτου τὰ ἑλληνικὰ χαρακτῆρας ἐκτετύπωκεν, ἀλλ' ὧν δὲ πλέον ὅτι πᾶσαν μὲν ἑλλάδα ἐπελθὼν, καὶ πᾶν ἔθνος. Καὶ δὲ ὡρίωσι μὲν τὴ συνήθεια τὰ βραχυλογίας ἐλλείψεις κέχρηται, τὸ δὲ ὦμα λέγων δῶ· ἄλφα δὲ οἱ δὲ ὦ ἀφνειὸν πέλεται· καὶ τὸ ὅλον, ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας. ἐπὶ δὲ ὀπίσω, ἄψ, μεταβαλὼν τὸ μὲν ο εἰς τὸ α, τὸ δὲ π εἰς τὸ σ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῖς. καὶ τὸ ἄλλοσε ἄλλο· ἄδυ γὰρ μοι καὶ ἄλλο τι ἐπίνοσεν ἐφετμὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέσα συντεμὼν λέγει· οὐδὲ ὁμότριχας καὶ ὁμοήθεῖς, ὀτριχας καὶ οἰετέας, καὶ τὸ ὁμοπάτριον ὀπάτριον, καὶ τὸ τρέμειν τρεῖν, καὶ τὸ τιμῶ τίω. τῶν αὐτῶν δὲ ὅτι καὶ τὸ ὑποβιβάζειν τὰ στοιχεῖα, ὡς φησὶ βάρτισοι, αὐτὶ τοῦ πράτισοι.

Αἰολέων δὲ χρησαμένων τῇ συγκοπῇ, καδδραθέτην λέγων, αὐτὶ τοῦ καταδραθέτην, καὶ ὑββάλλειν αὐτὶ τοῦ ὑποβάλλειν. καὶ ἔτι τὰς παραλήγουσας χρόνου, τὰς ζήτας πρόσωπα λέγουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς τὸ ε δίφθογγον, διὰ τὸ καὶ πρὸς τοῖς αἰολεῦσιν ἐφέρεται, ὡς φησὶ βοῦ ἐφίλη, φησίν. ὅτων δὲ μὴ ὄμμορος ἐποίησεν, δ' ἰδ' ἡ μόχοισι λύγοισιν, αὐτὶ τοῦ εὗδε, ὃ δεῖν ἰδ' ἔσμεν. καὶ οὐ μὴ ἄρ' ὅτ' αὖτμων δ' ἀέει μύλος ὑγρὸν ἀφύσσων. καὶ ἐναλλάσσειν τὸ σ εἰς τὸ δ. ὡς φησὶ τῷ λέγειν ὀδμὴ, καὶ ἰδμὴν, καὶ τὸ πλεονάζειν φησί τισιν· ὡς τὸ δύκηλος αὐτὶ τοῦ ἐκηλος· καὶ αὐτάρ αὐτὶ τοῦ ἀτάρ· καὶ κεκλήγοντες, αὐτὶ τοῦ κεκληγότες. καὶ τὸ προσιθύνειν τοῦ δὲ ὀπτῆρι προσάπτω τοῦ ῥήματος τὸ θα, ὡς τὸ ἐφῆδα, καὶ ἔπαδα. τῇ δὲ διπλασιασμῷ τοῦ συμφώνου οἱ μὲν δωρεῦσιν, οἱ δὲ αἰολεῦσι προσιέμενοι. οἷον δεῖν· ἔλλαβε πορφύρεον θάνατον, καὶ ὅπ πόρον τὰδ' ἔρυσα.

Ἰώνων δὲ ἴδιον ἔχει τὸ ἀφαιρεῖσθαι χρῆσθαι φησὶ τοῖς πρὸ πολλοῦ χρόνοις τοῦ ῥήματος. ὡς τὸ βῆ, καὶ τὸ δῶκεν. ἔθος γὰρ ἔχουσι καὶ ἀπὸ τοῦ προκειμένου χρόνου ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν δεῖ καὶ ὁ ἐνεστὼς.

tum rerum omnigenarum, posteris suppeditauerit, idq; nõ solùm ligata, sed & soluta oratione utentib. scriptoribus ut sunt historici, oratores, & Philosophi. Videamus igitur in eo primum multiplicem dictionis usum, deinde multijugã quoq; rerum cognitionem. Omnis igitur poesis quadã dictionum serie inter se coniunctarum, rythmo uidelicet ac metro cõficitur. Quandoquidem si id, quod plãnum & blandum est, grauitate & suauitate simul cõdiatur, lectores delectãdo attentos reddit. Quo fit, ut ob eandem causam animi illorum nõ solùm extra se rapiantur, & aures demulceantur, uerùm etiam facilius persuadeantur ijs rebus, quæ ad uirtutem conferunt.

Cæterùm Homer. uersus perfectissimo metro cõstant, hoc est hexametro, quod et Heroicũ appellatur. Et hexametrũ quidẽ dicitur, quòd unusquisq; uersus sex pedes cõplectitur: quorũ unus ex duab. lõgis syllabis, nomine spõdeus, cõstat: alter uerò ex tribus, priore quidem lõga, posteriorib. uerò duab. breuib. qui dactylus uocatur. Parib. inter se temporib. uterq; est: duæ nãq; breues syllabæ unius lõgæ aquipollent. Atq; bi duo pedes innicem positi, hexametrum uersum cõstituunt. Heroicum a. ideo appellatur, quòd hoc carminis genere Heroum facta celebrantur. Quo genere carminis usum sit.

Varia autem dictiõe usus, ex omni Græcorum dialecto loquẽdi formas suis poematis interseruit. Vnde et cõstat & totã Græciã, et cunctas illius nationes peragrauerit.

Nam Dorien sium defectu (qui perquàm familiaris est breuitati studentibus) usus est, pro uerbo doma (id est do mus) dicens, do: ut, Statim autem ei domus magnifica obtingit. Et pro boti (id est, quòd, ho: ut, Quòd aquila mihi anseres interfecit. Et pro opiso (id est, retro) aps, quidem in α, π uerò & σ, in cognatam ipsis literã, nempe ψ, mutando. Deniq; pro allote (id est alibi) allo: ut, Dorica a, pocopemus.

Iam alibi præcepta tua hæc fecere modestum.

& huiusmodi. Ad eundem modum et medias cõcidendo uoces, ait pro homotrichas. i. eiusdem capilli, botriebas. Et pro homoeteis. i. coæui, oeteas. Et pro homopatrion. i. eiusdem patris, bopatrion. pro tremein, id est tremere, trein. pro timo, id est, persoluo, tio. Eorundem Dorien sium est, & literas transponere, ut quum dicunt pro crastistoi (id est, optimi) cartistoi.

Aeolum uerò syncopa in compositis utitur, caddrathe ten dicens, pro catedrathe ten, id est dormierunt. Et hyballein, pro hypoballein, id est subijcere. Deinde tertias imperfecti personas apud alios in ει diphthongum desinentes, Aeoles per υ efferunt, ut quum pro epilei, id est amabat, ephilu: & pro ἐνοει, id est cogitabat, enoυ dicunt. Quem morem & Homerus secutus ait, Teneris uinculis uinciebat: pro edei, id est ligabat. Et,

Humida quos neq; permeat ulla potentia uenti.

Ad hæc quum mutant σ in δ, ac dicunt odmυ, pro osmυ, id est odor: & idmen, pro ismen, id est nouimus. Præterea pleonasmo in quibusdam uocibus: ut quum pro hecυlos, id est tranquillus, eculos: & pro atar, id est sed, autar dicunt. Et quum secundæ uerborum personæ tha particulam adijciunt, pro ephυs, id est fatus es, ephυstha: & pro ἔφης, id est dixeris, ἔφηθα dicentes. Porrò cõsonãtium duplicationẽ alij Dorien sib. alij Æolib. tribuunt. Cuiusmodi illud est, Corripuit mors atra: et, Vter ista opera.

Ionum aũt proprietatẽ obseruat, dum aphæresi in præteritis uerborũ temporib. utitur, uelut quũ bῆ dicit, pro ebη, hoc est, iuit: et doken. i. dedit. Siquidẽ in more habent, præterita tempora ab ijsdem literis inchoare, quib. et præsens:

κοὶ

et auferre. ἐν ἀορᾷ. in uoce hireus. i. sacerdos: et irax. i. accipiter. Præterea tertijs subiũctiui modi pſonis σι addũt, ut quũ pro elthu. i. uenerit, ελθῃσι: & pro λάβῃ. i. acceperit, λάβῃσι dicũt. Quæ particulã & datiuus adijciũt, θύρῃσι, ὕλῃσι. i. ianuis, ſyluis dicẽtes. Ad hæc dũ taunoma. i. nomẽ, & nouſon, pro τὸ ὄνομα, & τὴν νόσον. i. morbũ, κεινὸν pro κγνόν, id eſt, macũ, et meilã pro melã, hoc eſt nigrũ, efferũt. deniq; et α cum p ductũ fucrit, in η mutãt, pro ἄρα. i. Iuno, ἥρη, & pro ἀθλωᾶ. i. Minerua, ἀθλώνη, efferentes. Et accidit, ut econtra η in α mutãtes, dicãt pro λε λησμένον. i. oblitus, λελασμένον. Inſuper et circũflexa ita p diæreſim efferũt, pro φρονῶν. i. intelligẽs, φρονέων, & pro νοῶν. i. cogitãs, νοέων dicẽtes. Eodẽ modo & genit. ſingulares in ης deſinẽtes pferũt, ut Diomedeos, Sapphoos. i. Diomedis, et Sapphus. Et circũflexos genit. pluraleis, ut Poleorũ, Perſeorũ. Deniq; et pluratiuos no minũ neutrius generis rectos i u deſinẽteis, ut pectora, mẽbra. Atq; idem de eiuſdẽ numeri genitiuis iudiciũ. Cæterũ hoc eis propriũ eſt, ut τετράφατε, & ſimilia dicant.

Maximè uerò Attica dialecto uſus eſt, idq; propter narietatẽ. nã quẽadmodũ Attici p λαὸς. i. populus, λεὸς dicũt, ſic et ipſe Peneleos, et χρέως. i. debitum. Eſt a. eis familiare, cõtractionib. nõnũq; uti, & pro duabus unã ſyllabã facere, ut p τὸ ἔπος. i. uerbũ, ἦπος: et p τὸ ἱμάτιον i. ueſtimẽtũ, ἑσσάτιον. Quib. illud Homericũ affine eſt, Troiani a. inclinauerũt frequentes. Et illud. Cãpos lotũ ferẽteis. Ad hæc η ex huiuſmodi opt. tollũt, δ' οκοίης. i. midearis, ὁκοίης. τιμάεις honores, τιμῶς. eſt atticiſmus, ſecundũ quem dictũ eſt illud: Cæteri u. diſcernamini celeriter. Et quũ dicunt, Plures deteriores, pauci uerò patre meliores. Quandoquidem i cõmuni lingua dicimus κακίονες, etc. Solent quoq; huiuſmodi accuſatiuos nõ per diæreſim efferre, bones, piſces, Βᾶς uidelicet pro Βόας circũflectentes, ut quũ Homer. dicit, Piſces aues q. Et illud Attice dictũ eſt, Neq; ipſum robore rũpit fluẽtes. Sic iũgit, iurat. Præterea et breues uocales Att. ex uerbis abijciũt, ut lauatur, exiſtimo. Ad quẽ modũ & pro ἠλέκτωρ. i. ſol uebatur, λῦτο dicunt. Eorundẽ eſt dicere, uidebã, et profui, ita ut η præter neceſſitatẽ addãt. unde eſt etiã, Vinũ i fundebat. I quoq; i huiuſmodi uerbis cõtrahũt, ut pro νιόω uõ. i. littora, νῆες, et pro Νηρηίδες Nereides, Νηρῆδες dicãt. Sic et illud habet, Vos a. duo admodum uolebatis, deniq; i dat. in ι puũ deſinẽtib. quorũ penult. α obtinet, idem fit: ut cornu, ſenectuti, iubari. Eſt et hoc Att. ubi dicitur, ſint, & ſequãtur. Eiuſdẽ cõſuetudinis eſt, φ optat. pro præt. indicat. uſurpãt, qua & Hom. identidẽ utitur. Præterea quũ nominib. fœm. articulos, participia, et adiect. maſc. coniungunt, ut manus, mulieres: id q & Plat. familiare eſt, ut quũ dicit, agẽtes, et ferentes: ſapiens, ac iuſtus mulier. ſic igitur & Hom. de Iun. ac Min. loquens ait, Nequaquã in noſtris currib. perculſi fuerint. Et, Same Miner. inuitus erat. Et, Inclytus Hippodameia. Porrò quum dialecti multam quoq; in conſtructionibus proprietatem habeant, quando poeta dicit, Aſt age diuini iaculis pete tu Menelai. Attic. cõſtructionem refert. Et quãdo ait, Accepit ſibi ſceptrũ, & Themidi pulchrige ne creperet patera. Quo pacto igitur omniũ Græcorũ uoces cõgerẽdo uariã orationẽ efficiat dum utitur nõnunquã

ἐξ ὑφαιρεῖν τὸ ε ἐν τῷ ἱρεύς, & ἱρεῦ. καὶ τὸ πιθέσθαι τοῖς δίτοις πιθοίμοις τ ταυταχῶς τὸ σοφόν ὅτι τὸ ἔλθωσι, ἢ τὸ λάβωσι, & ταῖς δολιχαῖς, δύρῃσι, ὕλῃσι. & τὸ λεγόμενον ἢ νόσον, τὸ ὄνομα καὶ τ νόσον· ἢ κεινὸν ἢ μέλαν αὐτὶ τ κνόν, & μελαν. ἢ τὸ μεταβάλλειν τὸ α, ἐπειδὰν ἐκτείνῃ εἰς τὸ η, ὡς τὸ ἤρη, ἀθλίη. ἔστι δ' ὅτε ἐκ τ ἐναντίου, τὸ η εἰς τὸ α, ὡς τὸ λελησμένος, αὐτὶ τ λελασμένος. ἢ τὸ διαιρεῖν τὰ πρόσωπα ῥήματα, φρονέων, & νοέων· ἢ τὰς γλωσσικὰς τὰς εἰς ος λεγόσας, ὡς τὸ διομήδεο, σαπφόος· ἢ τὰς πρόσωπα ποιὰς γλωσσικὰς τ πληθυντικῶν, ὡς τὸ φιλέων, πόρσεων· καὶ τὴν δοτικὴν τὰς πληθυντικὰς δυθείας τὰς εἰς τὸ η λεγόσας. ὡς τὸ σθένεα, μέλεα, καὶ τὰς γλωσσικὰς αὐτ ὁμοίως, δισσῶς δὲ λεγόσι καὶ τὸ τετράφατε, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Μάλισα δὴ τῇ ἀττικίδι διαλέκτῳ κέχρηται, ἢ γὰρ ἐπιμιξία ἐλέγετο πρὸς τοῖς ἀπείροις λεὼς ὁ λαός, καὶ ἀπὸ τούτου τ σωσθῆναι ἔστι παρ' αὐτῷ ὁ πηνέλεως, ἢ τὸ χρέως. ἔστι ἡ αὐτοῖς σωσθῆς καὶ τὸ σωαλείφειν οἷον τε, & αὐτὶ δύο ποιῶν μίαν συλλαβὴν, τὸ ἔπος, τὸ ἱμάτιον. οἷς ὅτι ὅμοιον τρῶσιν ἢ πρᾶκτέον ἀολλέσιν ἢ πειθοῖ λωτοῦντα, αὐτὶ τ λωτοῦντα. καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ η τ δυκλικῶν τ τοιούτων, δοκοίης δοκοῖς, τιμάεις τιμῶς ἔστιν ἀττικόν· ὡς ἀπολάθως ἔφη, ἄλλοι ἡ διακρινθῆτε τάχιστα. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀπείρων, οἱ πλείονες κακίους, παῦροι δέ τε ἀγαθοὶ ἀρείους· ὃ λέγομεν κακίονες, ἢ ἀρείονες. ἢ τὰς αἰτιατικὰς τ τοιούτων μὴ διαιρεῖν, τοὺς βοῦς, τοῦ ἰχθῦς, βᾶς πόδι τεμνομένους. καὶ, ἰχθῦς, ὀργιθᾶς τε. κάκεῖνο ἡ εἶρηται ἀπείκως· ὅτε μὲν ἀφεῖσι ῥήγνυσι ῥέοντες, ὡς ῥήγνυσιν, ὄμνυσι. καὶ τὸ ἀφαιρεῖν τὰ βραχέα τ ἀπείκων, λύεται λῦται, οἵεται οἶμαι. ὅτως & ἔντο λῦτο αὐτὶ τ ἐλύετο. τ αὐτ ὅτι ἢ τὸ ἐώρων ἢ ἐωνησάμην, ἐκ πρίασθαι πωλεῖν τῶν τὸ ε, οἷον ὅτι & τὸ ἐωνοχόει. καὶ τὸ σωαλεῖν τὸ ι οἷον τ τοιούτων· πίσυνος, νηπιάσεις. ὅτως, καὶ τὸ· σφῶϊ ἡ μᾶλ' ἀθλίεον. καὶ οἷον τ εἰς ι καθαρὸν λεγόσας δοκοῖς πρᾶτε λοῦσον τῶν δος τ α, κέρᾳ, γέρᾳ, σέλαϊ. ἔστι ἡ καὶ τοῦ ἀπείκου, τὸ λέγειν ἔσων, καὶ ἐπέδωκεν, αὐτὶ τ ἔσωσαν, καὶ ἐπέδωσαν. ὅτι ἡ καὶ ἡ τ δυτικῶν χρῆσις αὐτὶ τ παρελκυσθότων τ ὁρισικῶν ἢ αὖ σωσθείας, ἣ καὶ ὁμηρ. χρῆται σωτηχῶς, καὶ τοῖς θηλυκοῖς ἀρσενικὰ ἄρθρα, ἣ μ' ἔχας, ἣ ἐπίθετα σωτάσεσιν, ὡς τὸν χεῖρα, τὸν γυναῖκα. καὶ παρὰ πλάτωνι ἡ, ἄγοντα καὶ φέροντα. καὶ ἡ σοφὸς γυνὴ, καὶ ἡ δίκαιος. ὅτως ὃν καὶ ὁμηρ. ὦν πάρας. καὶ ἀθλωᾶς ἔφη· ὅτι αὖ ἐφ' ἡμετέρων ὀχέων πληθύντ κεραυνῶ· καὶ, ἦτοι ἀθλωάων ἀπείων ἦν, καὶ κλυτὸς ἱππόδαμεια.

Καὶ πρὸς τ σύταξιν ἡ πολλὰ ἰδιώματα ἔχουσιν τ διαλέκτων, ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς, ἀλλ' ἄγ' οἷς δύσομαι μολεῖν κυδαλίμοιο, ἀπείκων δ' ἐκείνοις τ σωσθέαν. ὅταν ἡ εἴπῃ, δίξασθ οἱ σκῆπτρον· καὶ θέμιστι ἡ καλλιπαρήῳ δίκην δ' ἔπας, ἐν τούτοις διορίζει. ὅπως μὴ ὄντας ταύτων ἑλλήνων φωνὰς ἀθροίζων, ποικίλον ἀπεργάζεται τ λόγον, ἢ χρῆται ποτὲ μὴ ταῖς

ξῴας, ὥσπερ ἐστὶν αἰ πρόφρυμναι· ποτὲ δὲ ταῖς ἀρχαίαις, ὡς ὅταν λέγῃ ἄορ, καὶ στόμος· ποτὲ δὲ ταῖς κοιναῖς, καὶ ἀμφίβροτον, ὡς ὅταν λέγῃ ξίφος, καὶ ἀσπίδα, ἁπλῶς. καὶ θαυμάσαι ἄν τις, ὅτι κοιναὶ λέξεις πρὸς αὐτῷ σώζουσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου. ἐπεὶ δὲ ὁ ἐγκατάσκευος λόγος φιλεῖ τὴν τοῦ σωφρονοῦς ἀλλαγὴν, ὑφ' ἧς ἐναργέστερος, καὶ σεμνότερος, καὶ πανταχοῦ τερπνότερος γίγνεται· ἡ μὲν τῶν λέξεων ἐκτροπὴ καλεῖται τρόπος, ἡ δὲ τοῦ σωφρονοῦς, σχῆμα· καὶ εἰσὶ τὰ εἴδη τούτων, ὡς τῇ τεχνολογίᾳ ἀναγεγραμμένα· θεασώμεθα τί τούτων ὁμήρῳ παραλέλειπται, ἢ τί ἕτερον τούτου μετ' αὐτὸν εὑρηται, ὃ ἐκεῖνος οὐκ ἔπεται ὡρῶτος.

Τῶν τοίνυν τρόπων ὀνοματοποιΐα, καὶ πάνυ σώφρων ἦν αὐτῷ. εἴτε γὰρ καὶ τὴν παλαιὰν ἀρχὴν τῶν ὀνομάτων, ὅτε οἱ πρῶτοι τὰ πράγματα ὀνομάσαντες, πολλὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προσηγόρευσαν, καὶ τὰς ἀναρθρους φωνὰς οἷς ἐγγραμμάτοις ἐξεῦρον, ὡς τὸ φυσᾶν, καὶ τὸ πρίζειν, καὶ μυκᾶσθαι, καὶ τὸ βροντᾶν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα ὀνόματα ἀπὸ ὄντα πρότερον πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸν λίτρον, καὶ τὸ ἄρβυον, καὶ τὸν βόμβον, καὶ τὸ ῥόχθει, καὶ τὸ ἀϊδρυχὲ, καὶ τὸ σίζε, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὧν ὅτε αὖ εὕροι τις δυσημότερα, καὶ πάλιν ἄλλας τινὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων καμούσας ἐπ' ἄλλα μετατέθηκεν. οἷόν ἐστι τὸ ἰὸν, φλέγμα κακὸν φορέουσα, ὃ σημαίνει τὴν κατὰ τὸ φλέγειν ἐνέργειαν. καὶ τὸ πυρετὸν, αὐτὶ τοῦ πυρός. οἷς ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ χαλκοτύπος ἀστειλάς. βάλεται γὰρ ἐπὶ μὲν τὰς τοῦ χαλκοῦ τετυπωμένας, καὶ ὅλως πολλῇ τῇ κατασκευῇ κεχρῆται μετὰ πολλῆς τῆς οὐσίας, τὰ δὲ ἁλλάττων παρὰ τὴν σωφροσύνην, τὰ δὲ δυσημότερα καθιστὰς γίνεται τοῦ κάλλους καὶ μεγέθους ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις.

Πολλὰ δὲ ἐστιν αὐτῷ καὶ τῶν θέτων δυσπορίας ἄπορ οἰκείως καὶ σοφῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἁρμοσμένα, δώσειν ἴσως ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν, ὥσπερ τοῖς θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προσάπτων, τὸν μὲν Δία μητιέτην, καὶ ὑψιβρεμέτην, καὶ τὸν Ἥλιον ὑπερίονα, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα φοίβον καλῶν. μετὰ δὲ τὴν ὀνοματοποιΐαν ἴδωμεν καὶ οὗ ἄλλους τρόπους.

Κατάχρησις μὲν οὖν (ἅπερ ἀπὸ τοῦ κυρίως ὀνόματος μεταφέρει τὴν χρῆσιν, καὶ ἐπ' ἕτερον ὃ οὐκ ἔχον ὄνομα κύριον) ἔστι πᾶσα σχεδὸν ποίησις, ὅταν λέγῃ σφῷν χρυσείην σειρὰν γὰρ κυρίως οὐκ ἔστι τοῦτο· καὶ ὅταν ἔπῃ αἰγέην κυνέην. οὐ γὰρ πω δερμάτινα κέκληται κυνέαι πρὸ αὐτοῦ, ἐπεὶ ἐκ δέρματος κυνὸς γενέσθαι αὐτὴν ἔθος ἦν. γνωσθῆναι δὲ καὶ τὴν ἐξ αἰγὸς δέρματος γινομένην καλῶς.

Μεταφορὰ δὲ (ἅπερ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ κυρίως λεγομένου πράγματος ἐφ' ἕτερον μεταγινομένη, μεταξὺ τοῦ ἀμφοῖν αὐτὰ λόγου ὁμοιότητος) οὐ πολλή ἐστιν, οὐ ποικίλη παρ' αὐτῷ, οἵαν ἔστιν· Ἦκεν ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο οὐδὲ νῆσος τῇ περὶ πόντος ἀπείρων ἐστεφάνωται. ὃν γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια πρὸς τὸ ὄρος· οὐ δὲ στέφανος πρὸς τοῦτον ὃν περίκειται, τοῦτον αὖ θάλασσα πρὸς νῆσον. ἀλλὰ τὸ χρήσα-

peregrinis, ut sunt prædictæ: aliquando uerò priscis, ut quum dicit, ensis, scutum: nonnunquam uerò communibus & assuetis, ut quando ait, gladius, clypeus. Patet & admiratione dignum est, quod uulgares uoces apud eum orationis grauitatem retinent. Cæterum quoniam ornata oratio à communi consuetudine discedit, unde & euidentior, grauior, ac modis omnibus iucundior fit, atq; uerborum immutatio, tropus: sententiarum autem, schema uocatur, horum deniq; species in arte dicendi perscriptæ sunt: uideamus num horum aliquid ab Homero prætermissum fit, num'ue aliud quiddam à posteris inuentum fit, quod ille non prius dixerit.

Animad uerte lectorem in sequentibus multa ex Græco tantum intelligi posse.

Inter tropos igitur Onomatopœia admodum illi familiaris est. Nouerat enim priscã nominum originẽ, quòd hi, qui primitus nomina rebus indiderãt, pleraq; ab eũmodi appellassent, & inarticulatas uoces in scripta retulissent, ut cum dicerent, inflare, secare, mugire, tonare, & his similia. Vnde & ipse quædam nomina prius non extantia, ita finxit, ut conformia essent rebus per ipsa significatis. cuiusmodi est, quũ ait sonitũ, strepitum, bombũ, & murmurabat, & resonabat, et bulli, aliaq; istiusmodi, quib. nemo significantiora inueneris. Et rursus ubi alias uoces ad alias res pertinentes, alijs tribuit, ut quum dicit, Malum incendium ferens, efficaciam in conflagrando significans. Et dum febrem pro igne ponit. Quibus et hoc affine est, Vulnera ferro percussa, ferro nanq; inflicta significare uult. Deniq; ut summatim omnia complectar, multa uerborum nouitate, multa cum licentia usus est, alia quidem præter consuetudinem immutãs, alia uerò eam ob causam insigniora reddens, ut orationi decus et magnificentiam adderet.

Nominis fictio.

Fictitia Homeri uerba.

Præterea epithetorum copia illi est, quæ propriè, & suo loco subiectis accommodata, nim proprijs nominibus æquipollentem habent: ut quum singulis Dijs, singulas appellationes attribuit, Iouem consultum, altitonantem, & Solem sublimem, & Apollinem splendidum uocans. Iã absoluta Onomatopœia, alios quoq; tropos uideamus.

Catachresis.

Abusio quidem (quæ usum ex eo, in quo aliquid propriè significatur, in aliud, proprium nomen non habens, transfert) apud poetam est, ubi ait, catenã auream. Se ira nanque funiculum propriè denotat. Et ubi dicit, caprinam galeam: siquidem galea ideo apud eum canina appellatur, quòd ea olim ex canina pelle conficeretur. Ibi uerò et eam galeam caninam uocat, quæ ex caprina pelle facta erat.

Metaphora quid.

Translatio autem (quæ inde nomen sortita est, quòd rem à propria significatione in aliam, cum conueniente utriusq; rei similitudine transferat) & multa, & uaria apud illum est, ut illud:

Contulit huc fracto se magni uertice montis. Et:
Insula, quam pontus circumluit, atq; coronat.

Quam enim rationem uertex in homine, eam & cacumen in monte: & quam corona ad eum cui imponitur, eandem & mare ad insulam habet. Porrò affinibus

affinibus, pro propriis nominibus utens, orationem non solum speciosiorem, uerumetiam euidentiorem facit.

Sunt autem uariæ apud eum metaphoræ, quædam ab animatis ad animata, ut: Cæruleæ nauis sic est auriga locutus. Pro eo quod est, nauita. Item: Iuit ad Atridem pastorem mox populorum.

Pes montis

Pro eo quod est, regem. Aliæ aũt ab animatis ad inanimata, ut: Sub extremum Idæ pedẽ, hoc est, radices. Item: ubertas agri, id est, fertilitas. Aliæ è contra ab inanimatis ad animata, ueluti ferreũ profectio pectus, id est, durũ. Postremò ab inanimatis ad inanimata, ut semẽ ignis seruans, hoc est naturalem originẽ. Porrò sicuti nominũ, ita & uerborum translationes apud eum sunt, ut:

Littora nanq; boant, feriente salo, atq; procellis.

Pro sonant. Alius deinde tropus (quæ transumptio uocatur) fit quãdo per cognominationem res diuersa significatur, ut: Inde uelocibus insulis immisit abunde.

Insulas enim, quæ ꝓprie appellãtur magnificæ, significare uult. Eiusdem namq; significãtiæ utraq; uox Græcis est. Acutũ nanq; illis non solum uelocitatem motus significat, sed etiam id cuius forma tendit in tenuitatem. Istiusmodi & hoc est: Ego autem festinans astiti.

Alius tropus Intellectio uocatur, quãdo ex eo ꝙ proprie significatur, aliud quiddã eiusdem generis intelligitur. Est q̃ simili modo uarius, aut enim ex toto partẽ intelligimus, ut: ad murũ bene structũ bones torridos. Boum nanq; appellatione, corium, ex quo scuta fieri solẽt, innuere uult. Aut ex parte totũ, ut: huiusmodi aũt caput desidero. Siqdẽ uoce capitis, totũ hominẽ significat. Et quãdo ꝓ pulchra, candidis ulnis prædita, & ꝓ bene armatis, bene ocreatos dicit. Aut ab uno multa, ut quãdo ita de solo Vlysse dicit, Postquã sacrũ Troiæ oppidũ deuastauit. Neq; enim ille solus, sed unà cũ alijs Græcis Troiã euertit. E cõtra ex multis unũ, ut Pectora iucũda, pro pectus. Præterea ex specie genus, ut marmore aspero iacto. Marmor nãq; saxi species ẽ. Aut è cõtra ex genere species, ut:

Noscere aues, & idonea dicere multa roganti.

Siquidem non quæsuis, sed auguraleis tantum aues dicere uult. Ad hæc ex adiunctis effectum rei, ut:

Pandarus, huic dono dedit arcum Phœbus Apollo.

Arcus enim nomine iaculandi peritiã notat. et: Sedẽtes dealbabant aquã. &: Alij. u. tota die iugum mouebant. Ex accidenti nanq; in priori exemplo, remigabant, in posteriori aũt, currebant, intelligi debet. Insuper ex præcedenti consequẽs, ut: Virgineã solnit z onã, ex eo nãq; sequitur, quòd nitianerit. E cõtra ex consequẽti præcedens, ut quando pro occidere dicit, exarmare, id est, spoliare.

Metonymia.

Est aũt & alius tropus Denominatio, quæ fit, quãdo uox de alia re posita, aliud quiddam secundũ relationem significat, ut est apud eundem,

Ast iuuenes terræ Cererem concredere pergunt.

Triticeum nanq; fructum designat, quem sic ab inuentrice Cerere denominauit. Et ubi ait:

Viscera Vulcanum superat transfixa tenebant.

Vulcani nãq; uoce ignẽ declarat. Porrò affine iam dictis

&

χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις αὐτὶ τ̃ κυρίων ὀνόμασιν ὃ ἐστι σαφέστερον, & ζωηρ̃έστερον ποιεῖ τὸν λόγον.

Εἰσὶ δ' ἐκ τ̃ αὐτῷ μεταφοραὶ ποικίλαι, αἱ μὲν, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἔμψυχα. οἷον, Φθέγξατο δ' ἡνίοχ& νηὸς κυανοπρῴροιο, αὐτὶ τ̃ ναύτης. καὶ Βῆ δ' ἐμετ' ἀτρεΐδην ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν, αὐτὶ τ̃ βασιλέα. αἱ δ', ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον ὑπαὶ ποδ' ἀείρατο ἴδ' ὄρη, τὶ ὑπώρειαν. καὶ ὄβριμος ἀρότρου, τὸ γόνιμον. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον στιβαρὸν νύ οἱ ἦτορ, αὐτὶ τ̃ σκληρόν. ἀπὸ δ' ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον σπέρμα πυρὸς σώζων, αὐτὶ τ̃ γόνιμον ἀρχήν. ὥσπερ δ' ὀνομάτων, ὅτω καὶ ῥημάτων εἰσὶ κἀκ τ̃ αὐτῷ μεταφοραὶ, οἷον πίονα δῆν βοάασιν ἐρυγομένους ἁλὸς ἔξω, αὐτὶ τ̃ ἠχοῦσιν.

Ετερος τρόπος ὅταν ἡ καταχρηστικὴ μετάληψις, κατὰ συνωνυμίαν σημαίνουσα πρᾶγμα δι' ἀφόρου. οἷον, ᾧ θῶν δ' αὖ νήσοισιν ἐπὶ πτολίεθρον ἵκηαι θοῇσι. βάλε δ' ὑγρὰ σημῆνα τὰς κυρίως ὀξείας λεγομένας νήσους. ἐπεὶ συνωνυμεῖ τὸ θοὸν τῷ ὀξεῖ. ὀξὺ δ' ἢ ὁ μόνον ὁ κατὰ κίνησιν ταχὺ ὄν, ἀλλὰ καὶ ὁ κατὰ ἅλμα πτηνάμενον εἰς λεπτότητα. τοιοῦτόν ὅταν & τὸ, ἐγὼ δὲ θόωσε πόδας ἀφασάς.

Αλλος τρόπος συνεκδοχὴ λεγομένη ἀπὸ τ̃ κυρίως σημαινομένου ἑτερόν τι τ̃ τόνου ὁ αὐτὸς μῦθος οὕτως ἐξισῶσαι. καὶ ἔστιν ὁμοίως ὁ τρόπος ὅτος ποικίλος· ἐκλεχόμεθα γὰρ ἔστι ἀπὸ τ̃ ὅλου τὸ μέρος, πῶς οἷον· τέῑχος εὐδμήτου βόας αὔσας. ἀπὸ γὰρ τ̃ βοῶν τὰς βύρσας, ἐξ ὧν ἀσπίδες, δηλοῖ. ἢ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, οἷον, στίλῳ δ' αὖ κεφαλὴ πόδεω. ἀπὸ γὰρ τ̃ κεφαλ̃ τ̃ ἄνδρα σημαίνει. καὶ ὅταν λέγῃ λευκώλενον τὴν καλὴν, & δυκνήμιδας οὐ δυσπλεῖν. ἢ ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς ὅταν εἴπῃ ὧν τ̃ ὀδυσσέως· ἐπεὶ ἕροσε ἱερὸν πτολίεθρον ἔπορσεν. ὁ γὰρ μόνος, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἄλλοις ἕλλησι τὴν τροίαν ἐπόρθησεν. ἀπὸ δ' τ̃ πολλ̃ τὸ ἕν, οἷον· σὴν θεὰ δ' ἱμερόεντα. τοῦτέστι τὸ σ̃ θεόν. ἀπὸ δὲ εἴδλας, ὑλικοῦ, μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών. εἴδλος γὰρ λίθος ὁ μάρμαρος, ἀπὸ δὲ ὑλικ̃ τὸ εἴδλος. οἷον, ὀρνίθας γνῶναι, & ᾗ κἄσιμα μυθήσασθαι. καὶ ὁ γὰρ ὁ πάντας, ἀλλὰ οὐ μαντικὸς ὄρνιθας ἐπεὶν βάλε. ἀπὸ δὲ τ̃ πρωτεπομένου, τὸ πρᾶξιν, οἷον. πάνδαρος, ᾧ & τόξον ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν. ἀπὸ γὰρ τ̃ τόξου, τὸ πρᾶξιν ἐμπειρίαν δηλοῖ. &, ἑζόμενοι λύκανον ὕδατι, & οἱ δὲ πανημέριοι σέλας ζυγόν. ἀπὸ γὰρ τ̃ συμβαίνοντος ὅτι μὲν τ̃ πρότερον τὸ ἦλαυνον, ὅτι δὲ τὸ δ' ὀπίσω τὸ ἔτρεχον δηλοῖ. ἀπὸ δὲ τ̃ πρηγμένου, τὸ ἀκόλουθον, λύσε πρόθυμα κῶλα ζώνης ἀκολουθεῖ γὰρ τόπῳ τὸ διεκόρθυσεν. ἀπὸ δὲ τ̃ ἀκολούθου, τὸ πρηγόμενον, ὡς ὅταν φαρίζειν λέγει τὸ φονεύειν, αὐτὶ τ̃ σκυλεύειν.

Εστι δ' & ἄλλος τρόπος ἡ μετωνυμία, λέξις ἐπ' ἄλλο κυρίως κειμένη, ἄλλο δ' κατὰ ἀναφορὰν σημαίνουσα. οἷον ὅτι πῶ' αὐτῷ Ἡμος ὅτ' ἀζηοὶ δημήτερα βωλοκ μοῦσι· τ̃ γὰρ πύρινον καρπὸν δηλοῖ, ἀπὸ τ̃ εὑρόντος δήμητρος ὀνομάσας & ὅταν εἴπῃ, αὐτὰρ ὁ' ἄρ' ἐμπεφάνησε, ὑπέφηνεν ἠφαίστοιο· ἐν γὰρ τῷ τ̃ ἡφαίστου ὀνόματι, τὸ πῦρ λέγει. ὅμοιον δ' ἐστὶ ὅτι τοῖς εἰρημένοις

καὶ

καὶ ὅσ' ὃς κεν ἐμῆς γε χοίνικος ἅπτηται. λέγει γὰρ τὰ ἐμπεριεχόμενα ἀντὶ τῆ χοίνικι.

Ἐλλείπει δὲ καὶ ἄλλος τρόπος ἡ ἀντωνομασία, λέξις δι' ἣν τὸ θέτερον, ἢ συνεπήμων, ὄνομα ἴδιον σημαίνουσα, ὡς γὰρ τὸ Πηλείδης δ' ἀχαιῶς ἀτρεμιζοῖς ἐπέεσιν Ἀτρείδῃ πιθέσθε. Δηλοῖ γὰρ διὰ τούτων τόν τε Ἀχιλλέα, καὶ τὸ Ἀγαμέμνονα. Καὶ πάλιν· Θάρσει τριτογένεια φίλον τέκος. Καὶ γὰρ ἄλλοις, φοῖβος ἀπόρσε κόμης. τὸν μὲν γὰρ τὴν ἀθηναῖν. τὸν δὲ, τὸ Ἀπόλλωνα δηλοῖ.

Ἐστι καὶ ἀντίφρασις λέξις, τὸ ἐναντίον, ἢ τὸ πρᾶγμα κείμενον σημαίνουσα. ὡς γὰρ τοῦτο, Οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς. Βέλεται γὰρ εἰπεῖν τὸ ἐναντίον, ὅτι ἰδὼν αὐτοὺς ἐλυπήθη.

Ἐστι καὶ ἔμφασις, ἥτις δι' ὑπονοίας ἐπίτασιν τῶν λεγομένων προίεται, οἷον· αὐτὰρ ὅτ' ὀν ἵππον κατεβαίνομεν οὐρανόθεν. ἐπεισὸς. γὰρ τῷ καταβαίνομεν, τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφαίνει. ὅμοιον δὲ καὶ ἐκεῖνο· πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι. οὐ γὰρ τοῦτο προέχει μείζονα ἔμφασιν, ὡς βαπτισθῆναι ὅτω τὸ ξίφος, ὥστε θερμανθῆναι. Τοιοῦτοι δὲ οἱ τῶν λεγομένων τρόποι, ὑπὸ ὁμήρου πεποιημένοι.

Ἰδωμεν δὲ καὶ τὰς τῆ συντάξεως ἐκβολὰς, τὰ καλούμενα σχήματα, εἰ μὴ ταῦτα πρῶτος ὅμηρος ὑπέδειξε. τὸ δὲ σχῆμά ὅτι λόγος διαλλαγμὸς τοῦ ἔθει κατά τινα πλάσιν, πρόσωπ ἢ χρείας χάριν. κάλλος μὲν γὰρ τοῖς λόγοις προτίθησι διὰ τὴ ποικιλίας, καὶ μεταβολὴς λόγου, καὶ σεμνοτέραν ἀπεργάζεται τὴν φράσιν. χρείαν δὲ εἰς τὸ διαφέρειν μὴ ὧν τε εἶναι τὰς ποιότητας, καὶ δυνάμεις τῶν πραγμάτων.

Τὸν δὲ σχημάτων, τὰ μὲν κατὰ πλεονασμὸν ποιεῖ, γνῶσιν μὲν διὰ τὸ μέτρον, ὡς γὰρ τοῦτο· χρυσὸν δὲ ἑκάστης ὀδυσεὺς δέκα ταλάντα. τὸ γὰρ πάντα μὲν δηλοῖ σωτηρίαν ἔγκειται. ἔστι δὲ ὅτε κόσμου χάριν, ἢ μᾶλλον διὰ τέθνηκε μνηστὴς ἄλκιμος υἱός. τὸ γὰρ μᾶλλον πλεονάζει κατὰ συνήθειαν ἀττικήν.

Ἄλλοτε δὲ διὰ πλειόνων λέξεων τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωσιν, ὃ καλεῖται περίφρασις, ὡς ὅταν λέγῃ, υἱὰς ἀχαιῶν τοὺς ἀχαιούς· μὴ βίλῳ ἡρακλείῃ τὸν ἡρακλέα. μὴ τὰ τοιαῦτα δὲ κατὰ ἀλλαγὴν σχηματίζει, τῶν εἰθισμένων τάξιν ἀναστρέφων.

Καὶ ἄντοι μέσῳ λέξιν ἐντιθεὶς, ὃ καλεῖται ὑπερβατὸν, ὡς γὰρ τοῦτο· Αἱματόεις, ὡς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς. Ἀντὶ τοῦ λέων ταῦρον καθεδηδώς. Καὶ λέξιν μὴν ὅτως ὑπερβιβάζει. ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλον λόγον, ὡς γὰρ τοῦτο· ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆας Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' ἀχαιῶν,

Μῦθον ἐπαινήσαντος ὀδυσῆος θείοιο. τὸν δὲ ἑξῆς ἐστίν· ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσῆος θείοιο.

Τὸ δ' αὐτὸ εἶδος ἔχεται καὶ τῆ καλουμένη πρεμβολῆ. ὅταν ἐξωθῇ τινα μηδὲν πρόσηκοντα τοῖς προκειμένοις ἐμβάλητα, ἃ κἂν ἀφέλητις, οὐδὲν ἧττον συντάξεως ἀφαιρεῖ, οἷόν ὅτι·

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον τὸ μὲν ἔποτε φύλλα, καὶ ὄζους, Φύσει, ἐπεὶ ἢ πρῶτα τομὼν περὶ κολεοῖσι λέλοιπεν, οὐδ'

& hoc eſt: Qui meam chœnicem attigerit, ea namq; quæ in chœnice continentur, innuit. Verba ſunt Telemachi ad Eurycleam ab initio lib. 19 Odyſſ.

Præterea & alius tropus, Pronominatio uocatur, & fit, quum epithetum, aut conſignificatiuũ pro proprio nomine accipitur, ut:

Æacides Atriden rurſus uoce petulca Increpuit.

Per hæc enim Achillem, et Agam. intelligit. Et rurſus:

Sis animo fidens Tritonia, filia chara.

Et in alijs, Phœbus intonſus. illic enim Minervam, hic uerò Apollinem denotat.

Eſt & Anti phraſis, dictio quæ contrarium, quàm præ ſe fert, ſignificat. ut in hoc:

Hos ubi conſpexit, non eſt lætatus Achilles.

Contrarium enim dicere uult, nempe quòd his conſpectis indoluerit.

Eſt & Emphaſis, quæ animi cogitatione uehementiam dicto addit, ut:

Aſt in equũ deſcendentes, quem ſtruxit Epeus.

Dum enim inquit, deſcẽdentes, equi magnitudinẽ declarat. Simile. a. & illud eſt, Totus. u. gladius ſanguine incaluit. per hoc enim maiorẽ emphaſim oſtendit, quòd ait enſem adeo ſanguine tinctũ fuiſſe ut incaluerit. Huiuſmodi quidẽ tropi (q ſic uocãtur) ab Homero ficti ſunt.

Tranſitio.

Videamus autem & conſtructionis mutationes, quæ figuræ appellantur, nũ et has Homerus primus inuenerit. Porrò Figura eſt ſermo à communi cõſuetudine recedẽs, ornatus, ſeu utilitatis gratia, ſecundũ quãdam fictionem mutatus. Dicẽdi nanq; varietas, orationẽ non ſolũ uenuſtiorẽ, ſed etiam ſtylum graviorẽ efficit. Vtilis autem eſt quòd rerum qualitatem ac uim extollit, intenditq;. Quid ſit figura.

Inter ſchemata autem pleonaſmo nonnunquam metri cauſa utitur, ut in hoc: Auri autẽ appendens Vlyſſes decem tota talenta. nam uox Tota, nihil ad ſenſum faciẽs, adijcitur. Eſt etiã quãdo ornatus cauſa fit: ut, Certe omnino mortuus eſt Menœtij ſtrenuus filius. uox namq; Omnino Attica conſuetudine abundat.

Nonnunquam uerò pluribus uocibus ſignificatum refert, quæ figura Circuitio appellatur: ut quum dicit, Filios Achiuorum, pro Achiuos: et uim Herculeam, id eſt Herculem. Talia uerò per mutationem figuratè dicit, dum conſuetam ſtructuram inuertit.

Et aut uocẽ in medio interponit, quæ figura Tranſgreſſio uocatur, ut in hoc:

Haud ſecus atq; leo de taurum paſcit obeſum:

Pro eo quod eſt, leo taurũ depaſcit: ac uocẽ quidẽ ſic trãſgreditur. Aliquando uerò totam orationem, ut in hoc:

Filij Achiuorum clamant, ac perſonat omne
Nauigium, uocem dum tollit Achiua iuuentus,
Applaudens uerbis, quæ fecit diuus Vlyſſes.

Ordo nanq; eſt: Argiui multũ clamabant, diuini Vlyſſis orationẽ commendantes. Eiuſdem ſpeciei figura eſt, quæ Interpoſitio uocatur, & fit quando extrinſecus quædam nihil ad inſtitutũ pertinẽtia interſeruntur, quæ et ſi quis eximat, tamen conſtructioni nihil decedit, ut eſt illud:

Iuro per hoc ſceptrum, quod nec folia ulla, nec ullos
Ramos producet, poſtquam trunco illud ademptum,
floreſcet

Verba ſunt Achill. li.

Floreſcet neq; nō quod ferrū raſit acutū. & c. quæcunq; de ſceptro dicit. Tandem principio quadrans, infert:

Certe olim cupiet Peliden turba Pelaſga.

Eſt autem apud eum et Palilogia, hoc eſt, repetitio alicuius partis orationis, aut plurium uocum, quæ repetuntur. quæ figura & Reduplicatio uocatur, ut eſt:

Huic aduerſus eo, quamuis ſit flammea dextra,
Flammea dextra licet, uis ignea deniq; ferri.

Aliquando uerò interſeruntur alia quadam, & eadem rurſus repetuntur, ut in hoc:

Ille quidem Æthiopas adijt, procul inde colentes,
Æthiopas reliquis diuiſos partibus orbis.

Porrò figura hæc non ſolùm dicentis affectum declarat, ſed etiam auditorem mouet.

Eiuſdem generis eſt & Relatio, cùm ab initio plurium membrorum eadem particula repetitur, cuius exemplum apud poetam hoc eſt:

Nireus deinde rates ex Syma tres agit æquas,
Nireus Aglaiæ gnatus, Charopiq; potentis,
Nireus ad Troiam quo non formoſior alter.

Eſtq; ſimiliter & hæc figura affectui mouendo, & ſuauiloquentiæ perquam familiaris.

Eſt præterea apud eū et Regreſſio, q̄ fit, quando duas res & nomina ꝓponēs aliquis, ſenſu nondū finito, ad utrūq; nominū redit, ac ſententiæ defectū complet, ut in illo:

Mars homicida, dea & contentio litigioſa,
Hæc etiam turbas ciet, ac hoſtilia multa,
Mars autem manibus prægrandem concutit haſtam.

Officium autem ſchematis iſtius eſt, orationem uariegatam & perſpicuam reddere.

Ad hæc ſchema apud illū eſt, Similiter deſinens, in quo mēbra in uoces ſono ſimiles deſinūt, eaſdē in fine ſyllabas habentes, ut eſt: Præſentē hoſpitio excipies mittesq; nolentem. Et in illo:

Fertur olympus, ubi ſedes ſiet alta deorum,
Nec uento, pluuiaq; fiet penetrabilis unquam,
Quem ſuper alta cadat nec nix, ſed lucidus aer
Panditur, hunc itidem ſplendor ſuper emicat albus.

Quando uerò in nomina, quæ ſimiliter declinantur, periodi ſeu membra deſinunt, idq; in eodem caſu ſit, Similiter cadens proprie appellatur, ut eſt:

Gens ut apum ſi quando frequens uenit, atq; cauernis
Egreditur, ſemper ueniente examine magno.

Pradicta. u. et his ſimilia, multū gratiæ et uoluptatis oratiōi addūt. Cæterū ſpecimē induſtriæ ſuæ circa cōpoſitionē dedit, quod ſæpenū ero duab. etiā figuris in ijſdē uerſibus Duo ſchemata in ijſdē uerſibus *b'ē uſus, nēpe epanaphora, et ſimiliter deſinēte, ut in illo:*

Belle quiſque acuat telum, belle & ſibi ſcutum
Ponat, & inde ſuis det pabula grata caballis.

Sub his illud ſchema continetur, quod Compar appellatur, fitque ex duobus, aut pluribus membris, pares inter ſe uoces habentibus. Huius uerò Homerum primum autorem eſſe conſtat, dicit enim inter cætera, Veriti quidem ſunt abnuere, timuerunt autem ſuſcipere. Quòd uerò & hæc figura multum ornatus in dicendo habeat,

nemini

Οὐδ' ἀναθῃλήσει. πρὶν γὰρ ῥᾲ ἑ χαλκὸς ἔλεψε. καὶ τὰ ἑξῆς, ὅσα περὶ τοῦ σκήπτρου λέγει. εἶτα ὠφέλει τὸ ἀκόλουθον τῇ ἀρχῇ·

Ἦτοι ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν.

Ἔστι δ' αὐτῷ καὶ ἡ παλιλλογία, ἐπανάληψις ὅσα μέρους λόγου, ἢ πλήθους λέξεως ἐπαναλαμβανομένου, ὃ καὶ ἀναδίπλωσις καλεῖται, οἷόν ἐστι· Τὸ δ' ἐγὼ αὐτός εἰμι, νῦ δὲ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μιμοῦμαι δ' ἄθωνι σιδήρῳ. Ποτὲ δὲ παρεντιθεμένου ἄλλου τινῶν, καὶ τὸ αὐτὸ πάλιν αὐτιλαμβανομένου, ὡς ἐν τῷ· Ἀλλ' οἱ μὲν Αἰθίοπας μετὰ κίαθε τυλόεντας, Αἰθίοπας τοὶ δίχθα δι' ἐσχατιαὶ τα ἔχατοι ἄλλων. Ἔστι δὲ τὸ ἡῆμα κίνησιν ἐμφαῖνον τῶν λεγόντων, καὶ ἅμα κινοῦν τὸν ἀκροατήν.

Τὸ αὐτὸ γένος ἐστὶ καὶ ἡ ἐπαναφορά, ὅταν ἐν ἀρχῇ πλήθους κώλων τὸν αὐτὸν μόριον ἐπαναλαμβάνῃται. τοῦτο δὲ παράδειγμα παρὰ τοῖς ποιηταῖς· Νιρεὺς δ' αὖ σύμβλητο ἄγε δῖος Ἀχαιῶν, Νιρεὺς Ἀγλαΐης υἱός, χαροποῖσι γυναικῶν, Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν. καὶ ἔστιν ὁμοίως τὸ ἡῆμα οἰκειότατον κινήσεως καὶ ὀξυτέρας.

Ἔστι δ' αὐτῷ καὶ ἡ ἐπανάδοσις, ἥτις ἐστίν, ὅταν δύο πράγματα ἢ ὀνόματα προτιθεὶς τις, μίαν τινὰ πρᾶξιν ἢ πάθος ἐπάνισ ἐφ' ἑκάτερον τῶν ὀνομάτων, ἀποδιδοὺς τὸ προσῆκον ἑκατέρῳ, ὡς ἐν ἐκείνῳ·

Ἄρης τε βροτολοιγὸς, Ἔρις τ' ἀμοτον μεμαυῖα,
Ἦ μὲν ἔχουσα κυδοιμόν, ἀναιδείην δ' ἅμα τῇγε,
Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα,
ἔργον ἴη Ἐνυαλίοιο ποικιλία καὶ σαφήνεια.

Ὑπάρχει ἡ ὁμοιοτέλευτον ἡῆμα πᾶσι, ἐν ᾧ τὰ κῶλα εἰς ὁμοίας πτώσεις λέξεις τελευτᾷ, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἐν τοῖς περασιν ἔχοντα, οἷόν ἐστι·

Χρὴ ξεῖνον προτέοντα φιλεῖν, ἐθέλοντα ἰθύνειν.
Ἐν ᾧ ἐκείνῳ· Οὐλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἐμμεναι, ὔτ' αὖ μοισι τινάσσεται, ὔτέ ποτ' ὄμβρῳ Δύεται, ὔτε χιὼν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη Πέπταται ἀννέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομε αἴγλη. ὅταν δὲ ἐς ὀνόματα ὁμοίως κλινόμενα λάγωσιν αἱ πρίοδοι, ἢ τὰ κῶλα, μὴ ταῦτα εἰς πτώσεις ὁμοίας, ὁμοιόπτωτον τοῦτο ἰδίως ὀνομάζεται, οἷόν ἐστιν· Ἡυτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων, Αἵ τε πρὸς ἐξ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων. τὰ δὲ εἰρημένα, καὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα προστίθησι τῷ λόγῳ χάριν καὶ ἡδονήν. δῆγμα δὲ τῆς πρὸς σωφίσιν φιλοτεχνίας, ὅτι μὴ πολλάκις καὶ δυσὶ ἡήμασιν ἐν ἑνὶ τῶν αὐτοῖς ἔπεσι κέχρηται, τῇ τε ἐπαναφορᾷ, καὶ τῷ ὁμοιοτελεύτῳ, ὡς ἐν ἐκείνῳ·

Εὖ μὲν γὰρ ὁρῶ θηξάσθω, εὖ δὲ γὰρ ἀσπίδα θέσθω.
Εὖ δέ τις ἵππῳσι δόρπον σήτω ὠκυπόδεσσι.

Τούτῳ ἔοικε κἀκεῖνο τὸ ἡῆμα τὸ καλούμενον πάρισον, ὃ γίνεται ἐκ δυοῖν ἢ πλειόνων κώλων, ἴσας ἀλλήλαις τὰς λέξεις ἐχόντων. μὴ τοῦτο δὲ πρῶτος ὁμηρος ἐποίησεν ἐπῶν· Αἶψα δὲ θῶκ ἀνάγαγε, δίεσαν δ' ἐπὶ θῶκον ἔσαν δ' ἔχθος ἔχθει. μὴ πάλιν, Μίσθιον μὲν ἀποῤῥίψας, φιλότητα δ' ἐλίσθαι. καὶ τοῦτο δὲ, ὅτι πολλὰ ἔχει

φράσεως κόσμον, ἀλλήλων. ἢ ἡ ὁμοίας χάριτος ἐχέτω ἡ ἁβρονομασία, ὅταν πρὸς τὸ προκείμενον ἕτερον ὄνομα ἐμφερὲς τεθῇ διὰ διὸς κατὰ σύμμετρον διάστημα, οἷον δίης· οὐδὲ γὰρ ὧδε δρύαντες πᾶς, καρτερὸς Λυκόεργος. ἢ ἐν ἄλλῳ· τῶν ἦσι πρόσθεν θεὸς ἡγεμόνευεν. ἢ τὰ μὴ προειρημένα ἦσι κατὰ πλεονασμόν, ἢ κατὰ ζεῦγα ποιᾶν πλάσιν σχηματίζει. ἄλλα δὲ κατὰ φθορὰν λέξεως, ὧν ὅταν ἡ καλουμένη ἔλλειψις, ὅταν μὴ ἄνευ τοῦ ῥηθῆναί ζεῦγα λέξιν ἐκ τοῦ προῃρημένου ἡ διάνοια φαίνηται, οἷον ὅταν· Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνδρῶπων. τρεῖς δ' ὧδε κε φημί. λείπει γὰρ τὸ ἀλαπάξαι, νοεῖται δὲ ἐκ τοῦ προειρημένου. καὶ κεῖνο δὲ λέγεται κατὰ ἔλλειψιν.

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης· φθαῖη γὰρ τὸ ἐσί. ἢ, Ὥπόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος αἰνέαο.

Λείπει γὰρ τὸ πάρεισιν, ἢ συμβέβηκεν, ἤδη δεῖξον. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἀσωδόν, ὁπόταν ἀφαιρῶνται οἱ σωδίσμοι οἱ σωδοῦντες τὴν φράσιν, ὃ πρὸ μόνου τάχους, ἀλλὰ καὶ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν γίνεται, οἷον ἐστὶ τὸ ἔσσυο· Ἰομεν ὡς ἐκέλευες αὐτὰρ ἐγρόμαι φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ, Εὕρομεν γὰρ βόσκησι τετυγμένα δώματα κίρκης. Ἐν τούτοις γὰρ ὁ καὶ σωδέσμος ἀφῄρηται, τὸν τάχιστον τρόπον ἢ ἀπαγγελίας ζητοῦντος τοῦ λέγοντος.

Εἰσὶν γὰρ οἷς φάσι, μὴ τὸ καλούμενον ἀσύνδετον, ὃ ἢ ἀλλοίωσις καλεῖ, ἐπιδιαλυὴ ἡ συνήθους τάξεως ἀλλοία γράφεται, ἢ ἔστι ποικίλη, γίνεται τοῦ κόσμου ἡ χάριν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις τὸ μὴ συνήθους τάξεως ὁ λοκόσμος ἀκολουθεῖν, ὡδὶ ζητοῦντος ἴσον αὐαφορᾶς ἐράσμης ἀκολουθίαν.

Συμβαίνει δὲ πολλαχοῦ ὧδε τὰ γένη τῶν ὀνομάτων ἀλλασσομένων, οἷον ὅταν τὸ· κλυτὸς ἱππόδαμεια, αὐτὶ τοῦ κλυτή. μὴ θῆλυς ἔερση, αὐτὶ τοῦ θήλεια. σωμὴ θεὸν γὰρ ὧν τοῖς παλαιοῖς χρῶνται τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ αὐτὶ τοῦ θηλυκῶν, ὡς πρέπησι, μὴ δωματωτόροις. ὃ μὲν ἀμέτρως μού τοι, οὐδ' ἀλόγως, ἀλλ' ὅταν δέη χρῶνται ὀνόματι ὧν θέτω, ἐκτὸς ὄντι τοῦ σώματος πρὸς ὃ ὅλον ὁ λόγος. ἐκεῖνο μὴ γὰρ ὅτι πρὸς τὸ σῶμα, ὁ μέγας, ἡ μεγάλη, ὁ καλός, ἡ καλή, μὴ τὰ ῥιαῦτα. ἐκτὸς ἦ, οἷον ἀνόξως, δυτυχής. ἢ ἐν τούτοις δὲ σώφρων ἐπαμφοτερίζει. μὴ γὰρ καθολικῶς πάντα τὰ σώφρονα ποιᾶν ὅλην ἑκατέρου γένους, ἢ ὅταν κοινῶς ἀρρενικῷ καὶ θηλυκῷ ὀνόματι ὧν φέρηται ῥῆμα, ἡ μορφὴ, τὸ ἀρρενικὸν ὧν κρατεῖ, ὡς ἐν τούτῳ·

Παρθενικαί τε, ἢ ἠΐθεοι ἀταλὰ φρονέοντες.

Τινὰ δὲ ἢ πρὸς τὸν τῶν ἀλεκτρυόνων ἰδιότητα ἡ τῆς τότε σωφροσύνης λέγει διαφόρως, οἷον ὅταν· Ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς μακράς. Πολλάκις δὲ ἢ μέτρου χάριν ἐναλλάσσει τὰ γένη· ὡς ἐν τούτῳ, Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε δῶρ δίδωμι. τὸ μὲν γὰρ τέκνον ὁ δέτερον ὄνομα, ἐπιδιώκει δὲ ἀρσενικὸν τὸ φίλε, πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποτείνας τὸν λόγον. ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ ἀπὸ διὸς πρὸς τὴν ἀφροδίτην εἰρημένον.

Τέτλαθι τέκνον ἐμόν, μὴ αὐχέο κηδομένη περ. ἢ δὲ αὖ ἀναλογίας κἀκεῖνο ἔχεται,

Ἦλθε δὲ ὧδε ψυχὴ θαλαίη τρηχέα, σκῆπτρον ἔχων.

nemini obſcurum eſt. Porrò eandem gratiam & Aguominatio habet, quando præter nomẽ de quo agitur, aliud ei ſimile ſtatim modico ſpacio ſubiungitur, ut eſt:

Non ſiquidem hoc ualuit ualidus rex ille Lycurgus.

Et in alio, Queis Protheus celer imperitabat. Cæterùm prædicta aut per pleonaſmum, aut per alium quempiam ſchematiſmũ figuratè dicũtur: alia uerò per uerbi defectum. quorum è numero & hæc figura eſt, qui Defectus appellatur, quando etiam omiſſa aliqua uoce ſenſus ex prædictis patet, ut eſt: Tranſitio. Eclipſis.

Excidi q̃ hominum duodenas nauibus urbes,
Vndenas autem affirmo cum Marte pedeſtri.

Deeſt enim, uaſtaſſe: intelligitur autẽ ex prædictis. Illud etiam per defectum dicitur,

Optima auis charam patriam defendere ferro.

Deeſt enim uerbum, eſt. ſ,

Eheu magnanimi dolor Æneæ mihi certè,

Subauditur enim, adeſt, ſeu accidit, aut ſimile quiddam. Huiuſmodi eſt & diſſolutio, quando coniunctiones locutionem coniungentes tolluntur. Quod non ſolùm celeritatis, ſed etiã emphaſeos affectu plenæ gratia fit, quemadmodum illud: Aſyndetõ. Eiuſdem uſus.

Per querceta tuo iuſſu penetramus Vlyſſes,
Ædiculas Circæ deprehendimus hic fabrefactas.

In his enim, Et coniunctio ſublata eſt, dum is qui dicit, breuiſſimum enunciationis modum quærit.

Eſt inter ſchemata etiã id, quod incongruũ, ſeu Variatio appellatur, & ſit dum conſueta ſtructura mutatur, & uaria redditur, ut oratio à uulgari cõſtructione diſcedẽs eò maiorẽ gratiã ac elegãtiã habeat: ita tamẽ ut illius ordo quiddam proprium habeat, ad quod referatur.

Contingit a. ſæpenumero, ut nominũ genera cõmutentur, ut eſt illud: Inclytus Hippodamia, p inclyta. Et, fœminea ros, pro fœmineus. Veteribus nãq familiare fuit, maſcul. pro fœm. tanquã potioribus & uehemẽtioribus uti. Nec uerò inconcinnè, citraq rationẽ hoc fecerunt. ſed quãdo adiectiuo nomine utendũ fuit, quod extra corpus erat: de quo mentio fiebat. illa namq circa corporis dotes uerſantur, magnus magna, pulcher pulchra, & iſti uſmodi. Hæc a. ad animi bona ptinent, ut glorioſus, fortunatus. Atq hæc etiã in cõpoſitione ambigua ſunt. Etenim in uniuerſum omnia cõpoſita utriq generi cõmunia ſunt: Ad hæc quãdo ſimul maſc. et fœmin. nomini uerbũ ſeu participiũ infertur, ibi tũ maſc. prænalei, ut in hoc: Conceptio generum.

Virgineũ decus, ac iuuenes puerilia amãtes.

Quædã etiã præter dialectorũ proprietatẽ, ſeu morẽ tũ cõſuetum, aliter ab eo dicũtur: ut eſt, Ipſe habet egregios ualde, lõgosq colũnas. Sæpenumero aũt & metri cauſa genera cõmutat: ſicuti in hoc, Dono tibi hoc donũ, mi q̃ chariſſime nate. Siquidẽ τέκνον. i. fili, nomẽ neutrius generis eſt, cui adiectiuũ maſcul. chare, intulit, dũ nocẽ ad perſonã refert. Simile eſt & illud, quod à Dione ad Venerẽ dicitur, Nata fer, atq animo duro tolerato dolores. Eiuſdẽ autem proportionis & illud eſt, Tireſiæ aduenit Thebani natis imago, Sceptra tenens.

Parti-

Participium namq; ἔχων, id est tenēs, non ad umbrā sed ad genus corporis, hoc est, ad ipsū Tiresiā, accōmodauit. Sepe enim non ad uocē, sed ad sensum respicit, ut in hoc:

Oratio sensu, nō uoce congrua.

Omnibus est animus motus, motaq; Phalanges,
Aeaciden cupiunt, qui naues desidet altas.

Non enim phalanges, sed uiri, unde illæ constant, Achillem desiderabant. Præterea & secundum aliam mutationem, genera permutat, ut quum dicit:

Cærula contexit nebula hunc, immobile perstans.

Quum enim nebula & nubes eiusdem significantiæ sint, et modo de nebula locutus esset, νέφος, φ neutrius generis apud Græ. ē, intulit. Similia. a, huic et illa carm. sunt.

Vt uolucrum istarum uolitant examina multa,
(Strymoniaq; grues, anser, colloq; superbus
Albus olor) gaudent. alis hinc inde uolant quum.

Etenim quū generale animum nomē in neutro genere pmi fisset, ac deinde illarū species in masculio subiūxisset, rursus neutraliter infert, nēpe cū strepitu desidētiū: reddēs uidelicet id, quod generali animum nomini familiare est. Non solum autem genus, sed & numerum poeta sæpe commutat, dicens: Turba rates Græcas adeunt, permagna frequēs q. Singulari enim supposito, plurale appositum subdidit, dum uidelicet sensum magis quàm uocem respicit. Siquidem uox multitudo, appellatione quidem singularis numeri est, multos autem in se complectitur.

Numerorum mutatio.

Simile autem à cōtrario est, quando supposito plurali, singulare appositum infertur, ut in hoc:

Et habentes pectora magna

Quisq; uolat prorsum. Quisq. n. uoce quidē singularis numeri est, dum. a. ad multitudinē refertur, idem pollet quod Omnes. Eandem schematis formam et illud habet:

Hi Pylon attingunt, Neleia mœnia clara,
Hi maris ad littus rem diuinam faciebant.

Pylii nāq; intelliguntur. Fit apud eum et casuū mutatio, ut quū nominatiuus et uocatiuus in talibus cōmutantur:

At Thyestia Agamemnoni gestandū reliquit. Et,

Casuum mutatio.

Nubium congregator Iupiter. Et, Da mihi charus, et haud deterrimus inter Achiuos. Genitiuus a. & datiuus in huiusmodi mutatur, Prima acie certat Phrygibus Paris optimus ille. Pro eo quod est, Phrygū. Et è contra, Hæc extenta iacet iuxta spelæa cauata. Pro circa speluncam. Atq; mutationis istius causa est, quòd nominatiuus, accusatiuus, & uocatiuus quandam inter se cognationem habere uideantur, propterea quòd noīa neutrius generis, & pleraq; masculina, ac fœminina, tres istos similes casus habeāt. Similiter a. et genit. cum datiuo quandā affinitatē habet, idq; in duali oīm uocum numero deprehēditur. Quo fit, ut & Homer. casus haud immeritò præter consuetudinem mutet. Nonnunquam u. & rationes est inuenire istius mutationis, ut in hoc: Scientes campi, et, Pertransibant campū, pinde nanq; est, ac si diceres, transibant per campū. Belle. a. & casuū pmutatio apud illū habet, in utriusq; poematis exordio, in quibus accus. præposito, rectū intulit, dicēs: Irā pande Dea, etc.

Magnorum fuerat quæ causa dolorum.

Et,

τὸ γὰρ ἔχων, ὁ πρὸς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ πρὸς τὸ γένος τοῦ σώματος, τοῦτ' ἔστι πρὸς τὴν τερσίαν, ἥρμοσε. πολλάκις γὰρ ὁ πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ποιεῖται τὴν ἀπάντησιν, ὡς ἐν τούτῳ. Πᾶσιν ὁρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες, Ἑλπόμενοι πρὸς ναῦφιν ἀμύμονα πωλέεσθαι. Τὸ γὰρ ἑλπόμενοι οὐχ' αἱ φάλαγγες, ἀλλ' οἱ ἄνδρες, ἃ δὴ καὶ φάλαγγας συνίσασι.

Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τὰ γένη ἀλλάσσει· ὡς ὅταν εἴπῃ, Νεφέλη δ' ἐμὶν ἀμφιβέβηκε κυανέη, τὸ μὴ ὄφελε. ἐπεὶ γὰρ σωματικῶς λέγει νεφέλη, καὶ νέφος, πρόσκειται τῷ νεφέλῃ, ἐπλίνεγκε τὸ ὀδὲ τέρον νέφος. ὁμοία δ' ἐστὶ τούτῳ καὶ κεῖνα τὰ ἔπη·

Τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ, Χὲ νῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δηλήμονα φῦλα, Ἔνθα κὴ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πτερύγεσσι. Προθεὶς γὰρ ὅλετορίως τὸ γένικὸν τὴν ὀρνίθων ὄνομα, εἶτα θηλυκῶς ἐπῆγε τὰ εἰδικὰ, ἐπλίνεγκε πάλιν ὅλετορίως τὸ κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, ἀποδιδοὺς τὸ οἰκεῖον τῷ γένικῷ ὀνόματι τῶν ὀρνίθων. ἅμα δὴ τῷ γένει, κὴ οὐκ ἀριθμὸς ἐναλλάσσει πολλάκις ὁ ποιητὴς, λέγων· Οἱ πλῆθυς ὧδε νῆας ἀχαιῶν ἀπονέοντο. Προθεὶς γὰρ ἑνικὸν, ἐπήγαγε τὸ πληθυντικὸν, δηλονότι πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀναφέρων. ἐπεὶ δὲ πρὸ πλῆθυς τὴν μὴ πρόσηγορίαν ὅλην ἑνικὴν, πολλὰς δ' ἐν αὐτῷ περιέλαφον.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ὅτι τὸ ὅμοιον, ἐπήλαυ πρὸς τὸν πληθυντικὸν τὸ ἑνικὸν ἐπήνεγκε, ὡς ἐν τούτῳ·

Οἱ ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες. πρόσεστι πᾶς πεπτωκὸς. τὸ γὰρ πᾶς, ὡς λόγῳ ἑνικόν ἐστι, τέτακται δὲ ἐπὶ πλήθους, ἴσον δυνάμενον ὡς πάντες. ἢ δὴ καὶ τὸ σημαινόμενον ὡς ἰδέας ἐστὶ καὶ κεῖνο· Οἱ δὲ πύλην νηλὴς ἐϋκτίμενον πολίεθρον Ἔξον, τοίδ' ὑπὲρ θεσπεσίης ἁλὸς ἱερὰ ῥέζον. Νοοῦνται γὰρ οἱ πύλιοι.

Γίνεται δὴ τὰς πτώσεις γίνεσθαι ἀλλοίωσις πρὸς αὐτὴν, ὑπὲρ ἃς μὴ κλιτικὰς ἐναλλασσομένας, ἐν τοῖς τοιούτοις· Αὐτάρ ὁ αὖτε θυέστ' ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι. Καὶ, νηφελεγερέτα Ζεύς. Καὶ, δῖος φίλος, οὐγάρ μοι δοκέεις ὁ κάκιστος ἀχαιῶν. γένικὴν δὴ καὶ δοτικὴν ἐν τοῖς δυϊκοῖς, Τρωσὶ μὴ προμάχιζεν ἀλέξεσθαι δόρυ θοισιν. αὐτὶ τοῦ τρώων. καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου,

Ἡδ' αὐτοῦ τανύουσι πρὸ ἄστεος γλαφυρὸν, αὐτὶ τοῦ πρὸ ἄστεϊ. καὶ τούτων δὲ ὅλην ἡ αἰτία αὕτη, ὅτι συγγράφων ἐδόκουν ἔχειν πρὸς ἀλλήλας, ἥτε δυθεῖαν, ἥ αἰτιατικὴν, ἥ κλιτικήν· διὸ μὴ ἐν τοῖς ὀνομαστικοῖς εἰσὶν αἱ αὐταὶ, μὴ ἐν πολλοῖς τὰ ἀρρενικῶν μὴ θηλυκῶν, ἥτε δυθεῖα, μὴ ἡ αἰτιατικὴ, ἥ κλιτικὴ ἡ αὐτὴ ὅλην. ὁμοίως δὴ ἡ γένικὴ πρὸς τὴν δοτικὴν ἔχει τὴν συγγένειαν. ταῦτα δὲ ἐν τοῖς λυποῦς ἀριθμοῖς ἀπὸ πάντων τὴν ὀνομάτων εὑρίσκει. ὅθεν ἐκόσμησε τὴν σωφάνειαν τὰς πτώσεις ἐναλλάσσει. ἐνίοτε δὴ μὴ λόγους ὅλην εὑρεῖν ἢ ἀδαλλαγὴς, ὡς ἐν τῷ, ὣς ἐσάμενοι πεδ' ἴοιο. μὴ τὸ, λιπερήσιον πεδ' ἴοιο, ἴσην τὸ ἐπέρων δίχα τοῦ πεδ' ἴο. εὖ δὴ ἔχει πρὸ αὐτοῦ ἡ τῶν πτώσεων μεταβολὴ ἐν ἀρχῇ ἑκατέρων τῶν ποιήσεων, ἐν αἷς πρόθεσις τὴν αἰτιατικὴν, ἐπήγαγε τὴν ὅλην, ἀπὸν·

Μῆνιν ἄειδε θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος· ἔνθα

καὶ, ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη. ἔσι δ' ὅτε τῇ γρηϊκῇ τὴν διάθεσιν ὧν φέρει. ὡς γὰ τοῦτο, Τῶν οἳ νῦν βροτοί εἰσι. πολλὰ δ' ἑτέρως σχηματίζει. ὡς γὰρ τῷ φημὶ γῆν πλαγθῆναι φασὶ ὑπορμήσαι προνοίᾳ, ἡμᾶς δέ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες, Ἀστραπῶν ὧν δ' ἔξι', φαίσιμα σήματα φαίνων. τοῦτο δ' ὁμοίου ὄντι κἀκεῖνο· οὐδ' ἀγλαΐηφι ωεποιθὼς, Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει. νῦ ταῦτα δ' ἐξ ἠνίκα κατά τινα ἀρχαϊκὴν σωνήθειαν. νῦ δὲ ταῦτα ἀλόγως. ἀγάρρις τὰς μεθοχὰς ἀναλύσει εἰς ῥήματα, εὕροι ἂν τὸ ἀκόλουθον. τὸ γὰρ ἀστράπτων ἴσον ὄντι τῷ ἄστραπτε. καὶ τὸ ωεποιθὼς τῷ ἐπὶ ωέποιθε. τὸ δὲ καὶ κἀκεῖνα πρὸς πλησία, οἱ δ' ὑπὸ σκόπελοι, ὁ μὲν ἀρανὸν ὕδατι ἱκάνει. καὶ, τὼ δ' ἀμφοτέρω, ὁ μὲν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν Ἠΐε. οὐδ' ἐς ῥώων ὅμαδον νίε. καὶ τὰ ζωῦτα. ἐκ ἄλογον γὰρ τὸ μέλλοντα περὶ ἀνοίᾳ τινῶν λέγειν, πρότερον τὴν διάθεσιν ποῆσαι, καὶ τὸ κοινὸν αὐτὸ ἑκατέρῳ φυλάξαντα, ἀπεργάζεσθαι κοινὸν τὸ λόγε. ὅτι δὲ τὸ κοινὸν τὸ λόγε χάριν πολλὴν ὧν φαίνει, προέιρηται. ἔσι δὲ ὅπου τὴν κοινὴν ποῆσιν ποιεῖς, τὸν ποδὶ ἑνὸς ὧν φερῇ λόγου, ὡς γὰ τοῦτο·

Ἀμφω δ' ἐζομένω γεραρώτερος ἦεν ὀδυσσεύς.

Καὶ τὰ εἴδη δὲ τὸ ὀνομάτων ἀλλάσσει, πολλάκις μὲν τὸ συγκριτικὸν τιθεὶς αὐτὶ τὸ ἁπλᾶ· ὡς ὑπόρροπος λῆς. Τὸ σαώτερος ὡς κε νέηαι. ποτὲ δὲ τὸ ὑπερθετικὸν ὁμοίως αὐτὶ τὸ ἁπλᾶ· ὡς τὸ δικαιόταθος κεν τοὔρεω. ζωῦτα μὴ ἡ ἀλλαγὴ γὰ τοῖς ὀνόμασιν. γὰ δὲ ζοῖς ῥήμασι γίνεται ἐξαλλαγὴ, τὸ μὴ ἐγκλίσεων, ὡς ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον αὐτὶ τὸ προσταικὸν καταληφθῇ· οἷον, θαρσεῖν νῦν διομήδεα ὦδε ῥώεσι μάχεσθαι ἀντὶ τὸ μάχε. ἢ τὸ ὁριτικὸν αὐτὶ τὸ δυνατικὸν· οἷον, πλυνεῖν δ' ὅπ ἐμὲ ἐγὼ μνήσομαι, ἀδ' ὀνομήνω, ἀντὶ τὸ μνησαίμην καὶ ὀνομήναμι. νῦ δὲ τὸ γαντέος, δυνατικὸν αὐτὶ ὁριτικοῦ, οἷον· καὶ νύ κεν ὧδε ἀπόλοιο ἄναξ, ἀντὶ τὸ ἀπώλεο. Τῶν δὲ χρόνων ὅταν ὁ ἐνεὼς αὐτὶ τὸ μέλλοντος τεθῇ, ὡς γὰ τοῦτο· Τλῶ δ' ἐγὼ ὃ λύσω περὶ μὴ καὶ γῆρας ἐπέσσιν, αὐτὶ τὸ ἐπιλύσι τα. ἢ αὐτὶ τὸ πρὶν χρόνος, ὧδ' ἄτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπισταμενοι, πολὺ δ' ὕδωρ Καλὸν ὑπεκπροέῃ, αὐτὶ τὸ ἐρέει. ἢ μέλλων αὐτὶ τὸ ἐνεὼς, Οἱ μὲν δυσομένου ὑπόρνιον, οἱ δ' ἀνιόντος. ἢ αὐτὶ τὸ παροιχομένου, Δέσμα μὲν δ' ἀπὸ ταῦτα διὰ νημερτέα εἶπεν, αὐτὶ τὸ εἶπε.

Καὶ δ' ἀλλάσσεις ἡ γὰ λλάσσονται πρὸ αὐτῷ πολλάκις· καὶ τίθεται αὐτὶ γὰ ὀργανικῶν παθητικά, ἢ μὲν σε, οἷον· ἕλκε δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, αὐτὶ τὸ ἕλκε. καὶ, καθορώμενος αἴας, αὐτὶ τὸ ὁρῶν. καὶ τἀναντίον τὸ γὰ ὀργανικὸν αὐτὶ τὸ παθητικὸν· δ' ὡράσατο τρίποδα χρυσάστορον, αὐτὶ τὸ δ' ὡρήσομαι.

Ἔσι δ' ἰδεῖν ὅπως καὶ οὗ ἀριθμὸς γὰ λλάσσουσιν, τὸν πληθυντικὸν αὐτὶ τὸ ἑνικὸν τιθέντος, ὡς πολλάκις γὰ τῇ σωνηθείᾳ, ἤ τις ποδὶ ἑαυτοῦ λέγων, οἷον·

Τῷ ἀμόθεν γε διὰ θύγατρ' ἐμὸς ἐπὶ καὶ ἡμῖν, αὐτὶ τὸ ἐμοί. γίνεται δ' ἡ πρὸ αὐτῷ καὶ κατὰ πρόσωπα μεταβολὴ, καθ' ἃ μὲν τρόπον ὅτοι·

Et, Die mihi Musa virum nafrum, quò multa per orbem
Errauit. Est etiã quando genitiuo rectum infert, Nominatiui pro genitiuo illatum.
ut in hoc: Horum nunc homines qui sunt. Multa de hinc et alio modo figuratè dicit, quemadmodum est hoc:
Prædixisse Iouem affirmo, dicoq; nuisse,
Hocce die naues scandebant quando marinas
Argini, exitium Troiæ, fatumq; ferentes,
Fulgura dilticiens felicia, prosperaq; signa.
Huic autem nec illud est dissimile: Et fretus nobilitate
Festinãter eum portãt sua genua. Atq; hæc secundum ueterem consuetudinem extulit, idq; non sine ratione. Si enim quis participia in uerba dissoluat, rationem deprehenderit. Siquidẽ fulgurans idem pollet qd fulgurabat: & fretus, idem quod, cũ fretus esset. His & illa sunt affinia: Hæq; duæ rupes, quarum una polum attigit altum.
Et: Hi duo discreti, quorum alter adibat Achiuos,
Alter at in turbam Phrygiam ueniebat.
Non n. ratione caret, si quis de duobus aliquibus dicturus, nominatiuum casum præponat, et eo qd utriq; ipsorum commune est obseruato, nouum orationis genus efficiat. Quòd aũt nouitas orationis multum gratiæ habeat, nemini obscurum est. Deniq; est & ubi casu communi præposito, sermonem de uno infert, sicut in hoc:
Ambo sedentes uenerabilior erat Vlysses.
Nominũ a. species immutat, dum sæpenumero cõparatiuum pro absoluto ponit, quemadmodũ hoc per superlationem: Sanior ut redeas. Nonnunq; uerò superlatiuum itidem pro positiuo, sicuti hoc: Iustissimus Centaurorum. Nominum mutatio.
Huiusmodi quidem nominum mutatio est. Cæterùm modi uerborum sic uariantur, ut infinitiuus pro imperatiuo accipiatur, ueluti: Tydides alacris Troias pugnare feroces. pro impugna. Aut indicatiuus pro optatiuo, ut:
Nihil de plebe loquar multa, nec eam recitabo. pro Dixerim & nominauerim multitudinem. Et è contra, optatiuus prò indicatiuo, ueluti: Maners hic pereat, pro periisset. Temporum deinde uariatio fit, quando præsens pro futuro ponitur, ut in hoc: Hanc ego nõ dimittã, quin prius ipsa senescit. pro Senescet. Aut pro præterito, ut: Isthic sunt eqdem bona balnea, fonsq; perennis Temporũ mutatio.
Profluit. Pro eo quod est, profluebat.
Aut futurum pro præsenti, ut:
Occubituro alij sole, alij redeunte.
Aut præteriti uice, ut:
Metuo ne dea dicat omnia uera. pro dixerit.
Dispositiones quoq; sæpius apud eum mutantur, & passiua aut media pro actiuis ponuntur, ueluti:
Traxit è nagina magnum gladium.
pro traxit. & Videns Aiax, pro uidens. Et è contra actiuum pro passiuo, ut: Donabo tripodem, cui aureum manubrium, pro donabo. Numeri mutatio.
Est etiam cernere, quo pacto numeros immutans, pluralem pro singulari ponit, id quod sæpe usu uenit, dum quis de se loquitur, ueluti:
Nata Ioue dea, quando uolet hæc dicito nobis.
Pro mihi. Fit autem apud illum & personarum mutatio, idq; uno quidem modo sic:

Calicola

Cælicolæ quotquot ſunt, cunctí iuſſa capeſſunt
O diuine pater tua, præſto itidem ſumus omnes.
Multi nanq; cum dij eſſent (inter quos & ea perſona erat, quæ uerba faciebat) utrunq; bellè extulit, & Iuſſa capeſſunt & Præſto ſumus. Alio aũt modo, miſſa facta ea perſona, de qua loquebatur, ab altera ad alteram tranſit, id quod Auerſio propriè uocatur. Atq; per imitationem auditorem & mouet & ducit, quemadmodum hoc eſt:

Apoſtrophe.

Hector uoce iubet clara Teucros agitare
Naues, exuuiasq; ſinant ut quiſq; cruentas.
Quem uerò ratibus cernam procul ire relictis.

A narratione nanq; tranſitum fecit ad imitationem. In ipſa etiam narratione apoſtropha ſæpe utitur: Circa te Danaos retines Pelida feroces. Verùm & per imitationem, mutatione perſonarum utitur, ſicuti in illo:

Reuera pueris par eſt hæc concio ueſtra
Inſipidis, quibus haud curæ ſunt bellica facta.
Aſt Atrida, prius ueluti conſultus eras, nunc
Præcipe Graiugenis quo pacto pugna ineunda.

Eſt & alia auerſionis ſpecies huiuſmodi: Neſcires utris Tydides iũctus adeſſet. Pro aliquis neſciret. Et rurſus:

Suauis odor, diuinus item, fragrabat ab illo
Cratere, nec ibi non inde haurire placeret.

Participijs uerborum loco utitur, ut in hoc: In horto frutu granatus, pro granatur. & : Ibi illi incurrerunt priuſquam ſcientes: pro eo quod eſt, Priuſquam ſcirent. Articulos quoq; ſæpe cõmutat, pro poſtpoſitinis præpoſitinos uſurpans, ueluti:

Ædidit hos Zephyro uento olim harpyia Podarge.
Et, Thoracem. ſuum enim perdiderat fidus ſocius.

Præpoſitionum allœoſis.

Ad hunc modum & præpoſitiones commutare ſolet, ut: Heſterna luce iuit poſt conuiuium, pro Ad conuiuium. & : Morbũ per exercitũ excitauit nocentẽ. Similiter & præpoſitioni caſum nominis nõ propriũ infert, ut in iſto:

Ne fortè etiam propter noctem conentur pugnare.

Pro per noctem. Nõnunquã uerò præpoſitiones aufert, ut: Cuius is iacet dolens, pro de qua. & : Expectans nunquid ipſum loquatur, pro alloquatur. Ad hæc aliàs præpoſitiones ſimili modo partim cõmutat, partim tollit. Etiã aduerbia quædam mutat, ijs quæ ad locum ſignificant, in loco, & de loco, indifferenter utens. Nepotes autem aliò conſidebant, pro alibi. & : Aiax autem de propinquo uenit, pro eo quod eſt prope.

Eſt deniq; apud illum & coniunctionũ immutatio, ueluti: Nunquã uerò cum illa cõcubuerat, iram uerò mulieris declinabat: pro eo quod eſt, iram nanq; mulieris declinabat. Atq; hæc quidẽ dictionis ſchemata ſunt, quib. nõ ſolũ poetæ, uerũ etiã orationis ſolutæ ſcriptores uſi ſunt.

Cæterùm multæ ſpecies ſchematum ſententiæ apud illũ ſunt, quarum eſt et Præexclamatio, quæ fit, quãdo aliquis inter narrandum hoc prædicit, quod in alijs dicendi locum habet, ſicut in hoc: Et quidem ſagittam primus guſtaturus erat. & Adclamatio, cuiuſmodi eſt: Stultus poſt factum ſapit. Eſt & perſonæ fictio apud eum, & uaria. Multas enim & diuerſas perſonas colloquenteis introdu-

Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι θεοί εἰσ' ἠὲ ἐλύμπῳ, σοὶ τ' ἔπιθοντ', ἠδ' ἐπιμήδεται ἕκαστος. πολλῶν γὰρ ὄντων θεῶν, ἐν οἷς ὅτι τὸ λέγον πρόσωπον, ἑκάστοτε καλῶς ἔχειν ἔοικε, τό, τε πείθον, ἠδὲ τὸ ἐπιμήδεται.

Καθ' ἑτέρου δὲ τρόπον, ὅταν τὸ νεῦσας, ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον πρόσωπον μεταβῇ, ὃ πρὸς ἴδιον ἀποστροφὴ καλεῖται. ἔστι δὲ μιμητικῷ κινεῖ & ἄγει τ' ἀκροώμενον. οἷον ὅτι καὶ ὧδε· Ἕκτωρ δὲ θοάσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας νηυσὶν ἔασ' ὀπίσω δηΐους, ἐὰν δ' ἐνάριθμα βροτόεντα· ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπαΰλιθι νηῶν ἐτάρωσι νοήσω. ἀπὸ γὰρ τ' ἐπιμαιμακὸν μετέβαλεν εἰς τὸ μειλίκιον. ἢ γὰρ αὐτῷ ἢ τῷ ἐπιμαιμακῷ πολλάκις χρῆται ἐπ' ἀποστροφῆ· ἀμφὶ σὲ πηλείωνος υἱὸς μάχης ἀκόρητοι ἀχαιοί. ἀλλὰ ἢ γὲ τῷ μιμητικῷ χρῆται ἢ μεταβολῇ τὴν προσώπων, ὡς ἐν τούτῳ· ἦ ἐπὶ πασιν ἔοικότ' ἐπιπλήσσειν ἀγοράασθε νηπάχοις, οἷς ὅτι μέλει πολεμήϊα ἔργα, ἀτρέμας, σὺ δ' ἔθ', ὡς πρίν, ἔχων ἀτεμφέα βάλλ', ἄρχε ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.

Καὶ ἑτέρου δὲ εἶδος ἀποστροφῆς ὅτι διάστημ· τυδεΐδη δ' ἔπι οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετέῃσι. ἔστι γὰρ αὐτί τ', οὐκ ἄντις γνοίη. & πάλιν· ὀλμὸς δ' ἐπὶ εἶα ἀπὸ κρατῆρος ὀλόοντο θαασίοιο, τόν τ' ἂν ὅτι ἀποχέσθαι φίλον ἦεν. & μεταχὰς δὲ χρῆται αὐτὶ ῥημάτων, ὡς ἐν ἔρδ', ἐνὶ πίπτω καρπῷ βριθομένῃ, αὐτὶ τ' βρίθεται. καὶ, ἐν δ' οἴγ' εἰσέλασαν πρὶν ἐπλήσθην. αὐτὶ τ' πρὶν ἐπλήναι. καὶ τὰ ἄρθρα δὲ ἐπαλλάσσει πολλάκις, αὐτὶ τῆν ὑποτακτικῶν τοῖς προτακτικοῖς χρώμενος, οἷον· σὺν ἔτεκε ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια ποδάργη. καὶ θώρηχ', ὃν οἱ ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος. & τἀναντίον. ὅτω καὶ τὰς προθέσεις εἴωθε μεταλλάσσειν, χθιζὸς ἦν μετὰ λαῖτα, αὐτὶ τ' ὑπὸ λαῖτα. καὶ, νῶϊν αὖ ἀρατὸν ὦρσε κακὸν.

Ὁμοίως & προθέσει πλῶσιν ὀνόματος ἐκ οἰκείαν ὧν φέρει, ὡς ἐν τούτῳ· Μάντιος υἱὸς ἆλιος νύκτα μελαινὴν σῶσι μάχεσθαι, αὐτὶ τ' ἆλιος νυκτός. γίνεται δ' ἀφαιρέσεις προθέσεως· οἷον, ἦλθε κατ' ἀχαιῶν, αὐτὶ τ' παρὰ ἕς. & ποτὶ δ' ἔγχεϊ μακρὸν ἔτυπτε μιν ἔμπα, αὐτὶ τ' προσέπτη. & ἄλλας προθέσεις ὁμοίως τὰς μὲν ὑπαλλάσσει, τὰς δ' ἀφαιρεῖ. ἢ ὧν ῥήματά τινα ἐπαλλάσσει, τοῖς εἰς τόπον, & τοῖς ἐν τόπῳ, ἢ τοῖς ἐκ τόπου ἀδιαφόρως χρώμενος· ἑῶνοί δ' ἑτέρωσε κάθιζον, αὐτὶ τ' ἑτέρωθι. καὶ, αἶψα δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, αὐτὶ τ' ἐγγύς.

Ἔστι δὲ πῇ· αὐτῷ ἢ ἅ τ' σωδέσμων ἐπαλλαγή. οἷον, ἴδυιῆ δ' ὁ πόποι· ἐμικῶ. χόλον δ' ἀλείφει γυναικός, αὐλὶ τ' χόλον γὰρ ἀλείφει γυναικός. ταῦτα μὲν δὴ κατὰ λέξιν ὅτι ῥήματα· οἷς ἢ ἄλλοι πάντες ὁμόνουν ποιητοί, ἀλλὰ ἢ πειθοῖ λόγων σωθέντα πέφυκεν.

Ἔστι δὲ καὶ ἡ διανοίας πῇ· αὐτῷ πολλοῖς εἴδεσιν ἐνθυμηματισμένη. ὧν ὅτι καὶ ἡ προαναφώνησις, ἥτις γίνεται, ὅταν τις διηγούμενος μεταξύ, τὸ μὲν ἑτέροις τάξιν ἔχον τ' ῥηθῆναι πολλαχοῦ, ὡς ἐν τούτῳ· ἦτοι οἵ γε πρῶτος γοῦν ἔσθαι ἔμελλον. καὶ ἡ ὑπόνοια, οἷόν ὅτι ῥεχθὲν δ' ἔτι νήπιος ἔγνω.

Ἔστι & τὸ ῥ προσωποποιίας πῇ· αὐτῷ πολὺ, καὶ ποικίλον. πολλὰ μὲν γὰρ ἢ διάφορα πρόσωπα εἰσά-

γει δ᾽ ἀλαλεγόμενα, οἷς κ᾽ ἤθη παντοῖα περιτίθησιν, γνίοτε δὲ καὶ τὰ μὴ ὄντα πρόσωπα ἀναπλάσει. οἷον, ἦκε μέγ᾽ οἰμώξειν γέρων ἱππηλάτα πηλεύς.

Esi δ᾽ ἡ διατύπωσις ἀξιοργασία πραγμάτων, ἢ γιγνομένων, ἢ ὄντων, ἢ πραχθησομένων· εἰς τὸ πᾶσι γναργέστερον τὸ λεγόμενον, ὡς γ᾽ τοῦτο· Ανδρας μὴ κτείνωσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαθύνει, τέκνα δὲ τ᾽ ἄλλοι ἄγωσι, καθυζώντας τε γυναῖκας. ἢ πρὸς τὸ οἰκτον κινῆσαι, δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ κρονίδης ὠδὶ γήραϊ ὀδῷ ἄεσκε γ᾽ ἀρᾳλέα φθίσειν καὶ πολλ᾽ ὧν ὁ᾽ ὁντα, ἰμάς τ᾽ ὀλυμένους, ἑλκυδείσας τε θύγατρας, καὶ θαλάμους πειραίζομένους, καὶ νήπια τέκνα βαλλόμενα πρὸτι γαίῃ γ᾽ αἰνῇ δηϊοτῆτι.

Esi καὶ εἰρωνία πρὸ αὐτῶ, λόγος δι᾽ ἐναντίου δηλῶν τὸ ἐναντίον, μετὰ ἔνιός ἠθικῆς ὑποκρίσεως, οἷον ἔστι τὸ Ἀχιλλέως· Αλλ᾽ ὁδὸν δὲ σὺ σοὶ τε καὶ ἄλλοισι βασιλεῦσι φραζέσθω νήεσσιν ἀλέξησόν τε δηΐων πῦρ. ὅδ᾽ ἀχαιῶν ἄλλον ἐλέσθω, ὅς οἱ γ᾽ ἐπέοικε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν. ἐμφαίνει γὰρ ὅτι οὐκ αὖ ἔτερον εὕροι βασιλικώτερον. καὶ ὅτι ὁ τρόπος ἐστὶν, ὅταν τοιοῦτόν τις ἑαυτὸν λέγῃ τις ἀντιλῶν, ἵνα τὴν ἐναντίαν δόξαν πρὸς ἄχῃ. ἑτέρως δὲ ὅταν τις ἄλλως ἐπαινεῖν ποιῆται, τῇ ἀληθείᾳ ψέγων. καὶ τὸ δὴ πρὸ ὁμήρου λεγόμενον ὑπὸ τηλεμάχου· αὐτίνο᾽, ἦ μάλα πατὴρ ὡς κήδεται υἷος. ὡς γὰρ ἐχθρῷ λέγει, ὅτι ὡς πατὴρ ἐμοῦ ἐπιφρόντικας. καὶ πάλιν, ὅταν χλευάζων τις ἐπαίρειν τέλας, ὡς οἱ μνηστῆρες· ἦ μάλα τηλεμάχῳ φόνον ἡμῖν μερμηρίζει. ἢ τινας ἄξει ἀμύντορας ἐκ πύλου ἠμαθόεντος, ἢ καὶ ἐκ αὐτάρτους, ἐπεὶ νύ πορ οἴεται αἰνῶς.

Esi δ᾽ ἡ ἐλλὸς εἰρωνείας καὶ ὁ σαρκασμός, ἐπειδή τις δι᾽ τῆν ἐναντίων ἀνειδίζων τινί, μεταποιεῖται μειδιάματος, ὡς ἀχιλλεύς· τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμοῦ δ᾽ ἀπὸ μόνου ἀχαιῶν εἵλετ᾽, ἔχει δ᾽ ἄλοχον θυμαρέα, τῇ πρὶν ἀνώγω, τρέπεσθαι.

Τοῦτοις παρακλησίως ἔχει καὶ ἡ ἀλληγορία, ἥτις ἕτερον δι᾽ ἑτέρου παρίστησιν, οἷόν ἐστι τοῦτο· νεῦ μὴ μάλα πάγχυ μελαίνῃσι νύκτα φυλάξεις, ὄφρ᾽ ἦ μάλα κῆρα καταλέγμενος, ὡς ἐπέοικε. τὸ γὰρ ἐν δεσμοῖς ὄντα, καὶ αὐχημένου, ἐν κοίτῃ ἁπαλῇ ὑπνώοντα λέγει. Κέχρηται πολλάκις καὶ τῇ ὑπερβολῇ, ἥτις ὑπεραίρει τὴν ἀλήθειαν, πολλῷ ἐπίτασιν ἐμφαίνει· οἷον,

Λευκότερι χιόνος, θείῃ δ᾽ αὔεμοισιν ὁμοῖοι. τοιοῦτοις μὲν δὴ τρόποις καὶ σχήμασι χρησάμενος ὅμηρος, καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτὸν ὑποδείξας, τὴν ὧν τούτοις δυσωπίας πρὸς ταὐτὸν δικαίως τυγχάνει.

Επεὶ δὲ καὶ χαρακτῆρες εἰσὶ τῆν λόγων τὰ καλὰ μὲν πλάσματα (ὧν τὸ μὲν ἀδρὸν, τὸ δ᾽ ἰσχνὸν, τὸ δὲ μέσον λέγεται) ἴδωμεν εἰ ταὐτὰ ὅτι παρ᾽ ὁμήρῳ, τῆν μετ᾽ αὐτὸν ποιητῶν ἢ λογογράφων ὧν τινὰ δὴ σαυτῷ φῂς τούτων ἑπάσει, ὧν καὶ ἐστι παραδείγματα, Θουκυδίδης μὲν τὸ ἀδρὸν, λυσίας δὲ τὸ ἰσχνὸν, δημοσθένης δὲ τὸ μέσον.

Τὸ μὲν δὴ ἀδρὸν πλάσμα ἐκεῖνό ἐστι, τὸ κατὰ τῆν λέξεως, καὶ τῆν νοημάτων κατασκευῆ μεγάλας ἔχον

troducit, quibus & omnimodos mores attribuit. Nonnunquam uerò personas etiã quæ non sunt fingit, ut: Haud dubium Peleus lachrymas effuderit amplas. Est aũt et Expreßio accurata tractatio rerũ aut factarũ, aut quæ fiunt, aut futurarũ, ut id qd dicitur euidẽtius reddat, ueluti in hoc: Mactãt hicce uiros, perduntq́ suburbia flam Diatypo-
mis, Hic pueros ducunt, hic captiuas mulieres. ſis quæ &
Aut ad mouendum misericordiam: hypotype-
O miserum, perdet quem Iupiter ille senecta ſis.
Primum nunc ineunte, mala hæc ut grandia spectet,
Vt nati pereant, raptetur chara puella,
Coniunx ut uitietur, & ut sua pignora cbara
Prosternantur humi, sæuo certamine Martis. Est &
Ironia apud eum, sermo per contrariũ (cum quadã mora li simulatione) contrarium declarãs, ut est hoc Achillis:
Sed Laertiades tecum consultet, & omni
Concilio regum, quo pellat nauibus ignem,
Et Danaos inter legatis regem potiorem.
Declarat n. quòd haud facilè alium regaliorẽ inuenerit.
Atq́ hic quidẽ modus est, quando aliquis se extenuat, ut cõtrariã sui existimationẽ præbeat. Alius a. quãdo quis se quempiã maximè laudare simulat, quũ reuera uituperet. Atq́ hoc est, quod apud Homerũ à Telemac. dicitur.
Antinoe ut natus patre, sic ego diligor abs te.
Inimico nanq́ dixit, Tanquã pater filiũ, sic me curas. Et rursus, quãdo qs irridẽdi gratia alterũ extollit, ut proci:
Telemachus cædem haud dubiè nobis meditatur,
Auxilium ex Sparta cogens, Pylijsq́ disertis.
Multum nanq́ sibi tribuit, sumitq́ adolescent.
Est & Sarcasmus quædam Ironiæ species, quando quis Sarcaſmus.
per contrarium alicui conuitians, risum concitat, quemadmodum Achilles:
Salua manent alijs sua dona, sed unus Achilles
Munere priuatur, licet illi grata sit uxor
Atridæ, cum qua cumbens se oblectet amanter.
His Allegoria haud dißimilis est, quæ aliud per aliud exhibet, ut est illud:
Atræ noctis eris custos, uigilaq́ Melanthi,
In tenero strato cubitans ceu maximus heros.
Vinctum nanq́ & suspensum, in cubili delicato soporandum dicit. Vsus est sæpenumero & hyperbola, quæ ueritatem superans, multum uehementiæ ostendit, ut:
Hi candore niuem superant, cursúq́ Aquilonem.
Huiusmodi tropis & figuris Homerus ita usus est, & ad posteros transmisit, ut ob hæc ingentem gloriã ab omnibus meritò reportet.
Quandoquidem uerò dicendi formæ sunt, quæ genera Generalis
uocantur (quorum aliud quidem grande, aliud gracile, troporũ et
aliud mediũ appellatur) uideamus num omnia ea apud ſchematum
Homerum sint, in quorum singulis singuli poetæ & ora- epilogus.
tores post illum laborauerunt. Quorum & exempla sunt, Thucydidis quidem granditas, Lysiæ gracilitas, & Demosthenis mediocritas.
Igitur grande genus illud est, quod & uerborum & sentẽtiarum apparatu, magnam emphasim habet, ut est:

Sic

Sic fatus, nebulas cogit, pulsatq; tridente
Tum mare, commouit Zephyris eximde procellas,
Tellus ut simul & pontus tegerentur opacis
Nubibus, ingueretq; polo nox undiq; cæca.

Gracile autem, tum rerum materia pusillum, tum & dictione extenuatum est, cuiusmodi est hoc:

Sic fatus, puerum amplexurus strenuus Hector:
Ast is retro abijt, gremiumq; petiuit amatæ
Nutricis clamans, faciem fugiebat & huius,
Dum stupet ob galeam æratam, cristamq; mimacem.

Medium autem inter utrunq; istorum, gracile uidelicet & grande uersatur, ut:

Vestibus exuitur laceris consultus Vlysses,
Insilit inq; solum, retinens iacula atq; pharetram
Confertam iaculis, iacula & uelocia fudit
Ante pedes, faturq; procis dein talia cunctis.

Quòd autem & floridum dicendi genus (quod uenustate & gratiam ad delectandum, ac uoluptate afficiendum, instar floris habet) frequens apud poetã sit, non est quòd quis dicat, siquidem poesis tali apparatu plena est. Atq; dicendi quidem formæ talem apud Homerum uariationem habent, qualem ostendimus, paucis adductis exemplis, ex quibus & reliqua deprehendere licet.

Quoniam uerò omnis oratio, in qua homines se exercent, aut historica, aut ciuilis est, age uideamus num & harum initia apud illum sint.

Historica equidem oratio est, quæ rerũ gestarum narrationẽ continet. Omnis a. narrationis occasiones sunt, persona, causa, locus, tempus, instrumẽtũ, actio, affectio, modus, neq; ulla historica narratio est, quin aliquid istorum complectatur. Adhunc modum & apud poetam res se habet, dum multas res tanquã gestas, aut tanquam gerantur, narrat. Nõnunquã uerò & in singulis horũ narrationes inuenire licet. Persona quidẽ, ut ẽ huiusmodi:

Dardanidas inter fuit ille Dares, locuples uir
Integer, atq; dei Vulcani mysta, cui duo
Filioli, Phegeus, Ideus, uterq; peritus
Omnigenæ pugnæ.

Et dum formas quorundam describit, ut in Therſita:

Strabus erat, claudusq; pedem, & gibbosus, acuto
Vertice, cæsaries defloruit undiq; turpis.

Et alia multa, in quibus aut speciem, aut mores, aut actionem, aut fortunam sæpe prosequitur, sic ut in his:

Dardanon altitonans genuit Saturnia proles, & c.

Loci aũt apud eum narratio est, qualem de insula Cyclopum regioni uicinia, cõmemorat: in quib. loci speciẽ, diuersitatẽ, insulæ qualitatẽ, quæ in illa, & quæ iuxta illã sunt, & dum ea quæ Calypsus antro adiacent, describit:

Speluncam circumdederat nemus undiq; pulchrum.
Quippe alnus fragilis, clethra, et fragrãs cyparissus.

Et cætera huiusmodi innumera. Temporis aũt, meluti:

Iamq; nouem magni Iouis anni præterierunt. Et:
Hactenus appellunt, quum naues Aulida Græcæ,
Perniciem Priamo magnam, populoq; ferentes.

Causæ uerò, in quib. ostẽdit, quapropter aliquid fiat, aut factum

ἔχομ' ἀμφάσθαι, οἷόν ὄτειν· Ὡς εἰπὼν, σιώπαγεν νεφέλας, ἐτάραξε δ' ἐπόντου, χθονί τ' ἐρίαυναν ἐλών, πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας πάντοίων ἀνέμων, σκιὴ δὲ νεφέεσι κάλυψε γαῖαν ὁπᾶ καὶ πόντον, ὀρώρει δ' ἠεροειδὴς νύξ.

Ἰσχνὸν δ' ἐστὶ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν πραγμάτων μικρὸν, καὶ τῇ λέξει κατισχνωμένον. οἷόν ὄτειν· Ὡς εἰπὼν, ὃ παῖδος ὀρέξατο φαίδιμος ἕκτωρ· ἂψ δ' ὁ πάϊς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς, ταρβήσας χαλκόν τ' ἴδε καὶ λόφον ἱππιοχαίτην.

Μέσον δ' ἐστὶ ἑκατέρου τούτων μεταξύ, τό μὴ ἰσχνόστομον, τὸ δὲ ἀδρόστομον, οἷον· αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥαπίων πολύμηλις ὀδυσσεύς, ἄλλο δ' ὕδη μέγαν ὦμον, ἔχων βίον ἠδὲ φαρέτρην, ἰὼν ἐμπλεῖον, ταχίας δ' ἐκχύσατ' ὀϊστοὺς πρόσθε ποδῶν, μετὰ δ' μνησήρισιν ἔειπεν.

Ὅτι δὲ καὶ τὸ αὐθηρὸν εἶδος τοῦ λόγου οὐ πολὺ πρὸς τὴν ποιητὴν, κάλλος ἔχον, καὶ χάριν οὐ τὸ τυχὸν εἰληφὸς ὡσπερ ἄνθος, τί ἄν τις λέγοι; μεστὴ γάρ ἐστιν ἡ ποίησις τοιούτους κατασκευάς. ἡ μὲν δὴ τῆς φράσεως ἰδέα, τοιούτων ἔχει ποικιλίαν πρὸς τὸν ὁμήρου, οἵαν διήλθομεν, ὀλίγα παραδείγματα θέμενοι, ἐξ ὧν ὄτειν καὶ τὰ ἄλλα κατανοεῖν.

Ἐπεὶ δ' πᾶσα τοῦ ἀσκεῖσθαι πρὸς ἀνθρώπους λόγος, ἢ μέν τις ἐστὶν ἱστορικὸς, ὁ δὲ πολιτικὸς, φέρε θεασώμεθα εἰ καὶ τούτων εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ πρὸς αὐτῷ.

Ὁ μὲν δὴ ἱστορικός ἐστιν, ὁ τῶν γεγονότων πραγμάτων ἔχων διήγησιν. πάσης δ' διηγήσεως ἀφορμαὶ γίνονται, πρόσωπον, αἰτία, τόπος, χρόνος, ὄργανον, πρᾶξις, πάθος, τρόπος, καὶ ὅσα τούτων ἔξω ἡ ἱστορία πολλάκις· διήγησις δ' ἐστὶν, ὅταν ὄτειν πρὸς τὴν ποιητὴν πολλὰ πράγματα ὡς γεγονότα, ἢ ὡς ὄντα διηγεμένῳ, γράφῃ τε καὶ ἐπάξῃ τούτων διηγήσεις εὑρεῖν ὄτειν. πρόσωπα μὲν οὖν τοιόνδε ἦν δ' ἐν τροίᾳσι δάρης ἀφνειὸς, ἀμύμων, ἱερεὺς ἡφαίστοιο, δύο δὲ οἱ υἱεε ἦσαν, φηγεύς τε ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης. καὶ γὰρ οἵς ἔδη τινῶν διαγράφει, ὡς ὄτειν τὸ θρασίτου· φολκὸς ἦεν, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα, τὼ δὲ οἱ ὤμω κυρτὼ, ὄτειν εἶδος σωοχωκότε, αὐτὰρ ὕπερθε φοξὸς ἔην κεφαλὴν, ψεδνὴ δ' ἐπεφυκυῖα λάχνη, καὶ ἄλλα πολλὰ, ὧν οἷς ἢ εἶδος, ἢ τρόπου, ἢ πραξιν, ἢ τύχην πρόσωπα δ' ἰδέσθαι πολλάκις, ὡς ὧν τούτοις· δ' ἄριστον ἄρ πρῶτον τέκτων νεφελοκερέτα ζεύς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τότε δὲ ὄτειν πᾶσα αὐτῷ διήγησις, ὁποίαν ποτὲ ἡ μῦσα γενέσθαι τῇ τῶν κυκλώπων λέγει. ὧν οἷς τὸ εἶδος τοῦ τόπου διαγράφει, καὶ τὸ ἀπλοῦν, καὶ τὸ ἀποῖον αὖθι, καὶ τὰ ὧν αὐτῇ, καὶ τὰ πᾶν αὐτῇ, καὶ πρὸς τὸ πᾶν ἀπειρημένῳ ὡς ἄνθρωπος ἡ καλυψώ. Ὕλη δὲ αὖτε ἀμφιπερφύκασα, κλήθρη τ', αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ μυρία ἄλλα τοιαῦτα.

Χρόνος δ', οἷον· Ἐννέα δὴ βεβάασι διὸς μεγάλου ἐνιαυτοὶ, καὶ χθιζά τε, καὶ πρωΐζ', ὅτ' ἀν αὐλίδ' ἀνὸν ἀχαιῶν ἠγερέθοντο, κακὰ πριάμῳ, καὶ τροσὶ φέρουσαι· αἰτίας δ' ἐν οἷς ἐμφαίνει, δι' ὃ γίνεταί τι, ἢ γέγονεν,

οἷά ἐστι τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος εἰρημένα· Τίς τ' ἄρ σφῶϊ θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; λητοῦς τε καὶ Διὸς υἱός, ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς, νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὄρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοί· οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα Ἀτρεΐδης. καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν γὰρ τούτοις λέγει τὰς αἰτίας, τῆς μὲν Ἀχιλλέως πρὸς Ἀγαμέμνονα διαφορᾶς τὸ λοιμόν. τοῦ δὲ λοιμοῦ τὸν Ἀπόλλωνα χόλον. τοῦτο δὲ χόλος τῷ ὕβριν τῷ εἰς τὸν ἱερέα τοῦ θεοῦ.

Ὀργανον δὲ διήγησιν, ἀποίαν διέξεισι τὴν ἀσπίδος, ἣν ἔφασκε Ἀχιλλεῖ κατεσκευάσει. καὶ ἄλλη σύντομος περὶ Ἕκτορος διόρατος, Ἐν δ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε δ' ἀνὰ φίλος, ἐν δ' ἄρα χειρὶ ἔγχος ἔχ' ἐνάλιπρηχυ, πάροιθε δὲ λάμπε σάκος ἀείκελον, ἐκ δὲ χόλος χύσε θέειν πόρκις.

Παράξεως δὲ διηγήσεις ἔστιν ἄλλαί τε, καὶ αἱ τοιαίδε. Οἳ δ' ὅτε δὴ ῥ' ὄλυν χῶρον ἐφ' ἱμείροντ' ἰκέσθην. σφὼ δ' ἔβαλον ῥίνας, σφὼ δ' ἔγχεα, καὶ μένε' αὐδῇ χαλκοβαρήκεα, ἀστὲς ἐπασπίδιοι ὁμαλήσεσαι ἐπλίσσαντ' ἀλλήλοισι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

Πάθους δὲ διήγησις ἔστιν, ἐν ᾗ τὸ συμβαῖνον διὰ αἰτίας, ἢ δι' ἐνεργείας τινὸς σαφηνίζεται, οἵαπερ φησὶ περὶ τὴν ὀργὴν, ἢ φόβου, ἢ λύπης κατεχομένων, ἢ τιτρωσκομένων, καὶ ἀποκτεινομένων, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτο παθόντων. διὰ αἰτίας μὲν, ἀχνύμενος, μηνὸς δὲ μέγα φρένας ἀμφιμέλαινα πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην. διὰ ἐνεργείας δὲ, αἵματι οἱ δεύοντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι, πλοχμοὶ θ' οἱ χρυσῷ τε, καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι.

Ὁ δὲ τρόπος ἐστὶ ποιητικὸς πράξεως, ἢ παθήματος, ἢ χρόνου τινός, καθ' ἣν τὸ μὲν, ὡδί τι ἐνεργεῖ, τὸ δὲ, ὡδί πως ἔχει, καὶ πάσῃ ἀκολουθεῖ τῇ τοιαύτῃ διηγήσει. παράδειγμα δὲ αὐτῆς τὸ τοιόνδε· αὖ ἔπειτ' ἐπὶ δοῦπον κατὰ λαιμὸν ὦμον ὀμοῦντος βάλεν ἰῷ· ἐκλίνθη δ' ἐπὶ φῶτι, λιπὼν δὲ οἱ ἔκπεσε χεῖρος βλημένῳ, αὐτίκα δ' αὐλὸς αὐὰξ ἔνδον πᾶχυς ἦλθεν αἵματος αὐδρομέοιο. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἔστι δὲ διήγησις πρὸς αὐτῷ, ὡς μὴ ὑβρὶ τὸ πλεῖον πλατεῖαν φράσιν, μὴ δι' ἐνεργασίαν ἁρμόζουσαν τοῖς ὑποκειμένοις ἔχουσα· γνώστη δ' ἔστον, ὡς ἂν τοιαύτη.

Κεῖται πάτροκλος, νέκυος δὲ διαμφιμάχονται γυμνοῦ. ἀτὰρ πάγε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ. τοῦτο δ' ἡ ἔμφασις πολλάκις δεῖ χρήσιμον. τὸ γὰρ τάχος τοῦ λόγου δυνατώτερον καθίστησι, καὶ τὴν λεγόντων, μὴ τὴν ἀκροώμενον, καὶ ῥᾳδίως τυγχάνει τοῦ πεποιημένου. διηγεῖται δὲ ποτὲ μὲν ψιλῶς, ποτὲ δὲ μετὰ εἰκόνος, ἢ ὁμοιώσεως, ἢ παραβολῆς. εἰκόνος μὲν ὡς ὅταν εἴπῃ· Ἡδ' ἴον ἐκ θαλάμοιο περίφρων πηνελόπεια, ἀρτέμιδι ἐίκελη, ἠὲ χρυσῇ ἀφροδίτῃ, ὁμοιώσεως δὲ, οἷον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἦκτο λέων ὡς ἐπιπωλεῖτο σίηας αὐλῆς. παραβολῆς δὲ, ὅταν παρεμπλησίως πράγμασιν παράθεσιν ποιήσηται, ἔχουσαν αὐτάποδοσιν τοῦ ἀπὸ τῆς παθημάτων διηγήματος. μὴ ἔστι παρ' αὐτῷ ποικίλα τὰ εἴδη τῆς παραβολῆς. σωτηχῶς γὰρ μὴ πολυτρόπως παρατίθησι ταῖς τῶν ἀνθρώπων πράξεσι καὶ χρῆσιν ζώων ἄλλων ἐνεργείας, καὶ φύσεις.

καὶ

factum sit, ut illa, quæ in Iliados exordio dicta sunt:

Quis deus immisit litem, ut contendat uterq;?
Haud dubiè Phœbus, regi indignatus Atridæ,
Is siquidem mittendo luem nalidam inter Achiuos,
Innumeros leto dedit ob Chrysam uiolatum. Et reliqua. In his n. inimicitiarũ inter Achillem & Agamemnonem causam fuisse dicit pestem, pestis uerò Apollinis iram, iræ a. contumeliam, qua Dei sacerdos affectus erat.

Instrumenti, qualem narrationem in clypeo (quem Vulcanus Achilli fabrefecit) prosequitur. Est & alia concisa de Hectoris hasta:

Hector ubi ingressus, his quinq; tenens cubitorum
Vnius atq; hastam bene longam, ferrea cuspis
Cui splendebat item, circundat & annulus auro.

Facti autem narrationes cum aliæ, tum eiusmodi sunt:

Conueniunt, parmas simul obijciunt, simul hastas,
Armatorum hominum quoq; robora maxima, sœuis
Cominus umbrosis propellunt mutua utrinq;
Vulnera, magnus ut hinc factus sit utrinq; tumultus.

Affectionis autem narratio est, in qua id quod contingit ex causa, aut ex efficacia quadam declaratur, cuiusmodi de ijs narrat, qui ira, aut timore, aut tristitia afficiuntur, aut uulnerantur, occidunt, aut aliud quippiã tale perpetiuntur. Ex causa:

Indoluit, feruentq; homini præcordia nigra,
Atq; oculos igni similes gestare coruscos. Ex efficacia:
Vis Charitum multo conspersi sanguine crines:
Aurea nitta comas, necnon argentea uincit.

Modus aũt poeticus est, dũ actio, passio, aut habitus aliquis ita describitur, ut secundũ eum aliud quidẽ sic fiat, aliud uerò sic quodammodo se habeat. Quibus narrationibus omnib. Homerus utitur, cuius exẽplũ tale fuerit:

Vulnerat hinc iaculo feriens diuinus Vlysses,
In gutur, procumbat ut is, pateramq; relinquat,
Quã manibus tenuit, cruor hinc de naribus exit, etc.

Est aũt narratio apud eum, quæ plerunq; copiosam phrasim habet, ac diligentiam subiectæ materiæ continẽtem. Nonnunquam uerò succincta, ut eiusmodi:

Patroclus iacet, hinc pugna est pro corpore nudo,
Illius arma quidem sibi sumpsit strenuus Hector.

Hæc autẽ forma sæpe utilis est, orationis nanq; celeritas et dicentem, & audientem attentiorẽ, et facilè noti compotem reddit. Narrat autem nõnunquam nudè, nonnunquam uerò cum imagine, uel similitudine, uel simili imagine, ut quando inquit:

Penelope ex thalamo ueniens, forma referebat
Aureolam Venerem, uenatricemq; Dianam.

Similitudine uerò, ut:

Non secus atq; aries armatorum agmen obibat.

Simili uerò, quum uicinarum rerum comparationem ita facit, ut ad institutum adaptari queat. Suntq; apud eum uariæ similium species, subinde nãq; ac multis modis aliorum animantium efficaciam, & naturam hominum gestis & habitibus confert.

Est

Est etiam quando à minimis similitudinem trahit, nõ ad corporis magnitudinẽ, sed ad uniuscuiusq; naturã respiciens, quo fit ut improbitatẽ muscæ comparet: Inspirauit huic Pallas muscæ improbitatem. Et assiduitatẽ eidem animanti comparauit. Haud secus ac muscarũ examina multa frequentãt. Globum a. & ingentem multitudinẽ ordine incedentẽ, apib. Sicut apum fuerint examina crebra uolantũ. Ad hunc modũ et irã, et persecutionem ostẽdit, dicẽs: Vespis in uia agentib. simileis. Atq; his subiungit: Quas pueri irritare solent: ut eo magis genuinum earũ furorẽ per puerorũ irritationem concitatũ, exaggeraret. De cõtinua a. uoce ait: Boni sunt locustis similes. Loquaciſſimũ nanq; animal, et in hac parte inquietum. Eos a. qui uoces incõcinnè permixtas efferũt, sic cõparauit: Haud secus atq; gruũ clangor ferit æthera summum. Ordinatã uerò multitudinẽ auibus cõfidentib. assimilat: Cum clangore confidentiũ. Visus a. & facti acrimoniã nõnunquã accipitri cõfert: Perſimilisq; palũbineo, qui perceler instat. Nonnũquã u. aquilæ, quam etiã in alto uolitantem lepus pedib. celer non fefellerit. Visus nanq; acumẽ in eo ostẽdit, quòd eã procul ait uidere, celeritatẽ uerò, quòd perniciosiſſimum animal capit. Hostis autem aſpectu obstupefactum ei comparat qui draconem uidet, ita ut nõ puduerit eũ uel à reptilib. exẽpla sumere. Haud secus atq; dracone aliquis uiso redijt mox. Ab illis u. animãtib. timiditatis quidẽ à lepore, et à ceruo itidẽ sumit:

Cur adeò stupefacti estis uelut hinnulus omnes?

A canibus autem, quando fortitudinem commendat:

Aceres ut catuli mordent aprum, lacerantq;

Quando autem amorem erga liberos:

Vt canis egregiè catulos propugnat, amatq;

Quando uerò animi promptitudinem ad custodiendum:

Vt canis est promptus, fidusq; ad ouilia custos.

Raptũ a. qui & fabuloſe, & audaciter fit, lupis cõparare solet: Agnos ut lupus inuadit, raptatq; tenellos. Fortitudinẽ u. & constantiã per sues syluestreis, pardos, & leones ostendit: dum unicuiq; quod naturæ suæ proprium est tribuit. A suibus impetum (quem hoc genus animantis ad pugnam inuictum habet) mutuatur:

Idomeneus apro similis propugnat ubiq.

A pardis pertinacem audaciam:

Nec penetrante cutem pilo, pugnare remittit.

A leonib. u. primũ cunctationẽ, deinde & generositatẽ:

Cauda utrunq; latus, lumbos, ac ilia uerrit.

Rursum a. hominis generosi cursũ equo saturo cõparat:

Sicut equus saturus iuxta præsepe moratus. Et cõtrà tardũ incessum, ac in tolerando insuperabilẽ, sic ostẽdit:

Ceu pueros per agros uadens propulsat asellus.

Regium uerò habitum, ac præstantiam hisce expressit:

Eminet armento ueluti bos præstat & omni.

Neq; u. marinorũ animãtiũ similitudines omisit, polypi quidẽ perseuerãtiã, & quã difficulter à saxis auellatur:

Extrahitur ueluti polypus si quando canernis.

Delphini a. principatũ, ac præstantiã inter alios pisces:

Vt pisces alios superat delphinus in undis.

Καὶ ἔσι ὅταν ἀπὸ τ ἐλαχίσων ποιῆται τ ὁμοίωσιν, ὐ πῶς τὸ μέγεθος τ σώματος, ἀλλὰ πῶς τὴν φύσιν ἑκάστε ἀφορῶν, ὅθεν τ μὴ ἰταμότητα ἀπεικασε μύιᾳ. Καὶ οἱ μὲν Δάρδανος φησὶ σὺθεσιν ἔθηκε, κὴ τὴν σωτηριαν ὁμοίαν αὐτῷ ζώῳ, πύκτε μιᾷ ὠδῖνᾳ ἔθνεα πολλὰ. τ ἢ ἀθροισμὸν, κὴ τὴν πολυπλήθειαν μετ' ὀυταξίας μελίσσαις· πύκτ' ἔθνεα εἰσι μελισσάων ἀδινάων. ὅτῳ ἢ τ τὴν ὀργὴν, τ τὴν διώξιν ἐπ' ἐξοχν ἐπῶν σφήκεσιν ἐοικότες ἐνοδίοισι. τ ἴλη πωδεὶς, ὃς παῖδες ἐριδαίνουσιν ἐθοντδν, ἵνα μᾶλλον τὸ ἐκ φύσεως αὐτ θυμοειδὲς τῷ ἀπὸ τ παίδων ἐρεθισμῷ ἐπτέρνη· ὣδι ἢ συνεχὴς φωνὴς φησὶν ἐοικέναι λιγέσιν ἐοικότες. λαλίσατον γὰρ τὸ ζῶον, κὴ ἄπαυστον ἐν τέτῳ. τῶν ἢ ἀσυδέτων φερομένων φωνὰς παμμιγεῖς ὅτως ἑκάστων· πύκτε πρόκλαγξ γεράνων τέλει ὀρανόθι πῶ. τὰ ἢ εἰς τάξιν καθισάμενα πλήθει ὁῖς καθημένοις ὀρνίοις ὁμοιοῖ, κλαγγηδὸν πῶ καθιζόντων.

Τὴν ἢ ὀξύτητα τ ὄψεως, τ τ πράξεως, ποτέ μὲν ἱεράκι πρσβάλλει. Ὠκεῖ φασοφόνῳ, ὃς τ' ὤκισος πετηλυῶν· ποτε ἢ αὐτῷ, ὅν τε τ ὑψόθ' ἰόντα πόδας ταχὺς ὐκ ἔλαθε πλῶξ. πρίασι γὰρ τ ὀξυδερκείαν ἐν τοῖ πρόσθεν ἰδεῖν. τὸ ἢ τάχος ἐν τῷ ποδὶ κίσατον ζῶον ἐλᾶν. τ δ' ἐκπλαγέντα πῶς ὄψιν πολιμίᾳ, δράκοντ@ ὁράματι πῶσείκασεν, ὐκ ὀκνήσας ἀδὶ ἀπὸ τῆν ἑρπετῆν πρσδείγματα λαβεῖν. ὡς δ' ὅτι τίς τε δράκοντα ἰδὼν καλίνορ@ ἀπέσυ.

Ἀπὸ ἢ τ ἄλλων ζώων δ' ἐλαίας μὲν ἀπὸ τ λαγωὸς λαμβάνει, κὴ ἀπὸ δ' ἐλάφε, ὁμοίως· τίφθ' ὅτως ἔσυτε πεθηπότδν, πύκτε νεβροί; κωῶν ἢ ὅτι μὴ ἀλκὴν· ὡς δ' ὅτι καρχαρόδοντε δ' ὑὸς κῶν, οὔτ' ὢν θήρης. ὅτι δὲ φιλοτεκνίαν· ὡς δὲ κύων ἀπαλῆσι ποδίτυπα λάκεσι βιβῶσα. ὅτι δὲ πρθυμίαν πῶς τὸ φυλάσσειν· ὡς ἢ κῶν ἐς ποδὶ μᾶλα δυσωρήσοντα γὰρ αὐλῆ. ἁρπαγὴν ἢ ἅμα μυθικῶς @ ἰταμῶς πρασομοιῶν, λύκοις ἔικασεν· Ὡς ἢ λύκοι ἄρνεσιν ἐπέχραον, ἢ ἐρίφοις. Τὸ ἢ ἄλκιμον, κὴ ἀτρεμὲς διά τε συῶν. φησὶ γὰρ ἀγρίων, κὼ πρδάλεον, κὴ λεόντων ἔδδξε, μερίζων ἑκάτῳ τὸ πῶς τὴν φύσιν οἰκεῖον.

Τῶν μὲν συῶν τ ὁρμὴν (ἣν ἔχει πῶς μάχην αὖν πόσαῦν) ποιῶν. ἰδ' ὁμοίως δ' ἀῤῥ γέ πῶ μάχοις συὶ ἔικεν ἀλκὴν. τ ἢ πρδάλεον τὸ ἄπαυστον δ' τόλμης. ἀλλά τε @ πόδ' ἀκρεῖ πετερυγωμένῳ ὐκ ἀπολήγει. λεόντων ἢ τὸ μέλαν μὲν, εἰς τέλος ἢ γένειον. ἠρῦ ἢ πλευρὰς τε κὼ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν μασίετα.

Γάλιν ἢ παρεμβάλλει δρόμον αὖ δ' ῥὸς γένειαν, ἵππῳ ζοφῶς κεκορυσμένῳ. ὡς δ' ὅτι ζῶ σαὸς ἵππ@ ἀκοήσας ὦδι φάτνη. @ τὸν αὖ τίον βραδ' ἐᾶν πορεῖαν ἀπ' ἦνον ἐν τῷ καρπῶσθαι, ὅτως ὐ δ' ἐξον· ὡς ὅτ' ὄνος παῤ ἄρουραν ἰὼν ἐλίσσετο πᾶδ' ἂς. χαῖμα ἢ βασίλειον κὴ ὑποῤῥέχον ἐτύπτωσε δ' ἰὼ τότον. πύκτε βᾶς ἀγέλην μέγ' ἔχος ἐπλ@ πάντων· ὁ κατέλιπε ἢ ὐδ' ἐ τ θαλασσίων ζώων ὁμοιότητας. πολύποδος μὴ τὸ παραύομον, δ' υσαπόαστον τῆν πετρῶν· ὡς δ' ὅτι πολύποδ@ θαλάμης ἀγελομένοιο. ἀλλφῖν@ δ' ὁ ἡγεμονικὸν, κὼ κρατιστεῦον τ ἄλλων,

ὡς δ' ὑπὸ δ' ἐλφῖν μεγακήτε ἰχθύδε ἄλλοι.

Πολλάκις ἢ τὰ ὑπὸ ἀνθρώπων πραττόμενα ἄλλοις ὁμοίως πράξεσι παραβάλλει, ὥσπερ γὰρ τότε· οἱδ' ὡς τ' ἀμητῆρες γ' αὐτίοι ἀλλήλοισι, τιλὼ γ' ἔριδα, καὶ πρὸ τοῖαν δηλοῖ τὴν αὐδηρῶν. ἔοικε δ' ἀγχινοῦς δηλοῦν τι, ὀνειδιζόμενα μετὰ χάριτος ὁμοιότητος.

Τίπτε δ' ἐδάκρυσαι παρόκλεις νύτε κόρη νηπίη.

Ἐτόλμησε δὲ καὶ ζώοις στοιχείοις παραβαλεῖν πρᾶξις ἀνθρωπίνας. ὡς γὰρ τότε· Ὡς ἔφατ', ἀργεῖοι ἢ μὲν ἴαχον ὡς ὅτε κῦμα ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει νότος ἐλθὼν προβλῆτι σκοπέλῳ. τὸν δ' ὅποτε κύματα λείπει παντοίων ἀνέμων, ὅταν γ' ἔνδ', ἢ γ' ἔνθα γένωνται. γ' οἷς δ' ἦλος ὅτι καὶ ὑπερβολῇ, καὶ αὐξήσει πεχρημένος. ὁ γὰρ ἤρκεσε κύματος ἦχος τιλὼ κραυγῇ ἀπεικάσαι, ἀλλὰ τ' προφερομένῳ ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅπερ μετεωριζόμενον τὸ κῦμα μείζονα ἦχον ἀποτελεῖ, οὐ γὰρ ἁπλῶς κῦμα, ἀλλὰ τὸ κινηθὲν ἀπὸ νότου, τ' μάλιστα τὰ ὑγρὰ κινοῦντος, καὶ ὕδη σκοπέλῳ προβλῆτι δὲ ἀνατεταμένῳ εἰς τὸ πέλαγος οὐ πόρρω κλυζομένῳ ὑπ' αὐτ'. ὃς δὲ ἀδιάλειπτον ἔχει τὴν κλύδωνα, ὁπόθεν ἂν προσπίπτωσιν οἱ πνέοντες ἄνεμοι. τοιαῦτα μὲν ὅτι τὰ δὲ γ' τῷ διηγεῖσθαι ἐξεργασίας πρ' αὐτῷ, ἅπερ γένεσι οὐ ῥᾴδιον τὴν πολλῶν κατανοεῖν ἐκ τῆν ὀλίγων πραγμάτων.

Σκεψώμεθα ἢ οὐ τὰ λοιπὰ εἴδη τ λόγων, εἴ ἐστι πρὸ τῷ ὁμήρῳ πρώτῳ, δὲ τὰς γνώσεις αὐτ λαβόντι, καὶ φαργῶς κατασκευάσαντι, ὁμοίως ὀλίγα πρὸς εἰγμάτων πραττομένων, οὐ τὰ ἄλλα νοεῖν πρασκευάσει.

Ὁ δὲ θεωρητικὸς λόγος ἐστίν, ὁ περιέχων τὰ καλούμενα θεωρήματα, ἅπερ ὅτι γνῶσις δὲ ἀληθείας, γινομένη μετὰ τέχνης. ἀφ' ὧν ὅτι τιλὼ φύσιν τὴν ὄντων θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων κατανοεῖν· καὶ τὰς περὶ τὸ ἦθος ἀρετὰς καὶ κακίας διαιρεῖν· καὶ εἴ τινι τέχνῃ λογικῇ τετόρχεσθαι τιλὼ ἀλήθειαν προσήκει, μανθάνειν. ταῦτα δὲ μετεχειρίσαντο οἱ γὰρ φιλοσοφίᾳ διατρίψαντες, ἧς ὅτι μέρη τὸ φυσικόν, καὶ ἠθικόν, καὶ διαλεκτικόν. γὰρ δὴ πᾶσι τούτοις τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ σπέρματα γ' διδόντα ὅμηρον εἰ καταμάθοιμεν, πῶς ἂν εἴη πρὸ πάντων θαυμάζεσθαι ἄξιος; εἰ δὲ δ' αἰνιγμάτων, καὶ μυθικῶν λόγων τινῶν ἐμφαίνεται τὰ νοήματα, οὐ χρὴ παράδοξον ἡγεῖσθαι. ὅπερ γὰρ αἴτιον ποιητικῆς, καὶ τὴν ἀρχαίων ἦθος, ὅπως οἱ μὲν φιλομαθέντες μετά τινος δυμοσίας ψυχαγωγούμενοι, ῥᾷον ζητῶσί τε, καὶ εὑρίσκωσι τιλὼ ἀλήθειαν· οἱ δὲ ἀμαθεῖς, μὴ καταφρονῶσι τούτων ὧν δύνανται σωισθαι. καὶ γὰρ ἐστί πως, τὸ μὲν δ' ἀνοήτως σημαινόμενον ἄγελον, τὸ ἢ φαινερῶς λεγόμενον δύτελές.

Ἀρξώμεθα τοίνυν ἀπὸ τ τ παντὸς ἀρχῆς, καὶ γένεως, ἣν θαλῆς ὁ μιλήσιος εἰς τιλὼ τ ὕδατος οὐσίαν ἀναφέρει· δὲ θεασώμεθα, εἰ πρῶτος ὅμηρος τ' ὑπὲ λαβὼν εἶπὼν, Ὠκεανός θ' ὅς πᾶ γένεσις πάντεσσι τέτυκται. μετ' ἐκεῖνον ἢ ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος ὑφισάμενος τὰς πρώτας ἀρχὰς εἶν τὸ ὕδωρ, δὲ τ γῆν, ἔοικε πάσαι τιλὼ ἀφορμὴν ταύτην, ἐκ τ ὁμηρικῶν τούτων.

Sæpenumero autẽ ea quæ ab hominibus fiũt, alijs similiter factis confert, ut in hoc:

Messores ueluti certant frumenta metendo.

Resistendi uim, & tolerantiam uirorum demonstrans, molliter autem ploranti, similitudine perspicua exprobrat:

Cur teneræ in morem lachrymas Patrocle puellæ.

Ausus est autem & elementis humana facta conferre, ut in illo:

Argolici nocem tollebant, fluctus ut altis
Littoribus resonat, scopuloq; immurmurat, Auster
Quem petit omnigenis zephyris agitata procella
Nunquam intermittens, marijs dum partibus afflant.

In quibus cõstat eum & hyperbola, & amplificatione usum esse. Non enim contentus fuit, procellæ sono clamorem comparasse, sed fluctuum, qui in altum littus illidun tur, ubi dum fluctus exaltatur, maiorẽ sonitum ædit. Neque simplicem procellam, sed ab Austro (qui humida maximè mouet) concitatam, in scopulum eminentem, ac in pelagus prominentem, illisam esse dicit, & qui ab ea alliueretur, quiq; assiduæ tẽpestati obnoxius esset, undecũq; tandem uentorum flatus irrueret. Ilsiusmodi apud eum sunt, quæ ad diligentiam in narrãdo pertinent, quorum multa ex paucis exemplis deprehendere licet.

Perpẽdamus autem & reliquas orationis species, nũ apud Homerum ita sint, ut ipse eas primum & excogitasse, & illustrasse uideatur. Qua de re paucis itidem exemplis adductis, & reliqua conijci possunt.

Cæterùm contemplatiua oratiõ est, quæ speculationes (quæ sic uocantur) complectitur, quæ habẽt ueritatis cognitionem, quæ arte constat. Vnde & rerum diuinarum & humanarum naturam cognoscere licet, uirtutes & uitia, quæ in moribus sunt, secernere: deniq; nũ conari oporteat, aliqua rationali arte ueritatem discere. Hæc autem ij qui in philosophia uersati sunt, tractauerũt: cuius partes sunt, naturalis, moralis, & dissertiua. Quòd si horum omnium principia, & semina Homerum suppeditasse cognouerimus, quo pacto non præ omnibus admiratione dignus fuerit? Quòd autem per ænigmata, & fabulosas quasdam orationes animi sensa ostendit, non mirum uideri debet. Poetica nanq; in causa est, & priscorũ consuetudo, ut & disciplinarum studiosi, ingenij ac animi quadam delectatione deliniti, ueritatem facilius & inquirant, & inueniant: & ut idiotæ illa non contemnant, quæ intelligere nequeunt. Etenim est quodam modo id quod figuratè significatur, iucundum: quod uerò apertè dicitur, mile scit.

Exordiamur itaq; à totius uniuersi principio, ac generatione, quam Thales Milesius ad aquæ substantiam refert, & uideamus num Homerus primus hoc inuenerit, dicens:

Oceanus qui cuncta creat, gignitq; creata.

Post illum uerò Xenophanes Colophonius, aquam et terram inter prima initia constituens, eam occasionem ab Homericis illis sumpsisse uidetur:

Sed

Sed nos & tellus omnes fiatis & unda.

Significat n. resolutionẽ in genitalia elementa uniuersitatis. Opinio a. maximè uerax, quatuor elementa constituit: ignẽ, aerẽ, aquã, & terrã. Hæc a. & Homerum scimisse apparet, dum in multis uniuscuiusq; istorum mentionem facit. Qua autem serie ea constituta essent, nouit.

Elementorum ordo.

Nam quòd terra omniũ infima sit, uideamus. Orbicularis nanq; cum sit mundus, cœlum, quod omnia continet, superiorẽ locum retinere, haud immeritò dici queat. Terra autem in medio collocata undiquaq; inferior aere est. hoc sanè Poeta in his maximè declarat, in quibus Iupiter ait, se de olympo catena suspensa, terram & mare reuulsurum, ut omnia in sublime tollerentur:

Ast ego si cupiam, uos nunc detraxero cunctos,
Firma cum tellure simul, pontoq; præalto,
Vertice de cœli suspensa ritè catena,
Atq; hæc rursus ego in sublime reduxero cuncta.

Præterea aere super terram collocato, æthera excelsiorem esse ad hunc modum dicit: Cõscendit pinum, quæ stans in uertice mõtis Aera per liquidum sursum penetrabat in æthram. Æthere autem cœlum superius:

Cœlũ æthere sublimius.

Sic illi pugnant, ut ferreus inde tumultus
In cœlum resonet, sterilemq; per æthera tranet.

Et præterea in illo:

Aeria ascendit cœlum, atq; petiuit olympum.

Quum enim suprema aeris pars purior sit, & maximè à terra, eiusq; exhalationibus distet, ideo olympum, quasi totum splendidum appellari dicunt. In quibus uerò poeta ait: Iunonem cum Ioue consuetudinem habere (quum tamen illius soror esset) per allegoriam hæc significare uidetur, quòd per Iunonem aer intelligatur, quippe humida substantia, propterea etiam dicit:

Iuno aer.

Aera fundebat Iuno Lucina profundum.

Per Iouem autem æther, hoc est, ignea substantia, & calida essentia innuitur.

Atq; Ioui cœlum in nebulis, ac æthere cessit.

Fratres igitur propter coniunctionem, & quandam similitudinem uisi sunt, eo quòd uterq; leuis ac mobilis sit. Familiares uerò, & coniuges, quòd ex istis coeuntibus omnia generentur. Quapropter & in Ida congrediuntur, ac terra eis herbas ac flores gignit.

Eiusdem uerò rationis sunt & illa, in quibus Iupiter ait: Iunonem pendere, & duas incudes (hoc est, mare & terram) illius pedibus appendi. In ijs autem elementorũ rationem maximè habet, in quibus Neptunus Ioui dicit:

Tres siquidem fratres sumus, ex Rhea genitrice,
Iuppiter, atq; ego, tertius infera regna tenet qui.
Omnia tripliciter diuisa, tenetq; sua omnis. Præsertim quum in uniuersi distributione, Iupiter ignis, Neptunus aquæ, Pluto aeris essentiã sortitus sit. Hunc n. aeriã caliginem ideò uocat, quod lucem proprium non habet, sed à sole, luna, & reliquis astris lumen mutuatur.

Iupiter, Neptunus, & Pluto quid allegoricè.

Terra autem quarta & cõmunis pars, eã ob causam relicta est, quòd trium elementorũ essentia assidnè mouetur, terra a. sola immobilis est, cui & Olympum addidit.

Si

τότων· Αλλ' ὑμεῖς μὴ πάντες ὕδωρ ἠγαῖα γένοισθε. σημαίνει γὰρ τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γενητικὰ στοιχεῖα τοῦ παντὸς. ἢ ἴσως μάλιστα ἀληθὴς δόξα, τέσσαρα στοιχεῖα σωίζεσθαι, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν. ταῦτα ἴσως ὁ Ομηρος εἰδὼς φαίνεται, μνημονεύων γὰρ πολλοῖς αὐτῶν ἑκάστου. Τὴν τάξιν δὲ αὐτῶν ὅπως ἔχει κατέμαθεν.

Οτι μὲν γὰρ ἡ γῆ κατωτάτω πάντων ἐστὶ, θεασώμεθα. σφαιροειδὲς γάρ ἐστι τοῦ κόσμου, ὁ μὲν περιέχων τὰ πάντα οὐρανὸς, τὴν ἄνω τόπον ἐπέχειν εἰκότως λέγοιτ' ἂν· ἡ δὲ γῆ γε μέσω ἔοικε πάντα χόθῳ, κατωτέρω τοῦ περιέχοντος ὄν. ταῦτ' δὴ ὁ ποιητὴς γε τέθεικε μάλιστα δηλοῖ, γὰρ οἷς φησὶ ὁ Ζεὺς, ἀπὸ τοῦ ὀλύμπου σειρὰν ἀναφάμενον, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἀναπάσειν, ὡς πάντα μετέωρα γένοιτο, Αλλ' ὅτε κε καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσαι, αὐτῇ κε γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ, σειρὴν μέν κε ἔπειτα περὶ ῥίον ὀλύμποιο δήσαιμι, τὰ δὲ κ' αὖθι μετέωρα πάντα γένοιτο.

Υπὲρ δὲ γῆς ὄντος τοῦ ἀέρος, τὸν αἰθέρα ὑψηλότερον εἶναί φησιν ὅτως· εἰς ἐλάττω ἀναβὰς πολυμήκη χρόνον, ἢ τότ' γε ἴδοι ἀκροτάτην πεφυῶσαν, δι' ἧρος αἰθέρ' ἵκανε. τὸν δὲ αἰθέρος αὐτοτέρω τὸν οὐρανόν· ὡς οἱ μὲν μάρναντο, σιδήρειος δ' ὀρυγμαδὸς χάλκεον οὐρανὸν ἵκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. καὶ ἔτι γε τὰ τῷ· αἰψηρὸν δ' ἀΐδην μέγαν οὐρανόν, ὄλυμπόν τε. τὸ γὰρ καθαρώτερον τοῦ ἀέρος, αὐτοτάτω ὄν, καὶ τὸ μάλιστ' ἀπέχον τῆς γῆς, καὶ τὴν δὴ αὐτὴν αὐθυμιάσεων, ὡς ὅλον λαμπρὸν φασὶν ὄλυμπον προσηγορεῦσθαι· γὰρ οἷς δὲ φησὶν ὁ ποιητὴς σωοικεῖν τῷ διὶ τὴν ἥραν ὅσαν ἀδελφῷ, δοκεῖ ταῦτα ἀλληγορεῖσθαι, ὅτι ἥρα μὲν νοεῖται ὁ ἀὴρ, ἅπερ ὕδωρ ὑγρὰ οὐσία. διὸ καὶ λέγει· ἥρα δ' ἧρμα πίτνα προόδοιο βαθείαν. Ζεὺς δὲ ὁ αἰθὴρ, στερεώμων καὶ θερμὸν οὐσία· Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν γὰρ αἰθέρι νεφέλησιν. ἀδελφοὶ μὲν οὖν ἔδοξαν διὰ τὴν σωαφείαν, τὴν κατά τι ὁμοιότητα, ὅτι ἄμφω κοῦφοι καὶ κινούμενοι· σύνοικοι δὲ, καὶ ὁμόλεκτροι, ὅτι ἐξ αὐτῆν σωιόντων γόνιμα τὰ πάντα, διὸ καὶ γὰρ εἰδὴ σωίεχονται, ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας, καὶ τὰ ἄνθη.

Τὸ δὲ αὐτὸ λόγος ἔχεται καὶ ἐκεῖνα, γὰρ οἷς φησὶν ὁ Ζεὺς κρεμᾶσθαι τὴν ἥραν, καὶ ἐξάπτεσθαι τοῦ ποδὸς ἀμφὶ ἄκμονας δύο, στέρεσι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν. μάλιστα δὲ γε ἐκείνοις ἐξεργάζεται τὸν περὶ στοιχείων λόγον, διὸ ὧν ὁ ποσειδῶν λέγει αὐτῷ· Τρεῖς γάρ τε πρόγονοι ἡμὲν ἀδελφεοί, ὅς τέκε ῥέα, Ζεύς, καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' Αἰδης γερόεσσιν ἀνάσσων. κὴ, τριχθὰ δὲ πάντα δάσσαντο, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς. καὶ ὅτι γε τοῦ πυρὸς τὸν Δία νομῇ Ζεὺς ἔλαχε τὴν πυρὸς οὐσίαν, ποσειδῶν δὲ τὴν ὕδατος, Ἀΐδης δὲ τὴν ἀέρος. τὸν γὰρ λέγει ζόφον ἠερόεντα, ἐπεὶ δὲ φῶς οἰκεῖον οὐκ ἔχει, ἀλλ' τὸ ἡλίου, καὶ σελήνης, καὶ τὴν ἄλλων ἄστρων καταλάμπεται.

Τετάρτη δὲ καταλείφθη κὴ κοινὴ πάντων ἡ γῆ. ἡ μὲν γὰρ τριῶν στοιχείων οὐσία κινεῖται ἀεὶ, μόνη δὲ ἀκίνητος ἡ γῆ μένει, ἣ κὴ τὸν ὄλυμπον προσέθηκεν.

εἰ μὲν γὰρ ὄρος ἐστὶν, ὡς μέρος τῆς γῆς, καὶ δὴ τοῦ ἀέρος τὸ λαμπρότατον, καὶ καθαρώτατον, ὡς καὶ ταύτης οὔσης, ἐν τοῖς στοιχείοις πέμπτης οὐσίας, ὅπερ ὠήθησαν τινὲς τῶν φιλοσόφων. ὥστε κατὰ τὸν εἰκὸς κοινὰ ὑπέθετο εἶναι, τήν τε γῆν κατωτάτω διὰ βαρύτητα, καὶ τὸν ὄλυμπον ἀνωτάτω ὄντα διὰ κουφότητα, ὃν ὡς τοῦ τὰ μὲν μεταξὺ φύσεις, πῇ μὲν καταφέρονται, πῇ δὲ ἀναφέρονται. τῶν γὰρ στοιχείων φύσεως ἐξ ἐναντίων συνεστώσης, ξηρότητός τε, καὶ ὑγρότητος, καὶ θερμότητος, καὶ ψυχρότητος, τοῦτο γὰρ πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας καὶ κράσεως ἐναπεργαζομένης τὸ πᾶν, καὶ μεταβολὰς μὲν μοιρικὰς ὑπομενούσης, τὴν γε πᾶσιν λύσιν μὴ ἔχουσης, Ἐμπεδοκλῆς ἔφη τὰ ὅλα συνεστάναι ὅτως, ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμενα εἰς ἓν ἅπαντα, ἄλλοτε δ' αὖ ὑπὸ νείκους φερόμενα ἄχθεα.

Τοῦτο μὲν συμφωνίαν καὶ ἕνωσιν τῶν στοιχείων, φιλίαν προσαγορεύσας· νεῖκος δὲ τοῦτο ἐναντίωσιν.

Πρὸ δὲ τούτου Ὅμηρος τὸν φιλίαν, καὶ τὸ νεῖκος αἰνίσσεται, ἐν οἷς φησὶν Ἥρα πρὸς αὐτόν· Εἶμι γὰρ ὀφομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης, ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα τηθύν· οὕς εἶμ' ὀφομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.

Τοιοῦτον δέ γε καὶ τὸν ἀφροδίτης, καὶ τοῦ Ἄρεως ὁ μῦθος αἰνίσσεται, ἧς μὲν τοῦ τὸ δυναμένης, ὃ παρὰ τοῖς Ἐμπεδοκλεῖ ἡ φιλία, τοῦ δὲ ὃ πρὸς ἐκεῖνο τὸ νεῖκος. ὅθεν ποτὲ μὲν σώζουσιν ἀλλήλους, ποτὲ δὲ διαλύονται. ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς ἥλιος, καὶ δεσμοῖ μὲν αὐτοὺς Ἥφαιστος, λύει δὲ Ποσειδῶν. ἐν οἷς δηλόν ἐστι, ὅτι ἡ μὲν θερμὸν, καὶ ξηρὰ οὐσία, ἡ ταύτῃ ἐναντία, ἡ ψυχρά τε, καὶ ὑγρὰ, ποτὲ μὲν σωάγουσι τὰ πάντα, ποτὲ δὲ λύουσιν.

Ἀκολουθεῖ δὲ τούτοις καὶ τὸ πρὸς τοῖς ἄλλοις ποιητοῖς εἰρημένον, ὅτι ἐκ μὲν Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης συνουσίας ἁρμονία συνίστηκεν, ἐξ ἐναντίων βαρέως τε, καὶ ὀξέως, περιμεμιγμένων ἀλλήλοις ἀναλόγως. ὅπως ἡ αὐτὶ κεῖνται ἀλλήλοις τὰ μὲν ἐναντίας φύσεως τετυχηκότα, αἰνίττεσθαι ἔοικεν ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῇ πρὸς τὰξει τοῦ θεῶν, ἐν ᾗ ποιεῖται τοὺς μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοὺς δὲ τοῖς Τρωσὶ βοηθοῦντας· ἀλληγορικῶς ἐμφαίνων τὰς ἐναντιώσεις ἑκάστου τῷ μὴ φοιβον τῷ ποσειδῶνι αὐτιτάττοντι τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν, τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ. τὸν δὲ Ἀθηνᾶν τῷ Ἄρει, τὸ λογιστικὸν τῷ ἀλογίστῳ· τοῦτοις τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακοῦ. τὸν δὲ Ἥραν τῇ Ἀρτέμιδι· τὸν ἀέρα τῇ σελήνῃ, καὶ ὅτι ὁ μὲν σαθρὸς, ἡ δὲ πολυκίνητος. τὸν δὲ Ἑρμῆν τῇ λητοῖ. ὅτι ὁ μὲν λόγος ἀεί ζητεῖ καὶ μιμνήσκεται. ἡ δὲ λήθη τούτῳ δῆλον ἐναντίον. τὸν δὲ Ἥφαιστον τῷ ποσειδῶνι, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καθ' ὃν τὸν ἥλιον τῇ θαλάσσῃ. θεατὴν δὲ μάχης τὸν πρῶτον θεὸν, καὶ ὑπὲρ τούτου γεγενῆσθαι.

Ἐκ δὲ τῶν προειρημένων ἅμα, καὶ ἐξ ὧν ὑποδείκνυσιν Ὅμηρος φαίνεται, μὴ ὅτι εἰς ὄλην ὁ κόσμος, ἀλλ' ὅτι περασμένος. εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν, οὐκ ἂν εἰς ἀριθμὸν τὰς ὥρας ἔχοντα διηρεῖτο. καὶ ἐν ὀνόματι σημαίνει τὸ σύμπαν. ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς χρῆται αὐτῷ τοῦ ἑνικοῦ ἐπὶ πληθυντικοῦ, σαφέστερον δὲ ἐν τῷ ἀλλοῦ

Si enim mons eſt, ut partem terræ: ſin cœli ſplendidiſſimam & puriſſimam partem intelligas, tum hæc quinta eſſentia inter elementa fuerit, id quod quidam illuſtres philoſophi ſenſerunt. Quocirca haud abs re communis eſſe cenſuit, terrã uidelicet infimam propter grauitatem, & olympum ſupremum, propter leuitatem. Quoniam in iſta, naturæ interiectæ, partim deorſum, partim ſurſum feruntur. Porrò quum elementorum natura ex contrarijs ſit conſtituta, uidelicet ſiccitate & humiditate, calore ac frigore: & quum per competentiam & temperaturam (quam inuicem habent) cuncta fabricentur, et ea permanente mutationes particulares fiant, & è contra illa deſinente omnia ſoluantur, Empedocles cuncta ad hunc modum conflare inquit:

Empedoclis placitum.

Eſt ubi conueniunt in amore bene, eſt ubi rurſus
Singula diſcordant, litem, pugnamq; capeſſunt.

Vbi elementorum concordiam & unitatem, amicitiam: diſcordiam autem, contentionem appellat.

Ante hunc autem Homerus cõcordiam & diſcordiã in ijs obſcurè oſtendit, in quibus Iuno apud eum ait:

Vado uidere feracis cuncta latibula terræ,
Oceanumq; patrem dinorum, Tethydaq; ipſam
Magnas inter eos ualeam an componere lites.

Talia etiã Veneris & Martis fabula ſub uerborum inuolucris oſtendit. Quorum illa quidem idem pollet, quod apud Empedoclem amicitia, hic autem idem quod apud illum inimicitia. Vnde fit, ut aliquando inter ſeſe coeant, aliquando autem diſſoluantur. Indicat autem eos Sol, Vulcanus uincit, ſoluit Neptunus. Vnde conſtat, quòd calida & ſicca eſſentia, & his contraria, frigida & humida, nonnunquam omnia coagmentant, nonnunquam uerò diſſoluunt.

Fabulæ de Veneris & Martis adulterio mythologia. Odyſſ. 8.

Quibus & hoc conſentaneum, quod apud alios poetas dictum eſt, quòd ex Martis & Veneris conſuetudine, concentus ex contrarijs, grauibus uidelicet & acutis conſtet, dum inter ſeſe æquabiliter temperantur. Quo pacto autem ea, quæ contrariam naturam ſortita ſunt, ſibi inuicem opponantur, poeta per ænigma ſignificaſſe uidetur, præſertim in acie deorum: in qua fingit, alios quidẽ Græcis, alios autẽ Troianis auxilium ferre, allegoricè uniuſcuiuſq; uim oſtendens. Atq; Phœbum quidem Neptuno in acie opponit, calidum & ſiccum, humido & frigido. Mineruam autem Marti, rationale irrationali, hoc eſt bonum malo. Iunonem uerò Dianæ, hoc eſt, aerem Lunæ, eo quòd ille ſtabilis, hæc uerò inſtabilis ſit. Mercurium autem Latonæ, eo quòd ſermo aſſiduè quærit, ac meminit, oblinio autem his contraria eſt. Vulcanum deniq; fluuio, eãdem ratione qua ſolem mari. Pugnæ autem ſpectatorem deum primarium, & ſuper hoc latantem fingit.

Aliæ eiuſdẽ fabulæ explicatio.

Ex prædictis autem ſimul & hæc oſtendere Homerus uidetur, quòd & unus, & finitus ſit mũdus. Si enim infinitus eſſet, nequaquam diuideretur in numerum habentem terminum. Ipſo enim nomine terminum ſignificat, quippe cum in alijs multis pluratiuo pro ſingulari utatur.

Clarius autem eandem rem declarat, dum inquit: Finem terræ. & rursus in quibus ait: Vltima non equidem quamuis adeat loca terræ, Et maris. Præterea in hoc:

Summo uertice multijugi uersatus Olympi. Vbi nam summum, illic & terminus est. Quid aũt de sole sentiat, non est obscurum, quia quum orbicularem circumferentiæ uim obtineat, aliquando super terram apparet, nonnunquã rursus subter terram abit, idq; ad hunc modum

Phœb. cur Hyperion. declarat: O socij, nescimus ubi caligo sit orta, Auroræq; domus, radijq; Hyperionis unde. Quo' ne meent rursus subeuntes infima terræ. Quodq; semper supra nos gradiens sol, ideoq; Hyperiõ, hoc est supergrediens ab ipso poeta appellatus, ex aqua (quæ terram complectitur)

Solis ortus hoc est, ex Oceano oriatur, & in eum occidat, poeta perspicuè ostendit. ortum quidem in his: Occani stagna alta sinens, exortus erat sol, Æthera conscendens, superis

Occasus. lux esset ut alma. Occasum uerò, Irruit Oceano lampas Phœbea, facitq; Ingenteis homini tenebras, noctemq; profundam. Ostendit autem & eius formam:

Splendidus autem erat ut sol. Et magnitudinem:

Nam bene luceſcens Phœbus terræ eminet omni. Et adhuc magis in hoc: Sol quando illustris medium penetrarat olympum. Et uim: Sol qui cuncta uidet, nec non audire potest qui. Et quòd sit animatus, & sua sponte moueatur, in quibus minatur: Lux ero funestis, subiens Plutonis in ædeis. Propterea quoq; Iupiter eum adhortatur: Phœbe tuum fuerit post hac mortalibus, atq; Dijs superis lucem cunctis perferre benignam. Vnde constat, quòd sol nõ sit ignis, sed alia quæpiam potior substantia, id quod & Aristoteles sensit. Siquidem ignis in altum fertur, inanimatus, facilè cessans, & corruptibilis est. Sol uerò in orbẽ fertur, animatus, æternus, & incorruptibilis. Quòd uerò nec aliorum astrorum imperitus fuerit Homerus, ex ijs quæ finxit palàm est:

Vergilias suculas, nec non magnum Orionα.

Ad hæc ursam describit, quo pacto subinde iuxta polum Aquilonarẽ nobis semper apparentem uersetur, & propter sublimitatẽ horizontẽ non attingat, eo quòd æquali tempore, & minimus circulus (in quo ursa est) & maximus (in quo Orion) in mundi circũferentia uertitur. Præterea & Bootẽ tardè occidentẽ, qa diuturnũ faciens occasum, eiusmodi situ habet, ut rectus deferatur, et una cum quatuor signis occidat, quæ sunt ex cunctis illis sex, quæ toti nocti attribuuntur. Quòd n. non omnia, quæ ad siderũ cõtẽplationẽ pertinẽt (ut Aratus, seu alius quispiã) psecutus est, nemini uideatur mirũ, neq; n. hoc ipsi institutum fuit. Nec accidentium causas, quæ circa elementa uersantur, ignorauit, ueluti terræmotuum, ac deliquiorũ. Quum n. tota terra in se ignis, aeris, et aquæ partem (à quibus & continetur) habeat, uero cõsentaneum est, quòd uapores spiritu pleni in eius profunditate consistant. Quì quando foras feruntur, aerem (ut aiunt) mouent. Coerciti autẽ intumescunt, ac ui foras erumpunt.

Aquæ terræmotuũ causa. Quòd uerò spiritus intra terrã concluditur, mare in causa esse putant, quod nõnunquã meatuum exitus obstruit.

Quando

ἀλλοῖ γὰρ τῷ ἐπῶν, πέρασα γαίης. Καὶ πάλιν γὰρ οἷς φησίν· οὐδ' εἴ κε τὰ νέατα πείραθ' ἵκηται Γαίης, ἠ πόντοιο. καὶ γὰρ τῷ, ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος ὀλύμποιο. ὅπου γὰρ ὄψιν ἀκρότης, ἐκεῖ καὶ πέρας. ὅπως δὲ καὶ περὶ ἥλιόν γινώσκῃ, ὅτι ἀδ' ἄλλον, ὅτι κυκλοφορικῶν ἔχων δύναμιν, ποτὲ μὲν ὑπὲρ γαίης φαίνεσθαι, αὖθις δ' ὑπὸ γῆν ἄπεισιν καὶ ἔστ' ἄλλον πτιεῖ, λέγων· ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπου ζόφος, οὐδ' ὅπου ἠώς, οὐδ' ὅπου ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, οὐδ' ὅπου ἀνίσταται, ἠὲ ὅτι μὴ ὑπὲρ ἡμᾶς ἴων, καὶ ἄλλον ὑπερίων ποιεῖται τὸν αὐτὸν τοῦ ποιητοῦ, τῷ τε ἀναστολὴν ἐκ τοῦ πορεύεσθαι γῆν ὕδατος, στάσιν τε ἀνιέναι, ποιεῖται, καὶ ἐς αὐτὸ καταλύεται, ἄλλοι σαφῶς· τῷ μὴ ἀναστολὴ κἀμὲ τόδε ἴσε, Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιποῦ πορφυρέην ἁλὸς ἠϊόνα, ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ. τῷ δὲ λύσιν, ὡς δ' ἔπεσ' ἀνιανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, ἑλκῶν νύκτα μέλαιναν ἀπὸ ζείδωρον ἄρουραν.

Δύσιν δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ εἶδος· λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὡς. καὶ μέγεθος, Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπορέχεθε γαῖαν. καὶ ἔτι μᾶλλον γ' τότε· ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει. καὶ τὸν δύναμιν· ἠέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις. καὶ τὸ ἔμψυχον, καὶ τὸ αὐτὸ τὴν κίνησιν αὐτοπρεπῶς, ὡς οἷς ἀπῆλθε, δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ γ' νεκύεσσι φαείνω. καὶ αὖθις τοῦτο ὁ ζεὺς αὐτὸν παρακαλεῖ, ἠέλι', ἦτοι σὺ μετ' ἀθανάτοισι φαείνῃς, καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν αὖθι ζείδωρον ἄρουραν. ἀλλοῖ ὧν δύναι οὐ ὁ πῦρ δύναι ὁ ἥλιος, ἀλλ' ἑτέρας τῆς κρείττονος οὐσίας. ὃ πρὸ καὶ ἀριστοτέλης ὑπέλαβεν, εἰ γε τὸ μὴ πῦρ δύναι αὐτοφερὲς, καὶ ἄψυχον, καὶ δυσπάλαιστον, καὶ φθαρτόν· ὁ δὲ ἥλιος, κυκλοφορητικὸς, καὶ ἔμψυχος, καὶ ἀΐδιος, καὶ ἄφθαρτος. καὶ τ' ἄλλων ἢ τὴν κατὰ τ' οὐρανὸν ἄστρων, ὅτι οὐκ ἀπείρως ὅμηρος εἶχεν φανερόν δύναι, ἀλλ' ὧν ποιεῖται, πλειάδας θ', ὑάδας τε, τόν τε ὀρίωνος, καὶ τὴν ἄρκτον τὴν αὐτὴν περιφερομένην περὶ τ' ἀειφανῆ πόλον τ' βόρειον, καὶ ἅμα τὸ μεσόπωρον μὴ ἀπολουμένην τ' ὁρίζοντος, ὅτι γὲ ἴσῳ χρόνῳ, τε μικρότατος κύκλος γὰρ ὧν δύναι ἄρκτος, καὶ ὁ μέγιστος, γὰρ ὧν ὠρίωνος περιφέρεται, γὰρ τῇ τ' κόσμου περιφορᾷ. καὶ τ' βραδίως δ' νόμενον βοώτην, ὅτι πολυχρόνιον ποιεῖται τὴν κατάδυσιν, ὅτων ἐπὶ γωνίας ὀρθὰς δύσῃ, ὡς τε ὀρθὴν καταφέρεσθαι, καὶ συγκαταδύνειν τέσσαρσι ζωδίοις, τὴν παντὸς ἓξ ὅλων νύκτα μεριζομένων ἐξ ζωδίων. εἰ δὲ μὴ ταῦτα τὰ πρὸς τὴν ἄστρων θεωρήματα διεξῆλθεν, ὡς ἄρατος, ἢ ἄλλός τις, ὃ χρὴ θαυμάζειν. ὃ γὰρ ἴδιον πρόκειτο αὐτῷ. ἀγνοεῖ δὲ τὰς αἰτίας τὴν περὶ τὰ στοιχεῖα συμπαθειῶν, οἷον σεισμῶν, καὶ ἐκλείψεων.

Ἐπεὶ γὰρ ἡ γῆ σύμπασα μετέχει γ' ἑαυτῆ ἀέρος τε, καὶ πυρὸς, καὶ ὕλακος, ὑφ' ὧν καὶ περιέχεται, κατὰ τὸ εἰκὸς γὰρ βάθει αὐτοῦ, συμπεσεῖν ἄστροι πολυμαθεῖς, τούτους φασὶν ἔξω μὴ φερομένους κινεῖν τ' ἀέρα, εἰσχεόντας δ' αὖθις αὐλαίνεσθαι, εἰς τὸ ἔξω διαζομένους. τ' δ' αὖ λεῶδες τὸ πνεῦμα ἐντὸς τ' γῆς, τ' θάλασσαν αἰτίαν εἶναι νομίζουσιν, ἐμφράττοντας ἐνίοτε τὰς εἰς τὸ ἔξω δ' ὁδοὺς·

ἐπὶ

ἔσι δ' ὅτε ὑποχωρῶσαν αὐτὴν καὶ τροφὴν τῆς γῆς τινὰ μέρη. ἡ γὰρ ὄμιχλος, τὴν αἰτίαν τῶν σεισμῶν ζητοῦσι ποσειδῶνι ἀνατίθησι, γαιήοχόν τε αὐτὸν, καὶ γαιοσίχθονα προσαγορεύων.

Ἐπειδὴ τὰ πνεύματα γῆς καθειργνυμένων, νῆσοι μίαι συμβαίνουσι, καὶ ζόφοι, ἡ ἀμαυρώσεις τοῦ ἡλίου, σκεψώμεθα εἰ καὶ τοῦτο σωζεῖ τὸ πιπτούσης μὲν γὰρ τὸν ποσειδῶνα σείοντα τὴν γῆν, μετὰ τὴν ἀχιλλέως ἔξοδον ὑπὸ τὴν μάχην. προειρήκει δὲ ὡς ἡ περὶ τοὺς ἵππους, ὁποία ἦν ἡ τοῦ ἀέρος κατάστασις. ὑπὸ μὲν τοῦ σκοτεινοῦ, Ζεὺς δ' ὑπὸ νύκτ' ὀλοὴν τανύσας πραπίδεσσιν ὑσμίνην. ἡ πάλιν ὑπὸ τοῦ πατρόκλου, οὐδέ ποτ' ἠελίου σόον ἔμμεναι, ὄφρα σελήνην, εἰσόκε γὰρ κε μετ' ὀλίγον ὁ ἄναξ δύσετο. ζεῦ πάτερ ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας ἀχαιῶν, ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι. μετὰ δὲ τὸ σφοδρὸν τοῦ πνεύματος ἔξω καταστάντος, σφοδροὶ γίνονται ἄνεμοι, ὅθεν ἦρα φυσιν. Αὐτάρ ἐγὼ ζεφύροιο καὶ ἀργέστεω νότοιο εἶσομαι ἀλόθεν χαλεπὴν ὀρέξασα θύελλαν. εἶτα πῆ ὑσδραῖα τοὺς αὐτοὺς ἡ ἶρις ὑπὸ τῶν ἀνέμων τὸ πατρόκλου πρηκαλεῖ. οἷσίν ὀρεύων γνοίη νόος λιγυρὴν νεφέων κλονέοντες ὀπιδῆν. ὅταν δὲ καὶ τὸ ἐκλείπειν τὸν ἥλιον φυσικῶς γινόμενον, ὅταν ἡ σελήνη ἐν τῇ πρὸς αὐτὸ συνόδῳ κατὰ πάθος ὑπελθοῦσα αὐτὸν σκοτώσῃ, εἰδὼς φαίνῃ. πρῶτον γὰρ ὀλίσθει ὁ ὀδυσσεύς, τὸ μὴ φθίνοντος μηνὸς, τὸ δ' ἰσαμένου, τοῦτ' ἔστιν ὅτε ἅμα πάντα ἡ ἀρχεται, ὁ μνηστὴν σωτήσας τῷ ἡλίῳ ἡ σελήνης, ἅμα τῷ ἐλθεῖν αὐτὸ φησὶν ὁ μάντις πρὸς τὸν μνηστῆρας, ἆ δείλοι τί κακὸν τόδε πάσχετε; νύκτι μὲν ὑμέων εἰλύαται κεφαλαί τε, μέτωπά τε, νέρθε τε γοῦνα, αἰθὼν δ' ὅλον ἔπλεον μέθυρον, πλεῖαι δὲ νηὲ αὐλαὶ τε μέμβλωκον, ἐρεβεννὸς δ' ἔφατο ζόφος, οὐδὲ φάος δὲ ἀπόλωλε, κακὴ δ' ὑπὸ δίεδρομε ἀχλύς.

Καὶ ἀνέμων δὲ φύσιν ἀκριβῶς κατιδόντων, ὧν τὴν μὲν γένεσιν ἐκ τῶν ὑγρῶν ἔσεσθαι· τὸ μὲν γὰρ ὕδατος μεταβολὴ, εἰς ἀέρα γίνεται· ὁ δ' ἄνεμος ἐστὶν ἀὴρ ῥέων. τοῦτο δὲ, γε τοῖς ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει, καὶ γε οἷς φησὶν, ἀνέμων μυρίους ὑγρὸν ἀγῶνα. τὴν δὲ τάξιν αὐτῶν, ὡς ἔχει διέθηκε· σὺν δ' εὖρός τε νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσκὴς, καὶ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων. τούτων γὰρ ὁ μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς ὁρμᾶται, ὁ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας, ὁ δὲ ἀπὸ δύσεως, ὁ δὲ ἀπὸ ἄρκτου. καὶ ὁ μὲν ἀπηλιώτης ὑγρὸς ὤν, μεταβάλλει εἰς νότον θερμὸν ὄντα, ὁ δὲ νότος λειπόμενος, εἰς βορέαν ἀποκαθαίρεται, διὸ ὥστε ὑπὸ κραιπνὸν βορέην, πάντε κύμαθ' ἅξειν. καὶ τὴν αὐτιθεσιν ἡ αὐτὴ φυσικῶς ἐξηγήσατο· Ἄλλοτε μὲν τε νότος βορέην πρόφρων ἐπέεσσι φέρεσθαι. Ἄλλοτε δ' αὖ εὖρος ζεφύρῳ ἔξασκε διώκειν.

Ἠπίστατο δὲ κἀκεῖνος ὅτι βόρρης πόλος ὑπὲρ γῆν ἐστὶ μετέωρος, ὡς καθ' ἡμᾶς αὐτὸν γὰρ τῷ κλίματι τοῦτῳ κατοικοῦντας, ὁ δὲ νότιος ὑπὸ τῶν γαντίων βαίνει. ὅθεν αὐτῷ μὲν τὸν βορέαν φησὶ· καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων. τὴν ἄνωθεν ἐμπίπτουσαν φορὰν τῶν ἀνέμων ἐμφαίνων. τὸ δὲ ὦθει, τὴν ἀπὸ τοῦ κοιλοτέρου πρὸς τὸ ἄνωτερον βίαν. ὅτι δὲ καὶ τὴν ὑετῶν γένεσιν

Quando.a.illud recedit, quaſdã terræ parteis ſubuertit. Homer' itaq; hoc nõ ignorãs, terræmotuũ cãm Neptuno attribuit, dũ eũ terræ cõtinẽtẽ, et terræmotorẽ appellat.

Quum uerò flatibus intra terram concluſis, uenti ſpirare ceſſent, atq; hinc caligo & obſcuritas ſolis oriatur, perpendamus num & hoc uiderit. Siquidem fingit terram à Neptuno moueri, poſteaquam Achilles in prælium exierat. Prædixerat autem in priori pugna, qualis eſſet aeris conditio. De Sarpedone quidem, Iupiter in pugnã tenebras immiſit opacas. Et rurſus de Patroclo: Vnde caligo et obſcuritas ſolis naſcatur.

Integer eſſe poteſt, nec clara Diana,
Aere nanq; tenentur. Et paulo pòſt Aiax rogat,
Iuppiter hunc craſſum tolle aera quæſumus omnes,
Facq; ſerenum, quo oculis ſpectare queamus.

Cæterum poſt terræmotum, ſpiritu iam foris conſtituto, nalidi oboriuntur uenti, unde Iuno ait:

Ipſa proficiſcar Zephyriq; notiq; ruentis
Ex uaſto ponto rapidam motura procellam.

Poſtera deinceps die Iris nũtios ad Patrocli pyrã aduocat

Hiq; fragore ruunt, nubes cogendo retrorſum.

Ad hunc modum & ſolis defectum (qui naturaliter fit, quando luna ei coniuncta, perpendiculariter eum ſubierit, ac obſcurauerit) nouiſſe uidetur. Præfatus nãq; quòd Vlyſſes uenturus eſſet, menſe deficiente et exiſtente: hoc eſt, quando menſis ſimul & in exitu eſt, ſimul et incipit, quippe luna cum ſole coeunte, tum nates ad procos ait, eum uenturum eſſe, Ratio deliquij ſolaris.

Quid monſtri uideo? caput, & facies aliena
Omnibus eſt nobis, poples, totumq; repletum
Veſtibulum eſt ſpectris, ſunt atria plena tumultus:
Cimmeriæ ſubtus tenebræ, ſolisq; labores
Cœlitus oſtendunt ſeſe caligine cæca.

Ventorum præterea naturam accuratè perpendit, horum uidelicet ortum ex humidis eſſe. Aquæ nanq; cõmutatio in aerẽ tranſit. Porrò uentus eſt aer fluens. Hoc u.quum in alijs multis oſtendit, tum in quibus ait, Ventorũ uim humectam ſpirantiũ. Seriẽ aũt herũ, ut habet, diſpoſuit: Ventorum cauſa & ortus.

Vnà Eurusq; Nothusq; ruunt, Zephyrusq; procellas Ordo.
Excitat, & Boreas fluctus ad ſidera tollit.

Horum nãq; alius ab ortu, alius à meridie, alius ab occaſu, alius à ſeptentrione ſpirat. Et ſubſolanus quidem humidus, in Auſtrum calidũ mutatur, Auſter aũt rareſcẽs, in Fauonium, Fauonius adhuc magis rareſciens, in Aquilonem facta expurgatione uertitur. Hinc eſt quod ait,

Impulit in celerem Boream, monitq; procellas.

Eorundem uerò contentionem naturaliter explicuit,

Eſt quando Boreas Auſtrum ſuperabat, & Eurus. Contentio.
Eſt quando ceſſit Zephyro, primasq; reliquit.

Nouis præterea ille quòd Aquilonaris polus ſup terram arduus eſt his, qui in hoc noſtro climate habitant, Auſtralis. a. è contra profundus. Vnde de Boreali quidẽ ait,

Aithrigena & Boreas uoluens ad littora fluctus.

Innuens uenti impetum è ſupernis irruere. quòd autem dicit, Pellebat, indicat uim ex depreſſiore parte nitentem in arduum. Quòd autem & pluuia

Quæ sit pluuiarum causa efficiens.

pluuiarum generatio ex humida euaporatione fiat, cõmonstrauit dicens, Aethere demisit rorẽ mox sanguinolentum. Et, Atq; effudit humi conspersas sanguine guttas. Prædixerat enim, Sanguine cõmaculat Xanthũ Maurors truculentus. Ast anima Plutonis in atri regna subibant. Vnde cõstat, quòd huiusmodi humores (qui ex aquis terrestribus exhalant) quũ aqua permixti fuerint, è supernis deorsum feruntur. Eiusdem rationis & illud est, Autumni tempus uehemẽs, quo funditur imber. Tum enim sol propter terræ siccitatem, ex profunditate humores extrahens, turbida & terrea refert: turbida autem præ pondere disrũpuntur. Humidæ itaq; exhalationes, imbres procreant: siccæ uẽtos. Quando uerò in nube uentus receptus fuerit, ac deinde nubem ruperit, tonitrua & fulgura creat. Sin uerò fulgur excidat, fulmen emittit. Quod noscens Poeta, talia dicit: Horrendum intonuit coniecto fulgure. Et in alijs, Iupiter intonuit, fulmen ratibusq; trisulcum Intulit. Deos esse, quotquot rectè sentiunt, arbitrantur, & imprimis Homerus. subinde nanq; deorum meminit, dicens: Felices superi uitam duxêre beatam, Perpetuam, facilemq; simul, quòd sanguine, necnon Carne uacant, ideoq; cibum, nec suauis Iacchi Munera degustant, mortalia pectora sicut.

Porrò quum poesis opus haberet Dijs minimè ociosis, ut sentẽtiam eorum sensibilitate contingentium rerũ exponeret, eis corpora attribuit. Quum uerò nulla alia corporis forma, præterquã hominis, scientiæ ac orationis capax sit, facta uniuscuiusq; deorum similitudine, cum ornatu, magnitudine, ac elegãtia: simul & hoc subindicauit, quo pacto imagines & statuæ deorum, ad hominum effigiem adeò accuratè fabrefactæ ponerentur, ut specimẽ de se darent minus prudentibus, quòd essent Dij. Cæterũ cum præstãtissimi quiq; philosophorũ primariũ illũ Deum, ducem & principem omniũ, incorporeũ esse, ac cogitatione duntaxat comprehensibilem arbitrentur, Homerus quoq; hæc credere uidetur, apud quẽ Iupiter appellatur Pater hominũq; deúmq;, Iupiter ô noster pater optime, summe regentum. Imò & ipse Iupiter inquit: Quantũ ego Dijs superis præsto, mortalibus atq;. Minerua deniq; ad eũ: Nos bene callemus, quàm sit tua magna potestas. Si uerò & hoc quærere oportet, an Deũ intelligibilẽ esse sciuerit, non disertè quidẽ (utpote in poesi, quæ multa fabulosa admixta habet) attamẽ ex ijs colligere licet, in quibus ait: Inuenitq; Iouem, qui solus fortè sedebat. Et in quibus ipse ait: Ast ego parte sedens cœli, delector abundè. Illa nanq; solitudo, & quòd alijs Dijs se nõ cõiungeret, sed semetipsum oblectaret, cõmodo ocio frueretur, ac semper omnia dispensaret, intelligibilis Dei naturam præ se fert. Nouit præterea quòd Deus mens est, quæ cũcta scit, & cũcta gubernat. Neptunus nãq; inquit,

Deus nihil aliud quã mens.

γβύθιός ὄσιν ἐκ τ ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως, ἐπεὶ λέλουσγν εἰπών· Καὶ δ' ὑλόθεν ἦκεν ἐέρσας αἵματι μυδαλέας ὀϊστοὺς ἀλείρων. καὶ, αἱμαθόεσσας δὲ ψιάδας κατέχουσιν ἔραζε. πεφυκὸς γὰρ, τῶν μὲν γ' αἷμα μελαινόμενον εὐθέως ἀμφὶ σκαμανδρον δυκίδας ὀξυς ἄρης, ψυχαὶ δ' ἄϊδος δ' ἐκαπέλθον· ὅθεν δὴ λῦπός ὄσιν, ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ τ πόδι γλιχὺς ὑδατων ὑγρὰ, ἀναπεφυρμένα τῷ ὕδατι, τοιαῦτα ἄνωθεν κατενεχθη. τὸ δ' αὐτὸ λόγου ἔχει) κἀκεῖνο. ἅματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐκ βάθους ἀναπαύσας σφᾶς ξηρότητα τ γῆς τὰ ὑγρὰ, θαλερὰ κὴ γεώδη ἀναφέρει. τὰ μὲν οὖν κάτω βαρεῖς λάβρα κατάρρηγνυ). αἱ μὴ δὲν ὑγραὶ ἀναθυμιάσεις, ὑετὸς γίνεσθαι, αἱ δὲ ξηραὶ ἀνέμους. ὅταν δὲ γ νέφος ἀπολυφθῇ ἄνεμος, εἶτα βίᾳ ῥήξῃ τὸ νέφος, βρονταὶ καὶ ἀστραπὰς ἀποτελεῖ. εἰ δὲ ἐκπίπτοι ἡ ἀστραπὴ, κεραυνὸν ἀφίησιν. ὅπερ εἰδὼς ὁ ποιητὴς λέγει τὰ τοιαῦτα, ἀστράψας δὲ μεγάλ' ἔκτυπε. καὶ γ' ἄλλοις,

ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν.

Θεὸς εἶν πάντες οἵγε ὀρθῶς φρονοῦντες νομίζουσι, καὶ πρῶτος ὅμηρος. ἀεὶ γὰρ μέμνηται τῶν θεῶν, λέγων,

Μάκαρες θεοὶ ἠὲν ἔασι ζώοντες. ἀθάνατοι γ' ὄντοι ῥᾳδίαν κὴ ἄπαυστον ἔχουσι τ ζωῆ φύσιν, κὴ ὁ δ' ἐὸν ζοφῶς οὐδὲ τις τ θνητ ζώων τὰ σώματα. ὁ γὰρ σῖτος ἐδουσ', ὁ πίνουσ' αἶθοπα οἶνον, τόνεκ' ἀναίμονες εἰσι, κὴ ἀθάνατοι καλέονται. ἐπεὶ δ' ἐβούλετο ἡ ποίησις θεῶν γ' ἐργάσασθαι, ἵνα τ γνώμῃ αὐτ αἰδήσῃ τ γ' ὑπερηφανίην πρᾶσσον, πορίεθηκεν αὐτοῖς σώματα. ἀδὲν δ' ἄλλο σῶμα τοιοῦτον ἢ τ ἀνθρώπου δεπτικόν ὅτι ὠισθήμης κὴ λόγου, προσεκάλεσας ἕκαστον τ θεῶν μετὰ τὸ κοσμῆσαι μεγέθεσι, κὴ καλλῇ, ἅμα κὴ εἶδος ὑποδείξει τὸ, εἰκόνας καὶ ἀγάλματα θεῶν, μετὰ τὸ εἰς ἀνθρώπων εἶδος ἠκριβωμένα ἱδρύσθαι ὑπὲρ τ παρέχειν ὑπόμνησιν καὶ τοῖς ἐλάσσον φρονοῦσιν, ὅτι εἰσὶ θεοί. τούτων δὲ πάντων ἀρχηγὸν καὶ ἡγεμόνα, τ πρῶτον θεὸν νομιζόντων τῶν ἀρίστων φιλοσόφων ἀσώματον ὄντα, καὶ νοήσῃ μᾶλλον καταληπτὸν, καὶ ὅμηρος ταῦτα ὑπολαμβάνων φαίνετ, παρ' ᾧ λέγει) ὁ ζεὺς πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. καὶ, ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη, ὕπατε κρειόντων, καὶ αὖτος μὲν ὁ ζεὺς φησιν, ὅσσον ἐγὼ πόρί τ' εἰμὶ θεῶν, πόρί τ' εἰμ' ἀνθρώπων. ἡ δὲ ἀθηνᾶ πρὸς αὐτόν· σὺ νυ κὴ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι δρῆκτον ὐκ ἀνειρύσσαι. εἰ δὲ δεῖ σὺν ζητῆσαι, εἰ νοητὸν ἡ πίστατο τ θεὸν, ὐκ αὖτικρυς μὲν, ἅτε γ' ποιήσει πολὺν τὸν μυθῶδες ἐχόσης, ὅμως δ' ἔστι καταμαθεῖν, γ' οἷς φησίν. εὖργε δ' ὀυρανοπα κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων· καὶ γ' οἷς αὐτὸς λέγει, ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέων πυκινῷ ἀλύμποιο ἥμενος, ἀθθ' ὁρόων φρεσὶν τέρπομαι. ἡ γὰρ μόνωσις αὕτη, & τὸ μὴ καταμιγνύειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἑαυτὸν, ἀλλὰ χαίρειν ἑαυτῷ σωόντα κὴ χρώμενον, ἡσυχίαν ἄγοντι, καὶ αἰεὶ διακοσμοῦντι τὰ πάντα, τῷ τ νοητὸν θεὸν φύσιν παρίστησιν. οἶδε δὲ, ὅτι νοῦς ὄσιν ὁ θεὸς, ὁ πάντα ὠδισαμένος, κὴ διέπων τὸ πᾶν, φησὶ γὰρ ὁ ποσειδῶν, ἢ μὰν ἀμφοτέροισιν

ὁμὸν γλῶ᾽ ἠδ᾽ ἐκ πατρὸς, ἀλλὰ Ζεὺς πρότερός γε γενέσθην, καὶ πλείονα εἰδῇ. καὶ τοῦτο πολλαχοῦ, φῦ᾽ ἄλλ᾽ αὖτ᾽ ἐνόησε· τοῦτο σημαίνει. ὅτι ἀεὶ διανοεῖται.

Τῆς δὲ τοῦ θεοῦ διανοίας ἐχέθεται καὶ ἡ πρόνοια, καὶ εἱμαρμένη, περὶ ὧν ἔξωθεν λόγοι πολλοὶ πρὸς τοὺς φιλοσόφους. τούτων δὲ πάντων τὰς ἀφορμὰς ὅμηρος πρόεικε. καὶ τὰ μὲν περὶ προνοίας τῶν θεῶν τί ἂν καὶ λέγοι τις; ὅπου διὰ πολυσπερμίαν τοιήσεως ὁ μόνος πῶς ἀλλήλοις ἔοικε τῶν ἀνθρώπων διαλέγονται, ἀλλὰ καὶ καταβάντες ἐπὶ τὴν γῆν, τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦσιν. ὀλίγα δὲ παραδείγματος χάριν διασώμεθα, ἐν οἷς φησιν ὁ Ζεὺς λέγων πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἔγνως γὰρ σοφίαν ἐμοὶ καὶ σθένει βαλέειν, ὧν ἕνεκα ξυναγείρας, μέλεσί μοι ὀλυμβρίοισιν. καὶ ἐν ἄλλοις, ἃ πόποι, ἦ φίλαν ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι, ἐμοὶ δ᾽ ὀλοφύρεσθαι ἦτορ.

Ἔτι δὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, καὶ τὸ φιλανθρωπότερον ἦθος ἐμφαίνει εἰπών, Πῶς ἂν ἔπειτ᾽ ὀδυσσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ᾽ ἱερὰ θεοῖσιν ἀθανάτοισι δίδωκε, τοί ῥα οἱ αἰὲν ἔχουσιν. ἐν οἷς ὁρᾶν ἔστιν, ὅτι ἐπίνοιαν τὴν ἀνδρὸς πρῶτον ὑπὸ τοῦ νοῦ ἔχειν, δεύτερον δὲ ὑπὸ τοῦ σέβειν θεούς. ὡς γὰρ αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας καὶ συμπονοῦντας ποιεῖ τοὺς θεοὺς, ἐν πολλοῖς ἔστι καταμαθεῖν. ὡς πρὸ μὲν τῶν ἀθλων, ποτὲ μὲν τοῦ ἀχιλλέα, ἀεὶ δὲ τῷ ὀδυσσεῖ, ἢ τὸ ἑρμῆν τοῦ πριάμῳ, καὶ αὖ πάλιν τοῦ ὀδυσσεῖ, καθόλου δὲ ἀεὶ τοὺς θεοὺς πᾶς ἀνθρώπους πρᾶσσειν οἴεται. φησὶ γάρ·

Καί τε θεοὶ μὲν εἰκότες ἄλοσδε πᾶσι παυσίοις τελέουσιν ὑποφωδόσι πόλεας, ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ δυσνομίαν ἐφορῶντες. περὶ δὲ προνοίας τῶν θεῶν, ἐνθάδε ὅτι τὸ βούλεσθαι δικαίως τοὺς ἀνθρώπους βιῶναι καὶ τὸ φυσιν ὁ ποιητὴς φαίνεται. οὐ γὰρ σχέτλια ἔργα θεοὶ μάλιστα φιλέουσιν. ἀλλὰ δίκαια τίουσι, καὶ αἴσιμα ἔργ᾽ ἀνθρώπων. καὶ, ζεὺς ὅτε δὴ τ᾽ ἄνδρα τοιαῦτα μενοινήσαντα χαλεπήνῃ οἱ βίη ἐν ἀγορῇ σκολιὰς διέπουσι θέμιστας. ὡς πρὸ γὰρ τοῦ θεὸς προνεμέσησε τῷ ἀνθρώπῳ εἰσάγει, ὅταν μὴ τοῦ ἀνθρώπου μεμνημένος αὐτῷ ἐν πάσῃ τύχῃ. καὶ ὁ μὲν δυσμενῶν πρᾶττων φησὶν· Ἑλπομαι δ᾽ ὀλίγον γε καὶ ἄλλοισίν τε θεοῖσιν ἀχνύμενον ἐνὶ θυμῷ λιταὶ λιτοσιφορῆται. ὁ δὲ λιταινόμενος, ζεῦ πάτερ ἀλλὰ σὺ ῥύσαι τὸν ἥρω᾽ υἱὸν ἀχαιῶν. καὶ πάλιν ὁ μὲν κλέπτας· ἐπεὶ καὶ τόνδ᾽ ἄνδρα θεοὶ λαμπάσσασθαι ἐόλωσαν. ὁ δὲ ἐνύσσων, φράζεο νῦν μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι, πόθεν ἔμ᾽ ἄλοθεν, ἢ ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι τὸ δίκαιον ἐκεῖνο τοῦ σώζειν;

Τὸ δὲ ἓν τὸ κόσμον, συμπολιτεύεσθαι δὲ ἐν αὐτῷ θεὸς καὶ ἀνθρώπους δικαιοσύνης μετέχοντας φησί. καὶ ἐν ὅταν εἴπῃ· Ζεὺς δὲ θέμις· ἐκέλευσε θεὸς ἀγορήν δὲ καλέσαι. τί πᾶ᾽ αὖτ᾽ ἀργικέραυνε θεὸς ἀγορήνδε καλέσας, ἤ τι πρὸς πρώων ἢ ἀχαιῶν μορμηρίζεις; τί ἄλλο ἐποδείκνυσιν, ἢ ὅτι νόμῳ πόλεως ὁ κόσμος διοικεῖται; καὶ πεβούλευνται οἱ θεοὶ βλαχεντος τοῦ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων πατρός;

τοῦ

Est patria, est æquale genus fratriq; mihiq;, Iuppiter at prior est genitus me, pluraq; nouit. Atque hoc sæpe, Cogitat hic aliud rursus: hoc innuës, quod semper cogitet. Cæterùm ad Dei mentẽ prouidẽtia & fatum pertinet, de quibus philosophi multa uerba fecerunt. Horũ autẽ omniũ Homerus occasionẽ suppeditauit. Ac de prouidẽtia quidẽ Deorũ quid attinet dicere? Quãdo per omnẽ poesim nõ tantũ inter sese de hominibus differunt, uerũ etiã in terram descendentes cũ hominibus uersantur. Sed pauca exẽpli gratia contẽplemur, in quibus Iupiter ad fratrẽ inquit: Sic Neptune deos cur nostra palatia cœli Nunc teneant cunctos? curæ mihi sunt pereũtes. Et in alijs: Eheu, certè hominem fugientem mœnia circum Percharũ uideo pectusq; meũ cruciatur. Ad hæc regiã dignitatẽ, ac morũ facilitatẽ innuie dicẽs: Non ego diuini posthac oblitus Vlyssis Esse queam, qui mente homines præcellit, & aris Deorum pecudes incendit, pinguia sacra. In quibus cernere licet, quòd uirũ illũ primò à mentis perspicuitate, deinde à pietate erga deos collaudat. Cæteriũ quo pacto cũ ipsis hominibus deos uersantes ac laborantes fingat, in multis est perdiscere. Vt quũ Minerua aliquãdo Achilli, semper aũt Vlyssi, & Mercuriũ Priamo, atq; in uniuersum deos hominibus semper adesse putat. ait nãq; : Dij superi ex æquo tractant homines peregrinos, Indigenasq; simul, uastant & mœnia celsa, Iusticiam spectant humanã, ac impia facta. Diuinæ autem prouidẽtiæ peculiare est, uelle ut homines iustè uiuant. At istud Poeta clarissimè inquit: Improba facta hominũ superi auersantur, honestos Eximiosq; uiros precio dignãtur habere. Et: Quandocunq; nocet succẽsens Iuppiter illis, Qui uiolẽter agũt, ius figunt atq; regunt. Porrò quemadmodum deos hominibus prospicientes, ita & homines istorũ memores in quauis fortuna, inducit. Atq; dux quidẽ prosperè agẽs, inquit: Spes me magna tenet, notumq; Ioui, superisq; Cunctis nunc facio, quod propulsabo canes hinc. Periclitans uerò, Iuppiter at rogito, seruabis ab aere Græcos. Et rursus is qui interfecerat: Quandoquidem hunc hominem domui uirtute deorum. Moriẽs uerò: Prospice ne mea mors conflet tibi numinis iram. Vnde igitur potius illud Stoicorum placitum, quàm ex prædictis ortum habet?

De prouidẽtia deorum.

Denique unum esse mundum, atque in eo & deos & homines (qui natura iusticiæ participes sunt) rempublicam simul administrare. Etenim quando inquit: Diua Themis superos, iussu Iouis ante coegit, Cur tu rursus eos cogis, qui fulmine splendes, Nunquid sollicitus de Teucris, nunquid Achiuis? Quid aliud innuit, quàm quòd mundus ciuilibus legibus administretur? atque dij præconsultent, præsidente deorum & hominum patre?

Cæterùm

De fato. Cæterum opinionem de fato, in illis ostendit perspicuè: Fata sua effugiet non quisquam, siue malus sit. Siue bonus, primum quum lucem aspexerit almã. At inter alia, in quibus fati potentiam confirmat, ipse quoq; arbitratur (sicut & probatissimi philosophorũ qui post eum uiguerũt, Plato, Aristoteles, ac Theophrastus) quòd non omnia fato eueniant, sed aliquid etiam in hominibus sit situ, ut quibus libera sit uoluntas. Huic autem necessitatem quodãmodo coniungi, dum aliquis hoc quod uult facto, in id quod non uult, incidit. Atq; hæc perspicuè in multis declarauit, ut in utriusq; poematis exordio. In Iliade dicens, Achillis iram Graijs exitij causam fuisse, atq; tum Iouis uolũtatem completã esse. In Odyssea uerò, Vlyssis socios propter temeritatẽ in perniciem incidisse. Deliquerant enim, dũ sacras Phœbi boues attigerant, cum ab eis abstinere licuisset. Ad hũc enim modũ prædictum erat: Has modo si uaccas dimiseris ire quietè, In patriam reditum, quãuis iactatus, habebis: Lædere sin tentes, me prædicente peribis. Sic non uiolare, in ipsis situm: perire autẽ, quum uiolassent, ex fato consequens erat. Possumus autẽ & alio modo fortuita euitare per prouidentiam, id quod in illo monstrat:

Hic Laertiades præter fatum periisset, Cæsiani Pallas dea suggessisset, utraq; Palma corriperet saxum cupidè, idq; teneret, Donec spumosum, tumidumq; quiesceret æquor. Hic enim è contrario periclitans, quantum ad fortunam, interierat, per prouidentiam autem seruatus est. Quẽadmodum uerò de diuinis rebus multi & uarij philosophi plurimas occasiones acceperunt, sic & de humanis. Inter quas primò de anima periculum faciamus. Inter placita sanè Pythagoræ & Platonis, celeberrimum est, quòd sentiunt animam immortalem esse: cui & alas Plato (ut ferũt) attribuit. Quis ergo istud pronunciauit? Homerus, qui inter alia & hæc dicit: Ast anima ex membris uolitat Plutonis in ædes. In obscurum inquam, & in conspicuũ locum, siue quis hunc aereum, siue subterraneum existimet. Atq; in Iliade quidem Patrocli animam dormienti Achilli assistere fingit,

De animæ immortalitate.

Vmbra Menœtiadæ adijt miserabilis illum.

Sermocinationem quoq; ei affingit, in qua inter alia hoc dicit, Me prohibent alij manes transmittere flumen. In Odyssea uerò quid aliud in toto descensu ad inferos demonstrat, quàm quòd animæ post mortem superstites sint, & quum de sanguine biberint, loquantur? Norat enim quòd sanguis, pastus & cibus sit spiritus: Spiritus uerò ipsa anima, seu animæ uehiculum.

Euidentissimè autem & illud ostendit, quòd existimet hominem nihil aliud esse quàm animum, in quibus ait:

Tiresiæ Thebani animus dein uenerat ad me,
Aurea sceptra tenens.

De

Τὼ δὲ περὶ τῆ εἱμαρμένης λόξαν, δείκνυσιν γὰ ἐκείνοις σαφῶς· μοῖραν δ' ὅ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν, ὅ κακὸν, ὅδε μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται. κὴ γὰ οἷς ἄλλοις λειπομένῃ τὼ θνητὰ μὴ εἱμαρμένης. ἡγεῖται μέν τοι καὶ αὐτὸς, ὡς πὸρ καὶ μετ' αὐτὸν οἱ λοιμώτατοι τ φιλοσόφων, πλάτων καὶ ἀριστοτέλης καὶ θεόφρασ☉, ὁ πάντα καθ' εἱμαρμένην παραγίνεσθαι, ἀλλά τι καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὧν ἐπάρχῃ ἡ τὸ ἑκάσιον. τότῳ δέ πως σωάπτειν τὸ καθ' ἑιμαρμένην, ὅταν τὶς πράξας ὃ βόλετ', εἰς ὃ μὴ βόλετ' ἐμπέσῃ. καὶ ταῦτα σαφῶς γὰ πολλοῖς διδήλωκεν· ὡς τε κὴ γὰ ταῖς ἀρχαῖς ἑκατέρας τ ποιήσεως, γὰ μὲν τῇ ἰλιάδι λέγων τὼ ὀργὼ τ ἀχιλλέως αἰτίαν τ ἀπωλείας τῶ ἑλλήνων γένεσθαι, καὶ τό τε τὼ διὸς βόλησιν ἐκτελεσθῆναι. γὰ δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ οὐδ' ἑταίρους τ ὀδυσσέως διὰ τὼ αὐτῶ ἀβολίαν ὀλέσθαι πορίπτεσθαι. ἀξήμαρτον γὰρ ἀφάμενοι τῶ ἱερῶν τ ἡλίε βοῶν, ἀξὸν ἀπέχεσθαι αὐτῶ. καὶ γὰρ ἦν πεπερημένον, τὰς εἰ μὲν ἐ' ἀσινείας ἑάσης, νόστ δὲ μέλλοις, λαίκην ἔτ' ἐς ἰθάκην, κακὰ πὸρ πάσχοντάς, ἴκοισθε. εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τελεσσήρομ' ὄλεθρον. οὕτως τὸ μὲν μὴ ἀδικῆσαι ἐπ' αὐτοῖς, τὸ δὲ ἀδικήσαντας ἀπολέσθαι, ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἀκόλουθον ἦν. ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἄλλως συμβαίνον ἐκ προνοίας διαφυγεῖν, ὅ πὸρ γὰ τότῳ παρίστησιν·

Ἔνθα δὲ καὶ Λύσσα☉ ἐπὼ ἐρόησε μόρον ὃν ἄλεσ' ὀδυσσεύς, εἰμὴ ὧδε φρονέουσα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.

ἄμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενο☉ λάβε πέτρης, σ' ἔχ☉ σφάχων εἶος μέγα λῦμα παρέλθῃ. ἐν ταῦθα γὰ ἐκ τῶ ἐναντίε λιπαρωπὸν ἐπὼ τύχης ἀπολέσθαι, ἐκ προνοίας ἐσώθη.

Καθάπὸρ δὲ περὶ τῶν θείων πολλοὶ καὶ ποικίλοι πᾶσι τοῖς φιλοσόφοις τὰς πλείστας ἀφορμὰς ἀξ ὁμήρε λαβεῖν, ὅτω καὶ περὶ τ ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὧν πρῶτον περὶ σ ψυχῆς πειρασώμεθα. τὸ μὲν δὴ τῶν λογμάτων, πυθαγόρε καὶ πλάτων☉ γνωριμότατόν ὄτι, τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθανάτον, ἢ καὶ πᾶσι ☉ λόγῳ προτίθησιν ὁ πλάτων. τίς ὂν ☉ πρῶτος ἀνεφώνησεν; ὅμηρ☉, εἰπὼν ἄλλά τε, κὴ ταῦτα· ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη, ἀϊδ'ός δε βεβήκῃ, εἰς τόν ἀειδῆ καὶ ἀϊρατον, εἴτε ἀϊραβέα τὶς, εἴτε ἐπόγειον τόπον. καὶ ἐν μὲν τῇ ἰλιάδι ποιῶν τὼ τῶ πατρόκλε ψυχὼ ἐφισταμένην λοιμωδῆ ☉ ἀχιλλεῖ· ἦλθε δ' ὧδε ψυχὴ πατροκλῆ☉ δηλοῖο, καὶ λόγους αὐτῶ προτίθησιν, ἐν οἷς καὶ ☉ λέγ· πῆλέ μιν ἔργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων· ἐν δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ δι' ὅλης τ νεκυίας τί ἄλλο, ἢ τὰς ψυχὰς δείκνυσι μετὰ θανάτον διαμενούσας, καὶ φθεγγομένας ἅμα ☉ πιεῖν τῶ αἵματ☉; καὶ γὰ ☉ ὅπ φησί, ὅτι τὸ αἷμα νομὴ καὶ τροφή ὄτι τῶ πνεύματ☉. τὸ δὲ πνεῦμα, ἐστιν αὐτὴ ἡ ψυχὴ, ἢ ὄχημα σ ψυχῆς.

Ἐναργέστατα ἢ διὰ κείνο ἀπέφηνεν, ὅτι τὸν ἄνθρωπον ὅδε ἄλλο τῇ ψυχῇ νομίζῃ, ἐν οἷς λέγ· πλῆθε δ' ὧδε ψυχὴ θεσπεσίοιο, χρύσεον σκῆπτρον

ἔχων. ἐπίτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ περὶ ψυχῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀρρενικὸν μετέβαλεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἡ ψυχὴ ἦν ὁ τειρεσίας. καὶ γὰρ τοῖς ἑξῆς πάλιν· τόνδε μὲν εἰσορόωσα βίλη ἠρακληείλη ἔδλωλον, αὐτὰρ ἐμοὶ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι. καὶ γὰρ τότε πάλιν ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ μὲν ἔδλωλον, ὅπερ ἦν ἀπεικασμένον τοῦ σώματος, ἀκίνητα περὶ ἐκεῖνα ὕλης ἐφελκόμενον ἐφαντάζετο. τὸ δὲ καθαρώτατον περὶ ψυχῆς ἀπελθόν, αὐτὸς ἦν ὁ ἡρακλῆς.

Οθεν μᾶλλον ἐκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, εἴπερ τὸ σῶμα πρόπορ τινα περὶ ψυχῆς δύσμωλόγιον. καὶ ὅτι δὲ ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ ζῶντος ἀεὶ δίεμας περιαγορεύει, ὡς γε τούτοις· ἀ δίεμας, ἀδὲ φυλὴ. καὶ δίεμας δ' ἤικτο γυναικί. καὶ, πρὶ ἐμοὶ αἰνυτὴν, εἶδός τε, δίεμάς τε. τὸ δὲ ἀπερβεβληκὸς τὴν ψυχὴν, οὐδὲν ἄλλο ἢ σῶμα καλεῖ, ὡς γε τοῦτο· σῶμα δὲ οἰκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν. καὶ, σώματ' ἀκηδέα λεῖπε γοῖ μεγάροις ὀδυσῆος. καὶ, σῶμα γὰρ οὐδὲ λίπηαι μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τὸ αὐθρώπου δόκιμος ἦν περὶ ψυχῆς· τελευτήσαντος δὲ, ὥσπερ σῆμα καταλείπει.

Τούτῳ δὲ ἑπεται καὶ ἕτερον δόγμα τοῦ πυθαγόρου, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο περὶ ὁμήρου δοκεῖ ἀγνοίας ἐκτὸς εἶναι. ὁ γὰρ ποιήσας τὴν ἑκάτερα τοῖς ἵπποις δαλεγόμενον, καὶ τὸν αὐτίλοχον, καὶ αὐτὴν τὴν ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι δαλεγόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα, καὶ τὸν ἵππον πρὸ τῶν αὐθρώπων καὶ τῶν οἰκείων ὠδυγινόσκοντα τὸν ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τὴν ἀοιδιμίαν τοῦ λόγου, καὶ συγγένειαν περὶ ψυχῆς τῶν αὐθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ζώων παρίστησι; καὶ οἱ τὰς βᾶς τοῦ ἁλὸς καταφαγόντας, καὶ ἐκ τούτων ὀλέθρῳ περιπεσόντας, ἐλέγχουσι, ὅτι ὁ μόνον βόας, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλογα ζῶα ὡς περὶ αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται ὑπὸ τῶν θεῶν. καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα, οὐκ αἰνίττεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων αὐθρώπων αἱ ψυχαὶ, μεταλλαττόμεναι εἰς ἄλογα σώματα θηριοδῆ, ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν τοῦ ποινὸς ἐγκύκλιον περιφοράν, ἣν κίρκην ποθαγορεύει. καὶ ἡ περὶ τὸ εἰκὸς πλάνη παιδιὰ ὑποτίθεται οἰκοῦσαν γὰρ τὴν αἰαίην νήσον. ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν καὶ ὀλύρεσθαι οὕτω αὐθρώπους ὠδὴ τις θανάτους λέγουσιν.

Οδὲ ἐμφρων αὐτὸς ὁ ὀδυσσεὺς ὑπ' ἐπαφὴν τὴν φρικώδη μεταβολὴν πρὸς τὴν ἑρμοῦ, τουτέστι τοῦ λόγου, τὸ ἀπαθὲς λαβών. αὐτὸς δὲ οὕτω καὶ εἰς ἅδου κάτεισιν (ὥσπερ εἰ ἔλεγε χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος) καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν καὶ φαύλων γινόμενος. αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν οἱ στωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ ἀναθυμίασιν αἰδιτικὴν, ἀναπεμπομένην ἀπὸ τῶν σωμάτων ὑγρῶν, ὁμήρου ἀπολουθήσαντες λέγοντι· εἰσὸκ ἀΰτμὴν γε σύθησι μένος. καὶ πάλιν·

Ψυχὴ δὲ ἠΰτε καπνὸς· γὰρ οἷς τὸ μὲν ζωτικὸν πνεῦμα ἅτε γήϊνον ἀντιδιδοῖ, τὸ ὑπὸ κάτω γῆν νεῦον ἄνω, καπνῷ ἀπεικάζει. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ πνεύ-

De induſtria nanq; à fœminino animæ nomine, in maſculinum ἔχων, id eſt, habens tranſiit, ut oſtenderet quòd Tireſias eſſet animus. Atq; in ſequentibus rurſus: Poſt hunc Amphytrioniadæ aduerti ſimulachrum. Ipſus enim in ſuperis agitat conuiuia læta. Etenim in his rurſus declarauit, quòd ſimulacrum à corpore liberum, non iam ab animæ materia grahi conſpiciebatur: animæ uerò puriſſima pars quæ diſceſſerat, erat ipſe Hercules. Vnde & illud philoſophis uidetur, quòd corpus animæ quodammodo ergaſtulum ſit. Atq; hoc Homerus primus declarauit. Siquidem corpus uiuẽtium ſubinde demas (quod à uinciendo nomen habet) nuncupat. ut in illis: Nec corpore nec indole. Item: Corpore autem referebat fœminam. Et: Virtutemq; meam, ſpeciemq; & corpus. Cæterùm id quod animam exuit, non aliter quàm ſoma, id eſt corpus, appellat. ut in his: Soma meũ Priamo reddas, Hecubæq; parenti. Et: Aedibus in Circes nos ſoma reliquimus omnes. Idem nanque corpus, dum uiueret homo, animæ uinculum erat: eo autem defuncto, perinde ut monumentum relinquitur. Huic uerò & aliud Pythagoræ dogma conſentaneũ eſt, quòd ſcilicet defunctorum animæ in alias corporũ ſpecies tranſeant. Id quod nec Homerũ latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, & Achillem equis colloquentem (imò non tãtum colloquentẽ, ſed etiã auſcultãtem) deniq; Vlyſſem prius à cane quàm ab hominibus, adeoq; familiaribus agnitũ finxit, quid aliud quàm rationis cõmercium, & animæ cognationẽ inter homines ac reliqua animãtia inſinuat? Ad hæc, qui Solis uaccas deuorauerãt, & ſibi exitiũ accerſiuerant, argumẽto ſunt, quòd nõ tantum boues, uerũetiam reliqua animantia (quippe eandẽ uiuendi naturam habẽtia) à Dijs in precio habeantur. Mutatio autẽ ſociorum Vlyſſis in ſues, & eiuſmodi animantia, ſub uerborũ inuolucro ſignificat, quòd imprudentium hominum animæ, in beluinorum corporũ ſpecies mutentur, quũ in uniuerſi orbicularẽ circumferentiam (quam Circen appellat) inciderint. Vnde & meritò filiã Solis in Aeæa inſula habitantẽ ponit: atq; hanc ex eo ſic nuncupat, quòd homines mortis cauſa lamẽtentur ac lugeãt.

At ille ipſe prudens uir Vlyſſes, iſtiuſmodi mutationẽ nõ eſt paſſus, quòd à Mercurio, id eſt ratione, immutabilitatẽ ſumpſiſſet. Is autẽ ipſe etiam ad inferos commeat, (tanquam diceret, animã à corpore ſeparari) ideoq; animarum tum bonarum, tum prauarum ſpectator fit. Cæterùm Stoici ipſam animã definiẽtes, eſſe ſpiritum cognatũ & ſenſibilẽ exhalationẽ, quæ ex humani corporis humiditate emergat, Homeri ueſtigijs inſiſtunt, cum inquit: Donec halitus in pectore manſerit. Et rurſus: Aſt animus ſubter terram ceu fumus abiuit. In quibus uiuacem ſpiritum ueluti uigentem facit: eum autem qui iam extinguitur, fumo cõparat. Atq; illo ipſo ſpiri-

Corpus animæ carcer.

De animarũ migratione in alia corpora.

ſpiritus nomine pro anima uſus eſt, fatus ita: Inſpirat uim paſtori populorum. Et, Expirans animam. Et: Reſpirans igitur, mentem in præcordia legit. Hoc eſt, ſpiritum diſtractum collegit. Et:

Reſpirabat, ubi Boreæ flatus ueniebat,
Reſtituens animum, male qui diſceſſerat inde.

Nam externus flatus affinis, ſuſcitato eius ſpiritu, qui animo defecerat, uitæ eum reſtituit. Nec ratione caret, quod etiam pro externo flatu, animæ nomine uſus eſt, dicens, Leuiter admodum animans. nam dicere uult, quum reſpirare feciſſet.

Animã incorporeã eſſe.

Cæterum Plato & Ariſtoteles animam incorpoream eſſe putauerunt. ſemper autem circa corpus uerſari, atq; hoc tanquam uehiculo indigere, propterea quòd etiam dum à corpore liberatur, ſæpenumero ueluti imaginẽ ſpiritualem eius formæ induit, quæ corpori fuerat. Sic & Homerus nuſquã in poeſi deprehendetur animæ corpus tribuere, ſed hoc quod anima priuatum eſt, ſemper iſto nomine appellare: ut & in ſuperioribus quorundam meminimus. Cùm uerò anima (ut & philoſophis placet) duas potiſſimum partes habeat, unam rationalem, quæ capitii inſidet, alteram irrationalem, cuius pars quidẽ animoſa in corde, cupiditas uerò in præcordijs ſedẽ habet, an non Homerus huius rei diſcrimẽ prior uidit, quando in Achille rationẽ cũ iracundia pugnantem finxit, ac in eodem momẽto deliberantem, num ſe de eo qui læſerat, ulciſceretur, an iram ſedaret? Hactenus hæc animo uoluens, ac mente uolutans. Hoc eſt prudentiam, & ei oppoſitam furibundam iram quam à prudentia ſuperari finxit: hoc nanq; ei Mineruæ apparitio uult. Præterea etiam in alijs iracundiam per rationem admoneri finxit, atq; hanc ceu principem ſubditæ imperare. Cor tolera, quondam longè maiora tuliſti. Sæpe etiam iracundia rationi obſequitur:

Fatus erat poſtquam, ſua corda in pectore frenat,
Factus erat rurſus tolerans, & corde quietus.

Similiter & ægritudo:

Hæc mala mittamus, quanquã ſunt triſtia ualde,
Pectoribus læti ponamus mente dolorem.

Nonnunquam uerò rationem ab iracundia ſuperari oſtendit: id quod non laudare, ſed uituperare uidetur. ut quum Neſtor Agamẽnoni contumeliam, qua Achillem affecerat, exprobrans inquit:

Conſilio noſtro nequaquam, nanq; ego multis
Diſſuaſi, ſed tu cordi indulgere ſuperbo
Malebas, fortemq; uirum contemnere, magno
Qui ſuperũs precio fuerat. ſummoq; in honore.

His autem ſimilia Achilles quoq; Aiaci loquitur:

Omnia uera quidem dixiſti, procq; decoro,
At cor bile tumet, quãdo huius cunq; recordor,
Qui me præ cunctis nihili modò fecit Achiuis.

Sic etiã eſt quãdo præ timore ratio obſtupefit, ut cũ Hector ſecũ deliberat, an cũ Achille cõgreſſurus ſit,

Eſt

πνεύματος ὀνόματι λέγηται ἐπ' αὐτῶν, ὡς εἰπὼν. ἐμπνεύσας μήν φησι μέγα ποιμένι λαῶν. καὶ, θυμὸν ἀκάπνειον. καὶ, ἅτε ἐπεὶ ὃν ἄμπνυτο, νὴ δὲ φρένα θυμὸς ἀγείρθη· τοτέοι, τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξαθ. καὶ, αὖθις δ' ἀμπνύνθη, πρὰς δὲ πνοιὴ Βορέαο ἴαχε πνείουσα κακῶς λελαφηότα θυμόν. τὸ γὰρ λειποθυμοῦντος τὸ πνεῦμα ῥιπίζεσθαι ἢ ἐξωθεῖν πνοὴ συμφυὴς ἔοσα, ζῶντα αὐτὸν κατέσκε. σαφαίρει δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ὧδε τὸ ἐκτὸς πνεύματος τῷ τῆς ψυχῆς ὀνόματι λέγει εἰπών· ἦκα μάλα ψύξασα. βούλεται γὰρ εἰπεῖν. αὐτὶ πνεύσασα.

Πλάτων δὲ καὶ ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματον μὲν εἶναι νομίζουσιν, ἀεὶ δὲ περὶ σῶμα εἶναι, καὶ τοῦτο ὥσπερ ὀχήματος δεῖσθαι. διὸ καὶ ἀπαλλαττομένην τοῦ σώματος, τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεσθαι πολλάκις καθάπερ ἐκμαγεῖον, ἣν ἔσχε τοῦ σώματι μορφὴν διαφυλάττουσαν. οὕτως οὖν καὶ ὅμηρος ὀδαμοῦ τῆς ποιήσεως εὑρεθήσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐσόμενον ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τοῦ ὀνόματι προσαγορεύει, ὡς καί τινων ἐν τοῖς πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν. τὴν δὲ ψυχὴν ἔχουσης (ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ) τὸ μὲν λογικὸν ἐνίδρυμένον τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ἄλογον. καὶ τοῦτου, τὸ μὲν θυμικὸν ἐνοικοῦν τῇ καρδίᾳ, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ἐν περὶ τὴν γαστέρα, ἔνθ' οὖν ὁ πρότερος ὅμηρος οἶδε τὴν τούτου διαφοράν, ὃς ἐποίησεν, ὅτι μὲν τὸ ἀχιλλέως τὸν λογισμοῦ τοῦ θυμῷ μαχόμενον, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ βουλῇ διανούμενον ἢ ἀμύνεσθαι τὸν λελυπηκότα, ἢ παῦσαι τὸν χόλον; Ἕως ὁ ταῦθ' ὁρμαίνει ἦτοι φρένα καὶ ἦτορ θυμόν. τουτέστι τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν ἀντικειμένην αὐτῷ θυμικὴν ὀργήν, ἥς τὴν φρόνησιν ὑπερατθαι πεποίηκε. δῆλον γὰρ αὐτῷ ἡ ὑπεροψία ἣν ἀθέμιτος βούλεται. καὶ ἐν ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ παραινοῦντα, καὶ ὥσπερ ἄρχοντα τοῦ ὑποτεταγμένῳ διελθόντα· τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης. καὶ πολλάκις μὲν τοῦ λογισμῷ πείθεται τὸ θυμούμενον, ὡς ἐν τάρις· Ὡς ἔφατ', ἐν σήθεσσι καθαπτόμενον φίλον ἦτορ. τοῦ δ' αὖτ' ἐν στέρνοις κραδίη μένε τετληυῖα. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυπούμενον· ἀλλὰ τὰ μὲν πρότερ' τύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, θυμὸν ἐνὶ σήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ. ἐνίοτε δὲ προηγούμενον τὸν θυμὸν τοῦ λογισμοῦ παρίστησιν, ὅπερ οὐκ ἐπαινῶ, ἀλλὰ ψέγων φανερός ἐστιν. ὡς ὁ νέστωρ τοῦ ἀγαμέμνονι τῆς εἰς τὸν ἀχιλλέα ὕβριν ὀνειδίζων φησίν· οὔ τι κατ' ἰμέτερον γε νόον, μάλα γάρ περ ἐγωγε πολλ' ἀπεμυθεόμην, σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ εἶξας, αὖσαι φείσιον, ὃν ἀθανάτοι πέρ ἔτισαν, ἠτίμασας. ὁμοίως δὲ τάρις καὶ ὁ ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν αἴαντα λέγει· πάντα τίμοι κατὰ μοῖραν εἰσαμυθήσαο. ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνου μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν ἀργείοισιν ἔρεξεν. ὅταν δὲ καὶ ὑπὸ φόβου ἔσιν, ὅτε ὁ λογισμὸς ὄρισατο· ὅπερ ἑκάτερ μὲν διανοεῖται ὑποσιωπᾶν τὴν

πῶς τὸν ἀχιλλέα μάχωμαι. βέλτερον αὖτ' ἐρείδω ξυνελαυνέμεν, ὄφρ' ἐτάχισα ἔδομεν ὁππότερῳ κεν ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ. ἔστ' ἂν ἀναχωρεῖ πλησίον γενόμενόν γ' ἀχιλῆος. ἐλθέρα δ' ὡς φάσαν, ἐλεφόμος, ἀδδὲ γὰρ ἔτλη αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

Est autem illud quoque animaduertendum, quòd circa cor affectus quosdam constituat, iram quidem circa cor, timorem autem circa iecur. Dolorem autem circa pectus: quemadmodum ait: Lugens, atq; dolens, lacerabat cor charo pectore mœrens. Metum autem: Excideratq; mihi cor charo pectore lugens. Subq; tremunt membra. Quòd autem iram circa cor constituat, ex his quæ dicit, manifestum est. Ait enim: Et mihi ex ore nubes fumi caligans. Eodem autem modo & audaciam circa cor esse declarat: Cor furit in sæuum sine fine incurrere Martem. Cæterum quando inter prædicta, Stoicis uidetur, rationem tanquam principem in corde, cupiditatem uerò circa præcordia esse sitam, Homerus id cùm in alijs multis, tum in his perspicuum facit: Sed me uetus stimulat maleficus. Et: Haud quaquam uentrem licet occultare uolenti. Præterea & causas eorum quæ penes animosam animæ partem sunt, & à natura cõtingũt, peruidit. Quippe iram ex ægritudine nasci, & sanguinis ac spiritus (qui in eo est) feruorem quendam esse demonstrat: ut, Aegre ferat adeò, ut præcordia sanguine plena, Vtq; micent oculi subitò uelut ignea lampas. Pro spiritu namq; μένος, id est iram ponere uidetur, cumq; in iracundis nasci & incendi existimat. Porrò quũ is rursus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorem, tremorem, & palliditatem in corporib. generat, si quidem omnia hæc ex frigore oriuntur. ac Pallor quidem, quando calor in media se confert, ac Rubor superficiem deserit: Tremor uerò, quia dum spiritus intus constringitur, corpus tremefacit: Horror, quia concrescente humore, pili dum premuntur, rigescunt. Omnia igitur hæc Homerus clarè innuit, cùm inquit, Pallidi præmetu. Et: Pallidus metus corripiebat. Et: Membra tremũt mihi, fortia clarag; quondã. Et: Sic fatus. simulatq; sensimens fusa timore. Obstupuit, steteruntq; comæ, & uix mẽbra leuabat. Ad eũ igitur modum & pro timuit, friguit ait: et metũ gelidum appellat. Ecõtrà audaciã, pro audacia, & bona spe, confidentiã, quæ Græcis à calefaciendo, seu feruendo dicitur, usurpat. Atq; ad hũc modum uitiosos affectus discernit. Cæterùm quũ Aristoteles indignationẽ ac misericordiã pro laudabilibus affectibus habeat (dum nanq; boni uiri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere uident, indignatio uocatur: dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur) Homerus quoq; hæc ex bonorum uirorum officio esse putat. ubi etiam Ioui ea, tum alia tribuit. Facit enim & alia & hæc: Cum Telamonesato pugnã detractat inire Iuppiter: hocq; facit, superetur quo minus iste. Et in alijs:

Affectuum causa.

De bonis affectibus.

Rursus miseratur eundẽ fugientẽ, mœnia circũ.

Est satius multò ut Pelidæ congrediamur, Et uideamus utrum faciet uictoria clarum. Deinde recedit, ubi Achilles propius accesserat: Hectora cùm sensit, rapuit metus, ut fugeret mox, Linqueret ut post se portas, & mœnia Troiæ. Manifestũ uerò & illud est, quòd animi perturbationes circa cor constituat, iram quidem ad hunc modum. Cor autem ei intus latrabat. Aegritudinem uerò: Lugens, atq; dolens, lacerabat cor charo pectore lugens, Subq; tremunt membra. Porrò qua ratione metum, eadem & audaciã iuxta cor esse declarat: Cor furit in sæuum sine fine incurrere Martẽ. Cæterũ quãdo inter prædicta, Stoicis uidetur, rationẽ tanquam principẽ in corde, cupiditatẽ uerò circa præcordia esse sitam, Homerus id cùm in alijs multis, tum in his perspicuum facit: Sed me uẽter stimulat maleficus. Et: Haud quaquam uentrem licet occultare uolenti. Præterea & causas eorum quæ penes animosam animæ partem sunt, & à natura cõtingũt, peruidit. Quippe irã ex ægritudine nasci, & sanguinis ac spiritus (qui in eo est) feruorẽ quẽdam esse demonstrat: ut, Aegre ferat adeò, ut præcordia sanguine plena, Vtq; micent oculi subitò uelut ignea lampas. Pro spiritu namq; μένος, id est iram ponere uidetur, cumq; in iracundis nasci & incendi existimat. Porrò quũ is rursus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorẽ, tremorẽ, & palliditatẽ in corporib. generat, si quidem omnia hæc ex frigore oriuntur. ac Pallor quidẽ, quando calor in media se confert, ac Rubor superficiem deserit: Tremor uerò, quia dum spiritus intus constringitur, corpus tremefacit: Horror, quia concrescente humore, pili dum premuntur, rigescunt. Omnia igitur hæc Homerus clarè innuit, cùm inquit, Pallidi præmetu. Et: Pallidus metus corripiebat. Et: Membra tremũt mihi, fortia clarag; quondã. Et: Sic fatus. simulatq; sensimens fusa timore. Obstupuit, steteruntq; comæ, & uix mẽbra leuabat. Ad eũ igitur modum & pro timuit, friguit ait: et metũ gelidum appellat. Ecõtrà audaciã, pro audacia, & bona spe, confidentiã, quæ Græcis à calefaciendo, seu feruendo dicitur, usurpat. Atq; ad hũc modum uitiosos affectus discernit. Cæterùm quũ Aristoteles indignationẽ ac misericordiã pro laudabilibus affectibus habeat (dum nanq; boni uiri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere uident, indignatio uocatur: dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur) Homerus quoq; hæc ex bonorum uirorum officio esse putat. ubi etiam Ioui ea, tum alia tribuit. Facit enim & alia & hæc: Cum Telamonesato pugnã detractat inire Iuppiter: hocq; facit, superetur quo minus iste. Et in alijs:

Rursus miseratur eundẽ fugientẽ, mœnia circũ.

Porrò

Εστι δὲ λαμπρὸν ἰδεῖν ὅτι τὰ παθητικὰ περὶ τὴν καρδίαν συνίστησιν, ὀργὴν μὲν ὅταν λυπῇ δ' ἐὰν δὲ οἷον ὑλακτῇ. λύπην δὲ τὸ μέχρις ὀδυνᾶσθαι, καὶ ἐχθύεσθαι ἑλκαι καρδίᾳ. τὸ δὲ φόβον καρδίᾳ μοι ἔξω στῆθος ἐκπέπασται, τρομεῖ δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ὥσπερ τὸν φόβον, ὅτω καὶ τὸ θάρσος περὶ καρδίαν ἀναφαίνει. καρδίη ἄλληκτον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔδοξε τοῖς σωϊκοῖς, τὸ ἡγεμονικὸν ἐν περὶ καρδίαν. τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ὅπως περὶ γαστέρα ᾖ πολλοῖς δῆλον πεφῆνε, καὶ γὰρ τόδε· ἀλλά με γαστὴρ ὀτρύνει κακοεργός. καὶ, γαστέρα δ' ὅππως δύνῃ ἀναρύψαι μεμαῶτα. καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν περὶ τὸ θυμικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, φύσει συμβαινούσας κατεῖδε τὴν μὲν ὀργὴν ὑπὸ λύπης ἐγγινομένην, ζέσιν δέ τινα τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος ὄντος ἐμφαίνων, ὡς ἐν τούτοις· ἀχνύμενος, μένει δὲ μέγα φρένας ἀμφιμέλαιναι πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην. μένος γὰρ τὸ πνεῦμα πρὸς ἀγγεῖον εἶναι ἔοικε, ζέσιν δὲ ἐγγίνεσθαι καὶ φλέγεσθαι ὑπὸ τῶν συμπιπτόντων οἴεται. πάλιν δὲ αὖ τὸν φοβούμενον πνεῦμα συστελλόμενον καὶ καταψυχόμενον, τὰς φρίκας καὶ τοὺς τρόμους ποιεῖ, καὶ τὰς ὠχριάσεις ἐν τοῖς σώμασι. πάντα γ' ταῦτα συμβαίνει ὑπὸ ψύξεως, ἣ μὲν ὠχρότητα, ὅτι τὸ θερμὸν συστρέχοντος εἰς τὰ μέσα, τὸ ἐρυθρὸν ἀπολείπει τὴν ὑπόφανσιν. ὁ δὲ τρόμος, ὅτι ἐντὸς συνειλόμενον τὸ πνεῦμα ἀθροίσει τὸ σῶμα· ἡ δὲ φρίκη, ὅτι πήγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, αἱ τρίχες διεζόμεναι αὐτίσανται, πάντα δ' ταῦτα σαφῶς σημαίνει Ὅμηρος. φησὶ γὰρ τὸν χλωρὸν ὑπὸ δείους. καὶ, χλωρὸν δὲ δέος ἔπρεε. καὶ, τρομέει ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. καὶ, ὡς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δ' ἐδδεε δ' αἰνῶς. ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσαν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσιν.

Est autem illud quoque animaduertendum, quòd circa cor affectus quosdam constituat, iram quidem circa cor, timorem autem circa iecur. Dolorem autem circa pectus: quemadmodum ait: Lugens, atq; dolens, lacerabat cor charo pectore mœrens. Metum autem: Excideratq; mihi cor charo pectore lugens. Subq; tremunt membra. Quòd autem iram circa cor constituat, ex his quæ dicit, manifestum est. Ait enim: Et mihi ex ore nubes fumi caligans. Eodem autem modo & audaciam circa cor esse declarat: Cor furit in sæuum sine fine incurrere Martem. Cæterum quando inter prædicta, Stoicis uidetur, rationem tanquam principem in corde, cupiditatem uerò circa præcordia esse sitam, Homerus id cùm in alijs multis, tum in his perspicuum facit: Sed me uẽter stimulat maleficus. Et: Haud quaquam uentrem licet occultare uolenti. Præterea & causas eorum quæ penes animosam animæ partem sunt, & à natura cõtingũt, peruidit. Quippe irã ex ægritudine nasci, & sanguinis ac spiritus (qui in eo est) feruorem quendam esse demonstrat: ut, Aegre ferat adeò, ut præcordia sanguine plena, Vtq; micent oculi subitò uelut ignea lampas. Pro spiritu namq; μένος, id est iram ponere uidetur, cumq; in iracundis nasci & incendi existimat. Porrò quũ is rursus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorem, tremorem, & palliditatem in corporib. generat, si quidem omnia hæc ex frigore oriuntur. ac Pallor quidem, quando calor in media se confert, ac Rubor superficiem deserit: Tremor uerò, quia dum spiritus intus constringitur, corpus tremefacit: Horror, quia concrescente humore, pili dum premuntur, rigescunt. Omnia igitur hæc Homerus clarè innuit, cùm inquit, Pallidi præmetu. Et: Pallidus metus corripiebat. Et: Membra tremũt mihi, fortia clarag; quondã. Et: Sic fatus. simulatq; sensimens fusa timore. Obstupuit, steteruntq; comæ, & uix mẽbra leuabat. Ad eũ igitur modum & pro timuit, friguit ait: et metũ gelidum appellat. Ecõtrà audaciã, pro audacia, & bona spe, confidentiã, quæ Græcis à calefaciendo, seu feruendo dicitur, usurpat. Atq; ad hũc modum uitiosos affectus discernit. Cæterùm quũ Aristoteles indignationẽ ac misericordiã pro laudabilibus affectibus habeat (dum nanq; boni uiri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere uident, indignatio uocatur: dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur) Homerus quoq; hæc ex bonorum uirorum officio esse putat. ubi etiam Ioui ea, tum alia tribuit. Facit enim & alia & hæc: Cum Telamonesato pugnã detractat inire Iuppiter: hocq; facit, superetur quo minus iste. Et in alijs:

Rursus miseratur eundẽ fugientẽ, mœnia circũ.

Porrò

Κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τὸ ἐφοβήθη, ῥίγησε λέγει, καὶ τὸν φόβον κρυόεντα περιεχεύατο ἐκ ἧς τοῦ ἐναντίου, θαλπορὴν τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα, τὰ μὲν δὴ φαῦλα πάθη οὕτω διαιρεῖ τὸν τρόπον.

Κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τὸ ἐφοβήθη, ῥίγησε λέγει, καὶ τὸν φόβον κρυόεντα περιεχεύατο ἐκ ἧς τοῦ ἐναντίου, θαλπορὴν τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα, τὰ μὲν δὴ φαῦλα πάθη οὕτω διαιρεῖ τὸν τρόπον.

Πάλιν δὲ τῶν περὶ ἀρισοτέλη ἀσεβῆ πάθη ἡγουμένων τὴν νέμεσιν, καὶ τὸν ἔλεον (τὸ γὰρ οὐκ ἀγαθὸς δ' ἀκηκοέναι ὑπὸ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν δυστυχῆσι, νέμεσις καλεῖται· τὸ δὲ λυπεῖσθαι, εἰ παρ' ἀξίαν δ' εὐτυχῆσιν, ἔλεος λέγεται) ταῦτα καὶ Ὅμηρος προσήκειν τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅπου καὶ τοῦ Διὸς δ' ἀνατίθησιν αὐτά. ποιεῖ γ' ἄλλα τε, καὶ ταῦτα· Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην τελαμωνιάδαο· Ζεὺς γὰρ οἱ νεμεσᾶτ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο. καὶ ἐν ἄλλοις πάλιν εἰκτέον τὸν αὐτὸν τρόπον διωκόμενον πρὸς τεῖχος.

Πάλιν δὲ τῶν περὶ ἀρισοτέλη ἀσεβῆ πάθη ἡγουμένων τὴν νέμεσιν, καὶ τὸν ἔλεον (τὸ γὰρ οὐκ ἀγαθὸς δ' ἀκηκοέναι ὑπὸ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν δυστυχῆσι, νέμεσις καλεῖται· τὸ δὲ λυπεῖσθαι, εἰ παρ' ἀξίαν δ' εὐτυχῆσιν, ἔλεος λέγεται) ταῦτα καὶ Ὅμηρος προσήκειν τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅπου καὶ τοῦ Διὸς δ' ἀνατίθησιν αὐτά. ποιεῖ γ' ἄλλα τε, καὶ ταῦτα· Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην τελαμωνιάδαο· Ζεὺς γὰρ οἱ νεμεσᾶτ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο. καὶ ἐν ἄλλοις πάλιν εἰκτέον τὸν αὐτὸν τρόπον διωκόμενον πρὸς τεῖχος.

Περὶ

Porrò

De animi uirtute & uitio.

Porrò qd̄ nā Poeta de animi uirtute & uitio senti at, in multis ostēdit. Cū enim una illius pars intelligēs & ratiōalis sit, altera uerò ratiōis expers, et affectui obnoxia, atq; ob id homo mediū quiddā inter Deū & belua natus sit, summā qdē uirtutē diuinā, summū aūt uitium beluinū (ut & Aristoteles post eum) existimat, atq; hæc per similitudines declarat. Semper enim bonos uiros dijs similes, & Ioui consiliū par appellat. Inter malos uerò, timidos fugacib. ceruis, ouib. custode carētibus, & leporib. fugiētib. cōparat. De ijs autem qui proclivè & incogitanter ira afficiuntur, ait: Pardi tanta fuit nunquā, nō ira leonis, Apri, nonq; capri fuit unquā pernicio si, Dum furit, ostentatq; suum per pectora robur, Quanta tenet pueros Panthi, quibus hasta decora. Impotēter aūt dolentiū luctus, luscinię querelis cō parat, Inuolucres cuius pullos prædatus arator. Quum igitur Stoici uirtutem in indolentia ponunt, ea sectari uidentur, in quibus Homerus omnē affectum tollit, ut quum de ægritudine ait: Quin sepelitis eum, quem non reuocare potestis Ex Erebo, quamuis lachrymas fundatis acerbas. Et: Cur lachrymare Patrocle miser, ceu mœsta puella? De ira uerò, Lis utinam sublata foret nobis, superisque. De timore autem: Ne suadeto metum, nam persuadere nequibis. Et: Ictus, percussusq;, uidens fatumq;, necemq;; Magnanime occumbat ferro. Ad huc modum & ij qui ad singulare certamen prouocabantur, intrepidè morem gerunt, imò plures pro uno assurgunt. Atq; uulneratus haud minorem perseuerandi cōfidentiam habet, ut alibi inquit: Quid iactas, quòd planta pedis perstricta sit à te? Deniq; omnis generosus cōparatur leoni, apro, torrēti, aut turbini. Porrò quum Peripatetici existiment, homini impossibile, ut perturbationibus uacet: medioq; quodā inuento, uirtutē mediocritate finiāt, quæ illarū excessū tollat: Homerus etiā optimos quosq;, nec prorsus impotēteis, nec intrepidos, nec dolore uacātes inducit, ut in hoc à malis differāt, quòd affectibus non nimiū teneātur. Ait enim: Mutatur color ignaui, mens atq; mouetur Sede sua, nutat, nec perstat in ordine certo. Intus cor crepitat multum formidine mortis, Dentes atq; crepant, stridunt q;, timore, metuq;. At fortis color est idem, nec pectora terror Immodicus pulsat. Perspicuū nanq; est, ꝙ cum uehemētiorē metū bono uiro adimat, mediocrem ei relinquat. Idem & de similibus affectibus, dolore uidelicet ac ira, sentiendum, cuiusmodi illud est: Membra Phrygum subijt uehemens tremor, Hectoris atq; Magnanimū quamuis crepitat cor, pectore læto.

Magnū inter timētes discrimen.

Alij nanq; uel uidendo contremiscebant: hic uerò quamuis in periculo cōstitutus, tamē fortis erat, & dútaxat æstuabat. Vnde aliter quidē Dolonē ac Lycaonem timentes fingit: aliter uerò Aiacem & Menelaum reſpectare, ac se pedetentim subducere,

Περὶ δ' ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχῆς, ἣν ἔχει λόγον ὁ ποιητὴς ἐν πολλοῖς δῆλόν ἐστιν. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν τι τῆς ψυχῆς νοερὸν καὶ λογικόν ἐστι, τὸ δὲ ἄλογον καὶ ἐμπαθές, καὶ ἐξ ἀμφοῖν μέσον δή τι καὶ θηρίου γέγονεν ἄνθρωπος, τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν, θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν κακίαν, θηριωδίαν· ὡς ὕστερον ἀριστοτέλης ἐνόμισε, καὶ ταῦτα ἐμφανίζει ἐν ταῖς ὁμοιώσεσιν. ἀεὶ γὰρ τὸν ἀγαθὸν ὀνομάζει θεοειδῆ, καὶ διόμηδη ἀτάλαντον· τῶν δὲ φαύλων τοὺς μὲν δειλοὺς, φυζακτικοῖς ἐλάφοισιν εἰκάζει, καὶ πτοήτοις ἀσημάντοις, καὶ λαγωοῖς ἀθυμοῦσιν. ὧδε δὲ τῶν πτοητῶς καὶ ἀνόητος ὑπὸ ὀργῆς φερομένων φησίν·

Οὔτ' ἐν παρδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος, οὔτε συὸς κάπροιο ὀλοόφρονος, ᾧτε μάλιστα θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πολὺ ὀφέλλει Βλεμεαίνει· ὅσσον παῦθον υἷος ἐϋμμελίαο φρονέουσι. τοὺς ἢ λυπουμένων ἐμπαθέστερον ὀδυρμὸς ἀπὸ ὀνομᾶς φωνᾶς ἀπεικάζει, ὧν τέκνια ἀγρόται ὀξέλοντο, πάρος πετέηλα γυῖα. οἱ μὲν οὖν σωϊκοὶ, τὴν ἀρετὴν πίθηκὲ γε τὴν ἀπαθείαν, ἐκείνοις ἐπόμενοι, ἐν οἷς πᾶν πάθημα αὐαιρεῖ, λέγων πολὺ μὲν λύπης· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνησι νηλεὲς θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας. καὶ, πῆχε δὲ λάκρυσαι παρόκλεις, οὔτε κούρῃ; πολὺ δὲ ὀργῆς, ὡς ὄφελε τε θεῶν, ἔριδ' αὐθρώπων ἀπόλοιτο. πολὺ ἢ τ' φόβου· μή τι φόβον δ' ἀγόρευε, ἐπεὶ οὐδέ σε πείσεμεν εἴω. ☾, ὃς δὲ κεν ὑμέων βλήμενον, ἢε τυπεὶς θανάτοιο καὶ ποτμοῦ ἐπίσπῃ, τετνάτω. ὅπως καὶ πτοηκαλούμενοι εἰς μονομαχίαν ἀφόβως ὑπακούσι, καὶ πλείους ἀνδ' ἑνὸς ἀνίσανται, καὶ ὁ τετρωμένος οὐδὲν ἧσσον ἔχει τὸ θάρσος παραμένον, ὥς που φησί· νωῖν δὲ μ' ὠδηκὰς ἕλας παρσὸν ποδὸς εὖχεται αὐτῶς. καὶ πᾶς ὁ γενναῖος ἀπεικάζεται λέοντι, ἢ κάπρῳ, ἢ χειμάῤῥῳ, ἢ λαίλαπι. οἱ δὲ ἐκ τοῦ πολιπάθειαν ἀνίφικτον ἀνθρώπῳ νομίζουσι, τὴν δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντος, ὡς τὴν ὑπερβολὴν τῶν παθῶν ἀναιρεῖν μεσότητι, τῇ ἀρετὴν ὁρίζονται. καὶ ὅμηρος ἀεὶ παράγει οὐς ἀρίστους ὄντας ἀγνῶς, οὔτε μὴν ἀφόβους, ἢ ἀλύπους παντελῶς, ἐν ὡς μή ἄγαν δὲ τοῖς πάθεσι πρακτέα, τῶν φαύλων ἀφαιροῦντας. φησὶ γὰρ· τοῦ μὲν γὰρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλη. οὐδὲ ἑρίζουσας ἧσαι, ἅρυταί τ' ἐν φρεσὶ θυμός. ἐν δέ τε οἱ κραδίη μεγάλα στένουσι πατάσσει. κῆρας δ' ἀλεξέμεναι, πάντα γ' ὀδόντων. τοῦ δὲ ἀγαθοῦ, ὅτ' ἄρ' τρέπε χρὼς, ὅτε πολέμιον ταρβεῖ. εὐδιλον γὰρ, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελὼν, τὸ μέτριον κατέλιπε. ὧδε δὲ ☾ ὧδε τὸ ὁμοίως λύπης τε καὶ ὀργῆς χρὴ νοεῖν. τοιοῦτόν ἐστι κἀκεῖνο· Τρῶας μὲν θόμος ἀνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον. ἐκτορίδῃ δ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πάτασσεν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι καὶ ὁρῶντες ἔτρεμον, ὅδ' ἐν δὴ κινδύνῳ καθεστὼς αὐδρείῳ ὠμόνου ἠγωνία. ὅθεν, ἄλλως μὲν ποιεῖ τὸν δόλωνα καὶ τὸν λυκάονα φοβερμένους, ἄλλως δὲ τὸν αἴαντα καὶ τὸν μενέλαον ὑποπαλιζομένους, καὶ βάδην ὑποχωροῦντας,

ὥσπερ ἀπωσαμένους σαθρὸν λέοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων ἡδονὴ ἑκάστη, καὶ ἀδο-
μένων ὁμοίως. ὥσπερ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς, δικαιούμε-
νος ὃν τρόπον οὐκ κύκλωπας ἐξηπάτησεν, ἔφη· ἐ-
μοὶ δὲ γέλασσε φίλον κῆρ. οἱ δὲ μνηστῆρες πεσόν-
τα τὸν πτωχὸν ἰδόντες, χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλω
ἔκθανον. φαίνεται δὲ γ' κατωτέροις ἢ μετρίου
διαφορὰ. καὶ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς
ὁρῶν, καὶ κλαίουσαν ἐπ' αὐτῷ ὁρῶν, φέρει· Οφ-
θαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἔσασαν, μὴ σίδηρον. τῶν δὲ
μνηστήρων δ' αὐτῆς ὁρώντων τῶν θεσσαμένων αὐ-
τῇ λυτὸ γοῦνατ', ὅρως δ' ἄρα θυμὸν ἔθελγε. πολ-
λὰ τὸν δὲ ἠγήσαντο παρὰ λιχέεσσι κλιθῆναι. τοιαῦ-
τα μὲν ὅσα τὰ πρὸς τὸ ποιητὴ πρὸς ψυχῆς διαθέσεων,
καὶ πάθων.

Πρὸς δὲ ἀγαθῶν καὶ εὐδαιμονίας πολλῶν ἐρημένων
ἤδη τοῖς φιλοσόφοις, τὸ μὲν τὴν ἀρετὴν δ' ψυχῆς
μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν κατὰ πάντα συνέπεσθαι.
ἀλλ' οἱ μὲν στωϊκοὶ τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη ἡγοῦνται πρὸς
εὐδαιμονίαν, λαβόντες τὸ φιλόσοφον ἐκ τῶν ὁμηρικῶν
τούτων, φ' οἷς τὸν σοφώτατον καὶ φρονιμώτατον πε-
ποίηκεν, ὑπὲρ δυκλείας πόνα καταφρονοῦντα, καὶ ἡ-
δονῆς ὑπερορῶντα. τὸ μὲν πρότερον ἅπας· Αλλ'
οἷον τόδ' ὄρεξε, καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ, αὐτὸν μὲν
πληγῆσιν ἀεικελίοισι δαμάσας, φοιτᾷ κατ' ἄμφ'
ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆι ἐοικὼς, ἀνδρῶν δ' υσμωϊὴν
κατὰ υπόλιν. τὸ δ' ὕστερον ἧ ἅπως· ἡ μὴ αὐτόθ'
ὄρνυκα καλυψὼ δῖα θεάων. ἰὼς δ' αὕτως, κέρκῳ κα
τοφήτυφ φ' μεγάροισιν ἀναίνη, δολόεσσα, λιλαιο-
μένη πόσιν εἶναι, ἀλλ' ἐμὸν ὄπποτε θυμὸν φ' σήθεσ-
σιν ἔπειθεν.

Μάλισα δὲ φ' τούτοις τὴν φ' ἀρετὴν δόξαν σωίσα
σιν, φ' οἷς τ' μὲν ἀχιλλέα ποιεῖ ἀμόνον ἀνδρεῖον, ἀλ-
λὰ μὴ κάλλισον τὸ εἶδος, μὴ πόδωκέστατον, καὶ δυγε-
νέστατον, καὶ παῖδ' ὑπέρφανος, καὶ τὸν τ' μεγί-
στ' τῶν θεῶν βουλόμενον· τ' δὲ ὀδυσσέα σωίσταν μὲν,
μὴ καρτερὸν τῇ ψυχῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀχ' ὁμοίᾳ τύχῃ κα-
χεκμένον, ἡλικίας τε μὴ ὄψεως ἀκ ἴσης, μὴ γονέων οὐ
πάντ' ὀνομαστῶν, μὴ πατρὸς θεόξεν, μὴ ἀπεχθό-
μενον ἑτέρῳ θεῷ· ὧν ὀδ' φ' ἐκάλυψεν αὐτ' εἶναι δυκλεᾶ,
τὴν φ' ψυχῆς ἀρετὴν κεκτημένον.

Οἱ δ' ἐκ τ' περιπάτου πρωτεύειν μὲν τὰ φ' ψυ-
χῆς ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφρο
σύνην, δικαιοσύνην. δεύτερα ἢ εἶναι τ' σώματος,
οἷον ὑγίειαν, ἰσχὺν, κάλλος. τάχος. βίᾳ τ' τὰ ἐκτός. οἷον
πλοῦτον, δυναστείαν, πλοῦτον. ἐπαινετὸν μὴ γὰρ εἶναι, μὴ
θαυμαστὸν τὸ φ' ἀλγηδόσι, μὴ νόσοις, μὴ ἀπορίαις, μὴ συμ
φοραῖς ἀβουλήτοις, χεῖρον τῆς ἀρετῆς τ' ψυχῆς αὐτεχού
σης τοῖς κακοῖς. ὁ μέντοι ἀρετὴν, πολὺ μακάριον.

Τόδ' ἐν ἀγαθοῖς νομῶ ἔχειν, ὃν ὅτι πλεῖστον. 50
πολὺ γὰρ τὴν κτῆσιν μόνην φ' ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν
χρῆσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι καλόν. ταῦτα δὲ
καὶ ὁμηρος δείκνυσιν ἀντικρυς. οὗ μὲν γὰρ θεὸς,
ἀεὶ ποιεῖ δοτῆρας ἐάων, τουτέστι τῶν ἀγαθῶν, ἃ καὶ
ἔχοντας

perinde ut leones, qui à ſtabulo repulſi ſunt. Eodem modo & dolentium diſcrimina commonſtrat, & gaudentiũ ſimiliter. Sic Vlyſſes cõmemorans, quo pacto Cyclopibus impoſuerit, ait: Corde ſinuq; meo riſi, dum talia dicunt. Proci uerò conſpecto mendico humi proſtrato, Sublatis manibus riſu penè emoriũtur Porrò & inferioribus rebus medicoritatis differentia apparet: ut dum Vlyſſes, tametſi uxorẽ ſuam diligeret, atq; eam propter ipſum plorãtem uideret, nihilominus tamẽ ſe continet: Lumina cõſtiterant ceu cornea, ferrea ſiue. Procorũ autem, qui eandẽ amabant, & ſuſpiciebant, Genua labaſcunt, mulcẽturq; cupidine cæco, Coniuge Penelopa cupit atq; potirier omnis. Talia quidẽ apud poetã ſunt de animæ uiribus, & affectibus. Cæterum multis à philoſophis de bonorũ finibus & felicitate dictis, de hoc inter illos per omnia conuenit, quòd animæ uirtus bonorũ ſit maximũ. At Stoici uirtutẽ per ſeſe ad felicitatẽ ſufficere putant, anſa nimirũ ex Homericis illis ſumpta, in quib. ſapientiſſimũ et prudentiſſimũ uirũ, gloriæ cauſa laboris patientẽ, ac uoluptatis cõtemnentẽ finxit. Ac de priori quidem ſic: Quantũ eſt quod geſſit foris uir, ſuſtinuitq;, Verberibus ſæuis domuit, plagisq; ſeiſum, Inq; humeros uili iniecta quũ forte lacerna Vrbẽ inimicorũ ingreditur ſeruo aſsimilatus. De poſteriori aũt ad hũc modũ: Sic itidem Circe retinebar in ædib. altis, Coniugij tædas cuperet dũ, meq; maritũ: Aſt animũ potuit nequaquã flectere noſtrũ. Quid autẽ de uirtute ſentiat, ex his intelligere poſſumus, in quib. Achillẽ facit non ſolũ forte, uerũetiam pulcherrima forma, pedib. perniciſſimis generoſiſſimũ, ex illuſtri patria oriundum, deniq; cui deorũ maximus opem ferret. Vlyſſẽ uerò prudentẽ, ac animo tolerantẽ, at in reliquis non perinde fortunatũ, ſtatura et uultu reliquisq; dotib. non reſpondentibus, & quòd haud ex illuſtrib. parentib. et patria obſcura ortus eſſet: deniq;, quòd Deũ poſt Iouẽ ſecundũ, infenſum haberet. Quæ tamẽ omnia eum nihil prohibebãt, quo minus propter animi uirtutẽ, nominis celebritatẽ aſſequeretur. Cæterũ Peripatetici, animæ bonis (ut ſunt prudẽtia, fortitudo, tẽperantia, iuſtitia) primas tribuũt. Corporis aũt bonis (ut eſt ſalubritas, robur, pulchritudo, celeritas) ſecũdas. Externis autẽ (ut eſt bona exiſtimatio, nobilitas, et opulẽtia) tertias. Laude nanq; et admiratiõe dignũ exiſtimãt, ſi quis uirtutis præſidio munitus, dolorib. morb. egeſtati, perplexis calamitatib. aliisq; malis reſiſtat: at nec optabile, nec beatũ. Si quis autẽ bonis ſapiẽter fruatur, eum reuera beatũ exiſtimant. Neq; enim ſolã uirtutis poſſeſſionẽ, uerũetiam uſum et efficaciã eſſe bonum quiddam. Quæ ſanè & Homerus perſpicuè oſtẽdit. Subinde nãq; deos bonorũ datores fingit, quæ & homines ſibi à

De ſummo bono.

dijs præstari (utpote ipsis haud inutilia, neque indifferentia, sed ad felicitatem conducibilia) exoptant: Quænam ergo bona ab hominibus expetantur, & ob quæ beati uocentur, in multis declarat. ac de Mercurio quidem simul uniuersa: Corporis admiranda tua est species, sapis atque Mente simul, satus es maiorum stemmate claro. Testimonium nanq; ei de corporis pulchritudine, prudentia, & generositate perhibet. Hæc uerò singulatim: Huic superi formam dederant, & fortis ut esset. Et: Magnificas & opes dederat Saturnius: Donum. n. & hoc Dei est: Iuppiter id tribuit mortalibus. Nonnunquã uerò & bonorẽ inter bona recensẽt: O utinã colerer, colitur ceu Pallas Apollo. Nonnunquã uerò prolis felicitatem: Estq; bonum pueros moriẽdo relinquere iustos. Aliquando autem, si quis familiaribus suis fruatur: Vos libate dijs, genio indulgete frequenter, Hospitem abire sinatis, ob id quod cũcta peracta Quæ mens nostra cupit, deductio, charaq; dona, Quæ mihi fortunent superi precor, obsecro cuncti. Vtq; domi inueniam saluos cum coniuge amicos. Vos itidem teneras uxores, atque puellos Delectate domi: precor autem Dij superi dent Vobis cuncta bona, ut mala nec uos publica uexent. Quòd uerò in bonorum comparatione uires diuitijs præstent, in his declarat: Dives erat, sed enim bellum ceu uir ego petiuit. Auro nec potuit sauam depellere mortem. Et: Gaudia nulla ferunt mihi quamuis prædia lata. Deniq; quòd prudentia egregiæ formæ antecellat: Inferior forma est alius uir, sed Deus istam Eloquio suaui decorat. Ex prædictis ergo apparet, quòd Homerus & corporis & fortunæ dotes inter bona recensẽt. Quòd autẽ absq; his uirtus ipsa per se ad felicitatẽ nõ sufficiat, in illis declarat, in quib. duos uiros uirtutis summũ consecutos ponẽs, Nestorẽ & Vlyssem, ab alijs quidẽ hominib. differenteis finxit, inter sese aũt (quantũ ad prudentiã, fortitudinẽ et dicendi facultatẽ attinet) simileis. in fortunæ autẽ dotib. nõ itidem: propterea quòd dij Nestorem abunde felicem reddiderãt, siue dum nasceretur, siue in cõiugio uersaretur, quodq; illi dederant summa cum opulentia magnificis in ædib. senescere: deniq;, Prudentes natos, et eosdẽ Marte potentes. Vlyssem uerò (quanquam consultus, solers ac prudens esset) infelicẽ sæpenumero appellat. Et hoc ideo, q̃ ille celeri & tuta nauigatiõe, hic uerò diuturnis errorib. laboribus. et periculis innumeris exãtlatis, in patriam redierit. Adeò optabile ac beatũ est, si quando fortuna uirtuti auxilio, non ob staculo fuerit. Cæterũ quo pacto uirtutis possessio nihil prosit, nisi & agendo efficax sit, ex his patet, in quibus Patroclus Achillem obiurgando ait:

Quem fructum ex uirtute tua cepisse minores
Dicent, quum Danaos non tanta pericula pulses:

ortunata proles.

δῦχονται οἱ ἄνθρωποι παρεῖχεν αὐτοῖς οὐ θεὸς, ἐπ ἀνωφελῆ δηλονότι ὄντα αὐτοῖς, οὐδὲ διάφορα, ἀλλὰ πρὸς εὐδαιμονίαν χρήσιμα.

Τίνα οὖν ἐστι τὰ ἀγαθὰ, ὧν ἐφίενται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δι' ἃ μακαρίζονται, ἐν πολλοῖς δῆλα ἐστὶ, ἅμα μὲν ταῦτα ὧν τὸ ἕρμ· οἷος εἶ σὺ εἶδος, καὶ ἐσθλὸς ἀγητὸς. πέπνυσαι δ' νόῳ, μακάρων δ' ἔξοχα τοκήων. μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος, καὶ φρόνησιν, ἐν εὐγένειαν, τὰ δὲ κατὰ μέρος· τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε, καὶ ἀνορέην ὄπασσαν. καὶ, θεσπέσιον πλοῦτον κατέχουσι κρονίωνες. δῶρον γὰρ δὴ καὶ τοῦτο θεῶν. ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ἑκάστῳ ἀνθρώποισι.

Ποτὲ δὲ καὶ τιμῇ ἡγεῖται καλόν. Τιμήεις δ' ὡς τίετ' ἀθηναίη, καὶ ἀπόλλων. πῶς δὲ τιμῇ εὐπαιδίαν, ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι. πῶς δὲ τιμῇ τ' οἰκείων ἀπόλαυσιν· πέμπτε τέ μ' ἀπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί. οὐδέ γὰρ τετέλεσαι ἅμοι φίλος ἤθελε θυμὸς, πομπὴ, ἐν φίλα δ' ὧρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες ὄλβια ποιήσαν, ἀμύμονα δ' οἶκοι ἄκοιτιν νεσσάσας εὕροιμι, σὺν ἀρτιμήτοισι φίλοισιν. ὑμῶς δ' αὖθι μέλοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας καρίδιας, καὶ τέκνα, θεοί δ' ἀρετὴν ὀπάσσαν παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον ἔπη.

Ὅτι δὲ ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν συγκρίσει, τὸ πλέον κρεῖσσόν ἐστι αὐτὸ τὸ δικαίως, δῆλοι δι' ἃ τούτων· ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πολεμόνδ' ἴεν, οὔτε κούρη, οὔπιος, οὐδέ τι οἱ τόδ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὀλεθρον. καὶ, ὡς ἄν τοι χαίρων τοῖς δικτεάτεσσιν αὐάσω. καὶ ὅτι τὸ φρονεῖν τ' καλοῦ εἴδους ἄμεινον· ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ, ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἐπέεσι κόσμησε. Δῆλον δὲ οὖν, ὅτι καὶ τὰ περὶ σῶμα καὶ ἐκτὸς δυτυχούμενα, ἀγαθὸν νομίζει. ὅτι δὲ οὐδὲ τούτων ἀνέσιν αὐτάρκη ἡ ἀρετὴ μόνη πρὸς εὐδαιμονίαν, ἐν ἐκείνοις· δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἥκοντας ὑποδείκνυσι, τὸν νέορα, καὶ τὸν ὀδυσσέα, καὶ τῶν μὲν ἄλλων διαφέροντας, ἀλλήλοις ἢ ὁμοίως φρονήσει καὶ ἀνδρείᾳ, καὶ λόγων δυνάμει, ἀκριβῶς ὁμοίους ἐν ταῖς τύχαις πεποίηκεν· ἀλλὰ τὸν μὲν νέορι αὖθις θεὸς ὄλβον ὐθυπλῶσαι, γαμέοντί τε, γενομένῳ τε, αὐτῷ ἐν λιπαρῶς γηρασκόμενον ἐν μεγάροισιν, ἥσας αὖ πινυτάς τε, καὶ ἐγχείῃ ἐὺν ἀρίστας. τὸν δὲ ὀδυσσέα πάντ' πολύμητιν ὄντα, καὶ ἐγχέσπονον, καὶ ἐχέφρονα, ἀποκαλεῖ δ' ὑπερφίαλον πολλάκις. καὶ γὰρ τ' ἐν δῆμον τῶν ἀνακομιδῇ πλοῦσιος ἔσχεν, καὶ ἀσφαλῶς· τὸν δὲ πλανηθῆναι χρόνον πολλὸν, καὶ πόνους καὶ κινδύνους ἀναμιμνήσκει ἀεὶ μυρίους. ὅτως ἄρα τὸν καὶ μακάριόν ἐστιν, ὅταν τῇ ἀρετῇ συναρμοσθῇ, καὶ μὴ αὐτὴν παρέλησε ἡ τύχη πᾶσα.

Πῶς δὲ ἡ κτῆσις ἡ ἀρετῆς οὐδ' ἐν ἐς ὄφελος, ἂν μὴ καὶ ἐνεργῇ, φανερὸν ἐκ τούτων· ὅτε ὁ μὲν πάτροκλος ἀδὶ πλησιον ὢν ἀχιλλεῖ, λέγει· ἀνερύετο, τίς σεῦ ἄλλος ὀνήσει ὀπίγονος ἔσσεται, εἰ μὴ ἀργείοισιν

Sic

ἀχιλέα λοιγὸν ἀμύνειν. ἔστω γὰρ πρὸς εἶπε τὴν ἀπραξίαν αὐτοῦ φέλλην ποιούμενος τὴν ἀρετήν. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυρόμενος φησὶν· Ἀλλ' ἦμαι πρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, τοῖος ἐὼν, οἷος οὔτις ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. ἄχθεται, ὅτι τὴν ἀρετὴν κεκτημένος, ἃ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μισεῖν τοὺς ἀχαιοὺς, ὀδύρεται ποτ' εἰς ἀγορὰν οὐκέτι κυδιάνειραν, ἀλλὰ φθινύθουσι φίλην κῆρ αὖθι μένων, ποθέουσι δ' ἀϋτήν τε, πόλεμόν τε. καὶ γὰρ ὅτως ὁ φοῖνιξ ἐπαίδευε· μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ἄθρει καὶ τεθνεὼς ἄχθε τῇ ἀπραξίᾳ, λέγων· βαλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν, θητεύοιμι ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. καὶ ὑπερφέρει τὴν ἀτιμίαν· ἐγὼ γὰρ ἐπῴχομαι ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο, τοῖος ποτ' ἐὼν, οἷος ποτ' ἐνὶ πρώτοις ὑρείην. Sic. n. eum alloquitur, qui uirtutem inertia sua inutilem reddebat. Ipse quoq; Achilles hanc inertiam deplorans, ait: Sed sedeo ad naues, telluris inutile pondus: Talis ego, qualis non ullus uiuit Achiuus. Dolet, quòd uirtute præditus, ea non esset usus: sed Græcis indignando, Concilium clarum nunquam decoraret Achiuûm, Atq; manens inibi, cor dilectum maceraret, Prælia sæua precans Danais, sæuumq; tumultum. Phœnix nanque ad hunc modum illum erudierat: Vt bene dicendi gnarus fieret, bene agendi. Vnde & uita functus inertia illa offenditur, dicens: Maluerim in terris tenui seruire colono, Quàm cunctis umbris sub terris imperitare. Et causam subiungit: Sole carens etenim nunc, non sum talis, ut olim, Mœnia dum Phœbi uastaret Achiua iuuentus. Præterea Stoici dicentes, bonos uiros dijs amicos esse, ab Homero id mutuati sunt, qui super Amphiarao inquit:

Iuppiter ex animo hunc dilexit, Apolloq; Phœbus. Et de Vlysse: Gaudebatq; Minerua uiro iusto, sapienti. Est autem eorundem philosophorum & hoc placitum, uirtutem esse docibilem, quæ prohitio generositatẽ habeat (quod & Homerus sensit, dum inquit: Est talis genitor tibi, nam prudentia dicis) & per disciplinas ad summũ deducatur. Est enim uirtus scientia rectè uiuendi: id est, earũ rerum quæ ad rectè uiuendum faciendæ sint. Hæc igitur apud Homerum quoque sunt. dicit enim:

Virtus docori potest.

Sic legendũ suspicor, ἀρετὴ ἐπιστήμη ἢ ὀρθῶς βιῶν.

Dum puer ignarus linguæ, belliq; cruenti. Et in alijs: Non animus iussit, didici quia strenuus esse.

Et Phœnix de Achille inquit: Idcirco me misit, ut hæc te cuncta docerem, Vt bene dicendi gnarus fieres, bene agendi. Nam quum uita ex dictis & factis constet, ideo se præceptorem adolescentis in illis fuisse ait. Atque ita ex iam dictis nimirum patet, quòd quamlibet uirtutem doceri posse ostendat. Ad hunc igitur modum Homerus tum in moralibus, tum naturalibus, philosophatur.

Ἐπεὶ γὰρ ὁ βίος ἐκ πράξεως καὶ λόγου συνέστηκε, τούτων φησὶ διδάσκαλον ἑαυτὸν τοῦ νεανίσκου γεγονέναι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων δηλονότι πᾶσαν ἀρετὴν ἀποφαίνει διδακτήν. ὅτω μὲν οὖν πρῶτος ὁμηρικῶς ἠθικοῖς καὶ φυσικοῖς φιλοσοφεῖ.

Ἔχεται δὲ τῆς αὐτῆς θεωρίας, καὶ ἀριθμητικὴ, καὶ μουσικὴ, ἃς καὶ πυθαγόρας διαφερόντως ἐτίμησεν. ἰδωμεν οὖν, εἰ καὶ τούτων ὅτι παρὰ τοῦ ποιητοῦ λόγος· ἀλλὰ μὴν πλεῖστος. ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν πρακτέα θνητὰ δηλαδὴ καὶ ἀρκέσαι. Cæterùm eiusdem contemplationis Arithmetica & Musica est, quas & Pythagoras præ alijs coluit. Videamus ergo, num & harum mẽtio apud poetã sit. imò uerò plurima. Pauca autẽ ex multis exẽplis adducta sufficiẽt. Quũ igitur Pythagoras existimaret, numeros maximã uim obtinere, omniaq; ad numeros referret, tũ siderũ meatus, tũ animãtiũ generationes, duo suprema principia ponebat: unũ finitũ, quod unitatẽ: alterũ infinitũ, quod dualitatẽ appellabat: ita ut illa bonorũ, hæc autẽ malorum initium esset. Vnitatis enim natura, cœlo (quod omnia complectitur) insita, temperiem, animis uirtutem, corpori sanitatem, urbibus & domibus pacem & concordiã suppeditat. Quicquid enim bonũ est, cũ cõcordia familiaritatẽ habet. Dualitatis omnia cõtraria sunt. Aeri nanq; tempestatẽ, animab.

De Arithmetica.

Ὁ γὰρ πυθαγόρας τοὺς ἀριθμοὺς μεγίστην δύναμιν ἔχειν ἡγούμενος, καὶ πάντα εἰς ἀριθμοὺς ἀναφέρων, τῶν τε ἄστρων τὰς περιόδους, καὶ τῶν ζώων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ἀνωτάτω ἀρχὰς ἐλάμβανε· τὴν μὲν ὡρισμένην, μονάδα, τὴν δὲ ἀόριστον, δυάδα καλῶν, τὴν μὲν ἀγαθῶν, τὴν δὲ κακῶν ἅπασαν ἀρχήν. ἡ μὲν γὰρ τῆς μονάδος φύσις ἐγγινομένη τοῖς πράγμασιν ὑγείαν, πόλεσι δὲ καὶ οἴκοις εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν παρέχει. παῦ γὰρ ἀγαθοῦ, συμφωνίας οἰκεῖον ὄντος· ἡ δὲ δυάδος, παντὸ τοὐναντίου, ἀεὶ χειμῶνα, ψυχῆς κακίαν.

uitio

uitiositatẽ, corporibus morbos, urbibus et domibus seditiones ac inimicitias procreat. Omne nanq; malũ ex discordia & dissidio nascitur. Vnde et sequẽtiũ numerorũ parem inopem ac imperfectũ, imparẽ uerò & plenum & absolutũ demonstrat: propterea quòd & dum parimiscetur, semper uim suam retinet, impari hic quoq; superante: & sibi additus, parem numerũ generat. Fœcundus nanq; est, originisq; uim habet, ac diuisionem non recipit, unitate semper in ipso restante. Par autem sibi additus, imparem nec producit unquã, nec indiuisibilis est.

Ergo & Homerus unitatis naturã in boni conditione, ac dualitatis in mali, ponere uidetur, sape bonum uirum, & bonitatem ab unitate appellans, afflictionẽ uerò à dualitate, cùm inquit: Conuenit haud multos regnare, sed unus erit rex. Et: Bifariã bello nec pace loquantur Achiui, Vna sed his sit mens, ac consultent sapienter. Subinde autem impari numero, tanquam præstantiore utitur. Etenim totum mundum quinque partibus constare fingens, tres harum in medio positas diuidit:

Tripliciter sunt secta, data & sua portio cuiq;, eam ob causam Aristoteles quinq; elemẽta posuit, utpote impari ac pleno numero ubiq; dominante. Præterea & Dijs cœlestibus imparia distribuit. Nestor enim Neptuno nouies nouem tauros sacrificat. Et Tiresias Vlyssem immolare iubet arietem, taurumq;, & porcarum initorem uerrem. At Achilles in Patrocli exequijs nõ nisi paria immolat, nempe quatuor equos, duodecim strenuos magnanimorum Troianorum filios, ac nouem canes, quorum duos in pyram injcit, ut septem sibi relinqueret. Ad hæc, in multis ternario, quinario, et septenario utitur præcipuè autẽ nouenario. Sic iurgans senior, surgũtq; uiri inde noueni. Et: Nouenales enim hi. Et: Nouem cubitorũ latitudo erat, longitudoq; nouem ulnarum. Et: Perq; nouem soles grassatur pestis iniqua. Et: Nouem diebus hospitaliter tractauit, nouemq; boues sacrificauit.

Cúrnam ergo nouenarius numerus perfectissimus est? quia à primo impari quadratus est, & impariter impar, dũ in tres terniones diuiditur, quorum singuli rursus in tres unitates secantur. Non solum autem numerorum uim, sed & compendiariam computandi uiam demonstrauit. ut quum in nauium catalogo inquit, Horum quidem quinquaginta naues ibant, in quarum singulis centeni & uigeni Bœotij erant. Et rursus, Quinquaginta erant uiri. Vnde ratiocinandi occasionem præbet, quòd cùm omnes naues fermè mille ducentæ forent, ac centeni in singulis essent, uniuersus numerus centum uiginti milium surgat. Rursus autem, dum de Troianis loćutus, inquit: Mille autem pyræ in campo ardebant, ac iuxta singulas quinquageni erant uiri, calculandi occasionem dat, quòd quinquies decem millia præter socios

πακίαν· σώμασι, νόσους· πόλεσι δὲ καὶ οἰκίαις, στάσεις καὶ ἔχθρας ἐργάζεται. πᾶν γὰρ κακὸν ἐκ διαστάσεως καὶ διαφορᾶς γίνεται. ὅθεν καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν, τὸν μὲν ἄρτιον γὰρ διὰ ἴσα καὶ ἀτελῆ, τὸν δὲ πρῶτον πλήρη τε καὶ τέλειον ἀπέφηνε· ὅτι μιγνύμενός τε πρὸς τὸν ἄρτιον ἀεὶ τὸν ἑαυτοῦ διαμονὴν διασώζει, τῷ πρώτῳ καὶ γὰρ τούτοις ὑπερατωῦτο, ἑαυτῷ τε σωτιθέμενον γεννᾷ τὸν ἄρτιον. γόνιμος γάρ ἐστι, καὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς, καὶ διαίρεσιν οὐκ ὢν διέχεται, ἀεὶ δὲ μονάδος γὰρ αὐτῷ πρώτης. ὁ δὲ ἄρτιος, ὅταν γεννᾷ ποτὲ τὸν πρῶτον σωτιθέμενον ἑαυτῷ, ὅταν οὐκ διαιρεῖται.

Καὶ ὅμηρος φύσιν τινὰ τοῦ ἑνὸς φύσιν γὰρ τὴν ἀγαθὸν μοῖραν, καὶ τὴν τῆς δυάδος γὰρ τὴν τοῦ κακοῦ τινὸς φαίνεται πολλάκις, γνώμην μὲν ἀγαθὸν λέγων πολλάκις, καὶ γνώμῃ τινὶ φιλοτίμῳ διαβέσιν, δύμα δὲ τινὶ μάκωσιν. Καὶ ὅτι οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω. καὶ μήν τε γὰρ πολέμοις δίχα βάζειν, μηδ' ἑνὶ βουλῇ, ἀλλ' ἅνα ἔχοντας νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν. ἀεὶ δὲ τὸν πρώτων ἀριθμῶν χρῆσθαι φησὶ πρέσβεσιν. καὶ γὰρ μὲν σύμπαντα διάκοσμον πάντα μοίρας ἔχοντα τριῶν, τὰς τρεῖς τούτων ὅλας μίας διαιρεῖ. χρῆσθαι δὲ πάντα δέδασαι, ἑνὰς δ' ἐμμορε τιμῆς. διὸ ἀριστοτέλης πάντα εἶναι τὰ στοιχεῖα γνώμισαν, ὡς τὸν πρώτον καὶ τελείου, γὰρ πάντα μὲν κρατεῖ ἔχοντα. καὶ τοῖς μὲν ὀλυμπίοις διαιμόσι τὰ πρώτα ἀρνειμ. ὅτε γὰρ νέσωρ τρισὶ δὲ νυσὶ θύει γνωσκις, ἐννέα ταύρους. καὶ μὲν ὀδυσσεὺς θύειν κελεύει ὁ τειρεσίας ἀρνειὸν, ταῦρον τε, συὸν τ' ὠλβάτορα διάπορον. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τῷ πατρόκλῳ ἐναγίζει πάντα ἄριστα. ἵππους μὴ τέσσαρας, δώδεκα γ' ἡρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς. καὶ ἐννέα λαιῶν ὄντων, τοὺς δύο ἐμβάλλῃ πυρὰς, ἵνα σὺν ἑπτὰ ἑαυτοῦ ἀκλίπητον. καὶ ἐν πολλοῖς δὲ τὸν γρίφῳ, καὶ πάντα, καὶ ἑπτὰ ἀριθμῷ χρῆται, μάλιστα δὲ τὸν ἐννέα. ὡς νέκταρ ὁ γέρων, τρὶς δ' ἐννέα πάντες ἄνεσαν. καὶ ἐννέαροι γὰρ τοί γε, καὶ ἐννεακτήχεσι ποσὶν οὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γρυπὸν ἐννόργυιοι. καὶ, ἐννῆμαρ μὲν ἀνάστατον ὠχὸν λαὸν θεοῖο. καὶ, ἐννῆμαρ ξείνισε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε.

Τί δή ποτ' ὄν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος; ὅτι ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πρώτου τετράγωνος, καὶ πρωτογάκις πρώτους, εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν εἰς τρεῖς διαιρεῖται, ὁ μόνον δὲ τὸν δυάμιν τῶν ἀριθμῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν λογισικὸν μέθοδον ὑπέδειξεν, ὃν μὲν δὴ καταλόγῳ ποιήσας· τῶν μὲν πεντήκοντα νέων λίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ βοῦροι βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον. καὶ πάλιν· πεντήκοντ' ἦσαν ἄνδρες. ἀφ' ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν, ὅτι τῶν νεῶν πασῶν ὀγδοήκοντα ἑξακοσίων, καὶ ἑξακοσίων δὲ ἑκατὸν ἀνδρῶν, ὁ σύμπας ἀριθμὸς δώδεκα χιλίων. πάλιν δὲ ὧδε τῶν τρώων φήσας· χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ δ' ἑκάστῳ πεντήκοντ' ἦσαν ἀνδρὸς· παρέχει λογίζεσθαι, ὅτι πάντων μύριοι, ἀνδρῶν συμ-

Locus depravatus, haud scio an sic emẽdandus: ἑξακοσίων. καὶ πάλιν ἀνδρας.

συμμάχων. τῇ δὲ μουσικῇ οἰκειοτάτῃ ὄσαν τὴν ψυχὴν, καθότι ἔστιν ἁρμονία διακεκραμένη ἐκ διαφόρων ἀρχῶν, καὶ τρισὶ μέλεσι, καὶ ῥυθμοῖς τό τε ἐκλελυμένον αὐτοῖς ἐπιτείνουσαν, καὶ τὸ σφοδρὸν ἀνιεῖσαν, οἵ τε πυθαγορικοὶ διὰ πασῶν εἶχον, καὶ πρὸ αὐτῶν ὅμηρος. καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῇ ἐπὶ τῶν σειρήνων διεξέρχεται, ᾧ καὶ ἐπιλέγει· ἀλλ' ὄγε τέρψαμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς. ἄλλοτε δ' γε τὰς ἀνωχίαις τῆς διάφορον παραλαμβάνει, ὡς μὴ πρὸς τοὺς μνηστῆρας. φόρμιγξ, ἣν ἀνὰ δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρῳ. μὴ πως' ἀλκινόῳ ὁ διθυραμβοδὸς ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. καὶ γὰρ γάμοις αὐλοὶ, φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον. καὶ γὰρ ἔργοις ὅτε ξυγωμένης ὀπώρας πασὶς φόρμιγγι λιγείη ἱμερόεν κιθαρίζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν. καὶ γὰρ πολέμῳ αὐλῷ, συρίγγων τ' ἀκούειν λέγει. διὸ καὶ ἦσον καὶ εἰς πόθον παραλαμβάνει τὸν μουσικὸν, θρήνων ἀρχὰς ἀοιδοὺς ποιῶν, ὡς τῇ λειότητι τῶν μελῶν τῆς ταραχῆς τῆς ψυχῆς καταγέλοντα. οὐκ ἄδηλον δὲ, ὅτι διττή ἐστιν ἡ μελῳδία· ἡ μὲν γὰρ τῇ φωνῇ, ἡ δὲ ὀργάνοις, τρισὶ τε ἐμπνουσοῖς, τρισὶ τε γυταρίσι. τῶν δὲ αὖ πόλεων, ὁ μὲν ὀξὺς Βαρὺς, ὁ δὲ ὀξύς. καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ὅμηρος ἔγνω· ὃς γυναῖκας μὲν, καὶ παῖδας, καὶ γέροντας ὀξυφώνους ποιεῖ· διὰ τὸ λεπτὸν τοῦ πνεύματος. οὓς δὲ ἄνδρας, βαρυφώνους, ὧν τε ἄλλοις, καὶ ὧν τέρψις· Τῷ δὲ βαρυστόμαχον πρόσαυδα πότνια μήτηρ, ὀξὺ δὲ ἰωκύσασα, λάβε παιδὸς ἑοῖο, καὶ πάλιν. ὡς ὁ βαρυστόμαχος, ἐπὶ ἀργείοισι μετηύδα. οἱ γέροντες πέπληξιν ἐοικότες, ζωοῖς ὀξυφώνοις ἰσάζοντες. μὴ γὰρ τῆς ὀργάνοις δὲ αἱ χορδαὶ ὅσαι λεπταί εἰσι, μὴ σφοδρὸν ἰνύμεναι, ῥᾳδίας τέμνουσι τὰς ἀέρας. ὅθεν τὸ ὀξὺ φθόγγον ἀπελάσειν αἱ γὰρ παχεῖαι βραδεῖαν ἔχουσαι τὴν κίνησιν, ἧχον βαρὺν. διὰ ὃν λόγον καὶ ὅμηρος τὴν μάστιγα λιγυρὴν προσηγόρευσεν, ἐπεὶ λεπτὴν ἔδει, ὀξὺ ἦχον ἀπολήσουσι. ταῦτα μὴ ἂν πόθεν τις παρ' ὁμήρου μουσικῆς.

Ἐπεὶ δὲ γε τέρψις καὶ πυθαγόρου ἐμνημονεύσαμεν, ὧ μάλισα ἤρεσκεν ἡ ἐχεμυθία, καὶ τὸ σιγᾶν, ἃ μὴ χρὴ λέγειν· θεασώμεθα εἰ ὅμηρος ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην. ἐπί τε γὰρ τῶν παροινούντων ἔφη, καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄρρηκτον ἄμεινον. μὴ τῷ θέρσιτῃ ὠλιγήσει. θέρσιτ' ἀκριτόμυθε, λυγὺς πάρ ἐὼν ἀγορητὴς, ἴσχεο. καὶ τὸν ἰδομενέως καταπτόμενον ὁ αἴας, λέγει· αἰεί μύθοις λαβροῦσαι, ἀλλά τι σε χρὴ λαβραγόρην ἔμμεναι. καὶ τῶν στρατευμάτων εἰς μάχην συνιόντων· τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ὠπῇ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὡς, οἵτ' ἄρ ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες ἀχαιοί. βαρβαρικῶν γὰρ ἡ ἰαυγὴ, ἑλληνικῶν δὲ ἡ σιωπή. διὸ καὶ οὐ φρονιμωτάτους ἐκράτησαν γλώσσης πεποίηκε, καὶ τ' ὀδυσσέα τῷ υἱῷ διακελεύ· μενον· εἰ ἕτερόν γ' ἐμὸς ἐσσί, ἐμοὶ δ' οὐ γε γείνατο μήτηρ, μή τέ τι λαέρτης ἴσω τόδε, μήτε συβώτης, μή τέ τις οἰκήων, μή τ' αὐτὴ πηνελόπεια. καὶ πάλιν αὐτῷ πάλιν αἰνεῖ· σίγα, μὴ κατὰ σὸν νόον ἴαχε, μή δ' ἐρέεινε.

Τοιαῦτα

socios fuerit. Cæterũ Muſicã animæ familiariſſimã (eo quòd harmonia ex diuerſis initijs tẽperata eſt) & quòd cãtibus ac rythmis animos ipſorũ diſſolutos intenderet, eorundemq; uehemẽtiam remitteret, & Pythagorici ſtudioſe coluerunt, & Homerus ante ipſos. Laudibus nanq; eam (ubi de Sirenibus agit) proſequitur, quibus & hoc epilogi uice addit: Delectatus abit, multa atq; celebria noſcẽs. Alibi uerò in cõuiuijs citharã recipit, ut apud Procos: Nam ſuperi cœnis citharam fecere ſodalem. Et apud Alcinoũ citharœdus egregiũ carmẽ meditabatur. Præterea in nuptijs tibiæ citharæq; ſonabãt. Ac inter uindemiæ operas puer ſonora citharа iucũdũ quiddã citharizabat, egregiũq; Lini carmẽ ſuccinebat. Inſuper in bello tibiarũ fiſtularumq; ſonũ audiri narrat. Nihilo ſecius & ad luctus Muſicam recipit, ubi lamentationũ præludentes cantores fingit, utpote quod modorũ facilitate animi difficultatem prouocet. Porrò nec obſcurum quod duplex melodia eſt, una quidem in uoce, altera uerò in inſtrumẽtis conſiſtens, quæ partim inflantur, partim intendũtur. Sonorũ autẽ in ea unus grauis, alter acutus eſt. Quorum differentias & Homerus calluit, dum mulieres, pueros, & ſenes, acuta uoce, propter ſpiritus tenuitatem, fingit: uiros autẽ graui uoce cùm in alijs, tum in his, Aſtitit afflicto grauiter genitrix uenerãda, Filioliq; caput prendẽs, ululabat acutè. Et rurſus: Sicq; gemens grauiter, cunctos affatur Achiuos. Senes autem cicadis ſimiles, animantibus acuta uoce præditis, cõparãtur. Iam quæcunq; chordæ in inſtrumentis tenues ſunt, & aſſiduè mouentur, aerem facilius ſecãt, unde & acutum ſonũ efficiunt. Craſſæ uerò lentum habentes motum, grauius ſonãt. Quamobrem etiam Homerus flagellũ acutum appellauit, quòd tenue cùm ſit, acutũ edat ſonũ. Hactenus de Muſica Homeri.

Porrò quum inter hæc & Pythagoræ mentionem fecerimus (cui taciturnitas, et ea ſilere quæ dicere nefas eſt, maximè placuit) uideamus num & Homerus ita ſenſerit. Nam de uinolentis ait:

Verbũ aliquod dixit, melius tacuiſſe quod eſſet.

Et Therſitem obiurgat Vlyſſes:

Contineas linguam, quamuis uideare diſertus
Orator ſine iudicio quum cuncta loquaris.

Et Aiax Idomeneũ taxando dicit: Semper procaciter loqueris, neq; procacẽ concionatorem te eſſe conuenit. Ad hæc, inter exercitus pugnã ineuntes, Troes clangore ac clamore auium inſtar ibant. Achiui uerò cũ ſilentio, animi robur ſpirantes. Clamor autẽ Barbarorum, ſilentiũ uerò Græcorũ eſt. Quapropter & prudentiſſimos quoſq; lingua cõtinentiſſima finxit, ut dum Vlyſſes filiũ adhortatur:

Si meus es uerè, peperitq; mihi tua mater,
Neſciat hoc pater Laertes, néue ſubulcus,
Neu quis ſeruorum, nec coniunx Penelopea.

Et rurſus eum admonet, Ne percuntator, tacita hoc ſed mente teneto.

Atq;

De Muſica.

Duplex Muſicæ genus.

Atq; huiusmodi quidem placita illustrium philosophorum sunt, quæ ab Homero originem habent. Sin uerò etiam horum meminisse oportet, qui proprias quasdam sectas sibi elegerũt, inuenerimus & illos occasionem ab Homero accepisse.

De Democriti simulacris.

Democritus enim imagines fingens, ex illis mutuatus esse uidetur: Aeneæ at uacuum fecit Phœbus simulachrũ. Alios inueniemus ijs deceptos, quæ ille non approbans, sed tẽpori seruiẽs, quibusdam attribuit. Dum enim Vlysses apud Alcinoum uoluptate ac delicijs diffluentẽ detineretur, in illius gratiã desserens ait:

Gratius esse nihil duco, quam cunctus abundè
Dum populus lætatur, in ædibus atq; canorus
Auditur fidicen, mensæ dapibusq; struuntur,
Vinaq; dum pateris fundit pincerna fidelis,
Hæc mea mens equidẽ pulcherrima iudicat esse.

Epicuri placitum.

His Epicurus adductus, summum bonũ in uoluptate posuit. Ad hæc, ille ipse Vlysses nonnunquã preciosa & tenera ueste induebatur, nonnunquam uerò pannis & pera. Et nunc apud Calypso ocium agebat, nunc ab Iro et Melanthio cõtumelijs afficiebatur. Hac uitæ imagine assumpta, Aristippus nõ solum cum paupertate & laboribus ualidè conflictatus est, sed etiam uoluptatibus affatim studuit.

Scitè dicta.

Cæterùm has quoq; sapientiæ Homericæ notas deprehendere licet, quod multa & egregia sapientum uirorum apophthegmata primus enũciauit, ut: Sequere Deum. Qui diuis parent, hos audiuere uocãtes. Et: Ne quid nimis. Alium quidem odi, qui uel nimium amauerit, uel oderit. Meliora sunt mediocria cuncta. Et: Sponde, noxa adest. Pro miseris miserum est spondere. Denique illud Pythagoræ, ad eum qui interrogabat, quis sit amicus? Alter ego. Par capiti meo. Adeandẽ apophthegmatũ speciẽ & sententia (quæ sic uocatur) pertinet. Est q; uniuersalis & succincta de rebus humanæ uitæ enũciatio. Porrò quũ poetæ, philosophi et oratores oẽs ea sint usi, atq; in edẽdis quibusdã sententiosis se exercuerint, Homerus primus multas et bonas sentẽtias per totã poesim protulit, nõnunquã demonstrãdo cuiusmodi hoc esset quod ostẽdere uellet. ut quãdo dicit: Rex etenim superat succensens inferiori. Nonnunquam uerò quid facto opus sit. ut: Principis est totam nequaquam stertere noctem. Cæterùm haud parum multi ex posteris, multas sententias ac bonas admonitiones, quas Homerus edidit, alijs uerbis expressérunt. Quorũ quædam exempla adducere, haud intempestiuum fuerit, ueluti est illud Homeri:

De sententijs.

Stultum est, insipidumq; Ioui, contẽdere summo.
Nunquid adhuc illum compescere quimus, euntes
In cœlum propius, iurgantes, uiq; tenentes?
Ast sedet excelsus, conamnia talia ridens,
Namq; putat præstare dijs se robore cunctis:
Omnia ab hoc pendẽt mala, suntq; immissa cuiq;.

Cui illud Pythagoricum affine est:

Τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν φιλόξωφ φιλοσόφων, τὰ δ' ὁμήρου τῶν ἀρχῶν ἐχόμενα. εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἐλομένων μνημονεῦσαι, εὑρεῖμεν ἂν καὶ ἐκείνους παρ' ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας. Δημόκριτος μέν, τὰ εἴδωλα ποιήσαντα δι' ἐκείνων, Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τοῦ ἀργυρότοξ' ἀπόλλων' ἄλλους δὲ παλαιθέντας. οἷς ἐκεῖνος οὐκ ἐπόμενος, ἀλλὰ πρὸς τὴν πρόσπτοντα καιρὸν ἁρμοζόμενος, πρόσθηκεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Ὀδυσσεὺς παρ' Ἀλκινόῳ κατεχόμενος, ἁβρυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ διαχεομένῳ, πρὸς χάριν αὐτῷ διαλεγόμενος ἔφη· οὐ γάρ ἐγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, ἢ ὅταν θυμοφθορῇσιν μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. δαιτυμόνας δ' ἀνὰ δώματ' ἀκούοντας ἀοιδοῦ ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τραπέζαι σίτου, καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι. τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. τούτοις παραχθεὶς καὶ ἐπίκωρος, τὸν ἥδιστον τέλος θυλαμονίας φώμισε. καὶ ἐπεὶ αὖτος οὕτως ὁ ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν ἅλῃ καὶ ἀπάλῃ χλανίδι ἠμπίσχετο, ποτὲ δὲ ῥακέοις καὶ πήραις. καὶ νῦν μὲν τῇ καλυκοῖ συμπαίζων, νῦν δὲ Ἴρῳ καὶ μελανθίῳ πορνυβρίζων. ταύτῃ εἰκόνα τοῦ βίου παλαιὸν ἀρίστιππος, καὶ πενίᾳ καὶ πόνοις συμπλακεὶς ἐρρωμένως, καὶ ἡδονῇ ἀφειδῶς ἐχρήσατο.

Τῆς Ὁμήρου σοφίας καὶ ταῦτα καταμαθεῖν ὅτι λέγεται, ὅτι καλὰ καὶ πολλὰ σοφῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα πρῶτος ἐφώνησεν. οἷον τὸ, ἕπου θεῷ. ὃς δὲ θεοῖς ὑπιπείθηται, μάλα τ' ἐκλυον αὐτοῦ. καὶ, μηδὲν ἄγαν. καί δ' ἄλλῳ νεμεσῶ ὃς δ' ἐξοχα μὲν φιλέεσκεν, ἐξοχα δ' ἐχθαίρεσκεν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. καὶ ἐγγύα, πάρα δὲ ἄτη. θεὸς αἰεὶ θεὸν γε, καὶ ἐγγὺς ἐγγὺς ἀεί. ὁ δὲ τοῦ πυθαγόρου πρὸς τὴν πυθομένην, τίς ἐστι φίλος ἑτοῖμος· ἄλλος ἐγὼ, ἴσον ἐμοὶ κεφαλῆς.

Ἐσὶ δὲ τὰ αὐτὰ ἰδέας τὰ ἀποφθεγμάτων καὶ ἡ παροιμία γνώμη, ἥπερ ἐστὶν ἀπόφασις καθολικὴ περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον, λόγῳ σωτόμῳ. καὶ τούτων δὴ χρησαμένων ταύτῃ ποιηταῖς καὶ φιλοσόφοις, καὶ λογογράφοις καὶ γνωμικῶς τινα ἀπεφαίνεσθαι ὠφελησάντων, πρῶτος ὅμηρος πολλὰς καὶ ἀγαθὰς γνώμας ἐνέγκατο διὰ ὅλης τῆς ποιήσεως, οὐκ ἀπεφαινόμενος οἷον ὕβριν ὁ βέλτιστος παρασῆσαι, ὡς ὅταν εἴπῃ· μειόσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ. οὐδ' ὡς δέον προστιθείς τι, οἷον·

Οὐκέτι παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἀνδρα.

Πολλὰς δὲ γνώμας καὶ παραινέσεις ἀγαθὰς ὁμήρου διεγκόντος, παρέφρασαν οἱ ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτὸν, ὧν τινα παραλείμματα οὐκ ἄκαιρόν ἐστι παραθέσθαι. οἷον ὅτι τὸ ὁμήρου νήπιοι, οἳ ζωὴ μαραίνομεν, ἄφρονέοντες, οὐ τιμὴν μεμαμεν καταπαυσόμενοι ἔσσομαι ἴσος τεῦ, ἢ ἔπει, οὐδὲ βίη; ὅσ' ἀφρόνων οὐκ ἀλεγίζει, ὅσ' ὄφελ' φησὶ γὰρ, ὦ ἀθανάτοισι θεοῖσι μάρτυρε. ἀγγέλου τε πλεκεσθὸν εἶναι ἄεικες. ὃς ἐχέθ', ὃ, τῆκον ὕμμι κακὸν πέμπουσιν ἑκάστῳ. παρὰ τοῦτο δὲ ὅτι πυθαγορικόν· ὅστις τε δαιμονίοισι τύχαις βροτοὶ

ἄλγε' ἔχουσιν. ὧν αὖ μοῖραν ἔχῃς πρέπως φέρε, μήδ' ἀγανάκτει. καὶ ὑπὲρ τούτου, τὸ Εὐριπίδιον· τοῖς πράγμασι γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών, μέλλει γὰρ αὐτοῖς ὀφλεῖν, ἀλλ' ὁ τυγχάνων τὰ πράγματ', ὀρθῶς αὖ τιθῇ, πράσσει καλῶς. πάλιν ὅμηρος μὲν φησι· τέκνον ἐμόν, τίπο μέχρις ὀδυρόμενος, ἐᾶν ἀχεύων, σὺ δὲ ἑδίαι κραδίῃ; ὁ δὲ πυθαγόρας· φείδεσθαι χρὴ ζωῆς, μή μιν καταβυσσοβορήσῃς. ἔτι ὅμηρος εἰπόντος, φῶς γὰρ νόος ὔδιν ὠπὶ χθονίοις ἀνθρώποις, οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε.

Ἀρχίλοχος τάτε ἄλλα αὐτῷ μιμούμενος, καὶ τοῦτο μὲν παρέφρασεν εἰπών· Τοῖς ἀνθρώποισι θυμὸς γλαύκῃ λεπτίνεω παῖ, γίνεται θνητοῖς, ὁποίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρῃ ἄγῃ. καὶ γὰρ ἄλλοις ὁμήρου εἰπόντος, ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, ἄλλῳ δ' ἐν στέθεσι νόον βυσσοπαγέα θῆκε, τῷ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκονται ἄνθρωποι, καί τε πόλις ἐσάωσε, μάλιστα δὲ αὐτὸς ἀνέγνω.

Εὐριπίδης πρὸς τοῦτο ἐποίησε. γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς δεῖ μὲν οἰκοῦντας πόλεις, δεῖ δ' οἶκον, εἰς δ' αὖ πόλεμον ἰσχὺς μέγα· σοφὸν γὰρ ἐν βάλσαμα, τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ. σὺν ὄχλῳ δ' ἀμαθία πλεῖστον κακόν. ἃ ἢ πρὸς τὸν ἑταῖρον τὸν ἰδομενέα πεποίηκεν· Ὦ πέπον, εἰ μὴ δὴ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες, ἀεὶ δ' ἡμέλλομεν ἀγήρω' ἀθανάτω τε ἔσεσθαι, οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην, οὔτε κέ σε ἐς πόλεμον ἀνδυσιάνειραν. νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσι θανάτοιο μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτόν, οὐδ' ὑπαλύξαι οἴομαι, οὔτε τιν' οὐχὶ ὀρέξομεν, οὔτις ἡμῖν. Αἰσχύλος μὲν λυτῆρος λέγων, ὅτως ἔφη. Ἀλλ' οὔτε πολλὰ τρώματ' ἐν σέργοις λαβὼν θνήσκει τις, εἰ μὴ τέρμα σωθέχοι βίου, οὔτ' ἐν σέγει τις ἥμενος παρ' ἑστίᾳ, φεύγει τι μᾶλλον ἢ πεπρωμένον μόρον. ἐν ᾧ πως λέγει Δημοδόκης ὅτως· Πέρας μὴ γὰρ ὅστις ἅπασιν ἀνθρώποισι τοῦ βίου θάνατος, εἰ' αὖ ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν κατείρξας τύχῃ. δεῖ γὰρ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασι τοῖς καλοῖς, φέρειν δ' ὅ, τι αὖ ὁ θεὸς δίδῳ, γυναῖκας. Πάλιν γὰρ τὸ ὁμήρου, ὅτι ἀπόβλητ' ὀπὶ θεῶν εἰκυῖα δῶρα, σοφοκλῆς παρέφρασεν εἰπών, θεῖον τὸ δῶρον τοῦτο, χρὴ δ' ὅσ' αὖ θεοὶ δίδωσι, φέρειν μηδὲν, ὦ τέκνον, ποτέ. πρὸς ἐκεῖνα δέ, ὅτ' οὐ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή, θεόκριτος εἶπεν· ἕνεκά οἱ γλυκὺ μᾶσε κατὰ στόματος χέε νέκταρ· ὡς δὲ καὶ ἄρατος πρέφρασε, τὸ μὲν, οἷσιν δ' ἄμμορός ὀστι λοιβῶν ὠκεανοῖο, εἶπών· ἄρκτοι δ' οὐρανὸν οὐκ ἐθέλουσι λοῦσθαι ὠκεανοῖο. τὸ δὲ· θυμὸν γὰρ ἀπ' ἐκ θανάτοιο φέρον), εἰπών. ὀλίγον δὲ ἧττον ξύλον εἶδεν ἐρυσθέν. καὶ πολὺ μὲν τούτων ἄλλα.

Ὁ δὲ πολιτικὸς λόγος ἔστιν ὃν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ᾧ φησὶν ὅμηρος πρῶτος γενέσθαι, ὡς φαίνεται. εἰ γάρ ἐστιν ἡ ῥητορικὴ δύναμις τοῦ πιθανῶς λέγειν, τίς μᾶλλον ὁμήρου ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ κατέστησε; ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπεραίρει, φῶτε τοῖς ἄλλοις μὲν ἴσα τοῖς λόγοις ἴσχειν ἀπολείπεσθαι.

Καὶ

Si male te uexent hominum consueta, feres tu
Aequo animo sortem, nō indignabere cuiquam.
Præterea et illud Euripidis: Rebus malis decet nec
indignarier. Prodest enim parum: sed infortunia
Aequo ferens animo, beatā uitam agit. Atq; Ho-
merus quidē rursus ait: Quur lacrymas fundis mi
quàm charissime nate, Atq; tuum maceras ani-
mū? Pythagoras uerò: Non maceres animū, uitæ Pythagoras.
quò parcere possis. Ad hæc Homero dicēte: Ta-
lis mens hominū est, lucē Saturnius almus Qualem
illis dederit, nutu qui quassat olympū. Archiloch. Archilochus.
cùm alia illius imitans, tum hoc paraphrasticè di-
xit: Eius modi mens est hominis, qualē diem Glau-
ci dedit Iouis uoluntas maximi. Et in alijs, Homē-
ro dicente: Nanq; alij Deus, ut curæ sint Martia
facta. Astalij dedit ut sapiat, sit prouidus, atque
Tum sibi tū reliquis, ac oppida seruet ab hoste. At-
que hæc ipse tenes in primis optime ductor. Euripi- Euripides.
des ad huius imitationem finxit: Vrbs & domus
uiris uiget sagacibus, Res bellicasq; uir peritus or-
dinat, Vnus quidem sagax necat manum hostium,
Turba imperita sed malum est uel maximum. In
quibus autem Idomeneus fingitur amicū adhortari:
Quod si uitātes hæc prælia, nulla senectus Immineat
nobis, nec mors incumberet atra, Non ego prima
acie pugnarim, nec quoq; pugnam Vt caperes un-
quam suasurus sim tibi amice. Clotho sed ex æquo
uoluat quum stamina cuiq;, Atropos atq; ea rescin-
dat nullo prohibente, Quæso alios superemus eun-
tes, aut superemur. Aeschylus post eum dicens, sic Aeschylus.
ait: Nec mortem obit, quicunq; uulnus accipit Le-
tale, uitæ ni sit huius terminus. Nec in domo sedēs,
necem uitauerit Vnquam magis, certum est enim
fatū omniū. In soluta aūt oratione Demost. sic ait:
Mors cūctis mortalib. uitæ terminus est, etiā si quis
eam in cellula conclusam seruet. Bonos autē uiros
decet semper egregia quæq; conari, ac generoso ani-
mo ferre, quicquid deus dederit. Rursus autem illud
Hom. Splēdida dona deus quæcūq; dedit retinēda.
Sophoc. alijs uerbis extulit: Donū Dei est, proindè Sophocles.
nec cōtemseris: Quicquid deus donarit, hoc nec re-
spuas. Secundum illud uerò: Huius ab ore fluēs uox
uicerit Attica mella, Theoc. dixit: Musa ideò de-
dit huic dulcem sermone liquorem. Quo modo autē
& Aratus hoc quidē paraphrasticè expressit: So-
la autē Oceani nō tingitur illa lauacro dicēs: Vrsæ
cæruleo uitātes æquore tingi. Illud autē: Animūq; à
morte lucrātur, dicens: Paruus nāq; gradus mor-
tem prohibebat acerbam. Atq; de his quidem satis.
Cæterùm ciuilis oratio in Rhetorica arte consistit,
quā Homer. primus tenuisse uidetur. Si nanq; Rhe- De Rhetorica.
torica uis est probabiliter dicēdi, quis maiorē quàm
Homerus in hac facultate operā posuit? Quippe qui
non solum magniloquentia omneis excellat, uerum
etiam sentētijs æquale uerborum pondus adhibeat.

Porrò

Porrò præcipua artis pars dispositio est, quam per totam poesim ostēdit, maximè in rerum initijs. Non enim exordio longè petito in Iliade usus est, sed ab eo tempore quo efficaciora ac celebriora facinora sunt edita. His autem inertiora, & quæ prius acciderant, in alijs locis succinctè ac obiter recensuit. Atque idem in Odyssea fecit, ubi à notissimis erroribus Vlyssis orsus est, in quibus occasionem habebat inducendi Telemachi, ac declarandi contumeliam procorum. Quæcunque uerò antè Vlyssi erranti contigerant, ipsum enarrantem inducit: ut non tantum uehementiora, uerùm etiam probabiliora uiderentur, quum ab ipso qui passus erat, dicerentur.

Porrò quum omnes oratores subinde exordijs utantur, ut auditorem attentum aut beneuolum faciant: poeta quoque ijs potissimum exordijs usus est, quæ auditorem & mouerent, & attentum redderent. ut dum in Iliade præfatur, se dicturum quanta mala Græcis ob Achillis iram & Agamemnonis contumeliam acciderint. Et in Odyssea, quot labores & pericula perpessus Vlysses, cuncta animi prudentia & tolerantia uicerit. Denique in utriusque poematis exordio Musam ideo inuocat, ut ea quæ dicerentur, angustiora, maiorisq; existimationis essent. Porrò quum multas personas, uerba ad familiareis, amicos, aut populum facienteis introducat, unicuique decorum in dicendo tribuit. Vt ab initio, ubi Chrysam in oratione ad Græcos fingit commodissimo exordio usum esse. Optat enim ipsis, ut hostilibus superiores facti, domum redeant, ut beneuolentiam ab eis captet, deinde filiam postulat. Achilles autem ob Agamemnonis minas indignans, orationem mixtam tum pro se, tum pro Græcis habet, ut et illos auditores benigniores faceret. Omnes nāque in bello amandatos fuisse, non priuatarum alicuius inimicitiarum causa, sed in Agamemnonis & fratris eius gratiam. Ad hæc, ob multa egregia facta, se munus non ab istis, sed ex communi Græcorum consensu accepisse. Quibus ex aduerso Agamemnon respondens, non curat ipse quoque quibus multitudinem demulceat. Quum enim Achilles dixisset se in patriam rediturum esse, ob contumeliam qua erat affectus: non dixit Abi, sed Fuge: ut hoc, quod simpliciter dictum erat, probro ei daret. Denique non, Obsecro, inquit, te ut maneas: adsunt enim alij quoque, qui me in precio habebunt. id quod auditoribus gratum erat.

Iliadis exordium.

Odysseæ.

Achillis oratio.

Præterea Nestor orator introducitur, quem suauiloquum, & tinnulum concionatorem appellat:

De Nestoris oratione.

Cuius ab ore fluens uox uicerit Attica mella.

Quo elogio Rhetori nullū maius obtigerit. Quid autem is orando tractat? Orditur ab exordio, quo dissiden-

Καὶ πρῶτον ὅτι ἡ τέχνης ἡ οἰκονομία, ἣν διὰ ὅλης τῆς ποιήσεως ἔστησι, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων. ὁ γὰρ πόρρωθεν ἐμβαλὼν, τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰλιάδος ἐποιήσατο, ἀλλὰ μὴ καθ' ὃν χρόνον αἱ πρῶται ξυμφοραὶ γέγονασι καὶ ἀκμαιότατα κατέσκηψαν. τὰ δὲ τούτων ἀγχοτάτω, ὅσα ἐν ᾧ παρελθόντι χρόνῳ ἐγένοντο, σωτόμως ἐν ἄλλοις τόποις παρεδηλώσατο. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ πεποίηκεν, ἀρξάμενος μὴ ἀπὸ τῶν τελευταίων ἢ πλανῆς τοῦ ὀδυσσέως χρόνων, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη μὴ πρὸ τῆς τηλεμάχου εἰσαγωγῆς, καὶ τῷ τὰ μνηστήρων ὕβριν ἐμφανίζειν. τὰ δὲ πρὸ τούτων ὅσα ᾧ ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ συνέπεσεν, αὐτὸν πρώτῳ διηγόμενον, ἃ καὶ δεινότερα μὴ πιθανώτερα ἐμέλλε φαίνεσθαι ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ παθόντος λεγόμενα. ἀεὶ πρίνων χρωμένῳ τῶν ῥητόρων πρὸς πᾶσι μάλιστα τῷ ἐπικαιροτάτῳ καὶ πιθανωτάτῳ πρὸς τὴν ἀκρόασιν διαιρεῖν. ὅτε τὴν ἰλιάδα πρανάφωνῶν, ὅτι μέλλει λέγειν ὅσα δι' αὐτὸν ἀχιλλεὺς ἐργάσατο, καὶ τὴν ἀγαμέμνονος ὕβριν, κακὰ τοῖς Ἕλλησι συνέβη· καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ, ὅσοις πόνοις καὶ δεινοῖς ποδιπόνων ὁ ὀδυσσεὺς, πάντων τὴν ἐν ψυχῇ σωτηρίαν καὶ κατορθώσεις ἐποιήσατο. καὶ ἐν ἑκατέροις τῶν ποιημάτων, τὴν μοῦσαν παρακαλεῖ, ἵνα θειοτέραν καὶ μείζονα τὴν δόξαν τῶν λεγομένων παράσχῃ. πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων λέγοντα ποιῶν ἢ πρὸς οἰκείους, ἢ φίλους, ἢ ἐχθρούς, ἢ δήμους, ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἶδος τοῦ λόγου ἀποδίδωσιν, ὡς πρὸ μὲν ἀρχῆς πεποίηκε αὐτῷ ὁ χρύσης ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Ἕλληνας λόγοις, χρησιμωτάτῳ προοιμίῳ κεχρημένον. σωθῆναι γὰρ αὐτοῖς πρότερον ἱκετεῦσαι τὸν πολεμίων, καὶ οἰκαδε ἀναστρέψαι, ἵνα τὴν παρ' αὐτοῦ θύγατρα ἀποσπάσηται. ἔπειτα ὅτως ὑπὲρ μὲν παιδὸς παρακαλεῖ. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς ὠδὶ τῇ ἀπειλῇ τοῦ ἀγαμέμνονος θυμόν, μιγνύς τε ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τὸν ἑλλήνων λόγον, ἵνα ἐκείνους ἀκόσαντας δυνατέρους κατασήσῃ. πάντας γὰρ ὧδε φησὶν ὁ πόλεμον ἐκάλεσαι, οὐκ ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας ὄντα, ἀλλὰ εἰς χάριν αὐτοῦ τοῦ ἀγαμέμνονος, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. καὶ πολλὰ μὲν πεποιηκέναι ἑαυτόν, τὸ δὲ γέρας ὁ παρὰ τούτων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ λοιποῦ τῶν ἑλλήνων εἰληφέναι. οἷς αὐτιλέγων ὁ ἀγαμέμνων, οὐκ ἀπορεῖ ὅπως καὶ αὐτὸς θρασυνθήσεται τοῦ πλήθους. φήσαντος γὰρ τοῦ ἀχιλλέως ἀπιτλεῖν εἰς τὴν πατρίδα, εἰ ἂν ἐπαθόν ὕβριν, οὐκ ἐροῦν ἄπιθι, ἀλλὰ φεῦγε, τὸ ἁπλῶς ῥηθὲν εἰς τὸ ἀσελγέστερον μεταβαλών. καὶ ὅτι ὁ παρακαλῶν μόνος, πάντες γὰρ καὶ ἄλλοι, οἵτινες μὴ ἐξιόντες μένωσιν ἢ μὴ τοῖς ἀπιοῦσι διεκελευσμένοι.

Καὶ ὧδε τέρπις εἰσάγει ῥέοντα ὁ νέστορα, ὃν ἡδυεπῆ καὶ λιγὺν ἀγορητὴν προσεῖπε· τὸ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίονα ῥεῖν αὐδήν. οὐ μεῖζον ἐγκώμιον ἂν ἐγράφετο ῥήτορος· τί δὲ οὗτος διαπράττεται τοῖς λόγοις; ἄρχεται μὲν ἀπὸ προοιμίου, διὰ οὗ μετάγνωσιν ἐμποιῶν

ἐμποιεῖν πειρᾶται τοῖς διαφερομένοις ἀρισθῦσιν, γνῶσιν αὐτῶν παρασκευάζων, ὅτι μαχόμενοι παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις. προέσι δὲ νουθετῶν ἑκάτερον, καὶ πείθει ἑαυτῷ, ὡς πρὸς βυτόρῳ παραινῶν· καὶ γὰρ τῷ σωφρονίζειν τὸν ἕτερον, λοιδορεῖσθαι τὸν ἕτερον λέγει. τῷ μὲν γὰρ ἀγαμέμνονι πραΰνει, μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸν δοθέντα τῷ πολλὰ λελεκμηκότι γέρας. τῷ δὲ ἀχιλλεῖ, μὴ ἐρίζειν τῷ βασιλεύειν πεφυκότι. καὶ πρέποντα ἑκατέρῳ ἐπαινῶν, τῷ μὲν ὡς πλείονων βασιλεύοντι, τῷ δὲ ὡς πλέον ἰσχύοντι, τὸν μὲν ἧττον πραΰνειν αὐτὸν ἐπιχειρεῖ.

Τί δὲ, οὐχὶ καὶ γνῶσις ἐξῆς, ὁπότε εἴδε τὸ ὄνειρον ὁ ἀγαμέμνων, ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέρον τὰ πρὸς τὸν δῆμον, καὶ ὁπλίζειν τοὺς Ἕλληνας πρὸ πολέμου, ῥητορικῇ χρῆται τέχνῃ, τοὐναντίον οἷς βούλεται πρὸς τοὺς πολλοὺς λέγων, ἵνα πεῖραν λάβῃ τῆς ὁρμῆς αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ἐπὶ ἑαυτόν. ἀλλ' αὐτὸς μὲν πρὸς χαλεπὸν λέγει, ἄλλον δέ τινα τοῦ πείθειν αὐτοὺς διαμιμῆσαι προτρέπει μᾶλλον, ὡς οὐ τῇ ἀληθείᾳ τοῦ βασιλέως θέλοντος. καὶ γὰρ οἷς δημηγορεῖ, ἐμφαίνει ὅτι τοὐναντίον βούλεται. ὁ γὰρ ἐχόμενος τοὺς λόγους τούτους ἔσιν ὀλυσσεύς, παῤῥησίᾳ τῇ πρεπούσῃ χρώμενος. καὶ τοὺς μὲν ἀρίστους λόγοις πρωτίστοις πείθων, τοὺς δὲ ταπεινοτέρους καταπληκτικῶς ἀκούειν τῶν κρειττόνων ἀναγκάζων. καὶ τὸν ἄτακτον καὶ θορυβοῦντα τὸν πολλὸν καταπαύσας, ἅμα πάντας πείθει λόγοις ἐμφρόσι, μετρίως μὲν ὀνειδίσας, διότι ἀκέτι τελοῦσιν ἃ ὑπέσχοντο, καὶ ἅμα συγγνώμης ἀξιώσας, ὅτι πολλὰ χρόνου ἄπρακτοι μένοντες, τῶν φιλτάτων ἐστέρηνται. πρακλήσει δὲ καὶ ἐλπίδι τῇ ἐκ τῶν μαντείων, συμπείθων μένειν.

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Νέστωρ λόγους ἀξιολογωτάτους μὲν, εἰς τὸν δὲ τέλος ἀσθενεῖς ποιούμενος, καὶ πολέμου παρρησίᾳ πρὸς τοὺς ἤδη μεμαλακισμένους χρώμενος, πείθει τὸ πλῆθος καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας, εἰς ὀλίγους τοὺς μηδενὸς ἀξίους ἀναφέρων, τοὺς πολλοὺς δὲ τρέπει. πρὸς ἅπασι δὲ καὶ ἀπειλῇ τοῖς ἀπειθοῦσι, καὶ θυθείως συμβουλεύει τῷ βασιλεῖ, ὅπως χρὴ καταλέγειν τὰ στρατιωτικὰ τάγματα.

Πάλιν δὲ τοὺς ἡγεμόνας τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων, τὰ μὲν διατυχησάντων, τὰ δὲ πταισάντων, καὶ τὸν φόβον καταπαύων, ὁ μὲν Διομήδης, ἅτε τὸν ἐπὶ νεότητι θρασὺν, καὶ τὴν ἐπὶ ἀρίστειας παῤῥησίαν ἔχων, πρὸς τοὺς ἀπὸ δειλίας τὴν ἀφορμὴν ἀξιώσας τὸν πρὸς τὸν βασιλέως ὀνειδισμὸν, τότε μὲν πλήσσεται τοῦ ἀγαμέμνονος, ὡς ἀπὸ ἀναισχύντου συμβουλεύοντος φεύγειν. φησὶ γὰρ ἀτρείδη, σοὶ πρῶτα μαχέσομαι ἀφραδέοντι ἢ θέμις ἔστιν ἀνάξ ἀγορῇ, σὺ δέ μήτι χολωθῇς. τὸν οἷς ἅμα μὲν νουθετεῖν αὐτὸν ἀπειρημένος, ἅμα δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ ὀργὴν παραιτούμενος. τὰ μὲν φθάνοντα διαπεπραχθαι ἑαυτῷ, ἀνεπαχθῶς ἀναμιμνήσκει λέγων, ταῦτα δὲ πάντα ἴσασ' ἀρχέων ἡμῖν μὲν νέοι, καὶ γέροντες.

diſſidentibus optimatibus pœnitudinem incutit, & cogitandi anſam dat, quòd dum inter ſe diſceptarent, hoſtibus lætitiæ occaſionem præbituri eſſent. Primò autem utrunq; admonet, & ut ipſi tamquam ſeniori obſecundet adhortatur. Atq; dum alterum modeſtiæ commonefacit, alteri gratificatur. Siquidem Agamemnonem hortatur, ne munus ei datum, qui multum laboris exhauſerat, eriperet, Achillem uerò, ne cum ſummo rege contenderet. Deniq; neutrum ſua laude fruſtratur, dum illum pluribus imperare, hunc uerò plus fortitudinis habere dicit. Atq; hunc in modum eos mitigare annititur. Nónne uerò & in ſequentibus (quando Agamemnon ſomnium uidebat, quod bonam ei ſpem Iouis iuſſu faciebat, atq; ut Græcos armaret iubebat) Rhetorica uſus eſt arte? dum contraria iis quæ ſentiebat, ad multitudinem dicit, ut de illorum uoluntate periculum faceret, néue moleſtus eſſet, quòd eos pro ſeipſo belligerare cogeret. Atq; ipſe quidem plebi grata dicit. Alius autem quidam eorum, qui perſuadendi facultatem habebat, ad perſeuerandum hortatur, ut quæ ipſiſſima regis ſententia eſſet. dum enim orationem ad plebem habet, declarat quòd contrarium, quàm præ ſe ferebat, uellet. Vlyſſes autem illius uerba excipies, ac decora in dicendo libertate utens, optimatibus mitibus dictis perſuadet: inferiores autem additis minis, ſe præſtantioribus auſcultare cogit. Turba denique multitudinis et tumultu ſedato, ſimul omnibus prudentibus dictis perſuadet, modeſtè illis exprobrans, quòd pollicitis non ſtarent: ſimulq; eos uenia dignatur, quòd multo tempore ocium agentes, chariſſimis deſtituti eſſent. Ac tandem conſolatione & ſpe illis ex uaticinio facta, ut maneant perſuadet. Ad eundem modum & Neſtor uerba quidem nō nihil immutata, ſed in idem tendentia faciens, ac maiori in dicendo libertate aduerſus deſidia marceſcentes utens, multitudini perſuadet: & neglegentiæ cauſam in paucos referens, multos rubore ſuffundit. Addit autem & inobedientibus minas, atq; regi ſtatim conſulit, quo pacto militares copiæ centuriandæ ſint. Rurſus autem quum in bello Græci partim rem bene geſſiſſent, partim offendiſſent, & in metu eſſent, Diomedes (quippe à iuuentute confidentiam, & ex ſtrenuitate dicendi libertatem habens) donec animi ſui magnitudinem commoſtraſſet, regis probrum ſilentio prætereundum putauit: tum uerè Agamemnonem obiurgat, ut qui præ ignauia fugam conſuleret. ait enim:

Tecum rex mihi diſceptatio perperam agente,
Legibus atq; licere puto, proin ne ſtomacheris.

In quibus ſimul eum admonere conatur, ſimul & iram ab eo deprecatur. At tum demum anteacta ſua geſta ſine inuidia commemorat, dicens:

Cuncta hæc facta ſciunt iuuenesq; ſenesq; Pelaſgi.

Artificioſa Agam. oratio.

Vlyſſis dehortatoria.

Neſtoris oratio, ex lib. 2. Iliad.

Diomedis oratio.

Εἰς

In

In ijs autem quæ sequuntur, Græcos adhortatur, collaudando eos artificiose. Vsq; adeò Dolopes ignauos esse putasti, Infelix, ueluti modò cunctis cõsuluisti. Deniq; ipsum Agamemnonem placat, liberum ei faciens, si uelit abire: alios enim sufficturos. Imò & si omnes fugæ se mandauerint, tamen se cum socio permansurum esse, ac pugnaturũ, dicens: Vterq; nostrũm, ego & Sthenelus pugnabimus. Nestor uerò hunc ob egregia quidem consilia & facta commendat. Sub finem autem consilij ait, se (quippe natu maiorem) dignum esse qui admoneat. Ac tandem oratione prosequitur, quo pacto legati ad Achillem mittendi sint. Porrò in illa ipsa legatione, oratores uarijs artibus utifacit. Vlysses nanq; orationem exordiens, non statim dicit, Agamẽnonem pœnituit quòd Briseidẽ rapuit, puellam restituere uult. Et: Dona quædã nunc mittit, quædam uerò in posterum pollicetur se daturũ, (neque enim commodum erat illa commemorare, turgente etiamnum illius animo) sed primò Achillem ad commiserandum Græcorum uices prouocat: deinde ait, eum posthac calamitatibus illis frustra medelam adhibiturum, quum non amplius poterit. Deinceps & Pelei monita illi in memoriam reuocat, dum inuidiam à se amoliens, sermonem personæ patris attribuit, utpote quæ ipsum magis flectere posset. Demum quando iam mitior factus esse uideretur, tum donorum Agamemnonis mentionem facit, ac rursus sermonem ad supplicandum pro Græcis trãsfert: Esto quòd Agamemnoni iure sis infensus, attamen illos te seruare decet, qui nihil in te peccauerunt. Conueniebat enim Epilogum (in quo præcipua orationis capita refricantur) eiusmodi rebus instructũ esse, quæ auditorem nihil offenderent. Postrema autem exhortatio aculeum quendam habet, qui aduersus hostes ipsum contemnentes incitaret. Nunc enim, inquit, Hectorem interfeceris, si se tibi opposuerit, quandoquidem nullum Græcorum sibi æqualem esse dicit. Phœnix autẽ ueritus, ne preces per se non satis efficaces essent, lacrymas profundit, ac primùm quidẽ eius consilio assentitur, dicens: se non derelinquendum, si Achilles nauibus istinc soluturus esset: hoc enim illi gratũ erat. Huiusq; rei causam esse dicit, quòd Peleus eum adhuc infantem ipsi educandum commiserit, ac dignum putauerit qui ei & dicendi & faciendi magister esset. Obiter autem & peccata eius in iuuentute cõmissa narrat declarans huiusmodi ætatem rerum imperitam esse. Atque orando pergens nihil eorum omittit; quæ ad exhortationem faciunt, cunctis Rhetorũ præceptis summatim utens. Primò, quòd honestũ sit, cũ supplicante, dona mittẽte, et nõ solũ optimos quosq; legatos, sed ex illis præstãtissimos amãdãte, in gratiã redire. Deinde, quòd & ipse dignus sit qui exaudiatur, quippe illius & educator, & præceptor. Deniq; futurum esse, ut pœnitentia ducatur, si præsentẽ occasionem amiserit. Atq; ad hoc probandũ Meleagri exẽplo utitur, qui dum à

Vlyßis ſua ſoria ad Achillem.

De Phœnicis ad Achillem oratione.

Ab honeſto

Εἰς δὲ τὰς ἑξῆς πρόφασιν αὐτὸν ἐλλιπας, τεχνικῶς ἐγκωμιάζων αὐτὸν· δαιμόνι, ὅτῳ τοσάδε ἔλπεαι ὕπνας ἀχαιῶν ἀπολέμους τ' ἔμμεναι, καὶ ἀϋτλισίας, ὡς ἀγορεύεις; καὶ αὖτε τ' ἀγαμέμνονα λυσωπεῖ, συγχωρῶν αὐτῷ εἰ βέλεται ἀπιγέμεναι. οὐ γὰρ ἄλλος ἀζαρκέσσῃ, εἴ κ' αὐ τοιόνδε φύγωσιν, αὐτόν γε σὺν θεῷ ἑταίρῳ μίμνειν καὶ μάχεσθαι, εἰπών· νῶϊ δ' ἐγὼ θοὸς ἠνίοχός τε μαχησόμεθα. ὁ δὲ νέστωρ, τότῳ μὲν γνώμης τε καὶ πράξεως ἀρετὴν μαρτυρεῖ, ὅσα δὲ εἰς τέλος συμβουλῆς ἀφέρει, ἑαυτὸν ὡς πρόβυτερον αἰεὶ παραινεῖν ἀξιοῖ. καὶ ἐπέξεισι τοῦ λόγου, τὴν πρὸς ἀχιλλέα πρόβασιν πᾶσκοῦσαν ἐπιχειρῶν.

Καὶ τοιαύτῃ δὲ τῇ προβάσει, ποικίλαις τέχναις ποιεῖ χρωμένους τοὺς ῥήτορας. ὁ μὲν γὰρ ὀδυσσεὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὐκ εὐθέως ἔφη ὅτι ἀγαμέμνων μετεγνωκὼς ὧδε τῇ βρισηίδι ἀφιερέσει, τήν τε κόρην ἀπέλωσι, καὶ δῶρα τὰ μὲν παραυτίκα πέμπῃ, τὰ δ' ὕστερον ἐπαγγέλλεται. ὁ γὰρ ἂν χρήσιμον, οἰόμενος ἔτι τῷ θυμῷ, ταῦτα ἐπομιμνήσκειν. ἀλλὰ πρῶτον ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν τὸν ἀχιλλέα εἰς οἶκτον τῶν ἑλληνικῶν ἀτυχημάτων· εἶτα εἰπών, ὡς ὕστερον βουληθεὶς ἐπανορθώσασθαι τὰς συμφορὰς, οὐκέτι δυνήσεται. μετὰ ταῦτα τὸ πολλοὺς πᾶσαν ἐπανέστεων ἀνέμνησεν, ἑαυτὸν μὴ ἐφαιρῶν τὸ ἐπαχθές, ἵνα ᾖ μᾶλλον οἷον ῥέπειν δυνάμενον πρὸς πάθος τῷ τοῦ πατρὸς προθεὶς τὸν λόγον. καὶ ὅτε εὐθὺς πρόσθεν αὐτὸν ἔφη, τότε καὶ τὸν ἀγαμέμνονα δώρων ἐμνημόνευσε· καὶ πάλιν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων δεήσεις μετέβαλε τὸν λόγον, ὅτι εἰ καὶ δικαίως ἀγαμέμνων μέμφεται, καλὸν γοῦν σῶσαι τοὺς μηδὲν εἰς αὐτὸν ἁμαρτηκότας. ἐλπὶς γὰρ καὶ τὸν ἐπίλογον μηδὲν τῶν λυποῦντων ἔχειν τ' ἀκούοντας, ἐπεὶ καὶ μάλιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων. ἡ δὲ τελευταία πρόκλησις ἔχει τι καὶ διεγερτικὸν ὧδε· οὐ πολεμίους, ὡς καὶ αὐτὸ καταφρονοῦντας. νῦν γὰρ ἄν, φησιν, ἕλοις τὴν ἕκτορα, εἴ σε καταντίον σαίη, ἐπεὶ ὀλίγα τ' ἑλλήνων ἑαυτῷ φησὶν εἶναι ὅμοιον. ὁ δὲ φοῖνιξ διαλοιπὼς μὴ γνώμης ὕστερον, ἢ προσῆκε, χρῆναι τῇ διηγήσει, δακρυα προΐεται, ἡ πρῶτον μὲν τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ σωτίθεται, φάσας μὴ ἀπολειφθήσεσθαι αὐτοῦ, εἰ ἀπάνειοι. οὐδὲ γὰρ ἦν αὐτῷ διεχαρισμένον. καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅπως τρέφειν αὐτὸν ὑπεδύθη πρὸς τοῦ πηλέως, νήπιον πρὸς λαβὼν, καὶ δι' ἀσκηλοῦ ἔργων καὶ λόγων εἶναι ἠξιώθη.

Παραλιπεῖται δὲ καὶ τὰς ὑπὸ τῆς νεότητος ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἐμφαίνων ὡς καὶ ἄδολον ἡ τοιαύτη ἡλικία, καὶ προϊὼν οὐδὲν τῶν εἰς πρόσοψιν παραλείπει, πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις ῥητορικῶς χρώμενος, ὅτι διαλλαχθαι καλὸν τοῖς ἱκετεύουσι, καὶ δῶρα πέμποντι, καὶ πρέσβεις αὐτὸν χρίσας, ἀχαιόνων τιμιωτάτους ἀπεσταλκότι. καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς δίκαιος ὀργὴν ἀνεῖναι, προφοβούς τε ὤν, καὶ δεδιὼς καλόν. καὶ ὅτι μεταγνώσεται πρόεμνος τ' ἀπόντα λαερόν. καὶ παραι-

Fortaßis ita legendũ ὧν τίμιον ἀναμίνει.

C δίσματι

fami-

σχήματι χρῆται τῷ περὶ μελέαγρον διηγήματι, ὅτι
διακελεύονται πρὸς τὸ οἰκεῖον βουλεύειν τὴν
πατρίδι, ὁ συνεπαίνειν, ἕως ἐπὶ τὸν αὐχένας τ κατα-
λαβόντων τὴν πόλιν συμφορῶν, ὧν ἐν ἀμυδρῷ ἐ-
στράπτω.

Αἴας δὲ, οἷός μὲν οὐ μετρίας ἐδεῖτο ἐλευθ. παῤ-
ῥησίας δὲ χρησάμενος, καθιέναι τὸ φρόνημα τοῦ ἀ-
χιλλέως διέγνω, τὰ μὲν δικαίως ὑπὲρ πλήθους, τὰ
δ' ὀργῆς πρὸς παραλῶν, ἵνα μὴ τελέως παροξύνῃ. ὅτω
γὰρ ἥρμοζε δεῖσθαι τοῦ ἀριστέως μετειλήφοτι.

Πρὸς δὲ τούτων ἕκαστον ὁ ἀχιλλεὺς ἀπεκρίνατο,
ἦθος γενναῖον ἅμα καὶ ἁπλοῦν ἐμφαίνει. τοῖς μὲν γὰρ
ἄλλοις ἐλεγχικῶς ἅμα, καὶ μεγαλοφρόνως ἀντιλέ-
γει, αἰτίας δικαίους τῆς ὀργῆς παρεισάς, αἷσπερ δὲ ἀπ-
λογεῖται. καὶ ὀλιγωρεῖ μὲν ἔφη ἀπλοῦσθαι τῇ ὑστε-
ραίᾳ, καίπερ τόμενος δέ πως ταῖς φοίνικος δεήσεσι,
βουλεύεσθαι φησι περὶ τοῦ ἀπόπλου ἐκκινηθεὶς ὑπὸ
τοῦ ἀχιλλέως παῤῥησίας, ὁμολογεῖται πᾶν ὃ μέλλει
ποιήσειν, ὅτι ὑπέρτερον ἔξεισιν ὧν ἐν πόλιμον,
πρὶν ἂν ὁ ἕκτωρ ὧν τὰς σκηνὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς ναῦς
ἀφίκηται, οὐ πολλὰς τῶν ἑλλήνων ἀπεκβανών. φθά-
σας φησὶν, ὅτι καί πῦρ ἐκθύμως μαχόμενον ἐν ἕκτορα
παύσεσθαι νομίζω. ἐγὼ γὰρ ὅτε περικαιόμενον πρόσθεν
ὑπὸ τοῦ ὀλυσσέως, πρὸς τ ψυχρίαν τῆς ὁρμῆς τ ἕκτορος
ἀντέθηκεν.

Ἐν δὲ τοῖς τ φοίνικος λόγοις διακεῖνο πρίσκουσιν,
ὅτι τέχνη ὄντι ἡ ῥητορική. φησὶ γοῦν ἀχιλλεὺς· Διότι
παρέλαβόν σε νήπιον ἔτι πατὴρ ἐμὸς πολέ-
μιόν, ὀλ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρα ἀριπρεπέα τελέσσαι. τέκνον ἐμὸν ἐκ μὲ πέφυκε διδασκόμενα τὰ δέ
παντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔρ-
γων. ἐν οἷς καὶ οὗτος δείκνυσιν, ὅτι ἡ τ λόγων δύ-
ναμις μᾶλλον τοὺς ἀνδρας ὀρθοῖ ἢ τὰς ἀπορίας.

Εἰ δὲ μὴ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τ ποιήσεως τόποις εὑ-
ρεῖν λόγους τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἐχομένους. καὶ κα-
τηγορίας, καὶ ἀπολογίας ἐπιδείκνυσι βάθρον ἔστι ἄλ-
λοις, καὶ ἐν οἷς ὁ ἕκτωρ καθάπτεται τοῦ ἀδελφοῦ, ἀνει-
δίζων αὐτῷ δειλίαν, καὶ ἀκολασίαν, καὶ ὅτι τοιούτους
ὧν ἠδίκει πόρρω ἀπῳκισμένους, ὀλίγων αἴτιος κακῶν
τοῖς οἰκείοις ἐγίνετο. καὶ ὁ ἀλέξανδρος ἐκλύει τ θυ-
μὸν τοῦ ἀδελφοῦ, δικαίως ὡς ἐγκαλούμενος συγκατα-
τιθέμενος, μὴ δεῖν ὑποχέσθαι τῷ πρὸς τ μενέλαον μά-
χῃ ἀρνούμενον τὸ ἔγκλημα τῆς δειλίας.

Καὶ ὅτι μὲν τεχνίτης λόγων ὅμηρος, πᾶς τις ἂν
εἴποι νῦν φρονῶν. ἅπαντα γὰρ μὴ τὰ ἄλλα ἐξ αὐτοῦ τῆς ἀνα-
γνώσεως. ἐπιμελήσει δὲ ὀλίγα χαρακτηρίσαι οὗτος ῥήτο-
ρας. τ μὲν γὰρ νέστορα ἡδεῖ καὶ πεπεισμένον τοῖς ἀκού-
σιν εἰσάγει· τ δ' μενέλαον βραχυλόγον μὴ δύνασθαι,
καὶ τ πεπειμένα τυγχάνοντα. τ δὲ ὀδυσσέα, πολλῇ
καὶ ποικίλῃ τῇ δεινότητι τῶν λόγων διεσκευασμένον. ταῦ-
τα γὰρ τοῖς μὲν τότοις ἥρωσιν ὁ αὐτεῖδης μαρτυ-
ρεῖ, ἀκούσας αὐτῶν ὁπότε πρεσβεύοντες ἀφίκοντο εἰς
τὴν ἴλιον.

Καὶ ταύτας τὰς ἰδέας τῶν λόγων ὅμηρος πρέπου-
σιν αὐτοῖς, ἐν τῇ ποιήσει διέξεισι ἀπαθῶς. οἶδε δὲ καὶ
τὴν

familiarib. obsecraretur, ut suppetias patriæ ferret, illis morẽ non gerebat, donec præ necessitate calamitatum urbẽ inuadẽtiũ, ad hostiũ uim propulsandam uersus est. At Aiax neq; commiseratione, neq; supplicatione sibi opus esse putans. sed libertate dicẽdi usus, Achillis ferocitatem illam deprimere decreuit: partim quidẽ eum opportunè obiurgans, partim uerò generosè obsecrãs, ne eum tandem irritaret. Sic enim ei conueniebat, qui eadem uirtute pollebat. Horum autem unicuiq; Achilles respondens, mores generosos et simplices præ se fert. Aliys nanq; argute simul & magnificè contradicit, dum probabileis iræ suæ causas adducit. Aiaci autem se purgat. Ac Vlyssi quidem ait, se postera die nauigio in patriam remeaturum. Quum autẽ precibus Phœnicis nonnihil flecteretur, ait se de classe in patriã reducẽda consiliũ capere. Aiacis uerò libertate motus, ingenuè fatetur quicquid facturus erat: quòd scilicet non antè in prœliũ descensurus esset, quàm Hector ad tẽtoria ipsius & naues, multis Græcorum necatis, peruenisset. Vbi etiam dicit, se Hectorẽ quantumuis in pugna ferocem, sedaturum esse. Atq; hoc illi Vlyssis dicto opposuit, quo eũ adhortatus erat, ut Hectoris impetum reprimeret.

De Aiacis ad Achillẽ oratione.

De Achillis ad legatos responsione.

In Phœnicis autem oratione & illud exhibet, quòd Rhetorica sit ars, dicit enim Achilli: Idcirco puerum te, nec graue Martis onus, nec Concio quid posset gnarũ, accepi erudiendum. Namq; forum celebrat multos, redditq; beatos. Idcirco inquam misit, ut hæc te cuncta docerem, Vt dicendo fores clarus, belliq; gerẽdis. In quibus & hoc innuit, quòd dicẽdi facultas potissimùm uiros illustreis faciat. Est autẽ & in aliys multis poeseos illius locis inuenire orationes rhetoricam sapientes. Accusationis nanq; & purgationis modum cùm in aliys cõmonstrat, tum in quibus Hector germanum taxat, timiditatẽ & incontinẽtiam ei exprobrans: & quòd, quum talis esset, tamẽ homines procul dissitos iniuria afficisset, unde suis malorũ autor extitisset. Alexander uerò germani excandescentiam in hoc frangit, quòd se iure optimo reprehẽdi ab illo fatetur: & timiditatis crimẽ amolitur, dum pollicetur se singulari certamine cum Menelao congressurum. Homerum itaq; dicendi artificem esse, nemo rectè sentiẽs negauerit. Quippe cùm et alia euidentissima exempla ex eo adduci possint. non neglexit autem quin singulas singulis oratoribus dicendi formas attribueret: Nestorem suauem, & auditoribus gratum: Menelaum uerò breuitati studentem, & propositi assequentem: Vlyssem uerò multa & densa uerborum suppellectili utentem. Hæc enim Antenor de duobus Heroibus istis testatur, quòd eos audiuisset, quando legatione fungentes Ilium peruenerant.

Epilogus particularis.

Atq; has dicẽdi species Homerus ipse passim in sua poesi insinuãs, exhibet. Nouit autẽ & orationũ

conten-

De contradictione. contentionem, qua semper in omni negotio contraria ponuntur, ut per probabilem dicendi facultatẽ idem & probent, & improbent. Ait enim:

Flexibilis quanquã sit lingua hominũ, uariusq;
Sermo hinc exoriatur, & omnigena regione
Huc illuc uolitet multus: constat tamen illud,
Qualia uerba facis, quòd talia mox tibi fient.

De summaria narratione. *Nouit autem eadẽ & copiosius dicere, & breuius repetere, id quod Recapitulatio uocatur, et apud Oratores in usu est, quando negotium postulat rem pluribus dictam breui compendio in memoriã reuocare. Quæ enim Vlysses apud Phæacẽseis in quatuor rhapsodijs narrauerat, ea denuò breuius in hisce perstringit: Cœperat ut primùm Ciconas domitauerit, atq; Deinde. Et reliqua.*

De legibus *Cæterùm quũ ciuilis oratio & legis peritiam cõplectatur, neque Homerum istius imperitum deprehenderimus. An uerò legis nomẽ illius seculo in usu fuerit, liquidò pronunciare nequeo. Alij enim constare dicunt, quod legis nomen tenuerit: idq; ex eo quod dixit, Hominum iniuriam & æquitatem spectantes. Aristarchus uerò Graijs æquitatem à bene distribuendo dictam esse putat. Atqui & lex hinc appellata uidetur, quòd æqua cunctis, seu pro merito unicuiq; tribuat. Quòd autem legum uim tenuerit (etsi id non ex scriptis, sed ex hominũ consilijs colligi queat) in multis ostẽdit. Achillẽ nanq; de sceptro differentem facit: Nunc id Achiua iuuentus Causidici in manibus gestant, qui iura reseruant A Ioue dictata.*

Iura enim & priscæ illæ cõsuetudines, legum uice sunt: quarum Iouem autorem esse tradunt. Cum quo & Minoem illum Cretensium regem colloqui ait: colloquium autem (ut & Plato testatur) olim legum disciplina erat. Perspicuè uerò & in illis declarat, quòd legibus obsequendum, & quòd ab iniuria abstinendum sit, Quocirca penitus uir nunquam sit sceleratus: Consulat at bene dona deûm, quæcunq; recepit. Primus itaq; Homerus rem po-

De republica. *liticã in species diuisit. In clypeo nanq; (quẽ Vulcanus, hoc est, spiritualis illa uis, ad totius mundi imitationem fabrefecit) duas urbeis cõtineri finxit, unam quidem pace & lætitia fruentem, alterã uerò belligerantem. Et utranq; ideo suis conditionibus describit, quòd per unam ciuilis, per alteram*

De agricultura. *uerò militaris uita insinuatur. Præterea nec rusticanã uitã silentio præterijt, sed et hãc euidentib. ac uenustis uerbis illustrauit. Cæterũ id quod in omni urbe lege sancitum est, ut senatus concilium fiat, ex Homericis illis ortum habet:*

Magnanimumq; uocat cœtum, sanctumq; senatum. Agamemnon enim senatores cogit, ut cũ eis de multitudine armanda consultet.

Et quòd oporteat principem præ alijs omnium salutem curare, in eadem persona docet, quam & commonefacit:

Principis

τῶν αὐτίθεσιν τῶν λόγων, ἀεὶ τῶν ἐναντίων ὕδη παντὸς πράγματος τιθεμένων, καὶ τὸ αὐτὸ κατασκευαζόντων καὶ ἀναιρούντων διὰ τὴν ἀπορίαν τῆς λογικῆς ἕξεως. φησὶ γὰρ Στρεπτὴν δὲ γλῶσσ' ὅτι βροντῶν, πολέσιν δ' ἐνὶ μῦθοι, παντοίων δὲ πολὺς νόμος ἔνθα καὶ ἔνθα· ὁποῖον δ' ἔπος εἶπεν ἔοικε, τοῖον δ' ἐπακούσεις.

Ἐπίσταται δὲ ταῦτα καὶ διὰ πολλῶν λέγειν, καὶ δι' ὀλίγων ἐπαναλαμβάνειν, ὅπερ καλεῖται ἀνακεφαλαίωσις· ἔστι δὲ ἐν χρείᾳ πρὸς ῥήτορσιν, ὁπόταν δέῃ πολλὰ πράγματα εἰρημένα ἀναμνῆσαι συντόμως. ἃ γὰρ διηγήσατο ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τοῖς Φαίαξιν ἐν τέτταρσι ῥαψῳδίαις, ταῦτα πάλιν διὰ βραχέων διέξεισιν ἐν τούτοις· ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον κίκονας διώμασε, αὐτὰρ ἔπειτα, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τὸ δὲ πολιτικὸν λόγου ἔχειν καὶ ἡ τῶν νόμων ὕδησύμη, καὶ δὲ ταύτης ἐκεῖνον ὅμηρον εὑρίσκειν ἄν. εἰ μὲν δὴ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου ἦν κατ' αὐτὸν ἐν χρήσει, οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι. οἱ μὲν γὰρ φασὶ δῆλον αὐτὸν εἶναι, εἰδότα τὸ ὄνομα τοῦ νόμου, ἐν ᾧ εἰρῆσθαι ἀνθρώπων ὕβριν, καὶ δυνομίλως ἐφορῶντα. ἀρίσαρχος δὲ οὐθὲν τῶν δυνομίων εἰρῆσθαι, παρὰ τὸ δεῖ νέμεσθαι. καί φησι καὶ ὁ νόμος λέγεσθαι ἔοικεν ἀπὸ τοῦ νέμειν τὰ ἴσα πᾶσιν, ἢ τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ. ὅτι δὲ δώσειν τῶν νόμων οἶδεν, εἰ μὴ ἐν γραφαῖς, ἀλλ' ἐν ταῖς γνώμαις τῶν ἀνθρώπων φυλάττοντα λέγει, ἐν πολλοῖς πρίσεσι. τὸν γὰρ ἀχιλλέα ποιεῖ ὥσπερ τοῦ σκήπτρου λέγοντα· νῦν αὖτέ μιν υἱες ἀχαιῶν ἐν παλάμαις φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας πρὸς διὸς εἰρύαται. θέμιστες γὰρ, καὶ θεσμοὶ, οἱ νόμοι, ὧν τὰ δίκαια εἰσηγεῖται παραδιδόασιν· ὧ καὶ τὸ μίνωα τὸν τῶν Κρητῶν βασιλέα φησὶν ὁμιλεῖν. ἡ δ' ὁμιλία, νόμων μάθησις ἦν, ὡς καὶ πλάτων μαρτυρεῖ. σαφῶς δὲ καὶ ἐν ἐκείνοις δηλοῖ, ὅτι χρὴ νόμοις ἕπεσθαι, καὶ μὴ ἀδικεῖν· τῷ μὴ τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθέμιστος εἴη· ἀλλ' ὀγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι ὅσσ' ἐδίδοιεν.

Πρῶτον πάντων ὅμηρον τὰ περὶ πολιτείας διελεῖν. ὧν γὰρ τῇ ἀσπίδι, ἣν τὸ κόσμου παντὸς μίμημα κατασκευάσων ἥφαιστον, τότ' ὄντα ἢ πανδυμαϊκὴν διαιρεμις, ἐμπολεμουμένας ἐποίησε δύο πόλεις, τὴν μὲν ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐφροσύνῃ διαγουσαν, τὴν δὲ ἐν πολέμῳ χολάζουσαν. καὶ παραθεὶς τὰ ἑκατέρα πρόσφορα, παρίσησιν ὅτι ὁ μὲν πολιτικὸς ὄλβιος, ὁ δὲ στρατιωτικός.

Οὐ παρῆλθε δὲ οὐδὲ τὸ τρίτον, τὴν γεωργικὴν· ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐδιέξεν, ἐνάργειαν ἅμα καὶ ἀκαλλωπίστοις πολυθεὶς τοῖς λόγοις. ὁ δὲ ἐν πάσῃ πόλει νομοθέτης τὸ ἐν σωτήριον βουλῆς, καὶ τοῦ πολεμεῖσθαι πρὸ τοῦ τὸ δῆμον σωτηρίαν, πρόδηλον ὅτι ἔστιν ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων. βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἴζε γερόντων. συνάγει γὰρ ἀγαμέμνων τοὺς γέροντας, καὶ σκέπτεται μετ' αὐτῶν, ὅπως ὁπλίσῃ τὸ πλῆθος πρὸς τὴν μάχην. καὶ ὅτι δεῖ τὸ ἄρχοντα πρὸ τοῦ ἄλλων φροντίζειν τῶν αὐτῶν σωτηρίας, ἐν ᾧ αὐτῷ πρόσωπῳ διδάσκει, ᾧ καὶ πρέπει·

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. νῦ δ' ὅτι δεῖ τοῦ ἡγουμένου πείθεσθαι τοῖς ὑποτεταγμένοις, καὶ ὅπως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι τὸ πρὸς τὰγμένον, ὁ Ὀδυσσεὺς ὑποδείκνυσι, τοῖς μὲν γνήσιμος λόγοις πρὸς ἡδονὴν πείθων, τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου πικρότερον ὠνείδιζε πλήσσων. ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπανίστασθαι τοῖς ἀμείνοσι πρὰ πᾶσι νενόμισαι, ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποιοῦσιν ὑδὲ τὸν Διός. Οὐδέ τις ἔτλη μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' αὐτίοι ἦσαν ἅπαντες. νόμος πρὰ τοῖς πλείοσι τὸν πρεσβύτατον λέγειν. ὁ δὲ Διομήδης ὑπὸ αἰδοῦς τὸ πολέμου πρῶτος θαρσήσας λέγειν, συγνώσεσθαι ἐν ἀξιοῖ· νῦ μὴ λίστῳ ἀγάσησθε, ὅτι κε δὴ γουνῶμαι νεώτατός εἰμι μετ' ὑμῶν.

Κἀκεῖνο δὲ παρὰ πᾶσι νενόμισαι, τὸ κολάζεσθαι τὰ ἐκ[illegible]ἁμαρτήματα, τὰ δὲ ἀκούσια συγγνώμης τυγχάνειν. ὅθεν πάλιν Διόκυσιν ὁ ποιητὴς, ἐν οἷς φησιν ἀοιδὸς παρ' αὐτῷ· Καίκιν τηλέμαχος δαδ' ἐγ' εἴποι σὸς φίλος υἱός, ὡς ἐγὼ ὅτι ἑκὼν ὃν σὸν δόμον, ὐδὲ χατίζων πωλοὺμαι μνησῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας. ἀλλὰ πολὺ πλέονος νῦ ἱρέισονος ἄγομ αὐάγκη. τειῶν ἢ ὅσων πολιτειῶν πρὸς δικαιοσύνην νῦ εὐνομίαν, βασιλείας τε ἐξ ἀρισοκρατίας, καὶ δημοκρατίας, καὶ ταύτας πάλιν ἀντικειμένων τειῶν πρὸς ἀδικίαν καὶ παρανομίαν, τυραννίδος, ὀλιγαρχίας, ὀχλοκρατίας, ὐδὲ ταύτας ὅμως ἀγνοεῖν ἔοικε, τὴν μὲν βασιλείαν δι' ὅλης τῆ ποιήσεως ὀνομάζων καὶ ἐγκωμιάζων, ὡς γὰ τόδε· Θυμὸς ἦ μέγας ὄρσε διοτρεφέων βασιλήων. τιμᾷ δ' ἐκ Διός ὄρσι, φιλεῖ δ' ἐ μητίετα Ζεύς. καὶ ὁποῖον δοκεῖ εἶν τ βασιλέα ἀφῶς δηλεῖ· λαῶν δ' οἷσιν ἀνάσσει, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν. καὶ, ὅτέ τινα ῥέξας ἰδαίσιον, ὅτέ τι εἰπὼν γὰ λήμω, ἅτ' ὄρσι δίκην θείων βασιλήων. τὴν δὲ ἀεισοκρατίαν, γὰ οἷς βοιοτῶν βασιλέας πάντε καταπεθμεῖ. καὶ πρὰ τοῖς φαίαξι· λαόθεκα γὰρ ἦσι δῆμον ἀειπρεπέος βασιλῆος ἀρχοὶ ἱρίνυσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός. δημοκρατίας δὲ εἰκόνα γάργως γὰ τῇ κατασκευῇ ἀσφόδ· δείκνυει, γὰ ἢ δυο ποιήσας πόλεις, τὴν ἑτέραν δημοκρατεῖσθαί φησι, μηδ' ἕνος ἡγουμένου, πάντων δὲ πρὸς τὴν ἑαυτῶν βούλησιν ἢ νόμους βιόντων, ὅθεν καὶ δικαστήριον εἰσάγει. καὶ γὰ ἐκείνη γε τὴν δημοκρατίαν πρίσκησιν, γὰ οἷς φησι· δῆμον ὑποδδείσας, δίκη γὰ μετχολώσατο λίλαιον, ἕνεκα λῃϊσῆρσιν ὠλιτόμην· ταφίοισιν, ἕνεκα χθεσπρωτός, οἴδ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν. ὃν δὲ βιαίως καὶ παρανόμως ἄρχοντα, τύραννον μὲν ὁ καλεῖ, νεώτερον γὰ τὸ ὄνομα· οἷος δὲ τοῖς ἔργοις γίνεται, δείκνυσιν γὰ τάδε· εἰς ἔχεθον βασιλῆα, βροτῶν δ' ὀλέμονα πάντων, ὃς δ' ἀπὸ ῥίνα τάμησι, καὶ ὄατα νηλεῖ χαλκῷ. καὶ τὸν αἰγισθον ἢ τυραννικὸν ἀπεφαίνει, ὃς ἐκκλείνας τὸν ἀγαμέμνονα, ἐκράτει τῶν μυκηναίων. καὶ ὁπότε ἀνηρέθη φησὶν, ὅτι οὐκ ἂν ἔτυχε ταφῆς, εἰ πορ μενέλαος πρὸ ἦν. ὅθεν γὰρ ὧδε τ τυράννων νενόμισαι· τοῦ δὲ θανόντι χυτὸν ὧδε γαῖαν ἐχεύαν, ἀλλ'

Principis eſt totam nequaquam ſtertere noctẽ. Et quòd oporteat ſubditos imperatori parere: & quo modo præfectus ſe ad uniuſcuiuſq; ingenium accommodare debeat, Vlyſſes commonſtrat. Optimatibus namq; mollibus uerbis perſuadet, plebeios uerò acerbius caſtigat. Quinetiã præſtãtioribus aſſurgere, apud omneis lege cautum eſt. Quod & ipſi dij erga Iouem faciunt: Nullus ſuſtinuit tunc Expectare Iouem. ſed cuncti aſſurgere cõtrà. Præterea lex apud pleroſq; eſt, ut dicendi partes ſenioribus mandẽtur. eam ob cauſam Diomedes præ belli neceſſitate primum dicere auſus, uenia ſe dignum putat: — Ne mihi ſuccenſere uelitis, Quòd minimus natu ueſtrûm modò dicere conor. Quin & illud apud omnes lege ſancitum eſt, ut qui ſponte peccauerunt, ſupplicio afficiantur: qui uerò inuiti, ueniã mereãtur. Id quòd Poeta rurſus oſtẽdit, in quib. cãtor apud eum inquit:

Dixerit hæc tua Telemachus chariſſima proles, Quòd non ſponte domum ingreſſus ſim, uel rogitans quid, Pro mercede procis ſolitus cantare petulcis: Sed dũ multa trahit pars me, potiorq; coactũ. Cæterùm triplex cùm ſit politia, ad iuſticiã et æquitatẽ exequẽdam, regnũ, ariſtocratia, et democratia: atq; his quum rurſus oppoſitæ ſint, ad iniuſticiam ac iniquitatem exercendam, tyrannis, oligarchia, et ochlocratia: neq; has Homerus ignorare uidetur. quippe qui regnũ per omnẽ poeſim nominet, ac celebret, ut in his: Eſt Ioue nutrito regi iracũdia magna, Illius atq; honor à Ioue, quòd perdiligit ipſum. Ad hæc, qualẽ deceat eſſe regem, perſpicuum facit, Ceu mitis pater hic populo imperitare ſolebat, Læderet ut neq; facto, nec uerbotenus ullum, Quum tamen hic ſit mos regũ, dijs qui ſimiles ſunt. Ariſtocratiã uerò, in quibus Bœotûm quinq; reges enumerat. Et apud Phæacas: Ter deni in populo regesq; ducesq; celebres, Dicunt iura, quibus decimus nunc tertius addor. Democratiæ uerò imaginem in clypei fabrica euidenter oſtendit, in quo duabus fictis urbibus, alteram à populo gubernari dicit, nemine imperãte, ſed cunctis pro arbitrio ſuo ſecundum leges uiuentibus. Vbi & forum iudiciale introducit. Atq; in illa democratiam exhibet, dum ait: Sed ueritus populũ, is ſiquidẽ ſtomachatus abunde, Quòd ſectando malos, funeſtos atque latrones, Theſprotis aberat, qui nobis ſemper amici. Violenter uerò ac iniquè imperantem, tyrannum quidem non appellat (recentius enim illud nomen) qualia uerò eius geſta ſint, in his oſtendit: Regi Echeto daberis, quo non crudelior alter, Qui gladio uares, auresq; recidat acuto. Prætereà & Aegiſthum tyrannicum declarat, qui interempto Agamemnone, Mycenæis dominabatur. Et quum elatus eſſet, inquit: Non ſortitus fuiſſet ſepulturam, ſi Menelaus adeſſet. hoc enim ſub tyrãnis lege cautũ eſt: Huic egdẽ nõ ſoluiſſet ſua iuſta propinqui.

De ſubditorum obedientia.

De peccatorum pœna.

De tribus principatuum generibus.

Alitibus

Alitibus canibusq; sed esca fuisset in aruo, Quòd fatinus tetrum commiserat. Oligarchiam uerò innuere uidetur in ambitioso procorũ præcipuas obtinendi partes studio, de quibus ait: Atq; Ithacæ sterili quotquot dominantur iniquè. Plebis uerò imperiũ in Troianorum republica tradit, in qua omnes Alexandro assentientes malis impliciti sunt. Et Priamus filios suos tanquam horũ autores increpat: Accersuistis mala mi, soboles scelerata. Quin et alius quidam Troianorum Antimachus, Auro ab Alexandro corruptus, munere claro, Dissuadet reddendam Helenam flauo Menelao. Quandoquidem uerò id apud homines iustum censetur, quando unusquisq; pro sua dignitate tractatur, & quum deos ac parenteis colere, ac familiareis in precio habere, præcipua illius species sint, pietatem quidem erga deos in multis docet, ubi Heroas rem diuinã & uota facienteis, dona dijs offerenteis, ac hymnis eos celebranteis inducit. Dumq; pro pietatis remuneratiõe à dijs auxilium reportant. Honorẽ autem erga progenitores in Telemachi persona præcipuè ostendit. Et in quibus Orestẽ collaudat: Inclytus, insignis non audis quàm sit Orestes, Excellatq; homines cunctos, quòd sit patris altor? Ad hæc, quod à natura iustum, & ex remuneratione debitum sit, ut parentes senectute confecti à liberis foueãtur, per unicam uocem explicuit dicẽs: Nec dum charis parẽtibus pro educatione precium persoluerat. Fratrum autem beneuolentiam, et fidem inter sese, in Agamemnone & Menelao: amicorum uerò in Achille & Patroclo innuit. Vxoris autem prudentiam, & studium erga maritum in Penelope, mariti erga uxorem desiderium in Vlysse exhibet. Cæterùm quo pacto nos pro patria gerere debeamus, in hoc potissimùm declaranit: Vna auis optima, pro patria pugnare. Et rursus quomodo eiusdẽ reip. ciues concordes esse conueniat: Est & inhumanus, est & sceleratus & exlex, Quisquis amat uulgi discordis seditionem. Quo autem pacto ueracitas in precio habenda, & mendacium fugiendum sit, in hoc ostendit: Vt Stygius Pluto, sic nobis est inimicus, Cuius uerba sonant aliud, quàm pectore sentit. Et: Absenti obtrectant, sed præsenti bene dicunt. Porrò quum familiæ tum maximè cõseruentur, quãdo uxor mariti cõsilia arcana neq; curiose indagat, neq; absq; illius sententia quicquã facere conatur, utrumq; à Iunonis exẽplo cõmonstrauit. Alterũ quidẽ Ioui dicẽti attribuẽs: Consilium ne quæso meum cognoscere tentes Omne, soror, cõiunxq; mea. Alterum aũt Iunoni: Ne quãdo posthac mihi succensere uelis, si Clam te conueniã Oceanũ, laticemq; profundum. Præterea nec hoc Poetam latuit, quod apud omnes in usu est, ut ij qui in bellum descenderũt, aut in periculo constituti sunt, aliquid familiaribus suis mandent. Siquidem Andromacha Hectorem deflens, ait:

De iusticia

De pietate.

De amanda patria.

De coniugalibus officijs.

De nouißimis uerbis.

ἀλλ' ἄρα τόν γε λαὸς ἐκὰ οἰωνοὶ πατέδραφον λείμωνος γὼ πεδίοιο, μάλα γὰρ μέγα μήδετο ἔργον.

Ολιγαρχίαν δὲ δηλῶν δοκεῖ, διὰ τῶν μνησήρων πλεονεξίας, πρὸς ὧν φησιν· ἦδ' ὅσοι ἱπαναλὶ βασιλῆα κατακοιρανέουσι. τὴν δὲ ὀχλοκρατίαν γὼ τὴ τῶν τρώων πολιτείᾳ παραδίδωσιν, γὼ ἣ καὶ συναρωμένοι πάντες ἀλεξάνδρῳ, κακοῖς ποδίπεσον. καὶ ὁ πρίαμος λοιδορεῖται τοῖς παισὶν, ὡς τούτων αἰτίοις· ἀπόλεσάτε μοι κακὰ τέκνα, κατηφόνες. καὶ ἄλλος δέ τις τ τρώων ὁ ἀντίμαχος· χρυσὸν ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα, ὄφρα ἑὰς ἐλόγησε δόμους ξανθῷ μενελάῳ.

Επεὶ δὲ τὸ παρὰ ἀνθρώποις δίκαιον οὐκ νομίζει, τὸ ἀκριβεστικὸν ἐκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν, γὼ ᾧ μάλιστα δεῖ τὸ θεὸς σέβειν, γονέας καὶ οἰκείους τιμᾶν, τὴν μὲν εἰς θεὸς δυσέβειαν γὼ πολλοῖς διδάσκει, εἰσάγων οὐς ἥρωας θύοντας, καὶ δυχομένους, καὶ δῶρα ἀνατιθέντας τοῖς θεοῖς, καὶ ὕμνοις γεραίροντας αὐτούς, καὶ τῆς δυσεβείας ἀμοιβὴν ἀπολαμβάνοντας τὴν παρὰ τῶν θεῶν ἀδικαρίαν. τὴν δὲ πρὸς τοὺς γεννωμένους τιμὴν, γὼ δοῦ τηλεμάχῳ προσώπῳ μάλιστα δείκνυσι, καὶ γ' οἷς ἐπαινεῖ τ ῥηθέν· οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖος ὀρέστης πᾶσιν, ἐπ' ἀνθρώποις, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα;

Καὶ ὅτι τὸ γηροτροφεῖσθαι τοὺς γονέας ὑπὸ τ παίδων φύσει δίκαιον, καὶ δι' ἀμοιβῆς ὀφειλόμενον, δι' μιᾶς λέξεως ἐδήλωσεν εἰπὼν· ὀδὲ πρόσθεν θρέπτε φίλοις ἀπέδωκεν. ἀδελφῶν δὲ δύνοιαν, καὶ πίστιν πρὸς ἀλλήλους, γ' δοῦ ἀγαμέμνονι καὶ μενελάῳ· φίλων δὲ γ' ἀχιλλεῖ καὶ πατρόκλῳ δείκνυσι. γυναικὸς δὲ σωφροσύνῃ, καὶ φιλανδρίαν, γ' τῇ πηνελόπῃ. ἀνδρὸς δὲ πόθον δι' αὐτὸ γυναικὸς, γ' δοῦ ὀδυσσεῖ πρόεσησιν.

Οπως δὲ χὴ ὑπὲρ πατρίδος χὴ πράσσειν, γ' τούτῳ μάλιστα ἐδήλωσεν· Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. καὶ πάλιν, ὅπως δεῖ δι πολιτείας διαιωνεῦντας φιλίας ἔχειν δεῖ. Αφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος, ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδήμιου, ὀκρυόεντος. πῶς δ' τὸ ἀληθεύειν τίμιον, τὸ δ' γαντίον φύλακτόν· ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς αἴδαο πύλῃσιν, ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ. καὶ, εἴτ' δὲ μὲν βάζοσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσι.

Τῶν δ' οἰκεῖον μάλιστα σωζομένων, ὅταν γυνὴ μήτε τὰς ἀρρήτους διανοίας τοῦ ἀνδρὸς πολυπραγμονῇ, μήτε αὐτὸν τ γνώμης αὐτοῦ πράσσειν τι ἀδυνατῇ, ἑκάτερον ἐκ τέρας ὑποδείξει. τὸ μὲν πρότερον, δι' ἑτέροντι πυθέσθαι· ἦρχ', μὴ δὴ πάντας ἐμὸς ὦκὺς ἐλέγξειε μύθος ἐδήλωσεν. τὸ δὲ ἕτερον τῇ ἥρᾳ· μή πως μοι μετέπειτα χολώσεαι, οὕνεκα σιωπῇ οἰχωμαι πρὸς δῶμα βαθυρρόου ὠκεανοῖο. τὸ δὲ καὶ τοὺς ὀφείλοντας ὑπὲρ πόλεμον, ἢ γ' λιανδιώκειν κατεστῶτας, ἐντέλλεσθαί τι τοῖς οἰκείοις ἐθισμένον παρὰ πᾶσιν, οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητής. ἢ μὲν γ' ἀνδρομάχη στένουσα τὸν ἕκτορά φησιν· ὀ γάρ μοι θνήσκων, λε-

χέων ἐκ χειρὸς ὀρεξας, οὐδέ τι μοι εἴπας πυκινὸν ἐπος, οὔτε κακὸν αἰεὶ μεμνήμην νήπιός τε καὶ ἄμαχος ἀλαπρυχέεσσα. ἡ δὲ πωλωπόπι, τῶν τοι ὀδυσσεὺς φρεσὶ πῆσι μνήμονι θύμῳ, φάσκεν ὁπότε ἔβη· ἔρδ' ἐκ οἶδ' ἤ μιν μάλα θεὸς, ἦκεν ἀλάων αὐτοῦ ἐνὶ τροίῃ. σοὶ δ' ἐγὼ κλέα πάντα μελόντων. μεμνῆσθαι πατρὸς, καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν ὡς περ νῦν, ἠέ τι μᾶλλον, ἐμοῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντος. αὐτὰρ ἐπειδὴ πατέρα γένειόν τε τάμησαι, γήμασθ' ὧ κ' ἐθέλῃσθα, πόρε δὲ λῶμα λιπόντα. οἶδε καὶ ὠπόροπος· καὶ οἱ ὧδ' ἐν νηυσὶν, ἐπετρέπω εἶναι ἅπαντα, πάντεσσί τε γέρουσι, ἠμὲ πάλα πάντα φυλάσσειν.

Τὰ δὲ ὧδε πρὸς θανάτοις τῶν οἰκείων πρόθυ, ὅτε ἄμβροτα εἶναι ἀξιοῖ, (ἀγάμης γὰρ ἔσκε) ὅτε παντελῶς ἐκκενόφθαι ἐᾷ (ἀδμήτατον γὰρ τὸ ἀπαθὲς ὧδε ἀνθρώπων) ὅσον λέγει τὰ φιαῦτα. Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἀσας ἠὲ ὀδυρόμενον μεθέηκεν. τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν. ἐν ἄλλοις δὲ φησιν· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅσπερ θάνῃσι νηλὲς θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας. ἔγνω δὲ καὶ κεῖνα, ἃ καὶ νῦν ἐν ταῖς ταφαῖς νομίζεται, ὧν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τόποις· ὥθεν ἐπαρχόντες κατοίκηταί τε ἔτι τε, τύμβου τε, στήλης τε, τὸν γὰρ γέρας ὄντιν' θανόντων. καὶ οἷα ἡ ἀνδρομάχη φησὶν εἰς τὸν ἕκτορος νέκυν γυμνὸν λιμόθεν· αἰόλαι δὲ λαὶ ἔλονται, ἐπεὶ λιλαίεσθον λοιπὸν ἐόντ' ἀμενηνὸν, ἀτὰρ μοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι λέλυνται λεπτά τε, καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν. ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα κατακλύξω πυρὶ κηλέῳ, οὐδέ σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς, ἀλλὰ πρὸς τρώων καὶ τρωϊάδων κλέος ἕσσῃ. ὅτω καὶ ἡ πωλωπόπις τῶν ἐδῶτα κατασκυάζει λαίστρῃ ἠρωϊ ταφήϊον. καὶ ταῦτα μὲν μέτρια. τὸ δὲ, πόλισσα τόσσων ζώων, ἄλλά τε καὶ ἀνθρώπους ὠκαίαν, τὸν ἀχιλλέα τῇ τῶν πατρόκλου πυρᾷ, οὐκ ἐπαινῶ λέγειν. διὸ καὶ ἐπιφωνεῖ· κακὰ δὲ φρονεῖ μέγα ἔργα.

Καὶ τὰ πολυάνθρωπα πρῶτον ἄγεσθαι. Τύμβον δ' ἐκ πεδίου χέαν χοόμενοι ἀγχιγαόντες. καὶ οὕτω ἐπιταφίους ἀγῶνας ἐθέλειν πρῶτον· ταῦτα καὶ ἰδίᾳ τε ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐν πολέμῳ καθιστῶσιν.

Τῶν δὲ πόλεμον οὐ πολέμου ἐμπειρίαν, ἣν καὶ τακτικὴν τινὸς καλοῦσιν, ἡ ποίησις πεποικιλμένην μὴ πεζομαχίαις, τειχομαχίαις, ἐπιναυμαχίαις, παρατάξεσι, μονομαχίαις· πολλὰ δὲ καὶ στρατηγικὰ παρείχασα, ὧν ὀλίγα παραθέσθαι ὅσιον ἄξιον.

Ἐν γὰρ ταῖς παρατάξεσιν ἀεὶ χρὴ πρότερα τάττεσθαι τὸ ἱππικὸν, καὶ ἔπειτα τὸ πλέον. καὶ οὕτω δὲ διέκρυπτον ὅτως·

Ἵππους μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι, καὶ ὄχεσφι πεζοὺς δ' ὀπίσθεν σάσας πολέας τε, καὶ ἐσθλούς. καὶ τὸν ἔμμεν ἐν τοῖς στρατιώτας ἡγεμόνας καὶ τάξεως· ἑπτὰ δ' ἀρ' ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δ' ὑπάρχοι ἕκαστοι ἄμ' ἕσεσθον, δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες.

Καὶ τὸν ἡγεμόνων οὐ μὲν πρόσω ἐστιν ἐν πρώτοις τεταγμένος, οὐ δὲ κατόπιν γεγωνῆσαι δὲ λάθοι οὐδὲ λεπτὸ-

Nonetenim moriens mihi dextram iungere tentas,
Nec monitis oneras uiduam prudentibus ullis, Quæ meminisse iuuet noctesq; diesq; dolentem. Penelope uerò mandatorum Vlyssis mentionem facit, quæ dixerat, quando in expeditionẽ ibat: Haud scio num reducẽ Deus, an ne uelit perüsse Pergama apud Troiæ, quapropter sit tibi curæ Noster uterq; parens, ne ut hactenus: atque magis nunc, Quando ego digredior, linqueus charissima quæq;. Videris astubi Telemacho barbam cecidisse Primam, nube uiro coniunx cuicunq; uolet, sed Aedibus in nostris regnabit filius idem. Nouit & procuratorum rationem: Nauc abiens, procurat uti domus omnis adesset Ad nutum senioris, et ut rata cuncta manerent. Luctus uerò in familiariũ funeribus neq; immoderatos (illiberale nãq; hoc est) probat, neq; prorsus è medio tolli (eo quòd homines istum affectum exuere nequeãt) permittit. Vnde talia dicit: Sed tamẽ is luctu functus requieuit ad imum, Namq; homini mentem tolerantem fata dedere. In alijs uerò ait: Sed mandandus humo qui fatis functus obiuit, Postquam tota dies lacrymas exhausit acerbas. Nouit autem illa, quæ etiamnum in sepulturis legitima putantur, idq; cùm in alijs, tum in his: Ornabunt inibi tumulum, statuentq; columnã Fratres ac socij precium quod manibus amplum. Et qualia Andromacha ad nudum ac iacens Hectoris cadauer inquit: Vermes te comedent uarij, canibus saturatis: Aedibus at nostris tibi uestimenta reposta Filo pertenui quæ texuerant mulieres. Asthæc cunctaiadabo flammis, non ut tibi prosint, Quandoquidem non hic eheu miserande iacebis.

Verùm ut Troiani laudent & Troiades me.

Ad hunc modũ & Penelope funebrem Laerti heroi uestem adornat. Atque hæc quidem moderata sunt. Quòd uerò dicit, Achillem superuacanea quædã istarum rerum cùm alia animantia, tum homines in Patrocli pyra comburere, non collaudat. Propterea & acclamat: Facta sed is malamente uolutat. Tumulos quoq; primus excitauit: Omnibus è campo ductum struimus monumentum. Funebria quoq; certamina primus monstrauit. Atq; hæc hominibus tum in pace, tum in bello constitutis communia sunt. Cæterùm rei bellicæ (quam et militarem quidam uocãt) peritiã poesis illa (utpote pedestri pugna, murali, nauali, acie & singulari certamine uariegata) multa quoq; imperatoria complectitur: quorum pauca in medium adducere, haud indignum uidetur. In acie nanq; conuenit equitatum semper præordinari, peditatum uerò sequi: id quod ad hunc modum ostendit.

Prima acie ponit currus, equitesq; ualentes, Postrema pedites multos locat, egregiosq;. Et ut militum duces in singulis ordinibus sint: Septem aderantq; duces uigilum, iuuenesq; cuiq; Centum aderant, manibus gestãtes spicula longa.

Deniq; et ducũ quosdã inter principia pugnare, quosdam

De procuratoribus.

De luctu et funeribus.

De tumulis.

De re militari.

dã uerò in extrema acie reliquos ad pugnãdũ exhortari decet: *Arma rapit, quicũq; situs iuxta Idomenea, Idomeneus* sed *apro similis, qui robore magno, Prima acie pugnat, postremas excitat autem Meriones illi ualidà uirtute phalanges.* Præterea quũ uiribus præstantes in exterioribus partib. castrametari conueniat, ut reliquis tanquam murus circumiecti sint, regis uerò tabernaculũ in medio, hoc est, tutissimo figi: ad hũc modũ id ostendit, cum generosissimos, *Achillẽ & Aiacẽ, in extremis nauiũ partib. Agamemnonẽ* uerò *et reliquos optimates in medio tetendisse ait. Et quũ hostes inter castrametandum aggerem agere soleãt, fossas in latum et profundum ducere, easq; palis per circuitum ita intersepire, ut nullus eas propter latitudinem transilire, neq; propter altitudinem in eas descendere possit, idem et apud Homerum fit:* —*Fossã etenim fuit illa timori, Lata nec ut salias, nec sit penetrabilis ulli. Nanque ab utroq; labro stetit ingens aggere uallum. Desuper at compacta fuit sudibus præacutis, Quos Danai crassos, magnosq; prius statuere, Effugium ut fierent aduersum hostilia tela. Porrò qui isthæc sectantur, generosam mortem oppetunt. Non studio sine, non inglorius interiturus: Ast aliquid faciẽs, quo lauder posteritate. Et rursus: Vulneribus quicunq; necem sibi sentit adesse, Mortem obeat, sic pro patria est occumbere clarum. Atq; præstantibus quidem uiris ob res bene gestas præmia distribuuntur: Munera dat præstantibus, egregijs ducibusq;. Aciei uerò desertoribus cõminatur: Quemcunq; à ratibus longè deprendo uolentem, Isthic atra manet mors hunc. In pugnis autem, quemadmodum, quàm differenter, & quàm uariè Heroas & uulnerare & uulnerari faciat, quid dicere attinet? Illud uerò admonitu dignũ est, quòd eos qui aduersa uulnera acceperunt, illustriores existimamus, utpote qui persistendo ac perseuerando animi promptitudinem declarent. A tergo autem, & à dorso ictos, ignominiosiores, quippe qui hoc inter fugiendum perpessi sint. Quorum utrunq; apud Homerum est: Vulnera ne tergo capias, ceruiceq; nulla, Ventre sed aduerso, sed pectore fixa sagitta Cõdecoret, primaq; uelis decernere pugna. Et rursus: Nunquam mi scapulis figes hastam fugienti, Sed cupio aduerso ferias me pectore promtum.*

Commodè autem in hostium fuga admonet, ne circa spolia occupati sint, neue hostibus effugiendi occasionem dent, sed eis immineant, ac persequantur:

Exuuijs inhians nullus post terga maneto, Vt spolia ampla queat naues perferre Pelasgas. Hostibus occisis, tum demum incumbite prædæ, Exuuias hominum campo passim legitote.

Sũt deniq; apud eũ omnis ætatis recte facta, à quibus unusquisq; animari poterit: in ipso quidẽ ætatis flore existẽs ab Achille, Aiace, et Diomede: iunior autem,

λειπομένους πρὸς τὴν μάχην. οἷσιν ἅμ' ἰδομενῆα
δαίφρονα θωρήσσονθ'. ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ πρωμάχοις
σὺν εἴκελος ἀλκὴν, μηριόνης δ' ἅρα οἱ θυμάτας
ὤτρυνε φάλαγγας.

Καὶ ὅτι δεῖ σὺν δυνάμει διαφέροντας ἐν τοῖς ἔξω
στρατοπεδεύειν, ὥσπερ τεῖχος τὴν λοιπὴν πολιβελημένους, τὸν δὲ βασιλέα γε δεῖ ἀσφαλέστατα, φυτέσι δεῖ μυκαιτάτῳ κατασκιοῦν, δείκνυσιν· φησὶ γὰρ δεῖν μὲν γυμναστάτους, ἡμᾶς Ἀχιλλέα καὶ τ' Αἴαντα ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῶν νεῶν κατεσκηνωκέναι, τὸν δὲ Ἀγαμέμνονα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρίστους ἐπὶ δεῖ μέσῳ. ἡ τὸ γὰρ δεῖ στρατοπεδεύεσθαι χάρακάς τε πολιβάλλεσθαι, καὶ τάφρους ἀρύσσειν εἰς βύρσον ἡ βαθὸν, καὶ σκόλοψι κύκλῳ διαλαμβάνειν, ὡς μήτε ὑπερπηδᾶν τινα διὰ πλάτος, μήτε διὰ βαθὸς κατιέναι δυνατόν. γίνεταί τε ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ἡμῶν ὑπὸ μὲν δεξιὸν τάφρου βυρσεῖ ὅτ' ἂν ὑπορθορεῖν χρεὼν ὅτε πρῆσαι ῥᾴδιον. ἐρημίαι γὰρ ἐπικρεφεῖς πολὺ πᾶσαν ἔσασαν ἀμφοτέρωθεν, ὑπόρθια δὲ σκολόπεσιν ὀξέσιν ἠρέρκει, οὓς ἔσαξαν υἱοὶ Ἀχαιῶν πυκνὸς καὶ μεγάλους, δηίων ἀνδρῶν ἀλεωρήν. καὶ μαχόμενοι θνήσκουσι γυναίους οἱ τούτοις ἐπόμενοι. Μή μὰν ἀπόλοιό γε, καὶ ἀκλεὴς ἀκλοίμην, ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι. καὶ πάλιν· ὃς δέ κεν ὑμέων βλήμενος, ἢ τυπεὶς, θάνατόν καὶ πότμον ἐπίσπῃ, τεθνάτω, ὅ οἱ ἀεικὲς ἀμωμητήν πόδα πάτρης τεθαπέμεν. καὶ τοῖς μὲν ἀριστεῦσι γέρα νέμεται· ἀλλὰ δ' ἀειρήσασι δίδου γέρα, καὶ βασιλεῦσι. τοῖς δὲ λειποτάκτας ἀπειλεῖ· ὅν δ' αὖ ἐγὼν ἀπαλυσθαι νεῶν ἐθέλοντα νοήσω, αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι.

Ἐν δὲ ταῖς μάχαις οὐ μὴν τρόπον γε ὅπως διαφόρως καὶ ποικίλως σὺν ἥρωας ποιεῖ τιτρώσκοντας, καὶ τιτρωσκομένους, τί δεῖ λέγειν; ἐκεῖνο δὲ ὑπομνῆσαι ἄξιον, ὅτι σὺν μὲν πρόσθεν τιτρωμένους, ἡδέως ἡγούμεθα, ἅτε τὴν ἐκ τοῦ σωθῆναι καὶ παθεῖν προθυμίαν δεικνύοντας. σὺν δὲ τὸ νῶτον, ἢ τὸ μεταφρενον ἐπιπληγότας, ἀτιμωτέρους, ὡς γὰρ φεύγειν σὺν ἐπονθότας. καὶ ταῦτα ἔστιν ἑκάτερα ὅτι παρ' ὁμήρῳ· εἰ πού γε καὶ βλεῖο ποσὶν μὴ τυπείης, ἐκ δ' ἐπ' αὐχέν' ὄπιθε πέσοι βέλος, ἠδ' ἐνὶ νώτῳ, ἀλλά σφ' ἢ στέρνων, ἢ νηδύος αὐτιάσειε προσσὶ ἰεμένοιο μετὰ πρωμαχῶν ἀκοντιστάων. καὶ πάλιν· ὃ μή μοι φεύγοντι μεταφρένῳ γε δόρυ πῆξεις, ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στῆθφιν ἔλασσον. χρησίμως δὲ καὶ τῇ τροπῇ τῶν πολεμίων παίνει μὴ πρὸς τὰ σκῦλα γίνεσθαι, μηδὲ φιλονικεῖν καιρὸν φυγῆς, ἀλλ' ἐγκεῖσθαι, καὶ διώκειν. μή τις νῦν ἐναρων ὠὴ βαλλόμενος μετόπισθεν μιμείσθω, ὡς ἔφη πλεῖσα φέρων ὠδὶ νηὸς ἵκηται. ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ σκῦλα νεκρὸς ἀμπεδίοιο συλήσετε πᾶσιν ἰδοῦσι.

Ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ πολλὰς ἡλικίας καταρθώματα, ὑφ' ὧν πᾶς ὅς τις οὖν ἐπαρθείη, ὅ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀχιλλέως καὶ Αἴαντος καὶ διομήδους. ὃ δὲ

νεώτερον, ἀπὸ τοῦ Ἀντιλόχου, καὶ τοῦ Μηριόνου· ὁ δὲ μεσαιπόλιος, ἀπὸ τοῦ Ἰδομενέως, καὶ τοῦ Ὀδυσσέως. ὁ δὲ γέρων, ἀπὸ τοῦ Νέστορος· καὶ πᾶς βασιλεὺς ἀπὸ τούτων ἁπάντων, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος. τοιαῦτα μὲν τῶν πολιτικῶν λόγων καὶ πράξεών ὅσι παρ' ὁμήρῳ τὰ λήμματα.

Θεασώμεθα δὲ καὶ περὶ τῶν ἰατρικῶν, εἰ καὶ τούτων μὴ εἶχεν ἀπείρως ὅμηρος. καὶ ὅτι μὲν πολλοῖς ἀξίων τὴν τέχνην ὑπελάμβανε, δῆλον ἐκ τούτου· Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. λοιπὸν δὲ ἦν ἰατρικὴν καὶ ὅπῃ σημεῖον νοσερῶν καὶ ὑγιεινῶν, ἅπερ ἐκ πάντων ἄν τις μάθοι, ὅτι μὴ ὠφελήμων· ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ὠφελιμώτερος παρὰ πάντων. ὅτι δὲ ὑγιεινῶν μὲν καὶ νοσερῶν· φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα πολλὰ δὲ λυγρά· σημαίνει τούτων ἑκάτερον ἔστι μὲν ἡ ἰατρικὴ θεωρητικόν μέν, τὸ δὲ ἀπὸ τῶν καθολικῶν λόγων, καὶ ἀπὸ μεθόδου ἐπάγον ὠφέλιμον τοῦ περὶ μέρους γνῶσιν. τούτου δ' αὖ μέρη, τὸ μὲν σημειωτικόν, τὸ δὲ αἰτιολογικόν. πρακτικὸν δέ, τὸ ἀπὸ περιγραφῆς αὖ βασίζον. τούτου δὲ μέρη, τὸ μὲν διαιτητικόν, τὸ δὲ χειρουργικόν, τὸ δὲ φαρμακευτικόν. πῶς οὖν ἑκάτερον τούτων ὅμηρος ὠφέλιμον; ὅτι μὲν γὰρ θεωρητικόν τι ἔνεστι ἐπίστασθαι περὶ τούτου αἰνίσσεται· φῶτα διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα. μητιόεντα γὰρ λέγει δηλονότι τὴν περὶ τέχνην θεωρητικὴν ὀνομασμένα.

Τὸ δὲ σημειωτικὸν ἄντιχρυς ἰσορεῖ, ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέως. μαθητὴς γὰρ ὢν Χείρωνος, πρῶτον τὴν αἰτίαν περὶ καταφάσεως οὐκ ἐλλιπὼς νόσου καταγνόντος, σωτηρίαν ὅτι τὰ ὠλιγόμια νοσήματα ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος ὄνειρ, ὃς γε δοκεῖ ἔνιοι ὁ αὐτὸς εἶναι περὶ ἥλιον, οὕτω γὰρ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους ἐπάγει. αἱ πρόσθ' αὖ ὧσι δυσκράτως διακείμεναι, νοσήματος αἰτίας καθίστασθαι καὶ γὰρ τὸ ὅλον, τήν τε σωτηρίαν, καὶ ὄλεθρον, τῶν μὲν ἀνδρῶν τῷ Ἀπόλλωνι, τῶν δὲ γυναικῶν, τῇ Ἀρτέμιδι, φυτεύει περὶ ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἀναπίθησι πρόσταις μὲν αὐτῶν ποιῶν διὰ τὴν τῶν ἀκτίνων βολήν· ὅταν δὲ διορίζῃ τὸ ἄῤῥεν, καὶ τὸ θῆλυ, ἐπεὶ καὶ θερμότερον φύσει τὸ ἐῤῥεν γένος. διὰ ταῦτα γοῦν φησι, Τὴν μὲν Τηλέμαχον Καλυψοῦς παῖδα εἶναι, ἀπόλλωνος γε ἕκητι τὰς δ' Τυνδαρέου κούρας ἀπὸ Ἀρτέμιδος ὠπάσθαι, οὐδ' ἐθανάτους αὐτοῖς ἀναπίθησιν, οὔτε ἄλλοις πολλοῖς, καὶ οἷς διορίζει. οὐ μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο χώομενος νιόβῃ, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα. ὅπου δὲ καὶ τοῦ λοιμοῦ ὠδιτολλὺ διαγέειν, σημεῖον καὶ αἴτιον οὗτος ἐκκαύσεως, καὶ νόσων· λαμπρότατος μὲν οὖν ὅδε κακόν δέ τε σῆμα τέτυκται, καί τε φέρῃ πολλὸν πυρετὸν διειλοῖσι βροτοῖσιν. αἰτιολογεῖ δὲ οὗτος λέγων περὶ τῶν θεῶν. οὐ γὰρ σῖτον ἔδοσαν, οὐ πίνασ' αἴθοπα οἶνον, τὸνεκ' ἀναίμονες εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται ἢ γῆ τροφή, ἥτε ξηρὰ καὶ ὑγρὰ αἵματος ὅστε γεννητική οὖσα δὲ τρέφει μὲν τὸ σῶμα, πλεονάζουσα δὲ ἢ διαφθαρεῖσα, νόσων αἴτιον γίνεται.

Τὸ δὲ πρακτικὸν μέρος περὶ ἰατρικῆς, ὅπως ἀκριβοῖ, οὐ

autem ab Antilocho, & Diomede: semicanus uerò ab Idomeneo, & Vlysse: senex à Nestore: atq; quiuis rex à cunctis istis regibus, præsertim Agamemnone. Huiusmodi quidem exempla & dictorum, & factorum ciuilium, apud Homerum sunt. Cæterùm uideamus & de medicina, num & huius peritiam De medi-
Homerus habuerit. ac quòd eam multifecerit, ex illo cina.
cõstat: Vir medicus multos alios superauerit unus. Videtur autem medicina esse scientia morbidorum, & salubrium, id quod ex hisce aliquis coniecerit. Primùm quòd sit scientia: Præcunctis scius est medicus mortalibus aptus. Deinde quòd salubrium, & insalubrium: Hic bona multa insunt medicamina, noxia multa. Quo uersus utrunq; istorum innuit. Estq; medicinæ pars contemplatiua, quæ per uniuersales rationes, & per compendium in particularium cognitionem inducit. Cuius rursum partes sunt signorum obseruatio, et causarum morbos continentium notitia. Practica uerò quæ eiusdem effectũ tractat. Cuius partes sunt, uictus ratio, chirurgia, et medicamentaria. Quo igitur pacto unumquodq; istorum Homerus attigit? Quod enim contemplatiuum quiddam esse intelligat, in illo innuit: Talia pharmaca habet cõsulta, Iouis pia nata. Consulta enim ideo uocat, quòd secundum artem contemplatiuam instructa essent. Signorum autem ob- De signis
seruationem per Achillem palam facit. Quum enim & morbo-
Chironis discipulus esset, primus morbi (qui Græ- rum causis.
cos inuaserat) causam deprehendit. Norat enim cõmunes ægrotationes ab Apolline (qui idẽ esse cum sole uidetur) ortum habere. Is namq; anni tempora inducit, quæ si intemperata fuerint, morborum causas præbent. Nam in uniuersum, uirorum salutem et exitium, Apollini, mulierum Dianæ, hoc est, Soli et Lunæ, acceptum fert, quos iaculatores quidem ob radiorum iactum fingit. In marem uerò & fœminam ideo fecat, quòd masculinum genus natura calidius sit. Quapropter & Telemachum Apollinis ductu in tantum uirum euasisse inquit: Tyndarii autẽ filias Dianæ beneficio adoleuisse. Præterea & mortes illis attribuit, idq; cùm in alijs multis, tum in quibus secernit? Arcitenens iaculis hos Phœbus Apollo necauit, Dum Niobæ succenset, & has pharetrata Diana. Adhæc ubi canis exortum recenset, signum, & causam ipsam æstus ac morborum: Splendidus est equidem, sed pessima quæq; minatur, Ac generat febres miseris mortalibus idem.

Morborum autem causas reddit, in quibus de dijs ait:

Nec comedunt fruges, nec uina nigrantia potant,

Sanguine ob idq; carent, immortalesq; uocantur. Cibus nanq; siue humidus, siue siccus, sanguinem generat, atq; is corpus nutrit. Nimius autem, uel corruptus, morborum causa est.

Practicam autẽ medicinæ partem (sub qua & uictus

ctus ratio continetur) accuratè tenet. Siquidē diuturnos & acutos morbos primus nouit, ut quando dicit: Quænam te domuit diræ inclementia mortis? Num longus morbus? num te iaculata Diana Telis ſæua ſuis iaculisq; peremit acutis? Conſtat autē eum quoq; frugalē diætam ſalubrem exiſtimare. Finxit nanq; Heroes aſſis ueſci carnibus, ad tollendum circa edulia, luxum. Porrò quum uenter aſſidua ſaturatione opus habeat (quādo prioribus cibis concoctis, id quod corpori affine eſt, in cor ac uenas digeſſerit, ac excremēta per ſeceſſum eiecerit) talia inquit: Sed cœnare prius quanquam ſinitote dolentem, Non etenim peius quicquam uentre imperioſo, Qui meminiſſe ſui cogit. Et rurſus: Mandere me iubet hic, nec non potare frequēter, Ex animo tollit mala cuncta, replereq; mandat. Nouit præterea et uini in utendo diſcrimina, quod immodicè quidē ſumptum noceat, modicè uerò, proſit. Illud quidem ad hunc modum: Vinum melliſluum, quod multos lædit ineptos Si quis potet id immodicè ac ſe ingurgitet iſto. Hoc autem ſic: Corpora feſſa iuuat, reficitq; ſuauis Iacchus. Et quòd uires corroboret: Sed quicúq; ſatur fuerit uinoq; ciboq;, Perdius eſſe poteſt pugnando contra inimicos, Pectore confidens ut ſit, nec membra labaſcant, Quin prius in pugna cunctos deuicerit hoſteis. Et dulce quidem ad hilaritatem conciliandam facere putat: Dixit Pontonous ſe dulcia fundere uina. Acre autem & capiti noxium Vlyſſes Cyclopi apponit. Obſtipatiuum uerò medelæ adhibet. id enim Pramnium eſt, quod Machaon ſaucio dat.

De corporis exercitatione.

Quòd autē gymnaſticæ operam dare præcipiat, ex multis conſtat. Semper enim labori intētos facit, idq; partim pro cuiuſq; officio, partim exercitij cauſa. Quippe qui Phæacas uoluptati operam dantes, et procos quantumuis luxu diffluentes, tamen ipſos ſe exercere introducat. Et labores quidem ad ſanitatem conſeruandam ſufficere putat, Somnum autem corpori defatigato mederi. Vlyſſi nanq; ex marinis laboribus feſſo, ſomnum obrepſiſſe inquit:

Alleuet utque ſtatim hunc ingente labore grauatum.

Natura nanq; expetit, ut corpus labore defectum, requieſcat. Et in quo parum caloris eſt, hunc (quia nō poteſt undiquaq; penetrare) in imo manere. Quo autem pacto corpus requieſcit? quia animæ conſtitutio remittitur, & membra ſoluuntur. Id quod perſpicuè dixit: Omnia ſunt ſomno recubantis membra ſoluta. Porrò quemadmodum immodeſtia in alijs omnibus noxia eſt, ſic & immoderato ſomno Homerus ſentit, dum aliquando ait: Moleſtus eſt et multus ſomnus. nonnunquam uerò: Moleſta eſt & pernox uigiliarum cuſtodia.

Nouit præterea et aeris temperiem ad ſanitatem conferre, in quibus ait:

Elyſium

γὼ ὦ ὅτι καὶ διαιτητικόν. πρῶτον μὲν γὰρ οἶδε τὰ χρόνια τῶν νοσημάτων, καὶ τὰ ὀξέα ὡς ὅταν λέγῃ. Τίς νύ σε λυγρὸς ἐδάμασσε ταναηλεγὴς θανάτοιο νοῦσος, ἢ ἄρτεμις ἰοχέαιρα οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνε; Φανερὸς δὲ ὅτι καὶ τὴν λιτὴν διαίταν ὑγιεινὴν ὑπολαμβάνων. πεποίηκε γοῦν ἥρωας ὀπτοῖς χρεμπτομένους, πρὸς μὲν τὴν πρὸς τὰ βρώματα πρόφασιν. καὶ ἐπεὶ ἡ γαστὴρ ἀεὶ δεῖται πληρώσεως, ὅταν τὰ πρότερα σιτία κατεπεφθόντα, τὸ μὲν οἰκεῖον τῷ σώματι, εἰς καρδίαν καὶ τὰς φλέβας ἀναπέμψῃ, τὸ δὲ περιττὸν ἐκβάλῃ, τοιαῦτά φησιν· Αλλ' ἐμὲ μὲν ἀλοιφῇσαι ἐάσατε, λυθρόμενόν περ. ὀλοὸν τι συνοχῇ ὧδε γαστέρι λιμὸς ἄλλο ἐπιτρέψῃ, ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκη. καὶ πάλιν· ἡδὲ μάλ' αἰεὶ ἐδέμεν καὶ πίνεμεν, ἐκ δέ με πάντων λιθάνῃ, ὅσσ' ἔπαθον, καὶ γίγνωλήσασθαι ἀνώγῃ. Οἶδε δὲ καὶ οἶνου χρήσεως διαφοράς, ὅτι ὁ μὲν πολὺς παθητικὸς, βλαβερὸς, ὁ δὲ μέτριος, ὠφέλιμος. τὸ μὲν ὅτω· Οἶνός τοι μελιηδὴς, ὃς τε καὶ ἄλλους βλάπτει, ὅς κ' αὖ μιν χανδὸν ἕλῃ, μὴ δ' αἴσιμα πίνῃ. τὸ δὲ, ἐκείνως· αὐδήσει δ' ἕκαστον ἔτι μᾶλλον μέγα οἶνος ἀέξει. καὶ ὅτι δυνάμεως ποιητικός. ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο μεθυσκόμενος, καὶ ἐδωδῆς. αὐδήσαι διαμυθέεσθαι ἀνωγεῖν πολεμίζειν θαρσαλέως νύ τοι ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, ὅδέ τι οἶος πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμιον. καὶ τὸν μὲν ἁδυνῶν, εἰς τὰς φιλοφροσύνας παραλαμβάνει· ὡς φάτο, πουτόνου δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα. τὸ δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, ὡς Κύκλωπι ὁ Ὀδυσσεὺς τίθησι. τὸ δὲ σύφοντα πρὸς ἴασιν. οὕτω γάρ ἔστιν ὁ πραμνειος, ὃν ὡς μαχάονι τρωμαλέῳ δίδωσιν.

Οπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλῃ, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γοῦν πονοῦντας ποιεῖ, οὐ μὲν γε πρὸς πρόσκαιρον ἔργοις, οὐ δὲ δι' ὑπερβολὴν πόνων, ὁπότε καὶ οὐ μάλιστα τῇ ὑδροπαθείᾳ λειχήνας φαίακας, καὶ οὐ σώτους μνηστῆρας, γυμναζομένους εἰσάγῃ. καὶ πόνος μὲν οὐ αὐτάρκεις αὐτίοις ὑγιείας ὅτως νομίζει. τῶν δὲ καταβαρύντων τὸ σῶμα καμάτων ἴαμα τὸν ὕπνον εἶναι. φησὶ γὰρ τῷ Ὀδυσσεῖ λιχμηκότι ἀκτὰς θαλάσσης ὕπνον ἐπελθεῖν.

Ινα μὴ πάνυ τάχιστα διαπραγῇ καμάτου. ἡ γὰρ φύσις ἀπαιτεῖ τὸ λιχμηκὸς σῶμα ἀναπαύεσθαι. καὶ γὰρ ὦ ὀλίγον τὸ θερμὸν ὑπάρχει ὅτε ἐπεὶ δ' ὑμᾶται πάντη δικαίως, γὰρ βάθει μένειν. πῶς δὲ ἀναπαύεται τὸ σῶμα; ὅτι ἡ σύστασις τῆς ψυχῆς λύεται, καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος λύεται, καὶ ὅτι ἀργάζεται ἔπεγε. εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα λύθρῳ ἧ οἱ ἄφεσα πάντα. τὸ δὲ γε τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄμετρον, ἐκ οὐ ὠφέλιμον, καὶ ὧδε τὸ ὕπνος ἀκφαίνεται. ποτὲ μὲν ἐπὼν· αἶψα καὶ πολὺς ὕπνος. ποτὲ δὲ αἶψα καὶ τὸ φυλάσσειν παννυχον ἐγρήσοντα.

Επίσταται δὲ καὶ ἀέρων δυκρασίαν ὑγιείας ὅσαν πρασκευαστικὸν, ἐν οἷς φησιν· ἀλλά σ' ὅς ἠλύσιον

πεδίον, καὶ πείρατα γαίης ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς, τῇ περ ῥηϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν. οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὐδέ ποτ' ὄμβρος, ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους. οἷς οὕς δύο ταῦτα μάλιστα ὀρθῶς διεγνωκὼς φαίνεται, ὅτι τε ἡ ἀρχὴ τῶν ἀνέμων ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ γίνεται, καὶ ὅτι τὸ ἔμφυτον τοῦ ζώου θερμὸν δεῖται ἀναψύξεως.

τὰ ἰάματα δὲ παθημάτων οἶδε· λιποθυμίας μὲν ἀνάψυξιν, ὅπερ καὶ ὕδωρ τῷ σαρπηδόνι ποιεῖ. Αὔθις δ' ἀμπνύθη. πόρε δὲ πνοιὴ Βορέαο ζώγρει ὦπνείουσα κακῶς λειαφυότα θυμόν. ψύξεως ἡ θέρμη, ὡς ὕδωρ τοῦ ὀδυνᾶσθαι λεχειμασμένοις, ὅς γ' αὖ τῷ θάμνῳ λιγυπλεῖ, ἔνθα καὶ ἀνέμῳ καὶ ὄμβρῳ ἦεν ἡ σκέπη, καὶ τῇ πρόσθεν ὕλῃ καλύπλει. καὶ ὅπου δὲ λοιβὰ καὶ χρίσματα, ὡς ὕδωρ τοῦ διομήδους, καὶ τοῦ ὀδυσσέως, ἐκ δὲ νυκτεγρασίας ἀνακομιδῆναι. καὶ γὰρ οἷον ὠφέλησαν ἔχει τὰ λουτρὰ, δῆλα τούτῳ μάλιστα διηλοῖ· θυμῆρες λεχώσασα ἦεν κρατός τε, καὶ ὤμων. φανερὸν οὖν, ὅτι γε τοῦθεν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν τὰ νοῦσα εἰκότως ἀπ' αὐτῶν, καὶ τὴν ἴασιν τοῦ κόπου λαμβάνει. αὖτις δ' ὅτιν ἡ δεῖ τοῦ θερμαίνεσθαι καὶ ὑγραίνεσθαι· ξηραίνουσι γὰρ οἱ κόποι.

Λοιπὸν ὅτι σκοπεῖν, ὅπως καὶ τὰ τῆς χειρουργίας κατηνύσατο. ἦν μὲν δὴ μενέλαον, ὁ μαχάων ἰᾶται, πρῶτον ἐκκομισάμενον τὸ βέλος, ἔπειτα σκεψάμενον τὸ ἕλκος, καὶ ἐκπιέσας τὸ αἷμα, καὶ ξηρὰ φάρμακα πάσσας. καὶ δῆλον πρόδηλον, ὅτι τεχνικῶς αὐτῷ προσέστηκε. τὸν δὲ εὐρύπυλον ἦεν τοῦ μηροῦ τετρωμένον, πάτροκλος πρῶτα μὲν δορυ. θήτι μαχαιρίῳ διαχειρίζει. ἔπειτα ἀρύσας, ὕδατι λιαρῷ, ὡς ἀνωδυνώτερον γένοιτο, ῥίζαν ὤμβαλε πολλαὶ γὰρ πάντα τῇ πῶς ἴασιν ἑλκέων πεφύκασιν. ἔγνω δὲ καὶ οὗτος, ὡς τὰ πικρὰ φάρμακα πρὸς τὸ ξηραίνειν δύναται μάλιστα, ξηραίνειν δὲ χρῄζει τὰ ἕλκη. καὶ ὁ μὲν εὐρύπυλος ἰασάμενος ὁ πάτροκλος ἀπῆλθεν, ἀλλ' ἥσατο, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις. ἔδει γὰρ δὴ διανωμένῳ πραγμάτειας. τὸν δὲ μαχάονα τρωθέντα ὁ μενέλαος, ὃν δὲ μάλιστα πλησίον ἐπὶ τοῦ ὤμου, εἰκότως ἀφυλακτοτέρᾳ διαίτῃ ποιεῖ χρώμενον. ἴσως καὶ τὴν τέχνην αὐτοῦ δείκνυσιν. ὁ γὰρ τὰ ἄλλα ὡς ἔτυχε διαιτώμενος, ἑαυτὸν ἰᾶσθαι ἐδύνατο.

Καὶκεῖνο δὲ ὅτι κατανοῆσαι παρ' αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἀγνοεῖ τὴν ἰατρικὴν φαρμάκων τὰ μὲν ἐπίπλασε καὶ ἐπίπασε. ὡς ὅταν εἴπῃ, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα πάσατ· τὰ δὲ ποτὰ, ὅπου ἡ ἕλκη δεῖ κρατῆσαι μίστει φαρμακον· νηπενθὲς τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὰ διαπυρίων φάρμακων τὰ μὲν ἐπέβρεσε οἶδεν, ὡς γὰ ῥύπος· φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενον, ὅφρα οἱ εἴη ἰὸς χρίεσθαι χαλκήρεας. τὰ δὲ ποτὰ γ' ἐκείνοις· ἐν δὲ βάλε κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσαι. ταῦτα μὲν δὴ πρὸς τὴν τῆς ὁμήρου ἰατρικήν.

Ὠφελῆσαι δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὥσπερ ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς, ὅτως

Elysium in campum mittêris, & ultima terræ Aspicio diuûm, retinet loca quæ Rhadamanthus, Et qua parte homini solet esse facillima uita: Nulla inibi nec nix, nec grandis hyems, pluuiæq; Non ullæ, Oceanus mittit sed leniter auras Spirantes Zephyri, queis felices recreentur. In quibus hæc duo potissimùm rectè pernouisse uidetur, primùm quòd uenti ex humore nascantur: deinde, quòd quum calor animati insitus sit, refrigerio opus habeat. Præterea & passionum medelas nouit. In Sarpedone nanq; facit exanimatis refrigerationem conducere: Respirauit, ubi flatus Boreæ recreabat Exanimem, aspirans animo, qui liquerat illum. Calorem autem frigoris remedium esse, in Vlysse tempestatibus acto demonstrat: dum eum arbustis et materia illic obuia ita contectum scribat, ut à uentorum & pluuiarum ui protegeretur. Verùm enimuero ubi lauacra, & unguenta? nimirum in Diomede, & Vlysse, qui per ea ex nocturnis uigilijs curati sunt. Etenim qualem commoditatem lauacra habeant, in his potissimùm declarat: Grata lauacra caput, humerosq; lauando refudit. Constat igitur, quum nerui hinc originem habeant, quòd & laboris medelam ab illis sumi consentaneum sit. Ea autẽ calefaciendo & humectando fit. Labores enim arefaciunt. Reliquum est ut consideremus, quo pacto & chirurgicam partem tenuerit. Menelao quidem Machaon ita medetur, ut primò iaculum eximat, deinde hulcus dispiciat, sanguinem exprimat, ac sicca medicamenta inspergat. idq; artificiose ab eo fieri, perquam manifestum est. Eurypylum uerò Patroclus primũ cultello qui aderat pertractat: deinde aqua calida eluit, ac ut dolor mitigaretur, radicem adhibet. multæ nanq; passim ad hulcerũ medelam proueniunt. Nouit præterea, quòd medicamenta amara ad siccãdum idonea sint, & quòd hulcera siccatione opus habeant. Quin & Patroclus eum sanaturus non statim abijt, sed assidebat, ac sermonibus oblectabat. Dolẽti nanq; consolatione erat opus. Machaonem uerò in humero nõ magna nec letali plaga uulneratũ, negligẽtiore dieta uti meritò facit, ac fortasse illius artem ostẽdit. Qui enim negligentior alioqui in uictus ratione erat, seipsum sanare poterat. Illud uerò etiã apud eum animaduertendum est, quòd nõ ignoret, medicorũ pharmacorum quædam emplastrata & insperſiua esse. ut quãdo ait, Lenia sanè pharmaca inspergebat: quædam uerò poculentà, ubi Helena pharmacum crateri immiscet: Nepenthes adimens iram, mala cunctaq; tollens. Ad eundẽ modũ et uenenatorũ pharmacorum alia illinitiua esse nouit, ut in illis: Pharmacon interimẽs homines sectatur, ut illo Inficiat iaculum æratum. Alia uerò poculenta, ut in illis:

Crateri injiciens ut cunctos perdere possit.

Tantum de re medica Homeri.

Porrò quẽadmodũ medicina hominibus cõducit: sic

De affectionum remedijs.

De chirurgia.

De diuinatione.

sic et diuinatio. Cuius unam quidē partem Stoici artificialem esse dicunt (ut est aruspicium, augurium, oraculum, sortes, et signa, quæ in uniuersum artificialia ab illis appellantur) alteram uerò inartificialem, & quæ non docetur, ut sunt somnia & uaticinationes. Neq; isthæc Homerus ignorauit: imò uerò uates, sacerdotes, & somniorum interpretes nouit. Præterea & augures, & quendam in Ithaca sapientem:

Augurium norit, necnon qui commoda dicat.

Et Vlysses uotum faciens ait: Somno aliquis dicat intus mihi fata soluius, At foris ostentum mittet mihi Iuppiter. Sternutatio quoq; apud eū boni ominis est. Procis autem uates diuinus assistit, qui numinis afflatu futura significat. Quandoquidem uerò Helenus se diuinæ uocis auditorē fuisse prædicit, (Auribus hisce meis uocem hausi nanq; deorum) credendi occasionem præbet, quod & Socrates ab illius dæmonij uoce uaticinabatur. Quæ præterea rationalis ars, aut scientia reliqua sit? Imò uerò & Tragœdia

De Tragœdia.

(quæ & rerum, & uerborum magnificētia gaudet) ab Homero originem sumpsit. Omnes namq; Tragœdiæ species apud eum sunt, facta magnifica & admiranda, deorum apparitiones, orationes fastu turgidæ, ac omnigenorum morū imitatrices. Et ut summatim dicam, poemata eius nihil aliud sunt, quàm actus graues & sublimes, siue dictionem, siue res ac sententias spectes. Nec impiorum facinorum demonstrationes (ut sunt nuptiæ illegitimæ, liberorum aut parentum cædes, aut alia portenta, quæ à recentiori Tragœdia fingunturˆ) continent. Imò uerò quum eiusmodi quippiam commeminit, delictum magis extenuare, quàm exprobrare conatur. Vt in Clytæ mnestra fecit. ait namq;, eam bona mente præditam fuisse, quandiu philosophum, hoc est præceptorem quendā ab Agamemnone cōstitutum secum habebat, qui ei optima præcipiebat. Illo ait è medio sublato, tum demū ab Aegistho ad peccandū illectam esse. Ad hæc, quòd Orestes patrem iurè ultus sit. Aegistho necato, quum interim matris interemptionē obticuerit. Hæc atq; alia istius modi multa apud poetam, scribentē Tragœdiam grauē

De comœdia.

& non inhumanam uidere licet. Nihilominus autem & comœdia indidē alicundè occasionē cœpit. Deprehendit namq; in eo (quamuis grauia et sublimia narret) quòd introductiones quædā sint, risum mouētes. Eam ob causam Vulcanus quidē in Iliade claudicans, & dijs uina infundens introducitur: Excitat immensum risum cœlestibus ille. Thersites autem corpore turpissimus, et animo scelestissimus, ob tumultū, male dicentiam, & insolentiam ab Vlysse pulsatus, omnibus ridendi materiam præbuit:

Et quamuis tristes, riserunt suauiter omnes.

In Odyssea uerò Demodocus apud Phæacēses uoluptati operā danteis, Martis et Veneris adulteriū canit, qui in ipso

ὅτως ἐσιν ὅτι κὴ ἀπὸ θείας μαντικῆς. ταύτης ὃν τὸ μὲν τεχνικὸν φασιν εἶναι οἱ σωϊκοὶ, οἷον ἱεροσκοπίαν, καὶ οἰωνοὺς, καὶ τὸ πόδι φήμας καὶ κληδόνας, καὶ σύμβολα, ἅπερ συμβάλλω τεχνικὰ προσαγορεύσαν. τὸ δὲ ἄτεχνον, κὴ ἀδιδακτον, τοῦτ' εἶναι φιλτάτιαν, ἐνθουσιασμόν. ὁδὲ τοιοῦτος ὃν ὅμηρος ἠγνόησεν, ἀλλ' οἶδε μὲν μαντις, καὶ ἱερεῖς, καὶ ὀνειροπόλους, ἴσι δὲ κὴ οἰωνισὰς. καί τινα φ' ἱθακησοφὸν, ὀρνίθας γνῶναι, καὶ φάσιμα μυθήσασθαι. κὴ ὀδυσσεὺς φησιν ὃν χόμενος φήμην τις μοι φάσθω ἐγχρομένων αὐθρώπων ἔνδοθεν, ἐκθοθεν ἢ διὸς τέρας ἄλλο φανήτω. κὴ πέρμος δὲ παρ' αὐτῷ σύμβολον ἀγαθὸν γίνεσθαι. πρὸς δὲ μνησῆρσιν ἐφίσαται φήτε μάντις, ἐκ τινος οἰωνοῖσι σημαίνων τὰ μέλλοντα. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἕλενος αὐτὸς φησι θείας φωνῆς γεγονέναι.

Ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεᾶν αἰγιόχοιο πατρός.

παρέχει πίστιν, ὅτι καὶ σωκράτης ἀπὸ τοῦ δαιμονίου φωνῆς ἐμαντεύετο.

Τίς ἔτι καταλέπει λογικὴν τέχνην, ἣ οὐ τέτυμται; ἀλλὰ μὲν κὴ ἡ τραγῳδία τὴν ἀρχὴν ἐλαβεν ἐξ ὁμήρου, ὡς ὅτκων πραγμάτων καὶ λόγων ἐπιδέξιος. ἔστι γὰρ παρ' αὐτῷ πᾶν εἶδος τραγῳδίας, ἔργα μεγάλα, καὶ παράδοξα καὶ θεῶν ἐπιφάνειαι, καὶ λόγοι φρονήματος μεστοὶ, κὴ ἤθων παντοίως μιμητικοί. σαφῶς δὲ εἰπεῖν ὅτι ἀλλο, ἀλλ' ἢ δράματα αὐτοῦ ἐστι τὰ ποήματα, σεμνὰ μὲν, κὴ ἐπιμελῆ τῇ λέξει, καὶ τῇ διανοίᾳ, καὶ τοῖς πράγμασιν· οὐκ ἔχοντα δὲ ἀνοσίων ἔργων ὑπόθεσις, γάμους ἀθεμίτους, ἢ παίδων ἢ γονέων σφαγὰς, ἢ ὅσα ἄλλα ἡ νεωτέρα τραγῳδία τέρατεύεται. ἀλλὰ κὴ ὅταν ποιῆτε τινὸς ὑπομνησθῆ, ὑπεκκάμπτων μᾶλλον, ἢ ἐνδιδύσκων παρᾶται τὸ ἁμάρτημα, ὡς ὑπὸ τῆς κλυταιμνήστρας πεποίηκε. φησὶ γὰρ, ὅτι φρένι μὲν πρὶν ἀγαθῇσι πόποφον, ἕως πρόσθεν ἔσχε τ' ἀοιδὸν, τοῦτόν οἱ διδάσκαλόν τινα ἐπὶ τ' ἀγαμέμνονος ὑπισαθῆναι, ὅπως αὐτῇ τὰ ἄριστα παραινῇ. ὅτερον δὲ ἐκ τοσούτου ὁ ἀγιόθεν θέμενον, παρέπεμψεν αὐτῷ ἁμαρτανέειν. καὶ ὅτι ὁ ὀρέστης δικαίως ἐτιμωρήσατο τὸν πατέρα, τὸν αἴγισθον ἀνελόντα, τὴν δὲ μητέρος αὐαίρεσιν ἀπεσίγησε. κὴ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἰδεῖν ὅτι πρὸς τὸν ποιητὴν, τραγῳδίαν σεμνὴν, καὶ ἐκ ἀπάνθρωπον χρόφοντι.

Οὐδὲν δὲ ἔλασσον καὶ ἡ κωμῳδία τὴν ἀρχὴν ἐλαβε τῶν ἀφορμῶν. εὑρεῖν γ' ὅτι τὰ παρὰ τὸν τὰ σεμνότατα καὶ ὑψηλόπαλα διηγουμένῳ ἐπεισόδιά τινα ὅθι γέλωτα ἐνεῖναι. διὸ φησὶν ἡ ἰλιάδι ὁ μὲν ἥφαιστος χωλεύων, ἐσάγεται οἰνοχοῶν τοῖς θεοῖς· ἄσβεστος δ' ἄρα φῶτ' γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν. ὁ δὲ θερσίτης τὸν τὸ σώματι αἴσχιστος, καὶ τὴν ψυχὴν ἀκοσμότατος, ἐκτὸς θορυβεῖν, καὶ κακολογεῖν, καὶ αἰσχύνειν, ἐφ' οἷς τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως, πάντας γέλωτι παρδικδύασι οἱ δὲ κὴ ἀχνύμενοί πῦρ, ἐπ' αὐτῷ ἁδὺ γέλασσαν. φησὶ δὴ τῇ ὀδυσσείᾳ ὁ παρὰ τοῖς ἀλκινόοις φαίαξι δημοδόκος ἄδων τὴν ἄρεος καὶ ἀφροδίτης μοιχείαν, καὶ ὅπως ἐμπεσόντες εἰς τὰ τοῦ ἡφαίστου δόμα,

ἀλυμὰ, καταφωραί τε ἐγίνοντο, καὶ γέλωτα παρεῖχον τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἳ καὶ ἐσκώψαν χαριέντως πῶς ἀλλήλους. ἐν δὲ τοῖς ἀσώτοις μνησῆρσιν εἰσάγεται ὁ πλωχὸς Ἴρος, ἐν γυναικοτάτῳ ὀλυσσεῖ ἐρίζων εἰς πάλιν, καὶ γὰρ ἐν ἔργῳ φαινόμενος καταγέλαστος. καθόλου γὰρ οἰκεῖόν ἐστι τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει, μὴ μόνον ἀνιτείνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀνίεσθαι, ἵνα μὴ δύσκοπος πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ζῆν πόνους· τοιαύτη μὲν ἡ θυμηδία παρὰ τοῖς ποιηταῖς εὑρίσκεται. εἰσὶ δὲ οἱ μετ' αὐτὸν εἰσαγόντες τὴν ἰωμωδίαν, λόγοις αἰσχροῖς καὶ ἀσκεκαλυμμένοις εἰς παρασκευὴν γέλωτος ἐχρήσαντο, ὃν αὐ ἐποίησεν ἄμεινόν τι εὑρεκέναι. καὶ γὰρ τὰ ἐρωτικὰ διατίθεται καὶ λόγῳ ὅμοιος μὲν ἐγκρατῶς ἐπεμνήσθη, ὥσπερ ὁ Ζεὺς φησιν· οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος, οὐδὲ γυναικὸς, θυμὸν ἐνὶ στήθεσι πολυπτοχυθεὶς ἐδάμασσε. καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλένης· οὐ νέμεσις τρῶας τε καὶ ἐυκνήμιδας ἀχαιοὺς, τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, καὶ ὅσα ἄλλα ῥιαῦτα, οἷσιν ἄλλοι ποιηταὶ ἀκρατῶς καὶ ἀμέτρως ἁλισκόμενος ἐν πάθει τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησεν. καὶ ταῦτα μὲν ὑπὲρ τοσούτου.

Εἰ δέ τι χαρίεν ἔστιν λόγῳ, καὶ τῶν ὑπογραμμάτων, ὅπερ εὑρέθη ὑπὲρ τὰ ἀγαλμάτων, καὶ οὐ πάλιν ὑπὲρ τὰ μνημάτων, σημαῖνον σωτόμως τι τούτων τινὶ τετιμημένον. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὁμήρου, ὅπου φησίν· Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνειῶτος, ὅν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος ἕκτωρ. καὶ πάλιν· ἕκτορος ἦδε γυνὴ, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι τρώων ἱπποδάμων, ὅτε ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

Εἰ δὲ καὶ ζωγραφίας διδάσκαλον ὅμηρον φαίη τις, ἐκ ἂν ἁμάρτοι. καὶ γὰρ εἴπέ τις τὸ σοφὸν, ὅτι ἔστιν ἡ ποιητικὴ ζωγραφία λαλοῦσα, ἡ δὲ ζωγραφία ποιητικὴ σιωπῶσα. τίς οὖν πρῶτος, ἢ τίς μᾶλλον ὁμήρου τῇ φαντασίᾳ τῶν πραγμάτων, ἢ τῇ δυφωνίᾳ τῶν ἐπῶν ἐκόσμησε θεοὺς ἀνθρώπους, τόπους, πράξεις ποικίλας; ἀνέπλασε δὲ τῇ ὕλῃ τοῦ λόγου καὶ ζῶα φαντοῖα, καὶ μάλιστα τὰ ἀλκιμώτατα, λέοντας, σύας, πολεμίους, ὧν τὰς ἀφορμὰς καὶ διαθέσεις ἐπογράψας, καὶ ἀνθρωπείοις πράγμασι παραβαλὼν, ἐδήλωσεν ἑκατέρας τὰς οἰκειότητας. ἐτόλμησε δὲ καὶ θεοῖς μορφὰς ἀνθρώπων ἐπάσαι. ὁ δὲ τὴν ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλέως κατασκευάσας Ἥφαιστος, καὶ γῆν ἐνδύσας τοῦ χρυσοῦ γλοῦ, οὐρανὸν, θάλασσαν. ἔτι δὲ μεγέθους ἥλιον, καὶ κάλλους σελήνης, καὶ πλήθους ἄστρων στεφανώσαντος τὸ πᾶν, καὶ πόλεις γε διαφόροις τρόποις καὶ τύχαις κατεσώσας, καὶ ζῶα λυττῶντα, καὶ φθεγγόμενα, τίνος ἂν φαίνεται τέχνης ῥιαύτης δημιουργὸν τεχνικώτερος;

Ἰδωμεν δὲ καὶ ὑπὲρ ἄλλο ἐνὸς ἐκ πολλῶν πάθους, ὅτι ὁρωμένοις μᾶλλον, ἢ ἀκουομένοις ἔοικε τὰ ποιήματα. ὥσπερ ὅταν καὶ τὰ τοιαῦτα, γὰρ οἷς τὸν ἀλλὰ τοῦ ὀδυσσέως φράσας, ὑπὲρφέρει τὰ περὶ δυρυκλείας.

Τὸν γραῦς χείρεσι παπτηνῇσι λαβοῦσα, γνῶ ῥ' οὐλομένην, πόδας δὲ πορέκητε φέρεσθαι. ἂψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίνθη, ποσὶ δ' ὑπὲρ χθονὸς ἔσχυθ' ὕ-

in ipso facto deprehẽsi, reliquis dijs risum mouerint, ita ut iucundis inter se salibus luserint. Quin et apud Procos luxu diffluentes Irus mendicus cum genero sissimo Vlysse lucta decertans, & in ipso facto ridiculus apparens introducitur In uniuersum nanq; hominis naturæ familiare est, ut nõ solùm intendatur, sed etiam remittatur, uti ad labores in uita sustinendos par sit. Eiusmodi quidem animi oblectatio apud Poetam inuenitur. Porrò quũ hi qui post ipsum Comœdiam inuexerunt, uerbis turpibus & apertis ad risum ciendum usi sint, nemo illos melius quiddam inuenisse dixerit. Homerus enim amatoriarum affectionum & orationum modestè commeminit, ut quando Iupiter ait, Nunquam animum cepit Veneris mihi filius imum, & cætera. Et de Helena: Nõ mirum est Phrygios, æratos atq; Pelasgos, Pro tali muliere diu decernere ferro. & his similia. Alij uerò Poetæ, homines hoc affectu incontinentius ac immodestius capi finxerũt. Atq; hæc quidẽ hactenus.

Habent autem & epigrammata iucundam orationis speciem, quæ in statuis, ac deinde in monumentis inuenitur, succinctè eũ denotãs, qui aliquo eorũ honoratus fuerit. Atqui et istud Homeri est, ubi ait: De epigrammatis.

Continet hocce sepulchrum hominem, quem strenuè agentem Magnanimus quondam occidit Priameius Hector. Et rursus: Hectoris est coniunx, equites qui fortia gessit Troiugenas inter, turantes Ilion altum. Cæterùm si quis dicat Homerum picturæ magistrum, nequaquã erraucrit. Quum enim quispiam è sapientibus dixerit, poeticam esse loquentem picturã, & picturam esse tacens poema, quis primus, aut quis plus quàm Homerus, deos, homines, loca, et uaria gesta, sensuum imaginatione aut uerborum lenocinio ornauit? Effinxit autem & per dicendi materiam animantia omnifaria, & ualidissima quæq;, leones, sues, pardos: quorum impetus & affectiones describens, ac humanis rebus comparans, utrasque proprietates ostendit. Ausus est autem & dijs hominum formas tribuere. Porrò Vulcanus clypeum Achillis fabre faciens, ac terram, cœlum, mare auro insculpens: præterea solis magnitudinem, lunæ uenustatem, & siderum (quæ totum cœlum ornant) multitudinẽ, ac urbeis uarijs moribus ac fortuna utenteis, deniq; animalia quæ mouentur & loquuntur, quo tandem huiusmodi artis opifice non uidetur artificiosior? De picturæ.

Videamus autem et in alio uno è multis exemplo, quòd poemata ijs magis conformia sint quæ uisui, quàm quæ auditu percipiuntur. Qualia sunt hæc, in quibus Vlyssis cicatricem narrans, ea quæ ab Euryclea fiunt inducit:

Hanc anus arripiens manibus pronisque fouensque,
Agnouit, reijcitque pedem: qui lapsus in undam
Cum sonitu, effudit lympham, totumque lebetem.

Lætitia

Lætitia atq; dolor ſimul hanc tum cœperat ingens,
Et lacrymis maduere genæ, & uox faucibus hæſit.
Poſtea ſed mulcens barbam, compellat Vlyſſem:
Haud dubium, quin ſis ſoboles mea, charus Vlyſſes,
At te non prius agnoui, quàm uulnus herile
Attigeram. hæc dicens, aſpexit Penelopeam,
Significare uolens, &c.

Hic enim, etiam ijs quæ in picta tabula monſtrantur, et ob oculos ponuntur, apparent plura, quæ non uiſu, ſed ſola cogitatione comprehendi queunt: ut eſt pedis præſtupore dimiſſio, ærei lebetis ſonitus, aqua effuſa, aniculæ cum triſtitia gaudium, eiuſdem ad Vlyſſem uerba, deniq; quæ ad Penelopen reſpiciens, dicere conata eſt.

Multa præterea & alia graphicè apud poetam demonſtrantur, quæ in ipſa lectione ſpectare licet.

Hic tempus eſt ut orationem finiam, quam uelu-
Peroratio. *ti coronam è florido & uariegato contextam prato, Muſis dedicamus. Nec nobis curæ fuerit, ſi quis reprehendat, quòd quum Homeri poemata rerum malarum argumentum contineãt, ei rationes phyſicas, ciuiles, moraleis, & uarias ſcientias attribuam. Neceſſum enim poetæ fuerat, geſta admiranda et perturbationes, & mores diuerſos ponere. Quandoquidem bona per ſe ſimplicia, uniuſmodi, ac omnibus obuia ſunt. Quæ autẽ malis intermixta, multas habent mutationes, & omnimodas diſpoſitiones, ex quibus rerum materia conflatur: in qua deterioribus adiectis, meliorum cognitio & electio facilior fit. Et in ſumma, iſtiuſmodi argumentum, Poetæ occaſionem mouendi omnis generis ſermones ſuppeditauit: idq; partim ſub ſua, partim ſub aliena perſona, ita ut lectoribus per hæc multum commodauerit. Quo autem pacto non omnem uirtutẽ Homero acceptam feremus? cum in & ea quibus ipſe non multum operæ poſuit, poſteri in eius poematibus perpendãt: dum uidelicet quidam adusticinium, eius uerſibus, tanquam oraculis diuinis utuntur: quidam uerò eos tranſpoſitos & conſutos, alijs ſibi argumentis propoſitis aſſumunt.*

FINIS.

ἀλωῆ. τὼ δ' ἅμα χώρμα, καὶ ἄλγος ἑλὲ φρένα, τὼ δέ οἱ ὄσσε δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴν δέ οἱ ἔχεθε φωνήν. ἀψαμένη δ' ἠγνώισε, δόλυσσάμενον πόσιν ἦμαλ' ὀδυσσὺς ἐσὶ φίλον τέκος, ὄφρά σ' ἔγωγε πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι. ἦ καὶ πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι, πεφραδέειν ἐθέλουσα. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐνταῦθα γὰρ καὶ τὸ γὰρ πίνακι γραπτὸν διεσειμένων τῶν ὑπὸ τῆ ὀφθαλμῶ πεσεῖν δοκαμένων, ἐμφαίνεται πλέω τὰ μηδὲ τῇ ὄψῃ ἔτι καταληπτά, ἀλλὰ τῇ νοήσῃ μόνῃ. ἅτε δὴ τῶ ἐκπλῆξαι ἄφεσις τοῦ ποδὸς, καὶ ὁ ψόφος τοῦ χαλκοῦ, καὶ τὸ ἐκχεόμενον ὕδωρ, καὶ ἡ γραὸς λύπη τε ἅμα καὶ χαρὰ, καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τὸ ὀδυσσέα, καὶ ἃ πρὸς τῶ πηνελόπη ἀκριβέστατα εἰπεῖν ἐμέλησε.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα γραφικῶς παρὰ τοῦ ποιητοῦ δείκνυται, ἅπερ ἐν αὐτῇ τῇ ἀναγνώσει θεάσασθαι ἔνεσιν.

Ἐνταῦθα καιρὸς καταπαύειν τὸν λόγον, ὃν ὡσπερεὶ στέφανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς καὶ ποικίλου πλέξαντες, ταῖς μούσαις ἀναθήσομεν. καὶ οὐκ ἂν φροντίσαιμεν εἴ τις ὠνατιμήσειεν, ὅτι πονηρῶν πραγμάτων ὑπόθεσιν ἐχόντων τὸ ὁμήρου ποίημα, πολυάπλοκον αὐτῷ λόγους φυσικοὺς, πολιτικοὺς καὶ ἠθικοὺς, καὶ ὠνυμίας ποικίλας. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τοῦ ποιητοῦ πράξεις πράγματος, καὶ πάθη καὶ ἤθη διαφορα ὑποδέδωκε· ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ ἁπλᾶ ὄντα, καὶ μονοειδῆ, καὶ ἀκατασκεύαστα τὰ δὲ ἐκ κακοῖς ἀναμεμιγμένα, πολλὰς ἔχει τρόπους, καὶ παντοίας διαθέσεις, ἐξ ὧν ἡ ὕλη τῶν πραγμάτων συνίσταται. γὰρ ἡ παραθεμένου τῶν χειρόνων, ἡ τῶν ἀμεινόνων γνῶσις καὶ αἵρεσις ῥᾴων καθίσταται. καὶ τὸ ὅλον ἡ ποιητὴ ὑπόθεσιν ἐσχηκὼς ἀφορμὰς τοῦ ποιητοῦ παντοδαπὸς λαβεῖν λόγους, οὓς μὲν ἀπ' αὐτοῦ, οὓς δ' ἐκ τοῦ εἰσαγομένων προσώπων, ὡς τε τῶ ἐκ τούτων ὠφέλειαν, ἐξ ὧν τυγχάνοντι ἅπασι παρασχεῖν, ὡς δὲ οὐκ ἂν πᾶσαν ἀρετῶ ἀνατεθεικέναι ὁμήρῳ· ὅπου καὶ ὅλα αὐτοῦ μὴ ἐπιτηδεύσει, ταῦτα οἱ ὧν γνώμενοι ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ κατεγνώσαν, καὶ χρῶντό τινες πρὸς μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ θεοῦ. ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι, ἁρμόζουσιν ἐν αὐτὰς τὰ ἔπη μεταλαβόντες, καὶ συνείροντες.

ΤΕΛΟΣ.

BASILEÆ, EX OFFICINA
HÆREDVM NICOLAI BRYLINGERI,
Anno Salutis M. D. LXVII.
Menſe Martio.